

ခုဒ္ဒကနိကာယ

ပဋိသန္ဓိဒါမဂ်ပါဠိတော်

နိဿယ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

နတ္တာ ဝတ္ထုတ္တယံ သုခ၊ ခုဒ္ဒံ သာဓုံဝ နိဿယံ။
လိခိဿာမိ အာစေရဿ၊ ဝါစနတ္ထံ ပရမ္မရာ။ ။

သုခဒ္ဓန္ဒါ၊ ချမ်းသာသုံးပါးကို ပေးတော်မူတတ်သော။ ဝတ္ထုတ္တယံ၊ ရတနာသုံးပါးအပေါင်းကို။ နတ္တာ-နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။ နတ္တာ၊ ရှိခိုးပြီး၍။ အာစေရဿ၊ ဆင်တဲဆရာတော်၏။ ဝါစနတ္ထံ၊ ချနက်ဖြစ်သော။ နိဿယံ၊ မှီရာနိဿယကို။ ပရမ္မရာ၊ အဆင့်အဆင့်။ သပ္ပုရိသေဟိ၊ သူတော်ကောင်းတို့သည်။ ပေက္ခိတံ၊ ကြည့်ရှုစိမ့်သောငှါ။ သာဓုံဝ၊ ကောင်းစွာလျှင်။ လိခိဿာမိ၊ ရေးတင်လိုက်အံ့။

၁-မဟာဝဂ်

မာတိကာ

၁။ သောတာဝဇာနေ၊ နာကြားအပ်သော တရားအပေါင်း၌။ ဝါ၊ သောတဒ္ဓါရကို အစဉ်မှီးသဖြင့် သီအပ် မှတ်အပ်သော တရားအပေါင်း၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ သုတမယေ ဉာဏံ၊ သုတမယဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ သုတဖြင့်ပြီးသော ဉာဏ်မည်၏။

၂။ (သုတမယဉာဏေ၊ သုတမယဉာဏ်၌။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။) သုတ္တာန၊ နာကြားပြီး၍။ ဝါ၊ နာကြားရသောကြောင့်။ သံဝရေ၊ လေးပါးသော စောင့်စည်းခြင်း၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။ ။ တနည်းကား၊ သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ သီလမယေ ဉာဏံ၊ သီလမယဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ သီလဖြင့်ပြီးသော ဉာဏ်မည်၏။

၃။ (သီလမယဉာဏေ၊ သီလမယဉာဏ်၌။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော။ သီလသံဝရေ၊ သီလသံဝရဖြင့်။) သံဝရိတွာ၊ ကောင်းစွာစောင့်စည်း၍။ သမာဒဟနေ၊ (တခုတည်းသော အာရုံစိတ်ကို) ကောင်းစွာထားရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ သမာဓိတာဝနာမယေ ဉာဏံ၊ သမာဓိတာဝနာမယဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ သမာဓိတာဝနာဖြင့်ပြီးသော ဉာဏ်မည်၏။

၄။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ၊ အကြောင်းတရားတို့ကို သိမ်းဆည်းရာ၌။ (ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏံ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ အကျိုးတရားတို့၏ တည်ကြောင်းကို သိသောညာဏ်မည်၏။

၅။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်နံ၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ (ခန္ဓာငါးပါး) တရားတို့ကို။ (ဧကေကလက္ခဏေ၊ အနိစ္စအစရှိသော တပါးပါးသော လက္ခဏာ၌)။ သိခိပိတ္တာ၊ ချိုး၍။ ဝါ၊ ပေါင်းရုံး၍။ ဝဝတ္ထာနေ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားရာ၌။ (ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ သမ္မုသနေ ညာဏံ၊ သမ္မုသနုညာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ သုံးသပ်ဆင်ခြင်သော ညာဏ်မည်၏။

၆။ ပစ္စုပ္ပန်နံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ (ခန္ဓာငါးပါး) တရားတို့၏။ ဝိပရိဏာမာနုပဿနေ၊ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်းကို အဖန်တလဲလဲရှုရာ၌။ (ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနေ ညာဏံ၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာညာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ အဖြစ် အပျက်ကို အဖန်တလဲလဲ ရှုသောညာဏ်မည်၏။

၇။ အာရမ္မဏံ၊ (ရုပ်အစရှိသော) အာရုံကို။ ပဋိသင်္ခါ၊ ရှုဆင်ခြင်ပြီး၍။ ဝါ၊ ကုန်သည် ပျက်သည်ဟု သိမြင်ပြီး၍။ ဘင်္ဂါနုပဿနေ၊ (ရှုမြင်သော ကိုစိတ်၏) အပျက်ကို တဖန်ရှုရာ၌။ (ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဝိပဿနေညာဏံ၊ ဝိပဿနာညာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ အထူးထူးအပြားပြားအားဖြင့် ရှုသောညာဏ်မည်၏။

၈။ ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ဘေးအားဖြင့် ထင်သောအာရုံ၌။ (ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ တနည်းကား၊ ဘယတုပဋ္ဌာနေပညာ၊ ဘေးဟုထင်မြင်သော ပညာသည်။ အာဒိနဝေ ညာဏံ၊ အာဒိနဝေညာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ အပြစ်ကို သိသောညာဏ်မည်၏။

၉။ မုဋ္ဌိတုကမ္ပတာပဋိသင်္ခါသန္တိဋ္ဌာနာ၊ (ဥပ္ပါဒစသည်ကို) စွန့်လွှတ်လိုသဖြင့် ရှုဆင်ခြင်၍ ကောင်းစွာတည်သော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သင်္ခါရုပေက္ခာသု ညာဏံ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာညာဏ် မည်၏။ ဝါ၊ သင်္ခါရတို့ကို လျစ်လျူရှုသော ညာဏ်မည်၏။

၁၀။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပြင်ပဖြစ်သော သင်္ခါရနိမိတ်မှ။ ဝုဋ္ဌာနဝိဝဋ္ဌနေ၊ ထခြင်း ကင်းခြင်း၌။ ဝါ၊ ထခြင်း ဆုတ်နှစ်ဖဲခွါခြင်း၌။ ဝါ၊ ထခြင်း မျက်လုံပြုခြင်း၌။ (ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဂေါတြဘူညာဏံ၊ ဂေါတြဘူညာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ ပုထုဇဉ်အနွယ်ကို ကျော်လွန်သော ညာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ အရိယာအနွယ်သို့ သက်ရောက်သော ညာဏ်မည်၏။

၁၁။ ဒုတတော၊ နိမိတ္တ၊ ပဝတ္ထန္တစ်ပါးစုံမှ။ ဝုဋ္ဌာနဝိဝဋ္ဌနေ၊ ထခြင်း ကင်းခြင်း၌။ ဝါ၊ ထခြင်း ဆုတ်နှစ်ဖဲခွါခြင်း၌။ (ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ မဂ္ဂေ ညာဏံ၊ မဂ်ညာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ မဂ်၌ ပါဝင်သော ညာဏ်မည်၏။

၁၂။ ပယောဂပုဋ္ဌိပ္ပဿဒ္ဓိပညာ၊ (နှစ်ပါးစုံမှထမှု) မဂ်လုံ့လ၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ပညာသည်။ ဖလေ ညာဏံ၊ ဖိုလ်ညာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ (မဂ်၏အကျိုး) ဖိုလ်၌ပါဝင်သော ညာဏ်မည်၏။

၁၃။ ဆိန္နဝဋ္ဌုမာနုပဿနေ၊ (ထိုထိုအရိယမဂ်ဖြင့်) ဖြတ်အပ်ပြီးသော သံသရာ လမ်းကြောင်း (ကိလေသာအပေါင်း)ကို တဖန်ပြန်လှည့်၍ ရှုဆင်ခြင်ရာ၌။ (ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။)

ပညာ၊ ပညာသည်။ ဝိမုတ္တိဉာဏ်၊ ဝိမုတ္တိဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ခြင်းကို သိသော ဉာဏ်မည်၏။

၁၄။ တဒါ၊ ထို မဂ်ခဏ ဖိုလ်ခဏ၌။ သမုဒါဂတေ၊ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်ပြီးသော။ ဝါ၊ ရအပ် သိအပ်ကုန်ပြီးသော။ ဓမ္မေ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားတို့ကို။ ဝါ၊ သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို။ ပဿနေ၊ ရှုရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ပစ္စဝေက္ခဏေ ဉာဏ်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ တဖန် ပြန်လှည့်၍ ဆင်ခြင်သောဉာဏ်မည်၏။

၁၅။ အဇ္ဈတ္တဝဝတ္တာနေ၊ အဇ္ဈတ္တမည်သော စက္ခာယတနစသည်တို့ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဝတ္ထုနာနတ္ထေ ဉာဏ်၊ ဝတ္ထုနာနတ္ထ ဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ တည်ရာဝတ္ထုအထူးထူးကို သိသောဉာဏ်မည်၏။

၁၆။ ဗဟိဒ္ဓါဝဝတ္တာနေ၊ ဗဟိဒ္ဓမည်သော ရူပါယတနစသည်တို့ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဂေါစရနာနတ္ထေ ဉာဏ်၊ ဂေါစရနာနတ္ထ ဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ အာရုံအထူးထူးကို သိသောဉာဏ်မည်၏။

၁၇။ စရိယာဝဝတ္တာနေ၊ သုံးပါးသောစရိယာတို့ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ စရိယာနာနတ္ထေ ဉာဏ်၊ စရိယာနာနတ္ထ ဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်း အထူးထူးကို သိသောဉာဏ်မည်၏။

၁၈။ စတုဓမ္မဝဝတ္တာနေ၊ လေးပါးသော တရားတို့ကို ပိုင်းခြား မှတ်သားရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဘူမိနာနတ္ထေဉာဏ်၊ ဘူမိနာနတ္ထဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ ဘုံအထူးထူးကို သိသောဉာဏ်မည်၏။

၁၉။ နဝဓမ္မဝဝတ္တာနေ၊ ကိုးပါးသောတရားတို့ကို ပိုင်းခြား မှတ်သားရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဓမ္မနာနတ္ထေ ဉာဏ်၊ ဓမ္မနာနတ္ထဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ တရားအထူးထူး ကို သိသောဉာဏ်မည်၏။

၂၀။ အဘိညာပညာ၊ အထူးသဖြင့် သိသောပညာသည်။ ဝါ၊ ရှေးရှုပြု၍ သိသောပညာသည်။ ဝါ၊ တင့်တယ်စွာ သိသောပညာသည်။ ဉာဘဠေ ဉာဏ်၊ ဉာဘဠေဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ သိအပ်သိထိုက် သော သဘောကို သိသောဉာဏ် မည်၏။

၂၁။ ပရိညာပညာ၊ ပိုင်းခြား၍သိသော ပညာသည်။ ဝါ၊ နံ့ နံ့ စပ်စပ် သိသောပညာသည်။ တိရဏဠေ ဉာဏ်၊ တိရဏဠေဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ စူးစမ်းဆုံးဖြတ်သော ဉာဏ်မည်၏။

၂၂။ ပဟာနေပညာ၊ (နိစ္စသညာစသည်ကို) ပယ်သောပညာသည်။ ပရိစ္စာဂဠေ ဉာဏ်၊ ပရိစ္စာ ဂဠေဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ စွန့်အပ်စွန့်ထိုက်သော သဘောကို စွန့်သောဉာဏ်မည်၏။

၂၃။ ဘာဝနာပညာ၊ ပွားစေအပ်သောပညာသည်။ ဧကရသဠေ ဉာဏ်၊ ဧကရသဠေဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ ကိစ္စတူသောသဘောရှိသော ဉာဏ်မည်၏။

၂၄။ သစ္စိကိရိယာ ပညာ၊ (ပဋိဝေဒ၊ ပဋိလာဘ၏ အစွမ်းအားဖြင့်) မျက်မှောက် ပြုသော ပညာသည်။ ဖဿနဠေ ဉာဏ်၊ ဖဿနဠေ ဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်း၊ ရခြင်းတို့၏ အစွမ်း အားဖြင့် ထိရောက်သော ဉာဏ်မည်၏။

၂၅။ အတ္တနာနတ္ထေ၊ အနက်အကျိုးတို့၏ အထူးထူးသော သဘော၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏံ၊ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ အနက်၊ အကျိုးတို့ကို ခွဲခြား၍ သိသော ဉာဏ်မည်၏။

၂၆။ ဓမ္မနာနတ္ထေ၊ ဒေသနာ ပါဠိ၊ အကြောင်းတို့၏အထူးထူးသောသဘော၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏံ၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ ဒေသနာ ပါဠိ၊ အကြောင်းတို့ကိုခွဲခြား၍ သိသော ဉာဏ်မည်၏။

၂၇။ နိရုတ္တိနာနတ္ထေ၊ ပါဠိသဒ္ဒါတို့၏ အထူးထူးသော သဘော၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏံ၊ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ ပါဠိသဒ္ဒါကို ခွဲခြား၍ သိသော ဉာဏ်မည်၏။

၂၈။ ပဋိဘာနာနတ္ထေ၊ ထင်မြင်ဉာဏ် ပဋိဘာနတို့၏ အထူးထူးသော သဘော၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏံ၊ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ ထင်မြင်ဉာဏ်တို့ကို ခွဲခြား၍ သိသော ဉာဏ်မည်၏။

၂၉။ ဝိဟာရနာနတ္ထေ၊ နေထိုင်မှု ဝိဟာရတို့၏ အထူးထူးသော သဘော၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဝိဟာရဋ္ဌေ ဉာဏံ၊ ဝိဟာရဋ္ဌဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ အထူးထူးသော နေထိုင်မှု ဝိပဿနာဝိဟာရကို သိသောဉာဏ်မည်၏။

၃၀။ သမာပတ္တိနာနတ္ထေ၊ သမာပတ်တို့၏ အထူးထူးသောသဘော၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ သမာပတ္တဋ္ဌေ ဉာဏံ၊ သမာပတ္တဋ္ဌဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ အထူးထူးသော သမာပတ်ဝင်စားမှုကို သိသော ဉာဏ်မည်၏။

၃၁။ ဝိဟာရသမာပတ္တိနာနတ္ထေ၊ နေထိုင်မှုဝိဟာရနှင့် သမာပတ်တို့၏ ထူးသော သဘော၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဝိဟာရသမာပတ္တဋ္ဌေ ဉာဏံ၊ ဝိဟာရသမာပတ္တဋ္ဌဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ အထူးထူးသော နေထိုင်မှု ဝိပဿနာဝိဟာရနှင့် အထူးထူးသော သမာပတ်ဝင်စားမှုတို့ကို သိသောဉာဏ်မည်၏။

၃၂။ အဝိက္ခေပပရိသုဒ္ဓတ္တာ၊ မပျံ့လှောင်မှု သမာဓိစင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အာသဝသမုစ္ဆေဒေ၊ အာသဝတို့ကို ကောင်းစွာဖြတ်ရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ အာနန္တရိကသမာဓိမ္ပိ ဉာဏံ၊ အာနန္တရိကသမာဓိဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ မိမိ၏အခြားမဲ့၌ပင် အကျိုးပေးတတ်သော မဂ်သမာဓိဉာဏ်မည်၏။

၃၃။ ဒဿနာဓိပတေယံ၊ စ၊ ရှုမှုလျှင် အကြီးအမှူးရှိသော ဝိပဿနာဉာဏ်သည်၎င်း။ သန္တော၊ ငြိမ်သက်သော။ ဝိဟာရာဓိဂမော စ၊ ရအပ်သော ဝိဟာရဟုဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလ သမာပတ္တိပညာသည်၎င်း။ ပဏိတာဓိမုတ္တတာ၊ မြတ်သော အရဟတ္တဖလသမာပတ်၌ နှလုံးသွင်း ညွတ်ကိုင်သည်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။ ပညာ စ၊ (အရဟတ္တ ဖလသမာပတ်၏ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော) ပညာသည်၎င်း။ အရဏဝိဟာရေ ဉာဏံ၊ အရဏဝိဟာရဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ ကိလေသာကင်းသော နေထိုင်မှုကို သိသော ဉာဏ်မည်၏။

၃၄။ ဒွိဟိ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဗလေဟိ၊ သမထ ဝိပဿနာခွန်အားတို့နှင့်။ အမန္တောဂတတ္ထာဝရံ၊ ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တယော တိဏ္ဏံ၊ သုံးပါးကုန်သော။ သင်္ခါရာနံ၊ ဝစီသင်္ခါရ၊ ကာယသင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရတို့၏။ ပဋိပုဿဒ္ဓိယာ စ၊ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်၎င်း။ သောဠသဟိ၊ တဆယ့် ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဉာဏစရိယာဟိ စ၊ ဉာဏ်၏ဖြစ်ခြင်းတို့ဖြင့်၎င်း။ နဝဟိ၊ ကိုးပါးကုန်သော။ သမာဓိစရိယာဟိ စ၊ သမာဓိ၏ဖြစ်ခြင်းတို့ဖြင့်၎င်း။ ဝသိဘာဝတာ၊ လေ့လာနိုင်နင်းခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ နိရောဓသမာပတ္တိယာ ဉာဏံ၊ နိရောဓသမာပတ္တိဉာဏ် မည်၏။ ဝါ၊ နိရောဓသမာပတ်၏အကြောင်းကို သိသောဉာဏ်မည်၏။

၃၅။ သမ္ပဇာနဿ၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိသောသူ၏။ ပဝတ္တပရိယာဒါနေ၊ ကိလေ သာ ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်စဉ်ကို ကုန်စေရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနေ ဉာဏံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန ဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ကို သိသော ဉာဏ်မည်၏။

၃၆။ သဗ္ဗဓမ္မာနံ၊ အလုံးစုံသော တေဘူမက သင်္ခါရတရားတို့ကို။ သမ္ပာ၊ ကောင်းစွာ။ သမုစ္ဆေဒေ စ၊ ဖြတ်ရာ၌၎င်း။ နိရောဓေ စ၊ ချုပ်စေရာ၌၎င်း။ အနုပဋ္ဌာနတာ အနုပဋ္ဌာနတာယ စ၊ တဖန်မထင်ခြင်း မဖြစ်ခြင်း၌၎င်း။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ သမသိသဋ္ဌေ ဉာဏံ၊ သမသိသဋ္ဌ ဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ သုံးပါးသော သမသိသ သဘောကို သိသော ဉာဏ်မည်၏။

၃၇။ ပုထုနာနတ္ထ တေဇပရိယာဒါနေ၊ ရာဂစသော သီးခြားတရား၊ ကာမစ္ဆန္ဒစသော အထူး ထူးသောသဘော၊ ဒုဿိလုစသော တန်ခိုးတို့ကို ကုန်စေရာ၌။ ဝါ၊ သီးခြားတရား၊ အထူးထူးသော သဘောတို့၏ တန်ခိုးကိုကုန်စေရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ သလ္လေခဋ္ဌေ ဉာဏံ၊ သလ္လေခဋ္ဌဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ (သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော) သလ္လေခသဘောကို သိသောဉာဏ်မည်၏။

၃၈။ အသလ္လိနတ္ထ ပဟိတတ္ထ ပဂ္ဂဟဋ္ဌေ၊ မဆုတ်နှစ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ် အပ်သော စိတ်ရှိလျက် အားထုတ်ခြင်းသဘော၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဝီရိယာရမ္ဘေ ဉာဏံ၊ ဝီရိယာရမ္ဘဉာဏ် မည်၏။ ဝါ၊ အပြင်းအထန် အားထုတ်မှုကို သိသောဉာဏ် မည်၏။

၃၉။ နာနာဓမ္မပုကာသနတာ၊ အထူးထူးသောတရားတို့ကို ပြတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူ သော။ ဝါ၊ အထူးထူးသောတရားတို့ကို ဟောတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော။ ပညာ၊ ပညာ သည်။ အတ္တသန္ဓဿနေ ဉာဏံ၊ အတ္တသန္ဓဿနဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ အနက်သဘောကို ပြတတ်သော ဉာဏ်မည်၏။

၄၀။ သဗ္ဗဓမ္မာနံ၊ ခပ်သိမ်းသောတရားတို့၏။ ဧကသင်္ဂဟတာနာနတ္ထေကတ္ထပဋိဝေဓေ၊ တူသော အားဖြင့် ရေတွက်အပ်သည်၏အဖြစ်၊ အထူးထူးသောသဘော၊ တမျိုးတည်းသောသဘောတို့ကို သိရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဒဿနဝိသုဒ္ဓိဉာဏံ၊ ဒဿနဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ အမြင်စင်ကြယ်သော မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်မည်၏။

၄၁။ ဝီဒိတတ္တာ၊ ထင်ရှားသိအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ခန္တိဉာဏံ၊ ခန္တိဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ နှစ်သက် သဘောကျသော ဉာဏ်မည်၏။

၄၂။ ဖုဋ္ဌတ္တာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့အပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ပရိယောဂါဟဏေ ဉာဏံ၊ ပရိယောဂါဟဏဉာဏ် မည်၏။ ဝါ၊ သက်ဝင်သောဉာဏ် မည်၏။

၄၃။ သမောဒဟနေ၊ (ခန္ဓာစသည်တို့တွင် တစိတ် တဒေသ ဖြစ်သော တလောကလုံးမှ ဝေဒနာတရားကို) စုပေါင်း၍ ရှုရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ပဒေသဝိဟာရေ ဉာဏံ၊ ပဒေသဝိဟာရဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ ခန္ဓာ အာယတန စသည်တို့တွင် တစိတ် တဒေသမျှ ဖြစ်သော ဝေဒနာကို ရှုဆင်ခြင်၍ နေမှုဝိဟာရကို သိသော ဉာဏ်မည်၏။

(ထိုဝေဒနာမှာ တမျိုးတည်းပင် ဖြစ်သော်လည်း ဘုံ ၃၁-တလောကလုံးမှ ရှိရှိသမျှ ဝေဒနာတို့ကို စုပေါင်း၍ ရှုဆင်ခြင်မှုဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းဆင်ခြင်မှုကို 'သမောဒဟန'ဟု ဆိုသည်ဟူ၍ ယူအပ်၏။)

၄၄။ အဓိပတတ္တာ၊ နေက္ခမ္မစသည်ကို အကြီးအမှူးပြု၍ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ နေက္ခမ္မစသည်သည် လွှမ်းမိုးအပ်သော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သညာဝိဝဇ္ဇေ ဉာဏံ၊ သညာဝိဝဇ္ဇာဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ သညာကြောင့် ကာမစ္ဆန္ဒစသည်မှ ကင်းခြင်း (သညာဖြင့်မျက်လွဲပြုခြင်း)ကို သိသောဉာဏ်မည်၏။

၄၅။ နာနတ္ထေ၊ ကာမစ္ဆန္ဒစသော အထူးထူးသော သဘောကြောင့်။ ဝါ၊ အထူးထူးသော သဘောကိုပယ်ခြင်းကြောင့်။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ စေတောဝိဝဇ္ဇေ ဉာဏံ၊ စေတောဝိဝဇ္ဇာဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ စေတနာဖြင့် ကာမစ္ဆန္ဒစသည်မှ ကင်းခြင်း (မျက်လွဲပြုခြင်းကို) သိသော ဉာဏ်မည်၏။

၄၆။ အဓိဋ္ဌာနေ၊ နေက္ခမ္မစသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် စိတ်ကို ဆောက်တည်ရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ စိတ္တဝိဝဇ္ဇေ ဉာဏံ၊ စိတ္တဝိဝဇ္ဇာဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ စိတ်ဖြင့် ကာမစ္ဆန္ဒ စသည်မှ ကင်းခြင်း (မျက်လွဲပြုခြင်း)ကို သိသောဉာဏ်မည်၏။

၄၇။ သုညတေ၊ ဆိတ်သည်းခြင်း၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဉာဏဝိဝဇ္ဇေ ဉာဏံ၊ ဉာဏဝိဝဇ္ဇာဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ အတ္တဟု မြဲမြံစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းမှ ကင်းသော (မျက်လွဲပြုသော) အသိဉာဏ်မည်၏။

၄၈။ ဝေါသဂ္ဂေ၊ စွန့်လွှတ်ခြင်း၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဝိမောက္ခ ဝိဝဇ္ဇေ ဉာဏံ၊ ဝိမောက္ခ ဝိဝဇ္ဇာဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ လွှတ်မြောက်လျက် ကာမစ္ဆန္ဒစသည်မှ ကင်းသော ဉာဏ်မည်၏။

၄၉။ တထဋ္ဌေ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော သဘော၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာ သည်။ သစ္စဝိဝဇ္ဇေ ဉာဏံ၊ သစ္စဝိဝဇ္ဇာဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ သစ္စာတို့၌ သိလျက် နိမိတ္တ၊ ပဝတ္တမှ ကင်းသော ဉာဏ်မည်၏။

၅၀။ ကာယမ္ပိ၊ ရူပကာယကို၎င်း။ စိတ္တမ္ပိ၊ ပါဒကဗျာန်စိတ်ကို၎င်း။ ဧကဝတ္ထာနတာ စ၊ တခုတည်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ပိုင်းခြားတတ် မှတ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ သုခသညဉ္စ၊ သုခသညာ ကို၎င်း။ လဟုသညဉ္စ၊ လဟုသညာကို၎င်း။ အဓိဋ္ဌာနဝသေန စ၊ ဆောက်တည်သည်၏ အစွမ်း အားဖြင့်၎င်း။ ဣဇ္ဈနဋ္ဌေ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်း သဘော၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဣဒ္ဓိဝိဉာဏံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဉာဏ်မည်၏။

၅၁။ ဝိတက္ကဝိပ္ပါရဝသေန၊ ကြံစည်မှု ဝိတက်ပျံ့နှံ့ သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ နာနတ္ထေကတ္တ သဒ္ဓနိမိတ္တာနံ၊ အထူးထူး သဘောရှိသော အသံနိမိတ်၊ တမျိုးတည်းသဘောရှိသော အသံ

နိမိတ်တို့သို့။ ပရိယောဂါဟဏေ၊ သက်ဝင်ရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ သောတ ဓာတုဝိသုဒ္ဓိဉာဏံ၊ သောတဓာတုဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်မည်၏။

၅၂။ တိဏ္ဍန္တံ၊ သောမနဿ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပေက္ခာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် သုံးပါးကုန်သော။ စိတ္တာနံ၊ စိတ်တို့၏။ ဝိပ္ပါရတ္တာ၊ ပျံ့နှံ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ စက္ခု အစရှိသော ခြောက်ပါး ကုန်သော ဣန္ဒြေတို့၏။ ပသာဒဝသေန၊ ကြည်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နာနတ္ထေကတ္တဝိညာဏံ၊ စရိယာပရိယောဂါဟဏေ၊ အထူးထူးသဘောရှိသောစိတ်ဝိညာဏ် တမျိုးတည်းသဘောရှိသော စိတ်ဝိညာဏ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသို့ သက်ဝင်ရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ စေတော ပရိယဉာဏံ၊ စေတောပရိယဉာဏ်မည်၏။

၅၃။ နာနတ္ထေကတ္တမ္ပဝိပ္ပါရဝသေန၊ အထူးထူး သဘောရှိသောကံ၊ တမျိုးတည်း သဘော ရှိသောကံတို့၏ ပျံ့နှံ့သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပစ္စယပဝတ္တာနံ၊ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ အကျိုးတရားတို့သို့။ ပရိယောဂါဟဏေ၊ သက်ဝင်ရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏံ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်မည်၏။

၅၄။ ဩဘာသဝသေန၊ အရောင်အလင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နာနတ္ထေကတ္တပနိမိတ္တာနံ၊ အထူးထူးသဘောရှိသော အဆင်းနိမိတ်၊ တမျိုးတည်း သဘောရှိသော အဆင်းနိမိတ်တို့ကို။ ဒဿနဋ္ဌေ၊ မြင်ခြင်းသဘော၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏံ၊ ဒိဗ္ဗ စက္ခုဉာဏ် မည်၏။

၅၅။ စတုသဋ္ဌိယာ အာကာရေဟိ၊ ခြောက်ဆယ့်လေးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ တိဏ္ဍန္တံ၊ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ၊ အညိန္ဒြေ၊ အညာတာဝိန္ဒြေအားဖြင့် သုံးပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဣန္ဒြေတို့၏။ ဝသိဘာဝတာ၊ လေ့လာခြင်းရှိသော သူ၏အဖြစ်တည်းဟူသော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ အာသဝါနံ ခယေ ဉာဏံ၊ အာသဝက္ခယဉာဏ်မည်၏။

၅၆။ ပရိညဋ္ဌေ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော သဘော၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဒုက္ခေ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခဉာဏ်မည်၏။

၅၇။ ပဟာနဋ္ဌေ၊ ပယ်အပ်သော သဘော၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ သမု ဒယေ ဉာဏံ၊ သမုဒယဉာဏ်မည်၏။

၅၈။ သစ္စိကိရိယဋ္ဌေ၊ မျက်မှောက် ပြုအပ်သောသဘော၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ နိရောဓေ ဉာဏံ၊ နိရောဓဉာဏ်မည်၏။

၅၉။ ဘာဝနဋ္ဌေ၊ ပွားစေအပ်သော သဘော၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ မဂ္ဂေ ဉာဏံ၊ မဂ္ဂဉာဏ် မည်၏။

- ၆၀။ ဒုက္ခေ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခကိုသိသောဉာဏ်။
- ၆၁။ ဒုက္ခသမုဒယေ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခ၏အကြောင်းကို သိသောဉာဏ်။
- ၆၂။ ဒုက္ခနိရောဓေ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို သိသောဉာဏ်။
- ၆၃။ ဒုက္ခနိရောဂေါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော အကျင့်ကို သိသောဉာဏ်။

- ၆၄။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏံ၊ အကျိုးကိုသိသောဉာဏ်။ (ဝါ၊ အနက်ကိုသိသောဉာဏ်။)
- ၆၅။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏံ၊ အကြောင်းကို သိသောဉာဏ်။ (ဝါ၊ ပါဠိကို သိသောဉာဏ်။)
- ၆၆။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏံ၊ အမည်သဒ္ဒါကို သိသောဉာဏ်။
- ၆၇။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏံ၊ ပညာကို သိသောဉာဏ်။
- ၆၈။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တေ ဉာဏံ၊ သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ အမြတ်အယုတ် အရင့်အနက်ကို သိသောဉာဏ်။
- ၆၉။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ အာသယာနုသယေ ဉာဏံ၊ အာသယ အနုသယကိုသိသောဉာဏ်။
- ၇၀။ ယမကပါဠိဟာရိယေ ဉာဏံ၊ ယမကပါဠိဟာရိယကို သိသောဉာဏ်။
- ၇၁။ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိယာ ဉာဏံ၊ မဟာကရုဏာသမာပတ်နှင့် ယှဉ်သောဉာဏ်။
- ၇၂။ သဗ္ဗညုတဉာဏံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်။
- ☞ ၇၃။ အနာပရဏဉာဏံ၊ အနာပရဏဉာဏ်။

ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ တေသတ္တတိညာဏာနိ၊ ခုနစ်ဆယ့်သုံးပါးသော ဉာဏ်တို့ပေတည်း။ ဣမေသံ တေသတ္တတိယာ ဉာဏာနံ၊ ဤခုနစ်ဆယ့်သုံးပါးသော ဉာဏ်တို့တွင်။ သတ္တသဋ္ဌိညာဏာနိ၊ ခြောက်ဆယ့်ခုနစ်ပါးသော ဉာဏ်တို့သည်။ သာဝကသာဓာရဏာနိ၊ သာဝကတို့နှင့် ဆက်ဆံကုန်၏။ ဆ ဉာဏာနိ၊ ခြောက်ပါးသော ဉာဏ်တို့သည်။ သာဝကေဟိ၊ သာဝကတို့နှင့်။ အသာဓာရဏာနိ၊ မဆက်ဆံကုန်။

မာတိကာ၊ မာတိကာသည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၁-မဟာဝဂ် ၁-ဉာဏကထာ
၁-သုတမယဉာဏနိဓ္ဓေသ

၁။ သောတာဝဓာနေ၊ နာကြားအပ်သော တရားအပေါင်း၌။ ဝါ၊ သောတဒ္ဓါရကို အစဉ်မှီးသဖြင့် သိအပ်မှတ်အပ်သော တရားအပေါင်း၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ သုတမယေဉာဏံ၊ သုတမယဉာဏ်မည်သည်။ ဝါ၊ သုတဖြင့်ပြီးသော ဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်းဟူမူကား။

ဣမေဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့ကို။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ရှေးရှုပြု၍ သိအပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ တင့်တယ်သော အခြင်းအရာဖြင့် သိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သောတာဝဓာနံ၊ နာကြားအပ်သော တရားအပေါင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ။ တနည်းကား၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဒေသယန္တဿ၊ 'မြတ်စွာဘုရားက ဖြစ်စေ၊ တပည့်သာဝက တပါးပါးကဖြစ်စေ' ဟောကြားစဉ်။) သောတာဝဓာနံ၊ နာကြားအပ်သော တရားအပေါင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ။ တနည်းကား၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဒေသယန္တဿ၊ ဟောတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝါ၊ ဟောသော ဒေသကပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဓမ္မဇာတံ၊ တရားအပေါင်းသည်။) သောတာဝဓာနံ၊ သောတာဝဓာနမည်၏။ ဝါ၊ သောတဒ္ဓါရကို အစဉ်မှီးသဖြင့် သိအပ် မှတ်သားအပ်သော တရားဖြစ်၏။ တံပဇာနနာ၊

ထိုနာကြားအပ်သော တရားအပေါင်းကို သိနားလည်သော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သုတမယ ဉာဏ်၊ သုတမယဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ သုတဖြင့်ပြီးသော ဉာဏ်မည်၏။ (၁)

ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့ကို။ ပရိညေယျာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ နှံ့နှံ့စပ်စပ် သိအပ် ကုန်၏။ ။ (ဣတိစသည်၌ အနက်ကို နည်းတူသိပါ။) (၂)

ဣမေဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့ကို။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ (၃)

ဣမေဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ပွားစေအပ်ကုန်၏။ (၄)

ဣမေဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့ကို။ သစ္စိကာတဗ္ဗာ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်၏။ (၅)

ဣမေဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ ဟာနဘာဂိယာ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းအဖို့ရှိကုန်၏။ (၆)

ဣမေဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ ဌိတိဘာဂိယာ၊ တည်တန့်ခြင်းအဖို့ ရှိကုန်၏။ (၇)

(ဤအရာ၌ တည်တန့်ဟူသည်မှာ ခိုင်ခံ့သည်ကို ဆိုလိုသည်မဟုတ်၊ မတိုးတက်ဘဲ ရပ်တန့်နေသည်ကိုသာ ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် “တန့်” ကို နငယ်သတ်နှင့်ထားသည်။)

ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ ဝိသေသဘာဂိယာ၊ ထူးခြားသော အဖို့ရှိကုန်၏။ (၈)

ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ နိဗ္ဗေဘာဂိယာ၊ လောဘစသော ကိလေသာ အစိုင်အခဲကို ဖောက်ခွဲခြင်းအဖို့ ရှိကုန်၏။ (၉)

☞ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတရားတို့သည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။ (၁၀)

သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတရားတို့သည်။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲတို့တည်း။ ဝါ၊ ဆင်းရဲ ကုန်၏။ (၁၁)

သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ရုပ်နာမ် တရားတို့သည်။ အနုတ္တာ၊ အတ္တကောင် မဟုတ်ကုန်။ (၁၂)

ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာတည်း။ (၁၃)

ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခသမုဒယံ၊ ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယ သစ္စာတည်း။ (၁၄)

ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာ တည်း။ (၁၅)

ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒေ၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သောတာဝဇာနံ၊ နာကြား အပ်သော တရားအပေါင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ။ (တနည်းကား၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဒေသယန္တဿ၊ ဟောကြားစဉ်။) သောတာဝဇာနံ၊ နာကြားအပ်သော တရားအပေါင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ။ တနည်းကား၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဒေသယန္တဿ၊ ဟောတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝါ၊ ဟော သော ဒေသကပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဓမ္မဇာတံ၊ တရားအပေါင်းသည်။) သောတာဝဇာနံ၊ သောတာဝဇာန မည်၏။ တံပဇာနနာ၊ ထိုသောတာဝဇာနကို သိသော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သုတမယေ ဉာဏံ၊ သုတမယဉာဏ်မည်၏။ (၁၆)

(၁)အဘိညေယျ နိဒ္ဒေသ

၂။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့ကို။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်၏။ တနည်းကား၊ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်သောတရားတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သောတာဝဓာနံ၊ နာကြားအပ်သော တရားအပေါင်းသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း။ ။တနည်းကား၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဒေသယန္တဿ၊ ဟောကြားစဉ်။) သောတာဝဓာနံ၊ နာကြားအပ်သော တရားအပေါင်းသည်။ ကထံဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ ။တနည်းကား၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဒေသယန္တဿ၊ ဟောတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၏။ ဝါ၊ ဟောသော ဒေသကပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဓံမ္မဇာတံ၊ တရားအပေါင်းသည်။) သောတာဝဓာနံ၊ သောတာဝဓာနမည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ တံပဇာနနာ၊ ထိုသောတာဝဓာနကိုသိသော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သုတမယေညာဏံ၊ သုတမယညာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။

ဧကော၊ တခုသော။ ဓမ္မော၊ တရားကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ တနည်းကား၊ ဧကော၊ တခုသော။ ဓမ္မော၊ တရားသည်။ အဘိညေယျော၊ ထူးသော ညာဏ်ဖြင့် သိအပ်သော တရားပေတည်း။ (ကတမော၊ အဘယ်နည်းဟူမူ။) သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ၊ အာဟာရလျှင် တည်ရာရှိကုန်၏။ (အယံ၊ ဤတရားတပါးပင်တည်း။)

ဒွေ ဓမ္မာ၊ နှစ်ပါးသော တရားတို့ကို။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်၏။ တနည်းကား၊ ဒွေ ဓမ္မာ၊ နှစ်ပါးသော တရားတို့သည်။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်သော တရားဖြစ်ကုန်၏။ (ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်းဟူမူ။) ဒွေ ဓာတုယော၊ (သင်္ခတ၊ အသင်္ခတအားဖြင့်) နှစ်ပါးသော ဓာတ်တို့တည်း။

တယော ဓမ္မာ၊ သုံးပါးသော တရားတို့ကို။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်၏။ တိသော ဓာတုယော၊ (ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပအားဖြင့်) သုံးပါးသော ဓာတ်တို့တည်း။

စတ္တာရော ဓမ္မာ၊ လေးပါးသော တရားတို့ကို။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်၏။ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ၊ လေးပါးသော အရိယသစ္စာတို့တည်း။

ပဉ္စ ဓမ္မာ၊ ငါးပါးသော တရားတို့ကို။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်၏။ ပဉ္စ ဝိမုတ္တာယတနာနိ၊ ငါးပါးသော ဝိမုတ္တာယတနတို့တည်း။

ဆ ဓမ္မာ၊ ခြောက်ပါးသောတရားတို့ကို။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်၏။ ဆ အနုတ္တရိယာနိ၊ ခြောက်ပါးသော အနုတ္တရိယတို့တည်း။

သတ္တ ဓမ္မာ၊ ခုနစ်ပါးသော တရားတို့ကို။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်၏။ သတ္တ နိဒ္ဒေသဝတ္ထုနိ၊ ခုနစ်ပါးသော နိဒ္ဒေသဝတ္ထုတို့တည်း။

အဋ္ဌ ဓမ္မာ၊ ရှစ်ပါးသောတရားတို့ကို။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်၏။ အဋ္ဌ အဘိဘာယတနာနိ၊ ရှစ်ပါးသော အဘိဘာယတနတို့တည်း။

နဝ ဓမ္မာ၊ ကိုးပါးသောတရားတို့ကို။ အဘိညေဃျာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်၏။ နဝ အနုပုဗ္ဗ
ဝိဟာရာ၊ ကိုးပါးသော အနုပုဗ္ဗဝိဟာရတို့တည်း။

ဒသ ဓမ္မာ၊ ဆယ်ပါးသောတရားတို့ကို။ အဘိညေဃျာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်၏။ ။
တနည်းကား၊ ဒသ ဓမ္မာ၊ ဆယ်ပါးသောတရားတို့သည်။ အဘိညေဃျာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်
သိအပ်သောတရားတို့ပေတည်း။ ဒသ နိဇ္ဇရဝတ္ထုနိ၊ ဆယ်ပါးသော နိဇ္ဇရဝတ္ထုတို့တည်း။

၃။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောတရားအပေါင်းကို။ အဘိညေဃျာ၊ ထူးသော
ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ကိဉ္ဇာ၊ အဘယ်သို့သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောတရားကို။
အဘိညေဃျာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်သနည်း။ ။ တနည်းကား၊ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။
အဘိညေဃျာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ဓမ္မဇာတံ၊ တရားအပေါင်း
သည်။ ကိဉ္ဇာ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ စက္ခု၊ မျက်စိကို။ အဘိညေဃျာ၊ ထူးသော
ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ ရူပါ၊ အဆင်း၊ ရူပါရုံတို့ကို။ အဘိညေဃျာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်၏။
စက္ခုဝိညာဏံ၊ မျက်စိအသိ၊ မြင်သိမှု၊ စက္ခုဝိညာဉ်ကို။ ။ စက္ခုသမ္ပယောဂံ၊ မျက်စိအတွေ့၊
မြင်တွေ့မှု၊ စက္ခုသမ္ပယာကို။ ။ စက္ခုသမ္ပယောဂယောဂံ၊ မျက်စိအတွေ့၊ မြင်တွေ့မှု၊ စက္ခုသမ္ပယောဂယော
ဂအကြောင်းကြောင့်။ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာသော်လည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲသော်လည်းဖြစ်
သော။ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ မဆင်းရဲ မချမ်းသာ လျစ်လျူသော်လည်းဖြစ်သော။ ယမ္ဗိဒံ- ယမ္ဗိ
ဣဒံ ဝေဒယိတံ၊ အကြင်ခံစားမှုဝေဒနာသည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ တမ္ဗိထိုခံစားမှုဝေဒနာ
ကိုလည်း။ အဘိညေဃျာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

သောတံ၊ နားကို။ သဒ္ဓါ၊ အသံ၊ သဒ္ဓါရုံတို့ကို။ ။ ဃာနံ၊ နှာခေါင်းကို။ ဂန္ဓာ၊ အနံ့၊ ဂန္ဓာရုံ
တို့ကို။ ။ ဇိဝှိ၊ လျှာကို။ ရသာ၊ အရသာ၊ ရသာရုံတို့ကို။ ကာယော၊ ကိုယ်ကို။ ဖောဠဗ္ဗာ၊ အတွေ့၊
ဖောဠဗ္ဗာရုံတို့ကို။ ။ မနော၊ စိတ်ကို။ ဓမ္မာ၊ သဘော၊ ဓမ္မာရုံတို့ကို။ မနောဝိညာဏံ၊ စိတ်အသိ၊
ကြံသိမှု၊ မနောဝိညာဉ်ကို။ မနောသမ္ပယောဂံ၊ စိတ်အတွေ့၊ ကြံတွေ့မှု၊ မနောသမ္ပယာကို။
အဘိညေဃျာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ မနောသမ္ပယောဂယောဂံ၊ စိတ်အတွေ့၊ ကြံတွေ့မှု၊
မနောသမ္ပယောဂယောဂအကြောင်းကြောင့်။ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာသော်လည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ ဝါ၊
ဆင်းရဲသော်လည်း ဖြစ်သော။ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ မဆင်းရဲ မချမ်းသာ လျစ်လျူသော်လည်း ဖြစ်
သော။ ယမ္ဗိဒံ-ယမ္ဗိ ဣဒံ ဝေဒယိတံ၊ အကြင်ခံစားမှု၊ ဝေဒနာသည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။
တမ္ဗိ ထိုခံစားမှုဝေဒနာကိုလည်း။ အဘိညေဃျာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာကို။ သညာ၊ သညာကို။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ ဝိညာဏံ၊
ဝိညာဉ်ကို။ အဘိညေဃျာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

စက္ခု၊ မျက်စိကို။ သောတံ၊ နားကို။ ဃာနံ၊ နှာခေါင်းကို။ ဇိဝှိ၊ လျှာကို။ ကာယော၊
ကိုယ်ကို။ မနော၊ စိတ်ကို။ အဘိညေဃျာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ရူပါ၊ အဆင်း၊ ရူပါရုံတို့ကို။ သဒ္ဓါ၊ အသံ၊ သဒ္ဓါရုံတို့ကို။ ဂန္ဓာ၊ အနံ့၊ ဂန္ဓာရုံတို့ကို။ ရသာ၊
အရသာ၊ ရသာရုံတို့ကို။ ဖောဠဗ္ဗာ၊ အတွေ့၊ ဖောဠဗ္ဗာရုံတို့ကို။ ဓမ္မာ၊ သဘော၊ ဓမ္မာရုံတို့ကို။
အဘိညေဃျာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်၏။

စက္ခုဝိညာဏံ၊ မျက်စိအသိ၊ မြင်သိမှု စက္ခုဝိညာဉ်ကို။ပ။ မနောဝိညာဏံ၊ စိတ်အသိ၊ ကြံသိမှု၊ မနောဝိညာဉ်ကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

စက္ခုသမ္မဿော၊ မျက်စိအတွေ့မြင်တွေ့မှု စက္ခုသမ္မဿကို။ပ။ မနောသမ္မဿော၊ စိတ်အတွေ့ ကြံတွေ့မှု မနောသမ္မဿကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

စက္ခုသမ္မဿဇာ၊ စက္ခုသမ္မဿကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ စက္ခုသမ္မဿဇဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ခံစားမှုကို။ပ။ မနောသမ္မဿဇာ၊ မနောသမ္မဿကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ခံစားမှုကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ရူပသညာ၊ အဆင်းအမှတ်သညာကို။ပ။ ဓမ္မသညာ၊ သဘောအမှတ်သညာကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ရူပသဉ္စေတနာ၊ အဆင်း၌စေ့ဆော်မှုကို။ပ။ ဓမ္မသဉ္စေတနာ၊ သဘောအာရုံ၌စေ့ဆော်မှုကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ရူပတဏှာ၊ အဆင်း၌တပ်မက်မှု ရူပတဏှာကို။ပ။ ဓမ္မတဏှာ၊ သဘောအာရုံ၌ တပ်မက်မှု ဓမ္မတဏှာကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ရူပဝိတက္ကော၊ အဆင်း၌ကြံမှု ရူပဝိတက်ကို။ပ။ ဓမ္မဝိတက္ကော၊ သဘောအာရုံ၌ကြံမှု ဓမ္မဝိတက်ကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ရူပဝိစာရော၊ အဆင်း၌ဆင်ခြင်မှု ရူပဝိစာရကို။ပ။ ဓမ္မဝိစာရော၊ သဘောအာရုံ၌ ဆင်ခြင်မှု ဓမ္မဝိစာရကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

၄။ ပထဝီဓာတု၊ ပထဝီဓာတ်ကို။ အာပေါဓာတု၊ အာပေါဓာတ်ကို။ တေဇောဓာတု၊ တေဇောဓာတ်ကို။ ဝါယောဓာတု၊ ဝါယောဓာတ်ကို။ အာကာသဓာတု၊ အာကာသဓာတ်ကို။ ဝိညာဏဓာတု၊ ဝိညာဏဓာတ်ကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ပထဝီကသိဏံ၊ ပထဝီကသိုဏ်းဈာန်ကို။ အာပေါကသိဏံ၊ အာပေါကသိုဏ်းဈာန်ကို။ တေဇောကသိဏံ၊ တေဇောကသိုဏ်းဈာန်ကို။ ဝါယောကသိဏံ၊ ဝါယောကသိုဏ်းဈာန်ကို။ နီလကသိဏံ၊ နီလကသိုဏ်းဈာန်ကို။ ပီတကသိဏံ၊ ပီတကသိုဏ်းဈာန်ကို။ လောဟိတကသိဏံ၊ လောဟိတကသိုဏ်းဈာန်ကို။ သြဒါတကသိဏံ၊ သြဒါတကသိုဏ်းဈာန်ကို။ အာကာသကသိဏံ၊ အာကာသကသိုဏ်းဈာန်ကို။ ဝိညာဏကသိဏံ၊ ဝိညာဏကသိုဏ်းဈာန်ကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ကေသာ၊ ဆံပင်တို့ကို။ လောမာ၊ အမွှေးတို့ကို။ နခါ၊ ခြေသည်း လက်သည်းတို့ကို။ ဒန္တာ၊ သွားတို့ကို။ တစော၊ အရေကို။ မံသံ၊ အသားကို။ နှာရူ၊ အကြောကို။ အဠိ၊ အရိုးကို။ အဠိမိဉ္စ၊ ရိုးတွင်းချင်ဆီကို။ ဝက္ကံ၊ အညှို့ကို။ ဟဒယံ၊ နှလုံးကို။ ယကနံ၊ အသည်းကို။ ကိလောမကံ၊ အမြှေးကို။ ပိဟကံ၊ အဖျဉ်းကို။ ပပ္ဖာသံ၊ အဆုတ်ကို။ အန္တံ၊ အူကို။ အန္တဂုဏံ၊ အူသိမ်ကို။ ဥဒရိယံ၊ အစာသစ်ကို။ ကရိသံ၊ အစာဟောင်းကို။ ပိတ္တံ၊ သည်းခြေကို။ သေမ္ပံ၊ သလိပ်ကို။ ပုဗ္ဗော၊ ပြည်ကို။ လောဟိတံ၊ သွေးကို။ သေဒေါ၊ ချွေးကို။ မေဒေါ၊ အဆီကို။ အဿု၊ မျက်ရည်ကို။ ဝသာ၊ ဆီကြည်ကို။ ခေဠော၊ တံတေးကို။ သိဗ္ဗာဏိကာ၊ နှပ်ကို။ လသိကာ၊ အစေးကို။ မုတ္တံ၊ ကျင်ငယ်ကို။ မတ္တလုဂံ ၊ ဦးနှောက်ကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

စက္ခာယတနံ၊ စက္ခာယတနက္ခိ။ ရူပါယတနံ၊ ရူပါယတနက္ခိ။ နတ္ထစုတဒုယံတနံ၊ သောဘတ္တယ...
တနက္ခိ။ သဒ္ဓါယတနံ၊ သဒ္ဓါယတနက္ခိ။ ဃာနာယတနံ၊ ဃာနာယတနက္ခိ။ ဂန္ဓာယတနံ၊
ဂန္ဓာယတနက္ခိ။ ဇိဝှိယတနံ၊ ဇိဝှိယတနက္ခိ။ ရသယတနံ၊ ရသယတနက္ခိ။ ကာယာယတနံ၊
ကာယာယတနက္ခိ။ ဖောဠဗ္ဗာယတနံ၊ ဖောဠဗ္ဗာယတနက္ခိ။ မနာယတနံ၊ မနာယတနက္ခိ။
ဓမ္မာယတနံ၊ ဓမ္မာယတနက္ခိ။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

စက္ခုဓာတု၊ စက္ခုဓာတ်က္ခိ။ ရူပဓာတု၊ ရူပဓာတ်က္ခိ။ စက္ခုဝိညာဏဓာတု၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်က္ခိ။
သောတဓာတု၊ သောတဓာတ်က္ခိ။ သဒ္ဓဓာတု၊ သဒ္ဓဓာတ်က္ခိ။ သောတဝိညာဏဓာတု၊ သောတ
ဝိညာဏဓာတ်က္ခိ။ ဃာနဓာတု၊ ဃာနဓာတ်က္ခိ။ ဂန္ဓဓာတု၊ ဂန္ဓဓာတ်က္ခိ။ ဃာနဝိညာဏဓာတု၊
ဃာနဝိညာဏဓာတ်က္ခိ။ ဇိဝှိဓာတု၊ ဇိဝှိဓာတ်က္ခိ။ ရသဓာတု၊ ရသဓာတ်က္ခိ။ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတု၊
ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ်က္ခိ။ ကာယဓာတု၊ ကာယဓာတ်က္ခိ။ ဖောဠဗ္ဗဓာတု၊ ဖောဠဗ္ဗဓာတ်က္ခိ။ ကာယ
ဝိညာဏဓာတု၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်က္ခိ။ မနောဓာတု၊ မနောဓာတ်က္ခိ။ ဓမ္မဓာတု၊ ဓမ္မဓာတ်က္ခိ။
မနောဝိညာဏဓာတု၊ မနောဝိညာဏဓာတ်က္ခိ။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

စက္ခုန္ဓိယံ၊ စက္ခုန္ဓိက္ခိ။ သောတိန္ဓိယံ၊ သောတိန္ဓိက္ခိ။ ဃာနိန္ဓိယံ၊ ဃာနိန္ဓိက္ခိ။ ဇိဝှိန္ဓိယံ၊
ဇိဝှိန္ဓိက္ခိ။ ကာယိန္ဓိယံ၊ ကာယိန္ဓိက္ခိ။ မနိန္ဓိယံ၊ မနိန္ဓိက္ခိ။ ဇိဝှိတိန္ဓိယံ၊ ဇိဝှိတိန္ဓိက္ခိ။ ဣတ္ထိန္ဓိယံ၊
ဣတ္ထိန္ဓိက္ခိ။ ပုရိသိန္ဓိယံ၊ ပုရိသိန္ဓိက္ခိ။ သုခိန္ဓိယံ၊ သုခိန္ဓိက္ခိ။ ဒုက္ခိန္ဓိယံ၊ ဒုက္ခိန္ဓိက္ခိ။
သောမနသိန္ဓိယံ၊ သောမနသိန္ဓိက္ခိ။ ဒေါမနသိန္ဓိယံ၊ ဒေါမနသိန္ဓိက္ခိ။ ဥပေက္ခိန္ဓိယံ၊
ဥပေက္ခိန္ဓိက္ခိ။ သဒ္ဓိန္ဓိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဓိက္ခိ။ ဝီရိယိန္ဓိယံ၊ ဝီရိယိန္ဓိက္ခိ။ သတိန္ဓိယံ၊ သတိန္ဓိက္ခိ။
သမာဓိန္ဓိယံ၊ သမာဓိန္ဓိက္ခိ။ ပညိန္ဓိယံ၊ ပညိန္ဓိက္ခိ။ အနညာတညဿာမိတိန္ဓိယံ၊ အနညာ-
တညဿာမိတိန္ဓိက္ခိ။ အညိန္ဓိယံ၊ အညိန္ဓိက္ခိ။ အညာတာဝိန္ဓိယံ၊ အညာတာဝိန္ဓိက္ခိ။
အဘိညေယျံ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

၅။ ကာမဓာတု၊ ကာမဓာတ်က္ခိ။ ရူပဓာတု၊ ရူပဓာတ်က္ခိ။ အရူပဓာတု၊ အရူပဓာတ်က္ခိ။
အဘိညေယျာ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ကာမဘဝေါ၊ ကာမဘဝက္ခိ။ ရူပဘဝေါ၊ ရူပဘဝက္ခိ။ အရူပဘဝေါ၊ အရူပဘဝက္ခိ။ သညာဘဝေါ၊
သညာဘဝက္ခိ။ အသညာဘဝေါ၊ အသညာဘဝက္ခိ။ နေဝသညာနာသညာဘဝေါ၊ နေဝသညာနာ
သညာဘဝက္ခိ။ ဧကဝေါကာရဘဝေါ၊ ဧကဝေါကာရဘဝက္ခိ။ စတုဝေါကာရဘဝေါ၊ စတုဝေါကာရ
ဘဝက္ခိ။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေါ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝက္ခိ။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်
သိအပ်၏။

၆။ ပဌမံဈာနံ၊ ပဌမဈာနက္ခိ။ ဒုတိယံဈာနံ၊ ဒုတိယဈာနက္ခိ။ တတိယံဈာနံ၊ တတိယဈာန
က္ခိ။ စတုတ္ထံဈာနံ၊ စတုတ္ထဈာနက္ခိ။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိက္ခိ။ ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ၊ ကရုဏာစေတော
ဝိမုတ္တိက္ခိ။ မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိ၊ မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိက္ခိ။ ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိ၊ ဥပေက္ခာ-
စေတောဝိမုတ္တိက္ခိ။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ်က္ခိ။ ဝိညာဏဉ္စာယတန
သမာပတ္တိ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ်က္ခိ။ အာကိဉ္စာယတနသမာပတ္တိ၊ အာကိဉ္စာယတန

သမာပတ်ကို။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိ၊ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ်ကို။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာကို။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်ကို။ သဠာယတနံ၊ 'သဠာယတနကို။ ဖဿော၊ ဖဿကို။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာကို။ တဏှာ၊ တဏှာကို။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်ကို။ ဘဝေါ၊ ဘဝကို။ ဇာတိံ၊ ဇာတိကို။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏကို။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

၇။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခကို။ ဒုက္ခသမုဒယေဘံ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းကို။ ဒုက္ခနိရောဓော၊ ဆင်းရဲဒုက္ခချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်ကို။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ရူပသမုဒယော၊ ရုပ်၏ ဖြစ်ကြောင်းကို။ ရူပနိရောဓော၊ ရုပ်၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို။ ရူပနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊ ရုပ်၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်ကို။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာကို။ပ။ သညာ၊ သညာကို။ပ။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ပ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ပ။ စက္ခု၊ စက္ခုကို။ပ။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏကို။ ဇရာမရဏသမုဒယော၊ ဇရာမရဏ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို။ ဇရာမရဏနိရောဓော၊ ဇရာမရဏ၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ကို။ ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊ ဇရာမရဏ၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်ကို။အဘိညေယျာ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ဒုက္ခဿ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခ၏။ ပရိညဋ္ဌော၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော သဘောကို။ ဒုက္ခသမုဒယဿ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း တဏှာ၏။ ပဟာနဋ္ဌော၊ ပယ်အပ်သော သဘောကို။ ဒုက္ခနိရောဓဿ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခချုပ်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၏။ သစ္စိကိရိယဋ္ဌော၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သော သဘောကို။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါယ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်၏။ ဘာဝနဋ္ဌော၊ ပွားစေအပ်သော သဘောကို။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ရူပဿ၊ရုပ်၏။ပရိညဋ္ဌော၊ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော သဘောကို။ရူပသမုဒယဿ၊ ရုပ်ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်သော သမုဒယ၏။ ပဟာနဋ္ဌော။ ပယ်အပ်သော သဘောကို။ရူပနိရောဓဿ၊ရုပ်၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်၏။သစ္စိကိရိယဋ္ဌော၊မျက်မှောက်ပြုအပ်သော သဘောကို။ ရူပနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ၊ ရုပ်၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်၏။ ဘာဝနဋ္ဌော၊ပွားစေအပ်သော သဘောကို။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ ဝေဒနာယ၊ဝေဒနာ၏။ပ။ သညာယ၊ သညာ၏။ သင်္ခါရာနံ၊သင်္ခါရတို့၏။ ဝိညာဏဿ၊ဝိညာဉ်၏။စက္ခုဿ၊စက္ခု၏။ပ။ ဇရာမရဏဿ၊ ဇရာမရဏ၏။ ပရိညဋ္ဌော၊ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော သဘောကို။ ဇရာမရဏသမုဒယဿ၊ ဇရာမရဏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်သော သမုဒယ၏။ ပဟာနဋ္ဌော၊ ပယ်အပ်သော သဘောကို။ ဇရာမဏနိရောဓဿ၊ ဇရာမရဏ၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်၏။သစ္စိကိရိယဋ္ဌော၊မျက်မှောက်ပြုအပ်သော သဘောကို။ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ၊ဇရာမရဏ၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်၏။ ဘာဝနဋ္ဌော၊ ပွားစေအပ်သော သဘောကို။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခ၏။ ပရိညာပဋိဝေဓဋ္ဌော၊ ပိုင်းခြား၍ သိသောအားဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သဘောကို။ ဝါ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သဘောကို။ ဒုက္ခသမုဒယဿ၊ ဒုက္ခ၏ ဖြစ်ကြောင်း တဏှာ၏။ ပဟာနပဋိဝေဓဋ္ဌော၊ ပယ်သော အားဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သဘောကို။ ဒုက္ခနိရောဓဿ၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်၏။ သစ္စကိရိယာပဋိဝေဓဋ္ဌော၊ မျက်မှောက် ပြုသော အားဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သဘောကို။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်၏။ ဘာဝနာပဋိဝေဓဋ္ဌော၊ ပွားစေသော အားဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သဘောကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ ။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ ပရိညာပဋိဝေဓဋ္ဌော၊ ပိုင်းခြား၍ သိသောအားဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သဘောကို။ ပ။ ရူပနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ၊ ရုပ်၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်ကို။ ဘာဝနာပဋိဝေဓဋ္ဌော၊ ပွားစေသောအားဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သဘောကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၏။ ပ။ သညာယ၊ သညာ၏။ သင်္ခါရာနံ၊ သင်္ခါရတို့၏။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဉ်၏။ စက္ခုဿ၊ စက္ခု၏။ ပ။ ဇရာမရဏဿ၊ ဇရာမရဏ၏။ ပရိညာပဋိဝေဓဋ္ဌော၊ ပိုင်းခြား၍ သိသောအား ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သဘောကို။ ပ။ ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ၊ ဇရာမရဏ၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော အကျင့်၏။ ဘာဝနာပဋိဝေဓဋ္ဌော၊ ပွားစေသော အားဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သဘောကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

၇။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခကို။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်းကို။ ဒုက္ခနိရောဓော၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခ၏။ သမုဒယနိရောဓော၊ ပဓာနအကြောင်းဖြစ်သော သမုဒယ၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခ၏။ ဆန္ဒရာဂနိရောဓော၊ ဆန္ဒရာဂ၏ ချုပ်ရာကို။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခ၏။ အဿာဒေါ၊ သာယာဘွယ်ကို။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခ၏။ အာဒိနဝေါ အပြစ်ကို။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခ၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ခြင်းကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ ပ။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ရူပသမုဒယော၊ ရုပ်၏ ဖြစ်ကြောင်းကို။ ရူပနိရောဓော၊ ရုပ်၏ ချုပ်ရာကို။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ သမုဒယနိရောဓော၊ ပဓာနအကြောင်းဖြစ်သော သမုဒယ၏ ချုပ်ရာကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ ဆန္ဒရာဂနိရောဓော၊ ဆန္ဒရာဂ၏ ချုပ်ရာကို။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ အဿာဒေါ၊ သာယာဘွယ်ကို။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ အာဒိနဝေါ၊ အပြစ်ကို။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ခြင်းကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာကို။ ပ။ သညာ၊ သညာကို။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ စက္ခု စက္ခုကို။ ပ။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏကို။ ဇရာမရဏ သမုဒယော၊ ဇရာမရဏ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို။ ဇရာမရဏနိရောဓော၊ ဇရာမရဏ၏ ချုပ်ရာကို။ ဇရာမရဏဿ၊ ဇရာမရဏ၏။ သမုဒယနိရောဓော၊ ပဓာန အကြောင်း ဖြစ်သော သမုဒယ၏ ချုပ်ရာကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ ဇရာမရဏဿ၊ ဇရာမရဏ၏။ ဆန္ဒရာဂနိရောဓော၊ ဆန္ဒရာဂ၏ ချုပ်ရာကို ။ ပ။ ဇရာမရဏဿ၊ ဇရာမရဏ၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ခြင်းကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခကို။ ဒုက္ခသမုဒယော။ ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်းကို။ ပ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော အကျင့်ကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခ၏။ အဿာဒေါ၊ သာယာဘွယ်ကို ။ ပ။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခ၏။ နိဿရဏံ၊

ထွက်မြောက်ခြင်းကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ ။ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ပ။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ခြင်းကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ ဝေဒနာ၊ ဒေဝနာကို။ပ။ ဇရာမရဏဿ၊ ဇရာမရဏ၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ခြင်းကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

၉။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ အနိစ္စာနုပဿနာကို။ ဒုက္ခာနုပဿနာ၊ ဒုက္ခာနုပဿနာကို။ အနတ္တာနုပဿနာ၊ အနတ္တာနုပဿနာကို။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာ၊ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာကို။ ဝိရာဂါနုပဿနာ၊ ဝိရာဂါနုပဿနာကို။ နိရောဓာနုပဿနာ၊ နိရောဓာနုပဿနာကို။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာ၊ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ရူပေ၊ ရုပ်၌။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ အနိစ္စာနုပဿနာကို။ပ။ ရူပေ၊ ရုပ်၌။ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာ၊ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၌။ပ။
ဇရာမရဏေ၊ ဇရာမရဏ၌။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာ၊ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

၁၀။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်ပွားခြင်းကို။ နိမိတ္တံ၊ သင်္ခါရနိမိတ်ကို။ အာယုဟနာ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ပဋိသန္ဓိ၊ တဖန်ဆက်စပ်ခြင်း ပဋိသန္ဓေကို။ ဂတိ၊ လားရာဂတိကို။ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ခန္ဓာတို့၏ဖြစ်ခြင်းကို။ ဥပပတ္တံ၊ ဝိပါက်၏ဖြစ်ခြင်းကို။ ဇာတိ၊ ဘဝအသစ်ဖြစ်ခြင်းကို။ ဇရာ၊ အိုခြင်းကို။ ဗျာဓိနာခြင်းကို။ မရဏံ၊ သေခြင်းကို။ သောကော၊ စိုးရိမ်ခြင်းကို။ ပရိဒေဝေါ၊ ငိုကြွေးခြင်းကို။ ဥပါယာသော၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

အနုပ္ပါဒေါ၊ မဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို။ အပူဝတ္တံ၊ မဖြစ်ပွားခြင်းကို။ အနိမိတ္တံ၊ သင်္ခါရ နိမိတ်မရှိခြင်းကို။ အနာယုဟနာ၊ အားမထုတ်ခြင်းကို။ အပုဋိသန္ဓိ၊ တဖန်မဆက်စပ်ခြင်း ပဋိသန္ဓေ မနေခြင်းကို။ အဂတိ၊ လားရာဂတိကင်းခြင်းကို။ အနိဗ္ဗတ္တံ၊ ခန္ဓာတို့၏မဖြစ်ခြင်းကို။ အနုပပတ္တံ၊ ဝိပါက်၏မဖြစ်ခြင်းကို။ အဇာတိ၊ ဘဝအသစ်မဖြစ်ခြင်းကို။ အဇရာ၊ မအိုခြင်းကို။ အဗျာဓိ၊ မနာခြင်းကို။ အမတံ၊ မသေခြင်းကို။ အသောကော၊ မစိုးရိမ်ခြင်းကို။ အပရိဒေဝေါ၊ မငိုကြွေးခြင်းကို။ အနုပါယာသော၊ ပြင်းစွာမပင်ပန်းခြင်းကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

[ဥပ္ပါဒေါ၊ အနုပ္ပါဒေါ၊ ဟူသော ယုဂလဝါရကား-အနက်တူပြီ။]

ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို။ ဒုက္ခန္ဓိ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခဟူ၍။ ။တနည်းကား၊ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏ ။ပ။ ဥပါယာသော၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းကို။ ဒုက္ခန္ဓိ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခဟူ၍။ ။တနည်းကား။ ဥပါယာသော၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

အနုပ္ပါဒေါ၊ မဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို။ သုခန္ဓိ၊ ချမ်းသာသုခဟူ၍။ပ။ အနုပါယာသော၊ ပြင်းစွာ မပင်ပန်းခြင်းကို။ သုခန္ဓိ၊ ချမ်းသာသုခဟူ၍။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

[ဥပ္ပါဒေါ ဒုက္ခံ၊ အနုပ္ပါဒေါ သုခံ ဟူသော ယုဂလဝါရကား-အနက်တူပြီ။]

ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို။ ဘယန္တိ၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးဟူ၍။ပ။ ဥပါယာသော၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းကို။ ဘယန္တိ၊ ဘေးဟူ၍။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

အနုပ္ပါဒေါ၊ မဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို။ ခေမန္တိ၊ ဘေးကင်းရာဟူ၍။ပ။ အနုပါယာသော၊ ပြင်းစွာ မပင်ပန်းခြင်းကို။ ခေမန္တိ၊ ဘေးကင်းရာဟူ၍။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

[ဥပ္ပါဒေါ ဘယံ၊ အနုပ္ပါဒေါ ခေမံ-ဟူသော ယုဂလဝါရကား-အနက်တူပြီ။]

ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို။ သာမိသန္တိ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲအစာ၊ ကာမဂုဏ်အစာနှင့်တကွ ဖြစ်သည် ဟူ၍။ပ။ ဥပါယာသော၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းကို။ သာမိသန္တိ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲအစာ၊ ကာမဂုဏ်အစာနှင့် တကွဖြစ်သည် ဟူ၍။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

အနုပ္ပါဒေါ၊ မဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို။ နိရာမိသန္တိ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲအစာ၊ ကာမဂုဏ်အစာ ကင်းသည်ဟူ ၍။ပ။ အနုပါယာသော၊ ပြင်းစွာမပင်ပန်းခြင်းကို။ နိရာမိသန္တိ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲအစာ၊ ကာမဂုဏ်အစာ ကင်းသည်ဟူ၍။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

[ဥပ္ပါဒေါ သာမိသံ၊ အနုပ္ပါဒေါ နိရာမိသံ-ဟူသော ယုဂလဝါရကား-အနက်တူပြီ။]

ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို။ သင်္ခါရာတိ၊ သင်္ခါရတို့ဟူ၍။ ။တနည်းကား၊ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ပေါ် ခြင်းသည်။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ပ။ ဥပါယာသော၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းကို။ သင်္ခါရာတိ၊ သင်္ခါရတို့ဟူ၍။ ။တနည်းကား၊ ဥပါယာသော၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းသည်။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

အနုပ္ပါဒေါ၊ မဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို။ နိဗ္ဗာနန္တိ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူ၍။ ။တနည်းကား၊ အနုပ္ပါဒေါ၊ မဖြစ်ပေါ် ခြင်းသည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ပ။ အနုပါယာသော၊ ပြင်းစွာမပင်ပန်းခြင်းကို။ နိဗ္ဗာနန္တိ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူ၍။ ။တနည်းကား၊ အနုပါယာသော၊ ပြင်းစွာ မပင်ပန်းခြင်းသည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

[ဥပ္ပါဒေါ သင်္ခါရာ- အနုပ္ပါဒေါ နိဗ္ဗာနံ-ဟူသော- ယုဂလဝါရကား-အနက်တူပြီ။]

ပဌမဘာဏဝါရော၊ ပဌမဘာဏဝါရသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

ဘ။ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌော၊ သိမ်းဆည်းခြင်းသဘောကို။ ပရိဝါရဋ္ဌော၊ အခြံအရံသဘောကို။ ပရိပူရဋ္ဌော၊ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်ခြင်းသဘောကို။ ဧကဂ္ဂဋ္ဌော၊ တည်ကြည်ခြင်းသဘောကို။ အဝိက္ခေပဋ္ဌော၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းသဘောကို။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌော၊ ချီးမြှောက်ခြင်းသဘောကို။ အဝိသာရဋ္ဌော၊ ဖရိုဖရဲမပြန့်ကျဲခြင်းသဘောကို။ အနာဝိလဋ္ဌော၊ မနောက်ကျဲခြင်းသဘောကို။ အနိဂ္ဂနဋ္ဌော၊ မတုန်လှုပ်ခြင်းသဘောကို။ ဧကတ္တုပဋ္ဌာနဝသေန၊ တခုတည်းသောအာရုံ၌ လွန်စွာတည်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ နိရောဓဟူသော တခုတည်းသောသဘောထင်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။

(အာနာပါနဿတိကထာ ၄-ဝေါဒါနဉာဏနိဗ္ဗေသစာမျက်နှာ ၁၆၇ ၌ “နိရောဓပဋ္ဌာနေကတ္တဉ္စ အရိယပုဂ္ဂလာနံ” ဟူသော ပါဠိနှင့် ညီစေသည်။)

စိတ္တဿ၊ မင်္ဂစိတ်၏။ ဌိတဋ္ဌော၊ တည်ခြင်းသဘောကို။ အာရမ္မဏဋ္ဌော၊ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုခြင်း သဘောကို။ ဂေါစရဋ္ဌော၊ (နိဗ္ဗာန်၌) ကျက်စားခြင်းသဘောကို။ ဗဟာနဋ္ဌော၊ ပယ်ခြင်း

သဘောကို။ ပရိစ္ဆာဂဋ္ဌော၊ စွန့်ခြင်းသဘောကို။ ဝုဋ္ဌာနဋ္ဌော၊ နိမိတ္တ ပဝတ္တနုစ်ပါးလုံးမှ ထခြင်း သဘောကို။ ဝိဝဋ္ဌနဋ္ဌော၊ (နိမိတ္တ၊ ပဝတ္တတို့မှ) ဆုတ်နစ်ဖဲ့ခါခြင်း(ကင်းခြင်း)သဘောကို။ သန္တဋ္ဌော၊ ငြိမ်းခြင်း သဘောကို။ ပဏိတဋ္ဌော၊ မြတ်သောသဘောကို။ ဝိမုတ္တဋ္ဌော၊ လွတ်မြောက်ခြင်း သဘော ကို။ အနာသဝဋ္ဌော၊ အာသဝေါတို့၏ အာရုံမဟုတ်သောသဘောကို။ တရုဏဋ္ဌော၊ ကူးမြောက်ခြင်း သဘောကို။ အနိမိတ္တဋ္ဌော၊ သင်္ခါရ နိမိတ်ကင်းခြင်း သဘောကို။ အပ္ပဏိဟိတဋ္ဌော၊ တောင့်တမှု မရှိခြင်း သဘောကို။ သုညတဋ္ဌော၊ ဆိတ်သုဉ်းခြင်း သဘောကို။ ဧကရသဋ္ဌော၊ တူသော ကိစ္စ ရှိခြင်း သဘောကို။ အနတိဝတ္တနဋ္ဌော၊ (သမထ၊ ဝိပဿနာအချင်းချင်း) မလွန်ခြင်း သဘောကို။ ယဂနဒ္ဓဋ္ဌော၊ (သမထ၊ ဝိပဿနာ) အစုံဖွဲ့ခြင်း သဘောကို။ နိယျာနဋ္ဌော၊ ထွက်သွားခြင်း သဘော ကို။ ဟေတုဋ္ဌော၊ (နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေသော) အကြောင်းဖြစ်ခြင်း သဘောကို။ ဒဿနဋ္ဌော၊ (နိဗ္ဗာန်ကို) မြင်ခြင်း သဘောကို။ အာခိပတေယျဋ္ဌော၊ အကြီးအမှူးသဘောကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

၁၂။ သမထဿ၊ သမထ၏။ အဝိက္ခေပဋ္ဌော၊ မပျံ့လွင့်ခြင်း သဘောကို။ ဝိပဿနာယ၊ ဝိပဿနာ၏။ အနုပဿနဋ္ဌော၊ အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းသဘောကို။ သမထဝိပဿနာနံ၊ သမထ ဝိပဿနာတို့၏။ ဧကရသဋ္ဌော၊ တူသော ကိစ္စရှိခြင်းသဘောကို။ ယဂနဒ္ဓဿ၊ အစုံ ဖွဲ့အပ်သော သမထ၊ ဝိပဿနာ၏။ အနတိဝတ္တနဋ္ဌော၊ အချင်းချင်း မလွန်ခြင်းသဘောကို။ သိက္ခာယ၊ အကျင့် သိက္ခာ၏။ သမာဒါနဋ္ဌော၊ ဆောက်တည်အပ်သော သဘောကို။ အာရမ္မဏဿ၊ အာရုံ၏။ ဂေါစရဋ္ဌော၊ ကျက်စားရာဖြစ်သော သဘောကို။ လိနဿ၊ ပျင်းရိဆုတ်နစ်သော။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌော၊ ချီးမြှောက်အားပေးအပ်သော သဘောကို။ ဥဒ္ဓဘဿ၊ ပျံ့လွင့်သော။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ နိဂ္ဂဟဋ္ဌော၊ နှိပ်အပ်သောသဘောကို။ ဥဘောဝိသုဒ္ဓါနံ၊ နှစ်ပါးစုံမှ စင်ကြယ်ကုန်သောစိတ်တို့၏။ အဇ္ဈုပေက္ခ နဋ္ဌော၊ လျစ်လျူရှုအပ်သောသဘောကို။ ဝိသေသာခိဂမဋ္ဌော၊ (အညီအမျှ ဖြစ်သော စိတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်) ဘာဝနာအထူးရရှိသော သဘောကို။ ဥတ္တရိပဋ္ဌိဝေဓဋ္ဌော၊ (အရိယမဂ်ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်) ထို့ထက်အလွန် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသဘောကို။ သစ္စာဘိသမ ယဋ္ဌော၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသဘောကို။ နိရောဓေ၊ ချုပ်ရာ၌။ ပတိဋ္ဌာပကဋ္ဌော၊ (ဖလသမာပတ် အလိုအားဖြင့်) တည်စေခြင်းသဘောကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

☞ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၏။ အဓိမောက္ခဋ္ဌော၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း သဘောကို။ ဝီရိယိန္ဒြိယဿ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ၏။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌော၊ ချီးမြှောက်ခြင်းသဘောကို။ သတိန္ဒြိယဿ၊ သတိန္ဒြေ၏။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌော၊ အာရုံ၌ကပ်၍တည်ခြင်း ထင်ခြင်းသဘောကို။ သမာခိန္ဒြိယဿ၊ သမာခိန္ဒြေ၏။ အဝိက္ခေပဋ္ဌော၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းသဘောကို။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ပညိန္ဒြေ၏။ ဒဿနဋ္ဌော၊ မြင်ခြင်းသဘောကို။ အဘိ ညေယျော၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

သဒ္ဓါဗလဿ၊ သဒ္ဓါဗိုလ်၏။ အသဒ္ဓိယေ၊ မယုံကြည်မှုကြောင့်။ အကမ္မိယဋ္ဌော၊ မတုန်လှုပ်ခြင်း သဘောကို။ ဝီရိယဗလဿ၊ ဝီရိယဗိုလ်၏။ ဧကသဇ္ဇေ၊ ပျင်းရိမှုကြောင့်။ အကမ္မိယဋ္ဌော၊ မတုန်လှုပ် ခြင်းသဘောကို။ သတိဗလဿ၊ သတိဗိုလ်၏။ ပမာဒေ၊ မေ့လျော့မှုကြောင့်။ အကမ္မိယဋ္ဌော၊ မတုန်လှုပ်ခြင်းသဘောကို။ သမာခိဗလဿ၊ သမာခိဗိုလ်၏။ ဥဒ္ဓစ္စေပျံ့လွင့်မှုကြောင့်။ အကမ္မိယဋ္ဌော၊

မတုန်လှုပ်ခြင်းသဘောကို။ ပညာဗလဿ၊ ပညာဒိုလ်၏။ အဝိဇ္ဇာယ၊ မသိမှုအဝိဇ္ဇာကြောင့်။ အကမ္မိယဋ္ဌော၊ မတုန်လှုပ်ခြင်းသဘောကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသော ညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၏။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌော၊ အာရုံ၌ ကပ်၍တည်ခြင်း ထင်ခြင်း သဘောကို။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်၏။ ပဝိစယဋ္ဌော၊ စိစစ်ဆင်ခြင်ခြင်း သဘောကို။ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်၏။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌော၊ ချီးမြှောက်ခြင်းသဘောကို။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်၏။ ဖရဏဋ္ဌော၊ ပြန့်နှံ့ခြင်းသဘောကို။ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်၏။ ဥပသမဋ္ဌော၊ ငြိမ်းခြင်းသဘောကို။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်၏။ အဝိက္ခေပဋ္ဌော၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းသဘောကို။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်၏။ ပဋိသင်္ခါနဋ္ဌော၊ (အညီအမျှ) ဆင်ခြင်ခြင်း သဘောကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသော ညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏။ ဒဿနဋ္ဌော၊ မြင်ခြင်းသဘောကို။ သမ္မာသင်္ကပ္ပဿ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၏။ အဘိနိရောပနဋ္ဌော၊ အာရုံသို့ရှေးရှုတင်ခြင်းသဘောကို။ သမ္မာဝါစာယ၊ သမ္မာဝါစာ၏။ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌော၊ (နှုတ်စောင့်စည်းမှုကို) သိမ်းဆည်းခြင်းသဘောကို။ သမ္မာကမ္မန္တဿ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၏။ သမုဋ္ဌာနဋ္ဌော၊ (ကိုယ်စောင့်စည်းမှုကို) ကောင်းစွာဖြစ်စေခြင်း သဘောကို။ သမ္မာအာဇီဝဿ၊ သမ္မာအာဇီဝ၏။ ဝေါဒါနဋ္ဌော၊ စင်ကြယ်ခြင်းသဘောကို။ သမ္မာဝါယာမဿ၊ သမ္မာဝါယာမ၏။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌော၊ ချီးမြှောက်ခြင်းသဘောကို။ သမ္မာသတိယာ၊ သမ္မာသတိ၏။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌော၊ အာရုံ၌ကပ်၍တည်ခြင်း ထင်ခြင်းသဘောကို။ သမ္မာသမာဓိဿ၊ သမ္မာသမာဓိ၏။ အဝိက္ခေပဋ္ဌော၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းသဘောကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသော ညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

၁၃။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဣန္ဒြေတို့၏။ အာဒိပတေယျဋ္ဌော၊ အစိုးရခြင်းသဘောကို။ ဗလာနံ၊ ဒိုလ်တို့၏။ အကမ္မိယဋ္ဌော၊ မတုန်လှုပ်ခြင်းသဘောကို။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့၏။ နိယျာနဋ္ဌော၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်သွားခြင်းသဘောကို။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်၏။ ဟေတုဋ္ဌော၊ အကြောင်းဖြစ်ခြင်းသဘောကို။ သတိ ပဋ္ဌာနာနံ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့၏။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌော၊ အာရုံ၌ကပ်၍တည်ခြင်း ထင်ခြင်းသဘောကို။ သမ္ပပ္ပ ဓာနာနံ၊ သမ္ပပ္ပဓာန်တို့၏။ ပဒဟနဋ္ဌော၊ အားထုတ်ခြင်းသဘောကို။ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့၏။ ဣဇ္ဈနဋ္ဌော၊ ပြည့်စုံခြင်း သဘောကို။ သစ္စာနံ၊ သစ္စာတို့၏။ တထဋ္ဌော၊ မှန်ကန်ခြင်းသဘောကို။ “မဂ္ဂါနံ၊ မဂ်တို့၏။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓဋ္ဌော၊ ငြိမ်းခြင်းသဘောကို”။ (အဋ္ဌကထာ အလိုအားဖြင့်၊ “ပယော ဂါနံ၊ ၄-ပါးသော မဂ်လှိုလှိုတို့၏။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓဋ္ဌော၊ ဖိုလ်ခဏ၌ ငြိမ်းခြင်းသဘောကို” ဟု ရှိသင့်၏။) ဖလာနံ၊ ဖိုလ်တို့၏။ သစ္စိကိရိယဋ္ဌော၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းသဘောကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသော ညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ဝိတက္ကဿ၊ ဝိတက်၏။ အဘိနိရောပနဋ္ဌော၊ အာရုံသို့ရှေးရှုတင်ခြင်း သဘောကို။ ဝိစာရဿ၊ ဝိစာရ၏။ ဥပဝိစာရဋ္ဌော၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်ခြင်းသဘောကို။ ဝိတိယာ၊ ပီတိ၏။ ဖရဏဋ္ဌော၊ ပြန့်နှံ့ခြင်း သဘောကို။ သုခဿ၊ သုခ၏။ အဘိသန္ဓနဋ္ဌော၊ (ယိုစီး) စိုစွပ်စေခြင်းသဘောကို။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂဋ္ဌော၊ တည်ကြည်ခြင်းသဘောကို။ အာဝဇ္ဇနဋ္ဌော၊ (အာဝဇ္ဇန်းစိတ်၏) နှလုံးသွင်းဆင်ခြင် ခြင်းသဘောကို။ ဝိဇာနနဋ္ဌော၊ (ဝိညာဏ်၏) သိခြင်းသဘောကို။ ပဇာနနဋ္ဌော၊ (ပညာ၏) အပြား အားဖြင့် သိခြင်းသဘောကို။ သဗ္ဗာနနဋ္ဌော၊ (သညာ၏) မှတ်သားခြင်း သဘောကို။ ဧကော ဓဋ္ဌော၊ (ဒုတိယကျေနပ်သမာဓိ၏ ဝိတက်ဝိစာရ အဖော်မခိုးဘဲ) တခုတည်း ဖြစ်ခြင်း သဘောကို။

(ပါဠိ၌ “ကေရသဋ္ဌော” ဟုရှိ၏။ တူသော ကိစ္စရှိခြင်း သဘောကိုဟု အနက်ပေး။) အဘိညေယျော၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

☞ အဘိညာယ၊ အဘိညာ၏။ ဉာဏ်ဋ္ဌော၊ သိခြင်း သဘောကို။ ပရိညာယ၊ ပရိညာ၏။ တီရုဏဋ္ဌော၊ စူးစမ်း ဆင်ခြင်ခြင်း သဘောကို။ ပဟာနဿ၊ ပဟာန၏။ ပရိစ္စာဂဋ္ဌော၊ စွန့်ခြင်း သဘောကို။ ဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာ၏။ ကေရသဋ္ဌော၊ တူသော ကိစ္စရှိခြင်း သဘောကို။ သစ္စိကိရိယာယ၊ သစ္စိကိရိယာ၏။ ဖဿနဋ္ဌော၊ တွေ့ခြင်း သဘောကို။ ဝါ၊ ရခြင်း သဘောကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတို့၏။ ခန္ဓဋ္ဌော၊ အဖို့အစု သဘောကို။ ဓာတုနံ၊ ဓာတ်တို့၏။ ဓာတုဋ္ဌော၊ သတ္တဝီဝမ္ပ ဆိတ်သုဉ်းခြင်း သဘောကို။ အာယတနာနံ၊ အာယတနတို့၏။ အာယတနဋ္ဌော၊ တည်ရာ ဟူသော သဘောကို။ ဝါ၊ ဖြစ်ပွားကြောင်း သဘောကို။ သင်္ခတာနံ၊ သင်္ခတ တရားတို့၏။ သင်္ခတဋ္ဌော၊ ပြုအပ်သော သဘောကို။ အသင်္ခတဿ၊ အသင်္ခတ တရား၏။ အသင်္ခတဋ္ဌော၊ မပြုအပ်သော သဘောကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

၁၄။ စိတ္တဋ္ဌော၊ (စိတ်၏) အာရုံကို ကြံသိတတ်သော သဘောကို။ စိတ္တာနန္တရိယဋ္ဌော၊ စိတ်၏ အခြားမဲ့၌ စိတ်ကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်း သဘောကို။ စိတ္တဿ၊ ဂေါတြဘူစိတ် မဂ်စိတ်၏။ ဝုဋ္ဌာနဋ္ဌော၊ (နိမိတ္တမှ၎င်း၊ နိမိတ္တပဝတ္တမှ၎င်း) တခြင်းသဘောကို။ စိတ္တဿ၊ ဂေါတြဘူစိတ် မဂ်စိတ်၏။ ဝိဝုဋ္ဌနဋ္ဌော၊ (နိမိတ္တ ပဝတ္တမှ) ဆုတ်နစ်ဖဲ့ခွါခြင်း (ကင်းခြင်း) သဘောကို။ ဝါ၊ ဝဋ်ကင်းရာ နိဗ္ဗာန်၌ တည်ခြင်းသဘောကို။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဟေတုဋ္ဌော၊ ဖြစ်စေတတ်သော ဇနက အကြောင်း သဘောကို။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ပစ္စယဋ္ဌော၊ ထောက်ပံ့တတ်သော ဥပထမ္ဘက အကြောင်း သဘောကို။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဝတ္ထုဋ္ဌော၊ (စက္ခုစသော ဝတ္ထုရုပ်ခြောက်ပါးတို့၏) တည်မို့ရာ ဖြစ်သော သဘောကို။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဘူမဋ္ဌော၊ (ကာမာဝစရ အစရှိသော) ဖြစ်ရာဘုံ သဘောကို။ အာရမ္မဏဋ္ဌော၊ အာရုံပြုခြင်း သဘောကို။ ဂေါစရဋ္ဌော၊ (လေ့ကျက်ဘူးသော အာရုံ၏) ကျက်စားရာ သဘောကို။ စရိယဋ္ဌော၊ (ဝိညာဏစရိယာ အလို့အားဖြင့်) ဖြစ်ခြင်း သဘောကို။ ဂတဋ္ဌော၊ သွားရောက်ခြင်း သဘောကို။ အဘိနိဟာရဋ္ဌော၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်း သဘောကို။ နိယျာနဋ္ဌော၊ ဝဋ်မှ ထွက်သွားခြင်း သဘောကို။ နိဿရဏဋ္ဌော၊ ထွက်မြောက်ခြင်း သဘောကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

၁၅။ ကေတ္တော၊ တခုတည်းသော အာရုံ၌။ အာဝဇ္ဇနဋ္ဌော၊ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ခြင်း သဘောကို။ ဝိဇာနနဋ္ဌော၊ သိခြင်း သဘောကို။ ပဇာနနဋ္ဌော၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်း သဘောကို။ သဉ္ဇာနနဋ္ဌော၊ မှတ်သားခြင်း သဘောကို။ ဧကောဒဋ္ဌော၊ တခုတည်းဖြစ်ခြင်း သဘောကို။ ဥပနိဗန္ဓနဋ္ဌော၊ ဖွဲ့ခြင်း သဘောကို။ ပက္ခန္ဓနဋ္ဌော၊ ပြေးဝင်ခြင်း သဘောကို။ ပသီဒနဋ္ဌော၊ ကြည်ခြင်း သဘောကို။ သန္တိဋ္ဌနဋ္ဌော၊ ကောင်းစွာ တည်ခြင်း သဘောကို။ ဝိမုစ္စနဋ္ဌော၊ လွတ်ခြင်း သဘောကို။ ဧတံ သန္တန္တိ ပဿနဋ္ဌော၊ ဤတရားကား ငြိမ်သက်သည်ဟု ရှုခြင်း သဘောကို။ ယာနိကတဋ္ဌော၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်သော သဘောကို။ ဝတ္ထုကတဋ္ဌော၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုအပ်သော သဘောကို။ အနုဋ္ဌတဋ္ဌော၊ ရှေ့ရှုထင်သော သဘောကို။ ပရိစိတဋ္ဌော၊ ကက်ဝန်းကျင်မှ လေ့လာအပ်သော သဘောကို။ သုသမာရဒ္ဓဋ္ဌော၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်သော သဘောကို။ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌော၊ သိမ်းဆည်းခြင်း သဘောကို။ ပရိဝါရဋ္ဌော၊ ခြံရံခြင်း

သဘောကို။ ပရိပူရဋ္ဌော၊ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်ခြင်း သဘောကို။ ^{မျိုးတစ်မျိုး} အမောဓာနဋ္ဌော၊ ^{မင်းစုခြင်း} ဖောင်းစုခြင်း သဘောကို။ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌော၊ ဆောက်တည်ခြင်း သဘောကို။ အာဘေဝနဋ္ဌော၊ ^{မိမိခြင်း} မိမိခြင်း သဘောကို။ ဘာဝနဋ္ဌော၊ ပွားစေခြင်း သဘောကို။ ဗဟုလီကမ္မဋ္ဌော၊ အကြိမ်များစွာ ပြုခြင်း သဘောကို။ သုသမ္ပဂ္ဂတဋ္ဌော၊ ကောင်းစွာ တိုးတက်ခြင်း သဘောကို။ သုဝိမုတ္တဋ္ဌော၊ ကောင်းစွာ လွတ်ခြင်း သဘောကို။ ဗုဇ္ဈနဋ္ဌော၊ သိခြင်း သဘောကို။ အနုဗုဇ္ဈနဋ္ဌော၊ လျော်စွာ သိခြင်း သဘောကို။ ပဋိဗုဇ္ဈနဋ္ဌော၊ တဖန် သိခြင်း သဘောကို။ သမ္မုဇ္ဈနဋ္ဌော၊ ကောင်းစွာ သိခြင်း သဘောကို။ ဗောဓနဋ္ဌော၊ သိစေခြင်း သဘောကို။ အနုဗောဓနဋ္ဌော၊ လျော်စွာ သိစေခြင်း သဘောကို။ ပဋိဗောဓနဋ္ဌော၊ တဖန် သိစေခြင်း သဘောကို။ သမ္မောဓနဋ္ဌော၊ ကောင်းစွာ သိစေခြင်း သဘောကို။ ဗောဓိပက္ခိယဋ္ဌော၊ ဗောဓိဉာဏ် အဖို့၌ ဖြစ်သော သဘောကို။ အနုဗောဓိပက္ခိယဋ္ဌော၊ လျော်စွာ သိသော ဗောဓိဉာဏ် အဖို့၌ ဖြစ်သော သဘောကို။ ပဋိဗောဓိပက္ခိယဋ္ဌော၊ တဖန် သိသော ဗောဓိဉာဏ် အဖို့၌ ဖြစ်သော သဘောကို။ သမ္မောဓိပက္ခိယဋ္ဌော၊ ကောင်းစွာ သိသော ဗောဓိဉာဏ် အဖို့၌ ဖြစ်သော သဘောကို။ ဇောတနဋ္ဌော၊ ထွန်းပခြင်း သဘောကို။ ဥဇ္ဇောတနဋ္ဌော၊ အလွန် ထွန်းပခြင်း သဘော ကို။ အနုဇောတနဋ္ဌော၊ လျော်စွာ ထွန်းပခြင်း သဘောကို။ ပဋိဇောတနဋ္ဌော၊ တဖန် ထွန်းပခြင်း သဘောကို။ ဧကတ္တေ၊ တခုတည်းသော အာရုံ၌။ သဗ္ဗောတနဋ္ဌော၊ ကောင်းစွာ ထွန်းပခြင်း သဘောကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

၁၆။ ပတာပနဋ္ဌော၊ ထွန်းတောက် တင့်တယ်စေခြင်း သဘောကို။ (ဈာန် တပတိ ဗြာဟ္မဏော၊ ဗုဒ္ဓေါ တပတိ တေဇသာ တို့၌ကဲ့သို့ တပဓာတ် ဒိတ္တိ အနက်၌ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ပတာပေတိဟု မူလဓာတ်ဖြင့် ဖွင့်ပြပြီးလျှင် ၎င်းကို ပတာသေတိ ဝိရောဓာပေတိဟု ထပ်ဆင့်၍ ဖွင့်ပြထားပေသည်။ ပကာသနဋ္ဌောဟု ရှိသော မူကဲ့လည်း သင့်သည်ပင်။ အနက် လည်း အတူတူပင်) ဝိရောဓနဋ္ဌော၊ တင့်တယ်ခြင်း သဘောကို။ ကိလေသာနံ၊ ကိလေသာတို့ကို။ သန္တာ ပနဋ္ဌော၊ ပူလောင်စေခြင်း သဘောကို။ အမလဋ္ဌော၊ အညစ်အကြေး မရှိသော သဘော ကို။ ဝိမလဋ္ဌော၊ အညစ်အကြေး ကင်းသော သဘောကို။ နိမ္မလဋ္ဌော၊ အညစ်အကြေး မတင်သော သဘောကို။ သမဋ္ဌော၊ ညီညွတ်သော သဘောကို။ သမယဋ္ဌော၊ ကိလေသာကို ပယ်ခြင်း သဘောကို။ ဝိဝေကဋ္ဌော၊ ဆိတ်ခြင်း သဘောကို။ ဝိဝေကစရိယဋ္ဌော၊ ဆိတ်သော နိဗ္ဗာန်၌ ဖြစ်ခြင်း သဘောကို။ ဝိရာဂဋ္ဌော၊ ရာဂကင်းခြင်း သဘောကို။ ဝိရာဂစရိယဋ္ဌော၊ ရာဂကင်းရာ နိဗ္ဗာန်၌ ဖြစ်ခြင်း သဘောကို။ နိရောဓဋ္ဌော၊ ချုပ်ခြင်း သဘောကို။ နိရောဓစရိယဋ္ဌော၊ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ ဖြစ်သော သဘောကို။ ဝေါသဂ္ဂဋ္ဌော၊ စွန့်လွှတ်၊ စေလွှတ်ခြင်း သဘောကို။ ဝေါသဂ္ဂစရိယဋ္ဌော၊ စွန့်လွှတ်၊ စေလွှတ်သဖြင့် ဖြစ်ခြင်း သဘောကို။ ဝိမုတ္တဋ္ဌော၊ လွတ်မြောက် ခြင်း သဘောကို။ ဝိမုတ္တစရိယဋ္ဌော၊ လွတ်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ ဖြစ်ခြင်း သဘောကို။ အဘိ ညေယျော၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ဆန္ဒဋ္ဌော၊ ဆန္ဒ၏ ပြုလိုသော သဘောကို။ ဆန္ဒဿ၊ ဆန္ဒ၏။ မူလဋ္ဌော၊ အကြောင်း အရင်း ဖြစ်သော သဘောကို။ ပါဒဋ္ဌော၊ တည်ရာ အခြေဖြစ်သော သဘောကို။ ပဓာ နဋ္ဌော၊ ပြောနားသော သဘောကို။ ဣဇ္ဈနဋ္ဌော၊ ပြည့်စုံခြင်း သဘောကို။ အဓိမောက္ခဋ္ဌော၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း သဘောကို။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌော၊ ချီးမြှောက်ခြင်း သဘောကို။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌော၊ ထင်ခြင်း

သဘောကို။ အဝိက္ခေပဋ္ဌော၊ မပျံ့လွင့်ခြင်း သဘောကို။ ဒဿနဋ္ဌော၊ မြင်ခြင်း သဘောကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ဝီရိယဋ္ဌော၊ ဝီရိယ၏ လုံ့လ ပြုခြင်း သဘောကို။ ဝီရိယဿ၊ ဝီရိယ၏။ မူလဋ္ဌော၊ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော သဘောကို။ပ။ ဝီရိယဿ၊ ဝီရိယ၏။ ဒဿနဋ္ဌော၊ မြင်ခြင်း သဘောကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

☞ စိတ္တဋ္ဌော၊ စိတ်၏ အာရုံကို သိခြင်း သဘောကို။ပ။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဒဿနဋ္ဌော၊ မြင်ခြင်းသဘောကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ဝိမံသဋ္ဌော၊ ပညာ၏ စူးစမ်းခြင်း သဘောကို။ပ။ ဝိမံသဿ၊ ပညာ၏။ပ။ ဒဿနဋ္ဌော၊ မြင်ခြင်းသဘောကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

၁၇။ ဒုက္ခဋ္ဌော၊ ဒုက္ခ၏ ဆင်းရဲခြင်းသဘောကို။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခ၏။ ပိဋ္ဌနဋ္ဌော၊ နှိပ်စက် တတ်သော သဘောကို။ သင်္ခတဋ္ဌော၊ ပြုပြင်အပ်သော သဘောကို။ သန္တာပဋ္ဌော၊ ပူပန်စေ တတ်သော သဘောကို။ ဝိပရိဏာမဋ္ဌော၊ ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘောကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ သမုဒယဋ္ဌော၊ သမုဒယ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သဘောကို။ သမုဒယဿ၊ သမုဒယ၏။ အာယူဟနဋ္ဌော၊ အားထုတ်ခြင်း သဘောကို။ နိဒါနဋ္ဌော၊ အကြောင်းဖြစ်သော သဘောကို။ သညောဂဋ္ဌော၊ ဝဋ်၌ယှဉ်ခြင်း သဘောကို။ ပလိဗော ဓဋ္ဌော၊ နှောင့်ယှက်ပိတ်ပင်ခြင်း သဘောကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ နိရောဓဋ္ဌော၊ နိရောဓ၏ ချုပ်ရာဟူသော သဘောကို။ နိရောဓဿ၊ နိရောဓ၏။ နိဿရဏဋ္ဌော၊ ဝဋ်မှထွက်မြောက်ရာဖြစ်သော သဘောကို။ ဝိဝေကဋ္ဌော၊ ကင်းဆိတ်ခြင်း သဘောကို။ အသင်္ခ တဋ္ဌော၊ မပြုပြင်အပ်သော သဘောကို။ အမတဋ္ဌော၊ သေခြင်းကင်းသော သဘောကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ မဂ္ဂဋ္ဌော၊ မဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော သဘော ကို။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်၏။ နိယျာနဋ္ဌော၊ ဝဋ်မှ ထွက်သွားခြင်း သဘောကို။ ဟေတုဋ္ဌော၊ အကြောင်းဖြစ်သော သဘောကို။ ဒဿနဋ္ဌော၊ (နိဗ္ဗာန်ကို)မြင်ခြင်း သဘောကို။ အာဓိပတေ ယုဋ္ဌော၊ အစိုးရခြင်း သဘောကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

တထဋ္ဌော၊ မဖောက်ပြန်သော သဘောကို။ အနတ္တဋ္ဌော၊ အတ္တမဟုတ်သော သဘောကို။ သစ္စဋ္ဌော၊ မှန်သော သဘောကို။ ပဋိဝေဓဋ္ဌော၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်း သဘောကို။ အဘိဇာန နဋ္ဌော၊ အထူးသိအပ်သော သဘောကို။ ပရိဇာနနဋ္ဌော၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော သဘောကို။ ဓမ္မဋ္ဌော၊ ဓမ္မ၏ မိမိသဘောကို ဆောင်ခြင်းစသော သဘောကို။ ဓာတုဋ္ဌော၊ ဓာတ်၏ သတ္တဇီဝမှ ဆိတ်ခြင်းစသော သဘောကို။ ဉာတဋ္ဌော၊ သိအပ်သိနိုင်သော သဘောကို။ သစ္စိကိရိယဋ္ဌော၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သော သဘောကို။ ဖဿနဋ္ဌော၊ ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့အပ်သော သဘောကို။ အဘိသမယဋ္ဌော၊ ဉာဏ်ဖြင့် ရအပ်သိအပ်သော သဘောကို။ အဘိညေယျော၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

၁၈။ နေက္ခမ္မံ၊ ကာမမှထွက်မြောက်ခြင်းကို။ အဗျာပါဒေါ၊ ဗျာပါဒ ဒေါသမရှိခြင်းကို။ အာလောကသညာ၊ အာလောကသညာကို။ အဝိက္ခေပေါ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းကို။ ဓမ္မဝဝတ္ထာနံ၊

ဓမ္မကို ပိုင်းခြားခြင်းကို။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ ပါမောဇ္ဇံ၊ ပါမောဇ္ဇကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ပဌမံဈာနံ၊ ပဌမဈာန်ကို။ ဒုတိယံဈာနံ၊ ဒုတိယဈာန်ကို။ တတိယံဈာနံ၊ တတိယဈာန်ကို။ စတုတ္ထံဈာနံ၊ စတုတ္ထဈာန်ကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိံ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ်ကို။ ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ္တိံ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ်ကို။ အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိံ၊ အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ်ကို။ နေဝသညာ နာသညာယတနသမာပတ္တိံ၊ နေဝသညာ နာသညာယတနသမာပတ်ကို။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

အနိစ္စာနုပဿနာ၊ အနိစ္စာနုပဿနာကို။ ဒုက္ခာနုပဿနာ၊ ဒုက္ခာနုပဿနာကို။ အနတ္တာနုပဿနာ၊ အနတ္တာနုပဿနာကို။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာ၊ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာကို။ ဝိရာဂါနုပဿနာ၊ ဝိရာဂါနုပဿနာကို။ နိရောဓာနုပဿနာ၊ နိရောဓာနုပဿနာကို။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာ၊ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာကို။ ဝယာနုပဿနာ၊ ကုန်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းကို။ ဝယာနုပဿနာ၊ ပျက်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းကို။ ဝိပရိကာမာနုပဿနာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းကို။ အနိမိတ္တာနုပဿနာ၊ အနိမိတ္တာနုပဿနာကို။ အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာ၊ အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာကို။ သုညတာနုပဿနာ၊ သုညတာနုပဿနာကို။ အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာ၊ အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာကို။ ယထာဘူတဘာဏဒဿနံ၊ ယထာဘူတဘာဏအမြင်ကို။ အာဒိနဝါနုပဿနာ၊ အာဒိနဝါနုပဿနာကို။ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာ၊ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာကို။ ဝိဝဋ္ဌနာနုပဿနာ၊ ဝိဝဋ္ဌနာနုပဿနာကို။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

၁၉။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ကို။ သောတာပတ္တိဖလသမာပတ္တိံ၊ သောတာပတ္တိဖလ သမာပတ်ကို။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေါ၊ သကဒါဂါမိမဂ်ကို။ သကဒါဂါမိဖလသမာပတ္တိံ၊ သကဒါဂါမိဖလ သမာပတ်ကို။ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ၊ အနာဂါမိမဂ်ကို။ အနာဂါမိဖလသမာပတ္တိံ၊ အနာဂါမိဖလ သမာပတ်ကို။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ အရဟတ္တမဂ်ကို။ အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိံ၊ အရဟတ္တဖလသမာ ပတ်ကို။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေကို။ အဓိမောက္ခဋ္ဌေန၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသဘောအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ် ခြင်းသဘောရှိသည်ဟူ၍။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ ဝိရိယိန္ဒြေကို။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ ချီးမြှောက်ခြင်းသဘောအားဖြင့်။ သတိန္ဒြိယံ၊ သတိန္ဒြေကို။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ထင် ခြင်းသဘောအားဖြင့်။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သမာဓိန္ဒြေကို။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းသဘော အားဖြင့်။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေကို။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်ခြင်းသဘောအားဖြင့်။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ ။ သဒ္ဓါဗလံ၊ သဒ္ဓါဗိုလ်ကို။ အသဒ္ဓိယေ၊ မယုံကြည်ခြင်းကြောင့်။ အကမ္မိယဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝိရိယဗလံ၊ ဝိရိယဗိုလ်ကို။ ကောသဇ္ဇေ၊ ပျင်းရိ ခြင်းကြောင့်။ အကမ္မိယဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်သော သဘောအားဖြင့်။ သတိဗလံ၊ သတိဗိုလ်ကို။ ပမာဒေါ မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်။ အကမ္မိယဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်သော သဘောအားဖြင့်။ သမာဓိဗလံ၊ သမာဓိဗိုလ်ကို။ ဥဒ္ဓဇ္ဇေ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းကြောင့်။ အကမ္မိယဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်သော သဘောအားဖြင့်။ ပညာဗလံ၊ ပညာဗိုလ်ကို။ အဝိဇ္ဇာယ၊ မသိမှုအဝိဇ္ဇာကြောင့်။ အကမ္မိယဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်သော သဘောအားဖြင့်။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ ။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ သတိ

သမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ထင်သော သဘောအားဖြင့်။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဓမ္မဝိစယ
 သမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို။ ပဝိစယဋ္ဌေန၊ စိစစ်ဆင်ခြင်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊
 ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ ချီးမြှောက်သော သဘောအားဖြင့်။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊
 ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို။ ဖရဏဋ္ဌေန၊ ပြန့်နှံ့သော သဘောအားဖြင့်။ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ပဿဒ္ဓိ
 သမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို။ ဥပသဋ္ဌေန၊ ငြိမ်သက်သော သဘောအားဖြင့်။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊
 သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့်။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊
 ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို။ ပဋိသင်္ခါနဋ္ဌေန၊ အညီအမျှဆင်ခြင်သော သဘောအားဖြင့်။ အဘိညေယျာ၊
 ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

☸ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊
 သမ္မာသင်္ကပ္ပကို။ အဘိနိရောပနဋ္ဌေန၊ အာရုံသို့ရှေးရှုထင်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာဝါစာ၊
 သမ္မာဝါစာကို။ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ သိမ်းဆည်းသော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာကမ္မန္တာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ
 ကို။ သမုဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ကောင်းစွာဖြစ်စေသော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ သမ္မာအာဇီဝကို။
 ဝေါဒါနဋ္ဌေန၊ စင်ကြယ်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာဝါယာမော၊ သမ္မာဝါယာမကို။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊
 ချီးမြှောက်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသတိကို။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ထင်သော
 သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိကို။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော သဘော
 အားဖြင့်။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ဣန္ဒြိယာ၊ ဣန္ဒြေတို့ကို။ အာဓိပတေယျဋ္ဌေန၊ အစိုးရသော သဘောအားဖြင့်။ ဗလာ၊ ဗိုလ်
 တို့ကို။ အကမ္မိယဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ နိယျာနဋ္ဌေန၊
 ဝဋ်မှ ထွက်သွားသော သဘောအားဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ကို။ ဟေတုဋ္ဌေန၊ အကြောင်းဖြစ်သော
 သဘောအားဖြင့်။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ထင်သော သဘောအား
 ဖြင့်။ သမ္ပပုဓာနာ၊ သမ္ပပုဓာန်တို့ကို။ ပဒဟဋ္ဌေန၊ အားထုတ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဣဒ္ဓိ
 ပါဒါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို။ ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပြည့်စုံသော သဘောအားဖြင့်။ သစ္စာ၊ သစ္စာတို့ကို။ တထ
 ဋ္ဌေန၊ မဖောက်မပြန်မှန်သော သဘောအားဖြင့်။ သမထော၊ သမထကို။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့
 လွင့်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာကို။ အနုပဿနဋ္ဌေန၊ အဖန်တလဲလဲရှုတတ်
 သော သဘောအားဖြင့်။ သမထဝိပဿနာ၊ သမထဝိပဿနာတို့ကို။ ဧကရသဋ္ဌေန၊ တူသော
 ကိစ္စရှိသော သဘောအားဖြင့်။ ယုဂနန္ဒ၊ အစုံဖွဲ့အပ်သည်ကို။ အနတိဝတ္တနဋ္ဌေန၊ မလွန်သော
 သဘောအားဖြင့်။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ သီလဝိသုဒ္ဓိကို။ သံဝရဋ္ဌေန၊ စောင့်စည်းသော သဘောအားဖြင့်။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ၊ စိတ္တ
 ဝိသုဒ္ဓိကို။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိကို။ ဒဿနဋ္ဌေန၊
 မြင်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝိမောက္ခော၊ ဝိမောက္ခကို။ မုတ္တဋ္ဌေန၊ လွတ်သော သဘောအားဖြင့်။
 ဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဇ္ဇာကို။ ပဋိဝေဓဋ္ဌေန၊ ထိုးထွင်း၍သိသော သဘောအားဖြင့်။ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိကို။
 ပရိစ္စာဂဋ္ဌေန၊ စွန့်သော သဘောအားဖြင့်။ ခယေညာဏံ၊ ခယညာဏ်ကို။ သမုစ္ဆေဒဋ္ဌေန၊
 ကောင်းစွာဖြတ်သော သဘောအားဖြင့်။ အနုပ္ပါဒေညာဏံ၊ အနုပ္ပါဒ်ညာဏ်ကို။ ပဋိပုဿဒ္ဓဋ္ဌေန၊
 ငြိမ်းသော သဘောအားဖြင့်။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

၂၀။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒကို။ မူလဋ္ဌေန၊ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ မနသိကာရော၊ မနသိကာရကို။ သမုဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ကောင်းစွာဖြစ်စေသော သဘောအားဖြင့်။ ဖဿော၊ ဖဿကို။ သမောဓာနဋ္ဌေန၊ (ဒွါရ အာရုံ ဝိညာဏ်တို့၏) ပေါင်းဆုံရာသဘောအားဖြင့်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာကို။ သမောသရဏဋ္ဌေန၊ စုဝေးသက်ဝင်ရာ သဘောအားဖြင့်။ သမာဓိ၊ သမာဓိကို။ ပမုခဋ္ဌေန၊ ကုသိုလ်တရားတို့၏ အကြီးအမှူးဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ သတိ၊ သတိကို။ အာဓိပတေယျဋ္ဌေန၊ အစိုးရသော သဘောအားဖြင့်။ ပညာ၊ ပညာကို။ တတုတ္တရဋ္ဌေန၊ ထိုထိုတရားတို့ထက် လွန်မြတ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိကို။ သာရဋ္ဌေန၊ အနှစ်ဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ အမတောဂဓံ၊ အမြိုက်သို့သက်ဝင်ရာဖြစ်သော။ ဝါ၊ သက်ဝင်၍ တည်ရာ အမြိုက်တရားဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ပရိယောသာနဋ္ဌေန၊ အပြီးအဆုံးဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။

ယေ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်အကြင်တရားတို့ကို။ ဝါ၊ အကြင်အကြင်တရားတို့သည်။ အဘိညာတာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်ပြီးသည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုထိုတရားတို့ကို။ ဝါ၊ ထိုထိုတရားတို့သည်။ ဉာတာ၊ သိအပ်ကုန်ပြီးသည်။ ဝါ၊ သိအပ်ပြီးသော ဉာတမည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

တံဉာတဋ္ဌေန၊ ထိုဆိုးအင်ပြီးသော တရားအပေါင်းကို သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ။ တနည်းကား၊ တံ၊ ထိုသုတမယဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ (ဆိုးအင်ပြီးသော တရားအပေါင်းကို) သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။

(တံဉာတဋ္ဌေနကို အနက် ၂-နည်း ပြန်ဆိုရာတွင် ပဌမနည်းမှာ အဋ္ဌကထာအဖွင့်နှင့် အညီ ပြန်ခြင်းပေတည်း။ ဒုတိယနည်းမှာ ဉာဏ်ဟူသော နာမိပုဒ်ကို၎င်း ဒုတိယဝိကပိဋိတံသဒ္ဒါမပါဘဲ ပဇာနနဋ္ဌေန-ဟူ၍သော ဟိတ်ပုဒ်ကို၎င်း ထောက်မျှော်၍ ဆရာအများတို့ ပြန်ဆိုကြသော နည်းပေတည်း။ နောက်ဉာဏ်များအရာ၌ ထိုဒုတိယနည်းအတိုင်း ပြန်ထားသည်ကိုသာ အများအားဖြင့် တွေ့ရလတ္တံ့ ။ သို့သော် အထက် ၁၄-ခုမြောက် ဝိမုတ္တိဉာဏနိဒ္ဒေသ၏ နိဂုံး၌ မိန့်ဆိုထားသော တံဝိမုတ္တိဉာတဋ္ဌေန ပုဒ်ကို ထောက်လျှင် ပဌမနည်းအတိုင်းပြန်မှ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ကို ဟောသော ဒေသကပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုကျဘွယ် ရှိပေသည်။)

ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဣမေ ဓမ္မာ အဘိညေယျာတိ သောတာဝဓာနံ၊ တံပဇာနနာ ပညာ သုတမယေဉာဏန္တိ၊ ဣမေ ဓမ္မာ။ပ။ သုတမယေဉာဏ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်ပေသတည်း။
ဒုတိယဘာဏဝါရော၊ ဒုတိယဘာဏဝါရသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

(၂) ပရိညေယျနိဒ္ဒေသ

၂၁။ ဣမေဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့ကို။ ပရိညေယျာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သောတာဝဓာနံ၊ နာကြားအပ်သော တရားအပေါင်းသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ ။ တနည်းကား၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဒေသယန္တဿ၊ ဟောကြားစဉ်။) သောတာဝဓာနံ၊ နာကြားအပ်သော တရားအပေါင်းသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ ။

တနည်းကား၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဒေသယန္တဿ၊ ဟောတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝါ၊ ဟောသော ဒေသကပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဓမ္မဇာတံ၊ တရားအပေါင်းသည်။) သောတာဝဓာနံ၊ သောတာဝဓာနမည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ တံပဇာနနာ၊ ထိုသောတာဝဓာနကို သိသော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။

ကော၊ တခုသော။ ဓမ္မော၊ တရားကို။ ပရိညေယျော၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်၏။ သာသဝေါ၊ (အာရုံ အာရမ္မဏိက အလိုအားဖြင့်) အာသဝတရားနှင့် တကွဖြစ်သော။ ဥပါဒါနိယော၊ ဥပါဒါနိ၏ အာရုံဖြစ်သော။ ဖဿော၊ ဖဿတည်း။ ဒွေ ဓမ္မော၊ နှစ်ပါးသော တရားတို့ကို။ ပရိညေယျော၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်၏။ နာမဉ္စ၊ နာမ်၎င်း။ ရူပဉ္စ၊ ရုပ်၎င်းတည်း။ တယော ဓမ္မော၊ သုံးပါးသော တရားတို့ကို။ ပရိညေယျော၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်၏။ တိဿော ဝေဒနာ၊ သုံးပါးသောဝေဒနာ တို့တည်း။ စတ္တာရော ဓမ္မော၊ လေးပါးသော တရားတို့ကို။ ပရိညေယျော၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်၏။ စတ္တာရော အာဟာရာ၊ လေးပါးသော အာဟာရတို့တည်း။

ပဉ္စ ဓမ္မော၊ ငါးပါးသော တရားတို့ကို။ ပရိညေယျော၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်၏။ ပဉ္စ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့တည်း။ ဆ ဓမ္မော၊ ခြောက်ပါးသော တရားတို့ကို။ ပရိညေယျော၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်၏။ ဆ အဇ္ဈတ္တိကာနိ အာယတနာနိ၊ ခြောက်ပါးသော အဇ္ဈတ္တိကာ အာယတနတို့တည်း။ သတ္တ ဓမ္မော၊ ခုနစ်ပါးသော တရားတို့ကို။ ပရိညေယျော၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်၏။ သတ္တ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော၊ ခုနစ်ပါးသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့တည်း။ အဋ္ဌ ဓမ္မော၊ ရှစ်ပါးသော တရားတို့ကို။ ပရိညေယျော၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်၏။ အဋ္ဌ လောကဓမ္မော၊ ရှစ်ပါးသော လောကဓံ တရားတို့တည်း။ နဝ ဓမ္မော၊ ကိုးပါးသော တရားတို့ကို။ ပရိညေယျော၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်၏။ နဝ သတ္တာဝါသာ၊ ကိုးပါးသော သတ္တာဝါသတို့တည်း။ ဒသ ဓမ္မော၊ ဆယ်ပါးသော တရားတို့ကို။ ပရိညေယျော၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်၏။ ဒသာယတနာနိ၊ ဆယ်ပါးသော အာယတနတို့တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော တရားကို။ ပရိညေယျံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်သို့သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော တရားကို။ ပရိညေယျံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ စက္ခု၊ မျက်စိကို။ ပရိညေယျံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်၏။ ရူပါ၊ အဆင်း ရူပါရုံတို့ကို။ ပရိညေယျော၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်၏။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ မျက်စိအသိ မြင်သိမှု၊ စက္ခုဝိညာဉ်ကို။ ပရိညေယျံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်၏။ စက္ခုသမ္ပယော၊ မျက်စိအတွေ့၊ မြင်တွေ့မှု၊ စက္ခုသမ္ပယကို။ ပရိညေယျော၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်၏။ စက္ခုသမ္ပယပစ္စယာ၊ မျက်စိအတွေ့၊ မြင်တွေ့မှု၊ စက္ခုသမ္ပယ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သုခံ ဝါ၊ သုခသော်လည်း ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဒုက္ခသော်လည်း ဖြစ်သော။ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ အဒုက္ခမသုခသော်လည်း ဖြစ်သော။ ယမ္ပိဒံ-ယမ္ပိ ဣဒံ ဝေဒယိတံ၊ အကြင်ခံစားမှု၊ ဝေဒနာသည်လည်း။ ဥပုဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ တမ္ပိ၊ ထိုသုခ၊ ဒုက္ခ၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာကိုလည်း။ ပရိညေယျံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်၏။ သောတံ၊ နားကို။ ပ။ မနော သမ္ပယော၊ စိတ်အတွေ့၊ ကြံတွေ့မှု၊ မနောသမ္ပယကို။ ပရိညေယျော၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်၏။ မနော သမ္ပယပစ္စယာ၊ စိတ်အတွေ့ ကြံတွေ့မှု၊ မနောသမ္ပယ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပ။ တမ္ပိ၊ ထို သုခ၊ ဒုက္ခ၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာကိုလည်း။ ပရိညေယျံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်၏။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ပ။ ဇရာ မရဏံ၊ ဇရာမရဏကို။ ပ။ အမတောဂဓံ၊ အမြိုက်သို့ သက်ဝင်ရာဖြစ်သော။ ဝါ၊ သက်ဝင်၍ တည်ရာ အမြိုက်တရားဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ပရိယောသာနဋ္ဌေန၊ အပြီးအဆုံးဖြစ်သော သဘော အားဖြင့်။ ပရိညေယျံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်၏။

ယေသံ ယေသံ ဓမ္မာနံ၊ အကြင်အကြင်တရားတို့ကို။ ပဋိလာဘတ္တာယ၊ ရခြင်းငှါ။ ဝါယမန္တဿ၊ အားထုတ်သောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ အားထုတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တေ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုထိုတရားတို့ကို။ ပဋိလဒ္ဓါ၊ ရအပ်ကုန်ပြီသည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ရအပ်ကုန်ပြီဖြစ်လတ်သော်။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုတရားတို့သည်။ ပရိညာဘာ စေဝ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်ပြီသည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တီရိတော စ၊ ဆုံးဖြတ်အပ်ကုန်ပြီသည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၂။ နေက္ခမ္မံ၊ ကာမမှထွက်မြောက်သော အလောဘကို။

(နေက္ခမ္မမှ ပါမောဇ္ဇအထိ တရား ၇-ပါးမှာ ဥပစာရဈာန်၌ ပါဝင်သော တရားများသာ တည်း။ အပ္ပနာဈာန် မဟုတ်သေး။ ပဌမံ ဈာန် စသည်ဖြင့် အပ္ပနာဈာန်ကို ပြလတ္တံ့ ၊ ထို့ကြောင့် “နေက္ခမ္မံ၊ ဈာန်ကို” ဟု မပြန်အပ်။ အထက်၌လည်း နည်းတူပင်။)

ပဋိလာဘတ္တာယ၊ ရခြင်းငှါ။ ဝါယမန္တဿ၊ အားထုတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ သည်။ နေက္ခမ္မံ၊ ကာမမှထွက်မြောက်သော အလောဘကို။ ပဋိလဒ္ဓံ၊ ရအပ်ပြီသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ငြားအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ရအပ်ပြီဖြစ်လတ်သော်။ သော ဓမ္မော၊ ထိုတရားသည်။ ပရိညာတော စေဝ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တီရိတော စ၊ ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

[ရပြီးဖြစ်လျှင်၊ ထိုရသောတရားသည် ပရိညာဘာလည်း ဖြစ်သည်။ တီရိတောလည်း ဖြစ်သည်။ တိရဏပရိညာဖြင့် သိပြီးဖြစ်သည်-ဟု ဆိုလို၏။ ။အဗျာပါဒံ ပဋိလာဘတ္တာယ၊ အစ၌သော ကြွင်းသော ဝါရတို့၌ကား အနက်တူပြီ။]

တံ၊ ထိုသုတမယဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့်သိတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ပရိညေယျာတိ သောတာဝဓာနံ၊ တံပဇာနနာ ပညာ သုတမယေ ဉာဏန္တိ၊ ဣမေ ဓမ္မာ။ ပ။ သုတမယေ ဉာဏံ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်ပေသတည်း။

(၃) ပဟာတဗ္ဗနိဒ္ဒေသ

၂၃။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့ကို။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သောတာဝဓာနံ၊ နာကြားအပ်သော တရားအပေါင်းသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း။ ။တနည်းကား၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဒေသယန္တဿ၊ ဟောကြားစဉ်။) သောတာဝဓာနံ၊ နာကြားအပ်သော တရားအပေါင်းသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ ။တနည်းကား၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဒေသယန္တဿ၊ ဟောတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝါ၊ ဟောသော ဒေသကပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဓမ္မဇာတံ၊ တရားအပေါင်းသည်။) သောတာဝဓာနံ၊ သောတာဝဓာန မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ တံပဇာနနာ၊ ထိုသောတာဝဓာနကိုသိသော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သုတမယေဉာဏံ၊ သုတမယဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း မှဟူကား။

ဧကော၊ တခုသော။ ဓမ္မော၊ တရားကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်အပ်၏။ အသ္မိမာနော၊ ငါဟူသောမာနတည်း။ ။တနည်းကား၊ ငါဟူသောမာနကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်အပ်၏။ ဇေ ဓမ္မာ၊

နှစ်ပါးသော တရားတို့ကို။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာ စ၊ အဝိဇ္ဇာ၎င်း။ တဝ
 တဏှာ စ၊ တဝတဏှာ၎င်းတည်း။ တယော ဓမ္မာ၊ သုံးပါးသော တရားတို့ကို။ ပဟာတဗ္ဗာ၊
 ပယ်အပ်ကုန်၏။ တိဿော တဏှာ၊ သုံးပါးသော တဏှာတို့တည်း။ စတ္တာရော ဓမ္မာ၊ လေးပါးသော
 တရားတို့ကို။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ စတ္တာရော ဩဇာ၊ လေးပါးသော ဩဇာတို့တည်း။
 ပဉ္စ ဓမ္မာ၊ ငါးပါးသော တရားတို့ကို။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ ပဉ္စ နိဝရဏာနိ၊ ငါးပါးသော
 နိဝရဏတို့တည်း။ ဆ ဓမ္မာ၊ ခြောက်ပါးသော တရားတို့ကို။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ ဆ တဏှာ
 ကာယာ၊ ခြောက်ပါးသော တဏှာကာယတို့တည်း။ သတ္တ ဓမ္မာ၊ ခုနစ်ပါးသော တရားတို့ကို။
 ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ သတ္တာနုသယာ၊ ခုနစ်ပါးသော အနုသယတို့တည်း။ အဋ္ဌ ဓမ္မာ၊
 ရှစ်ပါးသော တရားတို့ကို။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ အဋ္ဌ မိစ္ဆတ္တာ၊ ရှစ်ပါးသော မိစ္ဆတ္တာတို့တည်း။
 နဝ ဓမ္မာ၊ ကိုးပါးသော တရားတို့ကို။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ နဝ တဏှာမူလကာ၊ ကိုးပါး
 သော တဏှာမူလတို့တည်း။ ဒသ ဓမ္မာ၊ ဆယ်ပါးသော တရားတို့ကို။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်အပ်
 ကုန်၏။ ဒသ မိစ္ဆတ္တာ၊ ဆယ်ပါးသော မိစ္ဆတ္တာတို့တည်း။

၂၄။ သမုစ္ဆေဒပဟာနဉ္စ၊ သမုစ္ဆေဒပဟာန်၎င်း။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပဟာနဉ္စ၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပဟာန်၎င်း။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ပဟာနာနိ၊ ပဟာန်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။
 လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်သော။ ဓယဂါမိမဂ္ဂံ၊ အာသဝတရားတို့၏ ကုန်ရာနိဗ္ဗာန်သို့
 ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော မဂ်ကို။ ဘာဝယတော၊ ပြီးစေဆဲဖြစ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။
 သမုစ္ဆေဒပဟာနဉ္စ၊ သမုစ္ဆေဒပဟာန်၎င်း။ ဖလက္ခဏေ၊ ဖိုလ်ခဏ၌။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပဟာနဉ္စ၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ
 ပဟာန်၎င်းတည်း။ ပဟာနာနိ၊ ပဟာန်တို့သည်။ တိဏိ၊ သုံးပါးတို့တည်း။ ယဒိဒံ-ယံ ဣဒံ
 နေက္ခမ္မံ၊ အကြင် အသုဘဈာန်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဧတံ၊ ဤအသုဘဈာန်သည်။ ကာမာနံ၊ ကာမ
 တို့၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာပေတည်း။ ယဒိဒံ-ယံ ဣဒံ အာရပ္ပံ၊ အကြင် အရူပဈာန်သည်။
 အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဧတံ၊ ဤအရူပဈာန်သည်။ ရူပါနံ၊ ရုပ်တို့၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာပေတည်း။
 ဘူတံ၊ ဖြစ်ပေါ်သော။ သင်္ခတံ၊ အကြောင်းတရားတို့ကပေးစေ၍ ပြုအပ်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊
 အကြောင်းတရားတို့ကိုစွဲမှီ၍ ဖြစ်သော။ ယံ ခေါ ပန ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော သင်္ခါရတရား
 သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ နိရောဓေ၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ တဿ၊ ထိုသင်္ခါရ၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာ
 ပေတည်း။ နေက္ခမ္မံ၊ အသုဘဈာန်ကို။ ပဋိလဒ္ဓဿ၊ ရသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ သည်။ ကာမာ၊
 ကာမတို့ကို။ ဝါ၊ တို့သည်။ ပဟိနာ စေဝ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီးသည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။
 ပရိစ္စတ္တာ စ၊ စွန့်အပ်ကုန်ပြီးသည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အာရပ္ပံ၊ အရူပဈာန်ကို။ ပဋိလဒ္ဓဿ၊
 ရသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရူပါ၊ ရုပ်တို့ကို။ ဝါ၊ တို့သည်။ ပဟိနာစေဝ၊
 ပယ်အပ်ကုန်ပြီးသည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပရိစ္စတ္တာ စ၊ စွန့်အပ်ကုန်ပြီး သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊
 ဖြစ်ကုန်၏။ နိရောဓံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ပဋိလဒ္ဓဿ၊ ရသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ သည်။ သင်္ခါရာ၊
 သင်္ခါရတို့ကို။ ပဟိနာ စေဝ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီးသည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပရိစ္စတ္တာ စ၊ စွန့်အပ်
 ကုန် ပြီးသည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပဟာနာနိ၊ ပဟာန်တို့သည်။ စတ္တာရံ၊ လေးပါးတို့
 တည်း။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ပရိညာပဋိဝေဓံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းအားဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိသော
 ပရိညာပဋိဝေဓအလိုအားဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဇန္တော၊ ထိုးထွင်း၍ သိသည်ဖြစ်၍။ ပဇဟတိ၊ (ပယ်သင့်
 သောကိလေသာကို) ပယ်၏။ သမုဒယသစ္စံ၊ သမုဒယသစ္စာကို။ ပဟာနာပဋိဝေဓံ၊ ပယ်သောအား
 ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိသော ပဟာနပဋိဝေဓအလိုအားဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဇန္တော၊ သိသည်ဖြစ်၍။

ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ နိရောဓသစ္စံ၊ နိရောဓသစ္စာကို။ သစ္စိကိရိယာပဋိဝေခံ၊ မျက်မှောက်ပူသော အားဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိသော သစ္စိကိရိယာ ပဋိဝေခအလုံအားဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဇန္တော၊ သိသည်ဖြစ်၍။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ မဂ္ဂသစ္စာကို။ ဘာဝနာပဋိဝေခံ၊ ပွားစေသောအားဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိသောဘာဝနာပဋိဝေခအလုံအားဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဇန္တော၊ သိသည်ဖြစ်၍။ ပဇဟတိ၊ (ပယ်သင့်သော ကိလေသာကို) ပယ်၏။ ။ဝိက္ခမ္ဘနုပ္ပဟာနဉ္စ၊ ဝိက္ခမ္ဘနု ပဟာန်၎င်း။ တဒဂ်ပုဟာနဉ္စ၊ တဒဂ်ပဟာန်၎င်း။ သမုဇ္ဈေဒပုဟာနဉ္စ၊ သမုဇ္ဈေဒ ပဟာန်၎င်း။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပုဟာနဉ္စ၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ ပဟာန်၎င်း။ နိဿရဏပုဟာနဉ္စ၊ နိဿရဏ ပဟာန်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဟာနာနိ၊ ပဟာန် တို့သည်။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့တည်း။ ဝိက္ခမ္ဘနုပ္ပဟာနဉ္စ၊ ဝိက္ခမ္ဘနုပဟာန်သည်ကား။ ပဌမဈာန်၊ ပဌမဈာန်ကို။ ဘာဝယတော၊ ပွားစေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိဝရဏာနံ၊ နိဝရဏတို့ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းပေတည်း။ တဒဂ်ပုဟာနဉ္စ၊ တဒဂ်ပဟာန်သည်ကား။ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ၊ လောဘ စသော ကိလေသာအစိုင်အခဲကို ဖောက်ခွဲခြင်းအဖို့ရှိသော။ သမာဓိံ၊ ဝိပဿနာသမာဓိကို။ ဘာဝယတော၊ ပွားစေသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒိဋ္ဌိဂတာနံ၊ မိစ္ဆာအယူတို့ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းပေတည်း။ သမုဇ္ဈေဒပုဟာနဉ္စ၊ သမုဇ္ဈေဒပဟာန်သည်ကား။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်သော။ ခယဂါမိမဂ္ဂံ၊ အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ရာသို့ ရောက်ကြောင် ဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို။ ဘာဝယတော၊ ပွားစေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ပဟာနံ၊ ပယ်သင့်သော ကိလေသာတို့ကို ပယ်ခြင်းပေတည်း။) ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပုဟာနဉ္စ၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပဟာန်သည်ကား။ ဖလက္ခဏေ၊ ဖိုလ်ခဏ၌။ (ပဟာနံ၊ မဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာတို့ကို တဖန်ငြိမ်းစေသောအားဖြင့် ပယ်ခြင်းပေတည်း။) နိဿရဏပုဟာနဉ္စ၊ နိဿရဏပဟာန်သည်ကား။ နိရောဓော၊ ချုပ်ရာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ပေတည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ပဟာတဗ္ဗံ၊ ပယ်အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်သို့သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ပဟာတဗ္ဗံ၊ ပယ်အပ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ စက္ခု၊ မျက်စိကို။ ပဟာတဗ္ဗံ၊ ပယ်အပ်၏။ ရူပါ၊ အဆင်းရူပါရုံတို့ကို။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ မျက်စိအသိ မြင်သိမှု စက္ခုဝိညာဏ်ကို။ စက္ခုသမ္ပယော၊ မျက်စိအတွေ့ မြင်တွေ့မှု စက္ခုသမ္ပယကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်အပ်၏။ စက္ခုသမ္ပယပစ္စယာ၊ မျက်စိအတွေ့ မြင်တွေ့မှု စက္ခုသမ္ပယဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပ။ တမ္ပိ၊ ထိုသုခ၊ ဒုက္ခ၊ အဒုက္ခမသုခ ဝေဒနာကိလည်း။ ပဟာတဗ္ဗံ၊ ပယ်အပ်၏။ သောတံ၊ နားကို။ ပ။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ပဿန္တော၊ အနိစ္စသည်ဖြင့် ရှုသည်ဖြစ်၍။ ပဇဟတိ၊ ကိလေသာကိုပယ်၏။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ ပ။ အမတောဂဓံ၊ အမြိုက်သို့ သက်ဝင်ရာ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ သက်ဝင်၍ တည်ရာ အမြိုက်တရားဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ပရိယောသာနဋ္ဌေန၊ အပြီးအဆုံးဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ ပဿန္တော၊ ရှုသည်ဖြစ်၍။ ပဇဟတိ၊ ကိလေသာကို ပယ်၏။

ယေ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်အကြင်တရားတို့သည်။ ဝါ၊ အကြင်အကြင်တရားတို့ကို။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီးသည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့။ တေ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုထိုတရားတို့သည်။ ဝါ၊ ထိုထိုတရားတို့ကို။ ပရိစ္စတ္တာ၊ စွန့်အပ်ကုန်ပြီးသည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တံ၊ ထိုသုတမယဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက် သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာ မည်၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ဣမေ ဓမ္မာ ပဟာတဗ္ဗာတိ သောတာဝဓာနံ၊ တံ ပဇာနနာ ပညာ သုတမယ

ဉာဏန္တိ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ပဟာတဗ္ဗာ သောတာဝဓာနံ၊ တံပဇာနနာ ပညာ သုတမယေ ဉာဏ်-ဟူ၍။
ဝုစ္စတံ၊ ဆိုအပ်ပေသတည်း။

တတိယဘာဏဝါရော၊ တတိယဘာဏဝါရသည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

(၄) ဘာဝေတဗ္ဗနိဒ္ဒေသ

၂၅။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ပွားစေအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သောတာ
ဝဓာနံ၊ နာကြားအပ်သော တရားအပေါင်းသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ သနည်း။ ။တနည်းကား၊
ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဒေသယန္တဿ၊ ဟောကြားစဉ်။) သောတာဝဓာနံ၊ နာကြားအပ်သောတရားအပေါင်း
သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ သနည်း။ ။တနည်းကား၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဒေသယန္တဿ၊ ဟောတော်
မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဓမ္မဇာတံ၊ တရားအပေါင်းသည်။) သောတာဝဓာနံ၊ သောတာဝဓာန
မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်ပါသနည်း။ တံပဇာနနာ၊ ထိုသောတာဝဓာနကို သိသော။
ပညာ၊ ပညာသည်။ သုတမယေဉာဏံ၊ သုတမယဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သ
နည်းဟူမူကား။

ကော၊ တခုသော။ ဓမ္မော၊ တရားကို။ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ပွားစေအပ်၏။ သာတသဟဂတာ၊
သာယာဘွယ် သုခဝေဒနာနှင့် တကွဖြစ်သော။ ကာယဂတာသတိ၊ ကာယဂတာသတိပေတည်း။
ဒွေ ဓမ္မာ၊ နှစ်ပါးသောတရားတို့ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ပွားစေအပ်ကုန်၏။ သမထောစ၊ သမထ၎င်း။
ဝိပဿနာစ၊ ဝိပဿနာ၎င်းတည်း။ တယော ဓမ္မာ၊ သုံးပါးသော တရားတို့ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊
ပွားစေအပ်ကုန်၏။ တယော သမာဓိ၊ သုံးပါးသော သမာဓိတို့တည်း။ စတ္တာရော ဓမ္မာ၊ လေးပါး
သော တရားတို့ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ပွားစေအပ်ကုန်၏။ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ လေးပါးသော
သတိပဋ္ဌာန်တို့တည်း။ ပဉ္စ ဓမ္မာ၊ ငါးပါးသော တရားတို့ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ပွားစေအပ်ကုန်၏။
ပဉ္စဂိကော၊ အင်္ဂါငါးပါးရှိသော။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိတည်း။ ဆ ဓမ္မာ၊ ခြောက်ပါးသော
တရားတို့ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ပွားစေအပ်ကုန်၏။ ဆ အနုဿတိဋ္ဌာနာနိ၊ ခြောက်ပါးသော အနုဿတိ
ဋ္ဌာနတို့တည်း။ သတ္တ ဓမ္မာ၊ ခုနစ်ပါးသောတရားတို့ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ပွားစေအပ်ကုန်၏။ သတ္တ
ဗေဇ္ဇင်္ဂါ၊ ခုနစ်ပါးသော ဗေဇ္ဇင်္ဂတို့တည်း။ အဋ္ဌ ဓမ္မာ၊ ရှစ်ပါးသောတရားတို့ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊
ပွားစေအပ်ကုန်၏။ အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂိကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်တည်း။
နဝ ဓမ္မာ၊ ကိုးပါးသော တရားတို့ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ပွားစေအပ်ကုန်၏။ နဝ ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယဂ်၊ နိ၊
ကိုးပါးသော ပါရိသုဒ္ဓိ၏ ပဓာနိယအင်္ဂါတို့တည်း။ ဒသ ဓမ္မာ၊ ဆယ်ပါးသောတရားတို့ကို။ ဘာဝေ
တဗ္ဗာ၊ ပွားစေအပ်ကုန်၏။ ဒသ ကသိကာယတနာနိ၊ ဆယ်ပါးသော ကသိုဏ်းဟူသော တည်ရာ
တို့တည်း။

၂၆။ လောကီယာ စ ဘာဝနာ၊ လောကီဘာဝနာ၎င်း။ လောကုတ္တရာ စ ဘာဝနာ၊ လောကုတ္တရာ
ဘာဝနာ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာတို့သည်။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးတို့တည်း။ ရူပါဝစရကုသလာနံ၊
ရူပါဝစရ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့ကို။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်း။ အရူပါဝစရကုသ

လာနံ၊ အရူပါဝစရ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့ကို၊ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်း။ အပရိယာ
 ပန္နကုသလာနံ၊ လောကသုံးပါး၌ အကျုံးမဝင်သော ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့ကို။
 ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာတို့သည်။ တိဿော၊ သုံးပါးတို့တည်း။
 ရူပါဝစရကုသလာနံ၊ ရူပါဝစရ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့ကို။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်း
 သည်။ ဟိနာ၊ ယုတ်သောပွားစေခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ မဇ္ဈိမာ၊ အလတ်ဖြစ်သော ပွားစေခြင်း
 သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ပဏိတာ၊ မြတ်သော ပွားစေခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ပ။

၂၇။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာတို့သည်။ စတဿော၊ လေးပါးတို့တည်း။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။
 ပရိညာပဋိဝေဓံ၊ ပရိညာပဋိဝေဓ အလိုအားဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဇန္တော၊ ထိုးထွင်း၍ သိသည်ဖြစ်၍။
 ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။ သမုဒယသစ္စံ၊ သမုဒယသစ္စာကို။ ပဟာနပဋိဝေဓံ၊ ပဟာနပဋိဝေဓအလို
 အားဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဇန္တော၊ ထိုးထွင်း၍ သိသည်ဖြစ်၍။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။ နိရောဓသစ္စံ၊ နိရောဓ
 သစ္စာကို။ သစ္စိကိရိယာပဋိဝေဓံ၊ သစ္စိကိရိယာ ပဋိဝေဓအလိုအားဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဇန္တော၊ ထိုးထွင်း၍
 သိသည်ဖြစ်၍။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ မဂ္ဂသစ္စာကို။ ဘာဝနာပဋိဝေဓံ၊ ဘာဝနာ
 ပဋိဝေဓအလိုအားဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဇန္တော၊ ထိုးထွင်း၍ သိသည်ဖြစ်၍။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။ ဣမာ၊
 ဤသည်တို့ကား။ စတဿော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဘာဝနာ၊ ပွားခြင်းတို့တည်း။

အပရာပိ၊ တပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာတို့သည်။ သေနာ၊ ရှာမှီးခြင်း
 ဟူသော။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာ၎င်း။ ပဋိလာဘာ၊ ရခြင်းဟူသော။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာ
 ၎င်း။ ဧကရသာ၊ တူသော ကိစ္စရှိသော။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာ၎င်း။ အာသေဝနာ၊
 မှီဝဲခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတဿော၊ လေးပါး
 တို့တည်း။ သေနာ၊ ရှာမှီးခြင်းဟူသော။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။
 သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ သမာဓိသမာပဇ္ဇန္တာနံ၊ သမာဓိသို့ ရောက်ကုန်သော ယောဂီ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ တတ္ထ၊ ထိုသမာဓိ၌။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ တရားတို့သည်။ ဧကရသာ၊
 တူသောကိစ္စ ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်ကား။ သေနာဘာဝနာ၊
 သေနာဘာဝနာတည်း။ ပဋိလာဘာ၊ ရခြင်းဟူသော။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာသည်။ ကတမာ၊
 အဘယ်နည်း။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ သမာဓိသမာပဇ္ဇန္တာနံ၊ သမာဓိသို့ ရောက်ကုန်သော
 ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ တတ္ထ၊ ထိုသမာဓိ၌။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။
 အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ နာတိဝတ္တန္တိ၊ မလွန်ကုန်။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်ကား။ ပဋိလာဘာဘာဝနာ၊
 ပဋိလာဘာ ဘာဝနာတည်း။ ဧကရသာ၊ တူသော ကိစ္စရှိသော။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာသည်။
 ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ အဓိမောက္ခဋ္ဌေန၊ ဆုံးဖြတ်သော သဘောအားဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ
 ကို။ ဘာဝယတော၊ ပွားစေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်း
 အားဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဧကရသာ၊ တူသောကိစ္စ
 ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဣန္ဒြေတို့၏။ ဧကရသဋ္ဌေန၊ တူ
 သောကိစ္စရှိသော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းတည်း။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ ချီးမြှောက်သော
 သဘောအားဖြင့်။ ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ ဝိရိယိန္ဒြေကို။ပ။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ထင်သော သဘောအားဖြင့်။
 သတိန္ဒြိယံ၊ သတိန္ဒြေကို။ပ။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့်။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊
 သမာဓိန္ဒြေကို။ပ။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်သော သဘောအားဖြင့်။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေကို။ ဘာဝ
 ယတော၊ ပွားစေသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ပညိန္ဒြေ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။

စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဧကရသာ၊ တူသောကိစ္စ ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့၏။ ဧကရသဋ္ဌေန၊ တူသောကိစ္စ ရှိသော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းတည်း။

အသဒ္ဓိယေ၊ မယုံကြည်ခြင်းကြောင့်။ အကမ္ပိယဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်သော သဘောအားဖြင့်။ သဒ္ဓါဗလံ၊ သဒ္ဓါဗိုလ်ကို။ ပ။ ဧကသဋ္ဌေ၊ ပျင်းရိခြင်းကြောင့်။ အကမ္ပိယဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝီရိယဗလံ၊ ဝီရိယဗိုလ်ကို။ ပ။ ပမာဒေ၊ မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်။ အကမ္ပိယဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်သော သဘောအားဖြင့်။ သတိဗလံ၊ သတိဗိုလ်ကို။ ပ။ ဥဒ္ဓစ္စေ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းကြောင့်။ အကမ္ပိယဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်သော သဘောအားဖြင့်။ သမာဓိဗလံ၊ သမာဓိဗိုလ်ကို။ ပ။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့်။ အကမ္ပိယဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်သော သဘောအားဖြင့်။ ပညာဗလံ၊ ပညာဗိုလ်ကို။ ဘာဝယတော၊ ပွားစေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပညာဗလံ၊ ပညာဗိုလ်၏။ ဝသေန၊ အစွမ်း အားဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ ဗလာနိ၊ ဗိုလ်တို့သည်။ ဧကရသာ၊ တူသောကိစ္စ ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဗလာနိ၊ ဗိုလ်တို့၏။ ဧကရသဋ္ဌေန၊ တူသောကိစ္စ ရှိသော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းတည်း။

ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ထင်သော သဘောအားဖြင့်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို။ ပ။ ပဝိစယဋ္ဌေန၊ စိစစ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်ကို။ ပ။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ ချီးမြှောက်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို။ ပ။ ဖရဏဋ္ဌေန၊ ပြန်နုသော သဘောအားဖြင့်။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို။ ပ။ ဥပသမဋ္ဌေန၊ ငြိမ်သက်သော သဘောအားဖြင့်။ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို။ ပ။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့်။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ သမာဓိ သမ္မောဇ္ဈင်ကို။ ပ။ ပဋိသင်္ခါ နဋ္ဌေန၊ ဆင်ခြင်သော သဘောအားဖြင့်။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို။ ဘာဝယတော၊ ပွားစေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ဤ။ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဓဗောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ခြောက်ပါးသော ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ ဧကရသာ၊ တူသော ကိစ္စရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဗောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့၏။ ဧက ရသဋ္ဌေန၊ တူသော ကိစ္စရှိသော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းတည်း။

ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်တတ်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို။ ပ။ အဘိနိရော ပနဋ္ဌေန၊ အာရုံသို့ ရှေးရှုတတ်တတ်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပံ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပကို။ ပ။ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ သိမ်းဆည်းတတ်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာဝါစံ၊ သမ္မာဝါစာကို။ ပ။ သမု ဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်စေသော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာကမ္မန္တံ၊ သမ္မာကမ္မန္တကို။ ပ။ ဝေါဒါန ဋ္ဌေန၊ ဖြစ်စင်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာအာဇီဝံ၊ သမ္မာအာဇီဝကို။ ပ။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ ချီးမြှောက် တတ်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာဝါယာမံ၊ သမ္မာဝါယာမကို။ ပ။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ထင်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာသတိံ၊ သမ္မာသတိကို။ ပ။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော သဘော အားဖြင့်။ သမ္မာသမာဓိံ၊ သမ္မာသမာဓိကို။ ဘာဝယတော၊ ပွားစေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ သမ္မာသမာဓိဿ၊ သမ္မာသမာဓိ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ သတ္တ မဂ္ဂင်္ဂံ၊ ခုနစ်ပါးသော မဂ္ဂင်္ဂတို့သည်။ ဧကရသာ၊ တူသော ကိစ္စရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။

မဂ္ဂင်္ဂါနံ၊ မဂ္ဂင်္ဂတို့၏။ ဧကရသဋ္ဌေန၊ တူသော ကိစ္စရှိသော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းတည်း။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဧကရသာဘာဝနာ၊ ဧကရသာဘာဝနာတည်း။

အာသေဝနာဘာဝနာ၊ အာသေဝနာဘာဝနာသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ပုဗ္ဗဏှသမယမ္ပိ၊ နံနက်အခါ၌လည်း။ အာသေဝတိ၊ မှီဝဲ၏။ မဇ္ဈိကသမယမ္ပိ၊ မွန်းတည့်အခါ၌လည်း။ သာယန္တသမယမ္ပိ၊ ညနေချမ်းအခါ၌လည်း။ ပုရောဘတ္တမ္ပိ၊ ဆွမ်းစားမီအခါ၌လည်း။ ပစ္ဆာဘတ္တမ္ပိ၊ ဆွမ်းစားပြီးသော အခါ၌လည်း။ ပုရိမေပိယာမေ၊ ပုရိမယာမ်၌လည်း။ မဇ္ဈိမေပိယာမေ၊ မဇ္ဈိမယာမ်၌လည်း။ ပစ္ဆိမေပိယာမေ၊ ပစ္ဆိမယာမ်၌လည်း။ ရတ္တိမ္ပိ၊ ည၌လည်း။ ဒိဝါပိ၊ နေ၌လည်း။ ရတ္တိနိဝါပိ၊ ည၌နေ့တို့၌လည်း။ ကာဠေပိ၊ လဆုတ်ပကွ၌လည်း။ ဇုဏှေပိ၊ လဆန်းပကွ၌လည်း။ ဝဿေပိ၊ မိုးဆင်းကာလ၌လည်း။ ဟေမန္တေပိ၊ ဆောင်းကာလ၌လည်း။ ဝိမေပိ၊ နွေကာလ၌လည်း။ ပုရိမေပိ ဝယောခန္ဓေ၊ ရှေးအရွယ်အစဉ်လည်း။ (ပဌမအရွယ်၌လည်းဟူ။) မဇ္ဈိမေပိ ဝယောခန္ဓေ၊ မဇ္ဈိမအရွယ်အစဉ်လည်း။ ပစ္ဆိမေပိ ဝယောခန္ဓေ၊ ပစ္ဆိမအရွယ်အစဉ်လည်း။ အာသေဝတိ၊ မှီဝဲ၏။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အာသေဝနာဘာဝနာ၊ အာသေဝနာဘာဝနာတည်း။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာတို့သည်။ ဣမာ စတသော၊ ဤလေးပါးတို့တည်း။

၂၇။ အပရာပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာတို့သည်။ စတသော၊ လေးပါးတို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဘာဝနာ၌။ ဇာတာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။ အနတိဝတ္တနဋ္ဌေန၊ အချင်းချင်း မလွန်သော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်း၎င်း။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဣန္ဒြိယတို့၏။ ဧကရသဋ္ဌေန၊ တူသော ကိစ္စရှိသော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်း၎င်း။ တဒုပဂဝိရိယဝါဟနဋ္ဌေန၊ ထိုအနတိဝတ္တနသဘော၊ ဧကရသ သဘောအားလျော်သော ဝီရိယကို ဆောင်သော(ဖြစ်စေသော)သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်း၎င်း။ အာသေဝနဋ္ဌေန၊ မှီဝဲသော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်း၎င်းတည်း။ ။တတ္ထ၊ ထိုဘာဝနာ၌။ ဇာတာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။ အနတိဝတ္တနဋ္ဌေန၊ အချင်းချင်း မလွန်သော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်းဟူမူကား။ ကာမစ္ဆန္ဒံ၊ ကာမစ္ဆန္ဒကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ ပယ်စဉ်။ နေက္ခမ္မဝသေန၊ နေက္ခမ္မ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ အညမည်၊ အချင်းချင်း။ နာတိဝတ္တန္တိ၊ မလွန်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤသို့ မလွန်ခြင်းသည်။ တတ္ထ၊ ထိုနေက္ခမ္မဘာဝနာ၌။ ဇာတာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။ အနတိဝတ္တနဋ္ဌေန၊ အချင်းချင်း မလွန်တတ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းပေတည်း။ ဗျာပါဒံ၊ ဗျာပါဒကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ ပယ်စဉ်။ အဗျာပါဒဝသေန၊ အဗျာပါဒ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပ။ ထိနခိဒ္ဓံ၊ ထိနခိဒ္ဓကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ အာလောကီသညာဝသေန၊ အာလောကသညာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပ။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ဥဒ္ဓစ္စကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ အဝိက္ခေပဝသေန၊ မပျံလွင့်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဓမ္မဝတ္ထာနဝသေန၊ တရားကို ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇံ၊ အဝိဇ္ဇာကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဉာဏဝသေန၊ ဉာဏ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အရတိံ၊ မပျော်မွေ့ခြင်းကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပါမောဇ္ဇဝသေန၊ ပါမောဇ္ဇ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။

နိဝရဏံ၊ နိဝရဏကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပဌမဇ္ဈာနဝသေန၊ ပဌမဈာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိတက္က ဝိစာရေ၊ ဝိတက် ဝိစာရဘူကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် အား။ ဒုတိယဇ္ဈာနဝသေန၊ ဒုတိယဈာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပီတိံ၊ ပီတိကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ တတိယဇ္ဈာနဝသေန၊ တတိယဈာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သုခ ဒုက္ခေ၊ သုခဒုက္ခတို့ကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ စတုတ္ထဇ္ဈာနဝသေန၊ စတုတ္ထ ဈာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။

ရူပသညံ၊ ရူပသညာကို၎င်း။ ပဋိဗ္ဗသညံ၊ ပဋိဗ္ဗသညာကို၎င်း။ နာနတ္တသညံ၊ နာနတ္တသညာ ကို၎င်း။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိဝသေန၊ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အာကာသာနဉ္စာယတနသညံ၊ အာကာ သာနဉ္စာယတနသညာကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝိညာဏဉ္စာယတန သမာပတ္တိဝသေန၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိညာဏဉ္စာယတနသညံ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနသညာကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ အာကိဉ္စညာယတန သမာပတ္တိဝသေန၊ အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။

နိစ္စသညံ၊ နိစ္စသညာကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ အနိစ္စာနုပဿနာ ဝသေန၊ အနိစ္စာနုပဿနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သုခသညံ၊ သုခသညာကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဒုက္ခာနုပဿနာဝသေန၊ ဒုက္ခာနုပဿနာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အတ္တသညံ၊ အတ္တ သညာကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ အနတ္တာနုပဿနာဝသေန၊ အနတ္တာနုပဿနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နန္ဒိံ၊ နှစ်သက်ခြင်းကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာ ဝသေန၊ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ရာဂံ၊ ရာဂကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝိရာဂါနုပဿနာဝသေန၊ ဝိရာဂါနုပဿနာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သမုဒယံ၊ သမုဒယသစ္စာကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ နိရောဓာနုပဿနာဝသေန၊ နိရောဓာနုပဿနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အာဒါနံ၊ လက်ခံခြင်း ယူခြင်းကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာဝသေန၊ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဘနသညံ၊ တခဲနက်ဟူသော သညာကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ခယာနုပဿနာဝသေန၊ ခယာနုပဿနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အာယူဟနံ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် အား။ ဝယာနုပဿနာဝသေန၊ ဝယာနုပဿနာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဓုဝသညံ၊ ဓုဝသညာကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝိပရိဏာမာနုပဿနာဝသေန၊ ဝိပရိဏာမာ နုပဿနာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ နိမိတ္တံ၊ နိစ္စနိမိတ်ကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ အနိမိတ္တာနုပဿနာဝသေန၊ အနိမိတ္တာနုပဿနာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဏိဓိံ၊ တောင့်တခြင်းကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာဝသေန၊ အပ္ပဏိဟိတာ နုပဿနာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အဘိနိဝေသံ၊ အတ္တဟု နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ သုညတာနုပဿနာဝသေန၊ သုညတာနုပဿနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သာရာဒါနာဘိနိဝေသံ၊ အနှစ်ရှိသည်ဟု ယူဆနှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာဝသေန၊ အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သမ္မောဟာဘိနိဝေသံ၊ တွေဝေသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ယထာဘူတဉ္စာယတနဝသေန၊ ယထာဘူတဉ္စာယတန၏ အစွမ်းအားဖြင့်။

အာလယာဘိနိဝေသံ၊ စွဲဌိဘူယံ ဟု နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သောယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ အာဒိနဝါနုပဿနာဝသေန၊ အာဒိနဝါနုပဿနာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အပ္ပဋိသင်္ခံ၊ သင့်လျော်သောအကြောင်းကို မရှုခြင်းကို။ ဝါ၊ လွတ်မြောက်ချိန်တဖန်မရှုခြင်းကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဝသေန၊ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သညောဂါဘိနိဝေသံ၊ ကာမဂုဏ်စသည်နှင့်ယှဉ်တွဲလျက် နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ဝါ၊ သင်္ခါရအာရုံနှင့် ယှဉ်တွဲလျက် နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝိဝဇ္ဇနာနုပဿနာ ဝသေန၊ ဝိဝဇ္ဇနာနုပဿနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။

ဒိဋ္ဌေကဋ္ဌေ၊ ဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ တဦးတည်း၌ဘည်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဒိဋ္ဌိနှင့်တည်ရာတူကုန်သော။ ကိလေသေ၊ ကိလေသာတို့ကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဝသေန၊ သောတာပတ္တိမဂ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သြဋ္ဌာရိကေ၊ ရုန့်ရင်းကုန်သော။ ကိလေသေ၊ ကိလေသာတို့ကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂဝသေန၊ သကဒါဂါမိမဂ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အဏုသဟဂတေ၊ သိမ်မွေ့ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ ကိလေသာ တို့ကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ အနာဂါမိမဂ္ဂဝသေန၊ အနာဂါမိမဂ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သဗ္ဗကိလေသေ၊ အလုံးစုံသောကိလေသာတို့ကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ ပယ်စဉ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂဝသေန၊ အရဟတ္တမဂ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ နာတိဝတ္တန္တိ။ မလွန်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤသို့မလွန်ခြင်းသည်။ တတ္ထ၊ ထိုအရဟတ္တမဂ်ဘာဝနာ၌။ ဇာတာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။ အနတိဝတ္တနဋ္ဌေန၊ အချင်းချင်းမလွန်သော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းပေတည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ တတ္ထ၊ ထိုနေက္ခမ္မစသော ဘာဝနာ၌။ ဇာတာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။ အနတိဝတ္တနဋ္ဌေန၊ အချင်းချင်း မလွန်သော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဣန္ဒြေတို့၏။ ဧကရသဋ္ဌေန၊ တူသောကိစ္စရှိသော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်း သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း ဟူမကား။ ကာမစ္ဆန္တိ၊ ကာမစ္ဆန္တိကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ ပယ်စဉ်။ နေက္ခမ္မဝသေန၊ နေက္ခမ္မ၏အစွမ်း အားဖြင့်။ ပဋိန္ဒြိယာနံ၊ ငါးပါးသောဣန္ဒြေတို့သည်။ ဧကရသ၊ တူသောကိစ္စရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤသို့ကိစ္စတူခြင်းသည်။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဣန္ဒြေတို့၏။ ဧကရသဋ္ဌေန၊ တူသောကိစ္စရှိသော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းပေတည်း။ ပ။ သဗ္ဗကိလေသေ၊ အလုံးစုံသောကိလေသာတို့ကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ ပယ်စဉ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂဝသေန၊ အရဟတ္တမဂ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဋိန္ဒြိယာနံ၊ ငါးပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဧကရသ၊ တူသောကိစ္စရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤသို့ကိစ္စတူခြင်းသည်။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဣန္ဒြေတို့၏။ ဧကရသဋ္ဌေန၊ တူသောကိစ္စရှိသော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းပေတည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဣန္ဒြေတို့၏။ ဧကရသဋ္ဌေန၊ တူသောကိစ္စရှိသော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တဒုပဂဝီရိယဝါဟနဋ္ဌေန၊ ထိုအနတိဝတ္တနသဘော၊ ဧကရသသဘောအား လျော်သော ဝီရိယကိုဆောင်သော (ဖြစ်စေသော) သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းသည်။ ကထံ

ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်းဟူမကား။ ကာမစ္ဆန္ဒံ၊ ကာမစ္ဆန္ဒကိ။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော
 ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ ပယ်စဉ်။ နေက္ခမ္မဝသေန၊ နေက္ခမ္မ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယကိ။
 ဝါဟေတိ၊ ဆောင်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤသို့ဝီရိယကိဖြစ်စေခြင်းသည်။
 တဒုပဂဝီရိယဝါဟနဋ္ဌေန၊ ထိုအနတိဝတ္တနသဘော၊ ဧကရသ သဘောအား လျော်သော ဝီရိယ
 ကိဆောင်သော (ဖြစ်စေသော) သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းပေတည်း။ ပ။ သဗ္ဗ
 ကိလေသေ၊ အလုံးစုံသောကိလေသာတို့ကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။
 ဝါ၊ ပယ်စဉ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂဝသေန၊ အရဟတ္တမဂ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယကိ။
 ဝါဟေတိ၊ ဆောင်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤသို့ဝီရိယကိဖြစ်စေခြင်းသည်။
 တဒုပဂဝီရိယဝါဟနဋ္ဌေန၊ ထိုအနတိဝတ္တနသဘော၊ ဧကရသသဘောအား လျော်သော
 ဝီရိယကိ ဆောင်သော (ဖြစ်စေသော) သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းပေတည်း။ ဧဝံ၊
 ဤသို့။ တဒုပဂဝီရိယဝါဟနဋ္ဌေန၊ ထိုအနတိဝတ္တနသဘော၊ ဧကရသ သဘောအား လျော်သော
 ဝီရိယကိ ဆောင်သော (ဖြစ်စေသော) သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊
 ဖြစ်၏။

အာသေဝနဋ္ဌေန၊ မှီဝဲသော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းသည်။ ကထံ
 ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်းဟူမကား။ ကာမစ္ဆန္ဒံ၊ ကာမစ္ဆန္ဒကိ။ ပဇဟန္တော၊ ပယ်သည်ဖြစ်၍။
 နေက္ခမ္မံ၊ နေက္ခမ္မကိ။ အာသေဝတိ၊ မှီဝဲ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤသို့မှီဝဲခြင်းသည်။ အာသေဝနဋ္ဌေန၊
 မှီဝဲသော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းပေတည်း။ ပ။ သဗ္ဗကိလေသေ၊ အလုံးစုံသော
 ကိလေသာတို့ကို။ ပဇဟန္တော၊ ပယ်သည်ဖြစ်၍။ အရဟတ္တမဂ္ဂံ၊ အရဟတ္တမဂ်ကို။ အာသေဝတိ၊ မှီဝဲ၏။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤသို့ မှီဝဲခြင်းသည်။ အာသေဝနဋ္ဌေန၊ မှီဝဲသောသဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊
 ပွားစေခြင်းပေတည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အာသေဝနဋ္ဌေန၊ မှီဝဲသော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊
 ပွားစေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာတို့သည်။ ဣမာ စတဿော၊ ဤလေးပါး
 တို့ပေတည်း။

ရူပံ၊ ရူပကိ။ ပဿန္တော၊ အနိစ္စ စသော လက္ခဏာ အားဖြင့် ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဘာဝေတိ၊
 ပွားစေ၏။ ပ။ အမတောဂဓံ၊ အမြိုက်သို့ သက်ဝင်ရာ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ သက်ဝင်၍တည်ရာ အမြိုက်
 တရားဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ပရိယောသာနဋ္ဌေန၊ အပြီးအဆုံးဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။
 ပဿန္တော၊ ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။

ယေ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အကြင်တရားတို့ကို။ ဝါ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ ပွားစေအပ်ကုန်ပြီးသည်။
 ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုထိုတရားတို့သည်။ ဧကရသာ၊ တူသော ကိစ္စရှိကုန်သည်။
 ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တံ၊ ထိုသုတမယဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘော
 ကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘော
 ကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဣမေ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ သောတာဝ
 ဓာနံ၊ တံပဇာနနာ ပညာ သုတမယေ ဉာဏန္တိ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ။ ပ။ ဉာဏံ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်ပေ
 သတည်း။

စတုတ္ထဘာဏဝါရာ၊ စတုတ္ထဘာဏဝါရသည်။ နိဠိတော၊ ပြီးပြီ။

(၅) သစ္စိကာတဗ္ဗနိဒ္ဒေသ

၂၉။ ဣမေ ဓမ္မော၊ ဤတရားတို့ကို။ သစ္စိကာတဗ္ဗော၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
သောတာဝဓာနံ၊ နာကြားအပ်သောတရားအပေါင်းသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ သနည်း။ ။တနည်းကား၊
ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဒေသယန္တဿ၊ ဟောကြားစဉ်။) သောတာဝဓာနံ၊ နာကြားအပ်သောတရား
အပေါင်းသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ သနည်း။ ။တနည်းကား၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဒေသယန္တဿ၊
ဟောတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဓမ္မဇာတိ၊ တရားအပေါင်းသည်။) သောတာဝဓာနံ၊
သောတာဝဓာန မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း။ တံပဇာနနာ၊ ထိုသောတာ
ဝဓာနကို သိသော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သုတမယေ ဉာဏံ၊ သုတမယ ဉာဏ်မည်သည်။
ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။

ကော၊ တခုသော။ ဓမ္မော၊ တရားကို။ သစ္စိကာတဗ္ဗော၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။ အကုပ္ပိ၊
မပျက်သော။ စေတောဝိမုတ္တိ၊ စေတောဝိမုတ္တိတည်း။

ဒွေ ဓမ္မော၊ နှစ်ပါးသော တရားတို့ကို။ သစ္စိကာတဗ္ဗော၊ မျက်မှောက် ပြုအပ်ကုန်၏။ ဝိဇ္ဇာစ၊
ဝိဇ္ဇာ၎င်း။ ဝိမုတ္တိစ၊ ဝိမုတ္တိ၎င်းတည်း။

တယော ဓမ္မော၊ သုံးပါးသောတရားတို့ကို။ သစ္စိကာတဗ္ဗော၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်၏။ တိသော
ဝိဇ္ဇာ၊ သုံးပါးသော ဝိဇ္ဇာတို့တည်း။

စတ္တာရော ဓမ္မော၊ လေးပါးသော တရားတို့ကို။ သစ္စိကာတဗ္ဗော၊ မျက်မှောက် ပြုအပ်ကုန်၏။
စတ္တာရိ သာမညဗလာနိ၊ လေးပါးသော သာမညဗလတို့တည်း။

ပဉ္စ ဓမ္မော၊ ငါးပါးသောတရားတို့ကို။ သစ္စိကာတဗ္ဗော၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်၏။ ပဉ္စ ဓမ္မက္ခန္ဓာ၊
ငါးပါးသော ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့တည်း။

ဆ ဓမ္မော၊ ခြောက်ပါးသော တရားတို့ကို။ သစ္စိကာတဗ္ဗော၊ မျက်မှောက် ပြုအပ်ကုန်၏။
ဆ အဘိညာ၊ ခြောက်ပါးသော အဘိညာဉ်တို့တည်း။

သတ္တ ဓမ္မော၊ ခုနစ်ပါးသော တရားတို့ကို။ သစ္စိကာတဗ္ဗော၊ မျက်မှောက် ပြုအပ်ကုန်၏။
သတ္တခိဏာသဝဗလာနိ၊ ခုနစ်ပါးသော ခိဏာသဝဗလတို့တည်း။

အဋ္ဌ ဓမ္မော၊ ရှစ်ပါးသောတရားတို့ကို။ သစ္စိကာတဗ္ဗော၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်၏။ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခာ၊
ရှစ်ပါးသော ဝိမောက္ခတို့တည်း။

နဝ ဓမ္မော၊ ကိုးပါးသော တရားတို့ကို။ သစ္စိကာတဗ္ဗော၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်၏။ နဝ အနုပုဗ္ဗ
နိရောဓာ၊ ကိုးပါးသော အနုပုဗ္ဗနိရောဓတို့တည်း။

ဒသ ဓမ္မော၊ ဆယ်ပါးသော တရားတို့ကို။ သစ္စိကာတဗ္ဗော၊ မျက်မှောက် ပြုအပ်ကုန်၏။ ဒသ
အသေက္ခာဓမ္မော၊ ဆယ်ပါးသော အသေက္ခာဓမ္မတို့တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊
ရဟန်းတို့။ ကိဉ္ဇု၊ အဘယ်သို့သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော တရားကို။ သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ မျက်မှောက်
ပြုအပ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ စက္ခု၊ မျက်စိကို။ သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။ ရူပါ၊

အဆင်း ရှုပါရုံတို့ကို။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ မျက်စိအသိ၊ မြင်သိမှု စက္ခုဝိညာဉ်ကို။ စက္ခု သမ္ပယော၊ မျက်စိ အတွေ့၊ မြင်တွေ့မှု စက္ခုသမ္ပယာကို။ သမ္ဘိကာတဗ္ဗော၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။ စက္ခုသမ္ပယာပစ္စယာ၊ မျက်စိအတွေ့၊ မြင်တွေ့မှု စက္ခုသမ္ပယာ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာ သော် လည်း ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ခင်းရဲသော်လည်း ဖြစ်သော။ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ မဆင်းရဲ မချမ်းသာ သော်လည်း ဖြစ်သော။ ယမ္ပိဒံ-ယမ္ပိ ဣဒံ ဝေဒယိတံ၊ အကြင်ခံစားမှု ဝေဒနာသည်။ ဥပ္ပုဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ တမ္ပိ၊ ထိုခံစားမှု ဝေဒနာကိုလည်း။ သမ္ဘိကာတဗ္ဗံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။ သောတံ၊ နားကို။ ပ။ မနောသမ္ပယော၊ စိတ်အတွေ့၊ ကြံတွေ့မှု မနောသမ္ပယာကို။ သမ္ဘိကာတဗ္ဗော၊ မျက် မှောက် ပြုအပ်၏။ မနောသမ္ပယာပစ္စယာ၊ စိတ်အတွေ့၊ ကြံတွေ့မှု မနောသမ္ပယာ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပ။ တမ္ပိ၊ ထိုသုခ၊ ဒုက္ခ၊ အဒုက္ခမသုခ ဝေဒနာ ကိုလည်း။ သမ္ဘိကာတဗ္ဗံ၊ မျက်မှောက် ပြုအပ်၏။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ပဿန္တော၊ အနိစ္စစသော လက္ခဏာအားဖြင့် ရှုသည်ဖြစ်၍။ သမ္ဘိကဇရာတိ၊ မျက်မှောက်ပြု၏။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ ပ။ အမတောဂဓံ၊ အမြိုက်သို့ သက်ဝင်ရာ ဖြစ်သော ။ ဝါ၊ သက်ဝင်၍ တည်ရာ အမြိုက်တရားဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ပရိယောသာ နဋ္ဌေန၊ အပြီးအဆုံး ဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ ပဿန္တော၊ ရှုသည်ဖြစ်၍။ သမ္ဘိကဇရာတိ၊ မျက်မှောက်ပြု၏။

ယေ ယေ ဓမ္မော၊ အကြင် အကြင် တရားတို့ကို။ သမ္ဘိကာတဗ္ဗံ၊ မျက်မှောက် ပြုအပ်ကုန်ပြီးသည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေ တေ ဓမ္မော၊ ထိုထိုတရားတို့ကို။ ဖဿိတာ၊ တွေ့ထိအပ်ကုန်ပြီးသည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ “တံ၊ ထိုသုတမယဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘော ကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘော ကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဣမေဓမ္မော သမ္ဘိကာတဗ္ဗာတိ သောတာဝဇာနံ၊ တံ ပဇာနနာ ပညာ သုတမယေဉာဏန္တိ၊ ဣမေ ဓမ္မော။ ပ။ ဉာဏံ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်ပေသတည်း။

(၆-၉) ဟာနဘာဂိယ စတုက္က

၃၀။ ဣမေ ဓမ္မော၊ ဤတရားတို့သည်။ ဟာနဘာဂိယာ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းအဘို့ ရှိကုန်၏။ ဣမေ ဓမ္မော၊ ဤတရားတို့သည်။ ဌိတိဘာဂိယာ၊ တည်တန့်ခြင်းအဘို့ရှိကုန်၏။ ဣမေ ဓမ္မော၊ ဤတရားတို့သည်။ ဝိသေသဘာဂိယာ၊ ထူးခြားသောအဘို့ ရှိကုန်၏။ ဣမေ ဓမ္မော၊ ဤတရားတို့သည်။ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယာ၊ လောဘစသော ကိလေသာ အစိုင်အခဲကို ဖောက်ခွဲခြင်းအဘို့ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သောတာ ဝဇာနံ၊ နာကြားအပ်သော တရားအပေါင်းသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ ။ တနည်းကား၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဒေသယန္တဿ၊ ဟောကြားစဉ်။) သောတာဝဇာနံ၊ နာကြား အပ်သော တရားအပေါင်းသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း။ ။ တနည်းကား၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဒေသယန္တဿ၊ ဟောတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝါ၊ ဟောသော ဒေသက ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဓမ္မဇာတံ၊ တရားအပေါင်းသည်။) သောတာဝဇာနံ၊ သောတာဝဇာန မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ တံပဇာနနာ၊ ထိုသောတာဝဇာနကို သိသော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သုတမယေဉာဏံ၊ သုတမယဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း။ ။ ဟူမကား။ ပဌမဿ ဈာနဿ၊ ပဌမဈာန်ကို။ လာဘိံ-လာဘိနော၊ ရသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ ရသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ကာမသဟဂတာ၊ ကာမနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ သညာမနသိကာရာ၊ သညာ မနသိကာရတို့သည်။ သမုဒါစရန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ် ကုန်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်ငြားအံ့။ ဟာနဘာဂိယော၊

ဆုတ်ယုတ်ခြင်း အဘို့ရှိသော။ ခမ္မော၊ တရားပေတည်း။ တဒန္တဓမ္မတာ၊ ထိုစျာန်သို့ အစဉ်
 လျှောက်သော သဘောရှိသော။ သတိ၊ စျာန်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော နိကန္တိဟုဆိုအပ်သော သတိသည်။
 သန္တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ဝါ၊ တည်ငြားအံ့။ ငြိတိဘာဂိယော၊ တည်တန့်ခြင်းအဘို့ရှိသော။ ခမ္မော၊ တရား
 ပေတည်း။ အဝိတက္ကသဟဂတာ၊ ဝိတက်နှင့်တကွမဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဝိတက် ကင်းကုန်သော။
 သညာမနသိကာရာ၊ သညာမနသိကာရတို့သည်။ သမုဒါစရန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်
 ငြားအံ့။ ဝိသေသဘာဂိယော၊ ထူးသောအဘို့ရှိသော။ ခမ္မော၊ တရားပေတည်း။ နိဗ္ဗိဒါသဟဂတာ၊
 ငြီးငွေ့သော ဝိပဿနာနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဝိရာဂူပသံဟိတာ၊ အရိယာမဂ်နှင့်စပ်ကုန်သော။
 သညာမနသိကာရာ၊ သညာမနသိကာရတို့သည်။ သမုဒါစရန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်
 ငြားအံ့။ နိဗ္ဗေတဘာဂိယော၊ ဖောက်ခွဲခြင်း အဘို့ရှိသော။ ခမ္မော၊ တရားပေတည်း။

ဒုတိယဿ စျာနဿ၊ ဒုတိယစျာန်ကို။ လာဘိ-လာဘိနော၊ ရသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝိတက္ကသဟ
 ဂတာ၊ ဝိတက်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ သညာမနသိကာရာ၊ သညာမနသိကာရ တို့သည်။ သမုဒါစရန္တိ၊
 ဖြစ်ကုန်၏။ ပ။

[တတိယဿ စျာနဿ အစရှိသော ကြွင်းသော ဝါရတို့၌ အနက် သိသာပြီ။] ☐

တံ၊ ထိုသုတမယ ညာဏ်သည်။ ညာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ညာဏံ၊
 ညာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက် သဘောကြောင့်။ ပညာ၊
 ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဣမေ ဓမ္မာ ဟာနဘာဂိယာ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ငြိတိဘာဂိယာ၊ ဣမေ ဓမ္မာ
 ဝိသေသဘာဂိယာ၊ ဣမေ ဓမ္မာ နိဗ္ဗေတဘာဂိယာတိ သောတာဝဓာနံ၊ တံပဇာနနာ ပညာ သုတ-
 မယေ ညာဏန္တိ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ဟာနဘာဂိယာ။ ပ။ ညာဏံ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်ပေသတည်း။

(၁၀-၁၂) လက္ခဏတ္တိကနိဒ္ဒေသ

၃၁။ သဗ္ဗေအလုံးစုံကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတရားတို့သည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိကုန်။ သဗ္ဗေ
 အလုံးစုံကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲသော သဘော ရှိကုန်၏။ သဗ္ဗေ
 အလုံးစုံကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ရုပ်-နာမ် တရားတို့သည်။ အနတ္တံ၊ အတ္တကောင်မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ သောတာဝဓာနံ၊ နာကြားအပ်သောတရားအပေါင်းသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ သနည်း။ ။
 တနည်းကား၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဒေသယန္တဿ၊ ဟောကြားစဉ်။) သောတာဝဓာနံ၊ နာကြားအပ်
 သောတရား အပေါင် သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ သနည်း။ ။ တနည်းကား၊ ဣတိ၊ ဤသို့။
 (ဒေသယန္တဿ၊ ဟောတော် မှုသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဓမ္မဇာတံ၊ တရားအပေါင်းသည်။) သောတာ
 ဝဓာနံ၊ သောတာဝဓာနမည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ တံပဇာနနာ၊
 ထိုသောတာဝဓာနကိုသိသော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သုတမယေ ညာဏံ၊ သုတမယညာဏ်မည်သည်။
 ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။

ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဓယဋ္ဌေန၊ ကုန်တတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စမည်၏။
 ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်ဖွယ် ဘေးဟူသောအနက်သဘောကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမည်၏။ အသာရ
 ကဋ္ဌေန၊ အနှစ်မရှိသော အနက်သဘောကြောင့်။ အနတ္တံ၊ အနတ္တမည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 (ဒေသယန္တဿ၊ ဟောတော် မှုသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဓမ္မဇာတံ၊ တရားအပေါင်းသည်။) သောတာ
 ဝဓာနံ၊ နာကြားအပ် သိမှတ်အပ်သောတရားပေတည်း။ တံပဇာနနာ၊ ထိုနာကြားအပ် သိမှတ်

အပ်သော တရားကို အပြားအားဖြင့် သိသော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သုတမယေ ဉာဏံ၊ သုတမယဉာဏ် မည်၏။ [ဝေဒနာအနိစ္စာ-စသော ကြွင်းသော ဝါရတို့၌ အနက်တူပြီ။]

တံ၊ ထိုသုတမယဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ မတန၊ ထို့ကြောင့်။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ၊ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ၊ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာတိ သောတာဝဓာနံ၊ တံပဇာနနာ ပညာ သုတမယေ ဉာဏန္တိ၊ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ။ ပ။ ဉာဏံ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်ပေသတည်း။

(၁၃-၁၆) သစ္စနိဋ္ဌေသ

၃၂။ ဣဒံ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာတည်း။ ဣဒံ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခသမုဒယံ၊ ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာတည်း။ ဣဒံ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာတည်း။ ဣဒံ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့် ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သောတာဝဓာနံ၊ နာကြားအပ်သော တရားအပေါင်းသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ သနည်း။ ။ တနည်းကား၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဒေသယန္တဿ၊ ဟောကြားစဉ်။) သောတာဝဓာနံ၊ သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ သနည်း။ ။ တနည်းကား၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဒေသယန္တဿ၊ ဟောတော်မူသော မြတ်စွာတရား၏။ ဓမ္မဇာတံ၊ တရား အပေါင်းသည်။) သောတာဝဓာနံ၊ သောတာဝဓာန မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ သနည်း။ တံပဇာနနာ၊ ထိုသောတာဝဓာနကိုသိသော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သုတမယေ ဉာဏံ၊ သုတမယ ဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်းဟူမူကား။

(က) ဒုက္ခသစ္စနိဋ္ဌေသ

၃၃။ တတ္ထ၊ ထိုသစ္စာလေးပါးတို့တွင်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာ သည်။ ကတမံ အဘယ်နည်း။ ဇာတိပိ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲတည်း။ ဇရာပိ၊ အိုခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲတည်း။ မရဏမ္ပိ၊ သေခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ တည်း။ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာပိ၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ဝိက္ခေခြင်း၊ ကိုယ်၏ ဆင်းရဲ ခြင်း၊ စိတ်၏ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်း၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်လည်း။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲ တို့တည်း။ အပ္ပိယေဟိ၊ မချစ်မနှစ်လိုအပ်သောသူတို့နှင့်။ သမ္ပယောဂေါ၊ အတူတကွ ပေါင်း ဖော်ရခြင်းသည်။ ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲတည်း။ ပိယေဟိ၊ ချစ်မြတ်နိုးအပ်သောသူတို့နှင့်။ ဝိပ္ပယောဂေါ၊ ကွေကွင်းရခြင်းသည်။ ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲတည်း။ ယမ္ပိစ္ဆံ၊ အကြင်လိုအပ် တောင့်တအပ်သော ဝတ္ထု ကိုလည်း။ နုလဘတိ၊ မရ။ တမ္ပိ၊ ထိုမရခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ ။ တနည်းကား၊ ယမ္ပိ ယေနပိ၊ အကြင်လိုချင်ခြင်းတရားဖြင့်လည်း။ ဣစ္ဆံ ဣစ္ဆန္တော၊ မရနိုင်ကောင်းသည်ကို လိုချင် သောသူသည်။ နုလဘတိ၊ မရ။ တမ္ပိ၊ ထိုမရနိုင်သည်ကို လိုချင်ခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဥပါဒါန်၏ အာရုံဖြစ်သော ငါးပါးသော ခန္ဓာ တို့သည်။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲတို့တည်း။

တတ္ထ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၌။ (သမာဓိနိဝိဋ္ဌာ၊ ကောင်းစွာအကျုံးဝင်သော။) ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ဧတသံ ဧတသံ သတ္တာနံ၊ ထိုထိုသတ္တဝါတို့၏။ တမ္ပိ တမ္ပိ သတ္တနိကာယေ၊ ထိုထိုသတ္တဝါ

အပေါင်း၌။ ယာဇာတိ၊ အကြင်ရှေးဦးစွာဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်၎င်း။ ယာ သဉ္ဇာတိ၊ အကြင်ပြည့်စုံစွာဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ ယာ သြက္ကန္တိ၊ အကြင်အမိဝမ်းသို့ သက်ဝင်ခြင်းသည်၎င်း။ ယာ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ အကြင်ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတို့၏။ ယော ပါတုဘာဝေါ၊ အကြင်ထင်ရှားစွာဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ အာယတနာနံ၊ အာယတနတို့ကို။ ယော ပဋိလာဘော၊ အကြင်တဖန်ရခြင်းသည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ ဤသဘောတရားကို။ ဇာတိ၊ ဇာတိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

☞ တတ္ထ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၌။ (သမာဓိနိဝိဇ္ဇာ၊ ကောင်းစွာ အကျုံးဝင်သော။) ဇရာ၊ ဇရာသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ၊ ထိုထို သတ္တဝါတို့၏။ တမ္ပိတမ္ပိ သတ္တနိကာယေ၊ ထိုထို သတ္တဝါအပေါင်း၌။ ယာ ဇရာ၊ အကြင်အိုခြင်းသည်၎င်း။ ယာ ဇီရဏတာ၊ အကြင်အိုသော အခြင်းအရာသည်၎င်း။ ယံ ခဏ္ဍိစုံ၊ အကြင်သွားကျိုးသော အဖြစ်သည်၎င်း။ ယံ ပါလိစုံ၊ အကြင်ဆံ့ဖြူသောအဖြစ်သည်၎င်း။ ယာ ဝလိတ္တစတာ၊ အကြင်တုန့်သော အရေရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ အာယုနော၊ အသက်၏။ (ဇီဝိတိန္ဒြေ၏လည်းဟူ) ယာ သံဟာနိ၊ အကြင်ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်၎င်း။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ စက္ခုအစရှိသော ဣန္ဒြေတို့၏။ ယော ပရိပါကော၊ အကြင်ရင့်ခြင်းသည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ ဤသဘောတရားကို။ ဇရာ၊ ဇရာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၌။ (သမာဓိနိဝိဇ္ဇာ၊ ကောင်းစွာအကျုံးဝင်သော။) မရဏံ၊ မရဏသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ၊ ထိုထိုသတ္တဝါတို့၏။ တမ္ပာတမ္ပာ သတ္တနိကာယာ၊ ထိုထိုသတ္တဝါအပေါင်းမှ။ ယာ စုတိ၊ အကြင်ရွေ့လျော့ခြင်းသည်၎င်း။ ယာ စဝနတာ၊ အကြင်ရွေ့လျော့သော အခြင်းအရာသည်၎င်း။ ယော ဘေဒေါ၊ အကြင်ပျက်ခြင်းသည်၎င်း။ ယံ အန္တရဓာနံ၊ အကြင်ကွယ်ခြင်းသည်၎င်း။ မစ္စု၊ မစ္စုဟုဆိုအပ်သော။ ယံ မရဏံ၊ အကြင်သေခြင်းသည်၎င်း။ ယာ ကာလကိရိယာ၊ အကြင်နောက်ဆုံးကာလကိုပြုခြင်းသည်၎င်း။ ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတို့၏။ ယော ဘေဒေါ၊ အကြင်ပျက်ခြင်းသည်၎င်း။ ကဠေဝရဿ၊ အကောင်ကို။ ယော နိက္ခေပေါ၊ အကြင်ပစ်ချခြင်းသည်၎င်း။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏။ ယော ဥပစ္စေဒေါ၊ အကြင် ပြတ်ခြင်းသည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣဒံ၊ ဤသဘောတရားကို။ မရဏံ၊ မရဏဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၌။ (သမာဓိနိဝိဇ္ဇာ၊ ကောင်းစွာအကျုံးဝင်သော။) သောကော၊ သောကသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ ဉာတိဗျသနေန ဝါ၊ အဆွေအမျိုးတို့၏ ပျက်စီးခြင်းဖြင့်မူလည်း။ ဖုဠဿ၊ နှိပ်စက်အပ်သောသူ၏။ ဘောဂဗျသနေန ဝါ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့၏ ပျက်စီးခြင်းဖြင့်မူလည်း။ ဖုဠဿ၊ နှိပ်စက်အပ်သောသူ၏။ ရောဂဗျသနေန ဝါ၊ အနာဟူသော ပျက်စီးခြင်းဖြင့်မူလည်း။ ဖုဠဿ၊ နှိပ်စက်အပ်သောသူ၏။ သီလဗျသနေန ဝါ၊ သီလ၏ ပျက်စီးခြင်းဖြင့်မူလည်း။ ဖုဠဿ၊ နှိပ်စက်အပ်သောသူ၏။ ဒိဋ္ဌိဗျသနေန ဝါ၊ အယူ၏ ပျက်စီးခြင်းဖြင့်မူလည်း။ ဖုဠဿ၊ နှိပ်စက်အပ် သောသူ၏။ အညတရညတရေန၊ တပါးပါးသော။ ဗျသနေန၊ ပျက်စီးခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂ္ဂတဿ၊ ပြည့်စုံသောသူ၏။ အညတရညတရေန၊ တပါးပါးသော။ ဒုက္ခဓမ္မေန၊ ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း တရားဖြင့်။ ဖုဠဿ၊ နှိပ်စက်အပ်သောသူ၏။ ယော သောကော၊ အကြင်စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းသည်၎င်း။ ယာ သောစနာ၊ အကြင်စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းအရာသည်၎င်း။ ယံ သောစိတတ္ထံ၊ အကြင်စိုးရိမ်ပူဆွေးသောသူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ယော အန္တောသောကော၊ အကြင်အတွင်း၌ စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းသည်၎င်း။ ယော အန္တောပရိသောကော၊ အကြင်အတွင်း၌ အဖန်တလဲလဲ စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းသည်၎င်း။ စေတသော၊ စိတ်၏။ ယော ပရိသောကော၊ အကြင်အဖန်တလဲလဲ

စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းသည်၎င်း။ ယာ ပရိဇ္ဈာယနာ၊ အကြင်ပူလောင်ခြင်းသည်၎င်း။ ယံ ဒေါမနဿံ၊ အကြင်နှလုံး မသာယာခြင်းသည်၎င်း။ ယံ သောကသလ္လံ၊ အကြင်သောကတည်းဟူသော ငြောင့်သည်၎င်း။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤသဘောတရားကို။ သောကော၊ သောကဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၌။ (သမာဓိနိဝိဇ္ဇော၊ ကောင်းစွာအကျုံးဝင်သော) ပရိဒေဝေါ၊ ပရိဒေဝသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ ဉာတိဗျသနေန ဝါ၊ အဆွေအမျိုး တို့၏ ပျက်စီးခြင်းဖြင့် မူလည်း။ ဖုဋ္ဌဿ၊ နှိပ်စက်အပ်သော သူ၏။ ပ။ ယော အာဒေဝေါ၊ အကြင် ငိုကျွေးခြင်းသည်၎င်း။ ယော ပရိဒေဝေါ၊ အကြင် အဖန်တလဲလဲ ငိုကျွေးခြင်း သည်၎င်း။ ယာ အာဒေဝနာ၊ အကြင်ငိုကျွေးသော အခြင်းအရာသည်၎င်း။ ယာ ပရိဒေဝနာ၊ အကြင် အဖန်တလဲလဲ ငိုကျွေးသော အခြင်းအရာသည်၎င်း။ ယံ အာဒေဝိတတ္ထံ၊ အကြင်ငိုကျွေးသော သူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ယံ ပရိဒေဝိတတ္ထံ၊ အကြင်ပြင်းစွာ ငိုကျွေးသောသူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ယော ဝါစာ ပလာပေါ၊ အကြင်ပြောဆိုခြင်းသည်၎င်း။ ယော ဝိပ္ပလာပေါ၊ အကြင်အထူးထူး အပြားပြား ပြောဆိုခြင်းသည်၎င်း။ ယော လာလပေါ၊ အကြင် ယောင်ယမ်းခြင်းသည်၎င်း။ ယာ လာလပုနာ၊ အကြင်ယောင်ယမ်းသော အခြင်းအရာသည်၎င်း။ ယံ လာလပိတတ္ထံ၊ အကြင် ယောင်ယမ်းသော သူ၏အဖြစ်သည်၎င်း။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤသဘောတရားကို။ ပရိဒေဝေါ၊ ပရိဒေဝဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၌။ (သမာဓိနိဝိဇ္ဇံ၊ ကောင်းစွာ အကျုံးဝင်သော။) ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ကာယိကံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော။ ယံ အသာတံ၊ အကြင်မသာယာ အပ်သော သဘောသည်၎င်း။ ကာယိကံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ အကြင် ဆင်းရဲသည်၎င်း။ ကာယ သမ္ပဿဇံ၊ ကိုယ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော။ (ကာယသမ္ပဿကို မှီ၍ဖြစ်သောလည်းဟူ။) အသာတံ၊ မသာယာအပ်သော။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲသော။ ယံ ဝေဒယိတံ၊ အကြင် ခံစားခြင်းသည်၎င်း။ ကာယ သမ္ပဿဇာ၊ ကိုယ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော။ အသာတာ၊ မသာယာအပ်သော။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲသော။ ယာ ဝေဒနာ၊ အကြင်ဝေဒနာသည်၎င်း။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣဒံ၊ ဤသဘောတရားကို။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၌။ (သမာဓိနိဝိဇ္ဇံ၊ ကောင်းစွာအကျုံးဝင်သော။) ဒေါမနဿံ၊ ဒေါမနဿသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ စေတသိကံ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော။ ယံ အသာတံ၊ အကြင်မသာယာအပ်သော သဘောသည်၎င်း။ စေတသိကံ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်ဆင်းရဲသည်၎င်း။ စေတော သမ္ပဿဇံ၊ စိတ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော။ အသာတံ၊ မသာယာအပ်သော။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲသော။ ယံ ဝေဒယိတံ၊ အကြင်ခံစားခြင်းသည်၎င်း။ စေတောသမ္ပဿဇာ၊ စိတ်အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော။ အသာတာ၊ မသာယာအပ်သော။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲသော။ ယာ ဝေဒနာ၊ အကြင်ဝေဒနာသည်၎င်း။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣဒံ၊ ဤသဘောတရားကို။ ဒေါမနဿံ၊ ဒေါမနဿဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၌။ (သမာဓိနိဝိဇ္ဇော၊ ကောင်းစွာ အကျုံးဝင်သော။) ဥပါယာသော၊ ဥပါယာသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ ဉာတိဗျသနေန ဝါ၊ အဆွေအမျိုးတို့၏ ပျက်စီးခြင်းဖြင့် မူလည်း။ ဖုဋ္ဌဿ၊ နှိပ်စက်အပ်သောသူ၏။ ပ။ ယော အာယာသော၊ အကြင်ပင်ပန်း ခြင်းသည်၎င်း။ ယော ဥပါယာသော၊ အကြင်ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းသည်၎င်း။ ယာ အာယာသနာ၊ အကြင်ပင်ပန်းသောအခြင်းအရာသည်၎င်း။ ယာ ဥပါယာသနာ၊ အကြင်ပြင်းစွာပင်ပန်းသော အခြင်းအရာ

☰

သည်၎င်း။ ယံ အာယာသိတတ္တံ၊ အကြင်ပင်ပန်းသော သူ၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ယံ ဥပါယာသိတတ္တံ၊ အကြင် ပြင်းစွာ ပင်ပန်းသောသူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤသဘော တရားကို။ ဥပါယာသော၊ ဥပါယာသဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၌။ (သမာဓိနိဝိဇ္ဇော၊ ကောင်းစွာအကျိုးဝင်သော။) အပ္ပိယေဟိ၊ မချစ် မနှစ်သက်အပ်သောသူတို့နှင့်။ သမ္ပယောဂေါ၊ အတူတကွ ပေါင်းဖော်ရခြင်း ဟူသော။ ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲသည်။ ကတမော၊ အတယ်နည်း။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနိဋ္ဌာ၊ မလို အပ်ကုန်သော။ အကန္တာ၊ မနှစ်လိုအပ်ကုန်သော။ အမနာပါ၊ နှလုံးကို မပွားစေတတ်ကုန်သော။ ဝါ၊ မမြတ်နိုးအပ်ကုန်သော။ ယေ တေ ရူပါ၊ အကြင်ရူပါရုံ တို့သည်၎င်း။ ယေ တေ သဒ္ဓါ၊ အကြင် သဒ္ဓါရုံတို့သည်၎င်း။ ယေ တေ ဂန္ဓာ၊ အကြင်ဂန္ဓာရုံတို့သည်၎င်း။ ယေ တေ ရသာ၊ အကြင်ရသာရုံ တို့သည်၎င်း။ ယေ တေ ဖောဠဗ္ဗာ၊ အကြင်ဖောဠဗ္ဗာရုံတို့သည်၎င်း။ ယေ တေ ဓမ္မာ၊ အကြင်ဓမ္မာရုံ တို့သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနတ္ထကာမာ၊ အကျိုး မဲ့ကို အလိုရှိကုန်သော။ အဟိတကာမာ၊ အစီးအပွားမဲ့ကို အလိုရှိကုန်သော။ အဖာသုကကာမာ၊ မချမ်းသာခြင်းကို အလိုရှိကုန်သော။ အယောဂက္ခေမကာမာ၊ ဘေးမငြိမ်းခြင်းကို အလိုရှိကုန်သော။ ယေ ဝါ တေ ပုဂ္ဂလာ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်မူလည်း။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေဟိ၊ ထိုမနှစ်လိုအပ် သော အာရုံ၊ အကျိုးမဲ့ကို အလိုရှိသောသူ အစရှိသည်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ယာ သင်္ဂတိ၊ အကြင် တွေ့ရခြင်းသည်၎င်း။ ယော သမာဂမော၊ အကြင်ဆုံရခြင်းသည်၎င်း။ ယံ သမောဓာနံ၊ အကြင် ပေါင်းဖော် ရခြင်းသည်၎င်း။ ယော မိဿိဘာဝေါ၊ အကြင်ရောနှော၍ နေရသည်၏ အဖြစ် သည်၎င်း။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤသဘောတရားကို။ အပ္ပိယေဟိ၊ မချစ် မနှစ်သက် မမြတ်နိုး အပ်သော သူတို့နှင့်။ သမ္ပယောဂေါ၊ ပေါင်းဖော်ရခြင်း ဟူသော။ ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၌။ (သမာဓိနိဝိဇ္ဇော၊ ကောင်းစွာအကျိုးဝင်သော။) ပိယေဟိ၊ ချစ်မြတ် နိုးအပ်သော သူတို့နှင့်။ ဝိပ္ပယောဂေါ၊ ကွဲကွင်းရခြင်းဟူသော။ ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲသည်။ ကတမော၊ အတယ်နည်း။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ အဿ၊ ထိုသူ၏။ ဣဋ္ဌာ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်သော။ ကန္တာ၊ နှစ်လို အပ်ကုန်သော။ မနာပါ၊ နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်သော။ ဝါ၊ မြတ်နိုးအပ်ကုန်သော။ ယေ တေ ရူပါ၊ အကြင်ရူပါရုံတို့သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ အဿ၊ ထိုသူ၏။ အတ္ထ ကာမာ၊ အကျိုးကို အလိုရှိကုန်သော။ ဟိတကာမာ၊ စီးပွားကို အလိုရှိကုန်သော။ ဖာသုကကာမာ၊ ချမ်းသာကို အလိုရှိကုန်သော။ ယောဂက္ခေမကာမာ၊ ခန့်ခြင်းကို အလိုရှိကုန်သော။ မာတာ ပါ၊ အမိသော်၎င်း။ ပိတာ ဝါ၊ အဖသော်၎င်း။ ဘာတာ ဝါ၊ အစ်ကိုသော်၎င်း။ သင်္ဂတိ ဝါ၊ အစ်မ၊ နှမ သော်၎င်း။ မိတ္တာ ဝါ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့သော်၎င်း။ အမစ္စာ ဝါ၊ ချစ်ကျွမ်းဝင်သော သူတို့သော်၎င်း။ ဉာတိ ဝါ၊ ဆွေမျိုးတို့သော်၎င်း။ သာလောဟိတာ ဝါ၊ သားချင်းတို့သော်၎င်း။ ယေ ဝါ တေ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေဟိ၊ ထိုနှစ်သက်အပ်သော အာရုံ၊ အကျိုးစီးပွားကို အလိုရှိသော အမိအဖ အစရှိသော သူတို့နှင့်။ ယာ သင်္ဂတိ၊ အကြင် မတွေ့ရခြင်းသည်၎င်း။ ယော သမာဂမော၊ အကြင်ဆုံရခြင်းသည်၎င်း။ ယံ သမောဓာနံ၊ အကြင်တပေါင်းတည်း မနေရခြင်းသည်၎င်း။ ယော အမိဿိဘာဝေါ၊ အကြင်ရောနှော၍ မနေရသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤသဘောတရားကို။ ပိယေဟိ၊ ချစ်ခင်လေးမြတ်အပ်သော သူတို့နှင့်။ ဝိပ္ပယောဂေါ၊ ကွဲကွင်းရခြင်း ဟူသော။ ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၌။ (သမာဓိနိဝိဋ္ဌာ၊ ကောင်းစွာ အကျုံးဝင်သော) ယမ္ပိစ္ဆံ၊ အကြင်အလိုကိုလည်း။ န လဘတိ၊ မရ။ တမ္ပိ ဒုက္ခံ၊ ထိုသို့ မရခြင်းဟူသော ဆင်းရဲသည်လည်း။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ဇာတိဓမ္မာနံ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသဘော ရှိကုန်သော၊ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဣစ္ဆာ၊ အလိုသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ဇာတိဓမ္မာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသဘောတို့သည်။ နအဿာမ၊ မဖြစ်ပါကုန်မူကား။ အဟော ဝတ၊ ဩော်ကောင်းလေစွ။ ဇာတိ စ၊ ဇာတိသည်လည်း။ နော၊ ငါတို့သို့။ န အာဂစ္ဆေယျ၊ မလာပါမူကား။ အဟောဝတ၊ ဩော်ကောင်းလေစွ။ ဣတိဧဝံ၊ ဤသို့။ ဣစ္ဆာ၊ အလိုသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဧတံ၊ ဤဇာတိကင်းခြင်းကို။ ဣစ္ဆာယ၊ အလိုမျှဖြင့်။ န ခေါ ပန ပတ္တပ္ပံ၊ မရောက်အပ် မရောက်နိုင်ပေ။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤသဘောတရားသည်လည်း။ ယမ္ပိစ္ဆံ နလဘတိ တမ္ပိဒုက္ခံ၊ ယမ္ပိစ္ဆံ နလဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခမည်၏။ ဇရာဓမ္မာနံ၊ အိုခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ ဗျာဓိဓမ္မာနံ၊ နာခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ မရဏဓမ္မာနံ၊ သေခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿုပါယာသ ဓမ္မာနံ၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကျွေးခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်း၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်း သဘောရှိကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဧဝံ သို့။ ဣစ္ဆာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါ-နဿုပါယာသဓမ္မာ၊ စိုးရိမ်ခြင်း ငိုကျွေးခြင်း ဆင်းရဲခြင်းနှလုံးမသာယာခြင်း ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်း သဘောရှိကုန်သည်။ နအဿာမ၊ မဖြစ်ပါကုန်မူကား။ အဟောဝတ၊ ဩော်ကောင်းလေစွ။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသ စ၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကျွေးခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်း၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့ သည်လည်း။ နော၊ ငါတို့သို့။ န အာဂစ္ဆေယျ၊ မလာပါကုန်မူကား။ အဟောဝတ၊ ဩော်ကောင်းလေစွ။ ဣတိဧဝံ ဣစ္ဆာ၊ ဤသို့သော အလိုသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဧတံ၊ ဤစိုးရိမ်မှုစသည် ကင်းခြင်းကို။ ဣစ္ဆာယ၊ အလိုမျှဖြင့်။ န ခေါ ပန ပတ္တပ္ပံ၊ မရောက်အပ် မရောက်နိုင်ပေ။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤတရားသည်လည်း။ ယမ္ပိစ္ဆံ နလဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ၊ ယမ္ပိစ္ဆံ နလဘတိ တမ္ပိဒုက္ခမည်၏။

တတ္ထ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၌။ (သမာဓိနိဝိဋ္ဌာ၊ ကောင်းစွာ အကျုံးဝင်ကုန်သော။) သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာ၊ ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဒုက္ခတို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဣဒံ ဣမေ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဤငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည်။ သေယျထာ ကတမေ၊ အဘယ်တို့နည်းဟူမူကား။ ရူပပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ရူပပါဒါနက္ခန္ဓာ၎င်း။ ပ။ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓာ၎င်း။ (ဣမေ ပဉ္စ၊ ဤငါးပါးတို့တည်း။) ဣမေ၊ ဤသဘောတရားတို့ကို။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာ၊ ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဒုက္ခတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဣဒံ ဓမ္မဇာတံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့သော တရားအပေါင်းကို။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

(ခ) သမုဒယသစ္စာနိဒ္ဒေသ

၃၄။ တတ္ထ၊ ထိုသစ္စာလေးပါးတို့တွင်။ ဒုက္ခသမုဒယံ၊ ဒုက္ခ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ကသော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ယာယံ တဏှာ၊ အကြင်တဏှာသည်။ ပေါနောဘဝိကာ၊ တဖန် ဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေတတ်၏။ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ၊ နှစ်သက် တပ်စွဲသောရာဂနှင့် တကွဖြစ်၏။ တတြာတြ၊ ထိုထိုဘဝ ထိုထိုအာရုံ၌။ အဘိနန္ဒိနိ၊ အလွန်နှစ်သက်တတ်၏။ ဣဒံ အယံ တဏှာ၊ ဤဘဏှာသည်။ သေယျထာ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ကာမတဏှာ၊ ကာမတဏှာ၎င်း။ ဘဝတဏှာ၊ ဘဝတဏှာ၎င်း။ ဝိဘဝတဏှာ၊ ဝိဘဝတဏှာ၎င်း။ (ဣတိ ဣမာ၊ ဤသည်တို့တည်း။)

သာ ခေါ် ပနေသာ-သာ ခေါ် ပန သော တဏှာ၊ ထိုတဏှာသတ္တိ၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ ဖြစ်ပေါ်သည်။ ရှိသော်။ ကတ္ထ၊ အဘယ်အရာ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ နိဝိသမာနာ၊ ဝင်၍တည်သည်ရှိသော်။ ကတ္ထ၊ အဘယ်အရာ၌။ နိဝိသတိ၊ ဝင်၍တည်သနည်း။ လောကေ၊ လောက၌။ ယံ ပိယရူပံ၊ အကြင်ချစ်ဘွယ် သဘောသည်။ ယံ သာတရူပံ၊ အကြင်သာယာဘွယ်သဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သော တဏှာ၊ ဤတဏှာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ ဖြစ်ပေါ်သည်ရှိသော်။ ဧတ္ထ၊ ဤချစ်ဘွယ် သာယာဘွယ်သဘော၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ နိဝိသမာနာ၊ ဝင်၍တည်သည်ရှိသော်။ ဧတ္ထ၊ ဤချစ်ဘွယ် သာယာဘွယ်သဘော၌။ နိဝိသတိ၊ ဝင်၍တည်၏။

လောကေ၊ လောက၌။ ပိယရူပံ၊ ချစ်ဘွယ်သဘောသည်။ သာတရူပံ၊ သာယာဘွယ်သဘော သည်။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ လောကေ၊ ၌။ စက္ခု၊ မျက်စိသည်။ ပိယရူပံ၊ ချစ်ဘွယ်သဘောတည်း။ သာတရူပံ၊ သာယာဘွယ်သဘောတည်း။ သော တဏှာ၊ ဤတဏှာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ ဖြစ်ပေါ် သည်ရှိသော်။ ဧတ္ထ၊ ဤမျက်စိ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ နိဝိသမာနာ၊ ဝင်၍တည်သည်ရှိသော်။ ဧတ္ထ၊ ဤမျက်စိ၌။ နိဝိသတိ၊ ဝင်၍တည်၏။

[သောတံ လောကေ အစ၌သော ကြွင်းသော ဝါရတို့၌ အနက်ပေါ်ပြီ။]

ဣဒံ၊ ဤသဘောတရားကို။ ဒုက္ခသမုဒယံ၊ ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

(ဂ) နိရောဓသစ္စနိဒ္ဒေသ

၃၅။ တတ္ထ၊ ထိုသစ္စာလေးပါးတို့တွင်။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ တဿာယေဝ တဏှာယ၊ ထိုတဏှာ၏သာလျှင်။ ယော အသေသဝိရာဂနိရောဓော၊ အကြင်အကြွင်းမဲ့ ပျက်ပြယ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းသည်၎င်း။ ယောစာဂေါ၊ အကြင်စွန့်ခြင်းသည်၎င်း။ ယောပဋိနိဿဂေါ၊ အကြင်တဖန်စွန့်ခြင်းသည်၎င်း။ ယာ မုတ္တိ၊ အကြင် လွတ်ခြင်းသည်၎င်း။ ယော အနာလယော၊ အကြင်မငြိတုယ်ခြင်းသည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ (အယံ၊ ဤသဘောတရားပင်တည်း။)

သာ ခေါ် ပနေသာ တဏှာ၊ ထိုတဏှာကို။ ပဟိယမာနာ၊ ပယ်အပ်သည်ရှိသော်။ ကတ္ထ၊ အဘယ်အရာ၌။ ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်သနည်း။ နိရုဇ္ဈမာနာ၊ ချုပ်သည်ရှိသော်။ ကတ္ထ၊ အဘယ်အရာ၌။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်သနည်း။ လောကေ၊ လောက၌။ ယံ ပိယရူပံ၊ အကြင်ချစ်ဘွယ်သဘောသည်။ ယံ သာတရူပံ၊ အကြင်သာယာဘွယ်သဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သော တဏှာ၊ ဤတဏှာကို။ ပဟိယမာနာ၊ ပယ်အပ်သည်ရှိသော်။ ဧတ္ထ၊ ဤချစ်ဘွယ် သာယာဘွယ်သဘော၌။ ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်၏။ နိရုဇ္ဈမာနာ၊ ချုပ်သည်ရှိသော်။ ဧတ္ထ၊ ဤချစ်ဘွယ်သာယာဘွယ်သဘော၌။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။

လောကေ၊ လောက၌။ ပိယရူပံ၊ ချစ်ဘွယ်သဘောသည်။ သာတရူပံ၊ သာယာဘွယ်သဘော သည်။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။

လောကေ၊ ၌။ စက္ခု၊ သည်။ ပိယရူပံ၊ တည်း။ သာတရူပံ၊ တည်း။ သော တဏှာ၊ ထိုတဏှာကို။ ပဟိယမာနာ၊ ပယ်အပ်သည်ရှိသော်။ ဧတ္ထ၊ ဤမျက်စိ၌။ ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်၏။ နိရုဇ္ဈမာနာ၊ ချုပ်သည်ရှိသော်။ ဧတ္ထ၊ ဤမျက်စိ၌။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ ပ။ ဣဒံ၊ ဤသဘောတရားကို။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

(သ)မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသ

တတ္ထ၊ ထိုသစ္စာလေးပါးတို့တွင်။ ဒုက္ခနိရောဓေါမိနိပဋိပဒါ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ် ပင်လျှင်တည်း။ ဣဒံ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သည်။ သေယျထာ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မှန်စွာမြင်ခြင်း၎င်း။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ မှန်စွာကြံခြင်း၎င်း။ သမ္မာဝါစာ၊ မှန်စွာပြောဆိုခြင်း ၎င်း။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ မှန်စွာပြုခြင်း၎င်း။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ မှန်စွာအသက်မွေးခြင်း၎င်း။ သမ္မာဝါယာမော၊ မှန်စွာအားထုတ်ခြင်း၎င်း။ သမ္မာသတိ၊ မှန်စွာအမှတ်ရခြင်း၎င်း။ သမ္မာ သမာဓိ၊ မှန်စွာတည်ကြည်ခြင်း၎င်းတည်း။

တတ္ထ၊ ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတို့တွင်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ဒုက္ခေ ဌံ၊ ဉာဏံ၊ သိသောဉာဏ်၎င်း။ ဒုက္ခသမုဒယေ၊ ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်း၌။ ဒုက္ခနိရောဓေ၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်၌။ ဒုက္ခနိရောဓေါမိနိယာ ပဋိပဒါယ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ် သောအကျင့်၌။ ဉာဏံ၊ သိသောဉာဏ်၎င်း။ အယံ၊ ဤသဘောတရားကို။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာ ဒိဋ္ဌိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတို့တွင်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပေါ၊ ကာမမှ ထွက်မြောက်သောကြံစည်ခြင်း၎င်း။ အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပေါ၊ သေပျက်စေ လိမ့်မူဒေါသမှ ထွက်မြောက်သောကြံစည်ခြင်း၎င်း။ အဝိဟိံ သာသင်္ကပ္ပေါ၊ ညည်းဆဲလိမ့်မူ ထွက် မြောက်သောကြံစည်ခြင်း၎င်း။ အယံ၊ ဤ သဘောတရားကို။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတို့တွင်။ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာဝါစာသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ မုသာဝါဒါဝေရမဏီ၊ မဟုတ်မမှန်ပြောဆိုမှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၎င်း။ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ၊ ကုန်းတိုက်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၎င်း။ ဖရုသာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ၊ ကြမ်းတမ်းသောဆဲဆိုမှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၎င်း။ သမ္မပ္ပလာပါ ဝေရမဏီ၊ ပြိန်ဖျင် သောစကားကိုပြောဆိုမှုမှ ရှောင်ကြဉ် ခြင်း၎င်း။ အယံ၊ ဤသဘောတရားကို။ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာဝါစာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတို့တွင်။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ သမ္မာကမ္မန္တသည်။ ကတမော၊ အဘယ် နည်း။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ၊ သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၎င်း။ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီ၊ သူ့ဥစ္စာကို မပေးဘဲယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၎င်း။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီ၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းစွာကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၎င်း။ အယံ၊ ဤသဘောတရားကို။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ သမ္မာကမ္မန္တဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတို့တွင်။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ သမ္မာအာဇီဝသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ အရိယသာဝကော၊ အရိယသာဝကသည်။ မိစ္ဆာအာဇီဝံ၊ မှားသော အသက်မွေးမှုကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ သမ္မာအာဇီဝေန၊ မှန်သောအသက်မွေးမှုဖြင့်။ ဇီဝိကံ၊ အသက်မွေးခြင်းကို။ ကပ္ပေတိ၊ ပြု၏။ အယံ၊ ဤသဘောတရားကို။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ သမ္မာ အာဇီဝဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတို့တွင်။ သမ္မာဝါယာမော၊ သမ္မာဝါယာမသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ ပါပကာနံ၊ ယုတ်မာကုန်သော။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ အနုပ္ပါဒါယ၊ မဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ဆန္ဒံ၊ ဆန္ဒကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝါယမတိ၊ လုံ့လပြု၏။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယကို။ အာရတတိ၊ အားထုတ်၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဂ္ဂဏှာတိ၊ ချီးမြှင့်၏။ ပဒဟတိ၊ အားထုတ်၏။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော။ ပါပကာနံ၊ ယုတ်မာကုန်သော။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ ပ။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ပ။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဌိတိယာ၊ တည်စေခြင်းငှါ။ အသမ္မောသာယ၊ မမေ့မပျောက်စေခြင်းငှါ။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ လွန်စွာပွားစေခြင်းငှါ။ ဝေပုလ္လယ၊ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ။ ဘာဝနာယ၊ ပွားစေခြင်းငှါ။ ပါရိပုရိယာ၊ ပြည့်စေခြင်းငှါ။ ။ တနည်းကား၊ ဘာဝနာယပါရိပုရိယာ၊ ပွားစေမှုဘာဝနာ၏ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စေခြင်းငှါ။ ဆန္ဒံ၊ ဆန္ဒကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ပ။ ပဒဟတိ၊ အားထုတ်၏။ အယံ၊ ဤသဘောတရားကို။ သမ္မာဝါယာမော၊ သမ္မာဝါယာမဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတို့တွင်။ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသတိသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ (ရူပကာယ၌လည်းဟူ) ကာယာနုပဿိ၊ ကိုယ်ဟူ၍သည်ဖြစ်၍။ ။ တနည်းကား၊ ဆံ၊ အမွှေး၊ အစရှိစော သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ကောဠာသ အပေါင်းကို အဖန်တလဲလဲရှုသည်ဖြစ်၍။ ။ တနည်းကား၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ အသုဘဖြစ်သော ရုပ်တရား အပေါင်းကို အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်ဖြစ်၍။ အာတာပိ၊ ကိလေသာတို့ကို ပူလောင်စေတတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ သမ္မဇာနော၊ ပညာအဆင်အခြင်နှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ မှန်စွာသိသည်ဖြစ်၍။ သတိမာ၊ သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ လောကေ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးဟူသော လောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ လိုချင်မော်မောခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်းကို။ ဝိနေယျ၊ ဖျောက်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ (ဣရိယာပုထ်လေးပါးကို ဆောင်၏လည်းဟူ) ဝေဒနာသု၊ ဝေဒနာတို့၌။ ပ။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။ ပ။ ဓမ္မေသု၊ သဘောတရားတို့၌။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ သဘောတရားဟု ရှုသည်ဖြစ်၍။ အာတာပိ၊ ကိလေသာတို့ကို ပူလောင်စေတတ်သောလုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ ပ။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ အယံ၊ ဤသဘောတရားကို။ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသတိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတို့တွင်။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ကာမေဟိ၊ ဝတ္ထုကာမ ကိလေသာကာမတို့မှ။ ဝီဝိစ္စေဝ၊ ဆိတ်၍သာလျှင်။ အကုသလေဟိ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့မှ။ ဝီဝိစ္စေဝ၊ ဆိတ်၍သာလျှင်။ သဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်နှင့်တကွသော။ သဝိစာရံ၊ ဝိစာရနှင့်တကွသော။ ဝိဝေကဇံ၊ ဝိဝေကကြောင့်ဖြစ်သော။ ပီတိသုခံ၊ ပီတိသုခရှိသော။ ပဌမံ၊ ဈာန်၊ ပဌမဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ။ တနည်းကား၊ ပဌမံဈာန်၊ ပဌမဈာန်သို့။ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ၊ ကပ်ရောက်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။

ဝိတက္ကဝိစာရာနံ၊ ဝိတက်ဝိစာရတို့၏။ ဝုပသမာ၊ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော။ စေတသော၊ စိတ်ကို။ သမ္မသာဒေနံ၊ ကောင်းစွာကြည်စေတတ်သော။ ဧကောဒိဘာဝံ၊ မြတ်သော တည်ကြည်ခြင်းကို ပွားစေတတ်သော။ အဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်မရှိသော။ အဝိစာရံ၊

ဝိစာရမရှိသော။ သမာဓိဇံ၊ သမာဓိကြောင့်ဖြစ်သော။ ပီတိသုခံ၊ ပီတိသုခရှိသော။ ဒုတိယံ ဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇာ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။

ပီတိယာ စ၊ ပီတိကိုလည်း။ ဝိရာဂါ၊ စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့်။ ။တနည်းကား၊ ပီတိယာ စ၊ ပီတိ၏လည်း။ ဝိရာဂါ၊ ကင်းခြင်းကြောင့်။ သတော၊ သတိနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနော၊ ပညာအဆင်အခြင်နှင့် ပြည့်စုံ၍။ ဥပေက္ခာကော၊ လျစ်လျူရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ သုခဉ္စ၊ သုခကိုလည်း။ ကာယေန၊ နာမကာယရူပကာယဖြင့်။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ ယံဈာန်ဟေတု၊ အကြင်ဈာန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ တံ တတိယဈာန်သမဂ္ဂံ ပုဂ္ဂလံ၊ ထိုတတိယဈာန်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ “ဥပေက္ခာကော သတိမာ သုခဝိဟာရီတိ၊ သတိနှင့်ပြည့်စုံ၍ လျစ်လျူရှုလျက် ချမ်းသာစွာ နေပါပေသည်” ဟူ၍။ အရိယာ၊ ဘုရားအစရှိသော သူဘော်ကောင်းတို့သည်။ အာစိက္ခန္တိ၊ ချီးမွမ်းပြောကြားကုန်၏။ တံ တတိယံ ဈာန်၊ ထိုတတိယဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇာ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။

သုခဿ စ၊ သုခကိုလည်း။ ပဟာနာ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခဿ စ၊ ဒုက္ခကိုလည်း။ ပဟာနာ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ပုဗ္ဗေဝ၊ ဈာန်၏ ဥပစာရ အခိုက်အတန့် ရှေးအသို့ကပင်လျှင်။ သောမနဿ ဒေါမနဿာနံ၊ သောမနဿ ဒေါမနဿတို့၏။ အတ္ထဂံမာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အဒုက္ခမသုခံ၊ ဒုက္ခသုခမရှိသော။ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ၊ ဥပေက္ခာကြောင့် ဖြစ်သော သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်း ရှိသော။ စတုတ္ထဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇာ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ အယံ၊ ဤ သဘောတရားကို။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့သော သဘောတရားကို။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ် သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယ သစ္စာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တံ၊ ထိုသုတမယဉာဏ်သည်။ ဉာဏဋ္ဌေန၊ သိတတ်သောအနက် သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ် မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာ မည်၏။ ဘေန၊ ဤကြောင့်။ ဣဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ။ပ။ သုတမယေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်ပေသတည်း။

ဝေံ၊ ဤသို့။ သောတာဝဓာနေ၊ နာကြားအပ်သော တရားအပေါင်း၌။ ဝါ၊ သောတဒ္ဓါရကို အစဉ်မှီးသဖြင့် သိအပ် မှတ်အပ်သော တရားအပေါင်း၌။ ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သုတမယေ ဉာဏံ၊ သုတမယဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ သုတဖြင့် ပြီးသောဉာဏ်မည်၏။

ပဌမေ၊ ရှေးဦးစွာသော။ သုတမယဉာဏနိဋ္ဌေသော၊ သုတမယဉာဏ်ကို အကျယ်ပြုရာအပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၂-သိလမယဉာဏနိဋ္ဌေသ

၃၇။ (သုတမယဉာဏေ၊ သုတမယဉာဏ်၌။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို) သုတနာ၊ နာကြားပြီး၍။ ဝါ၊ နာကြားရသောကြောင့်။ သံဝရေ၊ လေးပါးသော စောင့်စည်းခြင်း၌။ (ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ သိလမယေ ဉာဏံ၊ သိလမယဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း ဟူမကား။

သီလာနိ၊ သီလတို့သည်။ ပရိယန္တုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ အပိုင်းအခြားရှိ၍ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သော ပရိယန္တုပါရိသုဒ္ဓိသီလ၎င်း။ အပရိယန္တုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ အပိုင်းအခြား မရှိမူ၍ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော အပရိယန္တုပါရိသုဒ္ဓိသီလ၎င်း။ ပရိပုဏ္ဏပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ ပြည့်စုံ၍ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော ပရိပုဏ္ဏပါရိသုဒ္ဓိသီလ၎င်း။ အပရာမဋ္ဌပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ မှားသောအားဖြင့် မသုံးသပ်အပ်မူ၍ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော အပရာမဋ္ဌပါရိသုဒ္ဓိသီလ၎င်း။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ ငြိမ်းပြီးဖြစ်၍ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပါရိသုဒ္ဓိသီလ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့တည်း။

တတ္ထ။ ထိုငါးပါးသော သီလတို့တွင်။ ပရိယန္တုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ အပိုင်းအခြားရှိ၍ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော ပရိယန္တုပါရိသုဒ္ဓိသီလသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ပရိယန္တုသိက္ခာပဒါနံ၊ အပိုင်းအခြားရှိသော သိက္ခာပုဒ်ရှိကုန်သော။ အနုပသမ္ပန္နာနံ၊ လူသာမဏေတို့၏။ သီလံ၊ သီလတည်း။ ဣဒံ သီလံ၊ ဤသီလသည်။ ပရိယန္တုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ ပရိယန္တုပါရိသုဒ္ဓိ သီလမည်၏။

အပရိယန္တုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ အပိုင်းအခြားမရှိမူ၍ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော အပရိယန္တုပါရိသုဒ္ဓိသီလသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ အပရိယန္တုသိက္ခာပဒါနံ၊ အပိုင်းအခြား မရှိသော သိက္ခာပုဒ်ရှိကုန်သော။ ဥပသမ္ပန္နာနံ၊ ရဟန်းတို့၏။ သီလံ၊ သီလတည်း။ ဣဒံ သီလံ၊ ဤသီလသည်။ အပရိယန္တုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ အပရိယန္တုပါရိသုဒ္ဓိ သီလမည်၏။

ပရိပုဏ္ဏပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ ပြည့်စုံ၍ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော ပရိပုဏ္ဏပါရိသုဒ္ဓိသီလသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ကာယေစ၊ ကိုယ်၌၎င်း။ ဇီဝိတေစ၊ အသက်၌၎င်း။ အနုပေက္ခာနံ၊ မငဲ့ကုန်သော။ ဝါ၊ မငဲ့ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပရိစ္စတ္တဇီဝိတာနံ၊ စွန့်အပ်သော အသက်ရှိကုန်သော။ ။ တနည်းကား။ ပရိစ္စတ္တဇီဝိတာနံ၊ စွန့်လျှူအပ်ပြီးသော အသက်ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ ကာယေစ၊ ကိုယ်၌၎င်း၊ ဇီဝိတေစ၊ အသက်၌၎င်း။ အနုပေက္ခာနံ၊ မငဲ့ကုန်သော။ ဝါ၊ မငဲ့ကုန်ဘဲ။ ကုသလဓမ္မေ ယုတ္တာနံ၊ ဝိပဿနာကုသိုလ်တရား၌ အားထုတ်ကုန်သော။ သေက္ခပရိယန္တေ၊ အရိယမဂ်ဟူသော သေက္ခတရားလျှင် အဆုံးရှိသော အကျင့်၌။ ပရိပုရကာရီနံ၊ အပြည့်အစုံ ဖြည့်ကျင့်လေ့ ရှိကုန်သော။ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကာနံ၊ ကလျာဏပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သီလံ၊ သီလပေတည်း။ ဣဒံ သီလံ၊ ဤသီလသည်။ ပရိပုဏ္ဏပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ ပရိပုဏ္ဏပါရိသုဒ္ဓိသီလမည်၏။

အပရာမဋ္ဌပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ မှားသောအားဖြင့် မသုံးသပ်အပ်သော အပရာမဋ္ဌပါရိသုဒ္ဓိသီလသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ သတ္တန္တံ၊ ခုနစ်ယောက်ကုန်သော။ သေက္ခာနံ သေက္ခတို့၏။ သီလံ၊ သီလတည်း။ ဣဒံ သီလံ၊ ဤသီလသည်။ အပရာမဋ္ဌပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ အပရာမဋ္ဌပါရိသုဒ္ဓိ သီလမည်၏။

ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ ငြိမ်းပြီးဖြစ်၍ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပါရိသုဒ္ဓိသီလသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ တထာဂတသာဝကာနံ၊ ဘုရားတပည့် သားတော် ဖြစ်ကုန်သော။ ခိဏာသဝါနံ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၎င်း။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏၎င်း။ တထာဂတာနံ၊ ဝိပဿီ စသော ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ လာခြင်း ကောင်းတော်မူကုန်သော။ ကရဟန္တာနံ၊ ပစ္စည်းလေးပါးကိုခံတော်မူထိုက်ကုန်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့၏၎င်း။ သီလံ၊ သီလတည်း။ ဣဒံ သီလံ၊ ဤသီလသည်။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ ငြိမ်းပြီးသော ပါရိသုဒ္ဓိသီလမည်၏။

၉၀။ ပရိယန္တံ၊ အပိုင်းအခြားရှိသော။ သီလံ၊ သီလသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အပရိယန္တံ၊ အပိုင်းအခြားမရှိသော။ သီလံ၊ သီလသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ပရိယန္တံ၊ အပိုင်းအခြားရှိသော။ တံသီလံ၊ ထိုသီလသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ လာဘပရိယန္တံ၊ လာဘလျှင် အပိုင်းအခြားရှိသော။ သီလံ၊ သီလသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ယသပရိယန္တံ၊ အခြံအရံလျှင် အပိုင်းအခြားရှိသော။ သီလံ၊ သီလသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဉာတိပရိယန္တံ၊ ဆွေမျိုးလျှင် အပိုင်းအခြားရှိသော။ သီလံ၊ သီလသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အင်္ဂပရိယန္တံ၊ အင်္ဂါလျှင် အပိုင်းအခြားရှိသော။ သီလံ၊ သီလသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဇီဝိတပရိယန္တံ၊ အသက်လျှင် အပိုင်းအခြားရှိသော။ သီလံ၊ သီလသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

လာဘပရိယန္တံ၊ လာဘလျှင် အပိုင်းအခြားရှိသော။ တံသီလံ၊ ထိုသီလသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော ရဟန်းသည်။ လာဘဟေတု၊ လာဘဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ လာဘပစ္စယာ၊ လာဘဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ လာဘကာရဏာ၊ လာဘဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ယထာသမာဒိန္နံ၊ အကြင်အကြင် ဆောက်တည်အပ်သော။ (ဆောက်တည်တိုင်းသောလည်းဟူ) သိက္ခာပဒံ၊ သိက္ခာပုဒ်ကို။ ဝိတိက္ကမတိ၊ လွန်ကျူး၏။ ဣဒံ တံ သီလံ၊ ဤသီလသည်။ လာဘပရိယန္တံ၊ လာဘလျှင် အပိုင်းအခြားရှိသော။ သီလံ၊ သီလပေတည်း။ ။ တနည်းကား၊ လာဘပရိယန္တံ၊ လာဘလျှင် အပိုင်းအခြားရှိသော။ တံသီလံ၊ ထိုသီလသည်။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော သီလပေတည်း။

ယသပရိယန္တံ၊ အခြံအရံလျှင် အပိုင်းအခြားရှိသော။ တံ သီလံ၊ ထိုသီလသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော ရဟန်းသည်။ ယသဟေတု၊ အခြံအရံဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပ။ ဉာတိပရိယန္တံ၊ ဆွေမျိုးလျှင် အပိုင်းအခြား ရှိသော။ တံသီလံ၊ ထိုသီလသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော ရဟန်းသည်။ ဉာတိဟေတု၊ ဆွေမျိုးဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပ။ အင်္ဂပရိယန္တံ၊ အင်္ဂါလျှင် အပိုင်းအခြားရှိသော။ တံ သီလံ၊ ထိုသီလသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော ရဟန်းသည်။ အင်္ဂဟေတု၊ အင်္ဂါဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပ။ ဇီဝိတပရိယန္တံ၊ အသက်လျှင် အပိုင်းအခြား ရှိသော။ တံ သီလံ၊ ထိုသီလသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော ရဟန်းသည်။ ဇီဝိတဟေတု၊ အသက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇီဝိတပစ္စယာ၊ အသက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇီဝိတကာရဏာ၊ ကြောင့်။ ယထာသမာဒိန္နံ၊ အကြင်အကြင် ဆောက်တည်အပ်သော။ သိက္ခာပဒံ၊ သိက္ခာပုဒ်ကို။ ဝိတိက္ကမတိ၊ လွန်ကျူး၏။ ဣဒံ တံ သီလံ၊ ဤသီလသည်။ ဇီဝိတပရိယန္တံ၊ အသက်လျှင် အပိုင်းအခြား ရှိသော။ သီလံ၊ သီလပေတည်း။ ဧဝရူပါနိ၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ သီလာနိ၊ သီလတို့သည်။ ခဏ္ဍာနိ၊ ကျိုးကုန်သည်။ ဆိဒ္ဓါနိ၊ ပေါက်ကုန်သည်။ သဗလာနိ၊ ကြောင်ကျားကုန်သည်။ ကမ္မာသာနိ၊ ပြောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ န ဘုဇိဿာနိ၊ တဏှာ၏ ကျွန်အဖြစ်မှ မတော်လှန်ကုန်။ န ဝိညူပသဋ္ဌာနိ၊ ပညာရှိတို့ မချီးမွမ်းအပ်ကုန်။ ပရာမဋ္ဌာနိ၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်အပ်ကုန်၏။ န သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ၊ သမာဓိကိုမဖြစ်စေနိုင်ကုန်။ န အဝိပုဋ္ဌိသာရဝတ္တုကာနိ၊ နှလုံးသာရွှင်ခြင်း၏ အကြောင်းမဖြစ်ကုန်။ န ပါမောဇ္ဇဝတ္တုကာနိ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း၏ အကြောင်းမဖြစ်ကုန်။ န ပိတိဝတ္တုကာနိ၊ ပိတိ၏ အကြောင်း မဖြစ်ကုန်။ န ပဿဒ္ဓိဝတ္တုကာနိ၊ ပဿဒ္ဓိ၏ အကြောင်း မဖြစ်ကုန်။ န သုခဝတ္တုကာနိ၊ သုခ၏အကြောင်း မဖြစ်ကုန်။ န သမာဓိဝတ္တုကာနိ၊ သမာဓိ၏ အကြောင်းမဖြစ်ကုန်။

န ယထာဘူတဉာဏဒသနဝတ္ထုကာနိယထာဘူတ ဉာဏ်၏ အကြောင်း မဖြစ်ကုန်။ ကေန္တနိဗ္ဗဒါယ၊ စင်စစ်အားဖြင့် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဝိရာဂါယ၊ ရာဂကင်းခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ နိရောဓာယ၊ ချုပ်ခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဥပသမာယ၊ ငြိမ်းခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ အဘိညာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ သမ္မောဓာယ၊ ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ နိဗ္ဗာနာယ၊ နိဗ္ဗာန် အလို့ငှါ။ န သံဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣဒံ တံ သီလံ၊ ဤသီလသည်။ ပရိယန္တံ၊ အပိုင်းအခြားရှိသော။ သီလံ၊ သီလပေတည်း။ ။ တနည်းကား။ ပရိယန္တံ၊ အပိုင်းအခြားရှိသော။ တံ သီလံ၊ ထိုသီလသည်။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော သီလပေတည်း။

အပရိယန္တံ၊ အပိုင်းအခြား မရှိသော။ တံ သီလံ၊ ထိုသီလသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ န လာဘပရိယန္တံ၊ လာဘ်လျှင် အပိုင်းအခြား မရှိသော။ သီလံ၊ သီလသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ န ယသ ပရိယန္တံ၊ အခြံအရံလျှင် အပိုင်းအခြားမရှိသော။ သီလံ၊ သီလသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ န ဉာတိ ပရိယန္တံ၊ အဆွေအမျိုးလျှင် အပိုင်းအခြားမရှိသော။ သီလံ၊ သီလသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ န အင်္ဂပရိယန္တံ၊ အင်္ဂါလျှင် အပိုင်းအခြားမရှိသော။ သီလံ၊ သီလသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ န ဇီဝိတပရိယန္တံ၊ အသက် လျှင် အပိုင်းအခြားမရှိသော။ သီလံ၊ သီလသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

န လာဘပရိယန္တံ၊ လာဘ်လျှင် အပိုင်းအခြားမရှိသော။ တံ သီလံ၊ ထိုသီလသည်။ ကတမံ၊ အဘယ် နည်း။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော ရဟန်းသည်။ လာဘဟေတု၊ လာဘ်ဟူ သော အကြောင်းကြောင့်။ လာဘပစ္စယာ၊ လာဘ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ လာဘကာရဏာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ ယထာသမာဒိန္နံ၊ အကြင်အကြင် ဆောက်တည် အပ်သော။ သိက္ခာပဒံ၊ သိက္ခာ ပုဒ်ကို။ ဝိတိက္ကမာယ၊ လွန်ကျူးခြင်းငှါ။ စိတ္တမ္ပိ၊ စိတ်ကိုမျှသော်လည်း။ န ဥပ္ပါဒေတိ၊ မဖြစ်စေ။ သောပုဂ္ဂလော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကိ ဝိတိက္ကမိဿတိ၊ အဘယ်မှာ လွန်ကျူးပါအံ့နည်း။ (နဝိတိက္က မိဿတိဝေ၊ မလွန်ကျူးအံ့သည်သာလျှင်တည်း။) ဣဒံ တံ သီလံ၊ ဤသီလသည်။ န လာဘပရိယန္တံ၊ လာဘ်လျှင် အပိုင်းအခြားမရှိသော။ သီလံ၊ သီလပေတည်း။ ။ တနည်းကား။ န လာဘပရိယန္တံ၊ လာဘ်လျှင် အပိုင်းအခြား မရှိသော။ တံ သီလံ၊ ထိုသီလသည်။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော သီလ ပေတည်း။

[ကတမံ တံ သီလံ နယသပရိယန္တံ၊ အစရှိသော ကြွင်းသော ပုစ္ဆာ ဝိဿဇ္ဇနာ လေးဝါရတို့၌ အနက် ပေါ်ပြီ။]

ဝေရူပါနိ၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ သီလာနိ၊ သီလတို့သည်။ အခဏ္ဍာနိ၊ မကျိုးကုန်သည်။ အဆိဒ္ဓါနိ၊ မပေါက်ကုန်သည်။ အသဗလာနိ၊ မကြောင်ကျားကုန်သည်။ အကမ္မာသာနိ၊ မပြောက် ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။) ဘုဇိဿာနိ၊ (တဏှာ၏ကျွန်အဖြစ်မှ) တော်လှန်ကုန်၏။ ဝိညာပသဋ္ဌာနိ၊ ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းအပ်ကုန်၏။ အပရာမဋ္ဌာနိ၊ မှားသောအားဖြင့် မသုံးသပ်အပ် ကုန်။ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ၊ သမာဓိကို ဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏။ ပ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣဒံ တံ သီလံ၊ ဤသီလသည်။ အပရိယန္တံ၊ အပိုင်းအခြား မရှိသော။ သီလံ၊ သီလ ပေတည်း။ ။ တနည်းကား။ အပရိယန္တံ၊ အပိုင်းအခြားမရှိသော။ တံ သီလံ၊ ထိုသီလသည်။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော သီလပေတည်း။

၃၉။ သီလံ၊ သီလသည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ သီလာနိ၊ သီလတို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှ ရှိကုန်သနည်း။ သီလံ၊ သီလသည်။ ကိံ သမုဋ္ဌာနံ၊ အဘယ်ဖြစ်ကြောင်း သမုဋ္ဌာန်ရှိသနည်း။ ဝါ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သနည်း။ သီလံ၊ သီလသည်။ ကတိဓမ္မသမောဓာနံ၊ အဘယ်မျှ သောတရားတို့၏ စုပေါင်းပါဝင်ရာ ဖြစ်သနည်း။

သီလံ၊ သီလသည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိတ္ထပဉ္စေ၊ ဤအမေး၌။ စေတနာ၊ စေတနာ သည်။ သီလံ၊ သီလမည်၏။ စေတသိကံ၊ စေတသိက်သည်။ သီလံ၊ သီလမည်၏။ သံဝရော၊ စောင့်စည်းခြင်းသည်။ သီလံ၊ သီလမည်၏။ အဝီတိက္ကမော၊ မလွန်ကျူးခြင်းသည်။ သီလံ၊ သီလ မည်၏။ (ဣတိဣမေ၊ ဤသည်တို့တည်း။) သီလာနိ၊ သီလတို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှရှိကုန် သနည်း။ ဣတိပဉ္စေ၊ ဤအမေး၌။ သီလာနိ၊ သီလတို့သည်။ ကုသလသီလံ၊ ကုသလ သီလ၎င်း။ အကုသလသီလံ၊ အကုသလ သီလ၎င်း။ အပ္ပာကတသီလံ၊ အပ္ပာကတ သီလ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တိဏံ၊ သုံးပါးတို့တည်း။

သီလံ၊ သီလသည်။ ကိံ သမုဋ္ဌာနံ၊ အဘယ်ဖြစ်ကြောင်း သမုဋ္ဌာန်ရှိသနည်း။ ဝါ၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သနည်း။ ဣတိပဉ္စေ၊ ဤအမေး၌။ ကုသလသီလံ၊ ကုသိုလ်သီလသည်။ ကုသလစိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ ကုသိုလ်စိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်း သမုဋ္ဌာန်ရှိ၏။ ဝါ၊ ကုသိုလ်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်၏။ အကုသလသီလံ၊ အကုသိုလ်သီလသည်။ အကုသလစိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ အကုသိုလ်စိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်း သမုဋ္ဌာန်ရှိ၏။ ဝါ၊ အကုသိုလ် စိတ်ကြောင့်ဖြစ်၏။ အပ္ပာကတသီလံ၊ အပ္ပာကတ သီလသည်။ အပ္ပာကတစိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ အပ္ပာကတစိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်း သမုဋ္ဌာန်ရှိ၏။ ဝါ၊ အပ္ပာကတစိတ်ကြောင့်ဖြစ်၏။

သီလံ၊ သီလသည်။ ကတိဓမ္မသမောဓာနံ၊ အဘယ်မျှသော တရားတို့၏ စုပေါင်းပါဝင်ရာ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိပဉ္စေ၊ ဤအမေး၌။ သီလံ၊ သီလသည်။ သံဝရသမောဓာနံ၊ စောင့်စည်းခြင်း၏ စုပေါင်း ပါဝင်ရာဖြစ်၏။ သီလံ၊ သီလသည်။ အဝီတိက္ကမသမောဓာနံ၊ မလွန်ကျူးခြင်း၏ စုပေါင်းပါဝင်ရာဖြစ်၏။ သီလံ၊ သီလသည်။ တထာဘာဝေ ဇာတစေတနာသမောဓာနံ၊ ထိုစောင့်စည်းခြင်းသဘော၊ မလွန်ကျူးခြင်း သဘော၌ ပါဝင်လျက်ဖြစ်သော စေတနာ၏ စုပေါင်း ပါဝင်ရာ ဖြစ်၏။

၄၀။ ပါဏာတိပါတံ၊ ပါဏာတိပါတကို။ သံဝရဋ္ဌေန၊ စောင့်တတ်သော အနက် သဘောကြောင့်။ သီလံ၊ သီလမည်၏။ အဝီတိက္ကမဋ္ဌေန၊ မလွန်ကျူးတတ်သော အနက် သဘောကြောင့်။ သီလံ၊ သီလမည်၏။ [အဒိန္နာဒါနံ သံဝရဋ္ဌေန သီလံ၊ အစရှိသော ကြွင်းသော ပုဒ်တို့၌ အနက်ထင်ပြီ။]

သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌေကဋ္ဌေ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌနှင့်တကွ တံဦးထည်း၏ သန္တာန်၌တည်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ ကိလေသာတို့ကို။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန၊ သကဒါဂါမိမဂ်ဖြင့်။ ဩဋ္ဌာရိကေ၊ ရုန့်ရင်းကုန်သော။ ကိလေသေ၊ ကာမရာဂ၊ ပျာပါဒ ကိလေသာ တို့ကို။ အနာဂါမိ မဂ္ဂေန၊ အနာဂါမိမဂ်ဖြင့်။ အဏုသဟဂတေ၊ သိမ်မွေ့ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ ကာမရာဂ၊ ပျာပါဒ ကိလေသာတို့ကို။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်။ သဗ္ဗကိလေသေ၊ အလုံးစုံသော

ကိလေသာတို့ကို။ သံဝရဋ္ဌေန၊ စောင့်တတ်သော အနက် သဘောကြောင့်။ သီလံ၊ သီလမည်၏။ အဝိတိက္ကမဋ္ဌေန၊ မလွန်ကျူးသော အနက် သဘောကြောင့်။ သီလံ၊ သီလမည်၏။

သီလာနိ၊ သီလတို့သည်။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့တည်း။ ပါဏာတိပါတဿ၊ ပါဏာတိပါတကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ သီလံ၊ သီလမည်၏။ ဝေရမဏိ၊ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည်။ သီလံ၊ သီလမည်၏။ စေတနာ၊ စေတနာသည်။ သီလံ၊ သီလမည်၏။ သံဝရော၊ စောင့်စည်းခြင်းသည်။ သီလံ၊ သီလမည်၏။ အဝိတိက္ကမော၊ မလွန်ကျူးခြင်းသည်။ သီလံ၊ သီလမည်၏။ ဝေရုပါနိ၊ ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော။ သီလာနိ၊ သီလတို့သည်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ အဝိပုဋိသာရာယ၊ နှလုံးသာ ရှင်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပါမောဇ္ဇာယ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းငှါ။ ပီတိယာ၊ နှစ်သက်ခြင်းငှါ။ ပဿဒ္ဓိယာ၊ ငြိမ်းခြင်းငှါ။ သောမနဿာယ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းငှါ။ အာသေဝနာယ၊ အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲခြင်းငှါ။ ဘာဝနာယ၊ ပွားစေခြင်းငှါ။ ဗဟုလိကမ္မာယ၊ အကြိမ် များစွာ ပြုခြင်းငှါ။ အလင်္ကာရာယ၊ တန်ဆာဆင်ခြင်းငှါ။ ပရိက္ခရာယ၊ အထောက်အပံ့ အလို့ငှါ။ ပရိဝါရာယ၊ အခြံအရံအလို့ငှါ။ ပါရိပူရိယာ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ၊ စင်စစ်ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ ရာဂကင်းခြင်းငှါ။ နိရောဓာယ၊ ချုပ်ခြင်းငှါ။ ဥပသမာယ၊ ငြိမ်းခြင်းငှါ။ အဘိညာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၄၂။ ဝေရုပါနိ၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ သီလာနိ၊ သီလတို့၏။ သံဝရပါရိသုဒ္ဓိ၊ စောင့်စည်းခြင်းဟူသော ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ အဓိသီလံ၊ အဓိသီလမည်၏။ သံဝရပါရိသုဒ္ဓိယာ၊ စောင့်စည်းခြင်း ဟူသော ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ခြင်း၌။ ဌိတံ၊ တည်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိက္ခေပံ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့။ န ဝတ္တတံ၊ မရောက်။ အဝိက္ခေပပါရိသုဒ္ဓိ၊ စိတ်၏မပျံ့လွင့်ခြင်း ဟူသော ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ အဓိစိတ္တံ၊ အဓိစိတ္တမည်၏။ သံဝရပါရိသုဒ္ဓိ၊ စောင့်စည်းခြင်း ဟူသော စင်ကြယ်ခြင်းကို။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ပဿတံ၊ မြင်၏။ အဝိက္ခေပပါရိသုဒ္ဓိ၊ စိတ်၏ မပျံ့လွင့်ခြင်းဟူသော စင်ကြယ်ခြင်းကို။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ပဿတံ၊ မြင်၏။ ဒဿနပါရိသုဒ္ဓိ၊ မြင်ခြင်း၏ စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ မြင်ခြင်း ဟူသော စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ အဓိပညာ၊ အဓိပညာ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသံဝရသီလ၌။ ယောသံဝရဋ္ဌော၊ အကြင် စောင့်စည်းခြင်း သဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤစောင့်စည်းခြင်း သဘောသည်။ အဓိသီလသိက္ခာ၊ အဓိသီလသိက္ခာ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသံဝရသီလ၌။ ယော အဝိက္ခေပဋ္ဌော၊ အကြင်မပျံ့လွင့်ခြင်း သဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤမပျံ့လွင့်ခြင်းသဘောသည်။ အဓိစိတ္တသိက္ခာ၊ အဓိစိတ္တ သိက္ခာမည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသံဝရသီလ၌။ ယော ဒဿနဋ္ဌော၊ အကြင် မြင်ခြင်းသဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤမြင်ခြင်းသဘောသည်။ အဓိပညာသိက္ခာ၊ အဓိပညာသိက္ခာမည်၏။ တိဿော၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဣမာ သိက္ခာယော၊ ဤသိက္ခာတို့ကို။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ နှလုံးသွင်းသည် ဖြစ်၍။ သိက္ခတံ၊ ကျင့်၏။ ဇာနန္တော၊ သိသည်ဖြစ်၍။ သိက္ခတံ၊ ကျင့်၏။ ပဿန္တော၊ ရှုသည်ဖြစ်၍။ ပစ္စဝေက္ခန္တော၊ ဆင်ခြင်သည်ဖြစ်၍။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဓိဋ္ဌဟန္တော၊ ဆောက်တည်သည် ဖြစ်၍။ သဒ္ဓါယ၊ သဒ္ဓါဖြင့်။ အဓိမုစ္စန္တော၊ ဆုံးဖြတ်သည်ဖြစ်၍။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယကို။ ပဂ္ဂဏန္တော၊ ချီးမြှောက်သည်ဖြစ်၍။ သတံ၊ သတိကို။ ဥပဋ္ဌပေန္တော၊ ရှေးရှုထင်စေသည်ဖြစ်၍။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သမာဒဟန္တော၊ ကောင်းစွာ ထားသည်ဖြစ်၍။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ပဇာနန္တော၊ အပြားအားဖြင့်

သိသည်ဖြစ်၍။ သိက္ခတိ၊ ကျင့်၏။ အဘိညေယံ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိအပ်သော တရားကို။ အဘိ
 ဇာနန္တော၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိသည်ဖြစ်၍။ ပရိညေယံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော တရားကို။ ပရိ
 ဇာနန္တော၊ ပိုင်းခြား၍ သိသည်ဖြစ်၍။ ပဟာတဗ္ဗံ၊ ပယ်အပ်သော တရားကို။ ပဗဟန္တော၊ ပယ်သည်
 ဖြစ်၍။ သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရားကို။ သစ္စိကရောန္တော၊ မျက်မှောက်ပြုသည်
 ဖြစ်၍။ ဘာဝေတဗ္ဗံ၊ ပွားစေအပ်သော တရားကို။ ဘာဝေန္တော၊ ပွားစေသည်ဖြစ်၍။ သိက္ခတိ၊ ကျင့်၏။

သီလာနိ၊ သီလတို့သည်။ ပဉ္စ၊ ငါးပါး တို့တည်း။ ပါဏာတိပါတဿ၊ ပါဏာတိပါတကို။ ပ။
 အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်။ သဗ္ဗကိလေသာနံ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့ကို။ ပဟာနံ၊
 ပယ်ခြင်းသည်။ သီလံ၊ သီလမည်၏။ ပ။

တံ၊ ထိုသီလမယညာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်
 မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။
 တေန၊ ထိုကြောင့်။ “သုတံသာ သံဝရေ ပညာ သီလမယေ ဉာဏ” န္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်
 ပေသတည်း။

ဒုတိယော၊ နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ သီလမယဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ သီလမယဉာဏ်ကို
 အကျယ်ပြုရာအပိုင်းသည်။ နိဒ္ဒိတော၊ ပြီးပြီ။

၃-သမာဓိဘာဝနာမယညာဏ နိဒ္ဒေသ

၄၃။ သီလမယညာဏေ၊ သီလမယညာဏ်၌။ ဝုတ္တသီလသံဝရေန၊ ဆိုအပ်သော သီလသံဝရဖြင့်။
 သံဝရိတွာ၊ ကောင်းစွာစောင့်စည်း၍။ သမာဒိဟနေ၊ တခုတည်းသော အာရုံ၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာ
 ထားရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ သမာဓိ ဘာဝနာမယေ ဉာဏံ၊ သမာဓိ
 ဘာဝနာမယညာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။ ဧကော၊ တပါး
 သော။ သမာဓိ၊ သမာဓိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတာ၊ တခုတည်း
 သော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ပေတည်း။ ဝါ၊ တအာရုံတည်း၌ တည်သည်၏အဖြစ်ပေတည်း။

သမာဓိ၊ သမာဓိတို့သည်။ လောကီယော သမာဓိ၊ လောကီသမာဓိ၎င်း။ လောကုတ္တရော
 သမာဓိ၊ လောကုတ္တရာ သမာဓိ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးတို့တည်း။

သမာဓိ၊ သမာဓိတို့သည်။ သဝိတက္ကသဝိစာရော၊ ဝိတက်လည်းရှိ ဝိစာရလည်း ရှိသော။
 သမာဓိ၊ သမာဓိ၎င်း။ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တော၊ ဝိတက်မရှိမရှိ ဝိစာရမျှသာရှိသော။ သမာဓိ၊
 သမာဓိ၎င်း။ အဝိတက္ကအဝိစာရော၊ ဝိတက် ဝိစာရ မရှိသော။ သမာဓိ၊ သမာဓိ၎င်း။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ တယော၊ သုံးပါးတို့တည်း။

သမာဓိ၊ သမာဓိတို့သည်။ ဟာနဘာဂိယော၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း အဖို့ရှိသော။ သမာဓိ၊
 သမာဓိ၎င်း။ ဌိတိ ဘာဂိယော၊ တည်တန့်ခြင်း အဖို့ ရှိသော။ သမာဓိ၊ သမာဓိ၎င်း။
 ဝိသေသ ဘာဂိယော၊ ထူးခြားသော အဖို့ရှိသော။ သမာဓိ၊ သမာဓိ၎င်း။ နိဗ္ဗေဘာဂိယော၊
 ဖောက်ခွဲခြင်းအဖို့ရှိသော။ သမာဓိ၊ သမာဓိ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရော၊ လေးပါးတို့တည်း။

သမာဓိ၊ သမာဓိတို့သည်။ ပီတိဖရဏကထာ၊ ပီတိပြန့်နှံ့ သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ပဌမဈာန် ဒုတိယဈာန်သမာဓိ၎င်း။ သုခဖရဏကထာ၊ သုခပြန့်နှံ့ သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ပဌမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယဈာန်သမာဓိ၎င်း။ စေတောဖရဏကထာ၊ သူတပါး၏စိတ်ကို သိလျက် ပြန့်နှံ့ သည်၏ အဖြစ် တည်းဟူသော စေတောပရိယအဘိညာသမာဓိ၎င်း။ အာလောကဖရဏကထာ၊ အရောင်အလင်း ပြန့်နှံ့ သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာသမာဓိ၎င်း။ ပစ္စဝေက္ခဏာနိမိတ္တံ၊ ပစ္စဝေက္ခ ဏာသမာဓိ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့တည်း။

သမာဓိ၊ သမာဓိတို့သည်။ ဆ၊ ခြောက်ပါးတို့တည်း။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဝသေန၊ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတာ၊ တည်ကြည်သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ အဝိက္ခေပေါ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းတည်းဟူသော။ သမာဓိ၊ သမာဓိ၎င်း။ ဓမ္မာနုဿတိဝသေန၊ ဓမ္မာ နုဿတိ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပ၊ ဒေဝတာနုဿတိဝသေန၊ ဒေဝတာနုဿတိ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတာ၊ တည်ကြည်သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ အဝိက္ခေပေါ၊ မပျံ့လွင့် ခြင်းတည်းဟူသော။ သမာဓိ၊ သမာဓိ၎င်းတည်း။

သမာဓိ၊ တို့သည်။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ သမာဓိကုသလတာ၊ သမာဓိ၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ သည်၏ အဖြစ်၎င်း။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိကို။ သမာပတ္တိကုသလတာ၊ ဝင်စားခြင်း၌ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်၎င်း။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိ၏။ ဌိတိကုသလတာ၊ တည်တန့်မှု၌ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်၎င်း။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိ၏။ ဝါ၊ မှ။ ဝုဠာနကုသလတာ၊ ထခြင်း၌ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်၎င်း။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိ၏။ ကလ္လဘာကုသလတာ၊ ခန့်ကျန်းမှု၌ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်၎င်း။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိ၏။ ဂေါစရကုသလတာ၊ အာရုံ၌ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်၎င်း။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိကို။ အဘိနိဟာရကုသလတာ၊ လိုရာရာသို့ ရှေးရှု ဆောင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်၎င်းတည်း။

သမာဓိ၊ သမာဓိတို့သည်။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးတို့တည်း။ ပထဝီကသိဏဝသေန၊ ပထဝီကသိုဏ်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတာ၊ တည်ကြည်သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ အဝိက္ခေပေါ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းတည်းဟူသော။ သမာဓိ၊ သမာဓိ၎င်း။ အာပေါကသိဏဝသေန၊ အာပေါကသိုဏ်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပ၊ သြဒါတကသိဏဝသေန၊ သြဒါတကသိုဏ်း၏ အစွမ်း အားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတာ၊ တည်ကြည်သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ အဝိက္ခေပေါ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းတည်းဟူသော။ သမာဓိ၊ သမာဓိ၎င်းတည်း။

သမာဓိ၊ သမာဓိတို့သည်။ နဝ၊ ကိုးပါးတို့တည်း။ ရူပါဝစရောသမာဓိ၊ ရူပါဝစရသမာဓိသည်။ ဟိနော၊ ယုတ်သော သမာဓိသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ မဇ္ဈိမော၊ အလတ်ဖြစ်သော သမာဓိသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ပဏီတော၊ မြတ်သော သမာဓိသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အရူပါဝစရော သမာဓိ၊ အရူပါဝစရသမာဓိသည်။ ဟိနော၊ ယုတ်သော သမာဓိသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ မဇ္ဈိမော၊ အလတ် ဖြစ်သော သမာဓိသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ပဏီတော၊ မြတ်သော သမာဓိသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သုညတောသမာဓိ၊ သုညတသမာဓိ၎င်း။ အနိမိတ္တောသမာဓိ၊ အနိမိတ္တသမာဓိ၎င်း။ အပုဏိဟိတော သမာဓိ၊ အပုဏိဟိတသမာဓိ၎င်းတည်း။

သမာဓိ၊ သမာဓိတို့သည်။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးတို့တည်း။ ဥဒ္ဓုမာတကသညာဝသေန၊ ဥဒ္ဓုမာတက သညာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတာ၊ တည်ကြည်သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ် သော။ အဝိက္ခေပေါ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းတည်းဟူသော။ သမာဓိ၊ ၎င်း။ ဝိနီလကသညာဝသေန၊

ဝိနီလကသညာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ပ။ အဋ္ဌိကသညာဝသေန၊ အဋ္ဌိကသညာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတာ၊ တည်ကြည်သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ အဝိက္ခေပေါ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းတည်းဟူသော။ သမာဓိ၊ သမာဓိ၎င်းတည်း။ ဣမေ ပဉ္စပညာသ သမာဓိ၊ ဤငါးဆယ့်ငါးပါးသော သမာဓိတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၄၄။ အပိစ၊ တနည်းလည်း။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိ၏။ သမာဓိဋ္ဌာ၊ တည်ကြည်ခြင်းသဘောတို့သည်။ ပဉ္စဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ့်ငါးပါးတို့တည်း။ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့က သိမ်းဆည်းအပ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ သမာဓိ၊ သမာဓိမည်၏။ ပရိဝါရဋ္ဌေန၊ တပါးသည် တပါး၏ အခြံအရံဟူသော အနက်သဘောကြောင့်။ ပရိပူရဋ္ဌေန၊ ပြည့်တတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဧကဂ္ဂဋ္ဌေန၊ တခုတည်းသော အာရုံရှိသော အနက်သဘောကြောင့်။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော အနက်သဘောကြောင့်။ အဝိသာရဋ္ဌေန၊ မပြန့်သော အနက်သဘောကြောင့်။ (ဖရိုဖရဲမရှိသော အနက်သဘောကြောင့်လည်းဟူ။ ။အဋ္ဌကထာ အလိုအားဖြင့် ဤပုဒ် မရှိသင့်။) အနာဝိလဋ္ဌေန၊ မနောက်ကျသော အနက်သဘောကြောင့်။ အနိဉ္ဇနဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဝိမုတ္တဋ္ဌေန၊ လွတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဧကတ္ထုပဋ္ဌာနဝသေန၊ တခုတည်းသော အာရုံ၌ တည်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဌိတတ္တာ၊ တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမာဓိ၊ သမာဓိမည်၏။

သမံ၊ (ဈာန်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် နီဝရဏစသည်ကို) ငြိမ်းစေတတ်သော အပ္ပနာကို။ ဝါ၊ အညီအမျှဖြစ်သော အပ္ပနာကို။ ဒေသတိ၊ ရှာမှီးတတ်၏။ (သမံ၊ အညီအညွတ်။ ဒေသတိ၊ ရှာမှီးတတ်၏ ဟူ၍လည်း သင့်၏။) ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သမာဓိ၊ သမာဓိမည်၏။ ဝိသမံ၊ အပ္ပနာ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် နီဝရဏစသည်ကို။ ဝါ၊ မညီမညွတ်သော နီဝရဏစသည်ကို။ န ဒေသတိ၊ မရှာမှီးတတ်။ (ဝိသမံ၊ မညီမညွတ်။ နဒေသတိ၊ မရှာမှီးတတ် ဟူ၍လည်း သင့်၏။ နောက်၌လည်း နည်းတူပင်။) ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သမာဓိ၊ သမာဓိမည်၏။ သမံ၊ အပ္ပနာကို။ ဒေသိတတ္တာ၊ ရှာမှီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမာဓိ၊ မည်၏။ ဝိသမံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် နီဝရဏစသည်ကို။ နဒေသိတတ္တာ၊ မရှာမှီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမာဓိ၊ မည်၏။ သမံ၊ အပ္ပနာကို။ အာဒိယတိ၊ ယူတတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သမာဓိ၊ မည်၏။ ဝိသမံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် နီဝရဏစသည်ကို။ နအာဒိယတိ၊ မယူတတ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သမာဓိ၊ မည်၏။ သမံ၊ အပ္ပနာကို။ အာဒိန္နတ္တာ၊ ယူတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမာဓိ၊ မည်၏။ ဝိသမံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် နီဝရဏစသည်ကို။ အနာဒိန္နတ္တာ၊ မယူတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမာဓိ၊ မည်၏။ သမံ၊ အပ္ပနာသို့။ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ သွားတတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သမာဓိ၊ မည်၏။ ဝိသမံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် နီဝရဏစသည်သို့။ နပဋိပဇ္ဇတိ၊ မသွားတတ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သမာဓိ၊ မည်၏။ သမံ၊ အပ္ပနာသို့။ ပဋိပန္နတ္တာ၊ သွားတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမာဓိ၊ မည်၏။ ဝိသမံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် နီဝရဏစသည်သို့။ နပဋိပန္နတ္တာ၊ မသွားတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမာဓိ၊ မည်၏။ သမံ၊ အညီအညွတ်။ ဈာယတိ၊ ထွန်းတောက်တတ်၏။ (ဤ၌ သမံပုဒ်ကို ဘာဝ နပုံးဟု အဋ္ဌကထာက ဖွင့်၏။) ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သမာဓိ၊ မည်၏။ ဝိသမံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် နီဝရဏစသည်ကို။ ဈာပေတိ၊ လောင်ကျွမ်းစေတတ်၏။ (နဈာယတိဟုရှိလျှင်၊ နေသတိ စသည်နှင့်ညီညွတ်၏။ သို့ရှိလျှင်၊ သမံ ဈာယတိ၊ အညီအညွတ် ရှ၏။ ဝိသမံနဈာယတိ၊ မညီမညွတ်မရှုဟူ၍လည်း သင့်ရာ၏။) ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သမာဓိ၊

မည်၏ သမံ၊ အညီအညွတ်။ ဈာတတ္တာ၊ ထွန်းတောက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမာဓိ၊ မည်၏ ဝိသမံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်နီဝရဏစသည်ကို။ ဈာပိတတ္တာ၊ လောင်ကျွမ်းစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမာဓိ၊ သမာဓိမည်၏။ သမော စ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်တို့ကို ငြိမ်းလည်း ငြိမ်းစေတတ်၏။ ဝါ၊ ညီလည်းညီညွတ်၏။ ဟိတောစ၊ အာရုံဋ္ဌမတုန်မလှုပ်သည်ကို ပြုသဖြင့် တည်လည်း တည်စေအပ်၏။ (သမောဟူသောပုဒ်ဖြင့် သမ၏အနက်၊ သို့မဟုတ်သံ၏အနက်ကိုပြုသည်။ ဟိတောဟူသောပုဒ်ဖြင့် အာဓိ၏အနက်ကိုပြုသည်။ ထိုနှစ်ရပ်ဖြင့် သမ+အာဓိ မှ၊ သို့မဟုတ် သံ+အာဓိမှ သမာဓိပုဒ်ပြီးသည်ဟုဆိုလို၏။) သုခေါစ၊ ငြိမ်သက်သောသဘောဖြစ်၍ ချမ်းသာလည်းချမ်းသာ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သမာဓိ၊ သမာဓိမည်၏။ ဣမေ၊ ဝိသမံ ဈာပိတတ္တ တိုင်အောင် ဤ နှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော သဘောတို့သည်။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိ၏။ ပဉ္စဝိသတိ၊ နှစ်ဆယ့်ငါးပါးကုန်သော။ သမာဓိဋ္ဌာ၊ တည်ကြည်ခြင်းသဘောတို့ပေတည်း။

တံ၊ ထိုသမာဓိဘာဝနာမယဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ သံဝရိတွာ သမာဒဟနေ ပညာ သမာဓိဘာဝနာမယေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်ပေသတည်း။

တတိယော၊ သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော။ သမာဓိဘာဝနာမယဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ သမာဓိဘာဝနာမယဉာဏ်ကို အကျယ်ပြုရာအပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၄- ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏနိဒ္ဒေသ

၄၅။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ၊ အကြောင်းတရားတို့ကို သိမ်းဆည်းရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏံ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။

အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ သင်္ခါရာနံ၊ သင်္ခါရတို့၏။ ဥပ္ပါဒ္ဓိတိ စ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းငှါအကြောင်းလည်း ဖြစ်၏။ ပဝတ္တဋ္ဌိတိ စ၊ ဖြစ်ပွားခြင်းငှါအကြောင်းလည်းဖြစ်၏။ နိမိတ္တဋ္ဌိတိ စ၊ နိမိတ်အကြောင်းလည်းဖြစ်၏။ အာယုဟနဋ္ဌိတိ စ၊ အားထုတ်တတ်သောအကြောင်းလည်းဖြစ်၏။ သညောဂဋ္ဌိတိ စ၊ ဖြစ်ပေါ်မှု၌ ယှဉ်စေသောအကြောင်းလည်း ဖြစ်၏။ ပလိဗောဓဋ္ဌိတိ စ၊ ဖြစ်ပွားမှု၌ နှောင်ဖွဲ့သော အကြောင်းလည်း ဖြစ်၏။ သမုဒယဋ္ဌိတိ စ၊ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော သမုဒယအကြောင်းလည်း ဖြစ်၏။ ဟေတုဋ္ဌိတိ စ၊ ဖြစ်စေတတ်သော ဇနကအကြောင်းလည်း ဖြစ်၏။ ပစ္စယဋ္ဌိတိ စ၊ ထောက်ပံ့တတ်သော ဥပထမ္ဘက အကြောင်းလည်းဖြစ်၏။ ဣမေဟိ နဝဟာကာရေဟိ၊ ဤကိုးပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းတည်း။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ပစ္စယသမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သောအကျိုးတို့တည်း။ ဥသောပိ၊ နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဇေတ ဓမ္မာ၊ ဤအဝိဇ္ဇာနှင့်သင်္ခါရတို့သည်။ ပစ္စယသမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သောအကျိုးတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ၊ အကြောင်း (အကျိုး) ကို သိမ်းဆည်းရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏံ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏ်

မည်၏။ အတိတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ၊ အတိတ်ကာလ၌လည်း။ ဝါ၊ အတိတ်ကာလပတ်လုံးလည်း။ (ဤအစွန္တ သံယောဂတ္ထကား ဤအဋ္ဌကထာအဖွင့်ပေတည်း။) အနာဂတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ၊ အနာဂတ် ကာလ၌လည်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ သင်္ခါရာနံ၊ သင်္ခါရတို့၏။ ဥပ္ပါဒဋ္ဌိတိ စ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းငှါ အကြောင်း လည်းဖြစ်၏။ ဟ။

သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဉ်၏။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ နာမရူပဿ၊ နာမ်ရုပ်၏။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ သဠာယတနဿ၊ သဠာယတန၏။ သဠာယတနံ၊ သဠာယတန သည်။ ဖဿဿ၊ ဖဿ၏။ ဖဿော၊ ဖဿသည်။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၏။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ သည်။ တဏှာယ၊ တဏှာ၏။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ ဥပါဒါနဿ၊ ဥပါဒါန်၏။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန် သည်။ ဘဝဿ၊ ဘဝ၏။ ဘဝေါ၊ ဘဝသည်။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိ၏။ ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ ဇရာ မရဏဿ၊ ဇရာမရဏ၏။ ဥပ္ပါဒဋ္ဌိတိစ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းငှါ အကြောင်းလည်းဖြစ်၏။ ဟ။ ဇာတိ၊ ဇာတိ သည်။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းတည်း။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်။ ပစ္စယသမုပ္ပန္နံ၊ အကြောင်း ကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတည်း။ ဥဘောပိ၊ နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မော၊ ဤဇာတိ ဇရာမရဏတို့သည်။ ပစ္စယသမုပ္ပန္နော၊ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတို့တည်း။ ဟ။

၄၆။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ ဟေတု၊ ဇနကအကြောင်းတည်း။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရ တို့သည်။ ဟေတုသမုပ္ပန္နော၊ ဇနကအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတရားတို့တည်း။ ဥဘောပိ၊ နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မော၊ ဤအဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရတို့သည်။ ဟေတုသမုပ္ပန္နော၊ အကြောင်း ကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတရားတို့တည်း။ ဟ။

သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ဟေတု၊ ဇနကအကြောင်းတည်း။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ ဟေတု သမုပ္ပန္နံ၊ ဇနကအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော အကျိုးတည်း။ ဟ။ ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ ဟေတု၊ ဇနက အကြောင်းတည်း။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်။ ဟေတုသမုပ္ပန္နံ၊ ဇနကအကြောင်းကြောင့် ဖြစ် သော အကျိုးတည်း။ ဟ။ ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏံ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏ်မည်၏။

အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ ပဋိစ္စ၊ စွဲမှီရာအကြောင်းတည်း။ (သင်္ခါရေဟိ အဝိဇ္ဇာ ပဋိမုခ ဧတဗ္ဗာ ဂန္တဗ္ဗာတိ ပဋိစ္စာ-ဟု ပြဆိုသော အဋ္ဌကထာဝစနတ္ထအလိုအားဖြင့် “အဝိဇ္ဇာ ပဋိစ္စာ၊ ဝိညာဏ ပဋိစ္စံ၊ ဖဿော ပဋိစ္စော” စသည်ဖြင့် တိလိန် ဝုဏ်နှစ်ပါးနှင့် ရှိသင့်၏။ သို့သော်လည်း ပိဋက၌ ပဋိစ္စ-ဟု တွာပစ္စယန္တသာ ထင်သည်ဖြစ်၍ ဤ၌ ရှိရင်းအတိုင်း အနက်ပြန်သည်။) သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော၊ စွဲမှီ၍ဖြစ်သော အကျိုးတို့တည်း။ ဥဘောပိ၊ နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မော၊ ဤအဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရတို့သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော၊ စွဲမှီ၍ဖြစ်သော အကျိုးတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ၊ အကြောင်း (အကျိုး) ကို သိမ်းဆည်း ရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏံ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏ် မည်၏။ အတိတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ၊ အတိတ်ကာလ၌လည်း။ အနာဂတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ၊ အနာဂတ်ကာလ၌လည်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ ပဋိစ္စ၊ စွဲမှီရာအကြောင်းတည်း။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတရားတို့သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော၊ စွဲမှီ၍ဖြစ်သော အကျိုးတို့တည်း။ ဟ။ ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏံ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏ်မည်၏။

သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ပဋိစ္စ၊ စွဲမှီရာအကြောင်းတည်း။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊ စွဲမှီ၍ဖြစ်သော အကျိုးတည်း။ ဟ။ ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ ပဋိစ္စ၊ စွဲမှီရာအကြောင်းတည်း။ ဇရာမရဏံ၊

ဇရာမရဏသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊ စွဲမိ၍ဖြစ်သောအကျိုးတည်း။ ဥဘောပိ၊ နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဇတေ ဓမ္မာ၊ ဤဇာတိ ဇရာမရဏတို့သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊ စွဲမိ၍ဖြစ်သောအကျိုးတို့တည်း။ ပ။ ဓမ္မဋ္ဌိတိ ဥာဏံ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏ်မည်၏။

အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ပစ္စယော၊ ဥပထမ္ဘက အကြောင်းတည်း။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရ တို့သည်။ ပစ္စယသမုပ္ပန္နံ၊ ဥပထမ္ဘကအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော အကျိုးတို့ပေတည်း။ ဥဘောပိ၊ နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဇတေ ဓမ္မာ၊ ဤအဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတို့သည်။ ပစ္စယသမုပ္ပန္နံ၊ ဥပထမ္ဘကအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတို့တည်း။ ပ။ ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏံ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏ်မည်၏။

သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ပစ္စယော၊ ဥပထမ္ဘကအကြောင်းတည်း။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ ပစ္စယသမုပ္ပန္နံ၊ ဥပထမ္ဘကအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သောအကျိုးတည်း။ ပ။ ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ ပစ္စယော၊ ဥပထမ္ဘကအကြောင်းတည်း။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်။ ပစ္စယသမုပ္ပန္နံ၊ ဥပထမ္ဘကအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သောအကျိုးတည်း။ ဥဘောပိ၊ နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဇတေ ဓမ္မာ၊ ဤဇာတိ ဇရာ မရဏတို့သည်။ ပစ္စယသမုပ္ပန္နံ၊ ဥပထမ္ဘက အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော အကျိုးတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ၊ အကြောင်း(အကျိုး)ကို သိမ်းဆည်းရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏံ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏ်မည်၏။

၄၇။ ပုရိမကမ္မဘဝသ္မိံ၊ ရှေးဖြစ်သော ကမ္မဘဝ၌။ ဝါ၊ ရှေးကမ္မဘဝကို ပြုစဉ်၌။ မောဟော၊ ဒုက္ခသည်တို့၌ အမှန်အတိုင်းမသိမူ သုခသည်ထင်မှုဟူသော မောဟသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာတည်း။ အာယုဟနာ၊ ကောင်းစားချမ်းသာရေးကိုမျှော်၍ အားထုတ်မှုတို့သည်။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့တည်း။ နိကန္တိ၊ ငြိကပ်ခြင်းသည်။ တဏှာ၊ တဏှာတည်း။ ဥပဂမနံ၊ ချဉ်းကပ်စွဲလမ်းခြင်းသည်။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်တည်း။ စေတနာ၊ စေတော်မှု အဆုံးသတ် စေတနာသည်။ ဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝတည်း။ ပုရိမကမ္မဘဝသ္မိံ၊ ရှေးဖြစ်သောကမ္မဘဝ၌။ ဝါ၊ ရှေးကမ္မဘဝကို ပြုစဉ်၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။) ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ၊ ဤငါးပါးသောတရားတို့သည်။ ဣမ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ပဋိသန္ဓေ၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဣမ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ ရှေးဘဝစုတိနှင့် ဆက်စပ်၍ဖြစ်သော စိတ်သည်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်တည်း။ ဩက္ကန္တိ၊ သက်ဝင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ သက်ဝင်သကဲ့သို့ဖြစ်သောတရားအပေါင်းသည်။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရူပတည်း။ ပသာဒေါ၊ ကြည်သောအဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကြည်ခြင်းသည်။ အာယတနံ၊ အာယတနတည်း။ ဖုဋ္ဌော၊ ထိခြင်းသည်။ ဖဿော၊ ဖဿတည်း။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားခြင်းသည်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာတည်း။ ဣမ ဥပပတ္တိဘဝသ္မိံ၊ ဤပစ္စုပ္ပန် ဥပပတ္တိဘဝ၌။ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ၊ ဤငါးပါးသောတရားတို့သည်။ ပုရေ၊ ရှေး၌။ ကတဿ၊ ပြုအပ်သော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ ။ တနည်းကား၊ ပုရေ ကတဿ ကမ္မဿ ပစ္စယာ၊ ရှေး၌ ပြုအပ်ပြီးသော ကံဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဣမ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ အာယတနာနံ၊ အာယတနတို့၏။ ပရိပက္ကတ္တာ၊ ရင့်ကျက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ရင့်ကျက်သောကာလ၌။ မောဟော၊ မောဟသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာတည်း။ ပ။ စေတနာ၊ စေတနာသည်။ ဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝတည်း။ ဣမ ကမ္မဘဝသ္မိံ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ကမ္မဘဝ၌။ ဝါ၊ ဤပစ္စုပ္ပန် ကမ္မဘဝကို ပြုစဉ်၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။) ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ၊ ဤငါးပါးသောတရား

တို့သည်။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ပဋိသန္ဓေ၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ ဘဝဟောင်းစုတိနှင့် ဆက်စပ်၍ ဖြစ်သောစိတ်သည်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်တည်း။ ဩက္ကန္တိ၊ သက်ဝင်ခြင်းသည်။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်တည်း။ ပ။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားခြင်းသည်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာတည်း။ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ၊ ဤငါးပါးသောတရားတို့သည်။ အာယတိံ ဥပပတ္တိဘဝသ္မိံ၊ နောင်အခါ ဥပပတ္တိဘဝ၌။ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ၊ ဤငါးပါးသော တရားတို့သည်။ ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ကတဿ၊ ပြုအပ်သော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ ဝါ၊ ကံဟူသော။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမေ စတုသင်္ခေပေ၊ ဤလေးပါးသောအလွှာတို့ကို၎င်း။ ဣမေ တယော အဗ္ဗေ၊ ဤသုံးပါးသော ကာလတို့ကို၎င်း။ တိသန္ဓိံ၊ သုံးပါးသောအစပ်ရှိသော။ ဣမံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို၎င်း။ ဝိသတိယာ အာကာရေဟိ၊ နှစ်ဆယ်သော အခြင်းအရာ (အဖို့) တို့ဖြင့်။ ဝါ၊ နှစ်ဆယ်သောအခြင်းအရာ တို့နှင့်တကွ။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ အညာတိ၊ အပိုင်းအခြားဖြင့်သိ၏။ ပဋိဝိဇ္ဇတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိ၏။

တံ၊ ထိုဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ ပညာ ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏန္တိ၊ ဉာဏံ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်ပေသတည်း။

စတုတ္ထော၊ လေးခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏနိဋ္ဌေသော၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏ်ကို အကျယ်ပြုရာအပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၅-သမ္မသနညာဏနိဋ္ဌေသ

၄၇။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်နံ၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့ကို။ သဒ္ဓိပိတုာ၊ ချုံး၍။ ဝါ၊ ပေါင်းရုံး၍။ ဝဝတ္ထာနေ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားရာ၌။ (ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ သမ္မသနေညာဏံ၊ သမ္မသနညာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အသယ်သို့ ဖြစ်သနည်းဟူမူကား။

အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်နံ၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ မူလည်း ဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ အပြင်ပဋိမူလည်း ဖြစ်သော။ ဩဠာရိကံ ဝါ၊ ကြမ်းတမ်းသည်မူလည်း ဖြစ်သော။ သုခုမံ ဝါ၊ သိမ်မွေ့သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဟိနံ ဝါ၊ ယုတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ပဏိတံ ဝါ၊ မြတ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော။ ယံ ဒုရေ ဝါ၊ အဝေး၌မူလည်းဖြစ်သော။ ယံသန္တိကေ ဝါ၊ အနီး၌မူလည်းဖြစ်သော။ ယံကိဉ္စ၊ အလုံးစုံသော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သမ္ပိ၊ အလုံးစုံသော။ တံ ရူပံ၊ ထိုရုပ်ကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ ဝါ၊ မမြဲဟူ။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားရှုမှတ်၏။ (ဧတံ ဓမ္မဇာတံ၊ ဤတရားသည်။) ဧတံ၊ တခုသော။ သမ္မသနံ၊ သုံးသပ်ဆင်ခြင်မှု သမ္မသနညာဏ်ပေတည်း။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဆင်းရဲဟူ။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားရှုမှတ်၏။ (ဧတံဓမ္မဇာတံ၊ ဤတရားသည်။) ဧတံ၊

တခုသော။ သမ္မသနံ၊ သုံးသပ်ဆင်ခြင်မှု သမ္မသန ဉာဏ်ပေတည်း။ အနတ္တတော၊ အနတ္တ အားဖြင့်။ ဝါ၊ အတ္တမဟုတ်ဟု။ ဝဝတ္ထတိ၊ ပိုင်းခြားရှုမှတ်၏။ (တေ ဓမ္မဇာတံ၊ ဤတရား သည်။) ဧကံ၊ တခုသော။ သမ္မသနံ၊ သုံးသပ်ဆင်ခြင်မှု သမ္မသနဉာဏ်ပေတည်း။ ယာကာခိ၊ အလုံးစုံသော။ (အမှတ်မရှိသောလည်းဟူ) ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ပ။ ယာကာခိ၊ အလုံး စုံသော။ သညာ၊ သညာသည်။ပ။ ယေကေစိ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့ သည်။ပ။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌မူလည်း ဖြစ်သော။ပ။ ယံကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သမ္ပံ၊ အလုံးစုံသော။ တံ ရူပံ၊ ထိုရူပကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ ဝါ၊ မမြဲဟူ။ပ။

အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ခယဇ္ဇေန၊ ကုန်တတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စမည်၏။ ဝါ၊ မမြဲ။ ဘယဇ္ဇေန၊ ကြောက် ဖွယ်ကောင်းသော အနက်သဘောကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမည်၏။ ဝါ၊ ဆင်းရဲတည်း။ အသာရ ကဇ္ဇေန၊ အနှစ်မရှိသော အနက်သဘောကြောင့်။ အနတ္တံ၊ အနတ္တမည်၏။ ဝါ၊ အတ္တမဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သဒ္ဓိပိတုာ၊ ချုံး၍။ ဝဝတ္ထာနေ၊ ပိုင်းခြား ရှုမှတ်ရာ၌။ (ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ သမ္မသနေဉာဏံ၊ သမ္မသနဉာဏ်မည်၏။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ပ။

☞ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ သင်္ခါတံ၊ ပြုအပ်သောသဘောတည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန်၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ဖြစ်၏။ ခယဓမ္မံ၊ ကုန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝယဓမ္မံ၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝိရာဂဓမ္မံ၊ ပျက်ပြယ်ခြင်း, ကင်းခြင်း သဘောရှိ၏။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သဒ္ဓိပိတုာ၊ ချုံး၍။ပ။ သမ္မသနေဉာဏံ၊ သမ္မသနဉာဏ်မည်၏။

ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိသည်။ အသတိ၊ မရှိသော်။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်။ နုတ္တိ၊ မရှိ။ပ။ ဘဝပစ္စယာ၊ ဘဝဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘဝေ၊ ဘဝသည်။ အသတိ၊ မရှိသော်။ပ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ အသတိ၊ မရှိသော်။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ နုတ္တိ နသန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သဒ္ဓိပိတုာ၊ ချုံး၍။ ဝဝတ္ထာနေ၊ ပိုင်းခြားရှုမှတ်ရာ၌။ (ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ သမ္မသနေဉာဏံ၊ သမ္မသနဉာဏ် မည်၏။

တံ၊ ထိုသမ္မသနဉာဏ်သည်။ ဉာတဇ္ဇေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဇ္ဇေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်နံ ဓမ္မာနံ သဒ္ဓိပိတုာ ဝဝတ္ထာနေ ပညာ သမ္မသနေဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်ပေသတည်း။

ပဉ္စမော၊ ငါးခုမြောက်ဖြစ်သော၊ သမ္မသနဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ သမ္မသနဉာဏ်ကို
 အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၆-ဥဒယဗ္ဗယဉာဏနိဒ္ဒေသ

၄၉။ ပစ္စုပ္ပန္နာနံ ဓမ္မာနံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော တရားတို့၏။ ဝိပရိဏာမာနုပဿနေ၊ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်းကို အဖန်တလဲလဲရှုရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနေညာဏံ၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာညာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်းဟုမူကား။

ဇာတံ၊ ဖြစ်ပေါ်ဆဲဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန်မည်၏။ တဿ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သောရုပ်၏။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ၊ ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာသည်။ ဥဒယော၊ ဥဒယမည်၏။ ဝိပရိဏာမလက္ခဏံ၊ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်း လက္ခဏာသည်။ ဝယော၊ ဝယမည်၏။ အနုပဿနာ၊ အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းသည်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ဇာတော၊ ဖြစ်ပေါ်ဆဲဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ ပ။ ဇာတော၊ ဖြစ်ပေါ်ဆဲဖြစ်သော။ ဘဝေါ၊ ဘာသည်။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ ပစ္စုပ္ပန်မည်၏။ တဿ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ဘဝ၏။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ၊ ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာသည်။ ဥဒယော၊ ဥဒယမည်၏။ ဝိပရိဏာမလက္ခဏံ၊ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်း လက္ခဏာသည်။ ဝယော၊ ဝယမည်၏။ အနုပဿနာ၊ အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းသည်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။

ပဉ္စန္ဒံ ခန္ဓာနံ၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့၏။ ဥဒယံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတိ လက္ခဏာနိ၊ အဘယ်မျှသော လက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ မြင်သနည်း။ ဝယံ၊ ပျက်ခြင်းကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတိ လက္ခဏာနိ၊ အဘယ်မျှသော လက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ မြင်သနည်း။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတိ လက္ခဏာနိ၊ အဘယ်မျှသော လက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ မြင်သနည်း။

၅၀။ ပဉ္စန္ဒံ ခန္ဓာနံ၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့၏။ ဥဒယံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဉ္စဝိသတိ လက္ခဏာနိ၊ နှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော လက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဝယံ၊ ပျက်ခြင်းကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဉ္စဝိသတိလက္ခဏာနိ၊ နှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော လက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပညာသ လက္ခဏာနိ၊ ငါးဆယ်သော လက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။

ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏။ ဥဒယံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတိ လက္ခဏာနိ၊ အဘယ်မျှသော လက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ မြင်သနည်း။ ဝယံ၊ ပျက်ခြင်းကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတိ လက္ခဏာနိ၊ အဘယ်မျှသော လက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ မြင်သနည်း။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတိ လက္ခဏာနိ၊ အဘယ်မျှသော လက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ မြင်သနည်း။ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၏။ ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓဿ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၏။ ဥဒယံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပ။ ဝယံ၊ ပျက်ခြင်းကို။ ပ။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတိ လက္ခဏာနိ၊ အဘယ်မျှသော လက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ မြင်သနည်း။

ဝယ်၊ ပျက်ခြင်းကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတမာနိ ပဉ္စ လက္ခဏာနိ၊ အဘယ်
 ငါးပါးသော လက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ မြင်သနည်း။ အဝိဇ္ဇာနိရောဓော၊ အဝိဇ္ဇာ၏ချုပ်ခြင်း၊ (မရှိ
 ခြင်း)ကြောင့်။ ဝိညာဏနိရောဓော၊ ဝိညာဉ်၏ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပစ္စယ
 နိရောဓဋ္ဌေန၊ အကြောင်း၏ချုပ်ခြင်း၊ (မရှိခြင်း)ကြောင့်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓဿ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၏။ ဝယ်၊
 ပျက်ခြင်းကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ပ။ ဝယ်၊ ပျက်ခြင်းကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 ဣမာနိ ပဉ္စ လက္ခဏာနိ၊ ဤငါးပါးသော လက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ဖြစ်ခြင်း
 ပျက်ခြင်းကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမာနိ ဒသ လက္ခဏာနိ၊ ဤဆယ်ပါးသော
 လက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။

ပဉ္စန္ဒ ခန္ဓာနံ၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့၏။ ဥဒယံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်
 သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စဝိသတိ လက္ခဏာနိ၊ ဤနှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော လက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။
 ဝယ်၊ ပျက်ခြင်းကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စဝိသတိ လက္ခဏာနိ၊
 ဤနှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော လက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို။
 ပဿန္တော၊ ရှုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမာနိ ပညာသ လက္ခဏာနိ၊ ဤငါးဆယ်သော လက္ခဏာ
 တို့ကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။

တံ၊ ထိုဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဉာဏ်သည်။ ဉာဏဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။
 ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။
 ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နာနံ ဓမ္မာနံ ဝိပရိကာမာနုပဿနေ ပညာ
 ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ် ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်ပေသတည်း။

ရူပက္ခန္ဓော၊ ရူပက္ခန္ဓာသည်။ အာဟာရသမုဒယော၊ အာဟာရလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ ဝေဒနာ
 သညာ သင်္ခါရာ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ တယော ခန္ဓော၊ သုံးပါးသောခန္ဓာ
 တို့သည်။ ဖဿသမုဒယာ၊ ဖဿလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်၏။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည်။
 နာမရူပသမုဒယော၊ နာမရုပ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။

ဆဋ္ဌော၊ ခြောက်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို
 အကျယ်ပြုရာအပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၇-ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏနိဒ္ဒေသ

၅၁။ အာရမ္မဏံ၊ ရုပ်အစရှိသောအာရုံကို။ ပဋိသင်္ခါ၊ ရှုဆင်ခြင်ပြီး၍။ ဝါ၊ ကုန်သည်
 ပျက်သည်ဟု သိမြင်ပြီး၍။ ဘင်္ဂါနုပဿနေ၊ ရှုမြင်သော ထိုစိတ်၏အပျက်ကို တဖန်ရှုရာ၌။
 (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဝိပဿနေဉာဏံ၊ ဝိပဿနာဉာဏ် မည်သည်။ ကထံ
 ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။

ရူပါရမ္မဏတာ၊ ရုပ်လျှင်အာရုံရှိသော။ (ရုပ်လျှင်အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်၌-လည်းဟူ) စိတ္တံ၊
 စိတ်သည်။ ဥပုဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။ တံ အာရမ္မဏံ၊ ထိုရုပ်အာရုံကို။ ပဋိသင်္ခါ၊
 ကုန်သည်ပျက်သည်ဟု သိမြင်ပြီး၍။ တဿ စိတ္တဿ၊ ထိုသိမြင်သောစိတ်၏။ ဘင်္ဂါ၊ အပျက်ကို။
 အနုပဿတိ၊ တဖန်ရှု၏။ ဝါ၊ အဖန်တလဲလဲရှိ၏။

အနုပဿတိတိစ္ဆေ၊ အနုပဿတိဟူသော ဤပုဒ်၌။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ အနုပဿတိ၊ တဖန်ရှုပါသနည်း။ အနိစ္စတော၊ မမြဲဟု။ အနုပဿတိ၊ ရှု၏။ နိစ္စတော၊ မြဲသည်ဟု။ နော အနုပဿတိ၊ မရှု။ ဒုက္ခတော၊ ဆင်းရဲဟု။ အနုပဿတိ၊ ရှု၏။ သုခတော၊ ချမ်းသာဟု။ နော အနုပဿတိ၊ မရှု။ အနတ္တတော၊ အတ္တမဟုတ်ဟု။ အနုပဿတိ၊ ရှု၏။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ နော အနုပဿတိ၊ မရှု။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ နော နန္ဒတိ၊ မနှစ်သက်၊ မပျော်မေ့။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ တပ်မက်ခြင်းကင်း၏။ နော ရဇ္ဇတိ၊ မတပ်မက်။ နိရောဓေတိ၊ ချုပ်စေ၏။ နော သမုဒေတိ၊ မဖြစ်စေ။ ပဋိနိဿဇ္ဇတိ၊ စွန့်လွှတ်၏။ နော အာဒိယတိ၊ လက်မခံ၊ မယူ။

၅၂။ အနိစ္စတော၊ မမြဲဟု။ အနုပဿန္တော၊ ရှုသည်ရှိသော်။ နိစ္စသည်၊ မြဲသည်ဟုထင်မှတ်မှု နိစ္စသည်ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ဒုက္ခတော၊ ဆင်းရဲဟု။ အနုပဿန္တော၊ ရှုသည်ရှိသော်။ သုခသည်၊ ချမ်းသာဟုထင်မှတ်မှု သုခသည်ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ အနတ္တတော၊ အတ္တမဟုတ်ဟု။ အနုပဿန္တော၊ ရှုသည်ရှိသော်။ အတ္တသည်၊ အတ္တဟု ထင်မှတ်မှု အတ္တသည်ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ နိဗ္ဗိန္ဒန္တော၊ ငြီးငွေ့သည်ရှိသော်။ နန္ဒံ၊ နှစ်သက်ပျော်မေ့ခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ဝိရဇ္ဇန္တော၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းသည်ရှိသော်။ ရာဂံ၊ တပ်မက်ခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ နိရောဓေန္တော၊ ချုပ်စေသည်ရှိသော်။ သမုဒယံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ပဋိနိဿဇ္ဇန္တော၊ စွန့်လွှတ်သည်ရှိသော်။ အာဒါနံ၊ လက်ခံခြင်း၊ ယူခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။

ဝေဒနာရမ္မဏတာ၊ ဝေဒနာလျှင် အာရုံရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ဖြစ်ပြီး၍။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။ ပ။ ဇရာမရဏာရမ္မဏတာ၊ ဇရာမရဏလျှင် အာရုံရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ဖြစ်ပြီး၍။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။ တံအာရမ္မဏံ၊ ထိုဇရာမရဏအာရုံကို။ ပဋိသင်္ခါ၊ ကုန်သည် ပျက်သည်ဟုသိမြင်ပြီး၍။ တဿ စိတ္တဿ၊ သိမြင်သော ထိုစိတ်၏။ ဘင်္ဂံ၊ အပျက်ကို။ အနုပဿတိ၊ တဖန်ရှု၏။ ။ [အနုပဿတိတိ စသည်၌ အနက်တူပြီ။] ဣ

ဝတ္ထုသက်မနာစေ၊ အာရုံ၏အပျက်ဟူသော ရှေးဝတ္ထုမှ ဝိပဿနာစိတ်၏ အပျက် ဟူသော အခြားဝတ္ထုသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း၎င်း။ ပညာယ၊ အဖြစ်အပျက် နှစ်ပါးစုံကိုရှုနေ သော ပညာ၏။ ဝိဝန္ဇနာ စ၊ အဖြစ်မှ ဆုတ်နုတ်ခြင်း၎င်း။ ဝါ၊ အဖြစ်ကိုပယ်၍ အပျက်၌ တည်ခြင်း၎င်း။ အာဝဇ္ဇနာဗလဇ္ဇေ၊ (အာရုံ၏အပျက်ကိုရှုပြီးသည်၏ အခြားမဲ့၌ပင်လျှင် ထိုရှုသောစိတ်၏ အပျက်ကို ရှုခြင်းငှါ) နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်နိုင်သော အာဝဇ္ဇန်း အားစွမ်း ၎င်း။ ယော၊ ဤအင်္ဂါသုံးပါး နှင့်ပြည့်စုံသော ဝိပဿနာသည်။ ပဋိသင်္ခါဝိပဿနာ၊ ပဋိသင်္ခါ ဝိပဿနာမည်၏။ ဝါ၊ အာရုံ၏ အပျက်ကိုရှုပြီး၍ ဝိပဿနာစိတ်၏ အပျက်ကို တဖန်ရှုသော ဉာဏ်မည်၏။

အာရမ္မဏအနုယေန၊ မျက်မှောက်မြင်အပ်ပြီးသော အာရုံသို့ အစဉ်လိုက်သော အနုမာန ဉာဏ်ဖြင့်။ ဥဘော၊ (မျက်မှောက်မြင်အပ်သော ပစ္စုပ္ပန်သင်္ခါရနှင့် မျက်မှောက် မမြင်အပ် သော အတိတ်အနာဂတ်သင်္ခါရဟူ သော) နှစ်မျိုးလုံးသော အာရုံတို့ကို။ ဧကဝဝတ္ထနာ၊ (တခဏခြင်းပျက်တတ်သော သဘောအားဖြင့်) တူညီကြသည်ဟု ပိုင်းခြား မှတ်သားနိုင် ခြင်း၎င်း။ နိရောဓေ၊ ပျက်ခြင်း ဘင်္ဂဟု ဆိုအပ်သော ချုပ်ခြင်း၌၊ အဓိမုတ္တတာ၊ စိတ်ဝင် စားသည်၏အဖြစ်၊ ညွတ်ကိုင်သည်၏အဖြစ်၎င်း။ ယော၊ ဤအင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော

ဝိပဿနာသည်။ ဝယလက္ခဏဝိပဿနာ၊ ဝယလက္ခဏဝိပဿနာမည်၏။ ဝါ၊ အပျက်လက္ခဏာ ကိုရှုသော ဉာဏ်မည်၏။

အာရမ္မဏဉ္စ၊ ရုပ်ဝေဒနာစသော တပါးပါးသော အာရုံကိုလည်း။ ပဋိသင်္ခါ၊ ကုန်သည် ပျက်သည်ဟုသိမြင်ပြီး၍။ ဘင်္ဂဉ္စ၊ ထိုသိမြင်သောစိတ်၏ အပျက်ကိုလည်း။ အနုပဿတိ၊ တဖန်ရှု၏။ သုညတောစ၊ ပျက်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှ ဆိတ်သောအားဖြင့်လည်း။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ၊ ဤသုံးပါးသော ဝိပဿနာသည်။ အဝိပညာ ဝိပဿနာ၊ အဝိပညာ ဝိပဿနာမည်၏။ ဝါ၊ လွန်ကဲသော ဝိပဿနာ ဉာဏ်မည်၏။

တိသု၊ (အနိစ္စာနုပဿနာ စသည်အားဖြင့်) သုံးပါးကုန်သော။ အနုပဿနာသု၊ အနုပဿနာတို့၌။ ကုသလော၊ လိမ္မာသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ စတထော— စတုသု၊ (နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာစသည်အားဖြင့်) လေးပါးကုန်သော။ ဝိပဿနာသုစ၊ ဝိပဿနာတို့၌၎င်း။ တယောဥပဋ္ဌာနေ စ၊ (ခယ ဝယ သုညအားဖြင့် ထင်ခြင်းဟူသော) သုံးပါးသောထင်ခြင်း၌ ၎င်း။ ကုသလတာ—ကုသလတာယ၊ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နာနာဒိဋ္ဌိသု၊ အထူး ထူးသော အယူဝါဒတို့၌။ ဝါ၊ အယူဝါဒတို့ ကြောင့်။ န ကမ္မတိ၊ မတုန် မလှုပ်။

တံ၊ ထိုဝိပဿနာဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့်သိတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာ မည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အာရမ္မဏံ ပဋိသင်္ခါဘင်္ဂါနုပဿနေ ပညာ ဝိပဿနေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်- ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်ပေသတည်း။

သတ္တမော၊ ခုနစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဘင်္ဂါနုပဿနာ ဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ ဘင်္ဂါ နုပဿနာဉာဏ်ကို အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

ဂ-အာဒိနဝေညာဏနိဒ္ဒေသ

၅၃။ ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ဘေးအားဖြင့် ထင်သောအာရုံ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ အာဒိနဝေညာဏံ၊ အာဒိနဝေညာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ် သနည်းဟူမူကား။

ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ ဘယံ၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘယတု ပဋ္ဌာနေ၊ ဘေးဟုထင်ရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ အာဒိနဝေညာဏံ၊ အာဒိနဝေညာဏ်မည်၏။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်ပွားခြင်းသည်။ နိမိတ္တံ၊ သင်္ခါရ နိမိတ်သည်။ အာယုဟနာ၊ အားထုတ်ခြင်းသည်။ ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည်။ ဂတိ၊ လားရာ ဂတိသည်။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဥပပတ္တိ၊ ဝိပါက်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဇာတိ၊ ဘဝအသစ်ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဇရာ၊ အိုခြင်းသည်။ ဗျာဓိ၊ နာခြင်းသည်။ မရဏံ၊ သေခြင်းသည်။ သောကော၊ စိုးရိမ်ပူဆွေး ခြင်းသည်။ ပရိဒေဝေါ၊ ငိုကြွေးခြင်းသည်။ ဥပါယာသော၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းသည်။ ဘယံ၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ဘေးဟုထင်ရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ် သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ အာဒိနဝေညာဏံ၊ အာဒိနဝေညာဏ်မည်၏။

သော နိဗ္ဗာန်၌ဖြစ်သော ဉာဏ်မည်၏။ပ။ အနုပါယာသော၊ ပြင်းစွာ မပင်ပန်းခြင်းသည်။ နိဗ္ဗာန်၊ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ သန္တိပဒေ ဉာဏံ၊ ဉာဏ် မည်၏။ ဝါ၊ ငြိမ်းအေးသော နိဗ္ဗာန်၌ဖြစ်သော ဉာဏ်မည်၏။

☸ [ဥပ္ပါဒေါ၊ သင်္ခါရာ၊ အနုပ္ပါဒေါ နိဗ္ဗာန်၊ ဟူသော ယုဂလဝါရ၌ကား အနက်တူပြီ။]

ဥပ္ပါဒေ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို၎င်း။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်ပွားခြင်းကို၎င်း။ နိမိတ္တံ၊ သင်္ခါရနိမိတ်ကို ၎င်း။ အာယုဟနဉ္စ၊ အားထုတ်ခြင်းကို၎င်း။ ပဋိသန္တိံ၊ ပဋိသန္ဓေကို၎င်း။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲ ဟူ၍။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဣဒံ၊ ဤအမြင်သည်။ အာဒိနဝေညာဏံ၊ အာဒိနဝညာဏ်မည်၏။

အနုပ္ပါဒေ၊ မဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို၎င်း။ အပဝတ္တံ၊ မဖြစ်ပွားခြင်းကို၎င်း။ အနိမိတ္တံ၊ သင်္ခါရ နိမိတ်ကင်းခြင်းကို၎င်း။ အနာယုဟနဉ္စ၊ အားမထုတ်ခြင်းကို၎င်း။ အပဋိသန္တိံ၊ ပဋိသန္ဓေ မနေခြင်းကို၎င်း။ သုခန္တိ၊ ချမ်းသာဟူ၍။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဣဒံ၊ ဤအမြင်သည်။ သန္တိ ပဒေညာဏံ၊ သန္တိပဒေညာဏ်မည်၏။

ဣဒံ အာဒိနဝေ ဉာဏံ၊ ဤအာဒိနဝညာဏ်သည်။ ပဉ္စသု ဌာနေသု၊ ငါးပါးသော အရာ တို့၌။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣဒံ သန္တိပဒေညာဏံ၊ ဤသန္တိပဒေညာဏ်သည်။ ပဉ္စဌာနေ၊ ငါးပါး သော အရာ၌။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ (အာဒိနဝေညာဏံ၊ အာဒိနဝညာဏ်ကို။ ပဇာနန္တော၊ အပြားအားဖြင့်သိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဒသညာဏေ၊ ဆယ်ပါးသော ဉာဏ်တို့ကို။ ပဇာနာတိ၊ 'အပြားအားဖြင့် သိ၏။ ဒိန္နံ၊ ဉာဏာနံ၊ နှစ်ပါးသော ဉာဏ်တို့၌။ ကုသလတာ ကုသလတာယ၊ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နာနာဒိဋ္ဌိသု၊ အထူးထူးသော အယူဝါဒတို့၌။ ဝါ၊ အယူဝါဒတို့ကြောင့်။ န ကမ္မတိ၊ မတုန်မလှုပ်။

တံ၊ ထိုအာဒိနဝညာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ် မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာ မည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဘယတုပဋ္ဌာနေ ပညာ အာဒိနဝေညာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်ပေသတည်း။

အဋ္ဌမော၊ ရှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ အာဒိနဝညာဏံနိဋ္ဌေသော၊ အာဒိနဝညာဏ်ကို အကျယ်ပြုရာအပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၉-သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏနိဋ္ဌေသ

၅၄။ မုဋ္ဌိတုကမ္ပတာပဋိသင်္ခါသန္တိဋ္ဌနာ၊ ဥပ္ပါဒစသည်ကို စွန့်လွှတ်လိုသဖြင့် ရှုဆင်ခြင်၍ ကောင်းစွာ တည်သော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သင်္ခါရပေက္ခာသုညာဏံ၊ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်းဟူမကား။

ဥပ္ပါဒံ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို။ မုဋ္ဌိတုကမ္ပတာ ပဋိသင်္ခါသန္တိဋ္ဌနာ၊ စွန့်လွှတ်လိုသဖြင့် ရှုဆင်ခြင်၍ ကောင်းစွာ တည်သော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သင်္ခါရပေက္ခာသုညာဏံ၊ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်မည် ၏။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်ပွားခြင်းကို။ ပုပါယာသံ၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းကို။ မုဋ္ဌိတုကမ္ပတာ ပဋိသင်္ခါ သန္တိဋ္ဌနာ၊ စွန့်လွှတ်လိုသဖြင့် ရှုဆင်ခြင်၍ ကောင်းစွာတည်သော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သင်္ခါရ ပေက္ခာသု ဉာဏံ၊ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်မည်၏။

ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတော ပဋိသင်္ခါသန္တိဋ္ဌနာ၊ စွန့်လွှတ်လိုသဖြင့် ရှုဆင်ခြင်၍ ကောင်းစွာတည်သော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သင်္ခါရပေက္ခာသု ဉာဏံ၊ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်မည်၏။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်ပွားခြင်းသည်။ ပ။ ဥပါယာသော၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတော ပဋိသင်္ခါသန္တိဋ္ဌနာ၊ စွန့်လွှတ်လိုသဖြင့် ရှုဆင်ခြင်၍ ကောင်းစွာ တည်သော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သင်္ခါရပေက္ခာသု ဉာဏံ၊ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်မည်၏။

☞ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ ဘယံ၊ ဘေးတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ပ။ ဥပါယာသော၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းသည်။ ဘယံ၊ ဘေးတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတော ပဋိသင်္ခါသန္တိဋ္ဌနာ၊ စွန့်လွှတ်လိုသဖြင့် ရှုဆင်ခြင်၍ ကောင်းစွာတည်သော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သင်္ခါရပေက္ခာသု ဉာဏံ၊ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်မည်၏။

ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ သာမိသံ၊ အစာနှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍။ ပ။ ဥပါယာသော၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းသည်။ သာမိသံ၊ အစာနှင့်တကွဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍။ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတော ပဋိသင်္ခါသန္တိဋ္ဌနာ၊ စွန့်လွှတ်လိုသဖြင့် ရှုဆင်ခြင်၍ ကောင်းစွာတည်သော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သင်္ခါရပေက္ခာသု ဉာဏံ၊ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်မည်၏။

ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ပ။ ဥပါယာသော၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းသည်။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတော ပဋိသင်္ခါသန္တိဋ္ဌနာ၊ စွန့်လွှတ်လိုသဖြင့် ရှုဆင်ခြင်၍ ကောင်းစွာ တည်သော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သင်္ခါရပေက္ခာသု ဉာဏံ၊ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်မည်၏။

ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့တည်း။ ဧတေ သင်္ခါရေ၊ ထိုသင်္ခါရတို့ကို။ အဇ္ဈပေက္ခတိ၊ လျစ်လျူရှုတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သင်္ခါရပေက္ခာ၊ သင်္ခါရပေက္ခာမည်၏။ ယေ စ သင်္ခါရာ၊ အကြင်လျစ်လျူ ရှုအပ်သော သင်္ခါရတို့သည်၎င်း။ ယာ စ ဥပေက္ခာ၊ အကြင် လျစ်လျူရှုတတ်သော ဥပေက္ခာသည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။) ဧတေ ဥဘောပိ၊ ထိုသင်္ခါရနှင့် ဥပေက္ခာ နှစ်ပါးလုံး တို့သည်လည်း။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့တည်း။ ဧတေ သင်္ခါရေ၊ ထိုသင်္ခါရတို့ကို။ အဇ္ဈပေက္ခတိ၊ လျစ်လျူရှုတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သင်္ခါရပေက္ခာ၊ သင်္ခါရပေက္ခာမည်၏။ ယေ စ သင်္ခါရာ၊ အကြင် လျစ်လျူရှုအပ်သော သင်္ခါရတို့သည်၎င်း။ ယာ စ ဥပေက္ခာ၊ အကြင်လျစ်လျူရှုတတ်သော ဥပေက္ခာသည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။) ဧတေ ဥဘောပိ၊ ထိုသင်္ခါရနှင့် ဥပေက္ခာ နှစ်ပါးလုံးတို့သည်လည်း။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့တည်း။ ဧတေ သင်္ခါရေ၊ ထိုသင်္ခါရတို့ကို။ အဇ္ဈပေက္ခတိ၊ လျစ်လျူရှုတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သင်္ခါရပေက္ခာ၊ သင်္ခါရပေက္ခာမည်၏။

၅၅။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ အဘယ်မျှသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ သင်္ခါရပေက္ခာယ၊ သင်္ခါရပေက္ခာ၌။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ကို။ အဘိနိဟာရော၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ အဋ္ဌဟာကာရေဟိ၊ ရှစ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ သင်္ခါရပေက္ခာယ၊ သင်္ခါရပေက္ခာ၌။

စိတ္တဿ၊ စိတ်ကို။ အဘိနိဟာရော၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ။ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ အဘယ်မျှသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ သင်္ခါရပေက္ခာယ၊ သင်္ခါရပေက္ခာ၌။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ကို။ အဘိနိဟာရော၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်။ သေက္ခဿ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်အား။ပ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဝိတရာဂဿ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ပ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဒွိဟာကာရေဟိ၊ နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ သင်္ခါရပေက္ခာယ၊ သင်္ခါရပေက္ခာ၌။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ကို။ အဘိနိဟာရော၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သေက္ခဿ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်အား။ တိဟာကာရေဟိ၊ သုံးပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ပ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိတရာဂဿ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ တိဟာကာရေဟိ၊ သုံးပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ပ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

☞ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကတမေဟိ ဒွိဟာကာရေဟိ၊ အဘယ် နှစ်ပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ သင်္ခါရပေက္ခာယ၊ သင်္ခါရပေက္ခာ၌။ စိတ္တဿ၊စိတ်ကို။ အဘိနိဟာရော၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်။ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သင်္ခါရပေက္ခာ၊ သင်္ခါရပေက္ခာကို။ အဘိနန္ဒတိ ဝါ၊ နှစ်သက်မှုလည်း နှစ်သက်၏။ ဝိပဿတိ ဝါ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် မူလည်း ရှ၏။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဣမေဟိ ဒွိဟာကာရေဟိ၊ ဤနှစ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ သင်္ခါရပေက္ခာယ၊ သင်္ခါရပေက္ခာ၌။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ကို။ အဘိနိဟာရော၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သေက္ခဿ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကတမေဟိ တိဟာကာရေဟိ၊ အဘယ် သုံးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ပ။ ဟောတိ၊ဖြစ်သနည်း။ သေက္ခော၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သင်္ခါရပေက္ခာ၊ သင်္ခါရပေက္ခာကို။ အဘိနန္ဒတိ ဝါ၊ နှစ်သက်မှုလည်း နှစ်သက်၏။ ဝိပဿတိ ဝါ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် မူလည်း ရှ၏။ ပဋိသင်္ခါယ၊ ရှုဆင်ခြင်၍။ ဖလသမာပတ္တိံ ဝါ၊ ဖလသမာပတ်ကိုမူလည်း။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဝင်စား၏။ သေက္ခဿ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဣမေဟိ တိဟာကာရေဟိ၊ ဤသုံးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ သင်္ခါရပေက္ခာယ၊ သင်္ခါရပေက္ခာ၌။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ကို။ အဘိနိဟာရော၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဝိတရာဂဿ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကတမေဟိ တိဟာကာရေဟိ၊ အဘယ် သုံးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ပ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဝိတရာဂေါ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သင်္ခါရပေက္ခာ၊ သင်္ခါရပေက္ခာကို။ ဝိပဿတိ ဝါ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် မူလည်း ရှ၏။ ဖလသမာပတ္တိံ ဝါ၊ ဖလသမာပတ်ကိုမူလည်း။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဝင်စား၏။ အဇ္ဈုပေက္ခိတွာ၊ လျင်လျူ ရှု၍။ သုညတဝိဟာရေန ဝါ၊ သုညတဝိဟာရဖြင့်၎င်း။ အနိမိတ္တဝိဟာရေန ဝါ၊ အနိမိတ္တဝိဟာရဖြင့်၎င်း။ အပ္ပဏိဟိတဝိဟာရေန ဝါ၊ အပ္ပဏိဟိတဝိဟာရဖြင့်၎င်း။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဝိတရာဂဿ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဣမေဟိ တိဟာကာရေဟိ၊ ဤသုံးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ သင်္ခါရပေက္ခာယ၊ သင်္ခါရပေက္ခာ၌။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ကို။ အဘိနိဟာရော၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၅၆။ ပုထုဇ္ဇနဿ စ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း။ သေက္ခဿ စ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း။ သင်္ခါရပေက္ခာယ၊ သင်္ခါရပေက္ခာ၌။ စိတ္တဿ၊စိတ်ကို။ အဘိနိဟာရော၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်။ ဧကတ္တံ၊ တူညီသည်။ ။တနည်းကား၊ အဘိနိဟာရော၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်း၏။ ဧကတ္တံ၊ တူညီသည်၏ အဖြစ်သည်။ (နောက်၌လည်းနည်းတူပင်။) ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ သင်္ခါရပေက္ခာ၊ သင်္ခါရ

ပေက္ခာကို။ အဘိနန္ဒတော၊ နှစ်သက်သော။ ပုထုဇနဿ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ကိလိဿတိ၊ ညစ်နွမ်း၏။ ဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ ဘေးရန်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပဋိဝေဓဿ၊ မဂ်ဖြင့် သစ္စာကိုသိခြင်း ပဋိဝေဓ၏။ အန္တရာယော၊ အန္တရာယ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အာယတိ နောင်အခါ၌။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ပဋိသန္ဓေ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သင်္ခါ ရုပေက္ခံ သင်္ခါရုပေက္ခာကို။ အဘိနန္ဒတော၊ နှစ်သက်သော။ သေက္ခဿပိ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ကိလိဿတိ၊ ညစ်နွမ်း၏။ ဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ ဘေးရန်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဥတ္တရိ ပဋိဝေဓဿ၊ အထက်အထက်မဂ်ဖြင့် သစ္စာကိုသိခြင်း ပဋိဝေဓ၏။ အန္တရာယော၊ အန္တရာယ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အာယတိ၊ နောင်အခါ၌။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ပဋိသန္ဓေ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဧဝံ ဤသို့။ ပုထုဇနဿ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သေက္ခဿ စ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏။ သင်္ခါရုပေက္ခာယ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာ၌။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ကို။ အဘိနိဟာရော၊ ရှေ့ရွှေဆောင်ခြင်းသည်။ အဘိနန္ဒနဋ္ဌေန၊ နှစ်သက်တတ် သော သဘောအားဖြင့်။ ဧကတ္တံ၊ တူညီသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပုထုဇနဿ စ၊ ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သေက္ခဿ စ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိတရာဂဿ စ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ သင်္ခါရုပေက္ခာယ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာ၌။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ကို။ အဘိနိဟာရော၊ ရှေ့ရွှေဆောင်ခြင်းသည်။ ဧကတ္တံ၊ တူညီသည်။ ကလံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ ပုထုဇနော၊ ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သင်္ခါရုပေက္ခံ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာကို။ အနိစ္စတောပိ၊ အနိစ္စအားဖြင့်၎င်း။ ဒုက္ခတောပိ၊ ဒုက္ခအားဖြင့်၎င်း။ အနတ္တတောပိ၊ အနတ္တအားဖြင့်၎င်း။ ဝိပဿတိ၊ ရှု၏။ သေက္ခောပိ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ သင်္ခါရုပေက္ခံ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာကို။ အနိစ္စတောပိ၊ အနိစ္စ အားဖြင့်၎င်း။ ဒုက္ခတောပိ၊ ဒုက္ခအားဖြင့်၎င်း။ အနတ္တတောပိ၊ အနတ္တအားဖြင့်၎င်း။ ဝိပဿတိ၊ ရှု၏။ ဝိတရာဂေါပိ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ သင်္ခါရုပေက္ခံ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာကို။ အနိစ္စတောပိ၊ အနိစ္စအားဖြင့်၎င်း။ ဒုက္ခတောပိ၊ ဒုက္ခအားဖြင့်၎င်း။ အနတ္တတောပိ၊ အနတ္တအားဖြင့်၎င်း။ ဝိပဿတိ၊ ရှု၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပုထုဇနဿ စ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သေက္ခဿ စ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိတရာဂဿ စ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ သင်္ခါရုပေက္ခာယ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာ၌။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ကို။ အဘိနိဟာရော၊ ရှေ့ရွှေဆောင်ခြင်းသည်။ အနုပဿနဋ္ဌေန၊ အဖန်တလဲလဲရှုတတ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဧကတ္တံ၊ တူညီသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပုထုဇနဿ စ၊ ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပ။ အဘိနိဟာရော၊ ရှေ့ရွှေဆောင်ခြင်းသည်။ နာနတ္တံ၊ ထူးခြားသည်။ ။ တနည်းကား၊ အဘိနိဟာရော၊ ရှေ့ရွှေဆောင်ခြင်း၏။ နာနတ္တံ၊ ထူးခြားသည်၏ အဖြစ်သည်။ (နောက်၌လည်းနည်းတူပင်) ကလံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ ပုထုဇနဿ၊ ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာသည်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သေက္ခဿပိ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာသည်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိတရာဂဿ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သင်္ခါ ရုပေက္ခာသည်။ အဗျာကတော၊ အဗျာကတသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဧဝံ ဤသို့။ ပုထုဇ နဿ စ၊ ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပ။ အဘိနိဟာရော၊ ရှေ့ရွှေဆောင်ခြင်းသည်။ ကုသလာဗျာ ကတဋ္ဌေန၊ ကုသိုလ် အဗျာကတ သဘောအားဖြင့်။ နာနတ္တံ၊ ထူးခြားသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပုထုဇနဿ စ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပ။ အဘိနိဟာရော၊ ရှေ့ရွှေဆောင်ခြင်းသည်။ နာနတ္တံ၊ ထူးခြားသည်။ ကလံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ ပုထုဇနဿ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သင်္ခါ

☞

ရူပေက္ခာ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာသည်။ ကိဉ္ဇိ ကာလေ၊ တရံတခါ၌။ သုဝိဒိတာ၊ ကောင်းစွာ သိအပ်သည်။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ ထင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ကိဉ္ဇိ ကာလေ၊ တရံတခါ၌။ နသုဝိဒိတာ၊ ကောင်းစွာ မသိအပ်သည်။ ဝါ၊ ကောင်းစွာမထင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သေက္ခဿပိ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာသည်။ ပ။ နသုဝိဒိတာ၊ ကောင်းစွာမထင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိတရာဂဿ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာသည်။ အစ္စန္တံ၊ စင်စစ်။ သုဝိဒိတာ၊ ကောင်းစွာသိအပ်သည်။ ဝါ၊ ကောင်းစွာထင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပုထုဇ္ဇနဿ စ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ပ။ အဘိနိဟာရော၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်။ ဝိဒိတဋ္ဌေန စ၊ ထင်ရှားသိအပ်သောသဘော၊ ထင်သောသဘောအားဖြင့်၎င်း။ အဝိဒိတဋ္ဌေန စ၊ ထင်ရှားမသိအပ်သောသဘော၊ မထင်သောသဘောအားဖြင့်၎င်း။ နာနတ္တံ၊ ထူးခြားသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပုထုဇ္ဇနဿ စ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ပ။ အဘိနိဟာရော၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်။ နာနတ္တံ၊ ထူးခြားသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သင်္ခါရုပေက္ခံ၊ ဤသင်္ခါရုပေက္ခာကို။ အတိတ္တတ္တာ၊ ဝိပဿနာကိစ္စ မပြည့်ဝ မပြီးဆုံးသေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပဿတိ၊ ရှု၏။ သေက္ခောပိ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ သင်္ခါရုပေက္ခံ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာကို။ အတိတ္တတ္တာ၊ ဝိပဿနာကိစ္စ မပြည့်ဝ မပြီးဆုံးသေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပဿတိ၊ ရှု၏။ ဗိတရာဂေါ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သင်္ခါရုပေက္ခံ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာကို။ တိတ္တတ္တာ၊ ဝိပဿနာကိစ္စ ပြည့်ဝပြီးဆုံးပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ပြီးဆုံးပြီးသည်ဖြစ်၍။ ဝိပဿတိ၊ ရှု၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပုထုဇ္ဇနဿ စ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ပ။ အဘိနိဟာရော၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်။ တိတ္တဋ္ဌေန စ၊ ပြည့်ဝပြီးဆုံးသော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ အတိတ္တဋ္ဌေန စ၊ မပြည့်ဝ မပြီးဆုံးသော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ နာနတ္တံ၊ ထူးခြားသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပုထုဇ္ဇနဿ စ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ပ။ အဘိနိဟာရော၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်။ နာနတ္တံ၊ ထူးခြားသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သင်္ခါရုပေက္ခံ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာကို။ တိဏ္ဍံ သံယောဇနာနံ၊ သုံးပါးသော သံယောဇဉ်တို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ကို။ ပဋိလာဘတ္တာယ၊ ရှုခြင်းငှါ။ ဝိပဿတိ၊ ရှု၏။ သေက္ခော၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သင်္ခါရုပေက္ခံ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာကို။ တိဏ္ဍံ သံယောဇနာနံ၊ သုံးပါးသောသံယောဇဉ်တို့ကို။ ပဟိနတ္တာ၊ ပယ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်။ ဥတ္တရိလာဘတ္တာယ၊ အထက်မဂ်ကိုရခြင်းငှါ။ ဝိပဿတိ၊ ရှု၏။ ဝိတရာဂေါ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သင်္ခါရုပေက္ခံ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာကို။ သဗ္ဗကိလေသာနံ၊ အလုံးစုံသောကိလေသာတို့ကို။ ပဟိနတ္တာ၊ ပယ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရတ္တာယ၊ ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌ ချမ်းသာစွာနေခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝိပဿတိ၊ ရှု၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပုထုဇ္ဇနဿ စ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ပ။ အဘိနိဟာရော၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်။ ပဟိနဋ္ဌေန စ၊ ပယ်အပ်ပြီးသောသဘောအားဖြင့်၎င်း။ ဣပ္ပဟိနဋ္ဌေန စ၊ မပယ်အပ်သေးသော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ နာနတ္တံ၊ ထူးခြားသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သေက္ခဿ စ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဝိတရာဂဿ စ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ သင်္ခါရုပေက္ခာယ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာ၌။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ကို။ အဘိနိဟာရော၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်။ နာနတ္တံ၊ ထူးခြားသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ သေက္ခော၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သင်္ခါရုပေက္ခံ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာကို။ အဘိနန္ဒတိ ဝါ၊ နှစ်သက်မှုလည်း နှစ်သက်၏။ ဝိပဿတိ ဝါ၊ ဝိပဿနာညာဏ်ဖြင့်

မူလည်း ရှု၏။ ပဋိသင်္ခါယ၊ ဆင်ခြင်၍။ ဖလသမာပတ္တိံ ဝါ၊ ဖလသမာပတ်ကိုမူလည်း။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဝင်စား၏။ ဝီတရာဂေါ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သင်္ခါရပေက္ခံ၊ သင်္ခါရပေက္ခာကို။ ဝိပဿတိ ဝါ၊ ဝိပဿနာညာဏ်ဖြင့်မူလည်း ရှု၏။ ပဋိသင်္ခါယ၊ ဆင်ခြင်၍။ ဖလသမာပတ္တိံ ဝါ၊ ဖလသမာပတ်ကိုမူလည်း။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဝင်စား၏။ တံ၊ ထိုသင်္ခါရပေက္ခာကို။ အုဇ္ဈပေက္ခတာ၊ လျစ်လျူရှု၍။ သုညတဝိဟာရေန ဝါ၊ သုညတဝိဟာရဖြင့်၎င်း။ အနိမိတ္တဝိဟာရေန ဝါ၊ အနိမိတ္တဝိဟာရဖြင့်၎င်း။ အပ္ပဏိဟိတဝိဟာရေန ဝါ၊ အပ္ပဏိဟိတဝိဟာရဖြင့်၎င်း။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သေက္ခဿ စ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဝီတရာဂဿ စ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ သင်္ခါရပေက္ခာယ၊ သင်္ခါရပေက္ခာ၌။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ကို။ အဘိနိဟာရော၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်။ ဝိဟာရသမာပတ္တဋ္ဌေန၊ ဝိဟာရသမာပတ္တိသဘောအားဖြင့်။ နာနတ္တံ၊ ထူးခြားသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၅၇။ ကတိသင်္ခါရပေက္ခာ၊ အဘယ်မျှသော သင်္ခါရပေက္ခာတို့သည်။ သမထဝသေန၊ သမထ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ကတိသင်္ခါရပေက္ခာ၊ အဘယ်မျှသော သင်္ခါရပေက္ခာတို့သည်။ ဝိပဿနာဝသေန၊ ဝိပဿနာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ အဋ္ဌသင်္ခါရပေက္ခာ၊ ရှစ်ပါးသော သင်္ခါရပေက္ခာတို့သည်။ သမထဝသေန၊ သမထ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဒသ သင်္ခါရပေက္ခာ၊ ဆယ်ပါးသော သင်္ခါရပေက္ခာတို့သည်။ ဝိပဿနာဝသေန၊ ဝိပဿနာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ကတမာ အဋ္ဌ သင်္ခါရပေက္ခာ၊ အဘယ် ရှစ်ပါးသော သင်္ခါရပေက္ခာတို့သည်။ သမထဝသေန၊ သမထ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ပဌမဈာန်ကို။ ပဋိလာဘတ္ထာယ၊ ရခြင်းအကျိုးငှါ။ နိဝရဏေ၊ နိဝရဏတို့ကို။ ပဋိသင်္ခါ၊ ဆင်ခြင်၍။ သန္တိဋ္ဌနာ၊ ကောင်းစွာ တည်သော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သင်္ခါရပေက္ခာသုညာဏံ၊ သင်္ခါရပေက္ခာညာဏ်မည်၏။ ဒုတိယံ ဈာနံ၊ ဒုတိယဈာန်ကို။ ပ။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိံ ၊ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ်ကို။ ပဋိလာဘတ္ထာယ၊ ရခြင်းအကျိုးငှါ။ အာကိဉ္ဇညာယတနသညာ၊ အာကိဉ္ဇညာယတနသညာကို။ ပဋိသင်္ခါ၊ ဆင်ခြင်၍။ သန္တိဋ္ဌနာ၊ ကောင်းစွာ တည်သော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သင်္ခါရပေက္ခာသုညာဏံ၊ သင်္ခါရပေက္ခာညာဏ်မည်၏။ ဣမာ အဋ္ဌ သင်္ခါရပေက္ခာ၊ ဤရှစ်ပါးသော သင်္ခါရပေက္ခာတို့သည်။ သမထဝသေန၊ သမထ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ကတမာ ဒသ သင်္ခါရပေက္ခာ၊ အဘယ် ဆယ်ပါးသော သင်္ခါရပေက္ခာတို့သည်။ ဝိပဿနာဝသေန၊ ဝိပဿနာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ကို။ ပဋိလာဘတ္ထာယ၊ ရခြင်းအကျိုးငှါ။ ဥပ္ပါဒံ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို။ ပ။ ဥပါယာသံ၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းကို။ ပဋိသင်္ခါ၊ ဆင်ခြင်၍။ သန္တိဋ္ဌနာ၊ ကောင်းစွာ တည်သော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သင်္ခါရပေက္ခာသုညာဏံ၊ သင်္ခါရပေက္ခာညာဏ်မည်၏။ သောတာပတ္တိဖလသမာပတ္တတ္ထာယ၊ သောတာပတ္တိဖလသမာပတ် အကျိုးငှါ။ ဥပ္ပါဒံ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို။ ပ။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂပဋိလာဘတ္ထာယ၊ သကဒါဂါမိမဂ်ကို ရခြင်းအကျိုးငှါ။ ပ။ သကဒါဂါမိဖလသမာပတ္တတ္ထာယ၊ သကဒါဂါမိဖလသမာပတ်အကျိုးငှါ။ ပ။ အနာဂါမိမဂ္ဂပဋိလာဘတ္ထာယ၊ အနာဂါမိမဂ်ကိုရခြင်းအကျိုးငှါ။ ပ။ အနာဂါမိဖလသမာပတ္တတ္ထာယ၊ အနာဂါမိဖလသမာပတ် အကျိုးငှါ။ ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂပဋိလာဘတ္ထာယ၊ အရဟတ္တမဂ်ကိုရခြင်းအကျိုးငှါ ။ ပ။ အရဟတ္တဖလသမာပတ္တတ္ထာယ၊ အရဟတ္တဖလသမာပတ်အကျိုးငှါ ။ ပ။ သုညတဝိဟာရသမာပတ္တတ္ထာယ၊ သုညတဝိဟာရသမာပတ်အကျိုးငှါ။ ပ။

အနိမိတ္တဝိဟာရသမာပတ္တတ္ထာယ၊ အနိမိတ္တဝိဟာရသမာပတ် အကျိုးငှါ။ ဥပ္ပါဒံ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို
 ။ပ။ပဋိသန္ဓိံ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းကို။ ပဋိသင်္ခါ၊ ဆင်ခြင်၍။ သန္တိဋ္ဌနာ၊ကောင်းစွာ တည်သော။
 ပညာ၊ ပညာသည်။ သင်္ခါရုပေက္ခာညာဏံ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာညာဏ်မည်၏။ ဣမာ ဒသသင်္ခါရုပေက္ခာ၊
 ဤဆယ်ပါးသော သင်္ခါရုပေက္ခာတို့သည်။ ဝိပဿနာဝသေန၊ ဝိပဿနာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊
 ဖြစ်ကုန်၏။

၅၇။ ကတိ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ အတယ်မျှသော သင်္ခါရုပေက္ခာတို့သည်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်မည်
 ကုန်သနည်း။ ကတိ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ အတယ်မျှသော သင်္ခါရုပေက္ခာတို့သည်။ အဗျာကတာ၊ အဗျာ
 ကတမည်ကုန်သနည်း။ ပန္နရသ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ တဆယ့်ငါးပါးသော သင်္ခါရုပေက္ခာတို့သည်။
 ကုသလာ၊ ကုသိုလ်မည်ကုန်၏။ တိဿော သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သုံးပါးသော သင်္ခါရုပေက္ခာတို့သည်။
 အဗျာကတာ၊ အဗျာကတမည်ကုန်၏။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊
 သင်္ခါရုပေက္ခာတို့သည်။ နတ္ထိ န သန္တိ၊ မရှိကုန်။

ပဋိသင်္ခါသန္တိဋ္ဌနာ၊ ဆင်ခြင်၍ ကောင်းစွာ တည်ကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။
 ပညာ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာညာဏ်တို့သည်။ စိတ္တဿ၊ သမာဓိစိတ်၏။ ဂေါစရာ၊ ကျက်စားရာ
 နယ်ပယ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဒေ၊ သမထ၊ ဝိပဿနာတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်
 နှစ်ပါးသော သင်္ခါရုပေက္ခာတို့သည်။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဂေါစရာ၊ ကျက်စားရာ
 နယ်ပယ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တယော၊ သမထ၊ ဝိပဿနာ၊ ဖလသမာပတ်တို့၏
 အစွမ်းအားဖြင့် သုံးပါးကုန်သော သင်္ခါရုပေက္ခာတို့သည်။ သေက္ခဿ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏။
 ဂေါစရာ၊ ကျက်စားရာနယ်ပယ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဝီတရာဂဿ စ၊ ရဟန္တာ
 ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ ဂေါစရာ၊ ကျက်စားရာဖြစ်သော သင်္ခါရုပေက္ခာတို့သည်။ တယော၊
 သုညတ ဖလသမာပတ် စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် သုံးပါးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။
 ယေဟိ၊ ယင်း သင်္ခါရုပေက္ခာတို့ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ (ဝိတက္က ဝိစာရာဒိတော ဝါ၊
 ဝိတက် ဝိစာရစသည်တို့မှ သော်၎င်း။ ဥပ္ပါဒါဒိတော ဝါ၊ ဥပ္ပါဒစသည်တို့မှ သော်၎င်း။)
 ဝိဝဇ္ဇတိ၊ ဆုတ်နစ်ဖဲ့ခါ၏။

အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးသော သင်္ခါရုပေက္ခာတို့သည်။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိ၏။ ပစ္စယာ၊
 အကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော သင်္ခါရုပေက္ခာတို့သည်။
 ဉာဏဿ၊ ဉာဏ်၏။ ဂေါစရာ၊ ကျက်စားရာ နယ်ပယ် တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။
 အဋ္ဌာရသ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော။ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာတို့သည်။ တိက္ကံ
 ဝိမောက္ခာနံ၊ သုညတ စသော သုံးပါးသော ဝိမောက္ခတို့၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့သည်။
 ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဋ္ဌာရသ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေ အာကာရာ၊ ဤအခြင်း အရာတို့ကို
 ယဿ၊ အကြင်ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပညာ-ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ပရိစိတာ၊ လေ့ကျင့်
 အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သော၊ ထိုယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊
 သင်္ခါရုပေက္ခာတို့၌။ ကုသလော၊ လိမ္မာသည်ဖြစ်၍။ နာနာဒိဋ္ဌိသု၊ အထူးထူးသော အယူ
 ဝါဒတို့၌။ ဝါ၊ အယူဝါဒတို့ကြောင့်။ န ကမ္ပတိ၊ မတုန်မလှုပ်။

တံ၊ ထိုသင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက် သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာ ပဋိသင်္ခါယန္တိဋ္ဌနာ ပညာ သင်္ခါရပေက္ခာသု ဉာဏန္တိဉာဏ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတံ၊ ဆိုအပ်ပေသတည်း။

နဝမော၊ ကိုးခုမြောက်ဖြစ်သော၊ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ကို

အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၁၀-ဂေါတြဘူညာဏနိဒ္ဒေသ

၅၉။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပြင်ပဖြစ်သော သင်္ခါရနိမိတ်မှ။ ဝုဋ္ဌာနဝိဝဋ္ဌနေ၊ ထခြင်း၊ ဆုတ်နစ်ဖဲခွါခြင်း၌။ (ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဂေါတြဘူညာဏံ၊ ဂေါတြဘူညာဏ်မည်သည်။ ကထိ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။ ဥပ္ပါဒံ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို။ အဘိဘုယျတိ၊ ကျော်လွန် တတ်၏။ ဝါ၊ လွမ်းမိုးနှိပ်စက်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဂေါတြဘူဂေါတြဘူမည်၏။ ပဝတ္ထံ၊ ဖြစ်ပွားခြင်းကို။ အဘိဘုယျတိ၊ ကျော်လွန်တတ်၏။ ပ။ ဥပါယာသံ၊ ပြင်းစွာပင်ပန်း ခြင်းကို။ အဘိဘုယျတိ၊ ကျော်လွန်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဂေါတြဘူ၊ ဂေါတြဘူ မည်၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ သင်္ခါရနိမိတ်။ အပြင်အပဖြစ်သော သင်္ခါရနိမိတ်ကို။ အဘိဘုယျတိ၊ ကျော်လွန် တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဂေါတြဘူ၊ ဂေါတြဘူမည်၏။ အနုပ္ပါဒံ၊ မဖြစ်ပေါ်ခြင်းသို့။ ပက္ခန္ဓာတိ၊ ပြေးဝင်တတ်၏။ ပ။ နိရောဓံ၊ ချုပ်ရာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့။ ပက္ခန္ဓာတိ၊ ပြေးဝင် တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဂေါတြဘူ၊ ဂေါတြဘူမည်၏။

ဥပ္ပါဒံ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို။ အဘိဘုယျိတော၊ ကျော်လွန်၍။ အနုပ္ပါဒံ၊ မဖြစ်ပေါ်ခြင်းသို့။ ပက္ခန္ဓာတိ၊ ပြေးဝင်တတ်၏။ ပ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ သင်္ခါရနိမိတ်။ အပြင်အပဖြစ်သော သင်္ခါရနိမိတ်ကို။ အဘိ ဘုယျိတော၊ ကျော်လွန်၍။ နိရောဓံ၊ ချုပ်ရာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့။ ပက္ခန္ဓာတိ၊ ပြေးဝင် တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဂေါတြဘူ၊ ဂေါတြဘူမည်၏။

ဥပ္ပါဒါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထတတ်၏။ ပ။ ဥပါယာသာ၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းမှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဂေါတြဘူ၊ ဂေါတြဘူမည်၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ သင်္ခါရနိမိတ်။ အပြင် အပဖြစ်သော သင်္ခါရနိမိတ်မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဂေါတြဘူ၊ ဂေါတြဘူမည်၏။ အနုပ္ပါဒံ၊ မဖြစ်ပေါ်ခြင်းသို့။ ပက္ခန္ဓာတိ၊ ပြေးဝင်တတ်၏။ ပ။ နိရောဓံ၊ ချုပ်ရာ ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့။ ပက္ခန္ဓာတိ၊ ပြေးဝင်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဂေါတြဘူ၊ ဂေါတြဘူမည်၏။

ဥပ္ပါဒါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမှ။ ဝုဋ္ဌဟိတော၊ ထ၍။ အနုပ္ပါဒံ၊ မဖြစ်ပေါ်ခြင်းသို့။ ပက္ခန္ဓာတိ၊ ပြေးဝင် တတ်၏။ ပ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ သင်္ခါရနိမိတ်။ အပြင်ပဖြစ်သော သင်္ခါရနိမိတ်မှ။ ဝုဋ္ဌဟိတော၊ ထ၍။ နိရောဓံ၊ ချုပ်ရာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့။ ပက္ခန္ဓာတိ၊ ပြေးဝင်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဂေါတြဘူ၊ ဂေါတြဘူမည်၏။

ဥပ္ပါဒါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမှ။ ဝိဝဇ္ဇတိ၊ ဆုတ်နှစ်ဖဲ့ခွါတတ်၏။ ။ပ။ ဗဟိဒ္ဓါ သင်္ခါရနိမိတ္တာ၊ အပြင်ပ
ဖြစ်သော သင်္ခါရနိမိတ်မှ။ ဝိဝဇ္ဇတိ၊ ဆုတ်နှစ်ဖဲ့ခွါတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဂေါတြဘူ၊
ဂေါတြဘူမည်၏။ ပ။

ဥပ္ပါဒါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမှ။ ဝိဝဇ္ဇိတော၊ ဆုတ်နှစ်ဖဲ့ခွါ၍၊ အနုပ္ပါဒံ၊ မဖြစ်ပေါ်ခြင်းသို့။ ပက္ခန္ဓတိ၊
ပြေးဝင်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဂေါတြဘူ၊ ဂေါတြဘူမည်၏။ ပ။ ဗဟိဒ္ဓါ သင်္ခါရ
နိမိတ္တာ၊ အပြင်ပဖြစ်သော သင်္ခါရနိမိတ်မှ။ ဝိဝဇ္ဇိတော၊ ဆုတ်နှစ်ဖဲ့ခွါ၍။ နိရောဓံ၊ ချုပ်ရာ
ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့။ ပက္ခန္ဓတိ၊ ပြေးဝင်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဂေါတြဘူ၊
ဂေါတြဘူမည်၏။

၆၀။ ကတိ ဂေါတြဘူ ဓမ္မာ၊ အဘယ်မျှသော ဂေါတြဘူတရားတို့သည်။ သမထဝသေန၊ သမ
ထ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ကတိ ဂေါတြဘူ ဓမ္မာ၊ အဘယ်မျှသော ဂေါတြဘူ
တရားတို့သည်။ ဝိပဿနာဝသေန၊ ဝိပဿနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ အဋ္ဌ
ဂေါတြဘူ ဓမ္မာ၊ ရှစ်ပါးသော ဂေါတြဘူတရားတို့သည်။ သမထဝသေန၊ သမထ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဒသ ဂေါတြဘူ ဓမ္မာ၊ ဆယ်ပါးသော ဂေါတြဘူတရားတို့သည်။ ဝိပဿနာဝသေန၊
ဝိပဿနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ကတမေ အဋ္ဌ ဂေါတြဘူ ဓမ္မာ၊ အဘယ်ရှစ်ပါးသော ဂေါတြဘူ တရားတို့သည်။ သမထဝသေန၊
သမထ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ပဌမဈာန်ကို။ ပဋိလာဘတ္တာယ၊
ရခြင်းအကျိုးငှါ။ နိဝရဏေ၊ နိဝရဏတို့ကို။ အဘိဘုယျတိ၊ ကျော်လွန်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊
ထို့ကြောင့်။ ဂေါတြဘူ၊ ဂေါတြဘူမည်၏။ (ဤအရာ၌ကား ဓမ္မ၏ဝိသေသန ဖြစ်သောကြောင့်
ဂေါတြဘူဟု ဒီသန့်သင့်သည်။) ဒုတိယံ ဈာနံ၊ ဒုတိယ ဈာန်ကို။ ပ။ နေဝသညာနာသညာ
ယတနသမာပတ္တိံ ၊ နေဝသညာ နာသညာယတန သမာပတ်ကို။ ပဋိလာဘတ္တာယ၊ ရခြင်းအကျိုး
ငှါ။ အာကာသာနဉ္စာယတနသညံ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနသညာကို။ အဘိဘုယျတိ၊ ကျော်လွန်
တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဂေါတြဘူ၊ ဂေါတြဘူမည်၏။ ဣမေ အဋ္ဌ ဂေါတြဘူ ဓမ္မာ၊
ဤရှစ်ပါးသော ဂေါတြဘူ တရားတို့သည်။ သမထဝသေန၊ သမထ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊
ဖြစ်ကုန်၏။

ကတမေ ဒသ ဂေါတြဘူ ဓမ္မာ၊ အဘယ်ဆယ်ပါးသော ဂေါတြဘူတရားတို့သည်။ ဝိပဿနာဝသေန၊
ဝိပဿနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ကို။
ပဋိလာဘတ္တာယ၊ ရခြင်းအကျိုးငှါ။ ဥပ္ပါဒံ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို။ ပ။ သောတာပတ္တိဖလ သမာပတ္တတ္တာ
ယ၊ သောတာပတ္တိဖလသမာပတ် အကျိုးငှါ။ ပ။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂံ၊ သကဒါဂါမိမဂ်ကို။ ပဋိလာ
ဘတ္တာယ၊ ရခြင်းအကျိုးငှါ။ ပ။ သကဒါဂါမိဖလသမာပတ္တတ္တာယ၊ သကဒါဂါမိဖလ သမာပတ်
အကျိုးငှါ။ ပ။ အနာဂါမိမဂ္ဂံ၊ အနာဂါမိမဂ်ကို။ ပဋိလာဘတ္တာယ၊ ရခြင်းအကျိုးငှါ။ ပ။ အနာဂါမိ
ဖလသမာပတ္တတ္တာယ၊ အနာဂါမိဖလ သမာပတ် အကျိုးငှါ။ ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂံ၊ အရဟတ္တမဂ်ကို။
ပဋိလာဘတ္တာယ၊ ရခြင်းအကျိုးငှါ။ ပ။ အရဟတ္တဖလ သမာပတ္တတ္တာယ၊ အရဟတ္တဖလ သမာပတ်
အကျိုးငှါ။ ပ။ သုညတဝိဟာရသမာပတ္တတ္တာယ၊ သုညတဝိဟာရ သမာပတ် အကျိုးငှါ။ ပ။ အနိ
မိတ္တဝိဟာရ သမာပတ္တတ္တာယ၊ အနိမိတ္တဝိဟာရ သမာပတ်အကျိုးငှါ။ ဥပ္ပါဒံ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို။ ပ။
ပဋိသန္ဓိံ ၊ ပဋိသန္ဓေကို။ အဘိဘုယျတိ၊ ကျော်လွန်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဂေါတြဘူ၊

ဂေါတြဘူမည်၏။ ဣမေ ဒသ ဂေါတြဘူ ဓမ္မာ၊ ဤဆယ်ပါးသောဂေါတြဘူတရားတို့သည်။ ဝိပဿနာ ဝသေန၊ ဝိပဿနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ကတိ ဂေါတြဘူ ဓမ္မာ၊ အဘယ်မျှသော ဂေါတြဘူ တရားတို့သည်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်မည်ကုန် သနည်း။ ကတိ၊ အဘယ်မျှသော ဂေါတြဘူတရားတို့သည်။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ်မည်ကုန် သနည်း။ ကတိ၊ အဘယ်မျှသော ဂေါတြဘူ တရားတို့သည်။ အဗျာကတာ၊ အဗျာကတမည်ကုန် သနည်း။ ပန္နရသ ဂေါတြဘူ ဓမ္မာ၊ တဆယ့်ငါးပါးသော ဂေါတြဘူ တရားတို့သည်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်မည်ကုန်၏။ တယော ဂေါတြဘူ ဓမ္မာ၊ သုံးပါးသော ဂေါတြဘူတရားတို့သည်။ အဗျာကတာ၊ အဗျာကတမည်ကုန်၏။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဂေါတြဘူ ဓမ္မာ၊ ဂေါတြဘူတရား တို့သည်။ နတ္တိ နသန္တိ၊ မရှိကုန်။

☞ သာမိသဉ္စ၊ နိကန္တိကိလေသာမိသန္တံတက္ခ ဖြစ်သော မဟဂ္ဂုတ်ဂေါတြဘူဉာဏ်ရှစ်ပါးကို ၎င်း။ နိရာမိသဉ္စ၊ နိကန္တိကိလေသာမိသကင်းသော ဝိပဿနာဂေါတြဘူဉာဏ်ဆယ်ပါးကို ၎င်း။ ပဏိဟိတဉ္စ၊ နိကန္တိဖြင့်တောင့်တအပ်သော မဟဂ္ဂုတ်ဂေါတြဘူ ဉာဏ်ရှစ်ပါးကို၎င်း။ အပ္ပဏိဟိတဉ္စ၊ နိကန္တိဖြင့်မတောင့်တအပ်သော ဝိပဿနာဂေါတြဘူဉာဏ် ဆယ်ပါးကို ၎င်း။ သညတ္တဉ္စ၊ နိကန္တိနှင့် ယှဉ်စပ်သော မဟဂ္ဂုတ်ဂေါတြဘူဉာဏ် ရှစ်ပါးကို၎င်း။ ဝိသညတ္တဉ္စ၊ နိကန္တိနှင့် မယှဉ်စပ်သော ဝိပဿနာဂေါတြဘူဉာဏ် ဆယ်ပါးကို၎င်း။ ဝုဋ္ဌိတဉ္စ၊ နိကန္တိမှ၎င်း၊ ဗဟိဒ္ဓသင်္ခါရနိမိတ်မှ၎င်း ထသော ဝိပဿနာဂေါတြဘူဉာဏ် ဆယ် ပါးကို၎င်း။ အဝုဋ္ဌိတဉ္စ၊ နိကန္တိ သင်္ခါရနိမိတ်တို့မှ ထသော မဟဂ္ဂုတ်ဂေါတြဘူဉာဏ် ရှစ် ပါးကို၎င်း။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။)

(တေသု၊ ထိုတဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဂေါတြဘူတို့တွင်။) အဋ္ဌ၊ သာမိသစသည်မည်သော ရှစ်ပါးသော မဟဂ္ဂုတ် ဂေါတြဘူတို့သည်။ သမာမိဿ၊ သမာမိ၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့ သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဒသ၊ နိရာမိသစသည်မည်သော ဆယ်ပါးသော ဂေါတြဘူ တို့သည်။ ဉာဏဿ၊ ဉာဏ်၏။ ဂေါစရာ၊ ကျက်စားရာ နယ်ပယ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန် ၏။ အဋ္ဌာရဿ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဂေါတြဘူ ဓမ္မာ၊ ဂေါတြဘူ တရားတို့သည်။ တိဏ္ဏဝိမောက္ခာနံ၊ သုံးပါးသော ဝိမောက္ခတို့၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဋ္ဌာရဿ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေ အာကာရာ၊ ဤအခြင်းအရာတို့ကို။ ယဿ၊ အကြင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပညာ-ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ပရိစိတာ၊ လေ့ကျက် အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သော၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိဝဇ္ဇေ ဝုဋ္ဌာနေ၊ ဝိဝဇ္ဇဟု ဆိုအပ်သော ဂေါတြဘူဉာဏ်၌။ ကုသလော၊ လိမ္မာသည် ဖြစ်၍။ နာနာဒိဋ္ဌိသု၊ အထူးထူးသော အယူဝါဒတို့၌။ ဝါ၊ တို့ကြောင့်။ နကမ္မတိ၊ မတုန်မလှုပ်။

တံ၊ ထိုဂေါတြဘူဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာ မည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝုဋ္ဌာနဝိဝဇ္ဇနေ ပညာ ဂေါတြဘူဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆို အပ်ပေသတည်း။

ဒသမော၊ ဆယ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဂေါတြဘူဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ ဂေါတြဘူဉာဏ်ကို အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၁၁-မဂ္ဂဉာဏနိဒ္ဒေသ

၆၁။ ဒုတတော၊ နိမိတ္တ၊ ပဝတ္တနုစ်ပါးစုံမှ။ ဝုဠာနဝိဝဇ္ဇနေ၊ ထခြင်း ဆုတ်နှစ်ဖဲခွါခြင်း၌။ (ပဝတ္တက ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ မဂ္ဂေ ဉာဏံ၊ မဂ္ဂဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတံ၊ အဘယ်သို့ဖြစ် သနည်းဟူမူကား။

သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိ မဂ်ခဏ၌။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်တတ်သော သဘော အားဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမှ။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။ တဒနုဝတ္တက ကိလေသေဟိ စ၊ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသို့ အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ်တတ်သော ကိလေသာတို့မှ၎င်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ ခန္ဓာ တို့မှ၎င်း။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပြင်ပဲ ဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရနိမိတ်တို့မှလည်း။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဒုတတော ဝုဠာနဝိဝဇ္ဇနေ ပညာ မဂ္ဂေ ဉာဏန္တိ။ ဉာဏံ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

အဘိနိရောပနဋ္ဌေန၊ အာရုံသို့ ရှေ့ရုတင်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သမ္မာ သင်္ကပ္ပသည်။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပေါ၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပမှ။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။ တဒနုဝတ္တက ကိလေသေဟိ စ၊ ထိုမိစ္ဆာသင်္ကပ္ပသို့ အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ်တတ်သော ကိလေသာတို့မှ၎င်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ ခန္ဓာတို့မှ၎င်း။ ဝုဠာ တိ၊ ထ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပြင်ပဲဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရ နိမိတ်တို့မှလည်း။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဒုတတော ဝုဠာနဝိဝဇ္ဇနေ ပညာ မဂ္ဂေ ဉာဏန္တိ။ ဉာဏံ-ဟူ၍ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ သိမ်းဆည်းသော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာဝါစာသည်။ မိစ္ဆာ ဝါစာယ၊ မိစ္ဆာဝါစာမှ။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။ ပ။ သမုဠာနဋ္ဌေန၊ ကောင်းစွာဖြစ်စေသော သဘော အားဖြင့်။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ သမ္မာကမ္မန္တသည်။ မိစ္ဆာကမ္မန္တော၊ မိစ္ဆာကမ္မန္တမှ။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။ ပ။ ဝေါဒါနဋ္ဌေန၊ စင်ကြယ်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ သမ္မာအာဇီဝသည်။ မိစ္ဆာအာဇီဝေါ၊ မိစ္ဆာအာဇီဝမှ။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ ချီးမြှောက်သော သဘော အားဖြင့်။ သမ္မာဝါယာမော၊ သမ္မာဝါယာမသည်။ မိစ္ဆာဝါယာမော၊ မိစ္ဆာဝါယာမမှ။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။ ဥပဠာနဋ္ဌေန၊ ထင်သောသဘောအားဖြင့်။ သမ္မာသင်္ဘိ၊ သမ္မာသင်္ဘိသည်။ မိစ္ဆာသင်္ဘိယာ၊ မိစ္ဆာသင်္ဘိမှ။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိသည်။ မိစ္ဆာသမာဓိတော၊ မိစ္ဆာသမာဓိမှ။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။ တဒနုဝတ္တကကိလေသေ ဟိ စ၊ ထိုမိစ္ဆာသမာဓိသို့ အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ်တတ်သော ကိလေသာတို့မှ၎င်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ ခန္ဓာ တို့မှ၎င်း။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပြင်ပဲဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရ နိမိတ်တို့မှလည်း။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဒုတတော ဝုဠာနဝိဝဇ္ဇနေ ပညာ မဂ္ဂေ ဉာဏန္တိ။ ဉာဏံ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

သကဒါဂါမိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ သကဒါဂါမိမဂ်ခဏ၌။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ ပ။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိသည်။ ဩဠာရိကာ၊ ရုန့်ရင်းသော။ ကာမရာဂသညောဇနာ၊ ကာမရာဂသံယောဇဉ် မှ၎င်း။ ပဋိဿသညောဇနာ၊ ပဋိဿသံယောဇဉ်မှ၎င်း။ ဩဠာရိကာ၊ ရုန့်ရင်းသော။ ကာမရာဂါနုသယာ၊ ကာမရာဂါနုသယမှ၎င်း။ ပဋိဿာနုသယာ၊ ပဋိဿာနုသယမှ၎င်း။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။ တဒနုဝတ္တက

ကိလေသေဟိ စ၊ ထိုသံယောဇဉ် အနုသယတို့သို့ အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ်တတ်ကုန်သော ကိလေသာတို့မှ ၎င်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ ခန္ဓာတို့မှ၎င်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ပ။

အနာဂါမိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ အနာဂါမိမဂ်ခဏ၌။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ပ။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိ သည်။ အဏုသဟဂတာ၊ သိမ်မွေ့သော။ ကာမရာဂသညောဇနာ၊ ကာမရာဂသံယောဇဉ်မှ၎င်း။ ပဋိသသညောဇနာ၊ ပဋိသသံယောဇဉ်မှ၎င်း။ အဏုသဟဂတာ၊ သိမ်မွေ့သော။ ကာမရာဂါနုသယာ၊ ကာမရာဂါနုသယမှ၎င်း။ ပဋိသနုသယာ၊ ပဋိသနုသယမှ၎င်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ တဒနုဝတ္တက ကိလေသေဟိ စ၊ ထိုသံယောဇဉ်အနုသယတို့သို့ အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ်တတ်ကုန်သော ကိလေသာ တို့မှ၎င်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ ခန္ဓာတို့မှ၎င်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ပ။

အရဟတ္တမဂ္ဂက္ခဏေ၊ အရဟတ္တမဂ်ခဏ၌။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ပ။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိ သည်။ ရူပရာဂါ၊ ရူပရာဂမှ၎င်း။ အရူပရာဂါ၊ အရူပရာဂမှ၎င်း။ မာနာ၊ မာနမှ၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စာ၊ ဥဒ္ဓစ္စမှ၎င်း။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာမှ၎င်း။ မာနာနုသယာ၊ မာနာနုသယမှ၎င်း။ ဘဝရာဂါနုသယာ၊ ဘဝရာဂါနုသယမှ၎င်း။ အဝိဇ္ဇာနုသယာ၊ အဝိဇ္ဇာနုသယမှ၎င်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ တဒနုဝတ္တက ကိလေသေဟိ စ၊ ထိုရူပရာဂ အရူပရာဂစသည်တို့သို့ အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ်တတ်ကုန်သော ကိလေသာ တို့မှ၎င်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ ခန္ဓာတို့မှ၎င်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပြင်ပဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရနိမိတ်တို့မှလည်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဒုဘတောဝုဋ္ဌာန ဝိဝဇ္ဇနေ ပညာ မဂ္ဂေ ညာဏန္တိ၊ ညာဏ်-ဟူ၍။ ဝုဋ္ဌတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၆၂။ ဇာတေန၊ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာသော လောကုတ္တရာဈာန်ဖြင့်။ အဇာတံ၊ မဖြစ်ပေါ်သေးသော ကိလေသာအပေါင်းကို။ ဈာပေတိ၊ လောင်ကျွမ်းစေတတ်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဈာနံ၊ ဈာန်ဟူ၍။ ဝုဋ္ဌတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဈာနဝိမောက္ခေ၊ ဈာန ဝိမောက္ခ၌။ ကုသလတာ-ကုသလတာယ၊ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နာနာဒိဋ္ဌိယ၊ အထူးထူးသော အယူဝါဒတို့၌။ ဝါ၊ အထူးထူးသော အယူဝါဒတို့ကြောင့်။ န ကမ္မတံ၊ မတုန်မလှုပ်။

သမာဒဟိတာ၊ စိတ်ကိုကောင်းစွာထား၍။ ဝါ၊ တည်ကြည်စေ၍။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာဖြင့်။ ဝိပဿတိစေ-ဝိပဿတိစ၊ ဝိပဿနာလည်းရူ၏။ ဝိပဿမာနော စေ- ဝိပဿမာနောစ၊ ဝိပဿနာရူသော်လည်း။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ သမာဒယေ၊ စိတ်ကို ကောင်းစွာထားရာ၏။ ဝါ၊ တည်ကြည်စေရာ၏။ တဒါ၊ ထိုရူသောအခြင်းအရာ ဖြင့် စိတ်ကိုတည်ကြည်စေသောအခါ၌။ ဝိပဿနာ စ၊ ဝိပဿနာသည်၎င်း။ သမထော စ၊ သမထသည်၎င်း။ အဟု၊ ဖြစ်၏။ (တာ၊ ထိုသမထဝိပဿနာတို့သည်။) သမာနဘာဂါ၊ တူညီသောအဖို့ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ယုဂနဒ္ဓါ၊ အစုံဖွဲ့အပ်ကုန်သည်။ ဝတ္တရေ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲကုန်၏။ ဝါ၊ ဆင်းရဲတို့တည်း။ နိရောဓော၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ သုခေါ၊ ချမ်းသာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ ဒဿနံ၊ အမြင်သည်။ ဒုဘတော၊ နှစ်ပါးသောအဖို့မှ။ ဝုဋ္ဌတာ၊ ထသော။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ (သာ၊ ထိုပညာသည်။)

အမတံ၊ သေခြင်းကင်းသော။ ပဒံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ဖဿဘိ၊ မျက်မှောက်တွေ့သောအားဖြင့် ဆိုက်ရောက်၏။

(ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဝိမောက္ခစရိယံ၊ ဝိမောက္ခတို့၏ဖြစ်ခြင်းကို။ ဇာနာတိ၊ အသုမ္မောဟ၏အစွမ်း၊ ပစ္စဝေက္ခကာ၏အစွမ်းအားဖြင့် သိ၏။ (သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။) နာနုတ္တေကတ္တကောဝိဒေါ၊ ဝိမောက္ခတို့၏ ထူးသည်၏အဖြစ်၊ တူသည်၏အဖြစ်၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဒိန္နံ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဉာဏာနံ၊ ဒဿနဉာဏ်၊ ဘာဝနာဉာဏ်တို့၌။ ကုသလတာ- ကုသလတာယ၊ လိမ္မာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နာနာ ဒိဋ္ဌိသု၊ အထူးထူးသော အယူဝါဒတို့၌။ ပါ၊ အယူဝါဒတို့ကြောင့်။ န ကမ္မတိ၊ မတုန်မလှုပ်။

တံ၊ ထိုမဂ်ဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့်သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ဒုဘတော ဝုဋ္ဌာနဝိဝဋ္ဌနေ ပညာ မဂ္ဂေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်ပေသတည်း။

ကောဒသမော၊ တဆယ့်တခုမြောက်ဖြစ်သော။ မဂ္ဂဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ မဂ်ဉာဏ်ကို အကျယ်ပြုရာအပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၁၂-ဖလဉာဏနိဒ္ဒေသ

၆၃။ ပယောဂပ္ပုဋ္ဌိပ္ပဿဒ္ဓိပညာ၊ နှစ်ပါးစုံမှထမှု မဂ်လုံ့လ၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ပညာ သည်။ ဖလေဉာဏံ၊ ဖိုလ်ဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်းဟူမကား။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်သောသဘော အားဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ တဒနုဝတ္တက ကိလေသေဟိ စ၊ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသို့အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ်တတ်သော ကိလေသာတို့မှ၎င်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ ခန္ဓာတို့မှ၎င်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပြင်ပဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရနိမိတ်တို့မှလည်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ တံပယောဂပ္ပုဋ္ဌိပ္ပဿဒ္ဓတ္တာ၊ ထိုထခြင်းလုံ့လငြိမ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ ဧတံ၊ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ မဂ္ဂဿ၊ (သောတာပတ္တိ)မဂ်၏။ ဖလံ၊ အကျိုးတည်း။

အဘိနိရောပနဋ္ဌေန၊ အာရုံသို့ ရွှေ့ရှုတင်သောသဘော အားဖြင့်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ သည်။ ပ။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိသည်။ မိစ္ဆာသမာဓိတော၊ မိစ္ဆာသမာဓိမှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ တဒနုဝတ္တကကိလေသေဟိ စ၊ ထိုမိစ္ဆာသမာဓိသို့ အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ်တတ်သော ကိလေသာတို့မှ၎င်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ ခန္ဓာတို့မှ၎င်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပြင်ပဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရ နိမိတ်တို့မှလည်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ တံပယောဂပ္ပုဋ္ဌိပ္ပဿဒ္ဓတ္တာ၊ ထိုထခြင်းလုံ့လ ငြိမ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ ဧတံ၊ ဤသမ္မာသမာဓိသည်။ မဂ္ဂဿ၊ (သောတာပတ္တိ) မဂ်၏။ ဖလံ၊ အကျိုးတည်း။

သကဒါဂါမိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ သကဒါဂါမိမဂ် ခဏ၌။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်သောသဘောအားဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ပ။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိသည်။ ဩဠာရိကာ၊ ရုန့်ရင်းသော။ ကာမရာဂသညောဇနာ၊ ကာမရာဂသံယောဇဉ် မှုဂ်း။ ပဋိသသညောဇနာ၊ ပဋိသသံယောဇဉ်မှုဂ်း။ ဩဠာရိကာ၊ ရုန့်ရင်းသော။ ကာမရာဂါနု သယာ၊ ကာမရာဂါနုသယမှုဂ်း။ ပဋိသနုသယာ၊ ပဋိသနုသယမှုဂ်း။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။ တဒနု ဝတ္တက ကိလေသေဟိ စ၊ ထိုသံယောဇဉ် အနုသယတို့သို့ အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ်တတ်သော ကိလေသာ တို့မှုဂ်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ ခန္ဓာတို့မှုဂ်း။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပြင်ပဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗနိမိတ္တေ ဟိ စ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရနိမိတ် တို့မှုလည်း။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။ တံ ပယောဂပုဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္တာ၊ ထို ထခြင်းလုံ့လ ငြိမ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ ဧတံ၊ ဤသမ္မာသမာဓိသည်။ မဂ္ဂဿ၊ (သကဒါဂါမိ) မဂ်၏။ ဖလံ၊ အကျိုးတည်း။

အနာဂါမိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ အနာဂါမိမဂ်ခဏ၌။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ ပ။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာ သမာဓိသည်။ အဏုသဟဂတာ၊ သိမ်မွေ့သော။ ကာမရာဂသညောဇနာ၊ ကာမရာဂ သံယောဇဉ် မှုဂ်း။ ပဋိသသညောဇနာ၊ ပဋိသသံယောဇဉ်မှုဂ်း။ အဏုသဟဂတာ၊ သိမ်မွေ့သော။ ကာမရာဂါ နုသယာ၊ ကာမရာဂါနုသယမှုဂ်း။ ပဋိသနုသယာ၊ ပဋိသနုသယမှုဂ်း။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။ ပ။ ဧတံ၊ ဤသမ္မာသမာဓိသည်။ မဂ္ဂဿ၊ (အနာဂါမိ) မဂ်၏။ ဖလံ၊ အကျိုးတည်း။

အရဟတ္တမဂ္ဂက္ခဏေ၊ အရဟတ္တမဂ်ခဏ၌။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ ပ။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာ သမာဓိသည်။ ရူပရာဂါ၊ ရူပရာဂမှုဂ်း။ အရူပရာဂါ၊ အရူပရာဂမှုဂ်း။ မာနာ၊ မာနမှုဂ်း။ ဥဒ္ဓစ္စာ၊ ဥဒ္ဓစ္စမှုဂ်း။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာမှုဂ်း။ မာနာနုသယာ၊ မာနာနုသယမှုဂ်း။ ဘဝရာဂါနုသယာ၊ ဘဝရာဂါနုသယမှုဂ်း။ အဝိဇ္ဇာနုသယာ၊ အဝိဇ္ဇာနုသယမှုဂ်း။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။ တဒနုဝတ္တက ကိလေသေဟိ စ၊ ထိုရူပရာဂ အရူပရာဂ စသည်တို့သို့ အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ်တတ်သော ကိလေသာ တို့မှုဂ်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ ခန္ဓာတို့မှုဂ်း။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပြင်ပဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗ နိမိတ္တေဟိ စ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရ နိမိတ်တို့မှုလည်း။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။ တံ ပယောဂပုဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္တာ၊ ထို ထခြင်းလုံ့လ ငြိမ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ ဧတံ၊ ဤ သမ္မာသမာဓိသည်။ မဂ္ဂဿ၊ (အရဟတ္တ)မဂ်၏။ ဖလံ၊ အကျိုးတည်း။

တံ၊ ထိုဖိုလ်ဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ တံ ပယောဂပုဋိပ္ပဿဒ္ဓိပညာ ဖလေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုဇ္ဇတိ၊ ဆိုအပ်ပေ သတည်း။

ဒွါဒသမော၊ တဆယ့်နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဖလဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ကို အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၁၃-ဝိမုတ္တိဉာဏ်နိဒ္ဒေသ

၆၄။ ဆိန္ဒုဝဠုမာနုပဿနေ၊ ထိုထိုအရိယာမဂ်ဖြင့် ဖြတ်အပ်ပြီးသော သံသရာလမ်းကြောင်း ကိလေသာအပေါင်းကို တဖန်ပြန်လှည့်၍ ရှုရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဝိမုတ္တိဉာဏ်၊ ဝိမုတ္တိဉာဏ် မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။

သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို၎င်း။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို၎င်း။ သီလဗ္ဗတပရာမာသော၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသကို၎င်း။ ဒိဋ္ဌာနုသယော၊ ဒိဋ္ဌာနု သယကို၎င်း။ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယော၊ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယကို၎င်း။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ကို။ ဥပက္ကိလေသာ၊ နှိပ်စက်ပူပန်စေတတ်၊ ညစ်ညူးစေတတ်သော တရားတို့ကို၎င်း။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ သမုစ္ဆန္နာ၊ ဖြတ်အပ်ကုန်ပြီးသည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သပရိယုဋ္ဌာနေဟိ၊ ပရိယုဋ္ဌာန်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စဟိ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဣမေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ၊ ဤဥပက္ကိလေသတို့မှ။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိမုတ္တံ၊ လွတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သုဝိမုတ္တံ၊ ကောင်းစွာ လွတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တံ ဝိမုတ္တိ ဉာတဋ္ဌေန၊ ထိုလွတ်ခြင်းကို သိသော အနက်သဘောကြောင့်။ (ဤ၌ တံဝိမုတ္တိနှင့် ဉာတဋ္ဌေန၊ သမာသ်တပုဒ်တည်း ဖြစ်နေသည်ကို၎င်း။ အဋ္ဌကသာဒ္ဓင်္ဂပုံကို၎င်း၊ အထူးသဘိပြုသင့် ၏)။ ။တနည်းကား၊ တံဝိမုတ္တိ၊ ထိုလွတ်ခြင်းကို သိခြင်းသည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ (အခြားဉာဏ်တို့၏ နိဂုံး၌ တံနှင့် ဉာတဋ္ဌေနကို ခွဲ၍ အနက်ပေးသည် နှင့် ဖျော်စေရန် တံဝိမုတ္တိပုဒ်၌ ဇာနန အကျေကြံ၍ ပေးသော အနက်ပေတည်း)။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဆိန္ဒုဝဠုမာနုပဿနေ ပညာ ဝိမုတ္တိ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန၊ သကဒါဂါမိမဂ်ဖြင့်။ ဩဠာရိကံ၊ ရုန့်ရင်းသော။ ကာမရာဂသညောဇနံ၊ ကာမရာဂသံယောဇဉ်ကို၎င်း။ ပဋိဗသညောဇနံ၊ ပဋိဗသံယောဇဉ်ကို၎င်း။ ဩဠာရိကော၊ ရုန့်ရင်းသော။ ကာမရာဂါနုသယော၊ ကာမရာဂါနုသယကို၎င်း။ ပဋိဗာနုသယော၊ ပဋိဗာနုသယ ကို၎င်း။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ကို။ ဥပက္ကိလေသာ၊ နှိပ်စက်ပူပန်စေတတ်၊ ညစ်ညူး စေတတ်သော တရားတို့ကို၎င်း။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ သမုစ္ဆန္နာ၊ ဖြတ်အပ်ကုန်ပြီးသည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သပရိယုဋ္ဌာနေဟိ၊ ပရိယုဋ္ဌာန်နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ စတုဟိ၊ လေးပါး ကုန်သော။ ဣမေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ၊ ဤဥပက္ကိလေသ တို့မှ။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိမုတ္တံ၊ လွတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပ။

အနာဂါမိမဂ္ဂေန၊ အနာဂါမိမဂ်ဖြင့်။ အဏုသဟဂတံ၊ သိမ်မွေ့သော။ ကာမရာဂသညောဇနံ၊ ကာမရာဂသံယောဇဉ်ကို၎င်း။ ပဋိဗသညောဇနံ၊ ပဋိဗသံယောဇဉ်ကို၎င်း။ အဏုသဟဂတော၊ သိမ်မွေ့သော။ ကာမရာဂါနုသယော၊ ကာမရာဂါနုသယကို၎င်း။ ပဋိဗာနုသယော၊ ပဋိဗာနုသယ ကို၎င်း။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ကို။ ဥပက္ကိလေသာ၊ နှိပ်စက်ပူပန်စေတတ်၊ ညစ်ညူး စေတတ်သော တရားတို့ကို၎င်း။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ သမုစ္ဆန္နာ၊ ဖြတ်အပ်ကုန်ပြီးသည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပ။

အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်။ ရူပရာဂေါ၊ ရူပရာဂကို၎င်း။ အရူပရာဂေါ၊ အရူပရာဂ ကို၎င်း။ မာနော၊ မာနကို၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ဥဒ္ဓစ္စကို၎င်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာကို၎င်း။ မာနာနု

သယော၊ မာနာနုသယကို၎င်း။ ဘဝရာဂါနုသယော၊ ဘဝရာဂါနုသယကို၎င်း။ အဝိဇ္ဇာနုသယော၊ အဝိဇ္ဇာနုသယကို၎င်း။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ကို။ ဥပက္ကိလေသာ၊ နှိပ်စက်ပူပန်စေတတ် ညစ်ညူးစေတတ်သော တရားတို့ကို၎င်း။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ သမုစ္ဆိန္နာ၊ ဖြတ်အပ်ကုန်ပြီးသည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သပရိယုဋ္ဌာနေဟိ၊ ပရိယုဋ္ဌာန်နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌဟိ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ။ ဤဥပက္ကိလေသတို့မှ။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိမုတ္တံ၊ လွတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သုဝိမုတ္တံ၊ ကောင်းစွာလွတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တံ ဝိမုတ္တံ ဉာတဋ္ဌေန၊ ထိုလွတ်ခြင်းကို သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဆိန္ဒဝဠုမာနုပဿနေ ပညာ ဝိမုတ္တိဉာဏန္တိ၊ ဉာဏံ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ တံ၊ ထိုဝိမုတ္တိဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သောအနက် သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဆိန္ဒဝဠုမာနုပဿနေ ပညာ ဝိမုတ္တိဉာဏန္တိ၊ ဉာဏံ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်ပေသတည်း။

တေရသမော၊ တဆယ့်သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဝိမုတ္တိဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ ဝိမုတ္တိဉာဏ်ကို အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၁၄-ပစ္စဝေက္ခဏ ဉာဏနိဒ္ဒေသ

၆၅။ တဒါ၊ ထိုမဂ်ခဏ ဖိုလ်ခဏ၌။ သမုဒါဂတော၊ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော။ ဝါ၊ ရအပ်၊ သိအပ်ကုန်ပြီးသော။ ဓမ္မော၊ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် တရားတို့ကို။ ဝါ၊ သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို။ ပဿနေ၊ ရှုရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ပစ္စဝေက္ခဏေ ဉာဏံ။ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။

သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်သောသဘောအားဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ တဒါ၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌။ သမုဒါဂတော၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပ။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိသည်။ တဒါ၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌။ သမုဒါဂတော၊ ကောင်းစွာဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ထင်သောသဘောအားဖြင့်။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်သည်။ ပဝိစယဋ္ဌေန၊ စူးစမ်းစိစစ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်သည်။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ ချီးမြှောက်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝိရိယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဝိရိယသမ္ပောဇ္ဈင်သည်။ ဖရဲဏဋ္ဌေန၊ ပြန်နှံ့သောသဘောအားဖြင့်။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်သည်။ ဥပသမဋ္ဌေန၊ ငြိမ်းသောသဘောအားဖြင့်။ ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်သည်။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့်။ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်သည်။ ပဋိသင်္ခါနဋ္ဌေန၊ ဆင်ခြင်သော သဘောအားဖြင့်။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်သည်။ တဒါ၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌။ သမုဒါဂတော၊ ကောင်းစွာဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဿဒ္ဓိယေ၊ မယံကြည်ခြင်းကြောင့်။ အကမ္မိယဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်သော သဘောအားဖြင့်။ သဒ္ဓါဗလံ၊ သဒ္ဓါဗိုလ်သည်။ ကောသဇ္ဇေ၊ ပျင်းရိခြင်းကြောင့်။ အကမ္မိယဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝီရိယဗလံ၊ ဝီရိယဗိုလ်သည်။ ပမာဒေ၊ မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်။ အကမ္မိယဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်သော သဘောအားဖြင့်။ သတိဗလံ၊ သတိဗိုလ်သည်။ ဥဒ္ဓစ္စေ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းကြောင့်။ အကမ္မိယဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်သော သဘောအားဖြင့်။ သမာဓိဗလံ၊ သမာဓိဗိုလ်သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့်။ အကမ္မိယဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်သော သဘောအားဖြင့်။ ပညာဗလံ၊ ပညာဗိုလ်သည်။ တဒါ၊ ထိုသောတာပတ္တိ မဂ်ခဏ၌။ သမုဒါဂတံ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိမောက္ခဋ္ဌေန၊ ဆုံးဖြတ်သော သဘောအားဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေသည်။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ ချီးမြောက်သောသဘောအားဖြင့်။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ ဝီရိယိန္ဒြေသည်။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ထင်သောသဘောအားဖြင့်။ သတိန္ဒြိယံ၊ သတိန္ဒြေသည်။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့်။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သမာဓိန္ဒြေသည်။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်သော သဘောအားဖြင့်။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေသည်။ တဒါ၊ ထို သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌။ သမုဒါဂတံ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အာဓိပတေယုဋ္ဌေန၊ အစိုးရသော သဘောအားဖြင့်။ ဣန္ဒြိယာ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ အကမ္မိယဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဗလာ၊ ဗိုလ်တို့သည်။ နိယျာနဋ္ဌေန၊ ဝဋ်မှထွက်သွားသော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သမ္မောဇ္ဈင်တို့သည်။ ဟေတုဋ္ဌေန၊ အကြောင်းဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ထင်သော သဘောအားဖြင့်။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။ ပဒဟနဋ္ဌေန၊ အားထုတ်သော သဘောအားဖြင့်။ သမုပ္ပဓာနာ၊ သမုပ္ပဓာန်တို့သည်။ ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပြည့်စုံသော သဘောအားဖြင့်။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည်။ တထဋ္ဌေန၊ မှန်သောသဘောအားဖြင့်။ သစ္စာ၊ သစ္စာတို့သည်။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့်။ သမထော၊ သမထသည်။ အနုပဿနဋ္ဌေန၊ အဖန်တလဲလဲ ရှုသော သဘောအားဖြင့်။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာသည်။ ဧကရသဋ္ဌေန၊ တူသောကိစ္စရှိသော သဘောအားဖြင့်။ သမထဝိပဿနာ၊ သမထဝိပဿနာတို့သည်။ အနတိဝတ္တနဋ္ဌေန၊ အချင်းချင်းမလွန်သော သဘောအားဖြင့်။ ယုဂနဒ္ဓံ၊ သမထဝိပဿနာ အစုံဖွဲ့ခြင်းသည်။ သံဝရဋ္ဌေန၊ စောင့်စည်းသော သဘောအားဖြင့်။ သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ သီလဝိသုဒ္ဓိသည်။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့်။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိသည်။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်သော သဘောအားဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိသည်။ ဝိမုတ္တဋ္ဌေန၊ လွတ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝိမောက္ခာ၊ ဝိမောက္ခာတို့သည်။ ပဋိဝေဓဋ္ဌေန၊ ထိုးထွင်း၍သိသော သဘောအားဖြင့်။ ဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဇ္ဇာသည်။ ပရိစ္စာဂဋ္ဌေန၊ စွန့်လွှတ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိသည်။ သမုစ္ဆေဒဋ္ဌေန၊ ကောင်းစွာဖြတ်သော သဘောအားဖြင့်။ ခယေ ဉာဏံ၊ ခယဉာဏ်သည်။ တဒါ၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌။ သမုဒါဂတံ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

☞ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒသည်။ မူလဋ္ဌေန၊ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ တဒါ၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌။ သမုဒါဂတော၊ ကောင်းစွာဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ မနသိကာရော၊ မနသိကာရသည်။ သမုဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ကောင်းစွာဖြစ်စေသော သဘောအားဖြင့်။ ဖယော၊ ဖယသည်။ သမောဓာနဋ္ဌေန၊ (ဒွါရအာရုံဝိညာဏ်တို့၏) ပေါင်းဆုံရာဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ သမောသရဏဋ္ဌေန၊ စုဝေးသက်ဝင်ရာဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ သမာဓိ၊ သမာဓိ

သည်။ ပမုခဋ္ဌေန၊ အကြီးအမှူးဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ သတိ၊ သတိသည်။ အင်္ဂါပင်္စတိ
 ယုဋ္ဌေန၊ အစိုးရသော သဘောအားဖြင့်။ ပညာ၊ ပညာသည်။ တတုတ္တရဋ္ဌေန၊ ထိုသို့ တရားတို့
 ထက် လွန်မြတ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိသည်။ သာရဋ္ဌေန၊ မြတ်သော သဘော
 အားဖြင့်။ တဒါ၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌။ သမုဒါဂတာ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊
 ဖြစ်၏။ အမတောဂဓံ၊ အမြိုက်သို့ သက်ဝင်ရာဖြစ်သော။ ဝါ၊ သက်ဝင်၍တည်ရာ အမြိုက်
 တရားဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ ပရိယောသာနဋ္ဌေန၊ အပြီးအဆုံးဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။
 တဒါ၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌။ သမုဒါဂတံ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကောင်းစွာရအပ်၊ သိအပ်
 သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝုဠဟိတော၊ မဂ်(ဖိုလ်)မှ ထ၍။ “ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ တဒါ၊
 ထိုသောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌။ သမုဒါဂတာ၊ ကောင်းစွာဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊
 ပြန်လှည့်၍ ဆင်ခြင်၏။

သောတာပတ္တိဖလက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ခဏ၌။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်သော သဘောအား
 ဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ တဒါ၊ ထိုသောတာပတ္တိဖိုလ်ခဏ၌။ သမုဒါဂတာ၊ ကောင်းစွာ
 ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ ပဋိပုဿဒ္ဓဋ္ဌေန၊ ငြိမ်းသော သဘောအားဖြင့်။ အနုပ္ပါဒေ ဉာဏံ၊
 အနုပ္ပါဒဉာဏ်သည်။ တဒါ၊ ထိုသောတာပတ္တိဖိုလ်ခဏ၌။ သမုဒါဂတံ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်သည်။
 ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒသည်။ မူလဋ္ဌေန၊ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော အနက်အား
 ဖြင့်။ ပ။ အမတောဂဓံ၊ အမြိုက်သို့ သက်ဝင်ရာဖြစ်သော။ ဝါ၊ သက်ဝင်၍တည်ရာ အမြိုက်တရား
 ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ ပရိယောသာနဋ္ဌေန၊ အပြီးအဆုံးဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။
 တဒါ၊ ထိုသောတာပတ္တိဖိုလ်ခဏ၌။ သမုဒါဂတံ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ ရအပ်၊
 သိအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝုဠဟိတော၊ ဖိုလ်မှထ၍။ “ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။
 တဒါ၊ ထိုသောတာပတ္တိဖိုလ်ခဏ၌။ သမုဒါဂတာ၊ ကောင်းစွာဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ပြန်လှည့်၍ ဆင်ခြင်၏။

သကဒါဂါမိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ သကဒါဂါမိမဂ်ခဏ၌။ သကဒါဂါမိဖလက္ခဏေ၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်ခဏ
 ၌။ ပ။ အနာဂါမိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ အနာဂါမိမဂ်ခဏ၌။ အနာဂါမိဖလက္ခဏေ၊ အနာဂါမိဖိုလ်ခဏ၌။ ပ။
 အရဟတ္တမဂ္ဂက္ခဏေ၊ အရဟတ္တမဂ်ခဏ၌။ အရဟတ္တဖလက္ခဏေ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ခဏ၌။ ဒဿ
 နဋ္ဌေန၊ မြင်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ တဒါ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ခဏ၌။
 သမုဒါဂတာ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပ။ ဝုဠဟိတော၊ ဖိုလ်မှထ၍။ “ဣမေ ဓမ္မာ၊
 ဤတရားတို့သည်။ တဒါ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ခဏ၌။ သမုဒါဂတာ၊ ကောင်းစွာဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ပြန်လှည့်၍ ဆင်ခြင်၏။

တံ၊ ထိုပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊
 ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊
 ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ တဒါ သမုဒါဂတေ ဓမ္မေ ပဿနေ ပညာ ပစ္စဝေက္ခဏေ ဉာဏန္တိ၊
 ဉာဏ်ဟူ၍။ ဝုဠဟိ၊ ဆိုအပ် ပေသတည်း။

စုဒ္ဒသမော၊ တဆယ့်လေးခုမြောက်ဖြစ်သော။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ကို
 အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၁၅- ဝတ္ထုနာနတ္ထဉာဏနိဒ္ဒေသ

၉၆။ အဇ္ဈတ္တဝဝတ္ထာနေ၊ အဇ္ဈတ္တမည်သော စက္ခာယတနစသည်တို့ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားရာ၌။
(ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဝတ္ထုနာနတ္ထဉာဏံ၊ ဝတ္ထုနာနတ္ထဉာဏ်မည်သည်။
ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။

အဇ္ဈတ္တဓမ္မေ၊ အဇ္ဈတ္တတရားတို့ကို။ ကထံ၊ အသို့လျှင်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားသနည်း။
အဇ္ဈတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တတရားမည်သော။ ဝါ၊ အတွင်းတရားမည်သော။ စက္ခံ၊ စက္ခုကို။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြား
မှတ်သား၏။ အဇ္ဈတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တတရားမည်သော။ သောတံ၊ သောတကို။ ပ။ မနံ၊ မနကို။
ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ အဇ္ဈတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တတရားမည်သော။ စက္ခံ၊ စက္ခုကို။
ကထံ၊ အသို့လျှင်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြား မှတ်သားသနည်း။ စက္ခု၊ စက္ခုသည်။ အဝိဇ္ဇာသမ္ဘူတံ၊
အဝိဇ္ဇာကြောင့် ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ စက္ခု၊ စက္ခုသည်။
တဏှာသမ္ဘူတံ၊ တဏှာကြောင့် ဖြစ်၏။ ကမ္မသမ္ဘူတံ၊ ကံကြောင့် ဖြစ်၏။ အာဟာရ
သမ္ဘူတံ၊ အာဟာရကြောင့် ဖြစ်၏။ စတုနံ မဟာဘူတာနံ၊ လေးပါးသော မဟာဘူတ်တို့ကို။ ဥပါ
ဒါယ၊ စွဲ၍။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်၏။ စက္ခု၊ စက္ခုသည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပေါ်သော သဘောတည်း။ သမုဒါဂတံ၊
အကြောင်းကြောင့် ပေါ်လာသော သဘောတည်း။ စက္ခု၊ စက္ခုသည်။ အဟုတု၊ မူလက မရှိမရှိ။
သမ္ဘူတံ၊ ယခုမှ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ဟုတု၊ ဖြစ်ပြီး၍ (လည်း။) နာဘဝိဿတိ၊ မရှိပဲ ဖြစ်သွား
လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြား မှတ်သား၏။ စက္ခု၊ စက္ခုကို။ အန္တဝန္တတော၊ အဆုံး
အပိုင်းအခြား ရှိသော အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ စက္ခု၊ စက္ခုသည်။ အဒ္ဓုဝံ၊
မခိုင်မြဲ။ အသဿတံ၊ မတည်မြဲ။ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးခြင်းသဘော ရှိ၏။ စက္ခု၊
စက္ခုသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ သင်္ခတံ၊ စုပေါင်း၍ ပြုအပ်သော သဘောတည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊
အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်၏။ ဝယဓမ္မံ၊ ကုန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝယဓမ္မံ၊ ပျက်ခြင်းသဘော ရှိ၏။
ဝိရာဂဓမ္မံ၊ ကင်းခြင်းသဘောရှိ၏။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဝတ္ထေတိ၊
ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ စက္ခု၊ စက္ခုကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြား
မှတ်သား၏။ နိစ္စတော၊ နိစ္စအားဖြင့်။ နော ဝဝတ္ထေတိ၊ မပိုင်းခြားမမှတ်သား။ ပ။ ပဋိနိဿဇ္ဇန္တော၊
စွန့်လွှတ်သည်ရှိသော်။ အာဒါနံ၊ လက်ခံခြင်း၊ ယူခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ဝေ၊ ဤသို့။
အဇ္ဈတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တတရားမည်သော။ စက္ခု၊ စက္ခုကို။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။

[သောတံအဇ္ဈတ္တံ ဝဝတ္ထေတိ အစရှိသော ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာဝါရတို့၌ကား အနက်တူပြီ။]

တံ၊ ထိုဝတ္ထုနာနတ္ထဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊
ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊
ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တဝဝတ္ထာနေ ပညာ ဝတ္ထုနာနတ္ထ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်ပေသတည်း။

ပန္နရသမော၊ တဆယ့်ငါးခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဝတ္ထုနာနတ္ထဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ ဝတ္ထုနာနတ္ထဉာဏ်ကို
အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၁၆-ဂေါရနာနတ္တညာဏနိဒ္ဒေသ

၆၇။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝဝတ္ထာနေ၊ ဗဟိဒ္ဓမည်သော ရူပါယတနစသည်တို့ကို ပိုင်းခြား မှတ်သားရာ၌။ (ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဂေါရနာနတ္တေ ဉာဏံ၊ ဂေါရနာနတ္တညာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတံ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်းဟူမူကား။

ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဗဟိဒ္ဓတရားမည်ကုန်သော။ ဝါ၊ အပြင်ပ တရားမည်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့ကို။ ကထံ၊ အသို့လျှင်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားသနည်း။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဗဟိဒ္ဓတရား မည်ကုန်သော။ ဝါ၊ အပြင်ပတရား မည်ကုန်သော။ ရူပေ၊ ရူပါရုံတို့ကို။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ သဒ္ဓေ၊ သဒ္ဓါရုံတို့ကို။ ပ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဗဟိဒ္ဓတရား မည်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ ဓမ္မာရုံတို့ကို။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြား မှတ်သား၏။

ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဗဟိဒ္ဓတရားမည်ကုန်သော။ ရူပေ၊ ရူပါရုံတို့ကို။ ကထံ၊ အသို့လျှင်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြား မှတ်သားသနည်း။ ရူပါ၊ ရူပါရုံတို့သည်။ အဝိဇ္ဇာသမ္ဘူတာ၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့်ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ ပ။ ပဋိနိဿဇ္ဇန္တော၊ စွန့်လွှတ်သည်ရှိသော်။ အာဒါနံ၊ လက်ခံခြင်း၊ ယူခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဗဟိဒ္ဓတရားမည်ကုန်သော။ ရူပေ၊ ရူပါရုံတို့ကို။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ [သဒ္ဓေ ဗဟိဒ္ဓါ ဝဝတ္ထေတိ အစရှိသော ပုစ္ဆာ ဝိသုဒ္ဓိနာဂါရေတို့ ၌ကား အနက်တူပြီ။]

တံ၊ ထိုဂေါရနာနတ္တညာဏ်သည်။ ဉာတဇ္ဇေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဇ္ဇေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာ မည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝဝတ္ထာနေ ပညာ ဂေါရနာနတ္တေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတံ၊ ဆိုအပ်ပေသတည်း။

သောဠသမော၊ တဏှယံခြောက်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဂေါရနာနတ္တညာဏနိဒ္ဒေသော၊ ဂေါရနာနတ္တညာဏ်ကို အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၁၇-စရိယာနာနတ္တညာဏနိဒ္ဒေသ

၆၈။ စရိယာဝဝတ္ထာနေ၊ သုံးပါးသော စရိယာတို့ကို ပိုင်းခြား မှတ်သားရာ၌။ (ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ စရိယာနာနတ္တေ ဉာဏံ၊ စရိယာနာနတ္တညာဏ် မည်သည်။ ကထံ ဟောတံ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်းဟူမူကား။

စရိယာတိတ္ထေ၊ စရိယာဟူသော ဤပုဒ်၌။ စရိယာယော၊ စရိယာတို့ ယည်။ ဝိညာဏစရိယာ၊ ဝိညာဉ်၏ဖြစ်ခြင်း ဝိညာဏစရိယာ၎င်း။ အညာဏစရိယာ၊ မသိမ္မမောဟ၏ ဖြစ်ခြင်း အညာဏ စရိယာ၎င်း။ ဉာဏစရိယာ၊ အသိညာဏ်၏ဖြစ်ခြင်း ဉာဏစရိယာ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တိသော၊ သုံးပါးတို့တည်း။

ဝိညာဏစရိယာ၊ ဝိညာဏစရိယာသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ဒဿနတ္ထာယ၊ မြှင့်ခြင်း အကျိုးငှါ။ အာဝဇ္ဇန ဝိရိယာဗျာကတာ၊ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်မှု အာဝဇ္ဇန်း ဘုဆို့အပ်သော ကိရိယာ

အဗျာကတစိတ်သည်။ ရူပေသု၊ ရူပါရုံတို့၌။ ဝိညာဏစရိယာ၊ ဝိညာဏစရိယာမည်၏။ ဒဿနဋ္ဌော၊ မြင်ခြင်းသဘောဟု ဆိုအပ်သော။ ဝါ၊ မြင်ခြင်းသဘောရှိသော။ (ဤ၌ ဒုတိယ ဗဟုဗ္ဗိဟိအနက် ကို ယူလျှင် ဒဿနဋ္ဌော-ကို လိင်္ဂဝိပလ္လာသဟု ယူအပ်၏။) စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်သည်။ ရူပေသု၊ ရူပါရုံတို့၌။ ဝိညာဏစရိယာ၊ ဝိညာဏစရိယာမည်၏။ ဒိဋ္ဌတ္တာ၊ မြင်အပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဘိနိရောပနာ၊ မြင်အပ်ပြီးသော အဆင်းအာရုံသို့ ရှေးရှုတင်ခြင်း သဘောရှိသော။ ဝိပါကမနော ဓာတု၊ ဝိပါကမနောဓာတ်မည်သော သမ္ပုဋ္ဌိစွဲနိုးစိတ်သည်။ ရူပေသု၊ ရူပါရုံတို့၌။ ဝိညာဏစရိယာ၊ ဝိညာဏစရိယာမည်၏။ အဘိနိရောပိတတ္တာ၊ အဆင်းအာရုံသို့ ရှေးရှု တင်အပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ဝိပါကမနောဝိညာဏဓာတု၊ ဝိပါကမနောဝိညာဏဓာတ်မည်သော သန္တိရဏစိတ်သည်။ ရူပေသု၊ ရူပါရုံတို့၌။ ဝိညာဏစရိယာ၊ ဝိညာဏစရိယာမည်၏။

သဝနတ္ထာယ၊ ကြားခြင်းငှါ။ ပ။ ဝိဇာနနတ္ထာယ၊ သိခြင်းငှါ။ အာဝဇ္ဇနကိရိယာဗျာကတာ၊ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်မှု အာဝဇ္ဇန်းဟု ဆိုအပ်သော ကိရိယာအဗျာကတစိတ်သည်။ ဓမ္မေသု၊ ဓမ္မာရုံတို့၌။ ဝိညာဏစရိယာ၊ ဝိညာဏစရိယာမည်၏။ ဝိဇာနနဋ္ဌော၊ သိခြင်းသဘောဟု ဆိုအပ်သော။ ဝါ၊ သိခြင်းသဘောရှိသော။ မနောဝိညာဏံ၊ (ဟသိတုပ္ပါဒ်ဇော) မနောဝိညာဉ်သည်။ ဓမ္မေသု၊ ဓမ္မာရုံတို့၌။ ဝိညာဏစရိယာ၊ ဝိညာဏစရိယာမည်၏။

၆၉။ ဝိညာဏစရိယာတိတ္ထေ၊ ဝိညာဏစရိယာဟူသော ဤပုဒ်၌။ ကေနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်ကြောင့်။ ဝိညာဏစရိယာ၊ ဝိညာဏစရိယာ မည်သနည်း။ နိရာဂါ၊ ရာဂကင်းသည်ဖြစ်၍။ (နိဝရဏနိဟရတိ-စသည်၌ကဲ့သို့ပင် ဒွေတော် မဆင့်ရသောကြောင့် နိရာဂါ-၌နိဟုဒိသပြုသည်။) စရတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိညာဏစရိယာ၊ ဝိညာဏစရိယာမည်၏။ နိဇ္ဈေသ၊ ဒေါသကင်းသည်ဖြစ်၍။ နိဇ္ဈေဟာ၊ မောဟကင်းသည်ဖြစ်၍။ နိဗ္ဗာနာ၊ မာနကင်းသည်ဖြစ်၍။ နိဒ္ဓိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိကင်းသည်ဖြစ်၍။ နိဥဒ္ဓစ္စာ၊ ဥဒ္ဓစ္စကင်းသည်ဖြစ်၍။ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကင်းသည်ဖြစ်၍။ နာနုသယာ၊ အနုသယကင်းသည်ဖြစ်၍။ စရတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိညာဏစရိယာ၊ ဝိညာဏစရိယာမည်၏။ ရာဂဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ရာဂနှင့် မယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ ပ။ အနုသယဝိပ္ပယုတ္တာ၊ အနုသယနှင့် မယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ စရတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိညာဏစရိယာ၊ ဝိညာဏစရိယာမည်၏။ ကုသလေဟိ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မေဟိ၊ ကံတို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်သည် ဖြစ်၍။ ပ။ အကုသလေဟိ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ သာဝဇ္ဇေဟိ၊ အပြစ်ရှိကုန်သော။ အနဝဇ္ဇေဟိ၊ အပြစ်မရှိကုန်သော။ ကဏှေဟိ၊ မည်းညစ်ကုန်သော။ သုက္ကေဟိ၊ ဖြူစင်ကုန်သော။ သုခုဒြယေဟိ၊ ချမ်းသာသော ဖြစ်ခြင်း၊ ကောင်းသောဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ကောင်းသော အတိုးအပွားရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ချမ်းသာကို တိုးပွားစေတတ်ကုန်သော။ ဒုက္ခုဒြယေဟိ၊ ဆင်းရဲကို တိုးပွားစေတတ်ကုန်သော။ သုခဝိပါကေဟိ၊ ချမ်းသာသောအကျိုး၊ ကောင်းသော အကျိုးရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ကောင်းသော အကျိုးကို ပေးတတ်ကုန်သော။ ဒုက္ခဝိပါကေဟိ၊ ဆင်းရဲသော မကောင်းသောအကျိုးကို ပေးတတ်ကုန်သော။ ကမ္မေဟိ၊ ကံတို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ စရတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိညာဏစရိယာ၊ ဝိညာဏစရိယာမည်၏။ ဝိညာတေ၊ သိအပ်သောအာရုံ၌။ စရတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဉ်၏။ ဇေရူပါ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ စရိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိညာဏစရိယာ၊ ဝိညာဏစရိယာမည်၏။ နိက္ကိလေသဋ္ဌေန၊ ကိလေသာမရှိသောသဘောအားဖြင့်။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ ဤစိတ်သည်။ ပကတိပရိသုဒ္ဓံ၊

ပကတိအားဖြင့် စင်ကြယ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိညာဏစရိယံ၊ နညာဏစရိယံ မည်၏။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ ဝိညာဏစရိယာ၊ ဝိညာဏစရိယာတည်း။

အညာဏစရိယာ၊ အညာဏစရိယာသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ မနာပိယေသု၊ နှလုံးကို ပွားစေ တတ်ကုန်သော။ ရူပေသု၊ ရူပါရုံတို့၌။ ရာဂဿ၊ ရာဂ၏။ ဇဝနတ္ထာယ၊ ဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ အာဝဇ္ဇေန ကိရိယာဗျာကတာ၊ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်မှု အာဝဇ္ဇန်းဟု ဆိုအပ်သော ကိရိယာ အဗျာကတစိတ် သည်။ ဝိညာဏစရိယာ၊ ဝိညာဏစရိယာမည်၏။ ရာဂဿ၊ ရာဂ၏။ ဇဝနာ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အညာဏစရိယာ၊ အညာဏစရိယာမည်၏။ အမနာပိယေသု၊ နှလုံးကို မပွားစေတတ်ကုန်သော။ ရူပေသု၊ ရူပါရုံတို့၌။ ဒေါသဿ၊ ဒေါသ၏။ ပ။ တဒုတယေန၊ ထိုနှစ်ပါးစုံဖြင့်။ အသမပေက္ခနသ္မိံ၊ အညီအညွတ်ရမှုကင်းသော။ ဝါ၊ မညီမညွတ်ရအပ်သော။ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ အာရုံဝတ္ထု၌။ မောဟဿ၊ မောဟ၏။ ပ။ ဝိနိဗန္ဓဿ၊ အမြဲဖွဲ့တတ်သော။ မာနဿ၊ မာန၏။ ပရာမဋ္ဌာယ၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်တတ်သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ အယူ၏။ ဝိက္ခေပဂတဿ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့ ရောက်သော။ ဥဒ္ဓစ္စဿ၊ ဥဒ္ဓစ္စ ၏။ အနိဋ္ဌင်္ဂတာယ၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်သော။ ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၏။ ထာမဂတဿ၊ အားစွမ်းသို့ ရောက်သော။ အနုသယဿ၊ အနုသယ၏။ ဇဝနတ္ထာယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ အာဝဇ္ဇေန ကိရိယာဗျာကတာ၊ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်မှု အာဝဇ္ဇန်းဟုဆိုအပ်သော ကိရိယာအဗျာကတစိတ်သည်။ ဝိညာဏစရိယာ၊ ဝိညာဏစရိယာမည်၏။ အနုသယဿ၊ အနုသယ၏။ ဇဝနာ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အညာဏစရိယာ၊ အညာဏစရိယာ မည်၏။

မနာပိယေသု၊ နှလုံးကိုပွားစေတတ်ကုန်သော။ သဒ္ဓေသု၊ သဒ္ဓါရုံတို့၌။ ပ။ မနာပိယေသု၊ နှလုံး ကိုပွားစေတတ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ ဓမ္မာရုံတို့၌။ ရာဂဿ၊ ရာဂ၏။ ပ။ အနုသယဿ၊ အနုသယ၏။ ဇဝနာ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အညာဏစရိယာ၊ အညာဏစရိယာမည်၏။

၇၀။ အညာဏစရိယာတိတ္ထေ၊ အညာဏစရိယာ ဟူသောကြံပုဒ်၌။ ကေနဇ္ဇေန၊ အဘယ်အနက် ကြောင့်။ အညာဏစရိယာ၊ အညာဏစရိယာ မည်သနည်း။ သရာဂါ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်၍။ စရတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အညာဏစရိယာ၊ အညာဏစရိယာမည်၏။ သဒေါသာ၊ ဒေါသနှင့်တကွဖြစ်၍။ ပ။ သာနုသယာ၊ အနုသယနှင့်တကွဖြစ်၍။ စရတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အညာဏစရိယာ၊ အညာဏစရိယာမည်၏။ ရာဂသမ္ပယုတ္တာ၊ ရာဂနှင့်ယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ ပ။ အနုသယသမ္ပယုတ္တာ၊ အနုသယနှင့်ယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ စရတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ ကြောင့်။ အညာဏစရိယာ၊ အညာဏစရိယာမည်၏။ ကုသလေဟိ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မေဟိ၊ ကံတို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ မယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ အကုသလေဟိ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မေဟိ၊ ကံတို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ သာဝဇ္ဇေဟိ၊ အပြစ်ရှိကုန်သော။ ကမ္မေဟိ၊ ကံ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ အနဝဇ္ဇေဟိ၊ အပြစ်မရှိကုန်သော။ ကမ္မေဟိ၊ ကံတို့နှင့်။ ဝိပု ယုတ္တာ၊ မယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ စရတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ပ။ အညာတေ၊ အမှန်အတိုင်း မသိအပ်သော အာရုံ၌။ စရတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ အညာဏဿ၊ ဉာဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟ၏။ ဧဝရူပါ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ စရိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အညာဏ စရိယာ၊ အညာဏစရိယာမည်၏။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ အညာဏစရိယာ၊ အညာဏ စရိယာတည်း။

၇၁။ ဉာဏစရိယာ၊ ဉာဏစရိယာသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ အနိစ္စာနုပဿနတ္တာယ၊ မမြဲဟုရှုသော အနိစ္စာနုပဿနာအကျိုးငှါ။ အာဝဇ္ဇနကိရိယာဗျာကတာ၊ နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်မှု အာဝဇ္ဇန်းဟုဆိုအပ်သော ကိရိယာအဗျာကတသည်။ ဝိညာဏစရိယာ၊ ဝိညာဏစရိယာ မည်၏။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ အနိစ္စာနုပဿနာသည်။ ဝါ၊ မမြဲဟု ရှုခြင်းသည်။ ဉာဏစရိယာ၊ ဉာဏစရိယာ မည်၏။ ပ။ အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိ၊ အရဟတ္တဖလသမာပတ်သည်။ ဉာဏစရိယာ၊ ဉာဏစရိယာမည်၏။

ဉာဏစရိယာတိတ္ထေ၊ ဉာဏစရိယာဟူသော ဤပုဒ်၌။ ကေနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်ကြောင့်။ ဉာဏစရိယာ၊ ဉာဏစရိယာမည်သနည်း။ နိရောဂါ၊ ရောဂကင်းသည်ဖြစ်၍။ စရတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိတဿ၊ ထို့ကြောင့်။ ဉာဏစရိယာ၊ ဉာဏစရိယာမည်၏။ နိဒ္ဒေါသ၊ ဒေါသ ကင်းသည် ဖြစ်၍။ ပ။ နာနုသယာ၊ အနုသယကင်းသည်ဖြစ်၍။ စရတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ရာဂဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ရာဂနှင့် မယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ ဒေါသဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ဒေါသနှင့် မယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ ပ။ ဉာတေ၊ အမှန်အတိုင်း သိအပ်သောအာရုံ၌။ စရတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဉာဏဿ၊ အသိဉာဏ်၏။ ဝေရူပါ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ စရိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိတဿ၊ ထို့ကြောင့်။ ဉာဏစရိယာ၊ ဉာဏစရိယာမည်၏။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ ဉာဏစရိယာ၊ ဉာဏစရိယာ တည်း။

ဝိညာဏစရိယာ၊ ဝိညာဏစရိယာသည်။ အညာ၊ (အညာဏစရိယာ၊ ဉာဏစရိယာတို့မှ) တခြားတပါးတည်း။ အညာဏစရိယာ၊ အညာဏစရိယာသည်။ အညာ၊ (ဝိညာဏစရိယာ၊ ဉာဏစရိယာတို့မှ) တခြားတပါးတည်း။ ဉာဏစရိယာ၊ ဉာဏစရိယာသည်။ အညာ၊ (ဝိညာဏစရိယာ၊ အညာဏစရိယာတို့မှ) တခြားတပါးတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။)

တံ၊ ထိုစရိယာနာနတ္တဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ စရိယာဝဝတ္တာနေ ပညာ၊ စရိယာနာနတ္ထေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်ပေသတည်း။

သတ္တရသမော၊ တဆယ့်ခုနစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ စရိယာနာနတ္တ ဣဏနိဒ္ဓေသော၊ စရိယာနာနတ္တဉာဏ်ကို အကျယ်ပြရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၁၈-ဘူမိနာနတ္တဉာဏနိဒ္ဓေသ

၇၂။ စတုဓမ္မဝဝတ္တာနေ၊ လေးပါးသော တရားတို့ကို ပိုင်းခြား မှတ်သားရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဘူမိနာနတ္တဉာဏံ၊ ဘူမိနာနတ္တဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။

ဘူမိဓယာ၊ ဘုံတို့သည်။ ကာမာဝစရာဘူမိ၊ ကာမာဝစရာဘုံ၎င်း။ ရူပါဝစရာဘူမိ၊ ရူပါဝစရာဘုံ၎င်း။ အရူပါဝစရာဘူမိ၊ အရူပါဝစရာဘုံ၎င်း။ အပရိယာပန္နာ ဘူမိ၊ အပရိယာပန္နာဘုံ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတသော၊ လေးပါးတို့တည်း။

ကာမာဝစရာ ဘူမိ၊ ကာမာဝစရာဘုံသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ဟေဋ္ဌတော၊ အောက်အဖို့အားဖြင့်။ အဝီစိန်ရယ်၊ အဝီစိင်ရဲကို။ ပရိယန္တံ ကရိတွာ၊ အပိုင်းအခြားပြု၍။ ဥပရိတော၊ အထက်အဖို့အားဖြင့်။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဒေဝေ၊ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ နတ်ပြည်တို့ကို။ အန္တော ကရိတွာ၊ အတွင်းပြု၍။ တေသ္မိံ အန္တရေ၊ ဤအပိုင်း အခြား၏ အတွင်း၌။ ဧတ္ထာဝစရာ၊ ဤနယ်ပယ်၌ သက်ဝင်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတ္ထ ပရိယာပန္နာ၊ ဤနယ်ပယ်၌အတွင်း ဝင်ကုန်သော။ ယံ ယေ ခန္ဓဓာတုအာယတနာ၊ အကြင်ခန္ဓာ ဓာတ် အာယတန တို့သည်၎င်း။ ယံ ရူပံ၊ အကြင် ရုပ်သည်၎င်း။ ယံ ယာ ဝေဒနာ၊ အကြင်ဝေဒနာသည်၎င်း။ ယံ ယာ သညာ၊ အကြင်သညာ သည်၎င်း။ ယံ ယေ သင်္ခါရာ၊ အကြင်သင်္ခါရတို့သည်၎င်း။ ယံ ဝိညာဏံ၊ အကြင်ဝိညာဉ် သည်၎င်း။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ အယံ၊ ဤတရားအပေါင်းသည်။ ကာမာဝစရာဘူမိ၊ ကာမာဝစရာ ဘုံမည်၏။

ရူပါဝစရာ ဘူမိ၊ ရူပါဝစရာဘုံသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ဟေဋ္ဌတော၊ အောက်အဖို့ အားဖြင့်။ ဗြဟ္မာလောကံ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်ကို။ ပရိယန္တံ ကရိတွာ၊ အပိုင်းအခြားပြု၍။ ဥပရိတော၊ အထက်အဖို့အားဖြင့်။ အကနိဋ္ဌေဒေဝေ၊ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာပြည်တို့ကို။ အန္တော ကရိတွာ၊ အတွင်း ပြု၍။ တေသ္မိံ အန္တရေ၊ ဤအပိုင်း အခြား၏အတွင်း၌။ ဧတ္ထာဝစရာ၊ ဤနယ်ပယ်၌ သက်ဝင်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတ္ထ ပရိယာပန္နာ၊ ဤနယ်ပယ်၌ အတွင်းဝင်ကုန်သော။ (ဓမ္မာဉ္စစပ်) သမာ ပန္နဿဝါ၊ သမာပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဥပပန္နဿ ဝါ၊ ကပ်ရောက်၍ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရိဿ ဝါ၊ မျက်မှောက်အတ္တဘော၌ ချမ်းသာစွာ နေသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ စိတ္တစေတသိကာ၊ ကုသိုလ်၊ ဝိပါက်၊ ကိရိယာ ဈာန်စိတ်၊ စေတသိက် ဖြစ်ကုန်သော။ ယံ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်တရားတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ အယံ၊ ဤတရားအပေါင်းသည်။ ရူပါဝစရာဘူမိ၊ ရူပါဝစရာဘုံ မည်၏။

အရူပါဝစရာ ဘူမိ၊ အရူပါဝစရာဘုံသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ဟေဋ္ဌတော၊ အောက်အဖို့ အားဖြင့်။ အာကာသာနဉ္စာယတနုပဂေ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံသို့ ကပ်ကုန်သော။ ဒေဝေ နတ်တို့ကို။ ပရိယန္တံ ကရိတွာ၊ အပိုင်းအခြားပြု၍။ ဥပရိတော၊ အထက်အဖို့အားဖြင့်။ နေဝသညာ နာသညာယတနုပဂေ၊ နေဝသညာနာသညာယတနဘုံသို့ ကပ်ကုန်သော။ ဒေဝေ နတ်တို့ကို။ အန္တော ကရိတွာ၊ အတွင်းပြု၍။ တေသ္မိံ အန္တရေ၊ ဤအပိုင်းအခြား၏ အတွင်း၌။ ဧတ္ထာဝစရာ၊ ဤနယ်ပယ်၌ သက်ဝင်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတ္ထ ပရိယာပန္နာ၊ ဤနယ်ပယ်၌ အတွင်းဝင်ကုန်သော။ (ဓမ္မာဉ္စစပ်) သမာပန္နဿ ဝါ၊ သမာပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဥပပန္နဿ ဝါ၊ ကပ်ရောက်၍ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝိဟာရိဿ ဝါ၊ မျက်မှောက်အတ္တဘော၌ ချမ်းသာစွာ နေသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ စိတ္တစေတသိကာ၊ ကုသိုလ်၊ ဝိပါက်၊ ကိရိယာ ဈာန်စိတ်၊ စေတသိက် ဖြစ်ကုန် သော။ ယံ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်တရားတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ အယံ၊ ဤတရားအပေါင်းသည်။ အရူပါဝစရာ ဘူမိ၊ အရူပါဝစရာ ဘုံမည်၏။

အပရိယာပန္နာ ဘူမိ၊ အပရိယာပန္နဘုံသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ အပရိယာပန္နာ၊ ဘုံ သုံးပါး၌ အတွင်းမဝင်ကုန်သော။ မဂ္ဂါ စ၊ အရိယာမဂ်လေးပါးတို့သည်၎င်း။ ဖလာနိ စ၊ အရိယာဖိုလ် လေးပါးတို့သည်၎င်း။ အသင်္ခတာ စ ဓာတု၊ အသင်္ခတဓာတ်သည်၎င်း။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ အယံ၊ ဤတရားအပေါင်းသည်။ အပရိယာပန္နာ ဘူမိ၊ အပရိယာပန္န ဘုံမည်၏။ ဣမာ၊ ဤဆိုးအပ်ပြီးသော ဘုံတို့သည်။ စတသော ဘူမိယော၊ လေးပါးသော ဘုံတို့ပေတည်း။

အပရာပိ၊ တပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ စတသော ဘူမိယော၊ လေးပါးသော ဘုံတို့ကား။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့၎င်း။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ သမ္ပပ္ပဓာနာ၊ သမ္ပပ္ပဓာန်တို့၎င်း။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဣဒ္ဓိ ဂါဒါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့၎င်း။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ ဈာနာနိ၊ ဈာန်တို့၎င်း။ စတသော၊ လေးပါးကုန်သော။ အပ္ပမညာယော၊ အပ္ပမညာတို့၎င်း။ စတသော၊ လေးပါးကုန်သော။ အရူပသမာပတ္တိယော၊ အရူပသမာပတ်တို့၎င်း။ စတသော၊ လေးပါးကုန်သော။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါတို့၎င်း။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ အရိယဝံသာနိ၊ အရိယဝံသတို့၎င်း။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ သင်္ဂဟဝတ္ထုနိ၊ သင်္ဂဟဝတ္ထုတို့၎င်း။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ စက္ကာနိ၊ စက်တို့၎င်း။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ ဓမ္မပဒါနိ၊ ဓမ္မပဒတို့၎င်းတည်း။ ဣမာ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော ဓမ္မပဒတို့သည်။ စတသော ဘူမိယော၊ လေးပါးသော ဘုံတို့ပေတည်း။

တံ၊ ထိုဘူမိနာနတ္တဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ စတုဓမ္မဝတ္ထာနေ ပညာ ဘူမိနာနတ္တ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်ပေသတည်း။

အဋ္ဌာရသမော၊ တဆယ့်ရှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဘူမိနာနတ္တဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ ဘူမိနာနတ္တဉာဏ်ကို အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်။ နိဗ္ဗိတော၊ ပြီးပြီ။

၁၉-ဓမ္မနာနတ္တဉာဏနိဒ္ဒေသ

၇၃။ နဝဓမ္မဝတ္ထာနေ၊ ကိုးပါးသော တရားတို့ကို ပိုင်းခြား မှတ်သားရာ၌။ (ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဓမ္မနာနတ္တ ဉာဏံ၊ ဓမ္မနာနတ္တဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်းဟူမူကား။

ဓမ္မေ၊ တရားတို့ကို။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားသနည်း။ ကာမာဝစရ ဓမ္မေ၊ ကာမာဝစရတရားတို့ကို။ ကုသလတော၊ ကုသိုလ်အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ အကုသလတော၊ အကုသိုလ်အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ အဗျာကတတော၊ အဗျာကတအားဖြင့်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ ပ။ အရူပါဝစရေ ဓမ္မေ၊ အရူပါဝစရ တရားတို့ကို။ ကုသလတော၊ ကုသိုလ်အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ အဗျာကတတော၊ အဗျာကတအားဖြင့်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ အပရိယာပန္နေ ဓမ္မေ၊ လောကုတ္တရာတရားတို့ကို။ ကုသလတော၊ ကုသိုလ်အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ အဗျာကတတော၊ အဗျာကတအားဖြင့်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။

ကာမာဝစရေ ဓမ္မေ၊ ကာမာဝစရတရားတို့ကို။ ကုသလတော၊ ကုသိုလ်အားဖြင့်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားသနည်း။ အကုသလတော၊ အကုသိုလ်အားဖြင့်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားသနည်း။ အဗျာကတတော၊ အဗျာကတအားဖြင့်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားသနည်း။ ဒသကုသလကမ္မပထေ၊ ဆယ်ပါးသောကုသလကမ္မပထတရားတို့ကို။ ကုသလတော၊ ကုသိုလ်အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြား

မှတ်သား၏။ ဒသအကုသလကမ္မပထေ၊ ဆယ်ပါးသော အကုသလ ကမ္မပထတရားတို့ကို။ အကုသလကထာ၊ အကုသိုလ်အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ ရူပဉ္စ၊ ရုပ်ကို၎င်း။ ဝိပါကဉ္စ၊ ဝိပါက်ကို၎င်း။ ကိရိယဉ္စ၊ ကိရိယာကို၎င်း။ အဗျာကတတေ၊ အဗျာကတအားဖြင့်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ ဧဝံ ဤသို့။ ကာမာဝစရေ ဓမ္မေ၊ ကာမာဝစရတရားတို့ကို။ ကုသလတေ၊ ကုသိုလ်အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ အကုသလတေ၊ အကုသိုလ်အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ အဗျာကတတေ၊ အဗျာကတအားဖြင့်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။

ရူပါဝစရေ ဓမ္မေ၊ ရူပါဝစရတရားတို့ကို။ ကုသလတေ၊ ကုသိုလ်အားဖြင့်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားသနည်း။ အဗျာကတတေ၊ အဗျာကတအားဖြင့်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားသနည်း။ ဣဇ္ဈဿ၊ ဤကာမဘုံ၌ တည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ ဈာနာနိ၊ ရူပဈာန်တို့ကို။ ကုသလတေ၊ ကုသိုလ်အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ တတြုပပန္နဿ၊ ထိုရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ ဈာနာနိ၊ ရူပဈာန်တို့ကို။ အဗျာကတတေ၊ အဗျာကတအားဖြင့်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ ဧဝံ ဤသို့။ ရူပါဝစရေ ဓမ္မေ၊ ရူပါဝစရတရားတို့ကို။ ကုသလတေ၊ ကုသိုလ်အားဖြင့်။ ပ။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။

အရူပါဝစရေ ဓမ္မေတို့ကို။ ကုသလတေ၊ ကုသိုလ်အားဖြင့်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားသနည်း။ အဗျာကတတေ၊ အဗျာကတအားဖြင့်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားသနည်း။ ဣဇ္ဈဿ၊ ဤကာမဘုံ၌ တည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ စတသော၊ လေးပါးကုန်သော။ အရူပါဝစရသမာပတ္တိယော၊ အရူပါဝစရသမာပတ်တို့ကို။ ကုသလတေ၊ ကုသိုလ်အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ တတြုပပန္နဿ၊ ထိုအရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ စတသော၊ လေးပါးကုန်သော။ အရူပါဝစရသမာပတ္တိယော၊ အရူပါဝစရသမာပတ်တို့ကို။ အဗျာကတတေ၊ အဗျာကတအားဖြင့်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ ဧဝံ ဤသို့။ အရူပါဝစရေ ဓမ္မေ၊ အရူပါဝစရတရားတို့ကို။ ကုသလတေ၊ ကုသိုလ်အားဖြင့်။ ပ။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။

☞ အပရိယာပန္နေ ဓမ္မေ၊ လောကုတ္တရာတရားတို့ကို။ ကုသလတေ၊ ကုသိုလ်အားဖြင့်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားသနည်း။ အဗျာကတတေ၊ အဗျာကတအားဖြင့်။ ကထံ၊ လျှင်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားသနည်း။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ အရိယမဂ္ဂေ၊ အရိယမဂ်တို့ကို။ ကုသလတေ၊ ကုသိုလ်အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ သာမညဖလာနိ စ၊ သာမညဖလတို့ကို၎င်း။ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ နိဗ္ဗာန်ကို၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးသောတရားတို့ကို။ အဗျာကတတေ၊ အဗျာကတအားဖြင့်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ ဧဝံ ဤသို့။ အပရိယာပန္နေ၊ လောကုတ္တရာတရားတို့ကို။ ကုသလတေ၊ ကုသိုလ်အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ အဗျာကတတေ၊ အဗျာကတအားဖြင့်။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ ဧဝံ ဤသို့။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့ကို။ ဝဝတ္ထေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။

ပါမောဇ္ဇမူလကာ၊ ပါမောဇ္ဇလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့သည်။ နဝ၊ ကိုးပါးတို့တည်း။ အနိစ္စတေ၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ မနသိကရောတေ၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။

ပါမောဇ္ဇံ၊ ပါမောဇ္ဇသညံ။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ ပမုဒိတဿ၊ ဝမ်းမြောက်သောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပီတိ၊ ပီတိသည်။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ ပီတိမနဿ၊ နှစ်သက်စိတ်ရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ ပဿမ္ဘတိ၊ ငြိမ်း၏။ ပဿဒ္ဓကာယော၊ ငြိမ်းသောကိုယ်ရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သုခံ၊ သုခကို။ ဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ သုခိနော၊ ချမ်းသာသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ သမာဓိယတိ၊ တည်ကြည်၏။ စိတ္တေ၊ စိတ်သည်။ သမာဟိတေ၊ တည်ကြည်သည်ရှိသော်။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သော အတိုင်း။ ဇာနံ-ဇာနန္တော၊ သိသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဿံ ပဿန္တော၊ မြင်သောယောဂီပုဂ္ဂိုလ် သည်။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ နိဗ္ဗိန္ဒန္တော၊ ငြီးငွေ့သောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ တပ်ခြင်း ကင်း၏။ ဝိရာဂါ၊ တပ်ခြင်းကင်းခြင်းကြောင့်။ ဝိမုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခအားဖြင့်။ မနသိ ကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပါမောဇ္ဇံ၊ ပါမောဇ္ဇသညံ။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ ပ။

ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသောယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပါမောဇ္ဇံ၊ ပါမောဇ္ဇသညံ။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ ပ။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ သညံ၊ သညာကို။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ စက္ခု၊ စက္ခုကို။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပါမောဇ္ဇံ၊ ပါမောဇ္ဇသညံ။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ ပ။ ဝိရာဂါ၊ တပ်ခြင်းကင်းခြင်းကြောင့်။ ဝိမုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ ပါမောဇ္ဇမူလကာ၊ ပါမောဇ္ဇလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ဣမေ နဝ၊ ဤကိုးပါးတို့တည်း။

၇၄။ ယောနိသော မနသိကာရမူလကာ၊ အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းလျှင် အကြောင်း ရင်းရှိ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ နဝ၊ ကိုးပါးတို့တည်း။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ ယောနိသော၊ အသင့်အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပါမောဇ္ဇံ၊ ပါမောဇ္ဇသညံ။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ ပ။ သမာဟိတေန၊ တည်ကြည်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်ဖြင့်။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ ပဇာ နာတိ၊ သိ၏။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခနိရောဓော၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာတည်း။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယထာ ဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခအားဖြင့်။ ယောနိသော၊ အသင့်အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပါမောဇ္ဇံ၊ ပါမောဇ္ဇသညံ။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ ပ။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ ယောနိသော၊ အသင့်အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပါမောဇ္ဇံ၊ ပါမောဇ္ဇသညံ။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ ပ။ ယောနိသော မနသိကာရမူလကာ၊ အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းလျှင် အကြောင်း ရင်းရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ဣမေ နဝ၊ ဤကိုးပါးတို့တည်း။

နာနတ္တာ၊ နာနတ္တတို့သည်။ နဝ၊ ကိုးပါးတို့တည်း။ ဓာတုနာနတ္တံ၊ ဓာတ်ထူးသည်၏အဖြစ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍၊ ဖဿနာနတ္တံ၊ ဖဿထူးသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဖဿနာနတ္တံ၊ ဖဿ ထူးသည်၏အဖြစ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဝေဒနာနာနတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၍။ ဝေဒနာနာနတ္တံ၊ ဝေဒ နာထူးသည်၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ သညာနာနတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၍။ သညာနာနတ္တံ၊ သညာ ထူးသည်၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ သင်္ခပုနာနတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၍။ သင်္ခပုနာနတ္တံ၊ သင်္ခပု

ထူးသည်၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ ရှိ။ ဆန္ဒနာနတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဆန္ဒနာနတ္တံ၊ ဆန္ဒထူး
 သည်၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ ရှိ။ ပရိဋ္ဌာဟနာနတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပရိဋ္ဌာဟနာနတ္တံ၊ ပရိဋ္ဌာဟ
 ထူးသည်၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ ရှိ။ ပရိယေသနာနာနတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပရိယေသနာနာနတ္တံ၊
 ရှာမှီးခြင်းထူးသည်၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ ရှိ။ လာဘနာနတ္တံ၊ လာဘ်ထူးသည်၏ အဖြစ်သည်။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ နာနတ္တံ၊ နာနတ္တံတို့သည်။ ဣမေ နဝ၊ ဤကိုးပါးတို့တည်း။

တံ၊ ထိုဓမ္မနာနတ္တဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊
 ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာ
 မည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ နဝဓမ္မဝတ္ထာနေ ပညာ ဓမ္မနာနတ္တေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ် ဟူ၍။ ဝုဇ္ဇတိ၊
 ဆိုအပ်ပေသတည်း။

ကျေနပ်သတိဓမ္မာ၊ တဆယ့်ကိုးခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဓမ္မနာနတ္တဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ ဓမ္မနာနတ္တဉာဏ်ကို
 အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၂၀-၂၄-ဉာဏပဉ္စကနိဒ္ဒေသ

၇၅။ အဘိညာ ပညာ၊ အထူးသဖြင့် သိသော ပညာသည်။ ဉာတဋ္ဌေ ဉာဏံ၊ ဉာတဋ္ဌ
 ဉာဏ်မည်သည်။ ပရိညာပညာ၊ ပိုင်းခြား၍သိသော ပညာသည်။ တိရဏဋ္ဌေ ဉာဏံ၊ တိရဏဋ္ဌ
 ဉာဏ်မည်သည်။ ပဟာနေ ပညာ၊ ပယ်သော ပညာသည်။ ပရိစ္စာဂဋ္ဌေ ဉာဏံ၊ ပရိစ္စာဂဋ္ဌဉာဏ်
 မည်သည်။ ဘာဝနာ ပညာ၊ ပွားစေအပ်သော ပညာသည်။ ဧကရသဋ္ဌေ ဉာဏံ၊ ဧကရသဋ္ဌဉာဏ်
 မည်သည်။ သစ္စိကိရိယာ ပညာ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သော ပညာသည်။ ဖဿနဋ္ဌေ ဉာဏံ၊ ဖဿနဋ္ဌ
 ဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။ ယေ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်
 အကြင်တရားတို့ကို။ ဝါ၊ အကြင် အကြင်တရားတို့သည်။ အဘိညာဘာ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်
 ကုန်သည်။ ဝါ၊ ရှေးရှုပြု၍ သိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုထိုတရားတို့ကို။
 ဝါ၊ ထိုထိုတရားတို့သည်။ ဉာဘာ၊ သိအပ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ သိအပ်ပြီးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်
 ကုန်၏။ ယေ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်အကြင်တရားတို့ကို။ ပရိညာဘာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်သည်။
 ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုထိုတရားတို့ကို။ ဝါ၊ ထိုထိုတရားတို့သည်။ တိရိတာ၊ ဆုံး
 ဖြတ်အပ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ယေ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်
 အကြင်တရားတို့ကို။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။
 ပရိစ္စတ္တာ၊ စွန့်အပ်ကုန်ပြီးသည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ယေ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်အကြင်တရား
 တို့ကို။ ဘာဝိတာ၊ ပွားစေအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုထိုတရား
 တို့သည်။ ဧကရသာ၊ တူသော ကိစ္စရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ယေ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်
 အကြင်တရားတို့ကို။ သစ္စိကဘာ၊ မျက်မှောက် ပြုအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေ တေ
 ဓမ္မာ၊ ထိုထိုတရားတို့သည်။ ဖဿိတာ၊ ထိရောက်အပ်ကုန်ပြီးသည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

တံ၊ ထိုဉာတဋ္ဌဉာဏ်၊ တိရဏဋ္ဌဉာဏ်၊ ပရိစ္စာဂဋ္ဌဉာဏ်၊ ဧကရသဋ္ဌဉာဏ်၊ ဖဿနဋ္ဌဉာဏ်သည်။
 ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြား
 အားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အဘိညာ

ပညာ ဉာတဋ္ဌေ ဉာဏံ၊ ပရိညာ ပညာ တိရဏဋ္ဌေ ဉာဏံ၊ ပဟာနေ ပညာ ပရိစာဂဋ္ဌေ ဉာဏံ၊
ဘာဝနာ ပညာ ဧကရသဋ္ဌေ ဉာဏံ၊ သတ္တိကရိယာ ပညာ ဖဿနဋ္ဌေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏံ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
ဆိုအပ်ပေသတည်း။

စတုဝိသတိမော၊ နှစ်ဆယ့်လေးခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ဉာဏပဉ္စကနိဒ္ဒေသော၊ ဉာဏ်ငါးပါးကို
အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၂၅-၂၈-ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏနိဒ္ဒေသ

၇၆။ အတ္တနာနတ္တေ၊ အနက်အကျိုးတို့၏ အထူးထူးသောသဘော၌။ (ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။)
ပညာ၊ ပညာသည်။ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏံ၊ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် မည်သည်။ ဓမ္မနာနတ္တေ၊ ပါဠိ
အကြောင်းတို့၏ အထူးထူးသော သဘော၌။ (ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဓမ္မပဋိ
သမ္ဘိဒေ ဉာဏံ၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် မည်သည်။ နိရုတ္တိနာနတ္တေ၊ ပါဠိသဒ္ဒါတို့၏ အထူးထူးသော
သဘော၌။ (ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏံ၊ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ
ဉာဏ်မည်သည်။ ပဋိဘာနနာနတ္တေ၊ ထင်မြင်ဉာဏ် ပဋိဘာနတို့၏ အထူးထူးသော သဘော၌။
(ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏံ၊ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်
မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း ဟူမကား။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေသည်။ ဓမ္မော၊
ဓမ္မမည်၏။ ဝါ၊ တရားမည်၏။ ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေသည်။ ဓမ္မော၊ ဓမ္မမည်၏။ ဝါ၊ တရားမည်၏။
သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေဟူသော။ ဓမ္မော၊ ဓမ္မသည်။ ဝါ၊ တရားသည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ ပ။
ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေဟူသော။ ဓမ္မော၊ ဓမ္မသည်။ ဝါ၊ တရားသည်။ အညော၊ တပါးတည်း။
ယေန ဉာဏေန၊ အကြင်ဉာဏ်ဖြင့်။ ဣမေ နာနာ ဓမ္မော၊ ဤအထူးထူးသော တရားဓမ္မတို့ကို။ ဉာတာ
သိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေနော ဉာဏေန၊ ထိုဉာဏ်ဖြင့်ပင်လျှင်။ ဣမေ နာနာ
ဓမ္မော၊ ဤအထူးထူးသော တရားဓမ္မတို့ကို။ ပဋိဝိဒိတာ၊ ရှေးရှုထင်ရှား သိအပ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ အသီး
အသီး ထင်ရှားသိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဓမ္မနာနတ္တေ ပညာ ဓမ္မ
ပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏံ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

အဓိမောက္ခဋ္ဌော၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသဘောသည်။ အတ္တော၊ အတ္တမည်၏။ ဝါ၊ အနက်သဘော
မည်၏။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌော၊ ချီးမြောက်ခြင်း သဘောသည်။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌော၊ ထင်ခြင်း သဘောသည်။
အဝိက္ခပဋ္ဌော၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းသဘောသည်။ ဒဿနဋ္ဌော၊ မြင်ခြင်းသဘောသည်။ အတ္တော၊ အတ္တ
မည်၏။ ဝါ၊ အနက်သဘောမည်၏။ အဓိမောက္ခဋ္ဌော၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသဘောဟူသော။ အတ္တော၊
အတ္တအနက်သဘောသည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ ပ။ ဒဿနဋ္ဌော၊ မြင်ခြင်းသဘော ဟူသော။
အတ္တော၊ အတ္တအနက်သဘောသည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ ယေန ဉာဏေန၊ အကြင်ဉာဏ်ဖြင့်။
ဣမေ နာနာ အတ္တာ၊ ဤအထူးထူးသော အတ္တအနက်သဘောတို့ကို။ ဉာတာ၊ သိအပ်ကုန်သည်။
ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေနော ဉာဏေန၊ ထိုဉာဏ်ဖြင့်ပင်လျှင်။ ဣမေ နာနာ အတ္တာ၊ ဤအထူးထူး
သော အတ္တ အနက်သဘောတို့ကို။ ပဋိဝိဒိတာ၊ ရှေးရှုထင်ရှား သိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်
ကုန်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အတ္တနာနတ္တေ ပညာ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏံ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
ဆိုအပ်၏။

ပဉ္စ ဓမ္မေ ငါးပါးသော တရားဓမ္မတို့ကို။ သန္ဓေသေတံ၊ ကောင်းစွာပြခြင်းငှါ။ ဗျဉ္ဇနနိရုတ္တာဘိ
 လာပါ။ အနက်ပြအမည် သဒ္ဓါ၊ ဝေါဟာရတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပဉ္စ အတ္ထေ၊ ငါးပါးသော
 အတ္ထအနက်သဘောတို့ကို။ သန္ဓေသေတံ၊ ကောင်းစွာပြခြင်းငှါ။ ဗျဉ္ဇနနိရုတ္တာဘိလာပါ။ အနက်ပြ
 အမည် သဒ္ဓါ၊ ဝေါဟာရတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဓမ္မနိရုတ္တိယော၊ တရားဓမ္မကိုပြသောသဒ္ဓါ
 တို့သည်။ အညာ၊ တပါးတို့တည်း။ အတ္တနိရုတ္တိယော၊ အတ္ထအနက်သဘောကို ပြသော သဒ္ဓါတို့
 သည်။ အညာ၊ တပါးတို့တည်း။ ယေန ဉာဏေန၊ အကြင်ဉာဏ်ဖြင့်။ ဣမာ နာနာ နိရုတ္တိယော၊ ဤ
 အထူးထူးသော သဒ္ဓါတို့ကို။ ဉာတာ၊ သိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေနော ဉာဏေန၊
 ထိုဉာဏ်ဖြင့်ပင်လျှင်။ ဣမာ နာနာ နိရုတ္တိယော၊ ဤအထူးထူးသော သဒ္ဓါတို့ကို။ ပဋိဝိဒိတာ၊ ရှေးရှု
 ထင်ရှား သိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ နိရုတ္တိနာနတ္ထေ ပညာ နိရုတ္တိ
 ပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ပဉ္စသု ဓမ္မေသု၊ ငါးပါးသော တရားဓမ္မတို့၌။ ဉာဏာနိ၊ ဉာဏ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ပဉ္စသု
 အတ္ထေသု၊ ငါးပါးသော အတ္ထအနက်သဘောတို့၌။ ဉာဏာနိ၊ ဉာဏ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။
 ဒသသု၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ နိရုတ္တိသု၊ သဒ္ဓါတို့၌။ ဉာဏာနိ၊ ဉာဏ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။
 ဓမ္မေသု၊ တရားဓမ္မတို့၌။ ဉာဏာနိ၊ ဉာဏ်တို့သည်။ အညာနိ၊ တပါးတို့တည်း။ အတ္ထေသု၊ အတ္ထ
 အနက်သဘောတို့၌။ ဉာဏာနိ၊ ဉာဏ်တို့သည်။ အညာနိ၊ တပါးတို့တည်း။ နိရုတ္တိသု၊ သဒ္ဓါတို့၌။
 ဉာဏာနိ၊ ဉာဏ်တို့သည်။ အညာနိ၊ တပါးတို့တည်း။ ယေန ဉာဏေန၊ အကြင်ဉာဏ်ဖြင့်။ ဣမ
 နာနာဉာဏာ၊ ဤအထူးထူးသော ဉာဏ်တို့ကို။ ဉာတာ၊ သိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။
 တေနော ဉာဏေန၊ ထိုဉာဏ်ဖြင့်ပင်လျှင်။ ဣမာ နာနာ ဉာဏာ၊ ဤအထူးထူးသော ဉာဏ်တို့ကို။
 ပဋိဝိဒိတာ၊ ရှေးရှုထင်ရှား သိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပဋိဘာန
 နာနတ္ထေ ပညာ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၇၇။ သဒ္ဓါဗလံ၊ သဒ္ဓါဗိုလ်သည်။ ဓမ္မေ၊ ဓမ္မမည်၏။ ပ။ သဒ္ဓါဗလံ၊ သဒ္ဓါဗိုလ် ဟူသော။
 ဓမ္မေ၊ တရားဓမ္မသည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ ပ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဓမ္မနာနတ္ထေ ပညာ
 ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

အသဒ္ဓိယေ၊ မယုံကြည်ခြင်းကြောင့်။ အကမ္မိယဋ္ဌော၊ မတုန်လှုပ်ခြင်းသဘောသည်။ အတ္ထေ၊
 အတ္ထ မည်၏။ ကောသဇ္ဇေ၊ ပျင်းခြင်းကြောင့်။ ပမာဒေ၊ မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်။ ဥဒ္ဓစ္စေ၊
 ပျံ့လွင့်ခြင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့်။ အကမ္မိယဋ္ဌော၊ မတုန်လှုပ်ခြင်းသဘောသည်။
 အတ္ထေ၊ အတ္ထ မည်၏။ အသဒ္ဓိယေ၊ မယုံကြည်ခြင်းကြောင့်။ အကမ္မိယဋ္ဌော၊ မတုန်လှုပ်
 ခြင်းသဘောဟူသော။ အတ္ထေ၊ အတ္ထအနက်သဘောသည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ ပ။ တေန၊
 ထို့ကြောင့်။ အတ္တနာနတ္ထေ ပညာ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ပဉ္စ ဓမ္မေ ငါးပါးသော တရားဓမ္မတို့ကို။ သန္ဓေသေတံ၊ ကောင်းစွာ ပြခြင်းငှါ။ ဗျဉ္ဇန
 နိရုတ္တာဘိလာပါ။ အနက်ပြအမည် သဒ္ဓါ၊ ဝေါဟာရတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပ။ တေန၊
 ထို့ကြောင့်။ နိရုတ္တိနာနတ္ထေ ပညာ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်
 ၏။ [ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ၌ အနက်တူပြီ။]

သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်။ ဓမ္မေ၊ ဓမ္မမည်၏။ ပ။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊
 သတိသမ္မောဇ္ဈင်ဟူသော။ ဓမ္မေ၊ တရားဓမ္မသည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ ပ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။
 ဓမ္မနာနတ္ထေ ပညာ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌော၊ ထင်ခြင်းသဘောသည်။ ပဝိစယဋ္ဌော၊ စိစစ်ခြင်းသဘောသည်။ ပဂူဟဋ္ဌော၊ ချီးမြှောက်ခြင်းသဘောသည်။ ဖရဏဋ္ဌော၊ ပြန်နိုးခြင်းသဘောသည်။ ဥပသမဋ္ဌော၊ ငြိမ်းခြင်းသဘောသည်။ အဝိက္ခေပဋ္ဌော၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းသဘောသည်။ ပဋိသင်္ခါနဋ္ဌော၊ ဆင်ခြင်ခြင်းသဘောသည်။ အတ္ထော၊ အတ္ထ မည်၏။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌော၊ ထင်ခြင်း သဘောဟူသော။ အတ္ထော၊ အတ္ထအနက်သဘောသည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ပ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အတ္တနာနတ္တေ ပညာ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏံ—ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

သတ္တ ဓမ္မေ၊ ခုနစ်ပါးသောတရားတို့ကို။ သန္တဿေတုံ၊ ကောင်းစွာ ပြခြင်းငှါ။ ဗျဉ္ဇနနိရုတ္တာ တိလာပါ၊ အနက်ပြအမည်၊ သဒ္ဓါ၊ ဝေါဟာရ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ပ။တေန၊ ထို့ကြောင့်။ နိရုတ္တိနာနတ္တေ ပညာ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏံ—ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

သတ္တသု၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ အကြောင်းတရားတို့၌။ ဉာဏာနိ၊ ဉာဏံတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သတ္တသု၊ ကုန်သော။ အတ္ထေသု၊ အကျိုးတရားတို့၌။ ဉာဏာနိ၊ ဉာဏံတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ စုဒ္ဓသသု၊ တဆယ့်လေးပါးကုန်သော။ နိရုတ္တိသု၊ နိရုတ္တိတို့၌။ ဉာဏာနိ၊ ဉာဏံတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဓမ္မေသု၊ အကြောင်းတရားတို့၌။ ဉာဏာနိ၊ ဉာဏံတို့သည်။ အညာနိ၊ တပါးတို့တည်း။ အတ္ထေသု၊ အကျိုးတရားတို့၌။ ဉာဏာနိ၊ ဉာဏံတို့သည်။ အညာနိ၊ တပါးတို့တည်း။ နိရုတ္တိသု၊ သဒ္ဓါတို့၌။ ဉာဏာနိ၊ ဉာဏံတို့သည်။ အညာနိ၊ တပါးတို့တည်း။ပ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပဋိဘာန နာနတ္တေ ပညာ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏံ—ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဓမ္မော၊ ဓမ္မမည်၏။ပ။သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိဟူသော။ ဓမ္မော၊ တရားဓမ္မသည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ပ။တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဓမ္မနာနတ္တေ ပညာ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏံ—ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဒဿနဋ္ဌော၊ မြင်ခြင်းသဘောသည်။ အတ္ထော၊ အတ္ထ မည်၏။ပ။ဒဿနဋ္ဌော၊ မြင်ခြင်းသဘောဟူသော။ အတ္ထော၊ အတ္ထ အနက်သဘောသည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ပ။တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အတ္တနာနတ္တေ ပညာ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏံ—ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

အဋ္ဌ ဓမ္မေ၊ ရှစ်ပါးသောတရားတို့ကို။ သန္တဿေတုံ၊ ကောင်းစွာ ပြခြင်းငှါ။ ဗျဉ္ဇနနိရုတ္တာ တိလာပါ၊ အနက်ပြအမည်၊ သဒ္ဓါ၊ ဝေါဟာရ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ပ။တေန၊ ထို့ကြောင့်။ နိရုတ္တိနာနတ္တေ ပညာ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏံ—ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ။[ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏံ၌ အနက်တူပြီ။]

တံ၊ ထိုအတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါစသော ဉာဏံသည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏံမည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အတ္တနာနတ္တေ ပညာ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏံ။ပ။ ပဋိဘာန နာနတ္တေ ပညာ ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏံ—ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

အဋ္ဌဝီသတိမော၊ နှစ်ဆယ့်ရှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏနိဒ္ဒေသော၊
ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏံကို အကျယ်ပြရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၂၉-၃၁-ဉာဏတ္တယနိဒ္ဒေသ

၉၇။ ဝိဟာရနာနတ္ထေ၊ နေထိုင်မှုဝိဟာရတို့၏အထူးထူးသောသဘော၌။ (ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဝိဟာရဋ္ဌေ ဉာဏံ၊ ဝိဟာရဋ္ဌဉာဏ်မည်သည်။ သမာပတ္တိနာနတ္ထေ၊ သမာပတ်တို့၏ အထူးထူးသော သဘော၌။ (ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ သမာပတ္တဋ္ဌေ ဉာဏံ၊ သမာပတ္တဋ္ဌဉာဏ်မည်သည်။ ဝိဟာရသမာပတ္တိနာနတ္ထေ၊ နေထိုင်မှု ဝိဟာရနှင့် သမာပတ်တို့၏ အထူးထူးသောသဘော၌။ (ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဝိဟာရသမာပတ္တဋ္ဌေ ဉာဏံ၊ ဝိဟာရသမာပတ္တဋ္ဌဉာဏ်မည်သည်။ ကဏံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်းဟူမကား။ နိမိတ္တံ၊ သင်္ခါရ နိမိတ်ကို။ ဘယတော၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးဟု။ သမ္ပဿမာနော၊ ကောင်းစွာ မြင်သောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနိမိတ္တေ၊ သင်္ခါရနိမိတ် ကင်းခြင်း၌။ အဓိမုတ္တတာ၊ နှလုံးသွင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဖုဿ ဖုဿ၊ ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့၍တွေ့၍။ ဝယံ၊ ပျက်ခြင်းကို။ ပဿတိ၊ ရှုမြင်၏။ အနိမိတ္တာ ဝိဟာရော၊ အနိမိတ္တဝိဟာရပေတည်း။ ပဏိဓံ၊ တောင့်တခြင်းကို။ ဘယတော၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးဟု။ သမ္ပဿမာနော၊ ကောင်းစွာမြင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အပ္ပဏိဟိတော၊ တောင့်တခြင်းကင်းရာ၌။ ပ။ အပ္ပဏိဟိတော ဝိဟာရော၊ အပ္ပဏိဟိတဝိဟာရပေတည်း။ အဘိနိဝေသံ၊ အတ္တဟုနှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ဘယတော၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးဟု။ သမ္ပဿမာနော၊ ကောင်းစွာမြင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သုညတေ၊ အတ္တဆိတ်သွင်းရာ၌။ ပ။ သုညတောဝိဟာရော၊ သုညတဝိဟာရပေတည်း။

နိမိတ္တံ၊ သင်္ခါရနိမိတ်ကို။ ဘယတော၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးဟု။ သမ္ပဿမာနော၊ ကောင်းစွာ မြင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနိမိတ္တေ၊ သင်္ခါရနိမိတ် ကင်းရာ၌။ အဓိမုတ္တတာ၊ နှလုံးသွင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဝတ္တံ၊ မပြတ်ဖြစ်နေသော ရုပ် နာမ် သင်္ခါရ အလျဉ်ကို။ အဇ္ဈပေက္ခိက္ခာ၊ လျစ်လျူရှု၍။ နိရောဓံ၊ သင်္ခါရ၏မျှပ်ရာဖြစ်သော။ အနိမိတ္တံ၊ သင်္ခါရနိမိတ် ကင်းသော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ အာဝဇ္ဇေတွာ၊ ဆင်ခြင်၍။ ဖလသမာပတ္တိံ၊ ဖလသမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဝင်စား၏။ အနိမိတ္တာ သမာပတ္တိံ၊ အနိမိတ္တသမာပတ်ပေတည်း။ ။ [အနိမိတ္တဝိဟာရသမာပတ်စသည်တို့၌ အနက်တူပြီ။]

၉၈။ ရူပနိမိတ္တံ၊ ရုပ်နိမိတ်ကို။ ရူပပဏိဓံ၊ ရုပ်၌တောင့်တခြင်းကို။ ရူပါဘိနိဝေသံ၊ ရုပ်၌ အတ္တဟု နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ပ။ ဝေဒနာနိမိတ္တံ၊ ဝေဒနာနိမိတ်ကို။ ပ။ ဇရာမရဏနိမိတ္တံ၊ ဇရာမရဏနိမိတ်ကို။ ဇရာမရဏပဏိဓံ၊ ဇရာမရဏ၌ တောင့်တခြင်းကို။ ဇရာမရဏာဘိနိဝေသံ၊ ဇရာမရဏ၌ အတ္တဟု နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ပ။

အနိမိတ္တာ ဝိဟာရော၊ အနိမိတ္တဝိဟာရသည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ အပ္ပဏိဟိတော ဝိဟာရော၊ အပ္ပဏိဟိတဝိဟာရသည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ သုညတော ဝိဟာရော၊ သုညတဝိဟာရသည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ အနိမိတ္တာ သမာပတ္တိံ၊ အနိမိတ္တသမာပတ်သည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ ပ။ သုညတဝိဟာရသမာပတ္တိံ၊ သုညတဝိဟာရသမာပတ်သည်။ အညော၊ တပါးတည်း။

တံ၊ ထိုဝိဟာရဋ္ဌစသော ဉာဏ်သည်။ ဉာဘဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိဟာရနာနတ္ထေ ပညာ ဝိဟာရဋ္ဌေ ဉာဏံ၊ သမာပတ္တိ

နာနတ္ထေ ပညာ သမာပတ္တဋ္ဌေ ဉာဏံ၊ ဝိဟာရသမာပတ္တိနာနတ္ထေ ပညာ ဝိဟာရသမာပတ္တဋ္ဌေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏံ—ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ကေတ္တိံ သတိမော၊ သုံးဆယ့်တစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဉာဏတ္ထယနိဋ္ဌေသော၊ ဉာဏ်သုံးပါးကို အကျယ်ပြုရာအပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၃၂-အာနန္တရိကသမာဓိဉာဏနိဋ္ဌေသ

၈၀။ အဝိက္ခေပပါရိသုဒ္ဓတ္တာ၊ မပျံ့လွင့်မှု သမာဓိစင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာသဝ သမုဇ္ဈေဒေ၊ အာသဝတို့ကို ကောင်းစွာဖြတ်ရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ဖြစ်သော။)ပညာ၊ ပညာသည်။ အာနန္တရိကသမာဓိမိ ဉာဏံ၊ အာနန္တရိကသမာဓိဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊အဘယ်သို့ဖြစ် သနည်းဟူမကား။ နေက္ခမ္မဝသေန၊ ကာမမှ ထွက်မြောက်သော အလောဘ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ကေဂ္ဂတာ၊ တည်ကြည်သည်၏အဖြစ်ဟူသော။ အဝိက္ခေပေါ၊မပျံ့လွင့်ခြင်း သည်။ သမာဓိ၊ သမာဓိမည်၏။ တဿ သမာဓိဿ၊ ထိုသမာဓိ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တေနာညာဏေန၊ ထိုဉာဏ်ဖြင့်။ အာသဝါ၊ အာသဝေါ တရားတို့သည်။ ခီယန္တိ၊ ကုန်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဌာ၊ ရှေးဦးစွာ။ သမထော၊ သမထသည်။ ဟောတိ၊ ။ပစ္စာ၊ နောက်မှ။ ဉာဏံ၊ မဂ်ဉာဏ်သည်။ ဟောတိ၊ ။ တေနာညာဏေန၊ ဖြင့်။ အာသဝါနံ၊ အာသဝေါတရားတို့၏။ ခယော၊ ကုန်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ။ တေန၊ ကြောင့်။ အဝိက္ခေပပါရိသုဒ္ဓတ္တာ အာသဝသမုဇ္ဈေဒေ ပညာ အာနန္တရိကသမာဓိမိ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏံ—ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

အာသဝါတိ ဧတ္ထ၊ အာသဝါဟူသော ဤပုဒ်၌။ တေ အာသဝါ၊ ထိုအာသဝေါတရားတို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ကာမာသဝေါ၊ ကာမာသဝဂ်း။ပ။အဝိဇ္ဇာသဝေါ၊ အဝိဇ္ဇာသဝဂ်း။ ဣတိ ဣမေ၊ ဤသည်တို့တည်း။ ဧတေ အာသဝါ၊ ဤအာသဝေါတရားတို့သည်။ ကတ္ထ၊အဘယ်၌။ ခီယန္တိ၊ ကုန်ကုန်သနည်း။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့်။ အနဝသေသော၊ အကြွင်းအကျန်မရှိသော။ ဒိဋ္ဌာသဝေါ၊ ဒိဋ္ဌာသဝသည်။ ခီယတိ၊ ကုန်၏။ အပါယဂမနီယော၊ အပါယ်သို့လားစေတတ်သော။ ကာမာသဝေါ၊ကာမာသဝသည်။ခီယတိ၊ကုန်၏။အပါယဂမနီယော၊ အပါယ်သို့လားစေတတ်သော။ ဘဝါသဝေါ၊ ဘဝါသဝသည်။ ခီယတိ၊ကုန်၏။ အပါယဂမနီယော၊ အပါယ်သို့လားစေတတ်သော။ အဝိဇ္ဇာသဝေါ၊ အဝိဇ္ဇာသဝသည်။ ခီယတိ၊ကုန်၏။ဧတေ အာသဝါ၊ ဤအာသဝေါတရားတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ဤသောတာပတ္တိမဂ်၌။ ခီယန္တိ၊ကုန်ကုန်၏။သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန၊ သကဒါဂါမိမဂ်ဖြင့်။ ဩဋ္ဌာရိကော၊ ရုန့်ရင်းသော။ ကာမာသဝေါ၊ ကာမာသဝသည်။ ခီယတိ၊ ကုန်၏။တဒေကဋ္ဌော၊ ထိုရုန့်ရင်းသော ကာမာသဝနှင့် တည်ရာတူသော။ ဘဝါသဝေါ၊ဘဝါသဝ သည်။ ခီယတိ၊ ကုန်၏။ တဒေကဋ္ဌော၊ ထိုထိုရုန့်ရင်းသော ကာမာသဝနှင့် တည်ရာတူသော။ အဝိဇ္ဇာသဝေါ၊ အဝိဇ္ဇာသဝသည်။ခီယတိ၊ ကုန်၏။ဧတေ အာသဝါ၊ ဤအာသဝေါတရားတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤသကဒါဂါမိမဂ်၌။ ခီယန္တိ၊ ကုန်ကုန်၏။ အနာဂါမိမဂ္ဂေန၊ အနာဂါမိမဂ်ဖြင့်။ အနဝ သေသော၊ အကြွင်းမရှိသော။ ကာမာသဝေါ၊ ကာမာသဝသည်။ ခီယတိ၊ ကုန်၏။ တဒေကဋ္ဌော၊ ထိုကာမာသဝနှင့် တည်ရာတူသော။ ဘဝါသဝေါ၊ ဘဝါသဝသည်။ခီယတိ၊ကုန်၏။တဒေကဋ္ဌော၊ (၉) ထိုကာမာသဝနှင့် တည်ရာတူသော။ အဝိဇ္ဇာသဝေါ၊ အဝိဇ္ဇာသဝသည်။ ခီယတိ၊ ကုန်၏။ ဧတေ

အာသဝါ၊ ဤအာသဝေါတရားတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤအနာဂါမိမဂ်၌။ ခီယန္တိ၊ ကုန်ကုန်၏။ အရဟတ္တ
 မဂ္ဂေန၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်။ အနုငသေသော၊ အကြွင်းအကျန် မရှိသော။ ဘဝါသဝေါ၊ ဘဝါသဝသည်။
 ခီယတိ၊ ကုန်၏။ အနုငသေသော၊ အကြွင်းအကျန် မရှိသော။ အဝိဇ္ဇာသဝေါ၊ အဝိဇ္ဇာသဝသည်။
 ခီယတိ၊ ကုန်၏။ ဧတေ အာသဝါ၊ ဤအာသဝေါတရားတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရဟတ္တမဂ်၌။ ခီယန္တိ၊
 ကုန်ကုန်၏။

အဗျာပါဒဝသေန၊ အဗျာပါဒ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပ။ ပထဝီကသိဏဝသေန၊ ပထဝီကသိုဏ်း
 ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပ။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဝသေန၊ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပ။ ဥဒ္ဓုမာတက
 သညာဝသေန၊ ဥဒ္ဓုမာတကသညာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပ။

၇။ ဒီဃံ အဿာသဝသေန၊ ရှည်သော ဝင်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ ရှည်စွာဟု
 ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။

(အာနာပါနဿတိကထာ၌ အတွင်းသို့ဝင်သောလေကို အဿာသ၊ အပြင်သို့ထွက်သော
 လေကို ပဿာသဟု ပြဆိုထားသည်။ ထိုပါဠိနှင့်ညီစေရန် ဤ၌လည်း အဿာသ-ဝင်သက်၊
 ပဿာသ-ထွက်သက်ဟုပြန်သည်။)

ဒီဃံပဿာသဝသေန၊ ရှည်သော ထွက်သက်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ရဿံအဿာသဝသေန၊ တို့သော
 ဝင်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ တို့စွာဟုဟောအပ်သော ဝင်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ရဿံ
 ပဿာသဝသေန၊ တို့သော ထွက်သက်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ၊ အစ အလယ်
 အဆုံး အလုံးစုံသော ဝင်သက်အပေါင်းကို ထင်ရှားစေသည်ဖြစ်၍။ အဿာသဝသေန၊ ဝင်သက်၏
 အစွမ်းအားဖြင့်။ ။ တနည်းကား၊ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ အဿာသဝသေန၊ အစ အလယ် အဆုံး
 အလုံးစုံသော ဝင်သက်အပေါင်းကို ထင်ရှားစေသည်ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏ အစွမ်း
 အားဖြင့်။ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ၊ အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသောထွက်သက်အပေါင်းကို ထင်
 ရှားစေသည်ဖြစ်၍။ ပဿာသဝသေန၊ ထွက်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကာယသင်္ခါရံ၊ ကာယသင်္ခါ
 ရကို။ ပဿမ္ဘယံ-ပဿမ္ဘယန္တော၊ ငြိမ်းစေသည်ဖြစ်၍။ အဿာသဝသေန၊ ဝင်သက်၏ အစွမ်းအား
 ဖြင့်။ ။ တနည်းကား၊ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿာသဝသေန၊ ကာယသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေသည်ဟု
 ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကာယသင်္ခါရံ၊ ကာယသင်္ခါရကို။ ပဿမ္ဘယံ-
 ပဿမ္ဘယန္တော၊ ငြိမ်းစေသည်ဖြစ်၍။ ပဿာသဝသေန၊ ထွက်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပီတိပဋိ
 သံဝေဒီ၊ ပီတိကို ထင်ရှားစေသည်ဖြစ်၍။ ပ။ သုခပဋိသံဝေဒီ၊ သုခကို ထင်ရှားစေသည် ဖြစ်၍။ ပ။ စိတ္တ
 သင်္ခါရ ပဋိသံဝေဒီ၊ စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှားစေသည်ဖြစ်၍။ ပ။ စိတ္တပဋိသံဝေဒီ၊ စိတ်ကိုထင်ရှား
 စေသည်ဖြစ်၍။ ပ။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဘိပ္ပမောဇယံ-အဘိပ္ပမောဒယန္တော၊ အလွန်ဝမ်းမြောက်
 စေသည်ဖြစ်၍။ ပ။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သမာဒဟံ-သမာဒဟန္တော၊ ကောင်းစွာ ထားသည်ဖြစ်၍။ ပ။
 စိတ္တံ၊ ကို။ ဝိမောစယံ-ဝိမောစယန္တော၊ လွတ်စေသည်ဖြစ်၍။ ပ။ အနိစ္စာနုပဿီ၊ မမြဲဟု အဖန်
 တလဲလဲ ရှုသည်ဖြစ်၍။ ပ။ ဝိရာဂါနုပဿီ၊ ပျက်ပြယ်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊
 တပ်မက်ခြင်းကင်းလျက် အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်ဖြစ်၍။ ပ။ နိရောဓာနုပဿီ၊ ချုပ်ခြင်းကို အဖန်
 တလဲလဲ ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ချုပ်စေလျက် အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်ဖြစ်၍။ ပ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ၊
 တဖန်စွန့်လွှတ်လျက် အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်ဖြစ်၍။ အဿာသဝသေန၊ ဝင်သက်၏ အစွမ်းအား
 ဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတော၊ တည်ကြည်သော အဖြစ်ဟူသော။ အဝိက္ခေပေါ၊ မပျံ့လွင့်

ခြင်းသည်။ သမာဓိ၊ သမာဓိမည်၏။ တဿ သမာဓိဿ၊ ထိုသမာဓိ၏။ ဝယေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ - တေန ဉာဏေန၊ ထိုဉာဏ်ဖြင့်။ အာသဝါ၊ အာသဝေါတရားတို့သည်။ ခိယန္တိ၊ ကုန်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ သမထော၊ သမထသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပစ္စာ၊ နောက်မှ။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တေန ဉာဏေန၊ ထိုဉာဏ်ဖြင့်။ အာသဝါနံ၊ အာသဝေါတရားတို့၏။ ခယော၊ ကုန်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အဝိက္ခေပပရိသုဒ္ဓတ္တာ အာသဝသမုဇ္ဈေဒေ ပညာ အာနန္တရိကသမာဓိသ္မိံ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏံ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ။[အာသဝါတိ ကတမေ-စသည် အနက်တူပြီ။] န

တံ၊ ထိုအာနန္တရိကသမာဓိဉာဏ်သည်။ ဉာတဇ္ဇေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဇ္ဇေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အဝိက္ခေပပရိသုဒ္ဓတ္တာ အာသဝသမုဇ္ဈေဒေ ပညာ အာနန္တရိကသမာဓိမ္မိံ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏံ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဒုတ္တိံ သတိမော၊ သုံးဆယ့်နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ အာနန္တရိက သမာဓိဉာဏနိဇ္ဇေသော၊
 အာနန္တရိက သမာဓိဉာဏ်ကို အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၃၃-အရဏဝိဟာရဉာဏနိဇ္ဇေသ

၇၂။ ဒဿနာဓိပတေယျ၊ ရှုမလျှင် အကြီးအမှူးရှိသော ဝိပဿနာဉာဏ်သည်၎င်း။ သန္တော၊ ငြိမ်သက်သော။ ဝိဟာရာဓိဂမော စ၊ ရအပ်သော ဝိဟာရဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိပညာသည်၎င်း။ ပဏီတာဓိမုတ္တတာ၊ မြတ်သော အရဟတ္တဖလသမာပတ်၌ နှလုံးသွင်းညွတ်ကိုင်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော။ ပညာ စ၊ ပညာသည်၎င်း။ အရဏဝိဟာရေ ဉာဏံ၊ အရဏဝိဟာရဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်းဟူမူကား။ ဒဿနာဓိပတေယျန္တိ ဧတ္ထ၊ ဒဿနာဓိပတေယျံ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ မမြဲဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းသည်။ ဒဿနာဓိပတေယျံ၊ ဒဿနာဓိပတေယျမည်၏။ ဒုက္ခာနုပဿနာ၊ ဆင်းရဲဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းသည်။ ပ။ အနတ္တာနုပဿနာ၊ အတ္တ မဟုတ်ဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းသည်။ ပ။ ရူပေ၊ ရုပ်၌။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ အနိစ္စဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းသည်။ ဒဿနာဓိပတေယျံ၊ ဒဿနာဓိပတေယျမည်၏။ ပ။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၌။ ပ။ ဇရာမရဏေ၊ ဇရာမရဏ၌။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ မမြဲဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းသည်။ ဒဿနာဓိပတေယျံ၊ ဒဿနာဓိပတေယျမည်၏။ ပ။

သန္တော စ ဝိဟာရာဓိဂမောတိတ္ထေ၊ သန္တော စ ဝိဟာရာဓိဂမော-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ သုညတော ဝိဟာရော၊ သုညတဝိဟာရသည်။ သန္တော၊ ငြိမ်သက်သော။ ဝိဟာရာဓိဂမော၊ ရအပ်သော ဝိဟာရမည်၏။ ပ။

ပဏီတာဓိမုတ္တတာတိတ္ထေ၊ ပဏီတာဓိမုတ္တတာ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ သုညတေ၊ သုညတ၌။ အဓိမုတ္တတာ၊ နှလုံးသွင်းသည်၏အဖြစ်သည်။ ပဏီတာဓိမုတ္တတာ၊ ပဏီတာဓိမုတ္တတာမည်၏။ ပ။

အရဏဝိဟာရောတိတ္ထေ၊ အရဏဝိဟာရော-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ပဌမဈာန်သည်။ အရဏဝိဟာရော၊ အရဏဝိဟာရမည်၏။ ပ။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိ၊ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ်သည်။ အရဏဝိဟာရော၊ အရဏဝိဟာရမည်၏။

အရဏဝိဟာရောတိတ္ထေ၊ အရဏဝိဟာရော-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ကေနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်ကြောင့်။ အရဏဝိဟာရော၊ အရဏဝိဟာရမည်သနည်း။ ပဌမေန ဈာနေန၊ ပဌမဈာန်ဖြင့်။ နိဝရဏေ၊ နိဝရဏတို့ကို။ ဟရတိ၊ ပယ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အရဏဝိဟာရော၊ အရဏဝိဟာရမည်၏။ ဒုတိယေန ဈာနေန၊ ဒုတိယဈာန်ဖြင့်။ ဝိတက္ကဝိစာရေ၊ ဝိတက်ဝိစာရတို့ကို။ တတိယေန ဈာနေန၊ တတိယဈာန်ဖြင့်။ ပီတိံ၊ ပီတိကို။ စတုတ္ထေန ဈာနေန၊ စတုတ္ထဈာန်ဖြင့်။ သုခဒုက္ခေ၊ သုခဒုက္ခတို့ကို။ ဟရတိ၊ ပယ်တတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အရဏဝိဟာရော၊ အရဏဝိဟာရမည်၏။ အာကာသာနဉာယတနသမာပတ္တိယာ၊ အာကာသာနဉာယတနသမာပတ်ဖြင့်။ ရူပသညံ၊ ရူပသညာကို။ ဝ။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ၊ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ်ဖြင့်။ အာကိဉ္ဇညာယတနသညံ၊ အာကိဉ္ဇ ဘာယတနသညာကို။ ဟရတိ၊ ပယ်တတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အရဏဝိဟာရော၊ အရဏဝိဟာရမည်၏။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ အရဏဝိဟာရော၊ အရဏဝိဟာရတည်း။

တံ၊ ထိုအရဏဝိဟာရဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဒဿနာဓိပတေယျံ၊ သန္တော စ ဝိဟာရာဓိဝမော ပဏိတာဓိမုတ္တဘာပညာ အရဏဝိဟာရေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တေတ္ထိံ သတိမော၊ သုံးဆယ့်သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော။ အရဏဝိဟာရဉာဏ်နိဒ္ဒေသော၊ အရဏဝိဟာရဉာဏ်ကို အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၃၄ နိရောဓသမာပတ္တိဉာဏနိဒ္ဒေသ

၈၃။ ဒွိဟိ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဗလေဟိ၊ သမထ၊ ဝိပဿနာခွန်အားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတတ္တာ စ၊ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တယော သင်္ခါရာနံ၊ သုံးပါးသောသင်္ခါရတို့၏။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာစ၊ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်၎င်း။ သောဋ္ဌသဟိ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဉာဏစရိယာဟိ စ၊ ဉာဏ်၏ဖြစ်ခြင်းတို့ဖြင့်၎င်း။ နဝဟိ၊ ကိုးပါးကုန်သော။ သမာဓိစရိယာဟိ စ၊ သမာဓိ၏ဖြစ်ခြင်းတို့ဖြင့်၎င်း။ ဝသီဘာဝဘာ၊ လေ့လာနိုင်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ နိရောဓသမာပတ္တိယာ ဉာဏံ၊ နိရောဓသမာပတ္တိဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်းဟူမူကား။

ဒွိဟိ ဗလေဟိတိတ္ထေ၊ ဒွိဟိဗလေဟိ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ သမထဗလဉ္စ၊ သမထခွန်အား၎င်း။ ဝိပဿနာဗလဉ္စ၊ ဝိပဿနာခွန်အား၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဗလာနိ၊ ခွန်အားတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သမထဗလံ၊ သမထခွန်အားသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ နေက္ခမ္မပသေန၊ ကာမမှ ထွက်မြောက်သော အလောဘ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတာ၊ တည်ကြည်သည်၏အဖြစ်ဟူသော။ အဝိက္ခေပေါ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းသည်။ သမထဗလံ၊ သမထခွန်အားမည်၏။ [အဗျာပါဒဝသေန-စသည်၌ အနက်ထင်ရှားပြီ။]

သမထဗလန္တိတ္ထေ၊ သမထဗလံ—ဟူသောဤပုဒ်၌။ ကေနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်ကြောင့်။ သမထဗလံ၊ သမထခွန်အားမည်သနည်း။ ပဌမေန ဈာနေန၊ ပဌမဈာန်ဖြင့်။ နိဝရဏေ၊ နိဝရဏ

ကြောင့်။ နကမ္ပတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သမထဗလံ၊ သမထခွန်အား မည်၏။ ဒုတိယေန ဈာနေန၊ ဒုတိယဈာန်ဖြင့်။ ဝိတက္ကဝိစာရေ၊ ဝိတက်ဝိစာရကြောင့်။ တတိယေန ဈာနေန၊ တတိယဈာန်ဖြင့်။ ပီတိယာ၊ ပီတိကြောင့်။ စတုတ္ထေန ဈာနေန၊ စတုတ္ထဈာန်ဖြင့်။ သုခဒုက္ခေ၊ သုခဒုက္ခကြောင့်။ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ်ဖြင့်။ ရူပသညာယ၊ ရူပသညာကြောင့်။ ပ။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ၊ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ်ဖြင့်။ အာကိဉ္စညာယတနသညာယ၊ အာကိဉ္စညာယတနသညာကြောင့်။ န ကမ္ပတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သမထဗလံ၊ သမထခွန်အားမည်၏။ ဥဒ္ဓစ္စေ စ၊ ပျံလွင့်ခြင်းကြောင့်ပုဂံ။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတကိလေသေစ၊ ဥဒ္ဓစ္စနှင့်တကွ ဖြစ်သော ကိလေသာကြောင့်ပုဂံ။ ခန္ဓေ စ၊ ခန္ဓာကြောင့်ပုဂံ။ န ကမ္ပတိ၊ မတုန်။ န စလတံ၊ မလှုပ်။ န ဝေဓတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမထဗလံ၊ သမထခွန်အား မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ သမထဗလံ၊ သမထ ခွန်အားပေတည်း။

ဝိပဿနာဗလံ၊ ဝိပဿနာခွန်အားသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ အနိစ္စဟု အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းသည်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ ဝိပဿနာ ခွန်အားမည်၏ ။ပ။ ရူပေ၊ ရုပ်၌။ အနိစ္စာ- နုပဿနာ၊ အနိစ္စဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းသည်။ ရူပေ၊ ရုပ်၌။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာ၊ တဖန် စွန့်လွှတ်လျက် အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းသည်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ ဝိပဿနာ ခွန်အားမည်၏ ။ပ။ ဇရာ မရဏေ၊ ဇရာမရဏ၌။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာ၊ တဖန်စွန့်လွှတ်လျက် အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းသည်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ ဝိပဿနာခွန်အားမည်၏။

ဝိပဿနာဗလန္တိ ဧတ္ထ၊ ဝိပဿနာဗလံ—ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ကေနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်ကြောင့်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ ဝိပဿနာ ခွန်အားမည်သနည်း။ အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ အနိစ္စဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းဖြင့်။ နိစ္စသညာယ၊ နိစ္စသညာကြောင့်။ န ကမ္ပတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ ဝိပဿနာခွန်အားမည်၏။ ဒုက္ခာနုပဿနာယ၊ ဒုက္ခဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းဖြင့်။ သုခသညာယ၊ သုခသညာကြောင့်။ အနတ္တာနုပဿနာယ၊ အနတ္တဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းဖြင့်။ အတ္တသညာယ၊ အတ္တသညာကြောင့်။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာယ၊ ငြိမ်းငြိမ်းဟု အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းဖြင့်။ နန္ဒိယာ၊ နှစ်သက်ခြင်းကြောင့်။ ဝိရာဂါနုပဿနာယ၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းလျက် အဖန် တလဲလဲ ရှုခြင်းဖြင့်။ ရာဂေ၊ ရာဂကြောင့်။ နိရောဓာနုပဿနာယ၊ ချုပ်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းဖြင့်။ သမုဒယေ၊ ဖြစ်ကြောင်းကြောင့်။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာယ၊ တဖန်စွန့်လွှတ်လျက် အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းဖြင့်။ အာဒါနေ၊ စွဲယူခြင်းကြောင့်။ န ကမ္ပတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပဿနာ ဗလံ၊ ဝိပဿနာ ခွန်အားမည်၏။ အဝိဇ္ဇာယ စ၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့်ပုဂံ။ အဝိဇ္ဇာသဟဂတကိလေ သေ စ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်တကွဖြစ်သော ကိလေသာကြောင့်ပုဂံ။ ခန္ဓေစ၊ ခန္ဓာကြောင့်ပုဂံ။ န ကမ္ပတိ၊ မတုန်။ န စလတံ၊ မလှုပ်။ န ဝေဓတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ ဝိပဿနာ ခွန်အားမည်၏။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဝိပဿနာဗလံ၊ ဝိပဿနာ ခွန်အားပေတည်း။

တယော စ သင်္ခါရာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာတိဧတ္ထ၊ တယော စ သင်္ခါရာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ—ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ကတမေသံတိဏ္ဏန္တံသင်္ခါရာနံ၊ အဘယ်သုံးပါးသော သင်္ခါရတို့၏။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ၊ ငြိမ်းခြင်း ကြောင့်နည်း။ ဒုတိယံ ဈာနံ၊ ဒုတိယဈာန်ကို။ သမာပန္နဿ၊ ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝိတက္က ဝိစာရာ၊ ဝိတက် ဝိစာရဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝစီသင်္ခါရာ၊ ဝစီသင်္ခါရတို့သည်။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ၊ ငြိမ်းကုန် သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ စတုတ္ထံ ဈာနံ၊ စတုတ္ထဈာန်ကို။ သမာပန္နဿ၊ ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။

အသာသပသာသာ၊ အသာသပသာသဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ကာယသင်္ခါရာ၊ ကာယသင်္ခါရတို့သည်။ ပဋိပ္ပဿဒွါ၊ ငြိမ်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သညာဝေဒယိတံ နိရောဓံ၊ သညာ ဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ခြင်းကို။ သမာပန္နဿ၊ ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သညာ စ၊ သညာလည်းဟူသော။ ဝေဒနာစ၊ ဝေဒနာလည်းဟူသော။ စိတ္တသင်္ခါရာ၊ စိတ္တသင်္ခါရတို့သည်။ ပဋိပ္ပဿဒွါ၊ ငြိမ်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣမေသံ တိဏ္ဍန္တံ သင်္ခါရာနံ၊ ဤသုံးပါးသော သင်္ခါရတို့၏။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ၊ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်ပေတည်း။

၈၄။ သောဠသဟိ ဉာဏစရိယာဟိတိတ္ထေ၊ သောဠသဟိ ဉာဏစရိယာဟိ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ကတမာဟိ သောဠသဟိ ဉာဏစရိယာဟိ၊ အဘယ်တံဆယ် ခြောက်ပါးသော ဉာဏစရိယာတို့ဖြင့် နည်းဟူမူကား။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ အနိစ္စဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းသည်။ ဉာဏစရိယာ၊ ဉာဏစရိယာမည်၏။ ပ။ ဝိဝဋ္ဌနာနုပဿနာ၊ သင်္ခါရအာရုံမှ ဆုတ်နုတ်လျက် ရှုခြင်းသည်။ ဉာဏစရိယာ၊ ဉာဏစရိယာမည်၏။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ ဉာဏစရိယာ၊ ဉာဏစရိယာမည်၏။ ပ။ ဣမာဟိ သောဠသဟိ ဉာဏစရိယာဟိ၊ ဤတဆယ်ခြောက်ပါးသော ဉာဏစရိယာတို့ဖြင့် ပေတည်း။

၈၅။ နဝဟိ သမာဓိစရိယာဟိတိတ္ထေ၊ နဝဟိ သမာဓိစရိယာဟိ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ကတမာဟိ နဝဟိ သမာဓိစရိယာဟိ၊ အဘယ်ကိုးပါးသော သမာဓိ စရိယာတို့ဖြင့် နည်းဟူမူကား။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ပဌမဈာန်သည်။ သမာဓိစရိယာ၊ သမာဓိစရိယာမည်၏။ ပ။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ပဌ-ဈာန်ကို။ ပဋိလာဘတ္ထာယ၊ ရခြင်းငှါ။ ဝိတက္ကောစ၊ ဝိတက်သည်၎င်း။ ဝိစာဆော စ၊ ဝိစာရသည်၎င်း။ ပိတိ စ၊ ပိတိသည်၎င်း။ သုခဉ္စ၊ သုခသည်၎င်း။ စိတ္တေကဂ္ဂတာ စ၊ စိတ္တေကဂ္ဂတာသည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တနည်း၊ ကေဂ္ဂတာ စ၊ ကေဂ္ဂတာသည်၎င်း။ သမာဓိစရိယာ၊ သမာဓိစရိယာ မည်၏။ ပ။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ်ကို။ ပဋိလာဘတ္ထာယ၊ ရခြင်းငှါ။ ဝိတက္ကော စ၊ ဝိတက်သည်၎င်း။ ပ။ စိတ္တေကဂ္ဂတာ စ၊ စိတ္တေကဂ္ဂတာသည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ။ တနည်း၊ ကေဂ္ဂတာ စ၊ သည်၎င်း။ သမာဓိစရိယာ၊ သမာဓိစရိယာမည်၏။ ဣမာဟိ နဝဟိ သမာဓိစရိယာဟိ၊ ဤကိုးပါးသော သမာဓိစရိယာတို့ဖြင့်ပေတည်း။

ဝသီတိတ္ထေ၊ ဝသီ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ဝသီယော၊ ဝသီတို့သည်။ အာဝဇ္ဇနဝသီ၊ အာဝဇ္ဇနဝသီ၎င်း။ ပ။ ပစ္စဝေက္ခဏာဝသီ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဝသီ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့တည်း။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ပဌမဈာန်ကို။ ယတ္ထိစ္ဆကံ၊ အလိုရှိတိုင်းသောအရပ်၌။ ယဒိစ္ဆကံ၊ အလိုရှိတိုင်းသောအခါ၌။ ယာဝတိစ္ဆကံ၊ အလိုရှိတိုင်းသောကာလပတ်လုံး။ အာဝဇ္ဇတိ၊ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်၏။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ခြင်း၌။ ဒန္ဓာယိတတ္ထံ၊ နွေးသည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အာဝဇ္ဇနဝသီ၊ အာဝဇ္ဇနဝသီမည်၏။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ပဌမဈာန်ကို။ ပ။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဝင်စား၏။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဆောက်တည်၏။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ ပစ္စဝေက္ခာဘိ၊ ပြန်လှည့်၍ဆင်ခြင်၏။ ဒုတိယံ ဈာနံ၊ ဒုတိယဈာန်ကို။ ပ။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ်ကို။ ယတ္ထိစ္ဆကံ၊ အလိုရှိတိုင်းသောအရပ်၌။ ယဒိစ္ဆကံ၊ အလိုရှိတိုင်းသောအခါ၌။ ယာဝတိစ္ဆကံ၊ အလိုရှိတိုင်းသော ကာလပတ်လုံး။ အာဝဇ္ဇတိ၊ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်၏။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ခြင်း၌။ ဒန္ဓာယိတတ္ထံ၊ နွေးသည်၏ အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အာဝဇ္ဇနဝသီ၊ အာဝဇ္ဇနဝသီမည်၏။ ပ။ ဣမာ ပဉ္စ ဝသီယော၊ ဤငါးပါးသောဝသီတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

တံ၊ ထိုနိရောဓသမာပတ္တိဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဒွိဟိ ဗလေဟိ သမန္နာဂတတ္တာ တယော စ သင်္ခါရာနံ ပဋိပုဿဒ္ဓိယာ သောဋ္ဌသဟိ ဉာဏစရိယာဟိ နဝဟိ သမာဓိစရိယာဟိ ဝသိဘာဝတာ ပညာ နိရောဓသမာပတ္တိယံ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏံ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

စတုတ္ထိ သတိမော၊ သုံးဆယ့်လေးခုမြောက်ဖြစ်သော။ နိရောဓသမာပတ္တိဉာဏနိဒ္ဒေသော၊
 နိရောဓသမာပတ္တိဉာဏ်ကို အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၃၅-ပရိနိဗ္ဗာနဉာဏနိဒ္ဒေသ

၈၆။ သမ္ပဇာနဿ၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိသောသူ၏။ ပဝတ္ထပရိယာဒါနေ၊ ကိလေသာ ခန္ဓာတို့၏ဖြစ်စဉ်ကိုကုန်စေရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနေ ဉာဏံ၊ ပရိနိဗ္ဗာနဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သည်နည်း ဟူမူကား။ ဣဓ၊ ဤသာသနာ တော်၌။ သမ္ပဇာနေ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့်သိသောသူသည်။ နေက္ခမေန၊ အလောတဖြင့်။ ကာမတ္တန္တဿ၊ ကာမတ္တန္တ၏။ ပဝတ္ထံ၊ မပြတ်ဖြစ်သော အလျဉ်ကို။ ဝါ၊ ဖြစ်စဉ်ကို။ ပရိယာ ဒိယတိ၊ ကုန်စေ၏။ အဗျာပါဒေန၊ အဗျာပါဒဖြင့်။ ဗျာပါဒဿ၊ ဗျာပါဒ၏။ အာလောက သညာယ၊ အာလောကသညာဖြင့်။ ထိနမိဒ္ဓဿ၊ ထိနမိဒ္ဓ၏။ အဝိက္ခေပေန၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းဖြင့်။ ဥဒ္ဓစ္စဿ၊ ဥဒ္ဓစ္စ၏။ ဓမ္မဝဝတ္ထာနေန၊ ဓမ္မဝဝတ္ထာန်ဖြင့်။ ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၏။ ပ။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာ၏။ ပါမောဇ္ဇေန၊ ပါမောဇ္ဇဖြင့်။ အရတိယာ၊ မမေ့လျော့ခြင်း၏။ ပဌမေန ဈာနေန၊ ပဌမဈာန်ဖြင့်။ နိဝရဏာနံ၊ နိဝရဏတို့၏။ ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ အရဟတ္တမဂ် ဖြင့်။ သဗ္ဗကိလေသာနံ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့၏။ ပဝတ္ထံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပရိယာဒိယတိ၊ ကုန်စေ၏။

အထ ဝါ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါးလည်း။ သမ္ပဇာနဿ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသည်ဖြစ်၍။ အနုပါဒိသေသာယ၊ ကမ္မဇရုပ်အကြွင်းမရှိသော။ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ၊ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗာ ယန္တဿ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဣဒံ စေဝ စက္ခုပဝတ္ထံ၊ ဤမျက်မှောက်ဘဝ စက္ခု၏ဖြစ်စဉ် ကိုလည်း။ ပရိယာဒိယတိ၊ ကုန်စေ၏။ အညံ စ၊ တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော။ စက္ခုပဝတ္ထံ၊ စက္ခု၏ဖြစ်စဉ် သည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဣဒဉ္စေ သောတပဝတ္ထံ၊ ဤမျက်မှောက်ဘဝ သောတ၏ဖြစ်စဉ် ကိုလည်း။ ပ။ ဣဒဉ္စေ မနောပဝတ္ထံ၊ ဤမျက်မှောက်ဘဝ စိတ်၏ဖြစ်စဉ်ကိုလည်း။ ပရိယာဒိယတိ၊ ကုန်စေ၏။ အညည၊ တစ်ပါးလည်း ဖြစ်သော။ မနောပဝတ္ထံ၊ စိတ်၏ ဖြစ်စဉ်သည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ သမ္ပဇာနဿ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသောသူ၏။ ပဝတ္ထံ၊ ပရိယာဒါနေ၊ ကိလေသာခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်စဉ်ကို ကုန်စေရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာဟုဆိုအပ်သော။ ပရိနိဗ္ဗာနေ ဉာဏံ၊ ပရိနိဗ္ဗာနဉာဏ်ပေတည်း။

တံ၊ ထိုပရိနိဗ္ဗာနဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊

ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ သဗ္ဗဇာနဿ ပဝတ္တပရိယာဒါနေ ပညာ ပရိနိဗ္ဗာနေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ပဉ္စတိ သတိမော၊ သုံးဆယ့်ငါးခုမြောက်ဖြစ်သော။ ပရိနိဗ္ဗာနဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ ပရိနိဗ္ဗာနဉာဏ်ကို အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၃၆-သမသိသဠဉာဏနိဒ္ဒေသ

၇။ သဗ္ဗဓမ္မာနံ၊ အလုံးစုံသော တေဘူမကသင်္ခါရတရားတို့ကို။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ သမုစ္ဆေဒေ စ၊ ဖြတ်ရာ၌၎င်း။ နိရောဓေစ၊ ချုပ်စေရာ၌၎င်း။ အနုပဋ္ဌာနတာ- အနုပဋ္ဌာနတာယ စ၊ တဖန် မထင်ခြင်း၊ မဖြစ်ခြင်း၌၎င်း။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ သမသိသဠဉာဏံ၊ သမသိသဠဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။ သဗ္ဗဓမ္မာနန္တိတ္ထေ၊ သဗ္ဗဓမ္မာနံ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့သည်၎င်း။ ဒွါဒသာယတနာနိ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော အာယတန တို့သည်၎င်း။ အဋ္ဌာရသဓာတုယော၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဓာတ်တို့သည်၎င်း။ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ ကုသိုလ်တရားတို့သည်၎င်း။ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ အကုသိုလ် တရားတို့ သည်၎င်း။ အဗျာကဏာ ဓမ္မာ၊ အဗျာကဏ တရားတို့သည်၎င်း။ ကာမာဝစရာ ဓမ္မာ၊ ကာမာဝစရ တရားတို့သည်၎င်း။ ရူပါဝစရာ ဓမ္မာ၊ ရူပါဝစရ တရားတို့သည်၎င်း။ အရူပါဝစရာဓမ္မာ၊ အရူပါဝစရ တရားတို့သည်၎င်း။ အာရိယာပန္နာ ဓမ္မာ၊ လောကုတ္တရာတရားတို့သည်၎င်း။ သဗ္ဗဓမ္မာ၊ အလုံးစုံသော တရားမည်ကုန်၏။

သမ္မာသမုစ္ဆေဒေတိတ္ထေ၊ သမ္မာသမုစ္ဆေဒေ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ နေက္ခမ္မေန၊ ကာမမှထွက်မြောက် သော အလောဘဖြင့်။ ကာမစ္ဆန္ဒံ၊ ကာမစ္ဆန္ဒကို။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ သမုစ္ဆိန္ဒတိ၊ ဖြတ်၏။ အဗျာပါဒေန၊ အဗျာပါဒဖြင့်။ ဗျာပါဒံ၊ ဗျာပါဒကို။ ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်။ သဗ္ဗကိလေသေ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့ကို။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ သမုစ္ဆိန္ဒတိ၊ ဖြတ်၏။

နိရောဓေတိတ္ထေ၊ နိရောဓေ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ နေက္ခမ္မေန၊ ဖြင့်။ ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်။ သဗ္ဗကိလေသေ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့ကို။ နိရောဓေတိ၊ ချုပ်စေ၏။

အနုပဋ္ဌာနတာတိတ္ထေ၊ အနုပဋ္ဌာနတာ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ နေက္ခမ္မံ၊ ကာမမှ ထွက်မြောက် သော အလောဘကို။ ပဋိလဒ္ဓဿ၊ ရသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကာမစ္ဆန္ဒော၊ ကာမစ္ဆန္ဒသည်။ န ဥပဋ္ဌာတိ၊ မဖြစ်။ ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂံ၊ အရဟတ္တမဂ်ကို။ ပဋိလဒ္ဓဿ၊ ရသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ သဗ္ဗကိလေသာ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့သည်။ န ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။

သမန္တိတ္ထေ၊ သမံ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ကာမစ္ဆန္ဒဿ၊ ကာမစ္ဆန္ဒကို။ ပဟိနတ္တာ၊ ပယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နေက္ခမ္မံ၊ ကာမမှ ထွက်မြောက်သော အလောဘသည်။ သမံ၊ သမ မည်၏။ ဝါ၊ ငြိမ်းစေသော တရားမည်၏။ ပ။ သဗ္ဗကိလေသာနံ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့ကို။ ပဟိနတ္တာ၊ ပယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ အရဟတ္တမဂ်သည်။ သမံ၊ သမ မည်၏။

သိသန္တိတ္ထေ၊ သိသံ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ သိသာနိ၊ ဦးခေါင်းသဖွယ် ပြောင်းသော ခေါင်ချုပ် တရားတို့သည်။ တေရသ၊ တဆယ့်သုံးပါးတို့တည်း။ တဏှာ၊ တဏှာဟူသော။ ပလိဗောဓသိသဉ္စ၊

၉

ကြောင့်ကြမှု၏ဦးခေါင်း၎င်း။ (ပလိဗောဓသိသဉ္စ၊ ကြောင့်ကြမှု၏ ဦးခေါင်းကား။ တဏှာ၊ တဏှာပေတည်း ဟူ၍လည်း ပြန်သင့်၏။ နောက်ပုဒ် များ၌လည်း နည်းတူပင်။) မာနော၊ မာနဟူသော။ ဝိနိဗန္ဓနသိသဉ္စ၊ တက်ကြွလျက် ဖွဲ့တယ်မူ၏ ဦးခေါင်း၎င်း။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိဟူသော။ ပရာမာသသိသဉ္စ၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်မှု ဦးခေါင်း၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ဥဒ္ဓစ္စ ဟူသော။ ဝိက္ခေပသိသဉ္စ၊ ပျံ့လွင့်မှုဦးခေါင်း၎င်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော။ သံကိလေသသိသဉ္စ၊ ညစ်နွမ်းပူပန် စေတတ်သော ကိလေသာ ဦးခေါင်း၎င်း။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါဟူသော။ အဓိမောက္ခသိသဉ္စ၊ ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်မှု ဦးခေါင်း၎င်း။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယဟူသော။ ပဂ္ဂဟသိသဉ္စ၊ ချီးမြှောက်မှုဦးခေါင်း၎င်း။ သတိ၊ သတိဟူသော။ ဥပဋ္ဌာနသိသဉ္စ၊ အာရုံ၌ကပ်၍တည်မှု အာရုံထင်မှု ဦးခေါင်း၎င်း။ သမာဓိ၊ သမာဓိဟူသော။ အဝိက္ခေပသိသဉ္စ၊ မပျံ့မလွင့်စိတ်တည်ကြည်မှု ဦးခေါင်း၎င်း။ ပညာ၊ ပညာဟူသော။ ဒဿနသိသဉ္စ၊ သိမြင်မှုဦးခေါင်း၎င်း။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေဟူသော။ ပဝတ္တသိသဉ္စ၊ မပြတ်ဖြစ်နေသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာအလျဉ်၏ ဦးခေါင်း၎င်း။ ဝိမောက္ခော၊ လွတ်မြောက်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော။ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော။ (ရှေးကား ပုဂ္ဂလ ပညတ် မူလဋ္ဌိကာ၊ နောက်ကား ဤ အဋ္ဌကထာ အဖွင့်တည်း)။ ဂေါစရသိသဉ္စ၊ ကျက်စားရာအာရုံ၏ဦးခေါင်း၎င်း။ နိရောဓော၊ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ဟူသော။ သင်္ခါရသိသဉ္စ၊ သင်္ခါရတို့၏ ပြီးဆုံးရာ ဦးခေါင်း၎င်း ပေတည်း။

တံ၊ ထိုသမသိသဉ္စဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ သဗ္ဗဓမ္မာနံ သမ္မာ သမုစ္ဆေဒေ နိရောဓေ စ အနုပဋ္ဌာနတာ ပညာ သမသိသဉ္စ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်—ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဆတ္တိံ သတိမော၊ သုံးဆယ့်ခြောက်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ သမသိသဉ္စ ဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ သမသိသဉ္စဉာဏ်ကို အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၃၇-သလ္လေခဋ္ဌဉာဏနိဒ္ဒေသ

၈၈။ ပုထုနာနတ္ထတေဇပရိယာဒါနေ၊ ရာဂစသော သီးခြားတရား၊ ကာမစ္ဆန္တ စသော အထူးထူးသောသဘော၊ ဒုဿိလျစသော တန်ခိုးတို့ကို ကုန်စေရာ၌။

(ဥဒ္ဓေသ၌ ဧကတ္တ-မပါခဲ့သောကြောင့်၎င်း၊ ဧကတ္တသည် ကုန်စေအပ် ပယ်အပ်သော ပဟာတဗ္ဗမဟုတ်သောကြောင့်၎င်း ဤ၌လည်း ဧကတ္တ မပါသင့်။ နိဒ္ဒေသ၌ကား အဋ္ဌကထာမှာ အထူးဖွင့်သည်။)

(ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ သလ္လေခဋ္ဌဉာဏံ၊ သံလေခဋ္ဌဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်းဟူမူကား။ ပုထုတိတ္ထေ၊ ပုထု—ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်။ ပုထု၊ သီးခြားတရားပေတည်း။ ဒေါသော၊ ဒေါသသည်။ မောဟော၊ မောဟသည်။ ကောဓော၊ အမျက်ထွက်ခြင်းသည်။ ဥပနာဟော၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းသည်။ မက္ခော၊ သူ့ကျေးဇူးကို ခြေဖျက်ခြင်းသည်။ ပဋ္ဌာသော၊ အဖျင်းမှုခြင်းသည်။ ဣဿာ၊ ငြုစုခြင်းသည်။ မစ္ဆရိယံ၊ ဝန်တိုခြင်းသည်။ မာယာ၊ လှည့်ပတ်ခြင်းသည်။ သာဠေယျံ၊ စဉ်းလဲစဉ်းစားပြုခြင်းသည်။ ထမ္ဘော၊ တောင့်ခိုင်ခြင်းသည်။ သာရမ္ဘော၊ ချွတ်ချယ်ခြင်းသည်။ မာနော၊ မာန်မှုခြင်းသည်။ အတိမာနော၊ အလွန်

မာန်မှုခြင်းသည်။မဒေါ၊ မာန်ယစ်ခြင်းသည်။ ပမာဒေါ၊ မေ့လျော့ခြင်းသည်။ သဗ္ဗေကိလေသာ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့သည်။ သဗ္ဗေ ဒုစရိတာ၊ အလုံးစုံသော ဒုစရိတ်တရားတို့သည်။ သဗ္ဗေ အဘိသင်္ခါရာ၊ အလုံးစုံသော အဘိသင်္ခါရတို့သည်။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဘဝဂါမိကမ္မာ၊ ဘဝတပါးသို့ လားစေတတ်ကုန်သော ကံတို့သည်။ ပုထု၊ သီးခြားတရားတို့ပေတည်း။

နာနတ္ထေကတ္တန္တိတ္ထေ၊ နာနတ္ထေကတ္တံ—ဟူသော ဤ ပုဒ်၌။

(ဥဒ္ဓေသ၌ကေတ္တမပါခဲ့သော်လည်း ဤနိဒ္ဒေသအရာ၌ ကေတ္တပါထည့်၍ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗတည်ခြင်းမှာ အဋ္ဌကထာ၌ ပြသောရည်ရွယ်ချက်အားလျော်စွာ အသင့်ပင်တည်း။ အဋ္ဌကထာကို ကြည့်ပါ။)

ကာမစ္ဆန္ဒော၊ ကာမစ္ဆန္ဒသည်။ နာနတ္တံ၊ နာနတ္တမည်၏။ နေက္ခမ္မံ၊ နေက္ခမ္မသည်။ ကေတ္တံ၊ ကေတ္တမည်၏။ ဗျာပါဒေါ၊ ဗျာပါဒသည်။ ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ အရဟတ္တမဂ်သည်။ ကေတ္တံ၊ ကေတ္တမည်၏။

တေဇောတိတ္ထေ၊ တေဇော—ဟူသော ဤပုဒ်၌။ တေဇော၊ တန်ခိုးတို့သည်။ စရဏတေဇော၊ သီလအကျင့်တန်ခိုး၎င်း။ ဂုဏတေဇော၊ သမာဓိဂုဏ်ကျေးဇူး တန်ခိုး၎င်း။ ပညာတေဇော၊ ပညာတန်ခိုး၎င်း။ ပုညတေဇော၊ ကောင်းမှုတန်ခိုး၎င်း။ ဓမ္မတေဇော၊ ဒေသနာတရားတော်တန်ခိုး၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပညာငါးပါးတို့တည်း။ စရဏတေဇေန၊ သီလဟူသော စရဏတန်ခိုးဖြင့်။ တေဇိတတ္တာ၊ ထက်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဿိလျတေဇံ၊ သီလမဲ့ခြင်းဟူသော ဒုဿိလတန်ခိုးကို။ ပရိယာဒိယတိ၊ ကုန်စေ၏။ ဂုဏတေဇေန၊ သမာဓိဟူသော ဂုဏ်တန်ခိုးဖြင့်။ တေဇိတတ္တာ၊ ထက်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဂုဏတေဇံ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းဟူသောဂုဏ်မဲ့ တန်ခိုးကို။ ပရိယာဒိယတိ၊ ကုန်စေ၏။ ပညာတေဇေန၊ ဝိပဿနာပညာတန်ခိုးဖြင့်။ တေဇိတတ္တာ၊ ထက်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုပ္ပညတေဇံ၊ ပညာမဲ့ခြင်းဟူသော ဒုပ္ပညတန်ခိုးကို။ ပရိယာဒိယတိ၊ ကုန်စေ၏။ ပုညတေဇေန၊ ကောင်းမှုဟူသော တန်ခိုးဖြင့်။ တေဇိတတ္တာ၊ ထက်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပုညတေဇံ၊ မကောင်းမှုတန်ခိုးကို။ ပရိယာဒိယတိ၊ ကုန်စေ၏။ ဓမ္မတေဇေန၊ ဒေသနာ တရားတော်ဟူသော ဓမ္မတန်ခိုးဖြင့်။ တေဇိတတ္တာ၊ ထက်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဓမ္မတေဇံ၊ တိတ္ထိတို့၏ တရားအမှားဟူသော အဓမ္မတန်ခိုးကို။ ပရိယာဒိယတိ၊ ကုန်စေ၏။

သလ္လေခေါတိတ္ထေ၊ သလ္လေခေါ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ကာမစ္ဆန္ဒော၊ ကာမစ္ဆန္ဒသည်။ အသလ္လေခေါ၊ အသလ္လေခမည်၏။ နေက္ခမ္မံ၊ နေက္ခမ္မသည်။ သလ္လေခေါ၊ သလ္လေခမည်၏။ ပ။ သဗ္ဗကိလေသာ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့သည်။ အသလ္လေခေါ၊ အသလ္လေခမည်၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ အရဟတ္တမဂ်သည်။ သလ္လေခေါ၊ သလ္လေခမည်၏။ တံ၊ ထိုသလ္လေခဋ္ဌဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပုထုနာနတ္ထ တေဇပရိယာဒါနေ ပညာ သလ္လေခဋ္ဌ ဉာဏန္တိ။ ဉာဏံ—ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

သတ္တဘိ သတိဒမာ၊ သုံးဆယ့်ခုနစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ သလ္လေခဋ္ဌဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ သလ္လေခဋ္ဌဉာဏ်ကို အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၃၈-ဝီရိယာရမ္မဉာဏနိဒ္ဒေသ

၈၉။ အသလ္လိနတ္တ ပဟိတတ္တ ပဂ္ဂဟဋ္ဌေ၊ မဆုတ်နစ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သောစိတ်ရှိလျက် အားထုတ်ခြင်းသဘော၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဝီရိယာရမ္မဉာဏံ၊ ဝီရိယာရမ္မဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်းဟူမူကား။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ ပါပကာနံ၊ ယုတ်ညံ့ကုန်သော။ အကုသလာနံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့ကို။ အနုပ္ပါဒါယ၊ မဖြစ်စေခြင်းငှါ။ အသလ္လိနတ္တ ပဟိတတ္တ ပဂ္ဂဟဋ္ဌေ၊ မဆုတ်နစ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သောစိတ်ရှိလျက် အားထုတ်ခြင်းသဘော၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဝီရိယာရမ္မဉာဏံ၊ ဝီရိယာရမ္မဉာဏ်မည်၏။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော။ ပါပကာနံ၊ ယုတ်ညံ့ကုန်သော။ အကုသလာနံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ ပ။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ ကုသလာနံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့ကို။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ပ။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော။ ကုသလာနံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့ကို။ ဌိတိယာ၊ တည်စေခြင်းငှါ။ အသမ္မောသာယ၊ မပျောက်ပျက်စေခြင်းငှါ။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ လွန်စွာဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ဝေပုလ္လာယ၊ ပြန်ပြောစေခြင်းငှါ။ ဘာဝနာယ၊ ပွားစေခြင်းငှါ။ ပါရိပူရိယာ၊ ပြည့်စေခြင်းငှါ။ ပ။ အနုပ္ပန္နဿ၊ မဖြစ်သေးသော။ နေက္ခမ္မဿ၊ နေက္ခမ္မကို။ ကာမစ္ဆန္ဓဿ၊ ကာမစ္ဆန္ဓကို။ အနုပ္ပါဒါယ၊ မဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ပ။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်ပြီးသော။ အရဟတ္တမဂ္ဂဿ၊ အရဟတ္တမဂ်ကို။ ဌိတိယာ၊ တည်စေခြင်းငှါ။ အသမ္မောသာယ၊ မပျောက်ပျက်စေခြင်းငှါ။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ လွန်စွာဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ဝေပုလ္လာယ၊ ပြန်ပြောစေခြင်းငှါ။ ဘာဝနာယ၊ ပွားစေခြင်းငှါ။ ပါရိပူရိယာ၊ ပြည့်စေခြင်းငှါ။ အသလ္လိနတ္တ ပဟိတတ္တ ပဂ္ဂဟဋ္ဌေ၊ မဆုတ်နစ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိလျက် အားထုတ်ခြင်းသဘော၌။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ ဝီရိယာရမ္မဉာဏံ၊ ဝီရိယာရမ္မဉာဏ်မည်၏။

☞ တံ၊ ထိုဝီရိယာရမ္မဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အသလ္လိနတ္တ ပဟိတတ္တ ပဂ္ဂဟဋ္ဌေ ပညာ ဝီရိယာရမ္မဉာဏံ၊ ဉာဏံ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

အဋ္ဌတိ သတိမော၊ သုံးဆယ့်ရှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဝီရိယာရမ္မဉာဏနိဒ္ဒေသော၊
 ဝီရိယာရမ္မဉာဏ်ကို အကျယ်ပြရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၃၉-အတ္တသန္ဓဿန ဉာဏနိဒ္ဒေသ

၉၀။ နာနာ မေပုကာသနတာ၊ အထူးထူးသော တရားကို ပြတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ အတ္တသန္ဓဿနေ ဉာဏံ၊ အတ္တသန္ဓဿနဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ။ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်းဟူမူကား။ နာနာဓမ္မာတိ ဧတ္ထ၊ နာနာဓမ္မာ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့သည်၎င်း။ ဒွါဒယာယတနာနိ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော အာယတနတို့သည်၎င်း။ ပ။

အပရိယာပန္နာ ဓမ္မာ၊ လောကုတ္တရာတရားတို့သည်၎င်း။ နာနာစွာ၊ အထူးထူးသော တရားတို့ မည်ကုန်၏။

ပကာသနတာတိတ္ထေ၊ ပကာသနတာ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စ အားဖြင့်။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခအားဖြင့်။ အနတ္တတော၊ အနတ္တအားဖြင့်။ ပကာသေတိ၊ ပြတတ်၏။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ ဗျာမရဏံ၊ ဗျာမရဏကို။ အနိစ္စကော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခအားဖြင့်။ အနတ္တတော၊ အနတ္တအားဖြင့်။ ပကာသေတိ၊ ပြတတ်၏။

အတ္တသန္ဓယနေတိ တ္ထေ၊ အတ္တသန္ဓယနေ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ကာမစ္ဆန္ဒံ၊ ကာမစ္ဆန္ဒကို။ ပဗဟန္တော၊ စွန့်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ စွန့်စေသော ဒေသကပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နေက္ခမ္မတ္ထံ၊ နေက္ခမ္မ ဟူသော အကျိုးကို။ သန္ဓေယတိ၊ ပြ၏။ ဗျာပါဒံ၊ ဗျာပါဒကို။ သဗ္ဗကိလေသေ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့ကို။ ပဗဟန္တော၊ စွန့်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အရဟတ္တမဂ္ဂတ္ထံ၊ အရဟတ္တမဂ် ဟူသော အကျိုးကို။ သန္ဓေယတိ၊ ပြ၏။

တံ၊ ထိုအတ္တသန္ဓယနည်းဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ နာနာဓမ္မပ္ပကာသနတာ ပညာ အတ္တသန္ဓယနေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

နဝတိံသတိဿ၊ သုံးဆယ့်ကိုးခုမြောက်ဖြစ်သော။ အတ္တသန္ဓယနဉာဏနိဒ္ဒေသော၊
အတ္တသန္ဓယနဉာဏ်ကို အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၄၀-ဒဿနဝိသုဒ္ဓိဉာဏနိဒ္ဒေသ

၉၁။ သဗ္ဗဓမ္မာနံ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့၏။ ဧကသင်္ဂဟတာ နာနတ္ထေကတ္ထ ပဋိဝေဓေ၊ တူသောအားဖြင့် ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်၊ အထူးထူးသော သဘော၊ တမျိုးတည်းသော သဘောတို့ကို သိရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဒဿနဝိသုဒ္ဓိဉာဏံ၊ ဒဿန ဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်းဟူမူကား။ သဗ္ဗဓမ္မာနန္တိ တ္ထေ၊ သဗ္ဗဓမ္မာနံ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့သည်၎င်း။ အပရိယာပန္နာ ဓမ္မာ၊ အပရိယာပန္နတရားတို့သည်၎င်း။ သဗ္ဗဓမ္မာ၊ သဗ္ဗဓမ္မမည်ကုန်၏။

ဧကသင်္ဂဟတာတိ တ္ထေ၊ ဧကသင်္ဂဟတာ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ဒွါဒသဟိ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးကုန် သော။ အာကာရေဟိ၊ အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ သဗ္ဗဓမ္မာ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို။ ဧကသင်္ဂဟိတာ၊ တူသောအားဖြင့် ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ တယဋ္ဌေန၊ မချွတ်ယွင်းသော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ အနတ္တဋ္ဌေန၊ အတ္တမဟုတ်သောသဘောအားဖြင့်၎င်း။ သစ္စဋ္ဌေန၊ မှန်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ ပဋိဝေဓဋ္ဌေန၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ အဘိဇာနနဋ္ဌေန၊ အထူးသိအပ် သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ ပရိဇာနနဋ္ဌေန၊ ပိုင်ခြားသိအပ်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ ဓမ္မဋ္ဌေန၊ တရားဟူသော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ ဓာတုဋ္ဌေန၊ ဓာတ်ဟူသော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိအပ်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ သစ္စိကိရိယဋ္ဌေန၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သော

သဘောအားဖြင့်၎င်း။ ဖုသနဋ္ဌေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်တွေ့ထိအပ်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ အဘိသမ-
ယဋ္ဌေန၊ သိလျက်ရအပ်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ ဣမေဟိ ဒွါဒသဟိ အာကာရေဟိ၊ ဤ
တဆယ့်နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ သဗ္ဗေဓမ္မာ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို။ ဧကသင်္ဂဟိတာ၊
တူသောအားဖြင့် ရေတွက်အပ်ကုန်၏။

နာနတ္ထေကတ္တန္တိ ဧတ္ထ၊ နာနတ္ထေကတ္တ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ကာမစ္ဆန္ဒော၊ ကာမစ္ဆန္ဒသည်။
နာနတ္တံ၊ နာနတ္တမည်၏။ နေက္ခမံ၊ နေက္ခမ္မသည်။ ဧကတ္တံ၊ ဧကတ္တမည်၏။ပ။ သဗ္ဗကိလေသာ၊
အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့သည်။ နာနတ္တံ၊ နာနတ္တမည်၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ အရဟတ္တမဂ်သည်။
ဧကတ္တံ၊ ဧကတ္တမည်၏။

ပဋိဝေဓေဝိ ဧတ္ထ၊ ပဋိဝေဓေ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ပရိညာပဋိဝေဓံ၊
ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းဟူသော ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဇတိ၊ သိ၏။ သမုဒယသစ္စံ၊ သမုဒယ
သစ္စာကို။ ပဟာနပဋိဝေဓံ၊ ပယ်ခြင်းဟူသော ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဇတိ၊ သိ၏။ နိရောဓ
သစ္စံ၊ ကို။ သစ္စိကိရိယာပဋိဝေဓံ၊ ချက်မှောက်ပြုခြင်း ဟူသော ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဇတိ၊
သိ၏။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ ကို။ ဘာဝနာပဋိဝေဓံ၊ ပွားစေခြင်းဟူသော ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဇတိ၊
သိ၏။

ဒဿနဝိသုဒ္ဓိဘိဇ္ဇော၊ ဒဿနဝိသုဒ္ဓိ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိမဂ်
ခဏ၌။ ဒဿနံ၊ မြင်ခြင်းသည်။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ စင်ကြယ်၏။ သောတာပတ္တိဖလက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိ
ဖိုလ်ခဏ၌။ ဒဿနံ၊ မြင်ခြင်းသည်။ ဝိသုဒ္ဓိံ၊ စင်ကြယ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ပ။ အရဟတ္တ
ဖလက္ခဏေ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ခဏ၌။ ဒဿနံ၊ မြင်ခြင်းသည်။ ဝိသုဒ္ဓိံ၊ စင်ကြယ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။

တံ၊ ထိုဒဿနဝိသုဒ္ဓိ ဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊
ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာ
မည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ သဗ္ဗဓမ္မာနံ ဧကသင်္ဂဟတာ နာနတ္ထေကတ္တပဋိဝေဓေ ပညာ ဒဿန
ဝိသုဒ္ဓိဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ငစ္စတံ၊ ဆိုအပ်၏။

စတ္တာလိသမော၊ လေးဆယ်မြောက်ဖြစ်သော။ ဒဿနဝိသုဒ္ဓိဉာဏနိဒ္ဒေသော၊
ဒဿနဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်ကို အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၇၁-ခန္တိဉာဏနိဒ္ဒေသ

၉၂။ ဝိဒိတတ္တာ၊ သိအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။
ခန္တိဉာဏံ၊ ခန္တိဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သူ့ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။
အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ ဝိဒိတံ၊ သိအပ်၏။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခအားဖြင့်။ အနတ္တတော၊ အနတ္တ
အားဖြင့်။ ဝိဒိတံ၊ သိအပ်၏။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင်တရားကို။ ဝိဒိတံ၊ သိအပ်၏။ တံတံ၊ ထိုထို
တရားကို။ ခမတိ ရုစ္စတိ၊ နှစ်သက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိဒိတတ္တာ၊ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
(ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ခန္တိဉာဏံ၊ ခန္တိဉာဏ်မည်၏။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ပ။

ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏကိံ။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခအားဖြင့်။ အနတ္တတော၊ အနတ္တအားဖြင့်။ ဝိဒိတံ၊ သိအပ်၏။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင်တရားကို။ ဝိဒိတံ၊ သိအပ်၏။ တံ တံ၊ ထိုထိုတရားကို။ ခမတိ၊ နှစ်သက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိဒိတတ္တာ၊ သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ခန္တိညာဏံ၊ ခန္တိညာဏ်မည်၏။

တံ၊ ထိုခန္တိညာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိဒိတတ္တာ ပညာ ခန္တိညာဏန္တိ၊ ဉာဏံ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။

ကေစတ္တာလီသမော၊ လေးဆယ့်တခုမြောက်ဖြစ်သော။ ခန္တိညာဏနိဒ္ဒေသော၊
ခန္တိညာဏ်ကို အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၄၂-ပရိယောဂါဟဏညာဏနိဒ္ဒေသ

၉၃။ ဖုဋ္ဌတ္တာ၊ ဉာဏ်ဖြင့်တွေ့အပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ပရိယောဂါဟဏေ ဉာဏံ၊ ပရိယောဂါဟဏညာဏ်မည်သည်။ ကသံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်းဟူမကား။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ ဖုသတိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့၏။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခအားဖြင့်။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင်တရားကို။ ဖုသတိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့၏။ တံ တံ၊ ထိုထိုတရားကို။ ပရိယောဂါဟတိ၊ သက်ဝင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဖုဋ္ဌတ္တာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့အပ် ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ပရိယောဂါဟဏေ ဉာဏံ၊ ပရိယောဂါဟဏညာဏ်မည်၏။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏကိံ။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စ အားဖြင့်။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခအားဖြင့်။ အနတ္တတော၊ အနတ္တအားဖြင့်။ ဖုသတိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့၏။ ယံယံ၊ အကြင်အကြင်တရားကို။ ဖုသတိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့၏။ တံတံ၊ ထိုထိုတရားကို။ ပရိယောဂါ ဟတိ၊ သက်ဝင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဖုဋ္ဌတ္တာ၊ တွေ့အပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ပရိယောဂါဟဏေ ဉာဏံ၊ ပရိယောဂါဟဏညာဏ်မည်၏။

တံ၊ ထိုပရိယောဂါဟဏ ဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဖုဋ္ဌတ္တာ ပညာ ပရိယောဂါဟဏေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဧေစတ္တာလီသမော၊ သော။ ပရိယောဂါဟဏညာဏနိဒ္ဒေသော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၄၃-ပဒေသဝိဟာရညာဏနိဒ္ဒေသ

၉၄။ သမောဒဟဏေ၊ စုပေါင်း၍ ရှုရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ပဒေသဝိဟာ ရေ ဉာဏံ၊ ပဒေသဝိဟာရညာဏ်မည်သည်။ ကသံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်းဟူမကား။ မိစ္ဆာ ဒိဋ္ဌိပစ္စယာပိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားအပ်၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပ သမပစ္စယာပိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏ ငြိမ်းခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားအပ်

၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိပစ္စယာပိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားအပ်၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဝပသမပစ္စယာပိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ ငြိမ်းခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားအပ်၏။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပပစ္စယာပိ၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားအပ်၏။ ပ။ သညာပစ္စယာပိ၊ သညာဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားအပ်၏။ သညာဝပသမပစ္စယာပိ၊ သညာ၏ငြိမ်းခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားအပ်၏။

ဆန္ဒော စ၊ ဆန္ဒသည်လည်း။ အဝပသန္တော၊ မငြိမ်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိတက္ကော စ၊ ဝိတက်သည်လည်း။ အဝပသန္တော၊ မငြိမ်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သညာ စ၊ သညာသည်လည်း။ အဝပသန္တော၊ မငြိမ်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တပစ္စယာပိ၊ ထိုသို့မငြိမ်းခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားအပ်၏။ ဆန္ဒော စ၊ ဆန္ဒသည်လည်း။ ဝပသန္တော၊ ငြိမ်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိတက္ကော စ၊ ဝိတက်သည်လည်း။ အဝပသန္တော၊ မငြိမ်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သညာ စ၊ သညာသည်လည်း။ အဝပသန္တော၊ မငြိမ်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တပစ္စယာပိ၊ ထိုသို့ငြိမ်းခြင်း မငြိမ်းခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားအပ်၏။ ပ။ အပ္ပတ္တဿ၊ မရောက်သောတရားသို့။ ပတ္တိယာ၊ ရောက်ခြင်းငှါ။ အာသဝံ၊ အားထုတ်ခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ တသ္မိပ္ပိ ဌာနေ၊ ထိုမရောက်သေးသော အရာသို့လည်း။ အနုပ္ပတ္တေ၊ ရောက်သည် ရှိသော်။ တပစ္စယာပိ၊ ထိုသို့ရောက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားအပ်၏။

တံ၊ ထိုပဒေသဝိဟာရဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ သမောဒဟနေ ပညာ ပဒေသဝိဟာရေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တေစတ္တာလိသမော၊ သော။ ပဒေသဝိဟာရဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၄၄-၄၉-ဆ ဝိဝဋ္ဌဉာဏနိဒ္ဒေသ

၉၅။ အဓိပတတ္တာ၊ ကာမစန္ဒန္တသည်ကို အကြီးအမှူးပြု၍ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ကာမစန္ဒန္တသည်သည် လွှမ်းမိုးအပ်သော။ (အဓိပတိယတိ အဘိဘဝိယတိ၊ အဓိပတော အတ္တာ သဘာဝေါ အဿာ၊ အဓိပတာ ဝေ ဝါ အတ္တာတိ အဓိပတတ္တာ ပညာ-ဟု၊ ဝစနတ္ထ ကြံသင့်၏။) ပညာ၊ ပညာသည်။ သညာဝိဝဋ္ဌေ ဉာဏံ၊ သညာဝိဝဋ္ဌဉာဏ်မည်သည်။ ကလံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။ နေက္ခမ္မာဓိပတတ္တာ၊ နေက္ခမ္မကို အကြီးအမှူးပြု၍ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ နေက္ခမ္မသည် လွှမ်းမိုးအပ်သော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ ကာမစန္ဒန္တော၊ ကာမစန္ဒန္တမှ။ သညာယ၊ သညာကြောင့်။ ဝိဝဋ္ဌတိ၊ ကင်း၏။ ဝါ၊ လည်၍ဖြစ်၏။ ။ တနည်းကား၊ သညာယ၊ သညာဖြင့်။ ဝိဝဋ္ဌတိ၊ မျက်လွဲပြု၏။ ဣတိ တဿ၊ ထို့ကြောင့်။ အဓိပတတ္တာ၊ (နေက္ခမ္မကို) အကြီးအမှူးပြု၍ဖြစ်သော။ ဝါ၊ (နေက္ခမ္မသည်) လွှမ်းမိုးအပ်သော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သညာဝိဝဋ္ဌေ ဉာဏံ၊ သညာဝိဝဋ္ဌဉာဏ် မည်၏။ ပ။

တံ၊ ထိုသညာဝိဝဇ္ဇာဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အဓိပတတ္တာ ပညာ သညာ ဝိဝဇ္ဇာ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၉၆။ နာနတ္ထေ၊ အထူးထူးသော သဘောကြောင့်။ ဝ၊ အထူးထူးသောသဘောကို ပယ်ခြင်း ကြောင့်။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ စေတောဝိဝဇ္ဇာ ဉာဏံ၊ စေတော ဝိဝဇ္ဇာဉာဏ် မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။ ကာမစ္ဆန္ဒော၊ ကာမစ္ဆန္ဒသည်။ နာနတ္တံ၊ နာနတ္တ မည်၏။ နေက္ခမ္မံ၊ နေက္ခမ္မသည်။ ဧကတ္တံ၊ ဧကတ္တမည်၏။ နေက္ခမ္မေကတ္တံ၊ နေက္ခမ္မ ဧကတ္တကို။ စေတယတော၊ စေတောသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ကာမစ္ဆန္ဒတော၊ ကာမစ္ဆန္ဒမူ။ ဝိဝဇ္ဇတိ၊ ကင်း၏။ ဣတိတဿှာ၊ ထို့ကြောင့်။

နာနတ္ထေ၊ အထူးထူးသောသဘောကြောင့်။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ စေတောဝိဝဇ္ဇာ ဉာဏံ၊ စေတောဝိဝဇ္ဇာဉာဏ် မည်၏။ ပ။ သဗ္ဗကိလေသာ၊ အလုံးစုံသောကိလေသာ တို့သည်။ နာနတ္တံ၊ နာနတ္တ မည်၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ အရဟတ္တမဂ်သည်။ ဧကတ္တံ၊ ဧကတ္တ မည်၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေကတ္တံ၊ အရဟတ္တမဂ် ဧကတ္တကို။ စေတယတော၊ စေတောသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ သဗ္ဗကိလေသေဟိ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့မှ။ ဝိဝဇ္ဇတိ၊ ကင်း၏။ ဣတိတဿှာ၊ ထို့ကြောင့်။ နာနတ္ထေ၊ အထူးထူးသော သဘောကြောင့်။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ စေတောဝိဝဇ္ဇာ ဉာဏံ၊ စေတော ဝိဝဇ္ဇာ ဉာဏ်မည်၏။

တံ၊ ထိုစေတော ဝိဝဇ္ဇာဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာန နဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ နာနတ္ထေ ပညာ စေတော ဝိဝဇ္ဇာ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၉၇။ အဓိဋ္ဌာနေ၊ ဆောက်တည်ခြင်း၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ စိတ္တဝိဝဇ္ဇာ ဉာဏံ၊ စိတ္တဝိဝဇ္ဇာဉာဏ် မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။ ကာမစ္ဆန္ဒံ၊ ကာမစ္ဆန္ဒကို။ ပဇာဟန္တော၊ စွန့်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နေက္ခမ္မဝသေန၊ နေက္ခမ္မ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဆောက်တည်၏။ ဣတိတဿှာ၊ ထို့ကြောင့်။ အဓိဋ္ဌာနေ၊ ဆောက်တည်ခြင်း၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ စိတ္တဝိဝဇ္ဇာ ဉာဏံ၊ စိတ္တဝိဝဇ္ဇာဉာဏ် မည်၏။ ပ။ သဗ္ဗကိလေသေ၊ အလုံးစုံသောကိလေသာတို့ကို။ ပဇာဟန္တော၊ စွန့်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အရဟတ္တမဂ္ဂဝသေန၊ အရဟတ္တမဂ်၏ အစွမ်း အားဖြင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဆောက်တည်၏။ ဣတိတဿှာ၊ ထို့ကြောင့်။ အဓိဋ္ဌာနေ၊ ဆောက်တည်ခြင်း၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ စိတ္တဝိဝဇ္ဇာ ဉာဏံ၊ စိတ္တ ဝိဝဇ္ဇာဉာဏ် မည်၏။

တံ၊ ထို စိတ္တဝိဝဇ္ဇာ ဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အဓိဋ္ဌာနေ ပညာ စိတ္တဝိဝဇ္ဇာ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၉၈။ သုညတေ၊ ဆိတ်သုဉ်းခြင်း၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဉာဏဝိဝဇ္ဇာ ဉာဏံ၊ ဉာဏဝိဝဇ္ဇာ ဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်းဟူမူကား။ စက္ခု၊

စက္ခုသည်။ အတ္တေန ဝါ၊ အတ္တအဖြစ်၊ အသက်ကောင်အဖြစ်၊ ငါ အဖြစ်မှ၎င်း။ အတ္တနိယေန ဝါ၊ အတ္တ၏ဥစ္စာ၊ အသက်ကောင်၏ဥစ္စာ၊ ငါ၏ဥစ္စာအဖြစ်မှ၎င်း။ နိစ္စေန ဝါ၊ မြဲခြင်းမှ၎င်း။ မုဝေန ဝါ၊ ခိုင်မြဲခြင်းမှ၎င်း။ သဿတေန ဝါ၊ တည်မြဲခြင်းမှ၎င်း။ အဝိပရိဏာမမေဓေန ဝါ၊ မဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောမှ၎င်း။ သညံ၊ ဆိတ်သည်း၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သော အတိုင်း။ ဇာနတော၊ သိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဿတော၊ မြင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ စက္ခာဘိနိဝေသတော၊ စက္ခုကို အတ္တ၊ အတ္တနိယ-ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု မှားသော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းမှ။ ဝိဝဇ္ဇတိ၊ ကင်း၏။ ဝါ၊ လည်၍ ဖြစ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သုညတေ၊ ဆိတ်သည်းခြင်း၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဉာဏဝိဝဇ္ဇေ ဉာဏံ၊ ဉာဏဝိဝဇ္ဇေ ဉာဏ် မည်၏။ ပ။ မနော၊ မနသည်။ အတ္တေန ဝါ၊ အတ္တအဖြစ်၊ အသက်ကောင် အဖြစ်၊ ငါအဖြစ်မှ၎င်း။ အတ္တနိယေန ဝါ၊ အတ္တ၏ဥစ္စာ၊ အသက်ကောင်၏ဥစ္စာ၊ ငါ၏ဥစ္စာ၊ အဖြစ် မှ၎င်း။ နိစ္စေန ဝါ၊ မြဲခြင်းမှ၎င်း။ ပ။ အဝိပရိဏာမမေဓေန ဝါ၊ မဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောမှ၎င်း။ သညော၊ ဆိတ်သည်း၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ ဇာနတော၊ သိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဿတော၊ မြင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ မနာဘိနိဝေသတော၊ မနကို ငါ၊ ငါ၏ဥစ္စာဟု မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းမှ။ ဝိဝဇ္ဇတိ၊ ကင်း၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သုညတေ၊ ဆိတ်သည်းခြင်း၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဉာဏဝိဝဇ္ဇေ ဉာဏံ။ ဉာဏဝိဝဇ္ဇေ ဉာဏ်မည်၏။

တံ၊ ထိုဉာဏဝိဝဇ္ဇေ ဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ သုညတေ ပညာ ဉာဏဝိဝဇ္ဇေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၉၉။ ဝေါသဂ္ဂေ စွန့်ခြင်း၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဝိမောက္ခဝိဝဇ္ဇေ ဉာဏံ၊ ဝိမောက္ခဝိဝဇ္ဇေ ဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။ နေက္ခမေဓု၊ နေက္ခမဖြစ်။ ကာမစ္ဆန္တံ၊ ကာမစ္ဆန္တံကို။ ဝေါသဇ္ဇတိ၊ စွန့်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝေါသဂ္ဂေ စွန့်ခြင်း၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဝိမောက္ခဝိဝဇ္ဇေ ဉာဏံ၊ ဝိမောက္ခ ဝိဝဇ္ဇေ ဉာဏ်မည်၏။ ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်။ သဗ္ဗကိလေသေ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာ တို့ကို။ ဝေါသဇ္ဇတိ၊ စွန့်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝေါသဂ္ဂေ စွန့်ခြင်း၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဝိမောက္ခဝိဝဇ္ဇေ ဉာဏံ၊ ဝိမောက္ခဝိဝဇ္ဇေ ဉာဏ် မည်၏။

တံ၊ ထိုဝိမောက္ခဝိဝဇ္ဇေ ဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဝေါသဂ္ဂေ ပညာ ဝိမောက္ခဝိဝဇ္ဇေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၁၀၀။ တထဋ္ဌေ၊ မှန်သောသဘော၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ သစ္စ ဝိဝဇ္ဇေ ဉာဏံ၊ သစ္စဝိဝဇ္ဇေ ဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏။ ပိဋ္ဌနဋ္ဌံ၊ နှိပ်စက်တတ်သော သဘောကို။ သင်္ခတဋ္ဌံ၊ ပြုပြင်အပ်သော သဘောကို။ သန္တာပဋ္ဌံ၊ ပူပန်စေတတ်သော သဘောကို။ ဝိပရိဏာမဋ္ဌံ၊ ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘောကို။ ပရိ ဇာနန္တော၊ ပိုင်းခြား၍ သိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိဝဇ္ဇတိ၊ (နိမိတ္တ၊ ပဝတ္တမ) ကင်း၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တထဋ္ဌေ၊ မှန်သောသဘော၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။

သစ္စဝိဝဋ္ဌေ ဉာဏံ၊ သစ္စဝိဝဋ္ဌဉာဏ်မည်၏။ သမုဒယဿ၊ ~~နိဗ္ဗာန်~~ သမုဒယသစ္စာ၏။ အာယုဟနဋ္ဌံ၊ အား ထုတ်ခြင်းသဘောကို။ နိဒါနဋ္ဌံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော သဘောကို။ သညောဂဋ္ဌံ၊ ဝဋ္ဌိယျာဉ်ခြင်း သဘောကို။ ပလိဗောဓဋ္ဌံ၊ ဝဋ္ဌိန္ဒနောင်ဖွဲ့ခြင်းသဘောကို။ ပဇဟန္တော၊ စွန့်သောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိဝဋ္ဌတိ၊ (နိမိတ္တ၊ ပဝတ္တမ္ပ) ကင်း၏။ နိရောဓဿ၊ နိရောဓသစ္စာ၏။ နိဿရဏဋ္ဌံ၊ ဝဋ္ဌိမှ ထွက် မြောက်ခြင်း သဘောကို။ ဝိဝေကဋ္ဌံ၊ ကင်းဆိတ်ခြင်းသဘောကို။ အသင်္ခတဋ္ဌံ၊ မပြုပြင်အပ် သောသဘောကို။ အမတဋ္ဌံ၊ မသေခြင်းသဘောကို။ သစ္စိကရောန္တော၊ မျက်မှောက်ပြုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိဝဋ္ဌတိ၊ (နိမိတ္တ၊ ပဝတ္တမ္ပ) ကင်း၏။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၏။ နိယျာနဋ္ဌံ၊ ဝဋ္ဌိမှ ထွက်သွားခြင်းသဘောကို။ ဟေတုဋ္ဌံ၊ အကြောင်းဖြစ်သောသဘောကို။ ဒဿနဋ္ဌံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ခြင်းသဘောကို။ အာမိပတေယျဋ္ဌံ၊ အစိုးရခြင်း သဘောကို။ ဘာဝန္တော၊ ပျိုးစေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိဝဋ္ဌတိ၊ (နိမိတ္တ၊ ပဝတ္တမ္ပ) ကင်း၏။ ဣတိ တဿ၊ ထို့ကြောင့်။ တထဋ္ဌေ၊ မှန်သောသဘော၌။ (ပဝတ္တ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ သစ္စဝိဝဋ္ဌေ ဉာဏံ၊ သစ္စဝိဝဋ္ဌဉာဏ် မည်၏။

သညာဝိဝဋ္ဌော စ၊ သညာဝိဝဋ္ဌ၎င်း ။ပ။ သစ္စဝိဝဋ္ဌော စ၊ သစ္စဝိဝဋ္ဌ၎င်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိဝဋ္ဌော၊ ဝိဝဋ္ဌသည်။ ဆဗ္ဗိဓော၊ ခြောက်ပါးအပြားရှိ၏။) သညာနန္တော၊ မှတ်သိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဝဋ္ဌတိ၊ ကင်း၏။ ဣတိ တဿ၊ ထို့ကြောင့်။ သညာဝိဝဋ္ဌော၊ သညာဝိဝဋ္ဌမည်၏။ စေတယန္တော၊ စေတော်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဝဋ္ဌတိ၊ ကင်း၏။ ဣတိ တဿ၊ ထို့ကြောင့်။ စေတောဝိဝဋ္ဌော၊ စေ တောဝိဝဋ္ဌမည်၏။ ဝိဇာနန္တော၊ အထူးသဖြင့် သိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဝဋ္ဌတိ၊ ကင်း၏။ ဣတိ တဿ၊ ထို့ကြောင့်။ စိတ္တဝိဝဋ္ဌော၊ စိတ္တဝိဝဋ္ဌမည်၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ ကရောန္တော၊ ပြုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဝဋ္ဌတိ၊ ကင်း၏။ ဣတိ တဿ၊ ထို့ကြောင့်။ ဉာဏဝိဝဋ္ဌော၊ ဉာဏဝိဝဋ္ဌမည်၏။ ဝေါသဇ္ဇန္တော၊ စွန့်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဝဋ္ဌတိ၊ ကင်း၏။ ဣတိ တဿ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိမောက္ခဝိဝဋ္ဌော၊ ဝိမောက္ခဝိဝဋ္ဌ မည်၏။ တထဋ္ဌေ၊ မှန်ခြင်းသဘော၌။ ဝိဝဋ္ဌတိ၊ ကင်း၏။ ဝါ၊ လည်၍ဖြစ်၏။ ဣတိ တဿ၊ ထို့ကြောင့်။ သစ္စဝိဝဋ္ဌော၊ သစ္စဝိဝဋ္ဌမည်၏။

ယတ္ထ၊ အကြင်တရား၌။ သညာဝိဝဋ္ဌော၊ သညာဝိဝဋ္ဌသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တတ္ထ၊ ထို တရား၌။ စေတောဝိဝဋ္ဌော၊ စေတောဝိဝဋ္ဌသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ယတ္ထ၊ အကြင်တရား၌။ စေတောဝိဝဋ္ဌော၊ စေတောဝိဝဋ္ဌသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုတရား၌။ သညာဝိဝဋ္ဌော၊ သညာဝိဝဋ္ဌသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ယတ္ထ၊ အကြင်တရား၌။ သညာဝိဝဋ္ဌော၊ သညာဝိဝဋ္ဌ သည်၎င်း။ စေတောဝိဝဋ္ဌော၊ စေတောဝိဝဋ္ဌသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုတရား၌။ စိတ္တဝိဝဋ္ဌော၊ စိတ္တဝိဝဋ္ဌသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ယတ္ထ၊ အကြင်တရား၌။ စိတ္တဝိဝဋ္ဌော၊ စိတ္တဝိဝဋ္ဌ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုတရား၌။ သညာဝိဝဋ္ဌော၊ သညာဝိဝဋ္ဌသည်၎င်း။ စေတော ဝိဝဋ္ဌော၊ စေတောဝိဝဋ္ဌသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ [တိက စတုက္ကဝါရတို့၌ကား အနက်ပေါ်ပြီ။]

တံ၊ ထိုသစ္စဝိဝဋ္ဌဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ တထဋ္ဌေ ပညာ သစ္စဝိဝဋ္ဌေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

နဝစတ္တာလီသမော၊ လေးဆယ်ကိုးခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဆဝိဝဋ္ဌဉာဏ်နိဗ္ဗာန်သော၊ ဉာဏ်ခြောက်ပါးကို အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၅၀-ဣဒ္ဓိဝိဓောဏနိဒ္ဒေသ

၁၀၁။ ကာယမ္ပိ၊ ရုပ်ကိုယ်ကို၎င်း။ စိတ္တမ္ပိ၊ ပါဒကဗျာန်စိတ်ကို၎င်း။ ဧကဝတ္ထာနတာ စ၊ တခုတည်း ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းဖြင့်၎င်း။ သုခသညဉ္စ၊ သုခသညာကို၎င်း။ လဟုသညဉ္စ၊ လဟုသညာကို၎င်း။ အဓိဋ္ဌာနဝသေန စ၊ ဆောက်တည်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ ဣဇ္ဈနဇ္ဈေ၊ ပြည့်စုံခြင်းသဘော၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဣဒ္ဓိဝိဓေ ဉာဏံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓောဏံ မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်းဟူမူကား။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဆန္ဒ သမာဓိ ပဓာန သင်္ခါရ သမန္နာဂတံ၊ ဆန္ဒကြီးမှူးသော သမာဓိ၊ ပြင်းစွာ အားထုတ်မှုဟူသော ပဓာန သင်္ခါရတို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံကြောင်း ဣဒ္ဓိပါဒံကို။ ဘာဝေတံ၊ ပွားစေ၏။ ပ။ ဝိမံသ သမာဓိ ပဓာန သင်္ခါရ သမန္နာဂတံ၊ ပညာကြီးမှူးသော သမာဓိ၊ ပြင်းစွာအားထုတ်မှုဟူသော ပဓာန သင်္ခါရတို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံကြောင်း ဣဒ္ဓိပါဒံကို။ ဘာဝေတံ၊ ပွားစေ၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမေသု စတုသု ဣဒ္ဓိပါဒေသု၊ ဤလေးပါးသော ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပရိဘာဝေတံ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပွားစေ၏။ ပရိဒမေတံ၊ ထက်ဝန်းကျင်ဆုံးမ၏။ မုဒုံ၊ နူးညံ့သည်ကို။ ကမ္မနိယံ၊ အမှု၌ ခံသည်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ သော၊ သည်။ ဣမေသု စတုသု ဣဒ္ဓိပါဒေသု၊ ဤလေးပါးသော ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပရိဘာဝေတု၊ ထက်ဝန်းကျင် ပွားစေ၍။ ပရိဒမေတု၊ ထက်ဝန်းကျင် ဆုံးမ၍။ မုဒုံ၊ နူးညံ့သည်ကို။ ကမ္မနိယံ၊ အမှု၌ ခံသည်ကို။ ကရိတု၊ ပြု၍။ ကာယမ္ပိ၊ ရုပ်ကိုယ်ကိုလည်း။ စိတ္တမ္ပိ၊ စိတ်ကိုလည်း။ သမောဒဟတိ၊ ပေါင်းထည့်ထား၏။ စိတ္တမ္ပိ၊ စိတ်ကိုလည်း။ ကာယေ၊ ရုပ်ကိုယ်၌။ သမောဒဟတိ၊ ပေါင်းထည့် ထား၏။ ကာယဝသေန၊ ကိုယ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပရိဏာမေတိ၊ ညွတ်စေ၏။ ဝါ၊ ပြောင်းလဲစေ၏။ စိတ္တဝသေန၊ စိတ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ ပရိဏာမေတိ၊ ညွတ်စေ၏။ ဝါ၊ ပြောင်းလဲစေ၏။ ကာယဝသေန၊ ကိုယ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဆောက်တည်၏။ ပ။ အဓိဋ္ဌာဟိတု၊ ဆောက်တည်၍။ သုခသညဉ္စ၊ သုခသညာကို၎င်း။ လဟုသညဉ္စ၊ လဟုသညာကို၎င်း။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ ဩက္ကမိတု၊ သက်ဝင်စေ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ သော ပုဂ္ဂလော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တထာဘာဝိတေန၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့် ပွားစေ အပ်သော။ ပရိသုဒ္ဓေန၊ စင်ကြယ်သော။ ပရိယောဒါတေန၊ ဖြူစင်သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိ ဝိဓောဏာယ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓောဏံအကျိုးငှါ။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဘိနိဟရတိ၊ ရွှေ့ရှုဆောင်၏။ အဘိနိန္နာမေတိ၊ ရွှေ့ရှုညွတ်စေ၏။ သော ပုဂ္ဂလော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနေကဝိဟိတံ၊ တပါးမက များသော အပြား ရှိသော။ ဣဒ္ဓိဝိဓံ၊ တန်ခိုးအထူးကို။ ဝါ၊ ပြီးမြောက်ခြင်းအဘို့ကို။ ပစ္စနုဘောတိ၊ ခံစား၏။ ဝါ၊ မျက်မှောက်ပြု၏။

၁၀၂။ ဧကောပိ၊ တယောက်သည်မူလည်း။ ဟုတု၊ ဖြစ်လျက်။ ဗဟုဓာ၊ အများသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဗဟုဓာပိ၊ အများသည်မူလည်း။ ဟုတု၊ ဖြစ်လျက်။ ဧကော၊ တယောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အာဝိဘာဝံ၊ မျက်မှောက်၏ အဖြစ် (ကိုယ်ထင်ရှားခြင်း) ကို၎င်း။ တိရော ဘာဝံ၊ မျက်ကွယ်၏အဖြစ် (ကိုယ်ပျောက်ကွယ်ခြင်း) ကို၎င်း။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ တိရောကုဋံ၊ နံရံ၏ တဖက်သို့၎င်း။ တိရောပါကာရံ၊ တံတိုင်း၏ တဖက်သို့၎င်း။ တိရောပဗ္ဗတံ၊ တောင်၏ တဖက် သို့၎င်း။ အာကာသေ သေယျထာပိ၊ ကောင်းကင်၌ကဲ့သို့။ အသဇ္ဇမာနော၊ မထိမငြိသည်ဖြစ်၍။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ ပထဝိယာပိ၊ မြေ၌မူလည်း။ ဥဒကေ သေယျထာပိ၊ ရေ၌ကဲ့သို့။ ဥမ္မဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ၊ ငုပ် ခြင်း ပေါ်ခြင်းကို။

(ဥမ္မုဇ္ဇ-ပေါ်ခြင်း၊ နိမ္မုဇ္ဇ-ငုပ်ခြင်း၊ သို့ဖြစ်၍ ပေါ်ခြင်း၊ ငုပ်ခြင်းဟု ပြန်သင့်
သော်လည်း မြန်မာစကား၌ ပြောရိုးရှိသည့်အတိုင်း ငုပ်ခြင်း ပေါ်ခြင်းဟု ပြန်သည်။)

ကရောတိ၊ ပြု၏။ အဘိဇ္ဇမာနေ၊ မကွဲမကျသော၊ ဥဒကေပိ၊ ရေ၌မူလည်း။ ပထဝိယံ
သေယျထာပိ၊ မြေ၌ကဲ့သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ အာကာသေပိ၊ ကောင်းကင်၌လည်း။ မက္ခိယကုဏော
သေယျထာပိ၊ အတောင်ရှိသော ငှက်ကဲ့သို့။ ပလ္လင်္ကေန၊ ထက်ဝယ်ဖြင့်။ စက်မတိ၊ သွား၏။ ဧဝံ
မဟိဒ္ဓိကေ၊ ဤသို့ကြီးသော တန်ခိုးရှိကုန်သော။ ဧဝံ မဟာနုဘာဝေ၊ ဤသို့ကြီးသော အာနုဘော်
ရှိကုန်သော။ ဣမေပိ စန္ဒိမသုရိယေ၊ ဤ လ နေတို့ကိုလည်း။ ပါဏိနာ၊ လက်ဖြင့်။ ပရာမသတိ၊ သုံးသပ်
၏။ ပရိမဇ္ဇတိ၊ ဆုပ်နယ်၏။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ၊ ဗြဟ္မပြည်တိုင်အောင်လည်း။ ကာယေန၊
ကိုယ်ဖြင့်။ ဝသံ၊ အလိုကို။ ဝတ္တေတိ၊ လိုက်စေ၏။

တံ၊ ထိုဣဒ္ဓိဝိဓညာဏ်သည်။ ညာတဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ညာဏံ၊ ညာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ပညာ၊
ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ကာယမ္ပိ စိတ္တမ္ပိ ကေဝဝတ္တာနတာ သုခသညဉ္စ လဟုသညဉ္စ
အဓိဋ္ဌာနဝသေန ဣဇ္ဈနဋ္ဌေ ပညာ ဣဒ္ဓိဝိဓေ ညာဏန္တိ၊ ညာဏံ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ပညာသမော၊ ငါးဆယ်မြောက်ဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိဝိဓညာဏနိဒ္ဒေသော၊ သည်။ နိဒ္ဓိတော၊ ပြီးပြီ။

၅၁-သောတဓာတုဝိသုဒ္ဓိညာဏနိဒ္ဒေသ

၁၀၃။ ဝိတက္ကဝိပွါရဝသေန၊ ဝိတက်ပြန်နဲ့ သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နာနတ္တေကတ္တသဒ္ဓနိမိတ္တာနံ၊
အထူးထူးသော အသံနိမိတ်၊ တမျိုးတည်းသော အသံနိမိတ်တို့သို့။ ပရိယောဂါဟဏေ၊ သက်ဝင်ရာ၌။
(ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ သောတဓာတုဝိသုဒ္ဓိညာဏံ၊ သောတဓာတု ဝိသုဒ္ဓိညာဏ်မည်
သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်းဟူမူကား။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း
သည်။ ဆန္ဒ သမာဓိ ပဓာန သင်္ခါရ သမန္နာဂတံ၊ ဆန္ဒကြီးမှုသော သမာဓိ၊ ပြင်းစွာအားထုတ်မှု
ဟူသောပဓာန၊ သင်္ခါရတို့နှင့်ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။ ပ၊ ဝိမံသ သမာဓိ
ပဓာန သင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ ပညာကြီးမှုသောသမာဓိ၊ ပြင်းစွာအားထုတ်မှုဟူသော ပဓာန၊ သင်္ခါရတို့
နှင့်ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပွား စေ၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမေသု စတုသု
ဣဒ္ဓိပါဒေသု၊ ဤလေးပါးသော ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပရိဘာဝေတိ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပွားစေ၏။
ပရိဒမေတိ၊ ထက်ဝန်းကျင် ဆုံးမ၏။ မုဒံ၊ နူး ဖွဲ့သည်ကို။ ကမ္မနိယံ၊ အမှု၌ခံ့ သည်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။
သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမေသု စတုသု ဣဒ္ဓိပါဒေသု၊ ဤလေးပါးသော ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့၌။ စိတ္တံ၊
စိတ်ကို။ ပရိဘာဝေတော၊ ထက်ဝန်းကျင် ပွားစေ၍။ ပရိဒမေတော၊ ထက်ဝန်းကျင်ဆုံးမ၍။ မုဒံ၊
နူးညံ့သည်ကို။ ကမ္မနိယံ၊ အမှု၌ ခံ့ သည်ကို။ ကတော၊ ပြု၍။ ဒုရေပိ၊ အဝေး၌လည်း။ သဒ္ဓါနံ၊ အသံ
တို့၏။ သဒ္ဓနိမိတ္တံ၊ အသံနိမိတ်ကို။ မနသိကရောတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။ သန္တိကေပိ၊ အနိုး၌မူလည်း။ ပ။
ဩဠာရိကာနမ္ပိ၊ ရန်ရင်းသည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သုခမကာနမ္ပိ၊ သိမ်မွေ့သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်
သော။ သဏှာနမ္ပိ၊ သာလွန်၍ သိမ်မွေ့သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။

(အဋ္ဌကထာ၌ “သဏှာသဏှာနမ္ပိ” ဟု ရှိ၏။ “သိမ်မွေ့သည်ထက် သိမ်မွေ့ကုန်သည်လည်း
ဖြစ်ကုန်သော” ဟု အနက်ပေးရာ၏။)

သဒ္ဓါနံ၊ အသံတို့၏။ သဒ္ဓနိမိတ္တံ၊ အသံနိမိတ်ကို။ မနသိကရောတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။ ပုရတ္ထိမာယပိ ဒိသာယ၊ အရှေ့အရပ်၌မူလည်း။ ပစ္စိမာယပိ ဒိသာယ၊ အနောက်အရပ်၌မူလည်း။ ဥတ္တရာယပိ ဒိသာယ၊ မြောက်အရပ်၌မူလည်း။ ဒက္ခိဏာယပိ ဒိသာယ၊ တောင်အရပ်၌မူလည်း။ ပုရတ္ထိမာယပိ အနုဒိသာယ၊ အရှေ့တောင်ထောင့် အရပ်၌မူလည်း။ ပစ္စိမာယပိ ဒိသာယ၊ အောက်အရပ်၌ မူလည်း။ ဥပရိမာယပိ ဒိသာယ၊ အထက်အရပ်၌မူလည်း။ သဒ္ဓါနံ၊ အသံတို့၏။ သဒ္ဓနိမိတ္တံ၊ အသံ နိမိတ်ကို။ မနသိကရောတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တထာဘာဝိတေန၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပျိုးစေအပ်သော။ ပရိသုဒ္ဓေန၊ စင်ကြယ်သော။ ပရိယောဒါတေန၊ ဖြူစင်စွာ သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်ဖြင့်။ သောတဓာတု ဝိသုဒ္ဓိဉာဏာယ၊ သောတဓာတုဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်အကျိုးငှါ။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဘိနိဟရတိ၊ ရှေ့ရှုဆောင်၏။ အဘိနိန္နာမေတိ၊ ရှေ့ရှုညွှတ်၏။ ဒိဗ္ဗာယ၊ နတ်၌ဖြစ်သော။ ဝိသုဒ္ဓါယ၊ စင်ကြယ်သော။ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ၊ လူတို့၏ နားကို သာလွန်သော။ သောတ ဓာတုယ၊ သောတဓာတ်ဖြင့်။ ဒိဗ္ဗေ စ၊ နတ်၌လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ မာနုသေ စ၊ လူ၌လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ယေ၊ အကြင်အသံတို့သည်။ ဣရေ စ၊ အဝေး၌လည်း ဖြစ်ကုန်၏။ သန္တိကေ စ၊ အနီး၌လည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ဥသော၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ တေ သဒ္ဓေ၊ ထိုအသံတို့ကို။ သုဏာတိ၊ ကြား၏။

တံ၊ ထိုသောတဓာတုဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိတက္ကဝိပ္ပါရဝသေန နာနတ္ထေကတ္တသဒ္ဓနိမိတ္တာနံ ပရိယောဂါဟဏေ ပညာ သောတဓာတုဝိသုဒ္ဓိဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ကေပညာသမော၊ ငါးဆယ့်တစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ သောတဓာတုဝိသုဒ္ဓိဉာဏနိဒ္ဓေသော၊
သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၅၂- စေတောပရိယဉာဏနိဒ္ဓေသ

၁၀၄။ တိဏ္ဏံ၊ သုံးပါးကုန်သော။ စိတ္တာနံ၊ စိတ်တို့၏။ ဝိပ္ပါရတ္တာ၊ ပြန့်နှံ့သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့၏။ ပသာဒဝသေန၊ ကြည်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နာနတ္ထေကတ္တဝိညာဏစရိယာ ပရိယောဂါဟဏေ၊ အထူးထူးသော စိတ်ဝိညာဉ် တမျိုးတည်း သော စိတ်ဝိညာဉ်တို့၏ဖြစ်ပုံကို သက်ဝင်ရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ စေတောပရိယဉာဏံ၊ စေတောပရိယဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်းဟု မူကား။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ။ [ဆန္ဒ သမာဓိ ပဓာန သင်္ခါရ သမန္နာ ဂတိ- စသည်၌ အနက် ရှေးဉာဏ်နှစ်ပါးနှင့် တူပြီ။] မုဒုံ၊ နူးညံ့သည်ကို။ ကမ္မနိယံ၊ အမှု၌ ခံ့သည် ကို။ ကရိတွာ၊ ပြု၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဣဒံ ရူပံ၊ ဤရုပ်သည်။ သောမနသိန္ဒြိယ သမုဋ္ဌိတံ၊ သောမနသိန္ဒြေကြောင့် ဖြစ်၏။ ဣဒံ ရူပံ၊ ဤရုပ်သည်။ ဒေါမနသိန္ဒြိယသမုဋ္ဌိတံ၊ ဒေါမနသိန္ဒြေကြောင့် ဖြစ်၏။ ဣဒံ ရူပံ၊ ဤရုပ်သည်။ ဥပေက္ခိန္ဒြိယသမုဋ္ဌိတံ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေကြောင့် ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တထာဘာဝိတေန၊ ထိုသို့ သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပျိုးစေအပ်သော။ ပရိသုဒ္ဓေန၊ စင်ကြယ်သော။ ပရိယောဒါတေန၊ ဖြူစင်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်ဖြင့်။ စေတောပရိယဉာဏာယ၊ စေတောပရိယဉာဏ်အကျိုးငှါ။

စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဘိနိဟရတိ၊ ရှေးရှုဆောင်၏။ အဘိနိန္ဒာမေတိ၊ ညွတ်စေ၏။ သော၊ ထို
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပရသတ္တာနံ၊ တပါးသော သတ္တဝါတို့၏။ ပရပုဂ္ဂလာနံ၊ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။
 စေတော၊ စိတ်ကို။ စေတသာ၊ မိမိစိတ်ဖြင့်။ ပရိစ္စ၊ ပိုင်းခြား၍။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့်
 သိ၏။ သရာဂံ ဝါ၊ ရာဂရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သရာဂံ စိတ္တန္တိ၊ သရာဂစိတ်
 ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိ၏။ ဝီတရာဂံ ဝါ၊ ရာဂ မရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊
 စိတ်ကို။ ဝီတရာဂံ စိတ္တန္တိ၊ ဝီတရာဂစိတ်ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိ၏။ သဒေါသံ ဝါ၊
 ဒေါသရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ပ။ ဝီတဒေါသံ ဝါ၊ ဒေါသမရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော။ သမောဟံ ဝါ၊
 မောဟရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဝီတမောဟံ ဝါ၊ မောဟမရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ သံခိတ္တံ ဝါ၊
 ကျုံ့သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဝိက္ခိတ္တံ ဝါ၊ ပျံ့လွင့်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ မဟဂ္ဂတံ ဝါ၊ မဟဂ္ဂုတ်မူလည်း
 ဖြစ်သော။ အမဟဂ္ဂတံ ဝါ၊ မဟဂ္ဂုတ်မဟုတ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော။ သဉ္စတ္တရံ ဝါ၊ အလွန်အကဲရှိသော
 လောကီမူလည်းဖြစ်သော။ အနတ္တရံ ဝါ၊ အလွန်အကဲမရှိသော လောကုတ္တရာမူလည်း ဖြစ်သော။
 သမာဟိတံ ဝါ၊ တည်ကြည်သည်မူလည်း ဖြစ်သော။ အသမာဟိတံ ဝါ၊ မတည်ကြည်သည်မူလည်း
 ဖြစ်သော။ ဝိမုတ္တံ ဝါ၊ လွတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ အဝိမုတ္တံ ဝါ၊ မလွတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။
 စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဝိမုတ္တံ စိတ္တန္တိ၊ မလွတ်သောစိတ်ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိ၏။

တံ၊ ထိုစေတောပရိယညာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊
 ကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ တိဏ္ဏံ စိတ္တာနံ ဝိပ္ပါရတ္တာ ဣန္ဒြိယာနံ ပသာဒဝသေန
 နာနတ္တေကတ္တဝိညာဏစရိယာ ပရိယောဂါဟဏေ ပညာ စေတောပရိယညာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊
 ဆိုအပ်၏။

ဧပညာသမော၊ ငါးဆယ့်နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ စေတောပရိယညာဏနိဒ္ဒေသော၊ သည်။
 နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၅၃-ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိညာဏနိဒ္ဒေသ

၁၀၅။ ပစ္စယပဝတ္တာနံ၊ အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ အကျိုးတရားတို့၏။
 နာနတ္တေကတ္တကမ္မဝိပ္ပါရဝသေန၊ အထူးထူးသောကံ၊ တမျိုးတည်းသောကံတို့၏ပြန့်နှံ့ သည်၏ အစွမ်း
 အားဖြင့်။ ပရိယောဂါဟဏေ၊ သက်ဝင်ရာ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါ
 သာနုဿတိညာဏံ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိညာဏ် မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း
 ဟူမူကား။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ [ဆန္ဒ သမာဓိ ပဓာန သင်္ခါရ သမန္တာ
 ဂတံ-စသည်၌ ရှေးညာဏ်များနှင့်တူပြီ။] မုဒိ၊ နူးညံ့သည်ကို။ ကဗ္ဗနိယံ၊ အမှတ် ခံသည်ကို။ ကရိတွာ၊
 ပြု၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိ၏။ ဣမသ္မိံ ၊ ဤအကြောင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။
 ဣဒံ၊ ဤအကျိုးတရားသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣမဿ၊ ဤအကြောင်းတရား၏။ ဥပ္ပါဒါ၊ ဖြစ်ခြင်း
 ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤအကျိုးတရားသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ယဒိဒံ၊ ယင်းဖြစ်ပုံကား။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊
 အဝိဇ္ဇာဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရ၊ သင်္ခါရတရားတို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သင်္ခါရ
 ပစ္စယာ၊ သင်္ခါရဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ပ။ ဇာတိ
 ပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာ မရဏံ၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်းသည်၎င်း။ သောက
 ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿုပါယာသာ၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကျွေးခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်း၊

ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်၎င်း။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ကေဝလဿ၊ ချမ်းသာနှင့် မရောသော။ တေဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤဆင်းရဲအစု၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိ၏။)

☞ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တထာတာဝိတေန၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပွားစေအပ်သော။ ပရိသုဇ္ဇေန၊ စင်ကြယ်သော။ ပရိယောဒါတေန၊ ဖြူစင်သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ဉာဏာယ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်အကျိုးငှါ။ ဝိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဘိနိဟရတိ၊ ရှေးရှုဆောင်၏။ အဘိ နိန္ဒာမေတိ၊ ရှေးရှုညွတ်စေ၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနေကဝိဟိတံ၊ တပါးမကများသောအပြား ရှိသော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ရှေး၌နေဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို။ အနုဿရတိ၊ အောက်မေ့၏။ ဣဒံ အယံပုဗ္ဗ နိဝါသော၊ ဤရှေး၌နေဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်သည်။ သေယျထာ ကတမော၊ အဘယ်နည်းဟူမကား။ ဧကမ္ပိ ဇာတိံ၊ တခုသောဘဝကို၎င်း။ ဒွေပိ ဇာတိယော၊ နှစ်ဘဝတို့ကို၎င်း။ တိဿောပိ ဇာတိယော၊ သုံးဘဝတို့ကို၎င်း။ စတယောပိ ဇာတိယော၊ လေးဘဝတို့ကို၎င်း။ ပဉ္စပိ ဇာတိယော၊ ငါးဘဝတို့ကို ၎င်း။ ဒသပိ ဇာတိယော၊ ဆယ်ဘဝတို့ကို၎င်း။ ဝိသမ္ပိ ဇာတိယော၊ ဘဝနှစ်ဆယ်တို့ကို၎င်း။ တိံ သမ္ပိ ဇာတိယော၊ ဘဝသုံးဆယ်တို့ကို၎င်း။ စတ္တာလိသမ္ပိ ဇာတိယော၊ ဘဝလေးဆယ်တို့ကို၎င်း။ ပညာသမ္ပိ ဇာတိယော၊ ဘဝငါးဆယ်တို့ကို၎င်း။ သတမ္ပိ ဇာတိယော၊ ဘဝအရာတို့ကို၎င်း။ သဟသမ္ပိ ဇာတိ ယော၊ ဘဝ အထောင်တို့ကို၎င်း။ သတသဟသမ္ပိ ဇာတိယော၊ ဘဝ အသိန်းတို့ကို၎င်း။ အနေကေပိ၊ များစွာလည်းဖြစ်ကုန်သော။ သံဝဇ္ဇကပေ၊ သံဝဇ္ဇကပ်တို့ကို၎င်း။ အနေကေပိ၊ များ စွာလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝိဝဇ္ဇကပေ၊ ဝိဝဇ္ဇကပ်တို့ကို၎င်း။ အနေကေပိ၊ များစွာလည်း ဖြစ်ကုန် သော။ သံဝဇ္ဇ ဝိဝဇ္ဇကပေ၊ သံဝဇ္ဇ ဝိဝဇ္ဇကပ်တို့ကို၎င်း။ အနုဿရတိ၊ အောက်မေ့၏။ အမုတြ၊ ဤမည် သောဘဝ၌။ ဧဝံနာမော၊ ဤသို့အမည်ရှိသည်။ ဧဝံဂေါတ္တော၊ ဤသို့အနွယ်ရှိသည်။ ဧဝံဝဏ္ဏော၊ ဤသို့ အဆင်းရှိသည်။ ဧဝံမာဟာရော၊ ဤသို့အာဟာရရှိသည်။ ဧဝံ သုဒဒုက္ခပဋိသံဝေဒီ၊ ဤသို့ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ခံစားလေ့ရှိသည်။ ဧဝံမာယုပရိယန္ဓော၊ ဤသို့ အသက်အပိုင်းအခြားရှိသည်။ အာသိံ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ သောအဟံ၊ ထိုငါသည်။ တတော၊ ထိုဘဝမှ။ စုတော၊ စုတေသည်ရှိသော်။ အမုတြ၊ ဤမည် သော၊ ဘဝ၌။ ဥဒပါဒိံ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခဲ့ပြီ။ တတြာပိ၊ ထိုဘဝ၌လည်း။ ဧဝံနာမော၊ ဤသို့ အမည် ရှိသည်။ ပ၊ ဧဝံမာယုပရိယန္ဓော၊ ဤသို့အသက်အပိုင်းအခြားရှိသည်။ အာသိံ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ သောအဟံ၊ ထိုငါသည်။ တတော၊ ထိုဘဝမှ။ စုတော၊ စုတေသည်ရှိသော်။ ဣမ၊ ဤလူ ပြည်၌။ ဥပပန္ဓော၊ ဖြစ်လာ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သာကာရံ၊ အခြင်းအရာနှင့်တကွသော။ သဉ္စဒေသံ၊ ညွှန်းပြကြောင်းနှင့်တကွသော။ အနေကဝိဟိတံ၊ တပါးမကများသောအပြားရှိသော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ရှေး၌နေဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို။ အနုဿရတိ၊ အောက်မေ့၏။

တံ၊ ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်သည်။ ဉာဘဇ္ဇေန၊ ကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဇ္ဇေန၊ ကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပစ္စယပဝတ္တာနံ ဓမ္မာနံ နာနတ္ထောကတ္တကမ္မဝိပ္ပါရ ဝသေန ပရိယောဂါဟဏေ ပညာ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တေပညာသမော၊ ငါးဆယ်သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏနိဇ္ဇေသော၊
သည်။ နိဇ္ဇိတော၊ ပြီးပြီ။

၅၄-ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏနိဒ္ဒေသ

၁၀၆။ ဩဘာသဝသေန၊ အရောင်အလင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နာနတ္တေကတ္တရူပနိမိတ္တာနံ၊ အထူးထူးသော အဆင်း နိမိတ် တမျိုးတည်းသော အဆင်းနိမိတ်တို့ကို။ ဒဿနဋ္ဌေ၊ မြင်ခြင်း သဘော၌။ (ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း သည်။ ။ [ဆန္ဒ သမာဓိ ပဓာန သင်္ခါရ သမန္နာဂတံ၊ စသည်၌ တူပြီ။] မုဒုံ၊ နူးညံ့သည်ကို။ ကမ္မနိယံ၊ အမှု၌ခံ့သည်ကို။ ကရိတွာ၊ ပြု၍။ အာလောကသည်၊ အာလောကသည်ကို။ မနသိကရေတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။ ဒိဝါသည်၊ နေ့ဟူသောအမှတ်ကို။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ နှလုံးသွင်းဆောက်တည်၏။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်။ ဒိဝါ၊ နေ့၌။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ ရတ္တိံ၊ ည၌။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ ဒိဝါ၊ နေ့၌။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (ပါဠိ၌-ရတ္တိံ အရာတွင် ရတ္တိံ ဟု နိဂ္ဂဟိတ်မပါဘဲ ရှိနေသည်။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိဝဇ္ဇေန၊ ဟင်းလင်းအပြင်ရှိသော။ အပရိယောနဒ္ဓေန၊ မမြေးယုက် အပ်သော။ စေတသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ သပ္ပဘာသံ၊ တောက်ပခြင်းရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တထာဘာဝိတေန၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပွားစေ အပ်သော။ ပရိသုဒ္ဓေန၊ စင်ကြယ်သော။ ပရိယောဒါတေန၊ ဖြူငင်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်ဖြင့်။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ စုတုပပါတာဉာဏာယ၊ စုတိပဋိသန္ဓေကိုသိသောဉာဏ်အကျိုး ငှါ။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဘိနိဟရတိ၊ ရှေးရှုဆောင်၏။ အဘိနိန္ဒာမေတိ၊ ရှေးရှုညွတ်စေ၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိသုဒ္ဓေန၊ စင်ကြယ်သော။ အတိက္ကန္တမာနုသကေန၊ လူတို့၏မျက်စိကို သာ လွန်သော။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့်။ စဝမာနေ၊ စုတေဆဲဖြစ်ကုန်သော။ ဥပပဇ္ဇမာနေ၊ ပဋိသန္ဓေနေဆဲဖြစ်ကုန်သော။ ဟိနေ၊ ယုတ်ညံ့ကုန်သော။ ပဏိတေ၊ မြင့်မြတ်ကုန်သော။ သုဝဏ္ဏေ၊ အဆင်းလှကုန်သော။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ၊ အဆင်းမလှကုန်သော။ သုဂတေ၊ ကောင်းသောအလားရှိကုန် သော။ ဒုဂ္ဂတေ၊ မကောင်းသောအလားရှိကုန်သော။ သတ္တေ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ယထာကမ္မုပဂေ၊ ကံအားလျော်စွာ ကပ်ရောက်ကုန်သော။ သတ္တေ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိ၏။ ဘောဇ္ဇော၊ အချင်းတို့။ ဝတ၊ စင်စစ်။ ဣမေ သတ္တာ၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်။ ကာယဒုစ္စရိတေန၊ ကာယဒုစ္စရိက်နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဝစိဒုစ္စရိတေန၊ ဝစိဒုစ္စရိက် နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ မနောဒုစ္စရိတေန၊ မနောဒုစ္စရိက်နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ အရိယာနံ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဥပဝါဒကော၊ စွပ်စွဲတတ်ကုန်၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ၊ မှားသောအယူရှိကုန်၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ၊ မှားသောအယူဖြင့် ဆောက်တည်ပြုလုပ်အပ် သောကံရှိကုန်၏။ တေ သတ္တာ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ကာယဿ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏။ တေဒါ၊ ပျက်သည်မှ။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်ကာလ၌။ အပါယံ၊ ချမ်းသာကင်းသော။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ မကောင်းမှု ရှိသူတို့၏ လားရာဖြစ်သော။ ဝါ၊ မကောင်းသော လားရောက်ရာဖြစ်သော။ ဝိနိပါတံ၊ ပျက်စီးလျက် ကျရာဖြစ်သော။ နိရယံ၊ ငရဲသို့။ ဥပပန္နာ၊ ကပ်ရောက်၍ဖြစ်ကုန်၏။ ဘောဇ္ဇော၊ အချင်းတို့။ ဣမေ ဝါ ပန သတ္တာ၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်ကား။ ကာယသုစ္စရိတေန၊ ကာယသုစ္စရိက်နှင့်။ သမန္နာ ဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ပ။ အရိယာနံ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အနုပဝါဒကော၊ မစွပ်စွဲတတ်ကုန်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ၊ မှန်သောအယူရှိကုန်၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ၊ မှန်သောအယူဖြင့် ဆောက် တည်ပြုလုပ်အပ်သောကံရှိကုန်၏။ တေ သတ္တာ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ကာယဿ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏။

တေဒါ၊ ပျက်သည်မှ၊ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်ကာလ၌။ သုဂတိံ၊ ကောင်းမှုရှိသူတို့၏ လားရာဖြစ်သော။ ဝါ၊ ကောင်းသော လားရောက်ရာဖြစ်သော။ သဂ္ဂံ လောကံ၊ နတ်ပြည် လောကသို့။ ဥပပန္နာ၊ ကပ်ရောက်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိသုဒ္ဓေန၊ စင်ကြယ်သော။ အတိက္ကန္တမာနုသကေန၊ လူငွေ၏မျက်စိကို သာလွန်သော။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့်။ စဝမာနေ၊ စုတေဆဲဖြစ်ကုန်သော။ ပ။ ယထာကမ္ပူပဂေ၊ ကံအားလျော်စွာ ကပ်ရောက်ကုန်သော။ သတ္ထေ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိ၏။

တံ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဩဘာသဝသေန နာနတ္ထေကတ္တ ရူပနိမိတ္တာနံ ဒဿနဋ္ဌေ ပညာ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်—ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

စတုပညာသမော၊ ငါးဆယ့်လေးခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏနိဒ္ဓေသော၊
သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၅၅-အာသဝက္ခယဉာဏနိဒ္ဓေသ

၁၀၇။ စတုသဋ္ဌိယာ အာကာရေဟိ၊ ခြောက်ဆယ့်လေးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ တိဏ္ဍန္တံ၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဣန္ဒြေတို့၏။ ဝသီဘာဝတာ၊ လေ့လာသည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ အာသဝါနံ ခယေ ဉာဏံ၊ အာသဝက္ခယဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။ ကတမေသံ တိဏ္ဍန္တံ ဣန္ဒြိယာနံ၊ အဘယ်သုံးပါးသော ဣန္ဒြေတို့၏။ ဝသီဘာဝတာ၊ လေ့လာသည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ အာသဝါနံ၊ အာသဝေါတရားတို့၏။ ခယေ ဉာဏံ၊ ခယဉာဏ်မည်သနည်း။ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယဿ၊ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ၏၎င်း။ အညိန္ဒြိယဿ၊ အညိန္ဒြေ၏၎င်း။ အညာတာဝိန္ဒြိယဿ၊ အညာတာဝိန္ဒြေ၏၎င်း ပေတည်း။

အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ၊ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေသည်။ ကတိဌာနာနိ၊ အဘယ်မျှသော အရာတို့သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်သနည်း။ အညိန္ဒြိယံ၊ အညိန္ဒြေသည်။ ကတိဌာနာနိ၊ အဘယ်မျှသော အရာတို့သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်သနည်း။ အညာတာဝိန္ဒြိယံ၊ အညာတာဝိန္ဒြေသည်။ ကတိဌာနာနိ၊ အဘယ်မျှသောအရာတို့သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်သနည်း။ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ၊ အနညာ တညဿာမိတိန္ဒြေသည်။ ဧကံ၊ တခုသော။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဌာနံ၊ အရာသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ အညိန္ဒြိယံ၊ အညိန္ဒြေသည်။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ သော တာပတ္တိဖိုလ်သို့၎င်း။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂံ၊ သကဒါဂါမိမဂ်သို့၎င်း။ သကဒါဂါမိဖလံ၊ သကဒါဂါမိဖိုလ် သို့၎င်း။ အနာဂါမိမဂ္ဂံ၊ အနာဂါမိမဂ်သို့၎င်း။ အနာဂါမိဖလံ၊ အနာဂါမိဖိုလ်သို့၎င်း။ အရဟတ္တမဂ္ဂံ၊ အရဟတ္တမဂ်သို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆ ဌာနာနိ၊ ခြောက်ပါးသော အရာတို့သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ အညာတာဝိန္ဒြိယံ၊ အညာတာဝိန္ဒြေသည်။ ဧကံ၊ တခုသော။ အရဟတ္တဖလံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဌာနံ၊ အရာသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။

သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌။ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယဿ၊ အနညာ
တညဿာမိတိန္ဒြိယံ။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ အဓိမောက္ခပရိဝါရံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကိစ္စအား
ဖြင့် အခြံအရံသည်။ ဟောတိ ဖြစ်၏။

[သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကိစ္စ အားဖြင့် အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ အခြံအရံဖြစ်
သည်။ ၎င်းဣန္ဒြိယအား ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်ခြင်းကိစ္စဖြင့် သဒ္ဓိန္ဒြိယက ထောက်ပံ့ ကျေးဇူးပြု
သည်ဟု ဆိုလို၏။ နောက်ပုဒ်တို့၌လည်း နည်းတူပင်။]

ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ ဝိရိယိန္ဒြိယံ။ ပဂ္ဂဟပရိဝါရံ၊ ချီးမြှင့်ခြင်း ကိစ္စအားဖြင့် အခြံ အရံသည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။ သတိန္ဒြိယံ၊ သတိန္ဒြိယံ။ ဥပဋ္ဌာန ပရိဝါရံ၊ ထင်ခြင်း ကိစ္စအားဖြင့် အခြံ အရံသည်။ ဟော
တိ၊ ဖြစ်၏။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သမာဓိန္ဒြိယံ။ အဝိက္ခပ ပရိဝါရံ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းကိစ္စအားဖြင့် အခြံအရံ
သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြိယံ။ ဒဿန ပရိဝါရံ၊ မြင်ခြင်း ကိစ္စအားဖြင့် အခြံ
အရံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ မနိန္ဒြိယံ၊ မနိန္ဒြိယံ။ ဝိဇာနန ပရိဝါရံ၊ သိခြင်း ကိစ္စအားဖြင့် အခြံ
အရံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သောမနဿိန္ဒြိယံ၊ သောမနဿိန္ဒြိယံ။ အဘိသန္ဓနပရိဝါရံ၊
စိတ်စေတသိက်တို့ကို စိပျိုစေခြင်းကိစ္စအားဖြင့် အခြံအရံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊
ဇီဝိတိန္ဒြိယံ။ ပဝတ္တသန္တတာဓိပတေယျ ပရိဝါရံ၊ မပြတ်ဖြစ်သောအစဉ်ကို အစိုးရသောကိစ္စအား
ဖြင့် အခြံအရံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌။
ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်ကို။
ဌပေတော၊ ထား၍။ သဗ္ဗေဝ၊ အလုံးစုံတို့သည်ပင်လျှင်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊
ဖြစ်ကုန်၏။ သဗ္ဗေဝ၊ အလုံးစုံတို့သည်ပင်လျှင်။ အနာသဝါ၊ အာသဝ မရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်
၏။ သဗ္ဗေဝ၊ အလုံးစုံတို့သည်ပင်လျှင်။ နိယျာနိကာ၊ ဝဋ်မှထွက်သွားတတ်ကုန်သည်။ အပစယ
ဂါမိနော၊ ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီးလျက် သွားတတ်ကုန်သည်။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာ
တို့သည်။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သောတာ
ပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌။ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယဿ၊ အနညာတညဿာ
မိတိန္ဒြိယံ။ ဣမာနိ အဋ္ဌိန္ဒြိယာနိ၊ ဤရှစ်ပါးသော ဣန္ဒြိယတို့သည်။ သဟဇာတပရိဝါရာ၊ တကွ
ဖြစ်သော အခြံအရံတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အညမည ပရိဝါရာ၊ အချင်းချင်း၏ အခြံအရံ
တို့သည်။ နိဿယ ပရိဝါရာ၊ မှီရာဖြစ်သော အခြံအရံတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တ ပရိဝါရာ၊ ယှဉ်သော
အခြံအရံတို့သည်။ သဟဂတာ၊ တကွဖြစ်ကုန်သည်။ သဟဇာတာ၊ ပြိုင်တူဖြစ်ကုန်သည်။
သံသဋ္ဌာ၊ ရောနှောကုန်သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေဝ၊
ထိုရှစ်ပါးသော ဣန္ဒြိယတို့သည်ပင်လျှင်။ တဿ၊ ထို အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ။ အာကာရာ စေဝ၊
အခြင်းအရာတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပရိဝါရာ စ၊ အခြံအရံတို့သည်လည်း။
ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

သောတာပတ္တိဖိုလက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ခဏ၌။ အညိန္ဒြိယဿ၊ အညိန္ဒြိယံ။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊
သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ အဓိမောက္ခ ပရိဝါရံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကိစ္စအားဖြင့် အခြံအရံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပ။
ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ။ ပဝတ္တသန္တတာဓိပတေယျ ပရိဝါရံ၊ မပြတ်ဖြစ်သောအစဉ်ကို အစိုးရ
သော ကိစ္စအားဖြင့် အခြံအရံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သောတာပတ္တိဖိုလက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိ
ဖိုလ်ခဏ၌။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ သဗ္ဗေဝ၊ အလုံးစုံတို့သည်ပင်လျှင်။ အဗျာ
ကတာ၊ အဗျာကတတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော

ရုပ်ကို။ ငှပေတွာ၊ ထား၍။ သဗ္ဗေဝ၊ အလုံးစုံတို့သည်ပင်လျှင်။ အနာသဝါ၊ အာသဝ မရှိကုန်သည်။ ပ။ သဗ္ဗေဝ၊ အလုံးစုံတို့သည်ပင်လျှင်။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သောတာပတ္တိဖလက္ခဏော၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ခဏ၌။ အညာတာဝိန္ဒိယဿ၊ အညာတာဝိန္ဒိယာနိ။ ဤရှစ်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ သဟဇာတ ပရိဝါရာ၊ သဟဇာတ အခြံအရံတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပ။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေဝ၊ ထိုရှစ်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည်ပင်လျှင်။ တဿ၊ ထိုအညာတာဝိန္ဒိယာနိ။ အာကာရာ စေဝ၊ အခြင်းအရာ တို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပရိဝါရာ စ၊ အခြံအရံတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

သကဒါဂါမိ မဂ္ဂက္ခဏော၊ သကဒါဂါမိ မဂ်ခဏ၌။ ပ။ သကဒါဂါမိ ဖလက္ခဏော၊ သကဒါဂါမိ ဖိုလ်ခဏ၌။ အနာဂါမိ မဂ္ဂက္ခဏော၊ အနာဂါမိမဂ်ခဏ၌။ အနာဂါမိ ဖလက္ခဏော၊ အနာဂါမိ ဖိုလ်ခဏ၌။ အရဟတ္တမဂ္ဂက္ခဏော၊ အရဟတ္တမဂ်ခဏ၌။ ပ။

အရဟတ္တဖလက္ခဏော၊ အရဟတ္တဖိုလ်ခဏ၌။ အညာတာဝိန္ဒိယဿ၊ အညာတာဝိန္ဒိယာနိ။ သဒ္ဓိန္ဒိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒိယသည်။ အဓိမောက္ခ ပရိဝါရံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကိစ္စအားဖြင့်အခြံအရံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပ။ ဇီဝိတိန္ဒိယံ၊ ဇီဝိတိန္ဒိယသည်။ ပငတ္တသန္တတာဓိပတေယျပရိဝါရံ၊ မပြတ်ဖြစ်သော အစဉ်ကို အစိုးရသော ကိစ္စအားဖြင့် အခြံအရံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အရဟတ္တဖလက္ခဏော၊ အရဟတ္တဖိုလ်ခဏ၌။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ သဗ္ဗေဝ၊ အလုံးစုံတို့သည်ပင်လျှင်။ အဗျာကတ၊ အဗျာကတတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ကို။ ငှပေတွာ၊ ထား၍။ သဗ္ဗေဝ၊ အလုံးစုံတို့သည်ပင်လျှင်။ အနာသဝါ၊ အာသဝ မရှိကုန်သည်။ ပ။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အရဟတ္တဖလက္ခဏော၊ အရဟတ္တဖိုလ်ခဏ၌။ အညာတာဝိန္ဒိယဿ၊ အညာတာဝိန္ဒိယာနိ။ ဣမာနိ အဋ္ဌိန္ဒိယာနိ၊ ဤရှစ်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ သဟဇာတပရိဝါရာ၊ သဟဇာတ အခြံအရံတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပ။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေဝ၊ ထိုရှစ်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည်ပင်လျှင်။ တဿ၊ ထိုအညာတာဝိန္ဒိယာနိ။ အာကာရာ စေဝ၊ အခြင်းအရာတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပရိဝါရာ စ၊ အခြံအရံတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမာနိ အဋ္ဌကာနိ၊ ဤရှစ်ခုအပေါင်း အဋ္ဌကတို့သည်။ စတုသဋ္ဌိ၊ ခြောက်ဆယ့်လေးပါးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ [အာသဝါတိ-စသည်၌ ၃၃-ဉာဏနိဒ္ဒေသ အဆုံးပိုင်းနှင့် တူပြီ။]

တံ၊ ထိုအာသဝက္ခယဉာဏ်သည်။ ဉာဏဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဓဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့်သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ စတုသဋ္ဌိယာ အာကာရေဟိ တိဏ္ဍန္တံ ဣန္ဒိယာနံ ဝသိတာဝတာ ပညာ အာသဝါနံ ခယေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်—ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ပဉ္စပညာသမော၊ ငါးဆယ့်ငါးခုမြောက်ဖြစ်သော။ အာသဝက္ခယဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ သည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၅၆-၆၃-သစ္စညာဏစတုက္ကဒ္ဒယနိဒ္ဒေသ

၁၀၈။ ပရိညဋ္ဌေ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော သဘော၌။ (ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ ဒုက္ခေ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခကို သိသော ဉာဏ်မည်သည်။ ပဟာနဋ္ဌေ၊ ပယ်အပ်သော သဘော၌။ (ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ သမုဒယေ ဉာဏံ၊ သမုဒယဉာဏ် မည်သည်။ သစ္စိကိရိယဋ္ဌေ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သော သဘော၌။ (ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ နိရောဓေ ဉာဏံ၊ နိရောဓဉာဏ်မည်သည်။ ဘာဝနဋ္ဌေ၊ ပွားစေအပ်သော သဘော၌။ (ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ ပညာသည်။ မဂ္ဂေ ဉာဏံ၊ မဂ္ဂဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်းဟူမူကား။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏။ ပိဋ္ဌနဋ္ဌေ၊ နှိပ်စက်တတ်သော သဘောသည်။ သင်္ခတဋ္ဌေ၊ ပြုပြင်အပ်သော သဘောသည်။ သန္တာပဋ္ဌေ၊ ပူပန်စေတတ်သော သဘောသည်။ ဝိပရိဏာမဋ္ဌေ၊ ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘောသည်။ ပရိညာတဋ္ဌေ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော သဘောမည်၏။ သမုဒယဿ၊ သမုဒယသစ္စာ၏။ အာယူဟနဋ္ဌေ၊ အားထုတ်သော သဘောသည်။ နိဒါနဋ္ဌေ၊ အကြောင်းဖြစ်သော သဘောသည်။ သညောဂဋ္ဌေ၊ ဝဋ်၌ ယှဉ်စေတတ်သော သဘောသည်။ ပလိဗောဓဋ္ဌေ၊ ဝဋ်၌ နှောင်ဖွဲ့တတ်သော သဘောသည်။ ပဟာနဋ္ဌေ၊ ပယ်အပ်သော သဘောမည်၏။ နိရောဓဿ၊ နိရောဓသစ္စာ၏။ နိဿရဏဋ္ဌေ၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်သော သဘောသည်။ ဝိဝေကဋ္ဌေ၊ ဝဋ်မှ ကင်းဆိတ်သော သဘောသည်။ အသင်္ခတဋ္ဌေ၊ မပြုပြင်အပ်သော သဘောသည်။ အမတဋ္ဌေ၊ သေခြင်းကင်းသော သဘောသည်။ သစ္စိကိရိယဋ္ဌေ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သော သဘောမည်၏။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၏။ နိယျာနဋ္ဌေ၊ ဝဋ်မှ ထွက်သွားသော သဘောသည်။ ဟေတုဋ္ဌေ၊ အကြောင်းဖြစ်သော သဘောသည်။ ဒဿနဋ္ဌေ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်သော သဘောသည်။ အာဓိပတေယျဋ္ဌေ၊ အစိုးရသော သဘောသည်။ ဘာဝနဋ္ဌေ၊ ပွားအပ်သော သဘောမည်၏။

တံ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာစသည်ကို သိသော ဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပရိညဋ္ဌေ ပညာ ဒုက္ခေ ဉာဏံ ပဟာနဋ္ဌေ ပညာ သမုဒယေ ဉာဏံ၊ သစ္စိကိရိယဋ္ဌေ ပညာ နိရောဓေ ဉာဏံ၊ ဘာဝနဋ္ဌေ ပညာ မဂ္ဂေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၁၀၉။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၌။ ဉာဏံ၊ သိသော ဉာဏ်သည်။ ဒုက္ခသမုဒယေ၊ ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်း၌။ ဉာဏံ၊ သိသော ဉာဏ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓေ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ၌။ ဉာဏံ၊ သိသော ဉာဏ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်၌။ ဉာဏံ၊ သိသော ဉာဏ်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။ မဂ္ဂသမဂ္ဂိဿ၊ မဂ်ဖြစ်ဆဲ မဂ္ဂသမဂ္ဂိပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယံ ဉာဏံ၊ အကြင်မဂ်ဉာဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တေ ဉာဏံ၊ ဤမဂ်ဉာဏ်သည်။ ဒုက္ခေပိ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၌လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တေ ဉာဏံ၊ ဤမဂ်ဉာဏ်သည်။ ဒုက္ခသမုဒယေပိ၊ ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်း၌လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တေ ဉာဏံ၊ ဤမဂ်ဉာဏ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓေပိ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ၌လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တေ ဉာဏံ၊ ဤမဂ်ဉာဏ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယပိ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်၌လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသော ဉာဏ်တို့တွင်။ ဒုက္ခေ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခဉာဏ်သည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ အာရပ္ပ၊ အာရုံပြု၍။ ယာ ပညာ၊ အကြင်အပြားအားဖြင့်သိသော ပညာသည်။ ယာပဇာနနာ၊ အကြင်အပြားအားဖြင့်သိခြင်းသည်။ ယောဝိစယော၊ အကြင်စိစစ်ခြင်းသည်။ ယော ပဝိစယော၊ အကြင်အပြားအားဖြင့် စိစစ်ခြင်းသည်။ ယော ဓမ္မဝိစယော၊ အကြင်တရားတို့ကို စိစစ်ခြင်းသည်။ ယာ၊ အကြင်သို့သော။ သလ္လက္ခဏာ၊ ကောင်းစွာမှတ်ခြင်းသည်။ ဥပလက္ခဏာ၊ မြဲမြံစွာမှတ်ခြင်းသည်။ ပစ္စုပလက္ခဏာ၊ အနိစ္စသည်ကို စွဲ၍ မြဲမြံစွာမှတ်ခြင်းသည်။ ယံ၊ အကြင်သို့သော။ ပဏ္ဍိတံ၊ ပညာရှိအဖြစ်သည်။ ကောသလ္လံ၊ ကျမ်းကျင်လိမ္မာသည်၏အဖြစ်သည်။ နေပုညံ၊ သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်သည်။ ယာ၊ အကြင်သို့သော။ ဝေဘဗျာ၊ အနိစ္စသည်ကို ထင်စွာပြုခြင်းသည်။ စိန္တော၊ အနိစ္စသည်ကို ကြံခြင်းသည်။ ဥပပရိက္ခာ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်ခြင်းသည်။ ဘူရိ၊ မြေကြီးအလား ထုထဲကြီးမားသော ပညာသည်။ မေခာ၊ ကိလေသာကို နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးတတ်သောပညာသည်။ ပရိဏာယိကာ၊ ရွှေဆောင်ညွှန်ပြတတ်သော ပညာသည်။ ဝိပဿနာ၊ အနိစ္စအစရှိသော အထူးထူးသော အင်းအရာဖြင့် ရှုတတ်သော ပညာသည်။ ယံ သမ္ပဇညံ၊ အကြင်ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့်သိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ယော ပတောဒေါ၊ အကြင်လမ်းမှန်သို့ သွားအောင် ထိုးဆွတ်တတ်သော နှင်တံနှင့်တူစွာသော ပညာသည်။ ပညာ၊ ပညာဟု ဆိုအပ်သော။ ယံ၊ အကြင်သို့သော။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေသည်။ ပညာဗလံ၊ ပညာဗိုလ်သည်။ ပညာသတ္တံ၊ ပညာတည်းဟူသော ထားလက်နက်သည်။ ယော၊ အကြင်သို့သော။ ပညာပါသာဒေါ၊ ပညာတည်းဟူသော ပြာသာဒ်သည်။ ပညာအာလောကော၊ ပညာတည်းဟူသော အလင်းသည်။ ပညာဩဘာသော၊ ပညာတည်းဟူသော အရောင်သည်။ ပညာပဇ္ဇောတော၊ ပညာတည်းဟူသော တောက်ပခြင်းသည်။ ယံ ပညာရတနံ၊ အကြင်ပညာတည်းဟူသော ရတနာသည်။ ယော အမောဟော၊ အကြင် မတွေ့ဝေခြင်းသည်။ ယော ဓမ္မဝိစယော၊ အကြင်တရားကို စိစစ်ခြင်းသည်။ ယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အကြင်မှန်စွာ မြင်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣဒံ သဗ္ဗံ၊ ဤအလုံးစုံကို။ ဒုက္ခေဉာဏန္တိ၊ ဒုက္ခဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဒုက္ခသမုဒယေ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခသမုဒယဉာဏ်သည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ (ပါဠိ၌ ဤပုစ္ဆာကျနေသည်။) ဒုက္ခသမုဒယံ၊ ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်းကို။ အာရပ္ပ၊ အာရုံပြု၍။ ပ။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ကို။ အာရပ္ပ၊ အာရုံပြု၍။ ပ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒါ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်ကို။ အာရပ္ပ၊ အာရုံပြု၍။ ယာ ပညာ၊ အကြင်ပညာသည်။ ပ။ ယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အကြင်မှန်စွာ မြင်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣဒံ သဗ္ဗံ၊ ဤအလုံးစုံကို။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တံ၊ ထိုဒုက္ခသောဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဒုက္ခေ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခသမုဒယေ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခနိရောဓေ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တေသဋ္ဌိမော၊ ခြောက်ဆယ့် သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော။ သစ္စဉာဏစတုက္ကဒ္ဓယနိဒ္ဒေသော၊

သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၆၄-၆၇-သုဒ္ဓိကပဋိသမ္ဘိဒါညာဏနိဒ္ဒေသ

၆၄။ ၁၁၀။ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒေါ အကျိုးကိုသိခြင်း၌။ ညာဏံ၊ ညာဏံသဿံ။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒေါ အကြောင်းကိုသိခြင်း၌။ ညာဏံ၊ ညာဏံသဿံ။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒေါ သဒ္ဓါကိုသိခြင်း၌။ ညာဏံ၊ ညာဏံသဿံ။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒေါ ပညာကိုသိခြင်း၌။ ညာဏံ၊ ညာဏံသဿံ။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။ အတ္ထေယု၊ အကျိုးတို့၌။ ညာဏံ၊ သိသောညာဏံသဿံ။ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ၊ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါမည်၏။ ပ။ ပဋိဘာနေယု၊ ။ ညာဏံ၊ သိသောညာဏံသဿံ။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါမည်၏။ အတ္တနာနတ္ထေ၊ အကျိုးအထူး၌။ ပညာ၊ ပညာသဿံ။ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒေ ညာဏံ၊ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါညာဏံမည်၏။ ပ။ ပဋိဘာနနာနတ္ထေ၊ ပညာအထူး၌။ ပညာ၊ ပညာသဿံ။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒေ ညာဏံ၊ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါညာဏံမည်၏။ ။ အတ္ထဝတ္ထာနေ၊ အကျိုးကိုပိုင်းခြားမှတ်သားရာ၌။ ပညာ၊ ပညာသဿံ။ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒေ ညာဏံ၊ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါညာဏံမည်၏။ ပ။ ပဋိဘာနဝတ္ထာနေ၊ ပညာကိုပိုင်းခြား မှတ်သားရာ၌။ ပညာ၊ ပညာသဿံ။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒေ ညာဏံ၊ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါညာဏံမည်၏။ ။ အတ္ထသလ္လက္ခဏေ၊ အကျိုးကို မှတ်ရာ၌။ ပ။ ပဋိဘာနသလ္လက္ခဏေ၊ ပညာကိုမှတ်ရာ၌။ ။ အတ္ထုပလက္ခဏေ၊ အကျိုးကို မြဲမြံစွာ မှတ်သားရာ၌။ ပ။ ။ အတ္ထပ္ပဝေဒေါ အကျိုးအထူးအပြား၌။ ။ အတ္ထပ္ပဘာဝနေ၊ အကျိုးကိုထင်စွာ ပြရာ၌။ ။ အတ္ထဇောတနေ၊ အကျိုးကို ထွန်းပစေရာ၌။ ။ အတ္ထဝိရောစနေ၊ အကျိုးကို အထူးထူးအပြားပြား ထွန်းပစေရာ၌။ အတ္ထပ္ပကာသနေ၊ အကျိုးကို တောက်ပစေရာ၌။ ပညာ၊ ပညာသဿံ။ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒေ ညာဏံ၊ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါညာဏံမည်၏။ ပ။ ပဋိဘာနပ္ပကာသနေ၊ ပညာကို တောက်ပစေရာ၌။ ပညာ၊ ပညာသဿံ။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒေ ညာဏံ၊ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါညာဏံ မည်၏။

တံ၊ ထိုအတ္တပဋိသမ္ဘိဒါစသော ညာဏံသဿံ။ ညာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ညာဏံ၊ ညာဏံမည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပညာ၊ ပညာမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒေ ညာဏံ၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒေ ညာဏံ၊ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒေ ညာဏံ၊ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒေ ညာဏံ။ ညာဏန္တိ၊ ညာဏံ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

သတ္တသဋ္ဌိမော၊ ခြောက်ဆယ်ခုနစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ သုဒ္ဓိကပဋိသမ္ဘိဒါညာဏနိဒ္ဒေသော၊ သုဒ္ဓိကပဋိသမ္ဘိဒါညာဏံကို အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၆၈-ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တညာဏနိဒ္ဒေသ

၁၁၁။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တေ ညာဏံ၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တညာဏံသဿံ။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣမ၊ ဤလောက၌။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အပ္ပရဇက္ခေ၊ ပညာမျက်စိ၌ နည်းသောကိလေသာ မြု၍ကုန်သော။ မဟာရဇက္ခေ၊ ပညာမျက်စိ၌ များသော ကိလေသာမြု၍ကုန်သော။ တိက္ခိန္ဒြိယေ၊ ထက်သော ဣန္ဒြိယကုန်သော။ မုဒိန္ဒြိယေ၊ နူးညံ့သော ဣန္ဒြိယကုန်သော။ သွာကာရေ၊ ကောင်းသောအခြင်း အရာရှိကုန်သော။ ဒွါကာရေ၊ မကောင်းသော အခြင်းအရာရှိကုန်သော။ သုဝိညာပယေ၊ သိစေလွယ်ကုန်သော။ ဒုဝိညာပယေ၊ သိစေနိုင်ခဲကုန်သော။ အပ္ပေကဇ္ဈေ၊ အချို့ကုန်သော။ ပရလောကဝဇ္ဇာယဒဿာဝိနေ၊ တမလွန်လောကနှင့် အပြစ်တို့ကို ကြောက်ဖွယ်တေးဟု ရှုလေ့ရှိကုန်သော။ အပ္ပေကဇ္ဈေ၊ အချို့ကုန်

သော။ နပရလောကဝဇ္ဇာဘယဒဿာဝိနော၊ တမလ္လန္နလောကနှင့် အပြစ်တို့ကို ကြောက်ဖွယ်တေးဟု ရှုလေ့မရှိကုန်သော။ သတ္တေ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ ပဿတိ၊ မြင်တော်မူ၏။

အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေတိ ဧတ္ထ၊ အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေ-ဟူသော ဤပုဒ်တို့၌။ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါတရားရှိသော။ ဝါ၊ ယုံကြည်မရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အပ္ပရဇက္ခော၊ အပ္ပရဇက္ခေ ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ အဿဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါတရားမရှိသော။ ဝါ၊ ယုံကြည်မရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မဟာရဇက္ခော၊ မဟာရဇက္ခေပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ အာရဒ္ဓပီရိယော၊ အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အပ္ပရဇက္ခော၊ အပ္ပရဇက္ခေပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။ ကုသိတော၊ ပျင်းရိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မဟာရဇက္ခော၊ မဟာရဇက္ခေပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ဥပဋ္ဌိတသတိ၊ ထင်သော သတိ ရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အပ္ပရဇက္ခော၊ အပ္ပရဇက္ခေပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ မုဋ္ဌသတိ၊ လွတ် သော သတိရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မဟာရဇက္ခော၊ မဟာရဇက္ခေပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ သမာ ဟိတော၊ တည်ကြည်သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အပ္ပရဇက္ခော၊ အပ္ပရဇက္ခေပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။ အသမာဟိတော၊ မတည်ကြည်သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မဟာရဇက္ခော၊ မဟာရဇက္ခေပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။ ပညဝါ၊ ပညာရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အပ္ပရဇက္ခော၊ အပ္ပရဇက္ခေပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။ ဒုပ္ပညော၊ ပညာနည်းသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မဟာရဇက္ခော၊ မဟာရဇက္ခေပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။

တိက္ခိန္ဒိယေ မုဒိန္ဒိယေတိဧတ္ထ၊ တိက္ခိန္ဒိယေ မုဒိန္ဒိယေ-ဟူသော ဤပုဒ်တို့၌။ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါ တရားရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တိက္ခိန္ဒိယော၊ တိက္ခိန္ဒိယ ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ အဿဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါတရားမရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မုဒိန္ဒိယော၊ မုဒိန္ဒိယ ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ပ။

သ္မာကာရေ ဒွါကာရေတိဧတ္ထ၊ သ္မာကာရေ ဒွါကာရေ-ဟူသော ဤပုဒ်တို့၌။ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါတရား ရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သ္မာကာရော၊ သ္မာကာရပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ အဿဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါတရား မရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒွါကာရော၊ ဒွါကာရပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ပ။

သုဝိညာပယေ ဒုဝိညာပယေတိဧတ္ထ၊ သုဝိညာပယေ ဒုဝိညာပယေ-ဟူသော ဤပုဒ်တို့၌။ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါတရားရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သုဝိညာပယော၊ သုဝိညာပယ ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ အဿဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါတရားမရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒုဝိညာပယော၊ ဒုဝိညာပယပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။ ပ။

အပ္ပေကဓ္စေ ပရလောကဝဇ္ဇာဘယဒဿာဝိနောတိဧတ္ထ၊ အပ္ပေကဓ္စေပရလောကဝဇ္ဇာဘယဒဿာ- ဝိနော-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါတရားရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပရလောကဝဇ္ဇာဘယ ဒဿာဝိ၊ ပရလောကဝဇ္ဇာဘယဒဿာဝိ ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ အဿဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါတရားမရှိသော။ ပုဂ္ဂလော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နပရလောကဝဇ္ဇာဘယဒဿာဝိ၊ နပရလောကဝဇ္ဇာဘယဒဿာဝိပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ပ။

၁၁၂။ လောကောတိဧတ္ထ၊ လောကော-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ခန္ဓလောကော၊ ခန္ဓလောက၎င်း၊ ဓာတုလောကော၊ ဓာတုလောက၎င်း။ အာယတနလောကော၊ အာယတနလောက၎င်း။ ဝိပတ္တိဘဝ လောကော၊ ဝိပတ္တိဘဝလောက၎င်း။ ဝိပတ္တိသမ္ဘဝလောကော၊ ၎င်း။ သမ္ဘတ္တိဘဝလောကော၊ သမ္ဘတ္တိဘဝလောက၎င်း။ သမ္ဘတ္တိသမ္ဘဝလောကော၊ ၎င်း။ ဣတိဣမေ ဤသည်တို့တည်း။

လောကော၊ လောကသည်။ ဧကော၊ တပါးတည်း။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ၊ အကြောင်း အာဟာရလျှင် တည်ရာ ရှိကုန်၏။

လောကော၊ လောကတို့သည်။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးတို့သည်။ နာမဉ္စ၊ နာမ်၎င်း။ ရူပဉ္စ၊ ရုပ်၎င်းတည်း။
 လောကော၊ လောကတို့သည်။ တယော၊ သုံးပါးတို့သည်။ တိဿော ဝေဒနာ၊ သုံးပါးသော
 ဝေဒနာတို့တည်း။ လောကော၊ လောကတို့သည်။ စတ္တာရော၊ လေးပါးတို့တည်း။ စတ္တာရော
 အာဟာရာ၊ လေးပါးသော အာဟာရတို့တည်း။ လောကော၊ လောကတို့သည်။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့တည်း။
 ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့တည်း။ လောကော၊ လောကတို့သည်။ ဆ၊
 ခြောက်ပါးတို့တည်း။ ဆ အဇ္ဈတ္တိကာနိ အာယတနာနိ၊ ခြောက်ပါးသော အဇ္ဈတ္တိက အာယတန
 တို့တည်း။ လောကော၊ လောကတို့သည်။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ သတ္တဝိညာဏဋ္ဌိတိယော၊ ခုနစ်
 ပါးသော ဝိညာဏဋ္ဌိတို့တည်း။ လောကော၊ လောကတို့သည်။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးတို့တည်း။ အဋ္ဌ
 လောကဓမ္မာ၊ ရှစ်ပါးသောလောကဓံကရားတို့တည်း။ လောကော၊ လောကတို့သည်။ နဝ၊ ကိုးပါးတို့
 တည်း။ နဝ သတ္တာဝါသာ၊ ကိုးပါးသော သတ္တာဝါသတို့တည်း။ လောကော၊ လောကတို့သည်။
 ဒသ၊ ဆယ်ပါးတို့တည်း။ ဒသယတနာနိ၊ ဆယ်ပါးသော အာယတနတို့တည်း။ လောကော၊
 တို့သည်။ ဒွါဒသ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးတို့တည်း။ ဒွါဒသယတနာနိ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော အာယတန
 တို့တည်း။ လောကော၊ တို့သည်။ အဋ္ဌာရသ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးတို့တည်း။ အဋ္ဌာရသဓာတုယော၊ တဆယ့်
 ရှစ်ပါးသောဓာတ်တို့တည်း။

ဝဇ္ဇန္တိတ္ထော၊ ဝဇ္ဇ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ကိလေသာ၊ ကိလေသာ
 တို့သည်။ ဝဇ္ဇော၊ ဝဇ္ဇမည်ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဒုစရိတာ၊ ဒုစရိတ် တရားတို့သည်။
 ဝဇ္ဇော၊ ဝဇ္ဇမည်ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ အဘိသင်္ခါရာ၊ အဘိသင်္ခါရ တရားတို့သည်။
 ဝဇ္ဇော၊ ဝဇ္ဇမည်ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဘဝဂါမိကဓမ္မာ၊ ဘဝသို့ လားစေတတ်သော
 ကံတို့သည်။ ဝဇ္ဇော၊ ဝဇ္ဇမည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမသ္မိံ ။ စ လောကော၊ ဤလောက၌၎င်း။ ဣမသ္မိံ ။
 စ ဝဇ္ဇေ၊ ဤဝဇ္ဇ၌၎င်း။ တိဗ္ဗာ၊ ထက်စွာသော။ ဘယသညာ၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးဟု ဖြစ်သော အမှတ်
 သည်။ ပစ္စုပဋိတာ၊ ရှေးရှုထင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဥက္ခိတ္တာသိကော၊ ချီးခိုးအပ်သော သန်လျက်
 ရှိသော။ ဝဓကေ သေယျထာပိ၊ သူသတ်ယောက်ျား၌ကဲ့သို့တည်း။ ဣမေဟိ ပညာသာယ အာကာ
 ရေဟိ၊ ဤငါးဆယ်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဣမာနိ ပဋိန္ဒြိယာနိ၊ ဤငါးပါးသော ဣန္ဒြေတို့ကို။
 ဇာနာတိ၊ သိတော်မူ၏။ ပဿတိ၊ မြင်တော်မူ၏။ အညာတိ၊ ခပ်သိမ်းသော အပိုင်းအခြားတို့ဖြင့်
 သိတော်မူ၏။ ပဋိဝိဇ္ဇာတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိတော်မူ၏။ ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ တထာ
 ဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တ ဉာဏံ၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တ ဉာဏ်ပေတည်း။

အဋ္ဌသဋ္ဌိမော၊ ခြောက်ဆယ် ရှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။

ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တ ဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

ဇြဲ-အာသယာနုသယဉာဏနိဒ္ဒေသ

၁၁၃။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သတ္တာနံ၊ သတ္တာဂါတို့၏။ အာသယာနုသယေ
 ဉာဏံ။ အာသယနှင့်အနုသယတို့ကို သိသော အာသယာနုသယဉာဏ်သည်။ ကတမံ၊ အတယ်နည်း။
 ဣမ၊ ဤလောက၌၊ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သတ္တာနံ၊ သတ္တာဂါတို့၏။ အာသယံ၊
 အလိုကို။ ဇာနာတိ၊ သိတော်မူ၏။ အနုသယံ၊ ကိန်းဝပ်သော ကိလေသာဟူသောအနုသယကို။

စရိတံ၊ ပြုကျင့်မှု စရိုက်ကို။ အဓိမုတ္တိံ ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ဇာနာတိ၊ သိတော်မူ၏။ ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗေ၊ ကျွတ်ထိုက်မကျွတ်ထိုက်ကုန်သော။ သတ္တေ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိတော်မူ၏။

သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ အာသယော၊ အလိုသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ လောကော၊ လောကသည်။ သဿတော၊ မြဲ၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ လောကော၊ လောကသည်။ အသဿတော၊ မမြဲ။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ လောကော၊ လောကသည်။ အန္တဝါ၊ အဆုံးရှိ၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ လောကော၊ လောကသည်။ အနန္တဝါ၊ အဆုံးမရှိ။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ တံ၊ ထိုကိုယ်သည်ပင်။ ဇီဝံ၊ အသက်တည်း။ တံ၊ ထိုအသက်သည်ပင်။ သရီရံ၊ ကိုယ်တည်း။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ ဇီဝံ၊ အသက်သည်။ အညံ၊ တခြားတပါးတည်း။ သရီရံ၊ ကိုယ်သည်။ အညံ၊ တခြားတပါးတည်း။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဟောတိ၊ ရှိနေ၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ န ဟောတိ၊ မရှိတော့။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဟောတိ စ၊ ရှိလည်းရှိ၏။ နစဟောတိ၊ မရှိလည်းမရှိ။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ နေဝ ဟောတိ၊ ရှိသည်လည်း မဟုတ်။ န န ဟောတိ၊ မရှိသည်လည်း မဟုတ်။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘဝဒိဋ္ဌိသန္နိဿိတာ ဝါ၊ သဿလဒိဋ္ဌိကို မှီသည် မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိသန္နိဿိတာ ဝါ၊ ဥစ္စေဒ ဒိဋ္ဌိကိုမှီသည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဧတေဝါ ဥဘော အန္တေ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိဟူသော ဤနှစ်ပါးသော အဖို့တို့ကိုလည်း။ ဝါ၊ ဤနှစ်ပါးသော အဖို့တို့ကိုပင်လျှင်။ အနုပဂမ္မာ၊ မကပ်မမီမူရ်။ ဣဒပုစ္စယတာ-ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နောသု ဓမ္မေသု၊ ဣဒပုစ္စယတာမည်သော အကြောင်းတရားနှင့် စွဲမှီ၍ဖြစ်သော အကျိုးတရားတို့၌။ အနုလောမိကာ၊ လောကုတ္တရာ တရားအားလျော်သော။ ခန္တိ ဝါ၊ နှစ်သက် သဘော ကျသော ဉာဏ်ကိုမူလည်း။ (သတ္တေဟိ၊ သတ္တဝါတို့သည်။) ပဋိလဒ္ဓါ၊ ရအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ယထာဘူတံ ဝါ ဉာဏံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိသော ဉာဏ်ကိုမူလည်း။ ပဋိလဒ္ဓံ၊ ရအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ကာမံ၊ ကာမကို။ သေဝန္တညေဝ၊ မှီဝဲနေသောပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင်လျှင်။ “အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမဂရုကော၊ ကာမကိုအလေးပြု၏။ ကာမာသယော၊ ကာမလျှင် တည်ရာ မှီရာရှိ၏။ ကာမာဓိမုတ္တော၊ ကာမ၌ နှလုံးသွင်းညွတ်ကိုင်ခြင်းရှိ၏” ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။) ဇာနာတိ၊ သိတော်မူ၏။ ကာမံ၊ ကာမကို။ သေဝန္တညေဝ၊ မှီဝဲနေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင်လျှင်။ “အယံပုဂ္ဂလော၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နေက္ခမ္မဂရုကော၊ နေက္ခမ္မကိုအလေးပြု၏။ နေက္ခမ္မာသယော၊ နေက္ခမ္မလျှင် တည်ရာ မှီရာရှိ၏။ နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တော၊ နေက္ခမ္မ၌ နှလုံးသွင်းညွတ်ကိုင်ခြင်းရှိ၏” ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။) ဇာနာတိ၊ သိတော်မူ၏။ နေက္ခမံ၊ နေက္ခမ္မကို။ သေဝန္တညေဝ၊ မှီဝဲနေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင်လျှင်။ ပ။ ဗျာပါဒံ၊ ဗျာပါဒကို။ ပ။ အဗျာပါဒံ၊ မေတ္တာကို။ ပ။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ ထိနမိဒ္ဓကို။ ပ။ အာလောကသညံ၊ အာလောကသညာကို။ သေဝန္တညေဝ၊ မှီဝဲနေသောပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင်လျှင်။ ပ။ ထိနမိဒ္ဓါဓိမုတ္တော၊ ထိနမိဒ္ဓ၌ ညွတ်ကိုင် နှလုံးသွင်းခြင်းရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။) ဇာနာတိ၊ သိတော်မူ၏။

အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဒိဋ္ဌိ ၂-မျိုးနှင့် ဉာဏ် ၂-မျိုးသည်။ သတ္တာနံ၊ ဝဋ္ဋနိဿိတသတ္တဝါ၊ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတသတ္တဝါတို့၏။ အာသယော၊ အလိပေတည်း။ ဝါ၊ တည်ရာနေရာပေတည်း။

(သဿတ အယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ရံခါ၌ ဥစ္ဆေဒအယူကို သဘောကျသော်လည်း အများအားဖြင့် မိမိ၏မူလ သဿတအယူ၌သာလျှင် သက်ဝင်လျက်တည်နေ၏။ ဥစ္ဆေဒ အယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၊ အနုလောမိက ဉာဏ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၊ ယထာဘူတဉာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်လည်း နည်းတူပင် အများအားဖြင့် မိမိ၏အယူ မိမိဘာသာ၌သာလျှင် သက်ဝင်လျက် တည်နေကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုအယူ ၂-ပါး၊ ဉာဏ် ၂-ပါးတို့ကို အာသယ-တည်နေရာဟု ဆိုအပ်ပေသည်။)

၁၁၄။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ အနုသယော၊ ကိန်းဝပ်သော အနုသယသည်။ ကတမော စ၊ အဘယ်နည်း။ အနုသယာ။ အနုသယတို့သည်။ ကာမရာဂါနုသယော၊ ကာမရာဂါနုသယ၎င်း။ ပ။ အဝိဇ္ဇာနုသယော၊ အဝိဇ္ဇာနုသယ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သတ္တာ၊ ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ လောကော၊ လောက၌။ ယံ ပိယရူပံ၊ အကြင်ချစ်ဖွယ်သဘောသည်။ ယံ သာတရူပံ၊ အကြင်သာယာဖွယ် သဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤချစ်ဖွယ် သာယာဖွယ်သဘောဖြစ်သော ဣဋ္ဌာရုံ၌။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ ကာမရာဂါနုသယော၊ ကာမရာဂါနုသယသည်။ အနုသေတိ၊ ကိန်း၏။ ပ။ လောကော၊ လောက၌။ ယံအပိယရူပံ၊ အကြင်မုန်းဖွယ်သဘောသည်။ ယံအသာတရူပံ၊ အကြင်မသာယာဖွယ် သဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဧတ္ထ၊ မုန်းဖွယ် မသာယာဖွယ်သဘောဖြစ်သော အနိဋ္ဌာရုံ၌။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ ပဋိသန္ဓာနုသယော၊ ပဋိသန္ဓာနုသယသည်။ အနုသေတိ၊ ကိန်း၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒီသု၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေသု ဓမ္မေသု၊ ဤဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံတရားတို့၌။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ အနုပတိတာ၊ အစဉ်လိုက်လျက် ကျရောက်၏။ တဒေကဋ္ဌော၊ ထိုအဝိဇ္ဇာနုသယနှင့် အတူတကွတည် သော။ မာနော စ၊ မာနကို၎င်း။ ဒိဋ္ဌိ စ၊ ဒိဋ္ဌိကို၎င်း။ ဝိစိကိစ္ဆာ စ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို၎င်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ မှတ်အပ်၏။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ အနုသယော၊ အနုသယ တည်း။

သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ စရိတံ၊ ပြုကျင့်မှုစရိုက်သည်။ ကတမ္ပူ၊ အဘယ်နည်း။ ပရိတ္တဘူမကော ဝါ၊ ကာမဘုံ၌သော်လည်းဖြစ်သော။ မဟာဘူမကော ဝါ၊ မဟာဂုတ်ဘုံ၌သော်လည်းဖြစ်သော။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ၎င်း။ အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ အပုညာဘိသင်္ခါရ၎င်း။ အာနေဉ္ဇာဘိ သင်္ခါရော၊ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရ၎င်း။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ စရိတံ၊ ပြုကျင့်မှု စရိုက်တည်း။

၁၁၅။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ အဓိမုတ္တိ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ကတမာစ၊ အဘယ်နည်း။ ဟိနာဓိမုတ္တိကာ၊ ယုတ်သော နှလုံးသွင်းခြင်းရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ပဏိတာဓိမုတ္တိကာ၊ မြတ်သော နှလုံးသွင်းခြင်းရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဟိနာဓိမုတ္တိကာ၊ ယုတ်သော နှလုံးသွင်းခြင်းရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဟိနာဓိ မုတ္တိကော၊ ယုတ်သော နှလုံးသွင်းခြင်းရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ သေဝန္တိ၊ မှီဝဲကုန်၏။ ဘဇန္တိ၊ ချဉ်းကပ်ကုန်၏။ ပယိရူပါသန္တိ၊ ဆည်းကပ်ကုန်၏။ ပဏိတာဓိမုတ္တိကာ၊ မြတ်သော နှလုံး သွင်းခြင်းရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ပဏိတာဓိမုတ္တိကော၊ မြတ်သော နှလုံးသွင်းခြင်း ရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ သေဝန္တိ၊ မှီဝဲကုန်၏။ ဘဇန္တိ၊ ချဉ်းကပ်ကုန်၏။ ပယိရူပါသန္တိ၊

ဆည်းကပ်ကုန်၏။ အတီတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ၊ လွန်လေပြီးသော ကာလ၌လည်း။ ဟိနာဓိမုတ္တိကာ၊ ယုတ်သော နှလုံးသွင်းခြင်းရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ပ။ သေဝိ သု၊ မှီဝဲကုန်ပြီ။ ဘဇိ သု၊ ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီ။ ပယိရုပါသိ သု၊ ဆည်းကပ်ကုန်ပြီ။ အနာဂတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ၊ လာလတ္တံ့ သော ကာလ၌လည်း။ ဟိနာဓိမုတ္တိကာ၊ ယုတ်သော နှလုံးသွင်းခြင်းရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ပ။ သေဝိသန္တိ၊ မှီဝဲကုန်လတ္တံ့။ ဘဇိသန္တိ၊ ချဉ်းကပ်ကုန်လတ္တံ့။ ပယိရုပါသိသန္တိ၊ ဆည်းကပ်ကုန်လတ္တံ့။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ အဓိမုတ္တိ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းတည်း။

အဘဗ္ဗာ၊ မကျွတ်ထိုက်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ယေ တေ သတ္တာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ ကမ္မာဝရဏေန၊ ကံ ဟူသော တားမြစ်ခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ကိလေသာဝရဏေန၊ ကိလေသာဟူသော တားမြစ်ခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဝိပါကာဝရဏေန၊ ဝိပါကံဟူသောတားမြစ်ခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ အဿဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါတရား ကင်းကုန်၏။ အစ္ဆန္ဒိကာ၊ ကုသိုလ်ဆန္ဒမှ ကင်းကုန်၏။ ဒုပ္ပညာ၊ ပညာ မရှိကုန်။ ယေ သတ္တာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ ကုသလေသု၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ သမ္ပတ္တံ နိယာမံ၊ သမ္ပတ္တနိယာမဟု ဆိုအပ်သော အရိယာမဂ်သို့။ ဩက္ကမိဘုံ၊ သက်ခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗာ၊ မထိုက်ကုန်။ ဣမေ တေ သတ္တာ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ အဘဗ္ဗာ၊ အဘဗ္ဗမည်ကုန်၏။

ဘဗ္ဗာ၊ ကျွတ်ထိုက်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ယေ တေ သတ္တာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ ကမ္မာဝရဏေန၊ ကံ ဟူသော တားမြစ်ခြင်းနှင့်။ န သမန္နာဂတာ၊ မပြည့်စုံကုန်။ ပ။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါတရားရှိကုန်၏။ ဆန္ဒိကာ၊ ကုသိုလ်ဆန္ဒရှိကုန်၏။ ပညာဝန္တော၊ ပညာရှိကုန်၏။ ယေ သတ္တာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ ကုသလေသု၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ သမ္ပတ္တံ နိယာမံ၊ သမ္ပတ္တနိယာမဟု ဆိုအပ်သော အရိယာမဂ်သို့။ ဩက္ကမိဘုံ၊ သက်ခြင်းငှါ။ ဘဗ္ဗာ၊ ထိုက်ကုန်၏။ ဣမေ တေ သတ္တာ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ဘဗ္ဗာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ အာသယာနုသယေ ဉာဏံ၊ အာသယအနုသယကို သိသောဉာဏ်မည်၏။

နဝသဋ္ဌိမော၊ ခြောက်ဆယ့်ကိုးခုမြောက်ဖြစ်သော။ အာသယာနုသယဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ သည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၇၀-ယမက ပါဠိဟိရဉာဏနိဒ္ဒေသ

၉၁၆။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ယမကပါဠိဟိရေ ဉာဏံ၊ ယမကပါဠိဟာရိယဉာဏ်သည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣမေ၊ ဤလောက၌။ တထာဂတော၊ သည်။ သာဝကေဟိ၊ သာဝကတို့နှင့်။ အသာဓာရဏံ၊ မဆက်ဆံသော။ ယမကပါဠိဟိရံ၊ အစုံ အစုံ တန်ခိုးပြာဋိဟာကို။ ကရောတိ၊ ပြုတော်မူ၏။ ဥပရိမ ကာယတော၊ အထက်ဖြစ်သော ကိုယ်တော်မှ။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓော၊ မီးအစုသည်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဟေဋ္ဌိမ ကာယတော၊ အောက်ဖြစ်သော ကိုယ်တော်မှ။ ဥဒကဓာရာ၊ ရေအယဉ်သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဟေဋ္ဌိမ ကာယတော၊ အောက်ဖြစ်သော

ကိုယ်တော်မှ။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓော၊ မီးအစုသည်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဥပရိမ ကာယတော၊ အထက်
 ဖြစ်သော ကိုယ်တော်မှ။ ဥဒကဓာရာ၊ ရေအယဉ်သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ။ပုရတ္ထိမ ကာယတော၊
 ရွှေပိုင်း ကိုယ်တော်မှ။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓော၊ မီးအစုသည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ပစ္ဆိမ ကာယတော၊ နောက်
 ပိုင်း ကိုယ်တော်မှ။ ဥဒကဓာရာ၊ ရေအယဉ်သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ပစ္ဆိမကာယတော၊ နောက်ပိုင်း
 ကိုယ်တော်မှ။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓော၊ မီးအစုသည်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ပုရတ္ထိမ ကာယတော၊ ရွှေပိုင်း
 ကိုယ်တော်မှ။ ဥဒကဓာရာ၊ ရေအယဉ်သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ။ဒက္ခိဏအက္ခိတော၊ လကျော
 မျက်စိတော်မှ။ ပ။ ဝါမအက္ခိတော၊ လက်ဝဲ မျက်စိတော်မှ။ ။ဒက္ခိဏကဏ္ဍသောတတော၊
 လကျော နားတွင်းတော်မှ။ ဝါမကဏ္ဍသောတတော၊ လက်ဝဲနားတွင်းတော်မှ။ ဒက္ခိဏနာသိကာ
 သောတတော၊ လကျောနှာခေါင်းတွင်းတော်မှ။ ဝါမနာသိကာ သောတတော၊ လက်ဝဲနှာခေါင်း
 တွင်းတော်မှ။ ဒက္ခိဏအံသကုဋတော၊ လကျော ပခုံးစွန်းတော်မှ။ ဝါမအံသကုဋတော၊ လက်ဝဲ
 ပခုံးစွန်းတော်မှ။ ဒက္ခိဏဟတ္ထတော၊ လကျောလက်တော်မှ။ ဝါမဟတ္ထတော၊ လက်ဝဲလက်တော်
 မှ။ ဒက္ခိဏပဿတော၊ လကျော နံပါးတော်မှ။ ဝါမပဿတော၊ လက်ဝဲ နံပါးတော်မှ။ ဒက္ခိဏ
 ပါဒတော၊ လကျော ခြေတော်မှ။ ဝါမပါဒတော၊ လက်ဝဲ ခြေတော်မှ။ အင်္ဂုလင်္ဂလေဟိ၊ လက်
 ချောင်းတိုင်း လက်ချောင်းတိုင်းတို့မှ။ အင်္ဂုလင်္ဂလန္တရိကာဟိ၊ လက်ကြားတော်တိုင်း လက်ကြား
 တော်တိုင်းတို့မှ။ ဧကေကလောမတော၊ တချောင်း တချောင်းသော မွေးညှင်းတော်မှ။ လောမ
 ကူပတော လောမကူပတော၊ မွေးညှင်းတွင်းတော်တိုင်း မွေးညှင်းတွင်းတော်တိုင်းတို့မှ။
 အဂ္ဂိက္ခန္ဓော၊ မီးအစုသည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ လောမကူပတော လောမကူပတော၊ မွေးညှင်းတွင်း
 တော်တိုင်း မွေးညှင်းတွင်းတော်တိုင်းတို့မှ။ ဥဒကဓာရာ၊ ရေအယဉ်သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

☞ နီလာနံ၊ ညိုကုန်သော။ ပီတကာနံ၊ ရွှေကုန်သော။ လောဟိတကာနံ၊ နီကုန်သော။ သြဒါတာနံ၊
 ဖြူကုန်သော။ မဉ္ဇိဋ္ဌာနံ၊ မောင်းဘုန်သော။ ဝါ၊ နီပြေပြေအရောင်ရှိကုန်သော။ ပဘဿရာနံ၊
 ပြုံးပြုံးပြက်ရှိကုန်သော။ ဆန္ဒံ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဝဏ္ဏာနံ၊ ရောင်ခြည်တော်တို့၏။ (အန္တရေ
 ဝေမဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။) ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ စက်မတိ၊ စကြံ ကြံတော်မူ၏။ နိမ္မိတော၊
 ဖန်ဆင်းအပ်သော နိမ္မိတဘုရားသည်။ တိဋ္ဌတိ ဝါ၊ ရပ်မူလည်း ရပ်တော်မူ၏။ နိသီဒတိ ဝါ၊
 ထိုင်မူလည်း ထိုင်တော်မူ၏။ သေယျံ ဝါ၊ လျောင်းခြင်းကိုမူလည်း။ ကပ္ပေတိ၊ ပြုတော်မူ၏။
 ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ တိဋ္ဌတိ၊ ရပ်တော်မူ၏။ နိမ္မိတော၊ ဖန်ဆင်းအပ်သော ဘုရားသည်။
 စက်မတိ ဝါ၊ စကြံ သွားမူလည်း သွားတော်မူ၏။ နိသီဒတိ ဝါ၊ ထိုင်မူလည်း ထိုင်တော်မူ၏။
 သေယျံ ဝါ၊ လျောင်းခြင်းကိုမူလည်း။ ကပ္ပေတိ၊ ပြုတော်မူ၏။ ပ။ နိမ္မိတော၊ ဖန်ဆင်းအပ်သော
 ဘုရားသည်။ သေယျံ၊ လျောင်းခြင်းကို။ ကပ္ပေတိ၊ ပြုတော်မူ၏။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။
 စက်မတိ ဝါ၊ စကြံ ကြံမူလည်း ကြံတော်မူ၏။ တိဋ္ဌတိ ဝါ၊ ရပ်မူလည်း ရပ်တော်မူ၏။ နိသီဒတိ
 ဝါ၊ ထိုင်မူလည်း ထိုင်တော်မူ၏။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ တထာဂတဿ၊ ၏။ ယမကပါဠိ
 ဟိရေ ဉာဏံ၊ ယမကပါဠိဟာရိယ ဉာဏ်မည်၏။

သတ္တတိမော၊ ခုနစ်ဆယ်မြောက်ဖြစ်သော။ ယမကပါဠိဟိရဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ သည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၇၁-မဟာကရုဏာဉာဏနိဒ္ဒေသ

၁၁၇။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိယာ ဉာဏံ၊ မဟာကရုဏာ သမာပတ္တိဉာဏ်သည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ဗဟုကေဟိ၊ များစွာကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပဿန္တာနံ၊ ရှုကုန်သော။ ဝါ၊ ရှုကုန်လျက်။ ဘဂဝန္တာနံ၊ ဘုန်းတော်ကြီး ကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့၏။ သတ္တေသု၊ သတ္တဝါတို့၌။ မဟာကရုဏာ၊ ကြီးစွာသော သနားခြင်း မဟာကရုဏာသည်။ ဩက္ကမတိ၊ သက်၏။ လောကသန္နိဝါသော၊ လောက၌နေသော သတ္တဝါအပေါင်းကို။ အာဒိတ္တော၊ ရာဂအစရှိသောမီးတို့ဖြင့် တပြောင်ပြောင် တောက်လောင် အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဿန္တာနံ၊ ရှုကုန်သော။ ဝါ၊ ရှုကုန်လျက်။ [နောက်၌လည်းနည်းတူ။] ဘဂဝန္တာနံ၊ ဘုန်းတော်ကြီးကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့၏။ သတ္တေသု၊ သတ္တဝါတို့၌။ မဟာကရုဏာ၊ မဟာကရုဏာတော်သည်။ ဩက္ကမတိ၊ သက်၏။ လောကသန္နိဝါသော၊ လောက၌ နေသော သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ဥယျုတ္တော၊ များစွာသောကိစ္စတို့၌ အားထုတ်ခြင်းရှိ၏။ ပ။ ပယာတော၊ သေမင်းထံသို့ မရပ်မနား ပြေးသွားလျက်ရှိ၏။ ပ။ ကုမ္မဂ္ဂပုဋ္ဌိပုန္နော၊ လမ်းမှားကို သွားလျက်ရှိ၏။ ပ။ လောကော၊ လူအပေါင်းသည်။ အဗ္ဗုဝေါ၊ မခိုင်မမြဲသည်ဖြစ်၍။ ဥပနိယတိ၊ သေမင်းထံသို့ ပို့ဆောင်ခံရ၏။ အတာဏော၊ စောင့်ရှောက်မည့်သူမှ ကင်း၏။ အနဘိဿရော၊ အားကိုးရသောသူ မရှိ။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ပဟာယ၊ စွန့်၍။ ဂမနိယံ၊ သွားရမည်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ လောကော၊ သည်။ အဿကော၊ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာမရှိ။ ပ။ လောကော၊ သည်။ ဥိနော၊ အလိုမပြည့်။ အတိတ္တော၊ ရောင့်ရဲခြင်းမရှိ။ တဏှာဒါသော၊ တဏှာ၏ကျွန်ဖြစ်၏။ ပ။ လောက သန္နိဝါသော၊ လောက၌နေသော သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ အတာယနော၊ သားသမီးစသည်တို့ ကလည်း စောင့်ရှောက်ခြင်းမရှိ။ အလေဏော၊ ပုန်းအောင်းရာမရှိ။ အသရဏော၊ ကိုးကွယ်ရာ မရှိ။ အသရဏံဘူတော၊ ကိုးကွယ်ရာသဖွယ် ဖြစ်သူမရှိ။ ပ။

ဥဒ္ဓတော၊ ပျံလွင့်၏။ အဝုပသန္တော၊ ငြိမ်သက်သောသဘောမရှိ။ ပုထုသလ္လေဟိ၊ များစွာ သောရာဂ အစရှိသောမြားတို့ဖြင့်။ ဝိဒ္ဓေါ၊ စူးဝင်အပ်သည်ဖြစ်၍။ သသလ္လော၊ ရာဂ စသောမြား တို့နှင့်တကွဖြစ်၏။ မယာ၊ ငါ့ကို။ အညတြ၊ ကြည့်၍။ တဿ လောကသန္နိဝါသဿ၊ ထိုလောက၌ နေသော သတ္တဝါအပေါင်း၏။ သလ္လာနံ၊ ရာဂအစရှိသောမြားတို့ကို။ ဥဒ္ဓတော၊ နှုတ်တတ်သော။ အညော၊ တပါးသော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သောသူသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပ။ အဝိဇ္ဇန္တ ကာရာဝရဏော၊ အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အမှိုက်တိုက်ဖြင့် ပိတ်ပင်ဖုံးအုပ်လျက်။ ကိလေသပဉ္စရ ပက္ခိတ္တော၊ ကိလေသာတည်းဟူသော နှောင်အိမ်၌ သွင်းထားအပ်၏။ မယာ၊ ငါ့ကို။ အညတြ၊ ကြည့်၍။ တဿ လောကသန္နိဝါသဿ၊ ထိုလောက၌ နေသောသတ္တဝါအပေါင်းအား။ အာလောကံ၊ အလင်းကို။ ဒသေတော၊ ပြတတ်သော။ အညော၊ တပါးသော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက် သောသူသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပ။ အဝိဇ္ဇာဂတော၊ အဝိဇ္ဇာ၌ ဖြစ်၏။ အဏှဘူတော၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော ဥဒ္ဓံတောင်း၌ ဖြစ်၏။ ပရိယောနဒ္ဓေါ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ မြေးရှက်အပ်၏။ တန္တာကုလကဇာတော၊ ရှုပ်သော ခြည်ထွေးကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ကုလာဂုဏ္ဏကဇာတော၊ ယက်ကန်းသည်၏ မြိတ်ဆာခြည်ထွေး ကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ စာပေါင်းသိုက်ရှုပ်ကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ မုဉ္ဇပဗ္ဗဇာတော၊ ဖြူဆံမြက် ပြိတ်မြက်ကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ အပါယံ၊ ချမ်းသာကင်းသော။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ မကောင်းမှုရှိသူတို့၏ လားရာဖြစ်သော။ ဝါ၊ မကောင်းသော လားရောက်ရာဖြစ်သော။ ဝိနိပါတံ၊ ပျက်စီးလျက်ကျရာဖြစ်သော။ သံသာရံ၊

သံသရာကို။ နာတိဝတ္ထတိ၊ မကျော်လွန်နိုင်။ပ။ လောကသန္နိဝါသော၊ လောက၌နေသောသတ္တဝါ အပေါင်းသည်။ အဝိဇ္ဇာဝိသဒေါသ သံလိတ္တော၊ အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အဆိတ်ဒေါသဖြင့်လိမ်းကျ အပ်လျက်ရှိ၏။ ကိလေသကလလီဘူတော၊ ကိလေသာဟူသော ညွှန်ဖြင့် လူးလဲလျက် ရှိ၏။ပ။ ရာဂဒေါသ မောဟ ဇဋ္ဌာဇဋ္ဌိတော၊ ရာဂဒေါသ မောဟတည်းဟူသော အရှုပ်အထွေးဖြင့် ရှုပ် ထွေးစေအပ်၏။မယာ၊ ငါ့ကို။ အညတြ၊ ကြည်၍။ တဿ၊ ထိုသတ္တဝါအပေါင်း၏။ ဇဋ္ဌ၊ အရှုပ် အထွေးကို။ ဝိဇဇေတာ၊ ဖြေရှင်းနိုင်သော။ အညော၊ တပါးသော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက် သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ပ။

တဏှာသံသာတပဋိမုက္ခော၊ တဏှာတည်းဟူသော ထုပ်လျှောက်ဖြင့် အစုပ်ခံရ၏။ပ။ တဏှာ ဇာလေန၊ တဏှာတည်းဟူသော ကွန်ရက်ဖြင့်။ သြတ္ထဇဋ္ဌော၊ ဖုံးအုပ်ခံရ၏။ပ။ တဏှာသောတေန၊ တဏှာတည်းဟူသော ရေအယဉ်ဖြင့်။ ဝုယုတိ၊ မျှော်၏။ပ။ တဏှာသညောဇနေန၊ တဏှာတည်းဟူ သော သံယောဇဉ်နှင့်။ သညုတ္တော၊ စပ်ယှဉ်၏။ပ။ တဏှာနုသယေန၊ တဏှာတည်းဟူသော အနု သယဖြင့်။ အနုသဇဋ္ဌော၊ အစဉ်လျှောက်၍ဝင်အပ် ပျံ့နှံ့အပ်၏။ပ။ တဏှာသန္တာပေန၊ တဏှာတည်း ဟူသောပူပန်ခြင်းဖြင့်။ သန္တပုတိ၊ ပူပန်၏။ပ။ တဏှာပရိဋ္ဌာဟေန၊ တဏှာတည်းဟူသောပူလောင် ခြင်းဖြင့်။ ပရိဋ္ဌယုတိ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပူလောင်၏။ပ။

ဒိဋ္ဌိသံသာဝုပဋိမုက္ခော၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသောထုပ်လျှောက်ဖြင့် အစုပ်ခံရ၏။ ဒိဋ္ဌိဇာလေန၊ ဒိဋ္ဌိ တည်းဟူသောကွန်ရက်ဖြင့်။ သြတ္ထဇဋ္ဌော၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်၏။ ဒိဋ္ဌိသောတေ၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော ရေ အယဉ်၌။ ဝုယုတိ၊ မျှော်၏။ ဒိဋ္ဌိသညောဇနေန၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော သံယောဇဉ်နှင့်။ သညုတ္တော၊ စပ်ယှဉ်၏။ ဒိဋ္ဌာနုသယေန၊ ဒိဋ္ဌိဟူသော အနုသယဖြင့်။ အနုသဇဋ္ဌော၊ အစဉ်လျှောက်၍ဝင်အပ် ပျံ့နှံ့ အပ်၏။ဒိဋ္ဌိသန္တာပေန၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော ပူပန်ခြင်းဖြင့်။ သန္တပုတိ၊ပူပန်၏။ ဒိဋ္ဌိပရိဋ္ဌာဟေန၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော ပူလောင်ခြင်းဖြင့်။ ပရိဋ္ဌယုတိ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပူလောင်၏။

☞ လောကသန္နိဝါသော၊ သတ္တဝါအပေါင်းကို။ ဇာတိယာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းဖြင့်။ အနုဂတော၊ အစဉ်လိုက်အပ်၏။ ဇရာယ၊ အိုခြင်းဖြင့်။အနုသဇဋ္ဌော၊ အစဉ်လျှောက်၍ဝင်အပ် ပျံ့နှံ့ အပ်၏။(အဋ္ဌ ကထာ၌ “အနုဂတောတိ အနုဓာဝိတော။ အနုသဇဋ္ဌောတိ အနုပဝိဋ္ဌော”ဟု ရှိသင့်၏။) ဗျာဓိနာ၊ နာခြင်းဖြင့်။ အဘိဘူတော၊ နှိပ်စက်အပ်၏။ မရဏေန၊ သေခြင်းဖြင့်။ အဗ္ဘာဟတော၊ ငြင်းစွာ ပုတ်ခတ်အပ်၏။ လောကသန္နိဝါသော၊ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ဒုက္ခေ၊ ဆင်းရဲ၌။ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်နေ၏။

လောကသန္နိဝါသော၊ သတ္တဝါအပေါင်းကို။ တဏှာယ၊ တဏှာညွတ်ကွင်းဖြင့်။ ဥဋ္ဌိတော၊ ထောင်ဖမ်းအပ်၏။ ဇရာပါကာရပရိက္ခိတ္တော၊ အိုခြင်းတည်းဟူသော တံတိုင်းဖြင့် ကာရံအပ်၏။ ဇစ္စုပါသေန၊ သေမင်းတည်းဟူသော ကြော့ကွင်းဖြင့်။ ပရိက္ခိတ္တော၊ ငိုင်းရံအပ်၏။ မဟာဗန္ဓန ဗဒ္ဒေါ၊ ကြီးစွာသောအနှောင်အဖွဲ့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့အပ်၏။ ရာဂဗန္ဓနေန၊ ရာဂတည်းဟူသောအနှောင် အဖွဲ့ဖြင့်၎င်း။ ဒေါသဗန္ဓနေန၊ ဒေါသတည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်၎င်း။ မောဟဗန္ဓနေန၊ မောဟ တည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်၎င်း။ မာနဗန္ဓနေန၊ မာနတည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်၎င်း။ ဒိဋ္ဌိဗန္ဓနေန၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်၎င်း။ ကိလေသဗန္ဓနေန၊ ကိလေသာတည်းဟူ သော အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်၎င်း။ ဒုစရိတဗန္ဓနေန၊ ဒုစရိတ်တည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်၎င်း။ ဗဒ္ဒေါ၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်၏။ မယာ၊ ငါ့ကို။ အညတြ၊ ကြည်၍။ တဿ၊ ထိုသတ္တဝါအပေါင်း၏။ ဗန္ဓနံ၊ အနှောင်အဖွဲ့ကို။ မောစေတာ၊ ဖြေနိုင်သော။ အညော၊ တပါးသော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်

သည်။ နတ္ထိ၊ မဂ္ဂိ၊ ပ။ မဟာသမ္မာဓပုဋိပန္နော၊ အလွန်ကျဉ်းမြောင်းသော အရပ်၌ ရောက်လျက်ရှိ၏။ မယာ၊ ငါ့ကို။ အညတြ၊ ကြည့်၍။ တဿ လောကသန္နိဝါသဿ၊ ထိုလောက၌နေသော သတ္တဝါအပေါင်းအား။ ဩကာသံ၊ ကျယ်ပြန့် လွတ်လပ်သော အရပ်ကို။ ဒဿေတာ၊ ပြတတ်သော။ အညော၊ တပါးသော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော သူသည်။ နတ္ထိ၊ မဂ္ဂိ၊ ပ။ မဟာပလိဗောဓေန၊ ကြီးစွာသော ရာဂအစရှိသော ပလိဗောဓဖြင့်။ ပလိဗုဒ္ဓေါ၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်၏။ ပ။ ပလိဗောဓံ၊ ရာဂအစရှိသော အနှောင်အဖွဲ့ကို။ ဆေတာ၊ ဖြတ်တတ်သော။ အညော၊ တပါးသော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော သူသည်။ နတ္ထိ၊ မဂ္ဂိ၊ ပ။ မဟာပပါတေ၊ ဂတိငါးပါးတည်းဟူသော ကြီးစွာသော ကမ်းပါးပြတ်၌။ ဝါ၊ ဇာတိ ဇရာ မရဏအစရှိသော ကြီးစွာသော ကမ်းပါးပြတ်၌။ ပတိတော၊ ကျလျက်ရှိ၏။ ပ။ ပပါတာ၊ ဇာတိ ဇရာ မရဏ အစရှိသော ကြီးစွာသော ကမ်းပါးပြတ်မှ။ ဥဒ္ဓတာ၊ ထုတ်ဆောင်ကယ်တင်တတ်သော။ အညော၊ ငါမှတပါးသော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော သူသည်။ နတ္ထိ၊ မဂ္ဂိ၊ ပ။ မဟာကန္တာရပုဋိပန္နော၊ ဇာတိ ဇရာ မရဏ အစရှိသော ကြီးစွာသော ခရီးခဲသို့ သွားလျက်ရှိ၏။ ပ။ ကန္တာရံ၊ ဇာတိ ဇရာ ဗျာဓိ မရဏ အစရှိသော ခရီးခဲကို။ တာရေတာ၊ ကူးမြောက်စေတတ်သော။ အညော၊ ငါမှတပါးသော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော သူသည်။ နတ္ထိ၊ မဂ္ဂိ၊ ပ။ မဟာသံသာရပုဋိပန္နော၊ မပြတ်ဖြစ်သော ခန္ဓာအစဉ်တည်းဟူသော ကြီးစွာသော သံသာရခရီး၌ သွားလျက်ရှိ၏။ ပ။ သံသာရာ၊ သံသာရာမှ။ မောစေတာ၊ လွတ်စေတတ်သော။ အညော၊ တပါးသော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော သူသည်။ နတ္ထိ၊ မဂ္ဂိ၊ ပ။ မဟာဝိဒုဂ္ဂေ၊ လွန်စွာ အသွားရခက်သော သံသာရခရီးခဲ၌။ သမ္ပရိဝတ္တတိ၊ တပြောင်းပြန်ပြန်လည်လျက်ရှိ၏။ ပ။ ဝိဒုဂ္ဂါ၊ အသွားရခက်သော ခရီးခဲမှ။ ပ။ မဟာပလိပေ။ ကြီးစွာသော ကာမဂုဏ်ညွှန်ပျောင်း၌။ ပလိပန္နော၊ ကျံ နစ်လျက်ရှိ၏။ ပ။ ပလိပါ၊ ကာမဂုဏ်ညွှန်ပျောင်းမှ။ ပ။

အဗ္ဗာဟတော၊ အလုံးစုံသော ဘေးရန်တို့ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်၏။ ပ။ ရာဂဂိုနာ၊ ရာဂတည်းဟူသော မီးဖြင့်။ ဒေါသဂိုနာ၊ ဒေါသတည်းဟူသော မီးဖြင့်။ မောဟဂိုနာ၊ မောဟတည်းဟူသော မီးဖြင့်။ ဇာတိဇရာမရဏဟိ၊ ဇာတိဇရာမရဏတို့ဖြင့်။ သောကေဟိ၊ စိုးရိမ်ခြင်းတို့ဖြင့်။ ပရိဒေဝေဟိ၊ ငိုကျွေးခြင်းတို့ဖြင့်။ ဒုက္ခေဟိ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်းတို့ဖြင့်။ ဒေါမနဿေဟိ၊ နှလုံးမသာယာခြင်းတို့ဖြင့်။ ဥပါယာသေဟိ၊ ပြင်းစွာ ငင်ပန်းခြင်းတို့ဖြင့်။ အာဒိတ္တော၊ တပြောင်ပြောင်တောက်လောင်အပ်၏။ မယာ၊ ငါ့ကို။ အညတြ၊ ကြည့်၍။ တဿ လောကသန္နိဝါသဿ၊ ထိုလောက၌နေသော သတ္တဝါအပေါင်းအား။ နိဗ္ဗာပေတာ၊ ရာဂအစရှိသည်ကို ငြိမ်းစေတတ်သော။ အညော၊ တပါးသော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော သူသည်။ နတ္ထိ၊ မဂ္ဂိ၊ ပ။ လောကသန္နိဝါသော၊ လောက၌နေသော သတ္တဝါအပေါင်းကို။ ဥန္နိတကော၊ ဘေးရန်ရှိရာသို့ဆောင်အပ်၏။ အတာဏော၊ စောင့်ရှောက်သူ မရှိသည်ဖြစ်၍။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ဟညတိ၊ ညည်းဆဲအပ်၏။ ပတ္တဒဏ္ဍော၊ ရောက်အပ်သော မင်းဒဏ်ရှိသော။ တက္ကရော၊ ခိုးသူသဖွယ်ဖြစ်၏။ ပ။ ဝဇ္ဇဗန္ဓုနေန၊ ရာဂအစရှိသော အပြစ်တည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်။ ဗဒ္ဓေါ၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်သည်ဖြစ်၍။ အာသာတနပစ္စုပဋိတော၊ သူသတ်ကုန်းသို့ ကပ်ရောက်လျက်တည်း၏။ ပ။ အနာထော၊ ကိုးကွယ်ရာမရှိသည်ဖြစ်၍။ ပရမကာပညပတ္တော၊ အလွန်ပင် အတီးကျန်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ပ။ -တာယေတာ၊ စောင့်ရှောက်တတ်သော။ ပ။ ဒုက္ခာဘိတုန္နော၊ ဇာတိဒုက္ခအစရှိသော များစွာသော ဆင်းရဲတို့ဖြင့် အလွန် ထိုးဆွဲအပ်သည် ဖြစ်၍။ စိရရတ္တံ၊ မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး။ ပဋိတော၊ နှိပ်စက်အပ်၏။ (ဂမိတော၊ မက်မောသည် ဖြစ်၍။) နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ပိပါသိတော၊ မှတ်သိပ်လျက်ရှိ၏။

☞

အစက္ခကော၊ ပညာမုက်စိမရှိသည်ဖြစ်၍။ ဒေန္တော၊ အကန်းသံဇ္ဇယ်ဖြစ်၏။ ပ။ ဟတနေဇတ္ထော၊ လမ်းမှန်သို့ ဆောင်တတ်သော ပညာမုက်စိပျက်သည်ဖြစ်၍။ အပရိဏာယကော၊ ခရီးညွှန်မှ ကင်း၏။ ပ။ ဝိပထပက္ခန္ဓော၊ မိစ္ဆာအယူ တည်းဟူသော လမ်းမှားသို့ လိုက်သည်ဖြစ်၍။ အဉ္ဇသော ပရဒေဝါ၊ လမ်းလွဲလျက်ရှိ၏။ ပ။ မယာ၊ ငါ့ကို။ အညတြ၊ ကြည့်၍။ တဿ လောကသန္တဝါသဿ၊ ထို့လောက၌ နေသော သတ္တဝါ အပေါင်းကို။ အရိယပထံ၊ အရိယာတို့၏ ခရီးလမ်းမှန်သို့။ အာနေတော၊ ဆောင်တတ်သော။ အညော၊ တပါးသော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သောသူသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပ။ မဟောသပက္ခန္ဓော၊ ကြီးစွာသော ကိလေသာ ရေအယဉ်သို့ ပြေးဝင်ကျရောက်လျက်ရှိ၏။ ပ။

၁၁၈။ ဒီဟိန္ဒဝါပိကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတေဟိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ပရိယုဋ္ဌိတော၊ ထကြွ နှိပ်စက်အပ်၏။ ပ။ တိဟိ၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဒုတ္တရိတေဟိ၊ ကာယဒုစရိုက် ဝစီဒုစရိုက် မနောဒုစရိုက် တို့ဖြင့်။ ဝိပုဋ္ဌိပန္နော၊ မှားယွင်းစွာပြုကျင့်လျက်ရှိ၏။ ပ။

စတုယောဂယောဓိတော၊ ကာမယောဂ အစရှိသော လေးပါးသောယောဂတို့က ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ယှဉ်စေအပ်သည်ဖြစ်၍။ စတုဟိယောဂေဟိ၊ လေးပါးသောယောဂတို့နှင့်။ ယုတ္တော၊ ယှဉ်လျက်ရှိ၏။ ပ။ စတုဟိ၊ လေးပါးကုန်သော။ ဂန္တေဟိ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော ဂန္တတို့ဖြင့်။ ဂန္တိတော၊ ထုံးဖွဲ့အပ်၏။ ပ။ စတုဟိ၊ လေးပါးကုန်သော။ ဥပါဒါနေဟိ၊ ဥပါဒါန်တို့ဖြင့်။ ဥပါဒိယတိ၊ ပြင်းစွာ စွဲလမ်းလျက်ရှိ၏။ ပ။ ပဉ္စဂတိသမာရုဇ္ဈော၊ ငါးပါးသော ဂတိသို့ အမန်တလဲလဲ တက်ရောက်လျက်ရှိ၏။ ပ။ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ၊ ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်။ ရုဇ္ဇတိ၊ တပ်မက်နေ၏။ ပ။ ပဉ္စဟိနိဂရဏေဟိ၊ ငါးပါးသော နိဂရဏတို့ဖြင့်။ ဩတ္တဇ္ဈော၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်၏။ ပ။ ဆဟိ ဝိဝါဒမူလေဟိ၊ ခြောက်ပါးသော ဝိဝါဒမူလတို့ဖြင့်။ ဝိဝဒတိ၊ ငြင်းခုံနေ၏။ ပ။ ဆဟိ တဏှာကာယေဟိ၊ ခြောက်ပါးသော တဏှာ ကာယတို့ဖြင့်။ ရုဇ္ဇတိ၊ တပ်မက်နေ၏။ ပ။ ဆဟိ ဒိဋ္ဌိဂတေဟိ၊ ခြောက်ပါးသော မိစ္ဆာ အယူတို့ဖြင့်။ ပရိယုဋ္ဌိတော၊ ထကြွနှိပ်စက်အပ်၏။ ပ။ သတ္တဟိ အနုသယေဟိ၊ ခုနစ်ပါးသော အနုသယတို့ဖြင့်။ အနုသဇ္ဈော၊ အစဉ်လျှောက်၍ဝင်အပ် ပျံ့နှံ့ အပ်၏။ ပ။ သတ္တဟိ သညောဇနေဟိ၊ ခုနစ်ပါးသော သံယောဇဉ်တို့နှင့်။ သညုတ္တော၊ စပ်ယှဉ်၏။ ပ။ သတ္တဟိ မာနေဟိ၊ ခုနစ်ပါးသော မာနတို့ဖြင့်။ ဥန္နတော၊ တက်ကြွလျက်ရှိ၏။ ပ။ အဋ္ဌဟိ လောကဓမ္မေဟိ၊ ရှစ်ပါးသော လောကဓိ တရားတို့ဖြင့်။ သမ္ပရိတ္တတိ၊ တပြောင်း ပြန်ပြန်လည်လျက်ရှိ၏။ ပ။ အဋ္ဌဟိ မိစ္ဆတ္တေဟိ၊ ရှစ်ပါးသော မိစ္ဆာတို့ဖြင့်။ နိယျာတော၊ ထိုမှ ဤမှ ပြေးသွား၏။ ပ။ အဋ္ဌဟိ ပုရိသဒေါသေဟိ၊ ရှစ်ပါးသော ပုရိသဒေါသတို့ဖြင့်။ ဒုဿတိ၊ ပျက်စီးလျက်ရှိ၏။ ပ။ နဝဟိ အာသာတဝတ္ထုဟိ၊ ကိုးပါးသော အာသာတ ဝတ္ထုတို့ဖြင့်။ အာသာတိတော၊ ထိပါးနှိပ်စက်အပ်၏။ ပ။ နဝဝိမောနေဟိ၊ ကိုးပါးအပြားရှိသော မာနတို့ဖြင့်။ ဥန္နတော၊ တက်ကြွလျက်ရှိ၏။ ပ။ တဏှာမူလဂေဟိ၊ တဏှာလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်သော။ နဝဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ၉-ပါးသော တရားတို့ဖြင့်။ ရုဇ္ဇတိ၊ တပ်မက်နေ၏။ ပ။ ဒသဟိ ကိလေသ ဝတ္ထုဟိ၊ ဆယ်ပါးသော ကိလေသဝတ္ထုတို့ဖြင့်။ ကိလိဿတိ၊ ပူပန်စေအပ် နှိပ်စက်အပ်၏။ ပ။ ဒသဟိ အာသာတဝတ္ထုဟိ၊ ဆယ်ပါးသော အာသာတဝတ္ထုတို့ဖြင့်။ အာသာတိတော၊ ထိပါးနှိပ်စက် အပ်၏။ ပ။ ဒသဟိ အကုသလကမ္မပထေဟိ၊ ဆယ်ပါးသော အကုသလကမ္မပထတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံ၏။ ပ။ ဒသဟိ သညောဇနေဟိ၊ ဆယ်ပါးသော သံယောဇဉ် တရားတို့သည်။ သညုတ္တော၊ ယှဉ်စေအပ်၏။ ပ။ ဒသဟိ မိစ္ဆတ္တေဟိ၊ ဆယ်ပါးသော မိစ္ဆာတရားတို့ဖြင့်။ နိယျာတော၊ ထိုမှ ဤမှ ပြေးသွား၏။ ပ။ ဒသဝတ္ထုကာယ၊ ဆယ်ပါးသော မှီရာဝတ္ထုရှိသော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မိစ္ဆာအယူနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံ၏။ ပ။ ဒသဝတ္ထုကာယ၊ ဆယ်ပါးသော မှီရာဝတ္ထုရှိသော။ အန္တဂါဟိကာယ၊

အန္တဂ္ဂါဟိကဟု ဆိုအပ်သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ အယုန္တံ။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံ၏။ပ။ လောကသန္နိဝါသော၊ လောက၌နေသော သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ အဋ္ဌသတတဏှာပပဉ္စသတေဟိ၊ တရားရှစ်ပါးသော တဏှာ ပပဉ္စတရားများစွာတို့ဖြင့်။ ပဠိတော၊ အကျယ်ချဲ့လျက်ရှိ၏ ။ပ။ လောကသန္နိဝါသော၊ လောက၌ နေသောသတ္တဝါ အပေါင်းကို။ ဒွါသဋ္ဌိင်္ဂဋ္ဌဂတေဟိ၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော မိစ္ဆာအယုတို့သည်။ ပရိယဋ္ဌိတော၊ ထကြွနှိပ်စက်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဿန္တာနံ၊ ရှုကုန်သော။ ဘဂဝန္တာနံ၊ ဘုန်းတော်ကြီးကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့၏။ သတ္တေသု၊ သတ္တဝါတို့၌။ မဟာကရုဏာ၊ လွန်စွာသနားသော မဟာကရုဏာတော်သည်။ ဩက္ကမတိ၊ သက်၏။

အဟဉ္စ၊ ငါသည်ကား (ငါသည်သာလျှင်-ဟု အဝခေရဏအနက်လည် ပြန်ကြ၏။ ပဉ္စဝဂ္ဂါငါးဦး ရဟန္တာဖြစ်သည်မှ နောက်ကာလ၌ ငါသည်သာလျှင်ဟု နှလုံးသွင်းရန် မဖြစ်သင့်သောကြောင့် ဆင်ခြင်သင့်၏)။ တိဏ္ဏော၊ သံသရာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာမှ ကူးမြောက်ပြီးသည်။ အမှိ၊ ဖြစ်၏။ လောကော စ၊ သတ္တဝါ အပေါင်းသည်ကား။ အတိဏ္ဏော၊ မကူးမြောက်ရသေး။ အဟဉ္စ၊ ငါသည်ကား။ မုတ္တော၊ ရာဂ အစရှိသော အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်ပြီးသည်။ အမှိ၊ ဖြစ်၏။ လောကော စ၊ သတ္တဝါ အပေါင်းသည်ကား။ အမုတ္တော၊ မလွတ်သေး။ အဟဉ္စ၊ ငါသည်ကား။ ဒန္တော၊ ယဉ်ကျေးပြီးသည်။ အမှိ၊ ဖြစ်၏။ လောကော စ၊ သတ္တဝါအပေါင်းသည်ကား။ အဒန္တော၊ မယဉ်ကျေးသေး။ အဟဉ္စ၊ ငါသည်ကား။ သန္တော၊ ငြိမ်သက်ပြီးသည်။ အမှိ၊ ဖြစ်၏။ လောကော စ၊ သတ္တဝါအပေါင်းသည်ကား။ အသန္တော၊ မငြိမ်သက်သေး။ အဟဉ္စ၊ ငါသည်ကား။ အဿတ္တော၊ သက်သာရာကိုရပြီးသည်။ အမှိ၊ ဖြစ်၏။ လောကော စ၊ သတ္တဝါအပေါင်းသည်ကား။ အနဿတ္တော၊ သက်သာရာကိုမရသေး။ အဟဉ္စ၊ ငါသည်ကား။ ပရိနိဗ္ဗာတော၊ ကိလေသာမီး အလုံးစုံ ငြိမ်းပြီးသည်။ အမှိ၊ ဖြစ်၏။ လောကော စ၊ သတ္တဝါအပေါင်းသည်ကား။ အပရိနိဗ္ဗာတော၊ မငြိမ်းသေး။ အဟံ၊ ငါသည်။ တိဏ္ဏော၊ သံသရာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာမှ ကူးမြောက်ပြီးသည်ဖြစ်၍။ ပရေ စ၊ သူတပါးတို့ကိုလည်း။ တာရေတုံ၊ ကူးမြောက်စေခြင်းငှါ။ မုတ္တော၊ ရာဂအစရှိသော အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်ပြီးသည်ဖြစ်၍။ ပရေ စ၊ သူတပါးတို့ကိုလည်း။ မောစေတုံ၊ လွတ်စေခြင်းငှါ။ ဒန္တော၊ ယဉ်ကျေးပြီးသည်ဖြစ်၍။ ပရေ စ၊ သူတပါးတို့ကိုလည်း။ ဒမေတုံ၊ ယဉ်ကျေးစေခြင်းငှါ။ သန္တော၊ ငြိမ်သက်ပြီးသည်ဖြစ်၍။ ပရေ စ၊ သူတပါးတို့ကိုလည်း။ သမေတုံ၊ ငြိမ်သက်စေခြင်းငှါ။ အဿတ္တော၊ သက်သာရာ ရပြီးသည်ဖြစ်၍။ ပရေ စ၊ သူတပါးတို့ကိုလည်း။ အဿာသေတုံ၊ သက်သာရာရစေခြင်းငှါ။ ပရိနိဗ္ဗာတော၊ ငြိမ်းပြီးသည်ဖြစ်၍။ ပရေ စ၊ သူတပါးတို့ကိုလည်း။ ပရိနိဗ္ဗာပေတုံ၊ ငြိမ်းစေခြင်းငှါ။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ပဟောမိ၊ စွမ်းနိုင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဿန္တာနံ၊ ရှုကုန်သော။ ဘဂဝန္တာနံ၊ ဘုန်းတော်ကြီးကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့၏။ သတ္တေသု၊ သတ္တဝါတို့၌။ မဟာကရုဏာ၊ လွန်စွာသနားသော မဟာကရုဏာတော်သည်။ ဩက္ကမတိ၊ သက်ဝင်၏။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ တထာဂတဿ၊ ၏။ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိယာ ဉာဏံ၊ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိဉာဏ်ပေတည်း။

ကေသတ္တတိမော၊ ခုနစ်ဆယ့်တခုမြောက်ဖြစ်သော။ မဟာကရုဏာဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ သည်၊ နိဋ္ဌိဇိတ၊ ပြီးပြီ။

၇၂-၇၃-သဗ္ဗညုတညာဏနိဒ္ဒေသ

၁၁၉။ တထာဂတဿ၊ ၏။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်သည်။ ကတံမံ၊ အဘယ်နည်း။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ သင်္ခတံ၊ သင်္ခတတရားကို၎င်း။ အသင်္ခတံ၊ အသင်္ခတ တရားကို၎င်း။

အနဝသေသံ၊ အကြွင်းမဲ့။ ဇာနတ်၊ သိတတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ (အကြွင်းမရှိသော သင်္ခတ အသင်္ခတကို) သိရာ၌။ အာဝရဏံ၊ အပိတ်အပင်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အနာဝရဏညာဏံ၊ အနာဝရဏညာဏ်မည်၏။

၁၂၀။ အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောတရားကို။ ဇာနတ်၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ (အတိတ်တရားကို) သိရာ၌။ အာဝရဏံ၊ အပိတ်အပင်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အနာဝရဏညာဏံ၊ အနာဝရဏညာဏ်မည်၏။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောတရားကို။ ဇာနတ်၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ (အနာဂတ်တရားကို) သိရာ၌။ အာဝရဏံ၊ အပိတ်အပင်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အနာဝရဏညာဏံ၊ အနာဝရဏညာဏ်မည်၏။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောတရားကို။ ဇာနတ်၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ (ပစ္စုပ္ပန်တရားကို) သိရာ၌။ အာဝရဏံ၊ အပိတ်အပင်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အနာဝရဏညာဏံ၊ အနာဝရဏညာဏ်မည်၏။

စက္ခုစေတ၊ စက္ခုပသာဒသည်၎င်း။ ရူပါ စ၊ ရူပါရုံတို့သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဇာနတ်၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့သိရာ၌။ အာဝရဏံ၊ အပိတ်အပင်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အနာဝရဏညာဏံ၊ အနာဝရဏညာဏ်မည်၏။ သောတဉ္စေတ၊ သောတပသာဒသည်၎င်း။ သဒ္ဓါ စ၊ သဒ္ဓါရုံတို့သည်၎င်း။ ပ။ သာနဉ္စေတ၊ သာနပသာဒသည်၎င်း။ ဂန္ဓာ စ၊ ဂန္ဓာရုံတို့သည်၎င်း။ ဇိဝှိစေတ၊ ဇိဝှိပသာဒသည်၎င်း။ ရသာ စ၊ ရသာရုံတို့သည်၎င်း။ ကာယောစေတ၊ ကာယပသာဒသည်၎င်း။ ဖောဠဗ္ဗာ စ၊ ဖောဠဗ္ဗာရုံတို့သည်၎င်း။ မနောစေတ၊ မနတို့သည်၎င်း။ ဓမ္မာ စ၊ ဓမ္မာရုံ တို့သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဇာနတ်၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့သိရာ၌။ အာဝရဏံ၊ အပိတ်အပင်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အနာဝရဏညာဏံ၊ အနာဝရဏညာဏ် မည်၏။

ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ အနိစ္စဉ်၊ အနိစ္စသဘောသည်။ ဒုက္ခဉ်၊ ဒုက္ခသဘောသည်။ အနတ္တဉ်၊ အနတ္တသဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဇာနတ်၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်မည်၏။

ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ အနိစ္စဉ်၊ အနိစ္စသဘောသည်။ ဒုက္ခဉ်၊ ဒုက္ခသဘောသည်။ အနတ္တဉ်၊ အနတ္တသဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဇာနတ်၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့သိရာ၌။ အာဝရဏံ၊ အပိတ်အပင်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အနာဝရဏညာဏံ၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်မည်၏။ ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၏။ ပ။ ဇရာမရဏဿ၊ ဇရာမရဏ၏။ အနိစ္စဉ်၊ အနိစ္စသဘောသည်။ ဒုက္ခဉ်၊ ဒုက္ခသဘောသည်။ အနတ္တဉ်၊ အနတ္တသဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဇာနတ်၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့သိရာ၌။ အာဝရဏံ၊ အပိတ်အပင်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အနာဝရဏညာဏံ၊ အနာဝရဏညာဏ်မည်၏။

ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ အဘိညာယ၊ အဘိညာ၏။ အဘိညဉ့်၊ အထူးသဖြင့်သိအပ်
 သော သဘောသည်။ ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ ပရိညာယ၊ ပရိညာ၏။ ပရိညဉ့်၊ ပိုင်း
 ခြား၍ သိအပ်သော သဘောသည်။ ပဟာနဿ၊ ပဟာန၏။ ပဟာနဉ့်၊ ပယ်အပ်သော သဘော
 သည်။ ဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာ၏။ ဘာဝနဉ့်၊ ပွားစေအပ်သော သဘောသည်။ သစ္စိကိရိယာယ၊
 သစ္စိကိရိယာ၏။ သစ္စိကိရိယဉ့်၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သော သဘောသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊
 ထိုအလုံးစုံကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပ။

ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတို့၏။ ခန္ဓဉ့်၊ အဖို့အစုသဘောသည်။ အာယတနာနံ၊
 အာယတနတို့၏။ အာယတနဉ့်၊ အကြောင်းသဘောသည်။ ဓာတုနံ၊ ဓာတ်တို့၏။ ဓာတုဉ့်၊ ဆောင်တတ်
 သောသဘောသည်။ သင်္ခတနံ၊ သင်္ခတတရားတို့၏။ သင်္ခတဉ့်၊ သင်္ခတသဘောသည်။ အသင်္ခတဿ၊
 အသင်္ခတ၏။ အသင်္ခတဉ့်၊ အသင်္ခတသဘောသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဇာနာတိ၊
 သိတတ်၏။ ပ။

ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ ကုသလေ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ဓမ္မေ၊ တရား၌။ ပဝတ္တံ၊
 ဖြစ်သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော တရားကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ။ တနည်းကား၊ ယာဝတော၊
 အကြင်မျှလောက်။ ကုသလေ ဓမ္မေ၊ ကုသိုလ်တရား၌။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိသင့်သိထိုက်သော
 သဘောသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ တံ တဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ။ [နောက်၌လည်း
 နည်းကူပင်။] ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်မည်၏။ တတ္ထံ၊ ထိုသို့သိရာ၌။
 အာဝရဏံ၊ အပိတ်အပင်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အနာဝရဏဉာဏံ၊ အနာဝရဏ
 ဉာဏ်မည်၏။ ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ အကုသလေ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ဓမ္မေ၊ တရား၌။
 အဗျာကတေ၊ အဗျာကတဖြစ်သော။ ဓမ္မေ၊ တရား၌။ ကာမာဝစရေ၊ ကာမာဝစရဖြစ်သော။
 ဓမ္မေ၊ ၌။ ရူပါဝစရေ၊ ရူပါဝစရဖြစ်သော။ ဓမ္မေ၊ ၌။ အရူပါဝစရေ၊ အရူပါဝစရဖြစ်သော။ ဓမ္မေ
 ၌။ ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ အပရိယာပန္ဓေ၊ လောကသုံးပါး၌ အကျုံးမဝင်သော။ ဓမ္မေ
 တရား၌။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော တရားကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။
 သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်မည်၏။ တတ္ထံ၊ ထိုသို့သိရာ၌။ အာဝရဏံ၊ အပိတ်အပင်သည်။
 နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အနာဝရဏဉာဏံ၊ အနာဝရဏဉာဏ်မည်၏။

ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခ၏။ ဒုက္ခဉ့်၊ ဒုက္ခသဘောသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။
 တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ပ။ ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ သမုဒယဿ၊ သမုဒယ
 သစ္စာ၏။ သမုဒယဉ့်၊ ဖြစ်ကြောင်းသဘောသည်။ နိရောမဿ၊ နိရောမသစ္စာ၏။ နိရောမဉ့်၊
 ချုပ်ခြင်းသဘောသည်။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၏။ မဂ္ဂဉ့်၊ အကြောင်းသဘောသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊
 ထိုအလုံးစုံကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပ။

ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ ၏။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒဉ့်၊ အနက်ကို သိသော
 သဘောသည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ ၏။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒဉ့်၊ ဒေသနာပါဠိကို သိသောသဘောသည်။ နိရုတ္တိပဋိ
 သမ္ဘိဒါယ၊ ၏။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒဉ့်၊ ပါဠိသဒ္ဒါကို သိသောသဘောသည်။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါယ၊
 ၏။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒဉ့်၊ ပဋိဘာနကို သိသောသဘောသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံ
 ကို။ ဇာနာတိ၊ သိတတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပ။

ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တေ၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ။ ဉာဏံ၊ သိသောဉာဏ်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဇာနာတိ၊ ဇာနာတိ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ အာသယာနုသယေ၊ အာသယာနုသယ၌။ ဉာဏံ၊ သိသောဉာဏ်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ယမကပါဠိ ဝိရေ၊ ယမကပါဠိဟာရိယ၌။ ဉာဏံ၊ သိသောဉာဏ်သည်။ မဟာကရုဏာ သမာပတ္တိယာ၊ မဟာကရုဏာသမာပတ်၌။ ဉာဏံ၊ သိသောဉာဏ်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဇာနာတိ၊ ဇာနာတိ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့သိရာ၌။ အာဝရဏံ၊ အပိတ်အပင်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အနာဝရဏဉာဏံ၊ အနာဝရဏဉာဏ်မည်၏။

ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ သဒေဝကဿ၊ နတ်ပြည်ငါးတပ်နှင့်တကွသော။ သမာရကဿ၊ ဝေဝတ္ထိနတ်ပြည်နှင့် တကွသော။ သဗြဟ္မကဿ၊ ဗြဟ္မာပြည်နှင့် တကွသော။ လောကဿ၊ လောက၏။ သသမဏဗြာဟ္မဏိယာ၊ ရဟန်း ပုဏ္ဏားနှင့် တကွသော။ သဒေဝမနုဿာယ၊ သမုတိ နတ်တည်းဟူသော မင်း၊ ကြွင်းသော လူနှင့်တကွသော။ ပဇာယ၊ သတ္တဝါအပေါင်း၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်အပ်သောတရားသည်။ သုတံ၊ ကြားအပ်သောတရားသည်။ မုတံ၊ တွေ့အပ်သော တရားသည်။ ဝိညာတံ၊ သိအပ်သောတရားသည်။ ပတ္တိ၊ ရောက်အပ်သောတရားသည်။ ပရိယေသိတံ၊ ရှာမှီးအပ်သော တရားသည်။ မနုဿ၊ စိတ်ဖြင့်။ အနုစရိတံ၊ အဖန်တလဲလဲ လေ့ကျက်အပ်သော တရားသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဇာနာတိ၊ သိတတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့သိရာ၌။ အာဝရဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနာဝရဏဉာဏံ၊ အနာဝရဏဉာဏ်မည်၏။

၁၂၁။ တဿတထာဂတဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားအား။ ဣမ၊ ဤသုံးပါးသော လောကဓာတ်၌။ ပညာစက္ခုနာ၊ ပညာမျက်စိဖြင့်။ အဒိဋ္ဌိနာမ၊ မမြင်အပ်သောတရားမည်သည်။ ကိဉ္ဇိ၊ တစ်စုံတစ်ခုမျှ။ န အတ္တိ၊ မရှိ။ အထော၊ ထိုမြို့။ အဝိညာတံ၊ မသိအပ်သော တရားမည်သည်။ ကိဉ္ဇိ၊ တစ်စုံတစ်ခုမျှ။ န အဟောသိ၊ မရှိခဲ့။ အဇာနိတဗ္ဗံ၊ မသိအပ် မသိနိုင်သောတရားမည်သည်။ ကိဉ္ဇိ၊ တစ်စုံတစ်ခုမျှ။ န ဘဝိဿတံ၊ မရှိလတ္တံ့။ နေယျံ၊ သိအပ် သိထိုက်သော။ ကိဉ္ဇိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော။ ယံဓမ္မဇာတံ၊ အကြင်တရားသဘောသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော တရားသဘောကို။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အဘိညာသိ၊ ထူးကဲလွန်မြတ်သော သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်ဖြင့် သိတော်မူပီ။ ဝေဒန၊ ထို့ကြောင့်။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ သမန္တစက္ခုတံ၊ ထက်ဝန်းကျင်မြင်စွမ်းနိုင်သော ဉာဏ်မျက်စိနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည်ဟူ၍။ ဝုစ္စတံ၊ ဆိုအပ်၏။

သမန္တစက္ခုတိတ္ထေ၊ သမန္တစက္ခု-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ဧကနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်ကြောင့်။ သမန္တစက္ခု၊ သမန္တစက္ခုမည်သနည်း။ ဗုဒ္ဓဉာဏာနိ၊ ဗုဒ္ဓဉာဏ်တော်တို့သည်။ စုဒ္ဓသ၊ တဆယ့်လေးပါးတို့တည်း။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခ၌။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ဗုဒ္ဓဉာဏံ၊ ဗုဒ္ဓဉာဏ်မည်၏။ ဒုက္ခသမုဒယေ၊ ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်း၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ဗုဒ္ဓဉာဏံ၊ ဗုဒ္ဓဉာဏ်မည်၏။ ဒုက္ခနိရောဓေ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဗုဒ္ဓဉာဏံ၊ ရှိ။ ဒုက္ခနိရောဓေ၊ ဝါဒိနိယာ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒါယ၊ အကျင့်၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဗုဒ္ဓဉာဏံ၊ ဗုဒ္ဓဉာဏ်မည်၏။ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒေ၊ အနက်ကိုသိရာ၌။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်

သော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏံသည်။ ဗုဒ္ဓဉာဏံ၊ မည်၏။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒေ၊ ဒေသနာပါဠိကို သိရာ၌။
 ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဗုဒ္ဓဉာဏံ၊ မည်၏။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒေ၊ ပါဠိသဒ္ဓါကိုသိရာ၌။ ပဝတ္တံ၊
 သော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏံသည်။ ဗုဒ္ဓဉာဏံ၊ မည်၏။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒေ၊ ပဋိဘာနကိုသိရာ၌။ ပဝတ္တံ၊
 သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဗုဒ္ဓဉာဏံ၊ မည်၏။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တေ၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တ၌။ ပဝတ္တံ၊
 သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဗုဒ္ဓဉာဏံ၊ မည်၏။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ အာသယာနသယေ၊
 အာသယာနသယ၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဗုဒ္ဓဉာဏံ၊ မည်၏။ ယမကပါဠိဟိရေ၊
 ယမကပါဠိဟာရိယ၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဗုဒ္ဓဉာဏံ၊ မည်၏။ မဟာကရုဏာသမာ
 ပတ္တိယာ၊ မဟာကရုဏာသမာပတ်၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဗုဒ္ဓဉာဏံ၊ ဗုဒ္ဓဉာဏံမည်၏။
 သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ သဗ္ဗညုတညာဏံသည်။ ဗုဒ္ဓဉာဏံ၊ မည်၏။ အနာဝရဉာဏံ၊ အနာဝရဉာ
 ဉာဏံသည်။ ဗုဒ္ဓဉာဏံ၊ မည်၏။ စုဒ္ဓသ၊ တဆယံလေးပါးကုန်သော။ ဣမာနိ ဉာဏာနိ၊ ဤဉာဏ
 တို့သည်။ ဗုဒ္ဓဉာဏာနိ၊ ဗုဒ္ဓဉာဏံတို့မည်ကုန်၏။ စုံဒ္ဓသန္နံ၊ တဆယံလေးပါးကုန်သော။ ဣမေသံ
 ဗုဒ္ဓဉာဏာနိ၊ ဤဗုဒ္ဓဉာဏံတို့တွင်။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဉာဏာနိ၊ ဉာဏံတို့သည်။ သာဝက
 သာဝကရဏာနိ၊ သာဝကတို့နှင့်ဆက်ဆံကုန်၏။ ဆ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဉာဏာနိ၊ ဉာဏံတို့သည်။
 သာဝကေဟိ၊ သာဝကတို့နှင့်။ အသာဝကရဏာနိ၊ မဆက်ဆံကုန်။

ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခ၏။ ဒုက္ခဋ္ဌော၊ ဒုက္ခသဘောသည်။ အတ္ထိ၊
 ရှိ၏။ သော သဗ္ဗော၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဉာတော၊ သိအပ်ပြီ။ အညာတော၊ မသိအပ်သော။
 ဒုက္ခဋ္ဌော၊ ဒုက္ခသဘောမည်သည်။ ကောစိ၊ တစုံတခုမျှ။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။
 သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့သိရာ၌။ အာဝရဏံ၊ အပိတ်အပင်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
 ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အနာဝရဉာဏံ၊ ဉာဏံမည်၏။ ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ ဒုက္ခဿ၊
 ဒုက္ခ၏။ ဒုက္ခဋ္ဌော၊ ဒုက္ခသဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သော သဗ္ဗော၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဉာတော၊
 သိအပ်ပြီ။ သော သဗ္ဗော၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဒိဋ္ဌော၊ မြင်အပ်ပြီ။ သော သဗ္ဗော၊ ကို။ ဝိဒိတော၊
 သိအပ်ပြီ။ တနည်းကား၊ သော သဗ္ဗော၊ သည်။ ဝိဒိတော၊ ထင်ပြီ။ သော သဗ္ဗော၊ ထိုအလုံးစုံကို။
 သစ္စိကတော၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီ။ သော သဗ္ဗော၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ဖဿိ-
 တော၊ တွေ့ထိအပ်ပြီ။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ အဖဿိတော၊ မတွေ့ထိအပ်သော။ ဒုက္ခဋ္ဌော၊ ဒုက္ခသဘော
 မည်သည်။ ကောစိ၊ တစုံတခုမျှ။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊
 သဗ္ဗညုတညာဏံမည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့သိရာ၌။ အာဝရဏံ၊ အပိတ်အပင်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
 ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အနာဝရဉာဏံ၊ မည်၏။ ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။
 သမုဒယဿ၊ သမုဒယ၏။ သမုဒယဋ္ဌော၊ ဖြစ်ကြောင်းသဘောသည်။ နိရောဓဿ၊ နိရောဓသစ္စာ၏။
 နိရောဓဋ္ဌော၊ ချုပ်ခြင်းသဘောသည်။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၏။ မဂ္ဂဋ္ဌော၊ အကြောင်းသဘောသည်။ ပ။
 အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၏။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒဋ္ဌော၊ အနက်ကို သိခြင်းသဘောသည်။
 ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၏။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒဋ္ဌော၊ ဒေသနာပါဠိကို သိခြင်းသဘောသည်။
 နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၏။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒဋ္ဌော၊ ပါဠိသဒ္ဓါကို သိခြင်းသဘော
 သည်။ ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၏။
 ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒဋ္ဌော၊ ပဋိဘာနကို သိခြင်းသဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သော သဗ္ဗော၊ ထိုအလုံး
 စုံကို။ ဉာတော၊ သိအပ်ပြီ။ ပ။ အဖဿိတော၊ မတွေ့ထိအပ်သော။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒဋ္ဌော၊
 ပဋိဘာနကို သိခြင်းသဘောမည်သည်။ ကောစိ၊ တစုံတခုမျှ။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပ။

ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တော၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ။ ဉာဏံ၊ သိသော ဉာဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ပ။ မဟာကရုဏာ သမာပတ္တိယာ၊ မဟာကရုဏာ သမာပတ်၌။ ဉာဏံ၊ သိသော ဉာဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဉာတံ၊ သိအပ်ပြီ။ ပ။ အဖဿိတံ၊ မတွေ့ထိအပ်သော။ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိယာ၊ မဟာ ကရုဏာသမာပတ်၌။ ပဝတ္ထံ၊ ဖြစ်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပ။

ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ သဒေဝကဿ၊ နတ်ပြည်ငါးထပ်နှင့်တကွသော။ ပ။ မနသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ အနုဝိစရိတံ၊ အဖန်တလဲလဲလေ့ကျက်အပ်သော တရားသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဉာတံ၊ ပြီ။ တံ သဗ္ဗံ၊ ကိ။ ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်အပ်ပြီ။ တံ သဗ္ဗံ၊ ကိ။ ဝိဒိတံ၊ ပြီ။ တံ သဗ္ဗံ၊ ကိ။ သစ္စိကတံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီ။ တံ သဗ္ဗံ၊ ကိ။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ဖဿိတံ၊ တွေ့ထိအပ်ပြီ။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ အဖဿိတံ၊ မတွေ့ထိအပ်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသောတရားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိတဿ၊ ထို့ကြောင့်။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့သိရာ၌။ အာဝရဏံ၊ အပိတ်အပင်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိတဿ၊ ထို့ကြောင့်။ အနာဝရဏဉာဏံ၊ အနာဝရဏဉာဏ်မည်၏။ [နတဿ- ၉] စသောဂါထာ၏ အနက်တူပြီ။]

သဗ္ဗညုတနာဝရဏဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ ခုနစ်ဆယ့်နှစ်ခု “ခုနစ်ဆယ့်သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော” သဗ္ဗညုတဉာဏ်၊ အနာဝရဏဉာဏ်ကို အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

ဉာဏကထာ၊ ခုနစ်ဆယ့်သုံးပါးသော ဉာဏ်တို့ကို ပြဆိုသော စကားသည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၂-ဒိဋ္ဌိကထာ

၁၂၂။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိဟူသည်။ ကာ၊ အဘယ်နည်း။ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာနိ၊ ဒိဋ္ဌိ၏ အကြောင်းတို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ ဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌာနာနိ၊ ဒိဋ္ဌိ၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းတို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ ဒိဋ္ဌာဘိနိဝေသော၊ ဒိဋ္ဌိ၏ နှလုံးသွင်းခြင်းတို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနသမုဂ္ဂါတော၊ ဒိဋ္ဌိ၏ အကြောင်းကို အကြောင်းမဲ့ပယ်နှုတ်ခြင်းသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။

ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိဟူသည်။ ကာ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိပဉ္စေ၊ ဤအမေး၌။ ။တနည်း၊ ကာ ဒိဋ္ဌိတိ၊ ကာ ဒိဋ္ဌိ ဟူသောဤအမေး၌။ ဝါ၊ ဒိဋ္ဌိဟူသည် အဘယ်နည်းဟူသော အမေး၌။ အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ နိစ္စ စသည်ဖြင့် နှလုံးသွင်းလျက် မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမည်၏။

ကတိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာနိတိ၊ ဒိဋ္ဌိ၏ အကြောင်းတို့သည် အဘယ်မျှတို့နည်း ဟူသော အမေး၌။ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာနိ၊ ဒိဋ္ဌိ၏ အကြောင်းတို့သည်။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးတို့တည်း။

ကတိ ဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌာနာနိတိ၊ ဒိဋ္ဌိ၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းတို့သည် အဘယ်မျှတို့နည်း ဟူသော အမေး၌။ ဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌာနာနိ၊ ဒိဋ္ဌိ၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းတို့သည်။ အဋ္ဌာရဿ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးတို့တည်း။

ကတိ ဒိဋ္ဌိယောတိ၊ ဒိဋ္ဌိတို့သည် အဘယ်မျှတို့နည်းဟူသော အမေး၌။ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့သည်။ သောဠသ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးတို့တည်း။

ကတိ ဒိဋ္ဌာဘိနိဝေသတိ၊ ဒိဋ္ဌိ၏ နှလုံးသွင်းခြင်းတို့သည် အဘယ်မျှတို့နည်းဟူသော အမေး၌။ ဒိဋ္ဌာဘိနိဝေသ၊ ဒိဋ္ဌိ၏ နှလုံးသွင်းခြင်းတို့သည်။ တိဏိသတံ၊ သုံးရာတို့တည်း။

ကတမော ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနသမုဂ္ဂါတောတိ၊ ဒိဋ္ဌိ၏ အကြောင်းကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်နှုတ်ခြင်းသည် အဘယ်နည်းဟူသော အမေး၌။ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနသမုဂ္ဂါတော၊ ဒိဋ္ဌိ၏ အကြောင်းကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်နှုတ်ခြင်းသည်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ပေတည်း။

၁၂၃။ အဘိနိဝေသ ပရာမာသော၊ နိစ္စ စသည်ဖြင့် နှလုံးသွင်းလျက် မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်းဟူမူကား။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ “တေ၊ ဤရုပ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ ဥစ္စာတည်း။ ဒေသော၊ ဤရုပ်သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဒေသော၊ ဤရုပ်သည်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တ-အထည်ကိုယ်တည်း။” ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ နှလုံးသွင်းလျက် မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမည်၏။ ပ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ တေ၊ ဤဝိညာဉ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ ဥစ္စာတည်း။ ဒေသော၊ ဤဝိညာဉ်သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဒေသော၊ ဤဝိညာဉ်သည်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တ-အထည်ကိုယ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ နှလုံးသွင်းလျက် မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမည်၏။ စက္ခု၊ မျက်စိကို။ တေ၊ ဤမျက်စိသည်။ မမ၊ ငါ၏ ဥစ္စာတည်း။ ပ။ မနံ၊ စိတ်ကို။ “တေ၊ ဤစိတ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ ဥစ္စာတည်း။ ဒေသော၊ ဤစိတ်သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဒေသော၊ ဤစိတ်သည်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တ-အထည်ကိုယ်တည်း။” ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝေသ ပရာမာသော၊ နှလုံးသွင်းလျက် မှားသော အားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမည်၏။ ရူပေ၊ အဆင်းရူပါရုံတို့ကို။ တေ၊ ဤရူပါရုံသည်။ မမ၊ ငါ၏ ဥစ္စာတည်း။ ပ။ ဓမ္မေ၊ သဘောတရားဓမ္မာရုံတို့ကို။ တေ၊ ဤဓမ္မာရုံသည်။ မမ၊ ငါ၏ ဥစ္စာတည်း။ ဒေသော၊ ဤဓမ္မာရုံသည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဒေသော၊ ဤဓမ္မာရုံသည်။ မေ၊ ၎င်း။ အတ္တာ၊ အတ္တ-အထည်ကိုယ်တည်း။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ကို။ တေ၊ ဤစက္ခုဝိညာဉ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ ဥစ္စာတည်း။ ပ။ မနောဝိညာဏံ၊ မနောဝိညာဉ်ကို။ တေ၊ ဤမနောဝိညာဉ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ ဥစ္စာတည်း။ ဒေသော၊ ဤမနောဝိညာဉ်သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဒေသော၊ ဤမနောဝိညာဉ်သည်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တ-အထည်ကိုယ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝေသ ပရာမာသော၊ နှလုံးသွင်းလျက် မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမည်၏။ စက္ခုသမ္ဘယံ၊ စက္ခုသမ္ဘယကို။ တေ၊ ဤစက္ခုသမ္ဘယသည်။ မမ၊ ငါ၏ ဥစ္စာတည်း။ ပ။ စက္ခုသမ္ဘယဇံ၊ စက္ခုသမ္ဘယကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ တေ၊ ဤဝေဒနာသည်။ မမ၊ ငါ၏ ဥစ္စာတည်း။ ပ။ ဇြ

ရူပသည်၊ ရူပသညာကို။ တေ၊ ဤရူပသညာသည်။ မမ၊ ငါ၏ ဥစ္စာတည်း။ ပ။ ရူပသဉ္ဇေတနံ၊ ရူပသဉ္ဇေတနာကို။ တေ၊ ဤရူပသဉ္ဇေတနာသည်။ မမ၊ ငါ၏ ဥစ္စာတည်း။ ပ။ ရူပတဏှံ၊ ရူပတဏှာကို။ တေ၊ ဤရူပတဏှာသည်။ မမ၊ ငါ၏ ဥစ္စာတည်း။ ပ။ ရူပဝိတက္ကံ၊ ရူပဝိတက်ကို။ တေ၊ ဤရူပဝိတက်သည်။ မမ၊ ငါ၏ ဥစ္စာတည်း။ ပ။ ရူပဝိစာရံ၊ ရူပဝိစာရကို။ တေ၊ ဤရူပဝိစာရသည်။ မမ၊ ငါ၏ ဥစ္စာတည်း။ ပ။ ဓမ္မဝိစာရံ၊ ဓမ္မဝိစာရကို။ တေ၊ ဤဓမ္မဝိစာရသည်။ မမ၊ ငါ၏ ဥစ္စာတည်း။

ဧသော၊ ဤဓမ္မဝိစာရသည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဧသော၊ ဤဓမ္မဝိစာရသည်။ မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊ အထည်ကိုယ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ နှလုံးသွင်းလျက် မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမည်၏။

ပထဝီဓာတု၊ ပထဝီဓာတ်ကို။ ဧတံ၊ ဤပထဝီဓာတ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ပ။ ဝိညာဏဓာတု၊ ဝိညာဏဓာတ်ကို။ ဧတံ၊ ဤဝိညာဏဓာတ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ပထဝီကသိဏံ၊ ပထဝီကသိုဏ်းကို။ ဧတံ၊ ဤပထဝီကသိုဏ်းသည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ပ။ ဝိညာဏကသိဏံ၊ ဝိညာဏကသိုဏ်းကို။ ဧတံ၊ ဤဝိညာဏကသိုဏ်းသည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ဧသော၊ ဤဝိညာဏကသိုဏ်းသည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဧသော၊ ဤဝိညာဏကသိုဏ်းသည်။ မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊ အထည်ကိုယ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ နှလုံးသွင်းလျက် မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမည်၏။

ကေသံ၊ ဆံပင်ကို။ ဧတံ၊ ဤဆံပင်သည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ (ကေသေ၊ ဆံပင်တို့ကို။ ပ။ လောမေ၊ အမွှေးတို့ကို။ ပ။ နခါ၊ လက်သည်းခြေသည်းတို့ကို။ ပ။ ဒန္တေ၊ သွားတို့ကိုဟု ဤ ၄-ပုဒ်၌ ဗဟုဝုစံနှင့်ရှိသင့်၏။ ပ။ မတ္ထလင်္ဂံ၊ ဦးနှောက်ကို။ ဧတံ၊ ဤဦးနှောက်သည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ဧသော၊ ဤဦးနှောက်သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဧသော၊ ဤဦးနှောက်သည်။ မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊ အထည်ကိုယ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ သည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမည်၏။

စက္ခာယတနံ၊ စက္ခာယတနကို။ ဧတံ၊ ဤစက္ခာယတနသည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ရူပါယတနံ၊ ရူပါယတနကို။ ဧတံ၊ ဤရူပါယတနသည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ပ။ မနာယတနံ၊ မနာယတနကို။ ဧတံ၊ ဤမနာယတနသည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ဓမ္မာယတနံ၊ ဓမ္မာယတနကို။ ဧတံ၊ ဤဓမ္မာယတနသည်။ မမ၊ ၏။ အတ္တာ၊ တည်း။

စက္ခုဓာတု၊ စက္ခုဓာတ်ကို။ ဧတံ၊ ဤစက္ခုဓာတ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ရူပဓာတု၊ ရူပဓာတ်ကို။ ပ။

စက္ခုန္ဒြိယံ၊ စက္ခုန္ဒြေကို။ ဧတံ၊ ဤစက္ခုန္ဒြေသည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေကို။ ဧတံ၊ ဤပညိန္ဒြေသည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ပ။ ကာမဓာတု၊ ကာမဓာတ်ကို။ ဧတံ၊ ဤကာမဓာတ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ပ။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝံ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝကို။ ဧတံ၊ ဤပဉ္စဝေါကာရဘဝသည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ပဌမံ၊ ဈာန်၊ ပဌမဈာန်ကို။ ဧတံ၊ ဤပဌမဈာန်သည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ပ။ မေတ္တံ၊ စေတောဝိမုတ္တိံ၊ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိကို။ ဧတံ၊ သည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ပ။ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိံ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ်ကို။ ဧတံ၊ သည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ပ။ အဝိဇ္ဇံ၊ အဝိဇ္ဇာကို။ ဧတံ၊ ဤအဝိဇ္ဇာသည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ပ။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏကို။ ဧတံ၊ ဤဇရာမရဏသည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ဧသော၊ ဤဇရာမရဏသည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဧသော၊ ဤဇရာမရဏသည်။ မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တ-အထည်ကိုယ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ နှလုံးသွင်းလျက် မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမည်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ နိစ္စစသည်ဖြင့် နှလုံးသွင်းလျက် မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမည်၏။

၁၂၄။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာနိ၊ ဒိဋ္ဌိ၏ဖြစ်ကြောင်းတို့သည်။ ကတမာနိ၊ အဘယ်တို့နည်း ဟူမူကား။ ခန္ဓာပိ၊ ခန္ဓာတို့သည်လည်း။ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ၊ ဒိဋ္ဌိ၏ဖြစ်ကြောင်းမည်၏။ အဝိဇ္ဇာပိ၊ အဝိဇ္ဇာသည်လည်း။ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ဖဿောပိ၊ ဖဿသည်လည်း။ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ သညာပိ၊ သညာသည်လည်း။ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ဝိတက္ကောပိ၊ ဝိတက်သည်လည်း။ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ အယောနိသော မနသိကာရောပိ၊ မသင့်သောအကြောင်းဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းသည်လည်း။ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ပါပမိတ္တောပိ၊ ယုတ်မာသောအဆွေခင်ပွန်းသည်လည်း။ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ပရတောဗောသောပိ၊ သူတပါးထံမှ ပြောဟောသောစကားသံသည်လည်း။ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ၊ ဒိဋ္ဌိ၏ဖြစ်ကြောင်းမည်၏။

ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်။ ဟေတု၊ ဇနကအကြောင်းတည်း။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်။ ပစ္စယော၊ ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းတည်း။ (ဣဘိ၊ ထို့ကြောင့်။) ဥပါဒါယ၊ စုံမီ၍။ သမုဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ဖြစ်ကြောင်းသဘောအားဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ၊ ဒိဋ္ဌိ၏အကြောင်းမည်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ခန္ဓာပိ၊ ခန္ဓာတို့သည်လည်း။ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ၊ ဒိဋ္ဌိ၏ဖြစ်ကြောင်းမည်၏။

(ဤအနက်ကား ယခုလက်ရှိ ပါဠိစာအုပ်များ၌ ရှိရင်းပါဠိအတိုင်း သင့်လျော်အောင် ပြန်အပ်သောအနက်ပေတည်း။ သဒ္ဓါ အနက် အဓိပ္ပါယ် အလုံးစုံပင် မချောမောမပြေပြစ်လှပေ။ ဤပါဠိ၌ “ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ ဥပါဒါယ” ဟူသောပုဒ် နှစ်ခုသည် ချွတ်ယွင်းနေဟန်ရှိသည်။ အဋ္ဌကထာမူဟောင်းစာအုပ်၌ “ခန္ဓာဧဝ ဒိဋ္ဌိနံ ဥပါဒါယ ဇနကဟေတုဧဝ ဥပတ္တမ္ဘကပစ္စယော စာတိ အတ္တော” ဟု ပါဠိမှန်ကို ဖွင့်ပြထားလျက် ရှိသည်။ ၎င်းပါဠိမှာ သဒ္ဓါ အနက် အဓိပ္ပါယ် အလုံးစုံပင်ချောမော ပြေပြစ်၏။

သီလက္ခန္ဓာအဋ္ဌကထာ မူဟောင်းများ၌လည်း ဗြဟ္မဇာလသုတ် သဿတဝါဒအရာ၌ ဤပါဠိကို သာဓကအဖြစ် ထုတ်ပြရာတွင် “ဒိဋ္ဌိနံ ဥပါဒါယ” ဟူ၍ပင် ပါဠိမှန်အတိုင်း ပြလျက်ရှိ၏။ ၎င်းပါဠိသည် “ဒေပစ္စယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဥပါဒါယ” ဟူသော မဟာဝေဒလ္လသုတ် မ ၁၊ ၃၆၈ နှင့်လည်း ပါဠိနေပုံချင်း တူသဖြင့် သင့်လျော်၏။ ထို့ပြင် ဤပါဠိ၌ ‘သမုဋ္ဌာနဋ္ဌေန’ ဟူသော ပုဒ်သည်လည်း ‘ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ’ ဟူသော နောက်ပုဒ်နှင့်သာ စပ်သင့်သောကြောင့် ဧဝံပုဒ်၏ နောက်၌သာ ရှိသင့်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤအရာ၌ “ခန္ဓာ ဟေတု ခန္ဓာ ပစ္စယော ဒိဋ္ဌိနံ ဥပါဒါယ၊ ဧဝံ သမုဋ္ဌာနဋ္ဌေန ခန္ဓာပိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ” စသည်ဖြင့် ပါဠိမှန် ရှိသင့်သည်။ ၎င်း၏အနက်မှာ—

“ဒိဋ္ဌိနံ၊ ဒိဋ္ဌိတို့၏။ ဥပါဒါယ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းငှါ။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်။ ဟေတု၊ အကြောင်းတည်း။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်။ ပစ္စယော၊ အထောက်အပံ့တည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သမုဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ဖြစ်ကြောင်းသဘောအားဖြင့်။ ခန္ဓာပိ၊ ခန္ဓာတို့သည်လည်း။ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ၊ ဒိဋ္ဌိ၏ဖြစ်ကြောင်းမည်၏”။

ဤသို့စသည်ဖြင့် ပြန်ဆိုရာ၏။

အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဟေတု၊ ဇနကအကြောင်းတည်း။ ပ။ ဖဿော၊ သည်။ ပ။ သညာ၊ သည်။ ပ။ ဝိတက္ကော၊ သည်။ ပ။ အယောနိသော မနသိကာရော၊ သည်။ ပ။ ပါပမိတ္တော၊ သည်။ ပ။ ပရတောဗောသော၊ သည်။ ဟေတု၊ ဇနက အကြောင်းတည်း။ ပစ္စယော၊ ဥပတ္တမ္ဘက အကြောင်းတည်း။

(ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။) ဥပါဒါယ၊ စုံမှီ၍။ သမုဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ မြစ်ကြောင်းသဘောအားဖြင့်။ ဒိဋ္ဌဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပရတောသောသောပိ၊ သူတပါးထံမှ ပြောဟောသော စကားသံသည်လည်း။ ဒိဋ္ဌဋ္ဌာနံ၊ ဒိဋ္ဌ၏အကြောင်းမည်၏။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဒိဋ္ဌဋ္ဌာနာနိ၊ ဒိဋ္ဌ၏အကြောင်းတို့သည်။ ဣမာနိ၊ ဤပြဆိုခဲ့သော အကြောင်းရှစ်ပါးတို့ပင်တည်း။

၁၂၅။ အဋ္ဌာရသ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌာနာနိ၊ ဒိဋ္ဌ၏ဖြစ်ပေါ်ခြင်းတို့သည်။ ကတမာနိ၊ အဘယ်သည်တို့နည်းဟူမကား။ ယာဒိဋ္ဌိ၊ အကြင်ဒိဋ္ဌသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ ဒိဋ္ဌိ၊ ထိုဒိဋ္ဌိသည်။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ဒိဋ္ဌိဂတမည်၏။ ဝါ၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသောဒိဋ္ဌိတို့၌ အတွင်းဝင်၏။ ဒိဋ္ဌိဂဟနံ၊ ဒိဋ္ဌိ တည်းဟူသော တောရှုပ်ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိကန္တာရံ၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသောခရီးခဲဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိဝိသုကံ၊ ဒိဋ္ဌိ တည်းဟူသော ငြောင့်ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိဝိပုန္ဒိတံ၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော လှုပ်ရှားမှုဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိသညောဇနံ၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော ယှဉ်စေမှု ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိသလ္လံ၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော မြားဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိသမ္မာဓော၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော ကျဉ်းမြောင်းရာဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိပလိဗောဓော၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော ကြောင့်ကြမှု ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိဗန္ဓနံ၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိပပါတော၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော ချောက်ကမ်းပါးပြတ် ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌာနုသယာ၊ ဒိဋ္ဌိ တည်းဟူသော အနုသယဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိသန္တာပေါ၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော ပူပန်ခြင်းဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိပရိဋ္ဌာဟော၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော ပြင်းစွာပူလောင်းခြင်း ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိဂန္ဓော၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော အထုံးအဖွဲ့ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိပါဒါနံ၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော စုံလမ်းခြင်း ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌာဘိနိဝေသော၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော မြဲမြံစွာ နှလုံးသွင်းခြင်း ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိရာမာသော၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းဖြစ်၏။ အဋ္ဌာရသ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိ ပရိယုဋ္ဌာနာနိ၊ ဒိဋ္ဌိ၏ဖြစ်ပေါ်ခြင်းတို့သည်။ ဣမာနိ၊ ဤတဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ပင်တည်း။

၁၂၆။ သောဋ္ဌသ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ကတမာနိ၊ အဘယ်သည်တို့နည်းဟူမကား။ အဿာဒိဋ္ဌိ၊ သူခသောမနဿဟုဆိုအပ်သော သာယာဖွယ်၌ ဖြစ် သော ဒိဋ္ဌိ၎င်း။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တသို့အစဉ်လျှောက်သောဒိဋ္ဌိ၎င်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ဖောက်ပြန်မှား ယွင်းသောအယူဟူသောဒိဋ္ဌိ၎င်း။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ထင်ရှားရှိသော ရုပ်နာမ်အပေါင်း၌ သတ္တဝါဟု အထင်အမြင်မှားသောဒိဋ္ဌိ၎င်း။ သက္ကာယဝတ္ထုကာ၊ ထင်ရှားရှိသော ရုပ်နာမ်အပေါင်းလျှင် တည်ရာရှိသော။ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ တည်မြဲနေသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆသောဒိဋ္ဌိ၎င်း။ သက္ကာယဝတ္ထုကာ၊ ထင်ရှားရှိသော ရုပ်နာမ်အပေါင်းလျှင် တည်ရာရှိသော။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ ပြတ်စဲသည်ဟုထင်မြင် ယူဆ သော ဒိဋ္ဌိ၎င်း။ အန္တဂါဟိကာဒိဋ္ဌိ၊ သဿတစသော အဖို့ကိုယူသောဒိဋ္ဌိ၎င်း။ ပုဗ္ဗန္တာဒိဋ္ဌိ၊ ရှေးအစွန်း သို့ အစဉ်လျှောက်သော ဒိဋ္ဌိ၎င်း။ အပရန္တာဒိဋ္ဌိ၊ နောက်အစွန်းသို့ အစဉ်လျှောက်သောဒိဋ္ဌိ ၎င်း။ သညောဇနိကာ၊ အကျိုးခံ၌ ယှဉ်စေတတ်သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိ၎င်း။ အာဟန္တိမာနာနိဗန္ဓာဒိဋ္ဌိ၊ ငါဟုမာန်မှုခြင်းဖြင့် နှောင်ဖွဲ့သော ဒိဋ္ဌိ၎င်း။ မမန္တိမာနာနိဗန္ဓာဒိဋ္ဌိ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု မာန်မှုခြင်းဖြင့် နှောင်ဖွဲ့သော ဒိဋ္ဌိ၎င်း။ အတ္တဝါဒပဋိသညတ္တာ၊ အတ္တဟု စုံလမ်းပြောဆိုသောဝါဒနှင့် စပ်သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိ၎င်း။ လောကဝါဒပဋိသညတ္တာ၊ လောကဟု စုံလမ်းပြောဆိုသောဝါဒနှင့် စပ်သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိ၎င်း။ ဘဝဒိဋ္ဌိ၊ မြဲမြံနေသည်ဟု ယူဆသော ဘဝဒိဋ္ဌိ၎င်း။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ၊ ဘဝပြတ်စဲသည်ဟု ယူဆသော ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ၎င်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့။) ဣမာ၊ ဤဒိဋ္ဌိတို့သည်။ သောဋ္ဌသ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ပေတည်း။

၁၂၇။ တိဏိသတံ၊ သုံးရာကုန်သော။ ဒိဋ္ဌာဘိနိဝေသော၊ ဒိဋ္ဌိ၏နှလုံးသွင်းခြင်း တို့သည်။ ကတမေ-ကတမာနိ၊ အဘယ်သည်တို့နည်းဟူမကား။ အဿာဒိဋ္ဌိယာ၊ အဿာဒိဋ္ဌိ၏။ ကတိဟာ

ငါးဆယ်သော။ အာကာရေဟိ၊ အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
 ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိယာ၊ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ၏။ အဋ္ဌာရသဟိ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါး ကုန်သော။ အာကာ
 ရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိယာ၊ အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ၏။
 စတုစတ္တာလံသာယ၊ လေးဆယ့်လေးပါးသော။ အာကာရေဟိ၊ အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သညောဇနိကာယ၊ သံယောဇနိကဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ အဋ္ဌာ
 ရသဟိ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
 အဟန္တိမာနုဝိနိဗန္ဓာယ၊ ငါဟုမာန်မူခြင်းဖြင့်နှောင်ဖွဲ့သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ အဋ္ဌာရသဟိ၊ ကုန်သော။
 အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ မမန္တိမာနုဝိနိဗန္ဓာယ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု
 မာန်မူခြင်းဖြင့် နှောင်ဖွဲ့သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ အဋ္ဌာရသဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။
 အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပ။ အတ္တဝါဒပဋိသညတ္တာယ၊ အတ္တဝါဒနှင့် စပ်သော။
 ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ဝိသတိယာ၊ နှစ်ဆယ်သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ လောကဝါဒပဋိသညတ္တာယ၊ လောကဝါဒနှင့်စပ်သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ အဋ္ဌဟိ၊ ရှစ်ပါး
 ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘဝဒိဋ္ဌိယာ၊ ဘဝဒိဋ္ဌိ၏။
 ဧကေန၊ တပါးသော။ အာကာရေန၊ အခြင်းအရာဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
 ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယာ၊ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ၏။ ဧကေန၊ တပါးသော။ အာကာရေန၊ အခြင်းအရာဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊
 နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၁-အာသာဒဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသ

၁၂၇။ အာသာဒဒိဋ္ဌိယာ၊ အာသာဒဒိဋ္ဌိ၏။ ကတမေဟိ ပဉ္စတိံ သာယ၊ အဘယ်လုံးဆယ်ငါးပါး
 သော။ အာကာရေဟိ၊ အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊
 ဖြစ်သနည်း။ ။ တနည်း၊ အာသာဒဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ အဘိနိဝေသော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ကတမေဟိ
 ပဉ္စတိံ သာယ အာကာရေဟိ၊ အဘယ်လုံးဆယ်ငါးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဟောတိ၊
 ဖြစ်သနည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ယံ သုခံ၊ အကြင် ကိုယ်ချမ်းသာ သုခသည်။ ယံ
 သောမနဿံ၊ အကြင်စိတ်ချမ်းသာ သောမနဿသည်။ ဥပ္ပဒ္ဓတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ၊ ရုပ်ကိုမှီသော
 သုခသောမနဿသည်။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ အာသာဒေါ၊ သာယာဖွယ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝေသ
 ပရာမာသော၊ နှလုံးသွင်းလျက် မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမည်၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။
 န အာသာဒေါ၊ သာယာဖွယ်မဟုတ်။ အာသာဒေါ၊ သာယာဖွယ်သည်။ န ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမဟုတ်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။
 အညာ၊ တပါးတည်း။ အာသာဒေါ၊ သာယာဖွယ်သည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ ယာ စ ဒိဋ္ဌိ၊ အကြင်
 ဒိဋ္ဌိသည်၎င်း ။ ယော စ အာသာဒေါ၊ အကြင် သာယာဖွယ်သည်၎င်း၊ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊
 ဤဒိဋ္ဌိနှင့် သာယာဖွယ်နှစ်ပါးစုံကို။ အာသာဒဒိဋ္ဌိ၊ အာသာဒဒိဋ္ဌိ (သာယာဖွယ်အယူ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
 ဆိုအပ်၏။

အာသာဒဒိဋ္ဌိ၊ အာသာဒဒိဋ္ဌိသည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မှားသောအယူတည်း။ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ
 (မှန်သောအယူ)၏ ပျက်စီးခြင်းတည်း။ တာယ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ၊ ထိုအယူမှန်၏ ပျက်စီးခြင်းနှင့်။
 သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒိဋ္ဌိဝိပန္နော၊ အယူပျက်သောသူ မည်၏။
 ဒိဋ္ဌိဝိပန္နော၊ အယူပျက်သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ န သေဝိတဗ္ဗော၊ မမှီဝဲအပ်။ န ဘဇိတဗ္ဗော၊

မချဉ်းကပ်အပ်။ န ပယိရုပါသိတဗ္ဗော၊ မဆည်းကပ်အပ်။ တံ၊ ထိုသို့ မဆည်းကပ်အပ်ခြင်းသည်။ ကိဿဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း ဟူမူကား။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ အယူသည်။ ဟိ ယသ္မာ၊ အကြံကြောင့်။ ပါပိကာ၊ ယုတ်ညံ့သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်ပေတည်း။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဒိဋ္ဌိ၌။ ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။ ယော ရာဂေါ၊ အကြင်ရာဂသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ သော ရာဂေါ၊ ထိုရာဂသည်။ န ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမဟုတ်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ န ရာဂေါ၊ ရာဂမဟုတ်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ အညာ၊ တပါးတည်း။ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ ယာ စ ဒိဋ္ဌိ၊ အကြင်ဒိဋ္ဌိသည် ၎င်း။ ယော စ ရာဂေါ၊ အကြင်ရာဂသည်၎င်း။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤဒိဋ္ဌိနှင့် ရာဂနှစ်ပါးစုံကို။ ဒိဋ္ဌိရာဂေါ၊ ဒိဋ္ဌိရာဂဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ တာယ စ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ထိုဒိဋ္ဌိနှင့်၎င်း။ တေန စ ရာဂေန၊ ထိုရာဂနှင့်၎င်း။ သမန္တာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒိဋ္ဌိရာဂရတ္တော၊ ဒိဋ္ဌိရာဂဖြင့် တပ်စွဲသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိရာဂရတ္တော၊ ဒိဋ္ဌိရာဂဖြင့် တပ်စွဲသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်၌။ ဒိန္နံ၊ လှူအပ်သော။ ဒါနံ၊ အလှူသည်။ မဟပ္ဖလံ၊ များသောအကျိုးရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ မဟာနိသံသံ၊ များသောအကျိုးဆက်ရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တံ၊ ထိုသို့ များသောအကျိုးရင်း အကျိုးဆက်မရှိခြင်းသည်။ ကိဿဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း ဟူမူကား။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ အယူသည်။ ဟိ ယသ္မာ၊ အကြံကြောင့်။ ပါပိကာ၊ ယုတ်ညံ့သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်ပေတည်း။

အဿာဒဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ များသောအယူတည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ၊ များသောအယူရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ နိရယော ဝါ၊ ငရဲ(၌ဖြစ်ခြင်း)သည်သော်၎င်း။ တိရစ္ဆာနယောနိ ဝါ၊ တိရစ္ဆာန်အမျိုး (၌ဖြစ်ခြင်း)သည်သော်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒေဝ ဂတိယော၊ နှစ်ပါးသော ဂတိတို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ၊ မိစ္ဆာအယူရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယထာဒိဋ္ဌိ၊ အယူအားလျော်စွာ။ သမတ္တံ၊ အပြည့်အစုံ။ သမာဒိန္နံ၊ ဆောက်တည်အပ်သော။ ယဉ္ဇေ ဘယကမ္ပံ၊ အကြင်ဘယကံသည်၎င်း။ ပ။ ယဉ္ဇ ဝစီကမ္ပံ၊ အကြင် ဝစီကံသည်၎င်း။ ပ။ ယဉ္ဇ မနောကမ္ပံ၊ အကြင် မနောကံသည်၎င်း။ ယာ စ စေတနာ၊ အကြင် (ဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ ဖြစ်သော) စေတနာသည်၎င်း။ ယာ စ ပတ္တနာ၊ အကြင် (ဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ ဖြစ်သော) တောင့်တခြင်းသည်၎င်း။ ယော စ ပဏိဓိ၊ အကြင် (ဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ ဖြစ်သော) ဆောက်တည်ခြင်း သည်၎င်း။ ယေ စ သင်္ခါရာ၊ အကြင် (ဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော) သင်္ခါရတို့သည်၎င်း။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။

သဗ္ဗေအလုံးစုံကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုတရားတို့သည်။ အနိဋ္ဌာယ၊ အလုံးမရှိအပ်သော။ အကန္တာယ၊ မနှစ်သက်အပ်သော။ အမနာပါယ၊ နှလုံးကို မပွားစေတတ်သော။ အဟိတာယ၊ အစီးအပွား မရှိသော။ ဒုက္ခာယ၊ ဆင်းရဲအလို့ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ။ တနည်း၊ အနိဋ္ဌာယ၊ အလုံးမရှိအပ်သော အကျိုးမဲ့ အလို့ငှါ။ အကန္တာယ၊ မနှစ်သက်အပ်သော အကျိုးမဲ့အလို့ငှါ။ အမနာပါယ၊ နှလုံးကို မပွားစေ တတ်သော အကျိုးမဲ့အလို့ငှါ။ အဟိတာယ၊ စီးပွားမဲ့အလို့ငှါ။ ဒုက္ခာယ၊ ဆင်းရဲအလို့ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိဿဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း ဟူမူကား။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ အယူသည်။ ဟိ ယသ္မာ၊ အကြံကြောင့်။ ပါပိကာ၊ ယုတ်ညံ့သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်ပေတည်း။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာအားဖြင့်။ အလ္လာယ၊ စို့စွတ်သော။ ပထဝီယာ၊ မြေ၌။ နိက္ခိတ္တံ၊ ချထားအပ် စိုက်အပ်သော။ နိမ္မဗီဇံဝါ၊ တမာစေသည်၎င်း။ ကောသာတကီဗီဇံ ဝါ၊ သပွတ်ခါးစေသည်၎င်း။ တိတ္ထကလာဗုဗီဇံ ဝါ၊ ပူးခါးစေသည်၎င်း။ ယဉ္ဇေ ပထဝီရသံ၊ အကြင် မြေဩဇာ အရသာကိုလည်း။ ဥပါဒိယတိ၊ ယူ၏။ ယဉ္ဇ အာပေါရသံ၊

အကြင်ရေ၏ သြဇာအရသာကိုလည်း။ ဥပါဒိယတိ၊ ယူ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို မြေ ရေ သြဇာ အလုံး စုံသည်။ တိတ္တကတ္တာယ၊ ခါးခြင်းအကျိုးငှါ။ ကဋ္ဌကတ္တာယ၊ စပ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ အသာတတ္တာယ၊ မသာယာဖွယ် ဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိဿဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း ဟူမကား။ အဿ၊ ထိုတမာအစရှိသည်၏။ ဗိဇံ၊ အစေ့သည်။ ဟိ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ပါပိကံ၊ ယုတ်ညံ့သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်ပေတည်း။ ဝေမေဝံ၊ ဤအတူပင်လျှင်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ၊ မိစ္ဆာအယူရှိသော။ ပရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျား ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယထာဒိဋ္ဌိ၊ အယူအားလျော်စွာ။ သမတ္တံ၊ အပြည့်အစုံ။ သမာဒိန္နံ၊ ဆောက်တည် အပ်သော။ ယဉ္ဇေဝ ကာယကမ္ပံ၊ အကြင် ကာယကံသည်၎င်း။ ယာ စ စေတနာ၊ အကြင် စေတနာသည်၎င်း။ ယာ စ ပတ္တနာ၊ အကြင် တောင့်တခြင်းသည်၎င်း။ ယော စ ပဏိဓိ၊ အကြင် ဆောက်တည်ခြင်းသည်၎င်း။ ယေ စ သင်္ခါရာ၊ အကြင် သင်္ခါရတို့သည်၎င်း။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုတရားတို့သည်။ အနိဋ္ဌာယ၊ အလိုမရှိအပ်သော။ ပ။ ဒုက္ခာယ၊ ဆင်းရဲအလိုငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိဿဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း ဟူမကား။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ အယူသည်။ ဟိ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ပါပိကံ၊ ယုတ်ညံ့သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့် ပေတည်း။

အသာဒဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ခြောက် ဆယ်နှစ်ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့၌ အတင်းဝင်၏။ ဒိဋ္ဌိဂဟန္တံ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော တောရုပ်ဖြစ် ၏။ ပ။ ဒိဋ္ဌာဘိနိဝေသော၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော မြဲမြံစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိပရာမာသော၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းဖြစ်၏။ (ဣတိ၊ ဤသို့။) အဋ္ဌာရသဟိ၊ တဆယ်ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေဟိ အာကာရေဟိ၊ ဤအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပရိယုဋ္ဌိတဝိတ္တဿ၊ နှိပ်စက်အပ်သော စိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ ဝါ၊ ဒိဋ္ဌိက။ သညောဂေ၊ သံသရာ၌ ယှဉ်စေခြင်း နှောင့်နှဲခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၂၉။ သညောဇနာနိဝေဝ၊ သံယောဇဉ်တို့လည်း မည်ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိယော စ၊ ဒိဋ္ဌိတို့လည်း မည်ကုန်သော တရားတို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သာ မည်ကုန်၍။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်သော တရားတို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ သညောဇနာနိ ဝေဝ၊ သံယောဇဉ်တို့လည်း မည်ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိယော စ၊ ဒိဋ္ဌိတို့လည်း မည်ကုန်သော တရားတို့သည်။ ကတမာနိ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း ဟူမကား။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၎င်း။ သီလဗ္ဗတပရာမာ သော။ သီလဗ္ဗတပရာမာသ၎င်း။ ဣမာနိ၊ ဤ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့် သီလဗ္ဗတပရာမာသတို့သည်။ သညောဇနာနိဝေဝ၊ သံယောဇဉ် တို့လည်း မည်ကုန်၏။ ဒိဋ္ဌိယော စ၊ ဒိဋ္ဌိတို့လည်း မည်ကုန်၏။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သာ မည်ကုန်၍။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်သော တရားတို့သည်။ ကတမာနိ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း ဟူမကား။ ကာမရာဂသညောဇနံ၊ ကာမရာဂ သံယောဇဉ်၎င်း။ ပဋိသသညောဇနံ၊ ပဋိသ သံယောဇဉ်၎င်း။ မာနသညောဇနံ၊ မာနသံယော ဇဉ်၎င်း။ ဝိစိကိစ္ဆာသညောဇနံ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်၎င်း။ ဘဝရာ၊ သညောဇနံ၊ ဘဝရာဂ သံယောဇဉ်၎င်း။ ဣဿာသညောဇနံ၊ ဣဿာသံယောဇဉ်၎င်း။ မစ္ဆရိယသညောဇနံ၊ မစ္ဆရိယ သံယောဇဉ်၎င်း။ အနုနယသညောဇနံ၊ အနုနယသံယောဇဉ်၎င်း။ အဝိဇ္ဇာသညောဇနံ၊ အဝိဇ္ဇာ သံယောဇဉ်၎င်း။ ဣမာနိ၊ ဤကာမရာဂသံယောဇဉ် စသည်တို့သည်။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ် တို့သာ မည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။

ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ယံ သုခံ၊ အကြင်ကိုယ်ချမ်းသာ သုခသည်။ ပ။ သညံ၊ သညာ
 ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ပ။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ပ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ ပဋိစ္စ၊
 စွဲ၍။ ပ။ စက္ခု၊ မျက်စိကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ပ။ မနံ၊ စိတ်နှလုံးကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ပ။ ရူပေ၊ အဆင်းရူပါရုံ
 တို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ပ။ ဓမ္မေ၊ သဘောဓမ္မာရုံတို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ပ။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ မျက်စိအသိ
 မြင်မှု စက္ခုဝိညာဉ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ပ။ မနောသမ္မဿဇာ၊ မနောသမ္မဿကြောင့်ဖြစ်သော။
 ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ယံ သုခံ၊ အကြင်ကိုယ်ချမ်းသာ သုခသည်။ ယံ သောမနဿံ၊
 အကြင်စိတ်ချမ်းသာ သောမနဿသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ၊ ဤသုခနှင့် သောမနဿသည်။
 မနောသမ္မဿဇာယ၊ မနောသမ္မဿကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၏။ အဿာဒေါ၊
 သာယာဖွယ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ နှလုံးသွင်းလျက် မှားသောအား
 ဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမည်၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ န အဿာဒေါ၊ အဿာဒမဟုတ်။ အဿာဒေါ၊
 အဿာဒသည်။ န ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမဟုတ်။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ အညာ၊ တပါးတည်း။ အဿာဒေါ၊ အဿာဒ
 သည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ ယာ စ ဒိဋ္ဌိ၊ အကြင်ဒိဋ္ဌိသည်၎င်း။ ယော စ အဿာဒေါ၊ အကြင်
 အဿာဒသည်၎င်း။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤအဿာဒနှင့်ဒိဋ္ဌိကို။ အဿာဒဒိဋ္ဌိ၊ အဿာဒဒိဋ္ဌိဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ [အဿာဒဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-စသော လေးပိုဒ်၌ အနက်တူပြီ။] အဿာဒဒိဋ္ဌိယာ၊
 အဿာဒဒိဋ္ဌိ၏။ ဣမေဟိ ပဉ္စတိ သာယ အာကာရေဟိ၊ ဤသုံးဆယ့်ငါးပါးသော အခြင်းအရာတို့
 ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(အခြင်းအရာ သုံးဆယ့်ငါးပါး ဟူသည်မှာ ခန္ဓာငါးပါး၌ နှလုံးသွင်းပုံ အခြင်းအရာ
 ငါးပါး၊ အဇ္ဈတ္တိကာယတန၊ ဗာဟိရာယတန၊ ဝိညာဉ်၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာတို့၌ ခြောက်ပါးစီ
 သုံးဆယ်၊ ဤသုံးဆယ့်ငါးပါးတို့ပေတည်း။)

ပဌမော၊ သော။ အဿာဒဒိဋ္ဌိနိဇ္ဇေသော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၂-အတ္တာနုဒိဋ္ဌိနိဇ္ဇေသ

၁၃၀။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိယာ၊ အတ္တသို့အစဉ်လျှောက်သော ဒိဋ္ဌိ၏။ ကတမေဟိ ဝီသတိယာ အာကာ-
 ရေဟိ၊ အဘယ်နှစ်ဆယ်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသပရာမာသော။ နှလုံးသွင်းခြင်း
 မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ အဿုတဝါ၊
 အကြားအမြင်မရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်သည်။ အရိယာနံ၊ အရိယာတို့ကို။ အဒဿာဝီ၊
 ဉာဏ်ဖြင့် မမြင်သည်ဖြစ်၍။ အရိယဓမ္မဿ၊ အရိယာတို့၏ တရား၌။ အကောဝိဒေါ၊ မလိမ္မာသည်
 ဖြစ်၍။ အရိယဓမ္မေ၊ အရိယာတို့၏ တရား၌။ အဝိနိတော၊ မဆုံးမအပ်သေးသည်ဖြစ်၍။ သပ္ပုရိ-
 သာနံ၊ သူတော်ကောင်းတို့ကို။ အဒဿာဝီ၊ ဉာဏ်ဖြင့် မမြင်သည်ဖြစ်၍။ သပ္ပုရိသဓမ္မဿ၊
 သူတော်ကောင်းတို့၏ တရား၌။ အကောဝိဒေါ၊ မလိမ္မာသည်ဖြစ်၍။ သပ္ပုရိသဓမ္မေ၊ သူတော်
 ကောင်းတို့၏ တရား၌။ အဝိနိတော၊ မဆုံးမအပ်သေးသည်ဖြစ်၍။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အတ္တတော၊
 အတ္တဟု။ သမနုပဿတိ၊ အဖန်တလဲလဲရှု၏။ ဝါ၊ ထင်မှတ်၏။ ရူပဝန္တံ၊ ရုပ်ရှိသော။ အတ္တာနံ ဝါ၊
 အတ္တကိုမူလည်း။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ အတ္တနိ ဝါ၊ အတ္တ၌မူလည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ရူပသ္မိံ ဝါ၊ ရုပ်၌
 မူလည်း။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ ပ။ သညံ၊ သညာကို။ ပ။ သင်္ခါရေ၊
 သင်္ခါရတို့ကို။ ပ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ သမနုပဿတိ၊ အဖန်တလဲလဲရှု၏။ ဝါ၊
 ထင်မှတ်၏။ ဝိညာဏဝန္တံ၊ ဝိညာဉ်ရှိသော။ အတ္တာနံ ဝါ၊ အတ္တကိုမူလည်း။ အတ္တနိ ဝါ၊ အတ္တ၌မူ

လည်း။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ ဝိညာဏသ္မိံ ဝါ၊ ဝိညာဉ်၌မူလည်း။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။

၁၃၁။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အတ္တတော၊ ဟု။ ကထံ သမနုပဿတိ၊ အဘယ်သို့ ရှုသနည်း ဟုမူကား။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သောသူသည်။ ပထဝီကသိဏံ၊ ပထဝီကသိုဏ်းကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု၊ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ ယံ ပထဝီကသိဏံ၊ အကြင်ပထဝီကသိုဏ်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သော၊ ထိုပထဝီကသိုဏ်းသည်။ အဟံ၊ ငါတည်း။ ယော အဟံ၊ အကြင်ငါသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ၊ ထိုငါသည်။ ပထဝီကသိဏံ၊ ပထဝီကသိုဏ်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပထဝီကသိဏဉ္စ၊ ပထဝီကသိုဏ်းကို၎င်း။ အတ္တဉ္စ၊ အတ္တကို၎င်း။ အဒ္ဓယံ၊ နှစ်ခုမပြား တသားတည်းပြု၍။ ဝါ၊ တပေါင်းတည်းပြု၍။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာအားဖြင့်။ စျာယတော၊ တောက်လောင်နေသော။ တေလပ္ပဒိပဿ၊ ဆီမီး၏။ ယာ အစ္စိ၊ အကြင်မီးလျှံသည်။ (အကြင် အလျှံသည်ဟူ၍လည်းြန်) အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သော၊ ထိုမီးလျှံသည်။ ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းတည်း။ ယော ဝဏ္ဏော၊ အကြင်အဆင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုအဆင်းသည်။ အစ္စိ၊ မီးလျှံတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အစ္စိဉ္စ၊ မီးလျှံကို၎င်း။ ဝဏ္ဏဉ္စ၊ အဆင်းကို၎င်း။ အဒ္ဓယံ၊ နှစ်ခုမပြား တသားတည်းပြု၍။ ဝါ၊ တပေါင်းတည်းပြု၍။ သမနုပဿတိ သေယျထာပိ၊ ရှုသကဲ့သို့။ ဝါ၊ ထင်မှတ်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝံ၊ ဤအတူပင်လျှင်။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော သူသည်။ ပထဝီကသိဏံ၊ ပထဝီကသိုဏ်းကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု၊ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ ယံ ပထဝီကသိဏံ၊ အကြင်ပထဝီကသိုဏ်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သော၊ ထိုပထဝီကသိုဏ်းသည်။ အဟံ၊ ငါတည်း။ ယော အဟံ၊ အကြင်ငါသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ၊ ထိုငါသည်။ ပထဝီကသိဏံ၊ ပထဝီကသိုဏ်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပထဝီကသိဏဉ္စ၊ ပထဝီကသိုဏ်းကို၎င်း။ အတ္တဉ္စ၊ အတ္တကို၎င်း။ အဒ္ဓယံ၊ နှစ်ခုမပြား တသားတည်းပြု၍။ ဝါ၊ တပေါင်းတည်းပြု၍။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ နှစ်လုံးသွင်းလျက် မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမည်၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ န ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုမဟုတ်။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုသည်။ န ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမဟုတ်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ အညာ၊ တပါးတည်း။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုသည်။ အညံ၊ တပါးတည်း။ ယာ စ ဒိဋ္ဌိ၊ အကြင်ဒိဋ္ဌိသည်၎င်း။ ယဉ္စ ဝတ္ထု၊ အကြင်ဝတ္ထုသည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤဝတ္ထုနှင့်ဒိဋ္ဌိသည်။ ပဌမာ၊ ရှေးဦးစွာသော။ ရူပဝတ္ထုကာ၊ ရုပ်လျှင် တည်ရာရှိသော။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တသို့အစဉ်လျှောက်သော ဒိဋ္ဌိမည်၏။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိသည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတည်း။ ဒိဋ္ဌိပတ္တိ၊ မှန်သောအယူ၏ ပျက်စီးခြင်းတည်း။ ပ။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တသို့ အစဉ်လျှောက်သောဒိဋ္ဌိသည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ၊ မိစ္ဆာအယူရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဒေဝ ဂတိယော၊ နှစ်ပါးသောဂတိတို့သည် သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပ။ ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ် တို့သာ မည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။

ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သောသူသည်။ အာပေါကသိဏံ၊ အာပေါကသိုဏ်းကို။ တေဇောကသိဏံ၊ တေဇောကသိုဏ်းကို။ ဝါယောကသိဏံ၊ ဝါယောကသိုဏ်းကို။ နီလကသိဏံ၊ နီလကသိုဏ်းကို။ ပီတကသိဏံ၊ ပီတကသိုဏ်းကို။ လောဟိတကသိဏံ၊ လောဟိတကသိုဏ်းကို။ ဩဒါတကသိဏံ၊ ဩဒါတကသိုဏ်းကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ ယံ ဩဒါတကသိဏံ၊ အကြင်ဩဒါတကသိုဏ်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သော၊ ထိုဩဒါတကသိုဏ်းသည်။ အဟံ၊ ငါတည်း။ ယော အဟံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ၊ ထိုငါသည်။ ဩဒါတကသိဏံ၊ ဩဒါတကသိုဏ်း

တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဩဒါတကသိဏဉ္စ၊ ကို၎င်း။ အတ္တဉ္စ၊ အတ္တကို၎င်း။ အဒ္ဓယံ၊ နှစ်ခုမပြား
တသားတည် ပြု၍။ ဝါ၊ တပေါင်းတည်ပြု၍။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ ။[သေယျထာပိ-စသည်၌
အနက်တပြု။] ဝေံ၊ ဤသို့။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ (၁)

ရူပဝန္တံ၊ ရုပ်ရှိသော။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ ကထံ သမနုပဿတိ၊ အဘယ်သို့ အဖန်တလဲ
ရှုသနည်း။ ဣမ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ သညံ၊
သညာကို။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။
သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေံ၊ ဤသို့သောစိတ်အထင်သည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။ အယံ ခေါ၊ ဤဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်သည်ပင်လျှင်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တ-
အထည်ကိုယ်တည်း။ ။တနည်း၊ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တ-အထည်ကိုယ်သည်။ အယံ ခေါ၊
ဤဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ပင်တည်း။ မေ၊ ငါ၏။ သော ခေါ ပန အယံ အတ္တာ၊ ထိုဝေဒနာ
သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ဟူသော ဤအတ္တသည်။ ဣမိနာ ရူပေန၊ ဤရုပ်ဖြင့်။ ရူပဝါ၊ ရုပ်ရှိ၏။ ဣတိ၊
ဤသို့။ ရူပဝန္တံ၊ ရုပ်ရှိသော။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာအားဖြင့်။
ရုက္ခော၊ သစ်ပင်သည်။ ဆာယာသမ္ပန္နော၊ အရိပ်နှင့်ပြည့်စုံသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တမေနံ-တံ နေံ၊
ထိုအရိပ်နှင့် ပြည့်စုံသောသစ်ပင်ကို။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝဒေယျ၊ ဆိုရာ၏။
အယံ၊ ဤသည်ကား။ ရုက္ခော၊ သစ်ပင်တည်း။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဆာယာ၊ အရိပ်ပည်း။
ရုက္ခော၊ သည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ ဆာယာ၊ သည်။ အညာ၊ တပါးတည်း။ သော ခေါ ပန အယံ
ရုက္ခော၊ ထိုအရိပ်နှင့် ပြည့်စုံသောဤသစ်ပင်သည်။ ဣမာယ ဆာယာယ၊ ဤအရိပ်ဖြင့်။ ဆာယာဝါ၊
အရိပ်ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆာယာဝန္တံ၊ အရိပ်ရှိသော။ ရုက္ခံ၊ သစ်ပင်ကို။ သမနုပဿတိ သေယျထာပိ၊
ရှုသကဲ့သို့။ ဝေမေဝံ၊ ဤအတူပင်လျှင်။ ဣမ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သောသူသည်။ ဝေဒနံ၊
ဝေဒနာကို။ သညံ၊ သညာကို။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ အတ္တတော၊
အတ္တဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေံ၊ ဤသို့သော စိတ်အထင်သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ ခေါ၊ ဤဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်သည်ပင်လျှင်။ မေ၊ ငါ၏။
အတ္တာ၊ ကိုယ်တည်း။ မေ၊ ငါ၏။ သော ခေါ ပန အယံ အတ္တာ၊ ထိုဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ
ဝိညာဉ်ဟူသော ဤအတ္တသည်။ ဣမိနာ ရူပေန၊ ဤရုပ်ဖြင့်။ ရူပဝါ၊ ရုပ်ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
ရူပဝန္တံ၊ ရုပ်ရှိသော။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ အဘိနိဝေသ ပရာမာသော၊ သည်။
ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမည်၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ န ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုမဟုတ်။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုသည်။ န ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမဟုတ်။
ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ အညာ၊ တပါးတည်း။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုသည်။ အညံ၊ တပါးတည်း။ ယာ စ ဒိဋ္ဌိ၊
သည်၎င်း။ ယဉ္စ ဝတ္ထု၊ သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤဝတ္ထုနှင့် ဒိဋ္ဌိသည်။ ဒုတိယာ၊ နှစ်ခု
မြောက်ဖြစ်သော။ ရူပဝတ္ထုကာ၊ ရုပ်လျှင်တည်ရာရှိသော။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တသို့ အစဉ်လျှောက်
သော ဒိဋ္ဌိမည်၏။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိသည်။ မိစ္ဆာ-ဒိဋ္ဌိ၊ တည်း။ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ၊ တည်း။ ပ။
ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သာ မည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိ
တို့ကား မမည်ကုန်။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ရူပဝန္တံ၊ ရုပ်ရှိသော။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ သမနုပဿတိ၊
ရှု၏။ (၂)

☞ အတ္တာနံ၊ အတ္တဉ္စ။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ကထံ သမနုပဿတိ၊ အဘယ်သို့ ရှုသနည်း။ ဣမ၊ ဤလောက၌။
ဧကစ္စော၊ အချို့သောသူသည်။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ သညံ၊ သညာကို။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။
ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေံ၊

ဤသို့သော စိတ်အထင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ ခေါ၊ ဤဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်သည်ပင်လျှင်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တ-အထည်ကိုယ်တည်း။ ဣမသ္မိံ စ ပန အတ္တနိ၊ ဤဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ဟူသော အတ္တ၌။ ဣဒံ ရူပံ၊ ဤရုပ်သည်။ (ဌိတံ၊ တည်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္တနိ၊ အတ္တ၌။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ သမနုပဿတိ၊ အဖန်ဘလဲလဲ ရှု၏။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာအားဖြင့်။ ပုပ္ဖံ၊ ပန်းသည်။ ဂန္ဒသမ္ပန္နံ၊ အနံနှင့် ပြည့်စုံသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တမေန-တံ နေ၊ ထိုအနံနှင့် ပြည့်စုံသော ပန်းကို။ ပုရိသော၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝဒေယျ၊ ဆိုရာ၏။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ပုပ္ဖံ၊ ပန်းတည်း။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဂန္ဓော၊ အနံတည်း။ ပုပ္ဖံ၊ ပန်းသည်။ အညံ၊ တပါးတည်း။ ဂန္ဓော၊ အနံသည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ သော ခေါ ပန အယံ ဂန္ဓော၊ ထိုပန်းမှ တခြားတပါးဖြစ်သော ဤအနံသည်။ ဣမသ္မိံ ပုပ္ဖေ၊ ဤပန်း၌။ (ဌိတံ၊ တည်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုပ္ဖသ္မိံ၊ ပန်း၌။ ဂန္ဓံ၊ အနံကို။ သမနုပဿတိ သေယျထာပိ၊ ရှုသကဲ့သို့။ ဝေမေဝံ၊ ဤအတူပင်လျှင်။ ဣမ၊ ဤလောက၌။ ဧကစော၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ သညံ၊ ကို။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဧဝံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ ခေါ၊ ဤဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်သည်ပင်လျှင်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တ-အထည်ကိုယ်တည်း။ ဣမသ္မိံ စ ပန အတ္တနိ၊ ဤဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ဟူသော အတ္တ၌။ ဣဒံ ရူပံ၊ ဤရုပ်သည်။ (ဌိတံ၊ တည်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္တနိ၊ အတ္တ၌။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ သည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမည်၏။ ပ။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ တတိယာ၊ သုံးခုမြောက်သော။ ရူပဝတ္ထုကာ၊ ရုပ်လျှင် ခုရာရှိသော။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တသို့ အစဉ်လျှောက်သော ဒိဋ္ဌိတည်း။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိသည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ တည်း။ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ၊ အယူ၏ ပျက်စီးခြင်းတည်း။ ပ။ ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သာ မည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အတ္တနိ၊ အတ္တ၌။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ (၃)

ရူပသ္မိံ၊ ရုပ်၌။ အတ္တာနိ၊ အတ္တကို။ ဂထံ၊ အဘယ်သို့။ သမနုပဿတိ၊ ရှုသနည်း။ ဣမ၊ ၌။ ဧကစော၊ သည်။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ သညံ၊ ကို။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော စိတ်အထင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ ခေါ၊ ဤဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်သည်ပင်လျှင်။ မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တ-အထည်ကိုယ်တည်း။ မေ၊ ငါ၏။ သော ခေါ ပန အယံ အတ္တာ၊ ထိုဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ဟူသော ဤအတ္တသည်။ ဣမသ္မိံ ရူပေ၊ ဤရုပ်၌။ (ဌိတံ၊ တည်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္တာနိ၊ အတ္တကို။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာအားဖြင့်။ မဏိ၊ ပတ္တမြားကို။ ကရဏ္ဍကေ၊ ကြုတ်၌။ ပက္ခိတ္တော၊ ထည့်ထားအပ်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တမေနံ၊ ထိုပတ္တမြားကို။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝဒေယျ၊ ၏။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ မဏိ၊ ပတ္တမြားတည်း။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ကရဏ္ဍကော၊ ကြုတ်တည်း။ မဏိ၊ ပတ္တမြားသည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ ကရဏ္ဍကော၊ ကြုတ်သည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ သော ခေါ ပန အယံ မဏိ၊ ထိုကြုတ်မှ တခြားတပါးသော ဤပတ္တမြားသည်။ ဣမသ္မိံ ကရဏ္ဍကေ၊ ဤကြုတ်၌။ (ဌိတံ၊ တည်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ကရဏ္ဍကသ္မိံ၊ ကြုတ်၌။ မဏိ၊ ကို။ သမနုပဿတိ သေယျထာပိ၊ ရှုသကဲ့သို့။ ဝေမေဝံ၊ ဤအတူပင်လျှင်။ ဣမ၊ ၌။ ဧကစော၊ သည်။ ဝေဒနံ၊ ကို။ သညံ၊ ကို။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ အတ္တတော၊ ဖြင့်။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ ပ။ အယံ၊ ဤ

ဝတ္ထုနှင့် ဒိဋ္ဌိသည်။ စတုတ္ထာ၊ လေးခုမြောက်သော။ ရူပဝတ္ထုကာ၊ ရုပ်လျှင် တည်ရာရှိသော။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တသို့အစဉ်လျှောက်သော ဒိဋ္ဌိမည်၏။ပ။ ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သာမည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။ ဧဝံ၊ဤသို့။ ရူပသ္မိံ ၊ ရုပ်၌။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ (၄)

၁၃၂။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ သမနုပဿတိ၊ ရှုသနည်း။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကစော၊ အချို့ သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ စက္ခုသမ္ဘယဇံ၊စက္ခုသမ္ဘယကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ပ။ မနောသမ္ဘယဇံ၊ မနောသမ္ဘယကြောင့် ဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ မနောသမ္ဘယဇာ၊မနောသမ္ဘယကြောင့် ဖြစ်သော။ ယာ ဝေဒနာ၊ အကြင်ဝေဒနာသည်။အတ္တိ၊၏။ သာ၊ထိုဝေဒနာသည်။ အဟံ၊ငါဘည်း။ ယော အဟံ၊ အကြင်ငါသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုငါသည်။ မနောသမ္ဘယဇာ၊ မနောသမ္ဘယကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာတည်း။ ဣတိ၊ဤသို့။ မနောသမ္ဘယဇံ၊ မနောသမ္ဘယကြောင့် ဖြစ်သော။ ဝေဒနဉ္စ၊ ဝေဒနာကို၎င်း။ အတ္တဉ္စ ကိုယ်၎င်း။ အဒ္ဓယံ၊နှစ်ခုမပြား တသားတည်းပြု၍။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ ။[သေယျထာပိ စသည်၌ အနက်တူပြီ။] အဟံ၊ ဤဝတ္ထုနှင့် ဒိဋ္ဌိသည်။ ပဌမာ၊ ရှေးဦးစွာသော။ ဝေဒနာဝတ္ထုကာ၊ ဝေဒနာလျှင် တည်ရာရှိသော။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တသို့ အစဉ်လျှောက်သော ဒိဋ္ဌိမည်၏။ပ။ ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သာမည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ (၁-၅)

☰

ဝေဒနာဝန္တံ၊ ဝေဒနာရှိသော။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ ကထံ သမနုပဿတိ၊ အကယ်သို့ ရှုသနည်း။ ဣဓ၊ ၌။ ဧကစော၊ သည်။ သညံ၊ ကို။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော စိတ်အထင်သည်။ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အဟံ ခေါ၊ ဤသည် သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ရုပ်သည်ပင်လျှင်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တ အထည်ကိုယ်တည်း။ မေ၊၏။ သော ခေါ၊ ပန အဟံ အတ္တာ၊ ထိုသည် သင်္ခါရ ဝိညာဉ် ရုပ်ဟူသော ဤအတ္တသည်။ ဣမာယ ဝေဒနာယ၊ ဤဝေဒနာဖြင့်။ ဝေဒနာဝါ၊ ဝေဒနာ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒနာဝန္တံ၊ ဝေဒနာရှိသော။ အတ္တာနံ၊အတ္တကို။သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ ။ [သေယျထာပိ စသည်၌ အနက်တူပြီ။] ။ပ။ ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သာ မည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝေဒနာ ဝန္တံ၊ ရှိသော။ အတ္တာနံ၊ ကို။ သမနုပဿတိ၊ရှု၏။ (၂-၆)

အတ္တနိ၊ ၌။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ကထံ သမနုပဿတိ၊ နည်း။ ဣဓ၊ ၌။ ဧကစော၊ သည်။ သညံ၊ ကို။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ ရူပံ၊ ကို။ အတ္တတော၊ အားဖြင့်။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ တဿ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဟံ ခေါ၊ ဤသည် သင်္ခါရ ဝိညာဉ် ရုပ် သည်ပင်လျှင်။ မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တ-အထည်ကိုယ်တည်း။ ဣမသ္မိံ စ ပန အတ္တနိ၊ ဤသည် သင်္ခါရ ဝိညာဉ် ရုပ်ဟူသော အတ္တ၌။ အဟံ ဝေဒနာ၊ သည်။ (ဌိတာ၊ တည်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ ဝေဒနံ၊ ကို။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ ။[သေယျထာပိ စသည်၌ အနက် တူပြီ။] ။ပ။ဣမာနိ၊ဤသည်တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊သံယောဇဉ်တို့သာမည်ကုန်၏။န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အတ္တနိ၊ ၌။ ဝေဒနာ၊ ကို။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ (၃-၇)

ဝေဒနာယ၊ ဌ။ အတ္တာနံ၊ ကိ။ ကထံ သမနုပဿတိ၊ နည်း။ ဣမ၊ ဌ။ ဧကစ္စော၊ သည်း။ သည်း၊ ကိ။ပ။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဧဝံ၊ သည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ ခေါ၊ ဤသညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ် ရုပ်သည်ပင်လျှင်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တ-အထည်ကိုယ်တည်း။ မေ၊ ငါ၏။ သော ခေါ ပန အယံ အတ္တာ၊ ထိုသညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ် ရုပ်ဟူသော ဤအတ္တ သည်း။ ဣမာယ ဝေဒနာယ၊ ဤဝေဒနာဌ။ (ဌိတံ၊ တည်း၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒနာယ၊ ဌ။ အတ္တာနံ၊ ကိ။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ [သေယျထာပိ၊ စသည့် အနက်တုပြီ။] ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သာ မည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒနာယ၊ ဌ။ အတ္တာနံ၊ ကိ။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ (၄-၈)

၁၃၃။ သည်း၊ သညာကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ ကထံ သမနုပဿတိ၊ နည်း။ ဣမ၊ ဤလောကဌ။ ဧကစ္စော၊ သည်း။ စက္ခုသမ္ဘယဇံ၊ စက္ခုသမ္ဘယကြောင့်ဖြစ်သော။ သည်း၊ ကိ။ပ။ မနောသမ္ဘယဇံ၊ မနောသမ္ဘယကြောင့်ဖြစ်သော။ သည်း၊ ကိ။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ မနောသမ္ဘယဇာ၊ ဖြစ်သော။ ယာ သညာ၊ အကြင်သညာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သော၊ ထိုသညာသည်။ အဟံ၊ ငါတည်း။ ယော အဟံ၊ အကြင်ငါသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုငါသည်။ မနောသမ္ဘယဇာ၊ ဖြစ်သော။ သညာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မနောသမ္ဘယဇံ၊ ကြောင့်ဖြစ်သော။ သညဉ္စ၊ သညာကို၎င်း။ အတ္တဉ္စ၊ အတ္တကို၎င်း။ အဒ္ဓဟံ၊ နှင့်ခုမပြား တသားတည်းပြု၍။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာအားဖြင့်။ တေလပုဗ္ဗိပဿ၊ ဆီမီ၏ ။ ပ။ ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သာ မည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။ ဧဝံ၊ သို့။ သည်း၊ ကိ။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ (၁-၉)

သညာဝန္တံ၊ သညာရှိသော။ အတ္တာနံ၊ ကိ။ ကထံ သမနုပဿတိ၊ နည်း။ ဣမ၊ ဌ။ ဧကစ္စော၊ သည်း။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ ဝိညာဏံ၊ ကိ။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ တဿ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ ခေါ၊ ဤသင်္ခါရ ဝိညာဉ် ရုပ် ဝေဒနာသည်ပင်လျှင်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တ-အထည်ကိုယ်တည်း။ ပ။ သညာ ဝါ၊ သညာရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သညာဝန္တံ၊ သညာရှိသော။ အတ္တာနံ၊ ကိ။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ သေယျထာပိ၊ ဖြင့်။ ရုက္ခော၊ သစ်ပင်သည်။ ပ။ ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သာ မည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိကား မမည်ကုန်။ ဧဝံ၊ သို့။ သညာဝန္တံ၊ သညာရှိသော။ အတ္တာနံ၊ ကိ။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ (၂-၁၀)

အတ္တနိ၊ မိမိဌ။ သည်း၊ သညာကို။ ကထံ သမနုပဿတိ၊ နည်း။ ဣမ၊ ဤလောကဌ။ ဧကစ္စော၊ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ဝိညာဏံ၊ ကိ။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ဝေဒနံ၊ ကိ။ပ။ ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သာ မည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အတ္တနိ၊ မိမိဌ။ သည်း၊ သညာကို။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ (၃-၁၁)

သညာယ၊ ဌ။ အတ္တာနံ၊ ကိ။ ကထံ သမနုပဿတိ၊ နည်း။ ဣမ၊ ဌ။ ဧကစ္စော၊ သည်း။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ဝိညာဏံ၊ ကိ။ ရူပံ၊ ကိ။ ဝေဒနံ၊ ကိ။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ ပ။ ဣမာနိ၊ တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သာ မည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သညာယ၊ ဌ။ အတ္တာနံ၊ ကိ။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ (၄-၁၂)

၁၃၄။ သင်္ခါရေ တို့ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ ကထံ သမနုပဿတိ။ အဘယ်သို့ရှုသနည်း။
 ဣဓ၊ ဣဓ။ ဧကစော၊ သည်။ စက္ခုသမ္ပယာဇံ၊ စက္ခုသမ္ပယာကြောင့်ဖြစ်သော။ စေတနံ၊ စေတနာ
 ကို။ပ။ မနောသမ္ပယာဇံ၊ မနောသမ္ပယာကြောင့်ဖြစ်သော။ စေတနံ၊ ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။
 သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ မနောသမ္ပယာဇော၊ မနောသမ္ပယာကြောင့်ဖြစ်သော။ယာ စေတနာ၊ အကြင်
 စေတနာသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ သော၊ ထိုစေတနာသည်။ အဟံ၊ ငါတည်း။ ယော အဟံ၊ အကြင်
 ငါသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုငါသည်။ မနောသမ္ပယာဇော စေတနာ၊ မနောသမ္ပယာဇော စေတနာ
 တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မနောသမ္ပယာဇံ၊ ကြောင့်ဖြစ်သော။ စေတနဉ္စ၊ ကို၎င်း။ အတ္တဉ္စ၊
 ကို၎င်း။ အဒ္ဓယံ၊ နှစ်ခုမပြား တသားတည်းပြု၍။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာအား
 ဖြင့်။ တေလပ္ပဒီပဿ၊ ဆီမီး၏။ပ။ ဣမာနိ၊ တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သာမည်
 ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ အတ္တတော၊
 အတ္တဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ (၁-၁၃)။

သင်္ခါရန္တံ၊ သင်္ခါရရှိသော။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ကထံ သမနုပဿတိ၊ အဘယ်သို့ရှုသနည်း။ ဣဓ၊
 ဣဓ။ ဧကစော၊ သည်။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ဝေဒနံ၊ ကို။ သညံ၊ ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။
 သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော စိတ်အထင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
 အယံ ခေါ၊ ဤဝိညာဉ် ရုပ် ဝေဒနာ သညာသည်ပင်လျှင်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တ-အထည် ကိုယ်
 တည်း။ မေ၊ ငါ၏။ သော ခေါ၊ ပန အယံ အတ္တာ၊ ထိုဝိညာဉ် ရုပ် ဝေဒနာ သညာဟူသော ဤ
 အတ္တသည်။ ဣမေဟိ သင်္ခါရေဟိ၊ ဤသင်္ခါရတို့ဖြင့်။ သင်္ခါရဝါ၊ သင်္ခါရရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 သင်္ခါရန္တံ၊ သင်္ခါရရှိသော။ အတ္တာနံ၊ ကိုယ်ကို။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာ
 အားဖြင့်။ ရုက္ခော၊ သစ်ပင်သည်။ပ။ ဣမာနိ၊ တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သာမည်
 ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သင်္ခါရန္တံ၊ သင်္ခါရရှိသော။
 အတ္တာနံ၊ ကို။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ (၂-၁၄)။

အတ္တနိဋ္ဌံ။ သင်္ခါရေ သင်္ခါရတို့ကို။ ကထံ သမနုပဿတိ၊ အဘယ်သို့ ရှုသနည်း။ ဣဓ၊ ဣဓ။
 ဧကစော၊ သည်။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ ရူပံ၊ ကို။ ဝေဒနံ၊ ကို။ သညံ၊ ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။
 သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောစိတ်အထင်သည်။ ဟောတိ၊
 ဖြစ်၏။ အယံ ခေါ၊ ဤဝိညာဉ် ရုပ် ဝေဒနာ သညာသည်ပင်လျှင်။မေ၊ငါ၏။အတ္တာ၊ အတ္တ အထည်
 ကိုယ်တည်း။ ဣမသ္မိ စ ပန အတ္တနိ၊ ဤဝိညာဉ် ရုပ် ဝေဒနာ သညာဟူသောအတ္တ၌။ ဣမ
 သင်္ခါရာ၊ ဤသင်္ခါရတို့သည်။ (ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ သင်္ခါရေ
 သင်္ခါရတို့ကို။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာအားဖြင့်။ ပုပ္ဖံ၊ ပန်းသည်။ ဂန္ဓသမ္ပန္နံ၊
 အနံနှင့်ပြည့်စုံသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ဘု၏။ပ။ ဣမာနိ၊ တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့
 သာမည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အတ္တနိ၊ ၌။ သင်္ခါရေ
 တို့ကို။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ (၃-၁၅)။

သင်္ခါရေသုတို့၌။အတ္တာနံ၊ ကို။ ကထံ သမနုပဿတိ၊ အဘယ်သို့ရှုသနည်း။ ဣဓ၊ ဣဓ။ဧကစော၊
 သည်။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ ရူပံ၊ ကို။ ဝေဒနံ၊ ကို။ သညံ၊ ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ သမနုပဿတိ၊
 ရှု၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော စိတ်အထင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ ခေါ၊
 ဤဝိညာဉ် ရုပ် ဝေဒနာ သညာသည်ပင်လျှင်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တ-အထည်ကိုယ်တည်း။
 မေ၊ ငါ၏။ သော ခေါ၊ ပန အယံ အတ္တာ၊ ထိုဝိညာဉ် ရုပ် ဝေဒနာ သညာဟူသော ဤအတ္တ

သည်။ ဣမေသု သင်္ခါရေသု၊ ဤသင်္ခါရတို့၌။ (ဌိတော၊ တည်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ သင်္ခါရေသုတို့၌။ အတ္တာနံ၊ ကို။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာအားဖြင့်။ မဏိ၊ ပတ္တမြားကို။ ကရဏ္ဍကေ၊ ကြုတ်၌။ ပက္ခိတ္တော၊ ထည့်ထားအပ်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပ။ ဣမာနိ၊ တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သာ မည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။ ဝေံ၊ ဤသို့။ သင်္ခါရေသု၊ သင်္ခါရတို့၌။ အတ္တာနံ၊ ကို။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ (၄-၁၆)

၁၃၅။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ ကထံ သမနုပဿတိ၊ အဘယ်သို့ ရှုသနည်း။ ဣမာ၌။ ကေစော၊ သည်။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ကို။ လောတဝိညာဏံ၊ ကို။ ဗာနဝိညာဏံ၊ ကို။ ဇီဝိဝိညာဏံ၊ ကို။ ကာယဝိညာဏံ၊ ကို။ မနောဝိညာဏံ၊ ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ ယံ မနောဝိညာဏံ၊ အကြင်မနောဝိညာဉ်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ သော၊ ထိုမနောဝိညာဉ်သည်။ အဟံ၊ ငါတည်း။ ယော အဟံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ တံ၊ ထိုငါသည်။ မနောဝိညာဏံ၊ မနောဝိညာဉ်မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္တော၊ အတ္တကို၎င်း။ မနောဝိညာဏော၊ ကို၎င်း။ အဒ္ဓယံ၊ နှစ်ခုမပြားတသားတည်းပြု၍။ ဝါ၊ တပေါင်းတည်းပြု၍။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာအားဖြင့်။ စျာယတော၊ တောက်လောင်နေသော။ တေလပုဒိပဿ၊ ဆီမီး၏။ ပ။ ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သာ မည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ အတ္တတော၊ ဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ (၁-၁၇)

ဝိညာဏဝန္တံ၊ ဝိညာဉ်ရှိသော။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ကထံ သမနုပဿတိ၊ အဘယ်သို့ ရှုသနည်း။ ဣမာ၌။ ကေစော၊ သည်။ ရူပံ၊ ကို။ ဝေဒနံ၊ ကို။ သညံ၊ ကို။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ အတ္တတော၊ ဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေံ၊ ဤသို့သော စိတ်အထင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ ခေါ၊ ဤရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရသည်ပင်လျှင်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တ-အထည်ကိုယ်တည်း။ မေ၊ ငါ၏။ သော ခေါ၊ ပန အယံ အတ္တာ၊ ထိုရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရဟူသော ဤအတ္တသည်။ ဣမိနာ ဝိညာဏေန၊ ဤဝိညာဉ်ဖြင့်။ ဝိညာဏငါ၊ ဝိညာဉ်ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိညာဏဝန္တံ၊ သော။ အတ္တာနံ၊ ကို။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာအားဖြင့်။ ရုက္ခော၊ သစ်ပင်သည်။ ဆာယာသမ္ပန္နော၊ အရိပ်နှင့်ပြည့်စုံသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပ။ ဣမာနိ၊ တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သာမည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝိညာဏဝန္တံ၊ ရှိသော။ အတ္တာနံ၊ ကို။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ (၂-၁၈)

အတ္တနိ၊ ၌။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ ကထံ သမနုပဿတိ၊ အဘယ်သို့ ရှုသနည်း။ ဣမာ၌။ ကေစော၊ သည်။ ရူပံ၊ ကို။ ဝေဒနံ၊ ကို။ သညံ၊ ကို။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ အတ္တတော၊ ဟု။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေံ၊ ဤသို့သော စိတ်အထင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ ခေါ၊ ဤရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရသည်ပင်လျှင်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တ-အထည်ကိုယ်တည်း။ ဣမသ္မိံ စ ပန အတ္တနိ၊ ဤရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရဟူသော အတ္တ၌။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ (ဌိတံ၊ တည်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္တနိ၊ ၌။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာအားဖြင့်။ ပုပ္ဖံ၊ ပန်းသည်။ ဂန္ဓသမ္ပန္နံ၊ အနံနှင့်ပြည့်စုံသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပ။ ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သာမည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော။ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။ ဝေံ၊ ဤသို့။ အတ္တနိ၊ ၌။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ (၃-၁၉)

ဝိညာဏသ္မိံ၊ ခန္ဓိ။ အတ္တာနံ၊ ကိ။ ကထံ သမနုပဿတိ။ အဘယ်သို့ ရှုသနည်း။ ဣဓ၊ ခန္ဓိ။ ဧကစ္စော၊ သညံ။ ရူပံ၊ ကိ။ ဝေဒနံ၊ ကိ။ သညံ၊ ကိ။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောစိတ်အထင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ ခေါ၊ ဤရုပ်၊ -ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရသည်ပင်လျှင်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တ-အထည်ကိုယ်တည်း။ မေ၊ ၎င်း၏။ သော ခေါ၊ ပန အယံ အတ္တာ၊ ထိုရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရဟူသော ဤအတ္တသည်။ ဣမသ္မိံ ဝိညာဏေ၊ ခန္ဓိ။ (ဥတံ၊ တည်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိညာဏသ္မိံ၊ ခန္ဓိ။ အတ္တာနံ၊ ကိ။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ သေယျထာပိ၊ အားဖြင့်။ မဏိ၊ ပတ္တမြားကို။ ကရဏကေ၊ ကြုတ်၌။ ပက္ခိတ္တာ၊ ထည့်ထားအပ်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တမေနံ၊ ထိုပတ္တမြားကို။ ပုရိသော၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝေဒယျ၊ ဆိုရာ၏။ ပ။ ဣမာနံ၊ ဤသည်တို့ကား။ သညာဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သာမည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝိညာဏသ္မိံ၊ ခန္ဓိ။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိယာ၊ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၏။ ဣမေဟိ ဝိသတိယာ အာကာရေဟိ၊ ဤနှစ်ဆယ်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ။ တနည်း၊ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိယာ၊ ၎င်း၏။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဣမေဟိ ဝိသတိယာ အာကာရေဟိ၊ ဤနှစ်ဆယ်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (၄-၂၀)။

ဒုတိယော၊ နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသော၊ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိကို အကျယ်ပြုရာအပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၃-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသ

၁၃၆။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏။ ကတမေဟိ ဒသာဟာကာရေဟိ၊ အဘယ်ဆယ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူခြင်းသည်။ ဝါ၊ ပေးလှူခြင်း၏ အကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုအပ်သော ပေးလှူခြင်းသည်။ ဝတ္ထု၊ ဒိဋ္ဌိ၏တည်ရာတည်း။ ။ တနည်း၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဝုစ္စမာနံ၊ ဆိုအပ်သော။ ဒါနံ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဒိဋ္ဌိ၏။) ဝတ္ထု၊ တည်ရာတည်း။ ဧဝံဝါဒေါ၊ (ပေးလှူခြင်းမရှိဟု) ဤသို့ဆိုသောဝါဒသည်။ မိစ္ဆာ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း၏။ ဝါ၊ အမှားတည်း။ (ဧဝံ၊ ဤသို့။ လိုက်ပုဒ်) အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ နှလုံးသွင်းခြင်း မှားသောအားဖြင့်သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ နှလုံးသွင်းလျက် မှားသော အားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမည်၏။

☞ [ယခုလက်ရှိစာအုပ်တို့၌ “မိစ္ဆာဘိနိဝေသပရာမာသော” ဟု မိစ္ဆာပုဒ်ကို နောက်ပုဒ်နှင့် သမာသ်တွဲလျက်ရှိနေသည်မှာ “ဧဝံ ဝါဒေါ မိစ္ဆာတိ ဧဝံ နတ္ထိ ဒိန္နန္တံ ဝါဒေါ ဝစနံ မိစ္ဆာဝိပရိတောတိ အတ္ထော” ဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့်မညီ။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသ၌လည်း မိစ္ဆာပုဒ်နှင့် တွဲစပ်ခြင်းမရှိဘဲ “အဘိနိဝေသပရာမာသော” ဟူ၍သာ ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဤသက္ကာယ ဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသ၌လည်း “ဧဝံဝါဒေါ မိစ္ဆာ၊ အဘိနိဝေသပရာမာသော ဒိဋ္ဌိ” ဟု မိစ္ဆာပုဒ်သည် နောက်ပုဒ်နှင့်မတွဲဘဲ သီးခြားသာ ရှိသင့်သည်။ ထိုသို့ ရှိသင့်သည့်အတိုင်း အနက်ပြန်ဆိုလိုက်သည်။ လက်ရှိစာအုပ်တိုင်း သင့်လျော်အောင် ပြန်လို့လျှင် “ဧဝံဝါဒေါ၊ ဤသို့ဆိုသောဝါဒသည်။ မိစ္ဆာဘိနိဝေသပရာမာသော၊ မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း မှား

သောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ သုံးသပ်ခြင်းဖြစ်၍။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိတည်း”ဟု ပြန်ရာ၏။
ဒိဋ္ဌိ နဝတ္ထု-စသည်၌ အနက်တူပြီ။

ယိဋ္ဌိ၊ (မင်္ဂလာအခမ်း အနား)စသည်၌) အကြီး အကျယ်လှူဒါန်းပူဇော်ခြင်း (၏အကျိုး) သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုအပ်သော အကြီး အကျယ် ပူဇော်ခြင်းသည်။ ဝတ္ထု၊ ဒိဋ္ဌိ၏တည်ရာတည်း။ ပ။ ဟုတံ၊ (ညွှန်ခံကျေးဇူးမြင်း၊ လက်ဆောင် ပဏ္ဏာပေးခြင်းစသည် ဖြင့်)သေးငယ်သော ပေးလှူပူဇော်ခြင်း (၏အကျိုး)သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပ။ (ဤအဋ္ဌကထာ၌ “ယိဋ္ဌန္တိ ခုဒ္ဒကယညော။ ဟုတန္တိ မဟာယညော”ဟူသော အဖွင့်မှာ အခြား ပါဠိ အဋ္ဌကထာ အားလုံးနှင့် ဆန့်ကျင်သောကြောင့် “ပမာဒလေခ” ဟူ၍သာ မှတ်အပ်၏။) သုကတဒုက္ခဋ္ဌာနံ၊ ကောင်းစွာပြုအပ် မကောင်းသဖြင့်ပြုအပ်ကုန်သော။ ကမ္မာနံ၊ ကံတို့၏။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ ဝိပါကော၊ ဝိပါက်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပ။ အယံ လောကော၊ ဤမျက်မှောက်လောကသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပ။ (ရှေးကံကြောင့် ယခုဘဝ၌ ဖြစ်လာသည်မဟုတ်ဟု ဆိုလို၏။) ပရောလောကော၊ တပါး သော (နောင်တမလွန်)လောကသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပ။ မာတာ၊ အမိသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပ။

(အမိ၌ ရိုသေပြုစုခြင်း၊ ပြစ်မှားခြင်းတို့ကြောင့် အကျိုးအပြစ်မရှိ။ ထို့ကြောင့် အမိဟု အထူးအသိအမှတ်ပြုထားသင့်သောသူ မရှိဟု ဆိုလို၏။)

ပိတာ၊ အဖသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပ။ ဩပပါတိကာ၊ သေပြီးနောက် ဘဝသစ်၌ ကပ်ရောက်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကုန်။ ပ။ ယေ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဣမဉ္စ လောကံ၊ ဤမျက်မှောက်လောကကို၎င်း။ ပရဉ္စ လောကံ၊ တပါးသော မျက်ကွယ်လောက ကို၎င်း။ သယံ၊ ကိုယ်ဘိုင်။ အဘိညာ-အဘိညာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ သစ္စိကတာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ပဝေဒေန္တိ၊ ဟောကြားကုန်၏။ တေ၊ ထိုသို့သဘောရှိကုန်သော။ သမ္မာပဋိ ပန္နာ၊ မှန်စွာကျင့်ကုန်သော။ သမ္မဂ္ဂတာ၊ မှန်စွာသွားကုန်သော။ ဝါ၊ မှန်စွာသိကုန်သော။ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့သည်။ လောကော၊ လောက၌။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကုန်း၊ ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးသည်။ ဝတ္ထု၊ ဒိဋ္ဌိ၏တည်ရာတည်း။ ဧဝံဝါဒေါ၊ ဤသို့ဆိုသော ဝါဒသည်။ မိစ္ဆာ၊ အမှားတည်း။ (ဧဝံ)အဘိနိဝေသရာမာသော၊ (ဤသို့)နှလုံးသွင်းလျက် မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမည်၏။ ပ။ ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ သညော ဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သာ မည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏။ ဣမေဟိ ဒသာဟာကာရေဟိ၊ ဤဆယ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၄-သက္ကာယဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသ

၁၃၇။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏။ ကတမေဟိ ဝိသတိယာ အာကာရေဟိ၊ အဘယ် နှစ်ဆယ်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣမာ ၌။ အဿုတဝါ၊ အကြားအမြင်မရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်သည်။ အရိယာနံ၊ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အဒဿာဝိ၊ ဉာဏ်ဖြင့်မမြင်သည်ဖြစ်၍။ ပ။ ဝိညာဏသိံ၊ ၌။ အတ္တာနံ ဝါ၊ အတ္တကို မူလည်း။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။

ရှုပံ၊ ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ ကထံ သမနုပဿတိ၊ အဘယ်သို့သနည်း။ ဣမာ ၌။ ဧကစ္စော၊ သည်။ ပထဝိကသိဏံ၊ ပထဝိကသိုဏ်းကို။ ပ။ အယံ၊ ဤဝတ္ထုနှင့်ဒိဋ္ဌိသည်။ ပဌမာ၊

ရှေးဦးစွာသော။ ရူပဝတ္ထုကာ၊ ရုပ်လျှင်တည်ရာရှိသော။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိမည်၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတည်း။ ပ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ဣမေဟိ ဝိသတိယာ အာကာရေဟိ၊ ဤနှစ်ဆယ်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၅-သဿတဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသ

၁၃၈။ သက္ကာယဝတ္ထုကာယ၊ သက္ကာယလျှင်တည်ရာရှိသော။ သဿတဒိဋ္ဌိယာ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ၏။ ကတမေဟိ ပန္နရသဟိ အာကာရေဟိ၊ အဘယ်တဆယ်ငါးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣဓ၊ ဤ။ အဿုတဝါ၊ အကြားအမြင်မရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အရိယာနံ၊ အရိယာတို့ကို။ အဒဿာဝီ၊ ဉာဏ်ဖြင့်မမြင်သည် ဖြစ်၍။ ပ။ ရူပဝန္တံ ဝါ၊ ရုပ်ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ အတ္တာနံ၊ ကို။ သမနုပဿတိ၊ ရှ၏။ အတ္တနိ ဝါ၊ အတ္တ၌မူလည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ရူပသ္မိံ ဝါ၊ ရုပ်၌မူလည်း။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ဝေဒနာဝန္တံ ဝါ၊ ဝေဒနာရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ပ။ ဝိညာဏသ္မိံ ဝါ၊ ဤမူလည်း။ အတ္တာနံ၊ ကို။ သမနုပဿတိ၊ ရှ၏။

ရူပဝန္တံ၊ ရုပ်ရှိသော။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ကထံ သမနုပဿတိ၊ အဘယ်သို့ ရှုသနည်း။ ဣဓ၊ ဤ။ ဧကေစော၊ သည်။ ဝေဒနံ၊ ကို။ သညံ၊ ကို။ သင်္ခါရေတို့ကို။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှ၏။ ပ။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ပဌမာ၊ ရှေးဦးစွာသော။ သက္ကာယ ဝတ္ထုကာ၊ သက္ကာယလျှင် တည်ရာရှိသော။ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိမည်၏။ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတည်း။ ပ။ ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သာ မည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။ ဝေ၊ ဤသို့။ ရူပဝန္တံ၊ ရုပ်ရှိသော။ အတ္တာနံ၊ ကို။ သမနုပဿတိ၊ ရှ၏။ ပ။ သက္ကာယဝတ္ထုကာယ၊ သက္ကာယလျှင် တည်ရာရှိသော။ သဿတဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ဣမေဟိ ပန္နရသဟိ အာကာရေဟိ၊ ဤတဆယ်ငါးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိနိ ဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၆-ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသ

၁၃၉။ သက္ကာယဝတ္ထုကာယ၊ သက္ကာယလျှင်တည်ရာရှိသော။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယာ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၏။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ အာကာရေဟိ၊ အဘယ်ငါးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣဓ၊ ဤ။ အဿုတဝါ၊ အကြားအမြင် မရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ အရိယာနံ၊ တို့ကို။ အဒဿာဝီ၊ ဉာဏ်ဖြင့်မမြင်သည်ဖြစ်၍။ ပ။ ရူပံ၊ ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှ၏။ ဝေဒနံ၊ ကို။ အတ္တတော၊ ဟု။ သမ နုပဿတိ၊ ရှ၏။ သညံ၊ ကို။ အတ္တတော၊ ဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှ၏။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ အတ္တတော၊ ဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှ၏။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ အတ္တတော၊ ဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှ၏။

ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ ကထံ သမနုပဿတိ၊ အဘယ်သို့ ရှုသနည်း။ ဣဓ၊ ဤ။ ဧကေစော၊ သည်။ ပထဝီကသိဏံ၊ ပထဝီကသိဏ်းကို။ ပ။ ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သာမည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။ ဝေ၊ ဤသို့။ ရူပံ၊ ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှ၏။ ပ။ သက္ကာယဝတ္ထုကာယ၊ သက္ကာယလျှင်

တည်ရာရှိသော။ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိယာ၊ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိ၏။ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ အာကာရေ ဝိ၊ ဤငါးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၇-အန္တဂ္ဂါဟိကာဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသ

၁၄၇။ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ အန္တဂ္ဂါဟိကဖြစ်သော။ ဝါ၊ သဿတ-စသောအဖို့ကို စွဲယူသော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဒိဋ္ဌိ၏။ ကတမေဟိ ပညာသာယ အာကာရေဟိ၊ အဘယ်ငါးဆယ်သော အခြင်းအရာ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။

လောကော၊ လောကသည်။ သဿတော၊ မြဲ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ အဖို့ကိုစွဲယူ သော။ ။ တနည်းကား။ ဣတိအန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ ဤသို့သော အဖို့ကိုစွဲယူသော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဒိဋ္ဌိ၏။ (လောကသည် မြဲသည်ဟူသောအဖို့ကို စွဲယူသော ဒိဋ္ဌိ-ဟု ဆိုလို၏။) ကတိဟာကာရေဟိ၊ အဘယ် မျှသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ လောကော၊ လောကသည်။ အသဿတော၊ မမြဲ။ ဣတိအန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ ဤသို့သောအဖို့ကိုစွဲယူသော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ လောကော၊ လောကသည်။ အန္တဂါ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိ၏။ ဣတိအန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ ဤသို့သော အဖို့ကို စွဲယူသော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ပ။ လောကော၊ သည်။ အနန္တဂါ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိ။ ဣတိအန္တဂ္ဂါဟိ- ကာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ပ။ တံ၊ ထိုကိုယ်သည်။ ဇီဝံ၊ အသက်တည်း။ တံ၊ ထိုအသက်သည်။ သရီရံ၊ ကိုယ်တည်း။ ဣတိအန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ ဤသို့သော အဖို့ကို စွဲယူသော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ပ။ ဇီဝံ၊ အသက်သည်။ အညံ၊ တခြားတပါးတည်း။ သရီရံ၊ ကိုယ်သည်။ အညံ၊ တခြားတပါးတည်း။ ဣတိအန္တဂ္ဂါ ဟိကာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ပ။ တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဟောတိ၊ ရှိ၏။ ပ။ တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ န ဟောတိ၊ မရှိ။ ပ။ တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ ဥဟာတိ စ၊ ရှိလည်းရှိ၏။ န စ ဟောတိ၊ ရှိလည်းမရှိ။ ပ။ တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ နေဝ ဟောတိ၊ ရှိသည် လည်းမဟုတ်။ န န ဟောတိ၊ မရှိသည်လည်းမဟုတ်။ ဣတိအန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။

လောကော၊ လောကသည်။ သဿတော၊ မြဲ၏။ ဣတိအန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ ဤသို့သောအဖို့ကို စွဲယူသော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ အယူ၏။ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ ငါးပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေ သော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ နေဝ ဟောတိ၊ ရှိသည်လည်းမဟုတ်။ န န ဟောတိ၊ မရှိသည်လည်းမဟုတ်။ ဣတိအန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ ဤသို့သောအဖို့ကို စွဲယူသော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(က) လောကော၊ သည်။ သဿတော၊ မြဲ၏။ ဣတိအန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ကတ မေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ရူပံ၊ သည်။ လောကော စေဝ၊ လောကလည်းဟုတ်၏။ သဿတော၊ မြဲသည်လည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ နှလုံးသွင်းခြင်း၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမည်၏။ တာယ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ထိုဒိဋ္ဌိဖြင့်။ ဝါ၊ ထိုဒိဋ္ဌိသည်။ သော အန္တော၊ မြဲသည်ဟူသော ထိုအဖို့ကို။

ဂဟိတော၊ စွဲယူအပ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အန္တဂ္ဂါဟိကာ ဒိဋ္ဌိ၊ အန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိမည်၏။ ဒိဋ္ဌိသည်။ န ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုမဟုတ်။ ဝတ္ထု၊ သည်။ န ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမဟုတ်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ အညာ၊ တပါးတည်း။ ဝတ္ထု၊ သည်။ အညံ၊ တပါးတည်း။ ယာ စ ဒိဋ္ဌိ၊ အကြင်ဒိဋ္ဌိသည်၎င်း။ ယဉ္စ ဝတ္ထု၊ အကြင်ဝတ္ထုသည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤဝတ္ထုနှင့်ဒိဋ္ဌိသည်။ ပဌမာ၊ သော။ သဿတော လောကောတိ အန္တဂ္ဂါဟိကာ၊ လောကသည်မြဲ၏ဟူသော အဖို့ကို စွဲယူသော။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမည်၏။ အန္တဂ္ဂါဟိကာဒိဋ္ဌိ၊ အန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိသည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတည်း။ ပ။ ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သာမည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။

ဝေဒနာ၊ သည်။ လောကော စေတ၊ လောကလည်းဟုတ်၏။ သဿတော စ၊ မြဲသည်လည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ လောကော စ၊ ၎င်း၏။ သဿတဉ္စ၊ ၎င်း၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ သည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမည်၏။ တာယ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ထိုဒိဋ္ဌိဖြင့်။ ဝါ၊ သည်။ သော အန္တော၊ မြဲသည်ဟူသော ထိုအဖို့ကို။ ဂဟိတော၊ စွဲယူအပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အန္တဂ္ဂါဟိကာဒိဋ္ဌိ၊ အန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိမည်၏။ ပ။ အယံ၊ ဤဝတ္ထုနှင့် ဒိဋ္ဌိသည်။ ပဉ္စမိ၊ ငါးခုမြောက်သော။ သဿတော လောကောတိ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ လောကသည် မြဲ၏ဟူသော အဖို့ကိုစွဲယူသော။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမည်၏။ ပ။ ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ကုန်။ လောကော၊ သည်။ သဿတော၊ မြဲ၏။ ဣတိအန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၎င်း၏။ ဣမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (၅)

၉

(ခ) လောကော၊ သည်။ အသဿတော၊ မမြဲ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ သော။ ။ တနည်း။ ဣတိအန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ ဤသို့သောအဖို့ကို စွဲယူသော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၎င်း၏။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ လောကော စေတ၊ လောကလည်းဟုတ်၏။ အသဿတဉ္စ၊ မမြဲသည်လည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပ။ ဣမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (၅-၁၀)

(ဂ) လောကော၊ သည်။ အန္တဝါ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ အဖို့ကိုစွဲယူသော။ ။ တနည်း။ ဣတိ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ ဤသို့သောအဖို့ကို စွဲယူသော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဒိဋ္ဌိ၏။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣမ၊ ဤလောက၌ ကေစော၊ သည်။ ပရိတ္တံ၊ အနည်းငယ်သော။ သြကာသံ၊ အရပ်ကို။ နီလကတော၊ ညိုသည်ဟု။ ဖရတိ၊ ဖြန့်၏။ ဝါ၊ အာရုံပြုနုလုံးသွင်း၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ ဝေ၊ ဤသို့သော စိတ်အထင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ လောကော၊ သည်။ အန္တဝါ၊ အဆုံးရှိ၏။ ပရိဝဇ္ဇုမော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ အပိုင်းအခြားရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အန္တသညိ၊ အဆုံးရှိ၏ဟု အမှတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ယံ၊ အကြင်ကသိုဏ်းရုပ်ကို။ ဖရတိ၊ ဖြန့်၏။ ဝါ၊ နုလုံးသွင်း၏။ တံ၊ ထိုကသိုဏ်းရုပ်သည်။ ဝတ္ထု စေတ၊ ဝတ္ထုလည်းမည်၏။ လောကော စ၊ လောကလည်းမည်၏။ ယေန၊ အကြင် စိတ်ဖြင့်။ ဖရတိ၊ ၎င်း၏။ သော၊ ထိုစိတ်သည်။ အတ္တာ စေတ၊ အတ္တလည်း မည်၏။ လောကော စ၊ လောကလည်းမည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ သည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမည်၏။ တာယ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ထိုဒိဋ္ဌိဖြင့်။ ဝါ၊ ထိုဒိဋ္ဌိသည်။ သော အန္တော၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသည်ဟူသော ထိုအဖို့ကို။ ဂဟိတော၊ စွဲယူအပ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အန္တဂ္ဂါဟိကာဒိဋ္ဌိ၊ အန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိမည်၏။ ပ။ ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သာမည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ မမည်ကုန်၏။

ဣမ၊ ဤလောကဋ္ဌံ။ ဧကစ္စော၊ သည်။ ပရိတ္တံ၊ အနည်းငယ်သော။ သြကာသံ၊ အရပ်ကို။ ပိတကတော၊ ဝါသည်ဟု။ ဖရတိ၊ ဖြန့်၏။ ဝါ၊ အာရုံပြုနုလုံးသွင်း၏။ လောဟိတကတော၊ နိသည်ဟု ။ပ။ သြတကတော၊ ဖြသည်ဟု ။ပ။ သြဘာသကတော၊ လင်းသည်ဟု။ ဖရတိ၊ ။ပ။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော စိတ်အထင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ပ။ ဣမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။(၅-၁၅)

(ဆ) လောကောလောကသည်။ အနန္တဂါ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ။ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ အဖို့ကိုစွဲယူသော။ ။ တနည်း။ ဣတိ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ ဤသို့သော အဖို့ကို စွဲယူသော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ။ပ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣမ၊ ဤလောကဋ္ဌံ။ ဧကစ္စော၊ သည်။ ဝိပုလံ၊ ပြန့်ပြောသော။ သြကာသံ၊ အရပ်ကို။ နိလကတော၊ ညီသည်ဟု။ ဖရတိ၊ ဖြန့်၏။ ဝါ၊ အာရုံပြုနုလုံးသွင်း၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော စိတ်အထင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ လောကော၊ ဤလောကသည်။ အနန္တဂါ၊ အဆုံးမရှိ။ အပရိယန္တော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ အပိုင်းအခြား မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒေနန္တသညိ၊ အဆုံးမရှိဟု အမှတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ယံ၊ အကြင်ကသိုဏ်းရုပ်ကို။ ဖရတိ၊ ဖြန့်၏။ ဝါ၊ နုလုံးသွင်း၏။ ပ။ ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ တို့သာမည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ မမည်ကုန်။

ဣမဋ္ဌံ။ ဧကစ္စော၊ သည်။ ဝိပုလံ၊ ပြန့်သော။ သြကာသံ၊ အရပ်ကို။ ပိတကတော၊ ဝါသည်ဟု။ ဖရတိ၊ ။ပ။ ဣမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (၅-၂၀)

(င) တံ၊ ထိုကိုယ်သည်။ ဇီဝံ၊ အသက်တည်း။ တံ၊ ထိုအသက်သည်။ သရီရံ၊ ကိုယ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ အဖို့ကိုစွဲယူသော။ ။ တနည်း။ ဣတိ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ ဤသို့သော အဖို့ကိုစွဲယူသော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဒိဋ္ဌိ၏။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဇီဝဉ္ဇေ၊ အသက်လည်းဟုတ်၏။ သရီရဉ္ဇေ၊ ကိုယ်လည်းဟုတ်၏။ ယံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ ဇီဝံ၊ အသက်တည်း။ တံ၊ ထိုအသက်ဟူသော ရုပ်သည်။ သရီရံ၊ ကိုယ်တည်း။ ယံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ သရီရံ၊ ကိုယ်တည်း။ တံ၊ ထိုကိုယ်ဟူသော ရုပ်သည်။ ဇီဝံ၊ အသက်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ သည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ မည်၏။ တာယ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဖြင့်၊ ဝါ၊ သည်။ သော အန္တော၊ အသက်နှင့်ကိုယ် အတူတူပင်ဟူသော ထိုအဖို့ကို ဝဟိတော၊ စွဲယူအပ်၏။ ပ။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။

ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ ဇီဝဉ္ဇေ၊ အသက်လည်းဟုတ်၏။

(မူဟောင်း၌ “ဇီဝေါ စေဝ”ဟု၎င်း၊ မူသစ်၌ “ဇီဝါ စေဝ”ဟု၎င်း ရှိ၏။ ဇီဝသဒ္ဒါသည် ပုလ္လိန် ဖြစ်သောကြောင့် ဝေဒနာ သဒ္ဒါသို့လိုက်၍ ဣတ္ထိလိန် မဖြစ်သင့်။ ဤ ဝေဒနာ စကားရပ်၌ မူလကပင် “တံ ဇီဝံ”ဟု လိင်္ဂဝိပလ္လာသပြု၍ နပုလ္လိန်နှင့် ဆိုဘူးသောကြောင့် ၎င်း၊ “ဝေဒနာ သရီရံ န ဇီဝံ”စသည်ဖြင့် နပုလ္လိန်နှင့်ပင် နောက်၌ ရှိသောကြောင့်၎င်း နပုလ္လိန်နှင့်သာ သင့်သည်။ သင်္ခါရာ၊ ပုဒ်နှင့် ယှဉ်ရာ၌လည်း ပုလ္လိန်ဗဟုဝင်နှင့် မသင့်။ ဇီဝဉ္ဇေ-ဟု နပုလ္လိန် ကေဝုစံနှင့်သာ သင့်သည်။ “သင်္ခါရာ သရီရံ န ဇီဝံ”ဟူသော ပါဠိကို ထောက်ပါ။)

သရီရဉ္စ၊ ကိုယ်လည်းဟုတ်၏။ပ။ တံ ဇီဝံ တံ သရီရန္တိ၊ ဟူ၍။ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ သော။
 ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၎င်း။ ဣမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (၅-၂၅)

(စ) ဇီဝံ၊ အသက်သည်။ အညံ၊ တခြားတပါးတည်း။ သရီရံ၊ ကိုယ်သည်။ အညံ၊ တခြား
 တပါးတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ အဖို့ကိုစွဲယူသော။ ။ တနည်း။ ဣတိ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊
 ဤသို့သော အဖို့ကိုစွဲယူသော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၎င်း။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ သရီရံ၊ ကိုယ်တည်း။ န ဇီဝံ၊ အသက်
 မဟုတ်။ ဇီဝံ၊ အသက်သည်။ န သရီရံ၊ ကိုယ်မဟုတ်။ ဇီဝံ၊ အသက်သည်။ အညံ၊ တခြားတပါး
 တည်း။ သရီရံ၊ ကိုယ်သည်။ အညံ၊ တခြားတပါးတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝေသပရာမာသော၊
 သည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ မည်၏။ တာယ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ သည်။ သော အန္တော၊ အသက်တခြား
 ကိုယ်တခြားဟူသော ထိုအဖို့ကို။ ဂဟိတော၊ စွဲယူအပ်၏။ပ။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကား မမည်ကုန်။

ဝေဒနာ၊ သည်။ သရီရံ၊ ကိုယ်တည်း။ န ဇီဝံ၊ အသက်မဟုတ်။ပ။ အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရန္တိ၊
 ဟူ၍။ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၎င်း။ ဣမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (၅-၃၀)

(ဆ) တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဟောတိ၊ ရှိ၏။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၎င်း။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိ
 နိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဣဝေ၊ ဤမျက်မှောက်လောက၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌
 ပင်လျှင်။ မရဏဓမ္မံ၊ သေပျက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ တထာဂတော၊ သည်။ ကာယဿ၊ ကိုယ်
 ခန္ဓာ၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဟောတိပိ၊ ရှိလည်းရှိ၏။ တိဋ္ဌတိပိ၊ တည်လည်း
 တည်၏။ ဥပ္ပဇ္ဇတိပိ၊ ဖြစ်လည်း ဖြစ်ပေါ်၏။ နိဗ္ဗတ္တတိပိ၊ ထင်ရှားလည်း ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ သည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ မည်၏။ တာယ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ သည်။ သော အန္တော၊
 သေပြီးနောက်ရှိသေးသည်ဟူသော ထိုအဖို့ကို။ ဂဟိတော၊ စွဲယူအပ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။
 အန္တဂ္ဂါဟိကာဒိဋ္ဌိ၊ မည်၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ န ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုမဟုတ်။ပ။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ မမည်ကုန်။

ဝေဒနာ၊ သည်။ ဣဝေ၊ ဤမျက်မှောက်လောက၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင်လျှင်။ မရဏဓမ္မံ၊
 သေပျက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ပ။ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ၊ ဟူ၍။ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ အဆုံး
 ရှိ၏ဟု အယူရှိသော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၎င်း။ ဣမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၎င်း။ (၅-၃၅)

(ဇ) တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ န ဟောတိ၊
 မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၎င်း။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။
 အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဣဝေ၊ ဤမျက်မှောက်လောက၊
 မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင်လျှင်။ မရဏဓမ္မံ၊ သေပျက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ တထာဂတော၊ သည်။
 ကာယဿ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပြတ်၏။ ဝိနဿတိ၊
 ပျောက်၏။ တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ န ဟောတိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ သည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ မည်၏။ တာယ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ သည်။ သော အန္တော၊
 သေပြီးနောက် မရှိတော့ပြီဟူသော ထိုအဖို့ကို။ ဂဟိတော၊ စွဲယူအပ်၏။ပ။ ဣမာနိ၊ ကား။
 သညောဇနာနိ၊ တို့သာမည်ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ မမည်ကုန်။

ဝေဒနာ၊ သည်။ ဣဇေ၊ ဌ်ပင်လျှင်။ မရဏဓမ္မာ၊ သေပျက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ပ။ န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ၊ ဟူ၍။ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ကိ။ ဣမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (၅-၄၀)

(ဈ) တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ဌ်။ ဟောတိ စ၊ ရှိလည်း ရှိ၏။ န စ ဟောတိ၊ ရှိလည်းမရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဣဇေ၊ ဤ မျက်မှောက်လောက၊ မျက်မှောက်ဘဝဌ်ပင်လျှင်။ မရဏဓမ္မံ၊ ၏။ တထာဂတော၊ သည်။ ကာယဿ၊ ၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်ဌ်။ ဟောတိ စ၊ ရှိလည်းရှိ၏။ န စ ဟောတိ၊ ရှိလည်းမရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ သည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ၏။ပ။ ဣမာနိ၊ ကား။ သညောဇနာနိ၊ ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ မမည်ကုန်။

ဝေဒနာ၊ သည်။ ဣဇေ၊ ဌ်လျှင်။ မရဏဓမ္မာ၊ ရှိ၏။ပ။ ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ၊ ဟူ၍။ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ဣမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (၅-၄၅)

(ည) တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ဌ်။ နေဝ ဟောတိ၊ ရှိသည်လည်း မဟုတ်။ န န ဟောတိ၊ မရှိသည်လည်း မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဣဇေ၊ ဌ်ပင်လျှင်။ မရဏဓမ္မံ၊ ၏။ တထာဂတော၊ သည်။ ကာယဿ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်သည်မှ။ ပရံ၊ ဌ်။ နေဝဟောတိ၊ ရှိသည်လည်း မဟုတ်။ န န ဟောတိ၊ မရှိသည်လည်း မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ သည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ မည်၏။ တာယဒိဋ္ဌိယာ၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ သည်။ သော အန္တော၊ ထိုအဖို့ကို။ ဂဟိတော၊ ၏။ပ။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့မမည်ကုန်။

ဝေဒနာ၊ သည်။ ဣဇေ၊ လျှင်။ မရဏဓမ္မာ၊ ရှိ၏။ပ။ အယံ၊ ဤဝတ္ထုနှင့်ဒိဋ္ဌိသည်။ ပဉ္စမိ၊ ငါးခု မြောက်ဖြစ်သော။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ၊ ဟူ၍။ အန္တဂ္ဂါဟိကာ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ မည်၏။ပ။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ မမည်ကုန်။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ၊ ဟူ၍။ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ဣမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (၅၀)

အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ဣမေဟိ ပညာသာယ အာကာရေဟိ၊ ဤ ငါးဆယ်လော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သတ္တမော၊ ခုနစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ အန္တဂ္ဂါဟိကာဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသော၊ အန္တဂ္ဂါဟိကာ ဒိဋ္ဌိကို အကျယ်ပြုရာအပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

ဂ-ပုဗ္ဗန္ဓာနုဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသ

၁၄၁။ ပုဗ္ဗန္ဓာနုဒိဋ္ဌိယာ၊ ပုဗ္ဗန္ဓာနုဒိဋ္ဌိ၏။ ကတမေဟိ အဋ္ဌာရသဟိ အာကာရေဟိ၊ အဘယ် တဆယ့်ရှစ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်းဟူမူ

ကာ။ စတ္တာရောလေးပါးကုန်သော။ သဿတဝါဒါ။ သဿတဝါဒတို့၎င်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။
 ကေစ္စသဿတိကာ၊ ကေစ္စသဿတဝါဒတို့၎င်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အန္တဘုဒ္ဓိကာ၊ အန္တဘုဒ္ဓိက
 ဝါဒတို့၎င်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အမရာဝိက္ခေပိကာ၊ အမရာဝိက္ခေပဝါဒတို့၎င်း။ ဒေ၊ နှစ်ပါးကုန်
 သော။ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကာ၊ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိဝါဒတို့၎င်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့။) ပုဗ္ဗန္တာနုဒ္ဓိယာ၊
 ပုဗ္ဗန္တာနုဒ္ဓိ၏။ ဣမေဟိ အဋ္ဌာရသဟိ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊
 ဖြစ်၏။

၉-အပရန္တာနုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ

၁၄၂။ အပရန္တာနုဒ္ဓိယာ၊ ၏။ ကတမေဟိ စတုစတ္တာလီသယ အာကာရေဟိ၊ အဘယ်
 လေးဆယ့်လေးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း
 ဟူမူကား။ သောဋ္ဌသ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော။ သညီဝါဒါ၊ သညီဝါဒတို့၎င်း။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်
 ပါးကုန်သော။ အသညီဝါဒါ၊ အသညီဝါဒတို့၎င်း။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ နေဝသညီနာသညီဝါဒါ၊
 တို့၎င်း။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဥစ္ဆေဒဝါဒါ၊ ဥစ္ဆေဒဝါဒတို့၎င်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ၊
 တို့၎င်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့။) အပရန္တာနုဒ္ဓိယာ၊ ၏။ ဣမေဟိ စတုစတ္တာလီသယ အာကာရေဟိ၊
 တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၀-၁၂-သညောဇနိကာဒိဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ

၁၄၃။ သညောဇနိကာယ၊ သံယောဇနိက ဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ကတမေဟိ အဋ္ဌာရ
 သဟိ အာကာရေဟိ၊ အဘယ်တဆယ့်ရှစ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။
 ဟောတိ၊ နည်း။ ယ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ အကြင်ဒိဋ္ဌိသည်။ အတိ၊ ၏။ သ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ထိုဒိဋ္ဌိသည်။ ဒိဋ္ဌိတံ၊
 ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အတွင်းဝင်၏။ ဒိဋ္ဌိဂဟနံ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဘည်း ဟူသော တောရှုပ်
 ဖြစ်၏။ ပ။ သညောဇနိကာယ၊ သံယောဇနိက ဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ဣမေဟိ အဋ္ဌာရသဟိ
 အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၁၄၄။ အဟန္တိ မာနဝိနိဗန္ဓာယ၊ ငါတည်းဟူသောမာနဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။
 ကတမေဟိ အဋ္ဌာရသဟိ အာကာရေဟိ၊ ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။
 စက္ခု၊ မျက်စိသည်။ အဟံ၊ ငါတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ နှလုံးသွင်း
 လျက် မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ အဟန္တိမာနဝိနိဗန္ဓာ၊ ငါဟူသောမာနဖြင့် ဖွဲ့အပ်
 သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမည်၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ န၊ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုမဟုတ်။ ပ။ အဟံ၊ ဤဝတ္ထုနှင့် ဒိဋ္ဌိသည်။
 ပဌမာ၊ သော။ အဟန္တိမာနဝိနိဗန္ဓာ၊ ငါဟူသောမာနဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိဘည်း။ မာန
 ဝိနိဗန္ဓာဒိဋ္ဌိ၊ မာနဝိနိဗန္ဓာဒိဋ္ဌိသည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မည်၏။ ပ။ ဣမာနိ၊ ကား။ သညောဇနာနိ၊ တို့သာ
 မည်ကုန်၏။ န၊ စ ဒိဋ္ဌိယော၊ မမည်ကုန်။

သောတံ၊ နားသည်။ အဟံ၊ ငါတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပ။ မနော၊ စိတ်နှလုံးသည်။ အဟံ၊
 ငါတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပ။ ရူပါ၊ အဆင်းရူပါရှိတို့သည်။ အဟံ၊ ငါတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပ။
 ဓမ္မာ၊ သဘောဓမ္မာရှိတို့သည်။ အဟံ၊ ငါတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ အဟံ၊ တည်း။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ ပ။ မနောဝိညာဏံ၊ မနောဝိညာဉ်သည်။ အဟံ၊ ငါတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိ
 နိဝေသပရာမာသော၊ သည်။ အဟန္တိမာနဝိနိဗန္ဓာ၊ ငါဟူသော မာနဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိ

မည်၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ နဝတ္ထု၊ မဟုတ်။ပ။ အယံ၊ သည်။ အဋ္ဌာရသမိ၊ တဆယ့်ရှစ်ခုမြောက် ဖြစ်သော။ အမန္တိမာနဝိနိဗန္ဓာ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိတည်း။ မာနဝိနိဗန္ဓာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မည်၏။ပ။ အမန္တိမာနဝိနိဗန္ဓာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ဣမေဟိ အဋ္ဌာရသဟိ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၄၅။ မမန္တိမာနဝိနိဗန္ဓာယ၊ ငါ့ဥစ္စာဟူသော မာနဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ကတ မေဟိ အဋ္ဌာရသဟိ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ စက္ခု၊ မျက်စိသည်။ မမံ၊ ငါ့ဥစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ သည်။ မမန္တိမာနဝိနိဗန္ဓာဒိဋ္ဌိ၊ ငါ့ဥစ္စာဟူသော မာနဖြင့်ဖွဲ့အပ်သောဒိဋ္ဌိမည်၏။ပ။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ မမည်ကုန်။

သောတိ၊ နားသည်။ မမံ၊ ငါ့ဥစ္စာတည်း။ပ။ မနောဝိညာဏံ၊ မနောဝိညာဉ်သည်။ မမံ၊ ငါ့ ဥစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ သည်။ပ။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ မမည်ကုန်။ မမန္တိမာနဝိနိဗန္ဓာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ဣမေဟိ အဋ္ဌာရသဟိ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေ သော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၃-အတ္တဝါဒပဋိသံယုတ္တဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသ

၁၄၆။ အတ္တဝါဒပဋိသံယုတ္တာယ၊ အတ္တဟု စွဲလမ်းပြောဆိုသောဝါဒနှင့် စပ်သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ကတမေဟိ ဝိသတိယာ အာကာရေဟိ၊ အဘယ်နှစ်ဆယ်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိ နိဝေသော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣမ၊ ဤလောက၌။ အဿုတဝါ၊ အကြား အပြင်မရှိသော။ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ။ [အတ္တာနုဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသနှင့် တူ၏]။ပ။ အတ္တဝါဒပဋိသံယုတ္တာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ဣမေဟိ ဝိသတိယာ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၄-လောကဝါဒပဋိသံယုတ္တဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသ

၁၄၇။ လောကဝါဒပဋိသံယုတ္တာယ၊ လောကဟု စွဲလမ်းပြောဆိုသောဝါဒနှင့်စပ်သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ အာကာရေဟိ၊ အဘယ်ရှစ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေ သော၊ သည်။ ဟောဟိ၊ သနည်း။ အတ္တာ စ၊ အတ္တသည်၎င်း။ လောကော စ၊ လောကသည်၎င်း။ သဿတော၊ မြဲ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ သည်။ လောကဝါဒပဋိသံယုတ္တာ ဒိဋ္ဌိ၊ လောကဟု စွဲလမ်းပြောဆိုသော ဝါဒနှင့်စပ်သော ဒိဋ္ဌိ မည်၏။ပ။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ မမည်ကုန်။

အတ္တာ စ၊ အတ္တသည်၎င်း။ လောကော စ၊ လောကသည်၎င်း။ အသဿတော၊ မမြဲ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ပ။ အတ္တာ စ၊ အတ္တသည်၎င်း။ လောကော စ၊ လောကသည်၎င်း။ သဿတော စ၊ မြဲလည်း မြဲ၏။ အသဿတော စ၊ မြဲလည်းမမြဲ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ပ။ အတ္တာ စ၊ အတ္တသည်၎င်း။ လော ကော စ၊ လောကသည်၎င်း။ နေဝ သဿတော၊ မြဲသည်လည်း မဟုတ်။ နာသဿတော၊ မမြဲသည် လည်းမဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္တာ စ၊ သည်၎င်း။ လောကော စ၊ သည်၎င်း။ အန္တဝါ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္တာ စ၊ သည်၎င်း။ လောကော စ၊ သည်၎င်း။

အနန္တဝါ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္တာ စ၊ သည်၎င်း။ လောကော စ၊ သည်
 ၎င်း။ အန္တဝါ စ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားလည်း ရှိ၏။ အနန္တဝါ စ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားလည်းမရှိ။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္တာ စ၊ သည်၎င်း။ လောကော စ၊ သည်၎င်း။ နေဝ အန္တဝါ စ၊ အဆုံး
 အပိုင်းအခြား ရှိသည်လည်း မဟုတ်။ နာနန္တဝါ စ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြား မရှိသည်လည်း မဟုတ်။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝေသပရာမာသော၊ သည်။ လောကဝါဒပဋိသံယုတ္တာ ဒိဋ္ဌိ၊ လောကဟု စွဲလမ်း
 ပြောဆိုသောဝါဒနှင့်စပ်သောဒိဋ္ဌိ မည်၏။ ပ။ ဣမာနိ၊ တို့ကား။ သညောဇနာနိ၊ တို့သာ မည်
 ကုန်၏။ န စ ဒိဋ္ဌိယော၊ မမည်ကုန်။ လောကဝါဒပဋိသံယုတ္တာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ဣမေဟိ
 အဋ္ဌဟိ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၅-၁၆-ဘဝဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသ

၁၄၈။ ဩလီယနာဘိနိဝေသော၊ တွန့်ဆုတ်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဘဝဒိဋ္ဌိ၊
 ဘဝဒိဋ္ဌိ မည်၏။ အတိဓာဝနာဘိနိဝေသော၊ ကျော်လွန်၍ ပြေးသွားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်း
 ခြင်းသည်။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ၊ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ မည်၏။ အဿာဒဒိဋ္ဌိယာ၊ အဿာဒဒိဋ္ဌိ၏။ ပဉ္စတိံ သာယ
 အာကာရေဟိ၊ သုံးဆယ့်ငါးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊
 ဖြစ်၏။ ဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ ဘဝဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ တို့သည်။
 ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ ပ။ လောကဝါဒပဋိသံယုတ္တာယ၊ လောကဟု စွဲလမ်းပြောဆိုသော ဝါဒနှင့်
 စပ်သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ အဋ္ဌဟိ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊
 ဖြစ်၏။ ဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ တို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ တို့သည်။ ကတိ၊
 တို့နည်း။

အဿာဒဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ပဉ္စတိံ သာယ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သိယာ၊ အချို့ကား။ ဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ ဘဝဒိဋ္ဌိတို့တည်း။ သိယာ၊ အချို့ကား။
 ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ တို့တည်း။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ဝိသတိယာ အာကာရေဟိ၊ နှစ်ဆယ်သော
 အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန္နရသ၊ တဆယ့်ငါးပါးတို့ကား။
 ဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ ဘဝဒိဋ္ဌိတို့တည်း။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့ကား။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ တို့တည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊
 ၏။ ဒသဟိ အာကာရေဟိ၊ ဆယ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ သဗ္ဗာဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ တာ၊ ထိုဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ
 ယော၊ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိတို့တည်း။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၏။ ဝိသတိယာ အာကာရေဟိ၊
 နှစ်ဆယ်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပန္နရသ၊
 တဆယ့်ငါးပါးတို့ကား။ ဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ တို့တည်း။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့ကား။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ တို့တည်း။
 သက္ကာယဝတ္ထုကာယ၊ သက္ကာယလျှင် တည်ရာရှိသော။ သဿတဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ပန္နရသဟိ
 အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ သဗ္ဗာဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ တာ၊
 ထိုဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ တို့တည်း။ သက္ကာယဝတ္ထုကာယ၊ သက္ကာယလျှင် မှီရာရှိသော။
 ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယာ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၏။ ပဉ္စဘာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 သဗ္ဗာဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ တာ၊ ထိုဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ တို့တည်း။

လောကော၊ သည်။ သဿတော၊ မြဲ၏။ ဣတိ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ ဤသို့သော အဖိုကို
 စွဲယူသော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ပဉ္စဘာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သဗ္ဗာဝ၊ ကုန်သော။ တာ၊ ထိုဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ ဘဝဒိဋ္ဌိတို့ဘည်း။ လောကော၊ သည်။ အသဿတော၊ မမြဲ။ ဣတိ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဧ။ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သဗ္ဗာဝ၊ ကုန်သော။ တာ၊ ထိုဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ တို့တည်း။ လောကော၊ သည်။ အန္တဂ္ဂါ၊ အဆုံးရှိ၏။ ဣတိ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဧ။ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သိယာ၊ အချို့ကား။ ဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ ဘဝဒိဋ္ဌိတို့တည်း။ သိယာ၊ အချို့ကား။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိတို့တည်း။ လောကော၊ သည်။ အန္တဂ္ဂါ၊ အဆုံးမရှိ။ ဣတိ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဧ။ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သိယာ၊ အချို့ကား။ ဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ ဘဝဒိဋ္ဌိတို့တည်း။ သိယာ၊ ကား။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိတို့ဘည်း။ တံ၊ ထိုကိုယ်သည်။ ဧဝံ၊ အသက်တည်း။ တံ၊ ထိုအသက်သည်။ သရိရံ၊ ကိုယ်တည်း။ ဣတိ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဧ။ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သဗ္ဗာဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ တာ၊ ထိုဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိတို့တည်း။ ဧဝံ၊ အသက်သည်။ အညံ၊ တပါးတည်း။ သရိရံ၊ ကိုယ်သည်။ အညံ၊ တပါးတည်း။ ဣတိ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဧ။ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သဗ္ဗာဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ တာ၊ ထိုဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ ဘဝဒိဋ္ဌိတို့တည်း။ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ၊ ဟူ၍။ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဧ။ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သဗ္ဗာဝ၊ ကုန်သော။ တာ၊ ထိုဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ ဘဝဒိဋ္ဌိတို့တည်း။ န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ၊ ဟူ၍။ ပ။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိတို့တည်း။ ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ၊ ဟူ၍။ ပ။ သိယာ၊ အချို့ကား။ ဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ ဘဝဒိဋ္ဌိတို့တည်း။ သိယာ၊ ကား။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိတို့တည်း။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ၊ ဟူ၍။ ပ။ သိယာ၊ အချို့ကား။ ဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ တို့တည်း။ သိယာ၊ ကား။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ တို့တည်း။

ပုဗ္ဗန္တာဒုဒိဋ္ဌိယာ၊ ရှေးအဖို့သို့အစဉ်လိုက်၍ဖြစ်သောဒိဋ္ဌိ၏။ အဋ္ဌာရသဟိ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သိယာ၊ ကား။ ဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ ဘဝဒိဋ္ဌိတို့တည်း။ သိယာ၊ ကား။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိတို့တည်း။ အပရန္တာဒုဒိဋ္ဌိယာ၊ နောက်အဖို့သို့ အစဉ်လိုက်၍ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိ၏။ စတုစတ္တာရိသာယ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပ။ သညောဇနိကာယ၊ သံယောဇနိကဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဧ။ အဋ္ဌာရသဟိ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သိယာ၊ ကား။ ဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ တို့တည်း။ သိယာ၊ ကား။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ တို့တည်း။ အဟန္တိ မာနာနိဗန္ဓာယ၊ ငါဟူသော မာနဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဒိဋ္ဌိ၏။ အဋ္ဌာရသဟိ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သဗ္ဗာဝ၊ ကုန်သော။ တာ၊ ထိုဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိတို့တည်း။ ပ။ အတ္တဝါဒပဋိသံယုတ္တာယ၊ အတ္တဟု စွဲလမ်းပြောဆိုသော ဝါဒနှင့်စပ်သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဧ။ ဝိသတိယာ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ပန္နရသ၊ တဆယ့်ငါးပါးတို့ကား။ ဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ ဘဝဒိဋ္ဌိတို့တည်း။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့ကား။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိတို့တည်း။ လောကဝါဒပဋိသံယုတ္တာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဧ။ အဋ္ဌဟိ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သိယာ၊ ကား။ ဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ တို့တည်း။ သိယာ၊ ကား။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ တို့တည်း။

သဗ္ဗာဝါ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ တာ ဒိဋ္ဌိယော၊ ထိုဒိဋ္ဌိတို့သည်။ အဿာဒဒိဋ္ဌိယော၊ တဏှာဟူသော သာယာဖွယ်ကို မှီသောကြောင့် အဿာဒဒိဋ္ဌိမည်ကုန်၏။ သဗ္ဗာဝါ ကုန်သော။ တာ ဒိဋ္ဌိယော၊ တို့သည်။ အတ္တနုဒိဋ္ဌိယော၊ အတ္တကို ချစ်ခြင်းသို့ အစဉ်လိုက်သောကြောင့် အတ္တနုဒိဋ္ဌိမည်ကုန်၏။ သဗ္ဗာဝါ ကုန်သော။ တာ ဒိဋ္ဌိယော၊ တို့သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယော၊ ဇောက်ပြန် မှားယွင်းသော ဒ.ယူအမြင်ဖြစ်သောကြောင့် မိစ္ဆာ ဒိဋ္ဌိမည်ကုန်၏။ ပ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယော၊ ခန္ဓာလျှင် တည်ရာရှိသောကြောင့် သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိမည်ကုန်၏။ ပ။ အန္တဂါဟိကာဒိဋ္ဌိယော၊ တပါးပါးသော ဒ.ဖိုကိုစွဲယူသောကြောင့် အန္တဂါဟိကာဒိဋ္ဌိမည်ကုန်၏။ ပ။ သညောဇနိကာဒိဋ္ဌိယော၊ အကျိုးမဲ့၌ ယှဉ်စေတတ်သောကြောင့် သညောဇနိကာဒိဋ္ဌိမည်ကုန်၏။ သဗ္ဗာဝါ ကုန်သော။ တာ ဒိဋ္ဌိယော၊ တို့သည်။ အတ္တဝါဒပဋိသံယုတ္တာ ဒိဋ္ဌိယော၊ အတ္တဟု စွဲသမီးပြောဆိုသော ဝါဒနှင့် စပ်သောကြောင့် အတ္တဝါဒပဋိသံယုတ္တဒိဋ္ဌိမည်ကုန်၏။

☞ တက္ကိကာ၊ ကြံဆ၍ ပြောဟောသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဘဝဉ္စ ဒိဋ္ဌိ၊ ဘဝဒိဋ္ဌိ သဿတ ဒိဋ္ဌိကို၎င်း။ ဝိဘဝဉ္စ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိ ကို၎င်း။ ဧတံ ဒွယံ၊ ဤဒိဋ္ဌိနှစ်ပါးကို။ နိဿိတာ၊ မှီကုန်၏။ (သေ-ကား နိပါတ်မျှသာ။ တနည်း၊ ပဌမာ ဗဟုဝစ်၏ အရေ၌ လာသော အာဂုမ်ဖြစ်သည်။ သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ ပဌမ နိပါတ်၂။) ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား။ အယံ လောကော၊ ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ယတ္ထ၊ အကြင်ချမ်းသာအစစ်ဖြစ်သော နိရောဓ၌။ ဝိပရိတသည်၊ ဆင်းရဲဟု ဖောက်ပြန် မှားယွင်း သောအမှတ်သည်ရှိ၏။ တသ္မိံ နိရောဓဓိ၊ ထိုချမ်းသာအစစ်ဖြစ်သော သက္ကာယ၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်၌။ ဧတသံ၊ ထိုကြံဆ၍ ပြောဟောသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့အား။ ဉာဏံ၊ သိမြင်မှု ဉာဏ်ပညာသည်။ ဟိ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဧတံ ဒွယံ၊ ကို။ နိဿိတာ၊ မှီကုန်၏။

၁၇၅။ ဘိက္ခဝေါ ရဟန်းတို့။ ဒွိဟိ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဒိဋ္ဌာဘေဟိ၊ မိစ္ဆာအယူတို့ဖြင့်။ ပရိယဋ္ဌိတာ၊ နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော။ ဧကေ၊ အချို့ကုန်သော။ ဒေဝမနုဿာ၊ နတ် လူတို့သည်။ ဩလိယန္တိ၊ ထွန်းဆုတ်ကုန်၏။ ဧကေ၊ အချို့ကုန်သော။ ဒေဝမနုဿာ၊ နတ် လူတို့သည်။ အတိဓာဝန္တိ၊ ကျော်လွန်၍ ပြေးသွားကုန်၏။ စက္ခုမန္တာ စ၊ ပညာမျက်စိနှင့် ပြည့်စုံသော သူတို့ သည်ကား။ (စသဒ္ဓါ ဗျတိရေကတ္ထ။) ပဿန္တိ၊ မြင်ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေါ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဧကေ၊ အချို့သော သူတို့သည်။ ဩလိယန္တိ၊ ထွန်းဆုတ်ကုန်သနည်း။ ဘိက္ခဝေါ တို့။ ဒေဝမနုဿာ၊ နတ် လူတို့သည်။ ဘဝါရာမာ၊ ဘဝလျှင် ပျော်မွေ့ရာ ရှိကုန်၏။ ဘဝရတာ၊ ဘဝ၌ ပျော်မွေ့ကုန်၏။ ဘဝသမ္ပုဒိတာ၊ ဘဝဖြင့် ဝမ်း မြောက်ကျေနပ်ကုန်၏။ ဧတသံ၊ ထိုနတ် လူတို့အား။ ဘဝ နိရောဓာယ၊ ဘဝချုပ်ခြင်းငှါ။ ဓမ္မေ၊ တရားကို။ ဒေသိယမာနေ၊ ဟောအပ်သည်ရှိသော်။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ န ပက္ခန္ဓတိ၊ မသက်ဝင်။ န ပသိဒတိ၊ မကြည်ညို။ န သန္တိဋ္ဌတိ၊ မတည်။ နာဓိမုစ္စတိ၊ နှလုံးမသွင်း။ ဘိက္ခဝေါ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဧကေ၊ အချို့သော သူတို့သည်။ ဩလိယန္တိ၊ ထွန်းဆုတ်ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေါ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဧကေ၊ တို့သည်။ အတိဓာဝန္တိ၊ ကျော်လွန်၍ ပြေးသွားကုန်သနည်း။ ဧကေ၊ တို့သည်။ ဘဝေနေဝါ၊ ဘဝဖြင့်ပင်လျှင်။ အဋ္ဌိယမာနာ၊ ဆင်းရဲ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဟရာယမာနာ၊ ရှက်နိုးကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဖိဂ္ဂစ္ဆမာနာ၊ စက်ဆုပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။

ဝိဘဝံ၊ ဘဝ၏ ကင်းခြင်းကို။ အဘိနန္ဒန္တိ၊ နှစ်သက်ကုန်၏။ ဘော၊ အံ့ပျင်းဘို့။ ယံတော၊ အကြံ
 ကြောင့်။ အယံ အတ္တာ၊ ဤအတ္တသည်။ ကာယဿ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်သည်မှ။
 မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ ကိရ၊ ပြတ်သတတ်။ ဝိနုဿတိ ကိရ၊ ပျောက်သွား
 တတ်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ န ဟောတိ ကိရ၊ မရှိသတတ်။ ဧတံ၊ * ဤအတ္တ၏
 ပြတ်စဲခြင်း ပျောက်သွားခြင်း မရှိခြင်းသဘောသည်။ သန္တံ၊ ငြိမ်သက် ငြိမ်းအေး၏။ ဧတံ၊ ဤ
 ပြတ်စဲခြင်း ပျောက်သွားခြင်း မရှိခြင်းသဘောသည်။ ပဏိဘံ၊ ကောင်းမြတ်၏။ ဧတံ၊ ဤအတ္တ
 ဘောသည်။ ယာထာဝံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဧကေ၊
 အချို့သော သူတို့သည်။ အတိဓာဝန္တိ၊ ကျော်လွန်၍ ပြေးသွားကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထာ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ စက္ခုမန္တော စ၊ ပညာမျက်စိနှင့် ပြည့်စုံသော
 သူတို့သည်ကား။ ပဿန္တိ၊ မြင်ကုန်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊
 ရဟန်းသည်။ ဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သော ခန္ဓာငါးပါး ဆင်းရဲတရားကို။ ဘူတတော၊ ဟုတ်မှန်သော
 ဆင်းရဲတရား အနေအားဖြင့်။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ ဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သော ခန္ဓာငါးပါး သဘော
 တရားကို။ ဘူတတော၊ ဟုတ်မှန်သော ဆင် ရဲတရား အနေအားဖြင့်။ ဒိသ္မာ၊ ရှု၍။ ဝါ၊ ရှုသော
 ကြောင့်။ ဘူတဿ၊ ဟုတ်မှန်သော တရား၏။ ဝါ၊ ဆင်းရဲတရား၌။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငြိမ်းငြေ့ခြင်းငှါ။
 ဝိရာဂါယ၊ တပ်ခြင်း ကင်းခြင်းငှါ။ နိရောဓာယ၊ ချုပ်ခြင်းငှါ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ စက္ခုမန္တော စ၊ ပညာမျက်စိနှင့် ပြည့်စုံသော သူတို့
 သည်ကား။ ပဿန္တိ၊ မြင်ကုန်၏။

ယော ဘိက္ခု၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သော ခန္ဓာငါးပါး ဆင်းရဲတရား
 ကို။ ဘူတတော၊ ဟုတ်မှန်သော ဆင်းရဲအနေအားဖြင့်။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ဘူတဿ
 အတိက္ကမံ စ၊ ဟုတ်မှန်သော ဆင်းရဲကို ကျော်လွန်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယမဂ်ကိုလည်း။
 ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ဘဝတဏှာ ပရိက္ခယာ၊ ဘဝတဏှာ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ ယထာဘူတေ၊
 မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော နိဗ္ဗာန်၌။ အဓိမုစ္ဆတိ၊ နှလုံးသွင်း ဝင်စား၏။

ဝေ၊ စင်စစ်။ ဘူတပရိညာတော၊ ဟုတ်မှန်သော ဆင်းရဲကို ပိုင်းခြားသိပြီးသည်
 ဖြစ်၍။ ဘဝါဘဝေ၊ ဘဝကြီးငယ်၌။ ဝါ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၌။ ဝါ၊ ရှိမြဲအယူ၊
 ပြတ်မဲအယူ၌။ ဝိတတဏှော၊ တဏှာကင်းပြီးသော။ သ-သော ဘိက္ခု၊ ထိုသို့သော ရဟန်း
 သည်။ ဘူတဿ၊ ဟုတ်မှန်သော ခန္ဓာငါးပါး ဆင်းရဲတရား၏။ ဝိဘဝါ၊ မရှိခြင်း
 ချုပ်ကင်းခြင်းကြောင့်။ ပုနဗ္ဗဝံ၊ တဖန် ဘဝသစ်သို့။ ဝါ၊ တဖန်ဖြင့်ခြင်းသို့။ နာဂစ္ဆတိ၊
 မရွာရောက် ပြီ။

၁၅၀။ ဝိပန္နဒိဋ္ဌိ၊ ပျက်သော အယူရှိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ တယော၊ သုံးယောက်
 တို့တည်း။ သမ္ပန္နဒိဋ္ဌိ၊ ပြည့်စုံသော အယူရှိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ တယော၊
 သုံးယောက်တို့တည်း။ ဝိပန္နဒိဋ္ဌိ၊ ပျက်သော အယူရှိကုန်သော။ တယော၊ သုံးယောက်ကုန်သော။
 ပုဂ္ဂလာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ တိတ္ထိယော စ၊ တိတ္ထိသည်၎င်း။
 တိတ္ထိယသာဝကော စ၊ တိတ္ထိ၏ တပည့်သည်၎င်း။ ယော စ၊ အကြင်သူသည်လည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ
 ကော၊ မိစ္ဆာအယူရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော စ၊ ထိုသူသည်၎င်း။ ဝိပန္နဒိဋ္ဌိ၊ ပျက်သော
 အယူရှိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဣမေ တယော၊ ဤသုံးယောက်တို့တည်း။

သမ္ပန္နဒိဋ္ဌိ၊ ပြည့်စုံသော အယုဂ္ဂိကုန်သော။ တယော၊ သုံးယောက်ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ တတာဂတော စ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်၎င်း။ တတာဂတသာဝကော စ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဟပည့်သားတော်သည်၎င်း။ ယော စ၊ အကြင်သူသည်လည်း။ သမ္ပန္နဒိဋ္ဌိကော၊ မှန်သော အယုဂ္ဂိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော စ၊ ထိုသူသည်၎င်း။ သမ္ပန္နဒိဋ္ဌိ၊ ပြည့်စုံသော အယုဂ္ဂိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ ဣမေ တယော၊ ဤသုံးယောက်တို့တည်း။

☞ ယော နရော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကောဓနော စ၊ အမျက် ထွက်ဘတ်သည်၎င်း။ ဥပနာဟီ စ၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့တတ်သည်၎င်း။ ပါပမက္ခိ စ၊ သူ့ကျေးဇူးကို ခြေဖျက်တတ်သော အကျင့်ယုတ်ရှိသည်၎င်း။ ဝါ၊ ယုတ်မာသော ကျေးဇူးကန်းခြင်း ရှိသည်၎င်း။ ဝိပန္နဒိဋ္ဌိ စ၊ ပျက်သော အယုဂ္ဂိ သည်၎င်း။ မာယာဝီ စ၊ လှည့်ပတ်ဘတ်သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝသလောတိ၊ သူယုတ်ဟူ၍။ ဇညာ၊ သိရာ၏။

ယော နရော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အက္ခောဓနော၊ အမျက်မထွက်ဘတ်သည်၎င်း။ အနုပနာဟီ၊ ရန်ငြိုးမဖွဲ့တတ်သည်၎င်း။ ဝိသုဒ္ဓေါ၊ အရိယမဂ်ဉာဏ်အမြင်ဖြင့် စင်ကြယ်သည် ဖြစ်၍။ သုဒ္ဓတံဂတော၊ စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်၎င်း။ (ပေမူ၌ “ဝိသုဒ္ဓေါ” အရာတွင် “အမက္ခိ” ဟူ၍ ရှေးနိဿယ၌ “အမက္ခိ၊ သူ့ကျေးဇူးကို မခြေဖျက်တတ်သည်၎င်း” ဟု အနက်ပြန်ထား၏။) ။ သမ္ပန္နဒိဋ္ဌိ၊ ပြည့်စုံသော အယုဂ္ဂိသည်၎င်း။ မေခာဝီ၊ ပညာနှင့်ပြည့်စုံသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အရိယောတိ၊ သူမြတ်ဟူ၍။ ဇညာ၊ သိရာ၏။

ဝိပန္နဒိဋ္ဌိယော၊ ပျက်သော အယုဂ္ဂိသည်။ တိဿော၊ သုံးပါးတို့တည်း။ သမ္ပန္နဒိဋ္ဌိယော၊ ပြည့်စုံသော အယုဂ္ဂိသည်။ တိဿော၊ တည်း။ တိဿော၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဝိပန္နဒိဋ္ဌိယော၊ ပျက်သော အယုဂ္ဂိသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဇတံ၊ ဤအရာသည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ဣတံ၊ ဤသို့။ ဝိပန္နဒိဋ္ဌိ၊ ပျက်သော အယုဂ္ဂိ၎င်း။ ဇသော၊ ဤအရာသည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတံ၊ ဤသို့။ ဝိပန္နဒိဋ္ဌိ၊ ပျက်သော အယုဂ္ဂိ၎င်း။ ဇသော၊ ဤအရာသည်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တ-အထည်ကိုယ်တည်း။ ဣတံ၊ ဤသို့။ ဝိပန္နဒိဋ္ဌိ၊ ပျက်သော အယုဂ္ဂိ၎င်း။ (ဣတံ၊ ဤသို့။) ဝိပန္နဒိဋ္ဌိယော၊ ပျက်သော အယုဂ္ဂိသည်။ ဣမာ တိဿော၊ ဤသုံးပါးတို့တည်း။

တိဿော၊ သုံးပါးကုန်သော။ သမ္ပန္နဒိဋ္ဌိယော၊ ပြည့်စုံသော အယုဂ္ဂိသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဇတံ၊ ဤအရာသည်။ န မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာမဟုတ်။ ဣတံ၊ ဤသို့။ သမ္ပန္နဒိဋ္ဌိ၊ ပြည့်စုံသော အယုဂ္ဂိ၎င်း။ ဇသော၊ ဤအရာသည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ န အသ္မိ၊ မဖြစ်။ ဣတံ၊ ဤသို့။ သမ္ပန္နဒိဋ္ဌိ၊ ပြည့်စုံသော အယုဂ္ဂိ၎င်း။ ဇသော၊ ဤအရာသည်။ မေ၊ ငါ၏။ န အတ္တာ၊ အတ္တ-အထည်ကိုယ်မဟုတ်။ ဣတံ၊ ဤသို့။ သမ္ပန္နဒိဋ္ဌိ၊ သမ္ပန္နဒိဋ္ဌိ ၎င်း။ (ဣတံ၊ ဤသို့။) သမ္ပန္နဒိဋ္ဌိယော၊ ပြည့်စုံသော အယုဂ္ဂိသည်။ ဣမာ တိဿော၊ ဤသုံးပါးတို့တည်း။

ဇတံ မမာတိ ဇတ္ထ၊ ဇတံမမ-ဟု စွဲလမ်းရာ၌။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ ကာ၊ အဘယ်နည်း။ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ကတံ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ တာ ဒိဋ္ဌိယော၊ ထိုဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ကတမန္တာနုဂ္ဂဟိတာ၊ အဘယ်အဖို့သို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ဇသောဟမသ္မိဘိ ဇတ္ထ၊ ဇသောဟမသ္မိ ဟု စွဲလမ်းရာ၌။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ ကာ၊ အဘယ်နည်း။ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ကတံ၊ အဘယ်မျှတို့

နည်း။ တာ ဒိဋ္ဌိယော၊ ထိုဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ကတမန္တာနဂဟိတာ၊ အဘယ်အဖို့သို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ ဧဝံ၊ ဧဝံ၊ မေ အတ္တာတိ ဧတ္ထ၊ ဧဝံ၊ မေ အတ္တာ-ဟု စွဲလမ်းရာ၌။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ ကာ၊ အဘယ်နည်း။ ဒိဋ္ဌိယော၊ တို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ တာ ဒိဋ္ဌိယော၊ တို့သည်။ ကတမန္တာနဂဟိတာ၊ အဘယ်အဖို့သို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ ဧဝံ၊ မမာတိဧတ္ထ၊ ဧဝံ၊ မမ-ဟု စွဲလမ်းရာ၌။ ပုဗ္ဗန္တာနဒိဋ္ဌိ၊ ပုဗ္ဗန္တာနဒိဋ္ဌိတည်း။ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့သည်။ အဋ္ဌာရသ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးတို့တည်း။ တာ ဒိဋ္ဌိယော၊ ထိုဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ပုဗ္ဗန္တာနဂဟိတာ၊ ရှေးအဖို့သို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဟမသ္မိတိဧတ္ထ၊ ဧဝံ၊ ဟမသ္မိ-ဟု စွဲလမ်းရာ၌။ အပရန္တာနဒိဋ္ဌိ၊ အပရန္တာနဒိဋ္ဌိတည်း။ ဒိဋ္ဌိယော၊ တို့သည်။ စတုစတ္တာရီသံ၊ လေးဆယ့်လေးပါးတို့တည်း။ တာ ဒိဋ္ဌိယော၊ ထိုဒိဋ္ဌိတို့သည်။ အပရန္တာနဂဟိတာ၊ နောက်အဖို့သို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ မေ အတ္တာတိ ဧတ္ထ၊ ဧဝံ၊ မေ အတ္တာ-ဟု စွဲလမ်းရာ၌။ ဝိသတိ ဝတ္ထုကာ၊ နှစ်ဆယ်သော တည်ရာရှိသော။ အတ္တာနဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တာနဒိဋ္ဌိသည်၎င်း။ ဝိသတိဝတ္ထုကာ၊ နှစ်ဆယ်သော တည်ရာရှိသော။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပုမုခါနိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိလျှင် အမှူးရှိကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတနိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ဒွါသဋ္ဌိ၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးတည်း။ တာ ဒိဋ္ဌိယော၊ ထိုဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တာနဂဟိတာ၊ ရှေး၊ နောက်အဖို့သို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၁၅၁။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယေကေစိ၊ အကြင်အချို့သောသူတို့သည်။ မယိ၊ ငါ၌။ နိဋ္ဌိဂတာ၊ အရိယမဂ်ညာဏ်၏အစွမ်းဖြင့် ဘုရားဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့ရောက်ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ဝေ၊ ထိုသူတို့သည်။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နာ၊ ပြည့်စုံသောအယူရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နာနံ၊ ပြည့်စုံသောအယူရှိကုန်သော။ ဧဝံ၊ ထိုသူတို့တွင်။ ပဉ္စန္ဒါ၊ ငါးယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဣဓ၊ ဤကာမဓာတ်၌။ နိဋ္ဌာ၊ ပြီးဆုံးခြင်း၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပဉ္စန္ဒါ၊ ငါးယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဣဓဝိဟာယ၊ ဤကာမဘုံကိုပယ်စွန့်၍ (သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာဘုံ၌)။ နိဋ္ဌာ၊ ပြီးဆုံးခြင်း၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ကတမေသံ ပဉ္စန္ဒါ၊ အဘယ်ငါးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဣဓ၊ ဤကာမဓာတ်၊ ကာမဘုံ၌။ နိဋ္ဌာ၊ ပြီးဆုံးခြင်း၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ သတ္တကုတ္တုပရမဿ၊ သတ္တကုတ္တုပရမသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း။ ကောလံ ကောလဿ၊ ကောလံကောလ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း။ ကေဗီဇိဿ၊ ကေဗီဇိ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း။ သကဒါဂါမိဿ၊ သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း။ ယော စ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ၊ မျက်မှောက် အတ္တဘော၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌။ အရဟာ၊ ရဟန္တာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ စ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့။) ဣမေသံ ပဉ္စန္ဒါ၊ ဤငါးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဣဓ၊ ဤကာမဓာတ်၊ ကာမဘုံ၌။ နိဋ္ဌာ၊ ပြီးဆုံးခြင်း၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ကတမေသံ ပဉ္စန္ဒါ၊ အဘယ်ငါးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဣဓ၊ ဤကာမဓာတ်ကို။ ဝိဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍ (သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာဘုံ၌)။ နိဋ္ဌာ၊ ပြီးဆုံးခြင်း၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိဿ၊ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိ ပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း။ ဥပဟစပရိနိဗ္ဗာယိဿ၊ ဥပဟစပရိနိဗ္ဗာယိ ပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း။ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိဿ၊ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိ ပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း။ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိဿ၊ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိ ပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း။ ဥဒ္ဓံသောတဿ၊ အကနိဋ္ဌဂါမိနော၊ ဥဒ္ဓံသောတ အကနိဋ္ဌဂါမိပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း။ ဣမေသံ ပဉ္စန္ဒါ၊ ဤငါးယောက်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဣဓ၊ ဤကာမဓာတ်ကို။ ဝိဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ နိဋ္ဌာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

☞ ဘိက္ခုဝေ တို့။ ယေကေစိ၊ တို့သည်။ မယိ၊ ငါ၌။ နိဋ္ဌဂတာ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့ရောက်ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ဣမေသံ ပဉ္စန္ဒံ၊ ဤရှေ့ငါးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဣဓ၊ ဤကာမဓာတ်၊ ကာမဘုံ၌။ နိဋ္ဌာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣမေသံ ပဉ္စန္ဒံ၊ ဤနောက်ငါးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဣဓ၊ ဤကာမဓာတ်ကို။ ဝိဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍ (သဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာဘုံ၌)။ နိဋ္ဌာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဘိက္ခုဝေ တို့။ ယေကေစိ၊ တို့သည်။ မယိ၊ ငါဘုရား၌။ အဝေစ္စပုသန္နာ၊ အရိယမဂ်၏ အစွမ်းဖြင့် ဘုရားဟုသိ၍ ကြည်ညိုကုန်သည်။ ဝါ၊ မတုန်မလှုပ်သော သဒ္ဓါတရားဖြင့် သက်ဝင်ယုံကြည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သောတာပန္နာ၊ သောတာပန်တို့တည်း။ သောတာပန္နာနံ၊ သောတာပန်ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ပဉ္စန္ဒံ၊ တို့အား။ ဣဓ၊ ဤကာမဓာတ်၌။ နိဋ္ဌာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပဉ္စန္ဒံ၊ တို့အား၎င်း။ ဣဓ၊ ဤကာမဓာတ်ကို။ ဝိဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ နိဋ္ဌာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ။ [ကတမေသံ ပဉ္စန္ဒံ-စသည်၌ အနက်တူပြီ။]

သောဠသမော၊ တဆယံ့ခြောက်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဘဝဝိဘဝဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသော၊
 ဘဝဒိဋ္ဌိ-ဝိဘဝဒိဋ္ဌိတို့ကို အကျယ်ပြုရာအပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။
 ဒိဋ္ဌိကထာ၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကို ပြဆိုသောစကားသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၃-အာနာပါနဿတိကထာ၊ ၁-ဂဏနဝါရ

၁၂၂။ သောဠသဝတ္ထုကံ၊ တဆယံ့ခြောက်ပါးသော ဝတ္ထုရှိသော။ အာနာပါနဿတိသမာဓိံ၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို။ ဝါ၊ ဝင်သက်ထွက်သက်အမှတ်နှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကို။ ဘာဝယတော၊ ပျိုးစေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ပရိပန္နေ ဉာဏာနိ စ၊ ပရိပန္န ဉာဏ်တို့၎င်း။ ဝါ၊ အနှောင့်အယှက် ဘေးရန်၌ ဖြစ်သော ဉာဏ်တို့၎င်း။ (တားမြစ်ခြင်း၌ ဉာဏ်တို့၎င်း ဟူ၍လည်း ပြန်ကြ၏။) အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဥပကာရေ ဉာဏာနိ စ၊ ဥပကာရဉာဏ်တို့၎င်း။ ဝါ၊ ကျေးဇူးပြုသော အထောက်အပံ့၌ဖြစ်သော ဉာဏ်တို့၎င်း။ (ကျေးဇူးပြုရာ၌ ဉာဏ်တို့၎င်း ဟူ၍လည်း ပြန်ကြ၏။) အဋ္ဌာရသ၊ တဆယံ့ရှစ်ပါး ကုန်သော။ ဥပက္ကိလေသေ ဉာဏာနိ၊ ဥပက္ကိလေသဉာဏ်တို့၎င်း။ ဝါ၊ ညစ်ညူးကြောင်း၌ဖြစ်သော ဉာဏ်တို့၎င်း။ တေရသ၊ တဆယံ့သုံးပါး ကုန်သော။ ဝေါဒါနေ ဉာဏာနိ၊ ဝေါဒါနဉာဏ်တို့၎င်း။ ဝါ၊ စင်ကြယ်ကြောင်း၌ဖြစ်သော ဉာဏ်တို့၎င်း။ ဗာတ္တိံ သ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော။ သတောကာရိယ ဉာဏာနိ၊ သတောကာရိယဉာဏ်တို့၎င်း။ ဝါ၊ အမှတ်ပြုသူ၏ဉာဏ်တို့၎င်း။ စတုဝိသတိံ၊ နှစ်ဆယ့်လေးပါးသော။ သမာဓိဝေသေန ဉာဏာနိ၊ သမာဓိ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သောဉာဏ်တို့၎င်း။ ဒွေသတ္တတိံ၊ ခုနှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော။ ဝိပဿနာ ဝေသေန ဉာဏာနိ၊ ဝိပဿနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော ဉာဏ်တို့၎င်း။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ နိဗ္ဗိဒါ ဉာဏာနိ၊ ငြီးငွေ့လျက်ဖြစ်သော နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်တို့၎င်း။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ နိဗ္ဗိဒါနုလောမဉာဏာနိ၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်အားလျော်သော ဉာဏ်တို့၎င်း။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ နိဗ္ဗိဒါပဋိပုဿဒ္ဓိဉာဏာနိ၊

နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်၏ ငြိမ်းခြင်း၌ဖြစ်သော ဉာဏ်တို့၎င်း။ ကေဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ့်တပါးသော။ ဝိမုတ္တိသုခေ ဉာဏာနိ၊ ဝိမုတ္တိသုခဉာဏ်တို့၎င်း။ ဝါ၊ လွတ်မြောက်သော ချမ်းသာ၌ ဖြစ်သော ဉာဏ်တို့၎င်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့။) သမဓိကာနိ၊ အကျော်အလွန်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွေညာဏသတာနိ၊ နှစ်ရာ သောဉာဏ်တို့သည်။ ။တနည်း၊ သမဓိကာနိ ဒွေညာဏသတာနိ၊နှစ်ရာကျော်သောဉာဏ်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။

(ဤတွင် ဂဏနဝါရုပြီးဆုံးသည်။ အဋ္ဌကထာမူဟောင်း စာအုပ်၌လည်း ဤအရာ တွင်ပင် “ဂဏနဝါရုဏ္ဏနာ နိဗ္ဗိတာ” ဟု ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ဤအရာ၌ “ဂဏနဝါရော ပဌမော” ဟု နိဂုံးစကား ရှိသင့်၏)။

ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာသော။ ဂဏနဝါရော၊ ဉာဏ်တို့၏ အရေအတွက်ကို ပြရာအပိုင်းသည်။ နိဗ္ဗိတော၊ ပြီးပြီ။

၂-သောဠသညာဏနိဒ္ဒေသ

အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ပရိပဇ္ဇေ ဉာဏာနိ စ၊ ပရိပဇ္ဇာဉာဏ်တို့သည်၎င်း။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဥပကာရေ ဉာဏာနိ စ၊ ဥပကာရဉာဏ်တို့သည်၎င်း။ ကတမာနိ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း ဟူမူကား။ ကာမစ္ဆန္ဓော၊ ကာမဂုဏ်ကို အလိုရှိခြင်း ကာမစ္ဆန္ဓုသည်။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ အနှောင့်အယှက်ဘေးရန်တည်း။ ။ [တနည်း၊ သမာဓိဿ၊ သမာဓိကို။ ပရိပဇ္ဇော၊ တားမြစ်တတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ရှေ့ နိဿယအနက်။ နောက်၌လည်း “သမာဓိဿ ပရိပဇ္ဇော-ကိုတွေ့တိုင်းရှေးနိဿယ အနက်ကို နည်းတူပင်သိပါ။] ။ [နေက္ခမ္ပံ၊ ကာမမု ထွက်မြောက်ခြင်းဟူသော ကာမဂုဏ်ကို အလို မရှိခြင်းသဘောသည်။ (ဥပစာရဘာဝနာ၌ ပါဝင်သော အလောဘမျှသာတည်း။ အပ္ပနာဈာန် မဟုတ်သေး။ ထို့ကြောင့် ဤနေက္ခမ္ပံ-ပုဒ်ကို ဈာန်ဟုမပြန်အပ်။) သမာဓိဿ၊ သမာဓိ၏။ ဥပ ကာရံ၊ ကျေးဇူးပြုသောအထောက်အပံ့တည်း။ ။ [တနည်း၊ သမာဓိဿ၊ သမာဓိအား။ ဥပကာရံ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ရှေးနိဿယအနက်ပင်၊ နောက်၌လည်း နည်းတူသိပါ။] ဗျာ ပါဒေါ၊ စိတ်ပျက်စိတ်ဆိုးခြင်းဒေါသသည်။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ အနှောင့် အယှက် ဘေးရန်တည်း။ အဗျာပါဒေါ၊ စိတ်မပျက် စိတ်မဆိုးခြင်းအဒေါသသည်။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိ၏။ ဥပကာရံ၊ ကျေးဇူးပြုသော အထောက်အပံ့တည်း။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ ဘာဝနာ အလုပ်၌ ပျင်းရိထိုင်းမှိုင်း ခြင်း ထိနမိဒ္ဓုသည်။ သမာဓိဿ၊ ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ တည်း။ အာလောကသညာ၊ အလင်းကိုမှတ် သားခြင်း အာလောကသညာသည်။ သမာဓိဿ၊ ၏။ ဥပကာရံ၊ အထောက်အပံ့တည်း။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်းသည်။ သမာဓိဿ၊ ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ တည်း။ အဝိက္ခေပေါ၊ စိတ်မပျံ့လွင့်ခြင်း တည် ကြည်ခြင်းသည့်။ သမာဓိဿ၊ ၏။ ဥပကာရံ၊ တည်း။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ကုသိုလ် စသောတရားတို့၌ ယုံမှားခြင်းသည်။ သမာဓိဿ၊ ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ တည်း။ ဓမ္မဝဝတ္ထာနံ၊ ကုသိုလ်စသော တရားတို့ကို ပိုင်းခြားဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ သမာဓိဿ၊ ၏။ ဥပကာရံ၊ တည်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ အမှန်ကိုမသိ အမှား ကိုသိသောအဝိဇ္ဇာသည်။ သမာဓိဿ၊ ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ တည်း။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ သမာဓိဿ၊ ၏။ ဥပကာရံ၊ တည်း။ အရတိ၊ ဘာဝနာအလုပ်၌ မပျော်မွေ့ခြင်းသည်။ သမာဓိဿ၊ ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ တည်း။ ပါမောဇ္ဇံ၊ ဘာဝနာအလုပ်နှင့်စပ်၍ ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ သမာဓိဿ၊ ၏။ ဥပကာရံ၊ တည်း။ သဗ္ဗေပိ၊

အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ အကုသိုလ်တရားတို့သည်။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိ၏။ ပရိပန္နော၊ အနှောင့်အယှက်ဘေးရန်တည်း။ (အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ ကေဝုစံသာသင့်သည်)။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ ကုသိုလ်တရားတို့သည်။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိ၏။ ဥပကာရံ၊ ကျေးဇူးပြုသော အထောက်အပံ့တည်း။ (အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ ကေဝုစံပင်)။ ။ အဋ္ဌ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ပရိပန္နော ဉာဏာနိ စ၊ ပရိပန္နဉာဏ်တို့သည်၎င်း။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဥပကာ ရေ ဉာဏာနိ စ၊ ဥပကာရဉာဏ်တို့သည်၎င်း။ ဣမာနိ၊ ဤဆိုင်သော ဉာဏ်တို့ပင်တည်း။

၁၅၃။ ဣမေဟိ သောဋ္ဌသဟိ အာကာရေဟိ၊ ဤတဆယ်ခြောက်ပါးသော ဉာဏ်အဖို့တို့ဖြင့်။ ဥဒုစိတံ၊ အဆင့်ဆင့်လေ့လာအပ်ပွားစေအပ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ သမုဒုစိတံ၊ ကောင်းစွာ အဆင့်ဆင့်လေ့လာအပ် ပွားစေအပ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဧကတ္ထေ၊ တခုတည်းအဖြစ်၌။ ဝါ၊ တခုတည်းသောသဘော၌။ သန္တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ နိဝရဏဟိ၊ နိဝရဏတို့မှ။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ စင်ကြယ်၏။ တေ ဧကတ္တာ၊ ထိုဧကတ္တတို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်တို့နည်းဟူမကား။ နေက္ခမ္မံ၊ ကာမမှထွက် မြောက်ခြင်းဟူသောကာမဂုဏ်ကို အလိုမရှိခြင်းအလောဘသည်။ ဧကတ္တံ၊ တခုတည်းအဖြစ်၊ တခု တည်းသောသဘော ဧကတ္တတည်း။ အဗျာပါဒေါ၊ စိတ်မပျက်ခြင်း၊ စိတ်မဆိုးခြင်း အဒေါသသည်။ ဧကတ္တံ၊ ဧကတ္တတည်း။ အာလောကသညာ၊ အလင်းကိုမှတ်သားခြင်း အာလောကသညာသည်။ ဧကတ္တံ၊ ဧကတ္တတည်း။ အဝိက္ခေပေါ၊ စိတ်မပျံ့လွင့်ခြင်း တည်ကြည်ခြင်းသည်။ ဧကတ္တံ၊ တည်း။ ဓမ္မဝဝတ္ထာနံ၊ ကုသိုလ်စသောတရားတို့ကို ပိုင်းခြားဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ ဧကတ္တံ၊ တည်း။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဧကတ္တံ၊ တည်း။ ပါမောဇ္ဇံ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ ဧကတ္တံ၊ တည်း။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ ကုသိုလ်တရားတို့သည်။ ဧကတ္တံ၊ တခုတည်း အဖြစ်၊ တခုတည်းသော သဘော ဧကတ္တတည်း။

(ဤအရာ၌လည်း ဧကတ္တရှစ်ပါးထဲက တပါးမျှသာဖြစ်သောကြောင့် “သဗ္ဗေပိ ကုသလာ ဓမ္မာ ဥပကာရံ” ကဲ့သို့၎င်း၊ စာမျက်နှာ ၉၉-သလ္လေခဋ္ဌဉာဏနိဒ္ဒေသ၌ “သဗ္ဗေပိ ကိလေသာ နာနတ္တံ” ကဲ့သို့၎င်း ‘ဧကတ္တံ’ဟု ကေဝုစံနှင့်သာ ရှိသင့်သည်) ။

နိဝရဏာတိတ္ထေ၊ နိဝရဏာ-ဟူသော ဤစကား၌။ တေ နိဝရဏာ၊ ထိုနိဝရဏတို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း ဟူမကား။ ကာမစ္ဆန္ဓော၊ ကာမစ္ဆန္ဒသည်။ နိဝရဏံ၊ နိဝရဏတည်း။ ဗျာပါ ဒေါ၊ ဗျာပါဒသည်။ နိဝရဏံ၊ တည်း။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ ထိနမိဒ္ဓသည်။ နိဝရဏံ၊ တည်း။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ၊ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စသည်။ နိဝရဏံ၊ တည်း။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသည်။ နိဝရဏံ၊ တည်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ နိဝရဏံ၊ တည်း။ အရတိ၊ သည်။ နိဝရဏံ၊ တည်း။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ အကု သလာ ဓမ္မာ၊ အကုသိုလ်တရားတို့သည်။ နိဝရဏံ၊ နိဝရဏတည်း။ ။ (ဤ၌လည်း နိဝရဏရှစ်ပါးထဲ က တပါးမျှသာဖြစ်သောကြောင့် ကေဝုစံသာ သင့်သည်) ။

နိဝရဏာတိတ္ထေ၊ နိဝရဏာ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ဧကနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက် သဘောကြောင့်။ နိဝရဏာ၊ နိဝရဏတို့ မည်ကုန်သနည်း။ နိယျာနာဝရဏဋ္ဌေန၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းကို တား မြစ်ပိတ်ပင်တတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ နိဝရဏာ၊ နိဝရဏတို့မည်ကုန်၏။ တေ နိယျာနာ၊ ထိုဝဋ်မှထွက်မြောက်ကြောင်း တရားတို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်တို့နည်း။ နေက္ခမ္မံ၊ ကာမမှထွက်

မြောက်သော အလောဘသည်။ အရိယာနံ၊ အရိယာတို့၏။ နိယျာနံ၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း နိယျာနတည်း။ စ၊ နိယျာနမည်ခြင်း၏ အကြောင်းကား။ တေန နေက္ခမ္မေန၊ ထိုကာမမှ ထွက်မြောက် သော အလောဘဖြင့်။ အရိယာ၊ အရိယာတို့သည်။ နိယျန္တိ၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကုန်၏။ (ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ နိယျာနံ၊ နိယျာနမည်၏။) ကာမစ္ဆန္ဒော၊ ကာမစ္ဆန္ဒသည်။ နိယျာနာဝရဏံ၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုတားမြစ်ပိတ်ပင်သော နိယျာနာဝရဏတည်း။ စ၊ နိယျာနာဝရဏမည်ခြင်း၏ အကြောင်းကား။ တေန ကာမစ္ဆန္ဒန၊ ထိုကာမစ္ဆန္ဒဖြင့်။ ဝါ၊ သည်။ နိဝုတတ္တာ၊ တားမြစ်ပိတ်ပင်အပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အရိယာနံ၊ အရိယာတို့၏။ နိယျာနံ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ နေက္ခမ္မံ၊ ကာမမှ ထွက်မြောက်သော အလောဘကို။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ကာမစ္ဆန္ဒော၊ သည်။ နိယျာနာဝရဏံ၊ နိယျာနာဝရဏမည်၏။ ။ အဗျာပါဒေါ၊ အဗျာပါဒသည်။ အရိ ယာနံ၊ အရိယာတို့၏။ နိယျာနံ၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းနိယျာနတည်း။ စ၊ နိယျာနမည်ခြင်း၏ အကြောင်းကား။ တေန အဗျာပါဒေန၊ ထိုအဗျာပါဒဖြင့် ။ အရိယာ၊ တို့သည်။ နိယျန္တိ၊ ဝဋ်မှထွက် ကုန်၏။ (ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ နိယျာနံ၊ မည်၏။) ဗျာပါဒေါ၊ ဗျာပါဒသည်။ နိယျာနာဝရဏံ၊ နိယျာနာဝရဏတည်း။ စ၊ အကြောင်းကား။ တေန ဗျာပါဒေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ သည်။ နိဝုတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အရိယာနံ၊ တို့၏။ နိယျာနံ၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ အဗျာပါဒံ၊ ကို။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဗျာပါဒေါ၊ ဗျာပါဒသည်။ နိယျာနာဝရဏံ၊ မည်၏။ ။ အာလောကသညာ၊ သည်။ အရိယာနံ၊ တို့၏။ နိယျာနံ၊ နိယျာနတည်း။ စ၊ အကြောင်းကား။ တာယ အာလောကသညာယ၊ ထိုအာလောကသညာဖြင့်။ အရိယာ၊ တို့သည်။ နိယျန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ နိယျာနံ၊ မည်၏။) ထိနမိဒ္ဓံ၊ သည်။ နိယျာနာဝရဏံ၊ တည်း။ စ၊ အကြောင်း ကား။ တေန ထိနမိဒ္ဓေန၊ ထိုထိနမိဒ္ဓဖြင့်။ ဝါ၊ သည်။ နိဝုတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အရိယာနံ၊ တို့၏။ နိယျာနံ၊ ဖြစ်သော။ အာလောကသညံ၊ ကို။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ သည်။ နိယျာနာဝရဏံ၊ မည်၏။ ။ အဝိက္ခေပေါ၊ စိတ်မပျံ့လွင့်ခြင်း တည်ကြည်ခြင်းသည်။ အရိယာနံ၊ တို့၏။ နိယျာနံ၊ တည်း။ စ၊ အကြောင်းကား။ တေန အဝိက္ခေပေန၊ ထိုစိတ်မပျံ့လွင့်ခြင်း၊ တည်ကြည်ခြင်းဖြင့်။ အရိယာ၊ တို့သည်။ နိယျန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ နိယျာနံ၊ မည်၏။) ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ နိယျာနာဝရဏံ၊ တည်း။ စ၊ အကြောင်းကား။ တေန ဥဒ္ဓစ္စေန၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စဖြင့်။ ဝါ၊ သည်။ နိဝုတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အရိယာနံ၊ တို့၏။ နိယျာနံ၊ ဖြစ်သော။ အဝိက္ခေပံ၊ ကို။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ နိယျာနာဝရဏံ၊ မည်၏။ ။ ဓမ္မဝဝတ္ထာနံ၊ ကုသိုလ် စသောတရားတို့ကို ပိုင်းခြားဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ အရိယာနံ၊ တို့၏။ နိယျာနံ၊ တည်း။ စ၊ အကြောင်း ကား။ တေန ဓမ္မဝဝတ္ထာနေန၊ ထိုဓမ္မဝဝတ္ထာန်ဖြင့်။ အရိယာ၊ တို့သည်။ နိယျန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ နိယျာနံ၊ မည်၏။) ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ကုသိုလ်စသော တရားတို့၌ ယုံမှားခြင်းသည်။ နိယျာနာဝရဏံ၊ တည်း။ စ၊ အကြောင်းကား။ တာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ ထိုဝိစိကိစ္ဆာဖြင့်။ ဝါ၊ သည်။ နိဝုတတ္တာ၊ တားမြစ်ပိတ်ပင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အရိယာနံ၊ တို့၏။ နိယျာနံ၊ ဝဋ်မှ ထွက် မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ဓမ္မဝဝတ္ထာနံ၊ ကုသိုလ်စသော တရားတို့ကို ပိုင်းခြားဆုံးဖြတ်ခြင်း ဓမ္မဝဝတ္ထာန်ကို။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သည်။ နိယျာနာဝရဏံ၊ မည်၏။ ။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ အရိယာနံ၊ တို့၏။ နိယျာနံ၊ တည်း။ စ၊ အကြောင်းကား။ တေန ဉာဏေန၊ ထိုဉာဏ်ဖြင့်။ အရိယာ၊ တို့သည်။ နိယျန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ နိယျာနံ၊ မည်၏။) အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ နိယျာနာဝရဏံ၊ တည်း။ စ၊ အကြောင်းကား။ တာယ အဝိဇ္ဇာယ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာဖြင့်။ ဝါ၊ သည်။ နိဝုတတ္တာ၊ တားမြစ်ပိတ်ပင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အရိယာနံ၊

၂

တို့၏၊ နိယျာနံ၊ ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊
 သည်။ နိယျာနာဝရဏံ၊ မည်၏။ ။ပါမောဇ္ဇံ၊ ပါမောဇ္ဇာသည်။ အရိယာနံ၊ တို့၏။ နိယျာနံ၊ တည်း။
 စ၊ အကြောင်းကား။ တေန ပါမောဇ္ဇေန၊ ဖြင့်။ အရိယာ၊ တို့သည်။ နိယျန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဣတိ၊
 ထို့ကြောင့်။ နိယျာနံ၊ မည်၏။) အရတိ၊ သည်။ နိယျာနာဝရဏံ၊ တည်း။ စ၊ အကြောင်းကား။
 တာယ အရတိယာ၊ ထိုဘာဝနာအလုပ်၌မပျော်မွေ့ခြင်း အရတိဖြင့်။ ဝါ၊ သည်။ နိဝုတတ္တာ၊ ကြောင့်။
 အရိယာနံ၊ တို့၏။ နိယျာနံ၊ ဖြစ်သော။ ပါမောဇ္ဇံ၊ ကို။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။
 အရတိ၊ သည်။ နိယျာနာဝရဏံ၊ မည်၏။ ။သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာ
 ဓမ္မာ၊ ကုသိုလ်တရားတို့သည်။ အရိယာနံ၊ အရိယာတို့၏။ နိယျာနံ၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း
 နိယျာနတည်း။ စ၊ နိယျာနမည်ခြင်း၏ အကြောင်းကား။ တေဟိ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထိုကုသိုလ်
 တရားတို့ဖြင့်။ အရိယာ၊ တို့သည်။ နိယျန္တိ၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကုန်၏။ (ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ နိယျာနံ၊
 နိယျာနမည်၏။) သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလာဓမ္မာ၊ အကုသိုလ်တရားတို့သည်။
 နိယျာနာဝရဏံ၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းကို တားမြစ်သော နိယျာနာဝရဏတည်း။ စ၊ နိယျာနာ
 ဝရဏမည်ခြင်း၏ အကြောင်းကား။ တေဟိ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထိုအကုသိုလ်တရားတို့ဖြင့်။
 ဝါ၊ တို့သည်။ နိဝုတတ္တာ၊ တားမြစ်ပိတ်ပင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အရိယာနံ၊ အရိယာတို့၏။
 နိယျာနံ၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ကုသလေ ဓမ္မာ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို။ နပ္ပဇာနာတိ၊
 မသိ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ အကုသိုလ်
 တရားတို့သည်။ နိယျာနာဝရဏံ၊ နိယျာနာဝရဏမည်၏။ ။

(ဤ၌လည်း နိယျာနာဝရဏရှစ်ပါးထဲက တပါးမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် “သဗ္ဗေပိ
 ကုသလာ ဓမ္မာ နိယျာနံ” ကဲ့သို့ နိယျာနာဝရဏံ-ဟု ဧကဝုတ်နှင့်သာ သင့်သည်။)

ဒုတိယော၊ နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ သောဠသ ဣဏနိဇ္ဇေသော၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဣဏတို့ကို
 အကျယ်ပြုရာ အပိုင်းသည်၊ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၃-ဥပက္ခိလေသဉာဏနိဇ္ဇေသ

၁၅၄။ ဣမေဟိ စ ပန နိဝရဏေဟိ၊ ဤရှစ်ပါးသော နိဝရဏတို့မှ။ ဝိသုဒ္ဓစိတ္တဿ၊ စင်ကြယ်
 သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ စင်ကြယ်သောစိတ်ရှိလျက်။ သောဠသဝတ္ထုကံ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါး
 သော ဝတ္ထုရှိသော။ အာနာပါနဿတိသမာဓိံ၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို။ ဘာဝယတော၊
 ပွားစေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ခဏိကသမောဓာနာ၊ ထိုထိုခဏ၌ ဖြစ်သော ဥပက္ခိလေသတို့၏
 စုပေါင်းမိခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုထိုခဏ၌ဖြစ်သော ဥပက္ခိလေသတို့ အစုအပေါင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။
 (အဋ္ဌာရသ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဥပက္ခိလေသာ၊ ဘာဝနာ၏ ညစ်ညူးကြောင်း၊ ဥပက္ခိလေသ
 တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်တတ်ကုန်၏။) ကတမေ အဋ္ဌာရသ ဥပက္ခိလေသာ၊ အဘယ်တဆယ့်
 ရှစ်ပါးသော ဥပက္ခိလေသတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်တတ်ကုန်သနည်း။

(ရှေးဟံသာဝတီတိုက်ရိုက်စာအုပ်နှင့် ပေစာတို့၌ “ဣမေဟိ စ ပန နိဝရဏေဟိ
 ဝိသုဒ္ဓစိတ္တဿ သောဠသဝတ္ထုကံ အာနာပါနဿတိသမာဓိံ ဘာဝယတော ခဏိက
 သမောဓာနာ ကတမေ အဋ္ဌာရသ ဥပက္ခိလေသာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ” ဟု စာတပိုဒ်တည်း၊ တဝါကျ

တည်းပင် ဆက်လျက်ရှိ၏။ “ဣမေဟိ စ ပ န နိဝရဏေဟိ။ပ။ ခဏိကသမောဓာနာ” ဟူသော စကားရပ်ထဲတွင် ပဓာနဖြစ်သော ကတ္တား နှင့် ကြိယာ မရှိသည်ကို ထောက်ဆလျှင် ၎င်းစကားရပ်သည် “ကတမေ အဋ္ဌာရသ”စသည်နှင့် တဝါကျ တည်းဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှား၏။ ဤအရာ၌ ‘ခဏိကသမောဓာနာ’ပုဒ်ကို “ဥပက္ခိလေသာ ဥပုဇ္ဇန္တိ”၏ ဟိတ်အဖြစ်၊ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်ပြထားသော အဋ္ဌကထာကိုလည်း အထူးသတိပြုသင့်၏။ ထို့ပြင် ပါဠိစာအုပ်နံပါတ် ၁၆၆-ဤဥပက္ခိလေသညာဏနိဒ္ဒေသ၏ အဆုံး၌ “တေဟိ စ ပ န နိဝရဏေဟိ။ပ။ ခဏိကသမောဓာနာ အဋ္ဌာရသ ဥပက္ခိလေသာ ဥပုဇ္ဇန္တိ” ဟု တဝါကျတည်း တည်ရှိသော နိဂုံးစကားကို ထောက်လျှင် ဤဥဒ္ဒေသအရာ ၌လည်း တဝါကျတည်းဖြစ်ကြောင်း အထူးသဖြင့် ထင်ရှားလှပေ၏။ သို့သော် ကတမေ ဟူသော-ပုစ္ဆာဝါစကပုဒ်မှာ ဝါကျ၏ အစ၌သာရှိတတ်သောကြောင့်၎င်း၊ နိဒ္ဒေသပုစ္ဆာ ဝါကျရှိလျှင် ဥဒ္ဒေသသာမည ဝါကျရှိပြီး ဖြစ်သင့်သောကြောင့်၎င်း တဝါကျတည်းယူရန် သံသယ မကင်းသည်လည်း ရှိရာ၏။ ထို့ကြောင့် ခဏိကသမောဓာနာ-နောင် “အဋ္ဌာရသ ဥပက္ခိလေသာ ဥပုဇ္ဇန္တိ” ဟူသော ပဓာန သုံးပုဒ်ကို ထည့်၍ ဥဒ္ဒေသသာမညဝါကျ အဖြစ်ဖြင့် ယူလိုကယူရန်၎င်း၊ သို့မဟုတ် ၎င်း သုံးပုဒ်ကို မထည့်ဘဲ တဝါကျတည်း ယူလိုက ယူရန်၎င်း ရည်ရွယ်၍ “အဋ္ဌာရသ ဥပက္ခိလေသာ ဥပုဇ္ဇန္တိ” ဟူသော အပိုသုံးပုဒ်ကို လက် သည်းကွင်းဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ထည့်ပြလိုက်ပေသည်။)

ပဌမဆက္က

အဿာသဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ၊ ဝင်သက်လေ၏ အစ အလယ် အဆုံးကို။ သတိယာ၊ အမှတ် သတိဖြင့်။ အနုဂစ္ဆတော၊ အစဉ်လိုက်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဇ္ဈတ္တဝိက္ခေပဂတံ၊ အတွင်းသန္တာန်၌ ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့ ရောက်သော။ (အဿာသ၏ အစ အလယ် အဆုံးကို လိုက်၍ ရှုလျှင် ကိုယ်တွင်း၌ ပျံ့လွင့်သည်ဟု ဆိုသော ဤပါဠိကို မှီ၍ ရှေးစာပိုဒ်နံပါတ် ၈၁-၌လည်း အဿာသဝသေန၊ ဝင် သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဟု ပြန်ခဲ့သည်။ နောက်၌လည်း အဿာသ-ပုဒ်ကို ဝင်သက်ဟူ၍ချည်း ပြန်မည်။ သို့မူ ဤကျမ်းကိုဟောသော ဒေသကပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုကျ၍ ရှေးနောက်လည်း ညီမည်။) စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ အနှောင့်အယှက်ဘေးရန်တည်း။ ပဿာ- သဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ၊ ထွက်သက်လေ၏ အစ အလယ် အဆုံးကို။ သတိယာ၊ အမှတ်သတိဖြင့်။ အနုဂစ္ဆတော၊ အစဉ်လိုက်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဗဟိဒ္ဓါဝိက္ခေပဂတံ၊ အပ၌ ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့ ရောက်သော။ (ဤပါဠိနှင့်အညီ ရှေးစာပိုဒ်နံပါတ် ၈၁-၌လည်း ပဿာသဝသေန၊ ထွက်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဟု ပြန်ခဲ့သည်။ နောက်၌လည်း ပဿာသ-ကို ထွက်သက်ဟူ၍ချည်း ပြန်မည်။) စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ ဘေးရန်တည်း။ အဿာသပဋိကခံနာနိကန္တိ၊ ဝင်သက်လေကို တောင့်တလိုလားခြင်း ဟူသော။

(ပဿာသပဋိကခံနာနိကန္တိတိ-ဟု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ တည်၍ ပြသော အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ နိကန္တိ-ပုဒ်ကို ရှေးပုဒ်နှင့် သမာသိတံလျက်သော်လည်း ယူသင့်၏။ စာမျက်နှာ ၁၆၅-၌ “အဿာသပဋိကခံနာယ နိကန္တိယာ” ဟူသောပါဠိနှင့်အညီ သမာသိမတံဘဲ အသီး အသီး တပုဒ်စီ သော်လည်း ယူသင့်၏။)

တဏှာစရိယာ၊ တဏှာ၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ ဘေးရန်တည်း။ ပဿာသပဋိကခံနာနိကန္တိ၊ ထွက်သက်လေကို တောင့်တလိုလားခြင်းဟူသော။ တဏှာစရိယာ၊ တဏှာ၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ ဘေးရန်တည်း။ အဿာသေန၊ ဝင်သက်လေဖြင့်။ ဝါ၊ သည်။ အဘိတုန္ဓဿ၊ နှိပ်စက်အပ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဿာသပဋိလာဘော၊ ထွက်သက်လေကိုရခြင်း၌။ မုစ္ဆနာ၊ သာယာဖွယ် ထင်လျက် တပ်မက်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ သာယာဖွယ် ထင်ခြင်းဟူသော တွေ့ဝေခြင်းသည်။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ ဘေးရန်တည်း။ ပဿာသေန၊ ထွက်သက်လေဖြင့်။ ဝါ၊ သည်။ အဘိတုန္ဓဿ၊ နှိပ်စက်အပ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဿာသပဋိလာဘော၊ ဝင်သက်လေကို ရခြင်း၌။ မုစ္ဆနာ၊ သာယာဖွယ် ထင်လျက် တပ်မက်ခြင်း သည်။ ဝါ၊ သာယာဖွယ်ထင်ခြင်းဟူသော တွေ့ဝေခြင်းသည်။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ အနှောင့်အယှက်ဘေးရန်တည်း။

☞ အဿာသံ၊ ဝင်သက်လေကို။ အနုဂစ္ဆနာ၊ အစဉ်လိုက်သော။ သတိ စ၊ အတွင်းသန္တာန်၌ ပျံ့လွင့်ကြောင်းဖြစ်သော အမှတ်သတိ၎င်း။ ပဿာသံ၊ ထွက်သက်လေကို။ အနုဂစ္ဆနာ၊ အစဉ်လိုက်သော။ သတိ စ၊ အပဉ္စ ပျံ့လွင့်ကြောင်းဖြစ်သော အမှတ်သတိ၎င်း။ အဗျတ္တ ဝိက္ခေပါကခံနာ စ၊ အတွင်းသန္တာန်၌ ပျံ့လွင့်စေတတ်သော ဝင်သက်လေကို တောင့်တခြင်း ၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါဝိက္ခေပပတ္တနာ စ၊ အပဉ္စ ပျံ့လွင့်စေတတ်သော ထွက်သက်လေကို တောင့်တ ခြင်း၎င်း။

အဿာသေန၊ ဝင်သက်လေဖြင့်။ ဝါ၊ ဝင်သက်လေသည်။ အဘိတုန္ဓဿ၊ နှိပ်စက် အပ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဿာသပဋိလာဘော၊ ထွက်သက်လေကို ရခြင်း၌။ မုစ္ဆနာ၊ သာယာဖွယ်ထင်လျက် တပ်မက်ခြင်း၎င်း။ ဝါ၊ သာယာဖွယ်ထင်ခြင်းဟူသော တွေ့ဝေ ခြင်း၎င်း။ ပဿာသေန၊ ထွက်သက်လေဖြင့်။ ဝါ၊ သည်။ အဘိတုန္ဓဿ၊ နှိပ်စက်အပ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဿာသ ပဋိလာဘော၊ ဝင်သက်ကို ရခြင်း၌။ မုစ္ဆနာ၊ သာယာဖွယ် ထင်လျက် တပ်မက်ခြင်း၎င်း။ ဝါ၊ သာယာဖွယ်ထင်ခြင်းဟူသော တွေ့ဝေခြင်း၎င်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့။) ဧတေ ဆ၊ ဤ ၆-ပါးတို့သည်။ အာနာပါနဿတိသမာဓိဿ၊ အာနာပါနသတိ သမာဓိ၏။ ဥပက္ကိလေသာ၊ ညစ်ညူးကြောင်း ဥပက္ကိလေသ တို့တည်း။

ယေဟိ၊ ယင်း ဥပက္ကိ လေသတို့သည်။ ဝါ၊ ယင်း ဥပက္ကိလေသတို့က။ ဝိက္ခိပ္ပမာနဿ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့ ရောက်စေအပ်သော သူ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ နော စ ဝိမုစ္စတိ၊ ဝင်သက် ထွက်သက်အာရုံ၌လည်း မသက်ဝင်။ ဝါ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်တို့မှလည်း မလွတ်မြောက်။ ဝိမောက္ခံ၊ သက်ဝင်ခြင်း၊ လွတ်မြောက်ခြင်းကို။ အပ္ပဇာနန္တာ၊ မျက်မှောက်ကိုယ်တွေ့ အားဖြင့် မသိကုန်သော။ တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပရပတ္တိယာ စ၊ သူတပါးပြောချက် ကိုသာ အားကိုးယုံကြည်ရကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဒုတိယဆက္က

၁၅၅။ နိမိတ္တံ၊ (ဝင်လေထွက်လေတို့၏ ထိရာဌာနဟူသော) နိမိတ်ကိုသာလျှင်။ အာဝဇ္ဇတော၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ အဿာသေ၊ ဝင်သက်လေ၌။ ဝိကမ္ပတိ၊ တုန်လှုပ်၏။ (မတည်ဟု ဆိုလို၏။) သမာဓိဿ၊ သမာဓိ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ ဘေးရန်တည်း။ အဿာသံ၊ ဝင်သက်

လေကိုသာလျှင်။ အာဝဇ္ဇတော၊ နှလုံးသွင်းသောယောဂီ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ နိမိတ္တေ၊ နိမိတ်၌။
 ဝိကမ္ပတိ၊ တုန်လှုပ်၏။ (ဝင်သက် နောက်သို့ လိုက်လျက် အတင်းသို့ ဝင်သွားသောကြောင့် နိမိတ်၌
 မတည်ဟု ဆိုလို၏။) သမာဓိဿ၊ ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ တည်း။ နိမိတ္တံ၊ နိမိတ်ကိုသာလျှင်။ အာဝဇ္ဇတော၊
 နှလုံးသွင်းသော ယောဂီ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ပဿာသေ၊ ထွက်သက်လေ၌။ ဝိကမ္ပတိ၊ တုန်လှုပ်
 ၏။ သမာဓိဿ၊ ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ တည်း။ ပဿာသံ၊ ထွက်သက်လေကိုသာလျှင်။ အာဝဇ္ဇတော၊ နှလုံး
 သွင်းသော ယောဂီ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ နိမိတ္တေ၊ နိမိတ်၌။ ဝိကမ္ပတိ၊ တုန်လှုပ်၏။ သမာဓိဿ၊ ၏။
 ပရိပဇ္ဇော၊ တည်း။ အဿာသံ၊ ဝင်သက်လေကိုသာလျှင်။ အာဝဇ္ဇတော၊ ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပဿာသေ၊
 ထွက်သက်လေ၌။ ဝိကမ္ပတိ၊ တုန်လှုပ်၏။ သမာဓိဿ၊ ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ တည်း။ ပဿာသံ၊ ထွက်သက်
 လေကိုသာလျှင်။ အာဝဇ္ဇတော၊ နှလုံးသွင်းသောယောဂီ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ အဿာသေ၊ ဝင်သက်
 လေ၌။ ဝိကမ္ပတိ၊ တုန်လှုပ်၏။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ အနှောင့်အယှက် ဘေးရန်တည်း။

နိမိတ္တံ၊ နိမိတ်ကိုသာလျှင်။ အာဝဇ္ဇမာနဿ၊ နှလုံးသွင်းသောယောဂီ၏။ မနော၊
 စိတ်သည်။ အဿာသေ၊ ဝင်သက်လေ၌။ ဝိက္ခိပတေ၊ ပျံ့လွင့်၏။ အဿာသံ၊ ဝင်သက်လေကို
 သာလျှင်။ အာဝဇ္ဇမာနဿ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ နိမိတ္တေ၊ နိမိတ်၌။ ဝိကမ္ပတိ၊ တုန်လှုပ်၏။

နိမိတ္တံ၊ ကိုသာလျှင်။ အာဝဇ္ဇမာနဿ၊ ၏။ မနော၊ စိတ်သည်။ ပဿာသေ၊ ထွက်သက်
 လေ၌။ ဝိက္ခိပတေ၊ ပျံ့လွင့်၏။ ပဿာသံ၊ ထွက်သက်လေကိုသာလျှင်။ အာဝဇ္ဇမာနဿ၊ ၏။
 စိတ္တံ၊ သည်။ နိမိတ္တေ၊ နိမိတ်၌။ ဝိကမ္ပတိ၊ ၏။ အဿာသံ၊ ဝင်သက်လေကိုသာလျှင်။ အာဝဇ္ဇမာနဿ၊
 ၏။ မနော၊ သည်။ ပဿာသေ၊ ထွက်သက်လေ၌။ ဝိက္ခိပတေ၊ ပျံ့လွင့်၏။ ပဿာသံ၊
 ထွက်သက်လေကိုသာလျှင်။ အာဝဇ္ဇမာနဿ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဿာသေ၊ ဝင်သက်လေ၌။
 ဝိကမ္ပတိ၊ တုန်လှုပ်၏။

ဧတေ ဆ၊ ဤ၆ ပါးတို့သည်။ အာနာပါနထာတိသမာဓိဿ၊ ၏။ ဥပက္ခိလေသာ၊ ညစ်ညူး
 ကြောင်းဥပက္ခိလေသတို့တည်း။ ယေဟိ၊ ယင်း ဥပက္ခိလေသတို့သည်။ ဝိက္ခိပမာနဿ၊
 ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့ ရောက်စေအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ နော စ ဝိမုစ္စတိ၊ ဝင်သက်
 ထွက်သက် အာရုံ၌လည်း မသက်ဝင်။ ဝါ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်တို့မှလည်း မလွတ်မြောက်။
 ဝိမောက္ခံ၊ သက်ဝင်ခြင်း လွတ်မြောက်ခြင်းကို။ အပ္ပဇာနန္တာ၊ မျက်မှောက်ကိုယ်တွေ့အားဖြင့်
 မသိကုန်သော။ တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပရပတ္တိယာ စ၊ သူတပါးပြောချက်ကိုသာ အားကိုး
 ယုံကြည်ရကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

တတိယဆက္က

၁၅၆။ အတိတနုဇာဝနံ၊ အတိတ်သို့ အစဉ်လိုက်သော။ ဝါ၊ ထိရာဌာနကို လွန်သွားပြီးသော
 ဝင်သက် ထွက်သက်ကိုအစဉ်လိုက်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိက္ခေပါနုပတိတံ၊ ပျံ့လွင့်မှုက အစဉ်
 လိုက်အပ်၏။ ဝါ၊ ပျံ့လွင့်မှု၌ ကျရောက်၏။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိ၏။ ပရိပဇ္ဇော အနှောင့်အယှက်
 ဘေးရန်တည်း။ အနာဂတပဋိကခိနံ၊ အနာဂတ်ကို မျှော်လင့်တောင့်တသော။ ဝါ၊ ထိရာဌာနသို့
 မရောက်သေးသော ဝင်သက်ထွက်သက်ကို မျှော်လင့်တောင့်တသော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိကမ္ပတိ၊ (ထိရာ
 ဌာန၌ မတည်တံ့ဘဲ ပျံ့လွင့်သဖြင့်) တုန်လှုပ်၏။ သမာဓိဿ၊ ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ တည်း။ လီနံ၊ တွန့်ဆုတ်
 သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကောသဇ္ဇာနုပတိတံ၊ ပျင်းရိမှုက အစဉ်လိုက်အပ်၏။ ဝါ၊ ပျင်းရိမှု၌ကျရောက်

၏။ သမာဓိဿ၊ ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ တည်း။ အတိပဂ္ဂဟိတံ၊ အလွန်ချီးမြှောက်အပ်သော။ ဝါ၊ အားထုတ်လွန်းသော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥဒ္ဓစ္စာနုပတိတံ၊ ပျံ့လွင့်မှုက အစဉ်လိုက်အပ်၏။ ဝါ၊ ပျံ့လွင့်မှု၌ ကျရောက်၏။ သမာဓိဿ၊ ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ တည်း။ (ရှေး၌ ဝိက္ခေပ—ကား မိမိစိတ်ကို အဝေးသို့ ပစ်လွှတ်လိုက်သကဲ့သို့ လွင့်သွားခြင်းသဘောဖြစ်သည်။ ဤ၌ ဥဒ္ဓစ္စ—ကား အနီး၌ပင် ကြောင့်ကြ စိုက်မှုကြောင့် အာရုံ၌မကပ်ဘဲ ကြွတက်လျက် ပျံ့လွင့်သောသဘော ဖြစ်သည်ဟု ခွဲခြားအပ်၏။) အဘိနတံ၊ အလွန်ညွတ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ (သမာဓိ ဉာဏ်ထူးများကို ရရန် စိတ်ညွတ်လွန်း တောင့်တလွန်းသည်ကို ဆိုလိုသည်။) ရာဂါနုပတိတံ၊ တပ်မက်မှုက အစဉ် လိုက်အပ်၏။ ဝါ၊ တပ်မက်မှု၌ ကျရောက်၏။ သမာဓိဿ၊ ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ တည်း။ အပနတံ၊ ဖဲ့ခွါသော။ ဝါ၊ ညွတ်ခြင်းကင်းသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဗျာပါဒါနုပတိတံ၊ စိတ်ပျက်မှုဗျာပါဒက အစဉ်လိုက်အပ်၏။ ဝါ၊ စိတ်ပျက်မှု၌ ကျရောက်၏။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိ၏။ ပရိပဇ္ဇော၊ အနှောင့်အယှက် ဘေးရန်တည်း။

အတိတာနုဓာဝနံ၊ အတိတ်သို့အစဉ်လိုက်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်၎င်း။ အနာဂတပဋိကခံနံ၊ အနာဂတ်ကိုမျှော်လင့်တောင့်တသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်၎င်း။ လီနံ၊ တွန့်ဆုတ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်၎င်း။ အတိပဂ္ဂဟိတံ၊ အလွန်ချီးမြှောက်အပ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်၎င်း။ အဘိနတံ၊ အလွန်ညွတ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်၎င်း။ အပနတံ၊ ဖဲ့ခွါသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်၎င်း။ န သမာဓိယတိ၊ မတည်ကြည်။

ဧတေ ဆ၊ ဤခြောက်ပါးတို့သည်။ အာနာပါနဿတိသမာဓိဿ၊ ၏။ ဥပက္ကိလေသာ၊ ညစ်ညူးကြောင်း ဥပက္ကိလေသတို့တည်း။ ယေဟိ၊ ယင်းဥပက္ကိလေသတို့ဖြင့်။ ဥပက္ကိလိဋ္ဌသကံပေါ၊ ညစ်ညူးသော အကြံအစည်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဓိစိတ္တံ၊ လွန်ကဲ ထူးမြတ်သော စိတ် ဟု ဆိုအပ်သောသမာဓိကို။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မျက်မှောက် ကိုယ်တွေ့အားဖြင့် မသိနိုင်။ ဝါ၊ မရနိုင်။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။

၁၅၇။ အဿာသဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ၊ ဝင်သက်လေ၏ အစ အလယ် အဆုံးကို။ သတိယာ၊ အမှတ်သတိဖြင့်။ အနုဂစ္ဆတော၊ အစဉ်လိုက်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဇ္ဈတ္တံ ဝိက္ခေပဂတေန၊ အတွင်းသန္တာန်၌ ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့ရောက်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်ကြောင့်။ ကာယောပိ၊ ကိုယ်သည်၎င်း။ စိတ္တဗ္ဗိ၊ စိတ်သည်၎င်း။ သာရဒ္ဓါ စ၊ ပူပန်ပင်ပန်းကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣဉ္စိတာ စ၊ လှုပ်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဖန္ဒိတာ စ၊ တုန်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပဿာသဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ၊ ထွက်သက်လေ၏ အစ အလယ် အဆုံးကို။ သတိယာ၊ ဖြင့်။ အနုဂစ္ဆတော၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါဝိက္ခေပဂတေန၊ အပဉ္စပျံ့လွင့်ခြင်းသို့ ရောက်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်ကြောင့်။ ကာယောပိ၊ ကိုယ်သည်၎င်း။ ပ။ ဖန္ဒိတာ စ၊ တုန်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အဿာသပဋိကခံနာယ၊ ဝင်သက်လေကို တောင့်တသော။ နိကန္တိယာ၊ အလှိုရှိခြင်းသဘောဟူသော။ တဏှာစရိယာယ၊ တဏှာဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ကာယောပိ၊ ကိုယ်သည်၎င်း။ ပ။ ဖန္ဒိတာ စ၊ တုန်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပဿာသပဋိကခံနာယ၊ ထွက်သက်လေကို တောင့်တသော။ နိကန္တိယာ၊ အလှိုရှိခြင်းသဘောဟူသော။ တဏှာစရိယာယ၊ တဏှာဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ကာယောပိ၊ ကိုယ်သည်၎င်း။ ပ။ ဖန္ဒိတာ စ၊ တုန်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အဿာသေန၊ ဝင်သက်လေဖြင့်။ အဘိတုနဿ၊ နှိပ်စက်အပ်သောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဿာသပဋိလာဘော၊ ထွက်သက်လေကို ရခြင်း၌။ မုစ္ဆိတတ္တာ၊ သာယာဖွယ်ဟုထင်လျက် တပ်မက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

ကာယောပိ၊ ကိုယ်သည်၎င်း။ ပ။ ဖန္ဒိတာ စ၊ တုန်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပဿာသေန၊ ထွက်သက်လေဖြင့်။ အဘိတုန္နဿ၊ ။ အဿာသပဋိလာဘေ၊ ဝင်သက်လေကိုရခြင်း၌။ မဇ္ဈိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ကာယောပိ၊ ကိုယ်သည်၎င်း။ ပ။ ဖန္ဒိတာ စ၊ တုန်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ နိမိတ္တံ၊ ထိရာနိမိတ်ကိုသာလျှင်။ အာဝဇ္ဇတော၊ နှလုံးသွင်းသောယောဂီ၏။ စိတ္တံ-စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ အဿာသေ၊ ဝင်သက်လေ၌။ ဝိကမ္ပိတတ္တာ၊ တုန်လှုပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယောပိ၊ ကိုယ်သည်၎င်း။ စိတ္တမ္ပိ၊ စိတ်သည်၎င်း။ သာရဒ္ဓါ စ၊ ပူပန်ပင်ပန်းကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣဉ္ဇိတာ စ၊ လှုပ်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဖန္ဒိတာ စ၊ တုန်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အဿာသံ၊ ဝင်သက်လေကိုသာလျှင်။ အာဝဇ္ဇတော၊ နှလုံးသွင်းသောယောဂီ၏ ။ ပ။ ပဿာသံ၊ ထွက်သက်လေကိုသာလျှင်။ အာဝဇ္ဇတော၊ နှလုံးသွင်းသောယောဂီ၏။ စိတ္တံ-စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ အဿာသေ၊ ဝင်သက်လေ၌။ ဝိကမ္ပိတတ္တာ၊ တုန်လှုပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယောပိ၊ ကိုယ်သည်၎င်း။ စိတ္တမ္ပိ၊ စိတ်သည်၎င်း။ ပ။ ဖန္ဒိတာ စ၊ တုန်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အတိတာနုဓာဝနေန၊ အတိတ် (ဝင်သက်ထွက်သက်) သို့ အစဉ်လိုက်သော။ ဝါ၊ အတိတ်သို့ အစဉ်လိုက်သည်ဖြစ်၍။ ဝိက္ခေပါနုပတိတေန၊ ပျံ့လွင့်မှုက အစဉ်လိုက်အပ်သော။ ဝါ၊ ပျံ့လွင့်မှု၌ ကျရောက်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်ကြောင့်။ ကာယောပိ၊ ကိုယ်သည်၎င်း။ စိတ္တမ္ပိ၊ စိတ်သည်၎င်း။ သာရဒ္ဓါ စ၊ ပူပန်ပင်ပန်းကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣဉ္ဇိတာ စ၊ လှုပ်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဖန္ဒိတာ စ၊ တုန်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အနာဂတပဋိကခံနေန၊ အနာဂတ် (ဝင်သက်ထွက်သက်) ကို မျှော်လင့်တောင့်တသော။ ဝါ၊ အနာဂတ်ကို မျှော်လင့် တောင့်တသည်ဖြစ်၍။ ဝိကမ္ပိတေန၊ တုန်လှုပ်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်ကြောင့်။ ကာယောပိ၊ ကိုယ်သည်၎င်း ။ ပ။ လီနေန၊ တွန့်ဆုတ်သော။ ဝါ၊ တွန့်ဆုတ်သည်ဖြစ်၍။ ကောသဇ္ဇာ နုပတိတေန၊ ပျင်းရိမှုကအစဉ် လိုက်အပ်သော။ ဝါ၊ ပျင်းရိမှု၌ ကျရောက်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်ကြောင့်။ ကာယောပိ၊ ကိုယ်သည်၎င်း ။ ပ။ အတိပဂ္ဂဟိတေန၊ အလွန်ချီးမြှောက်အပ်သော။ ဝါ၊ အလွန်ချီးမြှောက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဥဒ္ဓစ္စာနုပတိတေန၊ ပျံ့လွင့်မှုက အစဉ်လိုက်အပ်သော။ ဝါ၊ ပျံ့လွင့်မှု၌ ကျရောက်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်ကြောင့်။ ကာယောပိ၊ ကိုယ်သည်၎င်း ။ ပ။ အဘိနတေန၊ အလွန်ညွတ်သော။ ဝါ၊ အလွန်ညွတ်သည်ဖြစ်၍။ ရာဂါနုပတိတေန၊ တပ်မက်မှုက အစဉ်လိုက်အပ်သော။ ဝါ၊ တပ်မက်မှု၌ ကျရောက်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်ကြောင့်။ ကာယောပိ၊ ကိုယ်သည်၎င်း။ ပ။ အပနတေန၊ ညွတ်ခြင်းကင်းသော။ ဝါ၊ ညွတ်ခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍။ ဗျာပါဒါ နုပတိတေန၊ စိတ်ပျက်မှုက အစဉ်လိုက်အပ်သော။ ဝါ၊ စိတ်ပျက်မှု၌ ကျရောက်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်ကြောင့်။ ကာယောပိ၊ ကိုယ်သည်၎င်း။ စိတ္တမ္ပိ၊ စိတ်သည်၎င်း။ သာရဒ္ဓါ စ၊ ပူပန်ပင်ပန်းကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣဉ္ဇိတာ စ၊ လှုပ်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဖန္ဒိတာ စ၊ တုန်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာနာပါနဿတိ၊ ကို။ ပရိပုဏ္ဏာ၊ ပြည့်စုံစွာ။ ဝါ၊ အပြည့်အစုံ။ (ကြိယာဝိသေသနပင်တည်း။ ပရိပုဏ္ဏံ-ဟု ဒုတိယာနှင့်ရှိလျှင် ယုတ္တတရဖြစ်သည်။) အဘာဝိတာ၊ မပျိုးစေအပ်သေးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကာယောပိ၊ ကိုယ်သည်လည်း။ ဣဉ္ဇိတော၊ လှုပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ စိတ္တမ္ပိ၊ စိတ်သည်လည်း။ ဣဉ္ဇိတံ၊ လှုပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ကာယောပိ၊ ကိုယ်သည်

လည်း။ ဖန္ဒိတော၊ တုန်သည်။ ဟောတိဖြစ်၏။ စိတ္တမ္ပိစိတ်သည်လည်း။ ဖန္ဒိတံ၊ တုန်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာနာပါနဿတိ၊ ကို။ ပရိပုဏ္ဏာ၊ ပြည့်စုံစွာ။ ဝါ၊ အပြည့်အစုံ။ ဘာဝိတာ၊ ပွားစေအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကာယောပိ၊ ကိုယ်သည်လည်း။ အနိဋ္ဌိတော၊ မလျှပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ စိတ္တမ္ပိ၊ စိတ်သည်လည်း။ အနိဋ္ဌိတံ၊ မလျှပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ကာယောပိ၊ ကိုယ်သည်လည်း။ အဖန္ဒိတော၊ မတုန်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ စိတ္တမ္ပိ၊ စိတ်သည်လည်း။ အဖန္ဒိတံ၊ မတုန်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တေဟိ စ ပန နိဝရဏေဟိ၊ ထိုရှစ်ပါးသောနိဝရဏတို့မှ။ ဝိသုဒ္ဓိစိတ္တဿ၊ စင်ကြယ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ စင်ကြယ်သောစိတ် ရှိလျက်။ သောဠသဝတ္ထုကံ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဝတ္ထုရှိသော။ အာနာပါနဿတိသမာဓိံ၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို။ ဘာဝယတော၊ ပွားစေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ခဏိကသမောဓာနာ၊ ထိုထိုခဏ၌ ဖြစ်သော ဥပက္ကိလေသတို့၏ စုပေါင်း မိခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုထိုခဏ၌ဖြစ်သော ဥပက္ကိလေသတို့၏ အစုအပေါင်း၏ အစုမ်းအားဖြင့်။ အဋ္ဌာရဿ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေ ဥပက္ကိလေသ၊ ဤဥပက္ကိလေသတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်တတ်ကုန်၏။

တတိယော၊ သုံးခုခြောက်ဖြစ်သော။ ဥပက္ကိလေသဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ ဥပက္ကိလေသတို့၌ ဖြစ်သောဉာဏ်တို့ကို အကျယ်ပြုရာအပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၄-ဝေါဒါနဉာဏနိဒ္ဒေသ

၁၅၈။ တေရဿ၊ တဆယ့်သုံးပါးကုန်သော။ ဝေါဒါနေ ဉာဏာနိ၊ ဝေါဒါနဉာဏ်တို့သည်။ ကတမာနိ၊ အဘယ်သည်တို့နည်းဟုမူကား။

အတိတာနုဓာဝနံ၊ အတိတ် (ဝင်သက်ထွက်သက်) သို့ အစဉ်လိုက်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိက္ခေပါနုပတိဘံ၊ ပျံ့လွင့်မှုက အစဉ်လိုက်အပ်၏။ ဝါ၊ ပျံ့လွင့်မှု၌ ကျရောက်၏။ တံ၊ ထိုအတိတ် (ဝင်သက်ထွက်သက်) သို့ အစဉ်လိုက်သောစိတ်ကို။ ဝိဝဇ္ဇယိတွာ၊ ကြည့်၍။ ဧကဋ္ဌာနေ၊ ဝင်သက်ထွက်သက်လေတို့၏ ထိခိုက်ရာတခုတည်းသောဌာန၌။ သမာဒဟတိ၊ အညီအညွတ် ကောင်းစွာ ထား၏။ ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝါ၊ ဤသို့ထားသဖြင့်လည်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိက္ခေပံ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့။ နဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ အနာဂတပဋိကခံနံ၊ အနာဂတ် (ဝင်သက်ထွက်သက်) ကို မျှော်လင့်တောင့်တသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိကမ္ပိဘံ၊ တုန်လှုပ်၏။ တံ၊ ထိုအနာဂတ် (ဝင်သက်ထွက်သက်) ကိုမျှော်လင့်တောင့်တသောစိတ်ကို။ ဝိဝဇ္ဇယိတွာ၊ ကြည့်၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုထိခိုက်ရာတခုတည်းသောဌာန၌ပင်လျှင်။ အဓိမောစေတိ၊ နှလုံးသွင်းစေ၏။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်စေ၏။

(ဒုတိယအနက်ကား သန္နိဋ္ဌာပေတိ-ဟု ဖွင့်သော အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ အဓိမောက္ခပုဒ်၌ ကဲ့သို့ အဓိပုဗ္ဗ-မုစ-ဓာတ်၏ ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်ခြင်း အနက်နှင့် ကာရိတ်ဏေပစ္စည်း၏ အနက်များကို ထင်ရှားစေလျက်ပြန်အပ်သော အနက်ပေတည်း။ မရောက်လာသေးသော ဝင်သက်

ထွက်သက်လေတို့ကို မမျှော်ဘဲ ထိခိုက်ရာဌာန၌ ရှုခြင်းဖြင့်သာလျှင် ဘာဝနာကိစ္စကို ပြီးစေနိုင်သည်ဟု မိမိ၏စိတ်ကို ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်စေရမည်ဟု ဆိုလိုဟန်ရှိ၏။ ထိုသို့ မိမိစိတ်ကို ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်စေခြင်းမှလည်း မိမိကိုယ်တိုင် ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “သန္နိဋ္ဌာနံကရောတိ” ဟုသုဒ္ဓကတ္ထုအနက်လည်း ထပ်ဆင့်၍ ဖွင့်ပြသည်ဟု ယူသင့်၏။ နှလုံးသွင်းစေ၏ဟူသော ပဌမအနက်ကရှင်းလင်း၍ သိလွယ်၏။

ဝေမ္ဗိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝါ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်းစေ သဖြင့်လည်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိက္ခေပံ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ လီနံ၊ တွန့်ဆုတ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ကောသဇ္ဇာနုပတိတံ၊ ပျင်းရိမှုက အစဉ်လိုက်အပ်၏။ တံ၊ ထိုတွန့်ဆုတ်သောစိတ်ကို။ ပဂ္ဂဏိတော၊ ချီးမြှောက်အားပေး၍။ ကောသဇ္ဇံ၊ ပျင်းရိခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ဝေမ္ဗိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝါ၊ ဤသို့ပယ်သဖြင့်လည်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိက္ခေပံ၊ သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ အတိပဂ္ဂဟိတံ၊ အလွန်ချီးမြှောက်အပ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဥဒ္ဓစ္စာနုပတိတံ၊ ပျံ့လွင့်မှုက အစဉ်လိုက်အပ်၏။ တံ၊ ထိုအလွန်ချီးမြှောက်အပ်သောစိတ်ကို။ ဝိနိဂ္ဂဏိတော၊ နှိမ့်ချ၍။ ဝါ၊ အားလျော့စေ၍။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ဝေမ္ဗိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝါ၊ ဤသို့ နှိမ့်ချသဖြင့်လည်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိက္ခေပံ၊ သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ အဘိနတံ၊ အလွန်ညွတ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ရာဂါနုပတိတံ၊ တပ်မက်မှုက အစဉ်လိုက်အပ်၏။ တံ၊ ထိုအလွန်ညွတ်သောစိတ်ကို။ သမ္ပဇာနော၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသည်။ ဟုတော၊ ဖြစ်၍။ ရာဂံ၊ တပ်မက်သောရာဂကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ဝေမ္ဗိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝါ၊ ဤသို့ ပယ်သဖြင့်လည်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိက္ခေပံ၊ သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ အပနတံ၊ ညွတ်ခြင်းကင်းသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဗျာပါဒါနုပတိတံ၊ စိတ်ပျက်မှုက အစဉ်လိုက်အပ်၏။ တံ၊ ထိုညွတ်ခြင်းကင်းသောစိတ်ကို။ သမ္ပဇာနော၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသည်။ ဟုတော၊ ဖြစ်၍။ ဗျာပါဒံ၊ စိတ်ပျက်မှုဗျာပါဒကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ဝေမ္ဗိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝါ၊ ဤသို့ ပယ်သဖြင့်လည်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိက္ခေပံ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ဣမေဟိ ဆဟိ ဌာနေဟိ၊ ဤခြောက်ပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်။ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ထက်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းသော။ ပရိယောဒါတံ၊ ထက်ဝန်းကျင် ဖြူစင်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ကေတ္တုဂတံ၊ ကိလေသာအဖော်မမှီးသော တခုတည်းအဖြစ် တခုတည်းသဘော၌ တည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

☞ တေ ကေတ္တာ၊ ထိုတခုတည်း အဖြစ်၊ တခုတည်းသဘောတို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည် တို့နည်း ဟူမကား။ ဒါနဝေါသဂ္ဂုပဋ္ဌာနေကတ္တံ၊ လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို ပေးလှူမှု ထင်သော ကေတ္တု၎င်း။

° (အဋ္ဌကထာ၌ ဒါနုပသဂ္ဂုပဋ္ဌာနေကတ္တံ-ပုဒ်ကို မှတည်၍ ဖွင့်၏။ သို့သော်လည်း ဥပသဂ္ဂုသဒ္ဓါသည် ငြိကပ်တယ်တာခြင်း အနက်၌သာထင်၏။ စွန့်လွှတ်ခြင်းအနက်၌ မထင်။ ထို့ကြောင့် “ဒါနဝေါသဂ္ဂုပဋ္ဌာနေကတ္တံ” ဟု ရှိရင်းပါဠိသာသင့်သည်။ အဋ္ဌကထာသို့ လိုက်၍ ၎င်းပါဠိကို မပြင်သင့်)။

သမထနိမိတ္တုပဋ္ဌာနေကတ္တံ၊ ကသိုဏ်းစသော သမထ၏ အာရုံနိမိတ်ထင်သောကေတ္တု၎င်း။ ဝယလက္ခဏုပဋ္ဌာနေကတ္တံ၊ ပျက်ခြင်းလက္ခဏာထင်သော ကေတ္တု၎င်း။ နိရောဓုပဋ္ဌာနေကတ္တံ၊ သင်္ခါရချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ထင်သော ကေတ္တု၎င်း။ (ဣတိ-ဣမေ၊ ဤသည်တို့ပင်တည်း)။ ဒါနဝေါသဂ္ဂုပဋ္ဌာ

နေကတ္တံ၊ လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို ပေးလှူမထင်သော ကေတ္တုသည်။ စာဂါဓိမုတ္တာနံ၊ စွန့်ကြဲပေးလှူခြင်းကို နှလုံးသွင်းကုန်သော စာဂါနုဿတိ ယောဂီတို့၏။ ကေတ္တံ၊ ဘာဝနာကုသိုလ်စိတ်တခုတည်း အဖြစ်ပေတည်း။ ဝါ၊ ဘာဝနာကုသိုလ်စိတ်တခုတည်း သဘောပေတည်း။ သမထနိမိတ္တုပဋ္ဌာနေကတ္တု၊ သမထ၏ အာရုံနိမိတ်ထင်သော ကေတ္တုသည်ကား။ အဓိဇိတ္တံ၊ လှူကံထူးမြတ်သောစိတ်ဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော သမာဓိကို။ အနုယုတ္တာနံ၊ အားထုတ်ကုန်သော သမထယောဂီတို့၏။ ကေတ္တံ၊ တည်း။ (အဋ္ဌကထာ၌ ဝိပဿနာ၏ ပါဒကဖြစ်သော သမာဓိကို အဓိဇိတ္တုဟု ဖွင့်၏။ မပျံ့နှံ့ မပြည့်စုံဟု ထင်သည်။ ဆင်ခြင်ပါ)။ ငယလက္ခဏုပဋ္ဌာနေကတ္တု၊ ပျက်ခြင်းလက္ခဏာ ထင်သော ကေတ္တုသည်ကား။ ဝိပဿကာနံ၊ ဝိပဿနာရှုသော ယောဂီတို့၏။ ကေတ္တံ၊ ဝိပဿနာ ဘာဝနာစိတ်တခုတည်း၏ အဖြစ်ပေတည်း။ ဝါ၊ ဝိပဿနာဘာဝနာ စိတ်တခုတည်းသဘောပေတည်း။ နိရောဓပဋ္ဌာနေကတ္တု၊ သင်္ခါရချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ထင်သော ကေတ္တုသည်ကား။ အရိယပုဂ္ဂလာနံ၊ မဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်ဆဲ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ကေတ္တံ၊ မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်တခုတည်း အဖြစ်ပေတည်း။ ဝါ၊ မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်တခုတည်းသဘောပေတည်း။ ဣမေဟိ စတူဟိ ဌာနေဟိ၊ ဤလေးပါးသော ဌာနတို့ဖြင့်။ ဝါ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ ကေတ္တုဂတံ၊ တခုတည်းအဖြစ်၊ တခုတည်းသဘော၌ တည်သော။ ဇိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိပက္ခန္ဓေဝ၊ ရောက်ကြောင်း အကျင့်၏ စင်ကြယ်ခြင်းသို့ ပြေးဝင်သည်လည်း။ ဝါ၊ စင်ကြယ်သောရောက်ကြောင်းအကျင့်သို့ ပြေးဝင်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဥပေက္ခာနုဗြူဟိတဉ္စ၊ ဥပေက္ခာဖြင့် ပွားစေအပ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဥာဏေန၊ ဥာဏ်ဖြင့်။ သမ္ပဟံသိတံ စ၊ ရှင်စေအပ်၊ သန်ရှင်းဖြူစင်စေအပ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပဌမဿ ဈာနဿ၊ ပဌမဈာန်၏။ အာဒိ၊ အစကား။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်ကား။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ပရိယောသာနံ၊ အဆုံးကား။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ပဌမဿ ဈာနဿ၊ ပဌမဈာန်၏။ အာဒိ၊ အစကား။ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်၏ စင်ကြယ်ခြင်းပေတည်း။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်ကား။ ဥပေက္ခာနုဗြူဟနာ၊ ဥပေက္ခာဖြင့် ပွားစေခြင်းပေတည်း။ ပရိယောသာနံ၊ အဆုံးကား။ သမ္ပဟံသနာ၊ ရှင်ခြင်းပေတည်း။

ပဌမဿ ဈာနဿ၊ ၏။ အာဒိ၊ အစကား။ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ၊ အကျင့်၏ စင်ကြယ်ခြင်းပေတည်း။ အာဒိဿ၊ အစ၏။ လက္ခဏာနိ၊ အမှတ်လက္ခဏာတို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ အာဒိဿ၊ အစ၏။ လက္ခဏာနိ၊ အမှတ်လက္ခဏာတို့သည်။ တီဏိ၊ သုံးပါးတို့တည်း။ တဿ၊ ထိုပဌမဈာန်၏။ ယော ပရိပန္နော၊ အကြင်နိဝရဏဟူသော အနှောင့်အယှက်ဘေးရန်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တတော၊ ထိုအနှောင့်အယှက်ဘေးရန်မှ။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ စင်ကြယ်၏။ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ၊ စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ မဇ္ဈိမံ၊ အလယ် အလတ် အညီ အမျှဖြစ်သော။ သမထနိမိတ္တံ၊ အပွနာသမာဓိဟူသော သမထနိမိတ်သို့။ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ပဋိပန္နတ္တာ၊ ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုသမထနိမိတ်၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ပက္ခန္ဓတိ၊ ပြေးဝင်၏။ ပရိပန္နတော၊ ဘေးရန်မှ။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ယဉ္စ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ အကြင်စင်ကြယ်လည်း စင်ကြယ်၏။ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ၊ စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ မဇ္ဈိမံ၊ အလယ် အလတ် အညီ အမျှဖြစ်သော။ သမထနိမိတ္တံ၊ သမထနိမိတ်သို့။ ယဉ္စ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ အကြင်ရောက်လည်း ရောက်၏။ ပဋိပန္နတ္တာ၊ ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုအလယ် အလတ် အညီ အမျှ ဖြစ်သော သမထနိမိတ်၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ယဉ္စ ပက္ခန္ဓတိ၊ အကြင်ပြေးဝင်လည်း ပြေးဝင်၏။ ပဌမဿ ဈာနဿ၊ ပဌမဈာန်၏။

အာဒိ၊ အစကား။ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ၊ တည်း။ အာဒိဿ၊ အစ၏။ တိဏိ လက္ခဏာနိ၊ သုံးပါးသော လက္ခဏာတို့သည်။ ဣမာနိ၊ ဤဆိုခဲ့သော စင်ကြယ်ခြင်း၊ ရောက်ခြင်း၊ ပြေးဝင်ခြင်းတို့ ပေတည်း။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ပဌမဈာန်သည်။ အာဒိကလျာဏဉ္စေ၊ အစ၏ကောင်းခြင်းရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ လက္ခဏသမ္ပန္နဉ္စ၊ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသည် လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ပဌမဿဈာနဿ၊ ၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်ကား။ ဥပေက္ခာနုဗြူဟနာ၊ ဥပေက္ခာဖြင့် ပွားစေခြင်း တည်း။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာ၏ပွားစေခြင်းတည်း။

(ဥပေက္ခာကို ပွားစေခြင်းတည်း-ဟူ၍လည်း ပြန်ဆိုကြ၏။ ဤအရာ၌ ဥပေက္ခာက ဈာန်ကို ပွားစေသလော၊ ဈာန်က ဥပေက္ခာကို ပွားစေသလော ဟု ဆင်ခြင်အပ်၏။ “ဥပေက္ခာနုဗြူဟိတန္တိ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာယဗြူဟိတံ ဝစိတံ” ဟူသော အဋ္ဌကထာ အဖွင့်ကို ထောက်လျှင် “တတြမဇ္ဈတ္တုတ ဥပေက္ခာကဈာန်စိတ်ကို ပွားစေသည်” ဟု ထင် ရှား၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌၎င်း ဤအဋ္ဌကထာ၌၎င်း “တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာယ ကိစ္စဝသေန ဥပေက္ခာနုဗြူဟနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ” ဟု မိန့်ဆိုထား၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဖွင့် မဟာဋီကာ၌ “ပရိပန္န ဝိသုဒ္ဓိမဇ္ဈိမသမထပဋိပတ္တိပက္ခန္ဓနေဟိ ဗုဒ္ဓိပတ္တိယာ အနုဗြူဟိတေ ဈာနစိတ္တေ လဒ္ဓေါ ကာသာ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာသမ္ပယုတ္တေသု သမဝါဟိတာဝေန ပဝတ္တမာနာ တေ အနု ဗြူဟေန္တိ ဝိယ ဟောတိတိ အာဟ-တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာယ ကိစ္စဝသေန ဥပေက္ခာနုဗြူ ဟနာ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ” ဟု ထပ်ဆင့်၍ ဖွင့်ပြထား၏။ ထိုအဖွင့်ဖြင့် ဆိုလိုသည်မှာ “နိဝရဏ တေးရန်မှ စင်ကြယ်ခြင်း၊ မဇ္ဈိမသမထသို့ ရောက်ခြင်း၊ ပြေးဝင်ခြင်းတို့ဖြင့် ဈာန်စိတ်ကြီး ပွားခြင်းသို့ ရောက်သည်။ ထိုသို့သော ကြီးပွားခြင်းဖြင့် ပွားစေအပ်သော ဈာန်စိတ်၌ အခွင့်ရသော တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာသည် သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို အညီအမျှဆောင်လျက် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်သော ဥပေက္ခာသည် ၎င်းသမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ပွားစေသကဲ့သို့ဖြစ်ပေ သည်။ ထို့ကြောင့် ‘တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ၏ အညီအမျှရမှု ကိစ္စအလိုအားဖြင့် ဥပေက္ခာနု ဗြူဟနာ ဥပေက္ခာက ပွားစေခြင်းကို သိရမည်’ ဟု အဋ္ဌကထာဆရာကဆိုသည်” ဟု ဆိုလို၏။ ဤအဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့ အလိုအားဖြင့် “ဥပေက္ခာက အညီအမျှ ရှုလျက် ဈာန်စိတ်ကို ပွားစေသည်” ဟူသော အနက်ထင်ရှား၏။ “ဥပေက္ခာနုဗြူဟနာ၊ ဥပေက္ခာဖြင့် ပွားစေ ခြင်း” ဟု ပြန်ဆိုရာ၌လည်း ‘ဖြင့်’ ဟူသော ဝိဘတ်မှာ ကရိုဏ်းအနက်မဟုတ်၊ ကတ္တား အနက်သာတည်း။ “ဇာတိယာ အနုဂတော လောကသန္နိဝါသော၊ သတ္တဝါအပေါင်းကို ဇာတိဖြင့် အစဉ်လိုက်အပ်၏။ အာဒိတ္တောလောကသန္နိဝါသော ရာဂဂ္ဂိနာ၊ သတ္တဝါအပေါင်း ကို ရာဂမီးဖြင့် တောက်လောင်အပ်၏” ဟု ပြန်ဆိုရာများ၌ကဲ့သို့ပင် မှတ်အပ်၏။ ။

မဇ္ဈဿ၊ အလယ်၏။ လက္ခဏာနိ၊ လက္ခဏာတို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ မဇ္ဈဿ၊ ၏။ လက္ခဏာနိ၊ တို့သည်။ တိဏိ၊ သုံးပါးတို့တည်း။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ စင်ကြယ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ် ကို။ အဇ္ဈုပေက္ခတိ၊ လျစ်လျူရှု၏။ သမထပဋိပန္နံ၊ သမထသို့ ရောက်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ် ကို။ အဇ္ဈုပေက္ခတိ၊ ၏။ ဧကတ္ထုပဋ္ဌာနံ၊ ဘာဝနာစိတ်တခုတည်း အဖြစ်ထင်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဇ္ဈုပေက္ခတိ၊ လျစ်လျူရှု၏။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ယဉ္စ အဇ္ဈုပေက္ခတိ၊ အကြင်လျစ်လျူ လည်း ရှု၏။ သမထပဋိပန္နံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ယဉ္စ အဇ္ဈုပေက္ခတိ၊ ၏။ ဧကတ္ထုပဋ္ဌာနံ၊ သော။

စိတ္တံ၊ ကို။ ယဉ္ဇ အဇ္ဈပေက္ခတံ၊ အကြင်လျစ်လျူလည်း ရှု၏။ ပဌမဿ ဈာနဿ၊ ၏။ ဥပေက္ခာနု
 ဗြူဟနာ၊ သည်။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်တည်း။ မဇ္ဈဿ၊ ၏။ တိဏိ လက္ခဏာနိ၊ သုံးပါးသော လက္ခဏာတို့
 သည်။ ဣမာနိ၊ ဤဆိုခဲ့သော လျစ်လျူရှုခြင်း သုံးပါးတို့ပေတည်း။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပဌမံ ဈာနံ၊
 သည်။ မဇ္ဈေကလျာဏဉ္စေ၊ အလယ်၏ ကောင်းခြင်း ရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ လက္ခဏာ
 သမ္ပန္နဉ္စ၊ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ပဌမဿ ဈာနဿ၊ ၏။ ပရိယောသာနံ၊ အဆုံးကား။ သမ္ပဟံသနာ၊ ရှင်ခြင်းပေတည်း။
 ပရိယောသာနဿ၊ ၏။ လက္ခဏာနိ၊ တို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ ပရိယောသာ
 နဿ၊ ၏။ လက္ခဏာနိ၊ တို့သည်။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးတို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုပဌမဈာန်စိတ်၌။ ဇာတာနံ၊
 ပါဝင်လျက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏။ အနတိဝတ္တနဉ္စေ၊ အချင်းချင်း မလွန်
 သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္ပဟံသနာ၊ ရှင်ခြင်းသည်၎င်း။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဣန္ဒြေတို့၏။ ဧကရသ
 ဉ္စေ၊ တူသော ကိစ္စရှိသော သဘောအားဖြင့်။ သမ္ပဟံသနာ၊ ရှင်ခြင်းသည်၎င်း။ တဒုပဂဝီရိယ
 ဝါဟနဉ္စေ၊ ထိုမလွန်ခြင်းသဘော ကိစ္စတူခြင်းသဘောတို့အား လျော်သော ဝီရိယကို ဆောင်
 စေခြင်း၊ ဖြစ်စေခြင်း သဘောအားဖြင့်။ သမ္ပဟံသနာ၊ ရှင်ခြင်းသည်၎င်း။ အာသေဝနဉ္စေ၊ မှီဝဲ
 ခြင်းသဘောအားဖြင့်။ သမ္ပဟံသနာ၊ ရှင်ခြင်းသည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ပဌမဿ ဈာနဿ၊ ၏။
 ပရိယောသာနံ၊ အဆုံးကား။ သမ္ပဟံသနာ၊ ရှင်ခြင်းတည်း။ ပရိယောသာနဿ၊ ၏။ စတ္တာရိ
 လက္ခဏာနိ၊ လေးပါးသော လက္ခဏာတို့သည်။ ဣမာနိ၊ ဤဆိုခဲ့သော ရှင်ခြင်းလေးပါးတို့ပေတည်း။
 တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပဌမံ ဈာနံ၊ သည်။ ပရိယောသာနကလျာဏဉ္စေ၊ အဆုံး၏ ကောင်းခြင်းရှိ
 သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ လက္ခဏာသမ္ပန္နဉ္စ၊ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်
 ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဧဝံ-ယထာဝုတ္တေန ဝိခိနာ၊ ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ဘိုင်းသော အစီအရင်ဖြင့်။ ဝါ၊ ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့သော
 ဝေဘန်ချက်ဖြင့်။ တိဝတ္တဂတံ၊ သုံးဆင့်သုံးတန်ရှိသော။ တိဝိမေကလျာဏကံ၊ သုံးပါးသော ကောင်း
 ခြင်းရှိသော။ ဒသလက္ခဏာသမ္ပန္နံ၊ ဆယ်ပါးသော လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။
 ဝိတက္ကသမ္ပန္နဉ္စေ၊ ဝိတက်နှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိစာရသမ္ပန္နဉ္စေ၊ ဝိစာရနှင့်
 ပြည့်စုံသည်လည်း။ ပီတိသမ္ပန္နဉ္စေ၊ ပီတိနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း။ သုခသမ္ပန္နဉ္စေ၊ သုခနှင့် ပြည့်စုံသည်
 လည်း။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ အဓိဋ္ဌာနသမ္ပန္နဉ္စေ၊ အဓိဋ္ဌာန်နှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း။ သဒ္ဓါသမ္ပန္နဉ္စေ၊
 ကြည်လင်သောသဒ္ဓါနှင့်ပြည့်စုံသည်လည်း။ ဝီရိယသမ္ပန္နဉ္စေ၊ ဝီရိယနှင့်ပြည့်စုံသည်လည်း။ သတိသမ္ပန္နဉ္စေ၊
 သတိနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း။ သမာဓိသမ္ပန္နဉ္စေ၊ သမာဓိနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း။ ပညာသမ္ပန္နဉ္စေ၊
 ပညာနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဒုတိယဿ ဈာနဿ၊ ဒုတိယဈာန်၏။ အာဒိ၊ အစကား။ ဧကော၊ အဘယ်နည်း။ ပ။ တတိယဿ
 ဈာနဿ၊ တတိယဈာန်၏။ ပ။ စတုတ္ထဿ ဈာနဿ၊ စတုတ္ထဈာန်၏။ ပ။ အာကာသာနဉ္စေ၊ ယထာ
 သမာပတ္တိယာ၊ အာကာသာနဉ္စေ၊ ယထာ သမာပတ်၏။ ပ။ ဝိညာဏဉ္စေ၊ ယထာ သမာပတ္တိယာ၊ ဝိညာ
 ဏဉ္စေ၊ ယထာ သမာပတ်၏။ ပ။ အာကိဉ္စေ၊ ယထာ သမာပတ္တိယာ၊ အာကိဉ္စေ၊ ယထာ သမာပတ်
 ၏။ ပ။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ၊ နေဝသညာနာသညာယတန သမာပတ်၏။
 အာဒိ၊ အစကား။ ဧကော၊ အဘယ်နည်း။ ပ။ ပညာသမ္ပန္နဉ္စေ၊ ပညာနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း။ ဟောတိ၊
 ဖြစ်၏။

အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ မမြဲဟုရှုမြင်သောဝိပဿနာ၏။ အာဒိ၊ အစကား။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ မဇ္ဈ၊ ကား။ ကိံ၊ နည်း။ ပရိယောသာနံ၊ ကား။ ကိံ၊ နည်း။ ပ။

အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ မမြဲဟုရှုမြင်သောဝိပဿနာ၏။ အာဒိ၊ အစကား။ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်၏ စင်ကြယ်ခြင်းပေတည်း။ မဇ္ဈ၊ အလယ်ကား။ ဥပက္ခာနုဗ္ဗိ၊ ဟနာ၊ ဥပက္ခာခြင်းပွားစေခြင်းပေတည်း။ ပရိယောသာနံ၊ အဆုံးကား။ သမ္ပဝံသနာ၊ ရွှင်ခြင်း၊ သန့်ရှင်းဖွဲ့စင်ခြင်းပေတည်း။

အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ မမြဲဟုရှုမြင်သောဝိပဿနာ၏။ အာဒိ၊ အစကား။ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်၏ စင်ကြယ်ခြင်းပေတည်း။ အာဒိယ၊ အစ၏။ လက္ခဏာနိ၊ လက္ခဏာတို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ အာဒိယ၊ အစ၏။ လက္ခဏာနိ၊ လက္ခဏာတို့သည်။ တီဏိ၊ သုံးပါးသို့တည်း။ တဿာ၊ ထိုအနိစ္စာနုပဿနာ၏။ ယော ပရိပဇ္ဇော၊ မြဲသည်ဟု ထင်မတ်သော နိစ္စသည် အစရှိသော အကြင်ဘေးရန်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တတော၊ ထိုဘေးရန်မှ။ စိတ္တံ၊ ဝိပဿနာစိတ်သည်။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ စင်ကြယ်၏။ ဝိသုဇ္ဈတ္တာ၊ စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဇ္ဈိမံ၊ အလယ်အလတ်ညီမျှသော။ သမထနိမိတ္တံ၊ ခဏိကသမာဓိဟူသော သမထနိမိတ်သို့။ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ပဋိပဇ္ဇတ္တာ၊ ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုခဏိကသမာဓိဟူသော သမထနိမိတ်၌။ ပက္ခန္ဓတိ၊ ပြေးဝင်၏။

(ဝိပဿနာအရာ၌ အပ္ပနာသမာဓိကိုကား မရနိုင်၊ ခဏိကသမာဓိကိုသာ ရနိုင်သည်။ ။ ၎င်းခဏိကသမာဓိသည်ပင် “လိန၊ တုန့်ဆုတ်ခြင်း၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ တက်ကြွပျံ့လွင့်ခြင်း” တို့ကင်း၍ အလယ်အလတ်ညီမျှသောကြောင့် မဇ္ဈိမလည်းမည်၏။ အနိစ္စသည်စသော ဆန်ကျင်ဘက် ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေတတ်သောကြောင့် သမထလည်းမည်၏။ ဝိပဿနာယောဂီအား ချမ်းသာအထူးတို့ကို ရကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် နိမိတ္တလည်းမည်၏။ ထို့ကြောင့် ၎င်းခဏိကသမာဓိကိုပင် ဤဝိပဿနာအရာ၌ မဇ္ဈိမသမထနိမိတ်ဟုဆိုသည်ဟူ၍ သိအပ်၏။ ဤအပ္ပကထာနှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ အဖွင့်ကိုမူသည်)။

။ပ။ အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ မမြဲဟု ရှုမြင်သော ဝိပဿနာ၏။ အာဒိ၊ အစကား။ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်၏ စင်ကြယ်ခြင်းပေတည်း။ အာဒိယ၊ အစ၏။ တီဏိ၊ လက္ခဏာနိ၊ သုံးပါးသောလက္ခဏာတို့သည်။ ဣမာနိ၊ ဤဆိုခဲ့သော ရောက်ကြောင်းအကျင့်၏ စင်ကြယ်ခြင်း၊ သမထနိမိတ်သို့ ရောက်ခြင်း၊ ပြေးဝင်ခြင်းတို့ပေတည်း။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ သည်။ အာဒိကလျာဏာစေတ၊ အစ၏ကောင်းခြင်းရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ လက္ခဏသမ္ပန္နံ စ၊ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

(အလယ်လက္ခဏာ သုံးပါး၊ အဆုံးလက္ခဏာ လေးပါးတို့၏ ပါဠိအနက်ကို ပဌမဈာန် ဝါရမှ နည်းမှီ၍ထုတ်ဖော်ပါ) ။

ဝေ၊ ဤဆိုခဲ့သော အစီအရင်ဝေဘန်ချက်ဖြင့်။ တိဝတ္တဂတံ၊ သုံးဆင့်သုံးတန်ရှိသော။ တိဝိခကလျာဏကံ၊ သုံးပါးသောကောင်းခြင်းရှိသော။ ဒသလက္ခဏသမ္ပန္နံ၊ ဆယ်ပါးသော လက္ခဏာနှင့်

ပြည့်စုံသော။ စိတ္တံ၊ မမြဲဟုရှုမြင်သော ဝိပဿနာစိတ်သည်။ ဝိတက္ကသမ္ပန္နဉ္စေ၊ ဝိတက်နှင့်ပြည့်စုံသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ပ။ ပညာသမ္ပန္နဉ္စ၊ ပညာနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(ဤအနိစ္စာနုပဿနာစိတ်ကို ပဌမဈာန်စိတ်ကဲ့သို့ပင် လက္ခဏာဆယ်ပါးစသည်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဟု ပြဆိုထားသောကြောင့် ထိုလက္ခဏာ ဆယ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံမှ “အနိစ္စာနုပဿနာ” အစစ်ဖြစ်သည်ဟု မှတ်အပ်၏)။

ဒုက္ခာနုပဿနာယ၊ ဆင်းရဲဟု ရှုမြင်သောဝိပဿနာ၏။ပ။ အနတ္တာ နုပဿနာယ၊ အတ္တမဟုတ်ဟု ရှုမြင်သော ဝိပဿနာ၏။ပ။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာယ၊ ငြီးငွေ့လျက် ရှုမြင်သော ဝိပဿနာ၏။ ဝိရာဂါနုပဿနာယ၊ တပ်မက်ကင်းလျက်ရှုမြင်သော ဝိပဿနာ၏။ နိရောဓာနုပဿနာယ၊ ရာဂကိုချုပ်စေလျက် ရှုမြင်သောဝိပဿနာ၏။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာယ၊ တဖန်စွန့်လွှတ်၊ စေလွှတ်လျက်ရှုမြင်သောဝိပဿနာ၏။ ခယာနုပဿနာယ၊ ကုန်ခြင်းကို ရှုမြင်သော ဝိပဿနာ၏။ ဝယာနုပဿနာယ၊ ပျက်ခြင်းကို ရှုမြင်သော ဝိပဿနာ၏။ပ။ ဝိပရိဏာမာနုပဿနာယ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းကို ရှုမြင်သော ဝိပဿနာ၏။ အနိမိတ္တာနုပဿနာယ၊ မြဲသောအရိပ်နိမိတ်မရှိ (မမြဲ) ဟု ရှုမြင်သော အနိမိတ္တာနုပဿနာ၏။ပ။ အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာယ၊ နှစ်သက်သောတဖန်မရှိ (ဆင်းရဲ)ဟု ရှုမြင်သော အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာ၏။ သုညတာနုပဿနာယ၊ အတ္တမှဆိတ်သုံးသည်ဟု ရှုမြင်သော သုညတာနုပဿနာ၏။ အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာယ၊ လွန်မြတ်သောပညာဖြစ်၍ သဘောတရားတို့သာ ပျက်သည်ဟု ရှုမြင်သော ဘဂ်ဝိပဿနာ၏။ ယထာဘူတဉာဏဒဿနာယ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိမြင်သော ယထာဘူတဉာဏ်၏။ ။ (၎င်းမှာ ဤအဋ္ဌကထာအလိုအားဖြင့် ဘယဉာဏ်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အလိုအားဖြင့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဖြစ်သည်။) အာဒိနဝါနုပဿနာယ၊ အပြစ်ကိုရှုမြင်သောအာဒိနဝါဉာဏ်၏။ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာယ၊ လွတ်မြောက်စေရန် တဖန်ရှုသော ပဋိသင်္ခါဉာဏ်၏။ ဝိဝဋ္ဌနာနုပဿနာယ၊ သင်္ခါရမှ ဆုတ်နှစ်ဖဲခွါလျက်ရှုသော ဝိဝဋ္ဌနာနုပဿနာ၏။ ။ (၎င်းမှာ ဤအဋ္ဌကထာ ပဌမ ၉၇၊ ၉၈ အလိုအားဖြင့် ဂေါတြဉာဏ်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အလိုအားဖြင့် သင်္ခါရပေက္ခာနှင့် အနုလောမ ဉာဏ်တို့ ဖြစ်သည်။) အာဒိ၊ အစကား။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ပ။

သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ၊ သောတာပတ္တိမဂ်၏။ပ။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂဿ၊ သကဒါဂါမိမဂ်၏။ပ။ အနာဂါမိမဂ္ဂဿ၊ အနာဂါမိမဂ်၏။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဿ၊ အရဟတ္တမဂ်၏။ အာဒိ၊ ကား။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဿ၊ ။ အာဒိ၊ အစကား။ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်၏ စင်ကြယ်ခြင်းပေတည်း။ပ။ အာဒိဿ၊ အစ၏။ လက္ခဏာနိ၊ လက္ခဏာတို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ အာဒိဿ၊ ။ လက္ခဏာနိ၊ တို့သည်။ တီဏိ၊ သုံးပါးတို့တည်း။ တဿ၊ ထိုအရဟတ္တမဂ်၏။ ယောပရိပန္နော၊ ဘဝရာဂ မာန၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြင်ဘေးရန်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ တတော၊ ထိုဘေးရန်မှ။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ စင်ကြယ်၏။ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ၊ စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ မဇ္ဈိမံ၊ အလယ်အလတ်အညီအမျှဖြစ်သော။ သမထနိမိတ္တံ၊ မဂ်အပ္ပနာသမာဓိဟု သောသမထနိမိတ်သို့။ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ပဋိပန္နတ္တာ၊ ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုမဂ် အပ္ပနာသမာဓိဟုသော သမထနိမိတ်၌။ ပက္ခန္ဓတိ၊ ပြေးဝင်၏။ပ။ ။ (ဗဒ္ဓမဈာန်ဝါရမှ နည်းမှီ၍ အနက်ပြန်ပါ)။

ဝေ၊ ဤဆိုခဲ့သော အစီအရင်ဝေဘန်ချက်ဖြင့်။ တိဝတ္တဂတံ၊ သော။ တိဝိဓကလျာဏကံ၊ သော။ ဒသလက္ခဏသမ္ပန္နံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ အရဟတ္တမဂ်စိတ်သည်။ ဝိတက္ကသမ္ပန္နဉ္စေ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ပ။ ပညာသမ္ပန္နဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၅၉။ နိမိတ္တံ၊ (ဝင်သက်ထွက်သက်တို့၏ ထိခိုက်ရာ) နိမိတ်သည်၎င်း။ အသာသပဿာသ၊ ဝင်သက် ထွက်သက် တို့သည်၎င်း။ ဧကစိတ္တဿ၊ တခုတည်းသောစိတ်၏။ အနာရမ္မဏံ၊ အာရုံမဟုတ်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သည်မဟုတ်ပါလော။ စ-ဝေဉ္စ သတိ၊ ဤသို့ဖြစ်ခဲ့သော်။ (စ သဒ္ဓါဗျာတိရေကတ္တ-ဟု ဖွင့်သောဋီကာတို့နှင့်အညီပင်။) တယော ဓမ္မေ၊ သုံးပါးသောတရားတို့ကို။ အဇာနတော၊ မသိသောသူအား။ ဝါ၊ မသိသောသူသည်။ ဘာဝနာ၊ အာနာပါနဿတိ သမာဓိ ဘာဝနာကို။ နုပလဗ္ဘတိ-န ဥပလဗ္ဘတိ၊ မရအပ်၊ မရနိုင်သည် မဟုတ်ပါလော။

နိမိတ္တံ၊ သည်၎င်း။ အသာသပဿာသ၊ တို့သည်၎င်း။ ဧကစိတ္တဿ၊ ၏။ အနာရမ္မဏံ၊ အာရုံမဟုတ်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ပေကုန်၏။ စ၊ သို့သော်လည်း။ တယော ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အနတော၊ သိသောသူအား။ ဝါ၊ သိသည်ဖြစ်၍။ ဘာဝနာ၊ ကို။ ဥပလဗ္ဘတိ၊ ရအပ် ရနိုင်ပေ၏။

ဣမေ တယော ဓမ္မေ၊ ဤသုံးပါးသောတရားတို့သည်။ ဧကစိတ္တဿ၊ တခုတည်းသောစိတ်၏။ အာရမ္မဏာ၊ အာရုံတို့သည်။ ကထံ န ဟောန္တိ၊ အဘယ်သို့မဖြစ်ကုန်သနည်း။ ဣမေ တယော ဓမ္မေ၊ တို့သည်။ အဝိဒိတာ စ၊ မသိအပ်ကုန်သည်လည်း။ ကထံ န ဟောန္တိ၊ အဘယ်သို့မဖြစ်ကုန်သနည်း။ စိတ္တံ စ၊ စိတ်သည်လည်း။ ဝိက္ခေပံ၊ ပျံလွင့်ခြင်းသို့။ ကထံ န ဂစ္ဆတိ၊ အဘယ်သို့ မရောက်သနည်း။ ပဓာနဉ္စ၊ သမာဓိဘာဝနာကို အားထုတ်မှု ဝိရိယသည်လည်း။ ကထံ ပညာယတိ၊ အဘယ်သို့ထင်သနည်း။ ပယောဂဉ္စ၊ နိဝရဏကို ပယ်ခွါတတ်သောစွာန်ဟူသောပယောဂကိုလည်း။ ကထံ သာဓေတိ၊ အဘယ်သို့ပြီးစေသနည်း။ ဝိသေသံ၊ သံယောဇဉ်ကို ပယ်တတ်သော မဂ်ဟူသော အကျိုးထူးကို။ ကထံ အဓိဂစ္ဆတိ၊ အဘယ်သို့ရသနည်း။

☞ သေယျာထာပိ၊ ဥပမာအားဖြင့်။ ရုက္ခော၊ သစ်တုံးကို။ သမေ၊ ညီညွတ်သော။ ဘူမိတာဂေ၊ မြေအဖို့၌။ နိက္ခိတ္တော၊ ချထားအပ်သည်။ (အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။) တမေနံ၊ ထိုသစ်တုံးကို။ ပုရိသော၊ ယောကျ်ားသည်။ ကကစေန၊ လက်ထိုးလွယ်ဖြင့်။ ဆိန္ဒေယျ၊ ဖြတ်ရာ၏။ (ဝေ၊ ဤသို့ဖြတ်သည် ရှိသော်။) ရုက္ခေ၊ သစ်တုံး၌။ ဖုဋ္ဌကကစဒန္တာနံ၊ ထိသောလူသွားတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ပုရိသဿ၊ ဖြတ်နေသောယောကျ်ား၏။ သတိ၊ အမှတ်သတိသည်။ ဥပဋ္ဌိတာ၊ ထင်သည်။ ဟောဘိ၊ ဖြစ်၏။ အာဂတေ ဝါ၊ သစ်တုံးမှ အတွင်းဘက်သို့ လာသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဂတေ ဝါ၊ သစ်တုံးမှ အပြင်ဘက်သို့ သွားသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကကစဒန္တေ၊ လူသွားတို့ကို။ န မနသိကရောတိ၊ နှလုံးမသွင်း။ အာဂတာ ဝါ၊ အတွင်းဘက်သို့လာသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဂတာ ဝါ၊ အပြင်ဘက်သို့ သွားသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကကစဒန္တာ၊ လူသွားတို့သည်။ အဝိဒိတာ၊ မသိအပ်ကုန်၊ မထင်ရှားကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ပဓာနဉ္စ၊ သစ်တုံးကိုဖြတ်ကြောင်း လုံ့လဝိရိယသည်လည်း။ ပညာယတိ၊ ထင်၏။ ပယောဂဉ္စ၊ သစ်တုံးကိုဖြတ်မှု ကိရိယာကိုလည်း။ သာဓေတိ၊ ပြီးစေ၏။

သမေ၊ ညီညွတ်သော။ ဘူမိတာဂေ၊ မြေအဖို့၌။ နိက္ခိတ္တော၊ ချထားအပ်သော။ ရုက္ခောယသ၊ သစ်တုံးကိုကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ ဥပနိဗန္ဓနာနိမိတ္တံ၊ အမှတ်သတိဖြင့်ဖွဲ့အပ်သော (ဝင်သက်ထွက်သက် တို့၏ထိရာ) နိမိတ်ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ မှတ်အပ်၏။ ကကစဒန္တာ ယထာ၊ လူသွားတို့ကိုကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ အသာသပဿာသ၊ ဝင်သက်ထွက်သက်တို့ကို။ ဒဠဗ္ဗာ၊ မှတ်အပ်ကုန်၏။ ရုက္ခေ၊ သစ်တုံး၌။ ဖုဋ္ဌကကစဒန္တာနံ၊ ထိသောလူသွားတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ပုရိသဿ၊ ယောကျ်ား၏။ သတိ၊ အမှတ်သတိသည်။ ဥပဋ္ဌိတာ၊ ထင်သည်။ ဟောတိယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့၎င်း။ အာဂတေ ဝါ၊ အတွင်းဘက်သို့လာသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဂတေ ဝါ၊ အပြင်ဘက်သို့ သွားသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။

ကကစဒန္တော၊ လူသွားတို့ကို။ န မနသိကရောတိ ယထာ၊ နှလုံးမသွင်းသကဲ့သို့၎င်း။ အာဂတာ ဝါ၊ အတွင်းဘက်သို့လာသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဂတာ ဝါ၊ အပြင်ဘက်သို့ သွားသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကကစဒန္တော၊ လူသွားတို့သည်။ အဝိဒိတာ၊ မသိအပ်ကုန်၊ မထင်ရှားကုန်သည်။ န ဟောန္တိ ဖုထာ၊ မဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့၎င်း။ ပဓာနဉ္စ၊ သစ်တုံးကိုဖြတ်ကြောင်း လုံ့လ ဝီရိယ သည်လည်း။ ပညာယတိယံထာ၊ ထင်သကဲ့သို့၎င်း။ ပယောဂဉ္စ၊ သစ်တုံးကို ဖြတ်မှုကိရိယာကိုလည်း။ သာဓေတိ ယထာ၊ ပြီးစေသကဲ့သို့၎င်း။ ဝေမော၊ ဤအတူပင်လျှင်။ ဘိက္ခု၊ ယောဂီရဟန်းသည်။ နာသိကဂ္ဂေ ဝါ၊ နာသီးဖျား၌သော်၎င်း။ မုခနိမိတ္တေ ဝါ၊ အထက်နှုတ်ခမ်း ဟူသော မုခ နိမိတ်၌သော်၎င်း ။ ဝါ၊ ခံတွင်းကိုဖုံးသော အထက်နှုတ်ခမ်း၌သော်၎င်း။ သတိံ၊ အမှတ်သတိကို။ ဥပဋ္ဌပေတွာ၊ ကပ်လျက်ထား၍။ ဝါ ထင်စေ၍။ နိသိန္နော၊ ထိုင်နေသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အာဂတေ ဝါ၊ လာသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဂတေ ဝါ၊ သွားလည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အဿာသပဿာသော၊ ဝင်သက်ထွက်သက်တို့ကို။ န မနသိကရောတိ၊ နှလုံးမသွင်း။ အာဂတာ ဝါ၊ လာသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဂတာ ဝါ၊ သွားသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ အဿာသပဿာသော၊ ဝင်သက်ထွက်သက် တို့သည်။ အဝိဒိတာ၊ မသိအပ်ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ပဓာနဉ္စ၊ သမာဓိ ဘာဝနာကို အားထုတ်မှုဝီရိယသည်လည်း။ ပညာယတိ၊ ထင်၏။ ပယောဂဉ္စ၊ နီဝရဏကို ပယ်ခွါဘတ်သောစွာနှင့် ဟု ဆိုအပ်သော ပယောဂကိုလည်း။ သာဓေတိ၊ ပြီးစေ၏။ ဝိသေသံ၊ သံယောဇဉ်ကို ပယ်ဘတ်သော မဂ်ဟူသော အကျိုးထူးကို။ အဓိဂစ္ဆတိ၊ ရ၏။

ပဓာနံ၊ ပဓာနဟူသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ အာရဒ္ဓဝီရိယဿ၊ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကာယောပိ၊ ကိုယ်သည်လည်း။ စိတ္တဗ္ဗိ၊ စိတ်သည်လည်း။ (ယေန၊ အကြင် ဝီရိယဖြင့်။) ကမ္မနိယံ၊ ဘာဝနာအမှုအား လျော်သည်။ ဝါ၊ ဘာဝနာ အမှုကိုပြုရန် ခန့်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣဒံ၊ ဤဝီရိယသည်။ ပဓာနံ၊ မည်၏။ ။ ပယောဂေါ၊ ပယောဂဟူသည်။ ကတမော၊ ဒ. ဘယ်နည်း။ အာရဒ္ဓဝီရိယဿ၊ ၎င်း။ ဥပက္ကိလေသာ၊ ညစ်ညူးကြောင်း နီဝရဏတို့ကို။ (ယေန၊ အကြင်စွာန်ဖြင့်။) ပဟိယန္တိ၊ ဝိက္ခမ္ဘနုပဟာန်အားဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်၏။ ဝိတက္ကာ၊ ဝိတက်တို့သည်။ ဝူပသမန္တိ၊ ငြိမ်းကုန်၏။ အယံ၊ ဤစွာန်သည်။ ပယောဂေါ၊ ပယောဂမည်၏။ ။ ဝိသေသော၊ အထူးဟူသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ အာရဒ္ဓဝီရိယဿ၊ ၎င်း။ သညောဇနာ၊ သံယောဇဉ် တို့သည်။ (ယေန၊ အကြင်မဂ်ဖြင့်။) ပဟိယန္တိ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ အနုသယာ၊ အနုသယတို့သည်။ ဗျန္တိဟောန္တိ၊ အစွန်းအစားကျန်အောင် ပျောက်ကင်းကုန်၏။ အယံ၊ ဤမဂ်သည်။ ဝိသေသော၊ အကျိုးထူးမည်၏။ ဝေ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့သော အခြင်းအရာဖြင့်။ ဣမေ တယော ဓမ္မာ၊ ဤသုံးပါးသော တရားတို့သည်။ ကေစိတ္တဿ၊ တခုတည်းသောစိတ်၏။ အာရမ္မဏာ၊ အာရုံတို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣမေ တယော ဓမ္မာ၊ ဤသုံးပါးသော တရားတို့သည်။ အဝိဒိတာ၊ စ၊ မသိအပ်ကုန်သည် လည်း။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ စိတ္တံ စ၊ စိတ်သည်လည်း။ ဝိက္ခေပံ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ ခံရောက်။ ပဓာနဉ္စ၊ ဝီရိယသည်လည်း။ ပညာယတိ၊ ထင်၏။ ပယောဂဉ္စ၊ ပယောဂကိုလည်း။ သာဓေတိ၊ ပြီးစေ၏။ ဝိသေသံ၊ မဂ်ဟူသော အကျိုးထူးကို။ အဓိဂစ္ဆတိ၊ ရ၏။

၁၆၀။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာနာပါနဿတိ၊ ကို။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်။ ဗုဒ္ဓေန၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဒေသိတာ၊ ဟောတော် မှအပ်၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ ပရိပုဏ္ဏာ၊ အပြည့်အစုံ။ သုဘာဝိတာ၊ ကောင်းစွာ ပြီးစေအပ်သည်။ အနုပုဗ္ဗံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ပရိစိတာ၊ လေ့လာအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမံ လောကံ၊ ဤခန္ဓာငါးပါးဟူသော လောကကို၊ ဝါ၊ ဤခန္ဓာ အစရှိသော လောကကို။ ပဘာသေတိ၊ ထွန်းလင်းထင်ရှားစေ၏။ (ကံဝိယ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမကား။) အပ္ပာ၊ တိမ်တိုက်မှ။ မုတ္တော၊ လွတ်သော၊ စန္ဒိမာ၊ လသည်။ ဣမံ လောကံ၊ ဤလူ့ပြည်လောကကို။ ပဘာသေတိ ဣဝ၊ ထွန်းလင်းထင်ရှားစေသကဲ့သို့ပင် တည်း။ ။

တနည်း၊ အဋ္ဌကထာနှင့် အညီအနက်ကား။ ။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်။ ဗုဒ္ဓေန၊ သည်။ ဒေသိဘာ၊ ဘောတော်မူအပ်၏။ (တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။) ပရိပုဏ္ဏာ၊ အပြည့်အစုံ။ ဝါ၊ ပြည့်စုံ နှင့်သော။ သုဘာဝိတာ၊ ကောင်းစွာ ပွားစေအပ်ကုန်သော။ အနုပုဗ္ဗံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ပရိစိတာ၊ လေ့လာအပ်ကုန်သော။ အာနာပါနဿတိယော၊ အာနာပါနဿတိတို့သည်။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ (ဤ အလို “အာနာပါန ဿတိယဿ” ကို အာနာပါနဿတိ ယော အဿ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်သည်။ တနည်း၊ “အာနာပါနဿတိ ယဿ” ဟု ရှိစေရမည်။ ထိုအရအားဖြင့် အနက်ကား) အာနာပါနဿတိ တို့သည်။ ယဿ၊ အား။ ဝါ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ အတ္ထိ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမံ လောကံ၊ ဤခန္ဓာအစရှိသော လောကကို။ ပဘာသေတိ၊ ။ ကံဝိယ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမကား။ အပ္ပာ၊ တိမ်တိုက် စသည်မှ။ (ပဓာန၊ နိဒ္ဒေသနည်းတို့ အရ ပြန်သည်။) မုတ္တော၊ လွတ်သော၊ စန္ဒိမာ၊ လသည်။ ဣမံ လောကံ၊ ဤ သြကာသ လောကကို။ ပဘာသေတိ ဣဝ၊ ထွန်းလင်း ထင်ရှားစေသကဲ့သို့ပင်တည်း။ ။

အာနန္တိ၊ အာန-ဟူသည်ကား။ အဿာသော၊ ဝင်သက်တည်း။ နောပဿာသော၊ ထွက်သက် မဟုတ်။ အပါနန္တိ၊ အပါန-ဟူသည်ကား။ (အဋ္ဌကထာ ၆၃-၌ ဤအရာတွင် ပါဠိ၌ “အာပါနန္တိ” ဟု အာဒိသနှင့် ရှိကြောင်းပြခဲ့၏။ ထိုပြဆိုချက်သို့ လိုက်၍ အာဒိသနှင့် ပြင်ခြင်းဖြင့် အကျိုးမရှိပေ။) ပဿာသော၊ ထွက်သက်တည်း။ နော အဿာသော၊ ဝင်သက်မဟုတ်။ အဿာသဝသေန၊ ဝင်သက် အလိုအားဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ကပ်၍ တည်ခြင်း ထင်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သတိမည်၏။ ပဿာသဝသေန၊ ထွက်သက်အလိုအားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ကပ်၍ တည်ခြင်း ထင်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သတိမည်၏။

ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဿသတိ၊ ဝင်သက်ရှု၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်၏။ ယော၊ သည်။ ပဿသတိ၊ ထွက်သက်ရှု၏။ ဝါ၊ ထွက်သက်ရှိ၏။ တဿ၊ အား။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်၏။ ပရိပုဏ္ဏာတိ၊ ပရိပုဏ္ဏာ-ဟူသည်ကား။ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ သိမ်းဆည်းအပ်သော အနက်သဘော ကြောင့်။ ပရိပုဏ္ဏာ၊ ပရိပုဏ္ဏ မည်ကုန်၏။ (ပရိပုဏ္ဏာဗျာတိ ပရိပုဏ္ဏာ-ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြ၏။ သိမ်းဆည်းအပ် ပြည့်စုံစေအပ်သော စွာန်ဝိပဿနာမဂ်ဘုရားတို့ကို ရ၏။) ပရိဝါရဋ္ဌေန၊ အခြံအရံ ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်။ ပရိပုဏ္ဏာ၊ မည်ကုန်၏။ ။ (ပရိသမန္တတော ပုရန္တိ ပရိယန္တိတိ ဝါ ပရိပုဏ္ဏာ။) ပရိပုရဋ္ဌေန၊ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံသော အနက်သဘောကြောင့်။ ပရိပုဏ္ဏာ၊ ပရိပုဏ္ဏ မည်ကုန်၏။ သုဘာဝိတာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘာဝနာ၊ တို့သည်။ စတသော၊ လေးပါးတို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဘာဝနာစိတ္တုပ္ပါဒ်၌။ ဇာတာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။ အနတိဝတ္ထုနဋ္ဌေန၊ အချင်းချင်းကို မလွန်သော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းငှား။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဣန္ဒြေတို့၏။ ဧကရသဋ္ဌေန၊ တူသော ကိစ္စရှိသော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ၎င်း။ ဘဒ္ဒပဂင်္ဂီရိယဝ-ဟနဋ္ဌေန၊ ထိုအနတိဝတ္ထုန ဧကရသသဘောတို့အား လျော်သော ဝီရိယကို ဖြစ်စေသော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ၎င်း။ အာသေဝနဋ္ဌေန၊ မှီဝဲစေသော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းငှား။

ဣတိ၊ ဤသို့။ စတသော။ လေးပါးတို့တည်း။ တဿ၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဣမေ ဘာဝနဋ္ဌာ၊ ဤဘာဝနာ၏သဘောတို့ကို။ ဝါ၊ ဤပွားစေခြင်း သဘောတို့ကို။ ယာနိကတာ၊ ယှဉ်ကအပ်ပြီးသော ယာဉ်ကဲ့သို့ပြုအပ်ကုန်သည်။ ဝတ္ထုကတာ၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်သည်။ အနုဋ္ဌိတာ၊ ရှေးရှုထင်စေအပ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ ဆောက်တည်အပ်ကုန်သည်။ ပရိစိတာ၊ လေ့လာအပ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ ထက်ဝန်းကျင်ဆည်းပူးအပ်ကုန်သည်။ သုသမာရဒ္ဓါ၊ ကောင်းစွာအားထုတ်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ယာနိကတာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယတ္ထ ယတ္ထ၊ အကြင် အကြင် ဈာန်ဝိပဿနာတို့၌။ အာကခံတိ၊ အလိုရှိ၏။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုဈာန်ဝိပဿနာတို့၌။ ဝသိပ္ပတ္တော၊ နိုင်နင်းခြင်းသို့ရောက်သည်။ ဝါ၊ စွမ်းနိုင်ခြင်းသို့ ရောက်သည်။ ဗလပ္ပတ္တော၊ သမထ ဝိပဿနာအားစွမ်းသို့ ရောက်သည်။ ဝေသာရဗ္ဗပ္ပတ္တော၊ ရဲရင့်ခြင်းသို့ ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုသမထ ဝိပဿနာတရားတို့သည်။ ။ (မြန်မာမူ၌ “တဿ မေ တေ ဓမ္မာ” ဟု မေ-ပုဒ် ပိုလျက်ရှိ၏။ ယိုးဒယားမူ၌ “တဿ တေ ဓမ္မာ” ဟူ၍သာ ရှိ၏။ သင့်၏။) အာဝဇ္ဇနပဋိဗဒ္ဓါ၊ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်မှုနှင့်စပ်ကုန်သည်။ အာကခံပဋိဗဒ္ဓါ၊ လိုချင်မှုနှင့် စပ်ကုန်သည်။ နိမနသိကာရပဋိဗဒ္ဓါ၊ နှလုံးသွင်းမှုနှင့် စပ်ကုန်သည်။ စိတ္တုပ္ပါဒပဋိဗဒ္ဓါ၊ စိတ်ဖြစ်ခြင်းနှင့် စပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေန၊ တို့ကြောင့်။ ယာနိကတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဝတ္ထုကတာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဝတ္ထုတို့တွင် အကြင် အကြင်ဝတ္ထု၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သ္မာဓိဋ္ဌိတံ၊ ကောင်းစွာ တည်စေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မိံ တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ ထိုထိုဝတ္ထု၌။ သုပဋ္ဌိတာ၊ ကောင်းစွာတည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ ပန၊ တနည်းအားဖြင့်မူကား။ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ အကြင် အကြင် ဝတ္ထု၌။ သတိ၊ သတိသည်။ သုပဋ္ဌိတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မိံ တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ ထိုထိုဝတ္ထု၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ သ္မာဓိဋ္ဌိတံ၊ ကောင်းစွာတည်စေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝတ္ထုကတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

အနုဋ္ဌိတာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ။ (ဤ၌လည်း “ဝတ္ထုသ္မိံ” ပိုနေ၏။ ယိုးဒယားမူ၌ မရှိ။) ယေန ယေန၊ အကြင် အကြင် ဘာဝနာအထူး၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဘိနိဟရတိ၊ ရှေးရှုဆောင်၏။ တေန တေန၊ ထိုထိုဘာဝနာအထူး၌။ သတိ၊ သည်။ အနုပရိဝတ္တတိ၊ အစဉ်လိုက်ပါလျက်ဖြစ်၏။ ဝါ ပန၊ ကား။ ယေန ယေန၊ အကြင် အကြင် ဘာဝနာအထူး၌။ သတိ၊ သည်။ အနုပရိဝတ္တတိ၊ အစဉ်လိုက်ပါလျက်ဖြစ်၏။ တေန တေန၊ ထိုထိုဘာဝနာအထူး၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဘိနိဟရတိ၊ ရှေးရှုဆောင်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အနုဋ္ဌိတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ပရိစိတာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ သိမ်းဆည်းအပ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပရိစိတာ၊ ပရိစိတမည်ကုန်၏။ ပရိဝါရဋ္ဌေန၊ အခြံအရံဟူသော အနက်သဘောကြောင့်။ ပရိစိတာ၊ မည်ကုန်၏။ ပရိပူရဋ္ဌေန၊ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စေအပ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပရိစိတာ၊ မည်ကုန်၏။ သတိယာ၊ သတိဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ သိမ်းဆည်းလျက်။ ပါပကေ၊ ယုတ်ညံ့ကုန်သော။ အကုသလေ ဓမ္မေ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဇိနာတိ၊ အောင်နိုင်၏။ (ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။) ပရိစိတာ၊ မည်ကုန်၏။

သုသမာရဒ္ဒါတိ ဧတ္ထ၊ သုသမာရဒ္ဒါ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ သုသမာရဒ္ဒါ၊ ကောင်းစွာအားထုတ်ခြင်း အနက်သဘောတို့သည်။ စတ္တာရော၊ လေးပါးတို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဘာဝနာစိတ္တပျိုဒ်၌။ ဇာတာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။ အနတိဝတ္တနဋ္ဌေန၊ အမျှင်းမျှင်းကို မလွန်သောသဘောအားဖြင့်။ သုသမာရဒ္ဒါ၊ သုသမာရဒ္ဒမည်ကုန်၏။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဣန္ဒြေတို့၏။ ဧကရသဗ္ဗေန၊ တူသော ကိစ္စရှိသော သဘောအားဖြင့်။ သုသမာရဒ္ဒါ၊ မည်ကုန်၏။ တဒုပဂဝီရိယဝါဟနဋ္ဌေန၊ ထိုအနတိဝတ္တန၊ ဧကရသသဘောတို့အား လျော်သော ဝီရိယကို ဖြစ်စေသော သဘောအားဖြင့်။ သုသမာရဒ္ဒါ၊ မည်ကုန်၏။ တပုစ္ဆနိကာနံ၊ ထိုချာန်၊ ဝိပဿနာ၊ မဂ်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊ ကိလေသာတို့၏။ သုသမူဟတတ္တာ၊ ကောင်းစွာ ပယ်ဖျက်အပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုသမာရဒ္ဒါ၊ မည်ကုန်၏။

၁၆၁။ သုသမန္တိ ဧတ္ထ၊ သုသမံ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ သမံ၊ သမသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ သုသမံ၊ သုသမသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ သမံ၊ သမကား။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဘာဝနာအထူး၌။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ အနာဇာ၊ အပြစ်ကင်းကုန်သော။ ကသလာ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဗောဓိပက္ခိယာ၊ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣဒံ၊ ဤဗောဓိပက္ခိယတရား အပေါင်းသည်။ သမံ၊ ကိလေသာကို ငြိမ်းစေတတ်သောကြောင့် သမမည်၏။ ။ သုသမံ၊ သုသမကား။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုဗောဓိပက္ခိယတရားတို့၏။ (ဤ၌လည်း တေသံ ပုဒ်တခု ပိုနေသည်။ ယိုးဒယားမှ၌ တေသံ တပုဒ်သာရှိသည်။ သင့်၏။) အာရမ္မဏံ၊ အာရုံဖြစ်သော။ နိရောဓော၊ သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော။ ယံ နိဗ္ဗာနံ၊ အကြင်နိဗ္ဗာန်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣဒံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ သုသမံ၊ အလွန်ညီညွတ်သော တရားဖြစ်သောကြောင့် သုသမမည်၏။

(သဗ္ဗသင်္ခတ ဝိသမာပကတတ္တာ သုဠုသမန္တိ သုသမံ-ဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့် အညီပြန်ချက်ပေတည်း။ ရှေးသမပုဒ်၏ ဝစနတ္ထနှင့် တခြားစီဖြစ်နေသောကြောင့် မကောင်းလှ။ သဗ္ဗသင်္ခတသမာပကတတ္တာ သုဠုသမန္တိ သုသမံ-ဟု ရှိသင့်၏။ သို့ရှိလျှင် အလုံးစုံသော သင်္ခတတရားတို့ကို ငြိမ်းစေသဖြင့် အလွန်ငြိမ်းစေတတ်သောကြောင့် သုသမ မည်၏ဟု အနက်ပြန်ရာ၏။ ရှေးဝစနတ္ထနှင့်လည်း ညီညွတ်၏။)

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣဒ္ဓ၊ သမံ၊ ဤသမမည်သော ဗောဓိပက္ခိယ တရားအပေါင်းကို၎င်း။ ဣဒ္ဓ၊ သုသမံ၊ ဤသုသမ မည်သော နိဗ္ဗာန်ကို၎င်း။ ဉာတံ၊ သိအပ်ပြီးသည်။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်ပြီးသည်။ ဝိဒိတံ၊ ရအပ်ပြီးသည်။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ သစ္စိကတံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီးသည်။ ဖဿိတံ၊ တွေ့အပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝီရိယံ၊ ကို။ အာရဒ္ဒံ၊ အားထုတ်အပ်ပြီးသည်။ အသလ္လိနံ၊ တွန့်ဆုတ်ခြင်းမရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သတိ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌိတာ၊ ထင်သည်။ အသမ္မုဋ္ဌာ၊ မမေ့သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ ပဿဒ္ဓေါ၊ ငြိမ်းအေးသည်။ အသာရဒ္ဓေါ၊ ပူပန်ခြင်းမရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ သမာဟိတံ၊ တည်ကြည်သည်။ ဧကဂ္ဂံ၊ တခုဘည်းသော အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဟေန၊ ထို့ကြောင့်။ သုသမာရဒ္ဒါတိ၊ ငြိမ်းစေတတ်၊ အလွန်ငြိမ်းစေတတ်သော တရားတို့ကို ပြီးစေအပ်သိအပ်ပြီးဟူ၍။ ငုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

(ပဌမ အဖွင့် အလို အားဖြင့် သု-သံ-အာရဒ္ဒါ-တို့ကို တွဲ၍ “သုသမာရဒ္ဒါ” ဟု ပြီးစေသည်။ “ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်ကုန်ပြီးသည်” ဟု အနက်ရ၏။ သုသမန္တိ-

စသည်ဖြင့် ပြသော ဒုတိယအဖွင့် အလိုအားဖြင့် သမနှင့် သုသမကို ကေသိက်ပြု၍ သုသမာ-ဟု ပြီးစေသည်။ ၈.ဖန် ထိုသုသမာ ကို အာရဒ္ဓါနှင့် တွဲ၍ “သုသမာရဒ္ဓါ” ဟု ပြီးစေသည်။ “သမမည်သော ဗောဓိပ ယတရားအပေါင်းနှင့် သုသမမည်သော နိဗ္ဗာန် တို့ကို သိအပ် ရအပ်ကုန်ပြီသည်” ဟု အနက်ရ၏။ ပဌမအနက်ကို ဟောသော သုသမာရဒ္ဓါ-ပုဒ်နှင့် ဒုတိယအနက်ကို ဟောသော သုသမာရဒ္ဓါ-ပုဒ်တို့ကို တပေါင်းတည်း တွဲလျက် ကေသိက် ပြုပြီးလျှင် “သုသမာရဒ္ဓါ” ပုဒ်ပြီးသည်ဟု အဋ္ဌကထာ၌ဖွင့်၏။ အလွန်ပင် ဆန်းကြယ်လှပါပေ၏။

အနုပုဗ္ဗံ ပရိစိတာတိ ဣတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဒီဃံ အဿာသဝသေန၊ ရှည်သည်ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်သော အမှတ် သတိသည်။ ပရိစိတာ၊ လေ့ကျက်အပ်သော ပရိစိတမည်၏။ ပစ္ဆိမာ ပစ္ဆိမာ၊ နောက်နောက်၌ ဖြစ်သော အမှတ် သတိသည်။ အနုပရိစိတာ၊ နောက်ထပ် ဆင့်၍ လေ့ကျက် အပ်သော အနုပရိစိတမည်၏။

(ရှည်သော ဝင်သက်ကို ရှုမှတ်ရာ၌ ပဌမ အမှတ်သတိက ပရိစိတမည်၏။ ဒုတိယ အမှတ်သတိက အနုပရိစိတမည်၏။ ၈ ဖန် ဒုတိယအမှတ်သတိက ပရိစိတမည်၏။ တတိယ အမှတ်သတိက အနုပရိစိတမည်ပြန်၏။ ဤနည်းဖြင့် ရှေးရှေး အမှတ်သတိက ပရိစိတ မည်သည်။ နောက်နောက် အမှတ်သတိက အနုပရိစိတ မည်သည် ဟု ဆိုလို၏။)

ဒီဃံ ပဿာသဝသေန၊ ရှည်သည်ဟု ဟောအပ်သော ထွက်သက်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်သော အမှတ်သတိသည်။ ပရိစိတာ၊ မည်၏။ ပစ္ဆိမာ ပစ္ဆိမာ၊ နောက်နောက်၌ ဖြစ်သော အမှတ် သတိသည်။ အနုပရိစိတာ၊ မည်၏။ ရဿံ အဿာသဝသေန၊ တိုသည်ဟု ဟောအပ် သောဝင်သက် ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ ပဿာသဝသေန၊ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ-ဟု ဟော အပ်သောထွက်သ က်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပုရိမာ ပုရိမာ၊ သတိသည်။ ပရိစိတာ၊ မည်၏။ ပစ္ဆိမာ ပစ္ဆိမာ၊ သတိသည်။ အနုပရိစိတာ၊ မည်၏။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သောဠသ ဝတ္ထုကာ၊ တဆယ်ခြောက်ပါးသော ဝတ္ထုငိုကုန်သော။ အာနာပါနဿတိယော၊ ဤသည်။ အည မည်၊ အချင်းချင်းထောက်ဆသော အားဖြင့်။ ပရိစိတာ စေ၊ (ရှေးကျသော အမှတ်သတိတို့က) လေ့ကျက်အပ်သော ပရိစိတမည်ကုန်သည်၎င်း။ အနုပရိစိတာစ၊ (နောက်ကျသော အမှတ်သတိ တို့က) ထပ်ဆင့်၍ လေ့ကျက်အပ်သော အနုပရိစိတမည်ကုန်သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အနုပုဗ္ဗံ ပရိစိတာတိ၊ ဟူ၍။ ငုဇ္ဇတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ယထာတိ ဣတ္ထ၊ ယထာ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ယထတ္ထာ၊ ယထာသဒ္ဓါ၏ အနက်တို့သည်။ ဝါ၊ ဖောက်မပြန်မှ မှန်သောအနက်တို့သည်။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးတို့တည်း။ အတ္တဒမတ္ထော၊ မိမိ ကိုယ်ကို ဆုံးမခြင်းအနက်သည်။ ယထတ္ထော၊ ယထာသဒ္ဓါ၏အနက်တည်း။ ဝါ၊ မှန်သောအနက်တည်း။

(ယထာ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတာ-ဟူသော ပါဠိ၌ “မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမရန် ရည်ရွယ်သော အကြင် အခြင်းအရာဖြင့် အာနာပါနဿတိကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုအခြင်းအရာသည်ယထာသဒ္ဓါ၏ အနက်တခုဖြစ်သည်ဟု” ယူအပ်၏။ အတ္တသမထတ္ထ စသည်တို့၌လည်း နည်းတူပင်။ ဤသို့ယူလျှင် ဤ၌ ပြသော ယထတ္ထ (၁၀) ပါး သည် “ယထာ၊ အကြင် အခြင်း အရာဖြင့်” ဟူသော ဒေသနာ အာကာရထံမှာပင် အတွင်း

ဝင်သွားသောကြောင့် အနက်လည်း ရှင်း၏။ သိလည်း သိလွယ်၏။ သို့သော် အဋ္ဌကထာ၌ ဤယထတ္ထ သဘာဝအနက် (၁၁)ပါးက တခြား၊ ယထာသဒ္ဓါ၏ ပကာရတ္ထကား တခြား ဟူ၍၎င်း၊ ထိုအနက် နှစ်မျိုးကို ဟောသော ယထာသဒ္ဓါ နှစ်ပုဒ်ကို ကေသိက် ပြုသည် ဟူ၍၎င်း စာမျက်နှာ ၈၆-၌ ဖွင့်ပြထား၏။

အတ္တသမထတ္တော၊ မိမိကိုယ်ကို ငြိမ်းအေးစေခြင်း အနက် သည်။ ယထတ္တော၊ တည်း။ အတ္တပရိနိဗ္ဗာ ပနတ္တော၊ မိမိ၌ ကိလေသာတို့ကို လုံးဝငြိမ်းစေခြင်း အနက်သည်။ အဘိညတ္တော၊ အထူး သိခြင်း အနက်သည်။ ပရိညတ္တော၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းအနက်သည်။ ပဟာနတ္တော၊ ပယ်ခြင်းအနက်သည်။ ဘာဝနတ္တော၊ ပွားစေခြင်းအနက်သည်။ သတ္တိ ဝိရိယတ္တော၊ မျက်မှောက် ပြုခြင်းအနက်သည်။ သစ္စာ ဘိသမယတ္တော၊ သစ္စာကို သိခြင်းအနက်သည်။ နိရောဓေ၊ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်၌။ ပတိဋ္ဌာပကတ္တော၊ တည်စေခြင်း အနက်သည်။ ယထတ္တော၊ ယထာသဒ္ဓါ၏ အနက်တည်း။ ဝါ၊ မှန်သောအနက်တည်း။

ဗုဒ္ဓေါတိ၊ ဗုဒ္ဓ-ဟူသည်ကား။ ယော သော ဘဂဝါ၊ အကြင် ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာ ဘုရားသည်။ သယမ္ဘူ၊ မိမိအလိုလိုဖြစ်တော်မူ၏။ အနာစရိယကော၊ ဆရာရှိတော်မူ။ ပုဗ္ဗေ ရှေး၌။ အနုနုဿတေသု၊ မကြားဘူးကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ သာမံ၊ ကိုယ်တော်တိုင်။ သစ္စာနိ၊ သစ္စာတို့ကို။ အဘိသမ္ပုဇ္ဈိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီ။ တတ္ထ စ၊ ထိုသိအပ်သော သစ္စာ တို့၌လည်း။ ဝါ၊ ထိုသို့သိရာ၌လည်း။ သဗ္ဗညုတံ၊ အလုံးစုံကို သိသည်၏ အဖြစ်သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်တော်မူ၏။ (အဋ္ဌကထာ၌ ပါပုဏိ ကိုမူတည်၍ ဖွင့်သည်။) ဗလေသု စ၊ ဆယ်ပါးသော ဉာဏ်တော်အားတို့၌လည်း။ သီတာဝံ၊ အစိုးရပိုင်နိုင်သည်၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ၊ ထိုဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။

၁၆၂။ ဗုဒ္ဓေါတိ ဣတ္ထိ၊ ဗုဒ္ဓေါ-ဟူသော- ဤပုဒ်၌။ ငကနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဗုဒ္ဓမည်သနည်း။ သစ္စာနိ၊ သစ္စာတို့ကို။ ဗုဇ္ဈိတံ၊ သိတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ပဇာယ၊ သတ္တဝါ အပေါင်းကို။ ဗောဓေကော၊ သိစေတော်မူတတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ သဗ္ဗညုတယ၊ အလုံးစုံ (သောတရား)ကို သိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ မည်တော်မူ၏။ သမ္မာသမာဓိတယ၊ အလုံးစုံ (သောတရား)ကို မြင်တော် မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ မည်တော်မူ၏။ အနုညနေယျတာယ၊ ဘုတပဒေက မသိစေအပ်ပဲ (မိမိ အလိုလို) သိတော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ မည်တော်မူ၏။ ဝိသဝိတယ၊ အမျိုးမျိုးသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို ထွက်ပေါ်စေသောအားဖြင့် ပွင့်တော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ မည်တော် မူ၏။ ခိဏာသဝသင်္ခါတေန၊ ကုန်ပြီးသော အာဘဝေါ ရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အဖို့ကြောင့်။ ဝါ၊ အာသဝေါကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော နိုးခြင်းကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ မည်တော်မူ၏။ (ပဌမ အနက်အလို ဘာပုဒ်ကြေသည်၊ ဒုတိယအနက်အလို ဘာဝနှင့်ဗုဇ္ဈနနှစ်ပုဒ်ကြေသည်။) နိရူပလေပ သင်္ခါတေန၊ တဏှာဒိဋ္ဌိလူးလဲမှုကင်းသော အဖို့ကြောင့်။ ဝါ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိလူးလဲမှုကင်းခြင်းဟု ဆိုအပ် သောဉာဏ်မျက်စိ ပွင့်ခြင်း နိုးခြင်းကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ မည်တော်မူ၏။ ဧကန္တဝိတဇာဂေါ၊ စင်စစ် ရာဂကင်းတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ မည်တော်မူ၏။ ဧကန္တဝိတဒေါသော၊ စင်စစ်ဒေါသကင်းတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ မည်တော်မူ၏။ ဧကန္တဝိတမောဟော၊ စင်စစ်မောဟကင်းတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ မည်တော်မူ၏။ ဧကန္တနိက္ခိလေသော၊ စင်စစ် ကိလေသာကင်းတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ မည်တော်မူ၏။ ဧကောယနမဂ္ဂံ၊

တကြောင်းတည်းသော နိဗ္ဗာန်ခရီးကို။ ဂတော၊ သွားတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓေါ၊ မည်တော်မူ၏။ အနုတ္တရံ၊ အလွန်အကဲမရှိ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော။ သမ္မာသမ္မောဓိံ၊ မှန်စွာ ကိုယ်တိုင်သိသော ဘုရားညာဏ်ကို။ ဧကော၊ သိစေသူမရှိပဲ တပါးတည်း။ အဘိသမ္မုဒ္ဓေါ၊ သိတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ မည်တော်မူ၏။ အဗုဒ္ဓိဝိဟတတ္တာ၊ မသိမှမောဟကို ပယ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓိပဋိလာဘတ္တာ၊ သိမှုညာဏ်ကိုရခြင်းကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဗုဒ္ဓေါတိ၊ ဗုဒ္ဓ ဟူသော။ ဧတံ နာမံ၊ ဤအမည်သည်။ မာတရာ၊ အမိသည် နကတံ၊ ပြုအပ် မှည့်အပ်သည်မဟုတ်။ ပိတရာ၊ အဖသည်။ နကတံ၊ ပြုအပ် မှည့်အပ်သည်မဟုတ်။ ဘာတရာ၊ အစ်ကိုသည်။ နကတံ၊ မဟုတ်။ ဘဂိနိယာ၊ အစ်မသည်။ နကတံ၊ မဟုတ်။ မိတ္တာ မစ္စေဟိ၊ အဆွေငင်ပုန်းတို့သည်။ ဝါ၊ မိတ်ဆွေကျေးကျွန်တို့သည်။ (အမစ္စာ ဘစ္စာ-ဤအဋ္ဌကထာ အရ ဒုတိယအနက်ပြန်သည်။) နကတံ၊ မဟုတ်။ ဘုတိသာလောဟိတေဟိ၊ ဆွေမျိုးသားချင်း တို့သည်။ နကတံ၊ ပြုအပ်သည်မဟုတ်။ သမဏဗြာဟ္မဏေဟိ၊ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ နကတံ၊ မဟုတ်။ ဒေဝတာဟိ၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်။ နကတံ၊ ပြုအပ် မှည့်အပ်သည်မဟုတ်။ ဗုဒ္ဓေါတိ၊ ဗုဒ္ဓ-ဟူသော။ ယဒိဒံ နာမံ၊ အကြင်အမည်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဧတံ နာမံ၊ ဤအမည်သည်။ ဘဂဝန္တာနံ၊ ဘုန်းတော်ကြီးကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့၏။ ဗောဓိယာ၊ ဗောဓိပင်၏။ မူလေ၊ အနီးအောက်အရပ်၌။ သဗ္ဗညုတညာဏဿ၊ အလုံးစုံကိုသိသော သဗ္ဗညုတညာဏ်ကို။ ပဋိလာဘာ၊ ရသည်နှင့်။ သဟ၊ တပြိုင်နက်။ ဝိမောက္ခန္တိကံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ညာဏ်ဖြင့် ပြီးစီး ထင်ရှားသော အမည်ပေတည်း။ သစ္စိကာ၊ အသုံးစုံသော တရားတို့ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းဖြင့် ပြီးသော။ ပညတ္တိ၊ အမည်ပညတ်တော်ပေတည်း။

ဒေသိတာတိတ္ထေ၊ ဒေသိတာ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ အတ္တဒမတ္ထော၊ မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမခြင်း အနက်ဟူသော။ ယထတ္ထော၊ ယထာသဒ္ဓါ၏အနက်ကို။ ဝါ၊ မှန်သောအနက်ကို။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်။ ဒေသိတော၊ ဟောအပ်၏။ [အတ္တသမထတ္ထော-စသည်၌ အနက် ထင်ရှားပြီ။]

ဣသောတိ၊ သော-ဟူသည်ကား။ ဂဟဋ္ဌော ဝါ၊ လူသည်သော်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပဗ္ဗဇိတော ဝါ၊ ရဟန်းသည်သော်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ လောကောတိတ္ထေ၊ လောကော ဟူသောပုဒ်၌။ ခန္ဓလောကော၊ ခန္ဓာလောကသည်၎င်း။ ဓာတုလောကော၊ ဓာတုလောက- သည်၎င်း။ အာယတနလောကော၊ အာယတနလောကသည်၎င်း။ ဝိပတ္တိဘဝလောကော၊ အပါယ် လေးပါးဟူသော ဝိပတ္တိဘဝလောကသည်၎င်း။ ဝိပတ္တိသမ္ဘဝလောကော၊ အပါယ်လားကြောင်း က်ဟူသော ဝိပတ္တိသမ္ဘဝလောကသည်၎င်း။ သမ္ဘတ္တိဘဝလောကော၊ သုဂတိဘဝဟူသော သမ္ဘတ္တိဘဝလောကသည်၎င်း။ သမ္ဘတ္တိသမ္ဘဝလောကော၊ သုဂတိရောက်ကြောင်း က်ဟူသော သမ္ဘတ္တိသမ္ဘဝလောကသည်၎င်း။ (လောကော၊ လောကမည်၏။) လောကော၊ လောကသည်။ ဧကော၊ တပါးသာတည်း။ (ကတမော၊ အဘယ်နည်းဟူမူ။) အာဟာရဋ္ဌိတိကာ၊ အာဟာရလျှင် တည်ကြောင်းရှိကုန်သော။ သဗ္ဗေ သတ္တာ၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့ပေတည်း။ ပ။ လောကော၊ လောကတို့သည်။ အဋ္ဌာရသ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးတို့တည်း။ (ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်းဟူမူ။) အဋ္ဌာရသဓာတုယော၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဓာတ်တို့ပေတည်း။

ပဘာသေတိတိတ္ထေ၊ ပဘာသေတိ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ အတ္တဒမတ္ထတ္ထံ၊ မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမခြင်း အနက်ဟူသော။ ယထတ္ထံ၊ ယထာသဒ္ဓါ၏အနက်ကို။ ဝါ၊ မှန်သောအနက်ကို။ အဘိသမ္မုဒ္ဓတ္တာ၊

ထိုးထွင်း၍သိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမံ လောကံ၊ ဤခန္ဓာအစရှိသော
 လောကကို။ ဩဘာသေတိ၊ ထွန်းလင်းစေ၏။ ဘာသေတိ၊ တောက်ပစေ၏။ ပဘာသေတိ၊
 ထွန်းလင်း တောက်ပ စေ၏။ ပ။ နိရောဓေ ဌ။ ပတိဋ္ဌာပကတ္တံ၊ ဟူသော။ ယထတ္ထံ၊ ကို။
 အဘိသမ္ပုဒ္ဓတ္တံ၊ ကြောင့်။ ဣမံ လောကံ၊ ကို။ ဩဘာသေတိ၊ ၏။ ဘာသေတိ၊ ၏။ ပဘာသေတိ၊
 ထွန်းလင်းတောက်ပစေ၏။

အဗ္ဘာမုတ္တောဝ စန္ဒိမာတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ အဗ္ဘာယထာ၊ တိမ်တိုက်ကိုကဲ့သို့။ ဧဝံ၊
 ဤအတူ။ ကိလေသာ၊ ကိလေသာတို့ကို။ ဒဠဗ္ဗာ၊ မှတ်အပ်ကုန်၏။ စန္ဒော ယထာ၊ လက်ကဲ့သို့။
 ဧဝံ၊ ဤအတူ။ အရိယဉာဏံ၊ အရိယဉာဏ်ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ မှတ်အပ်၏။ စန္ဒိမာဒေဝပုတ္တောယထာ၊
 လနတ်သားကိုကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဘိက္ခု၊ ယောဂီရဟန်းကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်၏။ အဗ္ဘာ၊
 တိမ်တိုက်မှ။ မုတ္တော၊ လွတ်သော။ မဟိကာ၊ ဆီးနှင်းမှ။ မုတ္တော၊ လွတ်သော။ ဓမ္မရဇာ၊ မီးခိုးမြူမှ။
 မုတ္တော၊ လွတ်သော။ ရာဟုဂဟဏာ၊ ရာဟုဖမ်းခြင်းမှ။ ဝိပ္ပမုတ္တော၊ လွတ်သော။ စန္ဒော၊
 လသည်။ ဘာသတေ ယထာ စ၊ ထွန်းလင်းသကဲ့သို့၎င်း။ တပတေ ယထာ စ၊ တောက်ပသကဲ့သို့၎င်း။
 ဝိရောစတေ ယထာ စ၊ တင့်တယ်သကဲ့သို့၎င်း။ ဧဝမေဝံ၊ ဤအတူပင်လျှင်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။
 သဗ္ဗကိလေသေဟိ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့မှ။ ဝိပ္ပမုတ္တော၊ လွတ်သည်ဖြစ်၍။ ဘာသတေ စ၊
 ထွန်းလည်းထွန်းလင်း၏။ တပတေ စ၊ တောက်လည်း တောက်ပ၏။ ဝိရောစတေ စ၊ တင့်လည်း
 တင့်တယ်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အဗ္ဘာမုတ္တောဝ စန္ဒိမာတိ၊ စန္ဒိမာ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။
 ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ တေရသာ၊ တဆယ့်သုံးပါးကုန်သော။ ဝေါဒါနေ ဉာဏာနိ၊ ဝေါဒါနု
 ဉာဏ်တို့တည်း။

စတုတ္ထော၊ လေးခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဝေါဒါနုညာဏနိဒ္ဒေသော၊ ဝေါဒါနုညာဏ်တို့ကို
 အကျယ်ပြုရာအပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။
 ဘာဏဝါရော၊ တကြိမ်ရှုတ်စာ အပိုင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၅-သတောကာရိညာဏနိဒ္ဒေသ

၁၆၃။ ဗာတ္တိံ သ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော။ သတောကာရိယဉာဏာနိ၊ သတောကာရိညာဏ်
 တို့သည်။ ဝါ၊ အမှတ်သတ်ပြုသူ၏ညာဏ်တို့သည်။ ကတမာနိ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း ဟူမူကား။
 ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အရညဂတော ဝါ၊ တောသို့ ကပ်
 သည်ဖြစ်၍ သော်၎င်း။ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ ကပ်သည်ဖြစ်၍ သော်၎င်း။
 သုညာဂါရဂတော ဝါ၊ ဆိတ်ငြိမ်သော ကျောင်းသို့ ကပ်သည်ဖြစ်၍သော်၎င်း။ ပလ္လင်္ဂံ၊ ထက်ဝယ်
 ကို။ အာဘုဇိတံ၊ ခွေ၍။ ကာယံ၊ အထက်ပိုင်းကိုယ်ကို။ ဥဇံ၊ ဖြောင့်မတ်စွာ။ ပဏိဓာယ၊
 ထား၍။ ပရိမုခံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ရှေးရှု။ သတိံ၊ အမှတ်သတ်ကို။ ဥပဋ္ဌပေတံ၊ ဖြစ်စေ၍။
 နိသိဒတိ၊ ထိုင်၏။ သော၊ ထိုသို့ ထိုင်ပြီးသော ရဟန်းသည်။ သတောဧဝ၊ အမှတ်ရသည်ဖြစ်၍
 သာလျှင်။ ဝါ၊ မှတ်ရှုသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ (သရဟိတိ သတော၊ ဝစနတ္ထံ။) အဿသတိ၊ ဝင်သက်
 ရှု၏။ (ဝင်သက် ရှုက်၏-ဟူ၍လည်း ပြန်ကြ၏။) သတောဧဝ၊ အမှတ်ရသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။
 ဝါ၊ မှတ်ရှုသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ ပဿသတိ၊ ထွက်သက်ရှုက်၏။

(ထွက်သက်ရှု၏-ဟူ၍လည်း ပြန်ကြ၏။ ထွက်သက်ရှုထုတ်၏-ဟု ပြန်လျှင် သာ၍ ရှင်းလင်း၏။ သို့သော် “ရှုသည် ရှိုက်သည်” ဟူသော စကားနှစ်လုံးမှာ တွဲ၍ သုံးသောအခါ၌ ဝင်သက်နှင့် ထွက်သက်ကိုပင် အစဉ်အတိုင်း ရည်၍ ပြောသော စကားလုံးများ ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ ဝင်သက်၌ “ရှုသည်” ဟူသော စကားလုံးကဲ့သို့ ထွက်သက်၌လည်း အလားတူ မြန်မာစကားလုံး သီးခြားရှိသင့်သောကြောင့်၎င်း ဤ၌ ၎င်းကို “ရှိုက်” ၏ ဟု ဖော်ပြလိုက်သည်။)

ဒီသံ ငါ၊ ရှည်စွာမူလည်း။ အဿသန္ဓော၊ ဝင်သက်ရှုသည်ရှိသော်။ ဒီသံ၊ ရှည်စွာ။ အဿသာမိတိ၊ ရှုသည်ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ (ဒီသံ ဝါ၊ ရှည်သော ဝင်သက်ကိုမူလည်း။ အဿသန္ဓော၊ ရှုသည်ရှိသော်။ ဒီသံ၊ ရှည်သော ဝင်သက်ကို။ အဿသာမိတိ၊ ရှုသည်ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏-ဟူ၍လည်း ပြန်ကြ၏။) ဒီသံ ဝါ၊ ရှည်စွာမူလည်း။ ပဿသန္ဓော၊ ထွက်သက် ရှိုက်သည်ရှိသော်။ ဒီသံ၊ ရှည်စွာ။ ပဿသာမိတိ၊ ရှိုက်သည်ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ (၁) ရသံ ဝါ၊ တိုစွာမူလည်း။ အဿသန္ဓော၊ ဝင်သက်ရှုသည်ရှိသော်။ ရသံ၊ တိုစွာ။ အဿသာမိတိ၊ ရှုသည်ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ (ရသံ ဝါ၊ တိုသော ဝင်သက်ကိုမူလည်း။ အဿသန္ဓော၊ ရှုသည်ရှိသော်။ ရသံ၊ တိုသော ဝင်သက်ကို။ အဿသာမိတိ၊ ရှုသည်ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏-ဟူ၍လည်း ပြန်ကြ၏။) ရသံ ဝါ၊ တိုစွာမူလည်း။ ပဿသန္ဓော၊ ထွက်သက်ရှိုက်သည်ရှိသော်။ ရသံ၊ တိုစွာ။ ပဿသာမိတိ၊ ရှိုက်သည်ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ (၂) သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ၊ အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသော ဝင်သက်အပေါင်း (ကာယ) ကို ထင်ရှားစေသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ထင်ရှားစေလျက်။ အဿသိဿာမိ၊ ဝင်သက်ရှုအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သိက္ခတိ၊ လေ့ကျင့်အားထုတ်၏။ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ၊ အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသော ထွက်သက်အပေါင်း (ကာယ) ကို ထင်ရှားစေသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ထင်ရှားစေလျက်။ ပဿသိဿာမိ၊ ထွက်သက်ရှိုက်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သိက္ခတိ၊ လေ့ကျင့်အားထုတ်၏။ (၃) ကာယသင်္ခါရံ၊ အရှုပြင်း၍ ရုန့်ရင်းသော ဝင်သက် ဟူသော ကာယသင်္ခါရကို။ ပဿမ္ဘယံ-ပဿမ္ဘယန္ဓော၊ ငြိမ်းစေသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ငြိမ်းစေလျက်။ အဿသိဿာမိ၊ ဝင်သက်ရှုအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သိက္ခတိ၊ လေ့ကျင့်အားထုတ်၏။ ကာယသင်္ခါရံ၊ အရှိုက်ပြင်း၍ ရုန့်ရင်းသော ထွက်သက်ဟူသော ကာယသင်္ခါရကို။ ပဿမ္ဘယံ-ပဿမ္ဘယန္ဓော၊ ငြိမ်းစေသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ငြိမ်းစေလျက်။ ပဿသိဿာမိ၊ ထွက်သက်ရှိုက်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သိက္ခတိ၊ ၏။ (၄)

☰

ပီတိပဋိသံဝေဒီ၊ ပီတိကို ထင်ရှားစေသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ လျက်။ အဿသိဿာမိ၊ ရှုအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ ၏။ ပီတိပဋိသံဝေဒီ၊ လျက်။ ပဿသိဿာမိ၊ ရှိုက်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ ၏။ (၁)။ သုခပဋိသံဝေဒီ၊ သုခကို ထင်ရှားစေသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ လျက်။ အဿသိဿာမိ၊ ရှုအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ ၏။ သုခပဋိသံဝေဒီ၊ လျက်။ ပဿသိဿာမိ၊ ရှိုက်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ ၏။ (၂)။ စိတ္တသင်္ခါရ ပဋိသံဝေဒီ၊ သညာ၊ ဝေဒနာဟူသော စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှား စေသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ လျက်။ အဿသိဿာမိ၊ ရှုအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ ၏။ စိတ္တသင်္ခါရပဋိ သံဝေဒီ၊ လျက်။ ပဿသိဿာမိ၊ ရှိုက်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ ၏။ (၃)။ စိတ္တသင်္ခါရံ၊ ရုန့်ရင်းသော စိတ္တသင်္ခါရကို။ ပဿမ္ဘယံ-ပဿမ္ဘယန္ဓော၊ ငြိမ်းစေသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ငြိမ်းစေလျက်။ အဿသိဿာမိ၊ ရှုအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ ၏။ စိတ္တသင်္ခါရံ၊ ကို။ ပဿမ္ဘယံ-ပဿမ္ဘယန္ဓော၊ လျက်။ ပဿသိဿာမိ၊ ရှိုက်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ ၏။ (၄)

စိတ္တပဋိသံဝေဒါ၊ စိတ်ကို ထင်ရှားစေသနည်းဖြစ်၍။ ဝါ၊ စိတ်ကို ထင်ရှားစေလျက်။ အဿသိဿာမိ၊ ရှူအံ့။ ပ။ ပဿသိဿာမိ၊ ရှိုက်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ ၎င်း။ (၁)။ ။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဘိပ္ပမောဒယံ-အဘိပ္ပမောဒယန္တော၊ ရှင်လန်း ဝမ်းမြောက်စေသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ဝမ်းမြောက်စေလျက်။ ။ အဿသိဿာမိ၊ ရှူအံ့။ ပ။ ပဿသိဿာမိ၊ ရှိုက်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ ၎င်း။ (၂)။ ။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သမာဒဟံ-သမာဠဟန္တော၊ အာရုံ၌ အညီအညွတ် ကောင်းစွာထားသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ထားလျက်။ ။ အဿသိဿာမိ၊ ရှူအံ့။ ပ။ ပဿသိဿာမိ၊ ရှိုက်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ ၎င်း။ (၃)။ ။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဝိမောစယံ-ဝိမောစယန္တော၊ လွတ်စေသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ လွတ်စေလျက်။ ။ အဿသိဿာမိ၊ ရှူအံ့။ ပ။ ပဿသိဿာမိ၊ ရှိုက်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ ၎င်း။ (၄)

အနိစ္စာနုပဿိ၊ မမြဲဟု ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ မမြဲဟု ရှုလျက်။ အဿသိဿာမိ၊ ရှူအံ့။ ပ။ ပဿသိဿာမိ၊ ရှိုက်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ ၎င်း။ (၁)။ ။ ဝိရာဂါနုပဿိ၊ ပျက်ပြယ်ခြင်းကို ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ တပ်မက်ခြင်း ကင်းလျက် ရှုသည်ဖြစ်၍။ ။ အဿသိဿာမိ၊ ရှူအံ့။ ပ။ ပဿသိဿာမိ၊ ရှိုက်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ ၎င်း။ (၂)။ ။ နိရောဓာနုပဿိ၊ ချုပ်ခြင်းကို ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ချုပ်စေလျက် ရှုသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိ၊ ရှူအံ့။ ပ။ ပဿသိဿာမိ၊ ရှိုက်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ ၎င်း။ (၃)။ ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ တဖန် စွန့်လွှတ် စေလွှတ်လျက် ရှုသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိ၊ ရှူအံ့။ ပ။ ပဿသိဿာမိ၊ ရှိုက်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ အားထုတ်၏။ ဝါ၊ ကျင့်၏။ (၄)

၁၆၄။ ဣဓာတိ၊ ဣဓ-ဟူသည်ကား။ ဣမိဿာ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဤအမြင်၌။ ဣမိဿာ ခန္တိယာ၊ ဤအလို၌။ ဣမိဿာ ရုစိယာ၊ ဤနှစ်သက်ခြင်း၌။ ဣသိဿိ အာဒါယေ၊ ဤအယူ၌။ ဣသိဿိ ဓမ္မေ၊ ဤတရား၌။ ဣသိဿိ ဝိနယေ၊ ဤဝိနည်း၌။ ဣသိဿိ ဓမ္မ ဝိနယေ၊ ဤဓမ္မဝိနည်း၌။ ဣသိဿိ ပါဝစနေ၊ ဤမြတ်စွာဘုရား စကားတော်၌။ ဣသိဿိ ဗြဟ္မစရိယေ၊ ဤမြတ်သောအကျင့်၌။ ဣသိဿိ သတ္တုသာသနေ၊ ဤမြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်၌။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဣဓာတိ၊ ဣဓ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခုတိ၊ ဘိက္ခု ဟူသည်ကား။ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကော ဝါ၊ ကလျာဏပုထုဇ်ဉ်သော်လည်းဖြစ်သော။ သေက္ခော ဝါ၊ သေက္ခ သော်လည်းဖြစ်သော။ အကုပ္ပမေဓော၊ မပျက်သော သဘောရှိသော။ အရဟာ ဝါ၊ ရဟန္တာ သော်လည်းဖြစ်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

အရညန္တိ ဧတ္ထ၊ အရည်-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ဣန္ဒြိယာ၊ တံခါးခုံမှ၊ နိက္ခမိတွာ၊ ထွက်၍။ ဗဟိ၊ အပဉ္စ။ ဝါ၊ အပဖြစ်သော။ ယံ ဌာနံ၊ အကြင်ဌာနသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဧတံ သဗ္ဗံ၊ ဤအလုံးစုံသောအရပ်သည်။ အရညံ၊ အရည်မည်၏။ ရုက္ခမူလန္တိ၊ ရုက္ခမူလ-ဟူသည်ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်သစ်ပင်ရင်းအရပ်၌။ ဘိက္ခုနေ၊ ရဟန်း၏။ မဉ္ဇော ဝါ၊ ညောင်စောင်းသော်လည်းဖြစ်သော။ ပိဋံ ဝါ၊ အင်းပျဉ်သော်လည်းဖြစ်သော။ ဘိသိ ဝါ၊ ဘုံလျှိုသော်လည်းဖြစ်သော။ တန္တိကာ ဝါ၊ ဖျာအခင်းသော်လည်းဖြစ်သော။ စမ္မုခဏ္ဍော ဝါ၊ သားရေပိုင်း အခင်းသော်လည်း ဖြစ်သော။ တိဏသန္တရော ဝါ၊ ခြက်အခင်းသော်လည်းဖြစ်သော။ ပဏ္ဍသန္တရော ဝါ၊ သစ်ရွက်အခင်းသော်လည်းဖြစ်သော။ ပလာလသန္တရော ဝါ၊ ကောက်ရိုးအခင်းသော်လည်းဖြစ်သော။ အာသနံ၊ နေရာကို။ ပညတ္ထိ၊ ရင်းအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုသစ်ပင်ရင်းအရပ်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ စက်မတိ ဝါ၊ စကြာမူလည်းသွား၏။ တိဋ္ဌတိ ဝါ၊ ရပ်မူလည် ရပ်၏။ နိသိဒတိ ဝါ၊ ထိုင်မူလည်းထိုင်၏။ သေယံ၊ ဝါ၊ အိပ်ခြင်းကိုမူလည်း။ ကပ္ပေတိ၊ ပြု၏။ (တံ၊ ထိုအရပ်သည်။ ရုက္ခမူလံ၊ သစ်ပင်ရင်းမည်၏။) သုညန္တိ၊ သည်-

ဟူသည်ကား။ (ယံ ဌာနံ၊ အကြင်အရပ်သည်။) ဂဟဋ္ဌေဟိ ဝါ၊ လူတို့နှင့်၎င်း။ ပဗ္ဗဇိတေဟိ ဝါ၊ ရဟန်းတို့နှင့်၎င်း။ ကေနစိ၊ တစ်စုံတယောက်သောသူနှင့်။ အနာကိဏ္ဏံ၊ မပြုမိန်းသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ (တံ၊ ထိုအရပ်သည်။ သူညံ၊ မည်၏။) အဂါရန္တိ၊ အဂါရိ-ဟူသည်ကား။ ဝိဟာရော၊ နှစ်ဘက်စောင်း မိုးသော ကျောင်း၎င်း ။ အနုယောဂေါ၊ တဘက်စောင်းမိုးသော ကျောင်း၎င်း။ ပါသာဒေါ၊ ပြာသာဒ်ရည်၎င်း။ ဟမ္ပိယံ၊ ပြာသာဒ်ဦးပြင်း၎င်း။ ဂဟာ၊ လိုက်ခေါင်း၎င်း။ (ဣတိ ဣမေဤသည် တို့တည်း။) နိသီဒတိ ပလ္လက္ခံ အာဘုဇိတောတိတ္ထေ၊ ဟူသောဤပုဒ်တို့၌။ ပလ္လက္ခံ၊ ထက်ဝယ်ကို။ အာဘုဇိတော၊ ခေ့၍။ နိသီဒန္တာ၊ ထိုင်နေသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဥဒ္ဓံ၊ ကာယံ ပဏိဓာယာတိ၊ ဟူသော ဤပုဒ်တို့၌။ သပဏိဟိတော၊ ကောင်းစွာထားအပ်သည်ဖြစ်၍။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ ဥဇုကော၊ ဖြောင့်မတ်သည်ဖြစ်၍။ ဌိတော၊ တည်သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတောတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပုဒ်တို့၌။ ပရိတိ ဧသောသဒ္ဓေါ၊ ပရိ-ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌော၊ သိမ်းဆည်းခြင်း အနက်ရှိ၏။ မုခန္တိ ဧသော သဒ္ဓေါ၊ မုခံ-ဟူသောဤသဒ္ဓါသည်။ နိယျာနဋ္ဌော၊ ဝဋ်မှထွက်သွားခြင်း အနက်ရှိ၏။ သတိတိဧသော သဒ္ဓေါ၊ သတိ-ဟူသောဤသဒ္ဓါသည်။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌော၊ ထင်ခြင်းအနက် ရှိ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၁၆၅။ သတောဝ အဿသတိ သတောဝ ပဿသတိတိ တ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ဗာတ္ထိံ သာယ အာကာရေဟိ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ သတော၊ အမှတ်ရသည်ဖြစ်၍။ ဝါ အမှတ် ရလျက်။ (သရဟိတိ သတော၊ ဝစနတ္ထ။) ကာရိ၊ ပြုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒီဃံ အဿာ သဝသေန၊ ရှည်စွာဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ တခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ အဝိက္ခေပံ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်း၊ တည်ကြည်ခြင်းကို။ ပဇာနတော၊ သိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ အား။ သတိ၊ သတိသည်။ ဥပဋ္ဌိတော၊ အာရုံ၌ကပ်၍ တည်သည်။ ဝါ၊ ထင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တာယ သတိယာ၊ ထိုသတိဖြင့်။ ဧကေန ဥာဏေန၊ ထိုဥာဏ်ဖြင့်။ သတော၊ အမှတ်ရသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ လျက်။ ကာရိ၊ ပြုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒီဃံ ပဿာသဝသေန၊ ရှည်စွာဟု ဟောအပ်သော ထွက်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၎င်း။ ဧကဂ္ဂတံ၊ တခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ အဝိက္ခေပံ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်း၊ တည်ကြည်ခြင်းကို။ ပဇာနတော၊ ၎င်း။ ဝါ၊ အား။ သတိ၊ သတိသည်။ ဥပဋ္ဌိတော၊ ထင်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တာယ သတိယာ၊ ဖြင့်။ ဧကေန ဥာဏေန၊ ဖြင့်။ သတော၊ အမှတ်ရလျက်။ ကာရိ၊ ပြုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ရဿံ အဿာသဝသေန၊ တိုစွာဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပ။ ရဿံ ပဿာသဝသေန၊ တိုစွာဟု ဟောအပ်သော ထွက်သက်၏ အစွမ်း အားဖြင့်။ ပ။ သဗ္ဗကာယ ပဋိသံဝေဒီအဿာသဝသေန၊ အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသော ဝင်သက်အပေါင်းကို ထင်ရှား စေသည်ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပ။ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿာသ ဝသေန၊ အရှုပြင်း၍ ရှုရင်းသော ဝင်သက်ကာယသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေသည်ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပ။ ပီတိပဋိသံဝေဒီ အဿာသဝသေန၊ ပီတိကိုထင်ရှား စေသည်ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပ။ သုခပဋိသံဝေဒီ အဿာသဝသေန၊ သုခကိုထင်ရှား စေသည်ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပ။ ဝိတ္တသင်္ခါရပဋိသံဝေဒီအဿာသဝသေန၊ စိတ္တသင်္ခါရကိုထင်ရှားစေသည်ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပ။ ပဿမ္ဘယံ စိတ္တသင်္ခါရံ အဿာသဝသေန၊ စိတ္တသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေသည်ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏ အစွမ်း အားဖြင့်။ ပ။ စိတ္တပဋိသံဝေဒီ အဿာသဝသေန၊ စိတ်ကို ထင်ရှားစေသည်ဟု ဟောအပ်သော

ဝင်သက်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ပ။အဘိပုမောဒယံ စိတ္တံ အဿာသဝသေန၊ စိတ်ကို ရှင်လန်းဝမ်းမြောက်
 စေသည်ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ပ။ သမာဒဟံ စိတ္တံ အဿာသဝသေန၊
 စိတ်ကို အညီအညွတ်ကောင်းစွာထားသည်ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ပ။
 ဝိမောစယံ စိတ္တံ အဿာသဝသေန၊ စိတ်ကိုလွတ်စေသည်ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏ အစွမ်း
 အားဖြင့်။ပ။အနိစ္စာနုပဿီ အဿာသဝသေန၊အနိစ္စာနုပဿီ ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏အစွမ်း
 အားဖြင့်။ပ။ ဝိရာဂါနုပဿီအဿာသဝသေန၊ ဝိရာဂါနုပဿီဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏အစွမ်း
 အားဖြင့်။ပ။ နိရောဓာနုပဿီ အဿာသဝသေန၊ နိရောဓာနုပဿီ ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏
 အစွမ်းအားဖြင့်။ပ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ အဿာသဝသေန၊ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီဟု ဟောအပ်သော
 ဝင်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ပ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ပဿာသဝသေန၊ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီဟုဟောအပ်
 သော ထွက်သက်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ ဆိုအပ်သော။ အဝိက္ခေပံ၊
 မပျံ့လွင့်ခြင်း၊ တည်ကြည်ခြင်းကို။ ပဇာနတော၊ ၏။ ဝါ၊ အား။ သတိ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌိတာ၊သည်။
 ဟောတံ၊ ၏။ တာယ သတိယာ၊ဖြင့်။ တေန ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ သတော၊ အမှတ်ရသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊
 အမှတ်ရလျက်။ ကာရီ၊ ပြုလေ့ရှိသည်။ ဟောတံ၊ ဖြစ်၏။

ပဌမစတုက္ကနိဒ္ဒေသ

၁၆၆။ ဒိဿံ၊ ရှည်စွာ။ အဿသန္ဓော၊ ဝင်သက်ရှုသည်ရှိသော်။ ဒိဿံ၊ ရှည်စွာ။ အဿသာ
 မိတံ၊ ရှုသည်ဟူ၍။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ပဇာနာတံ၊ သိသနည်း။ ဒိဿံ၊ ရှည်စွာ။ ပဿသန္ဓော၊
 ထွက်သက်ရှိုက်သည်ရှိသော်။ ဒိဿံ၊ ရှည်စွာ။ ပဿသာမိတံ၊ ရှိုက်သည်ဟူ၍။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။
 ပဇာနာတံ၊ သိသနည်းဟူမကား။ ဒိဿံ၊ ရှည်သော။ အဿာသံ၊ ဝင်သက်ကို။ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ၊
 အခွန်ဟုဆိုအပ်သောရှည်သောကာလ၌။ဝါ၊ရှည်သောအဖို့၌။(နောက်အနက်ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာအဖွင့်)
 အဿသတံ၊ရှု၏။ဒိဿံ၊ ရှည်သော။ပဿာသံ၊ ထွက်သက်ကို။ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ၌။ပဿသတံ၊ရှိုက်၏။
 ဒိဿံ၊ ရှည်သော။ အဿာသပဿာသံ၊ ဝင်သက်ထွက်သက်ကို။ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ၊ ၌။ အဿသတံပိ၊
 ရှုလည်းရှု၏။ ပဿသတံပိ၊ ရှိုက်လည်း ရှိုက်၏။ ဒိဿံ၊ရှည်သော။ အဿာသပဿာသံ၊ ဝင်သက်
 ထွက်သက်ကို။ အဿသတောပိ၊ ရှုသော ယောဂီအား၎င်း။ ပဿသတောပိ၊ ရှိုက်သော ယောဂီ
 အား၎င်း။ ဆန္ဒော၊ ထက်သန်သော လိုလားမှုဆန္ဒသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ ဆန္ဒဝသေန၊
 ဆန္ဒ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ တတော၊ ထို့ထက်။ သုခုမတရံ၊ သာလွန်၍သိမ်မွေ့သော။ ဒိဿံ၊ရှည်သော။
 အဿာသံ၊ ဝင်သက်ကို။ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ၊ အခွန်ဟုဆိုအပ်သော ရှည်သောကာလ၌။ အဿသတံ၊
 ရှု၏။ဆန္ဒဝသေန၊အားဖြင့်။တတော၊ထို့ထက်။သုခုမတရံ၊သာလွန်၍သိမ်မွေ့သော။ဒိဿံ၊ရှည်သော။
 ပဿာသံ၊ထွက်သက်ကို။ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ၌။ပဿသတံ၊ ရှိုက်၏။ဆန္ဒဝသေန၊အားဖြင့်။ တတော၊
 ထို့ထက်။ သုခုမတရံ၊ သော။ ဒိဿံ၊ သော။ အဿာသပဿာသံ၊ ဝင်သက်ထွက်သက်ကို။
 အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ၊ အခွန်ဟု ဆိုအပ်သော ရှည်သောကာလ၌။ အဿသတံပိ၊ ရှုလည်းရှု၏။
 ပဿသတံပိ၊ ရှိုက်လည်းရှိုက်၏။ ဆန္ဒဝသေန၊ အာ ဖြင့်။ တတော၊ ထို့ထက်။ သုခုမတရံ၊
 သော။ ဒိဿံ၊ သော။ အဿာသပဿာသံ၊ ကို။ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ၊ ၌။ အဿသတောပိ၊ ရှုသော
 ယောဂီအား၎င်း။ ပဿသတောပိ၊ ရှိုက်သောယောဂီအား၎င်း။ ပါမောဇ္ဇံ၊ ပါမောဇ္ဇာသည်။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပါမောဇ္ဇဝသေန၊ ပါမောဇ္ဇာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ တတော၊ ထို့ထက်။ သုခုမတရံ၊
 သော။ ဒိဿံ၊ ရှည်သော။ အဿာသံ၊ ဝင်သက်ကို။ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ၊ ၌။ အဿသတံ၊

ရှု၏။ ပါမောဇ္ဇဝသေန၊ အားဖြင့်။ တတော၊ ထို့ထက်။ သုခမတရံ၊ သော။ ဒီသံ၊ သော။ ပဿာသံ၊ ထွက်သက်ကို။ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ၊ ဌ။ ပဿသတိ၊ ရှိုက်၏။ ပါမောဇ္ဇဝသေန၊ အားဖြင့်။ တတော၊ ထို့ထက်။ သုခမတရံ၊ သော။ ဒီသံ၊ သော။ အဿာသပဿာသံ၊ ကို။ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ၊ ဌ။ အဿသတိ၊ ရှုလည်းရှု၏။ ပဿသတိပိ၊ ရှိုက်လည်းရှိုက်၏။ ပါမောဇ္ဇဝသေန၊ အားဖြင့်။ တတော၊ ထို့ထက်။ သုခမတရံ၊ သော။ ဒီသံ၊ သော။ အဿာသပဿာသံ၊ ကို။ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ၊ ဌ။ အဿသတောပိ၊ ရှုသော ယောဂီအား၎င်း။ ပဿသတောပိ၊ ရှိုက်သောယောဂီအား၎င်း။ ဒီသံ၊ ရှည်သော။ ဝါ၊ ရှည်စွာဟု ဟောအပ်သော။ အဿာသပဿာသံ၊ ပကဘိ ဝင်သက်ထွက်သက်မှ။

(ဤတွင် ပဋိစာအုပ်၌ ပိသဒ္ဓါပိသည်၊ ပေါင်းဆည်းစရာလည်းမရှိ၊ အထက်ရသာဝါရ၌ လည်း ၎င်းပိသဒ္ဓါ မရှိ၊ ယိုးဒယားမှ၌ လည်း မရှိ၊ ထို့ပြင် ဤ၌ နိဂ္ဂဟိတန္တနှင့်ရှိသော ဒီသံ ပုဒ်ကိုလည်း အထူးသတ်ပြသင့်၏။)

ဝိဝတ္တတိ၊ ဆုတ်နှစ်ဖဲခွါ၏။ ဝါ၊ ဆုတ်နှစ်၍ ငဋိဘာဂနိမိတ်၌ တည်၏။ (လည်၍ဖြစ်၏လည်းဟူ)။ ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခာသည်။ သဏ္ဍာတိ၊ ကောင်းစွာတည်၏။ ဣမေဟိ နဝဟာကာရေဟိ၊ ဤ ကိုးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဒီသံ၊ ရှည်သော။ ဝါ၊ ရှည်စွာဟု ဟောအပ်ကုန်သော။ အဿာသပဿာသံ၊ ဝင်သက်ထွက်သက်တို့သည်။ ကာယော၊ ကာယမည်၏။ (ဤ၌လည်း ဒီသံ ပုဒ်မှာ နိဂ္ဂဟိတန္တနှင့် ရှိပြန်သဖြင့် အဿာသပဿာသံ ပုဒ်၏ တုလျာဓိကရဏဝိသေသန မဟုတ်ကြောင်း ထင်ရှား၏။ တို့ကြောင့် “ဒီသံ ဝါ အဿာသန္တော” သည်တို့၌လည်း ၎င်းကိုကြိယာဝိသေသန-ဟု ယူခြင်းသာလျှင် ယုတ္တတရ ဖြစ်သည်။) ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်သောသဘောသည်။ ဝါ၊ ထင်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သတိ မည်၏။ အနုပဿနာ၊ ရှုခြင်းသည်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ကာယော၊ ကာယသည်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ သတိ၏ကပ်၍တည်ရာ (ထင်ရာ) ဖြစ်သောကြောင့် ဥပဋ္ဌာန မည်၏။ နော သတိ၊ သတိ မမည်။ သတိ၊ သတိသည်။ ဥပဋ္ဌာနဇ္ဇေဝ၊ အာရုံ၌ ကပ်၍တည်တတ် (ထင်တတ်)သောကြောင့် ဥပဋ္ဌာနလည်း မည်၏။ သတိ စ၊ သတိလည်း မည်၏။ တာယ သတိယာ၊ ထိုသတိဖြင့်။ ဘေန ဉာဏေန၊ ထိုဉာဏ်ဖြင့်။ တံ ကာယံ၊ ထိုဝင်သက်ထွက်သက် အပေါင်းကာယကို။ အနုပဿတိ၊ ရှု၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ကာယေ၊ ရုပ်အပေါင်းကိုယ်၌။ ကာယာနုပဿနာသတိ ပဋ္ဌာနဘာဝနာတိ၊ ရုပ်အပေါင်းကိုယ်ဟု ရှုသော သတိပဋ္ဌာန်ဘာဝနာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၁၆၇။ အနုပဿတိတိတ္ထေ၊ ဌ။ တံ ကာယံ၊ ထိုကာယကို။ ကထံ၊ အသို့လျှင်။ အနုပဿတိ၊ ရှုသနည်း။ အနိစ္စတော၊ မမြဲဟု။ အနုပဿတိ၊ ရှု၏။ နိစ္စတော၊ မြဲသည်ဟု။ နော အနုပဿတိ၊ မရှု။ ဒုက္ခတော၊ ဆင်းရဲဟု။ အနုပဿတိ၊ ရှု၏။ သုခတော၊ ချမ်းသာဟု။ နော အနုပဿတိ၊ မရှု။ အနတ္တတော၊ အတ္တမဟုတ်ဟု။ အနုပဿတိ၊ ရှု၏။ အတ္တတော၊ အတ္တဟု။ နော အနုပဿတိ၊ မရှု။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ပြီးငွေ၏။ နော နန္ဒတိ၊ မနှစ်သက် မပျော်မွေ့။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ တပ်မက်ခြင်းကင်း၏။ နော ရဇ္ဇတိ၊ မတပ်မက်။ နိရောဓေတိ၊ ရာဂကိုချုပ်စေ၏။ နော သမုဒေတိ၊ မဖြစ်စေ။ ။တနည်း၊ နိရောဓေတိ၊ ချုပ်သည်ဟု နှလုံးသွင်း၏။ နော သမုဒေတိ၊ ဖြစ်သည်ကြီးပွားသည်ဟု နှလုံးမသွင်း။ ပဋိနိဿဇ္ဇတိ၊ စွန့်လွှတ်၏။ နော အာဒိယာတိ၊ မယူ လက်မခံ။ အနိစ္စတော၊ မမြဲဟု။ အနုပဿန္တော၊ ရှုသည်ရှိသော်။ နိစ္စာညံ၊ မြဲသည်ဟု ထင်သော အမှတ်သည်ကို။ ပဟေတိ၊ ပယ်၏၊ ကင်းပျောက်စေ၏။ ဒုက္ခတော၊ ဆင်းရဲဟု။ အနုပဿန္တော၊ သော်။ သုခသည်၊ ချမ်းသာဟု

ထင်သောအမှတ်သညာကို။ ပဇဟတိ၊ ဧ။ အနတ္တတော၊ အတ္တမဟုတ်ဟု။ အနုပဿန္တော၊ သော်။
 အတ္တသည၊ အတ္တဟု ထင်သော အမှတ်သညာကို။ ပဇဟတိ၊ ဧ။ နိဗ္ဗိန္ဒန္တော၊ ငြီးငွေ့သည်ရှိသော်။
 နန္ဒိ၊ နှစ်သက်ပျော်မွေ့ခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ဧ။ ဝိရဒ္ဓန္တော၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းသည် ရှိသော်။ ရာဂုံ၊
 တပ်မက်ခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ဧ။ နိရောဓေန္တော၊ ချုပ်စေသည်ရှိသော်။ သမုဒယ၊ နဂုဖြစ်ခြင်း
 ကို။ ပဇဟတိ၊ ဧ။ ပဋိနိဿဇ္ဇန္တော၊ စွန့်လွှတ်သည်ရှိသော်။ အာဒါနံ၊ ယူခြင်း၊ လက်ခံခြင်းကို။
 ပဇဟတိ၊ ပယ်၏၊ ကင်းပျောက်စေ၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ တံ၊ ကာယံ၊ ထိုကာယကို။ အနုပဿတိ၊ ရှု၏။

ဘာဝနာတိတ္ထော၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဘာဝနာ၊ တို့သည်။ စတသော၊ လေးပါး တို့တည်း။
 တတ္ထ၊ ထိုဘာဝနာတိတ္ထပွါဒ်၌။ ဇာတာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။ အနတိဝတ္တနဋ္ဌေန၊
 အမျှင်းချင်း မလွန်သောသဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်း၎င်း။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။
 ဧကရသဋ္ဌေန၊ တူသောကိစ္စရှိသော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်း၎င်း။ တဒုပဂဝိရိယ
 ဝါဟနဋ္ဌေန၊ ထိုအနတိဝတ္တန၊ ဧကရသသဘောတို့အား လျော်သော ဝိရိယကို ဆောင်သော
 သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ၎င်း။ အာသေဝနဋ္ဌေန၊ မှီဝဲထုံစေသော သဘောအားဖြင့်။
 ဘာဝနာ၊ ၎င်းတည်း။ ဒီသံ အဿာသပဿာသဝသေန၊ ရှည်စွာဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်
 ထွက်သက်၏ အစွမ်းဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ တခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ဟု
 ဆိုအပ်သော။ အဝိက္ခေပံ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်း၊ တည်ကြည်ခြင်းကို။ ပဇာနတော၊ သိသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်
 အား။ ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ ဝိဒိတာ၊ ထင်ရှားကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဥပုဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ဝိဒိတာ၊
 ထင်ရှားကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဝိဒိတာ၊ ထင်ရှားကုန်သည် ဖြစ်၍။ အဗ္ဘတ္တံ၊
 ချုပ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ သသာ၊ တို့သည်။ ဝိဒိတာ၊ ထင်ရှားကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဥပုဇ္ဇန္တိ၊
 ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ဝိဒိတာ၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဝိဒိတာ၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။
 အဗ္ဘတ္တံ၊ ချုပ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဝိတက္ကာ၊ တို့သည်။ ဝိဒိတာ၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဥပုဇ္ဇန္တိ၊
 ကုန်၏။ ဝိဒိတာ၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဝိဒိတာ၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အဗ္ဘတ္တံ၊
 ချုပ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ ဝိဒိတာ၊ ထင်ရှားကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဥပုဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်
 ပေါ်ကုန်သနည်း။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝိဒိတာ၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်ကုန်သနည်း။
 ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝိဒိတာ၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အဗ္ဘတ္တံ၊ ချုပ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်
 သနည်း။ ဝေဒနာယ၊ ဧ။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝိဒိတာ၊ ထင်ရှားသည်။
 ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာ
 သမုဒယော၊ ဝေဒနာ၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပစ္စယသမုဒယဋ္ဌေန၊ အကြောင်း
 ၏ဖြစ်ခြင်းသဘောကြောင့်။ ဝေဒနာယ၊ ဧ။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝိဒိတာ၊ ထင်ရှားသည်။
 ဟောတိ၊ ဧ။ တဏှာသမုဒယာ၊ တဏှာ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာသမုဒယော၊ ဝေဒနာ၏ ဖြစ်ခြင်း
 သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပ။ ကမ္မသမုဒယာ၊ ကံ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာသမုဒယော၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပ။ ဖဿသမုဒယာ၊ ဖဿ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာသမုဒယော၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပစ္စယသမုဒယဋ္ဌေန၊ အကြောင်း၏ ဖြစ်ခြင်းသဘောကြောင့်။
 ဝေဒနာယ၊ ဧ။ ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဝိဒိတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း လက္ခဏာ
 ကို။ ပဿတောပိ၊ ရှုမြင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း။ ဝေဒနာယ၊ ဧ။ ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဝိဒိတာ၊

သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝေဒနာယ၊ ဧ၊ ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဝိဒိတော၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

ဝေဒနာယ၊ ဧ။ ဥပ္ပဋ္ဌာနံ၊ ထင်ခြင်းသည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝိဒိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း ။ အနိစ္စတော၊ မမြဲဟု။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝေဒနာယ၊ ဧ။ ဥပ္ပဋ္ဌာနံ၊ ကုန်ဆုံးသွားသည်ဟုထင်ခြင်းသည်။ ဝိဒိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဒုက္ခတော၊ ဆင်းရဲဟု။ မနသိကရောတော၊ အား။ ဘယတုပ္ပဋ္ဌာနံ၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးဟု ထင်ခြင်းသည်။ ဝိဒိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အနတ္တတော၊ အတ္တမဟုတ်ဟု။ မနသိကရောတော၊ အား။ သုညတုပ္ပဋ္ဌာနံ၊ အတ္တမှ ဆိတ်သည်ဟုထင်ခြင်းသည်။ ဝိဒိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝေဒနာယ၊ ဧ။ ဥပ္ပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဝိဒိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

ဝေဒနာယ၊ ဧ။ အတ္တဂံမော၊ ချုပ်ခြင်းသည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝိဒိတော၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ သနည်း။ အဝိဇ္ဇာနိရောဓော၊ အဝိဇ္ဇာ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာနိရောဓော၊ ဝေဒနာ၏ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပစ္စယနိရောဓဋ္ဌေန၊ အကြောင်း၏ ချုပ်ခြင်းသဘောကြောင့်။ ဝေဒနာယ၊ ဧ။ အတ္တဂံမော၊ သည်။ ဝိဒိတော၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တဏှာနိရောဓော၊ တဏှာ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာနိရောဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ပ။ ကမ္မနိရောဓော၊ ကံ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာနိရောဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ပ။ ဖဿနိရောဓော၊ ဖဿ၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာနိရောဓော၊ ဝေဒနာ၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပစ္စယနိရောဓဋ္ဌေန၊ အကြောင်း၏ ချုပ်ခြင်းသဘောကြောင့်။ ဝေဒနာယ၊ ဧ။ အတ္တဂံမော၊ သည်။ ဝိဒိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဝိပရိကာမလက္ခဏံ၊ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်းလက္ခဏာကို။ ပဿတောပိ၊ အားလည်း။ ဝေဒနာယ၊ ဧ။ အတ္တဂံမော၊ သည်။ ဝိဒိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝေဒနာယ၊ ဧ။ အတ္တဂံမော၊ သည်။ ဝိဒိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ ဝိဒိတော၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ဝိဒိတော၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဥပ္ပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဝိဒိတော၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အဗ္ဘတ္တံ၊ ချုပ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ သညာ၊ တို့သည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝိဒိတော၊ ထင်ရှားကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်သနည်း။ ။ [ဝေဒနာဝါရနှင့်တူပြီ။] ☸

ဝိတက္ကာ၊ ဝိတက်တို့သည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝိဒိတော၊ ထင်ရှားကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်သနည်း။ ပ။ ဝိတက္ကာနံ၊ ဝိတက်တို့၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝိဒိတော၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိတက္ကာသမုဒယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပစ္စယသမုဒယဋ္ဌေန၊ အကြောင်း၏ဖြစ်ခြင်းသဘောကြောင့်။ ဝိတက္ကာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ။ [ဝေဒနာဝါရနှင့်တူပြီ။] ဝေ၊ ဤသို့။ ဝိတက္ကာ၊ ဝိတက်တို့သည်။ ဝိဒိတော၊ ထင်ရှားကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ဝိဒိတော၊ ထင်ရှားကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဥပ္ပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဝိဒိတော၊ ထင်ရှားကုန်သည်ဖြစ်၍။ အဗ္ဘတ္တံ၊ ချုပ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

၁၆၈။ ဒီသံ အသာသပသာသဝသေန၊ ရှည်စွာဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်ထွက်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ တခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ အဝိက္ခေပံ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်း တည်ကြည်ခြင်းကို။ ပဇာနန္တော၊ သိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။

ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်း၏။ ။ (အာရုံ၌ ထား၏၊ တည်စေ၏ ဟူ၍လည်း ပြန်အပ်၏။ အဋ္ဌကထာ၌ အာရမ္မဏံ-ဟု ဒုတိယန္တနှင့်ရှိသည်မှာ မသင့်။ “အာရမ္မဏေ ဌပေတိ၊ အာရမ္မဏေ ပတိဋ္ဌာပေတိတိ ဝါ အတ္ထော” ဟု ရှိသင့်၏။ သို့မှ “အာရမ္မဏေ သမောဓာနေတိ” ဟု သောအဖွင့် ပါဠိနှင့် ညီမည်။) ဂေါစရဉ္စ၊ ကျက်စားရာကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ သမတ္ထဉ္စ၊ ညီမျှခြင်းသဘောနှင့် ညီမျှခြင်း၏ အကျိုးကိုလည်း။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ သိ၏။

(ဤဉ္စဒ္ဒေသအရာ၌ ပါဠိစာအုပ်တွင် ပြထားသော ပေယျာလမှာ ရှေး၌ မပြရသေးသော ဝါကျများဖြစ်သောကြောင့် မသင့်လျော်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းကို ပြုလတ္တံ့သော နိဒ္ဒေသ စကားရပ်မှ ယူ၍ ဖော်ပြဦးအံ့။ ။ ဗလာနိ သမောဓာနေတိ၊ ဂေါစရဉ္စ ပဇာနာတိ၊ သမတ္ထဉ္စ ပဋိဝိဇ္ဈတိ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂံ သမောဓာနေတိ၊ ဂေါစရဉ္စ ပဇာနာတိ၊ သမတ္ထဉ္စ ပဋိဝိဇ္ဈတိ။ မဂ္ဂံ သမောဓာနေတိ၊ ဂေါစရဉ္စ ပဇာနာတိ၊ သမတ္ထဉ္စ ပဋိဝိဇ္ဈတိ။ ဤသို့ အပြည့်အစုံပင် ပါဠိစာအုပ်၌ ဖော်ပြလျက် ရှိသင့်၏။)

ဗလာနိ၊ ဗိုလ်တို့ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်း၏။ ပ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်း၏။ ပ။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်မည်သော မဂ္ဂင်တရားကို။ သမောဓာနေတိ၊ ၏။ ပ။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ၏။ ဂေါစရဉ္စ၊ ကျက်စားရာကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ သမတ္ထဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ သိ၏။

ဣန္ဒြိယာနိ သမောဓာနေတိတိ တွေ၊ ဣန္ဒြိယာနိ သမောဓာနေတိ- ဟူသောပါဠိ၌။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့ကို။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်းသနည်း။ အဓိမောက္ခဋ္ဌေန၊ ဆုံးဖြတ်သော သဘောအားဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်း၏။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ ချီးမြှောက်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ၏။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ထင်သော သဘောအားဖြင့်။ သတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ၏။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့်။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ၏။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်သောသဘောအားဖြင့်။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်း၏။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဣမာနိ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဤဘုန္ဒြေတို့ကို။ ဣမသ္မိံ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်း၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယာနိ သမောဓာနေတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဂေါစရဉ္စ ပဇာနာတိတိတွေ၊ ၌။ တဿ၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယံ အာရမ္မဏံ၊ အကြင်အာရုံသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ အာရမ္မဏံ၊ ထိုအာရုံသည်။ တဿ၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဂေါစရံ၊ ကျက်စားရာတည်း။ တဿ၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယံ ဂေါစရံ၊ အကြင်ကျက်စားရာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ၊ ထိုကျက်စားရာသည်။ တဿ၊ ၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံတည်း။ ပဇာနာတိတိတွေ၊ ၌။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ပဇာနာတိ၊ သိတတ်၏။ ။ (ပဇာနာတိတိ၊ သိတတ်၏ ဟူသည်ကား။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဤသို့လည်း ပြန်သင့်၏။) ပဇာနာနာ၊ သိခြင်းသည်။ ပညာ၊ ပညာတည်း။

သမန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အာရမ္မဏဿ၊ သင်္ခါရအာရုံ၊ နိဗ္ဗာန်အာရုံသို့။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ကပ်၍ တည်သောသတိသည်။ သမံ၊ ညီမျှစေတတ်သောကြောင့် သမမည်၏။ စိတ္တဿ၊ ဝိပဿနာမဂ်ဖိုလ်စိတ်၏။ အဝိက္ခေပေါ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းသမာဓိသည်။ သမံ၊ သမမည်၏။ စိတ္တဿ၊ ဝိပဿနာမဂ်ဖိုလ်စိတ်၏။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ ကည်ရာဖြစ်သော သင်္ခါရအာရုံ၊ နိဗ္ဗာန်အာရုံသည်။ သမံ၊ သမမည်၏။ စိတ္တဿ၊ ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ်စိတ်၏။ ဝေါဒါနံ၊ စင်ကြယ်ကြောင်းဖြစ်သောညာဏ်သည်။ သမံ၊ သမမည်၏။

အတ္ထောတိ၊ ဟူသည်ကား၊ အနုဝဇ္ဇဋ္ဌော၊ ဝိပဿနာ၏ အပြစ်မရှိခြင်း သဘောတည်း။
 နိက္ခိလေသဋ္ဌောမဂ်၏အညစ်အကြေးကင်းခြင်းသဘောတည်း။ ဝေါဒါနဋ္ဌော၊ ဖိုလ်၏ စင်ကြယ်ခြင်း
 သဘောတည်း။ ပမေဋ္ဌော၊ နိဗ္ဗာန်၏မြတ်သော သဘောတည်း။ ပဋိဝိဇ္ဈတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာရမ္မ-
 ဏဿ၊ သို့။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌံ၊ ကပ်၍ တည်သော သတိသဘောကို။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ သိ၏။ စိတ္တဿ၊ ၎င်း၏။
 အဝိက္ခေပဋ္ဌံ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းသမာဓိသဘောကို။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ သိ၏။ စိတ္တဿ၊ ၎င်း၏။ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌံ၊ တည်ရာဖြစ်
 သောသင်္ခါအာရုံ၊ နိဗ္ဗာန်အာရုံသဘောကို။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ သိ၏။ စိတ္တဿ၊ ၎င်း၏။ ဝေါဒါနဋ္ဌံ၊ ဖြူစင်ခြင်းသ
 ဘောကို။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ သိ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ သမတ္တဉ္စ ပဋိဝိဇ္ဈတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း၏။

ဗလာနိ သမောဓာနေတိတိတ္ထော၊ ဟူသောပါဌ်၌။ ဗလာနိ၊ ဗိုလ်တို့ကို။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။
 သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်းသနည်း။ အဿဒ္ဓိယေ၊ မယုံကြည်ခြင်းကြောင့်။ အကမ္မိယဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်
 သော သဘောအားဖြင့်။ သဒ္ဓါဗလံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ၎င်း၏။ ကောသဇ္ဇေ၊ ပျင်းချိခြင်းကြောင့်။
 အကမ္မိယဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ ဝိရိယဗလံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်း၏။ ပမာဒေ၊ မေ့လျော့ခြင်း
 ကြောင့်။ အကမ္မိယဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ သတိဗလံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ၎င်း၏။ ဥဒ္ဓစ္စေ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်း
 ကြောင့်။ အကမ္မိယဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ သမာဓိဗလံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ၎င်း၏။ အဝိဇ္ဇာယ၊ မသိခြင်း
 ကြောင့်။ အကမ္မိယဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ ပညာဗလံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ၎င်း၏။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်
 သည်။ ဣမာနိ ဗလာနိ၊ ဤဗိုလ်တို့ကို။ ဣမသ္မိံ အာရမ္မဏေ၌။ သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်း၏။ တေန၊
 ထို့ကြောင့်။ ဗလာနိ သမောဓာနေတိတိ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ။ [ဂေါစရဉ္စ ပဇာနာဘိတိ-
 စသည်၌ အနက်တူပြီ။]

ဗောဇ္ဈင်္ဂေ သမောဓာနေတိတိ တ္ထော၊ ဟူသောပါဌ်၌။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။ ကထံ၊ အသို့လျှင်။
 သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်းသနည်း။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ထင်သောသဘောအားဖြင့်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊
 ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ၎င်း၏။ ပဝိစယဋ္ဌေန၊ စိစစ်ဆင်ခြင်ခြင်းသဘောအားဖြင့်။ ဓမ္မဝိစယသမ္မော-
 ဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ၎င်း၏။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ ချီးမြှောက်ခြင်းသဘောအားဖြင့်။ ဝိရိယသမ္မော-
 ဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ၎င်း၏။ ဖရဏဋ္ဌေန၊ ပျံ့နှံ့စေခြင်းသဘောအားဖြင့်။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊
 ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ၎င်း၏။ ဥပသမဋ္ဌေန၊ ငြိမ်းခြင်းသဘောအားဖြင့်။ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။
 သမောဓာနေတိ၊ ၎င်း၏။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းသဘောအားဖြင့်။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။
 သမောဓာနေတိ၊ ၎င်း၏။ ပဋိသင်္ခါနဋ္ဌေန၊ ဆင်ခြင်ခြင်းသဘောအားဖြင့်။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။
 သမောဓာနေတိ၊ ၎င်း၏။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဣမေ ဗောဇ္ဈင်္ဂေတို့ကို။ ဣမသ္မိံ အာရမ္မဏေ၊ ဤဘု
 တည်းသောအာရုံ၌။ သမောဓာနေတိ၊ ၎င်း၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ သမောဓာနေတိတိ၊
 ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း၏။ ။ [ဂေါစရဉ္စ ပဇာနာဘိတိ စသည်၌တူပြီ။]

မဂ္ဂံ သမောဓာနေတိတိတ္ထော၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ သမော-
 ဓာနေတိ၊ ပေါင်းသနည်း။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်ခြင်းသဘောအားဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊
 ၎င်း၏။ အဘိနိရောပနဋ္ဌေန၊ အာရုံသို့ရှေးရှု၊ တင်ခြင်းသဘောအားဖြင့်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပံ၊ ကို။ သမောဓာ-
 နေတိ၊ ၎င်း၏။ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ သိမ်းဆည်းခြင်းသဘော အားဖြင့်။ သမ္မာဝါစံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊
 ၎င်း၏။ သမုဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ဖြစ်စေခြင်းသဘောအားဖြင့်။ သမ္မာကမ္မန္တံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ၎င်း၏။ ဝေါ-
 ဒါနဋ္ဌေန၊ ဖြူစင်ခြင်းသဘောအားဖြင့်။ သမ္မာအာဇီဝံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ၎င်း၏။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊
 ချီးမြှောက်ခြင်းသဘောအားဖြင့်။ သမ္မာဝါယာမံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ၎င်း၏။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ အာ
 ရုံ၌ကပ်၍ တည်ခြင်းထင်ခြင်းသဘောအားဖြင့်။ သမ္မာသတိံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ၎င်း၏။ အဝိက္ခေ-

ပဋ္ဌေန၊ မပ္ပံလွင်္ဂခြင်းသဘောအားဖြင့်။ သမ္မာသမာဓိံကို။ သမောဓာနေတိ၊ ဤ။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊
သည်။ ဣမံ မဂ္ဂံကို။ ဣမသ္မိံ အာရမ္မဏော ဌံ။ သမောဓာနေတိ၊ ဤ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ မဂ္ဂံ
သမောဓာနေတိ၊ ဣန္ဒြိယံ။ ဝုစ္စတိ၊ ဤ။ ။ [ဂေါစရဉ္စ ပဇာနာတိတိစသည်ဉ္စတုပ္ပါ]။

ဓမ္မေ သမောဓာနေတိတိတ္ထော၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ကထံ၊ အသို့လျှင်။ ဓမ္မေတို့ကို။ သမောဓာ-
နေတိ၊ နည်း။ အာဓိပတေယျဋ္ဌေန၊ အစိုးရသော သဘောအားဖြင့်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ သမော
ဓာနေတိ၊ ဤ။ အကမ္ပိယဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်ခြင်းသဘောအားဖြင့်။ ဗလာနိ၊ တို့ကို။ သမောဓာနေ-
တိ၊ ဤ။ နိယျာနဋ္ဌေန၊ ဝဋ်မှထွက်သွားခြင်းသဘောအားဖြင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။ သမောဓာနေတိ၊
ဤ။ ဟေတုဋ္ဌေန၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ သမောဓာနေ-
တိ၊ ဤ။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ထင်သောသဘောအားဖြင့်။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ဤ။
ပဒဟနဋ္ဌေန၊ အားထုတ်သောသဘောအားဖြင့်။ သမ္ပပ္ပဓာနံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်း၏။
ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပြည့်စုံကြောင်း ဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ဤ။
တထဋ္ဌေန မဒဗာကံမပြန်မှန်သော သဘောအားဖြင့်။ သစ္စံ၊ သစ္စာကို။ သမောဓာနေတိ၊ ဤ။ အဝိက္ခေ-
ပဋ္ဌေန၊ မပ္ပံလွင်္ဂခြင်းသဘောအားဖြင့်။ သမထံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ဤ။ အနုပဿနဋ္ဌေန၊
အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းသဘောအားဖြင့်။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ဤ။ ဧကရသဋ္ဌေန၊ တူ
သောကိစ္စရှိသောသဘောအားဖြင့်။ သမထဝိပဿနံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်း၏။ အနတိ-
ဝတ္တနဋ္ဌေန၊ အချင်းချင်းကို မလွန်သောသဘောအားဖြင့်။ ယုဂနန္ဒံ၊ အစုံဖွဲ့အပ်သောသမာဓိ
ပညာကို။ သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်း၏။ သံဝရဋ္ဌေန၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းသဘောအားဖြင့်။ သီလဝိသုဒ္ဓိံ၊
သီလဝိသုဒ္ဓိကို။ သမောဓာနေတိ၊ ဤ။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပ္ပံလွင်္ဂခြင်းသဘောအားဖြင့်။ ဝိတ္တ-
ဝိသုဒ္ဓိံ၊ ဝိတ္တဝိသုဒ္ဓိကို။ သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်း၏။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်သောသဘောအားဖြင့်။
ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိံ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိကို။ သမောဓာနေတိ၊ ဤ။ ဝိမုတ္တဋ္ဌေန၊ လွတ်သောသဘောအားဖြင့်။
ဝိမောက္ခံ၊ ဝိမောက္ခကို။ သမောဓာနေတိ၊ ဤ။ ပဋိဝေဓဋ္ဌေန၊ ထိုးထွင်း၍သိသော သဘောအား
ဖြင့်။ ဝိဇ္ဇံ၊ ဝိဇ္ဇာကို။ သမောဓာနေတိ၊ ဤ။ ပရိစ္စာဂဋ္ဌေန၊ စွန့်လွှတ်သောသဘောအားဖြင့်။ ဝိမုတ္တိံ၊
ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ဤ။ သမုစ္ဆေဒဋ္ဌေန၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်သောသဘောအားဖြင့်။ ခယေဉာဏံ၊
ခယဉာဏ်ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ဤ။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓဋ္ဌေန၊ တဖန်ငြိမ်းစေသောသဘောအားဖြင့်။ အနုပ္ပါ
ဒေ ဉာဏံ၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ဟူသော အနုပ္ပါဒဉာဏ်ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ဤ။ မူလဋ္ဌေန၊ မူလအကြောင်း
ရင်းသဘောအားဖြင့်။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ဤ။ သမုဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ဖြစ်ကြောင်း သဘော
အားဖြင့်။ မနသိကာရံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်း၏။ သမောဓာနဋ္ဌေန၊ ပေါင်းဆုံသော
သဘောအားဖြင့်။ ဖဿံ၊ ဖဿကို။ သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်း၏။ သမောသရဏဋ္ဌေန၊ စုဝေးရာ
သဘောအားဖြင့်။ ဝေဒနံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်း၏။ ပမုခဋ္ဌေန၊ အကြီးအမှူး သဘော
အားဖြင့်။ သမာဓိံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်း၏။ အာဓိပတေယျဋ္ဌေန၊ အစိုးရခြင်းသဘော
အားဖြင့်။ သတိံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ဤ။ တတုတ္တရဋ္ဌေန၊ ထိုထိုတရားထက်လွန်မြတ်သော
သဘောအားဖြင့်။ ပညံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်း၏။ သာရဋ္ဌေန၊ မြတ်သော သဘော
အားဖြင့်။ ဝိမုတ္တိံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်း၏။ ပရိယောသာနဋ္ဌေန၊ အပြီးအဆုံးသဘော
အားဖြင့်။ အမတောဂဓံ၊ အမြိုက်သို့သက်ဝင်သော။ ဝါ၊ သက်ငင်၍ တည်ရာအမြိုက်တရားဖြစ်
သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်း၏။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဣမေ ဓမ္မေ၊ ဤ
တရားတို့ကို။ ဣမသ္မိံ အာရမ္မဏော ဌံ။ သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်း၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဓမ္မေ

သမောဓာနေတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ ။ [ဂေါစရဉ္စ ပဇာနာတိတိ-စသည်၌ အနက်တူပြီ။
တေန၊ ထို့ကြောင့်။ သမတ္တဉ္စ ပဋိဝိဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ (၁)

၁၆၉။ ရဿံ၊ တို့စွာ။ အဿသန္ဓေ၊ ဝင်သက်ရှူသည်ရှိသော်။ ရဿံ၊ တို့စွာ။ အဿသ-
မိတိ၊ ရှူသည်ဟူ၍။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ပဇာနာတိ၊ သိသနည်း။ ရဿံ၊ တို့စွာ။ ပဿ-
သန္ဓေ၊ ထွက်သက်ရှိုက်သည်ရှိသော်။ ရဿံ၊ တို့စွာ။ ပဿသမိတိ၊ ရှိုက်သည်ဟူ၍။ ကထံ၊
အဘယ်သို့။ ပဇာနာတိ၊ သိသနည်း။ ရဿံ၊ တို့သော။ အဿာသံ၊ ဝင်သက်ကို။
ဣတ္တရသင်္ခါတေ၊ ဣတ္တရဟု ဆိုအပ်သော တို့သောကာလ၌။ ဝါ၊ တို့သောအဖို့၌။ အဿသတိ၊
ရှူ၏။ ရဿံ၊ တို့သော။ ပဿာသံ၊ ထွက်သက်ကို။ ဣတ္တရသင်္ခါတေ၊ ၌။ ပဿသတိ၊ ရှိုက်၏။
ရဿံ၊ တို့သော။ အဿာသပဿာသံ၊ ဝင်သက်ထွက်သက်ကို။ ဣတ္တရသင်္ခါတေ၊ ၌။ အဿသတိပိ၊
ရှူလည်း ရှူ၏။ ပဿသတိပိ၊ ရှိုက်လည်း ရှိုက်၏။ ရဿံ၊ တို့သော။ အဿာသပဿာသံ၊
ဝင်သက်ထွက်သက်ကို။ ဣတ္တရသင်္ခါတေ၊ ၌။ အဿသတောပိ၊ ရှူသော ယောဂီအား၎င်း။
ပဿသတောပိ၊ ရှိုက်သောယောဂီအား၎င်း။ ဆန္ဒော၊ ထက်သန်သော လိုလားမှု ဆန္ဒသည်။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။

ဆန္ဒဝသေန၊ ဆန္ဒ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ တတော၊ ထို့ထက်။ သုခုမတရံ၊ သာလွန်၍သိမ်မွေ့
သော။ ရဿံ၊ တို့သော။ အဿာသံ၊ ဝင်သက်ကို။ ဣတ္တရသင်္ခါတေ၊ ဣတ္တရ ဟုဆိုအပ်သော
တို့သော ကာလ၌။ အဿသတိ၊ ရှူ၏။ ဆန္ဒဝသေန၊ အားဖြင့်။ တတော၊ ထို့ထက်။ သုခုမတရံ၊
သော။ ရဿံ၊ သော။ ပဿာသံ၊ ထွက်သက်ကို။ ဣတ္တရသင်္ခါတေ၊ ၌။ ပဿသတိ၊ ရှိုက်၏။
ဆန္ဒဝသေန၊ အားဖြင့်။ တတော၊ ထို့ထက်။ သုခုမတရံ၊ သော။ ရဿံ၊ တို့သော။
အဿာသပဿာသံ၊ ဝင်သက်ထွက်သက်ကို။ ဣတ္တရသင်္ခါတေ၊ ၌။ အဿသတိပိ၊ ရှူလည်း
ရှူ၏။ ပဿသတိပိ၊ ရှိုက်လည်းရှိုက်၏။ ဆန္ဒဝသေန၊ အားဖြင့်။ တတော၊ ထို့ထက်။ သုခုမတရံ၊
သော။ ရဿံ၊ တို့သော။ အဿာသပဿာသံ၊ ဝင်သက်ထွက်သက်ကို။ ဣတ္တရသင်္ခါတေ၊
၌။ အဿသတောပိ၊ ရှူသောယောဂီအား၎င်း။ ပဿသတောပိ၊ ရှိုက်သောယောဂီအား၎င်း။
ပါမောဇ္ဇံ၊ ပါမောဇ္ဇသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ပါမောဇ္ဇဝသေန၊ ပါမောဇ္ဇ၏အစွမ်းအားဖြင့်။
တတော၊ ထို့ထက်။ သုခုမတရံ၊ သာလွန်၍သိမ်မွေ့သော။ ရဿံ၊ တို့သော။ အဿာသံ၊
ဝင်သက်ကို။ ဣတ္တရသင်္ခါတေ၊ ၌။ အဿသတိ၊ ရှူ၏။ ပါမောဇ္ဇဝသေန၊ ဖြင့်။ တတော၊
ထို့ထက်။ သုခုမတရံ၊ သော။ ရဿံ၊ သော။ ပဿာသံ၊ ကို။ ဣတ္တရသင်္ခါတေ၊ ၌။ ပဿသတိ၊
ရှိုက်၏။ ပါမောဇ္ဇဝသေန၊ အားဖြင့်။ တတော၊ ထို့ထက်။ သုခုမတရံ၊ သော။ ရဿံ၊ သော။
အဿာသပဿာသံ၊ ဝင်သက်ထွက်သက်ကို။ ဣတ္တရသင်္ခါတေ၊ ၌။ အဿသတိပိ၊ ရှူလည်း
ရှူ၏။ ပဿသတိပိ၊ ရှိုက်လည်းရှိုက်၏။ ပါမောဇ္ဇဝသေန၊ အားဖြင့်။ တတော၊ ထက်။ သုခုမတရံ၊
သော။ ရဿံ၊ သော။ အဿာသပဿာသံ၊ ကို။ ဣတ္တရသင်္ခါတေ၊ ၌။ အဿသတောပိ၊ ရှူသော
ယောဂီအား၎င်း။ ပဿသတောပိ၊ ရှိုက်သောယောဂီအား၎င်း။ ရဿံ၊ တို့သော။ ဝါ၊ 'တို့စွာဟု ဟော
အပ်သော။ ။ (မြန်မာစာအုပ်တိုင်းကား ရဿာ-ဟု ရှိ၏။ ရှေး၌ ဒိဿံ ဟုရှိခဲ့သောကြောင့်၎င်း။
အထက်စာမျက်နှာ ၁၈၃ ပဿမ္မယံဝါရ-၌ "ဒိဿံအဿာသာ၊ ဒိဿံ ပဿာသာ၊ ရဿံ အဿာသာ၊ ရဿံ
ပဿာသာ" ဟု ရှိသောကြောင့်၎င်း ဤအရာတွင် ယိုးဒယားမှ၌ရှိသောရဿံ ဟူသော နိဂုဟိတန္တ
ပုဒ်သာ ယုတ္တဘရဖြစ်သည်။) အဿာသပဿာသာ၊ ပကတိ ဝင်သက်ထွက်သက်မှ။ စိတ္တံ စိတ်သည်။
ဝိဝတ္တတိ၊ ဆုတ်နုတ်ဖွဲ့၏။ ဝါ၊ ဆုတ်နုတ်၍ပဋိဘာဂနိမိတ်၌တည်၏။ ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခာသည်။ သဏ္ဍာတိ၊

ကောင်းစွာတည်၏။ ဣမေဟိ နဝဟာကာရေဟိ၊ ဤကိုးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ရသံ၊
 တို့သော။ ဝါ တို့စွာဟု ဟောအပ်ကုန်သော။ ။ (ဤ၌လည်းနိဂ္ဂဟိတန္တနှင့် ယိုးဒယားမူသာ ယုတ္တတရ
 ဖြစ်သည်။) အဿာသပဿာသာ၊ ဝင်သက်ထွက်သက် တို့သည်။ ကာယော၊ ကာယမည်၏။
 ဥပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ သတိ၊ မည်၏။ အနုပဿနာ၊ သည်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ကာယော၊ ကာယ
 သည်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ဥပဋ္ဌာန မည်၏။ နော သတိ၊ သတိ မမည်။ သတိ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌာနဉ္စေ၊ ဥပဋ္ဌာန
 လည်း မည်၏။ သတိစ၊ သတိလည်း မည်၏။ တာယ သတိယာ၊ ထိုသတိဖြင့်။ တေန ဉာဏေန၊
 ထိုဉာဏ်ဖြင့်။ တံ ကာယံ၊ ထိုကာယကို။ အနုပဿတိ၊ ရှု၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ကာယေ၊ ၌။
 ကာယာနုပဿနာ၊ သော။ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာတိ၊ ဘာဝနာ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

[အနုပဿတိတိ-စသည်၌ အနက်တူပြီ။] ။ပ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ သမတ္ထဉ္စ ပဋိဝိဇ္ဇာတိ၊
 ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (၂)

၁၇၀။ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒါ အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသော ဝင်သက်အပေါင်း (ကာယ)
 ကို ထင်ရှားစေသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ဝင်သက်ရှုအံ့ ဟူ၍။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။
 သိက္ခတိ၊ လေ့ကျင့်အားထုတ်သနည်း။ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒါ အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသော
 ထွက်သက်အပေါင်း (ကာယ)ကို ထင်ရှားစေသည်ဖြစ်၍။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ထွက်သက်ရှုအံ့
 ဟူ၍။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ သိက္ခတိ၊ လေ့ကျင့်အားထုတ်သနည်း။ ကာယောတိ ဧတ္ထ၊
 ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ကာယာ၊ ကာယတို့သည်။ နာမကာယော စ၊ နာမကာယ၎င်း။ ရူပကာယော
 စ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးတို့သည်။ နာမကာယော၊ သည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။
 ဝေဒနာ၊ ၎င်း။ သညာ၊ ၎င်း။ စေတနာ၊ ၎င်း။ ဖဿော၊ ၎င်း။ မနသိကာရော၊ ၎င်း။ နာမဉ္စ
 နာမ၎င်း။ နာမကာယော စ၊ နာမအပေါင်း၎င်း။ ယေ စ၊ အကြင် ဝေဒနာ သညာစေတသိက်
 တို့ကိုလည်း။ စိတ္တသင်္ခါရာ၊ စိတ္တသင်္ခါရတို့ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ တေ စ၊ ထို
 စေတသိက်တို့၎င်း။ အသံ၊ ဤတရားအပေါင်းသည်။ နာမကာယော၊ နာမကာယမည်၏။
 ရူပကာယော၊ သည်။ ကတမော၊ နည်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာ စ၊ မဟာဘူတ်တို့
 ၎င်း။ စတုန္ဒါကုန်သော။ မဟာဘူတာနံ၊ မဟာဘူတ်တို့ကို။ ဥပါဒါယရူပဉ္စ၊ စုံမီ၍ ဖြစ်သော ရုပ်၎င်း။
 အဿာသော စ၊ ဝင်သက်၎င်း။ ပဿာသော စ၊ ထွက်သက်၎င်း။ ဥပနိဗန္ဓနာ-ဥပနိဗန္ဓနာယ၊ သတိဖြင့်
 ဖွဲ့ခြင်း၏။ နိမိတ္တံ၊ အကြောင်းနိမိတ်ဖြစ်သော ဝင်သက် ထွက်သက်တို့၏ ထိရာဌာန၎င်း။ ယေ စ၊
 အကြင် ဝင်သက် ထွက်သက်တို့ကိုလည်း။ ကာယသင်္ခါရာ၊ ကာယသင်္ခါရတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်
 ကုန်၏။ တေ စ၊ ထိုဝင်သက် ထွက်သက်တို့၎င်း။ အသံ၊ ဤတရားအပေါင်းသည်။ ရူပကာယော၊
 ရူပကာယမည်၏။

တေ ကာယာ၊ ထိုကာယတို့သည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ပဋိဝိဒိတာ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။
 ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ဒီဃံ အဿာသဝသေန၊ ရှည်စွာဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏
 အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ တခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်
 သော။ အဝိက္ခေပံ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်း တည်ကြည်ခြင်းကို။ ပဇာနတော၊ သိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။
 သတိ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌိတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တာယ သတိယာ၊ ထို သတိဖြင့်။ တေန
 ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ တေ ကာယာ၊ တို့သည်။ ပဋိဝိဒိတာ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။
 ဒီဃံ ပဿာသဝသေန၊ ရှည်စွာဟု ဟောအပ်သော ထွက်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။

ကေဂ္ဂတံ၊ သော။ အဝိက္ခေပံ၊ ကိ။ ပဇာနတော၊ အား။ သတိ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌိတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တာယ သတိယာ၊ ဖြင့်။ တေန ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ တေ ကာယာ၊ တို့သည်။ ပဋိဝိဒိတာ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ရဿံ အဿာသဝသေန၊ တို့စွာဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ကေဂ္ဂတံ၊ သော။ အဝိက္ခေပံ၊ ကိ။ ပဇာနတော၊ အား။ သတိ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌိတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တာယ သတိယာ၊ ဖြင့်။ တေန ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ တေ ကာယာ၊ တို့သည်။ ပဋိဝိဒိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ရဿံ ပဿာသဝသေန၊ အားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ကေဂ္ဂတံ၊ သော။ အဝိက္ခေပံ၊ ကိ။ ပဇာနတော၊ အား။ သတိ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌိတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တာယ သတိယာ၊ ဖြင့်။ တေန ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ တေ ကာယာ၊ တို့သည်။ ပဋိဝိဒိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

အာဝဇ္ဇတော၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ တေ ကာယာ၊ တို့သည်။ ပဋိဝိဒိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဇာနတော၊ အား။ တေ ကာယာ၊ တို့သည်။ ပဋိဝိဒိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဿတော၊ ရှုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပ။ ပစ္စဝေက္ခတော၊ ဆင်ခြင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပ။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဓိဋ္ဌဟတော၊ ဆောက်တည်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပ။ သဒ္ဓါယ၊ သဒ္ဓါခြင်းဖြင့်။ အဓိမုစ္စတော၊ ဆုံးဖြတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပ။ ဝီရိယံ၊ ကို။ ပဂ္ဂဏှတော၊ ချီးမြှင့်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပ။ သတိံ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌာပယတော၊ အား။ ပ။ စိတ္တံ၊ ကို။ သမာဒဟတော၊ ကောင်းစွာ ထားသော တည်ကြည်စေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပ။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ပဇာနတော၊ အား။ ပ။ အဘိညေယျံ၊ ရှေးရှုပြု၍ သိအပ်သော တရားကို။ အဘိဇာနတော၊ ရှေးရှုသိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပ။ ပရိညေယျံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော တရားကို။ ပရိဇာနတော၊ ပိုင်းခြား၍ သိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပ။ ပဟာတဗ္ဗံ၊ ပယ်အပ်သော တရားကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပ။ ဘာဝေတဗ္ဗံ၊ ပွားစေအပ်သော တရားကို။ ဘာဝယတော၊ ပွားစေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပ။ သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရားကို။ သစ္စိကရောတော၊ မျက်မှောက်ပြုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ တေ ကာယာ၊ ထိုကာယတို့သည်။ ပဋိဝိဒိတာ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ တေ ကာယာ၊ ထိုကာယတို့သည်။ ပဋိဝိဒိတာ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ-အဿာသပဿာသာ၊ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ-ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်ထွက်သက်တို့သည်။ ကာယော၊ ကာယမည်၏။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်သော သဘောသည်။ ဝါ၊ ထင်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သတိမည်၏။ အနုပဿနာ၊ ရှုခြင်းသည်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ [ကာယော ဥပဋ္ဌာနံ-စသည်၌ အနက်တူပြီ။

အနုပဿတိတိ ဧတ္ထိ၌။ တံ ကာယံ၊ ကို။ ကတံ၊ လျှင်။ အနုပဿတိ၊ နည်း။ ပ။ အာသေဝနဋ္ဌေန၊ မှီဝဲထုံစေသော သဘောအားဖြင့်။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်း၎င်းတည်း။

သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ အဿာသပဿာသာနံ၊ သဗ္ဗကာယာပဋိသံဝေဒီဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်ထွက်သက်တို့၏။ ဝါ၊ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ-ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက် ထွက်သက်တို့မှ ဖြစ်သောဈာန် ဝိပဿနာ မဂ်တို့၏။ သံဝရဋ္ဌေန၊ စောင့်စည်းတတ်သော သဘောကြောင့်။ ဝါ၊ စောင့်စည်းခြင်းသဘောသည်။ သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ သီလဝိသုဒ္ဓိမည်၏။ (ယိုးဒယားမှ အရအနက်ကား၊ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီအဿာသပဿာသာ၊ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ-ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက် ထွက်သက်တို့သည်။ ဝါ၊ ဝင်သက်ထွက်သက်တို့မှ ဖြစ်သောဈာန် ဝိပဿနာ မဂ်တို့သည်။ သံဝရဋ္ဌေန၊ စောင့်စည်းခြင်းသဘောအားဖြင့်။ သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ မည်၏။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်ခြင်း သဘော

အားဖြင့်။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓါ၊ မည်၏။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်ခြင်းသဘောအားဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓါ၊ မည်၏-ဟု အနက်ပြန်ရာ၏။ အနက်အဓိပ္ပါယ်သာ၍ ချောမော ပြေပြစ်သည်။ ။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော သဘောကြောင့်။ ဝါ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းသဘောသည်။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓါ၊ မည်၏။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်တတ်သော သဘောကြောင့်။ ဝါ၊ မြင်ခြင်းသဘောသည်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓါ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုစဉ်အခါ ရိပ်ယာနာ မဂ်စိတ္တပျိုခြင်း။ ယော သံဝရဋ္ဌော၊ အကြင်စောင့်စည်းခြင်း သဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤစောင့်စည်းခြင်းသဘောသည်။ အဓိသီလသိက္ခာ၊ အဓိသီလသိက္ခာမည်၏။ တတ္ထ၊ ဤ။ ယော အဝိက္ခေပဋ္ဌော၊ အကြင်မပျံ့လွင့်ခြင်းသဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤမပျံ့လွင့်ခြင်း သဘောသည်။ အဓိစိတ္တသိက္ခာ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ဤ။ ယော ဒဿနဋ္ဌော၊ အကြင်မြင်ခြင်းသဘော သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤမြင်ခြင်းသဘောသည်။ အဓိပညာသိက္ခာ၊ မည်၏။ ဣမာ တိဿော သိက္ခာယော၊ ဤသုံးပါးသောသိက္ခာတို့ကို။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ နှလုံးသွင်းသည်ဖြစ်၍။ သိက္ခတိ၊ ၏။ ဇာနန္တော၊ သိသည်ဖြစ်၍။ သိက္ခတိ၊ ၏။ ပ။ သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရားကို။ သစ္စိကဗျောန္တော၊ ဖြစ်၍။ သိက္ခတိ၊ ၏။

သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ အဿာသပဿာသဝသေန၊ အားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ ကို။ အဝိက္ခေပံ၊ ကို။ ပဇာနတော၊ အား။ ဝေဒနာ၊ ထိုသည်။ ဝိဒိတော၊ ထင်ရှားကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဥပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ပ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ သမတ္တဉ္စ ပဋိဝိဇ္ဈတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုဇ္ဇတိ၊ ၏။ (၃)

၁၇၁။ ကာယသင်္ခါရံကို။ ပဿမ္ဘယံ-ပဿမ္ဘယန္တော၊ ငြိမ်းစေသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ဝင်သက်ရှုအံ့ဟူ၍။ ကထံ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ အားထုတ်သနည်း။ ကာယသင်္ခါရံ၊ ကို။ ပဿမ္ဘယံ-ပဿမ္ဘယန္တော၊ ၍။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ထွက်သက်ရှိုက်အံ့ဟူ၍။ ကထံ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ နည်းဟူမူ။ ကာယသင်္ခါရော၊ သည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ ဒိဗံ အဿာသော၊ ရှည်စွာဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်တို့သည်။ ကာယိကာ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်ကုန်၏။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ ကာယပဋိဗဒ္ဓါ၊ ကိုယ်နှင့်စပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ကာယသင်္ခါရော၊ ကာယသင်္ခါရတို့မည်ကုန်၏။ တေ ကာယသင်္ခါရော၊ ထိုကာယသင်္ခါရတို့ကို။ ပဿမ္ဘေန္တော၊ ငြိမ်းစေသည်ဖြစ်၍။ နိရောဓေန္တော၊ ချုပ်စေသည်ဖြစ်၍။ ဝုပသမေန္တော၊ ကင်းငြိမ်းစေသည်ဖြစ်၍။ သိက္ခတိ၊ ၏။ ဒိဗံ ပဿာသော၊ ရှည်စွာဟု ဟောအပ်သော ထွက်သက်တို့သည်။ ကာယိကာ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်ကုန်၏။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကာယပဋိဗဒ္ဓါ၊ ကိုယ်နှင့်စပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ကာယသင်္ခါရော၊ မည်ကုန်၏။ တေ ကာယသင်္ခါရော၊ တို့ကို။ ပဿမ္ဘေန္တော၊ ငြိမ်းစေသည်ဖြစ်၍။ နိရောဓေန္တော၊ ချုပ်စေသည်ဖြစ်၍။ ဝုပသမေန္တော၊ ကင်းငြိမ်းစေသည်ဖြစ်၍။ သိက္ခတိ၊ ၏။ ရဿံ အဿာသော၊ တို့စွာဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်တို့သည်။ ရဿံ ပဿာသော၊ တို့စွာဟု ဟောအပ်သော ထွက်သက်တို့သည်။ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ၊ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ-ဟု ဟောအပ်ကုန်သော။ အဿာသော၊ တို့သည်။ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ၊ ကုန်သော။ ပဿာသော၊ တို့သည်။ ကာယိကာ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်ကုန်၏။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ ကာယပဋိဗဒ္ဓါ၊ ဖြစ်၍။ ကာယသင်္ခါရော၊ မည်ကုန်၏။ တေ ကာယသင်္ခါရော၊ တို့ကို။ ပဿမ္ဘေန္တော၊ ငြိမ်းစေသည်ဖြစ်၍။ နိရောဓေန္တော၊ ချုပ်စေသည်ဖြစ်၍။ ဝုပသမေန္တော၊ ကင်းငြိမ်းစေသည်ဖြစ်၍။ သိက္ခတိ၊ ၏။

ယထာရူပေဟိ၊ အကြင်သို့သဘောရှိကုန်သော။ ကာယသင်္ခါရေဟိ၊ ရုန့်ရင်းသော ဝင်သက်ထွက်သက်ဟူသော ကာယသင်္ခါရတို့ဖြင့်။ ဝါ၊ တို့ကြောင့်။ (ဟိတ်အနက်ကား သန္တသုခုမပက္ခဋ္ဌိ

အပရိဖန္ဒနဟေတုဟိ-ဟု ထပ်ဆင့်၍ ဖွင့်သော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာနှင့်အညီဖြစ်သည်။ ဤအရာ၌ ကရိုဏ်းလော၊ ဟိတ်လော ဆင်ခြင်ရာ၏။ ဟိတ်အနက် ယုတ္တတရ ဟု ထင်သည်။) ကာယဿ၊ ကိုယ်၏။ ယာ အာနမနာ၊ အကြင်နောက်သို့ ညွတ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ရှေး၍ ညွတ်ခြင်း၊ ရှေ့သို့ ညွတ်ခြင်းသည်။ (ဒုအနက် ဝိသုဒ္ဓိ၊ ဋီ) ယာ ဝိနမနာ၊ အကြင်နံပါးသို့ ညွတ်ခြင်းသည်။ ယာ သန္ဓမနာ၊ အကြင်ထက်ဝန်းကျင်အားဖြင့် ညွတ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အလွန်ညွတ်ခြင်းသည်။ ယာ ပဏမနာ၊ အကြင်ရှေ့သို့ ညွတ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ နောက်သို့ ညွတ်ခြင်းသည်။ (ဒုအနက် ဝိသုဒ္ဓိ၊ ဋီ) ယာ ဣဉ္ဇနာ၊ အကြင်လှုပ်ခြင်းသည်။ ယာ ဖန္ဒနာ၊ အကြင်စဉ်းငယ်လှုပ်ခြင်းသည်။ ယာ စလနာ၊ အကြင်တုန်လှုပ်ခြင်းသည်။ (အဋ္ဌကထာ၌ ဤပုဒ်၏အဖွင့် မထင်။) ယာ ပကမ္မနာ၊ အကြင်ပြင်းစွာတုန်လှုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တထာရူပံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ကာယသင်္ခါရံ၊ ရန်ရှင်းသော ဝင်သက် ထွက်သက် ဟူသော ကာယသင်္ခါရကို။ ပဿမ္ဘယံ-ပဿမ္ဘယန္တော၊ ငြိမ်းစေလျက်။ (တဉ္စ အာနမနာဒိကံ၊ ထိုအာနမနာအစရှိသော ညွတ်ခြင်း၊ တုန်လှုပ်ခြင်းကိုလည်း။ ပဿမ္ဘယံ-ပဿမ္ဘယန္တော၊ ငြိမ်းစေလျက်။) အဿသိဿာမိတိ၊ ဝင်သက်ရှုအံ့ဟူ၍။ သိက္ခတိ၊ လေ့ကျင့်အားထုတ်၏။ ။

(ဤ၌ လက်သည်းကွင်းဖြင့်ပြသော ထည့်ပါဠိအနက်မှာ ပါဠိ၌ ယာ-ပုဒ်ပါရှိ၍ အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပြချက်အား လျော်စွာ ပြလိုက်သော ပါဠိအနက် ဖြစ်သည်။ ဝိသုဒ္ဓိ မဂ်၌ ကား ငှင်းယာ-ပုဒ်မရှိပေ။ ဋီကာ၌လည်း ထိုယာ-ပုဒ်၏ အဖွင့်မရှိပေ။ အာနမနာ-စသည်၏ အကြောင်း ဖြစ်သော ကာယသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေသည်ဟု ဆိုလျှင် အာနမနာ-စသည်ကိုလည်း ငြိမ်းစေပြီး ဖြစ်တော့သည်။ ထို့ပြင် ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ—ဟူသော ပါဠိဖြင့်လည်း အာနမနာ-စသည်၏ အကြောင်း ဖြစ်သော ကာယသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေသည်ဟုသာ ပြလိုရင်းဖြစ်သည်။ အာနမနာ-စသည်ကို ငြိမ်းစေသည်ဟု ပြလိုရင်းမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ယာ ပုဒ် မပါသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ရှိသော ပါဠိသာလျှင် ပရိသုဒ္ဓပါဌ ဖြစ်ရာ၏)။

တထာရူပံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ကာယသင်္ခါရံ၊ ကာယသင်္ခါရကို။ ပဿမ္ဘယံ—ပဿမ္ဘယန္တော၊ ငြိမ်းစေလျက်။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ထွက်သက်ရှုအံ့ဟူ၍။ သိက္ခတိ၊ လေ့ကျင့်အားထုတ်၏။ ယထာရူပေဟိ၊ အကြင်သို့ သဘောရှိကုန်သော။ ကာယသင်္ခါရေဟိ၊ သိမ်မွေ့သော ဝင်သက် ထွက်သက် ဟူသော ကာယသင်္ခါရတို့ဖြင့်။ ဝါ၊ တို့ကြောင့်။ ကာယဿ၊ ကိုယ်၏။ ယာ အာနမနာ၊ အကြင်နောက်သို့ ညွတ်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ယာ ဝိနမနာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ယာ သန္ဓမနာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ယာ ပဏမနာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ယာ အနိဉ္ဇနာ၊ အကြင်မလှုပ်ခြင်းသည်။ ယာ အဖန္ဒနာ၊ အကြင်စဉ်းငယ် မလှုပ်ခြင်းသည်။ ယာ အစလနာ၊ အကြင်မတုန်လှုပ်ခြင်းသည်။ ယာ အကမ္မနာ၊ အကြင်ပြင်းစွာ မတုန်လှုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တထာရူပံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ သန္တံ၊ ငြိမ်သက်သော။ သုခမံ၊ သိမ်မွေ့သော။ ကာယသင်္ခါရံကို။ ပဿမ္ဘယံ—ပဿမ္ဘယန္တော၊ ငြိမ်းစေလျက်။ (တဉ္စ န အာနမနာဒိကံ၊ ထိုမညွတ်ခြင်း စသည်ကိုလည်း။ သန္တံ၊ ငြိမ်သက်စွာ။ သုခမံ၊ သိမ်မွေ့စွာ။ ပဿမ္ဘယန္တော၊ ငြိမ်းစေလျက်။) အဿသိဿာမိတိ၊ ဝင်သက်ရှုအံ့ဟူ၍။ သိက္ခတိ၊ လေ့ကျင့်အားထုတ်၏။

(ဤ၌လည်း လက်သည်းကွင်း အတွင်းက ထည့်သော ပါဠိအနက်မှာ အဋ္ဌကထာမှ ယူ၍ပြထားသော ပါဠိအနက်ဖြစ်သည်။ သင့်မသင့်ကို ဆင်ခြင်ရာ၏။ မညွတ်ခြင်း၊ မတုန်မလှုပ်ခြင်းတို့ကို ငြိမ်းစေလျှင် အဘယ်သို့ ဖြစ်လာမည်နည်း။ ညွတ်ခြင်း၊ တုန်လှုပ်ခြင်း၊

ယိမ်းယိုင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်ရာ၏။ ဤအရာ၌ သင့်အောင်ယူဆရန် နည်းလမ်းကို မမြင်မိပေ။ ဤအနက်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပြခြင်းမှာလည်း ပါဠိ၌ ယာ-ဟူသော ပုဒ်ကို၌ ဖွင့်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဤပါဠိ၌လည်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ကဲ့သို့ ယာ-ပုဒ်မရှိခြင်းသာလျှင် သင့်သည်။

တထာရူပံ၊ သော။ သန္တံ၊ သော။ သုခုမံ၊ သော။ ကာယသင်္ခါရံ။ ကိ။ ပဿမ္ဘယံ-ပဿမ္ဘယန္တော၊ ငြိမ်းစေလျက်။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ထွက်သက်ရှိုက်အံ့ဟူ၍။ သိက္ခတိ၊ ။

ဣတိ ဧဝံ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့သော အပြားအားဖြင့်။ ကာယသင်္ခါရံ၊ (သိမ်မွေ့သော) ကာယသင်္ခါရကို (သော်လည်း)။ ပဿမ္ဘယံ၊ ငြိမ်းစေလျက်။ အဿသိဿာမိတိ၊ ဝင်သက်ရှူအံ့ ဟူ၍။ ကိရ ယဒိ သိက္ခတိ၊ အကယ်၍ လေ့ကျင့် အားထုတ် ငြားအံ့။ ။ တနည်း၊ သိက္ခတိ ကိရ၊ အားထုတ်သတတ်။ ကာယသင်္ခါရံ၊ ကိ (သော်လည်း)။ ပဿမ္ဘယံ၊ လျက်။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ထွက်သက်ရှိုက်အံ့ဟူ၍။ ကိရ ယဒိ သိက္ခတိ၊ အကယ်၍ လေ့ကျင့်အားထုတ်ငြားအံ့။ ။ တနည်း၊ သိက္ခတိ ကိရ၊ အားထုတ်သတတ်။ ဧဝံ၊ ဤသို့သိမ်မွေ့သော ဝင်သက်ထွက်သက် ကာယသင်္ခါရ ကိုလည်း ငြိမ်းစေလျက် လေ့ကျင့်အားထုတ်သည်။ သန္တံ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ။ တနည်း၊ ဧဝံသန္တံ၊ ဤသို့ဖြစ်လတ်သော်။ ဝါတူပလဒ္ဓိယာ စ၊ ဝင်သက်ထွက်သက် လေ့ကျင့်သော (အာရုံပြုသော) စိတ် ကိုလည်း။ (ဝင်သက်ထွက်သက် လေ့ကျင့်ခြင်းကိုလည်း ဟူ၍လည်း ပြန်သင့်၏။) ပဘာဝနာ၊ ဖြစ်စေ ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အဿာသပဿာသာနဉ္စ၊ (သာ၍ သာ၍ သိမ်မွေ့သော) ဝင်သက်ထွက် သက်တို့ကိုလည်း။ ပဘာဝနာ၊ ဖြစ်စေခြင်း ပွားစေခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အာနာပါနဿတိ ယာ စ၊ အာနာပါနဿတိကိုလည်း။ ပဘာဝနာ၊ ဖြစ်စေခြင်း ပွားစေခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အာနာပါနဿတိသမာဓိဿ စ၊ အာနာပါနဿတိ သမာဓိကိုလည်း။ ပဘာဝနာ၊ ဖြစ်စေခြင်း ပွားစေ ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တံ စ သမာပတ္တိံ ၊ ထိုသမာပတ်ကိုလည်း။ ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာရှိ တို့သည်။ န သမာပတ္တိပိ၊ ဝင်စားသည်လည်း မရှိနိုင်ကုန်။ န ဝုဠဟန္တိပိ (ထိုသမာပတ်မှ) ထသည် လည်း မရှိနိုင်ကုန်။ (ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာပုံတည်း)။

ဣတိ ကိရ-ဧဝမေဝ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော အပြားအားဖြင့်ပင်လျှင်။ (ကိရသဒ္ဓါ ဧဝ-အနက်) ကာယ သင်္ခါရံ၊ ကိ။ ပဿမ္ဘယံ၊ လျက်။ အဿသိဿာမိတိ၊ ဟူ၍။ သိက္ခတိ၊ အားထုတ်၏။ ကာယသင်္ခါရံ၊ ကိ။ ပဿမ္ဘယံ၊ လျက်။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ဟူ၍။ သိက္ခတိ၊ ။ တနည်း၊ ဣတိဧဝံ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့သော အပြားအားဖြင့်။ ကာယသင်္ခါရံ၊ ကိ။ ပဿမ္ဘယံ၊ လျက်။ အဿသိဿာမိတိ၊ ဟူ၍။ ပ။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ဟူ၍။ ကိရ ယဒိ သိက္ခတိ၊ အကယ်၍ လေ့ကျင့်အားထုတ်ငြားအံ့။ (ကိရ သဒ္ဓါ ယဒိအနက်၊ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ဝိသုဒ္ဓိ၊) ဧဝံ သန္တံ၊ ဤသို့အားထုတ်သည်ရှိသော်။ ဝါတူပလဒ္ဓိယာ စ၊ ကိုလည်း။ ပဘာဝနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပ။ အာနာပါနဿတိ သမာဓိဿစ၊ ကိုလည်း။ ပဘာဝနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တံ စ သမာပတ္တိံ ၊ ကိုလည်း။ ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာရှိတို့သည်။ သမာပတ္တိပိ၊ ဝင်စား သည်လည်း ရှိကုန်၏။ ဝုဠဟန္တိပိ (ထိုသမာပတ်မှ) ထသည်လည်း ရှိကုန်၏။ ယထာ ကထံ ဝိယ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား။ သေယုထာပိ၊ ဥပမာအားဖြင့်။ ကံသေ၊ ကြွေးခွက်ကို။ အာကော- ဝိကော၊ တီးခေါက်အပ်သည်ရှိသော်။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ သြဠာရိကာ၊ ရုန့်ရင်းကုန်သော။ သဒ္ဓါ၊ အသိ တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ သြဠာရိကာနံ၊ ရုန့်ရင်းကုန်သော။ သဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ နိမိတ္တံ-နိမိတ္တဿ၊ အခြင်းအရာ၏။ ဝါ၊ ကိ။ သုဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ ကောင်းစွာယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုမနသိ- ကတတ္တာ၊ ကောင်းစွာလုံးသွင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သူပဓာရိတတ္တာ၊ ကောင်းစွာ မှတ်အပ်

သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သြဠာရိကေ၊ ရုန့်ရင်းသော။ သဒ္ဓေ၊ အသံသည်။ နိရုဒ္ဓေပိ၊ ချုပ်သော်လည်း။ အထ ပစ္စာ၊ ထို့နောင်မှ။ သုခမကာ၊ သိမ်မွေ့ကုန်သော။ သဒ္ဓါ၊ အသံတို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ သုခမကာနံ၊ ကုန်သော။ သဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ နိမိတ္တံ- နိမိတ္တဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ သုဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ 'သုမနသိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သူပဓာရိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သုခမကေ၊ သိမ်မွေ့စွာသော။ သဒ္ဓေ၊ အသံသည်။ နိရုဒ္ဓေပိ၊ ချုပ်သော်လည်း။ အထ ပစ္စာ၊ ထို့နောင်မှ။ သုခမသဒ္ဓါနိမိတ္တာ- ရမ္မဏတာပိ၊ သိမ်မွေ့သော အသံ နိမိတ်လျှင် အာရုံ ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ပဝတ္တတိ ယံတာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝံ၊ ဤအတူပင်လျှင်။ ပဌမံ၊ သော။ သြဠာရိကေ၊ ကုန်သော။ အဿာသပဿာသာ၊ တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ သြဠာရိကာနံ၊ ကုန်သော။ အဿာသပဿာသာနံ၊ တို့၏။ နိမိတ္တံ- နိမိတ္တဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ သုဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သုမနသိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သူပဓာရိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သြဠာရိကေ၊ ရုန့်ရင်းသော။ အဿာသပဿာသေ၊ သည်။ နိရုဒ္ဓေပိ၊ ချုပ်သော်လည်း။ အထ ပစ္စာ၊ မှ။ သုခမကာ၊ ကုန်သော။ အဿာသပဿာသာ၊ တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ သုခမကာနံ၊ ကုန်သော။ အဿာသပဿာသာနံ၊ တို့၏။ နိမိတ္တံ- နိမိတ္တဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ သုဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သုမနသိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သူပဓာရိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သုခမကေ၊ ကုန်သော။ အဿာသပဿာသေ၊ သည်။ နိရုဒ္ဓေပိ၊ ချုပ်သော်လည်း။ အထ ပစ္စာ၊ ထို့နောင်မှ။ သုခမကာနံ၊ ကုန်သော။ အဿာသပဿာသာနံ၊ တို့၏။ နိမိတ္တာရမ္မဏတာပိ၊ နိမိတ်လျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိက္ခေပံ၊ ပျံလွင့်ခြင်းသို့။ န ဝစ္ဆတိ၊ မချောက်။

ဧဝံ သန္တေ၊ ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ဝါတူပလဒ္ဓိယာ စ၊ ကိုလည်း။ ပဘာဝနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဿာသပဿာသာနဉ္စ၊ တို့ကိုလည်း။ ပဘာဝနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာနာပါနဿတိယာ စ၊ ကိုလည်း။ ပဘာဝနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာနာပါနဿတိ သမာဓိယာ စ၊ ကိုလည်း။ ပဘာဝနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဉ္စ သမာပတ္တိံ၊ ကို။ ပဏ္ဍိတာ၊ တို့သည်။ သမာပဇ္ဇန္တိပိ၊ ကုန်၏။ ဝုဠဟန္တိပိ၊ ကုန်၏။ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿာသပဿာသာ၊ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက် ထွက်သက်တို့သည်။ ကာယော၊ ကာယမည်၏။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ သတိ၊ မည်၏။ ပ။ တေန၊ ကြောင့်။ သမတ္ထဉ္စ ပဋိဝိဇ္ဇတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ၊ ၏။ (၄)

ကာယေ ကာယာနုပဿနာယ၊ ကာယေ ကာယာနုပဿနာဉ္စ။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ အနုပဿနာဉ္စာဏာနိ စ၊ အနုပဿနာဉ္စာဏာတို့သည်၎င်း။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဥပဋ္ဌာနာနုဿတိယော စ၊ ဥပဋ္ဌာနာနုဿတိတို့သည်၎င်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သုတ္တန္တိကဝတ္ထုနိ၊ သုတ္တန်၌ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော ဝတ္ထုတို့သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

(ဤအရာတွင် အဋ္ဌကထာ၌ “ပဌမစတုက္ကနိဒ္ဓေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ” ဟု ရှိသောကြောင့် “ပဌမ စတုက္ကနိဒ္ဓေသော နိဋ္ဌိတော” ရှိသင့်၏။)

(ပဌမ စတုက္ကနိဒ္ဓေသော၊ ပဌမ စတုက္ကကို အကျယ်ပြုခြင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။)

ဒုတိယော၊ သော။ ဘာဏဝါရော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

ဒုတိယစတုက္ကနိဒ္ဒေသ

၁၇၂။ ပီတိပဋိသံဝေဒီ၊ ပီတိကို ထင်ရှားစေသည် ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ဟူ၍။ ကထံ အဘယ်သို့။ သိက္ခတိ၊ အားထုတ်သနည်း။ ပီတိပဋိသံဝေဒီ၊ ၍။ ပဿလိဿာမိတိ၊ ဟူ၍။ ကထံ အဘယ်သို့။ သိက္ခတိ၊ နည်း။ ပီတိ၊ သည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ဒီသံ အဿာသဝသေန၊ ရှည်စွာဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ သော။ အဝိက္ခေပံ၊ ကို။ ပဇာနတော၊ အား။ ပီတိပါမောဇ္ဇံ၊ နှစ်သိမ့်ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ ယာ၊ ယင်းနှစ်သိမ့်ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ ပီတိ၊ နှစ်သိမ့်အားရမှု ပီတိလည်း မည်၏။ ပါမောဇ္ဇံ၊ ဝမ်းမြောက်သည်၏အဖြစ် ပါမောဇ္ဇလည်း မည်၏။ အာမောဒနာ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းလည်း မည်၏။ ပမောဒနာ၊ အလွန်ဝမ်းမြောက်ခြင်းလည်း မည်၏။ ဟာသော၊ ရှင်ခြင်းလည်းမည်၏။ ပဟာသော၊ အလွန်ရှင်ခြင်းလည်း မည်၏။ ဝိတ္တိ၊ (ဥစ္စာကဲ့သို့) နှစ်သက်ဖွယ်လည်း မည်၏။ ဝါ၊ နှစ်သက်ခြင်းလည်း မည်၏။ ဩဒင်္ဂ၊ တက်ကြွသော စိတ်ရှိသည်၏အဖြစ်လည်း မည်၏။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ အတ္တမနတော၊ မိမိစိတ်၏ အဖြစ်လည်း မည်၏။ ဒီသံ ပဿာသဝသေန၊ ရှည်စွာဟု ဟောအပ်သော ထွက်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ ကို။ အဝိက္ခေပံ၊ ကို။ ပဇာနတော၊ အား။ ပီတိပါမောဇ္ဇံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပ။ ရဿံ အဿာသဝသေန၊ တို့စွာဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ရဿံ ပဿာသဝသေန၊ အားဖြင့်။ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ အဿာသဝသေန၊ သဗ္ဗကာယ ပဋိသံဝေဒီ-ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ ပဿာသဝသေန၊ အားဖြင့်။ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿာသဝသေန၊ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ-ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿာသဝသေန၊ အားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ သော။ အဝိက္ခေပံ၊ ကို။ ပဇာနတော၊ အား။ ပီတိပါမောဇ္ဇံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပ။ စိတ္တဿ၊ ၏။ အတ္တမနတော၊ မိမိစိတ်၏ အဖြစ်လည်း မည်၏။ အယံ ဤနှစ်သိမ့်ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ ပီတိ၊ ပီတိမည်၏။

သာပီတိ၊ ထိုပီတိသည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ပဋိဝိဒိတာ၊ သိအပ်သည်။ ဝါ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဒီသံ အဿာသဝသေန၊ ရှည်စွာဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ သော။ အဝိက္ခေပံ၊ ကို။ ပဇာနတော၊ အား။ သတိ၊ သတိသည်။ ဥပ္ပဋိတာ၊ ထင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တာယ သတိယာ၊ ဖြင့်။ တေန ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ သာ ပီတိ၊ သည်။ ပဋိဝိဒိတာ၊ သိအပ်သည်။ ဝါ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒီသံ ပဿာသဝသေန၊ အားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ သော။ အဝိက္ခေပံ၊ ကို။ ပဇာနတော၊ အား။ ပ။ သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ ကို။ သစ္စိကရောတော၊ အား။ သာ ပီတိ၊ သည်။ ပဋိဝိဒိတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ ဤသို့။ သာ ပီတိ၊ သည်။ ပဋိဝိဒိတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပီတိပဋိသံဝေဒီ အဿာသပဿာသဝသေန၊ ပီတိပဋိသံဝေဒီ-ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်ထွက်သက်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (မနသိကာရော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။) ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာမည်၏။

[ဤ၌ မနသိကာရော-ဟူသော ပါဠိသေသထည့်၍ ပြန်ခြင်းအကြောင်းကား ပဌမစတုက္ကနိဒ္ဒေသ “အဿာသပဿာသာ ကာယော”ဟု တုလျှုတ္တံ လိင်္ဂတ္ထံ၊ နာမနာမီ အပြည့်အစုံထင်ရှား၏။ ဤဒုတိယစတုက္ကနိဒ္ဒေသကား “ဝေဒနာ”ဟု လိင်္ဂတ္ထံ၊ နာမပုဒ်သာ ထင်၏။ တုလျှုတ္တံ၊ နာမိပုဒ် မထင်ခဲ့။မ ၃၊ ၁၂၆၊ အာနာပါနဿတိသုတ်၌ကား ဤအရာတွင်

“ဝေဒနာသု ဝေဒနာညတရာဟံ ဝေ ဝဒါမိ ယဒိဒံ အဿာသပဿာသာနံ သာဓုကံ မနသိ ကာရံ” ဟု မနသိကာရကို ဝေဒနာဟု ပခာနနည်းဖြင့် ဖော်ပြထား၏။ ထို့ကြောင့် ဤ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်၌ လိုနေသော တုလျတ္ထ၊ နာမီပုဒ်ကို ထိုအာနာပါနိဿတိသုတ်မှ ဆောင်၍ ပါဠိသေသအဖြစ်ဖြင့် ထည့်ပြလိုက်သည်။ သုခပဋိသံဝေဒိ-စသော နောက်သုံးဝါရတို့၌ လည်း နည်းတူပင်။

ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်သော သဘောသည်။ သတိ၊ သတိမည်၏။ အနုပဿနာ၊ ရှုခြင်းသည်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ သတိ၏ ကပ်၍ တည်ရာ(ထင်ရာ) ဖြစ်သော ကြောင့် ဥပဋ္ဌာနမည်၏။ နော သတိ၊ သတိမမည်။ သတိ၊ သတိသည်။ ဥပဋ္ဌာနဉ္စေတ၊ အာရုံ၌ ကပ်၍ တည်တတ် (ထင်တတ်) သောကြောင့် ဥပဋ္ဌာနလည်း မည်၏။ သတိစ၊ သတိလည်း မည် ။ တာယ သတိယာ၊ ထိုသတိဖြင့်။ တေန ဉာဏေန၊ ထိုဉာဏ်ဖြင့်။ တံ ဝေဒနံ၊ ထိုဝေဒနာကို။ အနုပဿတိ၊ ရှု၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဝေဒနာသု၊ ဝေဒနာတို့၌။ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန ဘာဝနာတိ၊ ဝေဒနာ ဟု ရှုသော သတိပဋ္ဌာန် ဘာဝနာ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

[အနုပဿတိတိ စသည်၌ အနက်ရှေးနှင့်တူပြီ။ ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ သမတ္ထဉ္စ ပဋိဝိဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (၁)

၁၇၃။ သုခပဋိသံဝေဒိ၊ ၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ဝင်သက်ရှု။ အံဟု။ ကထံသ္မိ။ သိက္ခတိ၊ နည်း။ သုခပဋိသံဝေဒိ၊ ၍။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ရှုက်အံဟု။ ကထံသ္မိ။ သိက္ခတိ၊ နည်း။ သုခန္တိတ္ထေ ပုဒ်၌။ သုခါနိ၊ သုခတို့သည်။ ကာယိကဉ္စ သုခံ၊ ၎င်း။ စေတသိကဉ္စ သုခံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးတို့တည်း။ ကာယိကသုခံ၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်း။ ကာယိကံ၊ ကိုယ်၌ ဖြစ်သော။ ယံ သာတံ၊ အကြင်သာယာအပ်သောသဘောသည်။ ကာယိကံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော။ ယံ သုခံ၊ အကြင်ချမ်းသာသည်။ ကာယသမ္ပယာဇံ၊ ကိုယ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော။ သာတံ၊ သာယာ အပ်သော။ သုခံ၊ ချမ်းသာသော။ ယံ ဝေဒယိတံ၊ အကြင်ခံစားခြင်းသည်။ ကာယသမ္ပယာဇာ၊ ကိုယ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော။ သာတာ၊ သာယာအပ်သော။ ယာ သုခါဝေဒနာ၊ အကြင်သုခ ဝေဒနာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣဒံ၊ ဤသဘောသည်။ ကာယိကံ သုခံ၊ ကာယိကသုခမည်၏။ စေတသိကံ သုခံ၊ သည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ စေတသိကံ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော။ ယံ သာတံ၊ အကြင်သာယာ အပ်သောသဘောသည်။ စေတသိကံ၊ သော။ ယံ သုခံ၊ အကြင်ချမ်းသာသည်။ စေတောသမ္ပယာဇံ၊ စိတ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော။ သာတံ၊ သော။ သုခံ၊ သော။ ယံ ဝေဒယိတံ၊ သည်။ စေတော သမ္ပယာဇာ၊ သော။ သာတာ၊ သော။ ယာ သုခါဝေဒနာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၍။ ဣဒံ၊ သည်။ စေတသိကံသုခံ၊ မည်၏။

တေ သုခါ၊ ထိုသုခတို့သည်။ ကထံသ္မိ။ ပဋိဝိဒိတာ၊ သိအပ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ပြစ်ကုန်သနည်း။ ဒီဃံ အဿာသဝသေန၊ အားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၍။ ဧကဂ္ဂတံ၊ သော။ အဝိက္ခေပံ၊ ကို။ ပဇာနတော၊ အား။ သတိ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌိတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၍။ တာယ သတိယာ၊ ဖြင့်။ တေန ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ တေ သုခါ၊ ထိုသုခတို့သည်။ ပဋိဝိဒိတာ၊ သိအပ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒီဃံ ပဿာသဝသေန၊ အားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၍။ ဧကဂ္ဂတံ သော။ အဝိက္ခေပံ၊ ကို။ ပဇာနတော၊ အား။ ပ။ သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ ကို။ သစ္စိကရောတော၊ အား။ တေ သုခါ၊ ထိုသည်။ ပဋိဝိဒိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ တေ သုခါ၊ ထိုသည်။

ပဋိဝိဒိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သုပဋိသံဝေဒီ အသာသပဿာသဝသေန၊ အားဖြင့်။ (မနသိကာရော၊ သည်။) ဝေဒနာ၊ မည်၏။ ။[ရှေးနှင့်တူပြီ။] တေန၊ ကြောင့်။ သမတ္ထဉ္စ ပဋိဝိဇ္ဇာတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (၂)

၁၇၃။ စိတ္တသင်္ခါရပဋိသံဝေဒီ၊ ရှိ။ အသာသိဿာမိတိ၊ ဝင်သက်ရှုအံ့ဟု။ ကထံ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ နည်း။ စိတ္တသင်္ခါရပဋိသံဝေဒီ၊ ရှိ။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ထွက်သက်ရှိုက်အံ့ဟု။ ကထံ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ နည်း။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ စိတ္တသင်္ခါရသည်။ ကတမော၊ နည်း။ ဒိဿံအသာသဝသေန၊ ချည်စွာ ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) သညာ စ၊ သညာ လည်းဟူသော။ ဝေဒနာစ၊ ဝေဒနာလည်းဟူသော။ စေတသိကာ၊ စိတ်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဇေတ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ စိတ္တပဋိဗဒ္ဓါ၊ စိတ်နှင့်ပေါ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ စိတ္တသင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရတို့ မည်ကုန်၏။ ပ။ အယံ၊ ဤတရားအပေါင်းသည်။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ မည်၏။

တေ စိတ္တသင်္ခါရ၊ တို့သည်။ ကထံ၊ သို့။ ပဋိဝိဒိတာ၊ သိအပ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ဒိဿံ အသာသဝသေန၊ အားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ သော။ အဝိက္ခေပံ၊ သော။ ပဇာနတော၊ အား။ သတိ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌိတာ၊ ထင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တာယ သတ်ယာ၊ ဖြင့်။ တေန ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ တေ စိတ္တသင်္ခါရ၊ ထိုစိတ္တသင်္ခါရတို့သည်။ ပဋိဝိဒိတာ၊ သိအပ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒိဿံ ပဿာသဝသေန၊ အားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ သော။ အဝိက္ခေပံ၊ ကို။ ပဇာနတော၊ အား။ ပ။ သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ ကို။ သစ္စိကရေတော၊ အား။ တေ စိတ္တသင်္ခါရ၊ တို့သည်။ ပဋိဝိဒိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ တေ စိတ္တသင်္ခါရ၊ တို့သည်။ ပဋိဝိဒိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စိတ္တသင်္ခါရပဋိသံဝေဒီ အသာသပဿာသဝသေန၊ အားဖြင့်။ (မနသိကာရော၊ သည်။) ဝေဒနာ၊ မည်၏။ ။[တူပြီ။] တေန၊ ထို့ကြောင့်။ သမတ္ထဉ္စ ပဋိဝိဇ္ဇာတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (၃)

၁၇၅။ စိတ္တသင်္ခါရံ၊ ကို။ ပဿမ္ဘယံ၊ ရှိ။ အသာသိဿာမိတိ၊ ဟု။ ကထံ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ နည်း။ စိတ္တသင်္ခါရံ၊ ကို။ ပဿမ္ဘယံ၊ ရှိ။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ ကထံ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ နည်း။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ သည်။ ကတမော၊ နည်း။ ဒိဿံ အသာသဝသေန၊ အားဖြင့်။ (ပဝတ္တာ၊ သော။) သညာ စ၊ ဟူသော။ ဝေဒနာစ၊ ဟူသော။ စေတသိကာ၊ ကုန်သော။ ဇေတ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ စိတ္တပဋိဗဒ္ဓါ၊ ဖြစ်၍။ စိတ္တသင်္ခါရ၊ တို့မည်ကုန်၏။ တေ စိတ္တသင်္ခါရော၊ ထိုစိတ္တသင်္ခါရတို့ကို။ ပဿမေန္တော၊ ငြိမ်းစေသည်ဖြစ်၍။ နိရောဓေန္တော၊ ချုပ်စေသည်ဖြစ်၍။ ဝုပသမေန္တော၊ ကင်းငြိမ်းစေသည်ဖြစ်၍။ သိက္ခတိ၊ ၏။ ပ။ ပဿမ္ဘယံ စိတ္တသင်္ခါရံ အသာသပဿာသဝသေန၊ ပဿမ္ဘယံ စိတ္တသင်္ခါရံ- ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက် ထွက်သက်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (မနသိကာရော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။) ဝေဒနာ၊ မည်၏။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ သတိ၊ မည်၏။ ။[တူပြီ။] တေန၊ ထို့ကြောင့်။ သမတ္ထဉ္စ ပဋိဝိဇ္ဇာတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (၄)

ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿနာယ၊ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿနာဋ္ဌိ။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ အနုပဿနာညာဏာနိ စ၊ အနုပဿနာညာဏ်တို့သည်၎င်း။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဥပဋ္ဌာနာ နုဿတိယော စ၊ တို့သည်၎င်း။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ သုတ္တန္တိကဝတ္ထုနိ စ၊ သုတ္တန်၌ ဟောတော်မူအပ်သော ဝတ္ထုတို့သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

(ဒုတိယ စတုက္က နိဒ္ဒေသော၊ ဒုတိယစတုက္ကကို အကျယ်ပြုခြင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။)

တတိယစတုက္က နိဒ္ဒေသ

၁၇၆။ စိတ္တပဋိသံဝေဒါ စိတ်ကို ထင်ရှားစေသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ဝင်သက်ရှုအံ့ဟု။ ကထံ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ အားထုတ်သနည်း။ စိတ္တပဋိသံဝေဒါ ရှိ။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ ကထံ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ နည်း။ တံ စိတ္တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ ကတမံ၊ နည်း။ ဒီဃံ အဿာသဝသေန၊ အားဖြင့်။ (ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။) ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်သည်။ စိတ္တံ၊ စိတ်မည်၏။ ယံ၊ ယင်းဝိညာဉ်သည်။ စိတ္တံ၊ အာရုံကို ကြံတတ်သောကြောင့် စိတ်လည်းမည်၏။ မနော၊ အာရုံကို ချင့်ချိန်လျက် သိတတ်သောကြောင့် မနလည်း မည်၏။ မာနသံ၊ မာနသလည်း မည်၏။ ဟဒယံ၊ နှလုံးသဖွယ် အတွင်းကျသောကြောင့် ဟဒယလည်း မည်၏။ ပဏ္ဍရံ၊ အညစ်အကြေးမတင် ဖြူစင်သောကြောင့် ပဏ္ဍရလည်း မည်၏။ မနော၊ မနဟု ဆိုအပ်သော။ မနာယာတနံ၊ စိတ်ဟူသော တည်ရာ မနာယတန လည်း မည်၏။ မနိန္ဒိယံ၊ မနိန္ဒြလည်း မည်၏။ ဝိညာဏံ၊ အထူးသဖြင့် သိတတ်သောကြောင့် ဝိညာဉ်လည်း မည်၏။ တဇ္ဇာ၊ ထိုဒဿ အစရှိသော သမ္ပယုတ်တရားတို့အား လျော်သော။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ မနောဝိညာဏဓာတ်လည်း မည်၏။ ပ။ ပဿမ္ဘံ စိတ္တသင်္ခါရံ၊ ပဿာသဝသေန၊ ပဿမ္ဘံ စိတ္တသင်္ခါရံ-ဟု ဟောအပ်သော ထွက်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။) ဝိညာဏံ၊ သည်။ စိတ္တံ၊ စိတ်မည်၏။ ပ။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ မနောဝိညာဏဓာတ် လည်း မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤဝိညာဉ်သည်။ စိတ္တံ၊ စိတ်မည်၏။

တံ စိတ္တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ ပဋိဝိဒိတံ၊ သိအပ်သည်။ ဝါ၊ ထင်ရှားသည်။ ကထံ၊ သို့။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဒီဃံ အဿာသဝသေန၊ အားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ သော။ အဝိက္ခေပံ၊ ကို။ ပဇာနတော၊ အာ။ သတိ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌိတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တာယ သတိယာ၊ ဖြင့်။ တေန ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ တံ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဋိဝိဒိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒီဃံ ပဿာသဝသေန၊ အားဖြင့်။ ပ။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ မျက်မှောက် ပြုအပ်သော တရားကို။ သစ္စိကရောတော၊ အား။ တံ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဋိဝိဒိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ တံ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဋိဝိဒိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စိတ္တပဋိသံဝေဒါ အဿာသ ပဿာသဝသေန၊ စိတ္တ ပဋိသံဝေဒါ-ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက် ထွက်သက်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (ပဝတ္တံ၊ သော။) ဝိညာဏံ၊ သည်။ စိတ္တံ၊ မည်၏။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ သတိ၊ မည်၏။ အနုပဿနာ၊ သည်။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ သတိ၏ ကပ်၍တည်ရာ (ထင်ရာ) ဖြစ်သောကြောင့် ဥပဋ္ဌာန မည်၏။ နော သတိ၊ သတိ မမည်။ သတိ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌာနဉ္စေဝ၊ လည်း မည်၏။ သတိ စ၊ လည်း မည်၏။ တာယ သတိယာ၊ ဖြင့်။ တေန ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ အနုပဿတိ၊ ရှ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ စိတ္တော၊ စိတ်၌။ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာတိ၊ စိတ်ဟု ရှုသော သတိပဋ္ဌာန ဘာဝနာ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

[ရှေ့နှင့်တူပြီ]။ ။တေန၊ ကြောင့်။ သမတ္ထေ ပဋိဝိဇ္ဇာတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (၁)

၁၇၇။ စိတ္တံ၊ ကို။ အဘိပ္ပမောဒယံ-အဘိပ္ပမောဒယန္တော၊ အလွန် ဝမ်းမြောက် စေသည် ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ဝင်သက်ရှုအံ့ဟု။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ သိက္ခတိ၊ နည်း။ စိတ္တံ၊ ကို။ အဘိပ္ပမောဒယံ- အဘိပ္ပမောဒယန္တော၊ ရှိ။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ထွက်သက်ရှိအံ့ဟု။ ကထံ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ နည်း။ စိတ္တဿ၊ ၏။ အဘိပ္ပမောဒေါ၊ အလွန် ဝမ်းမြောက်ခြင်း သည်။ ကတမော၊ နည်း။ ဒီဃံ အဿာသဝသေန၊ အားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ သော။

အဝိက္ခေပံ၊ ကိ။ ပဇာနတော၊ အား။ စိတ္တဿ၊ ၏။ အဘိပ္ပမောဒေါ၊ အလွန်ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ယာ၊ ယင်းဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ အာမောဒနာ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းလည်း မည်၏။ပ။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ အတ္တမနတာ၊ မိမိစိတ်၏ အဖြစ်လည်း မည်၏။ပ။ အယံ၊ ဤသဘောသည်။ အဘိပ္ပမောဒေါ၊ မည်၏။ အဘိပ္ပမောဒယံ စိတ္တံ အသာသပသာသဝသေန၊ အဘိပ္ပမောဒယံ စိတ္တံ-ဟု ဟောအပ်သောဝင်သက်ထွက်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (ပဝတ္တံ၊ သော။) ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ စိတ္တံ၊ စိတ်မည်၏။ ဥပ္ပဇ္ဇာနံ၊ ထင်ခြင်းသည်။ သတိံ၊ သတိမည်၏။ ။[ရှေးနှင့်တူပြီ]။ ။တေန၊ ကြောင့်။ သမတ္တဉ္စ ပဋိဝိဇ္ဈာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (၂)

၁၇၈။ စိတ္တံ၊ ကိ။ သမာဒဟံ-သမာဒဟန္တော၊ ကောင်းစွာထားသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမီတိ၊ ဝင်သက်ရှုအံ့ဟု။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ သိက္ခတိ၊ နည်း။ စိတ္တံ၊ ကိ။ သမာဒဟံ-သမာဒဟန္တော၊ ၍။ ပဿသိဿာမီတိ၊ ထွက်သက်ရှိုက်အံ့ဟု။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ သိက္ခတိ၊ နည်း။ သမာဓိ၊ သည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ ဒီသံ အသာသပသာသဝသေန၊ အားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတော၊ သော။ အဝိက္ခေပေါ၊ သည်။ သမာဓိ၊ မည်၏။ ယာ၊ ယင်းတည်ကြည်ခြင်းသည်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဌတိ၊ တည်ခြင်းလည်းမည်၏။ သဏ္ဍိတိ၊ ကောင်းစွာတည်ခြင်းလည်း မည်၏။ အဝဋ္ဌတိ၊ သက်ဝင်၍ တည်ခြင်းလည်း မည်၏။ အဝိသာဟာရော၊ မရွေးရှားခြင်းလည်း မည်၏။ အဝိက္ခေပေါ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းလည်း မည်၏။ အဝိသာဟဇ္ဇမာနသတာ၊ မရွေးဆောင်အပ်သောစိတ်၏အဖြစ်လည်း မည်၏။ သမထော၊ ငြိမ်းစေတတ်သောကြောင့် သမထလည်း မည်၏။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သမာဓိန္ဒြိယလည်း မည်၏။ သမာဓိဗလံ၊ သမာဓိဗိုလ်လည်း မည်၏။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိလည်း မည်၏။ပ။ အယံ၊ ဤ သဘောသည်။ သမာဓိ၊ မည်၏။ သမာဒဟံ စိတ္တံ အသာသပသာသဝသေန၊ သမာဒဟံ စိတ္တံ-ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက် ထွက်သက်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ (ပဝတ္တံ၊ သော။) ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ စိတ္တံ၊ စိတ်မည်၏။ ဥပ္ပဇ္ဇာနံ၊ ထင်ခြင်းသည်။ သတိံ၊ မည်၏။ အနုပဿနာ၊ သည်။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ။[ရှေးနှင့်တူပြီ]။ ။တေန၊ ကြောင့်။ သမတ္တဉ္စ ပဋိဝိဇ္ဈာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (၃)

၁၇၉။ စိတ္တံ၊ ကိ။ ဝိမောစယံ-ဝိမောစယန္တော၊ လွတ်စေသည်ဖြစ်၍။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ အဿသိဿာမီတိ၊ ဝင်သက်ရှုအံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ နည်း။ စိတ္တံ၊ ကိ။ ဝိမောစယံ-ဝိမောစယန္တော၊ ၍။ ကထံ၊ သို့။ ပဿသိဿာမီတိ။ ထွက်သက်ရှိုက်အံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ နည်း။ စိတ္တံ၊ ကိ။ ရာဂတော၊ ရာဂမှ။ ဝိမောစယံ-ဝိမောစယန္တော၊ ၍။ အဿသိဿာမီတိ၊ ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကိ။ ရာဂတော၊ ရာဂမှ။ ဝိမောစယံ ဝိမောစယန္တော၊ ၍။ ပဿသိဿာမီတိ၊ ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကိ။ ဒေါသတော၊ ဒေါသမှ။ပ။ မောဟတော၊ မောဟမှ။ပ။ မာနတော၊ မာနမှ။ပ။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဒိဋ္ဌိမှ။ပ။ ဝိစိက္ခိန္ဒာယ၊ ဝိစိက္ခိန္ဒာမှ။ပ။ ထိနတော၊ ထိနမှ။ပ။ ဥဒ္ဓစ္စတော၊ ဥဒ္ဓစ္စမှ။ပ။ အဟိရိကတော၊ အဟိရိကမှ။ပ။ အနောတ္တပ္ပတော၊ အနောတ္တပ္ပမှ။ ဝိမောစယံ၊ ၍။ ပဿသိဿာမီတိ၊ အံ့ ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၏။ ဝိမောစယံ စိတ္တံ အသာသပသာသဝသေန၊ ဝိမောစယံ စိတ္တံ-ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်ထွက်သက်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (ပဝတ္တံ၊ သော။) ဝိညာဏံ၊ သည်။ စိတ္တံ၊ စိတ်မည်၏။ ဥပ္ပဇ္ဇာနံ၊ သည်။ သတိံ၊ မည်၏။ ။[တူပြီ]။ ။တေန၊ ကြောင့်။ သမတ္တဉ္စ ပဋိဝိဇ္ဈာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (၄)

စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿနာယ၊ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿနာ-၌။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ အနုပဿနာဉာဏာနိ စ၊ ဉာဏ်တို့သည်၎င်း။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ဥပဋ္ဌာနာနုဿတိယော စ၊ နုဿတိတို့သည်၎င်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သုတ္တန္တိကဝတ္တုနိ စ၊ တို့သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

စတုတ္ထစတုကနိဒ္ဒေသ

၁၈၀။ အနိစ္စာနုပဿိ၊ မမြဲဟုရှုသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ဝင်သက်ရှုအံ့ဟူ၍။ ကထံ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ နည်း။ အနိစ္စာနုပဿိ၊ ၍။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ ကထံ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ နည်း။ အနိစ္စန္တိတ္တေ၊ ပုဒ်၌။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စသည်။ ကိံ၊ နည်း။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့သည်။ အနိစ္စာ၊ မည်ကုန်၏။ ကေနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်သဘောကြောင့်။ (ပဉ္စက္ခန္ဓာတို့သည်။) အနိစ္စာ၊ မည်ကုန်သနည်း။ (ပဉ္စက္ခန္ဓာတို့သည်။) ဥပ္ပါဒဝယဋ္ဌေန၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းအနက်သဘောကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ မည်ကုန်၏။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတို့၏။ ဥဒယံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတိ၊ လက္ခဏာနိ၊ အဘယ်မျှသော လက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ မြင်သနည်း။ ဝယံ၊ ပျက်ခြင်းကို။ ပဿန္တော၊ သည်။ ကတိ၊ လက္ခဏာနိ၊ တို့ကို။ ပဿတိ၊ နည်း။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ အဖြစ်အပျက်ကို။ ပဿန္တော၊ သည်။ ကတိ၊ လက္ခဏာနိ၊ တို့ကို။ ပဿတိ၊ နည်း။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဥဒယံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဿန္တော၊ သည်။ ပဉ္စဝိသတိ၊ လက္ခဏာနိ၊ နှစ်ဆယ့်ငါးပါးကုန်သော လက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဝယံ၊ ပျက်ခြင်းကို။ ပဿန္တော၊ သည်။ ပဉ္စဝိသတိ၊ လက္ခဏာနိ၊ တို့ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ကို။ ပဿန္တော၊ သည်။ ဣမာနိ ပညာသလက္ခဏာနိ၊ ဤငါးဆယ်သော လက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။

ရူပေ၊ ရုပ်၌။ အနိစ္စာနုပဿိ၊ မမြဲဟုရှုသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ဝင်သက်ရှုအံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၏။ ပ။ ဝိညာဏေ၊ ဝိညာဉ်၌။ အနိစ္စာနုပဿိ၊ ၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၏။ စက္ခုသ္မိံ၊ မျက်စိ၌။ ပ။ ဇရာမရဏေ၊ ၌။ အနိစ္စာနုပဿိ၊ ၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၏။ ။ (ဤ၌ စက္ခုသ္မိံ နောက်မှ ပေယျာလကို အဘိညေယျနိဒ္ဒေသ စာမျက်နှာနံပါတ် (၇) ၌ သော တမုစ၍ နံပါတ် (၉) ဇာတိတိုင်အောင် ဝိပဿနုပဂတရားတို့ကို “သောတသ္မိံ” အနိစ္စာနုပဿိ” စသည်ဖြင့် ဖော်ထုတ်၍ ယူအပ်၏)။ ။ ဇရာမရဏေ၊ ၌။ အနိစ္စာနုပဿိ၊ ၍။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၏။ အနိစ္စာနုပဿိအဿာသပဿာသဝသေန၊ အနိစ္စာနုပဿိ-ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်ထွက်သက်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (အနုပဿိယမာနာ၊ ရူအပ်ကုန်သော။ ရူပက္ခန္ဓာဒယော၊ ရူပက္ခန္ဓာစသည်တို့သည်။) ဓမ္မာ၊ ဓမ္မမည်ကုန်၏။ ။ (ဤ၌လည်း တုလျတ္ထံ၊ နာမိပုဒ်လိုနေသောကြောင့် “ဓမ္မာတိ ရူပက္ခန္ဓာဒယော ယထာဝုတ္တဓမ္မာ” ဟု သရုပ်ဖော်ပြသော အဋ္ဌကထာကိုမှီ၍ ထုတ်ဖော်ပြလိုက်သည်။ မ ၃၊ ၁၂၇၊ အာနာပါနဿတိသုတ်၌ကား အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿဟောနကို ဓမ္မအရ ဖော်ပြထား၏)။ ။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်ခြင်းသည်။ သတိ၊ မည်၏။ အနုပဿနာ၊ ရှုခြင်းသည်။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ နော သတိ၊ သတိမမည်။ သတိ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေဝ၊ ဥပဋ္ဌာနလည်း မည်၏။ သတိ စ၊ သတိလည်းမည်၏။ တာယ သတိယာ၊ ဖြင့်။ တေန ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ တေ ဓမ္မေ၊ ထိုတရားတို့ကို။ အနုပဿတိ၊ ရှု၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဓမ္မေသု၊ သဘောတရားတို့၌။ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာတိ၊ သဘောတရားဟု ရှုသော သတိပဋ္ဌာန်ဘာဝနာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ။ [တုပ္ပိ]။ ။ တေန၊ ကြောင့်။ သမတ္ထုပဋိဝိဇ္ဈတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (၁)

ဝိရာဂါနုပဿိ၊ ပျက်ပြယ်ခြင်းကို ရှုသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ ကထံ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ နည်း။ ဝိရာဂါနုပဿိ၊ ၍။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ ကထံ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ နည်း။ ရူပေ၊ ရုပ်၌။ အာဒိနဝံ၊ အပြစ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ရူပဝိရာဂေ၊ ရုပ်၏ ပျက်ပြယ်ရာ နိဗ္ဗာန်၌။ ဆန္ဒဇာတော၊ ဖြစ်သော ဆန္ဒရှိသည်။ သဒ္ဓါဓိမုတ္တော၊ သဒ္ဓါဖြင့် ဆုံးဖြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၏။ အဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တဉ္စ၊ စိတ်သည်လည်း။ သွာဓိဋ္ဌိတံ၊ ကောင်းစွာတည်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၏။ ရူပေ၊ ၌။ ဝိရာဂါနုပဿိ၊ ပျက်ပြယ်ခြင်းကို ရှုသည် ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၎င်း၏။ ရူပေ၊ ၌။ ဝိရာဂါနုပဿိ၊ ၍။ ပဿသိဿာ မိတိ၊ ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၎င်း၏။ ပ။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ စက္ခုသ္မိံ၊ ၌။ ပ။ ဇရာမရဏေ၊ ၌။ အာဒိနဝံ၊ အပြစ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဇရာမရဏဝိရာဂေ၊ ဇရာမရဏ၏ ပျက်ပြယ်ရာနိဗ္ဗာန်၌။ ဆန္ဒဇာတော၊ ဖြစ်သောဆန္ဒရှိသည်။ သဒ္ဓါဓိမုတ္တော၊ သဒ္ဓါဖြင့် ဆုံးဖြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၏။ အဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၎င်း၏။ စိတ္တဉ္စ၊ စိတ်သည်လည်း။ သွာဓိဋ္ဌိတံ၊ ကောင်းစွာ တည်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၏။ ဇရာမရဏေ၊ ၌။ ဝိရာဂါနုပဿိ၊ ပျက်ပြယ်ခြင်းကိုရှုသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၎င်း၏။ ဇရာမရဏေ၊ ၌။ ဝိရာဂါနုပဿိ၊ ၍။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၎င်း၏။ ဝိရာဂါနုပဿိ အဿာသပဿာသ ဝသေန၊ ဝိရာဂါနုပဿိ-ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက် ထွက်သက်တို့၏ အစွမ်း အားဖြင့်။ (အနုပဿိယမာနာ၊ ကုန်သော။ ရူပက္ခန္ဓာဒယော၊ တို့သည်။) ဓမ္မာ၊ ဓမ္မတို့သည်ကုန်၏။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ သတိမည်၏။ ။[တူပြီ]။ ။တေန၊ ကြောင့်။ သမတ္တဉ္စ ပဋိဝိဇ္ဇတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း၏။ (၂)

နိရောဓာနုပဿိ၊ ချုပ်ခြင်းကို ရှုသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ ကထံ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ နည်း။ နိရောဓာနုပဿိ၊ ၍။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ ကထံ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ နည်း။ ရူပေ၊ ၌။ အာဒိနဝံ၊ အပြစ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ရူပနိရောဓေ၊ ရုပ်၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်၌။ ဆန္ဒဇာတော၊ သည်။ သဒ္ဓါဓိမုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၏။ အဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၎င်း၏။ စိတ္တဉ္စ၊ စိတ်သည်လည်း။ သွာဓိဋ္ဌိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၏။ ရူပေ၊ ၌။ နိရောဓာနုပဿိ၊ ချုပ်ခြင်းကိုရှုသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၎င်း၏။ ပ။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၎င်း၏။ ပ။ ဇရာမရဏနိရောဓေ၊ ဇရာမရဏ၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်၌။ ဆန္ဒဇာတော၊ သည်။ သဒ္ဓါဓိမုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၏။ အဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၎င်း၏။ စိတ္တဉ္စ၊ စိတ်သည်လည်း။ သွာဓိဋ္ဌိတံ၊ ကောင်းစွာ တည်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၏။ ဇရာမရဏေ၊ ၌။ နိရောဓာနုပဿိ၊ ၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၎င်း၏။ ပ။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၎င်း၏။

၁၀၁။ ကတိဟာရေဟိ၊ အဘယ်မျှသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၌။ အာဒိနဝေါ၊ အပြစ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်သနည်း။ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ ငါးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၌။ အာဒိနဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၏။ အဋ္ဌဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။

ကတမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ အဘယ်ငါးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၌။ အာဒိနဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ အနိစ္စဋ္ဌေန၊ ကုန်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော မမြဲသော သဘော အားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၌။ အာဒိနဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၏။ ဒုက္ခဋ္ဌေန၊ ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲ သဘောအားဖြင့်။ ပ။ အနတ္တဋ္ဌေန၊ အလို့အတိုင်း မဖြစ်ခြင်းဟူသော အနတ္တသဘောအားဖြင့်။ ပ။

သန္တာပဋ္ဌေန၊ ပုပန်စေတတ်သော သဘောအားဖြင့်။ပ။ ဝိပရိဏာမဋ္ဌေန၊ ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘောအားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ခွဲ။ အာဒိနဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ခွဲ။ အာဒိနဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကတမေဟိ အဋ္ဌဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်သနည်း။ နိဒါန နိရောဓေန၊ မူလအကြောင်း ချုပ်သဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ သမုဒယနိရော ဓေန၊ နီးကပ်သော ဖြစ်ကြောင်း ချုပ်သဖြင့်။ပ။ ဇာတိနိရောဓေန၊ ဇာတိချုပ်သဖြင့်။ပ။ ပဘဝ နိရောဓေန၊ ပဘဝချုပ်သဖြင့်။ပ။ ဟေတုနိရောဓေန၊ ဇနက အကြောင်းချုပ်သဖြင့်။ပ။ ပစ္စယ နိရောဓေန၊ ဥပထမ္ဘက အကြောင်းချုပ်သဖြင့်။ပ။ ဉာဏုပ္ပါဒေန၊ ဉာဏ်၏ဖြစ်သဖြင့်။ပ။ နိရောဓု ပဋ္ဌာနေ၊ နိရောဓထင်သဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဣမေဟိ အဋ္ဌဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဣမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ ဤငါးပါးသော အခြင်း အရာတို့ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ခွဲ။ အာဒိနဝံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ဣမေဟိ အဋ္ဌဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာနိရောဓေ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်၌။ ဆန္ဒဇာတော၊ ဖြစ်သောဆန္ဒရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဒ္ဓါဓိမုတ္တော၊ သဒ္ဓါဖြင့်ဆုံးဖြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဿ၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ သွာဓိဋ္ဌိတံ၊ ကောင်းစွာတည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ခွဲ။ နိရောဓာနုပဿိ၊ ချုပ်ခြင်းကို ရှုသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၏။ပ။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၏။

ကတိဟာကာရေဟိ၊ ဖြင့်။ သင်္ခါရေယ၊ တို့၌။ အာဒိနဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ကတိ ဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်သနည်း။ပ။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ ဖြင့်။ ဝိညာဏေ၊ ခွဲ။ပ။ နာမရူပေ၊ ခွဲ။ပ။ သဋ္ဌာယတနေ၊ ခွဲ။ပ။ ဖဿေ၊ ခွဲ။ပ။ ဝေဒနာယ၊ ခွဲ။ပ။ တဏှာ ယ၊ ခွဲ။ပ။ ဥပါဒါနေ၊ ခွဲ။ပ။ ဘဝေ၊ ခွဲ။ပ။ ဇာတိယာ၊ ခွဲ။ပ။ ဇရာမရဏေ၊ ခွဲ။ အာဒိနဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ ဖြင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ နည်း။ ပဉ္စဟာကာ ရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဇရာမရဏေ၊ ခွဲ။ အာဒိနဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဋ္ဌဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။

ကတမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဇရာမရဏေ၊ ခွဲ။ အာဒိနဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ အနိစ္စဋ္ဌေန၊ ကုန်ခြင်းဟူသော မမြဲသော သဘောအားဖြင့်။ပ။ ဣမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဇရာမရဏေ၊ ခွဲ။ အာဒိနဝံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ဣမေဟိ အဋ္ဌဟာကာရေဟိ၊ ဖြင့်။ ဇရာမရဏ နိရောဓေ၊ ဇရာမရဏ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်၌။ ဆန္ဒဇာတော၊ သည်။ သဒ္ဓါဓိမုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ သွာဓိဋ္ဌိတံ၊ ကောင်းစွာတည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇရာ မရဏေ၊ ခွဲ။ နိရောဓာနုပဿိ၊ ၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၏။ ဇရာမရဏေ၊ ခွဲ။ နိရောဓာ နုပဿိ၊ ၍။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၏။ နိရောဓာနုပဿိ အဿာသပဿာသဝသေန၊ အားဖြင့်။ (အနုပဿိယမာနာ၊ ကုန်သော။ ရူပက္ခန္ဓာဒယော၊ တို့သည်။) ဓမ္မာ၊ ဓမ္မမည်ကုန်၏။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်ခြင်းသည်။ သတိ၊ မည်၏။ ။ [တူပြီ]။ တေန၊ ကြောင့်။ သမတ္တဉ္စ ပဋိဝိဇ္ဈတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (၃)

၁၇၂။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ တဖန် စွန့်လွှတ် စေလွှတ်လျက်ရှုသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ သိက္ခတိ၊ နည်း။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ ၍။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ ကထံ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊ နည်း။ ပဋိနိဿဂ္ဂါတိတ္ထေ၊ ပုဒ်၌။ ပဋိနိဿဂ္ဂါ၊ တို့သည်။ ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂ္ဂေါ စ၊

ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂ္ဂုရင်း။ ပက္ခန္ဓနပဋိနိဿဂ္ဂေါ စ၊ ပက္ခန္ဓနပဋိနိဿဂ္ဂုရင်း။ ဣတိသိ။ ဒေ၊ နှစ်ပါး
 တို့တည်း။ ရှုပ်၊ ရှုပ်ကို။ ပရိစ္စတေတိ၊ စွန့်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂ္ဂေါ၊
 မည်၏။ ။(ပရိစ္စာဂ၊ စွန့်ခြင်း။ ပဋိနိဿဂ္ဂ၊ တဖန်လွတ်ခြင်း။ ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂ္ဂ၊ စွန့်ခြင်း ဟူသော
 လွတ်ခြင်း-စွန့်လွတ်ခြင်း။ အထက်ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ် ဝိဖြင့် ကိလေသာကို စွန့်လွတ်ခြင်း
 ပေတည်း)။ ။ရှုပနိရောဓေ-ရုပ်၏ချုပ်ရာဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနေ၊ နိဗ္ဗာန်၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည် ပက္ခန္ဓတိ၊
 ပြေးဝင်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပက္ခန္ဓနပဋိနိဿဂ္ဂေါ၊ မည်၏။ ။(ပက္ခန္ဓန ပြေးဝင်ခြင်း-
 မိမိကိုယ်ကို နိဗ္ဗာန်သို့စေလွတ်ခြင်း။ ပဋိနိဿဂ္ဂ၊ တဖန်လွတ်ခြင်း။ ပက္ခန္ဓနပဋိနိဿဂ္ဂ၊ ပြေးဝင်ခြင်း
 ဟူသော လွတ်ခြင်း-မိမိကိုယ်ကိုစေလွတ်ခြင်း။ အထက်ဝိပဿနာဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်၌ညွတ်သော
 အားဖြင့် မိမိကိုယ်ကိုစေလွတ်ခြင်း၊ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အာရုံပြုလျက် နိဗ္ဗာန်သို့ပြေးဝင်ခြင်း မိမိ
 ကိုယ်ကို စေလွတ်ခြင်းပေတည်း)။ ။ရှုပေ၊ ရုပ်၌။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ တဖန်လွတ်လျက် ရှုသည်
 ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၎င်း။ ရှုပေ၌။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ ၍။ ပဿသိဿာမိတိ၊
 ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၎င်း။ ပ။ ဝိညာဏ်ကို။ စက္ခုကို။ ပ။ ဇရာမရဏ်ကို။ ပရိစ္စတေတိ၊ စွန့်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂ္ဂေါ၊ မည်၏။ ဇရာမရဏနိရောဓေ၊ ဇရာမရဏ၏ချုပ်ရာဖြစ်သော။
 နိဗ္ဗာနေ၊ နိဗ္ဗာန်၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ပက္ခန္ဓတိ၊ ပြေးဝင်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ပက္ခန္ဓနပဋိနိဿဂ္ဂေါ၊ မည်၏။ ဇရာမရဏေ၌။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ ၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။
 သိက္ခတိ၊ ၎င်း။ ဇရာမရဏေ ၌။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ ၍။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၎င်း။
 ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ အဿာသပဿာသဝသေန၊ အားဖြင့်။ (အနုပဿိယမာနာ၊ ကုန်သော။
 ရှုပက္ခန္ဓာဒယော၊ တို့သည်။) ဓမ္မာ၊ ဓမ္မတို့မည်ကုန်၏။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ သတိ၊ မည်၏။ ။
 [တူပြီ]။ ။တေန၊ ထို့ကြောင့်။ သမတ္ထဉ္စ ပဋိဝိဇ္ဇာတိတိ၊ ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ (၄)

ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿနာယ၊ ၌။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ အနုပဿနေဉာဏာနိ စ၊ တို့သည်၎င်း။ အဋ္ဌ၊
 ကုန်သော။ ဥပဋ္ဌာနာနုပဿတိယော စ၊ တို့သည်၎င်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သုတ္တန္တိကဝတ္ထုနိ စ၊
 သုတ္တန်၌ဟောတော်မူအပ်သော ဝတ္ထုတို့သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဗာတ္တိံ သ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါး
 သော။ သတောကာရိယဉာဏာနိ၊ သတောကာရိဉာဏ်တို့သည်။ ဣမာနိ၊ ဤဆိုခဲ့သော
 ဉာဏ်တို့ပင်တည်း။

ပဉ္စမော၊ ငါးခုမြောက်ဖြစ်သော။ သတောကာရိဉာဏနိဒ္ဒေသော၊ သတောကာရိဉာဏ်ကို
 အကျယ်ပြုခြင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၆-ဉာဏရာသိဆက္ကနိဒ္ဒေသ

၁၇၃။ စတုဝိသတိ၊ နှစ်ဆယ့်လေးပါးသော။ သမာဓိသေန ဉာဏာနိ၊ သမာဓိ၏ အစွမ်း
 အားဖြင့်ဖြစ်သော ဉာဏ်တို့သည်။ ကာသမာနိ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ ဒီသံ အဿာသဝသေန၊ ရှည်စွာ
 ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတာ၊ တခုတည်းသော အာရုံ
 ရှိသည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ အဝိက္ခေပေါ၊ မပျံ့လှင့်ခြင်း တည်ကြည်ခြင်းသည်။ သမာဓိ၊
 သမာဓိမည်၏။ ဒီသံပဿာသဝသေန၊ အားဖြင့်။ ပ။ ဝိမောစယံ စိတ္တံ ပဿာသဝသေန၊ ဝိမောစယံ
 စိတ္တံ-ဟု ဟောအပ်သော ထွက်သက်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၎င်း။ ဧကဂ္ဂတာ၊ နှစ်သော။

အဝိက္ခေပေါ၊ သည်။ သမာဓိမည်၏။ စတုဝိသတံ၊ သော။ သမာဓိဝသေန ဉာဏာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ၊ ဤဆိုခဲ့သော ဉာဏ်တို့ပင်တည်း။ (၁)

ဒွေသတ္တတိ၊ ခုနစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော။ ဝိပဿနာဝသေန ဉာဏာနိ၊ ဝိပဿနာ၏အစွမ်းအား ဖြင့်ဖြစ်သော ဉာဏ်တို့သည်။ ကတမာနိ၊ နည်း။ ဒီဃံ၊ ရှည်သော။ အဿာသံ၊ ဝင်သက်ကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ အနုပဿနဋ္ဌေန၊ ရှုသောအနက်သဘောကြောင့်။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာမည်၏။ (ရှေးနိဿယအနက်)။ ။တနည်း၊ ဒီဃံအဿာသံ၊ ရှည်စွာဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်ကို။ အနိစ္စတော၊ မမြဲဟု။ အနုပဿနဋ္ဌေန၊ ရှုသောသဘောအားဖြင့်။ ဝိပဿနာ ဝိပဿနာ၎င်း။

[ပါဠိ စာအုပ်တို့၌ ရှိသည့် ပါဠိအားလျော်စွာ ပြန်အပ်သော အနက်။ ။ ဤအရာ၌ အဋ္ဌကထာအလိုအားဖြင့် ဒီဃံ အဿာသံ-စသည်ဖြင့် ပဉ္စမိဝိဘတုန္တနှင့် ပါဠိရှိသင့်၏။ ။ “ဒီဃံ အဿာသံ၊ ဒီဃံ-ဟု ဟောအပ်သော ဝင်သက်မှ။ အနိစ္စတော၊ မမြဲဟု။ အနုပဿနဋ္ဌေန၊ ရှုသော သဘောအားဖြင့်။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာ၎င်း”ဟု အနက်ပြန်။ ထိုသို့သော ဝင်သက်၌ ဈာန်ရ၍ ထိုဈာန်ကို အခြေပြုပြီး ဝိပဿနာရှုသော အခါ မမြဲဟု ရှုလျက်ဖြစ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်တပါးဟု ဆိုလို၏။ အသိခက်၏။ နောက် အပိုင်းများ၌လည်း နည်းတူပင်]။

ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ပ။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ အနုပဿနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ဝိပဿနာ၊ မည်၏။ပ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဝိမောစယံ ဝိမောစယန္တော၊ ၍။ ပဿာသံ၊ ကို။ ။တနည်း၊ ဝိမောစယံ စိတ္တံ ပဿာသံ၊ ဝိမောစယံ စိတ္တံ-ဟု ဟောအပ်သော ထွက်သက်ကို။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ပ။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ အနုပဿနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ဝိပဿနာ၊ မည်၏။ ဒွေသတ္တတိ၊ သော။ ဝိပဿနာဝသေန ဉာဏာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ၊ ဤဆိုခဲ့သော ဉာဏ်တို့ပင်တည်း။ (၂)

အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ နိဗ္ဗိဒါဉာဏာနိ၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်တို့သည်။ ကတမာနိ၊ နည်း။ အနိစ္စာနုပဿိ၊ မမြဲဟု ရှုသည်ဖြစ်၍။ အဿာသံ-အဿာသန္တော၊ ဝင်သက် ရှုသောကြောင့်။ (အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ ပါဠိ၌ အန္တပစ္စယန္တပဌမာဝိဘတ်နှင့် အဿာသံ ဟု ရှိစေ၊ဟိတ်အနက်)။ ။ တနည်း၊ အဿာသံ၊ ဝင်သက်ကို။ ။(ပါဠိစာအုပ်တို့၌ ဒုတိယန္တနှင့် အဿာသံ ဟု ရှိရင်းအတိုင်း ရှေးနိဿယအနက်)။ ။ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ နိဗ္ဗိဒါဉာဏံ၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်မည်၏။ပ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ တဖန်စွန့်လွှတ်၊ စေလွှတ်လျက် ရှုသည်ဖြစ်၍။ ပဿာသံ-ပဿာသန္တော၊ ထွက်သက်ရှိုက်သောကြောင့်။ (တနည်း၊ ပဿာသံ၊ ထွက်သက်ကို။) ယထာဘူတံ၊ စွာ။ ဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ပဿတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗိဒါဉာဏံ၊ မည်၏။ အဋ္ဌ၊ကုန်သော။ နိဗ္ဗိဒါဉာဏာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ၊ တို့ပင်တည်း။ (၃)

အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ နိဗ္ဗိဒါနုလောမေ ဉာဏာနိ၊ နိဗ္ဗိဒါနုလောမေဉာဏ်တို့သည်။ ကတမာနိ၊ နည်း။ ။(ဤ၌ နိဗ္ဗိဒါနုလောမေ-ပုဒ်မှာ ဥဒ္ဓေသပါဠိနှင့် မညီ၊ အဋ္ဌကထာ၌လည်း အထူး မဆို၊ နိဗ္ဗိဒါနုလောမိ ဟု ပါဠိန္တရရှိကြောင်းသာ ဥဒ္ဓေသအဖွင့်၌ ပြခဲ့သည်)။ ။အနိစ္စာနုပဿိ- အနိစ္စာနုပဿိနော၊ မမြဲဟု ရှုသည်ဖြစ်၍။ အဿာသံ-အဿာသန္တော၊ ဝင်သက်ရှုသောသူ၏။ (ဤ၌လည်း အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ အဿာသံ ဟု ပါဠိရှိစေ၊ဆဋ္ဌိအနက်)။ ။တနည်း၊ အနိစ္စာနုပဿိ ၍။ အဿာသံ၊ ဝင်သက်ကို။ ။(ပါဠိစာအုပ်၌ ရှိရင်းအတိုင်း ရှေးနိဿယအနက်)။ ။ဘယတု

ပဋ္ဌာနေ ပညာ၊ ဘေးဟု ထင်သော ပညာသည်။ နိဗ္ဗိဒါနုလောမေဉာဏံ၊ မည်၏။ပ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါ
 နုပဿိ-ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိနော၊ ရှိ။ပဿသံ-ပဿသန္တဿ၊ ထွက်သက်ရှိုက်သော သူ၏။ ။(တနည်း၊
 ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ ရှိ။ ပဿသံ၊ ထွက်သက်ကို။) ဘယတုပဋ္ဌာနေ ပညာ၊ သည်။ နိဗ္ဗိဒါ
 နုလောမေ ဉာဏံ၊ မည်၏။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ နိဗ္ဗိဒါနုလောမေ ဉာဏာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ၊
 တို့ပင်တည်း။ (၄)

အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ နိဗ္ဗိဒါပဋိပုဿဒ္ဓိဉာဏာနိ၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်၏ ငြိမ်းခြင်း၌ ဖြစ်သောဉာဏ်တို့သည်။
 ကတမာနိ၊ နည်း။ အနိစ္စာနုပဿိ-အနိစ္စာနုပဿိနော၊ ဖြစ်၍။ အဿသံ-အဿသန္တဿ၊
 ဝင်သက်ရှူသောသူ၏။ (ဋ္ဌ-အညီ ပါဌအနက်)။ ။တနည်း၊ အနိစ္စာနုပဿိ၊ ရှိ။ အဿသံ၊ ကို။
 (ပါဌိစာအုပ် ရှိရင်းအတိုင်း ရှေးနိဿယ)။ ။ပဋိသင်္ခါသန္တိဋ္ဌနာ၊ ရှုဆင်ခြင်၍ ကောင်းစွာတည်
 သော။ ပညာ၊ သည်။ နိဗ္ဗိဒါပဋိပုဿဒ္ဓိဉာဏံ၊ မည်၏။ပ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ-ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိနော၊ ရှိ။
 ပဿသံ-ပဿသန္တဿ၊ ထွက်သက်ရှိုက်သောသူ၏။ ။(တနည်း၊ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ ရှိ။ပဿသံ၊ ကို။)
 ပဋိသင်္ခါသန္တိဋ္ဌနာ၊ သော။ ပညာ၊ သည်။ နိဗ္ဗိဒါပဋိပုဿဒ္ဓိဉာဏံ၊ မည်၏။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။
 နိဗ္ဗိဒါပဋိပုဿဒ္ဓိဉာဏာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ၊ တို့ပင်တည်း။ (၅)

ဧကဝီသတိ၊ သော။ ဝိမုတ္တိသုခေ ဉာဏာနိ၊ တို့သည်။ ကတမာနိ၊ အဘယ်တို့နည်း။
 သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏။ ဝါ၊ ကို။
 ပဟိနတ္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမုစ္ဆန္တတ္တာ၊ အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်အပ်ပြီးသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိမုတ္တိသုခေ၊ ကိလေသမှလွတ်သော ဖိုလ်ချမ်းသာ၌။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၏။ ဝါ၊ ကို။ ပဟိနတ္တာ၊ ကြောင့်။ သမုစ္ဆန္တတ္တာ၊
 ကြောင့်။ ဝိမုတ္တိသုခေ ၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သီလဗ္ဗတပရာမာသဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ပ။
 ဒိဋ္ဌာနုသယဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယဿ၊ ၏။ဝါ၊ ကို။ ပဟိနတ္တာ၊ ကြောင့်။ သမုစ္ဆန္တတ္တာ၊
 ကြောင့်။ ဝိမုတ္တိသုခေ ၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ သြဋ္ဌာရိကဿ၊
 ရှုန့်ရင်းသော။ ကာမရာဂသညောဇနဿ၊ ကို။ပ။ ပဋိသသညောဇနဿ၊ ကို။ သြဋ္ဌာရိကဿ၊
 သော။ ကာမရာဂါနုသယဿ၊ ကို။ ပဋိသာနုသယဿ၊ ကို။ ပဟိနတ္တာ၊ ကြောင့်။
 သမုစ္ဆန္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝိမုတ္တိသုခေ ၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အနာဂါမိမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။
 အဏုသဟဂတဿ၊ သိမ်မွေ့သော။ ကာမရာဂသညောဇနဿ၊ ကို။ပ။ ပဋိသသညောဇနဿ၊ ကို။
 အဏုသဟဂတဿ၊ သော။ ကာမရာဂါနုသယဿ၊ ကို။ ပဋိသာနုသယဿ၊ ကို။ပဟိနတ္တာ၊ကြောင့်။
 သမုစ္ဆန္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝိမုတ္တိသုခေ ၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။
 ရူပရာဂဿ၊ ရူပရာဂ၏။ ဝါ၊ ကို။ပ။ အဝိဇ္ဇာနုသယဿ၊ အဝိဇ္ဇာနုသယ၏။ ဝါ၊ ကို။ ပဟိနတ္တာ၊
 ကြောင့်။ သမုစ္ဆန္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝိမုတ္တိသုခေ ၌။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဧက
 ဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ့်ဘဝသော။ ဝိမုတ္တိသုခေ ဉာဏာနိ၊ ဝိမုတ္တိသုခေဉာဏ်တို့သည်။ ဣမာနိ၊ ဤဆိုင်ခဲ
 သော ဉာဏ်တို့ပင်တည်း။

သောဋ္ဌသဝတ္ထုကံ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဝတ္ထုရှိသော။ အာနာပါနယဘိ သမာဓိံ၊ ကို။
 ဘာဝယတော၊ ပူးစေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ သမဓိကာနိ၊ အကျော်အသွန်နှင့် တကွဖြစ် ကုန်
 သော။ ဣမာနိ ဒ္ဓေဉာဏသတာနိ၊ ဤနှစ်ခုသော ဉာဏ်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ (၆)

အာနာပါနယဘိကထာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၄-ဣန္ဒြိယ ကထာ

၁-ပဌမသုတ္တန္တ နိဒ္ဒေသ

၁၈၄။ မေ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သုတံ၊ ကြားနာလိုက်ရ၏။ တနည်းကား၊ မေ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ သုတံ၊ ကြားနာရသည်ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်တည်း။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ အနာထပိဏ် သူဌေး၏။ ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်အမည်ရှိသော။ အာရာမေ၊ ကျောင်းတိုက်အရာမိ၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ တတြခေါ၊ ထိုသို့နေတော်မူသောအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ ဘိက္ခုဝေါတိ၊ ရဟန်းတို့ ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ခေါ်တော်မူ၏။ ဘဒန္တေတိ၊ အရှင်ဘုရားဟူ၍။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ ပစ္စယောသုံ၊ ရှေးရှုနာခံ ကုန်၏။ ဝါ၊ ပြန်ကြားလျှောက်ထားကုန်၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဧတံ ဝစနံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့ သော စကား ကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူ၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤငါးပါးတို့တည်း။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့ ဟူသည်။ ကတမာနိ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၎င်း။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ ၎င်း။ သတိန္ဒြိယံ၊ သတိန္ဒြေ၎င်း။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သမာဓိန္ဒြေ၎င်း။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေ၎င်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ပဉ္စ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ငါးပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ပင်တည်း။

၁၈၅။ ဣမာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ ဤငါးပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ အဘယ် မျှသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ စင်ကြယ်ကုန်သနည်း။ ဣမာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ပန္နရသဟိ အာကာရေဟိ၊ တဆယ့်ငါးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ စင်ကြယ်ကုန်၏။

အဿဒ္ဓေ၊ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရားမရှိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ပရိဝဇ္ဇယတော၊ ရှောင်ကြဉ်သောသူအား၎င်း။ သဒ္ဓေ၊ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရားရှိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလေ၊ တို့ကို။ သေဝတော၊ မှီဝဲသော။ ဝါ၊ မှီဝဲလျက်။ ဘဇတော၊ ချဉ်းကပ်သော။ ဝါ၊ ချဉ်းကပ်လျက်။ ပယိ ရုပါသတော၊ ဆည်းကပ်သောသူအား၎င်း။ ပသာဒနီယေ၊ ကြည်ညိုဖွယ်ကို ဆောင်တတ်ကုန်သော။ သတ္တန္တေ၊ သတ္တန်တို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခတော၊ ဆင်ခြင်သောသူအား၎င်း။ ဣမေဟိ တိဟာကာရေဟိ၊ ဤသုံးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ စင်ကြယ်၏။

ကုသိတေ၊ ပျင်းရိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလေ၊ တို့ကို။ ပရိဝဇ္ဇယတော၊ ရှောင်ကြဉ်သောသူအား၎င်း။ အာရဒ္ဓဝီရိယေ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလေ၊ တို့ကို။ သေဝတော၊ မှီဝဲသော။ ဝါ၊ လျက်။ ဘဇတော၊ ချဉ်းကပ်သော။ ဝါ၊ လျက်။ ပယိရုပါသတော၊ ဆည်းကပ်သောသူအား၎င်း။ သမ္ပပုဓာနေ၊ သမ္ပပုဓာန်တို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခတော၊ ဆင်ခြင်သောသူအား၎င်း။ ဣမေဟိ တိဟာကာ ရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ ဝီရိယိန္ဒြေသည်။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ ၏။

မုဋ္ဌဿတိ၊ လွတ်သောသတိရှိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလေ၊ တို့ကို။ ပရိဝဇ္ဇယတော၊ အား၎င်း။ ဥပဋိတဿတိ၊ ထင်သောသတိရှိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလေ၊ တို့ကို။ သေဝတော၊ သော။ ဝါ၊ လျက်။ ဘဇတော၊ သော။ ဝါ၊ လျက်။ ပယိရုပါသတော၊ အား၎င်း။ သတိပဋ္ဌာနေ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခတော၊ အား၎င်း။ ဣမေဟိ တိဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သတိန္ဒြိယံ၊ သတိန္ဒြေသည်။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ ၏။

အသမာဟိတေ၊ မတည်ကြည်ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလေ၊ တို့ကို။ ပရိဝဇ္ဇယတော၊ အား၎င်း။ သမာဟိတေ၊ တည်ကြည်ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလေ၊ တို့ကို။ သေဝတော၊ သော။ ဝါ၊ လျက်။ ဘဇတော၊ သော။ ဝါ၊ လျက်။ ပယိရုပါသတော၊ အား၎င်း။ ဈာနဝိမောက္ခေ၊ ဈာန်ဟူသော ဝိမောက္ခတို့ကို။ ဝါ၊ ဈာန် ၄-ပါး၊ ဝိမောက္ခ ၈-ပါး၊ ဝိမောက္ခ ၃-ပါးတို့၏ တည်ရာသုတ်တို့ကို။ ။ (ရှေးအနက် မဟာဋီကာ၊ နောက်အနက် ဤ အဋ္ဌကထာ အဖွင့်တည်း)။ ပစ္စဝေက္ခတော၊ အား၎င်း။ ဣမေဟိ၊ တိဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သမာဓိန္ဒြိယသည်။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ ၏။

ဒုပ္ပညေ၊ ပညာနည်းကုန်သော။ ပုဂ္ဂလေ၊ တို့ကို။ ပရိဝဇ္ဇယတော၊ အား၎င်း။ ပညဝန္တေ၊ ပညာရှိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလေ၊ တို့ကို။ သေဝတော၊ သော။ ဝါ၊ လျက်။ ဘဇတော၊ သော။ ဝါ၊ လျက်။ ပယိရုပါသတော၊ ဆည်းကပ်သောသူအား၎င်း။ ဂမ္ဘီရဉာဏစရိယံ၊ နက်နဲသောဉာဏ်၏ ကျက်စားရာဖြစ်သော တရားကို။ ပစ္စဝေက္ခတော၊ အား၎င်း။ ဣမေဟိ၊ တိဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြိယသည်။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ စင်ကြယ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမေ၊ ပဉ္စ ပုဂ္ဂလေ၊ ဤငါးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ပရိဝဇ္ဇယတော၊ ရှောင်ကြဉ်သောသူအား၎င်း။ ဣမေ၊ ပဉ္စ ပုဂ္ဂလေ၊ တို့ကို။ သေဝတော၊ မှီဝဲသော။ ဝါ၊ မှီဝဲလျက်။ ဘဇတော၊ ချဉ်းကပ်သော။ ဝါ၊ ချဉ်းကပ်လျက်။ ပယိရုပါသတော၊ ဆည်းကပ်သော သူအား၎င်း။ ဣမေ၊ ပဉ္စ သုတ္တန္တက္ခန္ဓေ၊ ဤငါးပါးသော သုတ္တန်အဖို့အစုတို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခတော၊ ဆင်ခြင်သောသူအား၎င်း။ ဣမေဟိ၊ ပန္နရသဟိ အာကာရေဟိ၊ ဤတဆယ့်ငါးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဣမာနိ၊ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ ဤငါးပါးသော ဣန္ဒြိယတို့သည်။ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ စင်ကြယ်ကုန်၏။

ကတိဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ ငါးပါးသော ဣန္ဒြိယတို့ကို။ ဘာဝိယန္တိ၊ ပွားစေအပ်ကုန်သနည်း။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒိ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဒသဟာကာရေဟိ၊ ဆယ်ပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ ငါးပါးသောဣန္ဒြိယတို့သည်။ ဘာဝိယန္တိ၊ ပွားစေအပ်ကုန်၏။ ဒသဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒိ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အသဒ္ဓိယံ၊ မယုံကြည်ခြင်းကို။ ပဇဟန္တော၊ ပယ်သောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ အသဒ္ဓိယံ၊ မယုံကြည်ခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ကောသဇ္ဇံ၊ ပျင်းရိခြင်းကို။ ပဇဟန္တော၊ သည်။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ ကောသဇ္ဇံ၊ ပျင်းရိခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ပမာဒံ၊ မေ့လျော့ခြင်းကို။ ပဇဟန္တော၊ သည်။ သတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ သတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ ပမာဒံ၊ မေ့လျော့ခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းကို။ ပဇဟန္တော၊ သည်။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇံ၊ အဝိဇ္ဇာကို။ ပဇဟန္တော၊ သည်။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ အဝိဇ္ဇံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ဣမေဟိ ဒသဟာကာရေဟိ၊ ဤဆယ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ဘာဝိယန္တိ၊ ပွားစေအပ်ကုန်၏။ ဣမေဟိ ဒသဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒိ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကတိဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတနိ၊ ပွားစေအပ်ပြီးကုန်သည်။ သုဘာဝိတနိ၊ ကောင်းစွာပွားစေအပ်ပြီးကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ ဒသဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတနိ၊ ပြီးကုန်သည်။ သုဘာဝိတနိ၊ ပြီးကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊

ကုန်၏။ အဿဒ္ဓိယဿ၊ မယံကြည်ခြင်းကို။ ပဟိနတ္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုပ္ပဟိနတ္တာ၊ ကောင်းစွာပယ်အပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဒ္ဓိန္ဒိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေသည်။ ဘာဝိတံ၊ ပွားစေအပ်ပြီးသည်။ သုဘာဝိတံ၊ ကောင်းစွာ ပွားစေအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဒ္ဓိန္ဒိယဿ၊ ကို။ ဘာဝိတံတ္တာ၊ ပွားစေအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုဘာဝိတတ္တာ၊ ကောင်းစွာ ပွားစေအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဿဒ္ဓိယံ၊ သည်။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်။ သုပ္ပဟိနံ၊ ကောင်းစွာ ပယ်အပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ [တုပ္ပိ]။ ။ဣမေဟိ ဒသဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဋိန္ဒိယာနိ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတာနိ၊ ပြီးကုန်သည်။ သုဘာဝိတာနိ၊ ပြီးကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၁၈၆။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ အဘယ်မျှသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပဋိန္ဒိယာနိ၊ တို့ကို။ ဘာဝိယန္တိ၊ ပွားစေအပ်ကုန်သနည်း။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဋိန္ဒိယာနိ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတာနိ စေတ၊ ပွားစေအပ်ပြီးကုန်သည်၎င်း။ သုဘာဝိတာနိ စ၊ ကောင်းစွာ ပွားစေအပ်ပြီးကုန်သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။) ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါနိ စ၊ ငြိမ်းကုန်သည်၎င်း။ (တဖန် ငြိမ်းစေအပ်ကုန်သည်၎င်းဟူ၍လည်း ပြန်ကြ၏။) ။ သုပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါနိ စ၊ ကောင်းစွာငြိမ်းကုန်သည်၎င်း။ (ကောင်းစွာ တဖန် ငြိမ်းစေအပ်ကုန်သည်၎င်းဟူ၍လည်း ပြန်ကြ၏။) ။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ စတုဟာကာရေဟိ၊ လေးပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပဋိန္ဒိယာနိ၊ တို့သည်။ ဘာဝိယန္တိ၊ ပွားစေအပ်ကုန်၏။ စတုဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဋိန္ဒိယာနိ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတာနိ စေတ၊ ၎င်း။ သုဘာဝိတာနိ စ၊ ၎င်း။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါနိ စ၊ ၎င်း။ သုပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါနိ စ၊ ၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌။ ပဋိန္ဒိယာနိ၊ ငါးပါးသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ ဘာဝိယန္တိ၊ ပွားစေအပ်ကုန်၏။ (ပွားစေအပ်ဆဲဟုဆိုလို၏။) ။ သောတာပတ္တိဖလက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ခဏ၌။ ပဋိန္ဒိယာနိ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတာနိစေတ၊ ပွားစေအပ်ပြီးကုန်သည်၎င်း။ သုဘာဝိတာနိ စ၊ ကောင်းစွာပွားစေအပ်ပြီးကုန်သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါနိ စ၊ ငြိမ်းကုန်သည်၎င်း။

(တဖန် ငြိမ်းစေအပ်ကုန်သည်၎င်းဟူ၍လည်း ပြန်ကြ၏။ ။ဣန္ဒြေတို့သည် ဘာဝိတံ သုဘာဝိတံဖြစ်သောကြောင့် ပွားစေရန် ဗျာပါရငြိမ်းသဖြင့် သူ့အလိုလို ငြိမ်းကြသည် ကိုသာ ဆိုလိုသည်။ နိဗ္ဗိဒါပဋိပ္ပဿဒ္ဓါဉာဏ်၌ကဲ့သို့ ကိစ္စပြီးသဖြင့် ငြိမ်းခြင်းမျိုးသာတည်း။ မဂ်ဖြင့် ငြိမ်းပြီးသော ကလေသာကို ဖိုလ်ဖြင့် တဖန်ထပ်၍ ငြိမ်းစေခြင်းမျိုးကား မဟုတ်ပေ။ ထိုကြောင့် ဤအရာ၌ ငြိမ်းကုန်သည်—ဟူသော သုဒ္ဓကတ္တားအနက်သာသင့်သည်။ တဖန် ငြိမ် စေအပ်ကုန်သည်—ဟူသော ကာရိတ်ကံ အနက်ကား မသင့်။ ထိုကာရိတ်ကံအနက်ကို ယူလျှင် “မဂ်ခဏကပင် ဣန္ဒြေတို့ကိုငြိမ်းစေခဲ့သည်” ဟုမလိုအပ်သောအနက်ကျရောက်၏။)

သုပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါနိ စ၊ ကောင်းစွာငြိမ်းကုန်သည်၎င်း။ (ကောင်းစွာတဖန် ငြိမ်းစေအပ်ကုန်သည် ဟူ၍လည်း ပြန်ကြ၏။ မသင့်သည်သာ)။ ။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ။ [သကဒါဂါမိမဂ္ဂက္ခဏေ—စသည် အနက်တုပ္ပိ]။ ။ဣတိ၊ ဤသို့။ စတသော၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂဝိသုဒ္ဓိယော စ၊ မဂ်၏စင်ကြယ်ခြင်းတို့ သည်၎င်း။ စတသော၊ ကုန်သော။ ဖလဝိသုဒ္ဓိယော စ၊ ဖိုလ်၏စင်ကြယ်ခြင်း တို့သည် ၎င်း။ စတသော၊ ကုန်သော။ သမုစ္ဆေဒဝိသုဒ္ဓိယော စ၊ သမုစ္ဆေဒ၏ စင်ကြယ်ခြင်းတို့သည် ၎င်း။ စတသော၊ ကုန်သော။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိသုဒ္ဓိယော စ၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ၏ စင်ကြယ်ခြင်း တို့သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။) ဣမေဟိ စတုဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဋိန္ဒိယာနိ၊ တို့ကို။ ဘာဝိယန္တိ၊

ပွားစေအပ်ကုန်၏။ ဣမေဟိ စတုဟာကာရေဟိ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိတို့သည်။ ဘာဝိတာနိစေဝ၊ ပွားစေအပ်ပြီးကုန်သည်၎င်း။ သုဘာဝိတာနိ စ၊ ကောင်းစွာ ပွားစေအပ်ပြီး ကုန်သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ပဋိပုဿဒ္ဓါနိ စ၊ ငြိမ်းကုန်သည်၎င်း။ သုပဋိပုဿဒ္ဓါနိ စ၊ ကောင်းစွာ ငြိမ်းကုန်သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ကတိနံ ပုဂ္ဂလာနံ၊ အဘယ်မျှသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဣန္ဒြိယဘာဝနာ၊ ဣန္ဒြေကို ပွားစေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ကတိပုဂ္ဂလာ၊ အဘယ်မျှသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဘာဝိတိန္ဒြိယာ၊ ပွားစေအပ်ပြီးသော ဣန္ဒြေ ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ အဋ္ဌန္တံ ပုဂ္ဂလာနံ၊ ရှစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဣန္ဒြိယဘာဝနာ၊ ဣန္ဒြေကိုပွားစေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တယော ပုဂ္ဂလာ၊ သုံးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဘာဝိတိန္ဒြိယာ၊ ပွားစေအပ်ပြီးသော ဣန္ဒြေရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကတမေသံ အဋ္ဌန္တံ ပုဂ္ဂလာနံ၊ အဘယ်ရှစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဣန္ဒြိယဘာဝနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ သတ္တန္တံ၊ ခုနစ်ယောက်ကုန်သော။ သေက္ခာနဉ္စ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၎င်း။ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏက သ၊ စ၊ ကလျာဏပုထုဇ္ဇနပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း။ ဣမေသံ အဋ္ဌန္တံ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့အား။ ဣန္ဒြိယဘာဝနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ကတမေ တယော ပုဂ္ဂလာ၊ အဘယ်သုံးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဘာဝိတိန္ဒြိယာ၊ ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ သဝနေန၊ တရားတော်ကို နာရသဖြင့်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိသော။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သာဝကော၊ တပည့်ဖြစ်သော။ ခိဏာသဝေါ၊ ရဟန္တာသည်။ ဘာဝိတိန္ဒြိယာ၊ ပွားစေအပ်ပြီးသော ဣန္ဒြေရှိ၏။ သယံဘူတဇ္ဇေန၊ အလို့လိုသာလျှင် ဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည်။ ဘာဝိတိန္ဒြိယော၊ ရှိ၏။ အပ္ပမေယျဇ္ဇေန၊ မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော သဘောအားဖြင့်။ တထာဂတော၊ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ လာခြင်းကောင်းသော။ အရဟံ၊ သံသရာစက်၏အကန်ကို ဖျက်ဆီးတော်မူတတ်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဘာဝိတိန္ဒြိယော၊ ရှိ၏။ ဣမေ တယော ပုဂ္ဂလာ၊ ဤသုံးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဘာဝိတိန္ဒြိယော၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိသိ၊ ဣမေသံ အဋ္ဌန္တံ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့အား။ ဣန္ဒြိယဘာဝနာ၊ ဣန္ဒြေကိုပွားစေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣမေ တယော ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတိန္ဒြိယာ၊ ပွားစေအပ်ပြီးသော ဣန္ဒြေရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမော သုတ္တန္တ နိဒ္ဒေသော၊ ရှေးဦးစွာသော သုတ္တန်ကို အကျယ်ပြခြင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၂-ဒုတိယသုတ္တန္တနိဒ္ဒေသ

၁၇၇။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ သာဝတ္ထိနိဒါနိတည်း။ ဝါ၊ သာဝတ္ထိလျှင် နိဒါနိရှိသော သုတ်တည်း။ ဘိက္ခဝေတို့။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤငါးပါးတို့တည်း။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့ ဟူသည်။ ကတမာနိ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၎င်း။ ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေ၎င်း။ (ဣတိဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ပင်တည်း။)

ဘိက္ခဝေတို့။ သမဏာဝါ၊ ရဟန်းမူလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဗြာဟ္မဏာဝါ၊ သူမြတ်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ယေဟိကေစိ၊ အကြင်အမှတ်မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဣမေသံ ပဉ္စန္တံ ဣန္ဒြိယာနံ၊

ဤငါးပါးသောဣဒ္ဓေတို့၏။ သမုဒယဉ္ဇ၊ ဖြစ်ကြောင်းကို၎င်း။ အတ္တင်္ဂမဉ္ဇ၊ ချုပ်ခြင်းကို၎င်း။ အဿာဒဉ္ဇ၊ သာယာဖွယ်အကျိုးကို၎င်း။ အာဒိနဝဉ္ဇ၊ အပြစ်ကို၎င်း။ နိဿရဏဉ္ဇ၊ ထွက်မြောက်ရာကို၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ နပဇာနန္တိ၊ မသိကုန်။ ဘိက္ခဝေတို့။ သမဏာ ဝါ၊ ရဟန်းမူလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဗြာဟ္မဏာဝါ၊ သူမြတ်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ မေ၊ ငါ၏။ (သာသနော၊ သာသနာ၌)။ ။တနည်း၊ မေ၊ ငါသည်။ သမဏေသု ဝါ၊ ကိလေသာကို ငြိမ်းစေပြီးသော ရဟန်းတို့တွင်မူလည်း။ န သမဏသမ္ပတာ၊ ရဟန်းဟု မသမုတ်အပ်ကုန်။

ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ၊ မကောင်းမှုတို့ကို အပပြုပြီးသော သူမြတ်တို့တွင်မူလည်း။ န ဗြာဟ္မဏသမ္ပတာ၊ သူမြတ်ဟု မသမုတ်အပ်ကုန်။ တေ အာယသ္မန္တာ၊ ထိုအသျှင်တို့သည်။ ။(သုက္ကပက္ခန္ဓိ တေ စ ဟ ရှိသောကြောင့်၊ သံ ဘ၊ ၄၃၂-စသည်တို့၌ကဲ့သို့ 'န စ ပန တေ'ဟု ပါဠိမှန် ရှိစေရမည်)။ ။သာမညတ္ထံ ဝါ၊ ရဟန်းအဖြစ်၏ အကျိုးကိုသော်၎င်း။ ဗြဟ္မညတ္ထံ ဝါ၊ သူမြတ်အဖြစ်၏ အကျိုးကိုသော်၎င်း။ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင်လျှင်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အတိညာ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိကုန်၍။ သစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြုကုန်၍။ ဥပသမ္ပန္တံ စ၊ ဆိုက်ရောက်ကုန်၍လည်း။ န ဝိဟရန္တိ၊ မနေကုန်။ ဝါ၊ နေကြသည် မဟုတ်ကုန်။

ဘိက္ခဝေ တို့။ သမဏာဝါ၊ ကုန်သော။ ဗြာဟ္မဏာဝါ၊ ကုန်သော။ ယေ စ ခေါကေစိ၊ အကြင်အမှတ်မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား။ ဣမေသံ ပဉ္စန္ဒံ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ သမုဒယဉ္ဇ၊ ကို၎င်း။ အတ္တင်္ဂမဉ္ဇ၊ ကို၎င်း။ အဿာဒဉ္ဇ၊ ကို၎င်း။ အာဒိနဝဉ္ဇ၊ ကို၎င်း။ နိဿရဏဉ္ဇ၊ ကို၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ ပဇာနန္တိ၊ သိကုန်၏။ ဘိက္ခဝေတို့။ သမဏာဝါ၊ ကုန်သော။ ဗြာဟ္မဏာဝါ၊ ကုန်သော။ တေ ခေါ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုကား။ မေ၊ ငါ၏။ (သာသနော၌)။ ။တနည်း၊ မေ၊ ငါသည်။ သမဏေသုစေဝ၊ ရဟန်းတို့တွင်လည်း။ သမဏသမ္ပတာ၊ ရဟန်းဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ဗြာဟ္မဏေသုစ၊ သူမြတ်တို့တွင်လည်း။ ဗြာဟ္မဏသမ္ပတာ၊ သူမြတ်ဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ။(ဤသုက္ကပက္ခန္ဓိ ဝိကပ်အနက်မဟုတ်၊ သမုစ္စည်း အနက်ဖြစ်သောကြောင့် “သမဏေသုစေဝ ဗြာဟ္မဏေသု စ”ဟု ‘စေဝ,စ’ တို့နှင့် ပါဠိမှန်ရှိစေရမည်)။ တေ အာယသ္မန္တာ၊ တို့သည်။ သာမညတ္ထံ၊ ကို၎င်း။ ဗြဟ္မညတ္ထံ၊ ကို၎င်း။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၌ပင်လျှင်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အတိညာ၊ ကုန်၍။ သစ္စိကတွာ၊ ကုန်၍။ ဥပသမ္ပန္တံ စ၊ ဆိုက်ရောက်ကုန်၍လည်း။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူ၏။

၁၈၈။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ အဘယ်မျှသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ပ။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ အတ္တင်္ဂမော၊ ချုပ်ခြင်းသည်။ ပ။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ နိဿရဏံ၊ ကို။ ပဇာနာတံ၊ နည်း။

စတ္တာရိသာယ အာကာရေဟိ၊ လေးဆယ်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စတ္တာရိသာယ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ သမုဒယံ၊ ကို။ ပဇာနာတံ၊ ၏။ ပ။ အတ္တင်္ဂမော၊ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ အတ္တင်္ဂမံ၊ ကို။ ပဇာနာတံ၊ ၏။ ပဉ္စဝိသတိယာ အာကာရေဟိ၊ နှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ အဿာဒေါ၊ သာယာဖွယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ ။ အဿာဒံ၊ ကို။ ပဇာနာတံ၊ ၏။ ပ ။ အာဒိနဝေါ၊

အပြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊ အာဒိနဝံ၊ ကိ။ ပဇာနာတိ၊ ဧ။ အသိတိသတံအာကာဝံရဟိ၊ တဗျာ ရှစ်ဆယ်သောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ပ။ နိဿရဏံ၊ ကိ။ ပဇာနာတိ၊ ဧ။

ကတမေဟိ စတ္တာရိသာယ အာကာရေဟိ၊ အဘယ်လေးဆယ်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ သမုဒယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ပ။ သမုဒယံ၊ ကိ။ ပဇာနာတိ၊ သိသနည်းဟူမူကား။ အဓိမောက္ခတ္တာယ၊ ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်ခြင်း အကျိုးငှါ။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ခြင်း၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယ၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အဓိမောက္ခဝသေန၊ ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဆန္ဒဿ၊ ဧ။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ဧ။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အဓိမောက္ခဝသေန၊ ဖြင့်။ မနသိကာရဿ၊ နှလုံးသွင်းခြင်း၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ဧ။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ဧ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကတ္ထပဋ္ဌာနံ၊ တခုတည်းအဖြစ်၌ ထင်ခြင်းသည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ဧ။ သမုဒယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ။ ပဂ္ဂဟတ္တာယ၊ ချီးမြှောက်ခြင်း အကျိုးငှါ။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ခြင်း၏။ သမုဒယော၊ သည်။ ဝိဒိယိန္ဒြိယဿ၊ ဧ။ သမုဒယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ပဂ္ဂဟဝသေန၊ ဖြင့်။ ပ။ ဥပဋ္ဌာနတ္တာယ၊ ထင်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ပ။ ဥပဋ္ဌာနဝသေန၊ ထင်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပ။ အဝိက္ခေပတ္တာယံ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ပ။ အဝိက္ခေပဝသေန၊ အားဖြင့်။ ပ။ ဒဿနတ္တာယ၊ မြင်ခြင်း အကျိုးငှါ။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ ဧ။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ပညိန္ဒြိယ၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဒဿနဝသေန၊ မြင်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပ။ ပညိန္ဒြိယဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဧကတ္ထပဋ္ဌာနံ၊ တခုတည်းအဖြစ်၌ ထင်ခြင်းသည်။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ဧ။ သမုဒယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

အဓိမောက္ခတ္တာယ၊ ငှါ။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ ဧ။ သမုဒယော၊ သည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ဧ။ သမုဒယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ [အနက်တူပြီ]။ ။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ပညိန္ဒြိယ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကတ္ထပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ဧ။ သမုဒယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣမေဟိ စတ္တာရိသာယ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ သမုဒယံ၊ ဖြစ်ကြောင်းကို။ ပဇာနာတိ၊ ဧ။

ကတမေဟိ စတ္တာရိသာယ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ အတ္တင်မော၊ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ပ။ ပဇာနာတိ၊ သိသနည်း။ အဓိမောက္ခတ္တာယ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှါ။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ ဆင်ခြင်ခြင်း၏။ အတ္တင်မော၊ ချုပ်ခြင်းသည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ဧ။ အတ္တင်မော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ပ။ ဧကတ္ထပဋ္ဌာနံ၊ တခုတည်း၏အဖြစ်၌ မထင်ခြင်းသည်။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ဧ။ အတ္တင်မော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣမေဟိ စတ္တာရိသာယ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ အတ္တင်မော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ပ။ အတ္တင်မံ၊ ချုပ်ခြင်းကို။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။

က-အသာဒနိဒ္ဒေသ

၁၈၉။ ကတမေဟိ ပဉ္စဝိသတိယာ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ အသာဒေါ၊ သာယာဖွယ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ပ။ အသာဒံ၊ ကိ။ ပဇာနာတိ၊

သိသနည်း။ အာသန္ဒိယဿ၊ မယံကြည်ခြင်း၏။ အနုပဋ္ဌာနံ၊ မထင်ခြင်းသည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အာသာဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာသန္ဒိယ ပရိဋ္ဌာဟဿ၊ မယံကြည်ခြင်းဟူသော ပူလောင်ခြင်း၏။ အနုပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အာသာဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဓိမောက္ခစရိယာယ၊ အဓိမောက္ခ၏ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဝေသာရဇ္ဇံ၊ ရဲရင့်သည်၏အဖြစ်သည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အာသာဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သန္တော၊ သော။ ဝိဟာရာဓိဂမော စ၊ ဝိဟာရကို ရခြင်းသည်လည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အာသာဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ယံ သုခံ ဝါ၊ အကြင်ချမ်းသာသုခသည်၎င်း။ ယံသောမနဿံ ဝါ၊ အကြင်ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်၎င်း။ ဥဒ္ဓုဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ၊ ဤသုခ သောမနဿသည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အာသာဒေါ၊ သာယာဖွယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကောသဇ္ဇဿ၊ ပျင်းရိခြင်း၏။ အနုပဋ္ဌာနံ၊ မထင်ခြင်းသည်။ ဝီရိယိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အာသာဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကောသဇ္ဇပရိဋ္ဌာဟဿ၊ ပျင်းရိခြင်းဟူသော ပူလောင်ခြင်း၏။ အနုပဋ္ဌာနံ၊ မထင်ခြင်းသည်။ ပ။ ပဂ္ဂဟစရိယာယ၊ ချီးမြှောက်ခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဝေသာရဇ္ဇံ၊ ရဲရင့်သည်၏အဖြစ်သည်။ ပ။ အယံ၊ ဤသုခသောမနဿသည်။ ဝီရိယိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အာသာဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပမာဒဿ၊ မေ့လျော့ခြင်း၏။ အနုပဋ္ဌာနံ၊ မထင်ခြင်းသည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အာသာဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပမာဒပရိဋ္ဌာဟဿ၊ မေ့လျော့ခြင်းဟူသော ပူလောင်ခြင်း၏။ အနုပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ပ။ ဥပဋ္ဌာနစရိယာယ၊ ထင်ခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဝေသာရဇ္ဇံ၊ သည်။ ပ။ အယံ၊ သည်။ သတိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အာသာဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဥဒ္ဓုဇ္ဇဿ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်း၏။ အနုပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ သမာဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အာသာဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥဒ္ဓုဇ္ဇပရိဋ္ဌာဟဿ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းဟူသော ပူလောင်ခြင်း၏။ အနုပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ပ။ အဝိက္ခေပစရိယာယ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဝေသာရဇ္ဇံ၊ သည်။ ပ။ အယံ၊ သည်။ သမာဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အာသာဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အဝိဇ္ဇာယ၊ မသိခြင်း၏။ အနုပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အာသာဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇာပရိဋ္ဌာဟဿ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော ပူလောင်ခြင်း၏။ အနုပဋ္ဌာနံ၊ မထင်ခြင်းသည်။ ပ။ ဒဿနစရိယာယ၊ မြင်ခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဝေသာရဇ္ဇံ၊ သည်။ ပ။ အယံ၊ သည်။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အာသာဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဣမေဟိ ပဉ္စဝိသတိယာ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ အာသာဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣမေဟိ ပဉ္စဝိသတိယာ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒ၊ သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ အာသာဒေါ၊ ကိ။ ပဇာနာတိ၊ ၏။

၁-အာဒိနဝနိဒ္ဒေသ

၁၉၀။ ကတမေဟိ ပဉ္စဝိသတိယာ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ အာဒိနဝေါ၊ အပြစ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ကတမေဟိ ပဉ္စဝိသတိယာ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ အာဒိနဝံ၊ ကိ။ ပဇာနာတိ၊ နည်း။ အာသန္ဒိယဿ၊ မယံကြည်ခြင်း၏။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်ခြင်းသည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အာဒိနဝေါ၊ အပြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာသန္ဒိယပရိဋ္ဌာဟဿ၊ မယံကြည်ခြင်းဟူသော ပူလောင်ခြင်း၏။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အာဒိနဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနိစ္စဋ္ဌေန၊ မမြဲသောသဘောအားဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။

အာဒိနဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဒုက္ခဋ္ဌေန၊ ဆင်းရဲသောသဘောအားဖြင့်။ အနတ္တဋ္ဌေန၊ အတ္တမဟုတ်သော သဘောအားဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ဧ။ အာဒိနဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ [ကောသဇ္ဇဿ ဥပဋ္ဌာနံ-စသည်၌ အနက်လွယ်ပြီ။ ဣမေဟိ ပဉ္စဝိသတိယာ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒါ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ အာဒိနဝံ၊ အပြစ်ကို။ ပဇာနာတိ၊ ဧ။

၈-နိဿရဏ နိဒ္ဒေသ

၁၉၁။ ကတမေဟိ အသီတိသတံ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒါ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ပ။ ပဇာနာတိ၊ သိသနည်း။ အဓိမောက္ခဋ္ဌေန၊ ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်သောသဘောအားဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယသည်။ အဿဒ္ဓိယာ၊ မယုံကြည်ခြင်းမှ။ နိဿဋ္ဌံ၊ ထွက်မြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အဿဒ္ဓိယပရိဋ္ဌာဟာ၊ မယုံကြည်ခြင်းတည်းဟူသော ပူလောင်ခြင်းမှ။ နိဿဋ္ဌံ၊ ထွက်မြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တဒနုဝတ္တကကိလေသေဟိ စ၊ ထိုအဿဒ္ဓိယသို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သော ကိလေသာတို့မှ၎င်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ ခန္ဓာတို့မှ၎င်း။ နိဿဋ္ဌံ၊ ထွက်မြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပြင်ပမည်ကုန်သော။ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရနိမိတ်တို့မှလည်း။ နိဿဋ္ဌံ၊ ထွက်မြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တတော၊ ထို့ထက်။ ပဏီတတရသဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ သာလွန်၍မြတ်သော သဒ္ဓိန္ဒြိယကို။ ပဋိလာဘာ၊ ရခြင်းကြောင့်။ ပုရိမတရသဒ္ဓိန္ဒြိယာ၊ ရှေးဖြစ်သော သဒ္ဓိန္ဒြိယမှ။ နိဿဋ္ဌံ၊ ထွက်မြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ ချီးမြှောက်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ကောသဇ္ဇာ၊ ပျင်းရိခြင်းမှ။ နိဿဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ကောသဇ္ဇပရိဋ္ဌာဟာ၊ ပျင်းရိခြင်းတည်းဟူသော ပူလောင်ခြင်းမှ။ နိဿဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တဒနုဝတ္တကကိလေသေဟိ၊ ထိုကောသဇ္ဇသို့ အစဉ်လိုက်သော ကိလေသာတို့မှ၎င်း။ပ။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ထင်သောသဘောအားဖြင့်။ သတိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ပမာဒါ၊ မေ့လျော့ခြင်းမှ။ နိဿဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ပမာဒပရိဋ္ဌာဟာ၊ မေ့လျော့ခြင်းဟူသော ပူလောင်ခြင်းမှ။ နိဿဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တဒနုဝတ္တကကိလေသေဟိ စ၊ ထိုပမာဒသို့ အစဉ်လိုက်သော ကိလေသာတို့မှ၎င်း။ပ။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့်။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဥဒ္ဓစ္စာ၊ ဥဒ္ဓစ္စမှ။ နိဿဋ္ဌံ၊ ထွက်မြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဥဒ္ဓစ္စပရိဋ္ဌာဟာ၊ ဥဒ္ဓစ္စဟူသော ပူလောင်ခြင်းမှ။ နိဿဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်သောသဘောအားဖြင့်။ ပညိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ မှ။ နိဿဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အဝိဇ္ဇာပရိဋ္ဌာဟာ၊ မှ။ နိဿဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တဒနုဝတ္တကကိလေသေဟိ စ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာသို့ အစဉ်လိုက်သော ကိလေသာတို့မှ၎င်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ မှ၎င်း။ နိဿဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပြင်ပမည်ကုန်သော။ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရနိမိတ်တို့မှ၎င်း။ နိဿဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တတော၊ ထို့ထက်။ ပဏီတတရပညိန္ဒြိယဿ၊ သာလွန်၍မြတ်သော ပညိန္ဒြိယကို။ ပဋိလာဘာ၊ ရခြင်းကြောင့်။ ပုရိမတရပညိန္ဒြိယာ၊ ရှေးဖြစ်သော ပညိန္ဒြိယမှ။ နိဿဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

၁၉၂။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ပဌမဈာန်၏ ဥပစာဖြစ်သော ရှေးအဘိဋ္ဌံ။ (ပဝတ္တေဟိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။) ပဉ္စဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ၊ ငါးပါးသောဣန္ဒြိယတို့မှ။ ပဌမဈာနဝသေန၊ ပဌမဈာန်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ (ပဝတ္တာနိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။) ပညိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ နိဿဋ္ဌာနိ၊ ထွက်မြောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဌမေ ဈာနော၊ ပဌမဈာန်၌။ (ပဝတ္တေဟိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။) ပဉ္စဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ၊ တို့မှ။ ဒုတိယဈာနဝသေန၊ အားဖြင့်။ (ပဝတ္တာနိ၊ ကုန်သော။) ပညိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ နိဿဋ္ဌာနိ၊

ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပ။ အာကိဉ္ဇညာယတနသမာပတ္တိယာ၊ အာကိဉ္ဇညာယတနသမာပတ်
 ဌ်။ (ပဝတ္တေဟိ၊ ကုန်သော။) ပဉ္စဟိ ဣန္ဒြိယဟိ၊ ဘိမ္ဗု။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိ
 ဝသေန၊ အားဖြင့်။ (ပဝတ္တာနိ၊ ကုန်သော။) ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ နိဿဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ၊ ဌ်။ (ပဝတ္တေဟိ၊ ကုန်သော။) ပဉ္စဟိ
 ဣန္ဒြိယဟိ၊ မှ။ အနိစ္စာနုပဿနာဝသေန၊ အားဖြင့်။ (ပဝတ္တာနိ၊ ကုန်သော။) ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊
 တို့သည်။ နိဿဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဂ)

အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ ဌ်။ (ပဝတ္တေဟိ၊ ကုန်သော။) ပဉ္စဟိန္ဒြိယေဟိ၊ တို့မှ။ ဒုက္ခာနုပဿနာ
 ဝသေန၊ အားဖြင့်။ (ပဝတ္တာနိ၊ ကုန်သော။) ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ နိဿဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ [ဒုက္ခာနုပဿနာယ၊ စသည်ဌ် အနက်လွယ်ပြီ]။ ။ ဝိဝဋ္ဌနာနုပဿနာယ၊
 ဌ်။ (ပဝတ္တေဟိ၊ ကုန်သော။) ပဉ္စဟိန္ဒြိယေဟိ၊ တို့မှ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဝသေန၊ ဖြင့်။
 (ပဝတ္တာနိ၊ ကုန်သော။) ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ နိဿဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊
 ကုန်၏။ (၁၈-၂၆)

သောတာပတ္တိမဂ္ဂေ၊ ဌ်။ ပ။ အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိပသေန၊ အားဖြင့်။ (ပဝတ္တာနိ၊ ကုန်သော။)
 ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ နိဿဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဂ-၃၄)

နေက္ခမ္မေ၊ နေက္ခမ္မဌ်။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ကာမစ္ဆန္ဒတော၊ ကာမစ္ဆန္ဒမှ။ နိဿဋ္ဌာနိ၊
 ထွက်မြောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပ။ ပါမောဇ္ဇေ၊ ဌ်။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ အရတိယာ၊
 မှ။ နိဿဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၁၉၃။ ပဌမေ စျာနေ၊ ဌ်။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ နိဝရဏေဟိ၊ တို့မှ။ နိဿဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပ။

အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ ဌ်။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ နိစ္စသညာယ၊ မှ။ နိဿဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပ။ ဝိဝဋ္ဌနာနုပဿနာယ၊ ဌ်။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ သညောဂါဘိနိဝေသတော၊
 မှ။ နိဿဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

သောတာပတ္တိမဂ္ဂေ၊ ဌ်။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဒိဋ္ဌေကဋ္ဌေဟိ၊ မိစ္ဆာအယူနှင့်တကွ တည်ကုန်သော။
 ကိလေသေဟိ၊ ကိလေသာတို့မှ။ နိဿဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေ၊ ဌ်။
 ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဩဋ္ဌာရိကေဟိ၊ ကုန်သော။ ကိလေသေဟိ၊ တို့မှ။ နိဿဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊
 ကုန်၏။ အနာဂါမိမဂ္ဂေ၊ ဌ်။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ အဏသဟဂတေဟိ၊ သိမ်မွေ့ကုန်သော။
 ကိလေသေဟိ၊ တို့မှ။ နိဿဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေ၊ ဌ်။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊
 တို့သည်။ သဗ္ဗကိလေသေဟိ၊ တို့မှ။ နိဿဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေသညေဝ၊
 အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ခိဏာသဝါနံ၊ ရဟန္တာတို့၏။ တတ္တ တတ္တ၊ ထိုထို အရာဌ်။
 ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ နိဿဋ္ဌာနိ စေဝ၊ ထွက်မြောက် ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
 သုနိဿဋ္ဌာနိ စ၊ ကောင်းစွာ ထွက်မြောက် ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဋိပုဿဒ္ဓါနိ စ၊
 ငြိမ်းကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သုပုဋိပုဿဒ္ဓါနိ စ၊ ကောင်းစွာ ငြိမ်းကုန်သည်လည်း။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ဣမေဟိ အသိတိသတံ အာကာရေဟိ၊ ဤတရဒုရုဏ်ဆယ်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒါ
ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣမေဟိ
အသိတိသတံ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒါ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ နိဿရဏံ၊ ကို။ ပဇာနာတိ၊
သိ၏။

ဒုတိယော သုတ္တန္တနိဒ္ဒေသော၊ နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော သုတ္တန်ကို အကျယ်ပြုခြင်းသည်။
နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

ပဌမ ဘာဏဝါရော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၃-တတိယသုတ္တန္တနိဒ္ဒေသ

၁၉၄။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ သာဝတ္ထိနိဒါနိးတည်း။ ။ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။
ဣမာနိ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဤ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့သည်။
ကတမာနံ၊ အဘယ်သည် ဘွဲ့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၎င်း။ ပ။ (ဣတိ၊ ဤငါးပါးတို့တည်း။)
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကတ္တ စ၊ အဘယ်အရာ၌လျှင်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ မှတ်အပ်သနည်း။
စတုသု၊ လေးပါးကုန်သော။ သောတာပတ္တိယဂေသု၊ သောတာပတ္တိ အင်္ဂါတို့၌ ပေတည်း။
တ္ထေ၊ ဤလေးပါးသော သောတာပတ္တိ အင်္ဂါတို့၌။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ မှတ်အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊
တို့။ ကတ္တ စ၊ အဘယ်အရာ၌လျှင်။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ သနည်း။ စတုသု၊ ကုန်သော။
သမ္ပပ္ပဓာနေသု၊ သမ္ပပ္ပဓာန်တို့၌ ပေတည်း။ တ္ထေ၊ ဤလေးပါးသော သမ္ပပ္ပဓာန်တို့၌။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊
ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကတ္တ စ၊ ၌လျှင်။ သတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ သနည်း။ စတုသု၊ ကုန်သော။
သတိပဋ္ဌာနေသု၊ တို့၌ပေတည်း။ တ္ထေ၊ တို့၌။ သတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
ကတ္တ စ၊ ၌လျှင်။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ နည်း။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဈာနေသု၊ ဈာန်တို့၌
ပေတည်း။ တ္ထေ၊ တို့၌။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကတ္တ စ၊ ၌လျှင်။
ပညိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ နည်း။ စတုသု။ ကုန်သော။ အရိယသစ္စေသု၊ တို့၌ပေတည်း။ တ္ထေ၊ တို့၌။
ပညိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

စတုသု၊ ကုန်သော။ သောတာပတ္တိယဂေသု၊ တို့၌။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်း
အားဖြင့်။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ အဘယ်မျှသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။
ဒဠဗ္ဗာနိ၊ မှတ်အပ်ကုန်သနည်း။ ပ။ စတုသု၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စေသု၊ တို့၌။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ၏။
ဝသေန၊ ဖြင့်။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ဒဠဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သနည်း။ ။
[ဝိဿဇ္ဇနာဝါရ အနက်ထင်ပြီ။]

က-ပဘောဒ ဂဏနနိဒ္ဒေသ

၁၉၅။ စတုသု၊ ကုန်သော။ သောတာပတ္တိယဂေသု၊ တို့၌။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်း
အားဖြင့်။ ကတမေဟိ ဝိသတိယာ အာကာရေဟိ၊ အဘယ် နှစ်ဆယ်သော အခြင်းအရာ တို့ဖြင့်။
ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ဒဠဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သနည်း။ ။ သပ္ပုရိသသံသေဝေ၊ သူတော်ကောင်းတို့ကို မှီဝဲခြင်း

ဟုဆိုအပ်သော။ သောတာပတ္တိယဂေါ၊ သောတာပတ္တိ အင်္ဂါ၌။ အဓိမောက္ခာဓိပတေယျဠေ့န၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းဟူသော အကြီးအမှူးအဖြစ် သဘောအားဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ မှတ်အင်္ဂါ။ သဒ္ဓိယဿ၊ ၎င်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဂ္ဂဟဠေ့န၊ ချီးမြှောက်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဥပဋ္ဌာနဠေ့န၊ ထင်သောသဘောအားဖြင့်။ သတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ အဝိက္ခေပဠေ့န၊ မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့်။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဒဿနဠေ့န၊ မြင်သော သဘောအားဖြင့်။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ သဒ္ဓမ္မသဝနေ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားကို နာခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ သောတာပတ္တိယဂေါ၊ ၌။ ယောနိသော မနသိကာရေ၊ အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ သောတာပတ္တိယဂေါ၊ ၌။ ဓမ္မာနုဓမ္မ ပဋိပတ္တိယာ၊ လောကုတ္တရာ တရားအားလျော်သော တရားကို ကျင့်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ သောတာပတ္တိယဂေါ၊ သောတာပတ္တိအင်္ဂါ၌။ အဓိမောက္ခာဓိပတေယျဠေ့န၊ အားဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ။ပ။ စတုသု၊ ကုန်သော။ သောတာပတ္တိယဂေါ၊ သု၊ တံ၌။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဣမေဟိ ဝီသတိယာ အာကာရေဟိ၊ ဤနှစ်ဆယ်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ဒဠဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

စတုသု၊ ကုန်သော။ သမ္ပပုဓာနေသု၊ တံ၌။ ဝီရိယိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ကတမေဟိ ဝီသတိယာ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ဒဠဗ္ဗာနိ၊ မှတ်အပ်ကုန်သနည်း။ အနုပုန္ဓာနံ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ ပါပကာနံ၊ ယုတ်မာကုန်သော။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ အနုပ္ပါဒါယ၊ မဖြစ်စေခြင်းငှါ။ သမ္ပပုဓာနေ၊ ၌။ ပဂ္ဂဟာဓိပတေယျဠေ့န၊ ချီးမြှောက်ခြင်းဟူသော အကြီးအမှူး၏ အဖြစ်သဘောအားဖြင့်။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဝီရိယိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနဠေ့န၊ အားဖြင့်။ သတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ပ။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ ပ။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ပ။ ဥပုန္ဓာနံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဌတိယာ၊ တည်ခြင်းငှါ။ အသမ္မောသာယ၊ မမေ့လျော့ခြင်းငှါ။ ဘိယျောကာဝါယ၊ လှန်စွာ ပွားစေခြင်းငှါ။ ဝေပုလ္လာယ၊ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ။ ဘာဝနာယ၊ ပွားခြင်းငှါ။ ပါရိပူရိယာ၊ ပြည့်ခြင်းငှါ။ သမ္ပပုဓာနေ၊ ၌။ ပဂ္ဂဟာဓိပတေယျဠေ့န၊ ဖြင့်။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဝီရိယိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပ။ ဒဠဗ္ဗာနိ၊ မှတ်အပ်ကုန်၏။

စတုသု၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေသု၊ တံ၌။ သတိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ကတမေဟိ ဝီသတိယာ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ဒဠဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သနည်း။ ကာယေ ကာယာ နုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနေ၊ ကာယေ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ၌။ ဥပဋ္ဌာနာဓိပတေယျဠေ့န၊ ထင်ခြင်းဟူသော အကြီးအမှူးအဖြစ် သဘောအားဖြင့်။ သတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ သတိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပ။ ဒဠဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

စတုသု၊ ကုန်သော။ ဈာနေသု၊ တံ၌။ သမာဓိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ကတမေဟိ ဝီသတိယာ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ဒဠဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ပဌမေဈာနေ၊ ၌။ အဝိက္ခေပါဓိပတေယျဠေ့န၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းဟူသော အကြီးအမှူးအဖြစ် သဘောအားဖြင့်။ ပ။ ဒဠဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

စတုသု၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စေသု၊ တံ၌။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ကတမေဟိ ဝီသတိယာ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ဒဠဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သနည်း။ ဒုက္ခေ အရိယံ

သစ္စေ၊ ဓုက္ခအရိယသစ္စာ၌။ ဒဿနာဓိပတေယျဋ္ဌေန၊ မြင်ခြင်းဟူ၍သော အကြီးအမှူး...အဖြစ် အားဖြင့်။ ပညိန္ဒိယံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ပညိန္ဒိယဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနံ၊ ကုန်၏။

ခ-စရိယဝါဒ

၁၉၆။ စတုသု၊ ကုန်သော။ သောတာပတ္တိသင်္ဂေသု၊ တို့၌။ သဒ္ဓိန္ဒိယဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒိယာနံ၊ တို့၏။ စရိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ သနည်း။ ပ။ စတုသု၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စေသု၊ တို့၌။ ပညိန္ဒိယဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဣမေဟိ ဝိသတိယာ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒိယာနံ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒိယာနံ၊ တို့၏။ စရိယာ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။

စာရဝိဟာရနိဒ္ဒေသ

၁၉၇။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်။ စရန္တံ၊ ဖြစ်လေ့ရှိသောသူ ကျင့်လေ့ရှိသော သူကို။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝိဟရန္တံ၊ နေလေ့ရှိသောသူကို။ ဝိည၊ သိကြား လိမ္မာကုန်သော။ သဗြဟ္မစာရီ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ဘက် သီတင်းသုံးဖော်တို့သည်။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်။ အယံ အာယသ္မာ၊ ဤအသျှင်သည်။ ပတ္တော ဝါ၊ (ဈာန်မဂ်ဖိုလ်သို့)ရောက်ပြီးသည် မူလည်း ဖြစ်ရာ၏။ ပါပုဏိဿတိ ဝါ၊ (ဈာန်မဂ်ဖိုလ်သို့) ရောက်လတ္တံ့ သည်မူလည်း ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဂမ္ဘိရေသု၊ နက်နဲကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အရာတို့၌။ ဩကပ္ပေယျံ၊ သက်ဝင်မှတ်ယူ ကုန်ရာ၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ စာရော စ၊ ဖြစ်ခြင်း ကျင့်ခြင်းကို၎င်း။ ဝိဟာရော စ၊ နေခြင်းကို၎င်း။ အနုဗုဒ္ဓေါ၊ လျော်စွာ သိအပ်ပြီးသည်။ ပဋိဗုဒ္ဓေါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

စရိယာတိ ဧတ္ထ၊ စရိယာ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ စရိယာယော၊ စရိယတို့သည်။ ဣရိယာပထ စရိယာ၊ ဣရိယာပထစရိယ၎င်း။ အာယတနစရိယာ၊ ၎င်း။ သတိစရိယာ၊ ၎င်း။ သမာဓိစရိယာ၊ ၎င်း။ ဉာဏစရိယာ၊ ၎င်း။ မဂ္ဂစရိယာ၊ ၎င်း။ ပတ္တိစရိယာ၊ ၎င်း။ လောကတ္ထစရိယာ၊ လောက၏ အကျိုးကို ကျင့်ခြင်း ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးတို့တည်း။ ဣရိယာပထစရိယာတိ၊ ဟူသည် ကား။ စတုသု ဣရိယာပထေသု၊ လေးပါးသော ဣရိယာပထတို့၌။ စရိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ အာယတနစရိယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဆသု၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေသု၊ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရ ဖြစ်ကုန်သော။ အာယတနေသု၊ တို့၌။ စရိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ သတိစရိယာတိ၊ ကား။ စတုသု၊ ကုန်သော။ သတိ ပဋ္ဌာနေသု၊ တို့၌။ စရိယာ၊ တည်း။ သမာဓိစရိယာတိ၊ ကား။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဈာနေသု၊ ဈာန် တို့၌။ စရိယာ၊ တည်း။ ဉာဏစရိယာတိ၊ ကား။ စတုသု၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စေသု၊ တို့၌။ စရိယာ၊ တည်း။ မဂ္ဂစရိယာတိ၊ ကား။ စတုသု၊ ကုန်သော။ အရိယမဂ္ဂေသု၊ အရိယမဂ်တို့၌။ စရိယာ၊ တည်း။ ပတ္တိစရိယာတိ၊ ကား။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဘာမညဖလေသု၊ သာမညဖိုလ်တို့၌။ စရိယာ၊ တည်း။ လောကတ္ထစရိယာတိ၊ ကား။ တထာဂတေသု၊ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ ကောင်းသော လာခြင်းရှိကုန်သော။ အရဟန္တေသု၊ ကိလေသာ တည်းဟူသော ရန်သူတို့ကို ပယ်သတ်တတ်ကုန်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေသု၊ သစ္စာလေးပါးကို မှန်စွာ ကိုယ်တိုင် သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားတို့၌။ စရိယာ၊ ဖြစ်သောအကျင့်တည်း။ ပဒေသေ၊ တစိတ်တဒေသ၌။ ဝါ၊ တစိတ်တဒေသအားဖြင့်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေသု၊ တို့၌။ စရိယာ၊ တည်း။ ပဒေသေ၊ ၌။ ဝါ၊ အားဖြင့်။ သာဝကေသု၊ တို့၌။ စရိယာ၊ တည်း။

ဣရိယာပထစရိယာ စ၊ ဣရိယာပထစရိယသည်ကား။ ပဏိဓိသမ္ပန္နာနံ၊ ဆောက်တည်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ (စရိယာ၊ စရိယပေတည်း။) အာယတနစရိယာ စ၊ သည်ကား။ ဣန္ဒြိယေသု၊ ဣန္ဒြေတို့၌။ ဂုတ္တဒ္ဓါရာနံ၊ လုံခြုံသော ဒွါရရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ (စရိယာ စ၊ စရိယပေတည်း။) သတိစရိယာ စ၊ သတိစရိယသည်ကား။ အပ္ပမာဒဝိဟာရိနံ၊ မမေ့မလျော့သော အားဖြင့် နေလေ့ရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ (စရိယာ၊ တည်း။) သမာဓိစရိယာ စ၊ သည်ကား။ အဓိစိတ္တံ၊ သမာဓိကို။ အနုယတ္တာနံ၊ အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ (စရိယာ၊ တည်း။) ဉာဏစရိယာ စ၊ သည်ကား။ ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နာနံ၊ ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ (စရိယာ၊ တည်း။) မဂ္ဂစရိယာ စ၊ မဂ္ဂစရိယ သည်ကား။ သမ္မာပဋိပန္နာနံ၊ မှန်စွာ ကျင့်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ (စရိယာ၊ တည်း။) ပတ္တိစရိယာ စ၊ သည်ကား။ အဓိဂတဖလာနံ၊ ရအပ်သော ဖိုလ်ရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ (စရိယာ၊ တည်း။) လောကတ္ထစရိယာ စ၊ သည်ကား။ တထာဂတာနံ၊ ကုန်သော။ အရဟန္တာနံ၊ ကုန်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ (စရိယာ၊ တည်း။) ပဒေသေ၊ တစိတ်တဒေသ၌။ ဝါ၊ တစိတ်တဒေသအားဖြင့်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ (စရိယာ၊ တည်း။) ပဒေသေ၊ အားဖြင့်။ သာဝကာနံ၊ တားညှိတော်တို့၏။ (စရိယာ၊ တည်း။) ဣမာ၊ ဤသည်တို့ကား။ အဋ္ဌ စရိယာယော၊ ရှစ်ပါးသော စရိယ တို့တည်း။

အပရာပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌ စရိယာယော၊ ရှစ်ပါးသော စရိယတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အဓိမုစ္စန္တော၊ ဆုံးဖြတ်သောသူသည်။ သဒ္ဓါယ၊ သဒ္ဓါဖြင့်။ စရတိ၊ ဖြစ်၏။ ပဂ္ဂဏန္တော၊ ချီးမြှောက်သောသူသည်။ ဝီရိယေန၊ ဖြင့်။ စရတိ၊ ၏။ ဥပဋ္ဌာပေန္တော၊ ထင်စေသူသည်။ သတိယာ၊ ဖြင့်။ စရတိ၊ ၏။ အဝိက္ခေပံ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းကို။ ကရောန္တော၊ ပြုသောသူသည်။ သမာဓိနာ၊ ဖြင့်။ စရတိ၊ ၏။ ပဇာနန္တော၊ အပြားအားဖြင့် သိသောသူသည်။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ စရတိ၊ ၏။ ဝိဇာနန္တော၊ အာရုံပြုကာမျှသိသောသူသည်။ ဝိညာဏစရိယာယ၊ ဝိညာဏ်၏ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ စရတိ၊ ၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပဋိပန္နဿ၊ ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကုသလာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အာယာပေန္တိ၊ လွန်စွာဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာယတနစရိယာယ၊ ဖြင့်။ စရတိ၊ ၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိသေသံ၊ တရားအထူးကို။ အဓိဂစ္ဆတိ၊ ရ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိသေသစရိယာယ၊ ဖြင့်။ စရတိ၊ ၏။ ဣမာ အဋ္ဌ စရိယာယော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣမာ၊ တို့ကား။ အဋ္ဌစရိယာယော၊ တို့တည်း။

အပရာပိ၊ တပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌ စရိယာယော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏။ ဒဿနစရိယာ စ၊ ဒဿနစရိယ၎င်း။ ။ [တနည်း၊ ဒဿနစရိယာ စ၊ သည်ကား။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ စရိယာ၊ တည်း။ နောက်အပိုဒ်များ၌လည်း နည်းတူပင်]။ ။ သမ္မာသင်္ကပ္ပဿ၊ ၏။ အဘိနိရောပနစရိယာ စ၊ ၎င်း။ ပ။ သမ္မာသမာဓိဿ၊ ၏။ အဝိက္ခေပစရိယာ စ၊ ၎င်း။ ဣမာ၊ တို့ကား။ အဋ္ဌ စရိယာယော၊ တို့တည်း။

ဝိဟာရောတိ ဧတ္ထ၊ ပုဒ်၌။ အဓိမုစ္စန္တော၊ ဆုံးဖြတ်သောသူသည်။ သဒ္ဓါယ၊ ဖြင့်။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ပ။ ပဇာနန္တော၊ သိသောသူသည်။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ဝိဟရတိ၊ ၏။

အနုဗုဒ္ဓေါတိတ္ထေ၊ ၌။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အဓိမောက္ခဋ္ဌော၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသဘောကို။ အနုဗုဒ္ဓေါ၊ ကျော်စွာသိအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝီရိယိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌော၊ ချီးမြှောက်ခြင်းသဘော

ကို။ သတိန္ဒြိယဿ၊ ဧ၊ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌော၊ တင်ခြင်းသဘောကို။ သမာဓိန္ဒြိယဿ၊ ဧ၊ အဝိက္ခေပဋ္ဌော၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းသဘောကို။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ဧ၊ ဒဿနဋ္ဌော၊ မြင်ခြင်းသဘောကို။ အနုဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

ပဋိဝိဒ္ဓေါဝိတ္ထော၊ ဌ။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ဧ၊ အဓိမောက္ခဋ္ဌော၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသဘောကို။ ပဋိဝိဒ္ဓေါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ဧ၊ ဒဿနဋ္ဌော၊ ကို။ ပဋိဝိဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

ယထာစရန္တန္တိ ဣတ္ထံ၊ ပုဒ်ဌ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သဒ္ဓါယ၊ ဖြင့်။ စရန္တံ၊ ကျင့်သောသူကိုပ။ ဧဝံ၊ သို့။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ စရန္တံ၊ ကို။

ယထာဝိဟရန္တန္တိ ဣတ္ထံ၊ ပုဒ်ဌ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သဒ္ဓါယ၊ ဖြင့်။ ဝိဟရန္တံ၊ နေလေ့ရှိသောသူကို ။ပ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ဝိဟရန္တံ၊ ကို။

ဝိညုတိတ္ထော၊ ပုဒ်ဌ။ ဝိညု၊ သဘောမှန်ကိုသိသောသူတည်း။ ဝိဘာဝိ၊ သိပြီးကို ထင်ရှားစေသောသူတည်း။ မေဓာဝိ၊ လျင်စွာသိသောပညာနှင့် ပြည့်စုံသော သူတည်း။ ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာဖြင့် ဖြစ်သောသူတည်း။ ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နာ၊ ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော သူတည်း။

သဗြဟ္မစာရိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယေသံ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဧကကမ္မံ၊ တူသောက်သည် ၎င်း။ ဧကုဒ္ဓေသော၊ တူသောပါတိမောက်ပြခြင်းသည်၎င်း။ သမသိက္ခတာ၊ တူသော သိက္ခာရှိသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ပင်တည်း)။

ဂမ္ဘီရေသု ဌာနေသုတိတ္ထော၊ ဌ။ ဈာနာ စ၊ ဈာန်တို့ကို၎င်း။ ဝိမောက္ခာစ၊ တို့ကို၎င်း။ သမာဓိစ၊ တို့ကို၎င်း။ သမာပတ္တိယော စ၊ တို့ကို၎င်း။ မဂ္ဂါ စ၊ မဂ်တို့ကို၎င်း။ ဖလာနိ စ၊ ဖိုလ်တို့ကို၎င်း။ အဘိညာယော စ၊ အဘိညာတို့ကို၎င်း။ ပဋိသမ္ဘိဒါ စ၊ တို့ကို၎င်း။ ဂမ္ဘီရာနိ၊ နက်နဲကုန်သော။ ဌာနာနိ၊ ဌာနတို့ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

ဩကပ္ပေယျန္တိန္ဒြိယတ္ထံ၊ ပုဒ်ဌ။ သဒ္ဓဟေယျံ၊ ယုံကြည်ကုန်ရာ၏။ အဓိမုစ္စေယျံ၊ ဆုံးဖြတ်ကုန်ရာ၏။ အဒ္ဓါတိတ္ထော၊ ဌ။ အဒ္ဓါတိ၊ အဒ္ဓါ ဟူသော။ ဧဝံ၊ ဤသဒ္ဓါသည်။ ဧကံသဝစနံ၊ စင်စစ်ကိုဟောသော သဒ္ဓါတည်း။ ဧဝံ၊ (အဒ္ဓါဟူသော) ဤသဒ္ဓါသည်။ နိဿံသယဝစနံ၊ သံသယကင်းခြင်းကိုဟောသော သဒ္ဓါတည်း။ ဧဝံ၊ သည်။ နိက္ကင်္ခဝစနံ၊ ယုံမှားကင်းခြင်းကို ဟောသော သဒ္ဓါတည်း။ ဧဝံ၊ သည်။ အဒ္ဓေဇ္ဈဝစနံ၊ နှစ်ခုမဟုတ် သည်ကို ဟောသောသဒ္ဓါတည်း။ ဧဝံ၊ သည်။ အဒ္ဓေဋ္ဌကဝစနံ၊ နှစ်မျိုး မလှုပ်ရှားသည်ကို ဟောသော သဒ္ဓါတည်း။ ဧဝံ၊ သည်။ နိယောဂဝစနံ၊ သတ်မှတ်အပ်သည်ကို ဟောသောသဒ္ဓါတည်း။ ဧဝံ၊ သည်။ အပဏ္ဏကဝစနံ၊ မချွတ်ကော်အနက်ကို ဟောသောသဒ္ဓါ တည်း။ ဧဝံ၊ သည်။ အဝတ္ထာပနဝစနံ၊ ပိုင်းခြားအပ်သည်ကို ဟောသောသဒ္ဓါတည်း။

အာယသ္မာတိတ္ထော၊ ဌ။ အာယသ္မာတိ၊ ဟူသော။ ဧဝံ၊ သည်။ ပိယဝစနံ၊ ချစ်ဖွယ်ကိုဟော သောသဒ္ဓါတည်း။ ဧဝံ၊ သည်။ ဂံရဝစနံ၊ အလေးပြုအပ်သည်ကို ဟောသောသဒ္ဓါတည်း။ ဧဝံ၊ သည်။ သဂါရဝ ဝစနံ၊ ရိုသေခြင်းနှင့်ဘက္ခ ဖြစ်သည်တို့ ဟောသောသဒ္ဓါတည်း။ ဧဝံ၊ သည်။

သပုဋိဿာဓိဝစနံ၊ တုံဝပံခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်ကို ဟောသောသဒ္ဓါတည်း။ ပတ္တော ဝါတိတ္ထေ၊ ပုဒ်ဌ်။ အဓိဂတော ဝါ၊ ရအပ်ပြီးသည် မူလည်း (ဖြစ်ရာ၏)။ ပါပုဏိဿတိ ဝါ တိတ္ထေ၊ ပုဒ်ဌ်။ အဓိဂမိဿတိ၊ ရလတ္တံ့သည်မူလည်း (ဖြစ်ရာ၏)။

တတိယော သုတ္တန္တနိဒ္ဒေသော၊ သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော သုတ္တန်ကို
အကျယ်ပြခြင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၄-စတုတ္ထသုတ္တန္တနိဒ္ဒေသ

၁၉၈။ ပုရိမနိဒါနံ၊ ရှေးသုတ်၌ နိဒါန်းပင်တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စကြိုငါးပါးတို့တည်း။ ပဉ္စငါးပါးတို့ဟူသည်။ ကတမာနိ၊ ကား။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေငှင်း။ ပ။ ပဉ်ဒြိယံ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ တို့တည်း)။ ပဉ္စကုန်သော။ ဣမာနိ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကေနဋ္ဌေန၊ အဘယ်သဘောအားဖြင့်။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာနိ၊ မှတ်အပ်ကုန်သနည်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ဆဟာကာရေဟိ၊ ခြောက်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ တေနဋ္ဌေန၊ ထို့ခြောက်ပါးသော သဘောအားဖြင့်။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ အာဓိပတေယုဋ္ဌေန၊ အကြီးအကဲ အဖြစ် သဘောအားဖြင့်ငှင်း။ အာဒိဝိသောနေဋ္ဌေန၊ အစဖြစ်သော သီလကို သုတ်သင်ခြင်းဟူသော သဘောအားဖြင့်ငှင်း။ အဓိမတ္တဋ္ဌေန၊ လွန်သော အတိုင်းအရှည်ဟူသော သဘောအားဖြင့်ငှင်း။ ဝါ၊ အားကြီးသော သဘောအားဖြင့်ငှင်း။ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ တည်သောသဘောအားဖြင့်ငှင်း။ ပရိယာ ဒါနဋ္ဌေန၊ ကုန်စေသော သဘောအားဖြင့်ငှင်း။ ပတိဋ္ဌာပကဋ္ဌေန၊ တည်စေသော သဘောအားဖြင့် ငှင်း။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

က-အာဓိပတေယုဋ္ဌနိဒ္ဒေသ

၁၉၉။ အာဓိပတေယုဋ္ဌေန၊ အကြီးအကဲအဖြစ် သဘောအားဖြင့်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ကထံ၊ သို့။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာနိ၊ မှတ်အပ်ကုန်သနည်း။ အဿဒ္ဓိယံ၊ ကို။ ပဗဟတော၊ ပယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ အဓိမောက္ခာဓိပတေယုဋ္ဌေန၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းဟူသော အကြီးအကဲအဖြစ် သဘောအားဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ အပ်၏။ သဒ္ဓိန္ဒြိယထာ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ ချီးမြှောက်သော သဘော အားဖြင့်။ ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ ၏။ ပ။ ကောသဇ္ဇံ၊ ကို။ ပဗဟတော၊ အား။ ပဂ္ဂဟာဓိပတေယုဋ္ဌေန၊ ချီးမြှောက်ခြင်းဟူသော အကြီးအကဲအဖြစ် သဘောအားဖြင့်။ ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ ၏။ ပ။ ကာမစ္ဆန္တံ၊ ကာမစ္ဆန္တံကို။ ပဗဟတော၊ အား။ နေက္ခမ္မဝသေန၊ ဖြင့်။ အဓိမောက္ခာဓိပတေယု ဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ ၏။ ပ။ ဝေဝိဋ္ဌိသိ၊ အာဓိပတေယုဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

ခ-အာဒိဝိသောနေဋ္ဌနိဒ္ဒေသ

၂၀၀။ အာဒိဝိသောနေဋ္ဌေန၊ အစဖြစ်သော သီလကို သုတ်သင်သော သဘောအားဖြင့်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ကထံ၊ အသို့လျှင်။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သနည်း။ အဓိမောက္ခဋ္ဌေန၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း သဘောအားဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဿဒ္ဓိယသံဝရဋ္ဌေန၊ ဖယုကြည်ခြင်းကို တားမြစ်

စောင့်ရှောက်သော သဘောအားဖြင့်။ သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ သီလဝိသုဒ္ဓိမည်၏။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အာဒိဝိသောဓနာ၊ အစကိုသုတ်သင်ခြင်းပေတည်း။ ။(သဒ္ဓိန္ဒြိယသည် အဿဒ္ဓိယကို တားမြစ်သောအတိုအားဖြင့် သီလဝိသုဒ္ဓိ၌ ပါဝင်၍ သီလဝိသုဒ္ဓိ တစ်စိတ်တဒေသ ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် သဒ္ဓိန္ဒြိယက အစကိုစင်ကြယ်စေခြင်းပင်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလို၏)။ ။ပဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ ချီးမြှောက်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ကောသဇ္ဇသံဝရဋ္ဌေန၊ ပျင်းရိခြင်းကို တားမြစ်စောင့်ရှောက်သော သဘောအားဖြင့်။ သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ မည်၏။ ဝိရိယိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အာဒိဝိသောဓနာ၊ ပေတည်း။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ သတိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ပမာဒသံဝရဋ္ဌေန၊ မေ့လျော့ခြင်းကို တားမြစ်စောင့်ရှောက်သော သဘောအားဖြင့်။ သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ မည်၏။ သတိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အာဒိဝိသောဓနာ၊ ပေတည်း။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဥဒ္ဓစ္စသံဝရဋ္ဌေန၊ ဝှံ့လွင့်ခြင်းကို တားမြစ်စောင့်ရှောက်သော သဘောအားဖြင့်။ သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ မည်၏။ သမာဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အာဒိဝိသောဓနာ၊ ပေတည်း။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ ပန္နိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာသံဝရဋ္ဌေန၊ အဝိဇ္ဇာကို တားမြစ်စောင့်ရှောက်သော သဘောအားဖြင့်။ သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ မည်၏။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အာဒိဝိသောဓနာ၊ ပေတည်း။ နေက္ခမ္မေ၊ နေက္ခမ္မံ။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ ငါးပါးသော ဣန္ဒြိယတို့သည်။ ကာမစန္ဒိယသံဝရဋ္ဌေန၊ ကာမစန္ဒိယကို တားမြစ်စောင့်ရှောက်သော သဘောအားဖြင့်။ သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ မည်၏။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့၏။ အာဒိဝိသောဓနာ၊ ပေတည်း။ ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေ၊ မဂ်၌။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ သဗ္ဗကိလေသသံဝရဋ္ဌေန၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့ကို တားမြစ် စောင့်ရှောက်သော သဘောအားဖြင့်။ သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ မည်၏။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့၏။ အာဒိဝိသောဓနာ၊ ပေတည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အာဒိဝိသောဓနဋ္ဌေန၊ အစဖြစ်သော သီလကို သုတ်သင်သော သဘောအားဖြင့်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

၇-အဓိမတ္တဋ္ဌနိဒ္ဒေသ

၂၀၁။ အဓိမတ္တဋ္ဌေန၊ လွန်သော အတိုင်းအရှည်ဟူသော သဘောအားဖြင့်။ ဝါ၊ အားကြီးသော သဘောအားဖြင့်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ကထံ၊ လျှင်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ မှတ်အပ်ကုန်သနည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယကို။ ဘာဝနာယ၊ ပျိုးစေခြင်းငှါ။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒသည်။ ဥပုဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဆန္ဒဝသေန၊ ဖြင့်။ သဒ္ဓါဝသေန၊ ဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယသည်။ အဓိမတ္တံ၊ လွန်သောအတိုင်းအရှည်သည်။ ဝါ၊ အားကြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဆန္ဒဝသေန၊ ဖြင့်။ ပါမောဇ္ဇံ၊ သည်။ ဥပုဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပါမောဇ္ဇဝသေန၊ အားဖြင့်။ သဒ္ဓါဝသေန၊ ဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပါမောဇ္ဇဝသေန၊ ဖြင့်။ ပီတိ၊ သည်။ ဥပုဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပီတိဝသေန၊ ပီတိ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သဒ္ဓါဝသေန၊ အားဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပီတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဿဒ္ဓိ၊ သည်။ ဥပုဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပ။ သံဝေဇေတွာ၊ ထိတ်လန့်စေ၍။ ဧတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သမာဒဟတိ၊ ကောင်းစွာ ထား၏။ သမာဓိဝသေန၊ အားဖြင့်။ သဒ္ဓါဝသေန၊ အားဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာသမာဟိတံ၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာဖြင့် တည်ကြည်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ ပဂ္ဂဏှာတိ၊ ချီးမြှောက်၏။ ပဂ္ဂဟဝသေန၊ ဖြင့်။ သဒ္ဓါဝသေန၊ ဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာပဂ္ဂဟိတံ၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာဖြင့် ချီးမြှောက်အပ်သော။ ဧတ္တံ၊ ကို။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ အဇ္ဈုပေက္ခတိ၊ လျစ်လျူရှု၏။ ဥပေက္ခာဝသေန၊ ဖြင့်။ သဒ္ဓါဝသေန၊ ဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥပေက္ခာဝသေန၊ ဖြင့်။ နာနတ္တကိလေသေဟိ၊ အထူးထူးသော ကိလေသာတို့မှ။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိမုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ ဝိမောက္ခဝသေန၊ ဖြင့်။

သဒ္ဓါဝသေန၊ ဖြင့်။ သဒ္ဓါန္တိယံ၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိမုတ္တတ္တာ၊ လွတ်သောကြောင့်။
 တေဓမ္မာ၊ ထိုတရားတို့သည်။ ဧကရသ၊ တူသောကိစ္စရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧကရသဋ္ဌေန၊
 တူသောကိစ္စရှိသော။ ဘာဝနာဝသေန၊ ဘာဝနာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ။ (အဋ္ဌကထာ၌ ဘာဝနာ
 ဝသေနာတိ ဧကရသဘာဝနာဝသေန-ဟု ဖွင့်၏။ ထိုအလိုအားဖြင့် ဧကရသဋ္ဌေန-ပုဒ် ရှိဟန်မတူ။
 ၂၂၁-၌လည်း ၎င်းကို မှုကျပုထား၏)။ ။ သဒ္ဓါဝသေန၊ ဖြင့်။ သဒ္ဓါန္တိယံ၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ပွားစေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတော၊ ထိုထက်။ ဝါ၊ ထိုဝိပဿနာ၏
 အာရုံမှ။ ပဏိတတရော၊ သာလွန်၍မြတ်သော နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌။ ဝိဝဋ္ဌန္တိ၊ ကင်းကုန်၏။ ဝါ၊ ဆုတ်နစ်
 ဖဲခွါ၍ဖြစ်ကုန်၏။ ဝိဝဋ္ဌနာဝသေန၊ ဆုတ်နစ်ဖဲခွါသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သဒ္ဓါဝသေန၊ ဖြင့်။
 သဒ္ဓါန္တိယံ၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိဝဋ္ဌိတတ္တာ၊ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊
 ဆုတ်နစ်ဖဲခွါပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတော၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်ပင်လျှင်။

(အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ အနက်တည်း။ ရှေးဘာဝိတတ္တာ၊ တတော-၌လည်း တေနေဝ

ကာရဏေန ဟု နည်းတူပင် ဖွင့်၏။ ရှေးနိဿယ၌ကား ကျင့်၌လည်း “တတော၊ ထိုထက်”
 ဟူ၍ပင် ပြန်ထားသည်။ ဤအရာ၌ကား တတော-ပုဒ်ဖြင့် တစုံတရာမျှ အကျိုးမမြင်ပေ)။
 ဝေါသဇ္ဇတိ၊ စွန့်၏။ ဝေါသဂ္ဂဝသေန၊ ဖြင့်။ သဒ္ဓါဝသေန၊ ဖြင့်။ သဒ္ဓါန္တိယံ၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝေါသဇ္ဇိတတ္တာ၊ စွန့်အပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတော၊ ထို
 အကြောင်းကြောင့်ပင်လျှင်။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။ နိရောဓဝသေန၊ ဖြင့်။ သဒ္ဓါဝသေန၊ ဖြင့်။
 သဒ္ဓါန္တိယံ၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိရောဓဝသေန၊ ဖြင့်။ ပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂေါ၊
 ပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂ၎င်း။ ပက္ခန္ဓနဝေါသဂ္ဂေါ၊ ပက္ခန္ဓနဝေါသဂ္ဂ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။
 ဝေါသဂ္ဂါ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကိလေသေ၊ ကိလေသာတို့ကို၎င်း။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို၎င်း။ ပရိစ္စ
 ဇတိ၊ စွန့်တတ်၏။ ဣတိ၊ တသွားကြောင့်။ ပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂေါ၊ ပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂ မည်၏။ နိရောဓနိဗ္ဗာန
 ဓာတုယာ၊ နိရောဓဟု ဆိုအပ်သော နိဗ္ဗာနဓာတ်သို့။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ပက္ခန္ဓတိ၊ ပြေးဝင်တတ်၏။ ဣတိ
 တသွား၊ ထို့ကြောင့်။ ပက္ခန္ဓနဝေါသဂ္ဂေါ၊ ပက္ခန္ဓနဝေါသဂ္ဂ မည်၏။ နိရောဓဝသေန၊ ချုပ်ခြင်း၏
 အစွမ်းအားဖြင့်။ ဣမေ ဒွေ ဝေါသဂ္ဂါ၊ ဤနှစ်ပါးသော ဝေါသဂ္ဂတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

အဿဒ္ဓိယဿ၊ ကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ ဆန္ဓော၊ ဆန္ဒသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပ။ အဿဒ္ဓိယ
 ပရိဋ္ဌာဟဿ၊ မယုံကြည်ခြင်းဟူသော ပူလောင်ခြင်းကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ ဆန္ဓော၊
 သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌေကဋ္ဌာနံ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ တည်ကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။
 ပဟာနာယ၊ ငှါ။ ဆန္ဓော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သြဋ္ဌာရိကာနံ၊ ရုန့်ရင်းကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊
 တို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ ဆန္ဓော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အဏုသဟဂတာနံ၊ သိမ်မွေ့ကုန်
 သော။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ ဆန္ဓော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သဗ္ဗ
 ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ ဆန္ဓော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဆန္ဒဝသေန၊ အားဖြင့်။
 သဒ္ဓါဝသေန၊ အားဖြင့်။ သဒ္ဓါန္တိယံ၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ ဝိရိယိန္တိယဿ၊
 ကို။ ဘာဝနာယ၊ ပွားစေခြင်းငှါ။ ဆန္ဓော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပ။ ကောသဇ္ဇဿ၊ ကို။ ပဟာနာယ၊
 ငှါ။ ဆန္ဓော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ကောသဇ္ဇပရိဋ္ဌာဟဿ၊ ပျင်းရိခြင်းဟူသော ပူလောင်
 ခြင်းကို။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ ဆန္ဓော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌေကဋ္ဌာနံ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ
 တည်ကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ ဆန္ဓော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပ။
 သဗ္ဗကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ ဆန္ဓော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သတိန္တိယဿ၊ ကို။

ဘာဝနာယ၊ ပွါးစေခြင်းငှါ။ ဆန္ဒော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ပ။ ပမာဒဿ၊ မေ့လျော့ခြင်းကို။
 ပဟာနာယ၊ ငှါ။ ဆန္ဒော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ပမာဒပရိဋ္ဌာဟဿ၊ မေ့လျော့ခြင်းဟူသော
 ပူလောင်ခြင်းကို။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ ဆန္ဒော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ပ။ ဥဒ္ဓစ္စပရိဋ္ဌာဟဿ၊ ပျံ့လွင့်
 ခြင်းဟူသော ပူလောင်ခြင်းကို။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ ဆန္ဒော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ပ။ အဝိဇ္ဇာပရိဋ္ဌာ
 ဟဿ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော ပူလောင်ခြင်းကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ ဆန္ဒော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ပ။
 ဧဝံ၊ ဤသို့။ အဓိမတ္တဋ္ဌေန၊ လွန်သောအတိုင်းအရှည်ဟူသော သဘောအားဖြင့်။ လူနွိယာနိ၊
 တို့ကို။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

ဒုတိယဘာဏဝါရော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

သ-အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌနိဒ္ဒေသ

၂၀၂။ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ဆောက်တည်သောအနက်အားဖြင့်။ လူနွိယာနိ၊ လူနွိယတို့ကို။ ကထံ၊
 အဘယ်သို့။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာနိ၊ မှတ်အပ်ကုန်သနည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ကို။ ဘာဝနာယ၊ ပွါးစေခြင်းငှါ။
 ဆန္ဒော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ဆန္ဒဝသေန၊ ဆန္ဒ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သဒ္ဓါဝသေန၊ အားဖြင့်။
 သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ တည်၏။ ဆန္ဒဝသေန၊ အားဖြင့်။ ပါမောဇ္ဇံ၊ ပါမောဇ္ဇာသည်။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ပါမောဇ္ဇဝသေန၊ ဖြင့်။ သဒ္ဓါဝသေန၊ ဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊
 တည်၏။ပ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ တည်သောသဘောအားဖြင့်။ လူနွိယာနိ၊ လူနွိယတို့ကို။
 ဒဗ္ဗဗ္ဗာနိ၊ မှတ်အပ်ကုန်၏။

င-ပရိယာဒါနဋ္ဌ နိဒ္ဒေသ

ပရိယာဒါနဋ္ဌေန၊ ကုန်စေသောသဘောအားဖြင့်။ လူနွိယာနိ၊ တို့ကို။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။
 ဒဗ္ဗဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သနည်း။ အဓိမောက္ခဋ္ဌေန၊ ဆုံးဖြတ်သော သဘောအားဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။
 အဿဒ္ဓိယံ၊ ကို။ ပရိယာဒါယတိ၊ ကုန်စေ၏။ ။[အနက်ထင်ပြီ]။ ။အရဟတ္တမဂ္ဂေ၊ ဌ။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊
 တို့သည်။ သဗ္ဗကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပရိယာဒါယန္တိ၊ ကုန်စေကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပရိယာဒါနဋ္ဌေန၊
 ကုန်စေသောသဘောအားဖြင့်။ လူနွိယာနိ၊ တို့ကို။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

စ-ပတိဋ္ဌာပကဋ္ဌနိဒ္ဒေသ

၂၀၃။ ပတိဋ္ဌာပကဋ္ဌေန၊ တည်စေသောသဘောအားဖြင့်။ လူနွိယာနိ၊ တို့ကို။ ကထံ၊ အဘယ်
 သို့လျှင်။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သနည်း။ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါတရားရှိသောသူသည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ကို။ အဓိမောက္ခေ၊
 ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်ခြင်း၌။ ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ တည်စေ၏။ သဒ္ဓဿ၊ သဒ္ဓါတရားရှိသောသူ၏။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊
 သည်။ (တံ၊ ထိုသဒ္ဓါတရားရှိသောသူကို။ ။တံယော သဒ္ဓိ-ဟူသောအဋ္ဌကထာနှင့်အညီတည့်သည်။)။ ။
 အဓိမောက္ခေ၊ ဌ။ ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ တည်စေ၏။ ဝီရိယဝါ၊ ဝီရိယရှိသောသူသည်။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ ကို။
 ပဂ္ဂဟေ၊ ချီးမြှောက်ခြင်း၌။ ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ တည်စေ၏။ ဝီရိယဝတော၊ ဝီရိယရှိသော သူ၏။
 ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ သည်။ (တံ၊ ထိုဝီရိယရှိသောသူကို။)ပဂ္ဂဟေ၊ ဌ။ ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ ဧ။ သတိမာ၊ သတိ
 ရှိသောသူသည်။ သတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌာနေ၊ ထင်ခြင်း၌။ ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ ဧ။ သတိမတော၊
 သတိရှိသောသူ၏။ သတိန္ဒြိယံ၊ သည်။ပ။ သမာဟိတော၊ တည်ကြည်သောသူသည်။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊

ကို။ အဝိက္ခပေ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်း၌။ ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ ၎င်း။ သမာဟိတဿ၊ ၎င်း။ သမာဓိန္နိ သံသည်။ပ။
 ပညဝါ၊ ပညာရှိသောသူသည်။ ပညိန္နိယံ၊ ကို။ ဒဿနေ၊ မြင်ခြင်း၌။ ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ ၎င်း။
 ပညဝတော၊ ပညာရှိသောသူ၏။ ပညိန္နိယံ၊ သည်။ ဒဿနေ၊ မြင်ခြင်း၌။ ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ ၎င်း။
 ယောဂါဝစရော၊ ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပညိန္နိယာနိ၊ တို့ကို။ နေက္ခမ္မေ၊ နေက္ခမ္မ၌။
 ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ ၎င်း။ ယောဂါဝစရဿ၊ ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပညိန္နိယာနိ၊ တို့သည်။ နေက္ခမ္မေ၊ ၌။
 ပတိဋ္ဌာပေန္တိ၊ တည်စေ ကုန်၏။ပ။ ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ပညိန္နိယာနိ၊ တို့ကို။ အရ
 ဟတ္ထမဂ္ဂေ၊ အရဟတ္တမဂ်၌။ ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ ၎င်း။ ယောဂါဝစရဿ၊ ၎င်း။ ပညိန္နိယာနိ၊ တို့သည်။
 အရဟတ္တမဂ္ဂေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ ဤသို့။ ပတိဋ္ဌာပကဋ္ဌေန၊ တည်စေ တတ်သော
 သဘောအားဖြင့်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

စတုတ္ထော သတ္တန္တိဒေသော၊ လေးခုမြောက်ဖြစ်သောသုတ္တန်ကို အကျယ်ပြုခြင်းသည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၅-ဣန္ဒြိယသမောဓေန

၂၀၄။ ပုထုဇ္ဇနေ၊ ပုထုဇ္ဇပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမာဓိံ၊ ကို။ ဘာဝဇ္ဇော၊ ပျိုးစေသည်ရှိသော်။
 ကတိဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနကုသလော၊ ထင်ခြင်း၌လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။
 သေက္ခော၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမာဓိံ၊ ကို။ ဘာဝဇ္ဇော၊ ရှိသော်။ ကတိဟာကာရေဟိ၊
 တို့ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနကုသလော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဝီတရာဂေါ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ပ။ဟောဘိ၊
 နည်း။ ပုထုဇ္ဇနေ၊ သည်။ သမာဓိံ၊ ကို။ ဘာဝဇ္ဇော၊ သော်။ သတ္တဟိ အာကာရေဟိ၊ ခုနစ်ပါး
 သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနကုသလော၊ ထင်ခြင်း၌လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ပ။

ပုထုဇ္ဇနေ၊ သည်။ သမာဓိံ၊ ကို။ ဘာဝဇ္ဇော၊ သော်။ ကတမေဟိ သတ္တဟာကာရေဟိ၊
 အဘယ်ခုနစ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနကုသလော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။
 အာဝဇ္ဇိတတ္တာ၊ နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အာရမ္မဏုပဋ္ဌာနကုသလော၊
 သမထအာရုံ၏ ထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ သမထနိမိတ္တုပဋ္ဌာနကုသလော၊ စိတ်၏
 ငြိမ်းကြောင်း သမထနိမိတ်၏ထင်ခြင်း၌လိမ္မာသည်။ဟောတိ၊ ၎င်း။ ပဂ္ဂဟနိမိတ္တုပဋ္ဌာနကုသလော၊
 စိတ်ကိုချီးမြှောက်ကြောင်း ပဂ္ဂဟနိမိတ်၏ ထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အဝိက္ခေပူပဋ္ဌာန
 ကုသလော၊ မပျံ့လွင့်သော သမာဓိထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ သြဘာသုပဋ္ဌာန
 ကုသလော၊ ဉာဏ်အလင်း၏ ထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ သမ္မာသန္တုပဋ္ဌာနကုသလော၊
 ရှင်စေခြင်း၏ ထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟော တိ၊ ၎င်း။ ဥပေက္ခုပဋ္ဌာနကုသလော၊ လျစ်လျူရှုခြင်း
 ၎င်း ထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ပုထုဇ္ဇနေ၊ သည်။ သမာဓိံ၊ ကို။ ဘာဝဇ္ဇော၊ ပျိုးစေ
 သည်ရှိသော်။ ဣမေဟိ သတ္တဟိ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနကုသလော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

သေက္ခော၊ သည်။ သမာဓိံ၊ ကို။ ဘာဝဇ္ဇော၊ သော်။ ကတမေဟိ အတ္တဟိ အာကာရေဟိ၊
 တို့ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနကုသလော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ အာဝဇ္ဇိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အာရမ္မ
 ဏုပဋ္ဌာနကုသလော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ပ။ ဧကတ္တုပဋ္ဌာနကုသလော၊ တခုတည်းအဖြစ်၏
 ထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောဘိ၊ ဖြစ်၏။ပ။

ဝိတရာဂေါ၊ သည်။ သမာဓိံ၊ ကိံ။ ဘာဝေန္တော၊ သော်။ ဣမေတိ ဒသဟိ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပ။ ဥပဋ္ဌာနကုသလော၊ ဥပဏ်၏ထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိမုတ္တိပဋ္ဌာနကုသလော၊ ဝိမုတ္တိ၏ ထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။

၂၀၅။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ဝိပဿနံ၊ ဝိပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ ပွားစေသည်ရှိသော်။ ကတိ ဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနကုသလော၊ ထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ကတိ ဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အနုပဋ္ဌာနကုသလော၊ မထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ သေက္ခော၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပ။ ဝိတရာဂေါ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပ။ ဟောတိ၊ နည်း။

ပုထုဇ္ဇနောသည်။ ဝိပဿနံ၊ ကိံ။ ဘာဝေန္တော၊ သော်။ နဝဟာကာရေဟိ၊ ကိုးပါးသော အခြင်း အရာတို့ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနကုသလော၊ ထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နဝဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အနုပဋ္ဌာနကုသလော၊ မထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စ အားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနကုသလော၊ ထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိစ္စတော၊ နိစ္စအားဖြင့်။ အနုပဋ္ဌာနကုသလော၊ မထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ ဝယတော၊ ကုန်ခြင်းသဘော အားဖြင့်။ ပ။ သနတော၊ တခဲနက်အားဖြင့်။ ပ။ ဝယတော၊ ပျက်ခြင်းသဘောအားဖြင့်။ ပ။ အာယူ ဟနာနုပဋ္ဌာနကုသလော၊ အားထုတ်ခြင်း၏ မထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိပရိဏာ မူပဋ္ဌာနကုသလော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း၏ထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဓဝတော၊ ခိုင်မြဲသော အားဖြင့်။ ပ။ အနိမိတ္တိပဋ္ဌာနကုသလော၊ နိစ္စနိမိတ်ကင်းသောအားဖြင့် ထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိမိတ္တာနုပဋ္ဌာနကုသလော၊ နိစ္စနိမိတ်၏ မထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အပ္ပဏိဟိတုပဋ္ဌာနကုသလော၊ တောင့်တဖွယ်ကင်းသောအားဖြင့် ထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဏိဓိအနုပဋ္ဌာနကုသလော၊ တောင့်တခြင်း၏ မထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သုညတုပဋ္ဌာနကုသလော၊ အတ္တမှဆိတ်သောအားဖြင့် ထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဘိ နိဝေသာနုပဋ္ဌာနကုသလော၊ အတ္တဟုမြဲမြံစွာလုံးသွင်းခြင်း၏ မထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ဝိပဿနံ၊ ကိံ။ ဘာဝေန္တော၊ သော်။ ဣမေတိ နဝဟာကာရေဟိ၊ ဤ ကိုးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနကုသလော၊ ထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣမေတိ နဝဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အနုပဋ္ဌာနကုသလော၊ မထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၂၀၆။ သေက္ခော၊ သည်။ ပ။ ဥပဋ္ဌာနကုသလော၊ သိမ္မဥပဏ်၏ ထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အညာဏအနုပဋ္ဌာနကုသလော၊ မသိမ္မမောဟ၏ မထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ ဝိသညောဂူပဋ္ဌာနကုသလော၊ ယောဂ လေးပါးအလိုအားဖြင့် မယှဉ်ခြင်း၏ ထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သညောဂါနုပဋ္ဌာနကုသလော၊ ယောဂ လေးပါးအလိုအားဖြင့် ယှဉ်ခြင်း၏ မထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိရောဓပဋ္ဌာနကုသလော၊ သင်္ခါရချုပ်သော နိဗ္ဗာန်၏ ထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သင်္ခါရပဋ္ဌာနကုသလော၊ သင်္ခါရ၏ မထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိတရာဂေါ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိပဿနံ၊ ကိံ။ ဘာဝေန္တော၊ သော်။ ဣမေတိ ဒွါဒသဟိ အာကာရေဟိ၊ ဤတဆယ့်နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနကုသလော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣမေတိ ဒွါဒသဟိ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အနုပဋ္ဌာနကုသလော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အာဝဇ္ဇိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အာရမ္မဏုပဋ္ဌာနကုသလဝသေန၊ သမထအာရုံ၏ ထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသော ဉာဏ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်း၏။ ဂေါစရဉ္စ၊ ကျက်စားရာကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ သမတ္ထဉ္စ၊ ညီမျှခြင်းသဘောနှင့် ညီမျှခြင်း၏အကျိုးကိုလည်း။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိ၏ ။ပ။ ဓမ္မေ၊ ဓမ္မတို့ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်း၏။ ဂေါစရဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ သမတ္ထဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိ၏။ ဣန္ဒြိယာနိ သမောဓာနေတိတိတ္ထေ၊ ပါဌ်၌။ ကထံ၊ အသို့လျှင်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ပေါင်းသနည်း။ အဓိမောက္ခဋ္ဌေန၊ ဆုံးဖြတ်သော သဘောအားဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ကို။ သမောဓာနေတိ၊ ။ပ။ သမထနိမိတ္တုပဋ္ဌာနကုသလဝသေန၊ စိတ်၏ ငြိမ်းကြောင်း သမထနိမိတ်၏ ထင်ခြင်း၌ လိမ္မာသော ဉာဏ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ။ [ပဂ္ဂဟနိမိတ္တုပဋ္ဌာနကုသလဝသေန- စသည်၌ အနက်လွယ်ပြီ] ။ ။ သမတ္ထဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိ၏။

၂၀၇။ စတုသဋ္ဌိယာ အာကာရေဟိ၊ ခြောက်ဆယ့်လေးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ တိဏ္ဍန္တံ၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့၏။ ဝသိဘာဝတာ၊ လေ့လာသော အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ပညာ၊ ပညာသည်။ အာသဝါနိ၊ အာသဝေါတရားတို့၏။ ခယေ ဉာဏံ၊ ကုန်ခြင်း၌ဖြစ်သော ခယ ဉာဏ်မည်၏။

[ဤမှစ၍ အနဝသေသော အဝိဇ္ဇာသဝေါ ခိပ တိ၊ ဧတ္ထေတေ အာသဝါ ခိယန္တိ- တိုင်အောင် ပါဠိအနက်များသည် ပါဠိစာအုပ်နံပါတ် ၁၁၁၊ စာပိုဒ်နံပါတ် ၁၀၇၊ နိဿယ စာအုပ်နံပါတ် ၁၂၄၊ အာသဝက္ခယဉာဏနိဓ္ဓေသနှင့် အလုံးစုံ တူပြီ။

အနဝသေသော၊ သော။ အဝိဇ္ဇာသဝေါ၊ သည်။ ခိယတိ၊ ။ ။ ဧတ္ထေ၊ ဤအရဟတ္တမဂ်၌။ တေ အာသဝါ၊ တို့သည်။ ခိယန္တိ၊ ကုန်ကုန်၏။

၂၀၈။ တဿ တထာဂတဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားအား။ ဣမေဤသုံးပါးသော လောက ဓာတ်၌။ အဒိဋ္ဌံ၊ မမြင်အပ်သော တရားမည်သည်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုမျှ။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ အထော၊ ထိုမျှ။ အဝိညာတံ၊ မသိအပ်သော တရားမည်သည်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုမျှ။ န အတ္ထိ၊ မရှိနဲ့။ အဇာနိတဗ္ဗံ၊ မသိအပ် မသိနိုင်သော တရားမည်သည်။ ကိဉ္စိ၊ မျှ။ န အတ္ထိ၊ မရှိလတ္တံ။ နေယျံ၊ သိအပ် သိထိုက်သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ယံ မေဇာတံ၊ အကြင်တရား သဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော တရားသဘောကို။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အဘိညာသိ၊ ထူးကဲလွန်မြတ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့် သိတော် မူပြီ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ တထာဂတော၊ ကို။ သမန္တစက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

သမန္တစက္ခုတိ ဧတ္ထ၊ ပုဒ်၌။ ဧကေနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်ကြောင့်။ သမန္တစက္ခု၊ သမန္တစက္ခု မည်သနည်း။ ဗုဒ္ဓဉာဏာနိ၊ ဗုဒ္ဓဉာဏ်တို့သည်။ စုဒ္ဓသ၊ တဆယ့်လေးပါးတို့တည်း။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခ၌။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ဗုဒ္ဓဉာဏံ၊ ဗုဒ္ဓဉာဏ် မည်၏။ ဒုက္ခ သမုဒယေ၊ ဒုက္ခ၏ ဖြစ်ကြောင်း၌။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ဗုဒ္ဓဉာဏံ၊ ဗုဒ္ဓဉာဏ် မည်၏ ။ပ။ သဗ္ဗညုတ ဉာဏံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်သည်။ ဗုဒ္ဓဉာဏံ၊ ဗုဒ္ဓဉာဏ် မည်၏။ အနာဝရဏဉာဏံ၊ သည်။ ဗုဒ္ဓဉာဏံ၊ မည်၏။ ဣမာနိ စုဒ္ဓာဉာဏာနိ၊ ဤတဆယ့်လေးပါးသော ဉာဏ်တို့သည်။ ဗုဒ္ဓဉာဏာနိ၊ တို့မည်ကုန်၏။ စုဒ္ဓသန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ဗုဒ္ဓဉာဏာနိ၊ ဤဗုဒ္ဓဉာဏ်တို့တွင်။ အဗ္ဗ၊ ကုန်သော။ ဉာဏာနိ၊ ဉာဏ်တို့သည်။ သာဝကသာဓာရဏာနိ၊ သာဝကတို့နှင့်။ ဆက်ဆံကုန်၏။ ဆ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဉာဏာနိ၊ တို့သည်။ သာဝကေဟိ၊ သာဝကတို့နှင့်။ အသာဓာရဏာနိ၊ မဆက်ဆံကုန်။

ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခ၏။ ဒုက္ခဋ္ဌော၊ ဒုက္ခသဘောကို။ ဥာတော၊ သိအပ်ပြီ။ အညာတော၊ မသိအပ်သော။ ဒုက္ခဋ္ဌော၊ ဒုက္ခသဘောသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သမန္တစက္ခု၊ မည်၏။ ယံ-ယေန၊ အကြင်ညာဏ်ကြောင့်။ သမန္တစက္ခု၊ သမန္တစက္ခု မည်၏။ တံ၊ ထိုညာဏ်သည်။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြိယမည်၏။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်း အားဖြင့်။ အဓိမောက္ခဋ္ဌေန၊ ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်သော သဘောအားဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယ မည်၏။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ ချီးမြှောက်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ မည်၏။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ထင်သော သဘောအားဖြင့်။ သတိန္ဒြိယံ၊ မည်၏။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော သဘော အားဖြင့်။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ မည်၏။ ယာဝတော၊ လောက်။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဒုက္ခဋ္ဌော၊ ကို။ ဒိဋ္ဌော၊ မြင်အပ်ပြီ။ ဝိဒိတော၊ သိအပ်ပြီ။ သစ္စိကတော၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီ။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ဖဿိတော၊ တွေ့အပ်ပြီ။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ အဖဿိတော၊ မတွေ့အပ်သော။ ဒုက္ခဋ္ဌော၊ ဒုက္ခသဘောမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သမန္တစက္ခု၊ မည်၏။ ယံ-ယေန၊ ကြောင့်။ သမန္တစက္ခု၊ မည်၏။ တံ၊ သည်။ ပညိန္ဒြိယံ၊ မည်၏။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပ။ [ယာဝတော သမုဒယဿ သမုဒယဋ္ဌော-စသည်၌ ရှေးနှင့် အနက်တူပြီ။ ။အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ ၏။

သဒ္ဓဟန္တော၊ ယုံကြည်သည်ဖြစ်၍။ ပဂ္ဂဏှာတိ၊ ချီးမြှောက်၏။ ပဂ္ဂဏှန္တော၊ ချီးမြှောက် သည်ဖြစ်၍။ သဒ္ဓဟတိ၊ ယုံကြည်၏။ သဒ္ဓဟန္တော၊ ဖြစ်၍။ ဥပဋ္ဌာပေတိ၊ ထင်စေ၏။ ပ။ သမာဒဟတိ၊ ကောင်းစွာထား၏။ ပ။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိ၏။ ပ။ သမာဒဟန္တော၊ ကောင်းစွာထားသည် ဖြစ်၍။ ပဇာနာတိ၊ ၏။

သဒ္ဓဟိတတ္တာ၊ ယုံကြည်အပ်သည်၏အ-ဖြစ်ကြောင့်။ ပဂ္ဂဟိတံ၊ ချီးမြှောက်အပ်၏။ ပဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ ချီးမြှောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဒ္ဓဟိတံ၊ ယုံကြည်အပ်၏။ ပ။ ယံ၊ အကြင်ညာဏ်သည်။ ဗုဒ္ဓစက္ခု၊ ဗုဒ္ဓစက္ခုမည်၏။ တံ၊ ထိုညာဏ်သည်။ ဗုဒ္ဓညာဏံ၊ ဗုဒ္ဓညာဏ်မည်၏။ ယံ၊ သည်။ ဗုဒ္ဓညာဏံ၊ ဗုဒ္ဓညာဏ်မည်၏။ တံ၊ သည်။ ဗုဒ္ဓစက္ခု၊ ဗုဒ္ဓစက္ခုမည်၏။ ယေန စက္ခုနာ၊ အကြင်စက္ခုဖြင့်။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အပ္ပရဇက္ခေ၊ ပညာမျက်စိ၌ နည်းသော ကိလေသာမြို့ရှိ ကုန်သော။ မဟာရဇက္ခေ၊ ပညာမျက်စိ၌ များသော ကိလေသာမြို့ရှိကုန်သော။ တိက္ခိန္ဒြိယေ၊ ထက်သောဣန္ဒြိယကုန်သော။ မုဒိန္ဒြိယေ၊ နုသောဣန္ဒြိယကုန်သော။ သွာကာရေ၊ ကောင်းသော အခြင်းအရာရှိကုန်သော။ ဒွါကာရေ၊ မကောင်းသော အခြင်းအရာရှိကုန်သော။ သုဝိညာပယေ၊ သိစေလွယ်ကုန်သော။ ဒုဝိညာပယေ၊ သိစေနိုင်ခဲကုန်သော။ အပေကဏ္ဍေ၊ အချို့ကုန်သော။ ပရလောကဝဇ္ဇာယဒဿာဝိနေ၊ တမလွန်လောကနှင့် အပြစ်ကို ဘေးအားဖြင့် ရှုလေ့ရှိကုန်သော။ အပေကဏ္ဍေ၊ အချို့ကုန်သော။ နပရလောကဝဇ္ဇာယဒဿာဝိနေ၊ တမလွန်လောကနှင့် အပြစ်ကို ဘေးအားဖြင့် ရှုလေ့မရှိကုန်သော။ သတ္တော၊ သတ္တဝါတို့ကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။

[အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေတိ၊ စသည်၌ ရှေးစာမျက်နှာ အမှတ် ၁၂၉ နိဿယနှင့် တူပြီ။ ။ ဣမေဟိ ပညာသာယ အာကာရေဟိ၊ ဤငါးဆယ်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဣမာနိ ပညိန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ အညာတိ၊ ခပ်သိမ်းသော အပိုင်းအခြားဖြင့် သိ၏။ ပဋိဝိဇ္ဇတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိ၏။

တတိယဘာဏဝါရော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။
ဣန္ဒြိယကထာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၅-ဝိမောက္ခကထာ

ဥဒ္ဒေသ

၂၀၉။ ပုရိမနိဒါနံ၊ ရှေးသုတ်၌ နိဒါနိပင်တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဝိမောက္ခာ၊ တို့သည်။ ဣမေတယော၊ ဤ သုံးပါးတို့တည်း။ တယော၊ သုံးပါးတို့ဟူသည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း ဟူမကား။ သညတောဝိမောက္ခော၊ သညဘဝိမောက္ခာ၎င်း။ အနိမိတ္တာဝိမောက္ခော၊ အနိမိတ္တဝိမောက္ခာ၎င်း။ အပ္ပဏိဟိတောဝိမောက္ခော၊ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခာ၎င်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝိမောက္ခာ၊ ဝိမောက္ခာတို့သည်။ ဣမေ တယော၊ ဤ သုံးပါးတို့တည်း။

အပိစ၊ တနည်းလည်း။ ဝိမောက္ခာ၊ ဝိမောက္ခာတို့သည်။ အဋ္ဌသဋ္ဌိ၊ ခြောက်ဆယ့်ရှစ်ပါးတည်း။ သညတောဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ အနိမိတ္တာ ဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ အပ္ပဏိဟိတော ဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ အဇ္ဈတ္တဝုဋ္ဌာနော ဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါဝုဋ္ဌာနော ဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ ဒုဘတောဝုဋ္ဌာနော ဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ အဇ္ဈတ္တဝုဋ္ဌာနာ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်မှ ထကုန်သော။ စတ္တာရော ဝိမောက္ခာ၊ လေးပါးသော ဝိမောက္ခာတို့၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါဝုဋ္ဌာနာ၊ အပသန္တာန်မှ ထကုန်သော။ စတ္တာရော ဝိမောက္ခာ၊ တို့၎င်း။ ဒုဘတောဝုဋ္ဌာနာ၊ နှစ်ပါးသော အဖို့မှ ထကုန်သော။ စတ္တာရော ဝိမောက္ခာ၊ တို့၎င်း။ အဇ္ဈတ္တဝုဋ္ဌာနာ၊ အဇ္ဈတ္တဝုဋ္ဌာနဝိမောက္ခာတို့အား။ အနုလောမာ၊ လျော်ကုန်သော။ စတ္တာရော ဝိမောက္ခာ၊ တို့၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါဝုဋ္ဌာနာ၊ တို့အား။ အနုလောမာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော ဝိမောက္ခာ၊ တို့၎င်း။ ဒုဘတော ဝုဋ္ဌာနာ၊ တို့အား။ အနုလောမာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော ဝိမောက္ခာ၊ တို့၎င်း။ အဇ္ဈတ္တဝုဋ္ဌာန ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ၊ အဇ္ဈတ္တဝုဋ္ဌာန၏ ငြိမ်းခြင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော ဝိမောက္ခာ၊ တို့၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါဝုဋ္ဌာန ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ၊ ဗဟိဒ္ဓါဝုဋ္ဌာန၏ ငြိမ်းခြင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော ဝိမောက္ခာ၊ တို့၎င်း။ ဒုဘတောဝုဋ္ဌာန ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ၊ ဒုဘတောဝုဋ္ဌာန၏ ငြိမ်းခြင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော ဝိမောက္ခာ၊ တို့၎င်း။ ရူပိ၊ အဇ္ဈတ္တ၌ ဖြစ်စေအပ်သော ရူပဈာန်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ရူပါနိ၊ ဗဟိဒ္ဓကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ အဇ္ဈတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌။ အရူပသညိ၊ ရုပ်အမှတ် ရူပဈာန်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဗဟိဒ္ဓိ၊ အပသန္တာန်၌။ ရူပါနိ၊ ကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ သုဘန္တော၊ တင့်တယ်သည် ကောင်းသည်ဟူ၍သာလျှင်။ အဓိမုတ္တာ၊ နှလုံးသွင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ အာကာသာနဉ္စာယတန သမာပတ္တိ၊ သမာပတ်ဟူသော။ ဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ ဝိညာဏဉ္စာယတန သမာပတ္တိ၊ ဟူသော။ ဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ အာကိဉ္စညာယတန သမာပတ္တိ၊ ဟူသော။ ဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ နေဝသညာနာသညာယတန သမာပတ္တိ၊ ဟူသော။ ဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ သညာဝေဒယိတ နိရောဓ သမာပတ္တိ၊ ဟူသော။ ဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ သမယဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ အသမယဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ သာမယိကော ဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ အသာမယိကော ဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ ကုပ္ပေါဝိမောက္ခော၊ ကုပ္ပဝိမောက္ခာ၎င်း။ အကုပ္ပေါဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ လောကိယောဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ လောကုတ္တရဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ သာသဝေါဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ အနာသဝေါဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ သာမိသောဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ နိရာမိသော ဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ နိရာမိသာ နိရာမိသတရော ဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ ပဏိဟိတောဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ အပ္ပဏိဟိတော ဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ ပဏိဟိတပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ သညုတ္တောဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ ဝိသညုတ္တောဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ ကေတ္တဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ နာနုတ္တဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ သညာဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ ဉာဏဝိမောက္ခော၊

၎င်း။ သိတိသိယာဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ ဈာနဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ အနုပါဒါ၊ မစွဲလန်းမူ၍။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဝိမောက္ခော၊ လွတ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော ဝိမောက္ခ၎င်း။ ဣတိဣမေ၊ ဤသည်တို့တည်း။ (၇၅)

နိဗ္ဗေသ

၂၁၀။ သုညတော ဝိမောက္ခော၊ သည်။ ကတမော။ အဘယ်နည်း။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အရညဂတော ဝါ၊ တောသို့ကပ်၍သော်၎င်း။ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ ကပ်၍သော်၎င်း။ သုညာဂါရဂတော ဝါ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာကျောင်းသို့ ကပ်၍သော်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ၊ ရှု၏။ ဣဒံ၊ ဤခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည်။ အတ္တေန ဝါ၊ အတ္တမှ၎င်း။ ဝါ၊ အတ္တ၏အဖြစ်မှ၎င်း။ အတ္တနိယေန ဝါ၊ အတ္တ၏ ဥစ္စာမှ၎င်း။ ဝါ၊ အတ္တ၏ ဥစ္စာအဖြစ်မှ၎င်း။ သုညံ၊ ဆိတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ၊ ရှု၏။ သော၊ ထိုသို့ရှုသောရဟန်းသည်။ တတ္ထ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးအပေါင်း၌။ အဘိနိဝေသံ၊ အတ္တဟု နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ နကရောတိ၊ မပြု။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သုညတော ဝိမောက္ခော၊ သုညတဝိမောက္ခမည်၏။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ သုညတောဝိမောက္ခော၊ သုညတဝိမောက္ခတည်း။

☸ အနိမိတ္တောဝိမောက္ခော၊ သည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ ဣမ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည် ။ပ။ ဣဒံ၊ ဤခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းသည်။ အတ္တေန ဝါ၊ မှ၎င်း။ အတ္တနိယေန ဝါ၊ မှ၎င်း။ သုညံ၊ ဆိတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ၊ ရှု၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တတ္ထ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးအပေါင်း၌။ နိမိတ္တံ၊ မြဟန်အရိပ်နိမိတ်ကို။ နကရောတိ၊ မပြု။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အနိမိတ္တောဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အနိမိတ္တော ဝိမောက္ခော၊ တည်း။

အပ္ပဏိဟိတော ဝိမောက္ခော၊ သည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ ပ။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တတ္ထ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးအပေါင်း၌။ ပဏိမိံ၊ တောင့်တခြင်းကို။ နကရောတိ၊ မပြု။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပ္ပဏိဟိတောဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ အယံ၊ ကား။ အပ္ပဏိဟိတော ဝိမောက္ခော၊ တည်း။

အဇ္ဈတ္တဝဋ္ဌာနော ဝိမောက္ခော၊ ဟူသည်။ ကတမော၊ နည်းဟူမကား။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဈာနာနိ၊ ဈာန်တို့တည်း။ အယံ၊ ဤဈာန်လေးပါးသည်။ အဇ္ဈတ္တဝဋ္ဌာနောဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ဗဟိဒ္ဓါဝဋ္ဌာနော ဝိမောက္ခော၊ ဟူသည်။ ကတမော၊ နည်းဟူမကား။ စတဿော၊ လေးပါးကုန်သော။ အရူပသမာပတ္တိယော၊ အရူပသမာပတ်တို့တည်း။ အယံ၊ ဤအရူပသမာပတ် လေးပါးသည်။ ဗဟိဒ္ဓါဝဋ္ဌာနော ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ဒုဘတောဝဋ္ဌာနောဝိမောက္ခော၊ ဟူသည်။ ကတမော၊ နည်းဟူမကား။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အရိယမဂ္ဂါ၊ အရိယမဂ်တို့တည်း။ အယံ၊ ဤအရိယမဂ်လေးပါးသည်။ ဒုဘတောဝဋ္ဌာနောဝိမောက္ခော၊ မည်၏။

အဇ္ဈတ္တဝဋ္ဌာနာ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်မှ ထကုန်သော။ စတ္တာရော ဝိမောက္ခော၊ တို့သည်။ ကတမော၊ တို့နည်းဟူမကား။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ပဌမဈာန်သည်။ နိဝရဏေဟိ၊ နိဝရဏတို့မှ။ ဝဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ ဒုတိယံ ဈာနံ၊ သည်။ ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ၊ ဝိတက်ဝိစာရတို့မှ။ ဝဋ္ဌာတိ၊ ၏။ တတိယံ ဈာနံ၊ သည်။ ပီတိယာ၊ ပီတိမှ။ ဝဋ္ဌာတိ၊ ၏။ စတုတ္ထံ ဈာနံ၊ သည်။ သုခဒုက္ခေဟိ၊ သုခဒုက္ခတို့မှ။ ဝဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဣမေ၊ ဤသည်တို့သည်။ အဇ္ဈတ္တဝဋ္ဌာနာ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်မှ ထကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခော၊ မည်ကုန်၏။ (၄)

ဗဟိဒ္ဓါဝုဋ္ဌာနာ၊ ဗဟိဒ္ဓိသန္တာန်မှ ထကုန်သော။ စတ္တာရော ဝိမောက္ခာ၊ တို့သည်။ ကတမေ၊ နည်းဟူမကား။ အာကာသနဉ္စာယတနသမာပတ္တိ၊ သမာပတ်သည်။ ရူပသညာယ၊ ရူပသညာမှ ၎င်း။ ပဋိသညာယ၊ ပဋိသညာမှ၎င်း။ နာနတ္ထသညာယ၊ နာနတ္ထသညာမှ၎င်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ္တိ၊ သည်။ အာကာသနဉ္စာယတနသညာယ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ ပ။ ဣမေ၊ ဤသည်တို့သည်။ ဗဟိဒ္ဓါဝုဋ္ဌာနာ၊ ဗဟိဒ္ဓိမည်သော အာရုံမှ ထကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခာ၊ တို့မည်ကုန်၏။

(အာကိဉ္စညာယတန ဝိမောက္ခသည် ပဌမာရပူဝိညာဏ်ဟူသော အဇ္ဈတ္တမှ ထ၏၊ နေဝ သညာနာသညာယတနဝိမောက္ခသည်လည်း နတ္ထိဘော ပညတ်ဟူသော နဝတ္တဗ္ဗ အာရုံမှ ထ၏။ ၎င်းဝိမောက္ခ နှစ်ပါးသည် အဘယ်သို့ ဗဟိဒ္ဓိမှ ထသည် မည်သနည်း ဟု ဆိုငြား အံ့။ ဤအရာ၌ နိဝရဏ၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရ စသော အာရမ္မဏိကတရားကို အဇ္ဈတ္တဟူ၍၎င်း၊ ထိုမှထသော ရူပဈာန် လေးပါးကို အဇ္ဈတ္တဝုဋ္ဌာနဝိမောက္ခဟူ၍၎င်း၊ အာရုံကို -ဗဟိဒ္ဓိ ဟူ၍၎င်း၊ ထိုမှထသော အရူပဈာန်လေးပါးကို ဗဟိဒ္ဓိဝုဋ္ဌာန ဝိမောက္ခဟူ၍၎င်း ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းအရူပဝိမောက္ခ နှစ်ပါးသည်လည်း ဗဟိဒ္ဓိမှထသည် မည်ပေသည်။) (၄၈)

ဒုတတောဝုဋ္ဌာနာ၊ နှစ်ပါးစုံသော အဖို့မှထကုန်သော။ စတ္တာရော ဝိမောက္ခာ၊ တို့သည်။ ကတမေ၊ ဟူမကား။ သောတာတ္ထိမဂ္ဂေ၊ သည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗတပရာမာသာ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗတပရာမာသာမှ၎င်း။ ဒိဋ္ဌာနုသယာ၊ မှ၎င်း။ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယာ၊ မှ၎င်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ တဒနုဝတ္တက ကိလေသေဟိ စ၊ ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိ အစရှိသည်သို့ အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ် ကုန်သော ကိလေသာတို့မှ၎င်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ ခန္ဓာတို့မှ၎င်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပ မည်ကုန် သော။ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရ နိမိတ်တို့မှ၎င်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ ရုန့်ရင်းသော။ ကာမရာဂသညောဇနာ၊ ကာမရာဂသံယောဇဉ်မှ၎င်း။ ပဋိသသညောဇနာ၊ မှ၎င်း။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ သော။ ကာမရာဂါနုသယာ၊ ကာမရာဂါနုသယမှ၎င်း။ ပဋိသနုသယာ၊ မှ၎င်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၎င်း။ တဒနုဝတ္တက ကိလေသေဟိ စ၊ ထိုကာမရာဂအစရှိသည်သို့ အစဉ် လိုက်၍ ဖြစ်ကုန်သော ကိလေသာတို့မှ၎င်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ တို့မှ၎င်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စ၊ တို့မှလည်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၎င်း။ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ၊ သည်။ အဏုသဟဂတာ၊ သိမ်မွေ့သော။ ကာမ ရာဂသညောဇနာ၊ မှ၎င်း။ ပဋိသသညောဇနာ၊ မှ၎င်း။ အဏုသဟဂတာ၊ သော။ ကာမ ရာဂါနုသယာ၊ မှ၎င်း။ ပဋိသနုသယာ၊ မှ၎င်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၎င်း။ တဒနုဝတ္တက ကိလေသေဟိ စ၊ ထိုကာမ ရာဂစသည်သို့ အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ်ကုန်သော ကိလေသာတို့မှ၎င်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ တို့မှ၎င်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စ၊ တို့မှလည်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၎င်း။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ရူပ ရာဂါ၊ ရူပရာဂမှ၎င်း။ အရူပရာဂါ၊ မှ၎င်း။ မာနာ၊ မှ၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စာ၊ မှ၎င်း။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာမှ၎င်း။ မာနာနုသယာ၊ မာနာနုသယမှ၎င်း။ ဘဝရာဂါနုသယာ၊ မှ၎င်း။ အဝိဇ္ဇာနုသယာ၊ မှ၎င်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၎င်း။ တဒနုဝတ္တက ကိလေသေဟိ စ၊ ထိုရူပရာဂ စသည်သို့ အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ်သော ကိလေသာတို့မှ၎င်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ ခန္ဓာတို့မှ၎င်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါကုန်သော။ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စ၊ တို့မှလည်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၎င်း။ ဣမေ၊ ဤသည်တို့သည်။ ဒုတတောဝုဋ္ဌာနာ၊ နှစ်ပါးသော အဖို့မှ ထကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခာ၊ တို့မည်ကုန်၏။ (၄-၁၂)

၂၁၁။ အဇ္ဈတ္တဝုဋ္ဌာနာန်၊ အဇ္ဈတ္တမှထသော ဝိမောက္ခတို့အား။ အနုလောမာ၊ လျော်ကုန် သော။ စတ္တာရော ဝိမောက္ခာ၊ တို့သည်။ ကတမေ၊ ဟူမကား။ ပဌမံဈာန်၊ ပဌမဈာန်ကို။ ပဋိလာ

ဘတ္တာယ၊ ရခြင်းငှါ။ ဝိတက္ကော စ၊ ၎င်း။ ဝိစာရော စ၊ ၎င်း။ ပီတိ စ၊ ၎င်း။ သုခဉ္စ၊ ၎င်း။ စိတ္တေကဂ္ဂ
တာ စ၊ ၎င်း။ ဒုတိယံ ဈာနံ၊ ကိ။ ပဋိလာဘတ္တာယ၊ ရခြင်းငှါ။ ပ။ ဣမေ ဤသည်တို့သည်။
အဇ္ဈတ္တဝုဋ္ဌာနာနံ၊ တို့အား။ အနုလောမာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခာ၊ တို့မည်
ကုန်၏။ (၄-၁၆)။

ဗဟိဒ္ဓါဝုဋ္ဌာနံ၊ ဗဟိဒ္ဓုမှာသော ဝိမောက္ခတို့အား။ အနုလောမာ၊ လျော်ကုန်သော။
ဝိမောက္ခာ၊ တို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်းဟူမကား။ အာကာသာနဉ္စာယတန သမာ
ပတ္တိံ၊ သမာပတ်ကို။ ပဋိလာဘတ္တာယ၊ ငှါ။ ပ။ ဣမေ ဤသည်တို့ကား။ ဗဟိဒ္ဓါဝုဋ္ဌာနာနံ၊
တို့အား။ အနုလောမာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခာ၊ တို့မည်ကုန်၏။ (၄-၂၀)

ဒုဘတောဝုဋ္ဌာနာနံ၊ တို့အား။ အနုလောမာ၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခာ၊ တို့သည်။ ကတမေ၊
မူကား။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ၊ ကိ။ ပဋိလာဘတ္တာယ၊ ရခြင်းငှါ။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ အနိစ္စာ
နုပဿနာ၎င်း။ ပ။ ဣမေ ဤသည်တို့ကား။ ဒုဘတောဝုဋ္ဌာနာနံ၊ တို့အား။ အနုလောမာ၊ ကုန်သော။
စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခာ၊ တို့မည်ကုန်၏။ (၄-၂၄)

အဇ္ဈတ္တဝုဋ္ဌာနပဋိပုဿဒ္ဓိ၊ အဇ္ဈတ္တဝုဋ္ဌာန ပဋိပုဿဒ္ဓိ-ဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော ဝိမောက္ခာ၊
တို့သည်။ ကတမေ၊ ကား။ ပဌမဿ ဈာနဿ၊ ပဌမဈာန်ကို။ ပဋိလာဘော ဝါ၊ ရခြင်းသော်၎င်း။
ဝိပါကော ဝါ၊ ဝိပါက်သော်၎င်း။ ပ။ ဣမေ ဤသည်တို့သည်။ ဗဟိဒ္ဓါဝုဋ္ဌာနပဋိပုဿဒ္ဓိ၊ ဟုဆိုအပ်
ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခာ၊ တို့မည်ကုန်၏။ (၄-၂၇၊ ၄-၃၂)

ဒုဘတောဝုဋ္ဌာနပဋိပုဿဒ္ဓိ၊ ဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော ဝိမောက္ခာ၊ တို့သည်။ ကတမေ၊
မူကား။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ၊ မဂ်၏။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်၎င်း။ သကဒါဂါမိ
မဂ္ဂဿ၊ ၏။ သကဒါဂါမိဖလံ၊ ၎င်း။ အနာဂါမိမဂ္ဂဿ၊ ၏။ အနာဂါမိဖလံ၊ ၎င်း။ အရဟတ္တမဂ္ဂဿ ၏။
အရဟတ္တဖလံ၊ ၎င်း။ ဣမေ ဤသည်တို့သည်။ ဒုဘတောဝုဋ္ဌာနပဋိပုဿဒ္ဓိ၊ ဒုဘတော ဝုဋ္ဌာန
ပဋိပုဿဒ္ဓိ-ဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခာ၊ တို့မည်ကုန်၏။ (၄-၃၆)

၂၁၂။ ရူပံ၊ ရူပဈာန်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ရူပါနိ၊ ဗဟိဒ္ဓကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ ဣတိ၊
ထို့ကြောင့်။ ဝိမောက္ခော၊ ဝိမောက္ခမည်သည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣမ
ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစော၊ အချို့သောသူသည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်သော။
ပစ္စတ္တံ၊ မိမိကို စွဲ၍ဖြစ်သော။ နိလနိမိတ္တံ၊ ညိုသောအဆင်း နိမိတ်ကို။ မနသိကရောတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။
နိလသည်၊ အညိုဟူသော အမှတ်သည်ကို။ ပဋိလာဘတိ၊ ရ၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံနိမိတ္တံ၊
ထိုအဆင်း နိမိတ်ကို။ သုဂ္ဂဟိတံ၊ ကောင်းစွာယူအပ်သည်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ သူပဓာရိတံ၊ ကောင်း
စွာမှတ်အပ်သည်ကို။ ဥပဓာရေတိ၊ မှတ်၏။ သွာငတိတံ၊ ကောင်းစွာပိုင်းခြားအပ်သည်ကို။ အဝတ္တာ
ပေတိ၊ ပိုင်းခြား၏။ သော၊ သည်။ တံနိမိတ္တံ၊ ကို။ သုဂ္ဂဟိတံ၊ ကောင်းစွာယူအပ်သည်ကို။ ကတော၊
ပြု၍။ သူပဓာရိတံ၊ ကောင်းစွာမှတ်အပ်သည်ကို။ ဥပဓာရေတော၊ မှတ်၍။ သွာငတိတံ၊ ကောင်းစွာ
ပိုင်းခြားအပ်သည်ကို။ အဝတ္တာပေတော၊ ပိုင်းခြား၍။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဉ္စ။ နိလနိမိတ္တေ၊ ညိုသော
အဆင်း နိမိတ်၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဥပသံဟရတိ၊ ကပ်၍ဆောင်၏။ နိလသည်၊ ကို။ ပဋိလာဘတိ၊ ရ၏။
သော၊ သည်။ တံနိမိတ္တံ၊ ကို။ သုဂ္ဂဟိတံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ သူပဓာရိတံ၊ ကို။ ဥပဓာရေတိ၊

မှတ်၏။ သွာဝတ္တိတံ၊ ကိ။ အဝတ္ထာပေတိ၊ ၏။ သော၊ သည်။ ဝံနိမိတ္တံ၊ ကိ။ သုဂ္ဂဟိတံ၊ ကိ။ ကတော၊ ပြု၍။ သုပဓာရိတံ၊ အပ်သည်ကို။ ဥပဓာရေတွာ၊ ၍။ သွာဝတ္တိတံ၊ သည်ကို။ အဝတ္ထာပေတွာ၊ ၍။ အာသေဝတံ၊ မှီဝဲ၏။ ဘာဝေတံ၊ ပျိုးစေ၏။ ဗဟုလိကရေတံ၊ အကြိမ်များစွာလေ့လာခြင်းကို ပြု၏။ တဿ၊ ထိုယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော စိတ်အထင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဇ္ဈတ္တဉ္စ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါ စ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌၎င်း။ ဣဒံ ဥဘယံ၊ ဤနှစ်ပါး စုံသည်။ ရူပံ၊ ရုပ်ချည်းသာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ရူပသညိ၊ ရုပ်၌အမှတ် (ရူပစျာန်) ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစော၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ သော။ ပစ္စတ္တံ၊ သော။ ပီတနိမိတ္တံ၊ ဝါသောအဆင်း နိမိတ်ကို။ ပ။ လောဟိတနိမိတ္တံ၊ နိသောအဆင်း နိမိတ်ကို။ ပ။ သြဒါတနိမိတ္တံ၊ ဖြူသောအဆင်း နိမိတ်ကို။ ပ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ရူပံ၊ ဖြစ်၍။ ရူပါနိ၊ တို့ကို။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ (၃၇)

☞ အဇ္ဈတ္တံ၊ ၌။ အရူပသညိ၊ ရုပ်အမှတ် ရူပစျာန် မရှိသည်ဖြစ်၍။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ ရူပါနိ၊ တို့ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိမောက္ခော၊ သည်။ ကထံ၊ လျှင်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစော၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ သော။ ပစ္စတ္တံ၊ သော။ ပီတနိမိတ္တံ၊ ကိ။ ပ။ လောဟိတနိမိတ္တံ၊ ကိ။ ပ။ သြဒါတနိမိတ္တံ၊ ကိ။ နမနသိကရေတံ၊ နှလုံးမသွင်း။ သြဒါတသညံ၊ ကိ။ န ပဋိလဘတံ၊ မရ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဉ္စ။ သြဒါတနိမိတ္တော၊ ၌။ စိတ္တံ၊ ကိ။ ဥပသံဟရတိ၊ ဆောင်၏။ သြဒါတသညံ၊ ကိ။ ပဋိလဘတံ၊ ရ၏။ သော ပုဂ္ဂသော၊ သည်။ တံနိမိတ္တံ၊ ကိ။ သုဂ္ဂဟိတံ၊ ကိ။ ကရေတံ၊ ၏။ ပ။ တဿ၊ ထိုယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော စိတ်အထင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ အဇ္ဈတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌။ အရူပံ၊ ရုပ်မဟုတ်။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဗဟိဒ္ဓ၌။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ရူပသညိ၊ ရုပ်အမှတ် ရူပစျာန်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ၌။ အရူပသညိ၊ ၍။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဉ္စ။ ရူပါနိ၊ တို့ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ (၃၈)

သုဘန္တေ၊ တင့်တယ်သည် ကောင်းသည် ဟူ၍သာလျှင်။ အဓိမုတ္တော၊ နှလုံးသွင်း၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိမောက္ခော၊ မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း။ ဣဓ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ မေတ္တာသဟဂတေန၊ မေတ္တာနှင့် တကွသော။ စေတသ၊ စိတ်ဖြင့်။ ဧကံ ဒိသံ၊ တခုသောအရပ်ကို။ ဖရိတွာ၊ ဖြန့်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော အရပ်ကို။ တထာ၊ ထို့အတူဖြန့်၍ နေ၏။ တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သော အရပ်ကို။ တထာ၊ ထို့အတူဖြန့်၍ နေ၏။ စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သော အရပ်ကို။ တထာ၊ ထို့အတူ ဖြန့်၍ နေ၏။ ဣတိ၊ ဤနည်းဖြင့်။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်အရပ်ကို၎င်း။ အဓော၊ အောက်အရပ်ကို၎င်း။ တိရိယံ၊ အထောင့်ဖြစ်သော အရပ်ကို၎င်း။ သဗ္ဗမိ၊ ခပ်သိမ်းသောအရာ၌။ သဗ္ဗတ္တတာယ၊ အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့၌ မိမိကိုယ်အဖြစ်ဖြင့်။ သဗ္ဗာဝန္တံ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါ ရှိသော။ လောကံ၊ လောကကို။ မေတ္တာ သဟဂတေန၊ မေတ္တာနှင့် တကွဖြစ်သော။ (စေတသ၊ စိတ်ဖြင့်။) ဝိပုလေန၊ ပြန့်ပြောသော။ မဟဂ္ဂတေန၊ မြတ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ ဝါ၊ မြတ်သော။ အပ္ပမာဏေန၊ အဘိုင်းအရှည် မရှိသော။ အဝေရေန၊ ရန်ခိုက် ဒေါသကင်းသော။ အပ္ပာပဇ္ဇေန၊ နှလုံးမသာမူ စိတ်ဆင်းရဲကင်းသော။ စေတသ၊ စိတ်ဖြင့်။ ဖရိတွာ၊ ဖြန့်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ မေတ္တာယ၊ ၏။ ဝါ၊ မေတ္တာကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ပျိုးစေအပ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ (တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ စိတ္တော၊ စိတ်၌။) အပ္ပဋိကူလာ၊

ရွံ့ရှာဖွယ်မဟုတ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ ချစ်မြတ်နိုးဖွယ် တင့်တယ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကရုဏာ သဟဂတေန၊ ကရုဏာနှင့်တကွဖြစ်သော။ စေတသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ ဧဝံ၊ အရပ်ကို ။ပ။ ကရုဏာယ၊ ။ ဝါ၊ ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အပ္ပဋိကုလာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ မုဒိတာသဟဂတေန၊ မုဒိတာနှင့်တကွဖြစ်သော။ စေတသာ၊ ဖြင့်။ ပ။ မုဒိတာယ၊ ။ ဝါ၊ ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အပ္ပဋိကုလာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန၊ ဥပေက္ခာနှင့်တကွဖြစ်သော။ စေတသာ၊ ဖြင့်။ ဧဝံ၊ အရပ်ကို။ ဖရိတော၊ ဖြန်၍။ ဝိဟရတိ၊ ။ပ။ ဥပေက္ခာယ၊ ။ ဝါ၊ ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အပ္ပဋိကုလာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သဘန္တေဝ၊ တင့်တယ်သည်ကောင်းသည် ဟူ၍သာလျှင်။ အဓိမုတ္တော၊ နှလုံးသွင်းသည်။ ဟောတိ၊ ။ ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိမောက္ခော၊ ဝိမောက္ခမည်၏။ (၃၉)

၂၁၃။ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိ၊ သမာပတ်ဟူသော။ ဝိမောက္ခော၊ သည်။ ကတမော၊ နည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သဗ္ဗသော၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ရူပသညာနံ၊ တို့ကို။ သမတိက္ကမ္မ၊ ကျော်လွန်၍။ ပဋိသသညာနံ၊ တို့၏။ အတ္တင်္ဂမာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ နာနတ္ထသညာနံ၊ တို့ကို။ အမနသိကာရာ၊ နှလုံးမသွင်းခြင်း ကြောင့်။ အာကာသော၊ သည်။ အနန္တော၊ အဆုံးမရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်းလျက်။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ ဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇာ၊ ရောက်၍။ ဝိဟရတိ၊ ။ ။ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိဝိမောက္ခော၊ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိ ဝိမောက္ခ မည်၏။ (၄၀)

ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ္တိ၊ ဟူသော။ ဝိမောက္ခော၊ သည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ ဣဓ၊ ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သဗ္ဗသော၊ ဖြင့်။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ ကို။ သမတိက္ကမ္မ၊ ။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အနန္တံ၊ အဆုံးမရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်းလျက်။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊ ကို။ ဥပသမ္ပဇာ၊ ။ ဝိဟရတိ၊ ။ ။ အယံ၊ လျှင်။ ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ္တိဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ (၄၁)

အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိ၊ ဟူသော။ ဝိမောက္ခော၊ သည်။ ကတမော၊ နည်း။ ဣဓ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ သဗ္ဗသော၊ ဖြင့်။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊ ကို။ သမတိက္ကမ္မ၊ ကျော်လွန်၍။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံး သွင်းလျက်။ အာကိဉ္စညာယတနံ၊ ကို။ ဥပသမ္ပဇာ၊ ။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ အာကိဉ္စညာယ တနသမာပတ္တိဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ (၄၂)

နေဝသညာ နာသညာယတနသမာပတ္တိ၊ ဟူသော။ ဝိမောက္ခော၊ သည်။ ကတမော၊ နည်း။ ဣဓ၊ ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သဗ္ဗသော၊ ဖြင့်။ အာကိဉ္စညာယတနံ၊ ကို။ သမတိက္ကမ္မ၊ ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ ကို။ ဥပသမ္ပဇာ၊ ။ ဝိဟရတိ၊ ။ ။ အယံ၊ လျှင်။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ (၄၃)

သညာဝေဒယိတနိရောဓ သမာပတ္တိ၊ ဟူသော။ ဝိမောက္ခော၊ သည်။ ကတမော၊ နည်း။ ဣဓ၊ ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သဗ္ဗသော၊ ဖြင့်။ နေဝသညာ နာသညာယတနံ၊ ကို။ သမတိက္ကမ္မ၊ ။ သညာဝေဒယိတ နိရောဓံ၊ သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့။ ဥပသမ္ပဇာ၊ ရောက်၍။ ဝိဟရတိ၊ ။ ။ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ သညာဝေဒယိတ နိရောဓသမာပတ္တိ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ (၄၄)

သမယဝိမောက္ခော၊ သံမယဝိမောက္ခသညံ။ ကတမော၊ နည်း။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။
 ဈာနာနိ စ၊ ဈာန်တို့၎င်း။ စတထော၊ ကုန်သော။ အရူပသမာပတ္တိယော စ၊ အရူပသမာပတ်တို့၎င်း။
 အယံ၊ ဤသမာပတ်ရှစ်ပါးသည်။ သမယဝိမောက္ခော၊ ဝင်စားခိုက်၌ ကိလေသာမှ လွတ်သော
 ကြောင့် သမယဝိမောက္ခမည်၏။ (၄၅)

အသမယဝိမောက္ခော၊ သညံ။ ကတမော၊ နည်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အရိယမဂ္ဂါ စ၊
 တို့၎င်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သာမညဖလာနိ စ၊ သာမညဖိုလ်တို့၎င်း။ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ နိဗ္ဗာန်၎င်း။ အယံ၊
 ဤလောကုတ္တရာ ၉-ပါးသည်။ အသမယ ဝိမောက္ခော၊ အခါခပ်သိမ်း ကိလေသာမှ လွတ်သောကြောင့်
 အသမယဝိမောက္ခမည်၏။ (၄၆)

သာမယိကော၊ ဝင်စားခိုက်၌ဖြစ်သော။ ဝိမောက္ခော၊ သညံ။ ပ။ အသာမယိကော၊ ဝင်စား
 ခိုက်၌သာမဟုတ်မူ၍ အခါခပ်သိမ်းဖြစ်သော။ ဝိမောက္ခော၊ သညံ။ ပ။ ကုပ္ပေါ၊ ပျက်စီးတတ်သော။ ပ။
 အကုပ္ပေါ၊ မပျက်စီးတတ်သော။ ပ။ လောကိယော၊ လောကီဖြစ်သော။ ပ။ လောကုတ္တရော၊
 လောကုတ္တရာဖြစ်သော။ ပ။ သာသဝေါ၊ အာသဝနှင့်တကွဖြစ်သော။ ပ။ အနာသဝေါ၊ အာသဝကင်း
 သော။ ပ။ သာမိသော၊ အာမိသနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ ဝိမောက္ခော၊ သညံ။ ကတမော၊ နည်း။
 ရူပပုဋိသညတ္တော၊ ရုပ်နှင့်စပ်သော ရူပဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဝိမောက္ခော၊ ဝိမောက္ခာတည်း။ အယံ၊
 သညံ။ သာမိသော ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ (၄၇-၅၅)

နိရာမိသော၊ အာမိသကင်းသော။ ဝိမောက္ခော၊ သညံ။ ကတမော၊ နည်း။ အရူပပဋိသညတ္တော၊
 ရုပ်နှင့်မစပ်သော အရူပဈာန်ဟုဆိုအပ်သော။ ဝိမောက္ခော၊ တည်း။ အယံ၊ သညံ။ နိရာမိသော
 ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ (၅၆)

နိရာမိသာ၊ အာမိသကင်းသည်ထက်။ နိရာမိသတရော၊ သာ၍ အာမိသကင်းသော။ ပ။
 ပဏိဟိတော၊ တဏှာဖြင့် တောင့်တအပ်သော။ ပ။ အပုဏိဟိတော၊ တဏှာဖြင့် မတောင့်တအပ်
 သော။ ဝိမောက္ခော၊ သညံ။ ကတမော၊ နည်း။ ပ။ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ ၎င်း။ အယံ၊ သညံ။ အပုဏိဟိတော၊
 သော။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ (၅၇-၅၈)

ပဏိဟိတပုဋိပုဿဒ္ဓိ၊ တောင့်တအပ်သော ဝိမောက္ခ၏ ငြိမ်းခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ဝိမောက္ခော၊
 သညံ။ ကတမော၊ နည်း။ ပဌမဿ ဈာနဿ၊ ပဌမဈာန်ကို။ ပဋိလာဘော ဝါ၊ ရခြင်းသော်
 ၎င်း။ ဝိပါကော ဝါ၊ (ပဌမဈာန်၏) အကျိုးဝိပါက်သော်၎င်း။ ပ။ နေဝသညာနာသညာယတန
 သမာပတ္တိယာ၊ သမာပတ်ကို။ ပဋိလာဘော ဝါ၊ ရခြင်းသော်၎င်း။ ဝိပါကော ဝါ၊ အကျိုးဝိပါက်
 သော်၎င်း။ အယံ၊ လျှင်။ ပဏိဟိတပုဋိပုဿဒ္ဓိ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ (၅၉)

သညတ္တော၊ ယှဉ်သော။ ပ။ ဝိသညတ္တော၊ မယှဉ်သော။ ဝိမောက္ခော၊ သညံ။ ပ။ ဧကတ္တ
 ဝိမောက္ခော၊ တခုတည်း သဘောရှိသော ဝိမောက္ခသည်။ ပ။ နာနတ္တဝိမောက္ခော၊ အထူးထူးသဘော
 ရှိသော ဝိမောက္ခသည်။ ကတမော၊ နည်း။ ပ။ အယံ၊ သညံ။ နာနတ္တဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ (၆၀-၆၃)

၂၁၄။ သညာဝိမောက္ခော၊ သညံ။ ကတမော၊ နည်း။ ဧကော၊ တခုသော။ သညာဝိမောက္ခော၊
 သညာဝိမောက္ခသည်။ ဝတ္ထုဝသေန၊ နိစ္စသညာစသောဝတ္ထု၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်
 သော။ သညာဝိမောက္ခော၊ သညာဝိမောက္ခတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဣတိစ၊ ဤသို့လည်း။)
 သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဒသ၊ ကုန်သော။ သညာဝိမောက္ခော၊ တို့သည်။ ပရိယာယေန၊ လွတ်ခြင်း

ပရိယာယ်အားဖြင့်။ ဧကော၊ တရုသော။ သညာဝိမောက္ခော၊ သညာ၊ ဟောတိ၊ ဧ။... (ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။) သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်၏။

သိယာတိတ္ထေ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ကထဉ္စ၊ အသို့လျှင်။ သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်သနည်း။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ ဉာဏံ၊ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏံသည်။ နိစ္စတော၊ နိစ္စအားဖြင့်။ (ပဝတ္တာယ၊ ဖြစ်သော။) သညာယ၊ သညာမှ။ မုစ္စတိ၊ လွတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သညာဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ဒုက္ခာနုပဿနာ ဉာဏံ၊ သည်။ သုခတော၊ သုခအားဖြင့်။ (ပဝတ္တာယ၊ ဖြစ်သော။) သညာယ၊ သညာမှ။ မုစ္စတိ၊ လွတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သညာဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ အနတ္တာနုပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ အတ္တတော၊ အတ္တအားဖြင့်။ (ပဝတ္တာယ၊ ဖြစ်သော။) သညာယ၊ မုစ္စတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သညာဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ နန္ဒိယာ၊ နှစ်သက်သောအားဖြင့်။ (ပဝတ္တာယ၊ သော။) သညာယ၊ မှ။ ပ။ ဝိရာဂါနုပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ ရာဂတော၊ တပ်မက်သော အားဖြင့်။ (ပဝတ္တာယ၊ သော။) သညာယ၊ မှ။ ပ။ နိရောဓာနုပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ သမုဒယတော၊ သမုဒယအားဖြင့်။ (ပဝတ္တာယ၊ သော။) သညာယ၊ မှ။ ပ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ အာဒါနတော၊ စွဲယူလက်ခံသောအားဖြင့်။ (ပဝတ္တာယ၊ သော။) သညာယ၊ မှ။ ပ။ အနိမိတ္တာ နုပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ နိမိတ္တတော၊ မြဲဟန်အရိပ်နိမိတ်အားဖြင့်။ (ပဝတ္တာယ၊ ဖြစ်သော။) သညာယ၊ မှ။ ပ။ အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ ပဏိမိယာ၊ တောင့်တသောအားဖြင့်။ (ပဝတ္တာယ၊ ဖြစ်သော။) သညာယ၊ မှ။ ပ။ သညတနုပဿနာဉာဏံသည်။ အဘိနိဝေသတော၊ အတ္တ ဟု နှလုံးသွင်းသောအားဖြင့်။ (ပဝတ္တာယ၊ ဖြစ်သော။) သညာယ၊ မှ။ မုစ္စတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သညာဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဧကော၊ တရုသော။ သညာဝိမောက္ခော၊ သည်။ ဝတ္ထု ဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဒဿ၊ ကုန်သော။ သညာဝိမောက္ခော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။) သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဒဿ၊ ကုန်သော။ သညာဝိမောက္ခော၊ တို့သည်။ ပရိယာယေန၊ လွတ်ခြင်း၊ ပရိယာယ်အားဖြင့်။ ဧကော၊ တရုသော။ သညာဝိမောက္ခော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ (ဣတိ စ၊ လည်း။) သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်၏။

ရူပေ၊ ရုပ်၌။ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ နိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ (ပဝတ္တာယ၊ သော။) သညာယ၊ မှ။ မုစ္စတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သညာဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ပ။ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ သညာဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ (၆၄)

၂၁၅။ ဉာဏဝိမောက္ခော၊ ဉာဏဝိမောက္ခသည်။ ကတမော၊ နည်း။ ပ။ သိယာတိတ္ထေ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်သနည်း။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ အနိစ္စာနုပဿနာ ဟုဆိုအပ်သော။ ယထာဘူတံ ဉာဏံ၊ ယထာဘူတဉာဏံသည်။ နိစ္စတော၊ နိစ္စအားဖြင့်။ (ပဝတ္တာ သော။) သမ္မောဟာ၊ တွေ့ဝေခြင်းဟူသော။ အညာဏာ၊ မသိခြင်းမှ။ မုစ္စတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဉာဏဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ပ။ (၆၅)

၂၁၆။ သိတိသိယာဝိမောက္ခော၊ သည်။ ကတမော၊ နည်း။ ပ။ သိယာတိတ္ထေ၊ ပုဒ်၌။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်သနည်း။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ အနိစ္စာနုပဿနာဟု ဆိုအပ်သော။ အနုတ္တရံ၊ အနုတ္တရဖြစ်သော။ သိတိဘာဝဉာဏံ၊ ချမ်းစွာဖြစ်ကြောင်း သိတိဘာဝဉာဏံသည်။ နိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ (ပဝတ္တာ၊ သော။) သန္တာပပရိဋ္ဌာဟဒရထာ၊ ပြင်းစွာ ပူပန်ခြင်း ထက်ဝန်းကျင် ပူလောင်ခြင်း ပူပန်ခြင်းတို့မှ။ မုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သိတိသိယာ

ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ပါ၊ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ သိတိသိယာဝိမောက္ခော၊ သိတိသိယာဝိမောက္ခ
မည်၏။ (၆၆)

၂၁၇။ ဈာနဝိမောက္ခော၊ ဈာနဝိမောက္ခသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ နေက္ခမံ၊ ကာမမှ
ထွက်မြောက်သော အလောဘသည်။ ဈာယတိ၊ ရှုတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဈာနံ၊ ဈာန်မည်၏။
ကာမစ္ဆန္တံ၊ ကာမစ္ဆန္တံကို။ ဈာပေတိ၊ လောင်ကျွမ်းစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဈာနံ၊ မည်၏။
ဈာယန္တော၊ ရှုလျက်။ မုစ္စတိ၊ လွတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဈာနဝိမောက္ခော၊ မည်၏။
ဈာပေန္တော၊ လောင်ကျွမ်းစေလျက်။ မုစ္စတိ၊ ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဈာနဝိမောက္ခော၊ မည်၏။
ဈာယန္တိတိ၊ ရှုကုန်၏ဟူသည်မှာ။ ဓမ္မော၊ ဈာန်တရားတို့တည်း။ ဝါ၊ တို့သည်။ (ဈာယန္တိ၊
ရှုကုန်၏။) ဈာပေတိတိ၊ လောင်ကျွမ်းစေ၏ဟူသည်မှာ။ ကိလေသေ၊ ကိလေသာတို့တည်း။
ဝါ၊ တို့ကို။ ဈာပေတိ၊ လောင်ကျွမ်းစေ၏။ ဈာတေ စ၊ ရှုတတ်သော တရားတို့ကို၎င်း။ ဈာပေ စ၊
လောင်ကျွမ်းစေအပ်သော ကိလေသာတို့ကို၎င်း။ ဇာနာတိ၊ သိတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
ဈာနဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ အဗျာပါဒေါ၊ သည်။ ဈာယတိ၊ ရှုတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဈာနံ၊
ဈာန်မည်၏။ ဗျာပါဒံ၊ ဗျာပါဒကို။ ဈာပေတိ၊ လောင်ကျွမ်းစေတတ်၏။ ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊
အရဟတ္တမဂ်သည်။ ဈာယတိ၊ ရှုတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဈာနံ၊ မည်၏။ သဗ္ဗကိလေသေ၊
ခပ်သိမ်းသောကိလေသာတို့ကို။ ဈာပေတိ၊ လောင်ကျွမ်းစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဈာနံ၊
မည်၏။ ဈာယန္တော၊ ရှုလျက်။ မုစ္စတိ၊ လွတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဈာနဝိမောက္ခော၊
မည်၏။ ဈာပေန္တော၊ လောင်ကျွမ်းစေလျက်။ မုစ္စတိ၊ ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဈာနဝိမောက္ခော၊ မည်၏။
ဈာတေ စ၊ ရှုသော တရားတို့ကို၎င်း။ ဈာပေ စ၊ လောင်ကျွမ်းစေအပ်သော ကိလေသာတို့ကို၎င်း။
ဇာနာတိ၊ သိတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဈာနဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။
ဈာနဝိမောက္ခော၊ တည်း။

၂၁၈။ အနုပါဒါစိတ္တဿ၊ ။ ဝိမောက္ခော၊ သည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ ဧကော၊ တခုသော။
အနုပါဒါစိတ္တဿ၊ ။ ဝိမောက္ခော၊ သည်။ ဝတ္ထုဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒသ၊ ကုန်သော။ အနုပါဒါ
စိတ္တဿ ဝိမောက္ခော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။) သိယာ၊ ။ ဒသ၊
ကုန်သော။ အနုပါဒါစိတ္တဿ ဝိမောက္ခော၊ တို့သည်။ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ ဧကော တခုသော။
အနုပါဒါစိတ္တဿ ဝိမောက္ခော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ။ (ဣတိ စ၊ လည်း။) သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်၏။

သိယာတိ ဧတ္ထ၊ ။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်သည်။ အနိစ္စာနုပဿနာဉ္စ၊ ။
သိသည်။ နိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ (ပဝတ္ထော၊ ဖြစ်သော။) ဥပါဒါနာ၊ စွဲလမ်းခြင်းမှ။ မုစ္စတိ၊ လွတ်၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုပါဒါစိတ္တဿ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ပ။

အနိစ္စာနုပဿနာဉ္စ၊ သည်။ ကတိဟုပါဒါနေဟိ၊ အဘယ်မျှသော ဥပါဒါန်တို့မှ။ မုစ္စတိ၊
လွတ်သည်။ ပ။ ဝိရာဂါနုပဿနာဉ္စ၊ သည်။ ပ။ မုစ္စတိ၊ လွတ်သည်။

အနိစ္စာနုပဿနာဉ္စ၊ သည်။ တိဟုပါဒါနေဟိ၊ သုံးပါးသော ဥပါဒါန်တို့မှ။ မုစ္စတိ၊ လွတ်၏။
ဒုက္ခာနုပဿနာဉ္စ၊ သည်။ ဧကုပါဒါနာ၊ တပါးသော ဥပါဒါန်မှ။ မုစ္စတိ၊ ။ အနတ္တာနုပဿနာ
ဉ္စ၊ သည်။ တိဟုပါဒါနေဟိ၊ တို့မှ။ မုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ ပ။ နိရောဓာနုပဿနာဉ္စ၊ သည်။
စတုဟုပါဒါနေဟိ၊ လေးပါးသော ဥပါဒါန်တို့မှ။ မုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာဉ္စ

သည်။ စတုဟုပါဒါနေဟိ၊ တို့မှ။ မုစ္စတိ၊ ဧ။ အနိမိတ္တာနုပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ တိဟုပါဒါနေဟိ၊ တို့မှ။ မုစ္စတိ၊ ဧ။ အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ ကေပါဒါနာ၊ မှ။ မုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ သုညတာနုပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ တိဟုပါဒါနေဟိ၊ တို့မှ။ မုစ္စတိ၊ ဧ။

အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ ကတမေဟိ တိဟုပါဒါနေဟိ၊ အဘယ်သုံးပါးသော ဥပါဒါန်တို့မှ။ မုစ္စတိ၊ လွတ်သနည်း။ ဒိဋ္ဌပါဒါနာ၊ ဒိဋ္ဌဥပါဒါန်မှ၎င်း။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနာ၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်မှ၎င်း။ အတ္တဝါဒုပါဒါနာ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်မှ၎င်း။ မုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ ဣမေဟိ တိဟုပါဒါနေဟိ၊ ဤသုံးပါးသော ဥပါဒါန်တို့မှ။ မုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ ကတမာ ကေပါဒါနာ၊ အဘယ်တခုသော ဥပါဒါန်မှ။ မုစ္စတိ၊ လွတ်သနည်း။ ကာမုပါဒါနာ၊ ကာမဥပါဒါန်မှ။ မုစ္စတိ၊ ဧ။ ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ ဣဒ်ကေပါဒါနာ၊ ဤတခုသော ဥပါဒါန်မှ။ မုစ္စတိ၊ ဧ။ အနတ္တာနုပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ ကတမေဟိ တိဟုပါဒါနေဟိ၊ အဘယ် သုံးပါးသော ဥပါဒါန်တို့မှ။ မုစ္စတိ၊ လွတ်သနည်း။ ဒိဋ္ဌပါဒါနာ၊ မှ၎င်း။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနာ၊ မှ၎င်း။ အတ္တဝါဒုပါဒါနာ၊ မှ၎င်း။ မုစ္စတိ၊ ဧ။ အနတ္တာနုပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ ဣမေဟိ တိဟုပါဒါနေဟိ၊ ဤသုံးပါးသော ဥပါဒါန်တို့မှ။ မုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ပ။ (၆)

ယဉ္ဇ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏံ၊ အကြင်အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏံသည်၎င်း။ ယဉ္ဇ အနတ္တာနုပဿနာ ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ ယဉ္ဇ အနိမိတ္တာနုပဿနာဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ ယဉ္ဇ သုညတာနုပဿနာဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ချီ၏။ ဣမာနိ စတ္တာရိ ဉာဏာနိ၊ ဤလေးပါးသော ဉာဏ်တို့သည်။ တိဟုပါ ဒါနေဟိ၊ သုံးပါးသော ဥပါဒါန်တို့မှ။ မုစ္စန္တိ၊ လွတ်ကုန်၏။ပ။ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ အနုပါဒါ စိတ္တဿ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ (၆၀)

ဝိမောက္ခကထာယ၊ ဌံ။ ပဌမဘာဏဝါရော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၂၁၉။ တီဏိ၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဣမာနိ ဝိမောက္ခမုခါနိ၊ လွတ်မြောက်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သော ဤဝိမောက္ခမုခတို့သည်။ ခေါ၊ စင်စစ်။ လောကနိယျာနာယ၊ သုံးပါးသောလောကမှ ထွက်မြောက်ခြင်းငှါ။ ဝါ၊ သတ္တလောက၏ ထွက်မြောက်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သဗ္ဗသင်္ခါရေ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့ကို။ ပရိစ္ဆေဒပရိသုဗ္ဗမတော၊ ဖြစ်ခြင်းဟူသော အစ အပိုင်းအခြား၊ ပျက်ခြင်းဟူသော (သွားရာလမ်း) အဆုံး အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ သမနုပဿနတာယ၊ ရှုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အနိမိတ္တာယ စ ဓာတုယာ၊ သင်္ခါရနိမိတ်ကင်းသော နိဗ္ဗာန်ဓာတ်၌လည်း။ စိတ္တသမ္ပက္ခန္ဓ နတာယ၊ စိတ်၏ ကောင်းစွာပြေးဝင်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (လောကနိယျာနံ၊ သုံးပါးသော လောကမှ ထွက်မြောက်ခြင်း။ ဝါ၊ သတ္တလောက၏ ထွက်မြောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။) သဗ္ဗသင်္ခါရေ၊ တို့၌။ မနောသမုတ္တေဇနတာယ၊ စိတ်ကို ကောင်းစွာထိတ်လန့်စေသည်၏အဖြစ် ဖြင့်။ အပ္ပဏိဟိတာယ စ ဓာတုယာ၊ တောင့်တမှု တဏှာကင်းသော (ဝါ၊ တောင့်တဖွယ် သင်္ခါရ ကင်းသော) နိဗ္ဗာန်ဓာတ်၌လည်း။ စိတ္တသမ္ပက္ခန္ဓနတာယ၊ ဖြင့်။ (လောကနိယျာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။) သဗ္ဗဓမ္မေ၊ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို။ ပရတော၊ စီမံခန့်ခွဲ၍မရသဖြင့် သူစိမ်းပြင်ပ ဟု။ သမနုပဿနတာယ၊ ရှုသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သုညတာယ စ ဓာတုယာ၊ အတ္တမှဆိတ်သော နိဗ္ဗာန်ဓာတ်၌လည်း။ စိတ္တသမ္ပက္ခန္ဓနတာယ၊ ဖြင့်။ (လောကနိယျာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။) ။ ။

[တနည်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာနှင့်အညီ အနက်ကား- -သဗ္ဗသင်္ခါရော တို့ကို။ ပရိစ္ဆေဒ-
 ပရိဝဋ္ဌမတော၊ အားဖြင့်။ သမနုပဿနတာယ၊ ရှုခြင်းငှါ။ အနိမိတ္တာယ စ ဓာတုယာ၊
 ဦးလည်း။ စိတ္တသမ္ပက္ခန္ဓနတာယ၊ စိတ်၏ ကောင်းစွာပြေးဝင်ခြင်းငှါ။ (သံဝတ္တန္တိ၊
 ဖြစ်ကုန်၏။)။ ။တနည်း (သံဝတ္တနကံ၊ဖြစ်သော။ဝိမောက္ခမုခံ၊အနိစ္စာနုပဿနာ-ဟူသော
 ဝိမောက္ခမုခေရင်း။ ဤနောက်ဆုံးအနက်ကား “တီဏိ ဝိမောက္ခမုခါနိ”နှင့် လျော်အောင်
 ပြန်အပ်သော အတ္တနောမတိ-ပေတည်း။ နောက် ၂-ပိုဒ်၌ လည်း နည်းတူပင်)။

သဗ္ဗသင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ မနောသမုတ္တေဇနတာယ၊ စိတ်ကို ကောင်းစွာထိတ်လန့်စေ
 ခြင်းငှါ။ အပ္ပဏိဟိတာယ စ ဓာတုယာ၊ဦးလည်း။ စိတ္တသမ္ပက္ခန္ဓနတာယ၊ ငှါ။ (သံဝတ္တန္တိ၊
 ကုန်၏။) တနည်း (သံဝတ္တနကံ၊သော။ဝိမောက္ခမုခံ၊ ဒုက္ခာနုပဿနာဟူသော ဝိမောက္ခမုခ
 ရင်း။) သဗ္ဗဓမ္မေ တို့ကို။ ပရတော၊ ဟု။ သမနုပဿနတာယ၊ ငှါ။ သုညတာယ စ
 ဓာတုယာ၊ ဦးလည်း။ စိတ္တသမ္ပက္ခန္ဓနတာယ၊ ငှါ။ (သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။) တနည်း၊
 သံဝတ္တနကံ၊ သော။ ဝိမောက္ခမုခံ၊ အနတ္တာနုပဿနာ-ဟူသော ဝိမောက္ခမုခရင်း]။ ။

တီဏိ၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဣမာနိ ဝိမောက္ခမုခါနိ၊ တို့သည်။ လောကနိယျာနာယ၊ ငှါ။
 သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှစ်လုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။
 သင်္ခါရာ၊ အဘယ်သင်္ခါရတို့သည်။ ကလံ၊ အဘယ်သို့။ ဥပဋ္ဌန္တိ၊ ထင်ကုန်သနည်း။ (ဝိသုဒ္ဓိ၊
 ၂-၂၆၆-၌ ဥပဋ္ဌဟန္တိ-ဟု ရှိ၏။ သင့်၏။) ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊အား။သင်္ခါရော၊
 တို့သည်။ ကလံ၊ သို့။ ဥပဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊အား။
 သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ကလံ၊ သို့။ ဥပဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊
 အား။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဝယတော၊ ကုန်သောအားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဒုက္ခတော၊
 အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဘယတော၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေး
 အားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ သင်္ခါရာ၊
 တို့သည်။ သုညတော၊ အတ္တမုခိတ်သုဉ်းသောအားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။

☞ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှစ်လုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊
 စိတ်သည်။ ကိ ဗဟုလံ၊ အဘယ်သဘောများသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ပ။အနိစ္စတော၊
 အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ အဓိမောက္ခဗဟုလံ၊ အဓိမောက္ခများသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ပဿဒ္ဓိဗဟုလံ၊
 ပဿဒ္ဓိများသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊၏။ စိတ္တံ၊သည်။
 ဝေဒဗဟုလံ၊ အသိဉာဏ်များသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။မနသိကရောန္တော၊နှစ်လုံးသွင်းသည်ဖြစ်၍။အဓိမောက္ခဗဟုလော၊
 အဓိမောက္ခများသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတမိန္ဒြိယံ၊ အဘယ်ကုန်ကြီးကို။ ပဋိလဘတိ၊
 ရသနည်း။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောန္တော၊ ဖြစ်၍။ ပဿဒ္ဓိဗဟုလော၊ပဿဒ္ဓိများသော
 ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတမိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရသနည်း။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ
 ကရောန္တော၊ ဖြစ်၍။ ဝေဒဗဟုလော၊ အသိဉာဏ်များသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတမိန္ဒြိယံ၊
 ကို။ ပဋိလဘတိ၊ နည်း။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။မနသိကရောန္တော ဖြစ်၍။ အဓိမောက္ခဗဟုလော

သည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောဇ္ဇော၊
ဖြစ်၍။ ပဿဒ္ဓိဗဟုလော၊ သည်။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။
မနသိကရောဇ္ဇော၊ ဖြစ်၍။ ဝေဒဗဟုလော၊ သည်။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။

အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသည်ဖြစ်၍။ အဓိမောက္ခဗဟုလဿ၊
အား။ ကတမိန္ဒြိယံ၊ အဘယ်လူ၍။ အာဓိပတေယျံ၊ အကြီးအကဲသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်
သနည်း။ ဘာဝနာယ၊ ဌ။ ဝါ၊ ပွားစေခြင်းငှါ။ ကတိန္ဒြိယာနိ၊ အဘယ်မျှသောလူ၍။ တဒန္ဓယာ၊
ထိုကြီးကဲသောလူ၍။ အစဉ်လိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ သဟဇာတ
ပစ္စယာ၊ တကွဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ အညမညပစ္စယာ၊ အချင်းချင်းအား
ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ နိဿယပစ္စယာ၊ မှီရာဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။
ဟောန္တိ၊ သနည်း။ သမ္ပယုတ္တပစ္စယာ၊ ယှဉ်၍ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ သနည်း။ ဧကရသ၊
တူသောကိစ္စရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ သနည်း။ ဧကနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်သဘောကြောင့်။ ဘာဝနာ၊
ဘာဝနာမည်သနည်း။ ဧကော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေသနည်း။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။
မနသိကရောတော၊ ဖြစ်၍။ ပဿဒ္ဓိဗဟုလဿ၊ ပဿဒ္ဓိများသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်အား။
အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ ၍။ အဓိမောက္ခဗဟုလဿ၊ အား။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊
သည်။ အာဓိပတေယျံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၍။ ဘာဝနာယ၊ ဌ။ ဝါ၊ ငှါ။ စတ္တာရိန္ဒြိယာနိ၊
လေးပါးသောလူ၍။ တဒန္ဓယာနိ၊ ထိုကြီးကဲသောသဒ္ဓိ၍။ အစဉ်လိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊
ကုန်၏။ ပ။ ဧကရသဋ္ဌေန၊ တူသောကိစ္စရှိသော အနက်သဘောကြောင့်။ ဘာဝနာ၊ မည်၏။
ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သမ္ပာပဋိပုန္ဓော၊ မှန်စွာကျင့်၏။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။
မိစ္ဆာပဋိပန္ဓဿ၊ မှားယွင်းစွာကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဣန္ဒြိယဘာဝနာ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဒုက္ခတော၊
အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ ၍။ ပဿဒ္ဓိဗဟုလဿ၊ အား။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အာဓိပတေယျံ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ၍။ ဘာဝနာယ၊ ဌ။ ဝါ၊ ငှါ။ စတ္တာရိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ တဒန္ဓယာ၊ ထိုကြီးကဲသော
သမာဓိ၍။ အစဉ်လိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပ။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ
ကရောတော၊ ၍။ ဝေဒဗဟုလဿ၊ အား။ ပညိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အာဓိပတေယျံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၍။
ဘာဝနာယ၊ ဌ။ ဝါ၊ ငှါ။ စတ္တာရိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ တဒန္ဓယာ၊ ထိုကြီးကဲသော ပညိ၍။ အစဉ်
လိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧကရသဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာ၊ မည်၏။ ပ။

၂၂၀။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ ၍။ အဓိမောက္ခဗဟုလဿ၊ အား။
ကတမိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အာဓိပတေယျံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဘာဝနာယ၊ ဌ။ ကတိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။
တဒန္ဓယာ၊ ထိုကြီးကဲသောလူ၍။ အစဉ်လိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ ပ။ သမ္ပယုတ္တ
ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ ဝေဒဓိပတေယျံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိသောအခါ၍။ ကတမိန္ဒြိယံ၊
အဘယ်လူ၍။ အာဓိပတေယျံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ပဋိဝေဓာယ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။
ကတိန္ဒြိယာနိ၊ အဘယ်မျှသော လူ၍။ တဒန္ဓယာ၊ ထိုကြီးကဲသောလူ၍။ အစဉ်လိုက်
ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ ပ။ ဧကနဋ္ဌေန၊ အဘယ် အနက်သဘောကြောင့်။ ပဋိဝေဓော၊
ပဋိဝေဓမည်သနည်း။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ ပ။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ ပ။

အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ ၍။ အဓိမောက္ခဗဟုလဿ၊ အား။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။
အာဓိပတေယျံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၍။ ပ။ ပဋိဝေဓာယ၊ ထိုးထွင်း၍ သိသောအခါ၍။ ပညိန္ဒြိယံ၊

သည်။ အာဓိပတေယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ပဋိဝေဓာယ၊ ငါ။ စတ္တာရိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ တဒန္တယာ၊
 ထိုကြီးကဲသောပညိန္ဒြေသို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သဟဇာတပစ္စယာ၊ တို့သည်။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပ။ ကေရသ၊ တသောကိစ္စရုံကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေရသဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။
 ဘာဝနာ၊ မည်၏။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်တတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ပဋိဝေဓော၊ ပဋိဝေဓ
 မည်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဋိဝိဇ္ဇန္တောပိ၊ ထိုးထွင်းသိသည် ဖြစ်၍လည်း။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။
 ဘာဝေန္တောပိ၊ ပွားစေသည်ဖြစ်၍လည်း။ ပဋိဝိဇ္ဇတိ၊ ဤ။

၂၂၁။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။
 ကတမိန္ဒြိယံ၊ အဘယ်ဣန္ဒြေသည်။ အဓိမတ္တံ၊ လွန်သောအတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ သနည်း။
 ကတမိန္ဒြိယဿ၊ အဘယ်ဣန္ဒြေ၏။ အဓိမတ္တတာ၊ လွန်သောအတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တမည်သည်။ ဝါ၊ သဒ္ဓါဖြင့်လွတ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။
 မနသိကရောတော၊ အား။ ပ။ ကာယသက္ခိ၊ ကာယသက္ခိမည်သည်။ ဝါ၊ နာမကာယဖြင့်မျက်မှောက်
 ပြုသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ ပ။ ဒိဋ္ဌိပုတ္တော၊ ဒိဋ္ဌိပုတ္တ
 မည်သည်။ ဝါ၊ မြင်ခြင်းကြောင့်ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။

၂၂၂။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ သဒ္ဓါန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ သဒ္ဓါန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အဓိမတ္တတာ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒုက္ခတော၊
 အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 သမာဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အဓိမတ္တတာ၊ ကြောင့်။ ကာယသက္ခိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနတ္တတော၊
 အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ ပညိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပညိန္ဒြိယဿ၊
 ၏။ အဓိမတ္တတာ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိပုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သဒ္ဓဟန္တောယံ၊ ကြည်သည်ဖြစ်၍။ ဝိမုတ္တာ၊ လွတ်ပြီ။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ၊
 သဒ္ဓါဝိမုတ္တမည်၏။ ဖုဋ္ဌတာ၊ တွေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သစ္စိကတော၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယသက္ခိ၊ ကာယသက္ခိမည်၏။ ဒိဋ္ဌတာ၊ မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ပတ္တော၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိပုတ္တော၊ ဒိဋ္ဌိပုတ္တမည်၏။ သဒ္ဓဟန္တောယံ၊ ကြည်သည်ဖြစ်၍။
 ဝိမုတ္တတိ၊ လွတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ၊ မည်၏။ ဈာနဖဿံ၊ ဈာန်အတော့ကို။ ပဌမံ၊
 ရှေးဦးစွာ။ ဖုဋ္ဌတိ၊ တွေ၏။ ပစ္ဆာ၊ နောက်မှ။ နိရောဓံ၊ ချုပ်ရာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။
 သစ္စိကရောတိ၊ မျက်မှောက်ပြု၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယသက္ခိ၊ မည်၏။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရ
 တို့သည်။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲတို့တည်း။ နိရောဓော၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ သုခေါ၊ ချမ်းသာတည်း။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ ဉာဏံ၊ သိအပ်သည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်အပ်သည်။ ဝိဒိတံ၊ ထင်ရှားသိအပ်သည်။ သစ္စိကတံ၊
 မျက်မှောက်ပြုအပ်သည်။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ဖဿိတံ၊ တွေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိပုတ္တော၊ မည်၏။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တမည်သော။ ယော စာယံ-ဇယာ စ အယံ
 ပုဂ္ဂလော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ ကာယသက္ခိ၊ ကာယသက္ခိမည်သော။ ယော စ အယံ ပုဂ္ဂလော၊
 အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ ဒိဋ္ဌိပုတ္တော၊ ဒိဋ္ဌိပုတ္တမည်သော။ ယော စ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊
 ရှိ၏။ ဣမေ တယော ပုဂ္ဂလာ၊ ဤသုံးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝတ္ထုဝသေန၊ တပါးပါး
 သော ဣန္ဒြေဝတ္ထု၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပရိယာယေန၊ တပါးပါးသော ဣန္ဒြေပရိယာယ်အားဖြင့်။
 သဒ္ဓါဝိမုတ္တာပိ၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်လည်း မည်ကုန်သည်၎င်း။ ကာယသက္ခိပိ၊ ကာယသက္ခိပုဂ္ဂိုလ်

လည်း မည်ကုန်သည်၎င်း။ ဒိဋ္ဌိပုတ္တပိ၊ ဒိဋ္ဌိပုတ္တပုဂ္ဂိုလ်လည်း မည်ကုန်သည်၎င်း။ သိယာ-ဘဝေယျ၊ ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။

သိယာတိ ဧတ္ထ၊ ဌ။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်ကုန်သည်။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊ လွန်သော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အဓိမတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ပ။ ဧဝံ၊ သို့။ ဣမေ တယော ပုဂ္ဂလာ၊ ဤသုံးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တမည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သမာဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အဓိမတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ကာယသက္ခိ၊ ကာယသက္ခိမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ပ။

သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ၊ မည်သော။ ယောစာယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်၎င်း။ ကာယသက္ခိ၊ မည်သော။ ယော စ အယံပုဂ္ဂလော၊ သည်၎င်း။ ဒိဋ္ဌိပုတ္တော၊ မည်သော။ ယော စ အယံပုဂ္ဂလော၊ သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣမေ ကယော ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့သောနည်းဖြင့်။ ဝတ္ထုဝသေန၊ အားဖြင့်။ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တာပိ၊ ၎င်း။ ကာယသက္ခိပိ၊ ၎င်း။ ဒိဋ္ဌိပုတ္တာပိ၊ ၎င်း။ သိယာ-ဘဝေယျ၊ ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။

သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ၊ မည်သော။ပ။ ဒိဋ္ဌိပုတ္တော၊ မည်သော။ ယော စ အယံပုဂ္ဂလော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣမေ ကယော ပုဂ္ဂလာ၊ ဤသုံးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (ဤပုဂ္ဂလာပုဒ်၏ နောက်၌ ပေယျာလ ပိုနေသည်) “သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အညောယေဝ၊ တပါးတခြားသာလျှင်တည်း။ ကာယသက္ခိ၊ သည်။ အညောယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဒိဋ္ဌိပုတ္တော၊ သည်။ အညောယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့ အသီးသီး တခြားစီ။) သိယာ-ဘဝေယျ၊ ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။

သိယာတိ ဧတ္ထ၊ ပုဒ်၌။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ သိယာ-ဘဝေယျ၊ ကုန်သည်။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊ လွန်သော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အဓိမတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ပ။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ ပညိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အဓိမတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိပုတ္တော၊ ဒိဋ္ဌိပုတ္တမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ၊ မည်သော။ ယော စာယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်၎င်း။ ကာယသက္ခိ၊ မည်သော။ ယော စ အယံပုဂ္ဂလော၊ သည်၎င်း။ ဒိဋ္ဌိပုတ္တော၊ မည်သော။ ယော စ အယံပုဂ္ဂလော၊ သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့သောနည်းဖြင့်။ ဣမေ ကယော ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ (ဤ၌လည်း “သဒ္ဓါဝိမုတ္တာပိ ကာယသက္ခိပိ ဒိဋ္ဌိပုတ္တာပိ ဝတ္ထုဝသေန ပရိယာယေန” ဟူသော စာပိုဒ်နှင့် ပုဒ်မ ပိုနေသည်။) သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ၊ သည်။ အညောယေဝ၊ တပါးတခြားသာလျှင်တည်း။ ကာယသက္ခိ၊ သည်။ အညောယေဝ၊ တည်း။ ဒိဋ္ဌိပုတ္တော၊ သည်။ အညောယေဝ၊ တည်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့ အသီးအသီး တခြားစီ) သိယာ-ဘဝေယျ၊ ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။

အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အဓိမတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ကို။ ပဋိ

လဘတိ၊ ရ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ သဒ္ဓါနုသာရိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ စတ္တာရိန္ဒြိယာနိ၊ လေးပါးသော
 ဣန္ဒြေတို့သည်။ တဒန္ဓယာ၊ ထိုသဒ္ဓါနုသု အစဉ်လိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပ။ သမ္ပယုတ္တ
 ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ စတုန္တံ၊ လေးပါးကုန်
 သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဣန္ဒြေတို့ကို။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယေ ဟိ ကေစိ၊
 အမှတ်မရှိသော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ၊ ကို။
 ပဋိလဘန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သဒ္ဓါနုသာရိနော၊
 သဒ္ဓါနုသာရိပုဂ္ဂိုလ်တို့မည်ကုန်၏။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ ပ။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အဓိမတ္တတ္တာ၊
 ကြောင့်။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ ကို။ သစ္စိကတံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊
 ကြောင့်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တာတိ၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပ။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ အား
 ဖြင့်။ စတ္တာရိန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတာနိ၊ ပွားစေအပ်ကုန်ပြီးသည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သုဘာ
 ဝိတာနိ၊ ကောင်းစွာ ပွားစေအပ်ကုန်ပြီးသည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယေ ဟိ ကေစိ၊ အမှတ်မရှိသော
 အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ ဖိုလ်ကို။
 သစ္စိကတံ၊ မျက်မှောက်ပြုကုန်ပြီးသည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ တေ၊
 ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်တို့မည်ကုန်၏။ ပ။ ယေ ဟိ ကေစိ၊ အမှတ်မရှိ
 ကုန်သော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အရဟတ္တံ၊ ကို။ သစ္စိကတံ၊
 ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဒိဋ္ဌိပုတ္တာ၊
 ဒိဋ္ဌိပုတ္တပုဂ္ဂိုလ်တို့မည်ကုန်၏။

၂၂၂။ ယေ ဟိ ကေစိ၊ တို့သည်။ နေက္ခမ္မံ၊ နေက္ခမ္မကို။ ဘာဝိတာ ဝါ၊ ပွားစေပြီးမူလည်းဖြစ်
 ကုန်၏။ ဘာဝေန္တိ ဝါ၊ ပွားစေဆဲမူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ဘာဝိဿန္တိ ဝါ၊ ပွားစေလတ္တံ့ မူလည်း ဖြစ်ကုန်
 ၏။ အဓိဂတာ ဝါ၊ ရပြီးမူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ အဓိဂစ္ဆန္တိ ဝါ၊ ရဆဲမူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ အဓိ
 ဂမိဿန္တိ ဝါ၊ ရလတ္တံ့ မူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ပတ္တဝါ၊ ရောက်ပြီးမူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ပါပုဏန္တိ ဝါ၊
 ရောက်ဆဲမူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ပါပုဏိဿန္တိ ဝါ၊ ရောက်လတ္တံ့ မူလည်းဖြစ်ကုန်၏။ ပဋိလဒ္ဓါ ဝါ၊ ရပြီး
 မူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ပဋိလဘန္တိ ဝါ၊ ရဆဲမူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ပဋိလဘိဿန္တိ ဝါ၊ ရလတ္တံ့ မူလည်းဖြစ်
 ကုန်၏။ ပဋိဝိဒ္ဓါ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိပြီးမူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ပဋိဝိဇ္ဇန္တိ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိဆဲမူလည်း
 ဖြစ်ကုန်၏။ ပဋိဝိဇ္ဇိဿန္တိ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိလတ္တံ့ မူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ သစ္စိကတာ ဝါ၊ မျက်မှောက်
 ပြုပြီးမူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ သစ္စိကရောန္တိ ဝါ၊ မျက်မှောက်ပြုဆဲမူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ သစ္စိကရိဿန္တိ ဝါ၊
 မျက်မှောက်ပြုလတ္တံ့ မူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ဖဿိတာ ဝါ၊ တွေ့ပြီးမူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ဖဿန္တိ
 ဝါ၊ တွေ့ဆဲသည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ဖဿိဿန္တိ ဝါ၊ တွေ့လတ္တံ့ မူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ဝသိပုတ္တာ ဝါ၊
 အစိုးရနိုင်နင်းခြင်းသို့ ရောက်ပြီးမူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ပါပုဏန္တိ ဝါ၊ ရောက်ဆဲမူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။
 ပါပုဏိဿန္တိ ဝါ၊ ရောက်လတ္တံ့ မူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ (ပါရမီ၊ ဈာန်၏အဆုံးသို့၊ တနည်း။ ပဋိသမ္ဘိဒါ
 ၏အဆုံးသို့။) ပါရမိပုတ္တာ ဝါ၊ အဆုံးသို့ ရောက်ပြီးမူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ပါပုဏန္တိ ဝါ၊ ကုန်၏။ ပါပု
 ဏိဿန္တိ ဝါ၊ ကုန်၏။ ဝေသာရဇ္ဇပုတ္တာ ဝါ၊ ရဲရင့်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးမူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။
 ပါပုဏန္တိ ဝါ၊ ကုန်၏။ ပါပုဏိဿန္တိ ဝါ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ တို့သည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊
 ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်း အားဖြင့်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်တို့မည်ကုန်၏။ သမာဓိန္ဒြိယဿ၊
 ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ကာယသက္ခိ၊ ကာယသက္ခိပုဂ္ဂိုလ်တို့မည်ကုန်၏။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ဝသေန၊
 ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိပုတ္တာ၊ ဒိဋ္ဌိပုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်တို့မည်ကုန်၏။

ယေ ဟိ ကေစိ၊ တို့သည်။ အဗျာပါဒံ၊ ကို။ပ။ ပါမောဇ္ဇံ၊ ကို။ ပဋိမံ ဈာနံ၊ ကို။ပ။ ဝိဝိဇ္ဇနာ၊ နှုပဿနံ၊ကို။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ၊ ကို။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂံ၊ကို။ အနာဂါမိမဂ္ဂံ၊ ကို။ အရဟတ္တမဂ္ဂံ၊ ကို။ပ။

ယေ ဟိ ကေစိ၊ တို့သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သဘိပဋ္ဌာနေ၊ တို့ကို။ပ။ အရိယံ၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ဘာဝိတာ ဝါ၊ ပွားစေပြီး မူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ပ။ ယေ ဟိ ကေစိ၊ တို့သည်။ အဋ္ဌင်္ဂိမောက္ခော၊ ရှစ်ပါးသော ငိမောက္ခတို့ကို။ သဘိပဋ္ဌာနေ၊ ပွားစေပြီး မူလည်းဖြစ်ကုန်၏။ပ။

ယေ ဟိ ကေစိ၊ တို့သည်။ တိသော၊ ကုန်သော။ သိက္ခာ၊ တို့ကို။ သိက္ခိတာ ဝါ၊ ကျင့်ပြီး မူလည်းဖြစ်ကုန်၏။ပ။

ယေ ဟိ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ပရိဇာနန္တိ၊ ပိုင်းခြား၍ သိကုန်၏။ သမုဒယံ၊ ကို။ ပဇဟန္တိ၊ ပယ်ကုန်၏။ နိရောဓံ၊ ကို။ သစ္စိကရောန္တိ၊ မျက်မှောက်ပြုကုန်၏။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တိ၊ ပွားစေကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ပေသိမ်းကုန်သော။ တေ ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့မည်ကုန်၏။ သမာဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ကာယသက္ခိ၊ တို့မည်ကုန်၏။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိပုတ္တာ၊ တို့မည်ကုန်၏။

ကတိဟာကာရေဟိ၊ အဘယ်မျှသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ သစ္စပုဋ္ဌိဝေဓော၊ သစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သစ္စာနိ၊ သစ္စာတို့ကို။ ပဋ္ဌိဝိဇ္ဇတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိသနည်း။ စတုဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သစ္စပုဋ္ဌိဝေဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စတုဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ပဋ္ဌိဝိဇ္ဇတိ၊ သိ၏။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ပရိညာပဋ္ဌိဝေဓံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းဟူသော ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဖြင့်။ (ကြိယာဝိသေသနပေတည်း)။ ပဋ္ဌိဝိဇ္ဇတိ၊ ၏။ သမုဒယသစ္စံ၊ ကို။ ပဟာနပုဋ္ဌိဝေဓံ၊ ပယ်ခြင်းဟူသော ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဖြင့်။ ပဋ္ဌိဝိဇ္ဇတိ၊ ၏။ နိရောဓသစ္စံ၊ ကို။ သစ္စိကရိယာပဋ္ဌိဝေဓံ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်း ဟူသော ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဖြင့်။ ပဋ္ဌိဝိဇ္ဇတိ၊ ၏။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ ကို။ ဘာဝနာပဋ္ဌိဝေဓံ၊ ပွားစေခြင်းဟူသော ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဖြင့်။ ပဋ္ဌိဝိဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣမေဟိ စတုဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သစ္စပုဋ္ဌိဝေဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣမေဟိ စတုဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သစ္စာနိ၊ သစ္စာတို့ကို။ ပဋ္ဌိဝိဇ္ဇန္တော၊ ထိုးထွင်း၍ သိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တမည်၏။ သမာဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ကာယသက္ခိ၊ မည်၏။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိပုတ္တာ၊ မည်၏။

ကတိဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သစ္စပုဋ္ဌိဝေဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ပ။ သဗ္ဗမ္မာနံ၊ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို။ အဘိညာပဋ္ဌိဝေဓော စ၊ အဘိညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၎င်း။ သဗ္ဗသင်္ခါရာနံ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့ကို။ ပရိညာပဋ္ဌိဝေဓော စ၊ ပရိညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၎င်း။ သဗ္ဗာကုသလာနံ၊ အလုံးစုံသောအကုသိုလ် တို့ကို။ ပဟာနပုဋ္ဌိဝေဓော စ၊ ပယ်ခြင်းဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၎င်း။ စတုန္ဒ မဂ္ဂါနံ၊ လေးပါးသောမဂ်တို့ကို။ ဘာဝနာပဋ္ဌိဝေဓော စ၊ ဘာဝနာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၎င်း။ နိရောဓဿ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ သစ္စိကရိယာပဋ္ဌိဝေဓော စ၊ သစ္စိကရိယာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၎င်း။ ဣမေဟိ နဝဟာကာရေဟိ၊ ဤကိုးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ သစ္စပုဋ္ဌိဝေဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣမေဟိ နဝဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ပဋ္ဌိဝိဇ္ဇန္တော၊ ထိုးထွင်း၍ သိသော ပုဂ္ဂိုလ်

သည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ သဒ္ဓါဝိမုက္ခော၊ သဒ္ဓါဝိမုက္ခမည်၏။ သမာဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ကာယသက္ခိ၊ မည်၏။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိပုတ္တော၊ မည်၏။

ဒုတိယဘာဏဝါရော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၂၂၃။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဥပဋ္ဌန္တိ၊ ထင်ကုန်သနည်း။ ။ (ပေမူ၌ ဥပဋ္ဌဟန္တိ-ဟု ချီ၏။ သင့်၏။) ။ပ။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ ဓယတော၊ ကုန်သောအားဖြင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဥပဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ [ရှေးနှင့်တူပြီ]။

အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ကိဗဟူသံ၊ အဘယ်သဘော များသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ။ [ရှေးနှင့်တူပြီ]။

အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောန္တော၊ နှလုံးသွင်းသည်ဖြစ်၍။ အဓိမောက္ခဗဟုလော၊ အဓိမောက္ခ များသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတမံ ဝိမောက္ခံ၊ အဘယ် ဝိမောက္ခကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရသနည်း။ ပ။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောန္တော၊ ၍။ အဓိမောက္ခဗဟုလော၊ သည်။ အနိမိတ္တံ ဝိမောက္ခံ၊ ကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ [ရှေးနှင့်တူပြီ]။

၂၂၄။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောန္တော၊ ၍။ အဓိမောက္ခဗဟုလဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကတမော ဝိမောက္ခော၊ သည်။ အာဓိပတေယျော၊ အကြီးအကဲသည်။ ဟောတိ၊ သနည်း။ ဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာ၌။ ဝါ၊ ပွားစေခြင်းငှါ။ ကတိ ဝိမောက္ခော၊ အဘယ်မျှသော ဝိမောက္ခတို့သည်။ တဒန္ဗယာ၊ ထိုကြီးကဲသော ဝိမောက္ခသို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ သဟဇာတ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ နည်း။ ပ။ ဧကရသော၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ နည်း။ ဧကနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာမည်သနည်း။ ဧကော၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ သနည်း။ ပ။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ ၍။ အဓိမောက္ခဗဟုလဿ၊ အား။ အနိမိတ္တော ဝိမောက္ခော၊ အနိမိတ္တဝိမောက္ခသည်။ အာဓိပတေယျော၊ အကြီးအကဲသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘာဝနာယ၊ ၌။ ဝါ၊ ငှါ။ ဒေဝိမောက္ခော၊ နှစ်ပါးကုန်သော ဝိမောက္ခတို့သည်။ တဒန္ဗယာ၊ ထိုအနိမိတ္တဝိမောက္ခသို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပ။ မိစ္ဆာပဋိပန္နဿ၊ မှားယွင်းစွာ ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝိမောက္ခဘာဝနာ၊ ဝိမောက္ခကို ပွားစေခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပ။

အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ ၍။ အဓိမောက္ခဗဟုလဿ၊ အား။ ကတမော ဝိမောက္ခော၊ သည်။ အာဓိပတေယျော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ပ။ ပဋိဝေဓောလော၊ ထိုးထွင်း၍ သိသောအခါ၌။ ကတမော ဝိမောက္ခော၊ သည်။ အာဓိပတေယျော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ပဋိဝေဓာယ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ ကတိ ဝိမောက္ခော၊ အဘယ်မျှသော ဝိမောက္ခတို့သည်။ တဒန္ဗယာ၊ ထိုကြီးကဲသော ဝိမောက္ခသို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ နည်း။ ။ [၂၂၅-စာပိုဒ် အဆုံးထိ အနက်ထင်ရှားပြီ]။ ။ ဘာဝေန္တောပိ၊ ပွားစေသည်ဖြစ်၍လည်း။ ပဋိဝိဇ္ဇတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိ၏။

၂၂၆။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ ကတမော ဝိမောက္ခော၊ အဘယ် ဝိမောက္ခသည်။ အဓိမတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ပ။ [ဣန္ဒြိယ ဝါရ ၂၂၁-၂-စာပိုဒ်များနှင့် တူပြီ။ ဣန္ဒြိယအရာ၌ ဝိမောက္ခဟု ဆိုခြင်းမျှသာ ထူးတော့သည်။]

ဣမေဟိ နဝဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တော၊ ထိုးထွင်း၍ သိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနိမိတ္တဝိမောက္ခဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တော၊ မည်၏။ အပုဏ်ဟံတဝိမောက္ခဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ကာယသက္ခိ၊ မည်၏။ သုညတဝိမောက္ခဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိပုတ္တော၊ မည်၏။

၂၂၇။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောန္တော၊ သည်။ ကတမေ ဓမ္မေ။ အဘယ်တရားတို့ကို။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ ဇာနာတိ၊ သိသနည်း။ ပဿတိ၊ မြင်သနည်း။ ကထံ၊ အဘယ် ကြောင့်။ သမ္မာဒဿနံ၊ မှန်သောအမြင်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ တဒန္တယေန၊ ထိုမျက်မှောက်မြင်အပ်သော သဘောတရားသို့ အစဉ်လိုက်သဖြင့်။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ သုဒိဋ္ဌာ၊ ကောင်းစွာမြင်အပ်ကုန်သည်။ ကထံ ဟောန္တိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ကတ္ထု၊ အဘယ်အရာ၌။ ကင်္ခါ၊ ယုံမှားခြင်းကို။ ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်သနည်း။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ ပ။

အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောန္တော၊ သည်။ နိမိတ္တံ၊ သင်္ခါရနိမိတ်ကို။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ သမ္မာဒဿနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ တဒန္တယေန၊ ထိုမျက်မှောက်မြင်အပ်သော သဘောတရားသို့ အစဉ် လိုက်သဖြင့်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ သုဒိဋ္ဌာ၊ ကောင်း စွာမြင်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤကောင်းစွာမြင်အပ်သော သင်္ခါရတို့၌။ ကင်္ခါ၊ ယုံမှားခြင်းကို။ ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်၏။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောန္တော၊ သည်။ ပဝတ္ထံ၊ ပဝတ္ထကို။ ဝါ၊ မပြတ်ဖြစ်နေသော ဝိပါက် ရုပ် နာမ် အယဉ်ကို။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ သမ္မာဒဿနန္တိ၊ ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ တဒန္တယေန၊ သဖြင့်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ သုဒိဋ္ဌာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧတ္ထ၊ တို့၌။ ကင်္ခါ၊ ကို။ ပဟိယတိ၊ ၏။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောန္တော၊ သည်။ နိမိတ္တံ၊ သင်္ခါရနိမိတ်ကို၎င်း။ ပဝတ္ထံ၊ မပြတ်ဖြစ်နေသော ဝိပါက် ရုပ် နာမ် အယဉ်ကို၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ပုဿတိ၊ ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ သမ္မာဒဿနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ တဒန္တယေန၊ သဖြင့်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ သဘောတရားတို့ကို။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ သုဒိဋ္ဌာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧတ္ထ၊ တို့၌။ ကင်္ခါ၊ ကို။ ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်၏။

ယဉ္ဇ ယထာဘူတံ ဉာဏံ၊ အကြင်ယထာဘူတဉာဏ်သည်၎င်း။ ယဉ္ဇ သမ္မာဒဿနံ၊ အကြင် သမ္မာဒဿနဉာဏ်သည်၎င်း။ ယာ စ ကင်္ခါဝိတရဏာ၊ အကြင်ကင်္ခါဝိတရဏသည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤသုံးပါးသော တရားတို့သည်။ နာနတ္တာ စေဝ၊ ထူးသောအနက်လည်း ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ နာနာဗျဉ္ဇနာ စ၊ ထူးသောသဒ္ဓါလည်း ရှိကုန်သလော။ ဥဒါဟု၊ သို့မဟုတ်။ ဧကတ္တာ၊ တူသောအနက် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သဒ္ဓါသည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ထူးသလော။

ယဉ္ဇ ယထာဘူတံ ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ ယဉ္ဇ သမ္မာဒဿနံ၊ သည်၎င်း။ ယာ စ ကင်္ခါဝိတရဏာ၊ သည်၎င်း။ အတ္တိ၊ ဧ။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤသုံးပါးသော တရားတို့သည်။ ဧကတ္တာ၊ တူသော အနက် ရှိကုန်၏။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သဒ္ဓါသည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ထူး၏။

အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ ကိံ၊ အဘယ်သည်။ ဘယတော၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးအားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်သနည်း။ ပ။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ နိမိတ္တံ၊ သင်္ခါရနိမိတ်သည်။ ဘယတော၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးအားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်၏။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ ပဝတ္တံ၊ မပြတ်ဖြစ်နေသော ဝိပါက် ရုပ် နာမ် အယဉ်သည်။ ဘယတော၊ အားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဧ။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရော တော၊ အား။ နိမိတ္တံ၊ သည်၎င်း။ ပဝတ္တံ၊ သည်၎င်း။ ဘယတော၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဧ။ ယာ စ ဘယတုပဋ္ဌာနေပညာ၊ အကြင်ဘေးအားဖြင့် ထင်ရာ၌ ပညာသည်၎င်း။ ဝါ၊ အကြင် ဘယတု ပဋ္ဌာနေပညာသည်၎င်း။ ယဉ္ဇ အာဒိနဝေ ဉာဏံ၊ အကြင်အပြစ်၌ဖြစ်သော ဉာဏ်သည်၎င်း။ ဝါ၊ အကြင်အာဒိနဝေ ဉာဏ်သည်၎င်း။ ယာ စ နိဗ္ဗိဒါ၊ အကြင်နိဗ္ဗိဒါ ဉာဏ်သည်၎င်း။ အတ္တိ၊ ဧ။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤသုံးပါးသော တရားတို့သည်။ နာနတ္တာ စေဝ၊ ဖြစ်၍။ နာနာဗျဉ္ဇနာ စ၊ ကုန်သလော။ ဥဒါဟု၊ သို့မဟုတ်။ ဧကတ္တာ၊ ဖြစ်၍။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သဒ္ဓါသည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ထူးသလော။ ယာစ ဘယတုပဋ္ဌာနေ ပညာသည်၎င်း။ ယဉ္ဇ အာဒိနဝေ ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ ယာစ နိဗ္ဗိဒါ၊ သည်၎င်း။ အတ္တိ၊ ဧ။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤသုံးပါးသော တရားတို့သည်။ ဧကတ္တာ၊ တူသော အနက်ရှိကုန်၏။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သဒ္ဓါသည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ထူး၏။

ယာ စ အနတ္တာနုပဿနာ၊ အကြင်အနတ္တာနုပဿနာသည်၎င်း။ ယာ စ သုညတာနုပဿနာ၊ အကြင်သုညတာနုပဿနာသည်၎င်း။ အတ္တိ၊ ဧ။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤနှစ်ပါးသော တရားတို့သည်။ နာနတ္တာ စေဝ၊ ဖြစ်၍။ နာနာဗျဉ္ဇနာ စ၊ ကုန်သလော။ ဥဒါဟု၊ သို့မဟုတ်။ ဧကတ္တာ၊ ၍။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သဒ္ဓါသာလျှင်။ နာနံ၊ ထူးသလော။ ပ။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ လျှင်။ နာနံ၊ ထူး၏။

အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ ကိံ၊ အဘယ်တရားကို။ ပဋိသင်္ခါ၊ တဖန်ရှု၍။ ဝါ၊ သိ၍။ ဉာဏံ၊ ပဋိသင်္ခါ ဉာဏ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ပ။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ နိမိတ္တံ၊ သင်္ခါရနိမိတ်ကို။ ပဋိသင်္ခါ၊ တဖန်ရှု၍။ ဝါ၊ သိ၍။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ပ။ နိမိတ္တံ၊ ကို၎င်း။ ပဝတ္တံ၊ ကို၎င်း။ ပဋိသင်္ခါ၊ ၍။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။

ယာ စ မုစ္စိတုကမ္ပတာ၊ အကြင် မုစ္စိတုကမ္ပတာ ဉာဏ်သည်၎င်း။ ယာစ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာ၊ အကြင်ပဋိသင်္ခါနုပဿနာ ဉာဏ်သည်၎င်း။ ယာ စ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ အကြင်သင်္ခါရုပေက္ခာ ဉာဏ် သည်၎င်း။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ပ။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သဒ္ဓါသည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ထူး၏။

အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ ဧ။ ကုတော၊ အဘယ်တရားမှ။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထင်သနည်း။ ကတ္ထ၊ အဘယ်တရား၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပက္ခန္ဓာတိ၊ ပြေးဝင်သနည်း။ ပ။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ ဧ။ စိတ္တံ၊ သည်။ နိမိတ္တံ၊ သင်္ခါရနိမိတ်မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထင်၏။ အနိမိတ္တေ၊ သင်္ခါရနိမိတ်ကင်းသော နိဗ္ဗာန်၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပက္ခန္ဓာတိ၊ ပြေးဝင်၏။ ပ။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ ဧ။ စိတ္တံ၊ သည်။ နိမိတ္တံ စ၊ မှ၎င်း။ ပဝတ္တာ စ၊

မှ၎င်း။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။ အနိမိတ္တော၊ သင်္ခါရနိမိတ်ကင်းသော။ အပ္ပဝတ္တော၊ ရုပ် နာမ် အယဉ်ကင်းသော။ နိရောဓေ၊ ချုပ်ရာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ၊ နိဗ္ဗာန်ဓာတ်၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပက္ခန္ဓတိ၊ ပြေးဝင်၏။

ယာ စ ဗဟိဒ္ဓါဝိဝနုနေ ပညာ၊ အကြင်ဗဟိဒ္ဓသင်္ခါရနိမိတ်မှ ထလျက် ဆုတ်နှစ်ဖဲခွါရာ၌ ဖြစ်သော ပညာသည်၎င်း။ ယေ စ ဂေါတြဘူ ဓမ္မာ၊ အကြင်ဂေါတြဘူတရားတို့သည်၎င်း။ အတ္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ပ။ နာနံ၊ ထူး၏။

အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောဇ္ဇော၊ သည်။ ကတမေန ဝိမောက္ခော၊ အဘယ်ဝိမောက္ခဖြင့်။ ဝိမုစ္စတိ၊ လွတ်သနည်း။ ပ။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောဇ္ဇော၊ သည်။ အနိမိတ္တဝိမောက္ခော၊ အနိမိတ္တဝိမောက္ခဖြင့်။ ဝိမုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ ပ။

ယာစ ဒုဘတော ဝုဠာနဝိဝနုနေ ပညာ၊ အကြင်အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓနှစ်ပါးစုံမှ ထလျက် ဆုတ်နှစ်ဖဲခွါခြင်း၌ဖြစ်သော ပညာသည်၎င်း။ ယဉ္ဇ မဂ္ဂေ ဉာဏံ၊ အကြင်မဂ်၌ဖြစ်သော ဉာဏ်သည်၎င်း။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ပ။ နာနံ၊ ထူး၏။

၂၂၀။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ အဘယ်မျှသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ တယော ဝိမောက္ခာ၊ သုံးပါးသော ဝိမောက္ခတို့သည်။ နာနာက္ခဏော၊ အထူးထူးသော ခဏ၌။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ပ။ ဧကက္ခဏော၊ တခုတည်းသော ခဏ၌။ ဟောန္တိ၊ နည်း။ စတုဟာကာရေဟိ၊ လေးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ တယော ဝိမောက္ခာ၊ တို့သည်။ နာနာက္ခဏော၊ ၌။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သတ္တဟာကာရေဟိ၊ ခုနစ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ တယော ဝိမောက္ခာ၊ တို့သည်။ ဧကက္ခဏော၊ ၌။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ကတမေဟိ စတုဟာကာရေဟိ၊ အဘယ်လေးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ တယော ဝိမောက္ခာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ အာဓိပတေယျဋ္ဌေန၊ အကြီးအကဲသဘောအားဖြင့်၎င်း။ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ဆောက်တည်ခြင်း တည်စေခြင်း သဘောအားဖြင့်၎င်း။ အဘိနိဟာရဋ္ဌေန၊ ရှေးရှု။ ဆောင်ခြင်းသဘောအားဖြင့်၎င်း။ နိယျာနဋ္ဌေန၊ ထွက်သွားခြင်းသဘောအားဖြင့်၎င်းတည်း။ အာဓိပတေယျဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ တယော ဝိမောက္ခာ၊ တို့သည်။ နာနာက္ခဏော၊ ၌။ ကထံ ဟောန္တိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်ကုန်သနည်း။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောဇ္ဇော၊ ၏။ အနိမိတ္တော ဝိမောက္ခော၊ အနိမိတ္တဝိမောက္ခသည်။ အာဓိပတေယျော၊ အကြီးအကဲသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ ဝေ၊ ဤသို့။ အာဓိပတေယျဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ တယော ဝိမောက္ခာ၊ တို့သည်။ နာနာက္ခဏော၊ ၌။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ဆောက်တည်ခြင်း သဘောအားဖြင့်။ တယော ဝိမောက္ခာ၊ တို့သည်။ နာနာက္ခဏော၊ ၌။ ကထံ ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောဇ္ဇော၊ သည်။ အနိမိတ္တဝိမောက္ခဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဆောက်တည်၏။ ဝါ၊ တည်စေ၏။ ပ။

အဘိနိဟာရဋ္ဌေန၊ ရှေးရှု။ ဆောင်ခြင်း သဘောအားဖြင့်။ တယော ဝိမောက္ခာ၊ တို့သည်။ နာနာက္ခဏော၊ ၌။ ကထံ ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောဇ္ဇော၊ သည်။

အနိမိတ္တဝိမောက္ခဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဘိနိဟရတိ၊ ရှေးရှု။ ဆောင်၏။ (နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေးရှုဆောင်သည်ဟု ယူအပ်၏)။ပ။

နိယျာနဋ္ဌေန၊ ထွက်ခြင်းသဘောအားဖြင့်။ပ။ ကထံ ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောန္တော၊ သည်။ အနိမိတ္တဝိမောက္ခဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ နိရောဓံ၊ ချုပ်ရာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ နိယျာတိ၊ ထွက်သွား၏။ ။ (သင်္ခါရမှ ထွက်၍ နိဗ္ဗာန်ဆီသို့ သွားသည်ဟု ဆိုလို၏။ ၎င်းကိုပင် အဋ္ဌကထာ၌ “ဥပဂစ္ဆတိ၊ ချဉ်းကပ်သည်”ဟု ပရိယာယ်တပါးဖြင့် ဖွင့်ပြထားသည်)။ပ။ ဣမေဟိ စတူဟာကာရေဟိ၊ ဤလေးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ တယော ဝိမောက္ခော၊ တို့သည်။ နာနာက္ခဏေ၊ ၌။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ကတမေဟိ သတ္တဟာကာရေဟိ၊ အဘယ်ခုနစ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ တယော ဝိမောက္ခော၊ တို့သည်။ ဧကက္ခဏေ၊ တခုတည်းသော ခဏ၌။ ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ သမောဓာနဋ္ဌေန၊ ပေါင်းဆုံရာ သဘောအားဖြင့်၎င်း။ အဓိဂမနဋ္ဌေန၊ ရောက်ခြင်း သဘောအားဖြင့်၎င်း။ ပဋိလာဘဋ္ဌေန၊ ရခြင်းသဘောအားဖြင့်၎င်း။ ပဋိဝေဓဋ္ဌေန၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသဘောအားဖြင့်၎င်း။ သစ္စိကိရိယဋ္ဌေန၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းသဘောအားဖြင့်၎င်း။ ဖဿနဋ္ဌေန၊ တွေ့ခြင်း သဘောအားဖြင့်၎င်း။ အဘိသမယဋ္ဌေန၊ ရှေးရှုတွေ့ဆုံခြင်းသဘောအားဖြင့်၎င်းတည်း။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ သမောဓာနဋ္ဌေန၊ ဖြင့်၎င်း။ပ။ အဘိသမယဋ္ဌေန၊ ဖြင့်၎င်း။ တယော ဝိမောက္ခော၊ တို့သည်။ ဧကက္ခဏေ၌။ ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောန္တော၊ သည်။ နိမိတ္တာ၊ မြဲယောင်အရိပ် နိစ္စနိမိတ်မှ။ မုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနိမိတ္တော ဝိမောက္ခော၊ အနိမိတ္တဝိမောက္ခမည်၏။ ယတော၊ အကြင်နိစ္စနိမိတ်မှ။ မုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနိစ္စနိမိတ်၌။ န ပဏိဒဟတိ၊ စိတ်ကိုမထား။ ဝါ၊ မတောင့်တ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပုဏိဟိတော ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ယတ္ထ၊ အကြင်နိစ္စနိမိတ်၌။ န ပဏိဒဟတိ၊ မတောင့်တ။ တေန၊ ထိုနိစ္စနိမိတ်မှ။ သုညော၊ ဆိတ်သုဉ်း၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုညတော ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ယေန၊ အကြင်နိစ္စနိမိတ်မှ။ သုညော၊ ဆိတ်သုဉ်း၏။ တေန နိမိတ္တေန၊ ထိုနိစ္စနိမိတ်ဖြင့်။ အနိမိတ္တော၊ နိမိတ်ကင်း၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနိမိတ္တော ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သမောဓာနဋ္ဌေန၊ ဖြင့်၎င်း။ပ။ ဧကက္ခဏေ ၌။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောန္တော၊ သည်။ ပဏိမိယာ၊ တောင့်တခြင်းမှ။ မုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပုဏိဟိတော ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ယတ္ထ၊ အကြင်ဒုက္ခ၌။ ။ (ဒုက္ခဟု နှလုံး သွင်းအပ်သော အာရုံနိမိတ်၌-ဟု ဆိုလို၏။ ရှေးအနိမိတ္တဝိမောက္ခ၌ နိစ္စနိမိတ်၌-ဟု ပြန်သကဲ့သို့ ဤ၌လည်း “ယတ္ထ၊ အကြင်ချမ်းသာယောင် အရိပ် သုခနိမိတ်၌” ဟူ၍လည်း ပြန်သင့်၏)။ နပဏိ ဒဟတိ၊ မတောင့်တ။ တေန၊ ထိုဒုက္ခမှ။ (ထိုသုခနိမိတ်မှ ဟူ၍လည်း ပြန်သင့်၏)။ သုညော၊ ဆိတ်သုဉ်း၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုညတော ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ယေန၊ အကြင်ဒုက္ခမှ။ (အကြင်သုခနိမိတ်မှ လည်းဟု) သုညော၊ ၏။ တေန နိမိတ္တေန၊ ထိုဒုက္ခနိမိတ်ဖြင့်။ (ထိုသုခ နိမိတ်ဖြင့် လည်းဟု) အနိမိတ္တော၊ နိမိတ်ကင်း၏။ (ဒုက္ခနိမိတ်၌ မသာယာသည်ကို ကင်းသည်ဟု ယူသင့်၏။ သုခနိမိတ်ဖြင့် ဟု ပြန်လျှင်ကား ထိုသုခနိမိတ်မထင်ခြင်းကို ယူအပ်၏။ အနက်သွား ဖြောင့်မတ်၏)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနိမိတ္တော ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ပ။

အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ မနုဿိကရောဇ္ဇော၊ သည်။ အဘိနိဝေသာ၊ အတ္တဟု နှလုံးသွင်းခြင်း မှ။ မုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုညတော ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ယေန၊ အကြင်အတ္တဟု နှလုံးသွင်းဖွယ်အရိပ် အဘိနိဝေသနိမိတ်မှ။ သုညော၊ ဆိတ်သည်း၏။ တေန နိမိတ္တေန၊ ထိုအဘိ နိဝေသနိမိတ်ဖြင့်။ အနိမိတ္တော၊ နိမိတ်ကင်း၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနိမိတ္တော ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ပ။ ဣမေဟိ သတ္တဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ တယော ဝိမောက္ခော၊ တို့သည်။ ဧကက္ခဏေ ဌံ၊ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၂၂၉။ ဝိမောက္ခော၊ ဝိမောက္ခသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ မုခံ၊ မုခသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဝိမောက္ခမုခံ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဝိမောက္ခပစ္စနိကံ၊ ဝိမောက္ခ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဝိမောက္ခာ နုလောခံ၊ ဝိမောက္ခအားလျော်သော တရားသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဝိမောက္ခဝိဝဇ္ဇော၊ ဝိမောက္ခ၌ ကင်းခြင်း (ဖဲခါဆုတ်နစ်ခြင်း) သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဝိမောက္ခဘာဝနာ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဝိမောက္ခပုပ္ဖုပ္ပဿဒ္ဓိ၊ ဝိမောက္ခ၏ ငြိမ်းခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ၏။

ဝိမောက္ခော၊ ဝိမောက္ခဟူသည်။ ကတမော၊ နည်း။ သုညတော ဝိမောက္ခော၊ ၎င်း။ ပ။ သုညတာနုပဿနာညာဏံ၊ သည်။ သဗ္ဗာဘိနိဝေသေဟိ၊ နိစ္စာဘိနိဝေသစသော အလုံးစုံသော နှလုံးသွင်းခြင်းတို့မှ။ မုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုညတော ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။

ရူပေ၊ ရုပ်၌။ အနိစ္စာနုပဿနာညာဏံ၊ သည်။ နိစ္စတော၊ မြဲသောအားဖြင့်။ အဘိနိဝေသာ၊ မြဲမြံစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းမှ။ မုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုညတော ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ပ။ အယံ ဤသည်ကား။ သုညတော ဝိမောက္ခော၊ သုညတဝိမောက္ခပေတည်း။

အနိမိတ္တော ဝိမောက္ခော၊ သည်။ ကတမော၊ နည်း။ အနိစ္စာနုပဿနာညာဏံ၊ သည်။ နိစ္စတော၊ မြဲသောအားဖြင့်။ နိမိတ္တာ၊ (ထင်သော) နိမိတ်မှ။ အဘိနိဝေသတော၊ နိစ္စသည်ဖြင့် နှလုံးသွင်းဖွယ်အားဖြင့်။ နိမိတ္တာ၊ (ထင်သော) နိမိတ်မှ။ မုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနိမိတ္တော ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ အယံ၊ ကား။ အနိမိတ္တော ဝိမောက္ခော၊ အနိမိတ္တဝိမောက္ခ ပေတည်း။

အပ္ပဏိဟိတော ဝိမောက္ခော၊ သည်။ ကတမော၊ နည်း။ အနိစ္စာနုပဿနာညာဏံ၊ သည်။ နိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ ပဏိမိယာ၊ စိတ်ကို ထားခြင်း တောင့်တခြင်းမှ။ ပ။ အဘိနိဝေသတော၊ နှလုံးသွင်းဖွယ်အားဖြင့်။ ပဏိမိယာ၊ မှ။ မုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပ္ပဏိဟိတော ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ အယံ၊ ကား။ အပ္ပဏိဟိတော ဝိမောက္ခော၊ ပေတည်း။ (၁)

၂၃၀။ မုခံ၊ မုခသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ တတ္ထ၊ ထိုမဂ်ဝိမောက္ခ၌။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ အနဝဇ္ဇကုသလာ၊ အပြစ်ကင်း၍ ကုသိုလ်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဗောဓိပက္ခိယာ၊ မဂ်ညာဏ်၏ အသင်းအပင်း၌ ပါဝင်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့တည်း။ ဣဒံ၊ ဤတရားအပေါင်းသည်။ မုခံ၊ နိဗ္ဗာန်ဝင်ခြင်းငှါ တံခါးပေါက်ပေတည်း။ (၂)

ဝိမောက္ခမုခံ၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်း။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုဗောဓိပက္ခိယတရားတို့၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံဖြစ်သော။ နိရောဓော၊ ချုပ်ရာဖြစ်သော။ ယံ နိဗ္ဗာနံ၊ အကြင်နိဗ္ဗာန်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ ဝိမောက္ခမုခံ၊ မည်၏။ ဝိမောက္ခဉ္စ၊ လွတ်ရာလည်း ဟုတ်၏။ (တံ၊ ထိုလွတ်ရာသည်။)

မုခဉ္စ၊ မြတ်သည်လည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိမောက္ခမုခံ၊ မည်၏။ ဣဒံ၊ ကား။ ဝိမောက္ခမုခံ၊ ပေတည်း။ (၃)

ဝိမောက္ခပစ္စနီကံ၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်း။ တိဏိ၊ သုံးပါးကုန်သော။ အကုသလမူလာနိ၊ အကုသိုလ်မူလတို့သည်။ ဝိမောက္ခပစ္စနီကာနိ၊ ဝိမောက္ခ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တို့ မည်ကုန်၏။ တိဏိ၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဒုစရိတာနိ၊ ဒုစရိုက်တို့သည်။ ဝိမောက္ခပစ္စနီကာနိ၊ မည်ကုန်၏။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဝိမောက္ခပစ္စနီကာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣဒံ၊ ကား။ ဝိမောက္ခပစ္စနီကံ၊ ပေတည်း။ (၄)

ဝိမောက္ခာနုလောမံ၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်း။ တိဏိ၊ သုံးပါးကုန်သော။ ကုသလမူလာနိ၊ ကုသိုလ်မူလတို့သည်။ ဝိမောက္ခာနုလောမာနိ၊ ဝိမောက္ခာနုလောမမည်ကုန်၏။ ။[ထင်ပြီ]။ (၅)

ဝိမောက္ခဝိဝဇ္ဇော၊ သည်။ ကတမော၊ နည်း။ သညာဝိဝဇ္ဇော၊ သညာဝိဝဇ္ဇာင်း။ ပ။ သစ္စဝိဝဇ္ဇော၊ ၎င်းတည်း။ သညာနန္တော၊ မှတ်သားလျက်။ ဝိဝဇ္ဇတိ၊ ဆုတ်နှစ်ဖဲ့၏။ ဝါ၊ ကင်း၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သညာဝိဝဇ္ဇော၊ မည်၏။ စေတယန္တော၊ စေ့ဆော်လျက်။ ပ။ ဝိဇာနန္တော၊ အာရုံပြု သိလျက်။ ပ။ ညာဏံ၊ မှန်စွာ သိခြင်းကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလျက်။ ပ။ ဝေါသဇ္ဇန္တော၊ စွန့်လျက်။ ပ။ တထဋ္ဌေ၊ မှန်သော သဘော၌။ ဝိဝဇ္ဇတိ၊ ဆုတ်နှစ်ဖဲ့၏။ ဝါ၊ ကင်း၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သစ္စဝိဝဇ္ဇော၊ မည်၏။

ယတ္ထ၊ အကြင်မဂ်ခဏ၌။ သညာဝိဝဇ္ဇော၊ ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုမဂ်ခဏ၌။ စေတောဝိဝဇ္ဇော၊ ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ ။[ပါဠိတော်နိပါတ် ၁၀၆၊ စာပိုဒ်နိပါတ် ၁၀၀ နှင့် တူပြီ]။ ။အယံ၊ ကား။ ဝိမောက္ခဝိဝဇ္ဇော၊ ပေတည်း။ (၆)

ဝိမောက္ခဘာဝနာ၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ပဌမဿ ဈာနဿ၊ ကို။ အာသေဝနာ၊ မှီဝဲခြင်း။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်း။ ဗဟုလီကမ္ပံ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုခြင်း-လေ့လာခြင်း၎င်း။ ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဿ၊ ကို။ အာသေဝနာ၊ မှီဝဲခြင်း။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်း။ ဗဟုလီကမ္ပံ၊ လေ့လာခြင်း၎င်း။ အယံ၊ ကား။ ဝိမောက္ခဘာဝနာ၊ ပေတည်း။ (၇)

ဝိမောက္ခပုဋ္ဌိပ္ပဿဒ္ဓိ၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ပဌမဿ ဈာနဿ၊ ကို။ ပဋိလာဘော ဝါ၊ ရခြင်းသော်၎င်း။ ဝိပါကော ဝါ၊ (ပဌမဈာန်၏) ဝိပါက်သော်၎င်း။ ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဿ၊ ၎င်း။ အရဟတ္တဖလံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၎င်း။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဝိမောက္ခပုဋ္ဌိပ္ပဿဒ္ဓိ၊ ဈာန်ဝိမောက္ခမဂ်ဝိမောက္ခ၏ ငြိမ်းခြင်းပေတည်း။ (၈)

ဝိမောက္ခကထာ၊ ဝိမောက္ခကို ပြဆိုသောစကားသည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

တတိယဘာဏဝါရော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၆-ဂတိကထာ

၂၃၁။ ဂတိသမ္ပတ္တိယာ၊ မနုဿဂတိ၊ ဒေဝဂတိ ဟု ဆိုအပ်သော ဂတိသမ္ပတ္တိ၌။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တေ၊ ဉာဏသမ္ပယုတ် ပဋိသန္ဓေခဏ၌။ ကတိနံ ဟေတုနံ၊ အအယ်မျှကုန်သော ဟိတ်တို့၏။ ပစ္စယာ၊

အကြောင်းကြောင့်။ ဥပပတ္တိ၊ ကပ်ရောက်၍ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ခတ္တိယမဟာ သာလာနံ၊ ခတ္တိယမဟာသာလတို့၏၎င်း။ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ၊ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလတို့၏၎င်း။ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ၊ ဂဟပတိမဟာသာလတို့၏၎င်း။ ကာမာဝစရနံ ဒေဝါနံ၊ ကာမာဝစရနတ် တို့၏၎င်း။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တေ၊ ဉာဏသမ္ပယုတ်ပဋိသန္ဓေခဏ၌။ ကတိနံ ဟေတုနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပပတ္တိ၊ ကပ်ရောက်၍ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ရူပါဝစရနံ ဒေဝါနံ၊ ရူပါဝစရနတ်တို့ အား။ ကတိနံ ဟေတုနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ အရူပါ ပစရနံ ဒေဝါနံ၊ အရူပါဝစရနတ်တို့အား။ ကတိနံ ဟေတုနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။

ဂတိသမ္ပတ္တိယာ၊ ၌။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တေ၊ ၌။ အဋ္ဌန္တံ ဟေတုနံ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော ဟိတ်တို့၏၊ ပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ပ။

၂၃၂။ ဂတိသမ္ပတ္တိယာ၊ ၌။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တေ၊ ၌။ ကတမေသံ အဋ္ဌန္တံ ဟေတုနံ၊ အဘယ်ရှစ်ပါး ကုန်သောဟိတ်တို့၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ ဥပပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သ နည်း။ ကုသလကမ္မဿ၊ ကုသိုလ်ကံ၏။ ဇဝနက္ခဏေ၊ ဇောခဏ၌။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဟေတု၊ ဟိတ်တို့သည်။ တသ္မိံခဏေ၊ ထိုခဏ၌။ ဇာတ စေတနာယ၊ ဖြစ်သော စေတနာအား။ သဟဇာတပစ္စယာ၊ တကွဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ကုသလမူလပစ္စယာပိ၊ ကုသိုလ်မူလဟူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ (သမ္ဘဝန္တံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။) ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ နိကန္တိက္ခဏေ၊ ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်ကို နှစ်သက်ငြိတယ်သောခဏ၌။ ဒေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဟေတု၊ ဟိတ်တို့သည်။ တသ္မိံ ခဏေ၊ ထိုခဏ၌။ ဇာတ စေတနာယ၊ ဖြစ်သော စေတနာအား။ သဟဇာတပစ္စယာ၊ တကွဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ အကုသလမူလပစ္စယာပိ၊ အကုသိုလ်မူလ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ သမ္ဘဝန္တံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ပဋိသန္တိက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေခဏ၌။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော။ အဗျာကတ၊ အဗျာ ကတဖြစ်ကုန်သော။ ဟေတု၊ ဟိတ်တို့သည်။ တသ္မိံ ခဏေ၊ ထိုခဏ၌။ ဇာတစေတနာယ၊ အား။ သဟဇာတ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ နာမရူပ ပစ္စယာပိ၊ နာမ်ရုပ်ဟူ သောအကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။) ဝိညာဏပစ္စယာပိ၊ ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။) ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ပဋိသန္တိက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေခဏ၌။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့သည်။ သဟဇာတပစ္စယာ၊ တကွဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အညမညပစ္စယာ၊ အချင်းချင်းဖြစ်၍ ကျေးဇူး ပြုကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ နိဿယပစ္စယာ၊ မှီရာဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိပုယုတ္တပစ္စယာ၊ မယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြု ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဋိသန္တိက္ခ ဏေ၊ ပဋိသန္ဓေခဏ၌။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ မဟာဘူတ်တို့သည်။ သဟ ဇာတပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ပ။ ပဋိသန္တိက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေခဏ၌။ တယော၊ သုံးပါး ကုန်သော။ ဇီဝိတသင်္ခါရာ၊ အာယု၊ ဥဿ၊ ဝိညာဏံ ဟု ဆိုအပ်သော ဇီဝိတသင်္ခါရတို့ ယည်။

သဟဇာတပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ပ။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏော ဌိ။ နာမဉ္စ၊ နာမ်သည်၎င်း။ ရူပဉ္စ၊ ရုပ်သည်၎င်း။ သဟဇာတပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ပ။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏော ဌိ။ ဣမေ စဒ္ဒသ ဓမ္မာ၊ ဤတဆယ့်လေးပါးသော တရားတို့သည်။ သဟဇာတပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ပ။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏော ပဋိသန္ဓေခဏဌိ။ ဣမေ အဠာသတိ ဓမ္မာ၊ ဤနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော တရားတို့သည်။ သဟဇာတပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အညမညပစ္စယာ၊ အညမညသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ နိဿယပစ္စယာ၊ နိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိပုယုတ္တပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဂတိသမ္ပတ္တိယာ၊ မနုဿဂတိ၊ ဒေဝဂတိဟု ဆိုအပ်သော ဂတိသမ္ပတ္တိဌိ။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တေ၊ ဉာဏသမ္ပယုတ်ပဋိသန္ဓေခဏဌိ။ ဣမေသံ အဠန္တံ ဟေတုနံ၊ ဤရှစ်ပါးသော ဟိတ်တို့၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ ဥပပတ္တိ၊ ကပ်ရောက်၍ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (၁)

ခတ္တိယမဟာသာလာနံ၊ တို့၏၎င်း။ ပြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ၊ တို့၏၎င်း။ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ၊ တို့၏၎င်း။ ကာမာဝစရာနံ ဒေဝါနံ၊ ကာမာဝစရနတ်တို့၏၎င်း။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တေ၊ ဌိ။ ကတမေသံ အဠန္တံ ဟေတုနံ၊ အဘယ်ရှစ်ပါးသောဟိတ်တို့၏။ပစ္စယာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ ဥပပတ္တိ၊ ကပ်ရောက်၍ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ။[ဤမှနောက်၌ တူပြီ]။ (၂-၃-၄) ☸

၂၃၃။ ဂတိသမ္ပတ္တိယာ၊ ဌိ။ ဉာဏဝိပုယုတ္တေ၊ ဉာဏဝိပုယုတ် ပဋိသန္ဓေခဏဌိ။ ကတိနံ ဟေတုနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ ဥပပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ပ။

ဂတိသမ္ပတ္တိယာ၊ ဌိ။ ဉာဏဝိပုယုတ္တေ၊ ဌိ။ ဆန္တံ ဟေတုနံ၊ ခြောက်ပါးသော ဟိတ်တို့၏။ ပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ပ။

ဂတိသမ္ပတ္တိယာ၊ ဌိ။ ဉာဏဝိပုယုတ္တေ၊ ဌိ။ ကတမေသံ ဆန္တံ ဟေတုနံ၊ အဘယ်ခြောက်ပါးကုန်သော ဟိတ်တို့၏။ ပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပပတ္တိ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ကုသလကမ္မဿ၊ ကုသိုလ်ကံ၏။ ဇဝနက္ခဏေ၊ ဇောခဏဌိ။ ဒွေနှစ်ပါးကုန်သော။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဟေတု၊ ဟိတ်တို့သည်။ တသ္မိံ ခဏေ၊ ထိုခဏဌိ။ ဇာတစေတနာယ၊ ဖြစ်သောစေတနာအား။ သဟဇာတပစ္စယာ၊ တကွဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ကုသလမူလပစ္စယာပိ၊ ကုသိုလ်မူလဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ (သမ္ဘဝန္တံ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။) ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ပ။ ကာမာဝစရာနံ ဒေဝါနံ၊ ကာမာဝစရနတ်တို့၏။ ဉာဏဝိပုယုတ္တေ၊ ဌိ။ ဣမေသံ ဆန္တံ ဟေတုနံ၊ ဤခြောက်ပါးကုန်သော ဟိတ်တို့၏။ ပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဂတိကထာ၊ ဂတိအပြားကို ဆိုသော စကားသည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၇-ကမ္မကထာ

၂၃၄။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ကမ္မဝိပါကော၊ ကံ၏အကျိုးသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ကမ္မဝိပါကော၊ ကံ၏အကျိုးသည်။ နာဟောသိ၊ မဖြစ်သေး။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ကမ္မဝိပါကော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ဆဲ။ ကမ္မံ၊

ကံသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ကမ္မဝိပါကော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝါ၊ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်။ ကမ္မံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ကမ္မဝိပါကော၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ကမ္မံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ကမ္မဝိပါကော၊ သည်။ န ဘဝိဿတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့။

ကမ္မံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ဆဲ။ ကမ္မဝိပါကော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ဆဲ။ ကမ္မံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ကမ္မဝိပါကော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကမ္မံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ကမ္မဝိပါကော၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ကမ္မံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ကမ္မဝိပါကော၊ သည်။ နဘဝိဿတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့။ (၄-၁၀)

ကမ္မံ၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ကမ္မဝိပါကော၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ကမ္မံ၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ကမ္မဝိပါကော၊ သည်။ နဘဝိဿတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့။ (၂-၁၂)

၂၃၅။ ကုသလံ ကမ္မံ၊ ကုသိုလ်ကံသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ကုသလဿ ကမ္မဿ၊ ကုသိုလ်ကံ၏။ ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ကုသလံ ကမ္မံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ကုသလဿ ကမ္မဿ၊ ၏။ ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ နာဟောသိ၊ မဖြစ်သေး။ပ။

သာဝဇ္ဇံ၊ အပြစ်ရှိသော။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ပ။အနဝဇ္ဇံ၊ အပြစ်မရှိသော။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ပ။ကဏှံ၊ မည်းညစ်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ပ။သုက္ကံ၊ ဖြူစင်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ သုခဒြယံ၊ ချမ်းသာကိုပွားစေသော။ ကမ္မံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ပ။ ဒုခဒြယံ၊ ဆင်းရဲကိုပွားစေသော။ ကမ္မံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ပ။ဒုက္ခဝိပါကံ၊ ဆင်းရဲသော အကျိုးရှိသော။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဒုက္ခဝိပါကဿ၊ ဆင်းရဲသော အကျိုးရှိသော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ဝိပါကော၊ သည်။ နဘဝိဿတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့။

ကမ္မကထာ၊ ကံကို ပြဆိုသောစကားသည်။ နိဗ္ဗိတာ၊ ပြီးပြီ။

ဂ-ဝိပလ္လာသကထာ

၂၃၆။ ပုရိမနိဒါနံ၊ ရွှေသုတ်၏ နိဒါန်းပင်တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သညာဝိပလ္လာသာ၊ သညာ၏ဖောက်ပြန်ခြင်းတို့သည်။ စိတ္တဝိပလ္လာသာ၊ စိတ်၏ဖောက်ပြန်ခြင်းတို့သည်။ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသာ၊ အယူ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းတို့သည်။ ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤလေးပါးတို့တည်း။ စတ္တာရော၊ လေးပါးတို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း ဟူမကား။ ဘိက္ခဝေ တို့။ အနိစ္စေ၊ မမြဲသည်၌။ နိစ္စန္တိ၊ မြဲသည်ဟူ၍။ (ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။) သညာဝိပလ္လာသော၊ သညာ၏ဖောက်ပြန်ခြင်း၎င်း။ စိတ္တဝိပလ္လာသော၊ စိတ်၏ဖောက်ပြန်ခြင်း၎င်း။ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော၊ အယူ၏ဖောက်ပြန်ခြင်း၎င်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဒုက္ခေ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခ၌။ သုခန္တိ၊ ချမ်းသာသုခဟူ၍။ (ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော)။ပ။ ဘိက္ခဝေ တို့။ အနတ္တနိ၊ အတ္တမဟုတ်သည်၌။ အတ္တာတိ၊ အတ္တဟူ၍။ (ပဝတ္တော၊ သော)။ပ။ ဘိက္ခဝေ တို့။ အသုဘေ၊ မတင့်တယ်သည်၌။ သုဘန္တိ၊ တင့်တယ်သည်ဟူ၍။ သညာဝိပလ္လာသော၊ ၎င်း။ စိတ္တဝိပလ္လာသော၊ ၎င်း။ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ သညာဝိပလ္လာသာ၊ သညာ၏ဖောက်ပြန်ခြင်းတို့သည်။ စိတ္တဝိပလ္လာသာ၊ စိတ်၏

ဖောက်ပြန်ခြင်းတို့သည်။ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော၊ ဒိဋ္ဌိ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းတို့သည်။ ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤလေးပါးတို့တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ နသညာဝိပလ္လာသော၊ သညာ၏မဖောက်ပြန်ခြင်းတို့သည်။ နစိတ္တဝိပလ္လာသော၊ စိတ်၏ မဖောက်ပြန်ခြင်းတို့သည်။ နဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော၊ ဒိဋ္ဌိ၏မဖောက်ပြန်ခြင်းတို့သည်။ ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤလေးပါးတို့တည်း။ စတ္တာရော၊ လေးပါးတို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့ နည်း ဟူမူကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနိစ္စေ၊ မမြဲသည်၌။ အနိစ္စန္တိ၊ မမြဲဟူ၍။ (ပဝတ္တော၊ သော။) နသညာဝိပလ္လာသော၊ သညာ၏မဖောက်ပြန်ခြင်း၎င်း။ နစိတ္တဝိပလ္လာသော၊ စိတ်၏မဖောက်ပြန်ခြင်း၎င်း။ နဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော၊ ဒိဋ္ဌိ၏မဖောက်ပြန်ခြင်း၎င်း။ ပ။

အနိစ္စေ၊ မမြဲသည်၌။ နိစ္စသည်နေရာ၊ မြဲသည်ဟုအမှတ်ရှိကုန်သော။ ဒုက္ခေ စ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခ၌လည်း။ သုခသည်နေရာ၊ ချမ်းသာသုခဟု အမှတ်ရှိကုန်သော။ အနတ္တနိ၊ အတ္တမဟုတ်သည်၌။ အတ္တာတိ (သည်နေရာ)၊ အတ္တဟုအမှတ်ရှိကုန်သော။ အသုဘေ၊ မတင့်တယ်သည်၌။ သုဘသည်နေရာ၊ တင့်တယ်သည်ဟု အမှတ်ရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတော၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ခိတ္တစိတ္တာ၊ ပျံ့လွင့်သော စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိသည်နေရာ၊ ဖောက်ပြန်သော သညာရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

တေ ဇနာ သတ္တာ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတို့သည်။ မာရဿ၊ မာရ်မင်း(သေမင်း)၏။ ယောဂယုတ္တာ၊ ယောဂ ၄-ပါးဟူသော ကျော့ကွင်း၌ ယှဉ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အယောဂက္ခေမဂါမိနေရာ၊ ယောဂဘေးတို့၏ ကုန်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ သတ္တာ၊ ယောဂဘေးတို့၏ ကုန်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်နိုင်ကုန်သော ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ဇာတိရေဏဂါမိနေရာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၊ သေခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ သံသာရံ၊ သံသရာသို့။ ဝါ၊ ဝါ၊ ဝါ။ ဝိစ္စန္တိ၊ သံသရန္တိ၊ ပြောင်းရွှေ့ကျင်လည်ကြရကုန်၏။

ယဒါ စ၊ အကြင်အခါ၌ကား။ ပဘကံရာ၊ ပညာတည်းဟူသော အရောင်အလင်းကို ပြုတော်မူတတ်ကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့သည်။ လောကသ္မိံ၊ လောက၌။ ဥပပုဇ္ဈန္တိ၊ မြတ်တော်မူကုန်၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ တေ ဗုဒ္ဓါ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့သည်။ ဒုက္ခု၊ ပသမဂါမိနံ၊ ဒုက္ခ၏ ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ဣဒံ ဓမ္မံ၊ ဤသစ္စာလေးပါးတရားတော်ကို။ ပကာသေန္တိ၊ ဟောပြုတော်မူကုန်၏။

တေသံ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့၏။ တံ ဓမ္မံ၊ ထိုတရားကို။ သုတွာန၊ နာကြားရသောကြောင့်။ သပ္ပညာ၊ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ပညာဖြင့် ပညာရှိကုန်သော။ တေ သတ္တာ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ သစိတ္တံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း ကင်းသော မိမိစိတ်ကို။ ပစ္စလဒ္ဓု၊ ရကုန်ပြီ။ အနိစ္စံ၊ မမြဲသော သဘောကို။ အနိစ္စတော၊ မမြဲသောအားဖြင့်။ ဒက္ခု၊ မြင်ကုန်ပြီ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲသဘောကို။ ဒုက္ခတော၊ ဆင်းရဲဒုက္ခအားဖြင့်။ အဒ္ဓက္ခု၊ မြင်ကုန်ပြီ။ အနတ္တနိ၊ အတ္တမဟုတ်သည်၌။ အနတ္တာတိ၊ အတ္တမဟုတ်ဟူ၍။ အသုဘံ၊ မတင့်တယ်သော သဘောကို။ အသုဘတော၊ မတင့်တယ်သောအားဖြင့်။ အဒ္ဓသု၊ မြင်ကုန်ပြီ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိသမာဒါနာ၊ မှန်သော အသိအမြင်ကို ယူကုန်သည်ဖြစ်၍။ သမ္ဗု၊ အလုံးစုံသော။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲခြင်းကို။ ဥပပုဇ္ဈံ၊ ကျော်လွန်ကုန်ပြီ။ ။

စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဝိပလ္လာသာ၊ ဤဖောက်ပြန်ခြင်းတို့ကို။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ၊
 သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီလော။
 အပ္ပဟိနာ၊ မပယ်အပ်ကုန်သေးသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးသည်ရှိသော်။ ကေစိ၊ အချို့သော
 ဝိပလ္လာသတို့ကို။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီ။ ကေစိ၊ တို့ကို။ အပ္ပဟိနာ၊ မပယ်အပ်ကုန်သေး။
 အနိစ္စေ၊ ဤ။ နိစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ (ပဝတ္ထော၊ သော။) သညာဝိပလ္လာသော၊ သညာ၏ ဖောက်ပြန်
 ခြင်းကို။ စိတ္တဝိပလ္လာသော၊ စိတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းကို။ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော၊ အယူ၏ ဖောက်ပြန်
 ခြင်းကို။ ပဟိနော၊ ပယ်အပ်ပြီ။ ဒုက္ခေ၊ ဤ။ သုခန္တိ၊ ဟူ၍။ သညာ၊ သညာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 ဖြစ်၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော၊ အယူ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းကို။ ပဟိနော၊
 ပယ်အပ်ပြီ။ အနတ္တနိ၊ ဤ။ အတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ (ပဝတ္ထော၊ သော။) သညာဝိပလ္လာသော၊ ကိ။
 စိတ္တဝိပလ္လာသော၊ ကိ။ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော၊ ကိ။ ပဟိနော၊ ပယ်အပ်ပြီ။ အသုဘေ၊ ဤ။ သုဘန္တိ၊
 ဟူ၍။ သညာ၊ သညာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော၊ အယူ၏
 ဖောက်ပြန်ခြင်းကို။ ပဟိနော၊ ပယ်အပ်ပြီ။ ဒွိသု ဝတ္ထုဿ၊ အနိစ္စ အနတ္တဟု ဆိုအပ်သော နှစ်ပါး
 သော ဝတ္ထုတို့၌။ ဆဝိပလ္လာသော၊ ခြောက်ပါးသော ဖောက်ပြန်ခြင်းတို့ကို။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီ။
 ဒွိသု ဝတ္ထုဿ၊ ဒုက္ခ အသုဘဟု ဆိုအပ်ကုန်သော နှစ်ပါးသော ဝတ္ထုတို့၌။ ဒေဝိပလ္လာသော နှစ်ပါး
 သော ဖောက်ပြန်ခြင်းတို့ကို။ ပဟိနာ၊ ကုန်ပြီ။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဝိပလ္လာသော၊ တို့ကို။
 အပ္ပဟိနာ၊ မပယ်အပ်ကုန်သေး။ စတုသု ဝတ္ထုဿ၊ အနိစ္စ အနတ္တ ဒုက္ခ အသုဘဟု ဆိုအပ်ကုန်သော
 လေးပါးကုန်သော ဝတ္ထုတို့၌။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဝိပလ္လာသော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းတို့ကို။
 ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီ။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဝိပလ္လာသော၊ တို့ကို။ အပ္ပဟိနာ၊ မပယ်အပ်
 ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗိ၊ သိအပ်၏။ ။

ဝိပလ္လာသကထာ၊ ဝိပလ္လာသကို ပြဆိုသော စကားသည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၉-မဂ္ဂကထာ

၂၃၇။ မဂ္ဂေါတိတ္ထေ၊ မဂ်ဟူသော စကားရပ်၌။ ကေနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်သဘောကြောင့်။
 မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်သနည်း။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်သော
 သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်း
 ငှါ။ မဂ္ဂေါ စေဝ၊ ပဋိပဒါဖြစ်သော အကြောင်း အကျင့်လမ်းလည်းမည်၏။ ဟေတု စ၊ ရောက်စေသော
 အကြောင်းလည်း မည်၏။ သဟဇာတာနံ၊ တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့ကို။ ဥပတ္တမ္ဘ
 နာယ၊ ထေဒ်ကံပုံခြင်းငှါ။ မဂ္ဂေါ စေဝ၊ အကျင့်လမ်းလည်း မည်၏။ ဟေတု စ၊ ရောက်စေသော
 အကြောင်းလည်း မည်၏။ ကိလေသာနံ၊ ကိလေသာတို့ကို။ ပရိယာဒါနာယ၊ ကုန်စေခြင်းငှါ။
 ပဋိဝေဓာဒိဝိသေခနာယ၊ ပဋိဝေဓ၏အစဖြစ်သော သီလနှင့်ဒိဋ္ဌိကို သုတ်သင်ခြင်းငှါ။ စိတ္တဿ၊
 သမ္မယုတ်စိတ်၏။ အဓိဋ္ဌာနာယ၊ (မိမိ၏ကိစ္စ၌) တည်ခြင်းငှါ။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဝေါဒါနာယ၊ ဖြစ်
 ခြင်းငှါ။ ဝိသေသာဓိဂမာယ၊ တရားအထူးကိုချခြင်းငှါ။ ဥတ္တရိပဋိဝေဓော၊ လောကီတရားထက်
 ကျော်လွန်၍ သိခြင်းငှါ။ သစ္စာတိသမယာယ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းငှါ။ နိရောဓေ၊ နိရောဓ၌။
 ပတိဋ္ဌာပနာယ၊ (စိတ်ကို) တည်စေခြင်းငှါ။ မဂ္ဂေါ စေဝ၊ အကျင့်လမ်းလည်း မည်၏။ ဟေတု စ၊
 ရောက်စေသော အကြောင်းလည်း မည်၏။

အဘိနိရောပနဋ္ဌေန၊ အာရုံသို့ရှေးရှုတင်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ
သည်။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပဿ၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ မဂ္ဂေါ စေဝ၊ မည်၏။ ဟေတု စ၊
မည်၏။ပ။

ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းသောသဘောအားဖြင့်။ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာ
ဝါစာသည်။ မိစ္ဆာဝါစာယ၊ မိစ္ဆာဝါစာကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ သမုဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ကောင်း
စွာဖြစ်စေသော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ သမ္မာကမ္မန္တသည်။ မိစ္ဆာကမ္မန္တဿ၊ မိစ္ဆာ
ကမ္မန္တကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ဝေါဒါနဋ္ဌေန၊ ဖြူစင်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊
သည်။ မိစ္ဆာအာဇီဝဿ၊ ကို။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ ချီးမြှောက်သော သဘောအားဖြင့်။
သမ္မာဝါယာမော၊ သည်။ မိစ္ဆာဝါယာမဿ၊ ကို။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ပ။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်
သောသဘောအားဖြင့်။ သမ္မာသမာဓိ၊ သည်။ မိစ္ဆာသမာဓိဿ၊ မိစ္ဆာသမာဓိကို။ ပဟာနာယ၊
ငှါ။ မဂ္ဂေါ စေဝ၊ မည်၏။ ဟေတု စ၊ မည်၏။ပ။

သကဒါဂါမိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ သကဒါဂါမိမဂ်ခဏ၌။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ပ။
အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ သမ္မာသမာဓိ၊ သည်။ ဩဠာရိကဿ၊ ရုန့်ရင်းသော။ ကာမရာဂ
သညောဇနဿ၊ ကာမရာဂသံယောဇဉ်ကို။ ပဋိသသညောဇနဿ၊ ပဋိသသံယောဇဉ်ကို။ ဩဠာရိကဿ၊
ရုန့်ရင်းသော။ ကာမရာဂါနုသယဿ၊ ကို။ ပဋိသာနုသယဿ၊ ကို။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ မဂ္ဂေါ စေဝ၊
မည်၏။ ဟေတု စ၊ မည်၏။ပ။

အနာဂါမိမဂ္ဂက္ခဏေ၌။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ပ။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။
သမ္မာသမာဓိ၊ သည်။ အဏုသဟဂတဿ၊ သိမ်မွေ့သော။ ကာမရာဂသညောဇနဿ၊ ကို။ ပဋိသသညော
ဇနဿ၊ ကို။ အဏုသဟဂတဿ၊ သော။ ကာမရာဂါနုသယဿ၊ ကို။ ပဋိသာနုသယဿ၊ ကို။ ပဟာ
နာယ၊ ငှါ။ မဂ္ဂေါ စေဝ၊ မည်၏။ ဟေတု စ၊ မည်၏။ပ။

အရဟတ္တမဂ္ဂက္ခဏေ၌။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ပ။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊
အားဖြင့်။ သမ္မာသမာဓိ၊ သည်။ ရူပရာဂဿ၊ ကို။ အရူပရာဂဿ၊ ကို။ မာနဿ၊ ကို။ ဥဒ္ဓစ္စဿ၊ ကို။
အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာကို။ မာနာနုသယဿ၊ ကို။ ဘဝရာဂါနုသယဿ၊ ကို။ အဝိဇ္ဇာနုသယဿ၊ ကို။
ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ မဂ္ဂေါ စေဝ၊ လည်းမည်၏။ ဟေတု စ၊ လည်းမည်၏။ပ။

သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ ဒဿနမဂ္ဂေါ၊ မြင်သော မဂ်မည်၏။ «[မြင်ကြောင်းဖြစ်သော မဂ်
မည်၏-ဟူ၍လည်း ပြန်၏။ နောက်ပုဒ်များ၌လည်း နည်းတူပင်။] သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သည်။ အဘိ
နိရောပနမဂ္ဂေါ၊ အာရုံသို့ ရှေးရှုတင်သော မဂ်မည်၏။ သမ္မာဝါစာ၊ သည်။ ပရိဂ္ဂဟမဂ္ဂေါ၊
သိမ်းဆည်းသော မဂ်မည်၏။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ သည်။ သမုဋ္ဌာနမဂ္ဂေါ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်စေသော
မဂ်မည်၏။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ သည်။ ဝေါဒါနမဂ္ဂေါ၊ ဖြူစင်သော မဂ်မည်၏။ သမ္မာဝါယာမော၊
သည်။ ပဂ္ဂဟမဂ္ဂေါ၊ ချီးမြှောက်သော မဂ်မည်၏။ သမ္မာသတိ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌာနမဂ္ဂေါ၊ ထင်သော
မဂ်မည်၏။ သမ္မာသမာဓိ၊ သည်။ အဝိက္ခေပမဂ္ဂေါ၊ မပျံ့လွင့်သော မဂ်မည်၏။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊
သတိသမ္ပောဇ္ဈင်သည်။ ဥပဋ္ဌာနမဂ္ဂေါ၊ ထင်သော မဂ်မည်၏။ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ သည်။
ပဝိစယမဂ္ဂေါ၊ စိစစ်ဆင်ခြင်သော မဂ်မည်၏။ ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ သည်။ ပဂ္ဂဟမဂ္ဂေါ၊

ချီးမြှောက်သော မဂ်မည်၏။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ သည်။ ဖရဏမဂ္ဂေါ၊ ပြန့်နွဲ့စေသော မဂ်မည်၏။
 ၉ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ သည်။ ဥပသမမဂ္ဂေါ၊ ငြိမ်းသော မဂ်မည်၏။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ သည်။
 အဝိက္ခေပမဂ္ဂေါ၊ မပျံ့လွင့်သော မဂ်မည်၏။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ သည်။ ပဋိသင်္ခါနမဂ္ဂေါ၊
 ဆင်ခြင်သော မဂ်မည်၏။

သဒ္ဓါဗလံ၊ သဒ္ဓါဗိုလ်သည်။ အဿဒ္ဓိယေ၊ မယုံကြည်ခြင်းကြောင့်။ အကမ္ပိယမဂ္ဂေါ၊ မတုန်လှုပ်
 စေနိုင်သော မဂ်မည်၏။ ။ [ကောသဇ္ဇေ-စသည်၌ အနက်လွယ်ပြီ။]

အာဓိပတေယျဌေန၊ အကြီးအကဲဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဣန္ဒြိယာ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။
 မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ အကမ္ပိယဌေန၊ မတုန်လှုပ်စေနိုင်သော သဘောအားဖြင့်။ ဗလာ၊ ဗိုလ်တို့သည်။
 မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ နိယျာနဌေန၊ ထွက်သွားသော သဘောအားဖြင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့
 သည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ ဟေတုဌေန၊ အကြောင်းဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ မဂ္ဂင်္ဂါ၊
 မဂ္ဂင်တို့သည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ ဥပဋ္ဌာနဌေန၊ ထင်သော သဘောအားဖြင့်။ သတိပဋ္ဌာနာ၊
 သတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ ပဒဟဌေန၊ အားထုတ်သော သဘောအားဖြင့်။
 သမ္ပပုဇာနာ၊ သမ္ပပုဇာန်တို့သည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ ဣဇ္ဈနဌေန၊ ပြည့်စုံကြောင်းဖြစ်သော
 သဘောအားဖြင့်။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ တထဌေန၊ မချွတ်ယွင်း
 မှန်သော သဘောအားဖြင့်။ သစ္စာနိ၊ သစ္စာ၉ာက်တို့သည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ အဝိက္ခေပဌေန၊
 အားဖြင့်။ သမထော၊ သည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ အနုပဿနဌေန၊ အဖန်တလဲလဲ ရှုသော သဘော
 အားဖြင့်။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ ဧကရသဌေန၊ တူသောကိစ္စရှိသော သဘောအားဖြင့်။
 သမထဝိပဿနာ၊ သည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ အနုတိဝတ္တနဌေန၊ တခုသည် တခုကို မလွန်သော
 သဘောအားဖြင့်။ ယုဂနဒ္ဓါ၊ ယုဂနဒ္ဓတရားတို့သည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ သံဝရဌေန၊ စောင့်စည်း
 သော သဘောအားဖြင့်။ သီလဝိသုဒ္ဓါ၊ သည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ အဝိက္ခေပဌေန၊ အားဖြင့်။
 စိတ္တဝိသုဒ္ဓါ၊ သည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ ဒဿနဌေန၊ မြင်သော သဘောအားဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓါ၊ သည်။
 မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ မုတ္တဌေန၊ လွတ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝိမောက္ခော၊ သည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။
 ပဋိဝေဓဌေန၊ ထိုးထွင်း၍ သိသော သဘောအားဖြင့်။ ဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဇ္ဇာသည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။
 ပရိစ္စာဂဌေန၊ စွန့်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝိမုတ္တိ၊ သည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ သမုဇ္ဈေဒဌေန၊
 အကြွင်းမဲ့ဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ ခယေ ဉာဏံ၊ ခယာ၉ာက်သည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ ဆန္ဒော၊
 ဆန္ဒသည်။ မူလဌေန၊ မူလရင်းသဘောအားဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ မနသိကာရော၊ မနသိကာရ
 သည်။ သမုဋ္ဌာနဌေန၊ ကောင်းစွာဖြစ်စေသော သဘောအားဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ ဖဿော၊
 ဖဿသည်။ သမောဓာနဌေန၊ ပေါင်းဆုံသော သဘောအားဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ ဝေဒနာ၊
 သည်။ သမောသရဏဌေန၊ စုဝေးရာသဘောအားဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ သမာဓိ၊ သည်။
 ပမုခဌေန၊ အဦးဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ သတိ၊ သည်။ အာဓိပတေယျဌေန၊
 အကြီးအကဲ အစိုးရသော သဘောအားဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ ပညာ၊ ပညာသည်။ တတုတ္တရဌေန၊
 ထိုထိုသို့သောတရားတို့ထက် လွန်မြတ်သော သဘောအားဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိ
 သည်။ သာရဌေန၊ မြတ်သော သဘောအားဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ အမတောဂဓံ၊ သော။
 နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ပရိယောသာနဌေန၊ အဆုံးဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗော၊ သိအပ်၏။

၁၀-မဏ္ဍပေယျကထာ

၂၃၈။ ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ဤသာသနာတော်တည်းဟူသော မြတ်သော အံကျင့်သည်၊ မဏ္ဍပေယျံ၊ ကြည်လင်၍ သောက်သုံးထိုက်သော အကျင့်ပေတည်း။ သတ္တာ၊ ဟောကြားညွှန်ပြသော ဆရာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်။ သမ္ဗုဒ္ဓိဘူတော၊ မျက်မှောက်ဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ ။ (ဤပါဠိ သံ ၁-၂၆၇-၌ ရှိ၏။)

သတ္တရိ၊ ဆရာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်။ သမ္ဗုဒ္ဓိဘူတော၊ မျက်မှောက်ဖြစ်၍ ဖြစ်စဉ်။ ဒေသနာမဏ္ဍော၊ ဒေသနာဟူသော အကြည်၎င်း။ ပဋိဂ္ဂဟမဏ္ဍော၊ လက်ခံကျင့်သုံးသူဟူသော အကြည်၎င်း။ ဗြဟ္မစရိယမဏ္ဍော၊ အကျင့်မြတ်ဟူသော အကြည်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဓတ္ထမဏ္ဍော၊ သုံးပါး အပြားအားဖြင့် အကြည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဒေသနာမဏ္ဍော၊ ဒေသနာအကြည်သည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ စတုန္ဒံ၊ လေးပါး ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ အရိယသစ္စာတို့ကို။ အာစိက္ခနာ၊ ပြောကြားခြင်းသည်။ ဒေသနာ၊ ဟောခြင်းသည်။ ပညာပနာ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်။ ပဋ္ဌပနာ၊ အပြားအားဖြင့် ထားခြင်းသည်။ ဝိဝရဏာ၊ ဖွင့်ခြင်းသည်။ ဝိဘဇနာ၊ ဝေဖန်ခြင်းသည်။ ဥတ္တာနိကမ္ပံ၊ ထင်စွာ ပြုခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ စဘုန္နံ၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ပ။ အရိယဿ၊ ဖြူစင်သော။ အဋ္ဌဂီကဿ၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်ကို။ အာစိက္ခနာ၊ ပြောကြား ခြင်းသည်။ ပ။ ဥတ္တာနိကမ္ပံ၊ ထင်စွာပြုခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ ဒေသနာ မဏ္ဍော၊ ဒေသနာအကြည်မည်၏။ (၁)

ပဋိဂ္ဂဟမဏ္ဍော၊ လက်ခံကျင့်သုံးသူအကြည်သည်။ ကတမော၊ နည်း။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ သည်၎င်း။ ဘိက္ခုနိယော၊ ရဟန်းမိန်းမတို့သည်၎င်း။ ဥပါသကာ၊ ဥပါသကာတို့သည်၎င်း။ ဥပါသိကာယော၊ ဥပါသိကာမတို့သည်၎င်း။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်၎င်း။ မနုဿာ၊ လူတို့သည်၎င်း။ အညေပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ယေဝါပနကေစိ၊ အကြင်အမှတ်မရှိကုန်သော။ ဝိညာတာရော၊ သိတတ်သော သူတို့သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ ပဋိဂ္ဂဟမဏ္ဍော၊ မည်၏။ (၂)

ဗြဟ္မစရိယမဏ္ဍော၊ သည်။ ကတမော၊ နည်း။ အရိယော၊ ဖြူစင်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ အင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သည်ပင်လျှင်တည်း။ ဣဒံ-အယံ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သည်။ သေယျထာ ကတမော၊ အဘယ်နည်းဟူမူကား။ သမ္ဗုဒ္ဓိ၊ သည်၎င်း။ ပ။ သမ္ဗုဒ္ဓိသမာဓိ၊ သည် ၎င်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ ဗြဟ္မစရိယမဏ္ဍော၊ အကျင့်မြတ်အကြည်မည်၏။ (၃)

၂၃၉။ အဓိမောက္ခမဏ္ဍော၊ ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်ခြင်း အကြည်သည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေမည်၏။ အဿဒ္ဓိယံ၊ ယုံကြည်ခြင်းသည်။ ကသဇ္ဇော၊ အနောက်အကျ မည်၏။ အဿဒ္ဓိယံ၊ ယုံကြည်ခြင်း ဟုဆိုအပ်သော။ ကသဋ္ဌံ၊ အနောက်အကျကို။ ဆဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်၍။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အဓိ မောက္ခမဏ္ဍံ၊ ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်ခြင်း အကြည်ကို။ ပိဝတိ၊ သောက်၏။ ဣဘိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ မဏ္ဍပေယျံ၊ မဏ္ဍပေယျမည်၏။ ပဂ္ဂဟမဏ္ဍော၊ ချီးမြှောက်ခြင်း အကြည်သည်။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ မည်၏။ ကောသဋ္ဌံ၊ ပျင်းရိခြင်းသည်။ ကသဇ္ဇော၊ အနောက်အကျ မည်၏။ ကောသဋ္ဌံ၊ ပျင်းရိခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ကသဋ္ဌံ၊ အနောက်အကျကို။ ဆဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်၍။ ဝီရိယိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ပဂ္ဂဟမဏ္ဍံ၊

ချီးမြှောက်ခြင်း အကြည်ကို။ ပီဝတံ၊ ၎င်း။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ မဏ္ဍပေယျံ၊ မည်၏။ ဥပဋ္ဌာနမဏ္ဍော၊ သည်။ သတိန္ဒြိယံ၊ မည်၏။ ပမာဒေါ၊ သည်။ ကသဇ္ဇော၊ မည်၏။ ပမာဒံ၊ မေလျော့ခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ ကသဋ္ဌံ၊ ကို။ ဆဇ္ဇေတော၊ ရှိ။ သတိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း။ ဥပဋ္ဌာနမဏ္ဍံ၊ ကို။ ပီဝတံ၊ ၎င်း။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဏ္ဍပေယျံ၊ မည်၏။ အဝိက္ခေပမဏ္ဍော၊ သည်။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ မည်၏။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ ကသဋ္ဌံ၊ မည်၏။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ကသဋ္ဌံ၊ ကို။ ဆဇ္ဇေတော၊ စွန့်၍။ သမာဓိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း။ အဝိက္ခေပမဏ္ဍံ၊ ကို။ ပီဝတံ၊ ၎င်း။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဏ္ဍပေယျံ၊ မဏ္ဍပေယျမည်၏။ ဒဿနမဏ္ဍော၊ မြင်ခြင်းအကြည်သည်။ ပညိန္ဒြိယံ၊ မည်၏။ အဝိဇ္ဇော၊ သည်။ ကသဇ္ဇော၊ မည်၏။ အဝိဇ္ဇံ၊ အဝိဇ္ဇာဟုဆိုအပ်သော။ ကသဋ္ဌံ၊ ကို။ ဆဇ္ဇေတော၊ စွန့်၍။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း။ ဒဿနမဏ္ဍံ၊ ကို။ ပီဝတံ၊ ၎င်း။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဏ္ဍပေယျံ၊ မဏ္ဍပေယျမည်၏။

အဿဒ္ဓိယေ၊ မယုံကြည်ခြင်းကြောင့်။ အကမ္ပိယမဏ္ဍော၊ မတုန်လှုပ်စေနိုင်ခြင်း အကြည် သည်။ သဒ္ဓါဗလံ၊ သဒ္ဓါဗိုလ်မည်၏။ အဿဒ္ဓိယံ၊ မယုံကြည်ခြင်းသည်။ ကသဇ္ဇော၊ မည်၏။ အဿဒ္ဓိယံ၊ မယုံကြည်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ ကသဋ္ဌံ၊ ကို။ ဆဇ္ဇေတော၊ ရှိ။ သဒ္ဓါဗလဿ၊ သဒ္ဓါဗိုလ်၏။ အဿဒ္ဓိယေ၊ ကြောင့်။ အကမ္ပိယမဏ္ဍံ၊ ကို။ ပီဝတံ၊ သောက်၏။ ဣတိသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ မဏ္ဍပေယျံ၊ မဏ္ဍပေယျမည်၏။ ကောသဇ္ဇော၊ ပျင်းရိခြင်းကြောင့်။ အကမ္ပိယမဏ္ဍော၊ သည်။ ဝီရိယဗလံ၊ ဝီရိယဗိုလ် မည်၏။ ပ။

☞ ဥပဋ္ဌာနမဏ္ဍော၊ ထင်ခြင်းအကြည်သည်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ မည်၏။ ပ။ ဖရဏမဏ္ဍော၊ ပြန်နဲ့ စေခြင်းအကြည်သည်။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ မည်၏။ ပရိဋ္ဌာဟော၊ ပူလောင်ခြင်းသည်။ ကသဇ္ဇော၊ မည်၏။ ပ။ ဥပသမမဏ္ဍော၊ ငြိမ်းခြင်းအကြည်သည်။ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ မည်၏။ ပဋိသင်္ခါန မဏ္ဍော၊ အမျှရှုဆင်ခြင်ခြင်းအကြည်သည်။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ မည်၏။ ပ။

ဒဿနမဏ္ဍော၊ မြင်ခြင်းအကြည်သည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မည်၏။ ပ။ အဝိက္ခေပမဏ္ဍံ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်း အကြည်ကို။ ပီဝတံ၊ သောက်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဏ္ဍပေယျံ၊ မဏ္ဍပေယျမည်၏။

၂၄၀။ မဏ္ဍော၊ အကြည်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ပေယျံ၊ သောက်အပ်သော အရာသည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ ကသဇ္ဇော၊ အနောက်အကျသည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ အခိမောက္ခမဏ္ဍော၊ သည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ မည်၏။ အဿဒ္ဓိ ယံ၊ သည်။ ကသဇ္ဇော၊ မည်၏။ တတ္ထံ၊ ထိုသဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ ယော အတ္ထရသော၊ အကြင်အတ္ထရသသည်။ ယော ဓမ္မရသော၊ အကြင်ဓမ္မရသသည်။ ယော ဝိမုတ္တိရသော၊ အကြင်ဝိမုတ္တိရသသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣဒံ၊ ဤရသသည်။ ပေယျံ၊ ပေယျမည်၏။ ။ [အနက်တူပြီ။

အာဓိပတေယျဋ္ဌေန၊ အကြီးအကဲဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဣန္ဒြိယာ၊ တို့သည်။ မဏ္ဍော။ မည်၏။ အကမ္ပိယဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်စေနိုင်သော သဘောအားဖြင့်။ ဗလာ၊ ဗိုလ်တို့သည်။ မဏ္ဍော၊ မည်၏။ နိယျာနဋ္ဌေန၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း သဘောအားဖြင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ မဏ္ဍော၊ မည်၏။ ဟေတုဋ္ဌေန၊ အကြောင်းဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ မဏ္ဍော၊ မည်၏။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ထင်သော သဘောအားဖြင့်။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ မဏ္ဍော၊ မည်၏။ ပဒဟနဋ္ဌေန၊ အားထုတ်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္ပပ္ပဓာနာ၊ တို့သည်။ မဏ္ဍော၊ မည်၏။ ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပြည့်စုံ ကြောင်းဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ တို့သည်။ မဏ္ဍော၊ မည်၏။ တထဋ္ဌေန၊ မှန်သော

သဘောအားဖြင့်။ သစ္စာနိ၊ သစ္စာတို့သည်။ ဝါ၊ သစ္စာဉာဏ်တို့သည်။ မဏ္ဍော၊ မည်၏။ အဝိက္ခေ
 ပဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့်။ သမထော၊ သည်။ မဏ္ဍော၊ မည်၏။ အနုပဿနဋ္ဌေန၊
 အဖန်တလဲလဲရှုသော သဘောအားဖြင့်။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ မဏ္ဍော၊ မည်၏။ ဧကရသဋ္ဌေန၊ တူသောကိစ္စ
 ရှိသော သဘောအားဖြင့်။ သမထဝိပဿနာ၊ သည်။ မဏ္ဍော၊ မည်၏။ အနုတိဝတ္တနဋ္ဌေန၊ တခုသည်
 တခုကို မလွန်သော သဘောအားဖြင့်။ ယုဂနဒ္ဓါ၊ အစုံဖွဲ့အပ်သော တရားတို့သည်။ မဏ္ဍော၊ မည်၏။
 သံဝရဋ္ဌေန၊ စောင့်စည်းသော သဘောအားဖြင့်။ သီလဝိသုဒ္ဓါ၊ သည်။ မဏ္ဍော၊ မည်၏။ အဝိက္ခေ
 ပဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓါ၊ သည်။ မဏ္ဍော၊ မည်၏။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်သော သဘောအားဖြင့်။
 ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓါ၊ သည်။ မဏ္ဍော၊ မည်၏။ မုတ္တဋ္ဌေန၊ လွတ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝိမောက္ခော၊ သည်။
 မဏ္ဍော၊ မည်၏။ ပဋိဝေခဋ္ဌေန၊ ထိုးထွင်း၍ သိသော သဘောအားဖြင့်။ ဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဇ္ဇာသည်။ မဏ္ဍော၊
 မည်၏။ ပရိစ္စာဂဋ္ဌေန၊ စွန့်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝိမုတ္တိ၊ သည်။ မဏ္ဍော၊ မည်၏။ သမုဇ္ဈေ
 ဒဋ္ဌေန၊ အကြွင်းမဲ့ပြတ်သော သဘောအားဖြင့်။ ခယေ ဉာဏံ၊ ခယ ဉာဏ်သည်။ မဏ္ဍော၊ မည်၏။
 ပဋိပ္ပဿဒ္ဓဋ္ဌေန၊ ငြိမ်းသော သဘောအားဖြင့်။ အနုပ္ပါဒေဉာဏံ၊ အနုပ္ပါဒဉာဏ်သည်။ မဏ္ဍော၊ မည်၏။
 ဆဒန္တာ၊ ဆန္ဒသည်။ မူလဒဋ္ဌေန၊ မူလရင်းသဘောအားဖြင့်။ မဏ္ဍော၊ မည်၏။ ပ။ အမတောဂဓံ၊
 သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ ပရိယောသာနဋ္ဌေန၊ အဆုံးဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ မဏ္ဍော၊
 မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။

မဏ္ဍပေယျကထာ၊ မဏ္ဍပေယျကို ပြဆိုသောစကားသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

စတုတ္ထဘာဏဝါရော၊ ဘာဏဝါရသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာသော။ မဟာဝဂ္ဂေါ၊ မဟာဝဂ်သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

တဿ မဟာဝဂ္ဂဿ။ ထိုဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်း ခေါင်းစဉ်ကား။ ဉာဏဒိဋ္ဌိ စ၊ ဉာဏကထာနှင့်
 ဒိဋ္ဌိကထာတို့၎င်း။ အဿာသာ၊ အာနာပါန ကထာ၎င်း။ ဣန္ဒြိယံ၊ ဣန္ဒြိယကထာ၎င်း။ ဝိမောက္ခ
 ပဉ္စမာ၊ ငါးခုမြောက်ဖြစ်သော ဝိမောက္ခကထာ၎င်း။ ဂတိ ကမ္မ ဝိပလ္လာသာ၊ ဂတိကထာ
 ကမ္မကထာ ဝိပလ္လာသကထာတို့၎င်း။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ္ဂကထာ၎င်း။ မဏ္ဍေန၊ မဏ္ဍပေယျကထာနှင့် တကွ။
 တေ-တာ၊ ထိုကထာတို့သည်။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အသ
 မော၊ တပါးသောဝဂ်တို့နှင့် မတူသော။ ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာသော။ ပဝရော၊ မြတ်သော။ သေ
 ဝရဝဂ္ဂေါ၊ ဤဝဂ်မြတ်ကို။ နိကာယဓရေဟိ၊ နိကာယ်ဆောင်ဆရာတို့သည်။ ဥပိတော၊ ထားအပ်၏။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

၂-ယုဂနန္ဒဝဂ်

၁-ယုဂနန္ဒကထာ

၁။ မေ-မယာ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သုတံ၊ ကြားနာမှတ်သားအပ်၏။ ကေ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ အသျှင် အာနန္ဒာသည်။ ကောသမ္ပိယံ၊ ကောသမ္ပိပြည်၌။ သောသိတာရာမေ၊ သောသိတာရုံကျောင်း၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ ။ တတြခေါ၊ ထိုသို့ နေတော်မူသောအခါ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ အသျှင်အာနန္ဒာသည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ အာဝုသော ဘိက္ခုဝေတိ၊ ငါ့ရှင်ရဟန်းတို့ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ခေါ်တော်မူ၏။ တေဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ အာဝုသောတိ၊ ငါ့ရှင်ဟူ၍။ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ၊ ။ ဝစနံ၊ စကားကို။ ပစ္စယောသံ၊ ဝန်ခံကုန်၏။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ဧတံ ဝစနံ၊ ဤသို့သောစကားကို။ အဝေတ၊ မိန့်တော်မူ၏။

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ယောဟိကောစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ဘိက္ခု ဝါ၊ ရဟန်းယောကျ်ားသည်၎င်း။ ဘိက္ခုနီ ဝါ၊ ရဟန်းမိန်းမသည်၎င်း။ မမ၊ ငါ၏။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။ အရဟတ္တပုတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သည်ကို။ ဗျာကရေတိ၊ ပြောကြား၏။ သော သဗ္ဗော၊ ထိုအလုံးစုံသော ရဟန်းယောကျ်ား ရဟန်းမိန်းမသည်။ ။ (အဂ္ဂိတ္ထရန္တံ အညီ “သဗ္ဗော သော” - ဟူ၍သာလျှင် သင့်သည်။ ၎င်းသည် ယော ကောစိ-ဟူသော အနိယတံ၏ နိယတံပုဒ်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှား၏။ ။ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်စာအုပ်တို့၌ ရှိသော သဗ္ဗသော-ပါဠိကား မသင့်။ နိဿယဟောင်း၌ “သဗ္ဗသော သဗ္ဗဟိ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ စတုဟိ မဂ္ဂေဟိ၊ တို့ဖြင့်” ဟု အနက် ပြန်ထား၏။ မကောင်း)။ ။ စတုဟိ မဂ္ဂေဟိ ဝါ၊ လေးပါးကုန်သော ပဋိပဒါမဂ်တို့ဖြင့်သော်၎င်း။ ဧတေသံ၊ ဤလေးပါးသော ပဋိပဒါမဂ်တို့တွင်။ အညတရေန ဝါ၊ တပါးပါးသော မဂ်ဖြင့်သော်၎င်း။ ဗျာကရေတိ၊ ပြောကြား၏။ ကတမေဟိ စတုဟိ၊ အဘယ်လေးပါးတို့ဖြင့်။ ဗျာကရေတိ၊ ကြားသနည်း။

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ သမထလျှင် ရှေ့သွားရှိသော။ ဝိပဿနံ၊ ဝိပဿနာကို။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။ သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ သမထလျှင် ရှေ့သွားရှိသော။ ဝိပဿနံ၊ ဝိပဿနာကို။ ဘာဝယတော၊ ပွားစေသော။ တဿ၊ ထို ရဟန်းအား။ ဝါ၊ ထိုရဟန်း၏ သန္တာန်၌။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ သဉ္ဇာယတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ သော၊ ထို ရဟန်းသည်။ တံ မဂ္ဂံ၊ ထိုမဂ်ကို။ အာသေဝတိ၊ မှီဝဲ၏။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။ ဗဟုလိကရေတိ၊ အကြိမ်များစွာပြု၏။ တံ မဂ္ဂံ၊ ထိုမဂ်ကို။ အာသေဝတော၊ မှီဝဲသော။ ဘာဝယတော၊ ပွားစေသော။ ဗဟုလိကရေတော၊ အကြိမ်များစွာပြုသော။ တဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ ဝါ၊ ထိုရဟန်း၏ သန္တာန်၌။ သညောဇနာ၊ သံယောဇဉ်တို့ကို။ ပဟိယန္တိ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ အနုသယာ၊ အနုသယတို့သည်။ ဗျန္တိ ဟောန္တိ၊ ကင်းကုန်၏။

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ပုန စ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တပါးသောမဂ်ကား။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ ဝိပဿနာလျှင် ရှေ့သွားရှိသော။ သမထံ၊ သမထကို။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ ဝိပဿနာလျှင် ရှေ့သွားရှိသော။ သမထံ၊ ကို။ ဘာဝယတော၊ ပွားစေသော။ တဿ၊ အား။ ဝါ၊ ။ ၎် သန္တာန်၌။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ သဉ္ဇာယတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ သော၊ သည်။ တံ မဂ္ဂံ၊ ထိုမဂ်ကို။ အာသေဝတိ၊ မှီဝဲ၏။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။ ဗဟုလိကရေတိ၊ အကြိမ်များစွာပြု၏။ တံ မဂ္ဂံ၊ ထိုမဂ်ကို။ အာသေဝတော၊ မှီဝဲသော။ ဘာဝယတော၊ ပွားစေသော။ ဗဟုလိကရေတော၊

အကြိမ်များစွာပြုသော၊ တဿ၊ အား။ ဝါ၊ ၏ သန္တာန်၌။ သညောဇနာ၊ သံယောဇဉ်တို့ကို။ ပဟိယန္တိ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ အနုသယာ၊ အနုသယတို့သည်။ ဗျန္တိ ဟောန္တိ၊ ကင်းကုန်၏။

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ပုနစ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တပါးသောမဂ်ကား။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သမထဝိပဿနံ၊ သမထနှင့် ဝိပဿနာကို။ ယုဂနဒ္ဓံ၊ အစုံတုံအပ်လျက်။ ဝါ၊ အစုံတုံအပ်သည်ကိုပြု၍။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။ သမထဝိပဿနံ၊ သမထနှင့် ဝိပဿနာကို။ ယုဂနဒ္ဓံ၊ အစုံတုံအပ်လျက်။ ဝါ၊ ပြု၍။ ဘာဝယတော၊ ပွားစေသော။ တဿ၊ အား။ ဝါ၊ ၏ သန္တာန်၌။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ သဉ္ဇာယတံ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ ပ။

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ပုနစ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တပါးသောမဂ်ကား။ ဘိက္ခု၊ နော၊ ရဟန်းအား။ ဝါ၊ ရဟန်း၏ သန္တာန်၌။ ဓမ္မဒ္ဓစ္စဝိဂ္ဂဟိတံ၊ အရောင် အလင်းစသောတရားတို့၌ဖြစ်သော ဥဒ္ဓစ္စကဖောက်ပြန်စွာယူအပ်သော။ ဝါ၊ အရောင်အလင်းစသည်ကို မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားဟု နှလုံးသွင်းသော ဥဒ္ဓစ္စက ဖောက်ပြန်စွာယူအပ်သော။ မာနသံ၊ စိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အာဝုသော၊ တို့။ ယံ ယသ္မိံ သမယော၊ အကြင်အခါ၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ အဇ္ဈတ္တမေဝ၊ ဂေါစရဇ္ဈတ္တမည်သော ဝိပဿနာ၏ အာရုံ၌သာလျှင်။ သန္တိဋ္ဌတိ၊ ကောင်းစွာတည်၏။ သန္တိသီဒတိ၊ ကောင်းစွာငြိမ်ဝပ်လျက်နေ၏။ ဧကောပိ၊ တခုတည်းသော အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သမာဓိယတိ၊ တည်ကြည်၏။ သော သမယော၊ ထိုသို့ စိတ်တည်ကြည်သော အခါသည်။ ဟောတိ၊ ရှိသေး၏။ (တသ္မိံ သမယောထိုစိတ်တည်ကြည်သောအခါ၌။) တဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ ဝါ၊ ထိုရဟန်း၏ သန္တာန်၌။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ သဉ္ဇာယတံ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ သော၊ သည်။ တံ မဂ္ဂံ၊ ကို။ အာသေဝတိ၊ ၏။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ဗဟုလီကရောတိ၊ ၏။ တံ မဂ္ဂံ၊ ကို။ အာသေဝတော၊ မှီဝဲသော။ ဘာဝယတော၊ ပွားစေသော။ ဗဟုလီကရောတော၊ အကြိမ်များစွာပြုသော။ တဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ ဝါ၊ ထိုရဟန်း၏ သန္တာန်၌။ သညောဇနာနိ၊ တို့ကို။ ပဟိယန္တိ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ အနုသယာ၊ တို့သည်။ ဗျန္တိ ဟောန္တိ၊ ကင်းကုန်၏။

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ယောဟိကောစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ဘိက္ခု၊ ဝါ၊ သည်၎င်း။ ဘိက္ခုနီ ဝါ၊ သည်၎င်း။ မမ၊ ၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ အရဟတ္တပ္ပတ္တံ၊ ကို။ ဗျာကရောတိ၊ ပြောကြား၏။ သော သဗ္ဗော၊ သည်။ ဣမေဟိ စဘူဟိ မဂ္ဂေဟိ ဝါ၊ ဤလေးပါးသော ပဋိပဒါမဂ်တို့ဖြင့်သော်၎င်း။ ဧတေသံ၊ ဤလေးပါးသော ပဋိပဒါမဂ်တို့တွင်။ အညတရေန ဝါ၊ တပါးပါးသော မဂ်ဖြင့်သော်၎င်း၊ ဗျာကရောတိ၊ ပြောကြား၏။

၁-သုတ္တန္တနိဒ္ဒေသ

၂။ သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ သမထလျှင် ရှေ့သွားရှိသော။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ကထံ ဘာဝေတိ၊ အဘယ်သို့ ပွားစေသနည်း။ နေက္ခမ္မဝသေန၊ နေက္ခမ္မ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတာ၊ တခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော။ အဝိက္ခေပေါ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းသည်။ သမာဓိ၊ သမာဓိမည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသမာဓိ၌။ ဇာတေ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့ကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စဟု။ အနုပဿနဋ္ဌေန၊ အဖန်တလဲလဲရှုသော သဘောအားဖြင့်။ ဝါ၊ ရှုသောသဘောသည်။ ဝိပဿနာ၊ မည်၏။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခဟု။ ပ။ အနတ္တတော၊ အနတ္တဟု။ အနုပဿနဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ သည်။ ဝိပဿနာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ သမထော၊ သမထသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဝိပဿနံ ဘာဝေတိတိ၊ ဘာဝေတိ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ပ။

မဂ္ဂေါ သဗ္ဗာယတိတိတ္ထေ၊ မဂ္ဂေါ သဗ္ဗာယတိ-ဟူသော ဤပါဠိ၌။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ သဗ္ဗာယတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိမည်သော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ သဗ္ဗာယတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ ပ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ သဗ္ဗာယတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တံ မဂ္ဂံ၊ ကို။ အာသေဝတိ၊ ၏။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ဗဟုလိကရောတိ၊ ၏။

အာသေဝတိတိတ္ထေ၊ အာသေဝတိ-ဟူသောပါဠိ၌။ ကထံ၊ သို့။ အာသေဝတိ၊ မှီဝဲသနည်း။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်သည် ဖြစ်၍။ အာသေဝတိ၊ မှီဝဲ၏။ ဇာနန္တော၊ သိသည်ဖြစ်၍။ ပဿန္တော၊ မြင်သည်ဖြစ်၍။ ပစ္စဝေက္ခန္တော၊ ဆင်ခြင်သည် ဖြစ်၍။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဓိဋ္ဌဟန္တော၊ ဆောက်တည်သည်ဖြစ်၍။ သဒ္ဓါယ၊ သဒ္ဓါခြင်းဖြင့်။ အဓိမုစ္စန္တော၊ ဆုံးဖြတ်သည် ဖြစ်၍။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယကို။ ပဂ္ဂဏန္တော၊ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍။ သတိံ၊ သတိကို။ ဥပဋ္ဌာပေန္တော၊ ထင်စေသည်ဖြစ်၍။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သမာဒဟန္တော၊ ကောင်းစွာ ထားသည်ဖြစ်၍။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ပဇာနန္တော၊ သိသည်ဖြစ်၍။ အဘိညေယျံ၊ အထူးသဖြင့် သိအပ်သောတရားကို။ အဘိဇာနန္တော၊ အထူးသဖြင့် သိသည်ဖြစ်၍။ ပရိညေယျံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သောတရားကို။ ပရိဇာနန္တော၊ ပိုင်းခြား၍ သိသည်ဖြစ်၍။ ပဟာတဗ္ဗံ၊ ပယ်အပ်သော တရားကို။ ပဇဟန္တော၊ ပယ်သည်ဖြစ်၍။ ဘာဝေတဗ္ဗံ၊ ပွားစေအပ်သော တရားကို။ ဘာဝေန္တော၊ ပွားစေသည်ဖြစ်၍။ သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရားကို။ သစ္စိကရောန္တော၊ မျက်မှောက်ပြုသည်ဖြစ်၍။ အာသေဝတိ၊ ၏။ ပ။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။ ပ။ ဗဟုလိကရောတိ၊ အကြိမ်များစွာ ပြု၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဗဟုလိကရောတိ၊ ၏။ တံ မဂ္ဂံ၊ ထိုမဂ်ကို။ အာသေဝတော၊ သော။ ဘာဝယတော၊ သော။ ဗဟုလိကရောတော၊ သော။ တဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ ဝါ၊ ထိုရဟန်း၏ သန္တာန်၌။ သညောဇနာ၊ သံယောဇဉ်တို့ကို။ ပဟိယန္တိ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ အနုသယာ၊ အနုသယတို့သည်။ ဗျန္တိ ဟောန္တိ၊ ကင်းကုန်၏။ ဣတိတ္ထေ၊ ဤသို့ ဆိုအပ်သော စကားရပ်၌။ ကထံ၊ အသို့။ သညောဇနာ၊ တို့ကို။ ပဟိယန္တိ၊ ပယ်အပ်ကုန်သနည်း။ အနုသယာ၊ အနုသယတို့သည်။ ဗျန္တိ ဟောန္တိ၊ ကင်းကုန်သနည်း။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊ မဂ်ဖြင့်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ကို၎င်း။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ကို၎င်း။ သီလဗ္ဗတပရာမာသော၊ ကို၎င်း။ ဣမာနိ တဏှိ သညောဇနာနိ၊ ဤသုံးပါးသော သံယောဇဉ်တို့ကို။ ပဟိယန္တိ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ ဒိဋ္ဌာနုသယော၊ သည်၎င်း။ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယော၊ သည်၎င်း။ ဣမေ ဒေ အနုသယာ၊ ဤနှစ်ပါးသော အနုသယတို့သည်။ ဗျန္တိ ဟောန္တိ၊ ကင်းကုန်၏။ ။ [သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန-စသည်၌ အနက်လွယ်ပြီ]။

၃။ အဗျာပါဒဝသေန၊ အဗျာပါဒ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတာ၊ တခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော။ အဝိက္ခေပေါ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းသည်။ သမာဓိ၊ သမာဓိမည်၏။ အာလောကသညာဝသေန၊ အာလောကသညာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ ပဿာသဝသေန၊ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ-ဟု ဟောအပ်သော ထွက်သက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတာ၊ သည်။ အဝိက္ခေပေါ၊ သည်။ သမာဓိ၊ သမာဓိမည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသမာဓိ၌။ ဇာတော၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့ကို။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ အနုပဿနဋ္ဌေန၊ အဖန်တလဲလဲ ရှုသော သဘောအားဖြင့်။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာမည်၏။ ပ။

၄။ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ ဝိပဿနာ ရှေ့သွားရှိသော။ သမထံ၊ ကို။ ကထံ၊ အသို့။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေသနည်း။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စဟု။ အနုပဿနဋ္ဌေန၊ ရှုသောသဘောအားဖြင့်။ ဝါ၊ ရှုသော

သဘောသည်။ ဝိပဿနာ၊ မည်၏။ ဒုက္ခတော၊ ဟု။ပ။ အနတ္တတော၊ ဟု။ အနုပဿနဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ သည်။ ဝိပဿနာ၊ မည်၏။ စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ တတ္ထ၊ ထိုဝိပဿနာ၌။ ဇာတာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ စိတ် စေတသိက်တရားတို့၏။ ဝေါသဂ္ဂါရမ္မဏတာ-ဝေါသဂ္ဂါရမ္မဏတာယ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် (ညွတ်သောအားဖြင့်) တည်ရာ အာရုံရှိသည်အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။) တနည်းကား၊ ဝေါသဂ္ဂါရမ္မဏတာ၊ စွန့်လွှတ်အပ်သော ဗဟိဒ္ဓအာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော။ ဝါ၊ ပြေးဝင်အပ်သော ဂေါစရဗျတ္တ အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော။ စိတ္တဿ၊ ဝိပဿနာစိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတာ၊ တခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော။ အဝိက္ခေပေါ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းသည်။ သမာဓိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ သမထော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမံ သမထံ ဘာဝေတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ပ။

၅။ သမထဝိပဿနံ၊ သမထနှင့် ဝိပဿနာကို။ ယုဂနဒ္ဒံ၊ အစုံတုံအပ်သည်ကို။ ကတော၊ ပြု၍။ ကထံ၊ အသို့။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေသနည်း။ သောဠသဟိ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါး ဖြစ်ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ သမထဝိပဿနံ၊ သမထနှင့် ဝိပဿနာကို။ ယုဂနဒ္ဒံ၊ ကို။ ကတော၊ ပြု၍။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။ အာရမ္မဏဋ္ဌေန၊ အာရုံသဘောအားဖြင့်၎င်း။ ဂေါစရဋ္ဌေန၊ ကျက်စားရာ သဘောအားဖြင့်၎င်း။ ပဟာနဋ္ဌေန၊ ပယ်သောသဘောအားဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္စာဂဋ္ဌေန၊ စွန့်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ ဝုဠာနဋ္ဌေန၊ ထသောသဘောအားဖြင့်၎င်း။ ဝိဝဠာနဋ္ဌေန၊ ကင်းသောသဘောအားဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ဆုတ်နစ်ဖဲ့ခွါသောသဘောအားဖြင့်၎င်း။ သန္တဋ္ဌေန၊ ငြိမ်သက်သောသဘောအားဖြင့်၎င်း။ ပဏီတဋ္ဌေန၊ မြတ်သောသဘောအားဖြင့်၎င်း။ ဝိမုတ္တဋ္ဌေန၊ လွတ်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ အနာသဝဋ္ဌေန၊ အာသဝေါကင်းသော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ တရဏဋ္ဌေန၊ လွန်မြောက်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ အနိမိတ္တဋ္ဌေန၊ သင်္ခါရနိမိတ်ကင်းသော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ အပ္ပဏီဟိတဋ္ဌေန၊ တောင့်တခြင်းကင်းသော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ သုညတဋ္ဌေန၊ ဆိတ်သောသဘောအားဖြင့်၎င်း။ ဧကရသဋ္ဌေန၊ တူသော ကိစ္စရှိသော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ အနတိဝတ္တနဋ္ဌေန၊ တခုသည်တခုကို မလွန်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ ယုဂနဒ္ဒဋ္ဌေန၊ အစုံတုံအပ်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သောဠသဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ သမထဝိပဿနံ၊ သမထနှင့် ဝိပဿနာကို။ ယုဂနဒ္ဒံ၊ ကို။ ကတော၊ ပြု၍။ ဘာဝေတိ၊ ၏။

အာရမ္မဏဋ္ဌေန၊ အာရုံသဘောအားဖြင့်။ သမထဝိပဿနံ၊ ကို။ ယုဂနဒ္ဒံ၊ ကို။ ကတော၊ ပြု၍။ ကထံ၊ အသို့။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေသနည်း။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတာ၊ တခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော။ အဝိက္ခေပေါ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းဟူသော။ သမာဓိ၊ သမာဓိသည်။ နိရောဓာရမ္မဏော၊ နိဗ္ဗာန်လျှင်အာရုံရှိ၏။ အဝိဇ္ဇံ၊ အဝိဇ္ဇာကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနုပဿနဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ နိရောဓာရမ္မဏာ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင်အာရုံရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာရမ္မဏဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ သမထဝိပဿနာ၊ တို့သည်။ ဧကရသာ၊ တူသောကိစ္စရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယုဂနဒ္ဒံ၊ အစုံတုံအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ နာတိဝတ္တန္တိ၊ မလွန်ကုန်။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အာရမ္မဏဋ္ဌေန သမထဝိပဿနံ ယုဂနဒ္ဒံ ဘာဝေတိတိ၊ ဘာဝေတိ - ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ပ။ (၁)

ဂေါစရဋ္ဌေန၊ ကျက်စားရာသဘောအားဖြင့်။ သမထဝိပဿနံ၊ ကို။ ယုဂနဒ္ဒံ၊ ကို။ ကတော၊ ပြု၍။ ကထံ၊ အသို့။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေသနည်း။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။

စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတာ၊ ဟူသော။ အဝိက္ခေပေါ၊ ဟူသော။ သမာဓိ၊ သည်။ နိရောဓဂေါစရော၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် ကျက်စားရာရှိ၏။ အဝိဇ္ဇံ၊ ကို။ ပဇဟတော၊ ၏။ အနုပဿနဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ နိရောဓဂေါစရော၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် ကျက်စားရာရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂေါစရဋ္ဌေန၊ ကျက်စားရာ သဘောအားဖြင့် ။ပ။ (၂)

ပဟာနဋ္ဌေန၊ ပယ်သောသဘောအားဖြင့်။ သမထဝိပဿနံ၊ ကို။ ယုဂနဒ္ဒံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ကထံ၊ အသို့။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေသနည်း။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတကိလေသေ စ၊ ဥဒ္ဓစ္စနှင့်တကွဖြစ်သော ကိလေသာတို့ကို၎င်း။ ခန္ဓေ စ၊ ခန္ဓာတို့ကို၎င်း။ ပဇဟတော၊ ၏။ ပ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပဟာနဋ္ဌေန သမထဝိပဿနံ ယုဂနဒ္ဒံ ဘာဝေတိတိ၊ ဘာဝေတိ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (၃)

ပရိစ္စာဂဋ္ဌေန၊ စွန့်သောသဘောအားဖြင့်။ သမထဝိပဿနံ၊ ကို။ ယုဂနဒ္ဒံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ကထံ၊ အသို့။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေသနည်း။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတကိလေသေ စ၊ တို့ကို၎င်း။ ခန္ဓေ စ၊ ခန္ဓာ တို့ကို၎င်း။ ပရိစ္စာတော၊ စွန့်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပရိစ္စာဂဋ္ဌေန သမထ ဝိပဿနံ ယုဂနဒ္ဒံ ဘာဝေတိတိ၊ ဘာဝေတိ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (၄)

ဝုဠာနဋ္ဌေန၊ ထသောသဘောအားဖြင့်။ သမထဝိပဿနံ၊ ကို။ ယုဂနဒ္ဒံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ကထံ၊ အသို့။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေသနည်း။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတကိလေသေဟိ စ၊ တို့မှ၎င်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ တို့မှ၎င်း။ ဝုဠာတော၊ ထသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ပ။ (၅)

ဝိဝဠနဋ္ဌေန၊ ဆုတ်နှစ်ဖဲ့ခွါသော သဘောအားဖြင့်။ သမထဝိပဿနံ၊ ကို။ ယုဂနဒ္ဒံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ကထံ၊ အသို့။ ဘာဝေတိ၊ နည်း။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတကိလေသေဟိ စ၊ တို့မှ၎င်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ တို့မှ၎င်း။ ဝိဝဠတော၊ ဆုတ်နှစ်ဖဲ့ခွါသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ပ။ (၆)

သန္တဋ္ဌေန၊ ငြိမ်သက်သောသဘောအားဖြင့်။ သမထဝိပဿနံ၊ ကို။ ယုဂနဒ္ဒံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ကထံ၊ အသို့။ ဘာဝေတိ၊ နည်း။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ဥဒ္ဓစ္စကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတာ၊ အဖြစ်ဟူသော။ အဝိက္ခေပေါ၊ ဟူသော။ သမာဓိ၊ သည်။ သန္တော၊ ငြိမ်သက်သည်။ နိရောဓဂေါစရော၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် ကျက်စားရာ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇံ၊ ကို။ ပဇဟတော၊ ပယ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနုပဿနဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ သန္တာ၊ ငြိမ်သက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိရောဓဂေါစရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တဋ္ဌေန၊ ငြိမ်သက်သော သဘောအားဖြင့်။ သမထဝိပဿနာ၊ တို့သည်။ ဧကရသာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ယုဂနဒ္ဒါ၊ အစုံဘုံအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ နာတိဝတ္တန္တိ၊ မလွန်ကုန်။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ သန္တဋ္ဌေန သမထဝိပဿနံ ယုဂနဒ္ဒံ ဘာဝေတိတိ၊ ဘာဝေတိ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (၇)

ပဏီတဋ္ဌေန၊ မြတ်သောသဘောအားဖြင့်။ သမထဝိပဿနံ၊ ကို။ ယုဂနဒ္ဒံ၊ ကို။ ကထံ၊ အသို့။ ဘာဝေ - တိ၊ နည်း။ ပ။ သမာဓိ၊ သည်။ ပဏီတော၊ မြတ်သည်။ နိရောဓဂေါစရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပဏီတဋ္ဌေန သမထဝိပဿနံ ယုဂနဒ္ဒံ ဘာဝေတိတိ၊ ဘာဝေတိ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (၈)

ဝိမုတ္တဋ္ဌေန၊ လွတ်သော သဘောအားဖြင့်။ ပ။ ဘာဝေတိ၊ နည်း။ ပ။ သမာဓိ၊ သည်။ ကာမာ သဝါ၊ ကာမာသဝမှ။ ဝိမုတ္တော၊ လွတ်သည်။ နိရောဓဂေါစရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇံ၊ ကို။ ပဇဟတော၊ ၏။ အနုပဿနဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာသဝါ၊ အဝိဇ္ဇာ

သဝမှ။ ဝိမုတ္တာ၊ လွတ်သည်။ နိရောဓဂေါစရာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ရာဂဝိရာဂါ၊ ရာဂကင်းခြင်းသည်။ ဝါ၊ ရာဂကင်းခြင်းကြောင့်။ စေတောဝိမုတ္တိ၊ စေတောဝိမုတ္တိမည်၏။ အဝိဇ္ဇာ ဝိရာဂါ၊ အဝိဇ္ဇာကင်းခြင်းသည်။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာကင်းခြင်းကြောင့်။ ပညာဝိမုတ္တိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိမုတ္တဋ္ဌေန၊ လွတ်သောသဘောအားဖြင့်။ ပ။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (၉)

အနာသဝဋ္ဌေန၊ အာသဝေါကင်းသော သဘောအားဖြင့်။ ပ။ ဘာဝေတိ၊ နည်း။ ပ။ သမာဓိ၊ သည်။ ကာမာသဝေန၊ ကာမာသဝဖြင့်။ အနာသဝေါ၊ အာသဝေါကင်းသည်။ ပ။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာသဝေန၊ ဖြင့်။ အနာသဝါ၊ အာသဝေါကင်းသည်။ နိရောဓဂေါစရာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (၁၀)

တရုဏဋ္ဌေန၊ လွန်မြောက်သော သဘောအားဖြင့်။ ပ။ ဘာဝေတိ၊ နည်း။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတ ကိလေသေ စ၊ တို့ကို၎င်း။ ခန္ဓေ စ၊ တို့ကို၎င်း။ တရုဏတော၊ လွန်မြောက်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတာ၊ ဟူသော။ အဝိက္ခေပေါ၊ ဟူသော။ သမာဓိ၊ သည်။ နိရောဓဂေါစရာ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် ကျက်စားရာ ရှိ၏။ အဝိဇ္ဇာသဟဂတကိလေသေ စ၊ တို့ကို၎င်း။ ခန္ဓေ စ၊ တို့ကို၎င်း။ တရုတော၊ ၏။ အနုပဿနဋ္ဌေန၊ သဘောအားဖြင့်။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ နိရောဓဂေါစရာ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပ။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (၁၁)

အနိမိတ္တဋ္ဌေန၊ သင်္ခါရနိမိတ်ကင်းသော သဘောအားဖြင့်။ ပ။ ဘာဝေတိ၊ နည်း။ ပ။ သမာဓိ၊ သည်။ သဗ္ဗနိမိတ္တဟိ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရနိမိတ်တို့ဖြင့်။ အနိမိတ္တာ၊ နိမိတ်ကင်းသည်။ နိရောဓ ဂေါစရာ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (၁၂)

အပ္ပဏိဟိတဋ္ဌေန၊ တောင့်တခြင်းကင်းသော သဘောအားဖြင့်။ ပ။ ဘာဝေတိ၊ နည်း။ ပ။ သမာဓိ၊ သည်။ သဗ္ဗပဏိဓိဟိ၊ အလုံးစုံသော တောင့်တခြင်းတို့ဖြင့်။ အပ္ပဏိဟိတော၊ တောင့်တ ခြင်းကင်းသည်။ နိရောဓဂေါစရာ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပ။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (၁၃)

သုညတဋ္ဌေန၊ ဆိတ်သောသဘောအားဖြင့်။ ပ။ ဘာဝေတိ၊ နည်း။ ပ။ သမာဓိ၊ သည်။ သဗ္ဗာ တိနိဝေသေဟိ၊ အလုံးစုံသော နှလုံးသွင်းခြင်းတို့မှ။ သုညော၊ ဆိတ်သည်။ နိရောဓဂေါစရာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘာဝေတိတိတ္ထေ၊ ဘာဝေတိ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ စတယော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သုညတဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ သမထဝိပဿနံ၊ ကို။ ယုဂနဒ္ဒံ၊ အစုံတွဲအပ်သည်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဘာဝေတိ၊ ပါးစေ၏။ ဣမေဟိ သောဋ္ဌသဟိ အာကာရေဟိ၊ ဤတဆယ့်ခြောက်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ သမထဝိပဿနံ၊ ကို။ ယုဂနဒ္ဒံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သမထဝိပဿနံ၊ သမထဝိပဿနာကို။ ယုဂနဒ္ဒံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဘာဝေတိ၊ ပါးစေ၏။ (၁၄)

သုတ္တန္တနိဒ္ဒေသော၊ သုတ္တန်ကို အကျယ်ပြုခြင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၂-ဓမ္မဒ္ဓစ္စဝါရနိဒ္ဒေသ

၆။ ဓမ္မဒ္ဓစ္စဝိဂ္ဂဟိတံ၊ အရောင်အလင်းအစရှိသော တရားတို့၌ ဖြစ်သော ဥဒ္ဓစ္စက ဖောက်ပြန် စွာ ယူအပ်သော။ မာနသံ၊ စိတ်သည်။ ကထံဟောတိ၊ နည်း။ အနိစ္စတော၊ မမြဲသောအားဖြင့်။

မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သြဘာသော၊ အရောင်အလင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 ဖြစ်၏။ သြဘာသော၊ အရောင်အလင်းသည်။ ဓမ္မော၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။
 သြဘာသံ၊ အလင်းကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်၏။ တတော၊ ထိုသို့ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ခြင်း
 ကြောင့်။ ဝိက္ခေပေါ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းသည်။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ဥဒ္ဓစ္စမည်၏။ တေန ဥဒ္ဓစ္စေန၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စက။ ဝိဂ္ဂဟိတ
 မာနသော၊ ဖောက်ပြန်စွာယူအပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်
 ခြင်းကို။ ဝါ၊ ထင်သောသတိကို။ ဝါ၊ ထင်သောအာရုံကို။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ နပ္ပဇာ
 နာတိ၊ အပြားအားဖြင့် မသိ။ ဒုက္ခတော၊ ဆင်းရဲအားဖြင့်။ ပ။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ဓမ္မဒ္ဒစတုဝိဂ္ဂဟိတ
 မာနသော (ဣတိ)၊ ဓမ္မဒ္ဒစတု က ဖောက်ပြန်စွာ ယူအပ်သော စိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
 ဆိုအပ်၏။ ယံ-ယသ္မိံ သမယေ၊ အကြင်အချို့။ တံ စိတ္တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ အဇ္ဈတ္တညော၊ ဝိပဿနာ၏
 အာရုံဟူသော ဂေါစရဇ္ဈတ္တ၌သာလျှင်။ သန္တိဋ္ဌတိ၊ ကောင်းစွာတည်၏။ သန္တိသီဒတိ၊ ကောင်းစွာ
 ငြိမ်ဝပ်လျက် နေ၏။ ဧကောဒိ၊ တခုတည်းသော အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဟောတိ၏။ သမာဓိယတိ၊
 တည်ကြည်၏။ သော သမယော၊ ထိုသို့ဝိပဿနာစိတ်ဂေါစရဇ္ဈတ္တ၌ တည်သောအခါသည်။ ဟောတိ၊
 ရှိသေး၏။ တဿ မဂ္ဂေါ သဉ္ဇာယတိတိတ္ထေ၊ တဿ မဂ္ဂေါ သဉ္ဇာယတိ-ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ကထံ၊ အသိ။
 မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ သဉ္ဇာယတိ၊ ဖြစ်ပေါ်သနည်း။ ပ။ အနုသယာ၊ အနုသယတို့သည်။ ဗျန္တိ ဟောန္တိ၊
 ကင်းကုန်၏။

☰

အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ပီတိ၊ ဝမ်းမြောက်သော ပီတိသည်။ ပဿဒ္ဓိ၊ ပဿဒ္ဓိသည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာ ရှင်ပျ
 သော သုခသည်။ အဓိမောက္ခော၊ ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်သော အဓိမောက္ခသည်။ ပဂ္ဂဟော၊ ချီးမြှောက်
 သော လုံ့လသည်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်သောသတိသည်။ ဥပေက္ခာ၊ အညီအမျှရှုသော ဥပေက္ခာသည်။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ နိကန္တိ၊ နှစ်သက်ပျော်မွေ့သော နိကန္တိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ နိကန္တိ၊ နှစ်သက်ပျော်
 မွေ့ခြင်းသည်။ ဓမ္မော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နိကန္တိ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်၏။
 တတော၊ ထိုသို့ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်သောကြောင့်။ ဝိက္ခေပေါ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းသည်။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ဥဒ္ဓစ္စ
 မည်၏။ တေန ဥဒ္ဓစ္စေန၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စက။ ဝိဂ္ဂဟိတမာနသော၊ ဖောက်ပြန်စွာယူအပ်သော စိတ်ရှိသည်
 ဖြစ်၍။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ နပ္ပဇာနာတိ၊
 အပြားအားဖြင့်မသိ။ ပ။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ဓမ္မဒ္ဒစတုဝိဂ္ဂဟိတမာနသော (ဣတိ)၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
 ဆိုအပ်၏။ ပ။

ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ ပ။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏကို။
 အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ ပ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဓမ္မဒ္ဒစတုဝိဂ္ဂဟိတမာနသံ၊
 အရောင်အလင်း စသောတရားတို့၌ ဖြစ်သော ဥဒ္ဓစ္စက ဖောက်ပြန်စွာ ယူအပ်သောစိတ်ရှိသည်။
 ဝါ၊ အရောင်အလင်းစသည်ကို မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရား ဟု နှလုံးသွင်းသော ဥဒ္ဓစ္စက ဖောက်ပြန်စွာ
 ယူအပ်သော စိတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၇။ သြဘာသေ စေ၊ အရောင်အလင်း၌၎င်း။ ဝါ၊ အရောင် အလင်းကြောင့်၎င်း။
 ဉာဏေ စ၊ ဉာဏ်၌၎င်း။ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ ပီတိယာ စ၊ ပီတိ၌၎င်း။ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။
 စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိကမ္ပတိ၊ တုန်လှုပ်၏။ ပဿဒ္ဓိယာ စ၊ ပဿဒ္ဓိ၌၎င်း။ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။

သုခေ စေဝ၊ သုခဉ္စိုဋ်တံ။ ဝါ၊ ကြောင့်တံ။ ယေဟိ၊ ယင်း၊ ဥပက္ခိလေသတို့ကြောင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ပဝေဓတိ၊ တုန်လှုပ်၏။

၉။ အဓိမောက္ခေ စ၊ ဉ္စိုဋ်တံ။ ဝါ၊ ကြောင့်တံ။ ပဂ္ဂါဟေ စ၊ ဉ္စိုဋ်တံ။ ဝါ၊ ကြောင့်တံ။ ဥပဋ္ဌာနေ စ၊ ထင်သော သတိဉ္စိုဋ်တံ။ ဝါ၊ ကြောင့်တံ။ ဥပေက္ခာဝဇ္ဇနာယ စေဝ၊ အာဝဇ္ဇန်း၊ ဥပေက္ခာဉ္စိုဋ်တံ။ ဝါ၊ ကြောင့်တံ။ ဥပေက္ခာယ စ၊ ဝိပဿနပေက္ခာဉ္စိုဋ်တံ။ ဝါ၊ ကြောင့်တံ။ နိကန္တိယာ စ၊ ဉ္စိုဋ်တံ။ ဝါ၊ ကြောင့်တံ။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ကမ္မတိ၊ တုန်လှုပ်၏။

ယဿ၊ အကြင်ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမာနိ ဒသ ဌာနာနိ၊ ဤဆယ်ပါးသော ဌာနတို့ကို။ ပညာ-ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ပရိစိတာ၊ လေ့လာအပ်ကုန်ပြီးသည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သော၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဓမ္မဒ္ဓစ္စကုသလော၊ ဓမ္မဒ္ဓစ္စ၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (သော၊ သည်။) သမ္မောဟံ စ၊ တွေ့ဝေခြင်းသို့လည်း။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။

(မန္တပညဿ၊ ပညာနန္တံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ သည်။) ဝိက္ခိပတိ စေဝ၊ ပျံ့လည်း ပျံ့လွင့်၏။ ကိလိဿတိ စ၊ ညစ်လည်း ညစ်နွမ်း၏။ စိတ္တဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာစိတ်ကို ပွားစေသော ဘာဝနာသည်။ စဝတိ၊ ရွှေ့လျော့၏။ (မဇ္ဈိမပညဿ၊ အလယ်အလတ် ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ သည်။) ဝိက္ခိပတိ၊ ပျံ့လွင့်၏။ န ကိလိဿတိ၊ မညစ်နွမ်း။ ဘာဝနာ၊ သည်။ ပရိဟာယတိ၊ ဆုတ်ယုတ်၏။

(တိက္ခပညဿ၊ ပညာထက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ သည်။) ဝိက္ခိပတိ၊ ပျံ့လွင့်၏။ န ကိလိဿတိ၊ မညစ်နွမ်း။ ဘာဝနာ၊ သည်။ န ပရိဟာယတိ၊ မဆုတ်ယုတ်။ (အတိတိက္ခပညဿ၊ အလွန်ပညာထက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။) စိတ္တံ၊ သည်။ န စ ဝိက္ခိပတေ၊ ပျံ့လည်း မပျံ့လွင့်။ န စ ကိလိဿတိ၊ ညစ်လည်း မညစ်နွမ်း။ စိတ္တဘာဝနာ၊ သည်။ န စဝတိ၊ မရွှေ့လျော့။

ဣယေဟိ စတုဟိ ဌာနေဟိ၊ ဤလေးပါးသော ဌာနတို့ဖြင့်။ (သမ္မဇာနာတိ-ဉ္စိုဋ်)။ ။ (ပက္ခိတော၊ ပညာရှိသော။ ယောဂီ၊ သည်။) ဒသဌာနေ၊ သြဘာသ-စသော ဆယ်ပါးသောဌာန၌။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဝါ၊ စိတ်ကို။ (ဝိဂ္ဂဟိတံ-ဉ္စိုဋ်)။ ။ သင်္ခေပဝိက္ခေပဝိဂ္ဂဟိတံ၊ တုန်ဆုတ်လျက် ကျုံ့ခြင်း၊ တက်ကြွလျက် ပျံ့လွင့်ခြင်းတို့က ဖောက်ပြန်စွာ ယူခြင်း ဖောက်ပြန်စေခြင်းကို။ သမ္မဇာနာတိ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့်သိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

ယုဂနဒ္ဒကထာ၊ အစုံတို့အပ်သောသမထနှင့် ဝိပဿနာတို့ကို ပြဆိုသောစကားသည်။

နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၂-သစ္စကထာ

၇။ ပုရိမနိဒါနံ၊ ရှေးသုတ်၌ရှိသောနိဒါန်းပင်တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣမာနိ စတ္တာရိ၊ ဤလေးပါးတို့သည်။ တထာနိ၊ မှန်ကုန်၏။ အဝိတတာနိ၊ မချွတ်မယွင်းကုန်။ အနညထာနိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်ကုန်။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးတို့ဟူသည်။ ကတမာနိ၊ အတယ်သည် တို့နည်းဟူကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့

ဆိုအပ်သော။ ဧတံ၊ ဤသဘောသည်။ တထံ၊ မှန်၏။ ဧတံ၊ သည်။ အဝိတထံ၊ မချွတ်ယွင်း။ ဧတံ၊ သည်။ အနညထံ၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဣတံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်သော။ ဧတံ၊ ဤသဘောသည်။ တထံ၊ မှန်၏။ ပ။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခနိရောဓော၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာတည်း။ ဣတံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်သော။ ဧတံ၊ ဤသဘောသည်။ တထံ၊ မှန်၏။ ပ။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်တည်း။ ဣတံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်သော။ ဧတံ၊ ဤသဘောသည်။ တထံ၊ မှန်၏။ ဧတံ၊ သည်။ အဝိတထံ၊ မချွတ်ယွင်း။ ဧတံ၊ သည်။ အနညထံ၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ စတ္တာရိ၊ ဤလေးပါးတို့သည်။ တထာနိ၊ မှန်ကုန်၏။ အဝိတထာနိ၊ မချွတ်ယွင်းကုန်။ အနညထာနိ၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်ကုန်။

၁-ပဌမသုတ္တန္တနိဒ္ဒေသ

ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသည်။ တထဋ္ဌေန၊ မှန်သောအနက်သဘောအားဖြင့်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ သစ္စံ၊ သစ္စာမည်သနည်း။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခ၏။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဒုက္ခဋ္ဌာ၊ ဒုက္ခ၏ အနက်သဘောတို့သည်။ တထာ၊ မှန်ကုန်၏။ အဝိတထာ၊ မချွတ်ယွင်းကုန်။ အနညထာ၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်ကုန်။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခ၏။ ပိဋ္ဌနဋ္ဌော၊ နှိပ်စက်ခြင်းသဘော။ သင်္ခတဋ္ဌော၊ ပြုပြင်အပ်သောသဘော။ သန္တာပဋ္ဌော၊ ပူပန်စေတတ်သောသဘော။ ဝိပရိကာမဋ္ဌော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခ၏။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဒုက္ခဋ္ဌာ၊ ဤဒုက္ခ၏အနက်သဘောတို့သည်။ တထာ၊ မှန်ကုန်၏။ အဝိတထာ၊ မချွတ်ယွင်းကုန်။ အနညထာ၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်ကုန်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ တထဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ သစ္စံ၊ သစ္စာမည်၏။

သမုဒယော၊ သမုဒယသည်။ တထဋ္ဌေန၊ မှန်သော သဘောအားဖြင့်။ ကထံ၊ သို့။ သစ္စံ၊ မည်သနည်း။ သမုဒယဿ၊ သမုဒယ၏။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သမုဒယဋ္ဌာ၊ သမုဒယအနက်သဘောတို့သည်။ တထာ၊ မှန်ကုန်၏။ အဝိတထာ၊ မချွတ်ယွင်းကုန်။ အနညထာ၊ မဖြစ်ကုန်။ သမုဒယဿ၊ ၏။ အာယုဟနဋ္ဌော၊ အားထုတ်ခြင်းသဘော။ နိဒါနဋ္ဌော။ ဝဋ်၌ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သောသဘော။ သံယောဂဋ္ဌော။ ဝဋ်၌ယှဉ်စေခြင်းသဘော။ ပလိဗောဓဋ္ဌော။ နှောင့်ယှက်ပိတ်ပင်ခြင်းသဘော။ ပ။

နိရောဓော၊ နိရောဓသည်။ တထဋ္ဌေန၊ မှန်သောအနက်သဘောအားဖြင့်။ ကထံ၊ အသို့။ သစ္စံ၊ နည်း။ နည်း။ နိရောဓဿ၊ ၏။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ နိရောဓဋ္ဌာ၊ နိရောဓအနက်တို့သည်။ တထာ၊ ၏။ အဝိတထာ၊ ကုန်။ အနညထာ၊ မဖြစ်ကုန်။ နိရောဓဿ၊ ၏။ နိဿရဏဋ္ဌော။ ဝဋ်မှထွက်မြောက်ရာဖြစ်သော သဘော။ ဝိဝေကဋ္ဌော၊ ကိလေသာတို့မှ ကင်းဆိတ်သော သဘော။ အသင်္ခတဋ္ဌော၊ မပြုပြင်အပ်သောသဘော။ အမတဋ္ဌော၊ သေခြင်းကင်းသောသဘော။ ပ။

မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ တထဋ္ဌေန၊ မှန်သောအနက်သဘောအားဖြင့်။ ကထံ၊ အသို့။ သစ္စံ၊ နည်း။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂဋ္ဌာ၊ မဂ်၏အနက်သဘောတို့သည်။ တထာ၊ ၏။ အဝိတထာ၊ ကုန်။ အနညထာ၊ မဖြစ်ကုန်။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်၏။ နိယျာနဋ္ဌော၊ ဝဋ်မှထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော သဘော။ ဟေတုဋ္ဌော၊ အကြောင်းဖြစ်သောသဘော။ ဒဿနဋ္ဌော၊ နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်သောသဘော။ အာဓိပတေယုဋ္ဌော၊ အကြီးအကဲဖြစ်သောသဘော။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်၏။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။

ဣမေ မဂ္ဂဋ္ဌာ၊ ဤမဂ်၏အနက်သဘောတို့သည်။ တထာ၊ ကုန်၏။ အဝိတထာ၊ မချွတ်ယွင်းကုန်။ အနညထာ၊ ကုန်။ ဝေံ၊ ဤသို့။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ တထဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ သစ္စံ၊ သစ္စာမည်၏။

၉။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ လေးပါးသော သစ္စာတို့ကို။ ဧကပ္ပဋ္ဌိဝေဓာနိ၊ တခုတည်းသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သနည်း။ တထဋ္ဌေန၊ မှန်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ အနတ္တဋ္ဌေန၊ အတ္တမဟုတ်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ သစ္စဋ္ဌေန၊ မချွတ်ယွင်းစေသော အမှန် သဘောအားဖြင့်၎င်း။ ပဋ္ဌိဝေဓဋ္ဌေန၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ ဣမေဟိ စတူဟိ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဧကသင်္ဂဟိတာနိ၊ တထဋ္ဌ-စသည်တို့တွင် တခု တခုသော သဘောဖြင့် ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ ယံ၊ အကြင်တရားအပေါင်းကို။ ဧကသင်္ဂဟိတံ၊ တခုသော သဘောဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ တံ၊ ထိုတရားအပေါင်းသည်။ ဧကတ္တံ၊ တခုတည်းသော သဘောမည်၏။ ။ တနည်းကား။ ယံ-ယသ္မာ၊ အကြင့်ကြောင့်။ ဧကသင်္ဂဟိတံ၊ တခုသော သဘောဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ တံ-ယသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဧကတ္တံ၊ တခုတည်းသော သဘောမည်၏။ ဧကတ္တံ၊ တခုတည်းသော သဘောကို။ ဧကေန ဉာဏေန၊ တခုတည်းသော ဉာဏ်ဖြင့်။ ပဋ္ဌိဝိဇ္ဇတိ၊ သိ၏။ ဣတံ၊ ကြောင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဧကပ္ပဋ္ဌိဝေဓာနိ၊ တခုတည်းသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်၏။

တထဋ္ဌေန၊ မှန်သော သဘောအားဖြင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ကထံ၊ သို့။ ဧကပ္ပဋ္ဌိဝေဓာနိ၊ တခုတည်းသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သနည်း။ စတူဟာကာရေဟိ၊ လေးပါးသော အခြင်းအရာ တို့ဖြင့်။ တထဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဧကပ္ပဋ္ဌိဝေဓာနိ၊ တခုတည်းသော ဉာဏ် ဖြင့် သိအပ်ကုန်၏။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဒုက္ခဋ္ဌော၊ ဒုက္ခသဘောသည်။ တထဋ္ဌော၊ မှန်သော သဘော ပေတည်း။ သမုဒယဿ၊ ၏။ သမုဒယဋ္ဌော၊ သမုဒယသဘောသည်။ တထဋ္ဌော၊ တည်း။ နိရောဓဿ၊ ၏။ နိရောဓဋ္ဌော၊ နိရောဓသဘောသည်။ တထဋ္ဌော၊ တည်း။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်၏။ မဂ္ဂဋ္ဌော၊ မဂ်သဘောသည်။ တထဋ္ဌော၊ တည်း။ ဣမေဟိ စတူဟိ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ တထဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဧကသင်္ဂဟိတာနိ၊ တခုသော တထဋ္ဌဖြင့် ရေတွက် အပ်ကုန်၏။ ။ [ယံ-စသည်၌ အနက်တူပြီ]။

အနတ္တဋ္ဌေန၊ အတ္တမဟုတ်သော အနက်အားဖြင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ကထံ၊ သို့။ ဧကပ္ပဋ္ဌိဝေဓာနိ၊ ကုန်သနည်း။ စတူဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အနတ္တဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဧကပ္ပဋ္ဌိဝေဓာနိ၊ ကုန်၏။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဒုက္ခဋ္ဌော၊ ဒုက္ခသဘောသည်။ အနတ္တဋ္ဌော၊ အတ္တမဟုတ်သော အနက်သဘောပေတည်း။ ။ [တူပြီ]။

သစ္စဋ္ဌေန၊ မချွတ်ယွင်းစေသော အမှန်သဘောအားဖြင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ကထံ၊ သို့။ ဧကပ္ပဋ္ဌိဝေဓာနိ၊ ကုန်သနည်း။ စတူဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သစ္စဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဧကပ္ပဋ္ဌိဝေဓာနိ၊ ကုန်၏။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခ၏။ ဒုက္ခဋ္ဌော၊ ဒုက္ခသဘောသည်။ သစ္စဋ္ဌော၊ မချွတ်ယွင်းစေသော အမှန်သဘောပေတည်း။ ။ [တူပြီ]။

ပဋ္ဌိဝေဓဋ္ဌေန၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သဘောအားဖြင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ကထံ၊ သို့။ ဧကပ္ပဋ္ဌိဝေဓာနိ၊ ကုန်သနည်း။ စတူဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဋ္ဌိဝေဓဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဧကပ္ပဋ္ဌိဝေဓာနိ၊ ကုန်၏။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဒုက္ခဋ္ဌော၊ ဒုက္ခသဘောသည်။ ပဋ္ဌိဝေဓဋ္ဌော၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သဘောပေတည်း။ ။ [တူပြီ]။

၁၀။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်၊ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဧကပုဋ္ဌိဝေဓာနိ၊ တခုတည်းသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သနည်း။ ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ အကြင်တရားသဘောသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ ဓမ္မဇာတံ၊ ထိုတရားသဘောသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ တံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ အနိစ္စဉာ၊ မမြဲလည်း မမြဲ။ ဒုက္ခဉာ၊ ဆင်းရဲလည်း ဆင်းရဲတည်း။ တံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်၊ ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ အနိစ္စဉာ၊ မမြဲလည်း မမြဲ။ ဒုက္ခဉာ၊ ဆင်းရဲလည်း ဆင်းရဲတည်း။ အနတ္တာ စ၊ အတ္တလည်း မဟုတ်။ တံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ တထံ၊ မှန်၏။ ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ အနိစ္စဉာ၊ မမြဲလည်း မမြဲ။ ဒုက္ခဉာ၊ ဆင်းရဲလည်း ဆင်းရဲတည်း။ အနတ္တာ စ၊ အတ္တလည်း မဟုတ်။ တထဉာ၊ မှန်လည်း မှန်၏။ တံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ သစ္စံ၊ သစ္စာမည်၏။ ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ အနိစ္စဉာ၊ မမြဲလည်း မမြဲ။ ဒုက္ခဉာ၊ ဆင်းရဲလည်း ဆင်းရဲတည်း။ အနတ္တာ စ၊ အတ္တလည်း မဟုတ်။ တထဉာ၊ မှန်လည်း မှန်၏။ သစ္စဉာ၊ သစ္စာလည်း မည်၏။ တံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ ဧကသင်္ဂဟိတံ၊ တခုသောသဘောဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ပ။

ကတိဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်၊ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဧကပုဋ္ဌိဝေဓာနိ၊ သနည်း။ နဝဟာကာရေဟိ၊ ကိုးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဧကပုဋ္ဌိဝေဓာနိ၊ ကုန်၏။ တထဋ္ဌေန၊ မှန်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း၊ အနတ္တဋ္ဌေန၊ အတ္တမဟုတ်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ သစ္စဋ္ဌေန၊ သစ္စာသဘော အားဖြင့်၎င်း။ ပဋ္ဌိဝေဓဋ္ဌေန၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ အဘိညဋ္ဌေန၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ ပရိညဋ္ဌေန၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ ပဟာနဋ္ဌေန၊ ပယ်အပ်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ ဘာဝနဋ္ဌေန၊ ပွားစေအပ်သော သဘော အားဖြင့်၎င်း။ သစ္စိကိရိယဋ္ဌေန၊ မျက်မှောက် ပြုအပ်သော သဘော အားဖြင့်၎င်း။ ဣမေဟိ နဝဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်၊ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဧကသင်္ဂဟိတံ၊ တခုသော သဘောဖြင့် ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ ပ။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဒုက္ခဋ္ဌော၊ ဒုက္ခသဘောသည်။ တထဋ္ဌော၊ မှန်သော သဘောပေတည်း။ ပ။ အဘိညာယ၊ အဘိညာ၏။ အဘိညဋ္ဌော၊ အထူးသဖြင့် သိအပ်သော သဘောသည်။ တထဋ္ဌော၊ တည်း။ ပရိညာယ၊ ပရိညာ၏။ ပရိညဋ္ဌော၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော သဘောသည်။ တထဋ္ဌော၊ တည်း။ ပဟာနဿ၊ ပဟာန်၏။ ပဟာနဋ္ဌော၊ ပယ်အပ်သော သဘောသည်။ တထဋ္ဌော၊ တည်း။ ဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာ၏။ ဘာဝနဋ္ဌော၊ ပွားစေအပ်သော သဘောသည်။ တထဋ္ဌော၊ တည်း။ သစ္စိကိရိယာယ၊ ၏။ သစ္စိကိရိယဋ္ဌော၊ သည်။ တထဋ္ဌော၊ မှန်သော သဘောပေတည်း။ ဣမေဟိ နဝဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်၊ ပဋ္ဌိဝေဓဋ္ဌေန၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သဘောအားဖြင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဧကသင်္ဂဟိတံ၊ တခုတည်းသော သဘောအားဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်ကုန်၏။ ပ။

☞ အနတ္တဋ္ဌေန၊ အတ္တ မဟုတ်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ သစ္စဋ္ဌေန၊ သစ္စာသဘောအားဖြင့်၎င်း။ ပဋ္ဌိဝေဓဋ္ဌေန၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ကထံ၊ သို့။ ဧကပုဋ္ဌိဝေဓာနိ၊ တခုတည်းသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သနည်း။ နဝဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဋ္ဌိဝေဓဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဧကပုဋ္ဌိဝေဓာနိ၊ ကုန်၏။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဒုက္ခဋ္ဌော၊ ဒုက္ခသဘောသည်။ ပဋ္ဌိဝေဓဋ္ဌော၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သဘောပေတည်း။ ပ။

၁၁။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်၊ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဧကပုဋ္ဌိဝေဓာနိ၊ ကုန်သနည်း။ ဒွါဒသ ဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်၊ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဧကပုဋ္ဌိဝေဓာနိ၊ ကုန်၏။ တထဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်၎င်း။

အနတ္တဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်၎င်း။ သစ္စဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်၎င်း။ ပဋိဝေဓဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်၎င်း။ အဘိဇာနနဋ္ဌေန၊ အထူးသိအပ်သောသဘောအားဖြင့်၎င်း။ ပရိဇာနနဋ္ဌေန၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သောသဘောအားဖြင့်၎င်း။ ဓမ္မဋ္ဌေန၊ ဓမ္မသဘောအားဖြင့်၎င်း။ တထဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်၎င်း။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိအပ်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ သစ္စိကိရိယဋ္ဌေန၊ မျက်မှောက် ပြုအပ်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ ဖဿနဋ္ဌေန၊ တွေ့ထိအပ်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ အဘိသမယဋ္ဌေန၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်၊ ရှေးရှု။ တွေ့သိအပ်သောသဘောအားဖြင့်၎င်း။ ဣမေဟိ ဒွါဒသဟိ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဧကသင်္ဂဟိတုာနိ၊ အပ်ကုန်၏။ ပ။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ပိဋ္ဌနဋ္ဌေ၊ နှိပ်စက်ခြင်း သဘောသည်၎င်း။ သင်္ခတဋ္ဌေ၊ ပြုပြင်အပ်သော သဘောသည်၎င်း။ သန္တာပဋ္ဌေ၊ ပူပန်ခြင်း သဘောသည်၎င်း။ ဝိပရိဏာမဋ္ဌေ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောသည်၎င်း။ တထဋ္ဌေ၊ မှန်သောသဘောပေတည်း။ သမုဒယဿ၊ ၏။ အာယူဟနဋ္ဌေ၊ အားလုတ်ခြင်းသဘောသည်၎င်း။ နိဒါနဋ္ဌေ၊ ဝဋ်၌ဖြစ်ကြောင်း သဘောသည်၎င်း။ သံယောဂဋ္ဌေ၊ ဝဋ်၌ယှဉ်စေသောသဘောသည်၎င်း။ ပလိဗောဓဋ္ဌေ၊ နှောင့်ယှက်ပိတ်ပင်သော သဘောသည်၎င်း။ တထဋ္ဌေ၊ ပေတည်း။ နိရောဓဿ၊ ၏။ နိဿရဏဋ္ဌေ၊ ထွက်မြောက်ရာ သဘောသည်၎င်း။ ဝိဝေကဋ္ဌေ၊ ကိလေသာတို့မှ ကင်းဆိတ်သော သဘောသည်၎င်း။ အသင်္ခတဋ္ဌေ၊ မပြုပြင်အပ်သော သဘောသည်၎င်း။ အမတဋ္ဌေ၊ သေခြင်းကင်းသော သဘောသည်၎င်း။ တထဋ္ဌေ၊ ပေတည်း။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ နိယျာနဋ္ဌေ၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း သဘောသည်၎င်း။ ဟေတုဋ္ဌေ၊ အကြောင်းဖြစ်သောသဘောသည်၎င်း။ ဒဿနဋ္ဌေ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်သော သဘောသည်၎င်း။ အာဓိပတေယျဋ္ဌေ၊ အကြီးအကဲဖြစ်သော သဘောသည်၎င်း။ တထဋ္ဌေ၊ ပေတည်း။ ဣမေဟိ သောဠသဟိ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ တထဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဧကသင်္ဂဟိတုာနိ၊ အပ်ကုန်၏။ ပ။

၁၂။ သစ္စာနံ၊ တို့၏။ လက္ခဏာနိ၊ တို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ သစ္စာနံ၊ သစ္စာတို့၏။ လက္ခဏာနိ၊ လက္ခဏာတို့သည်။ ဒွေ၊ တို့တည်း။ သင်္ခတလက္ခဏာ၊ သင်္ခတလက္ခဏာ၎င်း။ အသင်္ခတလက္ခဏာ၊ အသင်္ခတလက္ခဏာ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သစ္စာနံ၊ သစ္စာတို့၏။ လက္ခဏာနိ၊ လက္ခဏာတို့သည်။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးတို့တည်း။

သစ္စာနံ၊ သစ္စာတို့၏။ လက္ခဏာနိ၊ လက္ခဏာတို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ သစ္စာနံ၊ သစ္စာတို့၏။ လက္ခဏာနိ၊ လက္ခဏာတို့သည်။ ဆ၊ ခြောက်ပါးတို့တည်း။ သင်္ခတနံ၊ သင်္ခတဖြစ်ကုန်သော။ သစ္စာနံ၊ ဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာတို့၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ ပညာယတိ၊ ထင်၏။ ဝယော၊ ပျက်ခြင်းသည်။ ပညာယတိ၊ ထင်၏။ ဌိတနံ၊ တည်ကုန်သောဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာတို့၏။ အညထတ္တံ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းပျက်ခြင်းမှ တပါးသော အခြင်းအရာဖြင့် ဖြစ်ခြင်းဟူသောအခြင်းသည်။ ပညာယတိ၊ ထင်၏။ အသင်္ခတဿ၊ အသင်္ခတဖြစ်သော။ သစ္စဿ၊ နိရောဓသစ္စာ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်။ ဝယော၊ ပျက်ခြင်းသည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်။ ဌိတဿ၊ တည်ဆဲဖြစ်သောနိရောဓသစ္စာ၏။ အညထတ္တံ၊ တပါးသော အခြင်းအရာဖြင့် ဖြစ်ခြင်းဟူသော အခြင်းသည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သစ္စာနံ၊ သစ္စာတို့၏။ လက္ခဏာနိ၊ လက္ခဏာတို့သည်။ ဣမာနိ ဆ၊ ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။

သစ္စာနံ၊ သစ္စာတို့၏။ လက္ခဏာနိ၊ တို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှ ရှိကုန်သနည်း။ သစ္စာနံ၊ သစ္စာတို့၏။ လက္ခဏာနိ၊ တို့သည်။ ဒွါဒသ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးတို့တည်း။ ဒုက္ခသစ္စဿ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏။

ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ ပညာယတိ၊ တင်၏။ ပ။ သစ္စာနံ၊ သစ္စာတို့၏။ လက္ခဏာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ ဒွါဒသ၊ ဤတဆယ့် နှစ်ပါးတို့တည်း။

စတုန္နံ သစ္စာနံ၊ လေးပါးသောသစ္စာတို့တွင်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်တို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှ တို့နည်း။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ်တို့သည်။ ကတိ၊ တို့နည်း။ အဗျာကတ၊ အဗျာကတ တို့သည်။ ကတိ၊ တို့နည်း။ သမုဒယသစ္စံ၊ သမုဒယသစ္စာသည်။ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်တည်း။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ မဂ္ဂသစ္စာသည်။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်တည်း။ နိရောဓသစ္စံ၊ နိရောဓသစ္စာသည်။ အဗျာကတံ၊ အဗျာကတတည်း။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ သည်။ သိယာ၊ အချို့။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်တည်း။ သိယာ၊ အချို့။ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်တည်း။ သိယာ၊ အချို့။ အဗျာကတံ၊ အဗျာကတတည်း။ ။ တနည်းကား။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ သည်။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်သည်လည်း။ သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်သည် လည်း။ သိယာ၊ ၏။ အဗျာကတံ၊ အဗျာကတသည်လည်း။ သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်၏။

ဝတ္ထုဝသေန၊ အကုသိုလ် ကုသိုလ် အဗျာကတ ဒုက္ခ သမုဒယ နိရောဓ မဂ္ဂ-ဟူသော ဝတ္ထု၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပရိယာယေန၊ ပရိယာယ်အားဖြင့်။ တိဏိ သစ္စာနိ၊ သုံးပါးသော သစ္စာတို့ကို။ ဧကသစ္စေန၊ တပါးသော သစ္စာဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာနိ၊ ရေတွက် အပ်ကုန်သည်၎င်း။ ဧကသစ္စံ၊ တပါးသောသစ္စာကို။ တိဟိ သစ္စေဟိ၊ သုံးပါးသောသစ္စာတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ ရေတွက်အပ်သည်၎င်း။ သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်ပေ၏။ သိယာတိတ္ထေ၊ သိယာ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်သနည်း။ ယံ ဒုက္ခသစ္စံ၊ အကြင်ဒုက္ခသစ္စာသည်။ အကုသလံ၊ တည်း။ သမုဒယသစ္စံ၊ သမု ဒယသစ္စာသည်။ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်တည်း။ ဝေံ၊ ဤသို့။ အကုသလင္ဍေန၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော အနက်သဘောအားဖြင့်။ ဒေသစ္စာနိ၊ နှစ်ပါးသောသစ္စာတို့ကို။ ဧကသစ္စေန၊ တပါးသော (အကုသိုလ်) သစ္စာဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာနိ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ ဧကသစ္စံ၊ တပါးသော (အကုသိုလ်) သစ္စာကို။ ဒွိဟိ သစ္စေဟိ၊ နှစ်ပါးသော (ဒုက္ခ၊ သမုဒယ) သစ္စာတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ အပ်၏။ ပ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

၂ ဒုတိယသုတ္တန္တပါဠိ

၁၃။ တိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သမ္မောဓာ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိသည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အနဘိ သမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို မသိသေးသော။ ဗောဓိသတ္တဿေဝ၊ ဘုရားလောင်းသည် သာလျှင်။ သတော၊ ဖြစ်သော။ မေ-မမ၊ ငါ၏။ ဧတံ-ဧသော ပရိဝိတက္ကော၊ ဤသို့သောအကြံ သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ကိံ အဟောသိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်ခဲ့သနည်းဟူမူကား။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ အဿာဒေါ၊ သာယာဖွယ်သည်။ ဧကောနုခေါ၊ အဘယ်နည်း။ အာဒိနဝေါ၊ အပြစ်သည်။ ဧကော၊ အဘယ်နည်း။ နိဿရဏံ၊ တွက်မြောက်ရာသည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၏။ အဿာဒေါ၊ သာယာဖွယ်သည်။ ဧကော၊ အဘယ်နည်း။ ပ။ ဣတိ၊ ဤသို့သောအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ။ တိက္ခဝေ၊ တို့။ တဿ မယံ၊ ထိုသို့ကြံစည်သောငါ၏။ ဧတံ၊ ဤသို့သောအသိဉာဏ်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ပဋိစ္စံ၊ စွဲ၍။ ယံ သုခံ၊ အကြင်သုခသည်။ ယံ သေခမနဿံ၊ အကြင် သောမနဿသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ၊ ဤရုပ်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော သုခသောမနဿသည်။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ အဿာဒေါ၊ သာယာဖွယ်တည်း။ ယံ-ယေန အာကာရေန၊ အကြင် အခြင်းအရာ ဖြင့်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ။ (ဤ၌ တံ ဒုက္ခံ-ဟု တံပုဒ် ပိုနေသည်။)

ဝိပရိကာမဓမ္မံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ အယံ၊ ဤမမြဲ ဆင်းရဲ ဖောက်ပြန်သော အခြင်းအရာ
 သည်။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ အာဒိနဝေါ၊ အပြစ်တည်း။ ရူပသ္မိံ၊ ရုပ်၌။ ယော ဆန္ဒရာဂဝိနယော၊
 အကြင်ဆန္ဒရာဂကို ဖျောက်ခြင်းသည်။ ယံ ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ၊ အကြင်ဆန္ဒရာဂကို ပယ်ခြင်းသည်။
 အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣဒံ၊ ဤသည်လျှင်။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာတည်း။ ဝေဒနံ၊
 ဝေဒနာကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ယံ သုခံ၊ အကြင်သုခသည်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။
 ယံ သုခံ၊ အကြင်သုခသည်။ ယံ သောမနဿံ၊ အကြင် သောမနဿသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။
 အယံ၊ ဤဝိညာဉ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော သုခ သောမနဿသည်။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဉ်၏။ အဿာ
 ဒေါ၊ သာယာဖွယ်တည်း။ ယံ-ယေန အာကာရေန၊ ဖြင့်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊
 ဆင်းရဲ၏။ ။ (ဤ၌လည်း တံ-ပုဒ် ပိုသည်) ဝိပရိကာမဓမ္မံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ အယံ၊ ဤ
 မမြဲ ဆင်းရဲ ဖောက်ပြန်သော အခြင်းအရာသည်။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဉ်၏။ အာဒိနဝေါ၊ အပြစ်
 တည်း။ ဝိညာဏသ္မိံ၊ ဝိညာဉ်၌။ ယော ဆန္ဒရာဂဝိနယော၊ အကြင်ဆန္ဒရာဂကိုဖျောက်ခြင်းသည်။
 ယံ ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ၊ အကြင်ဆန္ဒရာဂကို ပယ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣဒံ၊ ဤသည်လျှင်။ ဝိညာ
 ဏဿ၊ ဝိညာဉ်၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာတည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယာဝကီဝဉ္စ၊ အကြင်မျှလောက်ကာလပတ်လုံး။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။
 ဣမေသံ ပဉ္စန္ဒံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ၊ ဤငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏။ ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။
 အဿာဒဉ္စ၊ သာယာဖွယ်ကိုလည်း။ အဿာဒတော၊ သာယာဖွယ်အားဖြင့်။ အာဒိနဝဉ္စ၊ အပြစ်
 ကိုလည်း။ အာဒိနဝတော၊ အပြစ်အားဖြင့်။ နိဿရဏဉ္စ၊ ထွက်မြောက်ရာကိုလည်း။ နိဿရဏတော၊
 ထွက်မြောက်ရာအားဖြင့်။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်သောအတိုင်း။ နဗ္ဘညာသိံ၊ မသိသေး။ ဘိက္ခဝေ၊
 ရဟန်းတို့။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ သဒေဝကေ၊ နတ်နှင့်တကွ
 သော။ သမာရကေ၊ မာရ်နှင့်တကွသော။ သဗြဟ္မကေ၊ ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော။ လောကေ၊ လောက
 ၌။ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ၊ ရဟန်းပုဏ္ဏားနှင့် တကွသော။ သဒေဝမနုဿာယ၊ နတ်လူနှင့်တကွ
 သော။ ပဇာယ၊ သတ္တဝါအပေါင်းထဲ၌။ အနုတ္တရံ၊ အတုမရှိသော။ သမ္မာသမ္မောဓိံ၊ ကိုယ်တော်တိုင်
 မှန်စွာသိသော ဘုရားဉာဏ်ကို။ အဘိသမ္မုဒ္ဓေါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိပြုရပြီ ဟူ၍။ နေဝ ပစ္စညာသိံ၊ ဝန်ခံ
 တော်မမူခဲ့သေး။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတော စ ခေါ၊ အကြင် အခါ၌ကား။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဣမေသံ
 ပဉ္စန္ဒံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ၊ ဤငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏။ ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ပ။
 ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ အဗ္ဘညာသိံ၊ သိပြီ။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဟံ၊ သည်။ ပ။ ပစ္စညာသိံ၊
 ဝန်ခံတော်မူပြီ။ မေ၊ ငါ၏။ ဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာမှ လွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ အက္ခပ္ပါ၊
 မပျက်နိုင်ပြီ။ အယံ ဇာတိံ၊ ဤဘဝသည်။ အန္တိမာ၊ အဆုံးဖြစ်သော။ ဇာတိံ၊ ဘဝပေတည်း။ ဒါနိ-
 ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ပုနဗ္ဘဝေါ၊ တဖန်ဖြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိံ၊ မရှိပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဉာဏဉ္စ၊ ဒဿနံ၊
 ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်အမြင်သည်လည်း။ မေ၊ ငါ့အား။ ဥပါဒါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ။

၃-ဒုတိယသုတ္တန္တနိဒ္ဒေသ

၁၄။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ယံ သုခံ၊ အကြင်သုခသည်။ ယံ သောမနဿံ၊ အကြင်သောမနဿ
 သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ၊ ဤရုပ်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော သုခ သောမနဿသည်။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။
 အဿာဒေါ၊ သာယာဖွယ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဟာနုပဋိဝေဓော၊ ပယ်သောအားဖြင့် ထိုးထွင်း၍

သိခြင်းသည်။ သမုဒယသစ္စံ-သမုဒယသစ္စဉာဏံ၊ သမုဒယသစ္စာကို သိသော ဉာဏ်မည်၏။
 ယံ-ယေန အာကာရေန၊ ဖြင့်။ ရူပံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊
 ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ သဘောရှိ၏။ အယံ၊ ဤမမြဲ ဆင်းရဲ ဖောက်ပြန်သော အခြင်းအရာသည်။
 ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ အာဒိနဝေါ၊ အပြစ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပရိညာပဋိဝေဓော၊ ပိုင်းခြား၍ သိ
 သောအားဖြင့် ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ ဒုက္ခသစ္စံ-ဒုက္ခသစ္စဉာဏံ၊ မည်၏။ ရူပသ္မိံ၊ ရုပ်၌။ ယော
 ဆန္ဒရာဂဝိနယော၊ အကြင်ဆန္ဒရာဂကို ဖျောက်ခြင်းသည်။ ယံ ဆန္ဒရာဂပဟာနံ၊ အကြင်ဆန္ဒရာဂကို
 ပယ်ခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣဒံ၊ ဤသည်လျှင်။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာ
 တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သစ္စိကိရိယာပဋိဝေဓော၊ မျက်မှောက်ပြုသောအားဖြင့် ထိုးထွင်း၍သိခြင်း
 သည်။ နိရောဓသစ္စံ-နိရောဓသစ္စဉာဏံ၊ မည်၏။ ဣမေသု တီသ ဌာနေသ၊ ဤသုံးပါးသော အရာတို့
 ၌။ ယာ ဒိဋ္ဌိ၊ အကြင်မှန်သော အမြင်သည်။ ယော သက်ပေါ့၊ အကြင်ကောင်းသော အကြံ
 သည်။ ယာ ဝါစာ၊ အကြင်စကားသည်။ ယော ကမ္မန္တော၊ အကြင်အမှုသည်။ ယော အာဇီဝေါ၊
 အကြင် အသက်မွေးခြင်းသည်။ ယော ဝါယာမော၊ အကြင်လုံ့လပြုခြင်းသည်။ ယာ သတိ၊ အကြင်
 အမှတ်ရသော သတိသည်။ ယော သမာဓိ၊ အကြင်တည်ကြည်သော သမာဓိသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။
 အယံ ဘာဝနာပဋိဝေဓော၊ ဤမဂ္ဂဘာဝနာ-ဟူသော ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ မဂ္ဂသစ္စံ-မဂ္ဂသစ္စ
 ဉာဏံ၊ မည်၏။ ။[ယံ ဝေဒနံ-စသည်၌ အနက်ထင်ရှားပြီ။

၁၅။ သစ္စန္တိတ္ထေ၊ သစ္စံ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ အဘယ်မျှသော အခြင်း
 အရာတို့ဖြင့်။ သစ္စံ၊ သစ္စာမည်သနည်း။ ယေန ဌေန၊ ရှာမှီးသော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ ပရိဂ္ဂဟဌေန၊
 သိမ်းဆည်းသော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ ပဋိဝေဓဌေန၊ ထိုးထွင်း၍ သိသော သဘောအားဖြင့်၎င်း။
 သစ္စံ၊ သစ္စာမည်၏။ ယေန ဌေန၊ ရှာမှီးသော သဘောအားဖြင့်။ သစ္စံ၊ သစ္စာမည်သည်။ ကထံ
 ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်။ ကိံ နိဒါနံ၊ အဘယ်တရားလျှင်
 အကြောင်းရှိသနည်း။ ကိံ သမုဒယံ၊ အဘယ်တရားလျှင် ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းရှိသနည်း။ ကိံ ဇာတိကံ၊
 အဘယ်တရားလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသနည်း။ ကိံ ပဗာဝံ၊ အဘယ်တရားလျှင် အမှန်ရှိသနည်း။
 ဣတိဝေံ၊ ဤသို့။ ယေန ဌေန၊ ရှာမှီးသော သဘောအားဖြင့်။ သစ္စံ၊ သစ္စာမည်၏။ ဇရာမရဏံ၊
 ဇရာမရဏသည်။ ဇာတိနိဒါနံ၊ ဇာတိလျှင် အကြောင်းရှိ၏။ ဇာတိသမုဒယံ၊ ဇာတိလျှင် ဖြစ်
 ပေါ်ကြောင်းရှိ၏။ ဇာတိဇာတိကံ၊ ဇာတိလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ ဇာတိပဗာဝံ၊ ဇာတိလျှင်
 အမှန်ရှိ၏။ ဣတိဝေံ၊ ဤသို့။ ပရိဂ္ဂဟဌေန၊ သိမ်းဆည်းသော သဘောအားဖြင့်။ သစ္စံ၊ သစ္စာ
 မည်၏။ ဇရာမရဏဉ္စ၊ ဇရာမရဏကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဇရာမရဏသမုဒယဉ္စ၊ ဇရာမရဏ၏
 ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ဇရာမရဏနိရောဓဉ္စ၊ ဇရာမရဏ၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ကိုလည်း။
 ပဇာနာတိ၊ ၏။ ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒဉ္စ၊ ဇရာမရဏ၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း
 ဖြစ်သော အကျင့်ကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ပဋိဝေဓဌေန၊ ထိုးထွင်း၍ သိသော
 သဘောအားဖြင့်။ သစ္စံ၊ သစ္စာမည်၏။

ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ ကိံ နိဒါနာ၊ အဘယ်တရားလျှင် အကြောင်းရှိသနည်း။ ။[တူပြီ။ ။
 သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒဉ္စ၊ အကျင့်ကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ပဋိဝေဓဌေန၊
 အားဖြင့်။ သစ္စံ၊ သစ္စာမည်၏။

၁၆။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ သမုဒယသစ္စံ၊
 သမုဒယသစ္စာမည်၏။ ဉာဏိန္ဒြိယံ၊ နှစ်ပါးသော ဒုက္ခသမုဒယသစ္စာတို့၏လည်း။ နိဿရဏံ၊ ထွက်

မြောက်ရာ ကုန်ဆုံးရာ နိဗ္ဗာန်သည်။ နိရောဓသစ္စံ၊ မည်၏။ နိရောဓပုဇာနနာ၊ နိရောဓသစ္စာကို သိခြင်းသည်။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ မဂ္ဂသစ္စာမည်၏။ပ။

(ပါဠိစာအုပ်နံပါတ် ၃၀၂-အစ နှစ်ကြောင်း၌ “ဇရာမရဏံ သိယာ ဒုက္ခသစ္စံ၊ သိယာ သမုဒယသစ္စံ။ပ။မဂ္ဂသစ္စံ”ဟူသော ဤစာပိုဒ် ပိုနေသည်။ ဇရာမရဏသည် မည်သည့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ၏မျှ အကြောင်းမဖြစ်သောကြောင့် သမုဒယသစ္စာ မမည်နိုင်။ ဇာတိ စသော ရှေးအင်္ဂါများသာလျှင် နောက်နောက်အင်္ဂါ၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် သမုဒယသစ္စာ မည်နိုင်ပေသည်။ အဋ္ဌကထာ၌လည်း ဇာတိမှစ၍ ဖွင့်ပြထားသည်။ ဇရာမရဏကိုကား မပြ)။

ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ သိယာ၊ ရံခါ။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ သိယာ၊ ရံခါ။ သမုဒယသစ္စံ၊ မည်၏။ပ။အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ ။(ပါဠိ၌ ဘဒဝါ-ဟု ရှိနေ၏။ မပြည့်စုံ။ အဋ္ဌကထာနှင့်လည်း မညီ)။ ။သိယာ၊ ရံခါ။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ မည်၏။ သိယာ၊ ရံခါ။ သမုဒယသစ္စံ၊ မည်၏။ ဥဘိန္ဒုပ္ပံ၊ တို့၏ လည်း။ နိဿရဏံ၊ သည်။ နိရောဓသစ္စံ၊ မည်၏။ နိရောဓပုဇာနနာ၊ နိရောဓသစ္စာကို သိခြင်းသည်။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

သစ္စကထာ၊ သည် နိဋ္ဌိတ၊ ပြီးပြီ။
ဘာဏဝါရော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၃-ဗောဇ္ဈင်္ဂကထာ

၁၇။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ သာဝတ္ထိနိဒါန်းရှိသော သုတ်တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ ဣမေ သတ္တာ၊ ဤခုနစ်ပါးတို့တည်း။ သတ္တာ၊ ခုနစ်ပါးတို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ် သည်တို့နည်း ဟူမူကား။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်၎င်း။ပ။ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ ဣမေ ခေါ် သတ္တာ၊ ဤခုနစ်ပါးတို့တည်း။

ကေနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်မည်သနည်း။ ဗောဓာယ၊ သိခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်မည်ကုန်၏။ ဗုဇ္ဈန္တိ၊ သိဘတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်ကုန်၏။ အနုဗုဇ္ဈန္တိ၊ တဖန်သိတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်ကုန်၏။ ပဋိဗုဇ္ဈန္တိ၊ နောက်ထပ်တဖန် သိတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်ကုန်၏။ သမ္ပုဇ္ဈန္တိ၊ ကောင်းစွာ သိဘတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်ကုန်၏။ (၁)

ဗုဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်ကုန်၏။ အနုဗုဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ တဖန် သိတတ်သော အနက်ကြောင့်။ပ။ပဋိဗုဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ နောက်ထပ်တဖန် သိတတ်သော အနက် ကြောင့်။ပ။သမ္ပုဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ကောင်းစွာသိတတ်သော အနက်ကြောင့်။ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်ကုန်၏။(၂)

ဗောဇ္ဈေန္တိ၊ သိစေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်ကုန်၏။ပ။သမ္ပောဓနဋ္ဌေန၊ ကောင်းစွာသိစေတတ်သော အနက်ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်ကုန်၏။ (၃-၄)

ဗောဓိပက္ခိယဋ္ဌေန၊ သိသော မဂ်ဉာဏ်၏အဖို့၌ဖြစ်သော အနက်ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်ကုန်၏။ ပ။ သမ္မောဓိပက္ခိယဋ္ဌေန၊ ကောင်းစွာ မဂ်ဉာဏ်၏အဖို့၌ ဖြစ်သော အနက်ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်ကုန်၏။ (၅)

ဗုဒ္ဓိလဘနဋ္ဌေန၊ ပညာကိုရသော အနက်ကြောင့်။ ပ။ ဗုဒ္ဓိပဋိလဘနဋ္ဌေန၊ ပညာကို တံဖန်ရသော အနက်ကြောင့်။ ပ။ ဗုဒ္ဓိရောပနဋ္ဌေန၊ ပညာသို့ တင်တတ်သော အနက်ကြောင့်။ ပ။ ဗုဒ္ဓိအဘိရောပနဋ္ဌေန၊ ပညာသို့ ရှေးရှု၍ တင်တတ်သော အနက်ကြောင့်။ ပ။ ဗုဒ္ဓိပါပနဋ္ဌေန၊ ပညာသို့ ရောက်စေတတ်သော အနက်ကြောင့်။ ပ။ ဗုဒ္ဓိသမ္မာပနဋ္ဌေန၊ ပညာသို့ ကောင်းစွာ ရောက်စေတတ်သော အနက်ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်မည်ကုန်၏။ (ဆက္က)

မူလ မူလကောသိဒသက

၁၈။ မူလဋ္ဌေန၊ နောက်နောက်ဗောဇ္ဈင်တို့၏မူလဖြစ်သော အနက်ကြောင့်။ ပ။ မူလစရိယဋ္ဌေန၊ မူလဖြစ်၍ ဖြစ်ပွားသော အနက်ကြောင့်။ ပ။ မူလပရိဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ မူလဖြစ်၍ သိမ်းဆည်းအပ်သော အနက်ကြောင့်။ ပ။ မူလပရိဝါရဋ္ဌေန၊ မူလဖြစ်၍ အခြံအရံဖြစ်သော အနက်ကြောင့်။ ပ။ မူလပရိပူရဏဋ္ဌေန၊ မူလဖြစ်၍ ပြည့်စေတတ်သော အနက်ကြောင့်။ ပ။ မူလပရိပါကဋ္ဌေန၊ မူလဖြစ်၍ ရင့်စေတတ်သော အနက်ကြောင့်။ ပ။ မူလပဋိသမ္ဘိဒဋ္ဌေန၊ မူလဖြစ်၍ အမျိုးမျိုး ကွဲပြားသော ပဋိသမ္ဘိဒါဟူသော အနက်ကြောင့်။ ပ။ မူလပဋိသမ္ဘိဒါပါပနဋ္ဌေန၊ မူလဖြစ်သော ပဋိသမ္ဘိဒါသို့ရောက်စေတတ်သော အနက်ကြောင့်။ ပ။ မူလပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ မူလဖြစ်သော ပဋိသမ္ဘိဒါ၌။ ဝသီဘာဝနဋ္ဌေန၊ လေ့လာနိုင်နင်းခြင်းဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်ကုန်၏။ မူလပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ ၌။ ဝသီဘာဝပုတ္တာနမ္ပိ၊ လေ့လာနိုင်နင်းခြင်းသို့ရောက်သော ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း။ (အင်္ဂဋ္ဌေန၊ အင်္ဂါဖြစ်သော အနက်ကြောင့်။) ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်ကုန်၏။ (၁)

ဟေတုဋ္ဌေန၊ ဇနကအကြောင်းဖြစ်သော အနက်ကြောင့်။ ပ။ ဟေတုစရိယဋ္ဌေန၊ ဇနကအကြောင်း ဖြစ်၍ ဖြစ်ပွားသော အနက်ကြောင့်။ ပ။ ဟေတုပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ ၌။ ဝသီဘာဝပုတ္တာနမ္ပိ၊ ရောက်သော ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း။ (အင်္ဂဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။) ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်မည်ကုန်၏။ (၂)

ပစ္စယဋ္ဌေန၊ ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းဖြစ်သော အနက်ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်မည်ကုန်၏။ ပ။ (၃)

ဝိသုဒ္ဓဋ္ဌေန၊ စင်ကြယ်သော အနက်ကြောင့်။ ပ။ ဝိသုဒ္ဓိစရိယဋ္ဌေန၊ စင်ကြယ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ပွားသော အနက်ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်ကုန်၏။ ပ။ (၄)

အနဝဇ္ဇဋ္ဌေန၊ အပြစ်မရှိသော အနက်ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်ကုန်၏။ ပ။ (၅)

နေက္ခမ္ဘဋ္ဌေန၊ စွန့်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်ကုန်၏။ ပ။ (၆)

ဝိမုတ္တဋ္ဌေန၊ လွတ်ခြင်းဟူသော အနက်ကြောင့်။ ပ။ ဝိမုတ္တိစရိယဋ္ဌေန၊ လွတ်ခြင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ပွားသော အနက်ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်ကုန်၏။ ပ။ (၇)

အနာသဝဋ္ဌေန၊ အာသဝေါကင်းသော အနက်ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်ကုန်၏။ ပ။ (၈)

ဝိဝေကဋ္ဌေန၊ ဆိတ်သော အနက်ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်ကုန်၏။ ပ။ (၉)

ဝေါသဂ္ဂဋ္ဌေန၊ စွန့်ခြင်းဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်ကုန်၏။ ပ။ (၁၀)

၁၉။ မူလဋ္ဌံ၊ မူလသဘောကို။ ဗုဇ္ဈန္တိ၊ သိတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်ကုန်၏။ ပ။ ဝေါသဂ္ဂဋ္ဌံ၊ စွန့်ခြင်းသဘောကို။ ပ။

မူလစရိယဋ္ဌံ၊ မူလဖြစ်၍ ဖြစ်ပွားသောသဘောကို။ ဗုဇ္ဈန္တိ၊ သိတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်ကုန်၏။ ပ။

မူလပရိဂ္ဂဟဋ္ဌံ၊ မူလဖြစ်၍ သိမ်းဆည်းခြင်းသဘောကို။ ပ။ ဝေါသဂ္ဂပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ ဝေါသဂ္ဂဖြစ်သော ပဋိသမ္ဘိဒါ၌။ ဝသိဘာဝဋ္ဌံ၊ ကို။ ဗုဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်ကုန်၏။ ပ။

ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌံ၊ သိမ်းဆည်းခြင်းသဘောကို။ ပ။ [ပရိဝါရဋ္ဌံ-စသည်၏ အနက်မှာ ပါဠိမျက်နှာ နံပါတ်-၁၆၊ စာပိုဒ်နံပါတ် ၁၁-မှ ၁၉-အထိ စာပိုဒ်များနှင့် တူပြီ]။

အမတောဂခံ၊ သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ပရိယောသနဋ္ဌေန၊ အဆုံးဖြစ်သောသဘောဖြင့်။ ဗုဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်ကုန်၏။

၂၀။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ သာဝတ္ထိနိဒါန်းရှိသော သုတ်တည်း။ တတြခေါ၊ ထိုသာဝတ္ထိပြည်ဝယ် နေတော်မူသောအခါ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ အသျှင်သာရိပုတ္တရာသည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း တို့ကို။ အာဝုသော ဘိက္ခုဝေတိ၊ ငါ့ရှင် ရဟန်းတို့ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ သိစေတော်မူ၏။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ အာဝုသောတိ၊ ငါ့ရှင်ဟူ၍။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ အသျှင်သာရိ ပုတ္တရာ၏။ ဝစနံ၊ ကို။ ပစ္စသောသံ၊ ဝန်ခံ ကုန်၏။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ အသျှင်သာရိပုတ္တရာ သည်။ တေ ဝစနံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူ၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ ဣမေ သတ္တ၊ ဤခုနစ်ပါးတို့တည်း။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးတို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ် သည်တို့နည်း ဟူမကား။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ၎င်း။ ပ။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ၎င်း။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ ဣမေ ခေါ သတ္တ၊ ဤခုနစ်ပါးတို့တည်း။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဣမေသံ ခေါ သတ္တန္တံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ ဤခုနစ်ပါးသော ဗောဇ္ဈင်တို့တွင်။ ယေန ယေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန၊ အကြင်အကြင် ဗောဇ္ဈင်ဖြင့်။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ ဝါ၊ နံနက် အခါကာလပတ်လုံး။ ဝိဟရိတံ၊ နေခြင်းငှါ။ အာကင်္ခါမိ၊ အလိုရှိ၏။ တေန တေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန၊ ထိုထိုဗောဇ္ဈင်ဖြင့်။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ နံနက်အခါကာလပတ်လုံး။ ဝိဟရာမိ၊ နေ၏။ ယေန ယေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန၊ ဖြင့်။ မဇ္ဈိကသမယံ၊ မွန်းတည့်အခါကာလပတ်လုံး။ ဝါ၊ နေ့လည်ပိုင်းအခါကာလ ပတ်လုံး။ သာယန္တသမယံ၊ ညနေအခါကာလပတ်လုံး။ ဝိဟရိတံ၊ နေခြင်းငှါ။ အာကင်္ခါမိ၊ အလို ရှိ၏။ တေန တေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန၊ ဖြင့်။ သာယန္တသမယံ၊ လုံး။ ဝိဟရာမိ၊ နေ၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်တည်း။ (ဝါ၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ဖြစ်စေ။) ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါအား။ (စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။) စေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ ဒေပုမာဏောတိ၊ အတိုင်းအရှည်မရှိဟူ၍။ မေ၊ ငါအား။ (ဉာဏံ၊ အသိဉာဏ်သည်။) ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သုသမာ ရဓ္မေတိ၊ ကောင်းစွာအားထုတ်အပ်သည်-ပြည့်စုံသည်ဟူ၍။ မေ၊ ငါအား။ (ဉာဏံ၊ အသိဉာဏ်သည်။) ဟောတိ၊ ၏။ တိဋ္ဌန္တံ စ၊ တည်နေလျှင်လည်း။ ဝါ၊ တည်နေသည်လည်းဖြစ်သော။ နံ၊ ထိုသတိ သမ္ပောဇ္ဈင်ကို။ တိဋ္ဌတိတိ၊ တည်နေသည်ဟူ၍။ ပဇာနာမိ၊ သိ၏။ မေ၊ ငါ၏။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သည်။ သစေပိ စတိ၊ အကယ်၍မူလည်း ရွေ့လျော့ ကင်းကွာသွားငြားအံ့။ ဝါ၊ အကယ်၍

ရွှေ့လျော့ ကင်းကွာသွားစေကာမူ။ မေ၊ ငါ၏။ (သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်သည်။) ဣဒပုစ္စယာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ စဝတီတိ၊ ရွှေ့လျော့ ကင်းကွာ သွားသည် ဟူ၍။ ပဇာနာမိ သိ၏ ။ပ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်တည်း။ (ဝါ၊ ဥပေက္ခာ သမ္ပောဇ္ဈင်ဖြစ်စေ။) ဣတိ၊ သို့။ မေ၊ ငါ့အား။ (စိတ္တံ၊ သည်။) စေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ အပ္ပမာဏောတိ၊ ဟူ၍။ မေ၊ ငါ့အား။ (ဉာဏံ၊ သည်။) ဟောတိ၊ ။ပ။ ဣဒပုစ္စယာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ စဝတီတိ၊ ဟူ၍။ ပဇာနာမိ၊ ။ပ။

အာဝုသော၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာအတူဆိုသည်ရှိသော်ကား။ ရုညော ဝါ၊ မင်း၏၎င်း။ ရာဇမဟာမတ္တဿ ဝါ၊ မင်း၏အမတ်ကြီး၏၎င်း။ ဒုဿကရဏ္ဏကော၊ ပုဆိုးသေတ္တာသည်။ နာနာ ရတ္တာနံ၊ အထူးထူးသော ဆိုးရည်တို့ဖြင့် ဆိုးအပ်ကုန်သော။ ဒုဿာနံ၊ ပုဆိုးတို့ဖြင့်။ ပူရော၊ ပြည့်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သော၊ ထိုမင်း၊ မင်း၏အမတ်သည်။ ယညဒေဝ ဒုဿယုဂံ၊ အကြင် အကြင် ပုဆိုးအစုံကိုပင်လျှင်။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ ဝါ၊ ပတ်လုံး။ ပါရုပိတုံ၊ ဝတ်ရုံခြင်းငှါ။ အာကခေယျ၊ အလို့ရှိရာ၏။ တံတဒေဝ ဒုဿယုဂံ၊ ထိုထို ပုဆိုးအစုံကိုပင်လျှင်။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ နံနက် အခါကာလပတ်လုံး။ ပါရုပေယျ၊ ဝတ်ရုံရာ၏။ ယညဒေဝ ဒုဿယုဂံ၊ ကိုပင်လျှင်။ မဇ္ဈိကသမယံ၊ ပတ်လုံး။ သာယန္တသမယံ၊ ပတ်လုံး။ ပါရုပိတုံ၊ ငှါ။ အာကခေယျ၊ ။ တံတဒေဝဒုဿယုဂံ၊ ကိုပင်လျှင်။ သာယန္တသမယံ၊ ပတ်လုံး။ ပါရုပေယျ၊ သေယျထာပိ၊ ဝတ်ရုံရာသကဲ့သို့။ ဝေမေဝံ ခေါ၊ ထို့အတူပင်လျှင်။ အာဝုသော၊ ငါ့သျှင်တို့။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဣမေသံ သတ္တန္တံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ ဤခုနစ် ပါးသော ဗောဇ္ဈင်တို့တွင်။ ယေန ယေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန၊ အကြင်အကြင်ဗောဇ္ဈင်ဖြင့်။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ ပတ်လုံး။ ဝိဟရိတုံ၊ နေခြင်းငှါ။ အာကခါမိ၊ အလို့ရှိ၏။ တေန တေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန၊ ဖြင့်။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ ပတ်လုံး။ ဝိဟရာမိ၊ နေ၏။ပ။

သုတ္တန္တနိဗ္ဗေသ

၂၁။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်တည်း။ (ဝါ၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ဖြစ်စေ။) ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါ့အား။ (စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။) စေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (နုလုံးသွင်းသော အသျှင်သာရိပုတြာမထေရ်၏။) ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ နုလုံးသွင်းအပ်သော သတိ သမ္ပောဇ္ဈင်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း။

[သတိသမ္ပောဇ္ဈင် သိသံကတွာ ဖလသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇန္တဿ၊ အညေသု ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု ဝိဇ္ဇမာနေသု ဧဝံ အယံ(ဧဝ မယံ) သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ ဟောတီတိ (ဟောတူတိ) ဣတိ စေ ပဝတ္တဿ၊ ကထံ သော သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ ဟောတီတိ အတ္ထော။ အဋ္ဌကထာ။ ။ ဣတိစေ ပဝတ္တဿာတိ ဧဝံ သိသကရဏေ (သိသကရဏဝသေန) ပဝတ္တဿ သတိ သမ္ပောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ထေရဿ၊ စိတ္တဿ ဝါ။ ဂဏ္ဍိပဒ။ ။ ဤအဋ္ဌကထာ ဂဏ္ဍိတို့ကို မှီ၍ပြန်အပ် သော အနက်ဖြစ်သည်။ ဣတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ-၌ ရှေးနိဿယအနက်ကား။ “ဣတိ၊ ဤသို့။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါသိသေန၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ကို အဦးပြုသဖြင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင် သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ နည်း”ဟု ပြန်၏။ နောက်၌လည်း နည်းတူပင်]။

ယာဝတာ၊ အကြင်မျှလောက်။ နိရောဓော၊ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သည်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်၏။ တာဝတာ၊ ထိုမျှလောက်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါအား။ (စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။) စေ ဟောတိ၊ အံ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (နှလုံးသွင်းသော မထေရ်၏။) ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ နှလုံးသွင်းအပ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သေယျထာပိ၊ ဥပမာအတူဆိုသည် ရှိသော်ကား။ ဈာယတော၊ တောက်လောင်နေသော။ တေလပုဒိပဿ၊ ဆီမီး၏။ အစ္စိ၊ မီးလျှံသည်။ ယာဝတာ၊ အကြင်မျှလောက်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တာဝတာ၊ ထိုမျှလောက်။ ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယာဝတာ၊ လောက်။ ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တာဝတာ၊ ထိုမျှလောက်။ အစ္စိ၊ မီးလျှံသည်။ ဟောတိ၊ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ထို့အတူပင်လျှင်။ ယာဝတာ၊ လောက်။ နိရောဓော၊ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သည်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်၏။ တာဝတာ၊ လောက်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ အား။ (စိတ္တံ၊ သည်။) ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (နှလုံးသွင်းသော အသျှင်သာရိပုတြာမထေရ်၏။) ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ (နှလုံးသွင်းအပ်သော) သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အပ္ပမာဏော၊ အတိုင်းအရှည်မရှိသောတရားတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါအား။ စေ ဟောတိ၊ အံ။ ။ (ဤအရာ၌ စေ-သဒ္ဒါ ပိုနေဟန်ရှိ၏။ သုတ်ရင်း၌လည်း ၎င်းစေသဒ္ဒါ မရှိ။ သို့မရှိလျှင် “ဤသို့ ငါအား အသိဉာဏ်ဖြစ်သည်” ဟု အနက်ရ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ (သိသော အသျှင်သာရိပုတြာမထေရ်၏။) ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ (သိအပ်သော) အတိုင်းအရှည်မရှိသော ဗောဇ္ဈင်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ နည်း။ ကိလေသာ စ၊ အနုသယကိလေသာတို့သည်၎င်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ပရိယုဋ္ဌာနာ စ၊ ပရိယုဋ္ဌာန်တို့သည်၎င်း။ ယေ စ သင်္ခါရာ၊ အကြင်သင်္ခါရတို့သည်လည်း။ ပေါနောဘဝိကာ၊ တဖန်ဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ တေ စ၊ ထိုသင်္ခါရတို့သည်၎င်း။ ပမာဏဗဒ္ဓါ၊ အတိုင်းအရှည်ကို ပြုတတ်သော ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့နှင့် စပ်ကုန်၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သည်။ အစလဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ အသင်္ခတဋ္ဌေန၊ မပြုပြင်အပ်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ အပ္ပမာဏော၊ အတိုင်းအရှည်မရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ယာဝတာ၊ လောက်။ နိရောဓော၊ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သည်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်၏။ တာဝတာ၊ လောက်။ အပ္ပမာဏော၊ အတိုင်းအရှည် မရှိသောတရားတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ အား။ စေ ဟောတိ၊ အံ။ ဣတိ၊ သို့။ (တနည်း စေ-မပါသော ပါဠိ၏အနက်ကား ဣတိ၊ သို့။ မေ၊ အား။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိသော အသျှင်သာရိပုတြာမထေရ်၏။) ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ (သိအပ်သော) အတိုင်းအရှည် မရှိသော ဗောဇ္ဈင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သုသမာရဒ္ဓေါ၊ ကောင်းစွာအားထုတ်အပ်သည်-ပြည့်စုံသည်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါအား။ စေဟောတိ၊ အံ။ ။ တနည်းကား၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါအား။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (သိသော အသျှင်သာရိပုတြာမထေရ်၏။) ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ (သိအပ်သော) ပြည့်စုံသော ဗောဇ္ဈင်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ နည်း။ ကိလေသာ စ၊ ကိလေသာတို့သည်၎င်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ပရိယုဋ္ဌာနာ စ၊ ပရိယုဋ္ဌာန်တို့သည်၎င်း။ ယေ စ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်လည်း။ ပေါနောဘဝိကာ၊ ကုန်၏။ တေ စ၊ တို့သည်၎င်း။ ဝိသမာ၊ မညီညွတ်ကုန်။ နိရောဓော၊ သည်။ သန္တဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်၎င်း။ ပဏီတဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်၎င်း။ သမဓမ္မော၊ ညီညွတ်သောတရားမည်၏။ ယာဝတာ၊ လောက်။

နိရောဓော သည်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်၏။ တာဝတာ၊ လောက်။ သုသမာရဇ္ဇိ၊ ကောင်းစွာအားထုတ် အပ်သည်-ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မေ၊ အား။ စေ ဟောတိ၊ အံ့။ ။တနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မေ၊ အား။ ဥာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (သိသော အသျှင်သာရိပုတြာ မထေရ်၏။) ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ပြည့်စုံသောဗောဇ္ဈင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ တိဋ္ဌန္တံ စ၊ တည်နေလျှင်လည်း။ နံ၊ ထိုဗောဇ္ဈင်ကို။ တိဋ္ဌတီတိ၊ ဟူ၍။ ပဇာနာမိ၊ သိသနည်း။ သစေပိ စဝတိ၊ အကယ်၍မူလည်း ရှေ့လျှောက်ကွာသွားငြားအံ့။ ဝါ၊ အကယ်၍ ရှေ့လျှောက်ကွာသွားစေကာမူ။ ဣဒပ္ပတ္တယာ၊ ကြောင့်။ စဝတီတိ၊ ဟူ၍။ ပဇာနာမိ၊ သိသနည်း။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်သနည်း။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ စဝတိ၊ ရှေ့လျှောက်သနည်း။ အဋ္ဌဟာ ကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ အဋ္ဌဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ စဝတိ၊ ၏။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဟာကာရေဟိ၊ အဘယ်ရှစ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်သနည်း။ အနုပ္ပါဒံ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ကင်းသောနိဗ္ဗာန်ကို။ အာဝဇ္ဇိတတ္တာ၊ နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သတိ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒံ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို။ အနာဝဇ္ဇိတတ္တာ၊ နှလုံးမသွင်းအပ် မဆင်ခြင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ အပ္ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်ပွားခြင်း ကင်းသောနိဗ္ဗာန်ကို။ အာဝဇ္ဇိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်ပွားခြင်းကို။ အနာဝဇ္ဇိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အနိမိတ္တံ၊ သင်္ခါရနိမိတ်ကင်းသော နိဗ္ဗာန်ကို။ ပ။ နိမိတ္တံ၊ သင်္ခါရနိမိတ်ကို ။ပ။ နိရောဓံ၊ သင်္ခါရချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ကို ။ပ။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ အနာဝဇ္ဇိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သတိသမ္မော ဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဣမေဟိ အဋ္ဌဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ။[စဝတိ-ဝါရ အနက်ထင်ပြီ]။

ဗောဇ္ဈင်္ဂကထာ၊ ဗောဇ္ဈင်ကို ပြဆိုသောစကားသည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၄-မေတ္တာကထာ

၂၂။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ သာဝတ္ထိနိဒါနိုးရှိသောသုတ်တည်း။ ။ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အာသေ ဝိတာယ၊ အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲအပ်သော။ ဘာဝိတာယ၊ ပွားစေအပ်သော။ ဗဟုလိကတာယ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ်သော။ ယာနိကတာယ၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ပြုအပ်သော။ ဝတ္ထုကတာယ၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုအပ်သော။ အနုဋ္ဌိတာယ၊ ရှေးရှုထင်သော။ ပရိစိတာယ၊ လေ့လာအပ်သော။ သုသမာရဒ္ဓါယ၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်သော။ စေတောဝိမုတ္တိယာ၊ စိတ်၏လွတ်မြောက်ခြင်း ဝင်စားခြင်း သဘောဖြစ်သော။ မေတ္တာယ၊ မေတ္တာ၏။ (တနည်း၊ မေတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ၊ မေတ္တာ ဈာန်၏။) ကောဒသ အာနိသံသာ၊ တဆယ့်တပါးသောအကျိုးတို့ကို။ ပါဠိကင်္ခါ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ ကောဒသ၊ တဆယ့်တပါးသောအကျိုးတို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်းဟူမူကား။ သုခံ၊ ချမ်းသာစွာ။ သုပတိ၊ အိပ်ရ၏။ သုခံ၊ ချမ်းသာစွာ။ ပဋိဗုဇ္ဈတိ၊ နိုးရ၏။ ပါပကံ၊ မကောင်းသော။ သုပိနံ၊ အိပ်မက်ကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်မက်။ မနုဿာနံ၊ လူတို့သည်။ ပိယော၊ ချစ်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အမနုဿာနံ၊ နတ်တို့သည်။ ပိယော၊ ချစ်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒေဝတာ၊ နတ်တို့သည်။

ရက္ခန္တိ၊ စောင့်ရှောက်ကုန်၏။ အသ၊ ထိုမေတ္တာပြုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ အဂ္ဂိ ဝါ၊ မီးသည်၎င်း။ ဝိသံ ဝါ၊ အဆိပ်သည်၎င်း။ သတ္တံ ဝါ၊ လက်နက်သည်၎င်း။ န ကမတိ၊ မကျမရောက်။ တုဝဋ္ဌံ၊ လျင်စွာ။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ သမာဓိယတိ၊ ကောင်းစွာတည်ကြည်၏။ မုခဝဏ္ဏော၊ မျှက်နှာအဆွင်းသည်။ ဝိပုသီဒတိ၊ အထူးသဖြင့် ကြည်၏။ အသမ္ပုဇ္ဇော၊ မတွေ့ဝေသည်ဖြစ်၍။ ကာလံ၊ စုတေခြင်းကို။ ကရောတိ၊ ပြုရ၏။ ဥတ္တရိ၊ ထိုမေတ္တာသမာပတ်ထက်အလွန်။ အပ္ပဋ္ဌိဝိဇ္ဇန္တော၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ထိုးထွင်း၍မသိသည်ရှိသော်။ ဗြဟ္မလောကုပဂေါ၊ ဗြဟ္မာပြည်သို့ လားရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၏။ ပ။

အနောဓိသော၊ အပိုင်းအခြားမရှိသောအားဖြင့်။ ဖရဏာ၊ ဖြန့်အပ်သော။ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဩဓိသော၊ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ ဖရဏာ၊ ဖြန့်အပ်သော။ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း၏။ ဒိသာဖရဏာ၊ အရပ်မျက်နှာအားဖြင့် ဖြန့်အပ်သော။ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိသည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း၏။ ပ။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ အဝေရာ၊ ရန်မရှိကုန်သည်။ အဗျာပဇ္ဇာ၊ စိတ်ဆင်းရဲမရှိကုန်သည်။ အနိဗ္ဗာ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း မရှိကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေကုန်သတည်း။ သုခိ၊ သုခိသောသည်ဖြစ်၍။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ပရိဟရန္တု၊ ဆောင်နိုင်စေကုန်သတည်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ပါဏာ၊ ထွက်သက်ဝင်သက်နှင့် စပ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။ ပ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဘူတာ၊ ကိုယ်ထင်ရှားဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည်။ ပ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပ။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ အတ္တဘာဝပရိယာပန္နာ၊ အတ္တဘော၌ အကျုံးဝင်ကုန်သောသတ္တဝါတို့သည်။ အဝေရာ၊ သည်။ အဗျာပဇ္ဇာ၊ ကုန်သည်။ အနိဗ္ဗာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ သတည်း။ သုခိ၊ ဖြစ်၍။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ပရိဟရန္တု၊ သတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမေဟိ၊ ပဉ္စဟာကာရေဟိ၊ ဤငါးပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အနောဓိသော၊ အပိုင်းအခြား မရှိသောအားဖြင့်။ ဖရဏာ၊ ဖြန့်အပ်သော။ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၏။ ပ။

သဗ္ဗာ၊ ကုန်သော၊ ဣတ္ထိယော၊ မိန်းမတို့သည်။ ပ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ပုရိသာ၊ ယောက်ျားတို့သည်။ ပ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ အရိယာ၊ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ အနရိယာ၊ အရိယာမဟုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ ပ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ မနုဿာ၊ လူတို့သည်။ ပ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဝိနိပါတိကာ၊ ဝိနိပါတိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝါ၊ အပါယ်ဘုံသားတို့သည်။ အဝေရာ၊ ရန်မရှိကုန်သည်။ ပ။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ပရိဟရန္တု၊ ဆောင်နိုင်စေကုန်သတည်း။ ပ။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ၊ အရှေ့မျက်နှာအရပ်၌။ ပ။ ပစ္စိမာယ၊ ဒိသာယ၊ အနောက်မျက်နှာ အရပ်၌။ ပ။ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ၊ မြောက်မျက်နှာ အရပ်၌။ ပ။ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ၊ တောင်မျက်နှာအရပ်၌။ ပ။ ပုရတ္ထိမာယ အနုဒိသာယ၊ အရှေ့တောင်အထောင့်အရပ်၌။ ပ။ ပစ္စိမာယ အနုဒိသာယ၊ အနောက်မြောက်အထောင့်အရပ်၌။ ပ။ ဥတ္တရာယ အနုဒိသာယ၊ အရှေ့မြောက်အထောင့်အရပ်၌။ ပ။ ဒက္ခိဏာယ အနုဒိသာယ၊ အနောက်တောင် အထောင့်အရပ်၌။ ပ။ ဟေဋ္ဌိမာယ ဒိသာယ၊ အောက်အရပ်၌။ ပ။ ဥပရိမာယ ဒိသာယ၊ အထက်အရပ်၌။ ပ။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေဟိ ဒေဟိ အာကာရေဟိ၊ ဤဆယ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဒိသာဖရဏာ၊ အရပ်မျက်နှာအားဖြင့် ဖြန့်အပ်သော။ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၏။

၁-ဣန္ဒြိယဝါရ

၂၃။ သဗ္ဗေသံ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့အား။ ပိဋ္ဌနံ၊ နှိပ်စက်ခြင်းကို။
 ဝဇ္ဇေတွာ၊ ကြည်၍။ အပိဋ္ဌနာယ၊ မနှိပ်စက်သဖြင့်။ ဥပသာတံ၊ ညည်းဆဲခြင်းကို။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ ကြည်၍။
 အနုပသာတေန၊ မညည်းဆဲသဖြင့်။ သန္တာပံ၊ ပူပန်စေခြင်းကို။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ ကြည်၍။ အသန္တာပေန၊
 မပူပန်စေသဖြင့်။ ပရိယာဒါနံ၊ အသက်ကို ကုန်စေခြင်းကို။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ ကြည်၍။ အပရိယာဒါနေန၊
 အသက်ကို မကုန်စေသဖြင့်။ ဝိဟေသံ၊ ပင်ပန်းစေခြင်းကို။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ ကြည်၍။ အဝိဟေသာယ၊ မပင်ပန်း
 စေသဖြင့်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အဝေရိနော၊ ရန်မရှိကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေ
 ကုန်သတည်း။ ဝေရိနော၊ ရန်ရှိကုန်သည်။ မာ ဟောန္တု၊ မဖြစ်စေကုန်သတည်း။ သုခိနော၊ ချမ်း
 သာကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ သတည်း။ ဒုက္ခိနော၊ ဆင်းရဲကုန်သည်။ မာ ဟောန္တု၊ မဖြစ်စေကုန်သတည်း။
 သုခိတတ္တာ၊ ချမ်းသာသော ကိုယ်စိတ်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေကုန်သတည်း။ ဒုက္ခိတတ္တာ၊
 ဆင်းရဲသော ကိုယ်စိတ်ရှိကုန်သည်။ မာ ဟောန္တု၊ မဖြစ်စေကုန်သတည်း။ ဣ၏၊ သို့။ ဣမေဟိ
 အဋ္ဌဟာကာရေဟိ၊ ဤရှစ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါ
 တို့ကို။ မေတ္တာယတိ၊ ချစ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ မေတ္တာ၊ မေတ္တာမည်၏။ တံဓမ္မံ၊
 ထိုမေတ္တာတရားကို။ စေတယတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ စေတော၊ စေတော
 မည်၏။ သဗ္ဗဗျာပါဒပရိယုဋ္ဌာနေဟိ၊ ခပ်သိမ်းသောဗျာပါဒ ဒေါသဖြစ်ခြင်းတို့မှ။ မုစ္ဆတိ၊ ဝိက္ခမ္ဘန
 အားဖြင့် လွတ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိမည်၏။ မေတ္တာစ၊ မေတ္တာလည်း
 ဟုတ်၏။ စေတော စ၊ စေတောလည်း ဟုတ်၏။ ဝိမုတ္တိ စ၊ ဝိမုတ္တိလည်း ဟုတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊
 ကြောင့်။ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ မည်၏။

သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အဝေရိနော၊ ရန်မရှိကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေ
 ကုန်သတည်း။ ဝေမိနော၊ ဘေးမရှိကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ သတည်း။ သုခိနော၊ ချမ်းသာကုန်
 သည်။ ဟောန္တု၊ သတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သဒ္ဓါယ၊ သဒ္ဓါဖြင့်။ အဓိမုစ္ဆတိ၊ ဆုံးဖြတ်၏။
 သဒ္ဓါန္ဒြိယပရိဘာဝိတာ၊ သဒ္ဓါန္ဒြေဖြင့် ထုံစေအပ်သော။ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ သည်။ ဟောဘိ၊
 ဖြစ်၏။ ပ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိရိယံ၊ လုံ့လကို။ ပဂ္ဂဏှာတိ၊ ချီးမြှောက်၏။ ဝိရိယံန္ဒြိယပရိဘာဝိတာ၊
 ဝိရိယံန္ဒြေဖြင့် ထုံစေအပ်သော။ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ပ။

ဣမာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ ဤငါးပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ မေတ္တာယစေတောဝိမုတ္တိယာ၊ မေတ္တာစေ
 တောဝိမုတ္တိကို။ အာသေဝနာ၊ မှီဝဲကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ကုန်၏။ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ၊ ဤငါး
 ပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ ကို။ အာသေဝိယတိ၊ မှီဝဲအပ်၏။ ပ။ ဘာဝနာ၊
 ပွားစေကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ကုန်၏။ ပ။ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ ကို။ ဘာဝိယတိ၊ ပွားစေအပ်၏။ ပ။
 ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာပြုကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ကုန်၏။ ပ။ မေတ္တာယစေတောဝိမုတ္တိယာ၊
 ၎င်း။ အလင်္ကာရာ၊ တန်ဆာတို့သည်။ ဟောန္တု၊ ကုန်၏။ ပ။ သွာလင်္ကာတာ၊ ကောင်းစွာတန်ဆာ
 ဆင်အပ်သည်။ ဟောဘိ၊ ၎င်း။ ပ။ မေတ္တာယစေတောဝိမုတ္တိယာ၊ ၎င်း။ ပရိက္ခာရာ၊ အစိတ်
 အပိုင်း အဆောက်အဦတို့သည်။ ဟောန္တု၊ ကုန်၏။ ပ။ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ ကို။ သုပရိက္ခတာ၊
 ပြုပြင်တပ်ဆင်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ကုန်၏။ ပ။ ပရိဝါရာ၊ အခြံအရံတို့သည်။ ဟောန္တု၊ ကုန်၏။ ပ။
 သုပရိဝုတာ၊ ကောင်းစွာခြံရံအပ်သည်။ ဟောဘိ၊ ၎င်း။ ဣမာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ မေတ္တာယ

စေတောဝိမုတ္တိယာ၊ ကိ။ အာသေဝနာ၊ မြို့ဝဲကုန်သည်။ ဘာဝနာ၊ ပျိုးစေ့ကုန်သည်။ ဗဟုလီ
 ကတာ၊ အကြိမ်များစွာပြုကုန်သည်။ (မေတ္တာယစေတောဝိမုတ္တိယာ၏။) အလင်္ကာရာ၊ တန်ဆာ
 တို့သည်။ ပရိက္ခာရာ၊ အစိတ်အပိုင်း အဆောက်အဦတို့သည်။ ပရိဝါရာ၊ အခြံအရံတို့သည်။ ပါရိပူရိ၊
 ပြည့်စုံကြောင်းတို့သည်။ သဟဂဇာ၊ တကွရောက်ကုန်သည်။ သဟဇာတာ၊ တကွဖြစ်ကုန်သည်။
 သံသဠာ၊ နှီးနှောကုန်သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်သည်။ ပက္ခန္ဓနာ၊ ပြေးဝင်ကုန်သည်။ ဝါ၊
 ပြေးဝင်ကြောင်းတို့သည်။ ပသီဒနာ၊ ကြည်လင်စေကုန်သည်။ ဝါ၊ ကြည်လင်ကြောင်းတို့သည်။
 သန္တိဠာ၊ ကောင်းစွာတည်စေကုန်သည်။ ဝါ၊ ကောင်းစွာတည်ကြောင်းတို့သည်။ ဝိမုစ္စနာ၊
 လွတ်စေကုန်သည်။ ဝါ၊ လွတ်ကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသန္တန္တိ-သေသန္တာတိ
 ဖဿနာ၊ ဤမေတ္တာသည် ငြိမ်သက်၏ဟု တွေ့ထိကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယာနိကတာ၊
 ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်သည်။ ဝတ္ထုကတာ၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်သည်။ အနုဠိတာ၊ ရှေးရှုထင်
 ကုန်သည်။ ပရိစိတာ၊ အဖန်တလဲလဲ လေ့ကျက်အပ်ကုန်သည်။ သုသမာရဒ္ဒါ၊ ကောင်းစွာအား
 ထုတ်အပ်ကုန်သည်။ သုဘာဝိတာ၊ ကောင်းစွာ ပျိုးစေအပ်ကုန်သည်။ သွာမိဠိတာ၊ ကောင်းစွာ
 တည်ကုန်သည်။ သုသမ္ပဂ္ဂတာ၊ ကောင်းစွာတက်ကုန်သည်။ သုဝိမုတ္တာ၊ ကောင်းစွာလွတ်ကုန်
 သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (မေတ္တာ၊ မေတ္တာကို။) နိဗ္ဗတေန္တိ၊ ဖြစ်စေကုန်၏။ ဇောတေန္တိ၊ ထွန်းပ
 စေကုန်၏။ ပတာပေန္တိ၊ တောက်ပစေကုန်၏။

[၂-ဗလဝါရ၊ ၃-ဗောဇ္ဈင်္ဂဝါရ၊ ၄-မဂ္ဂင်္ဂဝါရတို့နှင့် သဗ္ဗေသံ ပါဏာနံ-စသော ဝါရတို့၌
 အနက်ထင်ရှားပြီ။]

မေတ္တာကထာ၊ မေတ္တာကထာသည်။ နိဠိတာ၊ ပြီးပြီ။

၅-ဝိရာဂကထာ

၂၀။ ဝိရာဂေါ၊ ဝိရာဂသည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိသည်။ ဖလံ၊ ဖိုလ်မည်၏။
 ဝိရာဂေါ၊ ဝိရာဂသည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ သောတာ
 ပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌။ ဒဿနုဠေနေ၊ မြင်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာဒိဠိ၊ သည်။
 မိစ္ဆာဒိဠိယာ၊ မိစ္ဆာဒိဠိမှ။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ ကင်း၏။ တဒနုဝတ္ထကကိလေသေဟိ စ၊ ထိုမိစ္ဆာဒိဠိသို့
 အစဉ်လိုက်ကုန်သော ကိလေသာတို့မှ၎င်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ ခန္ဓာတို့မှ၎င်း။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ ကင်း၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊
 အပမည်သော။ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရနိမိတ်အာရုံတို့မှလည်း။ ဝိရဇ္ဇတိ၊
 ကင်း၏။ ဝိရာဂေါ၊ ဝိရာဂသည်။ ဝိရာဂါရမ္မဏော၊ ဝိရာဂမည်သော နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိ၏။ ဝိရာဂ
 ဂေါစရော၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် ကျက်စားရာရှိ၏။ ဝိရာဂေါ၊ နိဗ္ဗာန်၌။ သမုဒါဂတော၊ ကောင်းစွာဖြစ်၏။
 ဝိရာဂေါ၊ နိဗ္ဗာန်၌။ ဌိတော၊ တည်၏။ ဝိရာဂေါ၊ နိဗ္ဗာန်၌။ ပတိဠိတော၊ မြဲမြံစွာ တည်၏။

ဝိရာဂေါတိ တွေ၊ ဝိရာဂေါ-ဟူသော ဣပုဒ်၌။ ဝိရာဂါ၊ ဝိရာဂတို့သည်။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးတို့တည်း။ နိဗ္ဗာ
 နုဠာ၊ နိဗ္ဗာန်သည်လည်း။ ဝိရာဂေါ၊ ဝိရာဂ မည်၏။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏတာ ဇာတာ၊ နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌ ဖြစ်ကုန်
 သော။ ယေ စ ဓမ္မာ၊ အကြင်တရား တို့သည်လည်း။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊
 ထိုတရားတို့သည်။ ဝိရာဂါ၊ ရာဂကင်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိတဿာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိရာဂါ၊
 ဝိရာဂမည်ကုန်၏။ သဟဇာတာနိ၊ သမ္မာဒိဠိနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တင်္ဂါနိ၊ ခုနစ်ပါးသော

မဂ္ဂင်တို့သည်။ ဝိရာဂံ၊ ဝိရာဂမည်သော နိဗ္ဗာန်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ အာရုံပြု၍ ရောက်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိရာဂေါ၊ ဝိရာဂမည်၏။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ပင်တည်း။ ဧတေန မဂ္ဂေန၊ ဤမဂ်ဖြင့်။ ဗုဒ္ဓါ စ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့သည်၎င်း။ သာဝကာ စ၊ တပည့်သာဝက တို့သည်၎င်း။ အဂတံ ဒိသံ၊ မရောက်ဘူးသေးသော အရပ်ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကြွသွားတော်မူကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ အဠာဂိကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော။ သော၊ ထိုတရားအပေါင်းသည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ ပရပုဝါဒါနံ၊ တပါးသော မိစ္ဆာဝါဒရှိကုန်သော။ ပုထုသမဏ၊ ဗြာဟ္မဏာနံ၊ များစွာသော ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့၏။ ယာဝတာ-ယတ္တကာ၊ အကြင်မျှလောက်ကုန်သော။ မဂ္ဂါ၊ မဂ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တတ္တကာနံ မဂ္ဂါနံ၊ ထိုမဂ်တို့ထက်။ အရိယော၊ ဖြူစင်သော။ အဠာဂိကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သည်သာလျှင်။ အဂ္ဂေါ စ၊ အထွဋ်အမြတ်လည်း ဖြစ်၏။ သေဠော စ၊ အထူးသဖြင့်လည်း ချီးမွမ်းအပ်၏။ ပါမောက္ခော စ၊ အကြီးအမှူးလည်းဖြစ်၏။ ဥတ္တမော စ၊ မြင့်မြတ်လည်း မြင့်မြတ်၏။ ပာရော စ၊ အလွန်လည်း တောင့်တအပ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ မဂ္ဂါနံ၊ မဂ်တို့ထက်။ အဠာဂိကော၊ အဠာဂိကမဂ်သည်။ သေဠော၊ မြတ်၏။

အဘိနိရောပနဠောန၊ ရှေးရှုတင်သော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သည်။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပေါ၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပမှ။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ ကင်း၏။ [အနက်တူပြီ]။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ ဒဿန ဝိရာဂေါ၊ ဒဿနဝိရာဂမည်၏။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သည်။ အဘိနိရောပန ဝိရာဂေါ၊ အဘိနိရောပနဝိရာဂမည်၏။ ပ။

ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ သည်။ ပဋိသင်္ခါနဝိရာဂေါ၊ ပဋိသင်္ခါန ဝိရာဂ မည်၏။ သဒ္ဓါဗလံ၊ သဒ္ဓါဗိုလ်သည်။ အဿဒ္ဓိယော၊ မယုံကြည်ခြင်းကြောင့်။ အကမ္ပိယဝိရာဂေါ၊ မတုန်လှုပ်စေနိုင်သော ဝိရာဂမည်၏။ ကောသဇ္ဇေ၊ ပျင်းခြင်း၌။ ပ။ အာဓိပတေယျဠောန၊ အကြီးအကဲဖြစ်သောသဘောအားဖြင့်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဝိရာဂေါ၊ ဝိရာဂမည်၏။ အကမ္ပိယဠောန၊ မတုန်လှုပ်စေနိုင်သော သဘောအားဖြင့်။ ဗလံ၊ သည်။ ဝိရာဂေါ၊ ဝိရာဂမည်၏။ ပ။ သံဝရဠောန၊ စောင့်စည်းသောသဘောအားဖြင့်။ သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ သည်။ ဝိရာဂေါ၊ မည်၏။ ပ။ သမုစ္ဆေဒနဠောန၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်သောသဘောအားဖြင့်။ ခယေညဏံ၊ သည်။ ဝိရာဂေါ၊ မည်၏။ ။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒသည်။ မူလဠောန၊ မူလရင်းဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝိရာဂေါ၊ ဝိရာဂမည်၏။ ပ။ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိသည်။ သာရဠောန၊ မြတ်သောသဘောအားဖြင့်။ ဝိရာဂေါ၊ မည်၏။ အမတောဂဓံ၊ သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ ပရိယောသာနဠောန၊ အဆုံးဖြစ်သော အနက်သဘောအားဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ ။ (နောက်၌မဂ္ဂေါ-ဟု-ဆိုလတ္တံ့ ဖြစ်သောကြောင့် ဤအရာ၌ “ဝိရာဂေါ” ဟူ၍ပင် ရှိသင့်၏)။

သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ ဒဿနမဂ္ဂေါ၊ ဒဿနမဂ်မည်၏။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သည်။ အဘိနိရောပနမဂ္ဂေါ၊ အဘိနိရောပနမဂ်မည်၏။ ပ။ အမတောဂဓံ၊ သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ ပရိယောသာနဠောန၊ အားဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝိရာဂေါ၊ သည်။ မဂ္ဂေါ၊ မည်၏။

၂၉။ ဖလံ၊ ဖိုလ်သည်။ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိမည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အသို့ဖြစ်သနည်း။ သောတာပတ္တိဖလက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ် ခဏ၌။ ဒဿနဠောန၊ မြင်သောသဘောအားဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊

သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမ္မံ။ ဝိမုတ္တာ၊ လွတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒန္တဝတ္တက
 ကိလေသေဟိ စ၊ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသို့ အစဉ်လိုက်သော ကိလေသတို့မှ၎င်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ ခန္ဓာတို့မှ၎င်း။
 ဝိမုတ္တာ၊ လွတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ၊ တို့မှ။ ဝိမုတ္တာ၊ လွတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 ဝိမုတ္တိ၊ ဖိုလ်ဟူသော ဝိမုတ္တိသည်။ ဝိမုတ္တာရမ္မဏာ၊ ဝိမုတ္တိမည်သော နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိ၏။
 ဝိမုတ္တိဂေါစရာ၊ ဝိမုတ္တိမည်သော နိဗ္ဗာန်လျှင် ကျက်စားရာရှိ၏။ ဝိမုတ္တိယာ၊ ဝိမုတ္တိမည်သော နိဗ္ဗာန်၌။
 သမုဒါဂတာ၊ ကောင်းစွာဖြစ်၏။ ဝိမုတ္တိယာ၊ ၌။ ဌိတာ၊ တည်၏။ ဝိမုတ္တိယာ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌိတာ၊
 မြဲမြံစွာတည်၏။ ဝိမုတ္တိတိတ္ထေ၊ ဝိမုတ္တိ-ဟူသောဤပုဒ်၌။ ဝိမုတ္တိယော၊ ဝိမုတ္တိတို့သည်။ ဒွေ၊ နှစ်ပါး
 တို့တည်း။ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ နိဗ္ဗာန်သည်လည်း။ ဝိမုတ္တိ၊ မည်၏။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏတာ၊ ဇာတာ၊ နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌
 ဖြစ်ကုန်သော။ ယေ စ ဓမ္မာ၊ တို့သည်လည်း။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ စ ဓမ္မာ၊
 ထိုတရားတို့သည်လည်း။ ဝိမုတ္တာ၊ လွတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။
 ဝိမုတ္တိ၊ မည်၏။ ဖလံ၊ ဖိုလ်ပင်တည်း။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သည်။ အဘိနိရောပနဋ္ဌေန၊ အာရုံသို့ရှေးရှု
 တင်သော အနက်ကြောင့်။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပိ၊ မှ။ ဝိမုတ္တာ၊ လွတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ [ဝိရာဂဝါရ
 နှင့် တူပြီ]။

သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဒဿနဝိမုတ္တိ၊ ဒဿနဝိမုတ္တိမည်၏။ ပ။ ပညိန္ဒိယံ၊ သည်။ ဒဿနဝိမုတ္တိ၊ မည်၏။

အာဝေပတေယျဋ္ဌေန၊ အကြီးအကဲဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဝိမုတ္တိ၊
 ဝိမုတ္တိမည်၏။ ပ။ အမတောဂဓံ၊ သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ပရိယောသာနဋ္ဌေန၊ အဆုံးဖြစ်သော
 သဘောအားဖြင့်။ ဝိမုတ္တိ၊ မည်၏။ ။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိ
 သည်။ ဖလံ၊ ဖိုလ်မည်၏။ ဧဝံ-ဣမိနာ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်။
 ဝိရာဂေါ၊ သည်။ မဂ္ဂေါ၊ မည်၏။ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိသည်။ ဖလံ၊ ဖိုလ်မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊
 သိအပ်၏။

ဝိရာဂကထာ၊ ဝိရာဂကထာသည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၆-ပဋိသမ္ဘိဒါကထာ၊ ၁-ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနဝါရ

၃၀။ မေ-မယာ၊ ငါသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သုတံ၊ ကြားနာမှတ်သားအပ်၏။ ဧကံ၊ တပါးသော။
 သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဗာရာဏသိယံ၊ ၌။ ဣသိပတနေ၊ ရသေ့ရဟန်းတို့
 ၏ ကျရာဖြစ်သော။ မိဂဒါယေ၊ မိဂဒါဝုန်တော၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ တတြခေါ၊
 ထိုသို့နေတော်မူသော အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ၊ ပဉ္စဝဂ္ဂိမည်ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း
 တို့ကို။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူ၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ပဗ္ဗဒိတေန၊ ရဟန်းဖြစ်သောသူသည်။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေ
 အန္တာ၊ ဤအဖို့တို့ကို။ (ဝါ၊ ဤအယုတ်တရားတို့ကို။) န သေဝိတဗ္ဗာ၊ မမှီဝဲအပ်ကုန်။ ဒွေ အန္တာ၊
 အဖို့နှစ်ပါးတို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ ကာမေသု၊ ဝတ္ထုကာမ တို့၌။ ကာမ

သုခလ္လိကာနုယောဂေါ၊ ကိလေသာကာမချမ်းသာကိုယှဉ်စေခြင်း အားထုတ်ခြင်းဟူသော။ ဟီနော၊ ယုတ်သော။ ဂမ္မော၊ ရွာသူတို့၏ အကျင့်ဖြစ်သော။ ပေါထုဇ္ဇနိကော၊ ပုထုဇဉ်သတ္တဝါ အများစုတို့၏အကျင့်ဖြစ်သော။ အနရိယော၊ အရိယာတို့၏ အကျင့်မဟုတ်သော။ အနုတ္တသံဟိတော၊ အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်သော။ ဝါ၊ အကျိုးမဲ့နှင့်စပ်သော။ ယောစာယံ-ယော စ အယံ အန္တော၊ အကြင် (အယုတ်တရား) အဖို့သည်၎င်း။ အတ္တကိလမထာနုယောဂေါ၊ မိမိကိုယ်၏ ပင်ပန်းခြင်းကို ယှဉ်စေခြင်းအားထုတ်ခြင်းဟူသော။ ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲသော။ အနရိယော၊ အရိယာတို့၏ အလေ့ အကျင့်မဟုတ်သော။ အနုတ္တသံဟိတော၊ အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်သော။ ဝါ၊ အကျိုးမဲ့နှင့်စပ်သော။ ယောစာယံ-ယော စ အယံ အန္တော၊ အကြင် (အယုတ်တရား) အဖို့သည်၎င်း။ အတ္တိရိရိ၏။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဥဘော၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဧတေ အန္တေ၊ ဤ (အယုတ်တရား) အဖို့တို့သို့။ အနုပဂမ္မာ မကပ်မူ၍။ တထာဂတေန၊ ငါဘုရားသည်။ အဘိသမ္မုဒ္ဓါ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်သော။ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ၊ အလယ်သမီး အကျင့်မဇ္ဈိမပဋိပဒါသည်။ စက္ခုကရဏံ၊ ပညာမျက်စိကို ပြုတတ် ဖြစ်စေတတ်၏။ ဉာဏကရဏံ၊ အသိဉာဏ်ကို ပြုတတ် ဖြစ်စေတတ်၏။ ဥပသမာယ၊ ကိလေသာငြိမ်းခြင်းငှါ။ အဘိညာယ၊ သစ္စာလေးပါးကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ ကောင်းစွာသိခြင်းငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ ဆင်းရဲငြိမ်းခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

ဘိက္ခဝေ ရဟန်းတို့။ တထာဂတေန၊ ငါဘုရားသည်။ အဘိသမ္မုဒ္ဓါ၊ အပ်သော။ ယာ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ၊ အကြင်မဇ္ဈိမာပဋိပဒါသည်။ စက္ခုကရဏံ၊ ၏။ ဉာဏကရဏံ၊ ၏။ ဥပသမာယ၊ ခြင်းငှါ။ အဘိညာယ၊ ခြင်းငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ ခြင်းငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ သာ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ၊ ထိုမဇ္ဈိမာပဋိပဒါသည်။ ကတမာ စ၊ အဘယ်နည်း။ အရိယော၊ ဖြူစင်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သည်ပင်လျှင်တည်း။ ဣဒံ-အယံ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သည်။ သေယျထာ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၎င်း။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ တထာဂတေန၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပ။ သာ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ၊ သည်။ အယံ ခေါ် မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သည်ပင်လျှင်တည်း။

ဘိက္ခဝေ ရဟန်းတို့။ ဣဒံ ခေါ် ပန၊ ဤဆိုလတ္တံ့ သည်ကား။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာတည်း။ ဇာတိပိ၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲ၏။ ဇရာပိ၊ အိုရခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲ၏။ ဗျာဓိပိ၊ နှာရခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခော၊ ၏။ မရဏမ္ပိ၊ သေရခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခံ၊ ၏။ အပ္ပိယေဟိ၊ မချစ်မနှစ်လိုအပ်ကုန်သော သူတို့နှင့်။ သမ္ပယောဂေါ၊ အတူတကွပေါင်းဖော်ရခြင်းသည်။ ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲ၏။ ပိယေဟိ၊ ချစ်နှစ်လိုအပ်ကုန်သော သူတို့နှင့်။ ဝိပူယောဂေါ၊ ကွေကွင်းရခြင်းသည်။ ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲ၏။ ယံ ပိစ္ဆံ၊ အကြင်အလိုကို။ န လဗ္ဘတိ၊ မရ။ တမ္ပိ၊ ထိုသို့မရခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ။တနည်း။ ယမ္ပိ-ယေနပိ၊ အကြင်အလိုဖြင့်လည်း။ (အလဗ္ဘနေယျဝတ္ထု၊ မရနိုင်ကောင်းသော ဝတ္ထုကို။) ဣစ္ဆံ-ဣစ္ဆန္တော၊ အလိုရှိပါလျက်။ န လဗ္ဘတိ၊ မရ။ တမ္ပိ၊ ထိုမရနိုင်သည်ကို အလိုရှိခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည်။ ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲကုန်၏။

ဣဒံ ခေါ် ပန၊ ဤဆိုလတ္တံ့ သည်ကား။ ဒုက္ခသမုဒယံ၊ ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာတည်း။ ယာယံ-ယာ အယံ ဇာဏှာ၊ အကြင်ဇာဏှာသည်။ ပေါနောဘဝိကာ၊ တဖန် ဘဝ

သစ်ကို ဖြစ်စေတတ်၏။ နန္ဒီရာဂသဟဂတာ၊ နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်းနှင့်တကွဖြစ်၏။ တကြံ တကြံ၊ ထိုထိုသို့သောအာရုံဝတ္ထုတို့၌။ အဘိနန္ဒီနိ၊ နှစ်သက်တတ်၏။ ဣဒံ-အယံ တဏှာ၊ ဤတဏှာသည်။ နေယျထာ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ ကာမတဏှာ၊ ကာမတဏှာ၎င်း။ ဘဝတဏှာ၊ ၎င်း။ ဝိဘဝ တဏှာ၊ ၎င်းတည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣဒံ ခေါ် ပန၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာ ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာတည်း။ တဿာယေဝ တဏှာယ၊ ထိုတဏှာ၏သာလျှင်။ ယော အသေသဝိရာဂနိရောဓော။ အကြင်အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့် ပျက်ပြယ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းသည်။ ယော စာဂေါ၊ အကြင်စွန့်ခြင်းသည်။ ယော ပဋိနိဿဂ္ဂေါ၊ အကြင်တဖန်စွန့်ခြင်းသည်။ ယာ မုတ္တိ၊ အကြင်လွတ်ခြင်းသည်။ ယော အနာလယော၊ အကြင်မတုယ်တာခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣဒံခေါ၊ ဤသည်လျှင်။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာတည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣဒံ ခေါ် ပန၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာသို့ ဆိုက်ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာတည်း။ အရိယော၊ ဖြူစင်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သည်ပင်လျှင်တည်း။ ဣဒံ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သည်။ ယေယျထာ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ ပ။ သမ္မာ သမာဓိ၊ ၎င်း တည်း။

☞ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခံ၊ သော။ အရိယသစ္စံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါ့အား။ ပုဗ္ဗေ ရှေး၌။ အနန္တဿုတေသု၊ မကြားဘူးကုန်သေးသော။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ စက္ခု၊ ပညာ မျက်စိသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ဉာဏံ၊ အသိဉာဏ်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ပညာ၊ ပညာ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဇ္ဇာသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ အာလောကော၊ အလင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တံခေါ်ပနိဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ထိုဒုက္ခအရိယသစ္စာကို။ ပရိညေယျံ၊ ပိုင်းခြား၍သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပ။ ပရိညာတံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါ့အား။ ပုဗ္ဗေ ရှေး၌။ အနန္တဿုတေသု၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ စက္ခု၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ပ။

ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခသမုဒယံ၊ ဒုက္ခ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါ့အား။ ပုဗ္ဗေ၌။ အနန္တဿုတေသု၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု တို့၌။ စက္ခု၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တံခေါ်ပနိဒံ-တံခေါ် ပန ဣဒံ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ၊ ထိုဒုက္ခသမုဒယ အရိယ သစ္စာကို။ ပဟာတဗ္ဗံ၊ ပယ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပ။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါ့အား။ ပုဗ္ဗေ ၌။ ပ။ အာလောကော၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။

ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယ သစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါ့အား။ ပ။ ဘိက္ခဝေတို့။ တံ ခေါ် ပန ဣဒံ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ ကို။ သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပ။ သစ္စိကတံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ မေ၊ ငါ့အား။ ပ။ အာလောကော၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။

ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခနိရောဓ ဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မေ၊ ငါ့အား။ ပ။

ဘဝတေဗ္ဗံ ပွားစေအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပ။ ဘာဝိတံ၊ ပွားစေအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ အား။ ပ။ အာလောကော၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။

ဘိက္ခဝေတို့။ ယာဝ ကိဝဉ္ဇ၊ အကြင်မျှလောက်ပတ်လုံး။ မေ၊ အား။ စတုသု၊ လေးပါးကုန်သော။ ဣမေသု အရိယသစ္စေသု၊ ဤအရိယသစ္စာတို့၌။ ဧဝံ၊ ဤဆီအပ်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်။ တိပရိဝဋ္ဌံ၊ သုံးဆင့်သုံးပြန်လည်သော။ ဒွါဒသာကာရံ၊ တဆယ်နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာရှိသော။ ယထာဘူတံ ဉာဏဒဿနံ၊ ယထာဘူတဉာဏ် အမြင်သည်။ သုဝိသုဒ္ဓိံ၊ ကောင်းစွာ စင်ကြယ်သည်။ န အဟောသိ၊ မဖြစ်သေး။ ဘိက္ခဝေတို့။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်ပတ်လုံး။ အဟံ၊ ငါသည်။ သဒေဝကေ၊ နတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သမာရကေ၊ မာရ်နှင့် တကွဖြစ်သော။ သဗြဟ္မကေ၊ ဗြဟ္မာနှင့် တကွဖြစ်သော။ လောကေ၊ လောက၌။ သဿမဏ ဗြာဟ္မဏိယာ၊ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်တကွသော။ သဒေဝမနုဿာယ၊ နတ်လူတို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ ပဇာယ၊ သတ္တဝါအပေါင်း၌။ အနုတ္တရံ၊ အတုမရှိသော။ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ၊ ကိုယ်တော်တိုင် မှန်စွာသိသော ဘုရားဉာဏ်ကို။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိပြု ရပြီဟူ၍။ နေဝပစ္စညာသိံ၊ ဝန်ခံတော်မမူခဲ့သေး။ ဘိက္ခဝေတို့။ ယတော စ ခေါ၊ အကြင်အခါ၌ကား။ မေ၊ ငါ့အား။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု အရိယသစ္စေသု၊ တို့၌။ ဧဝံ၊ အားဖြင့်။ တိပရိဝဋ္ဌံ၊ သော။ ဒွါဒသာကာရံ၊ သော။ ယထာဘူတံ ဉာဏဒဿနံ၊ သည်။ သုဝိသုဒ္ဓိံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေတို့။ အဟံ၊ ထိုသို့စင်ကြယ်သောအခါ၌။ အဟံ၊ ငါသည်။ ပ။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေတိ၊ ဟူ၍။ ပစ္စညာသိံ၊ ဝန်ခံခဲ့ပြီ။ မေ၊ ငါ၏။ ဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာမှလွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ အကပ္ပေါ၊ မပျက်နိုင်ပြီ။ အဟံ ဇာတိ၊ ဤဘဝသည်။ အန္တိမာ၊ အဆုံးဖြစ်သော။ ဇာတိ၊ ဘဝပေတည်း။ ဒါနိ-ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ပုနဗ္ဗဝေါ၊ တဖန်ဖြင့်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဉာဏဉ္ဇ ဒဿနံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်အမြင်သည်လည်း။ မေ၊ ငါ့အား။ ဥဒပါဒိ၊ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

ဣဒံ ဝစနံ၊ ဤစကားကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူ၏။ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ၊ ပဉ္စဝဂ္ဂိဖြစ် ကုန်သော။ ဘိက္ခူ၊ ရဟန်းတို့သည်။ အတ္တမနာ၊ ဝမ်းမြောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဘာသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်ကို။ အဘိနန္ဒု၊ အလွန်နှစ်သက် အားရ သဘောကျလက်ခံကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤတွင် ပြီး၏။

ဣမသ္မိံ စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ၊ ဂါထာမဖက် စုဏ္ဏိယသက်သက်ဖြင့်ဟောကြားသော ဤတရား တော်ကို။ ဘညမာနေ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်ရှိသော်။ အာယသ္မတော၊ ရှည်သော သက်တော် ရှိသော။ ကောဏ္ဍညဿ၊ ကောဏ္ဍညမထေရ်အား။ ဝိရဇံ၊ ကိလေသာမြှူကင်းသော။ ဝီတမလံ၊ အညစ်အကြေးကင်းသော။ ဓမ္မစက္ခု၊ တရားမျက်စိသည်။ ဥဒါပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ ယံကိဉ္စိ၊ အကြင် အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော တရားသည်။ သမုဒယမ္ဗေ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ တံသဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော တရားအပေါင်းသည်။ နိရောဓမ္ဗေ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဓမ္မစက္ခု၊ တရားမျက်စိသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။

ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဓမ္မစက္ကေ၊ တရားဇက်ကို။ ဝါ၊ ဓမ္မစက္ခာတရားကို။ ပဝတ္တိတေ၊ လည်စေအပ် ဟောအပ်ပြီးလတ်သော်၊ ဘုမ္မာဒေဝါ၊ ဘုမ္မဇိုးနတ်တို့သည်။ သဒ္ဓံ၊ အသံကို။ အနုဿာဝေသု၊ ကြေးကြော်ကုန်၏။ ဘဂဝတော၊ သည်။ ဗာရာဏသီယံ၊ ၌။ ဣသိပတ၊ နေ၊ ရသေ့ ရဟန်းတို့၏ ကျရာဖြစ်သော။ မိဂဒါယေ၊ မိဂဒါဝန်တော၌။ အနုတ္တရံ၊ အတုမရှိသော။

တေံ ဓမ္မစက္ကံ၊ ထိုဓမ္မစက္ကာတရားကို။ ပဝတ္တိတံ၊ လည်စေအပ်၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ သမဏေန ဝါ၊ ရဟန်းသည်သော်၎င်း။ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ၊ ပုဏ္ဏားသည်သော်၎င်း။ ဒေဝေနဝါ၊ နတ်သည်သော်၎င်း။ မာရေန ဝါ၊ မာရ်သည်သော်၎င်း။ ဗြာဟ္မာနာ ဝါ၊ ဗြဟ္မာသည်သော်၎င်း။ လောကသ္မိံ၊ လောက၌။ ကေနစိ ဝါ၊ တစ်စုံတယောက်သောသူသည်သော်၎င်း။ အပ္ပဋ္ဌိဝတ္တိယံ၊ မတားမြစ်နိုင်ပေ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သဒ္ဓါ၊ အသံကို။ အနုဿာဝေသံ၊ ကြွေးကြော်ကုန်၏။ သုမ္မာနံ ဒေဝါနံ၊ ဘုမ္မဇိုးနတ်တို့၏။ သဒ္ဓါ၊ ကို။ သုတံ၊ ကြား၍။ စတုမဟာရာဇိကာ ဒေဝါ၊ စတုမဟာရာဇ်နတ်တို့သည်။ အနုဿာဝေသံ၊ ကြွေးကြော်ကုန်၏။ပ။

ဣတိဟ၊ ဤသို့လျှင်။ တေန ခဏေန၊ ထိုခဏဖြင့်။ ။ (တေန လယေန၊ ထိုလယဖြင့်။ ဤပုဒ်အဋ္ဌကထာ၌မရှိ၍ အပိုပင် ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်) ။ ။ တေန မဟုတ္တေန၊ ထိုမဟုတ်ဖြင့်။ ယာဝဗြဟ္မလောကာ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်။ သဒ္ဓေါ၊ ကျော်စောသောအသံသည်။ အပ္ပဂ္ဂစ္ဆတိ၊ လွှမ်းမိုး၍တက်၏။ အယဉ္စ ဒသသဟဿီလောကဓာတု၊ ဤတသောင်းသော လောကဓာတ်သည်လည်း။ သံကမ္ပိတုန်လှုပ်၏။ သမ္ပကမ္ပိ၊ ထိုမုည့်မှ တုန်လှုပ်၏။ သမ္ပဝေဓိ၊ အိုးထိမ်းစက်ကဲ့သို့ တုန်လှုပ်၏။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ ဒေဝါနုဘာဝံ၊ နတ်တို့၏အာနုဘော်ကို။ အတိက္ကမ္ပ၊ လွန်၍။ အပ္ပမာဏော၊ အတိုင်းအရှည်မရှိသော။ ဥဠာရော၊ ပြန်ပြောသော။ ဩဘာသော၊ အလင်းသည်။ လောကေ၊ လောက၌။ ပါတုရဟောသိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။

အထခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဘော၊ အချင်းတို့။ ကောဏ္ဍညော၊ ကောဏ္ဍညသည်။ အညာသိ ဝတ၊ သိပေပြီတကား။ ဘော၊ အချင်းတို့။ ကောဏ္ဍညော၊ သည်။ အညာသိ ဝတ၊ သိပေပြီတကား။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥဒါနံ၊ ဥဒါန်းစကားကို။ ဥဒါနေသိ၊ ကြူးတော်မူ၏။ ဣတိ ဟိ၊ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင်။ အာယသ္မတော ကောဏ္ဍညဿ၊ အရှင်ကောဏ္ဍညမထေရ်အား။ အညာသိကောဏ္ဍညောတွေဝ၊ အညာသိကောဏ္ဍညဟူ၍သာလျှင်။ ဣဒံ နာမံ၊ ဤအမည်သည်။ အဟောသိ၊ ၎င်း။

(က) ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ ငါအား။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အနုဿုတေသု၊ မကြားဘူးကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ စက္ခု၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ပ။အာလောကော၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။

စက္ခု ဥဒပါဒိတိတ္ထေ၊ ဟူရာ၌။ ကေနဋ္ဌေန၊ အဘယ်သဘောအားဖြင့်။ စက္ခု၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်သနည်း။ပ။စက္ခု ဥဒပါဒိတိတ္ထေ၊ စက္ခု ဥဒပါဒိ-ဟူရာ၌။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်သော သဘောအားဖြင့်။ စက္ခု၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ပ။ဥတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သောသဘောအားဖြင့်။ပ။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့်သိသောသဘောအားဖြင့်။ ပ။ ပဋိဝေဓဋ္ဌေန၊ ထိုးထွင်း၍သိသော သဘောအားဖြင့်။ပ။ ဩဘာသဋ္ဌေန၊ ထွန်းလင်းသော သဘောအားဖြင့်။ အသုဒ္ဓလာကော၊ အလင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။

စက္ခု၊ စက္ခုသဒ္ဓါသည်။ ဓမ္မော၊ ပါဠိဓမ္မတည်း။ပ။ ဣမေ ပဉ္စဓမ္မော၊ ဤငါးပါးသော ပါဠိဓမ္မတို့သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၏။ အာရမ္မဏာ စေဝ၊ အာရုံတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဂေါစရာ၊ စကျက်စားရာတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယေ၊ အကြင်ပါဠိဓမ္မတို့သည်။ တဿ၊ ထိုဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၏။ အာရမ္မဏာ၊ အာရုံတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုအာရုံ

ပါဠိဓမ္မတို့သည်။ တဿာ၊ ထိုဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၏။ ဂေါစရာ၊ ကျက်စားရာတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယေ၊ အကြင် ပါဠိဓမ္မတို့သည်။ တဿာ၊ ထိုဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၏။ ဂေါစရာ၊ ကျက်စားရာတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ကျက်စားရာ ပါဠိဓမ္မတို့သည်။ တဿာ၊ ထိုဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၏။ အာရမ္မဏာ၊ အာရုံတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဓမ္မေသု ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဒဿနဋ္ဌော၊ မြင်သော သဘောသည်။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ ဉာတဋ္ဌော၊ သိသော သဘောသည်။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ ပဇာနနဋ္ဌော၊ အပြားအားဖြင့် သိသော သဘောသည်။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ ပဋိဝေဓဋ္ဌော၊ ထိုးထွင်း၍ သိသော သဘောသည်။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ ဩဘာသဋ္ဌော၊ ထွန်းလင်းသော သဘောသည်။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ ဣမေ ပဉ္စအတ္တာ၊ ဤငါးပါးသော အနက် အတ္ထတို့သည်။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ ၏။ အာရမ္မဏာ စေဝ၊ အာရုံတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဂေါစရာ စ၊ ကျက်စားရာတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ယေ၊ အကြင် အနက်အတ္ထတို့သည်။ တဿာ၊ ထိုအတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၏။ အာရမ္မဏာ၊ အာရုံတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အတ္ထေသု ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါတိ၊ ဒါ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ပဉ္စဓမ္မေ၊ ငါးပါးသော ပါဠိဓမ္မတို့ကို။ သန္ဓေသေတံ၊ ကောင်းစွာ ပြခြင်းငှါ။ ဗျဉ္ဇနနိရုတ္တာဘိလာပါ၊ ပါဠိသဒ္ဓါ ဝေါဟာရတို့၎င်း။ ပဉ္စ အတ္ထေ၊ ငါးပါးသော အနက်အတ္ထတို့ကို။ သန္ဓေသေတံ၊ ငှါ။ ဗျဉ္ဇနနိရုတ္တာဘိလာပါ၊ ထို၎င်း၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမာ ဒသ၊ ဤဆယ်ပါးတို့သည်။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ ၏။ အာရမ္မဏာ စေဝ၊ အာရုံတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဂေါစရာ စ၊ သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယေ၊ အကြင် ပါဠိသဒ္ဓါဝေါဟာရတို့သည်။ တဿာ၊ ထိုနိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၏။ အာရမ္မဏာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပ။

ပဉ္စသု၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ ပါဠိဓမ္မတို့၌။ ဉာဏာနိ၊ ဉာဏ်တို့၎င်း။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ အတ္ထေသု၊ အနက်အတ္ထတို့၌။ ဉာဏာနိ၊ ဉာဏ်တို့၎င်း။ ဒသသု၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ နိရုတ္တိသု၊ နိရုတ္တိတို့၌။ ဝါ၊ ပါဠိသဒ္ဓါတို့၌။ ဉာဏာနိ၊ ဉာဏ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမာနိ ဝီသတိ ဉာဏာနိ၊ ဤနှစ်ဆယ်သော ဉာဏ်တို့သည်။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ ၏။ အာရမ္မဏာ စေဝ၊ အာရုံတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဂေါစရာ စ၊ တို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယေ၊ အကြင် နှစ်ဆယ်သော ဉာဏ်တို့သည်။ တဿာ၊ ထိုပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၏။ အာရမ္မဏာ၊ အာရုံတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပဋိဘာနေသု ဉာဏံ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါတိ၊ ဒါ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တံ ခေါ် ပနိဒံ- တံ ခေါ် ပန ဣဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ထိုဒုက္ခအရိယသစ္စာကို။ ပရိညေယျံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပ။ ပရိညာတံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ [ရှေ့နှင့် တူပြီ]။ ။ ဒုက္ခေ အရိယသစ္စေ၊ ၌။ ပန္နရသ၊ တဆယ့်ငါးပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ပါဠိဓမ္မတို့သည်။ ပန္နရသ၊ တဆယ့်ငါးပါးကုန်သော။ အတ္ထာ၊ အနက်အတ္ထတို့သည်။ တိ သ၊ သုံးဆယ်ကုန်သော။ နိရုတ္တိယော၊ ပါဠိသဒ္ဓါဝေါဟာရတို့သည်။ သဋ္ဌိ၊ ခြောက်ဆယ်ကုန်သော။ ဉာဏာနိ၊ ဉာဏ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ [သမုဒယသစ္စာဝါရ-စသည်၌ အနက်ထင်ရှားပြီ]။

စတုသု၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စေသု၊ တို့၌။ သဋ္ဌိ၊ ခြောက်ဆယ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ပါဠိဓမ္မတို့သည်၎င်း။ သဋ္ဌိ၊ ကုန်သော။ အတ္ထာ၊ အနက်အတ္ထတို့သည်၎င်း။ ဝီသတိသတနိရုတ္တိယော၊ တရား

နှစ်ဆယ်ကုန်သော ပါဠိသဒ္ဓါဝေါဟာရတို့သည်၎င်း။ စတ္တာလီသဉ္စ ဉာဏာနိ၊ လေးဆယ်သော ဉာဏ်တို့သည်၎င်း။ ဒွေစ ဉာဏသတာနိ၊ နှစ်ရာသော ဉာဏ်တို့သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၂-သတိပဋ္ဌာန ဝါရ

၃၁။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ ကာယာနုပဿနာ၊ ကိုယ်ဟု ရှုခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါ့အား။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အနန္တဿုတေသု၊ သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ စက္ခု၊ စက္ခုသည်။ ဥဒပါဒါထင်ရှားဖြစ်၏။ ပ။ သာ ခေါ် ပနာယံ ကာယေ ကာယာနုပဿနာ၊ ထိုကာယေ ကာယာနုပဿနာကို။ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ပွားစေအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပ။ ဘာဝိတော၊ ပွားစေအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ မေ၊ ငါ့အား။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ပ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပဋိဘာနေသု ဉာဏံ ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါဣတိ၊ ဒါ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ကာယေ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနေ၊ ကာယေ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၌။ ပန္နရသ၊ တဆယ့်ငါးပါးကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တို့သည်၎င်း။ ပန္နရသ၊ တဆယ့်ငါးပါးကုန်သော။ အတ္တာ၊ တို့သည်၎င်း။ တိံသ၊ သုံးဆယ်ကုန်သော။ နိရုတ္တိယော၊ တို့သည်၎င်း။ သဠိ၊ ခြောက်ဆယ်ကုန်သော။ ဉာဏာနိ၊ ဉာဏ်တို့သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။[တူပြီ]။

၃-ဣဒ္ဓိပါဒဝါရ

၃၂။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဆန္ဒသမာဓိပဓာန သင်္ခါရ သမန္နာဂတော၊ ဆန္ဒလွန်ကဲသော သမာဓိ၊ ပြင်းစွာအားထုတ်သောပဓာနသင်္ခါရတို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ပြည့်စုံကြောင်းတရားဣဒ္ဓိပါဒ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မေ၊ အား။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ပ။ သော ခေါ်ပနာယံ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ထိုဣဒ္ဓိပါဒ်ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ပွားစေအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါ့အား။ ပ။ ဘာဝိတော၊ ပွားစေအပ်ပြီ။ ။[တူပြီ]။

၄-သတ္တဗောဓိသတ္တဝါရ

၃၃။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဝိပဿိဿ၊ ဝိပဿီအမည်ရှိသော။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ဘုရားလောင်းအား။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အနန္တဿုတေသု၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ သမုဒယော သမုဒယောတိ၊ ဖြစ်ခြင်းဖြစ်ခြင်းဟူ၍။ စက္ခု၊ သည်။ ဥဒပါဒါ ပြီ။ ပ။ နိရောဓော နိရောဓောတိ၊ ချုပ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းဟူ၍။ စက္ခု၊ သည်။ ဥဒပါဒါ ပြီ။ ပ။ ဝိပဿိဿ၊ ဝိပဿီအမည်ရှိသော။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ဘုရားလောင်းအား။ ဝေယျာကရဏေ၊ အကြောင်းအရာကို ဟောကြားသော ဒေသနာ၌။ ဒသဓမ္မော၊ ဆယ်ပါးသော ပါဠိဓမ္မတို့သည်။ ဒသအတ္တာ၊ ဆယ်ပါးသော အနက်အတ္တတို့သည်။ ဝိသတိနိရုတ္တိယော၊ နှစ်ဆယ်သော ပါဠိသဒ္ဓါဝေါဟာရတို့သည်။ စတ္တာလီသံ ဉာဏာနိ၊ လေးဆယ်သော ဉာဏ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။[တူပြီ]။ ။သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ ဗောဓိသတ္တာနံ၊ တို့၏။ သတ္တသု၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဝေယျာကရဏေသု၊ တို့၌။ သတ္တတိဓမ္မော၊ ခုနစ်ဆယ်သော ပါဠိဓမ္မတို့သည်။ သတ္တတိအတ္တာ၊ ခုနစ်ဆယ်သော အနက်အတ္တတို့သည်။ စတ္တာလီသသတိနိရုတ္တိယော၊ တရားလေးဆယ်သော ပါဠိသဒ္ဓါဝေါဟာရတို့သည်။ အသီတိစဒ္ဒေစ ဉာဏသတာနိ၊ နှစ်ရာရှစ်ဆယ်သော ဉာဏ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၅-အဘိညာဒိဝါရ

၃၄။ ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ အဘိညာယ၊ အဘိညာ၏။ အဘိညဋ္ဌော၊ အဘိညာ၏ အနက် သဘောကို။ ညတော၊ သိအပ်သည်။ ဒိဋ္ဌော၊ မြင်အပ်သည်။ ဝိဒိတော၊ ထင်ရှားသိအပ်သည်။ သမ္ဘိကတော၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သည်။ ပညာယ၊ ပညာ၏။ ဖဿိတော၊ တွေ့ထိအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ အဖဿိတော၊ မတွေ့ထိအပ်သော။ အဘိညဋ္ဌော၊ အဘိညာ၏ အနက် သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စက္ခု၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီးပ။ အဘိညာယ၊ အဘိညာ၏။ အဘိညဋ္ဌော၊ အဘိညာ အနက်သဘော၌။ ပဉ္စဝိသတိဓမ္မာ၊ နှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော ပါဠိဓမ္မတို့သည်။ ပဉ္စဝိသတိအတ္တာ၊ နှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော အနက်အတ္တတို့သည်။ ပညာသံနိရုတ္တိယော၊ ငါးဆယ်သောပါဠိ သဒ္ဓါဝေါဟာရတို့သည်။ သတံညာဏာနိ၊ တရာသော ညာဏ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ ပရိညာယ၊ ပရိညာ၏။ ပရိညဋ္ဌော၊ ပရိညာ၏ အနက်သဘောကို။ [တူပြီ]။ ။ အဘိညာယ၊ အဘိညာ၏။ အဘိညဋ္ဌော၊ ၌။ ပရိညာယ၊ ပရိညာ၏။ ပရိညဋ္ဌော၊ ၌။ ပဟာနာယ၊ ၏။ ပဟာနဋ္ဌော၊ ၌။ ဘာဝနာယ၊ ၏။ ဘာဝနဋ္ဌော၊ ၌။ သမ္ဘိကိရိယာယ၊ ၏။ သမ္ဘိကိရိယဋ္ဌော၊ ၌။ ပဉ္စဝိသတိဓမ္မာ၊ နှစ်ဆယ့်ငါးပါးကုန်သော အကြောင်းပါဠိဓမ္မတို့သည်။ ပဉ္စဝိသတိအတ္တာ၊ နှစ်ဆယ့်ငါးပါး ကုန်သော အနက်အတ္တတို့သည်။ အစုတေယျာနိ နိရုတ္တိသတာနိ၊ နှစ်ရာ့ငါးဆယ်သော ပါဠိသဒ္ဓါ ဝေါဟာရတို့သည်။ ပညာဏသတာနိ၊ ငါးရာသောညာဏ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၆-ခန္ဓာဒိဝါရ

၃၅။ ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတို့၏။ ခန္ဓဋ္ဌော၊ ခန္ဓာ၏ အနက်သဘော ကို။ ညတော၊ သိအပ်၏။ ပ။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ခန္ဓဋ္ဌော၊ ၌။ ပဉ္စဝိသတိဓမ္မာ၊ နှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော တရားတို့သည်။ ပ။ သတံညာဏာနိ၊ တရာသော ညာဏ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်။ ဓာတုနံ၊ ဓာတ်တို့၏။ ဓာတုဋ္ဌော၊ ဓာတ်၏အနက်သဘော ကို။ ပ။ သင်္ခတာနံ၊ သင်္ခတတို့၏။ သင်္ခတဋ္ဌော၊ သင်္ခတ၏အနက်သဘောကို။ အသင်္ခတဿ၊ အသင်္ခတ တရား၏။ အသင်္ခတဋ္ဌော၊ အသင်္ခတ၏ အနက်သဘောကို။ ညတော၊ သိအပ်သည်။ ။ [တူပြီ]။

၇-သစ္စဝါရ

၃၆။ ယာဝတော၊ လောက်။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခ၏။ ဒုက္ခဋ္ဌော၊ ဒုက္ခ၏ အနက်သဘောကို။ ပ။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်၏။ မဂ္ဂဋ္ဌော၊ မဂ်၏ အနက်သဘောကို။ ညတော၊ သိအပ်သည်။ ပ။

၈-ပဋိသမ္ဘိဒါဝါရ

၃၇။ ယာဝတော၊ လောက်။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၏။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒဋ္ဌော၊ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါအနက်သဘောကို။ ညတော၊ သိအပ်သည်။ ။ [တူပြီ]။

၉-ဆဗ္ဗဒ္ဓမ္မဝါရ

၃၈။ ယာဝတော၊ လောက်။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တေ ညာဏံ၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိညာဏ်ကို။ ညတံ၊ သိအပ်သည်။ ။ [တူပြီ]။

အနာဝရဏဉာဏော ဌ။ ပဉ္စဝိသတိဓမ္မာ၊ နှစ်ဆယ်ငါးပါးသော ပါဠိဓမ္မတို့သည်၎င်း။ ပဉ္စဝိသတိ အတ္တာ၊ နှစ်ဆယ်ငါးပါးသော အနက်အတ္တတို့သည်၎င်း။ ပညာသနိရုတ္တိဓမ္မာ၊ ငါးဆယ်သော ပါဠိ သဒ္ဓါဝေါဟာရတို့သည်၎င်း။ သတံဉာဏာနိ၊ တရာသောဉာဏ်တို့သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ဆသ။ ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဗုဒ္ဓဓမ္မသု၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မတို့၌။ ဒိယစုသတံဓမ္မာ၊ တရာငါးဆယ်သော ပါဠိဓမ္မတို့သည်၎င်း။ ဒိယစုသတံအတ္တာ၊ တရာငါးဆယ်သော အနက်အတ္တတို့သည်၎င်း။ တီဏိ နိရုတ္တိသတာနိ၊ သုံးရာသော ပါဠိသဒ္ဓါဝေါဟာရတို့သည်၎င်း။ ဆညာဏသတာနိ၊ ခြောက်ရာသော ဉာဏ်တို့သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါမိကရဏော၊ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါအရာ၌။ အစုနဝမ ဓမ္မသတာနိ၊ အခွဲလျှင် ကိုးရာမြောက်ရှိသော။ ဝါ၊ ရှစ်ရာငါးဆယ်သော ပါဠိဓမ္မတို့သည်၎င်း။ အစုနဝမအတ္တသတာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ ။(ဤ၌ အစုနဝမ-ဟူသောပါဠိမှာ ရှေးဟံသာဝတီရိုက် ပါဠိမူဟောင်းနှင့် နိဿယ ဟောင်း၌ ရှိရင်းပါဠိပေတည်း။ အစုတေယျ-စသည်နှင့် ညီသောကြောင့်သင့်၏)။ ။နိရုတ္တိသဟသဉ္စ၊ တထောင်သော ပါဠိသဒ္ဓါဝေါဟာရတို့သည်၎င်း။ သတ္တ စ နိရုတ္တိသတာနိ၊ ခုနစ်ရာသော ပါဠိသဒ္ဓါ ဝေါဟာရတို့သည်၎င်း။ တီဏိ ဉာဏသဟသာနိ၊ သုံးထောင်သော ဉာဏ်တို့သည်၎င်း။ စတ္တာရိ ဉာဏသတာနိစ၊ လေးရာသော ဉာဏ်တို့သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

ပဋိသမ္ဘိဒါ ကထာ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါကို ပြဆိုသောစကားသည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၇-ဓမ္မစက္ကကထာ၊ ၁-သစ္စဝါရ

၃၉။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဗာရာဏသိယံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ နေ တော်မူ၏။ ပ။ အာယသ္မတော-ကောဏ္ဍညဿ၊ အသျှင်ကောဏ္ဍညအား။ အညာသိကောဏ္ဍညော တေဝ၊ အညာသိကောဏ္ဍညဟူ၍သာလျှင်။ ဣဒံနာမံ၊ ဤအမည်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်၏။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အနန္တသုတေသု၊ မကြားဘူးကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ စက္ခု၊ စက္ခုသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီးပ။ ဩဘာသဋ္ဌော၊ ထွန်းလင်းသောသဘောသည်။ အတ္ထော၊ အနက် အတ္တတည်း။ ဣမေ ပဉ္စဓမ္မာ၊ ဤငါးပါးသော ပါဠိဓမ္မတို့သည်။ ဣမေ ပဉ္စအတ္တာ၊ ဤငါးပါးသော အနက်အတ္တတို့သည်။ ဒုက္ခ ဝတ္ထုကာ၊ ဒုက္ခလျှင် မှီရာရှိကုန်၏။ သစ္စဝတ္ထုကာ၊ သစ္စာလျှင် မှီရာရှိကုန်၏။ သစ္စာရမ္မဏာ၊ သစ္စာ လျှင် အာရုံရှိကုန်၏။ သစ္စဂေါစရာ၊ သစ္စာလျှင် ကြက်စားရာရှိကုန်၏။ သစ္စသင်္ဂဟိတာ၊ သစ္စာဖြင့် ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ သစ္စပရိယာပန္နာ၊ သစ္စာ၌ အကျုံးဝင်ကုန်၏။ သစ္စေ၊ သစ္စာ၌။ သမုဒါ ဝတာ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်ကုန်၏။ သစ္စေ၊ ၌။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။ သစ္စေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌိတာ၊ မြဲမြံစွာ တည်ကုန်၏။

၄၀။ ဓမ္မစက္ကန္တိ ဧတ္ထ၊ ဓမ္မစက္ကံ-ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ကေနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်ကြောင့်။ ဓမ္မစက္ကံ၊ ဓမ္မစက္ကမည်သနည်း။ ဓမ္မေ၊ ဣန္ဒြေ ဗိုလ်-စသော တရားကိုလည်း။ ပဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။

စက္ကဉ္စတရားစက်ကိုလည်း။ ပဝတ္တေတိ၊ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဓမ္မစက္ကံ၊ ဓမ္မစက္ကမည်၏။ စက္ကဉ္စ
ဒေသနာစက်ကိုလည်း။ ပဝတ္တေတိ၊ ဣန္ဒြေ ဗိုလ် စသော တရားတော်ကိုလည်း။ ပဝတ္တေ
တိ၊ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဓမ္မစက္ကံ၊ မည်၏။ ဓမ္မေန၊ တရားဖြင့်။ ပဝတ္တေတိ၊ ဣတိ
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မစက္ကံ၊ မည်၏။ ဓမ္မစရိယာယ၊ တရားကိုကျင့်ခြင်းငှါ။ ပဝတ္တေတိ၊ ဣတိ
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မစက္ကံ၊ မည်၏။ ဓမ္မေ တရား၌။ ဌိတော၊ တည်သည်ဖြစ်၍။ ပဝတ္တေတိ၊ ဣတိ
ဓမ္မေ ၌။ ပတိဌိတော၊ တည်သည်ဖြစ်၍။ ပဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဓမ္မေ တရား၌။ ပတိဌာ
ပေန္တော၊ တည်စေသည်ဖြစ်၍။ ပဝတ္တေတိ၊ ဣတိ ဓမ္မေ ၌။ ဝသိပ္ပတ္တော၊ လေ့လာနိုင်နင်းခြင်းသို့
ရောက်သည်ဖြစ်၍။ ပဝတ္တေတိ၊ ဣတိ ဓမ္မေ ၌။ ဝသိပါပေန္တော၊ လေ့လာနိုင်နင်းခြင်းသို့ ရောက်စေ
သည်ဖြစ်၍။ ပဝတ္တေတိ၊ ဣတိ ဓမ္မေ ၌။ ပါရမိပ္ပတ္တော၊ အထွဋ်အထိပ်ဆုံးသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍။
ပဝတ္တေတိ၊ ဣတိ ဓမ္မေ ၌။ ပါရမိ၊ အထွဋ်အထိပ်သို့။ ပါပေန္တော၊ ရောက်စေသည်ဖြစ်၍။
ပဝတ္တေတိ၊ ဣတိ ဓမ္မေ ၌။ ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော၊ ရဲရင့်ခြင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍။ ပဝတ္တေတိ၊ ဣတိ
ဓမ္မေ ၌။ ဝေသာရဇ္ဇံ၊ ရဲရင့်ခြင်းသို့။ ပါပေန္တော၊ ရောက်စေသည်ဖြစ်၍။ ပဝတ္တေတိ၊ ဣတိ ဓမ္မံ၊ တရား
ကို။ သက္ကရောန္တော၊ အရိအသေပြုသည်ဖြစ်၍။ ပဝတ္တေတိ၊ ဣတိ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဂရိုကရောန္တော၊
အလေးအမြတ်ပြုသည်ဖြစ်၍။ ပဝတ္တေတိ၊ ဣတိ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ မာနေန္တော၊ မြတ်နိုးသည်ဖြစ်၍။
ပဝတ္တေတိ၊ ဣတိ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ပူဇေန္တော၊ ပူဇော်သည်ဖြစ်၍။ ပ။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ အပစာယ
မာနေ၊ အရိအသေပြုသည်ဖြစ်၍။ ပ။ ဓမ္မဒ္ဓဇော၊ တရားတည်းဟူသော တံခွန်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ပ။
ဓမ္မကေတု၊ တရားတည်းဟူသော မှန်ကင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ပ။ ဓမ္မာဓိပတေယျော၊ တရားတည်း
ဟူသော အကြီးအကဲ ရှိသည်ဖြစ်၍။ ပဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဓမ္မ
စက္ကံ၊ ဓမ္မစက္ကမည်၏။ တံ ခေါ် ပန ဓမ္မစက္ကံ၊ ထိုဓမ္မစက်ကို။ သမဏေနဝါ၊ ရဟန်းသည်၎င်း။ ပ။
လောကသ္မိံ၊ လောက၌။ ကေနစိ ဝါ၊ တစ်စုံတယောက်သောသူသည်၎င်း။ အပ္ပဋ္ဌိဝတ္တိယံ၊ မတားမြစ်
နိုင်။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မစက္ကံ၊ မည်၏။

သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေသည်။ ဓမ္မော၊ ဓမ္မမည်၏။ တံ ဓမ္မံ၊ ထိုသဒ္ဓိန္ဒြေဟူသော ဓမ္မကို။ ပဝတ္တေတိ၊
ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဓမ္မစက္ကံ၊ မည်၏။ ပ။

အာဓိပတေယျဋ္ဌေန၊ အကြီးအကဲဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ဣန္ဒြေသည်။ ဓမ္မော၊
ဓမ္မမည်၏။ တံ ဓမ္မံ၊ ထိုဣန္ဒြေ ဟူသော ဓမ္မကို။ ပဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့
ကြောင့်။ ဓမ္မစက္ကံ၊ မည်၏။ ပ။ အမတောဂဓံ၊ သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ပရိယောသာနဋ္ဌေန၊ အဆုံး
ဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဓမ္မော၊ မည်၏။ တံ ဓမ္မံ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော ထိုဓမ္မကို။ ပဝတ္တေတိ၊ ဣတိ၊
ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မစက္ကံ၊ မည်၏။ ။ [ဤမှနောက်၌ တူပြီ]။

ဓမ္မစက္ကကသာ၊ သည်။ နိဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

ဂ-လောကုတ္တရာကထာ

၄၃။ ကတမေ ဓမ္မာ၊ အဘယ် တရားတို့သည်။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာ မည်ကုန်
သနည်း။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့သည်၎င်း။ ပ။ အရိယော၊

ဖြူစင်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်၎င်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ အရိယာမဂ်တို့သည်၎င်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သာမညဖလာနိ၊ သာမညဒိုလ်တို့သည်၎င်း။ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ နိဗ္ဗာန်သည်၎င်း။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာမည်ကုန်၏။

လောကုတ္တရာတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ကေနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်ကြောင့်။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာမည်ကုန်သနည်း။ လောကံ၊ လောကကို။ တရန္တိ၊ ကျော်လွန်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာမည်ကုန်၏။ လောကော၊ လောကမှ။ ဥတ္တရန္တိ၊ လွန်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာမည်ကုန်၏။ လောကတော၊ မှ။ ဥတ္တရန္တိ၊ လွန်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ လောကုတ္တရာ၊ မည်ကုန်၏။ လောကမှာ၊ မှ။ ဥတ္တရန္တိ၊ လွန်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ လောကုတ္တရာ၊ မည်ကုန်၏။ လောကံ၊ လောကကို။ အတိက္ကမန္တိ၊ လွန်သွားကုန်၏။ လောကံ၊ ကို။ သမတိက္ကမန္တိ၊ ကောင်းစွာ လွန်သွားကုန်၏။ လောကေန၊ လောကထက်။ အတိရေကော၊ လွန်ကဲကုန်၏။ လောကန္တိ၊ လောကအဆုံးသို့။ တရန္တိ၊ ကူးမြောက်ကုန်၏။ လောကော၊ လောကမှ။ နိဿရန္တိ၊ ထွက်မြောက်တတ်ကုန်၏။ လောကတော၊ မှ။ နိဿရန္တိ၊ ကုန်၏။ လောကော၊ မှ။ နိဿဋ္ဌော၊ ကျွတ်လွတ်ထွက်သွားကုန်၏။ လောကေန၊ မှ။ လောကမှာ၊ မှ။ နိဿဋ္ဌော၊ ကုန်၏။ လောကော၊ ၌။ န တိဋ္ဌန္တိ၊ မတည်ကုန်။ လောကသ္မိံ၊ လောက၌။ န တိဋ္ဌန္တိ၊ မတည်ကုန်။ လောကော၊ ၌။ န လိမ္ပန္တိ၊ မလူးကပ်ကုန်။ လောကော၊ ၌။ နလိမ္ပန္တိ၊ ကုန်။ လောကော၊ ၌။ အသံလိတ္တာ၊ မလူးကပ်ကုန်။ လောကေန၊ လောကဖြင့်။ အသံလိတ္တာ၊ ကုန်။ လောကော၊ ၌။ အနုပလိတ္တာ၊ မလူးကပ်ကုန်။ လောကေန၊ ဖြင့်။ အနုပလိတ္တာ၊ ကုန်။ လောကော၊ ၌။ ဝိပုမုတ္တာ၊ လွတ်ကုန်၏။ လောကေန၊ လောကမှ။ ဝိပုမုတ္တာ၊ လွတ်ကုန်၏။ လောကော၊ မှ။ လောကတော၊ မှ။ လောကမှာ၊ လောကမှ။ ဝိပုမုတ္တာ၊ လွတ်ကုန်၏။ လောကော၊ လောက၌။ ဝိသညတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။ လောကေန၊ လောကနှင့်။ ဝိသညတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။ လောကော၊ မှ။ ဝိသညတ္တာ၊ ကုန်။ လောကသ္မိံ၊ လောက၌။ ဝိသညတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။ လောကတော၊ မှ။ လောကမှာ၊ မှ။ ဝိသညတ္တာ၊ ကုန်။ လောကော၊ မှ။ သုဇ္ဈန္တိ၊ စင်ကြယ်တတ်ကုန်၏။ လောကတော၊ မှ။ လောကမှာ၊ မှ။ လောကော၊ မှ။ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်ကုန်၏။ လောကတော၊ လောကမှ။ လောကမှာ၊ မှ။ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ လောကော၊ လောကမှ။ ဝုဠဟန္တိ၊ ထတတ်ကုန်၏။ ပ။ လောကော၊ လောကမှ။ ဝိဝုဠန္တိ၊ ဆုတ်နစ်ဖဲခွါကုန်၏။ ပ။ လောကော၊ လောက၌။ န သဇ္ဇန္တိ၊ မငြိတတ်ကုန်။ လောကော၊ ၌။ န ဂယုန္တိ၊ မယူအပ်ကုန်။ လောကော၊ ၌။ န ဗဇ္ဈန္တိ၊ မဖွဲ့အပ်ကုန်။ လောကံ၊ လောကကို။ သမုစ္ဆန္တိ၊ ကောင်းစွာဖြတ်ဘတ်ကုန်၏။ လောကံ၊ လောကကို။ သမုစ္ဆိန္တတ္တာ၊ ကောင်းစွာ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ကုန်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ လောကံ၊ လောကကို။ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတိ၊ ငြိမ်းစေတတ်၏။ လောကံ၊ ကို။ ပဋိပ္ပဿမ္ဘိတတ္တာ၊ ငြိမ်းစေကုန်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လောကဿ၊ လောကကို။ အတိတာ၊ လွန်ကုန်ပြီ။ လောကဿ၊ လောက၏။ အပထာ၊ ရောက်နိုင်သော အရပ်မဟုတ်ကုန်။ အဂတိ၊ ရောက်နိုင်သော အရပ်မဟုတ်ကုန်။ အဝိသယာ၊ အရာမဟုတ်ကုန်။ လောကဿ၊ နှင့်။ အသာဓာရဏာ၊ မဆက်ဆံကုန်။ လောကံ၊ လောကကို။ ဝမန္တိ၊ ပျိုအန်တတ်ကုန်၏။ လောကံ၊ လောကကို။ န ပစ္စာဝမန္တိ၊ တဖန် ပြန်၍ မမျှတတ်ကုန်။ လောကံ၊ ကို။ ပဇဟန္တိ၊ စွန့်တတ်ကုန်၏။ လောကံ၊ ကို။ န ဥပါဒိယန္တိ၊ မစွဲယူတတ်ကုန်။ လောကံ၊ ကို။ ဝိသိနေန္တိ၊ ဖြန့်ကျစ်ကုန်၏။ လောကံ၊ ကို။

န ဥသိနေန္တိ၊ မပေါင်းစုတတ်ကုန်။ လောကံ၊ ကိ။ ဝိဇ္ဇပေန္တိ၊ ဖျက်ဆီးတတ် ငြိမ်းစေတတ်ကုန်၏။
လောကံ၊ ကိ။ န သံဇုပေန္တိ၊ မတောက်လောင်စေတတ်ကုန်။ လောကံ၊ ကိ။ သမတိက္ကမ္မာကောင်း
စွာလွန်၍။ အဘိဘုယျ၊ လှမ်းမိုး၍။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်တတ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။
လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာမည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

လောကုတ္တရာကထာ၊ လောကုတ္တရာကထာသည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

ဇု-ဗလကထာ

၄၄။ သာဝတ္တိနိဒါနံ၊ သာဝတ္တိနိဒါနိရိသောသုတ်တည်း။ ။ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဗလာနိ၊
ဗလတို့သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤငါးပါးတို့တည်း။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့ဟူသည်။ ကတမာနိ၊ အဘယ်သည်
တို့နည်း ဟူမူကား။ သဒ္ဓါဗလံ၊ သဒ္ဓါဗလ၎င်း။ ပ။ ပညာဗလံ၊ ပညာဗလ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဗလာနိ၊
ဗလတို့သည်။ ဣမာနိ ခေါ် ပဉ္စ၊ တို့တည်း။

အပိစ၊ တနည်းကား။ ဗလာနိ၊ ဗလတို့သည်။ အဋ္ဌသဋ္ဌိ၊ ခြောက်ဆယ်ရှစ်ပါးတို့သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သဒ္ဓါဗလံ၊ သဒ္ဓါဗလ၎င်း။ ဝိပဿနာဗလံ၊ ဝိပဿနာဗလ၎င်း။ ဒသ၊ ဆယ်ပါး
ကုန်သော။ သေခဗလာနိ၊ သေကွဗလတို့၎င်း။ ဒသ၊ ကုန်သော။ အသေခဗလာနိ၊ အသေကွဗလ
တို့၎င်း။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ ခိဏာသဝဗလာနိ၊ တို့၎င်း။ ဒသ၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိဗလာနိ၊
တို့၎င်း။ ဒသ၊ ကုန်သော။ တထာဂတဗလာနိ၊ တထာဂတဗလတို့၎င်းတည်း။

သဒ္ဓါဗလံ၊ သဒ္ဓါဗလသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ အဿဒ္ဓိယေ၊ မယုံကြည်ခြင်းကြောင့်။
နကမ္မတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သဒ္ဓါဗလံ၊ သဒ္ဓါဗလမည်၏။ သဟဇာ
တာနံ၊ တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့ကို။ ဥပတ္တမ္မနဋ္ဌေန၊ ခိုင်စေတတ်သောသဘော
အားဖြင့်။ သဒ္ဓါဗလံ၊ သဒ္ဓါဗလမည်၏။ ကိလေသာနိ၊ ကိလေသာတို့ကို။ ပရိယာဒါနဋ္ဌေန၊
ကုန်စေတတ်သော သဘောအားဖြင့်။ ပ။ ပဋိဝေဓာဒိဝိသောဓနဋ္ဌေန၊ ပဋိဝေဓ၏ အစဖြစ်သော
သီလကို သုတ်သင်တတ်သောသဘောအားဖြင့်။ ပ။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ တည်ရာ
ဖြစ်သောသဘောအားဖြင့်။ ပ။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဝေါဒါနဋ္ဌေန၊ ဖြစ်သောသဘောအားဖြင့်။ ပ။
ဝိသေသာဓိဂမနဋ္ဌေန၊ တရားအထူးကိုရသော သဘောအားဖြင့်။ ပ။ ဥတ္တရိပဋိဝေဓဋ္ဌေန၊
ထို့ထက်အလွန် ထိုးထွင်း၍သိသောသဘောအားဖြင့်။ ပ။ သစ္စာဘိသမယဋ္ဌေန၊ သစ္စာလေးပါးကို
ရှေးရှု၊ တွေ့သိတတ်သော သဘောအားဖြင့်။ ပ။ နိရောဓေ၊ ချုပ်ရာ၌။ ပတိဋ္ဌာပကဋ္ဌေန၊ တည်စေ
တတ်သောသဘောအားဖြင့်။ သဒ္ဓါဗလံ၊ သဒ္ဓါဗလမည်၏။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ သဒ္ဓါဗလံ၊
သဒ္ဓါဗလတည်း။ (၁)။ ။[ကတမံ ဝိရိယဗလံ—စသည်၌ အနက်တူပြီ]။

ဟိရိဗလံ၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်း။ နေက္ခမ္မေန၊ ကာမမှထွက်မြောက်သော အလောဘဖြင့်။
ကာမစ္ဆန္တံ၊ ကိ။ ဟိရိယတိ၊ ရှက်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟိရိဗလံ၊ မည်၏။ ။
[လွယ်ပြီ]။ (၆)

ဩတ္တပ္ပဗလံ၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်း။ နေက္ခမ္မေန၊ ဖြင့်။ ကာမစ္ဆန္တံ၊ ကိ။ ဩတ္တပ္ပတိ၊
ကြောက်လန့်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဩတ္တပ္ပဗလံ၊ မည်၏။ ပ။ (၇)။

ပဋိသင်္ခါနဗလံ၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်း။ နေက္ခမ္မေန၊ ဖြင့်။ ကာမစ္ဆန္တံ၊ ကို။ ပဋိသင်္ခါတိ၊ အပြစ် မြင်လျက် ရှုတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိသင်္ခါနဗလံ၊ မည်၏။ ပ။ (၈)။

ဘာဝနာဗလံ၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်း။ ကာမစ္ဆန္တံ၊ ကို။ ပဇဟန္တော၊ ပယ်လျက်။ နေက္ခမ္မံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာဗလံ၊ မည်၏။ ပ။ (၉)။

အနဝဇ္ဇဗလံ၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်း။ ကာမစ္ဆန္တံ၊ ကို။ ပဟိနတ္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နေက္ခမ္မေ၊ ဌ။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ ဝဇ္ဇံ၊ အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနဝဇ္ဇဗလံ၊ မည်၏။ ပ။ (၁၀)။

ဒြေသင်္ဂဟဗလံ၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်း။ ကာမစ္ဆန္တံ၊ ကို။ ပဇဟန္တော၊ စွန့်သည်ဖြစ်၍။ နေက္ခမ္မ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သင်္ဂဟာတိ၊ ချီးမြှောက်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သင်္ဂဟဗလံ၊ မည်၏။ ပ။ (၁၁)။

ခန္တိဗလံ၊ ခန္တိဗလသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ ကာမစ္ဆန္တံ၊ ကို။ ပဟိနတ္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နေက္ခမ္မံ၊ နေက္ခမ္မသည်။ (ယောဂိဿ၊ ယောဂီအား။) ခမတိ၊ နှစ်သက် မြှန် ရှက်၏။ ပ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပညာပေတိ၊ နှစ်သိမ့်စေတတ်၏။ ပ။ နိဇ္ဈာပေတိ၊ ရှုစေတတ်၏။ ပ။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဝသံ၊ အလိုသို့။ ဝတ္ထေတိ၊ လိုက်စေတတ်၏။ ပ။ စိတ္တံ၊ ကို။ အဇ္ဈောတိ၊ ဆောက်တည် တတ်၏။ ပ။ (၁၂-၁၆)

သမထဗလံ၊ သမထဗလသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ နေက္ခမ္မဝသေန၊ အားဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ၏။ အဝိက္ခေပေါ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းသည်။ သမထဗလံ၊ သမထဗလမည်၏။ ပ။

သမထဗလန္တိတ္ထေ၊ ဟူသောဤပုဒ်၌။ ဧကနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်ကြောင့်။ သမထဗလံ၊ သမထ ဗလမည်သနည်း။ ပဌမေန၊ ဈာနေန၊ ပဌမဈာန်ဖြင့်။ နိဝရဏေ၊ ကြောင့်။ န ကမ္မတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမထဗလံ၊ မည်၏။ ပ။ ဥဒ္ဓစ္စေ၊ စ၊ ကြောင့်၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတကိလေသေ စ၊ ဥဒ္ဓစ္စနှင့်တကွဖြစ်သော ကိလေသာကြောင့်၎င်း။ ခန္ဓေ၊ စ၊ ခန္ဓာကြောင့်၎င်း။ န ကမ္မတိ၊ မတုန်တတ်။ န စလတိ၊ မလှုပ်တတ်။ န ဝေဓတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမထ ဗလံ၊ သမထဗလမည်၏။ ဣဒံ၊ သဗ္ဗံ၊ ဤအလုံးစုံသည်ကား။ သမထဗလံ၊ တည်း။ (၁၇)

ဝိပဿနာဗလံ၊ ဝိပဿနာဗလသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ သည်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ ပ။ ဇရာမရဏေ၊ ၌။ ပဋိနိဿဂ္ဂိနုပဿနာ၊ သည်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ ။ ဝိပဿနာ ဗလန္တိတ္ထေ၊ ဟူသောဤပုဒ်၌။ ဧကနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်ကြောင့်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်သနည်း။ အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ အနိစ္စဟု ရှုသဖြင့်။ နိစ္စသညာယ၊ နိစ္စဟုထင်သော အမှတ်ကြောင့်။ န ကမ္မတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ ပ။ အဝိဇ္ဇာယ၊ စ၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့်၎င်း။ အဝိဇ္ဇာသဟဂတကိလေသေ စ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်တကွဖြစ်သော ကိလေသာကြောင့် ၎င်း။ ခန္ဓေ၊ စ၊ ခန္ဓာကြောင့်၎င်း။ န ကမ္မတိ၊ မတုန်တတ်။ န စလတိ၊ မလှုပ်တတ်။ န ဝေဓတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ ဣဒံ၊ ကား။ ဝိပဿနာဗလံ၊ တည်း။ (၁၈)

ဒဿ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ သေခဗလာနိ၊ သေက္ခမလတို့သည်။ ပ။ အသေခဗလာနိ၊ တို့သည်။ ကတမာနိ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို။ သိက္ခတိ၊ ကျင့်ဆဲ။ ဣတိ

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေခဗလံ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိ၌။ သိက္ခိတတ္ထာ၊ ကျင့်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အသေခဗလံ၊ အသေကဗလမည်၏။ ပ။ ဣမာနိ ဒသ၊ ဤဆယ်ပါးတို့သည်။ သေခဗလာနိ၊ သေကဗလတို့တည်း။ ဣမာနိ ဒသ၊ ဤဆယ်ပါးတို့သည်။ အဓိသခဗလာနိ၊ အသေကဗလတို့တည်း။

ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ ခိဏာသဝဗလာနိ၊ ခိဏာသဝဗလတို့သည်။ ကတမာနိ၊ တို့နည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ခိဏာသဝဿ၊ ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိသော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်းသည်။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ သမ္ပပ္ပညာယ၊ မဖောက်မပြန် မှန်စွာသိသော ပညာဖြင့်။ သုဒိဋ္ဌာ၊ ကောင်းစွာမြင်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ခိဏာသဝဿ၊ ကုန်ပြီးသောအာသဝေါရှိသော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်းသည်။ ပ။ ယမ္ပိ သုဒိဋ္ဌာ၊ အကြင်ကောင်းစွာမြင်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤသို့မြင်ခြင်းသည်လည်း။ ခိဏာသဝဿ၊ ရှိသော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။ ဗလံ၊ အားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယံ ဗလံ၊ ယင်းအားကို။ အာဂမ္မ၊ စွဲ၍။ ခိဏာသဝေါ၊ ရှိသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ မေ၊ ငါ၏။ အာသဝါ၊ အာသဝတို့သည်။ ခိဏာ၊ ကုန်ခန်းကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာသဝါနိ ခယံ၊ အာသဝေါတရားတို့၏ကုန်ခြင်းကို။ ပဋိဇာနာတိ၊ ဝန်ခံပေ၏။ (၁)

ပုနစ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တပါးကား။ ခိဏာသဝဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ သည်။ အင်္ဂါရကာသုပမာ၊ မီးကျိုးတိုင်း ဥပမာရှိကုန်သော။ ကာမာ၊ ကာမတို့ကို။ ယထာဘူတံ၊ တိုင်း။ သမ္ပပ္ပညာယ၊ ဖြင့်။ သုဒိဋ္ဌာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပ။ (၂)

ပုနစ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တပါးကား။ ခိဏာသဝဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိဝေကနိန္နံ၊ ဝိဝေကသို့ညွတ်သည်။ ဝိဝေကပေါဏံ၊ ဝိဝေကသို့ ကိုင်းသည်။ ဝိဝေကပဗ္ဗာရံ၊ ဝိဝေကသို့ရှိခြင်းသည်။ ဝိဝေကဋ္ဌံ၊ ဝိဝေက၌တည်သည်။ နေက္ခမ္မာဘိရတံ၊ စျာန်၌ မွေ့လျော်သည်။ သဗ္ဗသော၊ အချင်းခပ်သိမ်း။ အာသဝဋ္ဌာနိယေဟိ၊ အာသဝေါ၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ ကိလေသာတရားတို့မှ။ ဗျန္တိဘူတံ၊ ကင်းရှင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ။ ခိဏာသဝဿ၊ ရှိသော။ ပ။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့မှ။ ယံ ဗျန္တိဘူတံ၊ အကြင်သို့ ကင်းရှင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပ။ (၃)

ပုနစ၊ လည်း။ ပ။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ဘာဝိတာ၊ ပွားစေအပ်ကုန်ပြီးသည်။ သုဘာဝိတာ၊ ကောင်းစွာ ပွားစေအပ်ကုန်ပြီးသည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပ။ ယမ္ပိ သာဝိတာ၊ အကြင်ပွားစေအပ်ကုန်ပြီးသည်။ ယမ္ပိ သုဘာဝိတာ၊ အကြင်ကောင်းစွာပွားစေအပ်ကုန်ပြီးသည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပ။ ဣမာနိ ဒသ၊ ဤဆယ်ပါးတို့သည်။ ခိဏာသဝဗလာနိ၊ ခိဏာသဝဗလမည်ကုန်၏။ (၄-၁၀-၄၈)

ဒသ၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိဗလာနိ၊ ဣဒ္ဓိဗလတို့သည်။ ကတမာနိ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ အဓိဋ္ဌာနာ၊ အဓိဋ္ဌာန်ကြောင့်ဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုး၎င်း။ ဝိကုဗ္ဗနာ၊ ရုပ်ပြောင်းရုပ်လွှဲဖန်ဆင်းသော။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုး၎င်း။ မနောမယာ၊ စိတ်ဖြင့်ပြီးသော။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုး၎င်း။ ဉာဏဝိပ္ပါရာ၊ ဉာဏ်၏ အာနုဘော်ပြန်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုး၎င်း။ သမာဓိဝိပ္ပါရာ၊ သမာဓိ၏အာနုဘော်ပြန်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုး၎င်း။ အရိယာ၊ အရိယာတို့ အားဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ ကမ္မဝိပါကဇာ၊ ကံ၏အကျိုးကြောင့်

ဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ ပုညဝတော၊ ဘုန်းရှိသောသူ၏။ ဣဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ ဝိဇ္ဇာမယာ၊ အတတ်ဖြင့် ပြီးသော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုအရာ၌။ သမ္မာပယောဂပစ္စယာ၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပြီးစီး ပြည့်စုံသော သဘောအားဖြင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုး၎င်း။ ဣမာနိ ဒဿ၊ ဤဆယ်ပါးတို့သည်။ ဣဒ္ဓိဗလာနိ၊ ဣဒ္ဓိဗလတို့တည်း။ (၁၀-၅၈)

ဒဿ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ တထာဂတဗလာနိ၊ တထာဂတဗလတို့သည်။ ကတမာနိ၊ အဘယ် သည်တို့နည်း။ ဣမ၊ ဤလောက၌။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဌာနဉ္စ၊ အကြောင်း ဟုတ်သည်ကိုလည်း။ ဌာနတော၊ အကြောင်းဟုတ်သောအားဖြင့်။ အဋ္ဌာနဉ္စ၊ အကြောင်းမဟုတ် သည်ကိုလည်း။ အဋ္ဌာနတော၊ အကြောင်းမဟုတ်သောအားဖြင့်။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သော အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိတော်မူ၏။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဌာနဉ္စ၊ အကြောင်း ဟုတ်သည်ကိုလည်း။ ဌာနတော၊ အကြောင်းဟုတ်သောအားဖြင့်။ အဋ္ဌာနဉ္စ၊ အကြောင်း မဟုတ် သည်ကိုလည်း။ အဋ္ဌာနတော၊ အကြောင်း မဟုတ်သောအားဖြင့်။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန် သောအတိုင်း။ ယမ္ပိ ပဇာနာတိ၊ အကြင် သိတော်မူ၏။ ဣဒ္ဓမ္ပိ၊ ဤသို့ သိခြင်းသည်လည်း။ တထာဂတဿ၊ ၎င်း။ တထာဂတဗလံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အားတော်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ယံ ဗလံ၊ အကြင်အားတော်ကို။ အာဂမ္မာစွေ၍။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အာသဘံဌာနံ၊ မြတ်သောအရာကို။ ပဋိဇာနာတိ၊ ဝန်ခံတော်မူ၏။ ပရိသာသု၊ ပရိသတ်တို့၌။ သီဟနာဒံ၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်းကင်းသော မိန့်ခွန်းစကားကို။ နဒတိ၊ မိန့်မြှောက်ဟောကြားတော်မူ၏။ ဗြဟ္မစက္ကံ၊ မြတ်သောတရားစက်ကို။ ပဝတ္ထေတိ၊ ဖြစ်စေတော်မူ၏။ ဝါ၊ လည်စေတော်မူ၏။ (၁)

ပုနစ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တပါးကား။ တထာဂတော၊ သည်။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်နာ၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မသမာဒါနာနံ၊ ကံကို ဆောက်တည်ခြင်းတို့၏။ ဝါ၊ ဆောက်တည် ပြုလုပ်အပ်သော ကံတို့၏။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ ဌာနသော၊ အထောက်အပံ့ အကြောင်းအားဖြင့်။ ဟေတုသော၊ အကြောင်းရင်းအားဖြင့်။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိတော်မူ၏။ တထာဂတော၊ သည်။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်နာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မသမာဒါနာနံ၊ တို့၏။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ဌာနသော၊ အားဖြင့်။ ဟေတုသော၊ အားဖြင့်။ ယထာဘူတံ၊ တိုင်း။ ယမ္ပိ ပဇာနာတိ၊ အကြင်သိတော်မူ၏။ ဣဒ္ဓမ္ပိ၊ ဤသို့သိခြင်းသည်လည်း။ တထာဂတဿ၊ ၎င်း။ တထာဂတဗလံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ (၂)

ပုနစ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တပါးကား။ တထာဂတော၊ သည်။ သဗ္ဗတ္ထဂါမိနိံ၊ ဂပ်သိမ်း သော ဂတိငါးပါးနှင့် နိဗ္ဗာန်သို့ လားစေတတ်သော။ ပဋိပဒံ၊ အကျင့်ကို။ ယထာဘူတံ၊ တိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိတော်မူ၏။ တထာဂတော၊ သည်။ သဗ္ဗတ္ထဂါမိနိံ၊ သော။ ပဋိပဒံ၊ အကျင့်ကို။ ယမ္ပိ ပဇာနာတိ၊ အကြင်သိတော်မူ၏။ ဣဒ္ဓမ္ပိ၊ ဤသို့သိခြင်းသည်လည်း။ တထာဂတဿ၊ ၎င်း။ တထာဂတဗလံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ (၃)

ပုနစ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တပါးကား။ တထာဂတော၊ သည်။ အနေကဓာတုံ၊ များသော ဓာတ်ရှိသော။ နာနာဓာတုံ၊ အထူးထူးသော ဓာတ်ရှိသော။ လောကံ၊ (ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်) လောကကို။ ယထာဘူတံ၊ တိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ (၄)

ပုနစ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တပါးကား။ တထာဂတော၊ သည်။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ နာနာမိမ္မတ္တိကတံ၊ အထူးထူးသော နှလုံးသွင်းခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ယထာဘူတံ၊ တိုင်း။ ပဇာနာတံ၊ ၏။ပ။ (၅)

ပုနစ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တပါးကား။ တထာဂတော၊ သည်။ ပရသတ္တာနံ၊ တပါးသော သတ္တဝါတို့၏။ ပရပုဂ္ဂလာနံ၊ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိ၊ ဣန္ဒြေ၏ရင့်ခြင်း မရင့်ခြင်းကို။ ယထာဘူတံ၊ တိုင်း။ ပဇာနာတံ၊ ၏။ပ။ (၆)

ပုနစ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တပါးကား။ တထာဂတော၊ သည်။ ဈာနဝိမောက္ခသမာဓိ သမာ ပတ္တိနံ၊ ဈာန် ဝိမောက္ခသမာဓိ သမာပတ်တို့၏။ သံကိလေသဉ္စ၊ ညစ်ညူးခြင်းကို၎င်း။ ဝေါဒါနဉ္စ၊ ပြုစင်ခြင်းကို၎င်း။ ဝုဋ္ဌာနဉ္စ၊ ထခြင်းကို၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ တိုင်း။ ပဇာနာတံ၊ ၏။ပ။ (၇)

ပုနစ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တပါးကား။ တထာဂတော၊ သည်။ အနေကဝိဟိတံ၊ တပါး မက များသောအပြားရှိသော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ရှေး၌ နေဘူးဖြစ်ဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို။ အနုဿရ တိ၊ အောက်မေ့တော်မူ၏။ ဣဒံ၊ ဤခန္ဓာအစဉ်ဟူသည်။ သေယျထာ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း ဟူမူ ကား။ ဧကမ္မိ ဇာတိံ ၊ တဘဝကို၎င်း။ ဒွေပိ ဇာတိယော၊ နှစ်ဘဝတို့ကို၎င်း။ပ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သာကာရံ၊ အခြင်းအရာနှင့်တကွသော။ သဉ္စဒ္ဓေသံ၊ ညွှန်ပြကြောင်းနှင့် တကွသော။ အနေက ဝိဟိတံ၊ သော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ ကို။ အနုဿရတိ၊ အောက်မေ့တော်မူ၏။ တထာဂတော၊ သည်။ အနေကဝိဟိတံ၊ သော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံကို။ ယမ္မိ အနုဿရတိ၊ ၏။ဣဒံ၊ သည်။ သေယျထာ ကတမံ၊ နည်း။ပ။ (၈)

ပုနစ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တပါးကား။ တထာဂတော၊ သည်။ ဝိသုဒ္ဓေန၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော။ အတိက္ကန္တမာနုသကေန၊ လူတို့၏မျက်စိအမြင်ကို လွန်သော။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ဖြင့်။ စဝမာနေ၊ စုတေဆဲဖြစ်ကုန်သော။ ဥပပဇ္ဇမာနေ၊ ပဋိသန္ဓေနေဆဲဖြစ်ကုန် သော။သတ္တဝါသတ္တဝါတို့ကို။ပဿတိ၊ မြင်တော်မူ၏။တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ပ။ (၉)

ပုနစ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တပါးကား။ တထာဂတော၊ သည်။ အာသဝါနံ၊ အာသဝေါ တရားတို့၏။ ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ အနာသဝံ၊ အာသဝေါကင်းသော။ စေတောဝိမုတ္တိံ ၊ စေတောဝိမုတ္တိကို။ ပညာဝိမုတ္တိံ ၊ ပညာဝိမုတ္တိကို။ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ၊ မျက်မှောက် အတ္တဘော၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင်လျှင်။သယံ၊ ကိုယ်တော်တိုင်။အဘိညာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။သစ္စိကတာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ပ။ ယမ္မိ ဝိဟရတိ၊ အကြင် နေတော်မူ၏။ ဣဒမ္မိ၊ ဤသို့ နေတော်မူခြင်းသည်လည်း။ တထာဂတဿ၊ ၏။ တထာဂတ ဗလံ၊ မြတ်စွာဘုရားအားတော်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယံ ဗလံ၊ ကို။ အဂမ္မ၊ စွဲ၍။ တထာဂတော၊ သည်။ အာသဘံ၊ သော။ ဌာနံ၊ ကို။ ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။ ပရိသာသု၊ တို့၌။ သီဟနာဒံ၊ ကို။ နဒတိ၊ ၏။ ဗြဟ္မစက္ကံ၊ ကို။ ပဝတ္တေတိ၊ ၏။ ဣမာနိ ဒသ၊ ဤဆယ်ပါးတို့သည်။ တထာဂတဗလာနံ၊ တို့တည်း။

၄၅။ ဧကနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်ကြောင့်။ သဒ္ဓါဗလံ၊ မည်နည်း။ပ။

အဿဒ္ဓိယေ၊ မယုံကြည်ခြင်း၌။ အကမ္မိယဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ သဒ္ဓါဗလံ၊မည်၏။ပ။ပါပကောယုတ်မာကုန်သော။အကုသလေ ဓမ္မေ၊တို့ကို။ဟိရိယတိ၊ ရှက်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဟိရိဗလံ၊ မည်၏။ပ။ ဩတ္တပုတိ၊ လန့်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။

ဩတ္တပ္ပဗလံ၊ မည်၏။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ ကိလေသေ၊ ကိလေသာတို့ကို။ ပဋိသင်္ခါတံ၊ ဆင်ခြင်
 တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိသင်္ခါနဗလံ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနေက္ခမ္မ အဗျာပါဒ အစရှိ
 သည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တရားတို့သည်။ ဧကရသာ၊ တူသောကိစ္စရှိကုန်သည်။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာဗလံ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဘာဝနာနေက္ခမ္မ အစ
 ရှိသည်။ ကိစ္ဆိ၊ တစုံတခုသော။ ဝဇ္ဇိ၊ အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနဝဇ္ဇ
 ဗလံ၊ မည်၏။ တေန၊ ထိုနေက္ခမ္မ အစရှိသည်ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သင်္ဂဟာတံ၊ ချီးမြှောက်၏။
 ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သင်္ဂဟဗလံ၊ မည်၏။ ထိုနေက္ခမ္မ အစရှိသော တရားသည်။ တဿ၊
 ထိုယောဂိပုဂ္ဂိုလ်အား။ ခမတံ၊ နှစ်သက်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခန္တိဗလံ၊ မည်၏။ တေန၊
 ထိုနေက္ခမ္မ အစရှိသည်ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပညာပေတံ၊ နှစ်သိမ့်စေတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ပညတ္တိဗလံ၊ မည်၏။ တေန၊ ထိုနေက္ခမ္မ အစရှိသည်ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကိ။ နိဗ္ဗာပေတံ၊
 ငြိမ်းစေတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တိဗလံ၊ မည်၏။ တေန၊ ထိုနေက္ခမ္မ အစရှိသည်ဖြင့်။
 စိတ္တံ၊ ကိ။ ဝသံ၊ အလုံ့သို့။ ဝတ္တေတံ၊ လိုက်စေတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဿရိယဗလံ၊
 မည်၏။ တေန၊ ထိုနေက္ခမ္မ အစရှိသည်ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကိ။ အဓိဋ္ဌာတံ၊ ဆောက်တည်တတ်၏။ ဣတိ
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမထဗလံ၊ မည်၏။ တေန၊ ထိုသမာဓိဖြင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဧကဂ္ဂံ၊
 တည်ကြည်သည်။ ဟောတံ၊ ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမထဗလံ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသမထ၌။
 ဇာတေ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့ကို။ အနုပဿတံ၊ ရှုတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသေက္ခဗလ၌။ သိက္ခတံ၊ ကျင့်ဆဲဖြစ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။
 သေခဗလံ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုအသေက္ခဗလ၌။ သိက္ခိတတ္တာ၊ ကျင့်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 အသေခဗလံ၊ မည်၏။ တေန၊ ထိုလောကီ လောကုတ္တရာဉာဏ်ဖြင့်။ အာသဝါ၊ အာသဝေါတရား
 တို့သည်။ ခိဏာ၊ ကုန်ခမ်းကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခိဏာသဝဗလံ၊ မည်၏။ တဿ၊
 ထိုတန်ခိုးရှိသောသူအား။ ဣဇ္ဈတံ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိဗလံ၊ မည်၏။
 အပ္ပမေယျဠေန၊ မနှိုင်းယှဉ်မချင့်ချိန်နိုင်ကောင်းသော သဘောကြောင့်။ ဝါ၊ အားဖြင့်။ တထာဂတ
 ဗလံ၊ တထာဂတဗလမည်၏။ ။

ဗလကထာ၊ ဗလကထာသည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၁၀-သုညကထာ

၄၆။ မေ-မယာ၊ ငါသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သုတံ၊ ၏။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။
 ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ အနာထပိဏ် သူဌေး၏။
 အာရာမေ၊ အရာမဖြစ်သော။ ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန် ကျောင်းတော်၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။
 အထ ခေါ၊ ထိုသို့နေတော်မူသောအခါ၌။ အာယသ္မာ၊ အာနန္ဒော၊ အသျှင် အာနန္ဒာသည်။ ယေန၊
 အကြင်အရပ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိတော်မူ၏။ တေန၊ ထိုအရပ်သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ကပ်လေ၏။
 ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ကပ်လေပြီး၍။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ အလွန်ရိုသေစွာ
 ရှိခိုးပြီး၍။ ဧကမန္တံ၊ တင့်အပ် လျှောက်ပတ်သော အရပ်၌။ နိသီဒိ၊ ထိုင်နေ၏။ ဧကမန္တံ၊ ၌။
 နိသိန္ဒော ခေါ၊ ထိုင်နေပြီးသော။ အာယသ္မာ၊ အာနန္ဒော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဧတံ ဝစနံ၊
 ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ နားတော်လျှောက်၏။

ဘန္တေ၊ အရှင် ဘုရား။ လောကော၊ လောကသည်။ သုညော၊ ဆိတ်သျှင်၏။ လောကော၊ လောကသည်။ သုညော၊ ဆိတ်သျှင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ကိတ္တာဝတာ၊ အဘယ်မျှသော အတိုင်း အရှည်ဖြင့်။ လောကော၊ လောကသည်။ သုညောတိ၊ ဆိတ်သျှင်၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝေါစ၊ ။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ယသ္မာ ခေါ၊ အကြင်ကြောင့်လျှင်။ အတ္တေန ဝါ၊ အတ္တ-အထည် ကိုယ်မှ၎င်း။ အတ္တနိယေန ဝါ၊ အတ္တ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော အစိတ် အပိုင်း မှ၎င်း။ သုညော၊ ဆိတ်သျှင်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ လောကော၊ လောကသည်။ သုညောတိ၊ ဆိတ်သျှင်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ စက္ခု၊ စက္ခုသည်။ ခေါ၊ စင်စစ်။ အတ္တေန ဝါ၊ အတ္တမှ၎င်း။ အတ္တနိယေန ဝါ၊ အတ္တ၏ဥစ္စာဖြစ်သော အစိတ်အပိုင်းမှ၎င်း။ သုညံ၊ ဆိတ်သျှင်၏။ ရူပါ၊ ရူပါရှိတို့သည် ။ပ။ သုညော၊ ဆိတ်သျှင်ကုန်၏။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်သည်။ပ။ စက္ခုသမ္ပယော၊ သည်။ပ။ စက္ခုသမ္ပယ ပစ္စယာ၊ စက္ခုသမ္ပယ ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ သုခံ ဝါ၊ သုခသော်လည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဒုက္ခသော်လည်း ဖြစ်သော။ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ အဒုက္ခမသုခသော်လည်းဖြစ်သော။ ယမ္ပိဒံ ယမ္ပိ ဣဒံ ဝေဒယိတံ၊ အကြင် ခံစားခြင်းသဘောသည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ တမ္ပိ၊ ထိုခံစားခြင်းသဘောသည် လည်း။ အတ္တေန ဝါ၊ မှ၎င်း။ အတ္တနိယေန ဝါ၊ မှ၎င်း။ သုညံ၊ ဆိတ်သျှင်၏။

သောတံ၊ သည်။ သုညံ၊ ဆိတ်သျှင်၏။ပ။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ အတ္တေန ဝါ၊ မှ၎င်း။ အတ္တနိယေန ဝါ၊ မှ၎င်း။ သုညော၊ ဆိတ်သျှင်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သုညော လောကောတိ၊ သုညော လောကော ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူ၏။

၁-မာတိကာ

၄၇။ သုညသုညံ၊ သုညသုည၎င်း။ သင်္ခါရသုညံ၊ သင်္ခါရသုည၎င်း။ ဝိပရိကာမသုညံ၊ ဝိပရိကာမ သုည၎င်း။ပ။ ပရိယောဂါဟဏ သုညံ၊ ပရိယောဂါဟဏ သုည၎င်း။ သမ္ပဇာနဿ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့်သိသော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဝတ္တပရိယာဒါနံ၊ မပြတ်ဖြစ်သော အဇ္ဈတ္တခန္ဓာ အယဉ်၏ကုန်ရာ အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ် သော။ သဗ္ဗသုညတာနံ၊ အလုံးစုံသော သုညတတို့တွင်။ ဝါ၊ တို့ထက်။ ပရမတ္ထသုညံ၊ မြတ်သော သဘောဖြစ်သော သုည၎င်း။ (၂၅)

သုညသုညံ၊ သုညသုညသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ စက္ခု၊ သည်။ အတ္တေန ဝါ၊ အတ္တမှ၎င်း။ အတ္တနိယေန ဝါ၊ အတ္တ၏ဥစ္စာမှ၎င်း။ နိစ္စေန ဝါ၊ မြဲသောသဘောမှ၎င်း။ ဓုဝေန ဝါ၊ ခိုင်သော သဘောမှ၎င်း။ သဿတေန ဝါ၊ တည်မြဲသောသဘောမှ၎င်း။ အဝိပရိကာမဓမ္မေန ဝါ၊ မဖောက် မပြန်သောသဘောမှ၎င်း။ သုညံ၊ ဆိတ်သျှင်၏။ပ။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ သုညသုညံ၊ သုည သုညတည်း။ဝါ၊ ဆိတ်သျှင်ခြင်းတည်း။ (၁)

သင်္ခါရသုညံ၊ သင်္ခါရသုညသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ သင်္ခါရော၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ပုညာဘိ သင်္ခါရော။ ပုညာဘိသင်္ခါရ၎င်း။ အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ ၎င်း။ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တယော၊ သုံးပါးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ အပုညာဘိသင်္ခါရေန စ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရမှ၎င်း။ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရေန စ၊ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရ မှ၎င်း။ သုညော၊ ဆိတ်သျှင်၏။

အပရေပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ကာယသင်္ခါရော၊ ကာယသင်္ခါရ၎င်း။ ပ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တယော၊ သုံးပါးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကာယသင်္ခါရော၊ ကာယသင်္ခါရသည်။ ဝစီသင်္ခါရေန စ၊ ဝစီသင်္ခါရမှ၎င်း။ ပ။ သုညော၊ ဆိတ်သွင်း၏။

အပရေပိ၊ တပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ အတိတာ၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့၎င်း။ အနာဂတာ၊ အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တယော၊ သုံးပါးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အတိတာ၊ အတိတ် ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ အနာဂတေဟိ၊ အနာဂတ် ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေဟိ စ၊ သင်္ခါရတို့မှ၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နေဟိ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေဟိ စ၊ သင်္ခါရတို့မှ၎င်း။ သုညော၊ ဆိတ်သွင်းကုန်၏။ ပ။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ သင်္ခါရသုညံ၊ သင်္ခါရသုညတည်း။ ဝါ၊ တပါးသော သင်္ခါရတို့မှ ဆိတ်သွင်းခြင်းတည်း။ (၂)

ဝိပရိဏာမသုညံ၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်း။ ဇာတံ၊ ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ သဘာဝေန၊ အလိုလိုဖြစ်ခြင်းသဘောမှ။ ဝါ၊ သုညသုညသဘောအားဖြင့်။ သုညံ၊ ဆိတ်သွင်း၏။ (အဘာဝေန၊ သုညံ-ဟု ပေါရာဏတရပါဠိမှန် ဖြစ်ရာ၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ဖြစ်ပေါ်ဆဲ ရှိဆဲရုပ်သည် မရှိခြင်းမှ ဆိတ်သွင်းသည်-ဟု အနက်ဖြောင့်၏)။ ဝိဂတံ၊ ချုပ်ကင်းသော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဝိပရိဏာတဉ္စေ၊ ဖောက်လည်းဖောက်ပြန်၏။ သုညဉ္စ၊ ဆိတ်လည်း ဆိတ်သွင်း၏။ ဇာတာ၊ ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ပ။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဝိပရိဏာမသုညံ၊ ဝိပရိဏာမသုညတည်း။ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲသောအားဖြင့် ဆိတ်သွင်းခြင်းတည်း။ (၃)

အဂ္ဂသုညံ၊ အဂ္ဂသုညသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော၊ ခပ်သိမ်းသော သင်္ခါရတို့၏ ငြိမ်းရာဖြစ်သော။ သဗ္ဗပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ၊ ခပ်သိမ်းသော ဥပဓိတို့ကို စွန့်ရာဖြစ်သော။ တဏှာက္ခယော၊ တဏှာ၏ ကုန်ရာဖြစ်သော။ ဝိရာဂေါ၊ ရာဂ၏ ကင်းရာဖြစ်သော။ နိရောဓော၊ ချုပ်ရာဖြစ်သော။ ယဒိဒံ- ယံ ဣဒံ နိဗ္ဗာနံ၊ အကြင် နိဗ္ဗာန်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဧတံ ပဒံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ အဂ္ဂံ၊ မြတ်၏။ ဧတံ ပဒံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ သေဋ္ဌံ၊ အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်၍ မြင့်မြတ်၏။ ဧတံ ပဒံ၊ သည်။ ဝိသိဋ္ဌံ၊ အထူးသဖြင့် မြတ်၏။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ အဂ္ဂသုညံ၊ အဂ္ဂသုညတည်း။ ဝါ၊ အထွဋ်အထိပ်ဖြစ်သော ဆိတ်သွင်းခြင်းပေတည်း။ (၄)

☞ လက္ခဏသုညံ၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်း။ လက္ခဏာနိ၊ လက္ခဏာတို့သည်။ ဗာလလက္ခဏာ၊ လူမိုက်၏ လက္ခဏာ၎င်း။ ပဏ္ဍိတလက္ခဏာ၊ ပညာရှိ၏ လက္ခဏာ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဗာလလက္ခဏံ၊ လူမိုက်၏ လက္ခဏာသည်။ ပဏ္ဍိတလက္ခဏေန၊ ပညာရှိ၏ လက္ခဏာမှ။ သုညံ၊ ဆိတ်သွင်း၏။ ပ။ လက္ခဏာနိ၊ လက္ခဏာတို့သည်။ ဥပ္ပါဒလက္ခဏံ၊ ဥပ္ပါဒလက္ခဏာ၎င်း။ ဝယလက္ခဏံ၊ ဝယလက္ခဏာ၎င်း။ ဌိတညတတ္ထလက္ခဏံ၊ ၎င်း။ “ဣတိ၊ ဤသို့။ တိဏံ၊ သုံးပါးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥပ္ပါဒလက္ခဏံ၊ သည်။ ဝယလက္ခဏေန စ၊ မှ၎င်း။ ဌိတညတတ္ထလက္ခဏေန စ၊ မှ၎င်း။ သုညံ၊ ၎င်း။ ပ။

ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ ဥပ္ပါဒလက္ခဏံ၊ သည်။ ဝယလက္ခဏေန စ၊ မှ၎င်း။ ဌိတညတတ္ထလက္ခဏေန စ၊ မှ၎င်း။ သုညံ၊ ၎င်း။ ပ။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ လက္ခဏသုညံ၊ လက္ခဏသုညတည်း။ ဝါ၊ တပါးသော လက္ခဏာမှ ဆိတ်သွင်းခြင်းတည်း။ (၅)

ဝိက္ခမ္ဘနုဿံ၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်း။ နေက္ခမ္မေန၊ နေက္ခမ္မဖြင့်။ ကာမစ္ဆန္ဒော၊ ကာမစ္ဆန္ဒ သည်။ ဝိက္ခမ္ဘိတော စေဝ၊ ခွါအပ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ သုညော စ၊ နေက္ခမ္မမှလည်း ဆိတ် သွင်း၏။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်။ သဗ္ဗကိလေသာ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့ သည်။ ဝိက္ခမ္ဘိတာ စေဝ၊ ခွါအပ်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သုညာ စ၊ အရဟတ္တမဂ်မှ လည်း ဆိတ်သွင်းကုန်၏။ ဣဒံ၊ ကား။ ဝိက္ခမ္ဘနုဿံ၊ ဝိက္ခမ္ဘနုဿတည်း။ ဝါ၊ ခွါသဖြင့် ဆိတ်သွင်းခြင်းတည်း။ (၆)

တဒဂံသုညံ၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်း။ နေက္ခမ္မေန၊ နေက္ခမ္မမှ။ ကာမစ္ဆန္ဒော၊ သည်။ တဒဂံ သုညော၊ တဒဂံဖြင့်ဆိတ်သွင်း၏။ပ။ ဝိဝဇ္ဇနာနုပဿနာယ၊ ဝိဝဇ္ဇနာနုပဿနာမှ။ သညောဂါဘိနိ ဝေသော။ ယှဉ်တွဲလျက် နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ တဒဂံသုညော၊ တဒဂံဖြင့် ဆိတ်သွင်း၏။ ဣဒံ၊ ကား။ တဒဂံသုညံ၊ တဒဂံသုညတည်း။ဝါ၊ တဒဂံဖြင့် ဆိတ်သွင်းခြင်းတည်း။ (၇)

သမုစ္ဆေဒသုညံ၊ သည်။ ကတမံ၊နည်း။နေက္ခမ္မေန၊ ဖြင့်။ ကာမစ္ဆန္ဒော၊ သည်။ သမုစ္ဆိန္ဒောစေဝ၊ ဖြတ်အပ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊၏။ သုညောစ၊ နေက္ခမ္မမှလည်း ဆိတ်သွင်း၏။ပ။ ဣဒံ၊ကား။ သမုစ္ဆေဒသုညံ၊ တည်း။ဝါ၊ ဖြတ်ခြင်းဖြင့် ဆိတ်သွင်းခြင်းတည်း။ (၈)

ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိသုညံ၊ သည်။ ကတမံ၊နည်း။ပ။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ စေဝ၊ ငြိမ်းသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ သုညော စ၊ နေက္ခမ္မမှလည်း ဆိတ်သွင်း၏။ပ။ဣဒံ၊ ကား။ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိသုညံ၊တည်း။ ဝါ၊ငြိမ်းခြင်းဖြင့် ဆိတ်သွင်းခြင်းတည်း။ (၉)

။ပ။နိဿဇ္ဇော စေဝ၊ ထွက်သွားသည်လည်း။ဝါ၊ကင်းသည်လည်း။ဟောတိ၊၏။ပ။ဣဒံ၊ ကား။ နိဿရဏသုညံ၊ တည်း။ ဝါ၊ ထွက်သွားခြင်း ကင်းခြင်းဖြင့် ဆိတ်သွင်းခြင်းတည်း။(၁၀)

အဇ္ဈတ္တသုညံ၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်း။ အဇ္ဈတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တ မည်သော။ စက္ခု၊ စက္ခုသည်။ အတ္တေန ဝါ၊ အတ္တမှ၎င်း။ အတ္တနိယေန ဝါ၊ အတ္တ၏ ဥစ္စာမှ၎င်း။ နိစ္စေန ဝါ၊ မှ၎င်း။ ဓုဝေန ဝါ၊ မှ၎င်း။ သဿတေန ဝါ၊ မှ၎င်း။ အဝိပရိဏာမဓမ္မေန ဝါ၊ မှ၎င်း။ သုညံ၊ ၏။ပ။ (၁၁)

ဗဟိဒ္ဓါသုညံ၊ သည်။ ကတမံ၊နည်း။ဗဟိဒ္ဓါ၊ဗဟိဒ္ဓမည်ကုန်သော။ရူပါ၊အဆင်းတို့သည်။ပ။(၁၂)

ဒုဘတောသုညံ၊ ဒုဘတောသုညသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ အဇ္ဈတ္တံ၊အဇ္ဈတ္တမည်သော။ ယဉ္စ စက္ခု၊ အကြင်စက္ခုသည်၎င်း။ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဗဟိဒ္ဓ မည်ကုန်သော။ ယေ စ ရူပါ၊ အကြင် ရူပါရုံတို့သည်၎င်း။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဧတံ ဥဘယံ၊ ဤနှစ်ပါးစုံသည်။ပ။ ဣဒံ၊သည်။ ဒုဘတောသုညံ၊ ဒုဘတော သုညတည်း။ ဝါ၊ နှစ်ပါးစုံ ဆိတ်သွင်းခြင်းတည်း။ (၁၃)

သဘာဂသုညံ၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်း။ အဇ္ဈတ္တိကာနိ၊ အဇ္ဈတ္တ၌ဖြစ်ကုန်သော။အာယတနာနိ၊ ခြောက်ပါးသော အာယတနတို့သည်။ သဘာဂါနိ စေဝ၊ သဘောလည်း တူကုန်၏။သုညာနိ စ၊ ဆိတ်လည်း ဆိတ်သွင်းကုန်၏။ ဗဟိရာနိ၊ ဗဟိဒ္ဓ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဆ အာယတနာနိတို့သည်။ပ။ ဆ ဝိညာဏကာယာ၊ ခြောက်ပါးသော ဝိညာဏကာယတို့သည်။ပ။ဆ ဖဿကာယာ၊ ခြောက်ပါး သော ဖဿကာယတို့သည်။ပ။ဣဒံ၊ကား။ သဘာဂသုညံ၊သဘာဂသုညတည်း။ဝါ၊သဘောတူ ဖြစ်၍ ဆိတ်သွင်းခြင်းတည်း။ (၁၄)

ဝိသဘာဂသုညံ၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်း။ အဇ္ဈတ္တိကာနိ၊ ကုန်သော။ ဆ အာယတနာနိ၊ ခြောက်ပါးသော အာယတနတို့သည်။ ဆဟိ ဗဟိရေဟိ အာယတနေဟိ၊ ခြောက်ပါးသော

ဗာဟိရာယတနတို့နှင့်။ ဝိသဘာဂါနိ စေတသဘောမတူကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သုညာနိ စ၊ ဆိတ်လည်း ဆိတ်သွင်းကုန်၏။ ပ။ ဣဒံ၊ ကား။ ဝိသဘာဂသုညံ၊ တည်း။ ဝါ၊ သဘောမတူမရှိ ဆိတ်သွင်းခြင်းတည်း။ (၁၅)

ဇေနာသုညံ၊ ဇေနာသုညသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ နေက္ခမ္မေသနာ၊ နေက္ခမ္မကိုရှာခြင်းသည်။ ကာမစ္ဆန္ဓေန၊ ကာမစ္ဆန္ဓမှ။ သုညာ၏။ ပ။ ဣဒံ၊ ကား။ ဇေနာသုညံ၊ ဇေနာသုညတည်း။ ဝါ၊ ရှာခြင်းဟူသော ဆိတ်သွင်းခြင်းတည်း။ (၁၆)

ပရိဂ္ဂဟသုညံ၊ သည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ နေက္ခမ္မပရိဂ္ဂဟော၊ နေက္ခမ္မကို သိမ်းဆည်းခြင်း သည်။ ကာမစ္ဆန္ဓေန၊ မှ။ သုညော၊ ၏။ ပ။ ဣဒံ၊ ကား။ ပရိဂ္ဂဟသုညံ၊ တည်း။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်းခြင်း ဟူသော ဆိတ်သွင်းခြင်းတည်း။ (၁၇)

ပဋိလာဘသုညံ၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်း။ နေက္ခမ္မပဋိလာဘော၊ နေက္ခမ္မကို ရခြင်းသည်။ ကာမစ္ဆန္ဓေန၊ မှ။ သုညော၏။ ပ။ ပဋိလာဘသုညံ၊ တည်း။ ဝါ၊ ရခြင်းဟူသော ဆိတ်သွင်း ခြင်းတည်း။ (၁၈)

ပဋိဝေဓသုညံ၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်း။ နေက္ခမ္မပဋိဝေဓော၊ နေက္ခမ္မကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ ကာမစ္ဆန္ဓေန၊ မှ။ သုညော၊ ၏။ ပ။ ဣဒံ၊ ကား။ ပဋိဝေဓသုညံ၊ တည်း။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ဟူသော ဆိတ်သွင်းခြင်းတည်း။ (၁၉)

ကေတ္တသုညံ၊ ကေတ္တသုညသည်။ နာနတ္တသုညံ၊ နာနတ္တသုညသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ ကာမစ္ဆန္ဓော သည်။ နာနတ္တံ၊ နာနတ္တမည်၏။ နေက္ခမ္မံ၊ နေက္ခမ္မသည်။ ကေတ္တံ၊ ကေတ္တမည်၏။ နေက္ခမ္မေကတ္တံ၊ နေက္ခမ္မကေတ္တကို။ စေတယတော၊ စေတော်သောသဘော။ ကာမစ္ဆန္ဓေန၊ မှ။ သုညံ၊ ဆိတ်၏။ ပ။ ဣဒံ၊ ကား။ ကေတ္တသုညံ၊ တည်း။ ဝါ၊ တခုတည်းဖြစ်၍ ဆိတ်သွင်းခြင်းတည်း။ နာနတ္တသုညံ၊ တည်း။ ဝါ၊ အထူးထူးဖြစ်၍ ဆိတ်သွင်းခြင်းတည်း။ (၂၀-၂၁)

ခန္တိသုညံ၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်း။ နေက္ခမ္မခန္တိ၊ နေက္ခမ္မဟူသော နှစ်သက်ခြင်းသည်။ ကာမစ္ဆန္ဓေန၊ မှ။ သုညော၊ ဆိတ်သွင်း၏။ ပ။ ဣဒံ၊ ကား။ ခန္တိသုညံ၊ တည်း။ ဝါ၊ နှစ်သက်ခြင်းဟူသော ဆိတ်သွင်း ခြင်းတည်း။ (၂၂)

အဓိဋ္ဌာနသုညံ၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်း။ နေက္ခမ္မာဓိဋ္ဌာနံ၊ နေက္ခမ္မကို ဆောက်တည်ခြင်းသည်။ ကာမစ္ဆန္ဓေန၊ မှ။ သုညံ၊ ၏။ ပ။ ဣဒံ၊ ကား။ အဓိဋ္ဌာနသုညံ၊ တည်း။ ဝါ၊ ဆောက်တည်ခြင်းဟူသော ဆိတ်သွင်းခြင်းတည်း။ (၂၃)

ပရိယောဂါဟဏသုညံ၊ ပရိယောဂါဟဏသုညသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ နေက္ခမ္မပရိယောဂါ ဟဏံ၊ နေက္ခမ္မသို့ သက်ဝင်ခြင်းသည်။ ကာမစ္ဆန္ဓေန၊ မှ။ သုညံ၊ ဆိတ်သွင်း၏။ ပ။ ဣဒံ၊ ကား။ ပရိယောဂါဟဏသုညံ၊ တည်း။ ဝါ၊ သက်ဝင်ခြင်းဟူသော ဆိတ်သွင်းခြင်းတည်း။ (၂၄)

သမ္ပဇာနဿ၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဝတ္တပရိယာဒါနံ၊ သော။ သဗ္ဗ သုညတာနံ၊ တို့တွင်။ ဝါ၊ တို့ထက်။ ပရမတ္ထသုညံ၊ မြတ်သော သဘောဖြစ်သောသုညသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ သမ္ပဇာနော၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နေက္ခမ္မေန၊ နေက္ခမ္မဖြင့်။ ကာမစ္ဆန္ဓဿ၊ ကာမစ္ဆန္ဓ၏။ ပဝတ္တံ၊ မပြတ်ဖြစ်ခြင်း ကို။ ပရိယာဒိယတိ၊ ကုန်စေ၏။ ပ။ [ဉာဏကထာ အပိုဒ်နိပါတ် ၈၆-နှင့် တူပြီ]။

ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ သမ္ပဇာနဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဝတ္ထ ပရိယာဒါနံ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုကုန်စေခြင်း ဟူသော။ သဗ္ဗသုညတာနံ၊ တို့တွင်။ ဝါ၊ တို့ထက်။ ပရမတ္ထသုညံ၊ မြတ်သော သဘောဖြစ်သော သုညတည်း။ ဝါ၊ မြတ်သောသဘောဖြစ်သော ဆိတ်သျှမ်းခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗ၊ သိအပ်၏။ (၂၅)

သုညကထာ၊ သုညကထာသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

ဒုတိယော၊ နှစ်ခုတို့၏ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော။ ယုဂနုဒ္ဒဝဂ္ဂေါ၊ ယုဂနုဒ္ဒဝဂ်သည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

တဿ ဝဂ္ဂဿ၊ ထိုယုဂနုဒ္ဒဝဂ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ဥဒ္ဒါန်းခေါင်းစဉ်ကား။

ယုဂနုဒ္ဒါ၊ ယုဂနုဒ္ဒကထာ၎င်း။ သစ္စဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သစ္စကထာ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂကထာတို့၎င်း။ မေတ္တာ၊ မေတ္တာကထာ၎င်း။ ဝိရာဂပဉ္စမာ၊ ငါးခုမြောက်ဖြစ်သော ဝိရာဂကထာ၎င်း။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါကထာ၎င်း။ ဓမ္မစက္ကံ၊ ဓမ္မစက္ကကထာ၎င်း။ လောကုတ္တရ ဗလ သုညာ၊ လောကုတ္တရကထာ၊ ဗလကထာ၊ သုညကထာတို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နိကာယဓရေဟိ၊ နိကာယ်ကို ဆောင်ကုန်သော သင်္ဂါယနာ ဆရာတို့သည်။ ဌပိတော၊ ထားအပ်သော။ ဒုတိယော၊ နှစ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော။ သေ-သော ဝဂ္ဂေါ၊ ဤဝဂ်သည်။ အသမော၊ တပါးသောဝဂ်နှင့် မတူသော။ ပဝရော၊ မြတ်သော။ ဝရဝဂ္ဂေါ၊ ဝဂ်မြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗ၊ သိအပ်၏။ ။

၃-ပညာဝဂ်

၁-မဟာပညာကထာ

၁။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ အနိစ္စာနုပဿနာသည်။ ဘာဝိတာ၊ ပွားစေအပ်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ ကတမံ၊ အဘယ်မည်သော။ ပညံ၊ ပညာကို။ ပရိပူရေတိ၊ ပြည့်စေသနည်း။ ပ။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ အနိစ္စာနုပဿနာသည်။ ဘာဝိတာ၊ ပွားစေအပ်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ ဇဝနပညံ၊ ဇဝနပညာကို။ ပရိပူရေတိ၊ ပြည့်စေ၏။ ပ။ ဣမာ သတ္တပညာ၊ ဤခုနစ်ပါးသော ပညာတို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ ပွားစေအပ်ကုန်သည် ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ပဏ္ဍိတံ၊ ပဏ္ဍိတအဖြစ်ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ပြည့်စေကုန်၏။ ဣမာ အဋ္ဌပညာ၊ ဤရှစ်ပါးသော ပညာတို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ သော်။ ဗဟုလိကတာ၊ သော်။ ပုထုပညံ၊ ပုထုပညာကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ပြည့်စေကုန်၏။ ဣမာ နဝပညာ၊ ဤကိုးပါးသောပညာတို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ သော်။ ဗဟုလိကတာ၊ သော်။ ဟာသပညံ၊ ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ပြည့်စေကုန်၏။

ဟာသပညာ၊ ဟာသပညာသည်။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၏။ ။ (အဋ္ဌကထာ အလိအားဖြင့် တဿ၊ ထိုပညာဆယ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော အနိယာပုဂ္ဂိုလ် သည်-ဟု ပါဠိအနက် ရှိသင့်၏)။ ။ အတ္ထဝဝတ္ထာနတော၊ အတ္ထကို ပိုင်းခြားသော မှတ်သောအားဖြင့်။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ကို။ အဓိကတာ၊ ရသည်။ သတ္ထိကတာ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သည်။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ဖဿိတာ၊ တွေ့အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဓမ္မဝဝတ္ထာနတော၊ ဓမ္မကိုပိုင်းခြားသော မှတ်သောအားဖြင့်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ကို။ အဓိကတာ၊ ရအပ်သည်။ သတ္ထိကတာ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ် သည်။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ဖဿိတာ၊ တွေ့အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ သည်။ ဣမာ စတဿော ပဋိသမ္ဘိဒါယော၊ ဤလေးပါးသောပဋိသမ္ဘိဒါတို့ကို။ အဓိကတာ၊ ရအပ် ကုန်သည်။ သတ္ထိကတာ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သည်။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ဖဿိတာ၊ တွေ့အပ်ကုန် သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ရူပေ၊ ရုပ်၌။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ သည်။ ဘာဝိတာ၊ သော်။ ဗဟုလိကတာ၊ သော်။ ကတမံ၊ အဘယ်မည်သော။ ပညံ၊ ပညာကို။ ပရိပူရေတိ၊ ပြည့်စေသနည်း။ ပ။

၂။ ရူပေ ၌။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ သည်။ ဘာဝိတာ၊ သော်။ ဗဟုလိကတာ၊ သော်။ ကတမံ၊ အဘယ်မည်သော။ ပညံ၊ ပညာကို။ ပရိပူရေတိ၊ ပြည့်စေသနည်း။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နော၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ရူပေ၊ ရုပ်၌။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ သည်။ ဘာဝိတာ၊ သော်။ ဗဟုလိကတာ၊ သော်။ ကတမံ၊ အဘယ်မည်သော။ ပညံ၊ ပညာကို။ ပရိပူရေတိ၊ ပြည့်စေ သနည်း။ ပ။ တဿ၊ အား။ စတဿော၊ ကုန်သော။ ဣမာ ပဋိသမ္ဘိဒါယော၊ တို့ကို။ အဓိကတာ၊ ကုန်သည်။ သတ္ထိကတာ၊ ကုန်သည်။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ဖဿိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၃။ ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ ပွားစေအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာ၊ အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ သောတာပတ္တိဖလသတ္ထိကိရိ ယာယ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ စတ္တာရော၊ လေးပါး

တို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်းဟူမူကား။ သပ္ပ၊ ရှိသသံသေဝေါ၊ သူတော်ကောင်းတို့ကို မှီဝဲခြင်း၎င်း။ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားကို နာခြင်း၎င်း။ ယောနိသော မနသိ ကာရော၊ အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၎င်း။ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ၊ လောကုတ္တရာ တရားအား မလျော်သော အကျင့်တရားကို ကျင့်ခြင်း၎င်း။ ပ။ ပညာပဋိလာဘာယ၊ ပညာကိုရခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပညာဗုဒ္ဓိယာ၊ ပညာ၏ပွားခြင်းငှါ။ ပ။ ပညာဝေပုလ္လာယ၊ ပညာ၏ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ။ မဟာပညတာယ၊ ကြီးမြတ်သော ပညာရှိသူဖြစ်ခြင်းငှါ။ ပုထုပညတာယ၊ ထူထဲသောပညာရှိသူ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဝိပုလပညတာယ၊ ပြန့်ပြောသောပညာရှိသူ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဂမ္ဘီရပညတာယ၊ နက်နဲသော ပညာရှိသူ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ အသာမန္တပညတာယ၊ မနီးသောပညာရှိသူ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဘူရိပညတာယ၊ မြေကြီးအထူးတူသော ပညာရှိသူ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ပညာဗာဟုလ္လာယ၊ ပညာများသူဖြစ်ခြင်းငှါ။ သိဗပညတာယ၊ လျင်သောပညာရှိသူ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ လဟုပညတာယ၊ ပေါ့ပါးသောပညာရှိသူ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဟာသပညတာယ၊ ရှင်သောပညာရှိသူ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဇဝနပညတာယ၊ မြန်သော ပညာရှိသူ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ တိက္ခပညတာယ၊ ထက်သောပညာရှိသူ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ နိဗ္ဗေဓိကပညတာယ၊ ထိုးထွင်းသောပညာရှိသူ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ စတ္တာရော၊ လေးပါးတို့ဟူသည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း ဟူမူကား။ ပ။

၁-သောဠသပညာနိဒ္ဒေသ

၄။ ပညာပဋိလာဘာယ သံဝတ္တန္တိတိ ဧတ္ထ၊ ပညာပဋိလာဘာယ သံဝတ္တန္တိ-ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ပညာပဋိလာဘော၊ ပညာကိုရခြင်းသည်။ ကတမေ၊ အဘယ်နည်း။ စတုန္နံ၊ လေးပါးကုန်သော၊ မဂ္ဂဉာဏာနံ၊ မဂ်ဉာဏ်တို့ကို၎င်း။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဖလဉာဏာနံ၊ ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ကို၎င်း။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏာနံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တို့ကို၎င်း။ ဆန္နံ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ အဘိညာဉာဏာနံ၊ အဘိညာဉာဏ်တို့ကို၎င်း။ တေသတ္တတိနံ၊ ခုနစ်ဆယ့်သုံးပါးကုန်သော။ ဉာဏာနံ၊ ဉာဏ်တို့ကို၎င်း။ သတ္တသတ္တတိနံ၊ ခုနစ်ဆယ့်ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဉာဏာနံ၊ ဉာဏ်တို့ကို၎င်း။ လာဘော၊ ရခြင်းသည်။ ပဋိလာဘော၊ တဖန်ရခြင်းသည်။ ပတ္တိ၊ ရောက်ခြင်းသည်။ သမ္ပတ္တိ၊ ကောင်းစွာ ရောက်ခြင်းသည်။ ဖဿနာ၊ တွေ့ခြင်းသည်။ သစ္စိကိရိယာ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည်။ ဥပသမ္ပဒါ၊ ပြီးစေခြင်းသည်။ ပညာပဋိလာဘော၊ ပညာကိုရခြင်းပေတည်း။ ပညာပဋိလာဘာယ သံဝတ္တန္တိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ ပညာပဋိလာဘော၊ ပညာကိုရခြင်းပေတည်း။ (၁)

ပညာဗုဒ္ဓိယာ သံဝတ္တန္တိတိဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ပညာဗုဒ္ဓိ၊ ပညာ၏ပွားခြင်းသည်။ ကတမေ၊ အဘယ်နည်း။ သတ္တန္နံ၊ ခုနစ်ဆယ့်ကုန်သော။ သေက္ခာနဉ္စ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် တို့၏၎င်း။ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကဿ စ၊ ကလျာဏ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ပညာ၊ ပညာသည်။ ဝဇုတိ၊ ပွားဆဲဖြစ်၏။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပညာ၊ ပညာသည်။ ။(ဤ၌ ဝဇုတိ- ပိုသည်။ အံဠ ၁-၄၁၂-၌ ပါဠိမှန် ရှိ၏။) ။ဝဇုတဝဇုနာ၊ ပွားစေအပ်ပြီးကို ပွားစေခြင်း ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ။ ပညာဗုဒ္ဓိယာ သံဝတ္တန္တိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ပညာ ဗုဒ္ဓိ၊ ပညာ၏ ပွားခြင်းတည်း။ (၂)

ပညာဝေပုလ္လာယ သံဝတ္တန္တိတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ပညာဝေပုလ္လံ၊ ပညာ၏ ပြန်ပြောခြင်းသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ သေက္ခာနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း၊ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကဿ စ၊ ၎င်း။ ပညာ၊ သည်။ ဝေပုလ္လံ၊ ပြန်ပြောခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်ဆဲဖြစ်၏။ အရဟတော၊ ရဟန္တာ၏။ ပညာ၊ သည်။ ဝေပုလ္လဂတာ၊ ပြန်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ပညာဝေပုလ္လာယ သံဝတ္တန္တိတိတ္ထေ၊ ၌။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ပညာဝေပုလ္လံ၊ ပညာ၏ ပြန်ပြောခြင်းတည်း။ (၃)

မဟာပညတာယ သံဝတ္တန္တိတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ မဟာပညာ၊ မြတ်သောပညာသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ မဟန္တေ၊ မြတ်ကုန်သော။ အတ္ထေ၊ အနက်အကျိုးတို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏာတိ၊ သိမ်းဆည်းတတ်၏။ ဣတိတဿှာ၊ ထို့ကြောင့်။ မဟာပညာ၊ မဟာပညာမည်၏။ မဟန္တေ၊ မြတ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ ပါဠိအကြောင်းတို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏာတိ၊ သိမ်းဆည်းတတ်၏။ မဟန္တာ၊ မြတ်ကုန်သော။ နိရုတ္တိယော၊ နိရုတ္တိတို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏာတိ၊ ၎င်း။ မဟန္တာနိ၊ မြတ်ကုန်သော။ ပဋိဘာနာနိ၊ ပညာတို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏာတိ၊ သိမ်းဆည်းတတ်၏။ မဟန္တေ၊ မြတ်ကုန်သော။ သီလက္ခန္ဓေ၊ သီလကျေးဇူးတို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏာတိ၊ ၎င်း။ သမာဓိက္ခန္ဓေ၊ သမာဓိကျေးဇူးတို့ကို။ ပညက္ခန္ဓေ၊ ပညာကျေးဇူးတို့ကို။ ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓေ၊ ဝိမုတ္တိကျေးဇူးတို့ကို။ ဝိမုတ္တိဉာဏ ဒဿနက္ခန္ဓေ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏ ဒဿနကျေးဇူးတို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏာတိ၊ ၎င်း။ မဟန္တာနိ၊ ကုန်သော။ ဌာနာဌာနာနိ၊ အရာဟုတ်သည် မဟုတ်သည်တို့ကို။ မဟန္တာ၊ ကုန်သော။ ဝိဟာရ သမာပတ္တိယော၊ ဝိဟာရ သမာပတ်တို့ကို။ မဟန္တာနိ၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏာတိ၊ ၎င်း။ ပ။ မဟန္တာ၊ ကုန်သော။ အဘိညာယော၊ အဘိညာတို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏာတိ၊ ၎င်း။ မဟန္တံ၊ မြတ်သော။ ပရမတ္ထံ၊ ပရမတ္ထဖြစ်သော။ ဝါ၊ အမြတ်ဆုံးသဘော ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ပရိဂ္ဂဏာတိ၊ သိမ်းဆည်းတတ်၏။ ဣတိတဿှာ၊ ထို့ကြောင့်။ မဟာပညာ၊ မဟာပညာမည်၏။ မဟာပညတာယ သံဝတ္တန္တိတိတ္ထေ၊ ၌။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ မဟာပညာ၊ မဟာပညာတည်း။ (၄)

ပုထုပညတာယ သံဝတ္တန္တိတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ပုထုပညာ၊ ပုထုပညာသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ပုထုနာနာခန္ဓေသု၊ အထူးထူးသောခန္ဓာတို့၌။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိတဿှာ၊ ထို့ကြောင့်။ ပုထုပညာ၊ ပုထုပညာမည်၏။ ပုထုနာနာအာယတနေသု၊ အထူးထူးသော အာယတနတို့၌။ ပ။ ပုထုနာနာ ဓာတုသု၊ အထူးထူးသော ဓာတ်တို့၌။ ပ။ ပုထုနာနာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေသု၊ အထူးထူးသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့၌။ ပ။ ပုထုနာနာ သုညတမနုပလဗ္ဗေသု၊ အတ္တ၊ အတ္တနိယဟု မရအပ်သော အထူးထူးသော သုညတတရားတို့၌။ ပ။ ပုထုနာနာ အတ္ထေသု၊ အထူးထူးသော အနက် အကျိုးတို့၌။ ပ။ ပုထုဇ္ဇနသာဓာရဏေ၊ ပုထုဇဉ်တို့နှင့်ဆက်ဆံကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ လောကီတရားတို့ကို။ အတိက္ကမ္မ၊ ကျော်လွန်၍။ ပရမတ္ထေ၊ ပရမတ္ထ ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနေ၊ နိဗ္ဗာန်၌။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိတဿှာ၊ ထို့ကြောင့်။ ပုထုပညာ၊ မည်၏။ ပုထုပညတာယ သံဝတ္တန္တိတိတ္ထေ၊ ၌။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ပုထုပညာ၊ ပုထုပညာတည်း။ (၅)

ဝိပုလပညတာယ သံဝတ္တန္တိတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဝိပုလပညာ၊ သည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ဝိပုလေ၊ ပြန်ပြောကုန်သော။ အတ္ထေ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏာတိ၊ သိမ်းဆည်းတတ်၏။ ဣတိတဿှာ၊

ထို့ကြောင့်။ ဝိပုလပညာ၊ ဝိပုလပညာမည်၏။ ဝိပုလံ သော။ ပရမတ္ထံ သော။ နိဗ္ဗာနံ ကိ။ ပုရိဂ္ဂဏှာတိ။ ။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိပုလပညာ၊ ဝိပုလပညာ မည်၏။ ဝိပုလပညာတယ သံဝတ္တန္တိတိ ဣတ္ထံ ဤ။ အယံ ဤဆိုခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဝိပုလပညာ၊ ဝိပုလပညာတည်း။ (၆)

ဂမ္ဘီရပညာတယ သံဝတ္တန္တိတိဣတ္ထံ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဂမ္ဘီရပညာ၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ဂမ္ဘီရေသု၊ နက်နဲကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ ခန္ဓာတို့၌။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဂမ္ဘီရပညာ၊ ဂမ္ဘီရပညာမည်၏။ ပ။ ဂမ္ဘီရေသု၊ နက်နဲ ကုန်သော။ သုညတမနုပလဗ္ဗေသု၊ အတ္တ အတ္တနိယ ဟု မရအပ်သော သုညတတရားတို့၌။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဂမ္ဘီရပညာ၊ မည်၏။ ဂမ္ဘီရေသု၊ နက်နဲ ကုန်သော။ အတ္ထေသု၊ အနက်အကျိုးတို့၌။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည် ။ ပ။ အယံ ဤသည်ကား။ ဂမ္ဘီရပညာ၊ ဂမ္ဘီရပညာတည်း။ (၇)

အသာမန္တပညာတယ သံဝတ္တန္တိတိဣတ္ထံ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ အသာမန္တပညာ၊ အသာမန္တ ပညာသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တဝဝတ္တာနတော၊ အနက်အကျိုးကို ပိုင်းခြားသောအားဖြင့်။ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ၊ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါကို။ အဓိဂတော၊ ရအပ်သည်။ သမ္ဘိကတော၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သည်။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ဖဿိတော၊ တွေ့အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ။ ဓမ္မဝဝတ္တာနတော၊ ပါဠိအကြောင်းကို ပိုင်းခြားသောအားဖြင့်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ကိ။ ပ။ တဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝါ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ဉာဏ်ကို။ အတ္ထေ စ၊ အနက် အကျိုး၌၎င်း။ ဓမ္မေ စ၊ ပါဠိအကြောင်း၌၎င်း။ နိရုတ္တိယာ စ၊ နိရုတ္တိ၌၎င်း။ ပဋိဘာနေ စ၊ ပညာ၌၎င်း။ အညော၊ တပါးသော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သောသူသည်။ အဘိသမ္ဘဝိတံ၊ မှီခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အညေဟိ၊ တပါးသော သူတို့သည်။ အနဘိသမ္ဘဝနိယော စ၊ မမှီနိုင်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသာမန္တပညော၊ အသာမန္တပညာ ပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။ ဝါ၊ အောက်ပညာနှင့် မနီးသော ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကဿ၊ ကလျာဏပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပညာ၊ ပညာသည်။ အဋ္ဌမကဿ၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပညာယ၊ ပညာမှ။ ဒုရေ၊ ဝေး၏။ ဝိဒ္ဓရေ၊ အထူးဝေး၏။ သုဝိဒ္ဓရေ၊ အလွန်ဝေး၏။ န သန္တိကော၊ မနီး။ နသာမန္တာ၊ မနီး။ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကံ၊ ကလျာဏ ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ အဋ္ဌမကော၊ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အသာမန္တပညော၊ အသာမန္တပညာပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ အဋ္ဌမကဿ၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သောတာပန္နဿ၊ သောတာပတ္တိ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပညာယ၊ မှ။ ဒုရေ၊ ဝေး၏။ ဝိဒ္ဓရေ၊ အထူးဝေး၏။ သုဝိဒ္ဓရေ၊ အလွန်ဝေး၏။ န သန္တိကော၊ မနီး။ နသာမန္တာ၊ မနီး။ အဋ္ဌမကံ၊ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ သောတာပန္နော၊ သောတာပတ္တိ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အသာမန္တပညော၊ အသာမန္တပညာ ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ သောတာပန္နဿ၊ သောတာပတ္တိ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပညာ၊ ပညာသည်။ သကဒါဂါမိဿ၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပညာယ၊ ပညာမှ။ ဒုရေ၊ ဝေး၏။ ပ။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပညာ၊ ပညာသည်။ ပစ္စေကသမ္ပုဒ္ဓဿ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၏။ ပညာယ၊ မှ။ ဒုရေ၊ ဝေး၏။ ပ။ ပစ္စေကသမ္ပုဒ္ဓေ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို၎င်း။ သဒေဝကံ၊ နတ်နှင့်တကွသော။ လောကဉ္စ၊ လောကကို၎င်း။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ အရဟံ၊ သံဆရာစက်၏ အကန့်

တို့ကို ချိုးဖျက်တော်မူပြီးသော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာလေးပါးကို မဖောက်မပြန် မိမိအလိုလို သိတော်မူသော။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အဂ္ဂေါ၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော။ အသာမန္တ ပညော၊ အသာမန္တပညာပုဂ္ဂိုလ်မည်တော်မူ၏။

၅။ ပညာပဘေဒကသလော၊ ပညာအပြား၌ လိမ္မာတော်မူ၏။ ပဘိန္ဒုဉာဏော၊ အဆုံးမရှိ သော အပြားအားဖြင့် ပြားသောဉာဏ်ရှိတော်မူ၏။ အဓိဂတပဋိသမ္ဘိဒေါ၊ ရအပ်ပြီးသောပဋိသမ္ဘိဒါ ရှိတော်မူ၏။ စတုဝေသာရဇ္ဇပုတ္တော၊ လေးပါးသော ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်သို့ ရောက်တော်မူ၏။ ဒသဗလဓာရီ၊ အားတော်ဆယ်ပါးကို ဆောင်တော်မူ၏။ ပုရိသာသဘော၊ မြတ်သောယောက်ျား ဖြစ်တော်မူ၏။ ပုရိသသီဟော၊ ခြင်္သေ့ မင်းသဖွယ် ယောက်ျားမြတ်ဖြစ်တော်မူ၏။ ပုရိသနာဂေါ၊ ဆင်ပြောင်ကြီးသဖွယ် ယောက်ျားမြတ် ဖြစ်တော်မူ၏။ ပုရိသာဇညော၊ အာဇာနည်ယောက်ျား မြတ် ဖြစ်တော်မူ၏။ ပုရိသဓောရယော၊ ဝန်ဆောင်နွားလားသဖွယ် ယောက်ျားမြတ်ဖြစ်တော် မူ၏။ အနန္တဉာဏော၊ အဆုံးမရှိသော ဉာဏ်တော်ရှိတော်မူ၏။ အနန္တတေဇော၊ အဆုံးမရှိသော ဉာဏ်အလင်းတန်ခိုးရှိတော်မူ၏။ အနန္တယသော၊ အဆုံးမရှိသော ကျော်စောခြင်း ရှိတော်မူ၏။ အဇော၊ ပညာတည်းဟူသော ဥစ္စာဖြင့် ကြွယ်ဝတော်မူ၏။ မဟဒ္ဒဓနော၊ ပညာတည်းဟူသော များသောဥစ္စာရှိတော်မူ၏။ ဓနဝါ၊ ပညာတည်းဟူသော ဥစ္စာရှိတော်မူ၏။ နေတာ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ဆောင်တော်မူတတ်၏။ ဝိနေတာ၊ ဝေနေယျတို့ကို ဆုံးမတော်မူတတ်၏။ အနုနေတာ၊ လျော်စွာ ဆုံးမတော်မူတတ်၏။ ပညာပေတာ၊ သိစေတော်မူတတ်၏။ နိဇ္ဈာပေတာ၊ ဆုံးဖြတ်လျက် ရှုစေ တော်မူတတ်၏။ ပေက္ခေတာ၊ ဆင်ခြင်စေတော်မူတတ်၏။ ပသာဒေတာ၊ ကြည်လင်စေတော်မူတတ် ၏။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ သော ဘဂဝါ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ အနုပုန္နဿ၊ မိမိ၏ သန္တာန်၌ မဖြစ်ဘူးသေးသော။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်ကို။ ဥပ္ပါဒေတာ၊ ဖြစ်စေတော်မူတတ်၏။ အသဉ္ဇာတဿ၊ ဝေနေယျ တို့၏ သန္တာန်၌ မဖြစ်ဘူးသေးသော။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်ကို။ သဉ္ဇနေတာ၊ ဖြစ်စေတော် မူတတ်၏။ အနက္ခာတဿ၊ မဟောကြားဘူးသေးသော။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်ကို။ အက္ခာတာ၊ ဟောကြားတော်မူတတ်၏။ မဂ္ဂညျူ၊ ကိုယ်တိုင်တိုင်ဖြစ်စေအပ်သော အရိယာမဂ်ကို သိတော်မူ၏။ မဂ္ဂဝိဒ္ဓ၊ ဝေနေယျတို့သန္တာန် ၌ ဖြစ်စေအပ်သော အရိယာမဂ်ကို သိတော်မူ၏။ မဂ္ဂကောဝိဒေါ၊ အရိယာမဂ်လမ်း၌ ကျမ်းကျင် လိမ္မာတော်မူ၏။ ဧတရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ သာဝကာ ပန၊ တပည့်သားတော်တို့သည်ကား။ အဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား ၏။ မဂ္ဂါနုဂါမိ၊ အရိယာမဂ်လမ်းသို့ လိုက်သွားကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပစ္စာ၊ နောက်မှ။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။

သော ဟိ ဘဂဝါ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ ဇာနံ-ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်သော တရားအပေါင်းကို။ ဇာနာတိ၊ သိတော်မူတတ်၏။ ပဿံ ပဿိတဗ္ဗံ၊ မြင်အပ်သော တရားအပေါင်းကို။ ပဿတိ၊ မြင်တော် မူတတ်၏။ စက္ခုဘူတော၊ မျက်စိသဖွယ် ဖြစ်တော်မူ၏။ ဉာဏဘူတော၊ ဉာဏ်သဖွယ်ဖြစ်တော်မူ၏။ ဓမ္မဘူတော၊ တရားသဖွယ်ဖြစ်တော်မူ၏။ ဗြဟ္မဘူတော၊ ဗြဟ္မာသဖွယ် ဖြစ်တော်မူ၏။ ဝတ္တာ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို ဟောကြားတော်မူတတ်၏။ ပဝတ္တာ၊ အထူးထူး အပြားပြား အားဖြင့် ဟောကြားတော်မူတတ်၏။ အတ္ထဿ၊ အနက်ကို။ နိဇ္ဇေတာ၊ ထုတ်ဖော်၍ပြတတ်၏။ အမတဿ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို။ ဒါတာ၊ ပေးတော်မူတတ်၏။ ဓမ္မဿာမိ၊ တရား၏အရှင်ဖြစ်တော်မူ၏။ ဝါ၊ တရား ကြောင့်လူနတ်တို့၏အရှင်ဖြစ်တော်မူ၏။ တထာဂတော၊ ငွှားဘုရားတို့ကိုသို့ အလားတူပင်ဖြစ်တော် မူ၏။ တဿ ဘဂဝတော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားအား။ အညာတံ၊ မသိအပ်သော အရာသည်။ အဒိဋ္ဌံ၊ မမြင်အပ်သော အရာသည်။ အဝိဒိတံ၊ မထင်သောအရာသည်။ အသစ္စိကတံ၊ မျက်မှောက်မပြု

အပ်သောအရာသည်။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ အဖဿိတံ၊ မတွေ့အပ်သောအရာသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သောတရားအပေါင်းကို၎င်း။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သောတရားအပေါင်းကို၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သောတရားအပေါင်းကို၎င်း။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ သဗ္ဗာကာရေန၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဘဂဝတော၊ ဘုန်းကြီးတော်မူသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဉာဏမုခေ၊ ဉာဏ်တော်အဝဉ်း။ အာဂါထံ၊ ထင်ခြင်းသို့။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ယံကိဉ္စ၊ အလုံးစုံသော။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်သိထိုက်သော။ နေယျနာမ၊ နေယျတရားမည်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

(ဤ၌ အတ္ထိ-နောင်ရှိသော “တံ သဗ္ဗံ” ကား အပိုပင်။ သျှာမုဉ်လည်း ၎င်း “တံ သဗ္ဗံ” မရှိ၊ အနိယ ဝါကျလည်း မဆုံးသေး၊ ဇာနိတဗ္ဗံ-ပုဒ်ကို နေယျ-၏ အဖွင့်ဟု အဋ္ဌကလာသ်၌ ဆို၏။ အတ္တတ္ထောဝါ မှ ပရမတ္ထော ဝါ-အတ္ထော-တိုင်အောင် နေယျ၏ သရုပ်ကို ပြသည်။ ထို့ကြောင့် ဇာနိတဗ္ဗံ-၏ ရှေး၌ရှိသော “တံ သဗ္ဗံ” မှာ အပိုပင် ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။)

အတ္တတ္ထော ဝါ၊ မိမိအကျိုးမူလည်းဖြစ်သော။ ပရမတ္ထော ဝါ၊ သူတပါး အကျိုးမူလည်း ဖြစ်သော။ ဥဘယတ္ထော ဝါ၊ နှစ်ပါးစုံသောအကျိုးမူလည်းဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကော၊ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်သော။ အတ္ထော ဝါ၊ အကျိုးမူလည်းဖြစ်သော။ သမ္မရာယိကော၊ တမလွန်၌ ဖြစ်သော။ အတ္ထော ဝါ၊ အကျိုးမူလည်းဖြစ်သော။ ဥတ္တာနောပေါလွင်သော။ အတ္ထော ဝါ၊ အနက်မူလည်း ဖြစ်သော။ ဂမ္ဘီရော၊ နက်နဲသော။ အတ္ထော ဝါ၊ အနက်မူလည်းဖြစ်သော။ ဂုဠော၊ လျှို ဝှက်သော။ အတ္ထော ဝါ၊ အနက်မူလည်းဖြစ်သော။ ပဋိစ္စန္ဒော၊ ဖုံးလွှမ်းသော။ အတ္ထော ဝါ၊ အနက်မူလည်း ဖြစ်သော။ နေယျော၊ ဆောင်၍သိအပ်သော။ အတ္ထော ဝါ၊ အနက်မူလည်းဖြစ်သော။ နိတော၊ ဆောင်ပြအပ်ပြီးသော။ ဝါ၊ ထိုက်ရိုက်သိအပ်သော။ အတ္ထော ဝါ၊ အနက်မူလည်း ဖြစ်သော။ အနဝဇ္ဇော၊ အပြစ်မရှိသော။ အတ္ထော ဝါ၊ အနက်မူလည်း ဖြစ်သော။ နိက္ခိလေသော၊ ညစ်ညူးခြင်း ကင်းသော။ အတ္ထော ဝါ၊ အနက်မူလည်း ဖြစ်သော။ ဝေါဒါနော၊ ဖြူစင်သော။ အတ္ထော ဝါ၊ အနက်မူလည်း ဖြစ်သော။ ပရမတ္ထော၊ ပရမတ္ထဖြစ်သော။ အတ္ထော ဝါ၊ အနက်မူလည်းဖြစ်သော။ ယံကိဉ္စ၊ အကြင်အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိအပ် သိထိုက်သော။ နေယျနာမ၊ နေယျမည်သော တရားသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသည်။ အန္တောဗုဒ္ဓဉာဏေ၊ ဘုရားဉာဏ်တော်၏ အတွင်း၌။ ပရိဝတ္တတိ၊ လည်၍ ဖြစ်၏။

☞ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံသည်။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဉာဏာနုပရိဝတ္တိ၊ ဉာဏ်တော်သို့အစဉ်လိုက်၍ဖြစ်၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ဝစီကမ္မံ၊ ဝစီကံသည်။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ၏။ ဉာဏာနုပရိဝတ္တိ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ မနောကမ္မံ၊ သည်။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ၏။ ဉာဏာနုပရိဝတ္တိ၊ ၏။ အတိတေ၊ အတိတ်ကာလ၌။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်တော်သည်။ အပ္ပဋိဟတံ၊ အပိတ်အပင် မြားဆီးအတားမရှိ။ အနာဂတေ၊ အနာဂတ်ကာလ၌။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ၏။ ဉာဏံ၊ သည်။ အပ္ပဋိဟတံ၊ မရှိ။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ ဗုဒ္ဓဿ၊ ၏။ ဉာဏံ၊ သည်။ အပ္ပဋိဟတံ၊ မရှိ။ ယာဝတကံ၊ အကြင်မျှလောက်။ နေယျံ၊ သိအပ်သောတရားအပေါင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တာဝတကံ၊ ထိုမျှလောက်။ ဉာဏံ၊ သိသောဉာဏ်တော်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယာဝတကံ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဉာဏံ၊ သိသောဉာဏ်တော်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တာဝတကံ၊ ထိုမျှလောက်။ နေယျံ၊ သိအပ်သောတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်တော်သည်။ နေယျပရိ

ယန္တိကံ၊ သိအပ်သောတရားလျှင် အပိုင်းအခြားရှိ၏။ နေယျံ၊ သိအပ်သော တရားအပေါင်းသည်။
 ဉာဏပရိယန္တိကံ၊ ဉာဏ်တော်လျှင်အပိုင်းအခြားရှိ၏။ နေယျံ၊ သိအပ်သော တရားအပေါင်းကို။
 အတိက္ကမိတော၊ လွန်၍။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်တော်သည်။ နပ္ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်တော်ကို။
 အတိက္ကမိတော၊ လွန်၍။ နေယျပထော၊ သိအပ်သော တရားနယ်ပယ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တေ ဓမ္မာ၊
 ထိုသိအပ်သောတရား သိတတ်သော ဉာဏ်တော်တို့သည်။ အညမညပရိယန္တဋ္ဌာယိနော၊ အချင်း
 ချင်း၏ အဆုံးအပိုင်းအခြား၌ တည်ကုန်၏။ ယကာ၊ ဥပမာဘယ်သို့နည်းဟူမူကား။ သုဖုသိတာနံ၊
 ကောင်းစွာထိကုန်သော။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ စပ်ကုန်သော။ ဒွိန္နံ၊ နှစ်ခုကုန်သော။ သမ္ပဂ္ဂပဋ္ဌလာနံ၊
 ပအုပ်အပြင်တို့၏။ ဟေဋ္ဌိမံ၊ အောက်ဖြစ်သော။ သမ္ပဂ္ဂပဋ္ဌလံ၊ ပအုပ်အပြင်သည်။ ဥပရိမံ၊ အထက်
 ဖြစ်သော။ သမ္ပဂ္ဂပဋ္ဌလံ၊ ပအုပ်အပြင်ကို။ နာဘိဝတ္တတိ၊ မလွန်။ ဥပရိမံ၊ အထက်ဖြစ်သော။
 သမ္ပဂ္ဂပဋ္ဌလံ၊ ပအုပ်အပြင်သည်။ ဟေဋ္ဌိမံ၊ အောက်ဖြစ်သော။ သမ္ပဂ္ဂပဋ္ဌလံ၊ ပအုပ်အပြင်ကို။
 နာဘိဝတ္တတိ၊ မလွန်။ အညမညပရိယန္တဋ္ဌာယိနော၊ အချင်းချင်း၏ အဆုံးအပိုင်းအခြား၌ တည်
 ကုန်သည်။ ဟောန္တိယထာ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ထိုအတူပင်လျှင်။ ဘဂဝတော၊ ဘုန်းတော်
 ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ နေယျဉ္စ၊ သိအပ်သော တရား
 သည်၎င်း။ ဉာဏဉ္စ၊ သိတတ်သော ဉာဏ်သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုတရားတို့သည်။
 အညမညပရိယန္တဋ္ဌာယိနော၊ တည်ကုန်၏။ ယာဝတကံ၊ အကြင်မျှလောက်။ နေယျံ၊ သိအပ်သော
 တရားအပေါင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ပ။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုတရားတို့ကို။ အညမညပရိယန္တဋ္ဌာယိနော၊
 တည်ကုန်၏။ သဗ္ဗဓမ္မေသု၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော တရားတို့၌။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဉာဏံ၊
 ဉာဏ်တော်သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ဘဂဝတော၊ သော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာ
 ဘုရား၏။ အာဝဇ္ဇနပ္ပဋိဗဒ္ဓါ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့်စပ်ကုန်၏။ အာကခံနပ္ပဋိဗဒ္ဓါ၊ အလိုတော်နှင့် စပ်ကုန်
 ၏။ မနသိကာရပ္ပဋိဗဒ္ဓါ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းနှင့် စပ်ကုန်၏။ စိတ္တုပ္ပါဒပ္ပဋိဗဒ္ဓါ၊ စိတ်ဖြစ်ခြင်းနှင့် စပ်
 ကုန်၏။ သဗ္ဗသတ္တေသု၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၌။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ၏။ ဉာဏံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။
 ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ သဗ္ဗေသံ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ အာသယံ၊ အလိုကို။ ဇာနာတိ၊
 သိတော်မူ၏။ အနုသယံ၊ အနုသယကို။ ဇာနာတိ၊ သိတော်မူ၏။ စရိတံ၊ စရိုက်ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။
 အဓိမုတ္တိံ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ အပ္ပရဇက္ခေ၊ ပညာမျက်စိ၌ ကိလေသာတည်းဟူ
 သော မြူနည်းကုန်သော။ မဟာရဇက္ခေ၊ ပညာမျက်စိ၌ ကိလေသာတည်းဟူသော မြူများကုန်
 သော။ တိက္ခိန္ဒြိယေ၊ ထက်သော ဣန္ဒြေရှိကုန်သော။ မုဒိန္ဒြိယေ၊ နုန့်သောဣန္ဒြေရှိကုန်သော။ သွာ
 ကာရေ၊ ကောင်းသော အခြင်းအရာရှိကုန်သော။ ဒွါကာရေ၊ မကောင်းသော အခြင်းအရာရှိကုန်
 သော။ သုဝိညာပယေ၊ သိစေလွယ်ကုန်သော။ ဒုဝိညာပယေ၊ သိစေနိုင်ခဲကုန်သော။ ဘဗ္ဗေ၊ ကျွတ်
 ထိုက်ကုန်သော။ အဘဗ္ဗေ၊ မကျွတ်ထိုက်ကုန်သော။ သတ္တေ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ ပဇာနာတိ၊ အပြား
 အားဖြင့် သိတော်မူတတ်၏။ သဒေဝကော၊ နတ်နှင့်တကွသော။ သမာရကော၊ မာရ်နှင့်တကွသော။
 သဗြာဟ္မကော၊ ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော။ လောကော၊ လောကသည်၎င်း။ သဿမဏဗြာဟ္မဏီ၊
 ရဟန်းပုဏ္ဏားနှင့် တကွသော။ သဒေဝမနုဿာ၊ နတ်လူနှင့်တကွသော။ ပဇာ၊ သတ္တဝါအပေါင်းသည်
 ၎င်း။ အန္တောဗုဒ္ဓဉာဏေ၊ ဘုရားညာဏ်တော်၏ အတွင်း၌။ ပရိဝတ္တတိ၊ လည်၍ ဖြစ်၏။

ယထာ၊ ဥပမာအားဖြင့်။ အန္တမသော၊ အထက်ဆုံး အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ တိမိတိမိဂံလံ၊ တိမိ
 တိမိဂံလင်းကြီးကို။ ဥပါဒါယ၊ သိမ်းယူ၍။ ဝါ၊ အစပြု၍။ ယေကေစိ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ မစ္ဆ

ကစ္ဆပါ၊ ငါးလိပ်တို့သည်။ အန္တောမဟာသမုဒ္ဒေ၊ မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ အတွင်း၌။ ပရိဝတ္တန္တိ ယထာ၊ လည်၍ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ထိုအတူပင်လျှင်။ သဒေဝကော၊ နတ်နှင့်တကွသော။ ပ။ ပရိဝတ္တတိ၊ လည်၍ ဖြစ်၏။ ယထာ၊ တနည်း ဥပမာအားဖြင့်။ အန္တမသော၊ အထက်ဆုံး အပိုင်း အခြားအားဖြင့်။ ဝေနတေယျ၊ ဝေနတေယျ အနွယ်ဖြစ်သော။ ဂရုဠံ၊ ဂဠုန်မင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ သိမ်းယူ၍။ ဝါ၊ အစပြု၍။ ယေကေစိ၊ ကုန်သော။ ပက္ခိနော၊ ငှက်တို့သည်။ အာကာသယ၊ ကောင်းကင်၏။ ပဒေသေ၊ တစ်တံတဒေသအရပ်၌။ ပရိဝတ္တန္တိ ယထာ၊ လည်၍ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ထိုအတူပင်လျှင်။ ပညာယ၊ ပညာအားဖြင့်။ သာရိပုတ္တသမာ၊ သာရိပုတြာနှင့် တူကုန်သော။ ယေ ပိတေ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ တေပိ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။ ဗုဒ္ဓဉာဏယ၊ ဘုရားဉာဏ်တော်၏။ ပဒေသေ၊ တစ်တံတဒေသ၌။ ပရိဝတ္တန္တိ၊ လည်၍ဖြစ်ကုန်၏။ ဗုဒ္ဓဉာဏံ၊ ဘုရားဉာဏ်တော်သည်။ ဒေဝမနုဿာနံ၊ နတ်လူတို့၏။ ပညံ၊ ပညာကို။ ဖရိတွာ၊ ပြန်နံ့၍။ အတိသံသိတွာ၊ ကျော်လွန်လွှမ်းမိုး၍။ တိဋ္ဌတံ၊ တည်၏။ ယေ ပိ တေ ခတ္တိယပဏ္ဍိတာ၊ အကြင်မင်း ပညာရှိတို့သည်၎င်း။ ယေ ပိ တေ ပြာဟ္မဏပဏ္ဍိတာ၊ အကြင်ပုဏ္ဏားပညာရှိတို့သည်၎င်း။ ယေပိတေ ဂဟပတိပဏ္ဍိတာ၊ အကြင်သူကြွယ် ပညာရှိတို့သည်၎င်း။ ယေ ပိ တေ သမဏပဏ္ဍိတာ၊ အကြင် ရဟန်းပညာရှိတို့သည်၎င်း။ နိပုဏာ၊ သိမ်မွေ့သော ပညာရှိကုန်၏။ ကတပရပူဝါဒါ၊ သိအပ်ငြီးသော သူတပါးတို့၏ ဝါဒရှိကုန်၏။ ဝါ၊ ပြုအပ်ပြီးသော သူတပါးတို့နှင့် ဝါဒပြိုင်ပွဲရှိကုန်၏။ ဝါလဝေမိရူပါ၊ ဝါလဝေမိအမည်ရှိသော လေးသမားနှင့် တူကုန်၏။ ပညာဂတေန၊ မိမိ၏ပညာဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ သူတပါး၏အယူတို့ကို။ ဝေါက္ခိန္နန္တာ-ဝိ-အဝ-ဘိန္နန္တာ၊ ဖျက်ဆီးကုန်လျက်။ စရန္တိမညေ၊ လှည့်လည် ကျက်စားကုန်သကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ တေ၊ ထိုမင်းပညာရှိစသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပဉ္စံ၊ ပြဿနာကို။ အဘိသခံရိတွာ အဘိသခံရိတွာ၊ ပြုစီရင်ကုန်၍ ပြုစီရင်ကုန်၍။ တထာဂတံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ဥပ သကံမိတွာ၊ မျဉ်းကပ်ကုန်၍။ ဂဠာနိစ (ဌာနာနိ)၊ လျှို့ဝှက်သော အရာဌာနတို့ကို၎င်း။ ပဋိစ္ဆန္ဓာနိ စ (ဌာနာနိ)၊ ဖုံးကွယ်အပ်သော အရာဌာနတို့ကို၎င်း။ ပစ္ဆန္တိ၊ မေးကုန်၏။ တေ ပဉ္စာ၊ ထိုပြဿနာတို့ သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ကထိတာ စ၊ ပြောကြားအပ်ကုန်သည်၎င်း။ ဝိသဇ္ဇိတာ စ၊ ဖြေရှင်းအပ်ကုန်သည်၎င်း။ နိဒ္ဓိဋ္ဌကာရဏာ၊ ညွှန်ပြအပ်သော အကြောင်းရှိကုန်သည် ၎င်း။ ဝါ၊ အကြောင်းနှင့်တကွ ညွှန်ပြအပ်ကုန်သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ စ၊ ထိုမင်းပညာ ရှိ စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဥပက္ခိတ္တကာ၊ အနီးခြေရင်း၌ ချထားအပ်သော အခြံအရံ တပည့်သာဝကတို့သည်။ သမ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အထခေါ၊ ထိုသူ တပည့်သာဝက ဖြစ်ပြီးသည်၏အခြားမဲ့၌။ ဝါ၊ ထိုအခါ၌။ ယဒိဒံ ယာ အယံ ပညာ၊ အကြင်ဘုရား ဉာဏ်တော်တည်း ဟူသောပညာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တာယ ပညာယ၊ ထိုပညာတော်ဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထိုအရာဌာန၌။ ဘဂဝါ-ဘဂဝါဝေ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်သာလျှင်။ အတိရောစတိ၊ သာလွန်၍ တင့်တယ်တော်မူ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အဂ္ဂေ၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော။ အသာမန္တပညော၊ အသာမန္တပညာပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ဝါ၊ အောက်ပညာနှင့် မနီးသော ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ အသာမန္တပညတာယ သံဝတ္တန္တိတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ အယံ၊ ဤဆိုခဲ့သော ပညာသည်။ အသာမန္တပညာ၊ အသာမန္တပညာတည်း။ (ဂ)

၆။ ဘူရိပညတာယ သံဝတ္တန္တိတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဘူရိပညာ၊ ဘူရိပညာသည်။ ကတ မာ၊ အဘယ်နည်း။ ရာဂံ၊ ရာဂကို။ အဘိဘုယျတိ၊ နှိမ်နင်းတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဘူရိပညာ၊ မည်၏။ အဘိဘဝိတာ၊ နှိမ်နင်းပြီ။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဘူရိပညာ၊ မည်၏။

ဒေါသံ၊ ကိ၊ အဘိဘုယျတိ၊ ဣ၊ ပ၊ မောဟံ၊ မောဟကိ၊ ပ၊ ကောခံ၊ အမုက်ထွက်ခြင်းကို၊ ပ၊ ဥပ
နာဟံ၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းကို၊ မက္ခံ၊ သူ့ဂုဏ်ကျေးဇူးခြေဖျက်ခြင်းကို၊ ပဋ္ဌာသံ၊ ဂုဏ်ပြင်ခြင်းကို၊ ဣသံ၊
ငြူခြင်းကို၊ မစ္ဆရိယံ၊ ဝန်တိုခြင်းကို၊ မာယံ၊ မိမိအပြစ်မပေါ်အောင်လှည့်ပတ်ခြင်းကို၊ သာဠေ
ယံ၊ မရှိသောဂုဏ်ဖြင့်ပလ္လာဒ်ခြင်းကို၊ တမ္ဘံ၊ မာန်မာခြင်းကို၊ သာရမ္ဘံ၊ ချွတ်ချယ်ခြင်းကို၊ မာနံ၊
မာန်ထောင်ခြင်းကို၊ အတိမာနံ၊ အလွန် အထင်ကြီးခြင်းကို၊ မဒံ၊ ယစ်ခြင်းကို၊ ပမာဒံ၊ မေ့လျော့
ခြင်းကို၊ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ ကိလေသေ၊ ကိလေသာတို့ကို၊ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။
ဒုစ္စရိတေ၊ ဒုစ္စရိက်တို့ကို၊ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ အဘိသင်္ခါရေ၊ အဘိသင်္ခါရတို့ကို၊ ပ၊ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။
ဘဝဂါမိကဓမ္မေ၊ ဘဝသို့လားစေတတ်သော ကံတို့ကို၊ အဘိဘုယျတိ၊ နှိမ်နင်းတတ်၏။ ဣတိ
တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဘူရိပညာ၊ မည်၏။ အဘိဘဝိတာ၊ နှိမ်နင်းပြီ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ဘူရိပညာ၊ မည်၏။ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်။ အရိ၊ ရန်သူမည်၏။ တံ အရိ၊ ထိုရန်သူကို။ မဒ္ဒနိပညာ၊
နှိမ်နင်းတတ်သော ပညာတည်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဘူရိပညာ၊ ဘူရိပညာမည်၏။ ပ။
ပထဝီ၊ မြေကြီးကို။ ဘူရိ၊ ဘူရိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ပထဝီသမာယ၊ မြေကြီးနှင့်တူသော။
ဝိတ္တတာယ၊ ပြန့်ကျယ်သော။ ဝိပုလာယ၊ ပြန့်ပြောသော။ ပညာယ၊ ပညာနှင့်။ သမန္နာဂတော၊
ပြည့်စုံ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ (တဿ ပညာ၊ ထိုသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ပညာသည်)။ ဘူရိပညာ၊
ဘူရိပညာမည်၏။ အပိစ၊ တနည်းကား။ ဘူရိ၊ ရှိသောသဘော၌ ပျော်မွေ့သော ပညာ။ မေဓော၊
လျင်စွာသိသော ပညာ။ ပရိဏာယိကာ၊ ရှေ့ဆောင်ညွှန်ပြ တတ်သောပညာ။ ဣတိ ဧတံ၊
ဘူရိဟူသော၊ မေဓာဟူသော၊ ပရိဏာယိကာ ဟူသော ဤအမည်သုံးပါးသည်။ ပညာယ၊ ပညာ၏။
အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဘူရိပညာ၊ မည်၏။ ဘူရိပညာတာယ သံဝတ္တန္တိတိ
တ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ ဘူရိပညာ၊ ဘူရိပညာတည်း။ (၉)

ပညာဗာဟုလ္လာယ သံဝတ္တန္တိတိ တ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ပညာဗာဟုလ္လာ၊ ပညာဗာဟုလ္လာသည်။
ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပညာ
ဂရုကော၊ ပညာကိုအလေးပြုသည်။ ပညာစရိတော၊ ပညာပြောသည်။ ပညာသယော၊ ပညာလျင်
စိတ်၏ကိန်းဝပ်ရာ ရှိသည်။ ပညာဓိမုတ္တော၊ ပညာ၌ နှလုံးသွင်းသည်။ ပညာဓဇော၊ ပညာတံခွန်
ရှိသည်။ ပညာကေတု၊ ပညာမှန်ကင်းရှိသည်။ ပညာဓိပတေယျော၊ ပညာအကြီးအကဲရှိသည်။
ဝိစယဗဟုလော၊ တရားသဘောကိုစိစစ်ဆင်ခြင်ခြင်းများသည်။ ပဝိစယဗဟုလော၊ တရားသဘော
ကို အထူးထူးအပြားပြားအားဖြင့် စိစစ်ဆင်ခြင်ခြင်းများသည်။ ဩက္ခာယနဗဟုလော၊ ပညာဖြင့်
သက်ဝင်၍ ထင်စေခြင်းများသည်။ သမ္ပေက္ခာယနဓမ္မော၊ ကောင်းစွာရှုခြင်းသဘောရှိသည်။
ဝိဘူတဝိဟာရိ၊ ထိုထိုတရားကိုထင်ရှားစေ၍ နေလေ့ရှိသည်။ တစ္စရိတော၊ ထိုပညာစရိတ်
ရှိသည်။ တဂ္ဂရုကော၊ ထိုပညာကို အလေးပြုသည်။ တဗ္ဗဟုလော၊ ထိုပညာအဖြစ်များသည်။
တန္တိန္နော၊ ထိုပညာ၌ ညွတ်သည်။ တပေါဏော၊ ထိုပညာ၌ ကိုင်းသည်။ တပုဗ္ဗာရော၊ ထိုပညာ၌
ရှိုင်းသည်။ တဒဓိမုတ္တော၊ ထိုပညာ၌ နှလုံးသွင်းသည်။ တဒဓိပတေယျော၊ ထိုပညာလျင်အကြီး
အကဲရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဂဏဂရုကော၊ အပေါင်းအဖော်ဂဏ၌ အလေးပြုသောသူကို။ ဂဏ
ဗာဟုလိကောတိ၊ အပေါင်းအဖော်များခြင်းငှါ အားထုတ်သူဟူ၍။ ဝုစ္စတိယထာ၊ ဆိုအပ်သကဲ့သို့
၎င်း။ စိဝရဂရုကော၊ သက်နိုး၌ အလေးပြုသောသူကို။ စိဝရဗာဟုလိကောတိ၊ သက်နိုးများခြင်းငှါ
အားထုတ်သူဟူ၍။ ဝုစ္စတိယထာ၊ ဆိုအပ်သကဲ့သို့၎င်း။ ပတ္တဂရုကော၊ သပိတ်၌ အလေးပြုသော
သူကို။ ပတ္တဗာဟုလိကောတိ၊ သပိတ်များခြင်းငှါ အားထုတ်သူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ ယထာ၊ ဆိုအပ်သကဲ့သို့

၎င်း။ သေနာသနဂရုကော၊ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာ၌ အလေးပြုသောသူကို။ သေနာသနဗဟု
 လိကောတိ၊ ကျောင်းအိပ်ရာ နေရာ များခြင်းငှါ အားထုတ်သူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ ယတာ၊ ဆိုအပ်
 သကဲ့သို့၎င်း။ ဝေမေဝံ ဤအဘူပင်လျှင်။ ဣမ သာသနေ၊ ဤမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌။
 ဧကစ္စော၊ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပညာဂရုကော၊ သည်။ ပ။ တဒဓိပတေယျော၊ သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ပညာဗဟုလ္လာယ သံဝတ္တန္တိတိတ္ထေ၊ ဤပါဌ်၌။ ဣဒံ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ ပညာဗဟုလ္လာ
 ပညာဗဟုလ္လာတည်း။ (၁၀)

သီဆပညတာယ သံဝတ္တန္တိတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ သီဆပညာ၊ လျင်သောပညာသည်။
 ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ သီဆံသီဆံ၊ လျင်စွာလျင်စွာ။ သီလာနိ၊ သီလတို့ကို။ ပရိပူရေတိ၊ ပြည့်စေ
 တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သီဆပညာ၊ သီဆပညာ မည်၏။ သီဆံသီဆံ၊ စွာ။ ဣန္ဒြိယသံဝရံ၊
 ဣန္ဒြိယသံဝရ သီလကို။ ပရိပူရေတိ၊ ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သီဆပညာ၊ မည်၏။ သီဆံသီဆံ၊
 စွာ။ ဘောဇနေ မတ္တညတံ၊ ဘောဇဉ်၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိသည်၏အဖြစ်ကို။ ပ။ ဇာဂရိယာနုယောဂံ၊
 နိုးကြားခြင်းနှင့် ယှဉ်ခြင်းကို။ ပ။ သီလက္ခန္ဓံ၊ သီလကျေးဇူးကို။ ပ။ ဌာနာဌာနာနိ၊ အရာဟုတ်သည်
 မဟုတ်သည်တို့ကို။ ပဋိဝိဇ္ဇတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိတတ်၏။ ပ။ ဝိဟာရသမာပတ္တိယော၊ ဝိဟာရသမာပတ်
 တို့ကို။ ပ။ သီဆံသီဆံ၊ လျင်စွာလျင်စွာ။ ပရမတ္ထံ၊ မြတ်သောသဘောဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်
 ကို။ သစ္စိကရောတိ၊ မျက်မှောက်ပြုတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သီဆပညာ၊ သီဆပညာ
 မည်၏။ သီဆပညတာယ သံဝတ္တန္တိတိတ္ထေ၊ ၌။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ သီဆပညာ၊ သီဆပညာ
 တည်း။ (၁၁)

လဟုပညတာယ သံဝတ္တန္တိတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ လဟုပညာ၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ လဟံ
 လဟံ၊ ပေါ့ပါးစွာပေါ့ပါးစွာ။ သီလာနိ၊ သီလတို့ကို။ ပရိပူရေတိ၊ ပြည့်စေတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊
 ထိုသို့ ပြည့်စေတတ်သော သတ္တိကြောင့်။ လဟုပညာ၊ လဟုပညာမည်၏။ ပ။ လဟုပညတာယ
 သံဝတ္တန္တိတိတ္ထေ၊ ၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ လဟုပညာ၊ လဟုပညာတည်း။ (၁၂)

ဟာသပညတာယ သံဝတ္တန္တိတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ဟာသပညာ၊ ဟာသပညာသည်။
 ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 ဟာသဗဟုလော၊ ရှင်ခြင်းများသည်ဖြစ်၍။ ဝေဒဗဟုလော၊ ဝမ်းသာခြင်းများသည်ဖြစ်၍။
 တုဠိဗဟုလော၊ နှစ်သိမ့်အားရခြင်း များသည်ဖြစ်၍။ ပါမောဇ္ဇဗဟုလော၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းများ
 သည်ဖြစ်၍။ သီလာနိ၊ တို့ကို။ ပရိပူရေတိ၊ ပြည့်စေတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဟာသ
 ပညာ၊ ဟာသပညာမည်၏။ ပ။ ဟာသပညတာယ သံဝတ္တန္တိတိတ္ထေ၊ ၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီး
 သည်ကား။ ဟာသပညာ၊ ဟာသပညာတည်း။ (၁၃)

၇။ ဇဝနပညတာယ သံဝတ္တန္တိတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ဇဝနပညာ၊ ဇဝနပညာသည်။
 ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ အတိတာနာဂတ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။
 အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌မူလည်း ဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ မူလည်း ဖြစ်သော။
 သြဋ္ဌာရိကံ ဝါ၊ ရုန့်ရင်းသည် မူလည်း ဖြစ်သော။ သုခမံ ဝါ၊ သိမ်မွေ့သည် မူလည်း ဖြစ်သော။
 ဟိန် ဝါ၊ ယုတ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော။ ပဏီတံ ဝါ၊ မြတ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော။ ယံ ဒူရေ ဝါ၊
 အကြင်အဝေး၌ မူလည်း ဖြစ်သော။ ယံသန္တိကေ ဝါ၊ အကြင်အနီး၌ မူလည်း ဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊
 အကြင်အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ သပ္ပံ၊ အလုံးစုံသော။ တံ ရူပံ၊

ထိုရုပ်ကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ ခိပ္ပံ၊ လျင်မြန်စွာ။ ဇဝတိ၊ သိလျက် ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဇဝနပညာ၊ ဇဝနပညာမည်၏။ပ။ [သမ္မသနညာဏ်ပိုင်းနှင့် အများ အားဖြင့် တူ၏]။

အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ခယဠေနေ၊ ကုန်တတ်သော သဘောအားဖြင့်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဘယဠေနေ၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးဟူသော သဘော အားဖြင့်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ အသာရကဠေနေ၊ အနှစ်သာရ မရှိသော သဘော အားဖြင့်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တုလယိတာ၊ နှိုင်းချိန်၍။ တိယေတာ၊ ဆုံးဖြတ်၍။ ဝိဘာ ဝယိတာ၊ ထင်စွာပြု၍။ ဝိဘူတံ၊ ထင်ခြင်းကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ရူပနိရောဓေ၊ ရုပ်၏ချုပ်ရာ ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနေ၊ နိဗ္ဗာန်၌။ ခိပ္ပံ၊ လျင်မြန်စွာ။ ဇဝတိ၊ သိလျက်ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဇဝနပညာ၊ ဇဝနပညာမည်၏။ပ။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ သင်္ခတံ၊ ပြုပြင်အပ်သော သဘောတည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန်၊ အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်၏။ ခယဓမ္မံ၊ ကုန်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ ဝယဓမ္မံ၊ ပျက်ခြင်း သဘော ရှိ၏။ ဝိရာဂဓမ္မံ၊ ကင်းခြင်း သဘော ရှိ၏။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တုလယိတာ၊ နှိုင်းချိန်၍။ပ။ ဇရာမရဏနိရောဓေ၊ ဇရာမရဏ၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနေ၊ ၌။ ခိပ္ပံ၊ စွာ။ ဇဝတိ၊ ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇဝနပညာ၊ မည်၏။ ဇဝနပညာတယ သံဝတ္တန္တိတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဇဝနပညာ၊ ဇဝနပညာတည်း။ (၁၄)

တိက္ခပညတယ သံဝတ္တန္တိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ တိက္ခပညာ၊ တိက္ခပညာသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ခိပ္ပံ၊ လျင်စွာ။ ကိလေသေ၊ ကိလေသာတို့ကို။ ဆိန္ဒုတိ၊ ဖြတ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ တိက္ခပညာ၊ တိက္ခပညာမည်၏။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီးသော။ ကာမဝိတက္ကံ၊ ကာမဝိတက်ကို။ နာမိဝါသေတိ၊ လက်မခံ။ ပဗောတိ၊ ပယ်တတ်၏။ ဝိနောဒေတိ၊ ဖျောက်တတ်၏။ ဗျန္တိကရောတိ၊ ကင်းသည်ကို ပြုတတ်၏။ အနဘာဝံ၊ တဖန်မဖြစ်ခြင်းသို့။ ဂမေတိ၊ ရောက်စေ တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ တိက္ခပညာ၊ မည်၏။ပ။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ကုန်သော။ ပါပကေ၊ ယုတ်မာကုန်သော။ အကုသလေ၊ အကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့ကို။ နာမိဝါသေတိ၊ လက်မခံ။ပ။ ဧကသ္မိံ အာသနေ၊ တခုတည်းသောနေရာ၌။ စတ္တာရော အရိယမဂ္ဂါ စ၊ တို့ကို၎င်း။ စတ္တာရိသာမညဖလာနိ စ၊ တို့ကို၎င်း။ စတသော ပဋိသမ္ဘိဒါယော စ၊ တို့ကို၎င်း။ ဆ အတိညာယော စ၊ တို့ကို၎င်း။ အဓိဂတာ၊ ရအပ်ကုန်သည်။ သစ္စိကတာ၊ မျက်မှောက် ပြုအပ်ကုန်သည်။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ဖသိတာ၊ တွေ့အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ တိက္ခပညာ၊ တိက္ခပညာမည်၏။ တိက္ခပညတယ သံဝတ္တန္တိတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ တိက္ခပညာ၊ တိက္ခပညာတည်း။ (၁၅)

နိဗ္ဗေဓိကပညတယ သံဝတ္တန္တိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ နိဗ္ဗေဓိကပညာ၊ နိဗ္ဗေဓိကပညာသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ဣဓ၊ ဤမြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်၌။ ဧကဇ္ဈော၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု၊ အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့၌။ ဥဗ္ဗေကဗဟုလော၊ ထိတ်လန့်ခြင်း များသည်။ ဥတ္တာသဗဟုလော၊ ကြောက်လန့်ခြင်းများသည်။ ဥက္ကဏ္ဍနဗဟုလော၊ ပျင်းရိခြင်း များသည်။ အရတိဗဟုလော၊ မမေ့လျော့ခြင်းများသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနဘိရတိဗဟုလော၊

မပျော်ပိုက်ခြင်းများသည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊ ဗဟိမုခေါ၊ သင်္ခါရတို့မှအပဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ရှေးရှုသည် ဖြစ်၍။ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု၊ တိဋ္ဌိ။ န ရမတိ၊ မဇ္ဈေလျော်။ အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗံ၊ မဖောက်ထွင်းဘူးသေးသော။ အပ္ပဒါလိတပုဗ္ဗံ၊ မခွဲဘူးသေးသော။ လောဘက္ခန္ဓံ၊ လောဘအစုကို။ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိ၊ ဖောက်ထွင်းတတ်၏။ ပဒါလေထိ ခွဲတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ နိဗ္ဗေဓိကပညာ၊ နိဗ္ဗေဓိကပညာမည်၏။ ပ။ နိဗ္ဗေဓိကပညာတာယ သံဝတ္တန္တိတိဇ္ဈေ၊ ဤပါဠိ၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ နိဗ္ဗေဓိကပညာ၊ နိဗ္ဗေဓိကပညာတည်း။ (၁၆)

ဣမာ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးတို့သည်။ သောဠသပညာယော၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော ပညာတို့တည်း။ သောဠသဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမာဟိ ပညာဟိ၊ ဤပညာတို့နှင့်။ သမန္တာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋိသမ္ဘိဒပုတ္တာ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါသို့ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

၂-ပုဂ္ဂလဝိသေသနိဒ္ဒေသ

၈။ ပဋိသမ္ဘိဒပုတ္တာ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါသို့ ရောက်ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဒွေ၊ နှစ်ယောက်တို့တည်း။ ဧကော၊ တယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုဗ္ဗယောဂသမ္ပန္နော၊ ရှေးက အားထုတ်ခဲ့ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏။ ဧကော၊ သည်။ နပုဗ္ဗယောဂသမ္ပန္နော၊ ရှေးကအားထုတ်ခဲ့ခြင်းနှင့် မပြည့်စုံ။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုဗ္ဗယောဂသမ္ပန္နော၊ ပြည့်စုံ၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ် သည်။ တေန၊ ထိုရှေးကအားထုတ်ခဲ့သောအကြောင်းကြောင့်။ အတိရေကော၊ သာလွန်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အဓိကော၊ လွန်ကဲသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဝိသေသော၊ ထူးသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ပဘိဇ္ဇတိ၊ အထူးအပြားသို့ ရောက်၏။

ပဋိသမ္ဘိဒပုတ္တာ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါသို့ရောက်ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ ဒွေ၊ နှစ်ယောက်တို့တည်း။ ဒွေပိ၊ နှစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။ ပုဗ္ဗယောဂသမ္ပန္နော၊ ရှေးက အားထုတ်ခဲ့ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ ကုန်၏။ ဧကော၊ တယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗဟုဿတော၊ များသော အကြားအမြင်ရှိ၏။ ဧကော၊ သည်။ နဗဟုဿတော။ များသောအကြားအမြင် မရှိ။ ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗဟုဿတော၊ များသော အကြားအမြင်ရှိ၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တေန၊ ထိုများသော အကြား အမြင်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အတိရေကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အဓိကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဝိသေသော၊ ထူးသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ပဘိဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ပ။ ဧကော၊ သည်။ ဒေသနာဗဟုလော၊ တရားဟောခြင်း များ၏။ ဧကော၊ သည်။ န ဒေသနာဗဟုလော၊ တရားဟောခြင်း မများ။ ယော၊ သည်။ ဒေသနာ ဗဟုလော၊ ဧ။ သော၊ သည်။ တေန၊ ထိုတရားဟောမှု များခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပ။ ဧကော၊ သည်။ ဂရူပနိဿိတော၊ ဆရာကို မှီ၏။ ဧကော၊ သည်။ န ဂရူပနိဿိတော၊ ဆရာကို မမှီ။ ယော၊ သည်။ ဂရူပနိဿိတော၊ ဧ။ သော၊ သည်။ တေန၊ ထိုဆရာကို မမှီခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပ။ ဧကော၊ သည်။ ဝိဟာရဗဟုလော၊ ဝိပဿနာဖြင့် နေခြင်း များ၏။ ဧကော၊ သည်။ န ဝိဟာရဗဟုလော၊ မများ။ ယော၊ သည်။ ဝိဟာရဗဟုလော၊ များ၏။ သော၊ သည်။ တေန၊ ထိုဝိပဿနာဖြင့် နေမှု များခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပ။ ဧကော၊ သည်။ ပစ္စဝေက္ခဏာဗဟုလော၊ ဆင်ခြင်ခြင်း များ၏။ ဧကော၊ သည်။ န ပစ္စဝေက္ခဏာဗဟုလော၊ ဆင်ခြင်ခြင်း မများ။ ယော၊ သည်။ ပစ္စဝေက္ခဏာဗဟုလော၊ ဧ။ သော၊ သည်။ တေန၊ ထို ထိုဆင်ခြင်မှု များခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပ။ ဧကော၊ သည်။ သေခပဋိသမ္ဘိဒပုတ္တာ၊

သေက္ခပဋိသမ္ဘိဒါသို့ ရောက်၏။ ဧကော၊ သည်။ အသေခပဋိသမ္ဘိဒပုတ္တော၊ အသေက္ခပဋိသမ္ဘိဒါသို့ ရောက်၏။ပ။ တေန၊ ထိုအသေက္ခပဋိသမ္ဘိဒါသို့ ရောက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ပ။ ဧကော၊ သည်။ သာဝကပါရမိပုတ္တော၊ သာဝကပါရမိဉာဏ်သို့ ရောက်၏။ ဧကော၊ သည်။ န သာဝကပါရမိပုတ္တော၊ သာဝကပါရမိဉာဏ်သို့ မရောက်။ပ။ တေန၊ ထိုသာဝကပါရမိဉာဏ်သို့ ရောက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ပ။ ဧကော၊ သည်။ ပစ္စေကသမ္ပုဒ္ဓေါ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပစ္စေကသမ္ပုဒ္ဓေါ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည်။ တေန၊ ထိုပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အတိရေဧကော၊ သာလွန်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဓိကော၊ လွန်ကဲသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိသေသော၊ ထူးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ပဘိဇ္ဇတိ၊ အထူးအပြား သို့ ရောက်၏။

ပစ္စေကသမ္ပုဒ္ဓော၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို၎င်း။ သဒေဝကံ၊ နတ်နှင့်တကွသော။ လောကဉ္စ၊ လောက ကို၎င်း။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အရဟံ၊ သံသရာစက်၏ အကန့်တို့ကို ချိုးဖျက်တော်မူပြီးသော။ သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို မဖောက်မပြန်သိတော် မူသော။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အဂ္ဂေါ၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော။ ပဋိသမ္ဘိဒပုတ္တော၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ ဖြစ်တော်မူ၏။ ဝါ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါသို့ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူ၏။ ပညာပဘောဒ ကုသလော၊ ပညာအပြား၌ လိမ္မာတော်မူ၏။ ။[ဤမှစ၍ စာမျက်နှာ ၃၇၅ စာပိုဒ် ၅-အနက်နှင့် တူပြီ။

အထခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ယဒိဒံ- ယာ အယံ ပညာ၊ အကြင်ဘုရားဉာဏ်တည်းဟူသော ပညာသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ တာယ ပညာယ၊ ထိုပညာဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ ဝါ၊ ထိုအရာ၌။ ဘဂဝါ- ဘဂဝါဝေ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်သာလျှင်။ အတိရေစတိ၊ သာလွန်၍တင့်တယ်တော်မူ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အဂ္ဂေါ၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော။ ပဋိသမ္ဘိဒပုတ္တော၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ မည်တော် မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

မဟာပညာကထာ၊ မဟာပညာကထာသည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၂-လူဒွိကထာ

၉။ လူဒွိ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်း တန်ခိုးသည်။ ကာ၊ အဘယ်နည်း။ လူဒွိယော၊ တန်ခိုးတို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ လူဒွိယာ၊ တန်ခိုး၏။ ဘူမိယော၊ အဆောက်အဦတို့တို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ ပါဒါ၊ တည်ရာပါဒတို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ ပဒါနိ၊ နီးသော အကြောင်းပဒတို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ မူလာနိ၊ အကြောင်းရင်းမူလတို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။

လူဒွိ၊ တန်ခိုးသည်။ ကာ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိပဉ္စေ၊ ဤအမေး၌။ လူဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပြည့်စုံခြင်း အနက်သဘောကြောင့်။ လူဒွိ၊ တန်ခိုးမည်၏။ လူဒွိယော၊ တန်ခိုးတို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့ နည်း။ ဣတိပဉ္စေ၊ ဤအမေး၌။ လူဒွိယော၊ တန်ခိုးတို့သည်။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးတို့တည်း။ လူဒွိယာ၊

တန်ခိုး၏။ပ။ဘူမိယော၊ အဆောက်အဦဘုံတို့သည်။ စတယော၊ လေးပါးတို့တည်း။ ပါဒါ၊ ပါဒတို့သည်။ စတ္တာရော၊ လေးပါးတို့တည်း။ ပဒါနိ၊ ပဒတို့သည်။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးတို့တည်း။ မူလာနိ၊ မူလတို့သည်။ သောဠသ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးတို့တည်း။

၁၀။ ဒသ ဣဒ္ဓိယော၊ ဆယ်ပါးသော တန်ခိုးတို့သည်။ ကတမာ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ အဓိဋ္ဌာနာ၊ အဓိဋ္ဌာန်ကြောင့်ဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုး၎င်း။ ဝိကုဗ္ဗနာ၊ ရုပ်ပြောင်းရုပ်လွဲဖန်ဆင်းသော။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုး၎င်း။ မနောမယာ၊ စိတ်ဖြင့်ပြီးသော။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုး၎င်း။ ဥဏ္ဍဝိပ္ပိရာ၊ ဥဏ္ဍ၏အာနုဘော်ပြန်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုး၎င်း။ သမာဓိဝိပ္ပိရာ၊ သမာဓိ၏အာနုဘော်ပြန်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုး၎င်း။ အရိယာ၊ အရိယာတို့အားဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုး၎င်း။ ကမ္မဝိပါကဇာ၊ ကံ၏အကျိုးကြောင့်ဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုး၎င်း။ ပုညဝတော၊ ဘုန်းရှိသောသူ၏။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုး၎င်း။ ဝိဇ္ဇာမယာ၊ အတတ်ဖြင့်ပြီးသော။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုး၎င်း။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုအရာ၌။ သမ္မာပယောဂပစ္စယာ၊ ကောင်းစွာအားထုတ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပြည့်စုံသောသဘောအားဖြင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုး၎င်း။ ဣမာ ဒသ၊ ဤဆယ်ပါးတို့တည်း။

☰

ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုး၏။ စတယော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဘူမိယော၊ ဘုံတို့သည်။ ကတမာ၊ တို့နည်း။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ပဌမဈာန်ဟူသော။ ဝိဝေကဇာဘူမိ၊ ဝိဝေကဇာဘုံ၎င်း။ ဒုတိယံ ဈာနံ၊ ဒုတိယဈာန်ဟူသော။ ပီတိသုခဘူမိ၊ ပီတိသုခဘုံ၎င်း။ တတိယံ ဈာနံ၊ တတိယဈာန် ဟူသော။ ဥပေက္ခာသုခဘူမိ၊ ဥပေက္ခာသုခဘုံ၎င်း။ စတုတ္ထံ ဈာနံ၊ စတုတ္ထဈာန် ဟူသော။ အဒုက္ခမသုခဘူမိ၊ အဒုက္ခမသုခဘုံ၎င်း။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုး၏။ စတယော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဣမာ ဘူမိယော၊ ဤဘုံတို့သည်။ ဣဒ္ဓိလာဘာယ၊ တန်ခိုးကိုရခြင်းငှါ။ ဣဒ္ဓိပဋိလာဘာယ၊ တန်ခိုးကို တဖန်ရခြင်းငှါ။ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနာယ၊ အထူးထူးအပြားပြား တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းငှါ။ ဣဒ္ဓိဝိသဝိတာယ၊ တန်ခိုးကို အထွေထွေအထူးထူး ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ဣဒ္ဓိဝသိဘာဝါယ၊ တန်ခိုး၌အစိုးရခြင်းငှါ။ ဣဒ္ဓိဝေသာရဇာယ၊ တန်ခိုး၌ ရဲရင့်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုး၏။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ပါဒါ၊ ပါဒတို့သည်။ ကတမေ၊ တို့နည်း။ ဣမာ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဆန္ဒသမာဓိပဓာန သင်္ခါရ သမန္နာဂတံ၊ ဆန္ဒကြီးမှူးသော သမာဓိ အားထုတ်မှု သင်္ခါရတို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။ ပ။ ဝိမံသာသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ ပညာကြီးမှူးသော သမာဓိ၊ အားထုတ်မှု သင်္ခါရတို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုး၏။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဣမေ ပါဒါ၊ ဤပါဒ်တို့သည်။ ဣဒ္ဓိလာဘာယ၊ ငှါ။ ပ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ပဒါနိ၊ ပဒတို့သည်။ ကတမာနိ၊ တို့နည်း ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဆန္ဒံ၊ ဆန္ဒကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ သမာဓိံ၊ သမာဓိကို။ စေ လဘတိ၊ အကယ်၍ရသည်ဖြစ်အံ့။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ တည်ကြည်သည်၏အဖြစ်ကို။ စေ လဘတိ၊ ဖြစ်အံ့။ ဆန္ဒော၊ သည်။ န သမာဓိံ၊ သမာဓိမဟုတ်။ သမာဓိံ၊ သည်။ န ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒမဟုတ်။ ဆန္ဒော၊ သည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ သမာဓိံ၊ သည်။ အညော၊ တည်း။ ပ။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမာနိ ပဒါနိ၊ ဤပဒတို့သည်။ ဣဒ္ဓိလာဘာယ၊ ငှါ။ ဣဒ္ဓိ၊ ပ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ သောဠသ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော။ မူလာနိ၊ မူလတို့သည်။ ကတမာနိ၊ တို့နည်း။ အနောနတံ၊ မနိမ့်ကျမဆုတ်နစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဧကသဇ္ဇေ၊ ပျင်းခြင်းကြောင့်။

န ဣဒ္ဓတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အာနေဉ္စ၊ အာနေဉ္စမည်၏။ အနန္တတံ၊ မတက်ကြ မပျံ့လွင့်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဥဒ္ဓစ္စေ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းကြောင့်။ န ဣဒ္ဓတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အာနေဉ္စ၊ အာနေဉ္စမည်၏။ အနာဘိနတံ၊ မညွှတ်လွန်းသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ရာဂေ၊ တပ်မက်ခြင်းကြောင့်။ ပ။ အနပနတံ၊ မဖဲခွါသော။ ဖိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဗျာပါဒေ၊ စိတ်ပျက်ခြင်းကြောင့် ။ ပ။ အနိဿိတံ၊ ဒိဋ္ဌိဖြင့် မမှီသော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဒိဋ္ဌိကြောင့်။ ပ။ အပုဋ္ဌိဗဒ္ဓံ၊ ကျေးဇူးတို့ကို မျှော်သောအားဖြင့် မစပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဆန္ဒရာဂေ၊ ဆန္ဒရာဂကြောင့်။ ပ။ ဝိမုတ္တံ၊ လွတ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကာမရာဂေ၊ ကြောင့် ။ ပ။ ဝိသညတ္တံ၊ ကိလေသာနှင့် မယှဉ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကိလေသေ၊ ကိလေသာကြောင့်။ ပ။ ဝိမရိယာဒိကတံ၊ ကိလေသာ အပိုင်းအခြားကင်းအောင် ပြုအပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကိလေသမရိယာဒေ၊ ကိလေသာ အပိုင်းအခြားကြောင့် ။ ပ။ ဧကတ္တဂတံ၊ ဧကတ္တဉ္စတည်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ နာနတ္တကိလေသေဟိ၊ အထူးထူးသော ကိလေသာတို့ကြောင့်။ ပ။ သဒ္ဓါယ၊ သဒ္ဓါဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သိမ်းဆည်းအပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဿဒ္ဓိယေ၊ မယုံကြည်ခြင်းကြောင့်။ ပ။ ဩဘာသဂတံ၊ ပညာအရောင်အလင်းသို့ ရောက်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ အဝိဇ္ဇန္တကာရေ၊ အဝိဇ္ဇာ တည်းဟူသော အမှိုက် မှောင်ကြောင့်။ န ဣဒ္ဓတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာနေဉ္စ၊ အာနေဉ္စမည်၏။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုး၏။ သောဠသ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဣမာနိ မူလာနိ၊ ဤမူလတို့သည်။ ဣဒ္ဓိလာဘာယ၊ တန်ခိုးကိုရခြင်းငှါ။ ဣဒ္ဓိပဋိလာဘာယ၊ တန်ခိုးကိုတဖန်ရခြင်းငှါ။ ဣဒ္ဓိဝိကဗ္ဗနာယ၊ အထူးထူး အပြားပြား တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းငှါ။ ဣဒ္ဓိဝိသဝိတာယ၊ တန်ခိုးကို အထွေထွေ အထူးထူး ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ဣဒ္ဓိဝသိဘာဝါယ၊ တန်ခိုး၌ အစိုးရခြင်းငှါ။ ဣဒ္ဓိဝေသာရဇ္ဇာယ၊ တန်ခိုး၌ ရံရင့်ခြင်းငှါ။ သံဝတန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဒသဣဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ

၁၀။ အဓိဋ္ဌာနာဣဒ္ဓိ၊ အဓိဋ္ဌာန ဣဒ္ဓိသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ဣဓ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အနေကဝိဟိတံ၊ တပါးမကများသော အပြားရှိသော။ ဣဒ္ဓိဝိဓံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဏ်ကို။ ပစ္စန္ဒဘောတိ၊ ခံစား၏။ ဧကောပိ၊ တယောက်သည်လည်း။ ဟုတု၊ ဖြစ်၍။ ဗဟုဓာ၊ အများသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗဟုဓာပိ၊ အများသည်လည်း။ ဟုတု၊ ၍။ ဧကော၊ တယောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာဝိဘာဝံ၊ မျက်မှောက် အဖြစ်ကို၎င်း။ တိရောဘာဝံ၊ မျက်ကွယ် အဖြစ်ကို၎င်း။ တိရောကုဋ္ဌံ၊ တောင်ထွဋ် တဖက်ကို၎င်း။ တိရောပါကာရံ၊ တံတိုင်း တဖက်ကို၎င်း။ တိရောပဗ္ဗတံ၊ တောင်တဖက်ကို၎င်း။ အသဇ္ဇမာနော၊ မငြိမရှက်။ အာကာသေ သေယျထာပိ၊ ကောင်းကင်၌ ကဲ့သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ ပထဝိယာပိ၊ မြေ၌လည်း။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ၊ ငုပ်ခြင်း ပေါ်ခြင်းကို။ ဥဒကေ သေယျထာပိ၊ ရေ၌ကဲ့သို့။ ကရောတိ၊ ၏။ ဥဒကေပိ၊ ရေ၌လည်း။ အဘိဇ္ဇမာနော၊ မကွဲမပြားသည် ဖြစ်၍။ ပဗာဝိယံ သေယျထာပိ၊ မြေ၌ကဲ့သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ အာကာသေပိ၊ ကောင်းကင်၌လည်း။ ပလ္လင်္ကေန၊ ထက်ဝယ်ဖြင့်။ ပက္ခိ၊ အတောင်ရှိသော၊ သကုဏော သေယျထာပိ၊ ငှက်ကဲ့သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ မဟိဒ္ဓိကေ၊ ကြီးသောတန်ခိုးရှိကုန်သော။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ မဟာနုဘာဝေ၊ ကြီးသောအာနုဘော် ရှိကုန်သော။ ဣမေပိ စန္ဒိမသုရိယေ၊ ဤလနေတို့ကိုလည်း။ ပါဏိနာ၊ လက်ဖြင့်။ ပရာမသတိ၊ သုံးသပ်၏။ ပရိမဇ္ဇတိ၊ ဆုပ်နယ်၏။ ယာဝဗြဟ္မာလောကာပိ၊ ဗြဟ္မာပြည်တိုင်အောင်လည်း။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဝသံ၊ အလိုသို့။ ဝတ္တေတိ၊ လိုက်စေတတ်၏။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်ကား။ ပါဠိ၊ ပါဠိတည်း။

ဣဓာတိ ဣတ္ထ၊ ဣဓ-ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဣမိဿာ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဤအယူ၌။ ဣမိဿာ ခန္တိယာ၊ ဤနှစ်သက်ခြင်း၌။ ဣမိဿာ ရုစိယာ၊ ဤသို့သော အလို၌။ ဣမသ္မိံ အာဒါယေ၊ ဤသို့စွဲလမ်းခြင်း၌။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မေ ဤတရား၌။ ဣမသ္မိံ ဝိနယေ၊ ဤ ဝိနည်း၌။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ၊ ဤမသ္မိံ ပါဝစနေ၊ ဤ မြတ်စွာဘုရား စကားတော်၌။ ဣမသ္မိံ ဗြဟ္မစရိယေ၊ ဤမြတ်သော အကျင့်၌။ ဣမသ္မိံ သတ္တုသာသနေ၊ ဤမြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်၌။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဣဓာတိ၊ ဣဓ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခု၊ တိတ္ထေ၊ ဘိက္ခု-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏ ကော ဝါ၊ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏ ရဟန်းသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ သေခေါ် ဝါ၊ သေကွရဟန်းသည် လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အကပ္ပဓမ္မော၊ မပျက်သော သဘောရှိသော။ ပ။ အရဟာ ဝါ၊ ရဟန္တာသည် လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ။ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စန္ဒဘောတိတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ နာနပ္ပကာရံ၊ အထူးထူးအပြားပြား ရှိသော။ ဣဒ္ဓိဝိဓံ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်း တန်ခိုးအဖို့ကို။ ပစ္စန္ဒ ဘောတိ၊ ခံစား၏။ ။ ဧကောပိ ဟုတော ဗဟုဓာ ဟောတိတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ပကတိယာ၊ ပကတိ (ပြုကတေ) အားဖြင့်။ ဧကော၊ တယောက်သည်။ ဟုတော၊ ဖြစ်၍။ ဗဟုကံ၊ အများကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်၏။ သတံ ဝါ၊ အရာကို၎င်း။ သဟဿံ ဝါ၊ အတောင်ကို၎င်း။ သတသဟဿံ ဝါ၊ အသိန်းကို၎င်း။ အာဝဇ္ဇတိ၊ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်၏။ အာဝဇ္ဇိတော၊ ဆင်ခြင်ပြီး၍။ ဗဟုလော၊ အများသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ အဓိဋ္ဌာန်၏။ ဗဟုလော၊ အများသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အာယသ္မာ စူဠပန္နကော၊ အသျှင်စူဠပန္နကမထေရ်သည်။ ဧကောပိ၊ တယောက်သည်သော်လည်း။ ဟုတော၊ ဖြစ်လျက်။ ဗဟုဓာ၊ အများသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝံ၊ ဤအတူပင်လျှင်။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုး နှင့်ပြည့်စုံသော။ စေတောဝသိပ္ပတ္တော၊ စိတ်ကို အစိုးရခြင်းသို့ရောက်သော။ သော၊ ထိုယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧကောပိ၊ တယောက်သည်သော်လည်း။ ဟုတော၊ ဖြစ်လျက်။ ဗဟုဓာ၊ အများသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ။ ဗဟုဓာပိ ဟုတော ဧကော ဟောတိတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ပကတိယာ၊ ပကတိအားဖြင့်။ ဗဟုကော၊ အများသည်။ ဟုတော၊ ဖြစ်လျက်။ ဧကံ၊ တယောက်ကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ အာဝဇ္ဇိတော၊ ဆင်ခြင်ပြီး၍။ ဧကော၊ တယောက်သည်။ ဟောမိ၊ ဖြစ်လို၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ အဓိဋ္ဌာန်၏။ ဧကော၊ တယောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ပ။

၁၁။ အာဝိတာဝန္တိတ္ထေ၊ အာဝိဘာဝံ-ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဧကေနစိ၊ တစုံတခုသောဝတ္ထုဖြင့်။ အနာဝဋ္ဌံ၊ အပိတ်အပင်မရှိသည်။ အပ္ပဋိစ္ဆန္တံ၊ မဖုံးလွှမ်းအပ်သည်။ ဝိဝဋ္ဌံ၊ ဟင်းလင်းပေါ်သည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တိရောဘာဝန္တိတ္ထေ၊ တိရောဘာဝံ-ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဧကေနစိ၊ တစုံတခုဖြင့်။ အာဝဋ္ဌံ၊ ပိတ်ပင်အပ်သည်။ ပဋိစ္ဆန္တံ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်။ ပိဟိတံ၊ ပိတ်ပင် အပ်သည်။ ပဋိကုဇ္ဇိတံ၊ ဖုံးအုပ်ထားအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ။ ဘိရောကုဋ္ဌံ တိရောပါကာရံ တိရောပဗ္ဗတံ အသဇ္ဇမာနော ဂစ္ဆတိ သေယျထာပိ အာကာသေတိ ဣတ္ထ၊ အာကာသေ-ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ပကတိယာ၊ ပကတိအားဖြင့်။ အာကာသကသိဏ သမာပတ္တိယာ၊ အာကာသကသိဏ်း ကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာပတ်ကို။ လာဘီ၊ ရသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တိရောကုဋ္ဌံ၊ တောင်ထွဋ်၏ တဖက်ကို၎င်း။ ပ။ အာဝဇ္ဇတိ၊ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်၏။ အာဝဇ္ဇိတော၊ ဆင်ခြင်ပြီး၍။ အာကာသော၊ ကောင်းကင်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ အဓိဋ္ဌာန်၏။ အာကာသော၊ ကောင်းကင်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တိရောကုဋ္ဌံ၊ တောင်ထွဋ်တဖက် သို့၎င်း။ ပ။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ ပကတိယာ၊ အားဖြင့်။ အနိဒ္ဓိမန္တော၊ တန်ခိုးမရှိကုန်သော။ မနုဿာ၊

လူတို့သည်။ ကေနစိ၊ တပုံတခုသောဝတ္ထုဖြင့်။ အနာဝဠေ၊ အပိတ်အပင်မရှိသော။ အပရိက္ခိတ္တေ၊ အကာအရံမရှိသောအရပ်၌။ အသဇ္ဇမာနာ၊ မငြိမထိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ၊ သွားကုန်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝံ၊ ဤအတူပင်လျှင်။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသော။ ပ။ အာကာသေ သေယျထာပိ၊ ကောင်းကင်၌ကဲ့သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။

ပထဝိယာပိ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ ကရေတိ သေယျထာပိ ဥဒကေတိ ဧတ္ထ၊ ဥဒကေ-ဟူသော ဤပါဌ၌။ ပကတိယာ၊ အားဖြင့်။ အာပေါကသိဏသမာပတ္တိယာ၊ အာပေါကသိဏ်းကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာပတ်ကို။ လာဘီ၊ ရသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပထဝိ၊ မြေကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ အာဝဇ္ဇိတု၊ ဆင်ခြင်ပြီး၍။ ဥဒကံ၊ ရေသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ အဓိဋ္ဌာန်၏။ ဥဒကံ၊ ရေသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပထဝိယာ၊ မြေ၌။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ၊ ငုပ်ခြင်း ပေါ်ခြင်းကို။ ။ (ပါဌ၌ ဥမ္မုဇ္ဇာပေါ်ခြင်းကစ၍ ဆိုသော်လည်း မြန်မာ၌ နိမုဇ္ဇံ၊ ငုပ်ခြင်းကစ၍ ဆိုမှ စကားချောသည်)။ ။ ကရေတိ၊ ပြု၏။ ပကတိယာ၊ အားဖြင့်။ အနိဒ္ဓိမန္တော၊ တန်ခိုး မရှိကုန်သော။ မနုဿာ၊ လူတို့သည်။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ၊ ငုပ်ခြင်းပေါ်ခြင်းကို။ ကရေန္တိယထာ၊ ပြုကုန်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝံ၊ ဤအတူပင်လျှင်။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသော။ ပ။ ဥဒကေသေယျထာပိ၊ ရေ၌ကဲ့သို့။ ကရေတိ၊ ပြု၏။

ဥဒကေပိ အဘိဇ္ဇမာနေ ဂစ္ဆတိ သေယျထာပိ ပထဝိယန္တိ ဧတ္ထ၊ ပထဝိယံ-ဟူသော ဤပါဌ၌။ ပကတိယာ၊ အားဖြင့်။ ပထဝိကသိဏသမာပတ္တိယာ၊ ပထဝိကသိဏ်းကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာပတ်ကို။ လာဘီ၊ ရသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥဒကံ၊ ရေကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ အာဝဇ္ဇိတု၊ ၍။ ပထဝိ၊ မြေသည်။ ဟောတု၊ သတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ အဓိဋ္ဌာန်၏။ ပထဝိ၊ မြေသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဘိဇ္ဇမာနေ၊ မကွဲမကျသော။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ ပကတိယာ၊ အားဖြင့်။ အနိဒ္ဓိမန္တော၊ တန်ခိုးမရှိကုန်သော။ မနုဿာ၊ လူတို့သည်။ အဘိဇ္ဇမာနာယ၊ မကွဲမကျသော။ ပထဝိယာ၊ မြေ၌။ ဂစ္ဆန္တိယထာ၊ သွားကုန်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝံ၊ ဤအတူပင်လျှင်။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသော။ ပ။ ပထဝိယံ သေယျထာပိ၊ မြေ၌ကဲ့သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။

အာကာသေပိ ပလ္လုကေန ကမတိ သေယျထာပိ ပက္ခိ သကုဏောတိ ဧတ္ထ၊ သကုဏော-ဟူသော ဤပါဌ၌။ ပကတိယာ၊ အားဖြင့်။ ပ။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ အန္တလိက္ခေ၊ အန္တလိက္ခ-ဟု ဆိုအပ်သော။ အာကာသေ၊ ကောင်းကင်၌။ စက်မတိပိ၊ စကြံ သွားမူလည်း သွား၏။ တိဋ္ဌတိပိ၊ ရပ်မူလည်း ရပ်၏။ နိသီဒတိပိ၊ ထိုင်မူလည်း ထိုင်၏။ သေယျမ္ပိ၊ လျောင်းအိပ်ခြင်းကိုလည်း။ ကပေတိ၊ ပြု၏။ ပကတိယာ၊ အားဖြင့်။ အနိဒ္ဓိမန္တော၊ ကုန်သော။ မနုဿာ၊ လူတို့သည်။ ပထဝိယံ၊ ၌။ စက်မန္တိပိယထာ၊ စကြံ သွားမူလည်း သွားကုန်သကဲ့သို့။ တိဋ္ဌန္တိပိ ယထာ၊ ရပ်မူလည်း ရပ်ကုန်သကဲ့သို့။ နိသီဒန္တိပိ ယထာ၊ ထိုင်မူလည်း ထိုင်ကုန်သကဲ့သို့။ သေယျမ္ပိ၊ လျောင်းအိပ်ခြင်းကိုမူလည်း။ ကပေန္တိ ယထာ၊ ပြုကုန်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝံ၊ ဤအတူပင်လျှင်။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသော။ ပ။ အာကာသေ၊ ၌။ ပက္ခိ၊ အတောင်ရှိသော။ သကုဏော သေယျထာပိ၊ ငှက်ကဲ့သို့။ စက်မတိပိ၊ စကြံ လည်း သွား၏။ ပ။ သေယျမ္ပိ၊ အိပ်ခြင်းကိုမူလည်း။ ကပေတိ၊ ပြု၏။

၁၂။ ဣမေပိ စန္ဒိမသုရိယေ ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံ မဟာနုဘာဝေ ပါဏိနာ အာမသတိ ပရာမသတိ ပရိမဇ္ဇတိတိတ္ထေ၊ ပရိမဇ္ဇတိ-ဟူသော ဤပါဌ၌။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသော။ ပ။

သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ နိသိန္ဒကော ဝါ၊ ထိုင်လျက်သော်၎င်း။ နိပန္နကော ဝါ၊ အိပ်လျက်သော်၎င်း။ စန္ဒိမ သူရိယော၊ လ နေ တို့ကို။ အာဝဇ္ဇတံ၊ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်၏။ အာဝဇ္ဇိတာ၊ ဆင်ခြင်ပြီး၍။ ဟတ္ထပါသေ၊ ဟတ္ထပါသ်၌။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥာဏေန၊ ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ တတ္ထပါသေ၊ လက်လှမ်းမှီရာ ဟတ္ထပါသ်၌။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ နိသိန္ဒကော ဝါ၊ ထိုင်လျက်သော်၎င်း။ နိပန္နကော ဝါ၊ လျောင်းလျက်သော်၎င်း။ စန္ဒိမသူရိယော၊ လနေတို့ကို။ ပါဏိနာ၊ ဖြင့်။ အာမသတိ၊ သုံးသပ်၏။ ပရာမသတိ၊ ထိုမှ ဤမှ သုံးသပ်၏။ ပရိမဇ္ဇတိ၊ ဆုပ်နယ်၏။ အနိဒ္ဓိမန္တော၊ တန်ခိုးမရှိကုန်သော။ မနုဿာ၊ လူတို့သည်။ ဟတ္ထပါသေ၊ လက်လှမ်းမှီရာ ဟတ္ထပါသ်၌။ ကိစ္ဆိဒေဝ၊ တစုံတခုသာလျှင် ဖြစ်သော။ ရူပဂတံ၊ ရုပ်ဝတ္ထုကို။ အာမသန္တိ ယထာ၊ သုံးသပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ပရာမသန္တိ ယထာ၊ ထိုမှဤမှ သုံးသပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ပရိမဇ္ဇန္တိယထာ၊ ဆုပ်နယ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝံ၊ ဤအတူပင်လျှင်။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသော။ ပ။ ပရိမဇ္ဇတိ၊ ဆုပ်နယ်၏။

ယာဝပြာဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိတိတ္ထေ၊ ဝသံဝတ္တေတိ-ဟူသောဤပါဠိ၌။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိကုန်သော။ ပ။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဗြဟ္မလောကံ၊ ဗြဟ္မာပြည်သို့။ ဂန္ထုကာမော သွားလိုသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ ဒုရေပိ၊ အဝေး၌ သော်လည်း။ သန္တိကေ ဟောတုတိ၊ အနီး၌ ဖြစ်စေဟူ၍။ သန္တိကေ၊ အနီး၌။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ သန္တိကေ၊ အနီး၌။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သန္တိကေပိ၊ အနီး၌သော်လည်း။ ဒုရေ ဟောတုတိ၊ အဝေး၌ဖြစ်စေဟူ၍။ ဒုရေ၊ အဝေး၌။ အဓိဋ္ဌာတိ၏။ ဒုရေ၊ အဝေး၌။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဗဟုကမ္ပိ၊ အများကိုသော်လည်း။ ထောကံ ဟောတုတိ၊ အနည်းငယ်ဖြစ်စေဟူ၍။ ထောကံ၊ အနည်းငယ်ကို။ အဓိဋ္ဌာတိ၏။ ထောကံ၊ အနည်းငယ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ထောကမ္ပိ၊ အနည်းငယ်ကို သော်လည်း။ ဗဟုကံ ဟောတုတိ၊ အများ ဖြစ်စေဟူ၍။ ဗဟုကံ၊ အများကို။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဗဟုကံ၊ အများသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့်။ တဿ ဗြဟ္မာနော၊ ထိုဗြဟ္မာ၏။ ရူပံ၊ အဆင်းကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ၊ နတ်၌ဖြစ်သော သောတဓာတ်ဖြင့်။ တဿ ဗြဟ္မာနော၏။ သဒ္ဓံ၊ အသံကို။ သုဏာတိ၊ ကြား၏။ စေတောပရိယဉာဏေန၊ စေတောပရိယဉာဏ်ဖြင့်။ တဿ ဗြဟ္မာနော၊ ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသော။ စေတောဝသိပုတ္တော၊ စိတ်ကိုအစိုးရခြင်းသို့ရောက်သော။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဒိဿမာနေန၊ ထင်ရှားသော။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဗြဟ္မလောကံ၊ ဗြဟ္မာပြည်သို့။ ဂန္ထုကာမော၊ သွားလိုသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ ကာယဝသေန၊ ကိုယ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပရိဏာမေတိ၊ ညွတ်စေ၏။ ကာယဝသေန၊ ကိုယ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ အဓိဋ္ဌာန်။ ကာယဝသေန၊ အားဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိဏာမေတွာ၊ ညွတ်စေ၍။ ကာယဝသေန၊ အားဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ အဓိဋ္ဌဟိတွာ၊ အဓိဋ္ဌာန်၍။ သုခသညဉ္စ၊ သုခဟူသော ငြိမ်သက်ချမ်းသာသော အမှတ်သညာကို၎င်း။ လဟုသညဉ္စ၊ ပေါ့ပါးသော အမှတ်သညာကို၎င်း။ ဩက္ကမိတွာ၊ ကိုယ်၌သက်စေ၍။ ဒိဿမာနေန၊ ထင်ရှားသော။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဗြဟ္မလောကံ၊ ဗြဟ္မာပြည်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားရောက်၏။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသော။ ပ။ အဒိဿမာနေန၊ မထင်ရှားသော။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဗြဟ္မလောကံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ တဿ ဗြဟ္မာနော၊ ထိုဗြဟ္မာ၏။ ပုရတော၊ ရှေ့၌။ မနောမယံ၊ စိတ်ဖြင့်ပြီးသော။ သဗ္ဗဂံပစ္စင်္ဂံ၊ အလုံးစုံသောအင်္ဂါကြီးငယ်နှင့် ပြည့်စုံသော။ အဟိနိန္ဒယံ၊ မယုတ်သောဣန္ဒြေရှိသော။ ရူပံ၊ အဆင်းကို။ အဘိနိမ္မိနာတိ၊ ဖန်ဆင်း၏။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသော။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ သစေ စကံမတိ၊ အကယ်၍စကြံ သွားသည်ဖြစ်အံ့။ နိမ္မိတောပိ၊ နိမ္မိတရုပ်သည်လည်း။ တတ္ထ၊

ထိုအရပ်၌။ စကံမတိ၊ စကြံ သွား၏။ ဣဒ္ဓိမာ၊ ရှိသော။ သော၊ သည်။ သစေ တိဋ္ဌတိ၊ အကယ်၍
 ရပ်သည်ဖြစ်အံ့။ နိမ္မိတောပိ၊ သည်လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ တိဋ္ဌတိ၊ ရပ်၏။ ဣဒ္ဓိမာ၊ ရှိသော။
 သော၊ သည်။ သစေ နိသီဒတိ၊ အကယ်၍ထိုင်သည်ဖြစ်အံ့။ နိမ္မိတောပိ၊ သည်လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဗြဟ္မာ
 ပြည်၌။ နိသီဒတိ၊ ထိုင်၏။ ဣဒ္ဓိမာ၊ ရှိသော။ သော၊ သည်။ သေယျံ၊ အိပ်ခြင်းကို။ သစေ ကပေတိ၊
 အကယ်၍ပြုသည်ဖြစ်အံ့။ နိမ္မိတောပိ၊ သည်လည်း။ တတ္ထ၊ သေယျံ၊ အိပ်ခြင်းကို။ ကပေတိ၊
 ပြု၏။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးနှင့်ပြည့်စုံသော။ သော၊ သည်။ သစေ ဓမ္မာယတိ၊ အကယ်၍အခိုးလွတ်သည်
 ဖြစ်အံ့။ နိမ္မိတောပိ၊ သည်လည်း။ ဓမ္မာယတိ၊ အခိုးလွတ်၏။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသော။ သော၊ သည်။
 သစေ ပဗ္ဗလတိ၊ အကယ်၍ အလျှံလွတ်သည်ဖြစ်အံ့။ နိမ္မိတောပိ၊ သည်လည်း။ တတ္ထ၊ ပဗ္ဗလတိ၊
 အလျှံလွတ်၏။ ပ။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဘာသတိ၊ ဟော၏။ ပ။ ပဉ္စံ၊ ပြဿနာကို။ ပုစ္ဆတိ၊ မေး၏။ ပ။
 တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်ဖြစ်၍။ ပဉ္စံ၊ ပြဿနာကို။ ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ ဖြေ၏။ ဣဒ္ဓိမာ၊
 တန်ခိုးရှိသော။ သော၊ သည်။ တေန ဗြဟ္မာနာ၊ ထိုဗြဟ္မာနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သစေ သန္တိဋ္ဌတိ၊
 အကယ်၍ ရပ်တည်သည်ဖြစ်အံ့။ သစေ သလ္လပတိ၊ အကယ်၍ စကားပြောသည်ဖြစ်အံ့။ သာကတ္ထံ၊
 ဆွေးနွေး မေးမြန်းခြင်းသို့။ သစေ သမာပဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍ ရောက်သည် ဖြစ်အံ့။
 နိမ္မိတောပိ၊ သည်လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ တေန ဗြဟ္မာနာ၊ ထိုဗြဟ္မာနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။
 သန္တိဋ္ဌတိ၊ ရပ်တည်၏။ သလ္လပတိ၊ ပြောဟော၏။ သာကတ္ထံ၊ ဆွေးနွေး မေးမြန်းခြင်းသို့။ သမာ
 ပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ယညဒေဝ၊ အကြင်အကြင်အမှုကို ပင်လျှင်။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးနှင့်ပြည့်စုံသော။
 သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ တံ တဒေဝ၊ ထိုထိုအမှုကိုပင်လျှင်။ နိမ္မိတော၊ နိမ္မိတ
 ရပ်သည်။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ဣတိအယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ အဓိဋ္ဌာနဣဒ္ဓိ၊ အဓိဋ္ဌာန်
 တန်ခိုးတည်း။ (၁)

၁၃။ ဝိကုဗ္ဗနာဣဒ္ဓိ၊ ဝိကုဗ္ဗန တန်ခိုးသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ အရဟတော၊ သံသရာ
 စက်၏ အကန်တို့ကို ချိုးဖျက်တော်မူသော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သစ္စလေးပါး တရားတို့ကို မဖောက်
 မပြန် မိမိအလိုလို သိတော်မူပြီးသော။ သိခိဿ၊ သိခိအမည်ရှိတော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာ
 ဘုရား၏။ အဘိဘူနာမ၊ အဘိဘူအမည်ရှိသော။ သာဝကော၊ တပည့်သားတော်သည်။ ဗြဟ္မာလော
 ကေ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌။ ဌိတော၊ တည်လျက်။ သဟဿိ လောကဓာတု၊ တသောင်းသော လောကဓာတ်
 ကို။ သရေန၊ အသံဖြင့်။ ဝိညာပေသိ၊ သိစေ၏။ သော၊ ထိုအဘိဘူ မထေရ်သည်။ ဒိဿမာနေနပိ၊
 ထင်ရှားသည်လည်း ဖြစ်သော။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသေသိ၊ ဟောတော်
 မူ၏။ အဒိဿမာနေနပိ၊ မထင်ရှားသည်လည်း ဖြစ်သော။ ပ။ ဒိဿမာနေနပိ၊ ဖြစ်သော။ ဟေဋ္ဌိ
 မေန၊ အောက်ဖြစ်သော။ ဥပစုကာယေန၊ ထက်ဝက်သော ကိုယ်ဖြင့်။ အဒိဿမာနေနပိ၊
 ဖြစ်သော။ ဥပရိမေန၊ အထက်ဖြစ်သော။ ဥပစုကာယေန၊ ထက်ဝက်သော ကိုယ်ဖြင့်။ ဓမ္မံ၊
 တရားကို။ ဒေသေသိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ပ။ သော၊ ထိုမထေရ်သည်။ ပကတိဝဏ္ဏံ၊ ပကတိ
 အသွင်ကို။ ဝိဇဟိတော၊ စွန့်၍။ ကုမာရဝဏ္ဏံ ဝါ၊ သူငယ်၏အသွင်ကိုမူလည်း။ ဒေသေတိ၊ ပြု၏။ နာဂ
 ဝဏ္ဏံ ဝါ၊ နဂါးအသွင်ကိုမူလည်း။ သုပဏ္ဏဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ဂဠုန်အသွင်ကိုမူလည်း။ ယက္ခဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ဘီလူး
 အသွင်ကိုမူလည်း။ ဣန္ဒဝဏ္ဏံ ဝါ၊ သိကြားအသွင်ကို မူလည်း။ ဒေဝဝဏ္ဏံ ဝါ၊ နတ်အသွင်ကို မူလည်း။
 ဗြဟ္မဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ဗြဟ္မာအသွင်ကို မူလည်း။ သမုဒ္ဒဝဏ္ဏံ ဝါ၊ သမုဒ္ဒရာအသွင်ကို မူလည်း။ ပဗ္ဗတဝဏ္ဏံ ဝါ၊
 တောင်အသွင်ကိုမူလည်း။ ဝနဝဏ္ဏံ ဝါ၊ တောအသွင်ကို မူလည်း။ သိဟဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ခြင်္သေ့အသွင်ကို
 မူလည်း။ ဗျဿဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကျားအသွင်ကိုမူလည်း။ ဒိပိဝဏ္ဏံ ဝါ၊ သစ်အသွင်ကိုမူလည်း။ ဟတ္ထိမ္မိ၊

ဆင်အသွင်ကိုလည်း။ အဿမ္ပိ၊ မြင်းအသွင်ကိုလည်း။ ရတမ္ပိ၊ ရထားကိုလည်း။ ပတ္တိမ္ပိ၊ ခြေသည်
ကိုလည်း။ ဝိဝိဓံ၊ အထူးထူး အပြားပြားရှိသော။ သေနာဗျူဟမ္ပိ၊ စစ်ဆင်ဟန်ကိုလည်း။ ဒဿေတိ၊
ပြစ်။ ဣတိအယံ၊ ဤဆိုအုပ်ခွဲပြီးသည်ကား။ ဝိကုဗ္ဗနာဣဒ္ဓိ၊ ဝိကုဗ္ဗနဣဒ္ဓိတည်း။ (၂)

၁၄။ မနောမယာဣဒ္ဓိ၊ မနောမယ တန်ခိုးသည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာ
တော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဣမမှာ ကာယာ၊ ဤကိုယ်မှ။ အညံ၊ တပါးသော။ ရူပိံ၊ ရုပ်ရှိသော။
မနောမယံ၊ စိတ်ဖြင့်ပြီးသော။ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂံ၊ အလုံးစုံသော အင်္ဂါကြီးငယ်နှင့် ပြည့်စုံသော။
အဟိန်နိန္ဒိယံ၊ မယုတ်သော ဣန္ဒြေရှိသော။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ အဘိနိမ္မိနာတိ၊ ဖန်ဆင်း၏။ သေယျ
ထာပိ၊ ဥပမာအားဖြင့်။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ မုဉ္ဇေမှာ၊ ဖြူဆံမြက်မှ။ ဤသိကံ၊ ဖြူဆံ
ညောက်ကို။ ပဝါဟေယျ၊ နုတ်ရာ၏။ တဿ၊ ထိုယောက်ျား၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော စိတ်အသိသည်။
အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ မုဉ္ဇော၊ ဖြူဆံမြက်တည်း။ အယံ၊ ဤသည်ကား။
ဤသိကာ၊ ဖြူဆံညောက်တည်း။ မုဉ္ဇော၊ ဖြူဆံမြက်သည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ ဤသိကာ၊
ဖြူဆံညောက်သည်။ အညာ၊ တပါးတည်း။ မုဉ္ဇေမှာတွေဝ၊ ဖြူဆံမြက်မှသာလျှင်။ ဤသိကာ၊
ဖြူဆံညောက်ကို။ ပဝါဇော၊ ထုတ်အပ်၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ ဤသို့သော စိတ်အသိသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။
သေယျထာ ဝါ ပန၊ တနည်း ဥပမာအားဖြင့် မူကား။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ ကောသိ
ယာ၊ သန်လျက်အိမ်မှ။ အသိံ၊ သန်လျက် (ထားရှည်ထားလွယ်) ကို။ ပဝါဟေယျ၊ ထုတ်ရာ၏။ တဿ၊
ထိုယောက်ျား၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော စိတ်အသိသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အယံ၊ ဤသည်ကား။
အသိံ၊ သန်လျက်တည်း။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ကောသိ၊ သန်လျက်အိမ်တည်း။ အသိံ၊ သန်လျက်
သည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ ကောသိ၊ သန်လျက်အိမ်သည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ ကောသိ
ယာတွေဝ၊ သန်လျက်အိမ်မှပင်လျှင်။ အသိံ၊ သန်လျက်ကို။ ပဝါဇော၊ ထုတ်အပ်၏။ ဣတိ-
ဧဝံ၊ ဤသို့သောစိတ်အသိသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သေယျထာ ဝါ ပန၊ တနည်း ဥပမာအားဖြင့်
မူကား။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ ကရဏှော၊ အရေခွံဟောင်းမှ။ အဟိံ၊ မြေကို။ ဥဒ္ဓရေယျ၊ ထုတ်
ရာ၏။ တဿ၊ ထိုယောက်ျား၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော စိတ်အသိသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အယံ၊
ဤသည်ကား။ အဟိံ၊ မြေတည်း။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ကရဏှော၊ အရေခွံဟောင်းတည်း။
အဟိံ၊ မြေသည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ ကရဏှော၊ အရေခွံဟောင်းသည်။ အညော၊ တပါး
တည်း။ ကရဏှောတွေဝ၊ အရေခွံဟောင်းမှပင်လျှင်။ အဟိံ၊ မြေကို။ ဥဗ္ဘတော၊ ထုတ်အပ်၏။ ဣတိ-
ဧဝံ၊ ဤသို့သော စိတ်အသိသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဧဝမေဝံ၊ ဤအတူပင်လျှင်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း
သည်။ ပ။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ မနောမယာ၊ စိတ်ဖြင့်ပြီးသော။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုးတည်း။ (၃)

၁၅။ ဉာဏဝိပွါရာ၊ ဉာဏ်၏ပြန့်နှံ့ သော အဟန်ရှိသော။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုးသည်။ ကတမာ၊ နည်း။
အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ အနိစ္စာနုပဿနာဖြင့်။ နိစ္စသညာယ၊ နိစ္စသညာကို။ ပဟာနဋ္ဌော၊ ပယ်ခြင်း
သဘောသည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဉာဏဝိပွါရာဣဒ္ဓိ၊ ဉာဏဝိပွါရာဣဒ္ဓိ
မည်၏။ ဒုက္ခာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ သုခသညာယ၊ သုခသညာကို။ အနတ္တာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။
အတ္တသညာယ၊ အတ္တသညာကို။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာယ၊ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဖြင့်။ နန္ဒိယာ၊ နှစ်သက်ခြင်း
ကို။ ဝိရာဂါနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ ရာဂဿ၊ ရာဂကို။ နိရောဓာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ သမုဒယဿ၊ ဖြစ်
ခြင်းကို။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ အာဒါနဿ၊ ယူခြင်းလက်ခံခြင်းကို။ ပဟာနဋ္ဌော၊ ပယ်ခြင်း
သဘောသည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဉာဏဝိပွါရာဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။

အာယသ္မတော ဗာကုလဿ၊ အသျှင်ဗာကုလမထေရ်အား။ ဉာဏဝိပ္ပိရာ၊ ဉာဏ်၏ ပြန့်နှံ့ခြင်း ရှိသော။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာယသ္မတော သံကိစ္စဿ၊ အသျှင်သံကိစ္စမထေရ်အား။ ဉာဏဝိပ္ပိရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာယသ္မတော ဘူတပါလဿ၊ အသျှင် ဘူတပါလမထေရ်အား။ ဉာဏဝိပ္ပိရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဉာဏဝိပ္ပိရာဣဒ္ဓိ၊ ဉာဏ်၏ပြန့်နှံ့ခြင်းရှိသော တန်ခိုးတည်း။ (၄)

၁၆။ သမာဓိဝိပ္ပိရာ၊ သမာဓိ၏ ပြန့်နှံ့ခြင်း အဟုန်ရှိသော။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုးသည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ပဌမေန ဈာနေန၊ ပဌမဈာန်ဖြင့်။ နိဝရဏာနံ၊ နိဝရဏတို့ကို။ ပဟာနဋ္ဌော၊ ပယ်ခြင်း သဘောသည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သမာဓိဝိပ္ပိရာဣဒ္ဓိ၊ သမာဓိ ဝိပ္ပိရာဣဒ္ဓိမည်၏။ ဒုတိယေန ဈာနေန၊ ဖြင့်။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ၊ ဝိတက်ဝိစာရတို့ကို။ ပ။ တတိယေန ဈာနေန၊ ဖြင့်။ ပီတိယာ၊ ပီတိကို။ ပ။ စတုတ္ထေန ဈာနေန၊ ဖြင့်။ သုခဒုက္ခာနံ၊ သုခဒုက္ခတို့ကို။ ပ။ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ၊ အာကာသာနဉ္စာယတန သမာပတ်ဖြင့်။ ရူပသညာယ၊ ရူပသညာကို၎င်း။ ပဋိသသညာယ၊ ပဋိသသညာကို၎င်း။ နာနတ္ထသညာယ၊ နာနတ္ထသညာကို၎င်း။ ပဟာနဋ္ဌော၊ ပယ်ခြင်းသဘောသည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံ၏။ ပ။ နေဝသညာနာသညာယတန သမာ ပတ္တိယာ၊ သမာပတ်ဖြင့်။ အာကိဉ္စညာယတနသညာယ၊ အာကိဉ္စညာယတနသညာကို။ ပဟာ နဋ္ဌော၊ သည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သမာဓိဝိပ္ပိရာဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ အာယ သ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ အသျှင်သာရိပုတြာမထေရ်အား။ သမာဓိဝိပ္ပိရာ၊ သမာဓိ၏ပြန့်နှံ့ခြင်းရှိ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာယသ္မတော သဉ္စိဝဿ၊ အသျှင်သဉ္စိဝမထေရ် အား။ သမာဓိဝိပ္ပိရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာယသ္မတော ခါဏကောဏ္ဍဿ၊ အသျှင်ခါဏကောဏ္ဍ မထေရ်အား။ သမာဓိဝိပ္ပိရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥတ္တရာယ၊ ဥတ္တရာ အမည်ရှိသော။ ဥပါသိကာယ၊-ဥပါသိကာမအား။ သမာဓိဝိပ္ပိရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သာမာဝတိယာ၊ သာမာဝတိအမည်ရှိသော။ ဥပါသိကာယ၊ ဥပါသိကာမအား။ သမာဓိဝိပ္ပိရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ သမာဓိဝိပ္ပိရာဣဒ္ဓိ။ သမာဓိဝိပ္ပိရာ ဣဒ္ဓိတည်း။ (၅)

၁၇။ အရိယာဣဒ္ဓိ၊ အရိယာတန်ခိုးသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ တိက္ခ၊ ရဟန်းသည်။ ပဋိကူလေ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် ဝတ္ထု၌။ အပ္ပဋိကူလသညီ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယံ၊ နေလို၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သစေ အာကင်္ခတိ၊ အကယ်၍ အလိ ရှိအံ့။ တတ္ထ၊ ထိုစက်ဆုပ်ဖွယ်ဝတ္ထု၌။ အပ္ပဋိကူလသညီ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ပ။ ပဋိကူလေ စ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဝတ္ထု၌၎င်း။ အပ္ပဋိကူလေ စ၊ စက်ဆုပ် ဖွယ်မဟုတ်သောဝတ္ထု၌၎င်း။ တဒုဘယံ၊ ထိုစက်ဆုပ်ဖွယ် နှစ်သက်ဖွယ် နှစ်ပါးစုံကို။ အဘိနိ ဝဇ္ဇေတွာ၊ ကြံဉ်၍။ ဥပေက္ခကော၊ လျစ်လျူရှုလျက်။ သတော၊ အမှတ်ရသည်ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနော၊ မှန်စွာအပြားအားဖြင့် သိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယံ၊ နေလို၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သစေ အာကင်္ခတိ၊ အကယ်၍ အလိရှိအံ့။ တတ္ထ၊ ထိုအာရုံဝတ္ထု၌။ ဥပေက္ခကော၊ လျစ်လျူရှုလျက်။ သတော၊ ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနော၊ ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။

ပဋိကူလေ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် ဝတ္ထု၌။ အပ္ပဋိကူလသညီ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍။ ကထံ၊ အသို့လျှင်။ ဝိဟရတိ၊ နေသနည်း။ အနိဋ္ဌသ္မိံ၊ အလိမရှိအပ်သော။ ဝတ္ထုသ္မိံ ၊

ဝတ္ထု၌။မေတ္တာယ ဝါ၊ မေတ္တာဖြင့်မူလည်း။ ဖရတိ၊ ဖြန့်၏။ ဓာတုတော ဝါ၊ ဓာတ်အားဖြင့်မူလည်း။ ဥပသံဟရတိ၊ အနီးသို့ဆောင်၏။ ဝါ၊ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဋိကူလေ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် ဝတ္ထု၌။ အပုဋိကူလသည်။ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ် ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။

အပုဋိကူလေ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သောဝတ္ထု၌။ ပဋိကူလသည်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍။ ကထံ၊ အသို့လျှင်။ ဝိဟရတိ၊ နေသနည်း။ ဣဋ္ဌသ္မိံ၊ အလိဂ္ဂိအပ်သော။ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ ဝတ္ထု၌။ အသုဘာယ၊ အသုဘသံတောဖြင့်။ ဖရတိ၊ ဖြန့်၏။ အနိစ္စတော ဝါ၊ အနိစ္စအားဖြင့်မူလည်း။ ဥပ သံဟရတိ၊ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်၏။ ပ။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ စက္ခုနာ၊ မျက်စိဖြင့်။ ရူပံ၊ အဆင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ပြီး၍။ သုမနော၊ ဝမ်းသာသည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဒုမ္မနော၊ နှလုံးမသာသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဥပေက္ခကော၊ လျစ်လျူရှုလျက်။ သတော၊ အမှတ် ရသည်ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနော၊ မှန်စွာအပြားအားဖြင့် သိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ သောတေန၊ နားဖြင့်။ သဒ္ဓံ၊ အသံကို။ သုတွာ၊ ကြားပြီး၍။ ပ။ ဃာနေန၊ နှာခေါင်းဖြင့်။ ဂန္ဓံ၊ အနံ့ကို။ သာယိတွာ၊ နမ်းသိပြီး၍။ ဇိဝါယ၊ လျှာဖြင့်။ ရသံ၊ အရသာကို။ သာယိတွာ၊ လျက်သိပြီး၍။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ၊ အတွေ့ကို။ ဖုသိတွာ၊ ထိသိပြီး၍။ မနသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ ဓမ္မံ၊ သဘောအာရုံကို။ ဝိညာယ၊ သိပြီး၍။ သုမနော၊ ဝမ်းသာသည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပ။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အရိယာဣဒ္ဓိံ၊ အရိယာတန်ခိုးတည်း။ (၆)

၁၈။ ကမ္မဝိပါကဇာကံ၏ အကျိုးဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိံ၊ တန်ခိုးသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ပက္ခိနံ၊ ငှက်တို့၏၎င်း။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏၎င်း။ ဧကစ္စာနံ၊ အချို့ကုန်သော။ မနုဿာနံ၊ လူတို့၏၎င်း။ ဧကစ္စာနံ၊ ကုန်သော။ ဝိနိပါတိကာနံ၊ ဝိနိပါ တိက အသူရာတို့၏၎င်း။ ဣဒ္ဓိံ၊ ကောင်းကင်၌ သွားနိုင်ခြင်းစသော တန်ခိုးတည်း။ အယံ၊ ဤသည် ကား။ ကမ္မဝိပါကဇာ၊ ကံ၏အကျိုးဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိံ၊ တန်ခိုးတည်း။ (၇)

ပုညဝတောဣဒ္ဓိံ၊ ကောင်းမှု (ဘုန်းကံ) ရှိသူ၏ တန်ခိုးသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ စက္ကဝတ္တိ ရာဇာ၊ စကြဝတေးမင်းသည်။ စတုရဂီနိယာ၊ အင်္ဂါလေးပါးရှိသော။ သေနာယ၊ စစ်သည်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက္က။ အန္တမသော၊ အယုတ်အားဖြင့်။ အဿဗန္ဓဂေါပုရိသေ၊ မြင်းထိန်း နွားထိန်း ယောက်ျားတို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ဝေဟာသံ၊ ကောင်းကင်ဖြင့်။ ။ (အဋ္ဌကထာ၌ အစ္စန္တသံယောဂ ဟု ဆို၏။ စဉ်းစားသင့်၏) ။ ။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ ဇောတိကဿ၊ ဇောတိက အမည်ရှိသော။ ဂဟပတိဿ၊ သူကြွယ်၏။ ဣဒ္ဓိံ၊ ပြည့်စုံခြင်းတန်ခိုးသည်။ ပုညဝတောဣဒ္ဓိံ၊ ကောင်းမှု (ဘုန်းကံ) ရှိသူ၏ တန်ခိုး တည်း။ ဇဋ္ဌိလဿ၊ ဇဋ္ဌိလအမည်ရှိသော။ ဂဟပတိဿ၊ ၏။ ဣဒ္ဓိံ၊ သည်။ ပုညဝတောဣဒ္ဓိံ၊ တည်း။ ပ။ မဟာပုညာနံ၊ ကြီးသော ဘုန်းကံရှိကုန်သော။ ပဉ္စန္ဒံ၊ မေဏ္ဍကသုဋ္ဌေး၊ သုဋ္ဌေးကံတော်၊ သား၊ ချေးမနှင့် ကျွန်ပုဏ္ဏ-ဟူသော ငါးယောက်သော သူတို့၏။ ဣဒ္ဓိံ၊ ပြည့်စုံခြင်းတန်ခိုးသည်။ ပုညဝတောဣဒ္ဓိံ၊ ကောင်းမှုရှိသူ၏ တန်ခိုးတည်း။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ပုညဝတောဣဒ္ဓိံ၊ ကောင်းမှု (ဘုန်းကံ) ရှိသူ၏ တန်ခိုးတည်း။ (၈)

ဝိဇ္ဇာမယာဣဒ္ဓိံ၊ မန္တန်ဖြင့်ပြီးသော တန်ခိုးသည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ဝိဇ္ဇာဓရာ၊ ဝိဇ္ဇာခိုင့်တို့သည်။ ဝိဇ္ဇံ၊ မန္တန်ကို။ ပရိဇပေတော၊ စုတ်၍။ ဝေဟာသံ၊ ကောင်းကင်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ပျံသွားကုန်၏။ အန္တလိက္ခေ၊ အန္တလိက္ခဟု ဆိုအပ်သော။ အာကာသေ၊ ကောင်းကင်၌။ ဟတ္ထိမ္ပိ၊ ဆင်ကိုလည်း။

ဒဿေန္တိ၊ ပြကုန်၏။ အဿမ္ပိ၊ မြင်းကိုလည်း။ ရထမ္ပိ၊ ရထားကိုလည်း။ ပတ္တိမ္ပိ၊ ခြေသည်ကိုလည်း။ ဝိဝိဓံ၊ အထူးထူးအပြားပြားသော။ သေနာဗျူဟမ္ပိ၊ စစ်ဆင်ဟန်ကိုလည်း။ ဒဿေန္တိ၊ ပြကုန်၏။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဝိဇ္ဇာမယာဣဒ္ဓိ၊ မန္တန်ဖြင့်ပြီးသော တန်ခိုးတည်း။ (၉)။

တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုအရာတို့၌။ သမ္မာ ပယောဂပစ္စယာ၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပြည့်စုံသော သဘောအားဖြင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုးသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အသိဖြစ်သနည်း။ နေက္ခမ္ပေန၊ နေက္ခမ္ပဖြင့်။ ကာမစ္ဆန္ဒဿ၊ ကာမစ္ဆန္ဒကို။ ပဟာနဋ္ဌော၊ ပယ်ခြင်းသဘောသည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုအရာတို့၌။ သမ္မာပယောဂပစ္စယာ၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပြည့်စုံသော သဘောအားဖြင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ အဗျာပါဒေန၊ အဗျာပါဒဖြင့်။ ဗျာပါဒဿ၊ ဗျာပါဒကို။ ပဟာနဋ္ဌော၊ သည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ တတ္ထ၊ တို့၌။ ပ။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်။ သဗ္ဗကိလေသာနံ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့ကို။ ပဟာနဋ္ဌော၊ သည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုအရာတို့၌။ ပ။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ ။ ဝေံ၊ ဤသို့။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုအရာတို့၌။ သမ္မာပယောဂပစ္စယာ၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပြည့်စုံသော သဘောအားဖြင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုးမည်၏။ ဝေံ၊ ဤသို့ခွဲသော အပြားအားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ။ (၁၀)။ ။ ဣမာ၊ ဤသည်တို့ကား။ ဒသ ဣဒ္ဓိယော၊ ဆယ်ပါးသော တန်ခိုးတို့တည်း။

ဣဒ္ဓိကထာ၊ ဣဒ္ဓိကထာသည်။ နိဗ္ဗိတာ၊ ပြီးပြီ။

၃-အဘိသမယကထာ

၁၉။ အဘိသမယောတိတ္ထေ၊ အဘိသမယော- ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ဧကေန၊ အဘယ်ဖြင့်။ အဘိသမေတိ၊ ရင်ဆိုင်တွေ့ဆုံသနည်း။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိသနည်း။ စိတ္တေန၊ စိတ်ဖြင့်။ အဘိသမေတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိ၏။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဟန္တိ၊ အဘိသမေတိ၊ အကယ်၍ သိသည်ဖြစ်အံ့။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ စိတ်ဖြင့် သိပါမူကား။ ။ (ထိုသို့ စိတ်ဖြင့် သိတပြီးကား-ရှေးနိဿယ)။ ။ ဝါ၊ ထိုသို့ ဖြစ်ပါမူကား။ အညာဏိ၊ ဉာဏ်မရှိပဲလျက်။ အဘိသမေတိ၊ သိသလော။ အညာဏိ၊ ဉာဏ်မရှိပဲလျက်။ န အဘိသမေတိ၊ သိသည်ကား မဟုတ်။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ အဘိသမေတိ၊ သိ၏။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ဟန္တိ၊ အဘိသမေတိ၊ အကယ်၍ သိသည်ဖြစ်အံ့။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ ဉာဏ်ဖြင့် သိပါမူကား။ (“အစိတ္တေန စ၊ စိတ်မရှိသဖြင့်လည်း။ အဘိသမေတိ၊ သိသလော။ ဉာဏေန စ၊ ဉာဏ်ဖြင့်လည်း”။ ။ ဤအနက်ကား မြန်မာမူ ရှိရင်းအတိုင်း ရှေးနိဿယအနက်တည်း။ ဤအရာ၌ “အစိတ္တေန စ၊ ဉာဏေန စ” ပုဒ်များ မရှိသော သျှာမူသာ သင့်သည်။ ။ အစိတ္တကော၊ စိတ်မရှိပဲလျက်။ အဘိသမေတိ၊ သိသလော။ အစိတ္တကော၊ စိတ်မရှိပဲလျက်။ န အဘိသမေတိ၊ သိသည်ကားမဟုတ်။ စိတ္တေန စ၊ စိတ်ဖြင့်၎င်း။ ဉာဏေန စ၊ ဉာဏ်ဖြင့်၎င်း။ အဘိသမေတိ၊ သိ၏။ ပ။

တေနဟိ၊ ထိုသို့ စိတ်ဉာဏ်နှစ်ပါးလုံးဖြင့် သိပါမူကား။ ကာမာဝစရစိတ္တေန စ၊ ကာမာဝစရ စိတ်ဖြင့်၎င်း။ ဉာဏေန စ၊ ဉာဏ်ဖြင့်၎င်း။ အဘိသမေတိ၊ သိသလော။ ကာမာဝစရစိတ္တေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဉာဏေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ န အဘိသမေတိ၊ သိသည်ကား မဟုတ်။

တေနဟိ၊ ထိုသို့ ကာမာဝစရစိတ်နှင့် ဉာဏ် နှစ်ပါးစုံဖြင့် မသိပါမူကား။ပ။

တေနဟိ၊ ထိုသို့ အရူပါဝစရစိတ်နှင့် ဉာဏ်နှစ်ပါးစုံဖြင့် မသိပါမူကား။ပ။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ ကမ္မဿကတာစိတ်နှင့် ဉာဏ်နှစ်ပါးစုံဖြင့် မသိပါမူကား။ သစ္စာနုလောမိကစိတ္တေန စ၊ သစ္စာအား လျော်သောစိတ်ဖြင့်၎င်း။ပ။ တေနဟိ၊ ထိုသို့သစ္စာအားလျော်သော စိတ်နှင့် ဉာဏ်နှစ်ပါးစုံဖြင့် မသိပါမူကား။ အတိတစိတ္တေန စ၊ အတိတ်စိတ်ဖြင့်၎င်း။ပ။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ အတိတ် စိတ်နှင့် ဉာဏ် နှစ်ပါးစုံဖြင့် မသိပါမူကား။ပ။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ အနာဂတ် စိတ်နှင့် ဉာဏ် နှစ်ပါးစုံဖြင့် မသိပါမူကား။ ပစ္စုပ္ပန္နလောကီယစိတ္တေန စ၊ ပစ္စုပ္ပန်လောကီစိတ်ဖြင့်၎င်း။ ဉာဏေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ အဘိသမေတိ၊ သိသလော။ ပစ္စုပ္ပန္နလောကီယစိတ္တေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဉာဏေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ န အဘိသမေတိ၊ သိသည်ကား မဟုတ်။ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ၊ လောကုတ္တရာမဂ်ခဏ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နစိတ္တေန စ၊ ပစ္စုပ္ပန် စိတ်ဖြင့်၎င်း။ ဉာဏေန စ၊ ဉာဏ်ဖြင့်၎င်း။ အဘိသမေတိ၊ သိ၏။ပ။ ကထံ အဘိသမေတိ၊ သိသနည်း။ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ၊ မဂ်ခဏ၌။ ဥပ္ပါဒါမိပတေယျံ၊ ဖြစ်ပေါ်ရာ၌ အကြီးအကဲဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ မဂ်စိတ်သည်။ ဉာဏဿ၊ မဂ်ဉာဏ်၏။ ဟေတု စ၊ ဇနကအကြောင်းလည်းဖြစ်၏။ ပစ္စယော စ၊ ဥပတ္တမ္မကအကြောင်းလည်း ဖြစ်၏။ တံသမ္ပယတ္တံ၊ ထိုမဂ်ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော။ စိတ္တံ၊ မဂ်စိတ်သည်။ (ပါဠိ၌ ဤစိတ္တံ-ပုဒ်ကျနေသည်။ သျှာမုဉ္ဇံ ပါရှိ၏)။ ။ နိရောဓဂေါစရံ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိ၏။ (ဤစကားဖြင့် ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့် အဘိသမယဖြစ်ပုံကိုပြသည်)။ ။ ဒဿနာမိပတေယျံ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်ရာ၌ အကြီးအကဲဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ မဂ်ဉာဏ်သည်။ စိတ္တဿ၊ မဂ်စိတ်၏။ ဟေတု စ၊ ဇနကအကြောင်းလည်း ဖြစ်၏။ ပစ္စယော စ၊ ဥပတ္တမ္မကအကြောင်းလည်း ဖြစ်၏။ တံသမ္ပယတ္တံ၊ ထိုမဂ်စိတ်နှင့်ယှဉ်သော။ ဉာဏံ၊ မဂ်ဉာဏ်သည်။ နိရောဓဂေါစရံ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိ၏။ (ဤစကားဖြင့် မဂ်စိတ်နှင့်ယှဉ်သောဉာဏ်ဖြင့် အဘိသမယဖြစ်ပုံကိုပြသည်။ ဤသို့ စိတ်ဖြင့်၎င်း ဉာဏ်ဖြင့်၎င်း အဘိသမယကိစ္စပြီးသောကြောင့် ဝေ-စသည်ဖြင့် နိဂုံးချုပ်၍ပြသည်)။ ။ ဝေ၊ ဤသို့။ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ၊ လောကုတ္တရာမဂ်ခဏ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နစိတ္တေန စ၊ ပစ္စုပ္ပန်စိတ်ဖြင့်၎င်း။ ဉာဏေန စ၊ ဉာဏ်ဖြင့်၎င်း။ အဘိသမေတိ၊ သိ၏။

၂၀။ ကိံ နု၊ အသို့နည်း။ အဘိသမယော၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ ဧတ္တကောယေဝ၊ ဤမျှ သာလော။ နဟိ၊ (ဤမျှသာ)မဟုတ်သေး။ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ၊ လောကုတ္တရာမဂ်ခဏ၌။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဒဿနာဘိသမယော၊ မြင်ခြင်းဟူသော ထိုးထွင်း၍သိခြင်းမည်၏။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သည်။ အဘိနိရောပနာဘိသမယော၊ ရှေးရှုတင်ခြင်းဟူသော ထိုးထွင်း၍သိခြင်း မည်၏။ပ။ ပရိဂ္ဂဟာဘိသမယော၊ သိမ်းဆည်းခြင်း ဟူသော သိခြင်းမည်၏။ပ။ သမုဋ္ဌာနာဘိသမယော၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်စေခြင်းဟူသော သိခြင်းမည်၏။ပ။ ဝေါဒါနာဘိသမယော၊ စင်ကြယ်စေခြင်း ဟူသော သိခြင်းမည်၏။ပ။ ပဂ္ဂဟာဘိသမယော၊ ချီးမြှောက်ခြင်းဟူသော သိခြင်းမည်၏။ပ။ ဥပဋ္ဌာနာဘိသမယော၊ ထင်ခြင်းဟူသော သိခြင်းမည်၏။ပ။ အဝိက္ခေပါဘိသမယော၊ မပျံ့လွင့်ခြင်း ဟူသော သိခြင်းမည်၏။ပ။ ပဝိစယာဘိသမယော၊ စိစစ်ခြင်းဟူသော သိခြင်းမည်၏။ပ။ ဖရဏာဘိ သမယော၊ ပြန့်နှံ့စေခြင်းဟူသော သိခြင်းမည်၏။ပ။ ဥပသာမာဘိသမယော၊ ငြိမ်းခြင်းဟူသော

သိခြင်းမည်၏။ပ။ပဋိသန္ခိတိသမယော၊ အမ္ပရုခြင်းဟူသော သိခြင်းမည်၏။ သဒ္ဓါဗလံ၊ သဒ္ဓါ
 မိုလ်သည်။ အဿဒ္ဓိယော၊မယံကြည်ခြင်းကြောင့်။ အကမ္ပိယာဘိသမယော၊ မတုန်လှုပ်ခြင်းဟူသော
 သိခြင်းမည်၏။ပ။ပညိန္ဒိယံ၊ သည်။ ဒဿနာဘိသမယော၊ မည်၏။ ဣန္ဒြိယာ၊ တို့သည်။
 အာဓိပတေယုဋ္ဌေန၊ အစိုးရသော သဘောအားဖြင့်။ အဘိသမယော၊ ထိုးထွင်း၍သိကြောင်း
 အဘိသမယမည်၏။ ဗလာ၊ တို့သည်။ အကမ္ပိယဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်သော သဘောအားဖြင့်။ အဘိ
 သမယော၊ မည်၏။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ နိယျာနဋ္ဌေန၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း သဘောအား
 ဖြင့်။ပ။မဂ္ဂါ၊ တို့သည်။ ဟေတုဋ္ဌေန၊ အကြောင်းရင်းသဘောအားဖြင့်။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။
 ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ထင်သောသဘောအားဖြင့်။ သမ္ပပ္ပဓာနာ၊ တို့သည်။ ပဒဟဋ္ဌေန၊ အားထုတ်သော
 သဘောအားဖြင့်။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ တို့သည်။ ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပြီးစီးကြောင်းသဘောအားဖြင့်။ သစ္စာ၊သစ္စာ
 တို့သည်။ တထဋ္ဌေန၊ မှန်သောသဘောအားဖြင့်။ အဘိသမယော၊ သိအပ်သော အဘိသမယ
 မည်၏။ တနည်းကား။ သစ္စာ၊ သစ္စာဉာဏ်တို့သည်။ တထဋ္ဌေန၊ဖြင့်။ အဘိသမယော၊ သိကြောင်း
 အဘိသမယမည်၏။သမထာ၊တို့သည်။အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝိပဿနာ၊
 တို့သည်။အနုပဿနဋ္ဌေန၊ အဖန်တလဲလဲ ရှုသောသဘောအားဖြင့်။ သမထဝိပဿနာ၊ တို့သည်။
 ဧကရသဋ္ဌေန၊တူသောကိစ္စရှိသော သဘောအားဖြင့်။ယုဂနဒ္ဓါ၊ အစုံတုံအပ်သောတရားတို့သည်။
 အနုတိဝတ္တနဋ္ဌေန၊ အချင်းချင်းကို မလွန်သော သဘောအားဖြင့်။ သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ သည်။ သံဝရ
 ဋ္ဌေန၊ စောင့်စည်းခြင်း သဘောအားဖြင့်။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ၊ သည်။ (ပါဠိ၌ စိတ္တ-ကျနေသည်)။ ။
 အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ သည်။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ ဝိမောက္ခာ၊ ဝိမောက္ခတို့သည်။
 မုတ္တဋ္ဌေန၊ လွတ်သောသဘောအားဖြင့်။ ဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဇ္ဇာသည်။ ပဋိဝေဓဋ္ဌေန၊ ထိုးထွင်း၍သိသော
 သဘောအားဖြင့်။ ဝိမုတ္တိ၊ သည်။ ပရိစ္စာဂဋ္ဌေန၊ စွန့်သော သဘောအားဖြင့်။ ခယေဉာဏံ၊
 ခယဉာဏ်သည်။ သမုစ္ဆေဒဋ္ဌေန၊ အကြွင်းမဲ့ ပယ်ဖြတ်သော သဘောအားဖြင့်။ အဘိသမယော၊
 သိသော အဘိသမယမည်၏။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒသည်။ မူလဋ္ဌေန၊ အကြောင်းရင်း မူလသဘော
 အားဖြင့်။ အဘိသမယော၊ သိကြောင်း အဘိသမယမည်၏။ပ။ ဝိမုတ္တိ၊ သည်။ သာရဋ္ဌေန၊
 အနှစ်သာရသဘောအားဖြင့်။ အဘိသမယော၊ သိကြောင်း အဘိသမယမည်၏။ အမတောဂဓံ၊
 သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ပရိယောသာနဋ္ဌေန၊ အပြီးအဆုံးသတ် သဘောအားဖြင့်။ အဘိသမယော၊
 သိအပ်သော အဘိသမယမည်၏။

၂၁။ ကိန္နု၊ အသို့နည်း။ အဘိသမယော၊ သည်။ ဧတ္တကောယေဝ၊ ဤမျှသာလော။ နဟိ
 (ဤမျှသာ) မဟုတ်သေး။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ ၌။ပ။ အရဟတ္တဖလက္ခဏေ၊ အရဟတ္တဖိုလ်
 ခဏ၌။ပ။ အမတောဂဓံ၊ သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ပရိယောသာနဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ အဘိသမယော၊
 မည်၏။

ယွာဟံ-ယော အယံ ပုဂ္ဂလော၊ အကြင်မဂ္ဂဋ္ဌာန် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကိလေသော၊ ကိလေသာ
 တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတိတေ၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ကိလေသော၊
 ကိလေသာတို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်သလော။ (ပါဠိ၌ ဤအရာတွင်။ပ။ ပိုနေသည်။ သျှာမုဉ္ဇံ
 “သွာယံ အတိတေ ကိလေသေ ပဇဟတိ”ဟု ရှိ၏)။ ။အနာဂတေ၊ အနာဂတ် ဖြစ်ကုန်သော။
 ကိလေသော၊ ကိလေသာတို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်သလော။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော။
 ကိလေသော၊ တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်သလော။ အတိတေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသော၊ တို့ကို။

ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာခွင့်ရစေရန် ဝိဿဇ္ဇနာပေတည်း။ ဧတိလော၊
 ဖြစ်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဟဉ္စိ ယဒိ ပဇဟတိ၊ အကယ်၍ ပယ်သည်ဖြစ်အံ့။ တေနဟိ၊ ထိုသို့
 ဖြစ်မှုကား။ (ထိုသို့ပယ်တပြီးကား။) ဒိဏံ၊ ကုန်ပြီးသော ကိလေသာကို။ ခေပေတိ၊ ကုန်စေ၏။
 ဝါ၊ ကုန်စေရာရောက်၏။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီးသော ကိလေသာကို။ နိရောဓေတိ၊ ချုပ်စေ၏။
 ဝိဂတံ၊ ကင်းပြီးသောကိလေသာကို။ ဝိဂမေတိ၊ ကင်းစေ၏။ အတ္တင်္ဂတံ၊ ကွယ်ပျောက်ပြီးသော
 ကိလေသာကို။ အတ္တင်္ဂမေတိ၊ ကွယ်ပျောက်စေ၏။ အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ ယံ ကိလေသဇာတံ၊
 အကြင် ကိလေသာအပေါင်းသည်။ နအတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝါ၊ ရှိဆဲမဟုတ်။ တံ၊ ထိုမရှိသောကိလေသာကို။
 ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ဝါ၊ ပယ်ရာရောက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အပြစ်တင်ဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ အတိတေ၊
 အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ န ပဇဟတိ၊ ပယ်သည်မဟုတ်။

အနာဂတေ၊ အနာဂတ် ဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ဣတိ၊
 ဤသည်သည်း စောဒနာခွင့်ရစေရန် ဝိဿဇ္ဇနာပေတည်း။ အနာဂတေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသေ၊
 တို့ကို။ ဟဉ္စိ ယဒိ ပဇဟတိ၊ အကယ်၍ ပယ်သည်ဖြစ်အံ့။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်မှုကား။ (ထိုသို့
 ပယ်တပြီးကား။) အဇာတံ၊ မဖြစ်သေးသော ကိလေသာကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ဝါ၊ ပယ်ရာ
 ရောက်၏။ အနိဗ္ဗတ္တံ၊ မပေါ်သေးသော။ ပ။ အနုပ္ပန္နံ၊ မဖြစ်ပေါ်သေးသော။ အပါတုဘူတံ၊
 ထင်ရှားမဖြစ်သေးသော ကိလေသာကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။
 ယံ ကိလေသဇာတံ၊ အကြင်ကိလေသာ အပေါင်းသည်။ နအတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝါ၊ ရှိဆဲမဟုတ်။ တံ၊
 ထိုမရှိသော ကိလေသာကို။ ဝါ၊ ရှိဆဲမဟုတ်သော ကိလေသာကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ဣတိ၊
 ဤသို့ အပြစ်တင်ဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ အနာဂတေ၊ အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။
 နပဇဟတိ၊ ပယ်သည်မဟုတ်။

ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်လည်း စောဒနာ
 ခွင့်ရစေရန် ဝိဿဇ္ဇနာပေတည်း။ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဟဉ္စိ ယဒိ ပဇဟတိ၊
 အံ့။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်မှုကား။ (ထိုသို့ပယ်တပြီးကား။) ရတ္တော၊ တပ်မက်လျက်။ ရာဂံ၊ ရာဂကို။
 ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ဒုဋ္ဌော၊ ပြစ်မှားလျက်။ ဒေါသံ၊ ဒေါသကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ဗုဋ္ဌော၊ တွေဝေ
 လျက်။ မောဟံ၊ မောဟကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ဝိနိဗ္ဗေဒါ၊ မာနဖြင့် ခက်ထန်လျက်။ မာနံ၊ ကို။
 ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ပရာမဋ္ဌော၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်လျက်။ ဒိဋ္ဌိံ၊ ဒိဋ္ဌိကို။ ပဇဟတိ၊
 ပယ်၏။ ဝိက္ခေပဂတော၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့ ရောက်လျက်။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ အနိဋ္ဌင်္ဂ
 တော၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းသို့ ရောက်လျက်။ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ထာမဂတော၊
 ဖြစ်စွမ်းနိုင်သော ကိလေသာရှိလျက်။ အနုသယံ၊ အနုသယကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ကဏှသုက္ကာ၊
 မည်းညစ်သော အကုသိုလ် ဖြစ်စင်သော ကုသိုလ်တရားတို့သည်။ ယုဂနဒ္ဓါ၊ အစုံတုံအပ်ကုန်လျက်။
 ဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ မဂ္ဂဘာဝနာ စ၊ မဂ္ဂဘာဝနာသည်လည်း။ သံကိလေသိကာ၊ ညစ်ညူးကြောင်း
 ကိလေသာ၌ယှဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အတိတေ၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ န ဟိ ပဇဟတိ၊ ပယ်သည်မဟုတ်။ ပ။
 ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကိုလည်း။ ဟဉ္စိ ယဒိ နပဇဟတိ၊ အကယ်၍
 ပယ်သည် မဟုတ်ငြားအံ့။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်မှုကား။ ဝါ၊ ထိုသို့ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်
 ကိလေသာတို့ကို မပယ်သည်ရှိသော်။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ်ကို ပွားစေခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိရာ။

ဖလသစ္စာကိရိယာ၊ ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိရာ။ ကိလေသပဟာနံ၊ ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိရာ။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ တရားကို သိခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိရာ။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။

နဟိ၊ မရှိသည်ကား မဟုတ်။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ်ကို ပွားစေခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိပေ၏။ ပ။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိပေ၏။ ။ (ပါဠိ၌ နဟိ-ပါဠိကျနေသည်။ သျှာမ္ပ၌ “နဟိ၊ အတ္ထိ မဂ္ဂဘာဝနာ-စသည်ဖြင့် ရှိ၏။ အဋ္ဌကထာနှင့် ညီညွတ်ပေ၏။ ဝိသုဒ္ဓိ မဂ်၌ကား “နဟိ နတ္ထိ မဂ္ဂဘာဝနာ” စသည်ဖြင့် ရှိ၏။ ဋီကာ၌လည်း ထိုနှင့်အညီပင် ဖွင့်ပြထား၏)။ ။ လထာကထံဝိယ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ နည်းဟူမူကား။ တရုဏော၊ နုပျိုသော။ အဇာတဖလော၊ မဖြစ်သော။ သော အသီးရှိသော။ ဝါ၊ မသီးသေးသော။ ရုက္ခော၊ သစ်ပင်သည်။ အဿ၊ ရှိရာ၏။ ယမေနံ-တံ နေ ရုက္ခံ၊ ထိုသစ်ပင်ကို။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ မူလံ၊ အမြစ်ကို။ ဝါ၊ အမြစ်ရင်းမှ။ ဆိန္ဒေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ယေန ကာရဏေန၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ တဿ ရုက္ခဿ၊ ထိုသစ်ပင်၏။ ယေ အဇာတဖလော၊ အကြင်မဖြစ်သေးသော အသီးတို့သည်။ (တသ္မိံ ရုက္ခေ ထိုသစ်ပင်ကို။ မူလံ- မူလတော၊ အမြစ်ရင်းမှ။ အစ္စိန္ဒေ၊ မဖြစ်အပ်သည်ရှိသော်။ ဇာယေယျ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။) တေ၊ ထိုသို့ သော အသီးတို့သည်။ အဇာတဖလော၊ မဖြစ်သေးကုန်မူ၍သာလျှင်။ န ဇာယန္တိ၊ မဖြစ်လာကုန်။ အနိဗ္ဗတ္တာယေဝ၊ မပေါ်သေးကုန်မူ၍သာလျှင်။ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ မပေါ်လာကုန်။ အနုပ္ပန္နာယေဝ၊ မဖြစ်ပေါ်သေးကုန်မူ၍သာလျှင်။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ပေါ်လာကုန်။ အပါတုဘူတာယေဝ၊ ထင်ရှားမဖြစ်သေးကုန်မူ၍သာလျှင်။ န ပါတုဘဝန္တိ၊ သေယျထာပိ၊ ထင်ရှားမဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝံ၊ ထိုအတူပင်လျှင်။ ကိလေသာနံ၊ ကိလေသာတို့၏။ နိဗ္ဗတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ ဟေတု၊ ဇနက အကြောင်းတည်း။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဥပ္ပါဒသည်။ ပစ္စယော၊ ဥပတ္တမ္ဘက အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၌။ အာဒိနဝံ၊ အပြစ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ အနုပ္ပါဒေါ၊ မဖြစ်ပေါ်ခြင်း၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ပက္ခန္ဓတိ၊ ပြေးဝင်၏။ အနုပ္ပါဒေါ၊ ၌။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ပက္ခန္ဓတ္တာ၊ ပြေးဝင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ။ (ဤဟိတ်ပုဒ်ကို န ဇာယန္တိ-စသည်၌စပ်)။ ။ ဥပ္ပါဒပစ္စယာ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းနှင့်စပ်သော သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ယေ ကိလေသာ၊ အကြင်ကိလေသာတို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တေယျ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ တေ ကိလေသာ၊ ထိုဖြစ်ထိုက်သော ကိလေသာတို့သည်။ အဇာတဖလော၊ မဖြစ်သေးကုန်မူ၍သာလျှင်။ န ဇာယန္တိ၊ မဖြစ်လာကုန်။ အနိဗ္ဗတ္တာယေဝ၊ မပေါ်သေးကုန် မူ၍သာလျှင်။ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ မပေါ်လာကုန်။ အနုပ္ပန္နာယေဝ၊ မဖြစ်ပေါ်သေးကုန်မူ၍သာလျှင်။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ပေါ်လာကုန်။ အပါတုဘူတာယေဝ၊ ထင်ရှားမဖြစ်သေးကုန်မူ၍သာလျှင်။ န ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှားမဖြစ်ကုန်။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဟေတုနိရောဓော၊ အကြောင်း၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခနိရောဓော၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ နိဗ္ဗတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်ပွားခြင်းသည်။ ဟေတု၊ ဇနက အကြောင်းတည်း။ နိမိတ္တံ၊ သင်္ခါရ နိမိတ်သည်။ ဟေတု၊ တည်း။ အာယူဟနာ၊ အားထုတ်ခြင်းသည်။ ဟေတု၊ တည်း။ အာယူဟနာ၊ သည်။ ပစ္စယော၊ ဥပတ္တမ္ဘက အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာယူဟနေ၊ အားထုတ်ခြင်း၌။ အာဒိနဝံ၊ အပြစ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ အနာယူဟနေ၊ အားမထုတ်ခြင်း၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ပက္ခန္ဓတိ၊ ပြေးဝင်၏။ အနာယူဟနေ၊ အားမထုတ်ခြင်း၌။

စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ပက္ခန္ဓတ္တာ၊ ပြေးဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (နဇာယန္တိ-စသည်၌စပ်)။ ။ အာယု ဟနပစ္စယာ၊ အားထုတ်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ယေ ကိလေသာ၊ အကြင်ကိလေသာ တို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တေယျ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ တေ ကိလေသာ၊ ထိုကိလေသာတို့သည်။ အဇတာယေဝ၊ မဖြစ်သေးကုန်မှ၍ သာလျှင်။ န ဇာယန္တိ၊ မဖြစ်လာကုန်။ အနိဗ္ဗတ္တာယေဝ၊ သာလျှင်။ နနိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ မပေါ်လာကုန်။ ပ။ န ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှားမဖြစ်ကုန်။ ဧဝံ ဤသို့။ ဟေတုနိရောဓာ၊ အကြောင်း၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခနိရောဓော၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ။ ဧဝံ ဤဆိုအပ်ခဲ့သော အပြားအားဖြင့်။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိပေ၏။ ပ။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ တရားကို သိခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိပေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

အဘိသမယကထာ၊ အဘိသမယကထာသည်။ နိဗ္ဗိတာ၊ ပြီးပြီ။

၄-ဝိဝေက ကထာ

၂၂။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ သာဝတ္ထိနိဒါန်းရှိသော သုတ်တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယေကေစိ၊ အကြင်အမှတ်မရှိကုန်သော။ ဗလကရဏီယာ၊ ခွန်အားဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သော။ ကမ္မန္တာ၊ အမှုတို့ကို။ ကရိယန္တိ၊ ပြုအပ်ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ တေ ကမ္မန္တာ၊ ထိုအမှုတို့ကို။ ပထဝိံ၊ မြေကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ပထဝိယံ၊ မြေ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ ကရိယန္တိ၊ ပြုအပ်ကုန်၏။ ဧဝံ ဤနည်းဖြင့်။ ဗလကရဏီယာ၊ ခွန်အားဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သော။ ဧတေ ကမ္မန္တာ၊ ထိုအမှုတို့ကို။ ကရိယန္တိ၊ သေယျထာပိ၊ ပြုအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝေမေဝံ၊ ဤအတူပင်လျှင်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ သီလံ၊ သီလကို။ နိာသာယ၊ မှီ၍။ သီလေ၊ သီလ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ အရိယံ၊ ဖြူစင်သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ အင်္ဂါ ရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။ ပ။ ဗဟုလိကရောတိ၊ အကြိမ်များစွာ ပြု၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပ။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေသနည်း။ ပ။ ဗဟုလိကရောတိ၊ အကြိမ်များစွာပြုသနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣမ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဝိဝေကကို မှီသော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ ဝိရာဂကိုမှီသော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ နိရောဓကိုမှီသော။ ဝေါသဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ ဝေါသဂ္ဂ အလို့ငှါ ရင့်ကျက်ဆီ ရင့်ကျက် ပြီးဖြစ်သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ။ ပ။ သမ္မာသမာဓိံ၊ သမ္မာသမာဓိကို။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ သီလံ၊ သီလကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ သီလေ၊ သီလ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ အရိယံ၊ သေ။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိ ကရောတိ၊ ။

၂၃။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေကေစိ၊ ကုန်သော။ ဗီဇဂါမဘူတဂါမာ၊ မျိုးစေ့အပေါင်း အပင် အပေါင်းတို့သည်။ ဝုဒ္ဓိံ၊ ကြီးပွားခြင်းသို့။ ဝိရုဋ္ဌိံ၊ စည်ပင်ခြင်းသို့။ ဝေပုလ္လံ၊ ပြန့်ပြောခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ ဗီဇဂါမဘူတဂါမာ၊ တို့သည်။ ပထဝိံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ မှီကုန်၍။ ပထိယံ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်ကုန်၍။ ဝုဒ္ဓိံ၊ သို့။ ဝိရုဋ္ဌိံ၊ သို့။ ဝေပုလ္လံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ ဤသို့။ ဧတေ ဗီဇဂါမဘူတဂါမာ၊ ထိုမျိုးစေ့အပေါင်း အပင်အပေါင်း တို့သည်။ ဝုဒ္ဓိံ၊ သို့။ ဝိရုဋ္ဌိံ၊ သို့။ ဝေပုလ္လံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ သေယျထာပိ၊ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝေမေဝံ ခေါ၊ ဤအတူပင်လျှင်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပ။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ ပွားစေ

သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကရောနှော၊ အကြိမ်များစွာ ပြုသည်ရှိသော်။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ ဝုဒ္ဓိံ၊
ကြီးပွားခြင်းသို့။ ဝိရုဇ္ဈိံ၊ စည်ပင်ခြင်းသို့။ ဝေပုလ္လံ၊ ပြန့်ပြောခြင်းသို့။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အသို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ သီလံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ပ။ ဝေပုလ္လံ၊
သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်သနည်း။ ပ။

၂၄။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဝိဝေကာ၊ ဝိဝေကတို့သည်။ ပဉ္စ၊
ငါးပါးကုန်သော။ ဝိရာဂါ၊ ဝိရာဂတို့သည်။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ နိရောဓော၊ နိရောဓတို့သည်။
ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဝေါသဂ္ဂါ၊ ဝေါသဂ္ဂတို့သည်။ ဒွါဒသ၊ ကုန်သော။ နိဿယာ၊ မှီရာတို့သည်။
ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပ။ သမ္မာ သမာဓိယာ၊ သမ္မာ သမာဓိ၏။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဝိဝေကာ၊
ဝိဝေကတို့သည်။ ပ။

၂၅။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဝိဝေကာ၊ ဝိဝေကတို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်
တို့နည်း။ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကော၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေက၎င်း။ ပ။ နိဿရဏဝိဝေကော၊ နိဿရဏ ဝိဝေက
၎င်း။ ဣမေ ပဉ္စ၊ ဤငါးပါးတို့တည်း။

ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကော စ၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကသည်ကား။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ပဌမဈာန်ကို။ ဘာဝယတော၊
ပွားစေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိဝရဏာနံ၊ နိဝရဏတို့၏။ ဝိဝေကော၊ ကင်းဆိတ်ခြင်းပေတည်း။
တဒဂံဝိဝေကော စ၊ တဒဂံဝိဝေကသည်ကား။ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ၊ ကိလေသာအစိုင်အခဲကို ဖောက်ခွဲ
ခြင်းအဖို့ရှိသော။ သမာဓိံ၊ ဝိပဿနာ သမာဓိကို။ ဘာဝယတော၊ ပွားစေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။
ဒိဋ္ဌိဂတာနံ၊ မိစ္ဆာအယူတို့၏။ ဝိဝေကော၊ ကင်းဆိတ်ခြင်းပေတည်း။ သမုဇ္ဈေဒဝိဝေကော စ၊
သည်ကား။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်သော။ ခယဂါမိမဂ္ဂံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားရောက်သော
မဂ်ကို။ ဘာဝယတော၊ ပွားစေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိဝေကော၊ ကိလေသာတို့၏ ကင်းဆိတ်ခြင်း
ပေတည်း။ ပဋိပုဿနိဝိဝေကော စ၊ သည်ကား။ ဖလက္ခဏော၊ ဖိုလ်ခဏ၌။ ဝိဝေကော၊ မဂ်ဖြင့်
ကင်းဆိတ်ပြီးသော ကိလေသာတို့၏ တဖန်ငြိမ်းလျက် ကင်းဆိတ်ခြင်း ပေတည်း။ နိဿရဏ
ဝိဝေကော စ၊ သည်ကား။ နိရောဓော၊ ချုပ်ရာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ပေတည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊
သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏။ ဣမေ ပဉ္စ၊ ဝိဝေကာ၊ ဤငါးပါးသော ဝိဝေကတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣမေသု
ပဉ္စသု ဝိဝေကေသု၊ ဤငါးပါးသော ဝိဝေကတို့၌။ ဆန္ဒဇာတော၊ ဖြစ်သောအလိုရှိသည်။ သဒ္ဓါမိ
မုတ္တော၊ သဒ္ဓါဖြင့်ဆုံဖြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဿ၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တဉ္စ၊ စိတ်သည်
လည်း။ သွာဓိဋ္ဌိတံ၊ ကောင်းစွာ နှောက်တည်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဝိရာဂါ၊ ဝိရာဂတို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်
တို့နည်း။ ဝိက္ခမ္ဘနဝိရာဂေါ၊ ဝိက္ခမ္ဘန ဝိရာဂ၎င်း။ ပ။ ဣမေ ပဉ္စ၊ ဤငါးပါးတို့တည်း။ ဝိက္ခမ္ဘန
ဝိရာဂေါ စ၊ သည်ကား။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ ဘာဝယတော၊ ပွားစေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။
နိဝရဏာနံ၊ နိဝရဏတို့၏။ ဝိရာဂေါ၊ ပျက်ပြယ်ခြင်းပေတည်း။ ပ။ [ဝိဝေကဝါရနှင့် နည်းမှီး၍ပြန်ပါ]။

ဝိက္ခမ္ဘနနိရောဓော စ၊ သည်ကား။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ ဘာဝယတော၊ ၏။ နိဝရဏာနံ၊ တို့၏။
နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းပေတည်း။ ပ။ နိဿရဏနိရောဓော စ၊ သည်ကား။ အမတာ ဓာတု၊ အမြိုက်
နိဗ္ဗာန်ဓာတ်ပေတည်း။ ပ။

ဝိက္ခမ္ဘနဝေါသဂ္ဂေါ စ၊ သည်ကား။ ပဌမံ စျာနံ၊ ကို။ ဘာဝယတော၊ ၏။ နိဝရဏာနံ၊ တို့ကို။
 ဝေါသဂ္ဂေါ၊ စွန့်လွှတ်ခြင်းပေတည်း။ ပ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ဣမေ ပဉ္စဝိဝေကာ၊ ဤငါးပါးသော
 ဝိဝေကတို့သည်။ ဣမေ ပဉ္စ ဝိရာဂါ၊ ဤငါးပါးသော ဝိရာဂတို့သည်။ ဣမေ ပဉ္စ နိရောဓာ၊ ဤငါးပါး
 သော နိရောဓတို့သည်။ ဣမေ ပဉ္စ ဝေါသဂ္ဂေါ၊ ဤငါးပါးသော ဝေါသဂ္ဂတို့သည်။ ဒွါဒသ၊ တဆယ့်
 နှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေ နိဿယာ၊ ဤမှီရာတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၂၅။ သမ္မာသကံပွဝါရ-စသည်၌ အနက်လွယ်ပြီ။

၂၆။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယေကေစိ၊ ကုန်သော။ ဗလကရဏီယာ၊ ကုန်သော။ ကမ္မန္တာ၊
 အမှုတို့ကို။ ကရိယန္တိ၊ ပြုအပ်ကုန်၏။ ပ။ သီလေ၊ သီလ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊
 ခုနစ်ပါးသော ဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။ ပ။ ပဉ္စ ဗလာနိ၊ ငါးပါးသော ဗိုလ်တို့ကို။
 ဘာဝေတိ၊ ၏။ ပ။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ ငါးပါးသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။ ပ။

၂-ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ

၂၇။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဝိဝေကာ၊ ဝိဝေကတို့သည်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။
 ဝိရာဂါ၊ တို့သည်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ နိရောဓာ၊ တို့သည်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဝေါသဂ္ဂေါ၊ တို့သည်။
 ဒွါဒသ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ နိဿယာ၊ မှီရာတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပ။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

ဝိဝေကကထာ၊ ဝိဝေကကထာသည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၅-စရိယကထာ

၂၈။ စရိယာတိဇ္ဇော၊ စရိယာ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ဣရိယာပထစရိယာ၊ ဣရိယာပထ စရိယ
 ၎င်း။ အာယတနစရိယာ၊ အာယတနစရိယ၎င်း။ သတိစရိယာ၊ ၎င်း။ ပ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဋ္ဌ
 စရိယာယော၊ ရှစ်ပါးသော စရိယတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ [ပါဠိစာမျက်နှာ နံပါတ် ၂၁၅-၌
 အနက်နှင့်တူပြီ။

စရိယကထာ၊ စရိယကထာသည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၆-ပါဠိဟာရိယကထာ

၃၀။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပါဠိဟာရိယာနိ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ပယ်ရှားတတ်သော ပြာဠိဟာတို့
 သည်။ ဣမာနိ တိဏိ၊ ဤသုံးပါးတို့တည်း။ တိဏိ၊ သုံးပါးတို့ဟူသည်။ ကတမာနိ၊ အာဇာနည်တို့
 နည်း။ ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယံ၊ တန်ခိုးပြာဠိဟာ၎င်း။ အာဒေသနာ ပါဠိဟာရိယံ၊ အတပ်ဟောပြာဠိဟာ
 ၎င်း။ အနုသသနိပါဠိဟာရိယံ၊ အဆုံးအမပြာဠိဟာ၎င်း။ ဣမာနိ တိဏိ၊ ဤသုံးပါးတို့တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယံ၊ သည်။ ကတမဉ္စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤလောက
 ၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနေကဝိဟိတံ၊ တပါးမကများသောအပြားရှိသော။
 ဣဒ္ဓိဝိဓံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာကို။ ပစ္စန္ဒဘောတိ၊ ခံစား၏။ ဧကောပိ၊ တယောက်သည်လည်း။

ဟုတော့ဖြစ်လျက်။ ဗဟုဇာ အများသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဗဟုဇာပိ၊ အများသည်လည်း။ ဟုတော့
 ဖြစ်လျက်။ ဧကော၊ တယောကံသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အာဝိတာဝံ၊ မျက်မှောက်အဖြစ်ကို၎င်း။
 တိရောဘာဝံ၊ မျက်ကွယ်အဖြစ်ကို၎င်း။ ပ။ ယာဝဗြဟ္မာလောကာပိ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း။
 ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဝသံ၊ အလိုသို့။ ဝတ္တေတိ၊ လိုက်စေ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤတန်ခိုးကို။
 ဣဒံပါဠိဟာရိယံ၊ တန်ခိုးပြာဠိဟာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

☞ ဘိက္ခဝေတို့။ အာဒေသနာပါဠိဟာရိယံ၊ သည်။ ကတမဉ္စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤ
 လောကဉ္စ။ ဧကဇ္ဇော၊ သည်။ နိမိတ္တေန၊ နိမိတ်ဖြင့်။ အာဒိသတိ၊ ညွှန်း၏။ ဝါ၊ အတပ်ဟော၏။
 ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့လည်း။ တေ၊ သင်၏။ မနော၊ စိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတ္ထမ္ပိ၊ ဤသို့သောအပြား
 အားဖြင့်လည်း။ တေ၊ သင်၏။ မနော၊ စိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ တေ၊
 သင်၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဒိသတိ၊ ဧ။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 ဗဟံ၊ များစွာကို။ ဧပိ အာဒိသတိ၊ အကယ်၍ညွှန်းစေကာမူ။ တံ၊ ထိုညွှန်းခြင်းသည်။ တထေဝ၊
 ထိုညွှန်းသည့်အတိုင်း မှန်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာ
 အားဖြင့်။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤလောကဉ္စ။ ဧကဇ္ဇော၊ အချို့သော
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိမိတ္တေန၊ နိမိတ်ဖြင့်။ န အာဒိသတိ၊ ညွှန်းသည်မဟုတ်။ အပိစ ခေါ၊ စင်စစ်သော်
 ကား။ မနုဿာနံ ဝါ၊ လူတို့၏၎င်း။ အမနုဿာနံ ဝါ၊ ဘိလူးတို့၏၎င်း။ ဒေဝါနံ ဝါ၊ နတ်တို့၏၎င်း။
 သဒ္ဓါ၊ အသံကို။ သုတော၊ ကြား၍။ အာဒိသတိ၊ ညွှန်း၏။ ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့လည်း။ တေ၊ သင်၏။
 မနော၊ စိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ပ။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗဟံ၊ များစွာကို။ ဧပိ အာဒိသတိ၊
 အကယ်၍ညွှန်းစေကာမူ။ တံ၊ ထိုညွှန်းခြင်းသည်။ တထေဝ၊ ထိုညွှန်းသည့်အတိုင်း မှန်သည်
 သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နောဟောတိ၊ မဖြစ်။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤ။ ဧကဇ္ဇော၊ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိမိတ္တေန၊ နိမိတ်ဖြင့်။ န အာဒိသတိ၊
 ညွှန်းသည်မဟုတ်။ မနုဿာနံ ဝါ၊ တို့၏၎င်း။ ပ။ သုတော၊ ကြား၍။ နာပိ အာဒိသတိ၊ ညွှန်းသည်
 လည်းမဟုတ်။ အပိစ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဝိတက္ကယတော၊ ကြံသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိစာရတော၊
 ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိတက္ကဝိပ္ပိရသဒ္ဓါ၊ ဝိတက်၏ပြန့်နှံ့သော အဟုန်ကြောင့်ဖြစ်သော အသံ
 ကို။ သုတော၊ ကြား၍။ အာဒိသတိ၊ ညွှန်း၏။ ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့လည်း။ တေ၊ သင်၏။ မနော၊ စိတ်သည်။
 ဟောတိ၊ ဧ။ ပ။ အပိစ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်မရှိသော။ အဝိစာရံ၊ ဝိစာရမရှိ
 သော။ သမာဓိံ၊ သမာဓိသို့။ သမာပန္နဿ၊ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ စေတော၊ စိတ်ကို။ စေတသာ၊
 (မိမိ၏) အဘိညာစိတ်ဖြင့်။ ပရိစ္စ၊ ပိုင်းခြား၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာ
 ဖြင့်။ ဣမဿ ဘောတော၊ ဤအသျှင်၏။ မနောသင်္ခါရာ၊ မနောသင်္ခါရတို့ကို။ ပဏိဟိတာ၊ ဆောက်
 တည်အပ်ကုန်၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ ဣမဿ စိတ္တဿ၊ ဤစိတ်၏။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၍။
 အမုက္ခာမ၊ ဤအမည်ရှိသော။ ဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်ကို။ ဝိတက္ကယိသတိ၊ ကြံလတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗဟံ၊ များစွာကို။ ဧပိ အာဒိသတိ၊ အကယ်၍
 ညွှန်းစေကာမူ။ တံ၊ ထိုညွှန်းချက်သည်။ တထေဝ၊ မှန်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အညထာ၊ ဖြင့်။
 နောဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤသို့သောညွှန်းခြင်းကို။ အာဒေသနာပါဠိဟာရိယံ၊
 အတပ်ဟောပြာဠိဟာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

။ ပ။ ဘိက္ခဝေတို့။ ဣဒံ၊ ဤ။ ဧကဇ္ဇော၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝေ၊ ဤသို့။ အနုသာသတိ၊
 ဆုံးမ၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝိတက္ကေထ၊ ကြံကြကုန်လော့။ ဝေ၊ ဤသို့။ မာ ဝိတက္ကေထ၊ မကြံကုန်

လင့်။ ဧဝံ ဤသို့။ မနသိကရောထ၊ နှလုံးသွင်းကုန်လော့။ ဧဝံ ဤသို့။ မာ မနသိကရောထ၊
 နှလုံးမသွင်းကုန်လင့်။ ဣဒံ ဤဒုစရိုက်တရားကို။ ပဗောထ၊ စွန့်ကုန်လော့။ ဣဒံ ဤသုစရိုက်
 တရားကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ပြည့်စုံစေရဲ့။ ဝိဟရထ၊ နေကြကုန်လော့။ ဣတိ ဤသို့။ အနုသာသတိ၊
 ဆုံးမ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ ဤသို့သောဆုံးမခြင်းကို။ အနုသာသနီပါဠိဟာရိယံ၊ အဆုံးအမ
 ပြာဠိဟာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ ပါဠိဟာရိယာနိ၊ ဆန့်ကျင်
 ဘက်ကို ပယ်ရှားတတ်သော ပြာဠိဟာတို့သည်။ ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ပင်တည်း။

၃၁။ နေက္ခမ္မံ၊ သည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိမည်၏။
 ကာမစ္ဆန္တံ၊ ကာမစ္ဆန္တံကို။ ပဋိဟရတိ၊ ပယ်ရှားတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ပါဠိဟာရိယံ၊
 ပါဠိဟာရိယမည်၏။ ဝါ၊ ပြာဠိဟာမည်၏။ ယေ ပုဂ္ဂလာ၊ အကြင် - ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ တေန
 နေက္ခမ္မေန၊ ထိုနေက္ခမ္မနှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ ပုဂ္ဂလာ၊
 ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝိသုဒ္ဓစ္စိတ္တာ၊ စင်ကြယ်သောစိတ်ရှိကုန်သည်။ အနာဝိလသကံပု၊ မနောက်
 ကျသော အကြံရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဤသို့။ (အာဒေသနာ၊ ညွှန်းခြင်းသည်။)
 အာဒေသနာပါဠိဟာရိယံ၊ မည်၏။ တံ ခေါ် ပန နေက္ခမ္မံ၊ ထိုနေက္ခမ္မကို။ ဧဝံ ဤသို့။ အာသေဝိ
 တဗ္ဗံ၊ မှီဝဲအပ်၏။ ဧဝံ ဤသို့။ ဘာဝေတဗ္ဗံ၊ ပွားစေအပ်၏။ ဧဝံ ဤသို့။ ဗဟုလိကာတဗ္ဗံ၊ အကြိမ်
 များစွာ ပြုအပ်၏။ ဧဝံ ဤသို့။ တဒနုဓမ္မတာ၊ ထိုနေက္ခမ္မ အားလျော်သော သဘောရှိသော။
 သတိ၊ သတိကို။ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ၊ ထင်စေအပ်၏။ ဣတိ ဤသို့။ (အနုသာသနီ၊ ဆုံးမခြင်းသည်။)
 အနုသာသနီ ပါဠိဟာရိယံ၊ မည်၏။

အဗျာပါဒေါ၊ အဗျာပါဒသည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။
 ဗျာပါဒံကို။ ပဋိဝိဟရတိ၊ ပယ်ရှားတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပါဠိဟာရိယံ၊ မည်၏။ ပ။

အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ သဗ္ဗ
 ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဋိဟရတိ၊ ပယ်ရှားတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပါဠိဟာရိယံ၊ မည်၏။ ပ။

၃၂။ ပ။ ယာ စ ဣဒ္ဓိ၊ အကြင်တန်ခိုးသည်၎င်း။ ယဉ္ဇ ပါဠိဟာရိယံ၊ အကြင်ပြာဠိဟာသည်၎င်း။
 အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣဒံ ဤနှစ်ပါးစုံကို။ ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ ဤသို့။ ဝေဒိ
 တဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

ပါဠိဟာရိယကထာ၊ ပါဠိဟာရိယ ကထာသည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၇-သမသိသကထာ

၃၃။ သဗ္ဗဓမ္မာနံ၊ အလုံးစုံသော တေတူမက သင်္ခါရတရားတို့ကို။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ သမုစ္ဆေ
 ဒေ စ၊ ဖြတ်ရာ၌၎င်း။ နိရောဓေ စ၊ ချုပ်စေရာ၌၎င်း။ အနုပဋ္ဌာနတာ-အနုပဋ္ဌာနတာယ စ၊ တဖန်
 မထင်ခြင်း မဖြစ်ခြင်း၌၎င်း။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) ပညာ၊ သည်။ သမသိသဋ္ဌေဉာဏံ၊ သမသိသဋ္ဌ

ဉာဏ်မည်သည်။ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။ ။[ဉာဏကထာ ၃၆-သမသိသဋ္ဌ ဉာဏနိဓဋ္ဌေသနှင့် အလုံးစုံတူ၏]။

သမသိသကထာ၊ သမသိသကထာသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

ဂ-သတိပဋ္ဌာနကထာ

၃၄။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။ ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤလေး ပါးတို့တည်း။ စတ္တာရော၊ လေးပါးတို့ဟူသည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း ဟူမူကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ကာယေ၊ ရုပ်အပေါင်းကိုယ်၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ရုပ်အပေါင်းကိုယ်ဟု အဖန်တလဲလဲရှုသည်ဖြစ်၍။ အာတာပိ၊ ကိလေသာတို့ကို ပူပန်စေတတ်သော လုံ့လနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ သမ္ပဇောနော၊ မှန်စွာအပြားအားဖြင့်သိသည်ဖြစ်၍။ သတိမာ၊ သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ လောကေ၊ လောက၌။ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံ၊ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို။ ဝိနေယျ၊ ဖျောက်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဝေဒနာသု၊ ဝေဒနာတို့၌။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။ ဓမ္မေသု၊ သဘောတရားတို့၌။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ သဘောတရားဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်ဖြစ်၍။ ပ။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤလေးပါးတို့ တည်း။

၃၅။ (က)ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ကိုယ်ဟု အဖန်တလဲလဲရှုသည်ဖြစ်၍။ ကထံ၊ အသို့။ ဝိဟရတိ၊ နေသနည်း။ ဣဓ၊ ၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပထဝီကာယံ၊ ပထဝီဓာတ် အပေါင်းကို။ အနိစ္စတော၊ မမြဲဟု။ အနုပဿတိ၊ ရှု၏။ နိစ္စတော၊ မြဲသည်ဟု။ နော အနုပဿတိ၊ မရှု။ ။[ပါဠိစာမျက် ၁၇၅-အာနာပါနကထာနှင့် တူပြီ]။

ဣဓ၊ ၌။ ဧကစ္စော၊ သည်။ အာပေါကာယံ၊ ကို။ တေဇောကာယံ၊ ကို။ ဝါယောကာယံ၊ ကို။ ဧကသကာယံ၊ ဆံပင်အပေါင်းကို။ အဋ္ဌိခိဉ္ဇကာယံ၊ ရိုးတိုင်းချဉ်ဆီအပေါင်းကို။ အနိစ္စတော၊ ဟု။ အနုပဿတိ၊ ရှု၏။ နိစ္စတော၊ ဟု။ နော အနုပဿတိ၊ မရှု။ ။[တူပြီ]။ ။ဝေံ၊ ဤသို့။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ကိုယ်ဟုရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။

(ခ)ဝေဒနာသု၊ ဝေဒနာတို့၌။ ဝေဒနာနုပဿိ၊ ဝေဒနာဟု ရှုသည်ဖြစ်၍။ ကထံ၊ အသို့။ ဝိဟ ရတိ၊ နေသနည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သုခံ ဝေဒနံ၊ သုခဝေဒနာကို။ ပ။ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို။ ပ။ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ၊ အဒုက္ခ မသုခ ဝေဒနာကို။ ပ။ သာမိသံ၊ အာမိသနှင့် တကွဖြစ်သော။ သုခံ ဝေဒနံ၊ ကို။ ပ။ နိရာမိသံ၊ အာမိသ ကင်းသော။ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ၊ အဒုက္ခ မသုခဝေဒနာကို။ ပ။ စက္ခုသမ္ပဿတိ၊ စက္ခုသမ္ပဿကြောင့် ဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ ပ။ မနောသမ္ပဿတိ၊ မနောသမ္ပဿကြောင့် ဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ အနိစ္စတော၊ ဟု။ အနုပဿတိ၊ ရှု၏။ နိစ္စတော၊ ဟု။ နော အနုပဿတိ၊ မရှု။ ပ။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝေဒနာသု၊ တို့၌။ ဝေဒနာနုပဿိ၊ ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။

☸ (ဂ) စိတ္တေ၊ ဌိ။ စိတ္တာနုပဿီ၊ ရှုသည်ဖြစ်၍။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဝိဟရတိ၊ နေသနည်း။ ဣဓ၊ ဌိ။ ဧကစွော၊ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သရာဂံ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော၊ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဝိတရာဂံ၊ ရာဂကင်းသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပ။ သံခိတ္တံ၊ တွန့်ဆုတ်လျက်ကျသော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဝိက္ခိတ္တံ၊ ပျံ့လွင့်သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ မဟဂ္ဂတံ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ အမဟဂ္ဂတံ၊ မဟဂ္ဂုတ်မဟုတ်သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ သဉ္စတ္တရံ၊ သဉ္စတ္တရဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ အနုတ္တရံ၊ အနုတ္တရဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ သမာဟိတံ၊ တည်ကြည်သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ အသမာဟိတံ၊ မတည်ကြည်သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဝိမုတ္တံ၊ လွတ်သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ အဝိမုတ္တံ၊ မလွတ်သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ကို။ ပ။ မနောဝိညာဏံ၊ မနောဝိညာဉ်ကို။ အနိစ္စတော၊ ဟု။ အနုပဿတိ၊ ရှု၏။ နိစ္စတော၊ ဟု။ နော အနုပဿတိ၊ မရှု။ ပ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။ စိတ္တာနုပဿီ၊ စိတ်ဟု ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။

(ဃ) ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ ဓမ္မာနုပဿီ၊ တရားဟု ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ကထံ၊ အသို့။ ဝိဟရတိ၊ နေသနည်း။ ဣဓ၊ ဌိ။ ဧကစွော၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာယံ၊ ရုပ်အပေါင်းကိုယ်ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အဝသေသဓမ္မံ၊ ကြွင်းသော သဘောတရားကို။ အနိစ္စတော၊ ဟု။ အနုပဿတိ၊ ရှု၏။ နိစ္စတော၊ ဟု။ နော အနုပဿတိ၊ မရှု။ ပ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဓမ္မေသု၊ သဘောတရားတို့၌။ ဓမ္မာနုပဿီ၊ သဘောတရား ဟု ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

သတိပဋ္ဌာနကထာ၊ သတိပဋ္ဌာနကထာသည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၉-ဝိပဿနာကထာ

၃၆။ မေ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သုတံ၊ နာကြားမှတ်သားအပ်၏။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ အနာထပိဏ္ဍိကအဖြစ်၌။ အာရာမေ၊ အရာမဖြစ်သော။ ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ တဩခေါ၊ ထိုသို့နေတော်မူသောအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ ဘိက္ခဝေါတိ၊ ရဟန်းတို့ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ခေါ်တော်မူ၏။ ဘဒန္တေတိ၊ အရှင်ဘုရားဟူ၍။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာ ဘုရားအား။ ပစ္စယောသံ၊ ဝန်ခံကုန်၏။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဧတံ ဝစနံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဝတ-ဧကန္တေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ကဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ သုခံ၊ သုခံ၊ သုခံ၊ သုခံကို။ နိစ္စတော၊ မြဲသောအားဖြင့်။ ဝါ၊ မြဲသည်ဟု။ သမနုပဿန္တော၊ ရှုသော။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ အနုလောမိကာယ၊ အရိယာမဂ်အားလျော်သော။ ခန္တိယာ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ-ဧတံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ အနုလောမိကာယ၊ သော။ ခန္တိယာ၊ နှင့်။ အသမန္နာဂတော၊ မပြည့်စုံဘဲ။ ဝါ၊ မပြည့်စုံသော။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ သမုတ္တနိယာမံ၊ သမုတ္တနိယာမသို့။ ဝါ၊ တိမတ်မှန်ကန်သော

သဘောဖြစ်လျက် ကိန်းသေမြဲစေတတ်သော အရိယာမဂ်သို့။ ဩက္ကမိဿတိ၊ သက်ရောက်လတ္တံ့၊ လူတိ-ဧတံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ သမ္မတ္တနိယာမံ၊ သမ္မတ္တနိယာမသို့။ အနောက္ကမ မာနော၊ မသက်ရောက်ဘဲ။ ဝါ၊ မသက်ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သောတာပတ္တိဖလံ ဝါ၊ သော တာပတ္တိဖိုလ်ကိုသော်၎င်း။ ပ။ သစ္စိကရိဿတိ၊ မျက်မှောက်ပြုလတ္တံ့။ လူတိ-ဧတံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်း သည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ (၁)

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဝတ-ဧကန္တေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ သဗ္ဗသင်္ခါရေ၊ ခပ်သိမ်းသော သင်္ခါရ တို့ကို။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ ဟု။ သမနုပဿန္တော၊ ရှုသော။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်း သည်။ အနုလောမိကာယ၊ အရိယာမဂ်အားလျော်သော။ ခန္တိယာ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်။ သမန္နာ ဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ လူတိ-ဧတံ ဌာနံ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိပေ၏။ အနု လောမိကာယ၊ လျော်သော။ ခန္တိယာ၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမ္မတ္တ နိယာမံ၊ သမ္မတ္တနိယာမသို့။ ဩက္ကမိဿတိ၊ သက်ရောက်လတ္တံ့။ ပ။ သမ္မတ္တနိယာမံ၊ သို့။ ဩက္ကမ မာနော၊ သက်ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သောတာပတ္တိဖလံ ဝါ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ကိုသော်၎င်း။ ပ။ သစ္စိကရိဿတိ၊ မျက်မှောက်ပြုလတ္တံ့။ လူတိ-ဧတံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိပေ၏။ (၂)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝတ-ဧကန္တေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ကဉ္စိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော။ သင်္ခါရံ၊ သင်္ခါရကို။ သုခတော၊ ချမ်းသာအားဖြင့်။ ဝါ၊ ချမ်းသာဟု။ သမနုပဿန္တော၊ ရှုသော။ သော ဘိက္ခု၊ ထို ရဟန်းသည်။ ပ။ ဒုက္ခတော၊ ဆင်းရဲအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဆင်းရဲဟု။ သမနုပဿန္တော၊ ရှုသော။ ပ။ အတ္တ တော၊ အတ္တအားဖြင့်။ ဝါ၊ အတ္တဟု။ ပ။ အနတ္တတော၊ အနတ္တအားဖြင့်။ ဝါ၊ အနတ္တဟု။ သမနု ပဿန္တော၊ ရှုသော။ ပ။

၃၇။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ အဘယ်မျှသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အနုလောမိကံ၊ အရိယာမဂ် အားလျော်သော။ ခန္တိံ၊ ဉာဏ်ကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရသနည်း။ ကတိဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သမ္မတ္တနိယာမံ၊ သမ္မတ္တနိယာမသို့။ ဩက္ကမတိ၊ သက်ရောက်သနည်း။ စတ္တာရိသာယ အာကာရေဟိ၊ လေးဆယ်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အနုလောမိကံ၊ သော။ ခန္တိံ၊ ကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ ပ။

ကတမေဟိ စတ္တာရိသာယ အာကာရေဟိ၊ အဘယ်လေးဆယ်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အနု လောမိကံ၊ လျော်သော။ ခန္တိံ၊ ကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရသနည်း။ ပ။ ဩက္ကမတိ၊ သက်ရောက်သနည်း။ ပဉ္စက္ခန္ဓော၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့ကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခအားဖြင့်။ ရော ဂတော၊ စွဲကပ်နေသော ရောဂါနှင့် တူသောအားဖြင့်။ ဂဏ္ဍတော၊ အဖူး အသုံး အနာစိမ်းနှင့် တူသောအားဖြင့်။ သလ္လတော၊ မြားပြောင့်နှင့်တူသော အားဖြင့်။ အသတော၊ မကောင်းမှု၏ တည်ရာဝတ္ထုဖြစ်၍ မကောင်းမှုနှင့် တူသောအားဖြင့်။ အာဗာမတော၊ နာဖျားခြင်းစသော အနာ ရောဂါနှင့်တူသောအားဖြင့်။ ပရတော၊ သူစိမ်းပြင်ပအားဖြင့်။ ပလောကတော၊ ပျက်စီးတတ်သော အားဖြင့်။ ဤတိတော၊ ဘေးရန်အားဖြင့်။ ဥပဒ္ဒဝတော၊ ရုတ်တရက်ကပ်ရောက်၍ နှိပ်စက်တတ်သော ဥပဒ္ဒဝေအားဖြင့်။ ဘယတော၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးအားဖြင့်။ ဥပသဂ္ဂတော၊ များစွာသော အကျိုးမဲ့ တို့နှင့်စပ်ယှဉ်သောအားဖြင့်။ စလတော၊ တုန်လှုပ်သောအားဖြင့်။ ပဘဂုံတော၊ ပျက်စီးလွယ်သော အားဖြင့်။ အရဝတော၊ မခိုင်မြဲသောအားဖြင့်။ အတာဏတော၊ မစောင်ရွှောက်တတ်သောအား

ဖြင့်။ အလေဏတော၊ ပုန်းအောင်းရာ မရှိသောအားဖြင့်။ အသရဏတော၊ ကိုးကွယ်ရာမရှိသော အားဖြင့်။ ရိတ္တတော၊ အနှစ်သာရမှကင်းသောအားဖြင့်။ တုစ္ဆတော၊ အချည်းနှီးအားဖြင့်။ သုညတော၊ အတ္တမှ ဆိတ်သုဉ်းသော အားဖြင့်။ အနုတ္တတော၊ အနုတ္တအားဖြင့်။ အာဒိနဝတော၊ အပြစ်အားဖြင့်။ ဝိပရိဏာမဓမ္မတော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိသောအားဖြင့်။ အသာရကတော၊ အနှစ်မရှိသောအားဖြင့်။ အသမ္ပလတော၊ မကောင်းမှု၏အကြောင်းရင်းမူလအားဖြင့်။ ဝဓကတော၊ သူသတ်ယောက်ျားနှင့်တူသောအားဖြင့်။ ဝိဘဝတော၊ ကြီးပွားမှုကင်းသောအားဖြင့်။ သာသဝတော၊ အာသဝေါနှင့်တကွဖြစ်သောအားဖြင့်။ သင်္ခတတော၊ ပြုပြင်အပ်သောအားဖြင့်။ မာရာမိသတော၊ မစ္စုမာရ်တည်းဟူသော သေမင်း၏ အစာဖြစ်သောအားဖြင့်။ ဇာတိဓမ္မတော၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း သဘောရှိသောအားဖြင့်။ ဇရာဓမ္မတော၊ အိုခြင်းသဘောရှိသောအားဖြင့်။ ဗျာဓိဓမ္မတော၊ နာခြင်းသဘောရှိသောအားဖြင့်။ မရဏဓမ္မတော၊ သေခြင်းသဘောရှိသောအားဖြင့်။ သောကဓမ္မတော၊ စိုးရိမ်ခြင်းသဘောရှိသောအားဖြင့်။ ပရိဒေဝဓမ္မတော၊ ငိုကြွေးခြင်းသဘောရှိသောအားဖြင့်။ ဥပါယာသဓမ္မတော၊ ပင်ပန်းခြင်း သဘော ရှိသောအားဖြင့်။ သင်္ကလေသိကဓမ္မတော၊ ညစ်ညူးခြင်းသဘောရှိသော အားဖြင့်။ (ပဿတိ၊ ရှု၏။)

၃၈။ ပဉ္စက္ခန္ဓော ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့ကို။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ ပဿန္တော၊ ရှုသည်ရှိသော်။ ဝါ၊ ရှုလျက်။ ဝါ၊ ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနုလောမိကံ၊ အရိယာမဂ်အားလျော်သော။ ခန္တိံ၊ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ ပဉ္စန္ဒံ ခန္ဓာနံ၊ ငါးပါးသောခန္ဓာတို့၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ချုပ်ရာသဘောသည်။ နိစ္စံ၊ မြဲသော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ငြိမ်းခြင်းပေတည်း။ ဝါ၊ ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ပေ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဿန္တော၊ မြင်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ မြင်လျက်။ ဝါ၊ မြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမ္ပတ္တနိယာမံ၊ သမ္ပတ္တနိယာမသို့။ ဩက္ကမတိ၊ သက်ရောက်၏။

☞ ပဉ္စန္ဒံ ခန္ဓာနံ၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့၏။ နိရောဓော၊ သည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာသော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ပေတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပ။ အာရောဂံ၊ ရောဂါကင်းသော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ပေတည်း။ ပ။ အဂဏ္ဍံ၊ အိုင်း အမာကင်းသော။ ပ။ ဝိသလ္လံ၊ မြားပြောင့်ကင်းသော။ ပ။ အနုသံ၊ မကောင်းမှု ကင်းသော။ ပ။ အနာဗာဓံ၊ အနာကင်းသော။ ပ။ အပရပ္ပစ္စယံ၊ အခြား တပါးသော အကြောင်း ကင်းသော။ ပ။ အပလောကဓမ္မံ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘော မရှိသော။ ပ။ အနီတိကံ၊ ဘေးရန်ကင်း သော။ ပ။ အနုပဒ္ဒဝံ၊ ဥပဒ္ဒဝေါကင်းသော။ ပ။ အဘယံ၊ ဘေးမရှိသော။ ပ။ အနုပသဂ္ဂံ၊ အကျိုး မဲ့နှင့် စပ်ခြင်းကင်းသော။ ပ။ အစလံ၊ မတုန်လှုပ်သော။ ပ။ အပဘဂ္ဂံ၊ မပျက်စီးတတ်သော။ ပ။ ဓုဝံ၊ ခိုင်မြဲသော။ ပ။ တာဏံ၊ စောင့်ရှောက်တတ်သော။ ပ။ လေဏံ၊ ပုန်းအောင်းရာဖြစ်သော။ ပ။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်သော။ ပ။ အရိတ္တံ၊ အနှစ်သာရမကင်းသော။ ပ။ အတုစ္ဆံ၊ အချည်းနှီး မဟုတ်သော။ ပ။ ပရမသုညံ၊ အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့၏ အလွန်ဆိတ်သုဉ်းခြင်း၊ မြတ်သော ဆိတ်သုဉ်းခြင်းဖြစ်သော။ ပ။ ပရမတ္ထံ၊ အမြတ်ဆုံးသဘောဖြစ်သော ။ ပ။ အနာဒိနဝံ၊ အပြစ်မရှိ သော။ ပ။ အဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောမရှိသော။ ပ။ သာရံ၊ အနှစ်သာရဖြစ်သော။ ပ။ အနုသမ္ပလံ၊ မကောင်းမှု၏ အကြောင်းမဟုတ်သော။ ပ။ အဝဓကံ၊ မသတ်တတ်သော။ ပ။ အဝိဘဝံ၊ ကြီးပွားခြင်းကင်းသည် မဟုတ်သော။ ပ။ အနာသဝံ၊ အာသဝေါကင်းသော။ ပ။ အသင်္ခတံ၊ မပြုပြင် အပ်သော ။ ပ။ နိရာမိသံ၊ မစ္စုမာရ်တည်းဟူသော သေမင်း၏အစာမဟုတ်သော။ ပ။ အဇာတံ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းကင်းသော။ ပ။ အဇရာံ၊ အိုခြင်းကင်းသော။ ပ။ အဗျာဓိံ၊ နာခြင်းကင်းသော။ ပ။

အမတ်၊ သေခြင်းကင်းသော။ပ။အသောက်၊ စိုးရိမ်ခြင်းမရှိသော။ပ။အပရိဒေဝံ၊ ငိုကြွေးခြင်း
 ကင်းသော။ပ။အနုပါယာသံ၊ ပင်ပန်းခြင်းကင်းသော ။ပ။ ပဉ္စကုဋ္ဌေ၊ ငါးပါးသောခန္ဓာတို့ကို။
 သံကိလေသိကဓမ္မတော၊ ညစ်ညူးခြင်း သဘောရှိသောအားဖြင့်။ ပဿန္တော၊ ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်
 သည်။ အနုလောမိကံ၊ လျော်သော။ ခန္တိံ၊ ကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။
 နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ချုပ်ရာသဘောသည်။ အသံကိလိဋ္ဌံ၊ ညစ်ညူးခြင်းကင်းသော။
 နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ပေတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဿန္တော၊ မြင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမ္မတ္တနိယာမံ၊
 သမ္မတ္တနိယာမသို့။ ဩက္ကမတိ၊ သက်ရောက်၏။

၃၉။ အနိစ္စတောတိ၊ အနိစ္စဟု ရှုခြင်းသည်။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ အနိစ္စာနုပဿနာတည်း။
 ဒုက္ခတောတိ၊ ဒုက္ခဟု ရှုခြင်းသည်။ ဒုက္ခာနုပဿနာ၊ ဒုက္ခာနုပဿနာတည်း။ ရောဂတောတိ၊
 ရောဂါ-ဟု ရှုခြင်းသည်။ ဒုက္ခာနုပဿနာ၊ တည်း။ ဂဏ္ဍတောတိ၊ ဂဏ္ဍ-ဟု ရှုခြင်းသည်။ ဒုက္ခာ
 နုပဿနာ၊ တည်း။ပ။ပရတောတိ၊ ပရ-ဟု ရှုခြင်းသည်။ အနတ္တာနုပဿနာ၊ အနတ္တာနုပဿနာ
 တည်း။ပ။ သံကိလေသိကဓမ္မတောတိ၊ သံကိလေသိကဓမ္မတော-ဟု ရှုခြင်းသည်။ ဒုက္ခာနုပဿနာ၊
 ဒုက္ခာနုပဿနာတည်း။ ဣမေဟိ စတ္တာလီသာယ အာကာရေဟိ၊ ဤလေးဆယ်သော အခြင်းအရာ
 တို့ဖြင့်။ အနုလောမိကံ၊ လျော်သော။ ခန္တိံ၊ ညက်ကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ ဣမေဟိ စတ္တာလီသာယ
 အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သမ္မတ္တနိယာမံ၊ သမ္မတ္တနိယာမသို့။ ဩက္ကမတိ၊ ၏။

ဣမေဟိ စတ္တာလီသာယ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အနုလောမိကံ၊ လျော်သော။ ခန္တိံ၊ ကို။
 ပဋိလဘန္တဿ၊ ရသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဣမေဟိ စတ္တာလီသာယ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သမ္မတ္တနိယာမံ၊
 သို့။ ဩက္ကမန္တဿ၊ သက်ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ အနိစ္စာနုပဿနာတို့သည်။
 ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ ဒုက္ခာနုပဿနာ၊ တို့သည်။ ကတိ၊ တို့နည်း။ အနတ္တာနုပဿနာ၊ တို့သည်။
 ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။

အနတ္တာနုပဿနာ၊ တို့သည်။ ပဉ္စဝိသတိ၊ နှစ်ဆယ်ငါးပါးသည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။
 အနိစ္စာနုပဿနာ၊ တို့သည်။ ပညာသ၊ ငါးဆယ်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခ
 အခြင်းအရာ၌။ ယာနိ၊ အကြင် အနုပဿနာတို့ကို။ ဝုစ္စရေ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ တာနိ၊ ထို
 အနုပဿနာတို့သည်။ သတဉ္စေ၊ တရာသည်၎င်း။ ပဉ္စဝိသတိ စေ၊ နှစ်ဆယ်ငါးပါးသည်
 ၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

ဝိပဿနာကထာ၊ ဝိပဿနာကထာသည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၁၀-မာတိကာကထာ

၄၀။ နိစ္ဆာတော၊ ဆာလောင်မှုမရှိခြင်း။ ။ (အမိလာတော-ဟူသော ပဒတ္တသံဝဏ္ဏနာ ဒဟတိ-
 ဒဟန္တိယေဝ, ရာဂဂ္ဂိ-စသော အခိပ္ပါယတ္တသံဝဏ္ဏနာတို့ကိုထောက်၍ ဤအရာ၌ နိဇ္ဈာတော-ဟု
 တတိယ, စတုတ္ထကုရာတို့နှင့် ရှိသင့်၏။ နိဇ္ဈာတော၊ မလောင်ကျမ်းအပ်၍ မညှိုးနွမ်းခြင်း-ဟု ပြန်
 သင့်၏)။ ။ မောက္ခော၊ လွတ်ခြင်းဟူသော။ ဝိမောက္ခော၊ လွတ်မြောက်ခြင်း။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဝိဇ္ဇာဟူ

သောလွတ်ခြင်း။ အဓိသီလံ၊ လွန်ကဲထူးမြတ်သောသီလ။ အဓိစိတ္တံ၊ လွန်ကဲထူးမြတ်သော စိတ်ဟု
 သောသမာဓိ။ အဓိပညာ၊ လွန်ကဲထူးမြတ်သောပညာ။ ပဿဒ္ဓိ၊ ငြိမ်းခြင်း။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်။
 ဒဿနံ၊ မြင်ခြင်း။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်ခြင်း။ နေက္ခမ္မံ၊ ကာမမှ ထွက်မြောက်ခြင်း။
 နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာ။ ပဝိဝေကော၊ ကင်းဆိတ်ခြင်း။ ဝေါသဂ္ဂေါ၊ စွန့်လွတ်ခြင်း။ စရိယာ၊
 သွားခြင်း၊ ကျင့်ခြင်း။ ဈာနဝိမောက္ခော၊ ဈာန်ဝိမောက္ခ။ ဘာဝနာ၊ ပျိုးစေခြင်း။ အဓိဋ္ဌာနံ၊
 ဆောက်တည်ခြင်း။ ဇီဝိတံ၊ အသက်မွေးခြင်း။ (ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ မာတိကာ၊ မာတိကာတည်း။)

ဇိဋ္ဌာ။ နိစ္ဆာတောတိတ္ထေ၊ နိစ္ဆာတော-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ နေက္ခမ္မေန၊ ကာမမှ ထွက်မြောက်
 သော အလောဘဖြင့်။ ကာမစန္ဒန္တတော၊ ကာမစန္ဒန္တအလိုအားဖြင့်။ ဝါ၊ ကာမစန္ဒန္တမှ။ နိစ္ဆာတော၊
 ဆာလောင်ခြင်းမရှိ။ (နိဇ္ဈာတော၊ ပူလောင်ခြင်းမရှိ။) အဗျာပါဒေန၊ အဗျာပါဒဖြင့်။ ဗျာပါဒတော၊
 ဗျာပါဒအလိုအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဗျာပါဒမှ။ နိစ္ဆာတော၊ ဆာလောင်ခြင်းမရှိ။ ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊
 အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်။ သဗ္ဗကိလေသေဟိ၊ အလုံးစုံသောကိလေသာတို့မှ။ နိစ္ဆာတော၊ ဆာလောင်ခြင်းမရှိ။

မောက္ခော ဝိမောက္ခောတိ တ္ထေ၊ မောက္ခော ဝိမောက္ခော- ဟူသော ဤပုဒ်၌။ နေက္ခမ္မေန၊
 ဖြင့်။ ကာမစန္ဒန္တတော၊ ကာမစန္ဒန္တမှ။ မုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ မောက္ခော၊
 မောက္ခမည်၏။ ဝိမောက္ခော၊ ဝိမောက္ခမည်၏။ အဗျာပါဒေန၊ အဗျာပါဒဖြင့်။ ဗျာပါဒတော၊
 ဗျာပါဒမှ။ မုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ မောက္ခော၊ မောက္ခမည်၏။ ဝိမောက္ခော၊
 ဝိမောက္ခမည်၏။ ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗကိလေသေဟိ၊ တို့မှ။ မုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိတသ္မာ၊
 ထို့ကြောင့်။ မောက္ခော၊ မောက္ခမည်၏။ ဝိမောက္ခော၊ ဝိမောက္ခမည်၏။

ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိတိ တ္ထေ၊ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိ ဟူသော ဤပုဒ်၌။ နေက္ခမ္မံ၊ ကာမမှ ထွက်မြောက်သော
 အလောဘသည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိ၏။ ဝါ၊ သိအပ်၏။ ဝါ၊ ရအပ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိဇ္ဇာ၊
 ဝိဇ္ဇာမည်၏။ ကာမစန္ဒန္တတော၊ မှ။ မုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိမုတ္တိ၊ မည်၏။
 ဝိဇ္ဇန္တော၊ ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ သိအပ်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ရအပ်သည်ဖြစ်၍။ မုစ္စတိ၊ လွတ်၏။
 မုစ္စန္တော၊ လွတ်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိ၏။ ဝါ၊ သိအပ်၏။ ဝါ၊ ရအပ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။
 ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိ၊ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိမည်၏။ အဗျာပါဒေါ၊ အဗျာပါဒသည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိ၏။ ပ။

အဓိသီလံ အဓိစိတ္တံ အဓိပညာတိ တ္ထေ၊ အဓိသီလံ အဓိစိတ္တံ အဓိပညာ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။
 နေက္ခမ္မေန၊ ကာမမှ ထွက်မြောက်သော အလောဘဖြင့်။ ကာမစန္ဒန္တံ၊ ကံ။ သံဝရဋ္ဌေန၊
 စောင့်တတ်သော သဘောအားဖြင့်။ သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ သီလဝိသုဒ္ဓိ မည်၏။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ မပျံ
 လွင့်သော သဘောအားဖြင့်။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ၊ မည်၏။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်သော သဘော အားဖြင့်။
 ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထို နေက္ခမ္မစိတ္တပျာဒ်၌။ ယော သံဝရဋ္ဌော၊ အကြင် စောင့်စည်းခြင်း
 သဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤစောင့်စည်းခြင်း သဘောသည်။ အဓိသီလသိက္ခာ၊ အဓိသီလ
 သိက္ခာမည်၏။ တတ္ထ၊ ထို နေက္ခမ္မစိတ္တပျာဒ်၌။ ယော အဝိက္ခေပဋ္ဌော၊ အကြင်မပျံလွင့်ခြင်း
 သဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤမပျံလွင့်ခြင်း သဘောသည်။ အဓိစိတ္တသိက္ခာ၊ မည်၏။
 တတ္ထ၊ ၌။ ယော ဒဿနဋ္ဌော၊ အကြင်မြင်ခြင်း သဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤမြင်ခြင်း
 သဘောသည်။ အဓိပညာသိက္ခာ၊ မည်၏။ ။ အဗျာပါဒေန၊ ဖြင့်။ ဗျာပါဒံ၊ ကံ။ သံဝရဋ္ဌေန၊
 စောင့်တတ်သော သဘောအားဖြင့်။ သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ သီလဝိသုဒ္ဓိမည်၏။ ပ။

ပဿဒ္ဓိတိတ္ထေ၊ ပဿဒ္ဓိ- ဟူသော ဤပုဒ်၌။ နေက္ခမ္မေန၊ နေက္ခမ္မဖြင့်။ ကာမစ္ဆန္ဒံ၊ ကို။ ပဋိပုဿမ္မေတိ၊ ငြိမ်းစေ၏။ပ။

ဉာဏန္တိတ္ထေ၊ ဉာဏံ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ကာမစ္ဆန္ဒဿ၊ ကာမစ္ဆန္ဒကို။ ပဟိနတ္တာ၊ ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နေက္ခမ္မံ၊ နေက္ခမ္မသည်။ ဉာတံဋ္ဌေန၊ ဈာနပစ္စဝေက္ခဏာ စသည်ဖြင့် သိသောသဘောအားဖြင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ဗျာပါဒဿ၊ ကို။ ပဟိနတ္တာ၊ ကြောင့်။ အဗျာပါဒေါ၊ သည်။ ဉာတံဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ပ။ သဗ္ဗကိလေသာနံ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့ကို။ ပဟိနတ္တာ၊ ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဉာတံဋ္ဌေန၊ သိသောသဘောအားဖြင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။

ဒဿနန္တိတ္ထေ၊ ဒဿနံ- ဟူသော ဤပုဒ်၌။ နေက္ခမ္မံ၊ နေက္ခမ္မသည်။ ကာမစ္ဆန္ဒဿ၊ ကို။ ပဟိနတ္တာ၊ ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒိဋ္ဌတ္တာ၊ ဈာနပစ္စဝေက္ခဏာ စသည်ဖြင့် မြင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒဿနံ၊ ဒဿနမည်၏။ပ။

ဝိသုဒ္ဓိတိတ္ထေ၊ ဝိသုဒ္ဓိ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ကာမစ္ဆန္ဒံ၊ ကာမစ္ဆန္ဒကို။ ပဇဟန္တော၊ ပယ်သည် ဖြစ်၍။ နေက္ခမ္မေန၊ ဖြင့်။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ စင်ကြယ်၏။ ဗျာပါဒံ၊ ကို။ ပဇဟန္တော၊ ပယ်သည်ဖြစ်၍။ အဗျာပါဒေန၊ ဖြင့်။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ စင်ကြယ်၏။ပ။

နေက္ခမ္မန္တိတ္ထေ၊ နေက္ခမ္မံ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ယဒိဒံ-ယံ ဣဒံ နေက္ခမ္မံ၊ အကြင်အလောဘသည်။ ဝါ၊ အကြင် အသုဘ ပဌမဈာန်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဧတံ၊ ဤအလောဘသည်။ ဝါ၊ ဤအသုဘ ပဌမဈာန်သည်။ ကာမာနံ၊ ကာမတို့၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်သွား ကုန်ဆုံးရာတည်း။ တနည်း၊ ကာမာနံ၊ ကာမတို့မှ။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာတည်း။ ။(ဤအရာ၌ကား အာရုပ္ပနှင့်တူ၍ ဆိုသောကြောင့် အသုဘပဌမဈာန်လည်း သင့်၏။ အဋ္ဌကထာ၌ကား အလောဘ ဟူ၍သာ ပြဆို၏)။ ။ယဒိဒံ-ယံ ဣဒံ အာရုပ္ပံ၊ အကြင်အာရုပ္ပဈာန်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဧတံ၊ ဤအာရုပ္ပဈာန် သည်။ ရူပါနံ၊ ရုပ်တို့၏။ ဝါ၊ ရုပ်တို့မှ။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာတည်း။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဘူတံ၊ အကြောင်းကြောင့် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်သော။ သင်္ခတံ၊ အကြောင်းတရား တို့က ညီညွတ်၍ ပြုအပ်သော။ ပဋိပုဿမ္ပန္တံ၊ အကြောင်းကိုစွဲမိ၍ ဖြစ်ပေါ်သော။ ယံ ခေါ် ကိဉ္စိ၊ အကြင်အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော သင်္ခါရတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်။ တဿ၊ ထို သင်္ခါရတရား၏။ ဝါ၊ ထိုသင်္ခါရတရားမှ။ နေက္ခမ္မံ၊ ထွက်မြောက်သော တရားတည်း။ အဗျာပါဒေါ၊ သည်။ ဗျာပါဒဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ မှ။ နေက္ခမ္မံ၊ တည်း။ပ။

နိဿရဏန္တိတ္ထေ၊ နိဿရဏံ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ။ယဒိဒံ-ယံ ဣဒံ နေက္ခမ္မံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ ဧတံ၊ သည်။ ကာမာနံ၊ ကာမတို့၏။ ဝါ၊ ထိုမှ။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာတည်း။ပ။

ပဝိဝေကောတိတ္ထေ၊ ကော-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ နေက္ခမ္မံ၊ သည်။ ကာမစ္ဆန္ဒဿ၊ ၎င်း။ ပဝိဝေကော၊ ကင်းဆိတ်ရာ ပဝိဝေကတည်း။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ သည်။ သဗ္ဗကိလေသာနံ၊ တို့၏။ ပဝိဝေကော၊ တည်း။ ။

ဝေါသဂ္ဂေါတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၌။ နေက္ခမ္မေန၊ ကာမမှထွက်မြောက်သော အလောဘ ဖြင့်။ ကာမစ္ဆန္ဒံ၊ ကို။ ဝေါသဇ္ဇတိ၊ စွန့်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝေါသဂ္ဂေါ၊ မည်၏။ပ။

စရိယာတိ ဧတ္ထ၊ စရိယာ-ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ကာမစ္ဆန္ဒံ၊ ကိံ။ ပဇဟန္တော၊ ပယ်သည်ဖြစ်၍။
နေက္ခမ္ပေန၊ အလောဘဖြင့်။ စရတိ၊ ကျင့်၏။ ဗျာပါဒံ၊ ကိံ။ ပဇဟန္တော၊ ပယ်သည်ဖြစ်၍။ပ။

ဈာနဝိမောက္ခောတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၌။ နေက္ခမ္ပံ၊ ကာမမှထွက်မြောက်သော အလောဘ
သည်။ ဈာယတိ၊ ရှုတတ်၏။ ဝါ၊ တောက်ပတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဈာနံ၊
ဈာန်မည်၏။ ကာမစ္ဆန္ဒံ၊ ကိံ။ ဈာပေတိ၊ လောင်စေတတ်၏။ ဝါ၊ ကျွမ်းစေတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊
ထို့ကြောင့်။ ဈာနံ၊ ဈာန်မည်၏။ ဈာယန္တော၊ ရှုလျက်။ ဝါ၊ တောက်ပလျက်။ ဝိမုစ္စတိ၊ လွတ်တတ်၏။
ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဈာနဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ဈာပေန္တော၊ ကာမစ္ဆန္ဒကို လောင်စေ၊
ကျွမ်းစေလျက်။ ဝိမုစ္စတိ၊ လွတ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဈာနဝိမောက္ခော၊ ဈာန
ဝိမောက္ခမည်၏။ ဈာယန္တိတိ၊ ရှုကုန်၏ တောက်ပကုန်၏ ဟူသည်ကား။ ဓမ္မာ၊ ဈာန်တရားတို့
တည်း။ ဝါ၊ ဈာန်တရားတို့သည်။ (ဈာယန္တိ၊ ရှုကုန် တောက်ပကုန်၏။) ဈာပေတိတိ၊ လောင်စေ၊
ကျွမ်းစေ၏ ဟူသည်ကား။ ကိလေသေ၊ ကိလေသာတို့ကိုတည်း။ ဝါ၊ ကိလေသာတို့ကို။ (ဈာပေတိ၊
လောင်စေ၊ ကျွမ်းစေ၏။) ။ (ဤ၌ ဈာပေန္တိတိ-ဟု ဗဟုဝုစံနှင့် ရှိ၏။ ဝိမောက္ခကထာ စာမျက်နှာ
၂၄၁-၌ ဈာပေတိတိ-ဟု ကော့စံနှင့် ရှိ၏။ ထို့ပါဌ်သာ ယုတ္တတရ ဖြစ်သည်)။ ။ ဈာတေ စ၊ ရှုတတ်၊
တောက်ပတတ်သော ဈာန်တရားတို့ကို၎င်း။ ဈာပေ စ၊ လောင်စေအပ်၊ ကျွမ်းစေအပ်သော
ကိလေသာတို့ကို၎င်း။ ဇာနာတိ၊ သိတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဈာယိ၊ ဈာယိမည်၏။
အဗျာပါဒေါ၊ အဗျာပါဒသည်။ ဈာယတိ၊ ရှုတတ်၏။ ဝါ၊ တောက်ပတတ်၏။ ။ [တူပြီ]။

၄၂။ ဘာဝနာ အဓိဋ္ဌာနံ ဇီဝိတန္တိ ဧတ္ထ၊ ဇီဝိတံ-ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ကာမစ္ဆန္ဒံ၊ ကိံ။ ပဇဟန္တော၊
ပယ်သည်ဖြစ်၍။ နေက္ခမ္ပံ၊ ကာမမှ ထွက်မြောက်သော အလောဘကို။ ဘာဝေတိ၊ ပျိုးစေတတ်၏။
ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဘာဝနာသမ္ပန္နော၊ ဘာဝနာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ နေက္ခမ္ပဝသေန၊ အလောဘ
၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဆောက်တည်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။
အဓိဋ္ဌာနသမ္ပန္နော၊ အဓိဋ္ဌာန်နှင့် ပြည့်စုံ၏။ သွာယံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဘာဝနာသမ္ပန္နော၊
ဘာဝနာနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ အဓိဋ္ဌာနသမ္ပန္နော၊ အဓိဋ္ဌာန်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ သမံ၊ အညီ
အညွတ်။ ဇီဝတိ၊ အသက်မွေး၏။ ဝိသမံ၊ မညီမညွတ်။ နော ဇီဝတိ၊ အသက်မမွေး။ သမ္မာ၊
ကောင်းစွာ။ ဝါ၊ နည်းလမ်းမှန်စွာ။ ဇီဝတိ၊ အသက်မွေး၏။ မိစ္ဆာ၊ မှားသောအားဖြင့်။ နော
ဇီဝတိ၊ အသက်မမွေး။ ဝိသုဒ္ဓံ၊ စင်ကြယ်စွာ။ ဇီဝတိ၊ ၎င်း၏။ ကိလိဋ္ဌံ၊ ညစ်ညူးစွာ။ နော
ဇီဝတိ၊ အသက်မမွေး။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အာဇီဝသမ္ပန္နော၊ အာဇီဝနှင့် ပြည့်စုံ၏။
ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဘာဝနာသမ္ပန္နော၊ သော။ အဓိဋ္ဌာနသမ္ပန္နော၊ သော။ အာဇီဝသမ္ပန္နော၊ အာဇီဝနှင့်
ပြည့်စုံသော။ သွာယံ- သော အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယညဒေဝ-ယံ ယံ ဝေ 'ပရိသံ၊
အကြင်အကြင် ပရိသတ်သို့လျှင်။ ဥပသကံမတိ၊ ကပ်၏။ ခတ္တိယပရိသံ၊ မင်းပရိသတ်သို့။
ယဒိ ဥပသကံမတိ၊ အကယ်၍ ကပ်သည်ဖြစ်အံ့။ ဗြာဟ္မဏပရိသံ၊ ပုဏ္ဏားပရိသတ်သို့။ ယဒိ ဥပ
သကံမတိ၊ အကယ်၍ ကပ်သည်ဖြစ်အံ့။ ဂဟပတိပရိသံ၊ သူကြွယ်ပရိသတ်သို့။ ယဒိ ဥပသကံမတိ၊
အကယ်၍ ကပ်သည်ဖြစ်အံ့။ သမဏပရိသံ၊ ရဟန်းပရိသတ်သို့။ ယဒိ ဥပသကံမတိ၊ အကယ်၍
ကပ်သည်ဖြစ်အံ့။ ဝိသာရဒေါ၊ ရဲရင့်သည်ဖြစ်၍။ ဥပသကံမတိ၊ ကပ်ရ၏။ အမက္ခဘူတော၊ မျက်နှာ
ကြည်သာသည်ဖြစ်၍။ ဥပသကံမတိ၊ ကပ်ရ၏။ တံ၊ ထိုသို့ ကပ်ရခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊
အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား။ သော ပုဂ္ဂလော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယသ္မာ၊ အကြင်

ကြောင့်။ ဘာဝနာသမ္ပန္နော၊ ဘာဝနာနှင့် ပြည့်စုံသည်။ အဓိဋ္ဌာနသမ္ပန္နော၊ အဓိဋ္ဌာန်နှင့် ပြည့်စုံသည်။ အာဇီဝသမ္ပန္နော၊ အာဇီဝနှင့် ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာဟိ၊ ထိုကြောင့်ပင် တည်း။ပ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

မာတိကာကထာ၊ မာတိကာကထာသည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

တတိယော၊ သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော။ ပညာဝဂ္ဂေါ၊ ပညာဝဂ်သည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

တတြ၊ ထိုပညာဝဂ်၌။ ဥဒ္ဓါနံ၊ အကျဉ်းချုပ် ဥဒ္ဓါန်းကား။ ပညာ၊ ပညာကထာ၎င်း။ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိကထာ၎င်း။ အဘိသမယော၊ အဘိသမယကထာ၎င်း။ ဝိဝေကော၊ ဝိဝေကကထာ၎င်း။ စရိယပဉ္စမော၊ ငါးခုမြောက်ဖြစ်သော စရိယကထာ၎င်း။ ပါဠိဟာရိ၊ ပါဠိဟာရိယကထာ၎င်း။ သမသီသိ၊ သမသီသိကထာ၎င်း။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာနကထာ၎င်း။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာကထာ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မာတိကာယ၊ မာတိကာကထာနှင့် တကွ။ တေ-တာ ကထာယော၊ ထိုကထာတို့သည်။ တတိယော၊ သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော။ ပညာဝဂ္ဂမ္ပိ၊ ပညာဝဂ်၌။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးတို့တည်း။

ဣမမ္ပိ ပဋိသမ္ဘိဒါပကရဏေ၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ကျမ်း၌။ ဝဂ္ဂါ၊ ဝဂ်တို့သည်။ နာမတော၊ အမည်အားဖြင့်။ မဟာဝဂ္ဂေါ စ၊ မဟာဝဂ်၎င်း။ ယုဂနဒ္ဓေါ စ၊ ယုဂနဒ္ဓဝဂ်၎င်း။ ပညာဝဂ္ဂေါ စ၊ ပညာဝဂ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တယော ဝေ၊ သုံးပါးတို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အယံ ဂန္ဓော၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ကျမ်းသည်။ အနန္တနယမဂ္ဂေသု၊ အဆုံးမရှိသော နည်းလမ်းတို့၌။ ဂမ္ဘိရော၊ နက်နဲသည်။ ဟံတွာ၊ ဖြစ်၍။ သာဂရူပမော၊ မဟာသမုဒ္ဒရာကြီးနှင့် တူပေ၏။ တာရကာကိဏ္ဍံ၊ ကြယ်တာရာတို့ဖြင့် ပြွမ်းသော။ နဘိယထာ စ၊ ကောင်းကင်ကဲ့သို့၎င်း။ ထူလော၊ ကြီးကျယ်သော။ ဇာတဿရော ယထာ စ၊ အင်းအိုင်ကြီးကဲ့သို့၎င်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ကထိကာနံ၊ ပို့ချဟောပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဝိသာလယ၊ ညဏ်ပညာကျယ်ပြန့်ခြင်းငှါ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ယောဂီနံ၊ ကျင့်ကြံအားထုတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ညဏဇောတနံ၊ ညဏ်ကို ထွန်းလင်းစေတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပေ၏။ ဣတိ၊ ဤတွင် ပြီး၏။

ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂပါဠိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်သည်။

နိဋ္ဌိတာ၊ အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ပြီ။

(ဤနိဿယမူဟောင်း ပေစာ၌ သက္ကရာဇ် ၁၂၆၇-ခု တပို့တုံ့လှဆန်း ၂-ရက်နေ့ ရေးကူး၍ ပြီးသည်-ဟု ပါရှိ၏။)

ထိုမူဟောင်းကို ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်မှ ပုံနှိပ်
ဖြန့်ဖြူးရန်အတွက် မူသန့်သုတ်သင်ပြင်ဆင်ရာ သက္ကရာဇ် ၁၃၂၁-ခုနှစ် နှုတ်ထွက်လဆုတ်
၁၂-ရက် စနေနေ့-ညဉ့်ဦး ၆-နာရီ မိနစ် ၃၀-အချိန်တွင် မူသန့်ပြင်ဆင်၍ ပြီးသည်။ ။

ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်နိဿယ

ဤတွင် ပြီးပြီ။